ANALECTA SACRA

SPICILEGIO SOLESMENSI

PARATA

EDIDIT

JOANNES BAPTISTA CARD. PITRA

EPISCOPUS TUSCULANUS ET S. R. E. BIBLIOTHECARIUS

TOM. IV.

PATRES ANTENICÆNI ORIENTALES

PARISIIS

A. ROGER ET F. CHERNOVIZ, BIBLIOPOLIS

VIA VULGO DICTA : DES GRANDS-AUGUSTINS, N° 7

MDCCCLXXXIII

ANALECTA SACRA

T. IV

PARISIIS

A. ROGER ET F. CHERNOVIZ BIBLIOPOLIS

via vulgo dicta *des Grands-Augustins*, n. 7

ANALECTA SACRA

SPICILEGIO SOLESMENSI

PARATA

EDIDIT

JOANNES BAPTISTA CARD. PITRA

EPISCOPUS TUSCULANUS S. E. R. BIBLIOTHECARIUS

TOM. IV

PATRES ANTENICÆNI

PARISIIS

EX PUBLICO GALLIARUM TYPOGRAPHEO

M DCCC LXXXIII

ANALECTA SACRA

PATRUM ANTENICÆNORUM

EX CODICIBUS ORIENTALIBUS

COLLEGIT

J. P. PAULINUS MARTINUS

SCRIPTURÆ SACRÆ LECTOR

IN SUPERIORI SCHOLA THEOLOGICA INSTITUTI CATHOLICI PARISIENSIS

PROOEMIUM.

Annorum ante quinque et sex lustra, semel et iterum perambulans aulas, xystos et exedras Musei Britannici, inter multa quæ tenuere me attonitum, ~~mirabar codices Nitrienses, nuper ex Coptorum hypogeis effossos, utque opima~~ spolia cum imperatorio Anglorum apparatu receptos, priscos et novos, nitidos, veluti recens scriptos, et post mille et quod excurrit lustrorum usuram, aurea venustate floridos, voluptatem intuentis augebat humanitas et alacritas Guillelmi Curetonii, quem optimum virum, heu! citius litteris et amicis ereptum, norunt omnes omnibus facilem, obvium et amœnum.

Nec satis erat eleganti custodi annosas membranas coram me explicare, describere, introspicere, sed læto me hospitio receptum introduxit in arcana penetralia, ac reservata aperuit scrinia et schedas, in quibus vel minima veterum scriptorum lemmata, codicibus Ægyptiacis inserta, emicabant. Etiam nunc teneo a me rescriptum pinguem elenchum, ex quo ante hos triginta annos excerpsi et publici juris feci prolixum indicem sanctorum, quorum monumenta apud Coptos existunt, dum *Studiis* quibusdam *in Acta sanctorum Bollandiana* prologum præfigerem. Quin immo Melitonis splendidum illud *κειμήλιον* jam prælo commissum, vir magnanimus ultro mihi concessit, ut primam lucem in fronte tomi II *Spicilegii Solesmensis* reciperet.

Sed ut candide fatear, quo ditior eram, etiam post opulentum illud *Spicilegium Syriacum* ad astra ferendum, eo magis inhiabam cæteras opes et gazas, quæ haud sine inexhausto spectaculo sub oculis habueram. Vel post multos annos incessit mihi novum desiderium, quum adornandis Patrum Antenicænorum *ἀνεκδότοις* manum admovi. Jam sub prælo currebat tomus alter *Analectorum;* jam accesseram ad Hippolyti Romani armeniaca; quum sero tandem me direxi ad dilectum Paulinum Martinum, urgens ut quocumque pretio meo Museum Britannicum adiret, colligeretque prompta et diligenti manu quidquid ex Antenicænis Patribus in orientalibus pluteis superesset. Paulinus meus alacritate et comitate alter mihi fuit Curetonius, neque improbo labori, neque

affectæ valetudini parcens, etiam inter academica διδασκαλεῖα, ter quaterque mare emensus, cimmerias Londini nebulas penetravit. Inde totum volumen quod tibi prostat.

Utinam insuper Clementis Romani Syriacam epistolam in propylæis sistere potuerit, priusquam socordia nostrorum codex Mohlianus ad Cantabrigienses evolaret! Solatio fuit invenisse paratos ad usum nostrum nobiles typos orientales, quibus princeps Galliarum Typographeon superbit. Sane officio deessem meo, nisi publicas et merito jure debitas laudes solverem egregiis Typothetis, inque primis humanissimo augustæ officinæ curatori Bartholomæo Haureau.

Fastidio lectoribus non erit, si plura in hoc tomo occurrant, quæ sive a nobis jam, sive a nonnullis in medium edita fuerint. Novi codices nova studia provocant, quæ in tanta vetustate nunquam supervacanea sunt. Operæ porro pretium erat, in unum cogere pro viribus quidquid apud Orientales Antenicænum emergit, quemadmodum venerandus vir Martinus Routhius operam ludere non voluit, dum longam vitam trivit tantum in colligendis semel et iterum *Reliquiis sacris* veterum primi ævi christiani scriptorum, quotquot inter Græcos, maxime apud Eusebium, spargebantur.

Nemo hominum præterea rem facesserit, opinor, si multa eruantur ex catenis, ut aiunt, quæ tam apud Orientales, quam etiam apud Græcos, non solum truncari solent, sed colligi periculosa manu τῶν ἑτεροδόξων. Sacra sunt, vel ab hoste si trunca jaceant, grandia ossa Patrum. Adde quod totum hoc volumen ad trutinam Romanam expensum fuit ab egregio doctore Augustino Ciasca, quem tota Urbs novit, non solum Eoa idiomata ad amussim callentem, sed rerum theologicarum peritia, qua solent Augustiniani sodales, magistrum. A quo præterea exspectamus, ad ornandam hujus tomi coronidem, ex unico codice nostro arabico, tamdiu optatam de Tatiani Diatessaron luculentam disputationem.

Plura pro jure suo dicturus est egregius interpres, ipse ego in meo tomi secundi proœmio plura dixi.

Romæ, ex ædibus Callistianis, kal. Decembris a. CIↃDCCCLXXXII.

† Joannes Baptista card. PITRA
Tusculanus episcopus.

PROLEGOMENA

AD PATRUM ANTENICÆNORUM ANALECTA.

Bibliothecarius sanctæ Romanæ Ecclesiæ, qui, pro suo humaniorum litterarum amore et in rei christianæ emolumentum, consilium iniit novas Patrum Antenicænorum reliquias in tres tomos colligendi, alterius Mœcenatis instar, mihi commisit nobilissimis typis mandare ea quæ spectant ad codices orientales; præterea indulsit, modestus æque ac munificus, ut de hac serie pro viribus dissererem; quod aggredior, potius respiciens singulorum Patrum tempus, quam codicum manuscriptorum vetustatem aut scriptorum ætatem et sinceritatem.

I

Nostra de Antenicænis Patribus prolegomena inchoat apocrypha Dionysii Areopagitæ ad Timotheum epistola *De morte Apostolorum Petri et Pauli* (pag. 241-276).

De hac epistola jam diu disputatum est inter viros eruditos. Illius existentiam nonnulli commemoraverunt, nonnulli eam legisse visi sunt, nonnulli jam esse editam affirmarunt. Inter eos celebritate scientiaque eminent Josephus Simon Assemanus, Joannes Albertus Fabricius, Petrus Lambecius, etc. J. S. Assemanus (1687-1768), recensitis diversis hujus epistolæ codicibus apud Syros Arabesque exstantibus, affirmavit eum qui inter Nitrienses sub numero XIX positus est, facile ad sæculum octavum usque referri posse [1]. J. A. Fabricius (1668-1736), cum frequenter Dionysii Areopagitæ opera commemorasset, animadvertit a Lambecio manuscriptam recenseri in Bibliotheca Vindobonensi epistolam *Ad Timotheum de morte SS. Apostolorum Petri et Pauli,* eamdemque exstare in codice quodam florentino asseruit [2]. Ipse demum Petrus Lambecius (1628-1680) in suo *Commentario de Bibliotheca Cæsarea Vindobonensi,* hæc habet : «Exstat etiam sub nomine «ejusdem S. Dionysii, in augustissima Bibliotheca Cæsarea Vindobonensi undecima «quædam epistola ad S. Timotheum, episcopum ephesinum, de morte SS. Apostolo- «rum Petri et Pauli [3].» Subdit vir eruditus : «Quid autem de ea sentiam [4], alio posthac «commodiori tempore et loco indicabitur. Interim videsis *Diarium meum sacri itineris* «*Cellensis,* pag. 270.» An Petrus Lambecius alibi sententiam suam proposuerit de epi-

[1] J. S. Assemani *Biblioth. orientalis*, t. I, p. 568 et seq.; t. III, pars I, p. 13 et 286.— Cfr Steph. Evod. Assemani *Catalog. codicum orient.* t. III, p. 141 et 433, ubi de codice nitriensi decimo nono agitur.

[2] J. A. Fabricius, *Biblioth. græca*, t. VII, p. 13.

[3] Petr. Lambecius, *Commentarium de Biblioth. Cæsarea*, lib. III, p. 68, in nota marginali.

[4] Edita habent *sententiam*, loco *sentiam.*

stola S. Dionysio tributa, reperire non potuimus, sed in «Diario sacri itineris Cellensis» epistola Dionysiana tantummodo dicitur inedita.

Epistola igitur S. Dionysii ad Timotheum *De morte Apostolorum Petri et Pauli* exstat manuscripta in græcis codicibus vindobonensibus juxta P. Lambecium, necnon et in florentinis juxta J. A. Fabricium. At nunquam adhuc prodiit. Hujus versionem latinam multi norunt auctores. Ex ea Carol. Bartholomæus Piazza, in suo *Emerologio romano* [1], salutationem Petri et Pauli allegat ex Roccaberti *Bibliotheca pontificia,* t. I, p. 48, ubi tamen nihil hujusmodi reperimus in editione quam præ manibus habere licuit. Codices tamen latinæ versionis frequentes sunt in bibliothecis Galliæ, Italiæ, Belgii, etc.; atque jamdiu salutatio Petri et Pauli, ex hac versione descripta, exornat ecclesiam in honorem SS. Petri et Pauli constructam in via Ostiensi, haud procul a porta S. Pauli, in ipsa area ubi, secundum antiquam traditionem, ambo Apostoli «sibi mutuo pacem «dederunt atque ab invicem recesserunt, iste ut ad crucem, ille ut ad cædem iret». Publici juris factam versionem latinam asseruerunt, ni fallimur, doctissimi Bollandistæ ad diem nonam octobris, at eam nullibi detegere valuimus.

Hanc epistolam fuisse notissimam orientalis Ecclesiæ fidelibus constat, tum numero versionum et codicum quæ eam continent apud Armenos, Syros, Arabes, Coptas et Æthiopes; tum mentione quam identidem hujus epistolæ injiciunt scriptores haud mediocris notæ, ut Dionysius Bartsalibæus [2] Amidensis, qui eam allegat ad finem Commentarii sui in S. Joannem, et auctor collectanei quod continetur in antiquissimo codice Musei Britannici 17214, ubi epistola commemoratur f° 75. Inde apparet jam septimo sæculo documentum nostrum fuisse apud Orientales acceptissimum, quia codex 17214 est illius ætatis [3]. Duplicem hujus epistolæ versionem apud Armenos exstitisse ex codicibus Bibliothecæ Parisiensis novimus. Tria exemplaria in armena lingua Parisiis, duo in syra, plura in arabica et æthiopica, sive Parisiis, sive Romæ, sive Londini latent; atque nonnulla usque ad sæculum duodecimum, decimum, imo et octavum pertingunt. Unde conjicere licet hoc monumentum quadam auctoritate gavisum fuisse in christiana antiquitate.

Mirum igitur non videbitur quod viri docti plures, recenti tempore, hanc epistolam e bibliothecarum scriniis excitare tentaverint. Inter eos memorabimus Eminentissimum Cardinalem J. B. Pitra, qui, postquam frustra per varias Europæ bibliothecas editum textum quæsiisset, ipse latinæ versionis codices Mediolani duos et Lugduni Batavorum unum transcripsit aut contulit, versionemque ex armeno parisiensi quodam antiquo codice latine conficiendam curavit; atque omnia cum docte et accurate pro more suo ad editionem futuram parasset, ea benevolentia qua apud omnes notus est, canonico Davin Versaliensi cessit ut ea in Gallia ederet.

[1] C. B Piazza, *Emerologium romanum,* t. I, pag. 438, col. 2.

[2] J. S. Assemanus, *Bibliotheca orientalis,* tom. II, pag. 158. — Confer tom. III, part. I, pag. 13.

[3] W. Wright, *Catalogue of syriac manuscripts in the British Museum,* etc. t. II, p. 915-917.

Laudatus porro canonicus Davin, cum descripsisset codicem latinum 3711 Bibliothecæ nostræ Parisiensis, atque eum contulisset cum schedis ab Eminentissimo Cardinali memorato ipsi concessis, versionem gallicam Dionysianæ epistolæ edidit in ephemeridibus *Le Monde,* anno MDCCCLXIV, die vigesima nona junii, atque huic versioni doctam præfationem de antiquitate, authenticitate, auctoritate, historiaque litteraria epistolæ adjecit.

Porro, cum clarissimorum auctorum schedæ ad manus nostras pervenissent, epistolam Dionysianam in triplici lingua, armena scilicet, latina atque syriaca edidimus, variasque codicum lectiones subjecimus, ut in quo textus latinus, syriacus et armenus conveniant aut discrepent, lectores dijudicare possint. Interea tamen monere placet versionem syriaci textus integram a nobis promanare, dum versionem textus armeni de verbo ad verbum, ad usum Eminentissimi Cardinalis Pitra a R. Patribus Mechitaristis, paratam, correximus tantum atque perpolivimus.

Epistolam «de morte Apostolorum Petri et Pauli» genuinum apostolici viri fœtum esse, qui vel una vice eam legerit, nullus est qui affirmare audeat. Et sane : ne omnes spuriæ originis notas enumeremus, auctoris dicendi modus, dum a primæva simplicitate abhorret, ita rhetorem quemdam græcum mediæ ætatis prodit, ut, nonnisi longo satis intervallo post Dionysium ætatemque apostolicam, epistola, quæ sub Areopagitæ nomine circumfertur, exarari potuerit. Imo in ea deprehendimus stylum a cæteris S. Dionysii operibus plane diversum, atque certissime epistola ab auctore non dimanat eodem ac reliqua opera quæ Areopagitæ nomen præ se ferunt. Quo tamen tempore composita fuerit hæc epistola, facile dictu non est. Aliquatenus etenim quæstionis solutio pendet ab origine Areopagiticorum, quoniam epistolam «de morte Apostolorum» Areopagiticis recentiorem esse pro certo tenendum est. Attamen, seposita disquisitione generali circa originem operum sancto Dionysio tributorum, possumus quæstionem peculiarem eo solvere modo qui plene respondeat scopo quem prosequimur. Vix enim epistola nostra inter alias sancti Dionysii epistolas recensetur, eamque alto prætereunt silentio universi sancti Dionysii operum editores aut translatores, Balthasar Corderius, inquam, Petrus Lanselius, J. F. B. Maria de Rubeis, Georgius Darboy, ne alios commemoremus. Imo deest epistola «de morte Petri et Pauli» in perantiqua Areopagiticorum syra collectione, quam nobis ferme integram servaverunt Musei Britannici codices addititii 12151, 12152, 14510, 14539, 14541, 22370, quorum duo priores saltem ad sæculi noni initium usque ascendunt, siquidem codex 12151 exaratus fuit anno Christi DCCCIV, et codex 12152 anno DCCCXXVII. In hac syra Dionysianorum operum collectione, de qua fusius redibit sermo cum agemus de epistola quadam sancti Dionysii Alexandrini, in hac, inquam, syra collectione omnes aliæ epistolæ recensentur, præter illam quæ ad Apollophanem inscribitur; ista autem ad Timotheum nullibi apparet, sed continetur tantum in alio nitriensi codice, qui Romæ asservatur. Hinc haud immerito concludere licet epistolam de morte Petri et Pauli unquam in eadem æstimatione habitam fuisse ac cætera opera Dionysii. Porro, si missam faciamus uni-

versalem disquisitionem, in epistola ad Timotheum plura reperimus quæ ansam satis firmam conjecturis præbere possunt circa illius antiquitatem et originem.

Eam enim epistolam ex pluribus documentis primum separatis, sed labenti tempore in unum coagmentatis, constitisse omnino certum est. Id evincit pericope illa *de Capitis Pauli inventione,* quæ in uno duorum codicum syriacorum parisiensium deest in ipsius epistolæ tenore, licet alibi exstet atque in multis aliis codicibus syriacis separatim inveniatur. Imo, hæc pericope deest in versione armena, quam edidimus ex duobus codicibus parisiensibus, et tamen eam seorsim legimus in pluribus aliis ejusdem Bibliothecæ armenis codicibus. Demum, ipsa versio latina nos docet quomodo hæc pericope in ipsam epistolam irrepserit. Hanc enim narratiunculam «de capitis Pauli inventione» videmus ad calcem epistolæ latinæ positam, ac si esset pars quædam solida ipsius documenti, quoniam ipsa coronidem et doxologiam immediate præcedit. Inde conjicere licet quonam progressu hinc inde assumpta fragmenta in unum coaluerint : primum juxtaposita fuere; deinde vero, lapsu temporis, meliorem ordinem sortita sunt, ita ut totum aliquid efformare viderentur.

Ad eamdem prorsus conclusionem deducimur collatione diversorum versionis latinæ codicum; nam hic illic deprehendimus varias lectiones quarum existentiam eo solum modo explicare valemus : vel quia amanuenses addiderunt quædam quæ didicerant traditione, quæque fuerant ab antecessoribus neglecta; vel quia opiniones sibi proprias fulcire voluerunt, etiam supponendo instrumenta. Ad hanc porro classem pertinent verba illa quæ sub numero VIII referuntur : «Cum autem sanctissimum caput ejus jace«ret,» etc., quæque in codice A desunt. Neque unicum exstat exemplum hujusmodi additamentorum. Plura enim in unaquaque versione reperire possemus.

Quo tempore primum prodierit pericope «de capitis Pauli inventione» liquet, tum ex verbis quibus incipit numerus VI : «En corpora sanctorum Romæ deposita sunt, «neque eorum pars aliqua extra Romam est;» tum ex loco ubi affirmatur Apostolos fuisse coronatos «eadem die, licet non in eodem loco (n. V).» Inde enim apparet auctorem hujus narratiunculæ scripsisse aliquo tempore post exortas controversias sive circa sacrorum corporum elevationem, sive circa diem, annum et locum in quibus ambo Apostoli coronati sunt. Atqui, quum apocrypha epistola nostra, sub nomine S. Dionysii vulgata, sit saltem recentior pericope «de capitis Pauli inventione», eam certo referre possumus ad quintum sæculum, quoniam, sæculo quarto exeunte et sæculo quinto ineunte, exortæ sunt controversiæ quibus nuper alludimus circa diem et annum emortualem Apostolorum Petri et Pauli, ut constat ex scriptis SS. Prudentii, Augustini, Hieronymi, Leonis Magni atque Gelasii[1].

Ætatem qua epistola ad Timotheum fuit composita, poterit adhuc dignoscere qui nobiscum deprehenderit chronologiæ notam in vexatissimo illo numero IX, qui diver-

[1] *Acta sanctorum* ad diem XXIX junii. Tom. V, junii, p. 407-410.

sissime redditus prostat in triplici versione quam edidimus, syra nempe, armena et latina, licet armena lectio videatur minus depravata. Hic enim evidenter agitur de statu animarum post mortem, atque auctor ita loquitur ac si existeret quædam controversia circa hanc doctrinam. Porro controversia circa visionem beatificam viguit tantum sæculo quarto exeunte, tempore Anomæorum eorumque adversariorum, S. Basilii, inquam, et S. Gregorii Nazianzeni. Inde concludi potest epistolam nostram exaratam fuisse sæculo quinto aut sexto.

Codices quibus usi sumus nil juvant ad determinandam ætatem hujus scripti, utpote qui sæculo quinto multo recentiores existant. Codex ipse romanus sæculo octavo antiquior non est, et codices parisienses aut londinenses sæculum octavum non superant.

Hæc igitur falso nomine adscripta Dionysio epistola multi non est facienda, si historiam proprie dictam respiciamus. Imo eam dicunt «ineptissimam» doctissimi Bollandistæ [1], et quidem non immerito. Spernendum tamen non esse christianæ antiquitatis monumentum judicabit qui attendere parumper voluerit ad capita doctrinæ quæ in hac epistola aut tanguntur, aut exponuntur. Ex hac enim epistola adstruere vel confirmare possumus quid veteres Christiani senserint de morte Apostolorum Petri et Pauli, de Petri romano itinere, de Petri primatu, de cultu sanctorum, de episcoporum existentia et juribus, de Scripturarum divinitate, de prophetia et prophetis, necnon de statu animarum post mortem, de sacrificio missæ, etc. etc. Hæc fuit causa cur antiquum hoc christianæ litteraturæ monumentum in nostram collectionem receperimus. Utinam et alia omnia Dionysii opera syriace versa, sæculo saltem septimo, de pulvere excitare et ad publicam lucem proferre licuisset!

II

Dionysium Areopagitam proxime sequitur sanctus Clemens Romanus, cum duobus fragmentis ex ipsius operibus excerptis (pag. 276). At posterius, quod e codice quodam armeno eruimus, plane supposititium videtur. Prius vero, a secunda epistola ad Corinthios mutuatum, ostendit hanc sancti Clementis homiliam vel epistolam fuisse Orientis fidelibus notissimam, ut cæterum affirmat auctor collectaneorum syriacorum in titulo quem præfixit epistolæ fragmento [2]. Ait enim iste auctor, quisquis sit, hanc epistolam sæpe sæpius allegari a Severo Antiocheno, quo eloquentior et doctior apud Orientales nemo exstitit sæculo sexto ineunte; cujusque opera, græce quoad magnam partem deperdita, supersunt integre versa in syriacis codicibus romanis et londinensibus [3].

Plura alia fragmenta sancti Clementis protulit Guillelmus Cureton in celeberrimo

[1] *Acta sanctorum*, junii, t. V, p. 410, col. 1.

[2] Cfr W. Wright, *Catalogue of syriac manuscripts in the British Museum*, etc. t. II, p. 916, col. 1.

[3] Liceat hic monere viros doctos celebratissimam homiliam quæ exstat inter opera sancti Gregorii Nysseni (*Patrolog. græca*, Migne, t. XLVI, col. 627-652

opere suo, cui titulus : « Corpus Ignatianum ». Verum ea denuo edere noluimus ob hanc præcipue causam quod propediem hæc fragmenta proditura sint cum integra versione syra ejusdem epistolæ ad Corinthios. Ea enim editurus est vir de litteris jam bene meritus R. H. Bensleïus, Bibliothecæ Universitatis Cantabrigiensis librarius[1].

Post enim J. Barber Lightfoot, episcopi Dunelmensis in Anglia[2], aliorumque recentissima opera, omnes viri docti jam norunt quo modo factum sit ut codex in quo prioris epistolæ sancti Clementis ad Corinthios integra versio syra latebat, migraverit, post mortem illustrissimi viri Julii Mohl, Parisiis Cantabrigiam, ibique asservetur in bibliotheca collegii SS. Trinitatis. Præclarum hoc antiquitatis monumentum, etiam post repertum Bryennii codicem, edere in votis erat. At, quum semel atque iterum epistolis tentatus responderit R. H. Bensleïus a se dudum operi manum admotam fuisse, vota compescere oportuit.

III

Tertio loco accedit sanctus Ignatius, episcopus et martyr, cujus egregia duo fragmenta epistolarum ad Heronem et ad Smyrnæos in membranis copto-thebaicis Musei Borgiani Veliternensis a reverendissimo patre Augustino Ciasca, Augustinianæ familiæ sodali, reperta, copto-thebaice (p. 255-257) et latine (p. 277-280) adornata, prima vice prodeunt. Hæc, quanti facienda sint norunt omnes qui controversiæ de authenticitate S. Ignatii epistolarum hisce triginta annis proxime elapsis toties et a tantis viris ventilatæ attenderunt. Neque adhuc diremptam esse litem dicere fas est : nam post Curetonii, Bunsenii, Petermanni, Hefele, Merxii, Funkii, Gebhardi, Harnackii, Zahnii, aliorumque labores, iterum J. B. Lightfoot, episcopus anglicanus Dunelmensis, campum intraturus est, atque, ea qua notus est diligentia et doctrina, omnia quotquot exstant S. Ignatii opera, græce, syriace, copticeque propediem editurus est[3].

Hisce epistolarum Ignatii reliquiis subjecimus excerpta pauca Actorum sancti martyris quæ apud Armenos circumferuntur, quorumque plura exemplaria in perantiquis Bibliothecæ Parisiensis codicibus supersunt. Hæc acta primum armene prodierunt cura

quæque fuit tributa S. Gregorio Nysseno, Hesychio Hierosolymitano atque Severo Antiocheno, esse revera hujus ultimi auctoris, ut plenissime constat ex perantiquis hujus homiliæ versionibus in linguam syriacam factis. Verum de hoc argumento plura alibi dicemus.

[1] Anno etenim 1880, die 14 julii, ad nos scribebat R. H. Bensleïus textum syriacum jam fuisse prelo commissum.

[2] J. B. Lightfoot, *S. Clement of Rome*. An appendix containing the newly discovered portions of the two Epistles to the Corinthians, with introductions and notes, and a translation of the whole.

[3] Liceat hic ponere fragmentum S. Ignatio tributum, quod nuperrime e codice quodam Bibliothecæ Mediceæ Laurentianæ Florentiæ descripsimus. — Ita porro se habet fragmentum : « Ignatii Ignei. — Observamus « noctem feriæ quartæ, quia in ea Dominus noster pas« sionem suam significavit Apostolis, qui dolore com« moti sunt. Et observamus noctem feriæ sextæ, quia in « ea Dominus noster apprehensus est a Judæis, atque « in gena perculsus est a servo principis sacerdotum. Et « ligaverunt eum (Judæi) ad columnam. Et solvimus « noctem sabbati, quia in ea fuit relaxatio omnibus « animabus mortuorum, quæ erant in inferno, quum

J. B. Aucher[1], sed ea denuo edidit J. H. Petermann in laudatissimo suo opere circa authenticitatem epistolarum sancti Ignatii[2]. Initium horum actorum protulimus, ob notam chronologicam quam continent, finem pariter dedimus, quia ibi refertur sancti Irenæi dictum de sancto martyre, atque recitantur loca quædam sancti Polycarpi epistolæ ad Philippenses, necnon Historiæ ecclesiasticæ Eusebii Cæsariensis. Primus qui acta nostra armene edidit, J. B. Aucher, congregationis Mechitaristarum socius, in doctissima præfatione quam illis præfecit, putabat in armena sua versione latere archetypum actorum illorum quæ, ante ipsum, viri doctissimi, Henschenius et Bollandus[3], desideraverant. Et quidem accuratissima inter armenam editionem Actorum sancti Ignatii et diversa acta quæ græce et latine cura Bollandistarum, Ruinartii, Dresselii, Harnackii, Zahnii et Funkii, etc., prodierunt, collatione peracta, non deprehendimus causam cur a sententia doctissimi Aucher recedamus : « Nostra recensio (recensio armena) jure meritoque cognoscitur tanquam fons et exemplar omnium quæ huc usque in cognitionem venerunt recensionum[4]. » Duæ enim recensiones, quæ huc usque innotuerunt, quarumque editiones recenter curarunt Dresselius, Harnack et Funkius, nihil aliud præbent, si pauca demamus, quam recensionem armenam diverso modo divisam et compositam, ita ut priores numeri reperiantur præsertim in Colbertina recensione, dum posteriores sunt in Vaticana. In recensionibus græce exstantibus nihil ferme invenies quod armena non contineat; armena vero plura fragmenta habet, quorum vestigia nullibi apparent in cæteris. Hinc oritur problema solvendum : vel armena recensio nihil aliud est quam versio recensionis græce huc usque non repertæ, quæ duas reliquas in unum compactas continebat, vel istæ nihil aliud sunt quam hæc prior recensio ita disjuncta ut ipsius partes, paucis additis, mutatis aut transpositis, duas recensiones efformare, Colbertinam nempe et Vaticanam, potuerint.

Si inter ambas sententias una eligenda foret, priorem amplecteremur : nam, ne reliqua argumenta afferamus, multo facilius videtur documentum quoddam in plura dividere, quam diversa in unum compingere, ita ut nullibi quomodo in unum plura coaluerint, appareat. Quæ enim animadvertit F. X. Funkius[5], agendo de versione latina armenæ simillima, quomodo vera esse possint non intelligimus. Si enim exemplar græ-

Dominus noster descendit ad eas. » — Cfr *Epistolam ad Trallianos* supposititiam, IX, 5-6, et *Epistolam ad Philippenses*, XIII, 3. — *Constitutiones apostolicas*, V, 13, 15; VII, 23. — Cæterum subjicimus textum syriacum ex codice 298 florentino (antiquitus LXII, III), f° 140, *b* 1, qui est anni 1360.

ܐܝܓܢܛܝܘܣ ܢܗܝܪܐ. ܡܫܝܚܐ ܟܠܗ ܕܐܬܚܙܝ ܗܘܐ ܕܟܕ
ܐܢܐ ܡܢ ܠܥܠܡܐ ܗܘܐ ܫܡܥܘ ܘܐܬܐܡܪܘ ܡܢ ܠܚܡܐ. —
ܘܡܫܝܚܐ ܟܠܗ ܕܒܪܘܚܐ ܗܘܐ ܕܟܕ ܐܬܚܙܝ ܡܢ ܡܢ
ܫܘܝܐ. ܘܢܚܬ ܠܗ ܫܒܘ ܡܢ ܫܡܝܐ ܕܐܬ ܫܘܡܠܝܐ.
ܘܡܬܚܘܐ ܠܗ ܐܣܛܘܟܣܝܐ ܟܠܗ ܕܥܡܠܐ. ܗܘܐ
ܕܟܕ ܗܘܐ ܐܢܫܐ ܒܫܘܠܡ ܫܢܝܐ ܕܝܠܗ ܕܫܒܘ
ܒܫܘܠܡܗ ܕܟܠ ܕܫܒܘ.

[1] J. B. Aucher, *Vitæ sanctorum*, X, p. 72 et seq.

[2] J. H. Petermann, *Sancti Ignatii, Patris apostolici, quæ feruntur epistolæ una cum ejusdem martyrio*, p. 496-549.

[3] *Acta sanctorum*, t. I, februarii.

[4] J. H. Petermann, *Sancti Ignatii, Patris apostolici*, etc. p. 498.

[5] F. X. Funk, *Opera Patrum apostolicorum*, II, p. XLIX (erronee fert editum LXXI).

cum continens ambas recensiones, Colbertinam nempe et Vaticanam, non exstitit, difficile intellectu est quonam modo duo translatores, armenus et latinus, unusquisque independenter ab altero, editionem protulerint in omnibus pæne consentaneam.

IV

De sancti Polycarpi fragmentis, quæ armene (p. 4 et 281) et syriace (p. 5 et 282) retulimus vix disserendum nobis est, quoniam sancti martyris epistolæ ad Philippenses authenticitas a nemine denegatur, atque de ejusdem tenore, inter christianæ antiquitatis monumenta, criticis recentioribus oppido constet[1].

V

Aristidis, philosophi Atheniensis atque christiani apologetæ, sermones duos, post Mechitaristas[2], iterum edidimus; excitavimus tamen fragmentum in codice quodam parisiensi allegatum, latinamque versionem prioris editionis pressiorem efficere sategimus.

Hujus scriptoris, quem antiqui frequenter laudant, Eusebius[3], inquam, Hieronymus[4], Ado et Usuardus, nihil ferme notum erat, ut videbit quisque evolverit egregias collectiones Routhii[5], Maii, Migne[6], aliorumque scriptorum tum veterum, tum recentiorum de patrologia bene meritorum. Quare mirum non est Patrum Mechitaristarum opusculum cum ardore susceptum, a doctis ubique acri minutoque examini subjectum fuisse. De eo egerunt J. B. Emin in Russia, M. Luc et M. L. Massebiau in Helvetia; Himpel, Gebhardt et Harnack in Germania; Baunard, Renan in Gallia, et præsertim H. Doulcet[7], qui, authenticitate fragmenti apologiæ optime vindicata, sagaci simul et felici disquisitione instituta, reliquias Aristidæ contulit cum antiquis scriptoribus, ethnicis ut Platone, ecclesiasticis ut Justino martyre, Clemente Alexandrino, Minucio Felice, Tertulliano, atque præsertim cum *Epistolæ ad Diognetem* ignoto auctore. Nec tacendum est eruditi scriptoris conclusiones, juxta quas, epistolæ et apologiæ unus atque idem scriptor auctor esset, nempe, Aristides, nobis videri admodum probabiles atque validissimis innixas criteriis, potissimum internis. Observamus etiam hujus et aliorum censorum conjecturam de dea *Rhea,* cujus nomen legendum esset loco nominis

[1] T. Zahn, *Ignatii et Polycarpi epistolæ, martyria et fragmenta* (Patrum apostolicorum fasciculus II, 1876).

[2] *Sancti Aristidis, philosophi Atheniensis, sermones duo* (Venetiis, in monasterio S. Lazari, 1878).

[3] *Histor. ecclesiast.* l. IV, cap. III.

[4] *Epist. 83 ad Magnum.* — *Catalog.* cap. XX.

[5] *Reliquiæ sacræ,* tom. I, p. 77, 78.

[6] *Patrol. græc.* tom. V, 1267, 1268.

[7] *Revue des questions historiques,* octobre 1880. — Cfr etiam *Annales de philosophie chrétienne,* mars 1881, p. 555.

deæ *Hieræ*, licet lectio armena (*Hiera*) ansam tali mutationi non præbeat, post Platonis dicta et Arriani[1] animadversiones de cultu præcipuæ divinitatis Phasi et Colchidæ, esse omnino certam. Nec difficultatem creare debet mutatio nominis *Rheæ* in *Hieram*, licet sit aliquatenus insolita; nam qui parumper in armena lingua versati sunt, quam facile extraneorum nomina Armeni depravent et corrumpant, norunt.

De reliquis Aristidæ, seu potius Aristeæ, fragmentis, paucis possumus agere. Unum enim videtur esse pars, vel sermonis, ut fert inscriptio in collectaneo armeno, vel commentarii de morte Christi. Sane de morte Christi frequenter agebatur in prædicatione ecclesiastica primis Ecclesiæ sæculis, ut certo novimus ex ipso Novo Testamento; nec mirum est si quoddam horum sermonum fragmentum superfuerit; imo mirandum magis est plura ad nos usque non pervenisse. Quod igitur maxime est observandum respectu ad Aristidis sermonem, est nullum antiquius exstare exemplum hujusce generis documentorum. Quam pulchre auctor quædam ecclesiastica dogmata, divinitatem Christi præcipue, exponat et defendat, nemo est qui non videat. Nec in hoc sermone deprehendimus aliquid quod sequiorem ætatem redoleat, nisi forte cum recentioribus quibusdam criticis admittamus divinitatem Christi quarto tantum sæculo fuisse in Ecclesia vulgatam fidelibusque clare propositam. Verum ab hujusmodi opinionibus longe abhorremus.

Cum tamen inscriptio in collectaneo nostro sit aliquatenus dubia — fragmentum enim tribuitur Aristeæ — asserere non audemus hanc homiliam esse fœtum Aristidis. Plurimi censores illum sancto apologetæ secundi sæculi abjudicant[2], et, licet quædam argumenta ab eis allata non videantur ἀποδεικτικά, res tamen in dubio relinquenda est. Nullum scriptorem antiquum novimus qui nomine Aristeæ gaudeat, et hæc est ratio cur editores Aristidis fragmentum homiliæ retulerint apologetæ atheniensi, quem universa laudavit antiquitas.

VI

Mirum est quam alto prætereant silentio Justinum philosophum et martyrem collectanea syriaca et armena. Vix enim illius nomen in hisce codicibus citatum reperias, si exceperis unum aut alterum, in quo olim integer existebat tractatus *de Recta confessione* sancto Apologetæ tributus, licet inter viros eruditos quæstio moveatur an revera tractatus iste sit genuinum Justini opus[3]. Illum sane collectanea syriaca ad sanctum

[1] Arrianus, *Peripl.*, cap. IV.

[2] Oscar von Gebhardt et Adolph Harnack (*Texte und Untersuchungen zur Geschichte der altchristlichen Literatur*, Lipsiæ, Hinrichs, 1882), p. 98-114 de Quadrato et Aristide, sed potissimum p. 109-114 de fragmentis armene repertis disserunt, atque secundum Aristidi denegant.

[3] Cfr Georg. Mösinger, *Monumenta syriaca*, t. II, p. 7, textus syriaci et præfationis. Ibi affertur e codice vaticano syriaco 146, p. 53, *b*, fragmentum capitis XVIII ejusdem tractatus. Quum istud non supersit in codice londinensi, non licet dicere an fragmentum sit desumptum ex eadem versione.

martyrem referunt; verum pauca admodum eruere licet ex versione syra hujus tractatus ad dirimendam controversiam. Capita enim, in quibus Michael Lequienius aliique docti viri hæresim Nestorianam deprehendere videbantur, in codice nostro desunt, quia, ut diximus (p. 11), folium saltem unum codicis excidit. Attamen, cum fragmenta a nobis edita generatim cum iis quæ græce leguntur conveniant, merito concludere licet in reliquis pariter syram versionem cum archetypo græco concordasse. Proinde nulla est causa cur recedamus a judicio quod protulit in hac re clarissimus sancti Justini editor, Prudentius Maranus, circa probabilem «Rectæ confessionis» auctorem, ætatem atque originem[1].

VII

De Melitone aut Meletio vix habemus quod addamus his quæ paginis 16 et 292, in notis, animadvertimus, tum de Eutrepio ad quem epistolam misisse Melito dicitur, tum de ipso Melitone aut Meletio, hujus epistolæ auctore. Hoc tantum monemus, nempe inter Armenos, sæculis VIII-X fuisse acerrime decertatum circa hanc quæstionem, scilicet, utrum oporteret celebrare Nativitatem, Epiphaniam atque Baptismum Christi una eademque die? Imo Melitonis aut Meletii fragmentum videtur allegari ab auctore codicis ad confirmandam opinionem quam hodie tenent Armeni[2].

Sancti Melitonis sardicensis episcopi clarum est nomen apud orientalis Ecclesiæ fideles, ut omnibus notum est qui *Spicilegium syriacum* Guilelmi Curetonii legerunt. Ipsius nomen frequens est in codicibus, nec raro ejus sententiæ allegantur ab auctoribus syris. Præterea, inter quædam fragmenta sancto Melitoni tributa atque alia quædam documenta quæ sub nomine S. Irenæi (vide p. 301-302) et S. Alexandri Alexandrini (p. 432) referuntur, tanta est cohærentia in idæis, verbis atque sententiis, ut concludere oporteat sanctum Melitonem sequioris ætatis scriptoribus præsto fuisse, ita ut isti vel eum tantummodo exscripserint, vel ipsius sermones dilatare aut contrahere curaverint[3].

VIII

Sancti Irenæi, lugdunensis episcopi et martyris, quanti momenti sint opera ad illustrandum dogma catholicum, nullus est qui ignoret. Quod in causa est cur tantopere dolendum sit hæc, quoad maximam partem, græce deperdita, in versione latina tantum servata fuisse. Versio latina fidelis est sane, sed rudis et aliquatenus incompta. Proinde, donec græcum exemplar integrum repertum fuerit, si alicubi in bibliothecis lateat,

[1] Cfr *Patrolog. græc.* tom. VI, col. 1203-1206.

[2] Circa hanc controversiam multa exstant documenta in codicibus armenis parisiensibus.

[3] Cfr *Spicileg. solesm.* II, p. LVI, cum *Spicileg. rom.* Ang. Maii, III, p. 699, et *Nova Biblioth. Patr.* II, p. 529.—Migne, *Patr. græca*, XVIII, col. 605, 606 C.

versiones ejusdem orientales magni faciendæ sunt. Integras autem exstare nunc, imo unquam exstitisse, valde dubium est, quum in collectaneis syriacis et armenis eadem omnino fragmenta ubique reperiantur. Selecta porro illa loca, etsi pauca sint numero, spernenda tamen non sunt, quum plerumque ad fulcienda dogmata aut demonstrandas veritates excerpta fuerunt [1].

Hæc quidem apud Armenos et Syros sancti Irenæi vulgata fragmenta, quoad maximam partem, jam edita fuerant, sive ab Eminentissimo Cardinali Pitra in Spicilegio solesmensi, sive præsertim a Guilelmo Wigan Harvey ad calcem editionis S. Irenæi operum, quam anno 1857 Cantabrigiæ adornavit; unde etiam anglice prodierunt in tomo IX, p. 158-187, egregiæ illius antenicænorum Patrum Bibliothecæ (*Antenicene Library*), quæ, annis proxime elapsis, ab Alexandro Roberts atque Jacobo Donaldson, Edimburgæ, typis T. et T. Clarke, vulgata fuit [2].

Attamen, quum hæc fragmenta, vix a christianæ antiquitatis amicis absque difficultate conferri possint integra, quia ubique dispersa jacent, ea omnia in unum colligere placuit. Codices denuo Musei Britannici omnes contulimus, imo unum aut alterum prima vice, atque varias lectiones, quanta potuimus cura, adjecimus. Fragmenta demum pauca, quæ antecessorum nostrorum oculos effugerant, præsertim ex armenis codicibus Bibliothecæ publicæ Parisiensis, excitavimus.

IX

Clementis Alexandrini duo fragmenta tantum nobis servaverunt syriaci armenique, quos contulimus, codices. Imo ea nullibi in editione græca detegere licuit unde suspecta merito haberi possent, nisi notum esset multa hujus scriptoris opera fuisse deperdita. Interea animadvertere juvat iis quæ leguntur *De pœnitentia*, p. 306 editionis nostræ, exstare pæne similia inter ea quæ S. Hippolyto feruntur adscripta, *De causa universi adversus Platonem.* (Cfr *Patrologiam græcam,* Migne, t. X, col. 797, B-C, et tomum II horum Analectorum, p. 269, *οἱ δὲ ἄδικοι κ. τ. λ.*)

X

Sanctus Hippolytus plures nobis suppeditavit paginas (36-71, 306-337) easque, quoad maximam partem, ineditas. Quas syriace tantum vulgaverat Paulus de Lagarde

[1] Cfr Mösinger, *Monum. syr.* II, p. 10-11 præfat.

[2] Monere etiam placet in viginti duobus voluminibus quibus constat dicta Edimburgensis Bibliotheca (*Antenicene library*) non solum Antenicænos Patres reperiri anglice versos, verum aliqua exstare quæ e lingua syriaca translata sunt. B. H. Cowper plura etiam publici juris fecit in opere cui titulus : *Syriac Miscellanies*, Londini, 1861.

in suis *Analectis syriacis*, denuo contulimus plenissimeque descriptas latinitate donavimus (p. 306-337).

De sancti Hippolyti vita et scriptis necesse non est hic agere, post tot tantorumque virorum labores, Eusebii, inquam, Hieronymi, Fabricii, Gallandii, Bandini, Combefisii, Simonis de Magistris, Bunsenii, Cruicii, Döllingeri, Hergenröther, De Lagarde, Pitra, aliorumque quos neque hic tantum commemorare valemus. Vix enim est scriptor antiquus qui nostra ætate pluribus controversiis locum dederit quam sanctus Hippolytus.

Primum occurrit in collectione nostra commentarium in Canticum Canticorum, cujus partem tantum edidimus, nempe a capite IV, versiculo 15, ad caput VI, versiculum 7. Verum, dum textus orientales sub prelo sudarent, integre prodiit hoc commentarium in *Monumentorum syriacorum* volumine II, pag. 9-32, cura Georgii Mösinger, qui illud sancto Ephræmo tribuebat. Sed hanc suam opinionem nullo niti fundamento omnino certum est, siquidem auctor hujus commentarii Septuagintavirali editione utitur, ut in notis versioni nostræ latinæ subjectis animadvertimus, atque paucos versiculos conferenti facile patebit. Ita, cap. V, versiculo 1, verbum commentarii nostri ܢܚܘܬ, *descendat*, melius græco verbo a LXX adhibito καταβήτω (*Cantic. Cantic.* IV, 16) correspondet quam syriaca lectio ܬܐܬܐ, *veniat*. Pariter, cap. V, 2, commentator noster legisse videtur : ἔφαγον ἄρτον μου μετὰ μέλιτός μου, non autem ܐܟܠܬ ܒܣܝܡܘܬܝ ܥܡ ܕܒܫܝ *manducavi suavitatem meam cum melle meo*, ut fert versio simplex Syrorum. Sic etiam ad Septuagintaviralem textum referendæ sunt variæ lectiones quæ sequuntur : cap. V, 2, ܐܚ̈ܐ, ἀδελφοί (Aquilas et Symmachus ἑταῖροι, ἀδελφιδοί. — Cfr F. Field, *Origenis Hexaplorum quæ supersunt*, II, p. 418); ܥܠ ܬܪܥܐ, ἐπὶ τὴν θύραν; ܡܫܡܠܝܬܐ, τελεία (Symmachus, ἡ ἀκεραία μου), dum lectiones versionis syriacæ simplicis ܕܪ̈ܝ, ܡܫܡܠܝܬܐ, ad mentem revocant hebræas voces דוֹדִים, תַּמָּתִי. Idem dicendum est de variis lectionibus V, 11, 12; VI, 3. At nullibi forte magis evidens est commentatorem præ oculis habuisse versionem τῶν Ο′ quam cap. V, 5, ubi, cum legisset ἐπὶ χεῖρας τοῦ κλείθρου, dixit per vocem χεῖρας significari *opera fidei*, dum apud Semiticos frequentissimus loquendi modus *per manum* nihil aliud indigitat quam *per*, διά. Ex his igitur locis, non secus ac ex multis aliis quæ adducere possemus, liquet commentatori nostro præluxisse, non quidem hebræum aut syriacum, sed Septuagintaviralem textum.

Atqui, si sanctus Ephræmus hujus commentarii auctor esset, versionem syriacam aut hebræum authenticum exemplar adhibuisset, ut ex ipsius more agendi omnino deducere licet, et eo magis quod sanctus commentator syrus linguam græcam non callebat[1].

In notis quæ in initio et fine commentarii legentibus præsto sunt, asseritur hoc commentarium fuisse compositum e variis Patrum Doctorumque Ecclesiæ scriptis a viro quodam Φιλοπόνῳ. Porro nullibi tali titulo sanctum Ephræmum fuisse insignitum scimus. Imo, ex titulo tantum concludere licet hoc commentarium esse fœtum græci

[1] N. Wiseman, *Horæ syriacæ*, p. 118-160.

cujusdam scriptoris, qui, labente ætate, syra versione donatus est. Quæstio autem extemplo exsurgit an sanctus Hippolytus sit auctor hujusce commentarii.

Sanctum Hippolytum scripsisse in Canticum Canticorum universalis traditio affirmat, operum illius catalogus ad latus statuæ marmoreæ descriptus asserit, fragmentaque hic illic in codicibus allegata demonstrant. Attamen valde dubium est opusculum quod, Mösinger integre, et nos partim publici juris fecimus, genuinum esse opus sancti Hippolyti. Et quidem, ratio potissima dubitandi in eo est, quod excerpta commentariorum sancto Hippolyto tributorum (*Patrol. græca,* X, col. 627-630, et *Patrum antenicænorum analecta,* II, p. 36, 40-41, 306, 310) in hoc commentario non reperiantur. Unde certum apparet hoc commentarium esse fœtum ignoti cujusdam auctoris qui sibi titulum viri Φιλοπόνου adscripsit, vel forte illius Joannis *Philoponi,* scriptoris haud infimæ notæ, qui sæculo septimo vixit, atque plurima scripta nobis reliquit.

Tertio loco apposuimus fragmenta ex commentario quodam in Ezechielem prophetam, cujus, si duas priores pericopas aliaque pauca hic illic demas, omnia reliqua reperies plane consentire cum commentariis sub S. Ephræmi nomine editis. Cæterum indicia non desunt ex quibus merito conjicitur auctorem horum commentariorum fuisse scriptorem syrum, ut, exempli causa, quæ leguntur capite III, 15. Vox enim *Tel-Achib* manifeste prodit scriptorem in Oriente atque inter Syros commorantem.

Ex titulo fragmentis nostris commentariorum in Danielem præfixo (p. 317) integrum non habemus hic commentarium S. Hippolyti, sed tantummodo sententias quasdam selectas, et quidem potius sensum quam ipsa auctoris verba. Porro, si conferamus hæc «verba selecta» cum excerptis quæ, post Fr. Combefisium (*Bibliothecæ græcorum Patrum auctarium novissimum,* I, 50-56) denuo evulgarunt, sæculo proxime elapso, Simon de Magistris (*Daniel secundum Septuaginta,* p. 93-122. — *Acta Martyrum ad ostia tiberina sub Claudio Gothico,* Romæ, 1795, p. XLIV, 118-120), et, nostra pæne ætate, cardinalis Ang. Maïus (*Scriptorum veterum nova collectio,* III, p. 29-56), nostra generatim cum his quæ edidit Simon de Magistris consentire deprehendimus. Ita quæ leguntur in fine numeri II, p. 318, editionis nostræ concordant cum his quæ opposita sunt sub numero X, *Patrol. græc.* t. X, col. 649-650, C. Simili etiam modo consonant alia loca cum editis in Patrologia, juxta ordinem in sequenti tabula propositum:

Editionis nostræ.		Patrol. græc. t. X.	
Nus III, p. 318	cum	n° XIV, col. 651, B-C. n° XXII, col. 655, D.	
Nus IV, p. 318	cum	n° XXX, col. 659, D.	
Nus V, p. 318	cum	n° XXXIII, col. 662, C.	
Nus VI, p. 319	cum	n° XXXVI n° XXXVII	col. 663, A-B.
Nus VII, p. 319	cum	n° XXXIX n° XL	col. 666.

Unus tantum numerus II, p. 317, magis consentire videtur cum iis quæ ex Angelo

Maïo afferuntur in *Patrolog. græca*, X, col. 683, D; finisque numeri I, p. 317, ab his verbis : « Relate ad visionem quam vidit Daniel, etc. » pæne concordat cum numeris XV et XVI *De consummatione mundi*. (Cfr *Patrol. græca*, X, col. 717, B-C.) Ex hac porro concordantium locorum varietate magis ac magis apparet quam vera sint quæ in initio excerptorum in Danielem leguntur, nempe, hæc commentaria S. Hippolyti referri, non quidem verbatim, sed tantummodo quoad sensum.

Excerpta demum duo, quæ producimus pagina 320, de verbo ad verbum consentiunt cum his quæ Simon de Magistris protulit e codice chisiano (*Patrolog. græca*, X, col. 645, A, a linea sexta ad duodecimam, et col. 648, A, a linea sexta ad octavam). Ex titulo hisce posterioribus fragmentis præfixo colligi potest commentaria S. Hippolyti in Danielem fuisse divisa in quatuor tractatus, quod optime quadrat cum his quæ novimus ex aliorum scriptorum testimonio, nempe testimonio Eustathii Constantinopolitani quinti sæculi scriptoris, atque testimonio Georgii Arabum episcopi nono labente sæculo. Georgius enim allegat primum excerptum sub nomine S. Hippolyti et affirmat illud fuisse erutum ex quarto tractatu in Danielem [1].

Cæterum quanti facienda sint diversa illa loca selecta e commentario in Danielem, clare perspicient qui contulerint reliquias a nobis editas, non solum cum his quæ S. Hippolyto tribuuntur ab Hieronymo, Photio, aliisque, sive veteris sive recentioris ætatis scriptoribus, sed etiam cum docta illa tractatione quam de hoc argumento instituit Otto Bardenhewer, qui de vita, scriptis, editionibusque Operum S. Hippolyti, anno 1877, scribendo, textum Hippolythæi commentarii restituit, ordinavit, atque quam meliori potuit modo dilucidavit [2].

Scholion *De distinctione Psalmorum* nonnisi partim et generali, ut ita dicamus, modo, quoad subjectam materiam, consentit, sive cum his quæ leguntur in *Patrologia græca*, t. X, col. 711-721, sive cum his quæ Eminentissimus Cardinalis J. B. Pitra jam edidit tomo II horum Analectorum, paginis 428-430.

Quod attinet scholium tractans de nominibus in genealogia Christi omissis, nihil animadvertendum est, nisi forte quod, ut opinatus est Otto Bardenhewer, hoc pars sit scripti S. Hippolyti in Danielem et Suzannam.

Prioris fragmenti de Paschate comma his verbis incipiens : *Quapropter confracta*, etc., pag. 323, de verbo ad verbum exstat in excerptis ab Angelo Maïo, in *Scriptorum veterum nova collect.* IX, pag. 645. (Cfr *Patrolog. græca*, X, col. 701, B.)

Nihil nobis præsto est quod addamus his quæ in notis animadvertimus, sive circa secundum fragmentum de sacro Paschate, sive circa canonem paschalem, sive circa homiliam de Epiphania, sive circa resurrectionem ad Mammæam imperatoris Alexandri matrem. Hæc omnia argumenta quam frequentissime tractantur ab omnibus ferme sæculi tertii scriptoribus. Vix est enim auctor alicujus notæ qui de Resurrectione ali-

[1] G. Hoffmann, *De ermeneut. apud Syros Aristoteleis*, Lipsiæ, 1869, p. 148-151. — B. H. Cowper, *Syriac Miscellan.*, Londini, 1861, p. 67. — [2] Otto Bardenhewer, *Des heil. Hippolyt. Comm. zum Buche Daniel.*

quando non egerit. Quare mirum videri non debet, quod S. Hippolytus toties de Resurrectione disputationem instituerit.

Et hæc quidem sunt diversa S. Hippolyti fragmenta quæ ex syriacis codicibus excitavimus.

Ex armena lingua proferimus duo fragmenta commentarii aut homiliæ S. Hippolyti in caput undecimum S. Joannis, ubi agitur de resurrectione Lazari. Hæc quidem excerpta nobis suppeditavit codex armenus parisiensis XLVII, qui ea addit versioni armenæ, qualis exstat in codice alio venetano, unde illa homilia armene latineque prodiit in tomo secundo horum Analectorum, p. 216-232. Quanta sit discrepantia inter utrumque codicem, venetanum nempe et parisiensem, monuimus (pag. 331) in notis, atque etiam ibidem observavimus brevioris hujus homiliæ editionem reperiri græce vulgatam inter *Opera sancti Chrysostomi spuria*, in tomo LXII *Patrologiæ græcæ*, col. 775-778. An vero hæc homilia, quam S. Chrysostomo editor ejus paucis verbis et quasi fastidiens abjudicat, sancto Hippolyto tribuenda sit, peritiori decernendum relinquimus. Sane quædam legimus, præsertim ab initio, quæ vix portuensem episcopum decere videntur.

Fragmenti in Valentinianos, neque in operibus S. Hippolyti genuinis, neque in operibus S. Epiphanii, neque in *Philosophumenis*[1], deteximus quod possit authenticitatem vel destruere vel confirmare. Nil hic legimus quod prima fronte S. Hippolyti ætati non conveniat.

Reliquæ demum sententiæ selectæ quas e codice armeno parisiensi LXXXV eruere licuit, vix notitia indigent. Quæ sub litteris A et D ponuntur merito suspectæ sunt, utpote quæ alludant ad controversias seriori ætate exortas, nempe ad controversias quinti sæculi. Attamen, in libris adversus Noetum et in scriptis adversus Beronem et Heliconem (*Patrolog. græca*, X, col. 805-854) non infrequens quæstio fit de *duabus naturis* atque de *Quaternitate*. Sed animadvertendum est eam causam esse cur docti hæc scripta sancto episcopo portuensi abjudicent.

XI

Vix commemoratione digni videntur Sextus Julius Africanus et Origenes, quorum excerptum unum tantummodo deteximus in collectaneis syriacis et armenis (pag. 337 et 345). Ambo scriptores apud Orientales, Syros inquam, Arabes et Armenos, sunt celebratissimi; sed illorum opera nunquam ferme de verbo ad verbum recitantur.

Julii Africani chronographia ita frequenter allegatur apud chronologos, Dionysium Tel-Maharensem, Dionysium Bar-Tsalibæum, Eliam Nisibenum, Gregorium Bar-

[1] Cfr *Philosoph.* VI, 20-37.

Hebræum, etc. ut merito sperari possit hoc opus aliquando reperiendum fore. Africani opinionem sæpissime commemorant Dionysius Bar-Tsalibæus et Gregorius Bar-Hebræus in commentariis suis, dum difficultates quas præbet genealogia Christi, solvere tentant.

XII

Origenis minor non est fama apud Orientales. Attamen, si illius sacrorum librorum editionem hexaplarem exceperis, vix illius opera alicubi citata reperies, quum nunquam fuerint, sive integre, sive partim, in linguam armenam, syramque translata. Summi hujus ecclesiastici scriptoris, in sacram Scripturam exegetici labores alia ejus scripta, homilias, inquam, epistolas et commentaria in oblivionem miserunt.

XIII

Valde diversa fuit e contra sors sancti Cypriani, carthaginensis episcopi. Postquam enim Ecclesia græca aliæque Orientis Ecclesiæ a Romana separatæ fuerunt, sancti martyris epistolæ ad Quintum et Fidum, conciliumque Carthagine habitum in causa rebaptizantium, e latina in græcam et e græca in syriacam linguam translata fuerunt; atque ita ad cognitionem Orientalium perlata. Sententiam quam sanctus Cyprianus defenderat cum Africæ episcopis, celebratissimam effecerunt conciliorum canones, hæresesque frequenter inter Orientales exortæ. Quum enim hæretici non raro de secta ad sectam transirent, frequenter quæstio movebatur de validitate baptismi ab illis recepti. Porro, cum extemplo necesse esset ad traditionem ecclesiasticam recurrere, quid antea hic vel ille doctor, quid hæc vel illa Ecclesia sensissent quærebatur atque proferebatur in medium, ut statueretur regula ecclesiastica. Hæc in causa fuere cur diversa S. Cypriani scripta de baptismo hæreticorum translata sint in varias Orientis linguas.

Versio græca prostat partim in *Patrologia latina,* t. III, col. 1079-1102, plenius vero in Pauli de Lagarde *Relliquiis juris ecclesiastici* (græce), pag. 37-55. Versio syriaca edita primum est a P. de Lagarde in *Relliquiis juris ecclesiastici antiquissimis* (syriace) a pagina ܣܒ ad paginam ܥܓ. Hæc syra versio partim denuo prodit in *Antenicænorum Patrum Analectis* nostris, p. 72-80, ubi etiam quasdam sententias ex armenis codicibus descriptas lector reperiet.

XIV

Longe potiorem partem Analectorum nostrorum (81-169, 345-413) præbuerunt sancti Gregorii, cognomento Thaumaturgi, opera in syra armenaque lingua servata.

Hodie prodeunt syriace et latine :

*1° Revelatio S. Gregorii (p. 81-82, 345-346);
2° Fides secundum partes (p. 82-94, 346-356);
3° Capitula duodecim de Fide (p. 95-100, 357-360);
4° Sermo ad Philagrium de Consubstantiali (p. 100-103, 360-363);
5° Sermo ad Theopompum de Passibili et Impassibili (p. 103-128, 363-376);
6° Fragmenta tractatus de Resurrectione (p. 121-122, 376-377);
*7° Sermo in Annuntiationem Deiparæ (p. 122-127, 377-381);
*8° Homilia de Baptismo Domini nostri super Jordanem (p. 127-133, 381-386);
*9° Diversa fragmenta (p. 133, 386).

Armene et latine :

*10° Homilia in Nativitatem Christi (p. 134-144, 386-395);
*11° Sermo de Incarnatione (p. 144-145, 395-396);
12° Sermo in Annuntiationem Deiparæ (p. 145-150, 396-400);
13° Laus sanctæ Dei Genitricis Mariæ (p. 150-153, 400-402);
14° Sermo in Salutationem Elisabeth (p. 154-156, 402-404);
*15° Laus sanctæ Deiparæ et semper virginis Mariæ (p. 156-159, 404-406);
*16° Panegyricus sermo in sanctam Dei Genitricem et semper virginem Mariam (p. 159-162, 406-408);
*17° Sermo panegyricus in honorem S. Stephani protomartyris (p. 161-169, 408-413).

Syriace jam, in priori classe, vulgati fuerunt a Paulo de Lagarde tractatus omnes quos asterisco non notavimus. Horum codices denuo contulimus, imo et quandoque alios detegere licuit quos non inspexerat vir doctus. Reliqui omnes tractatus aut sermones omnino erant inediti syriace, licet plerumque eorum archetypus græce et latine jam in variis collectionibus patrologicis existeret. Ipse Paulus de Lagarde plura sancti Gregorii opera græce edidit, sive in jam laudata sua juris ecclesiastici collectione (*Relliquiæ juris ecclesiastici antiquissimæ*, græce, 1856, p. 60-63), sive in volumine inscripto : *Titi Bostreni quæ ex opere contra Manichæos edito in codice hamburgensi servata sunt græce*, ubi paginis 103-114 protulit Τὴν κατὰ μέρος πίστιν. Versio armena operum quæ tribuuntur S. Gregorio prodit prima vice, ni fallimur; saltem nihil huc usque novimus vulgatum fuisse in hac lingua. Opera autem quorum græcum exemplar desideratur, distinximus asterisco, unde prima fronte apparet quæ in linguam armenam fuerunt versa, esse, quoad maximam partem, inedita.

Nostri non est de vita et scriptis sancti Gregorii longius disserere, præsertim quum tot tantique viri, Vossius, inquam, Fabricius, Gallandius, Allatius, Maïus, etc. aliique non pauci hoc argumentum tractaverint in libris de Thaumaturgo compositis. Cæterum,

hic opusculum commendare liceat, a Victore Ryssel nuperrime adornatum, in quo brevissime simul ac doctissime dilucidat difficultates quotquot exortæ sunt circa vitam et scripta S. Gregorii Thaumaturgi[1]. Auctor, licet potissimum agere intendat de scriptis in syriacam linguam translatis et a P. de Lagarde editis, attamen tractat etiam de aliis scriptis, et quidem cum summo ordine. Postquam diversas editiones recensuit, uniuscujusque scripti brevem præstat analysim, atque demum authenticitatem historice et critice scrutatur[2]. Fragmenta quædam parum nota græce aut latine exhibet, atque demum versionem germanicam tractatuum S. Gregorii ad Philagrium et ad Theopompum præstat. Porro, quum isti tractatus præcipuum operis sui scopum constituant, maximam curam auctor impendit in iis vertendis (p. 65-99), sancto doctori vindicandis (p. 100-124) atque in eorum versione illustranda (p. 125-138, 147-157). Attamen virum doctum effugit tractatum ad Philagrium *De Consubstantiali* græce jam vulgatum fuisse, sub alio quidem titulo (*πρὸς Εὐάγριον μοναχὸν, περὶ Θεότητος*) atque alii tributum auctori. Tribus ferme abhinc sæculis jam prodiit inter opera sancti Gregorii Nazianzeni (Parisiis, 1609, t. II, p. 717-724), ut *oratio quadragesima quinta,* et secunda vice, ut *epistola ducentesima quadragesima tertia.* At, quum diversi censores, domnus Clemencetus (*Opera S. Gregorii Nazianzeni,* t. II, p. 196), Petavius (*Dogmata theologica,* t. II, p. 137), Tillemontius (*Mémoires pour servir à l'histoire ecclésiastique,* t. IX, 1703, p. 710, et t. X, 1707, p. 795), aliique viri docti, tum recentes, tum antiqui, hanc epistolam S. Gregorio Nazianzeno abjudicassent, eam Cotelerius (*Monum. eccles. græc.* t. III, p. 550) ad sanctum Gregorium Nyssenum retulit, una aut altera fultus auctoritate manuscripta, unde nunc exstat epistola inter opera sancti Gregorii Nysseni, *Patrolog. græca,* Migne, t. XLVI, col. 1101-1108.

Quatuor igitur sermo noster ad Philagrium sibi vindicat auctores, nam S. Basilio in variis codicibus tribuitur, ut et in quibusdam *Anastasii quæstionum* editionibus. Porro, quum unum solummodo habere possit conscriptorem, quærendum est cuinam demum referendus sit, nempe sancto Basilio, sancto Gregorio Nysseno, sancto Gregorio Nazianzeno aut sancto Gregorio Thaumaturgo? Atqui, si attendamus criteriis, tum externis, tum internis, dubium videri non potest epistolam hanc esse genuinum fœtum S. Gregorii Thaumaturgi. Codices enim syriaci duo perantiqui (uterque ad sæculi sexti finem vel sæculi septimi initium ascendit) episcopo Neocæsareæ scriptum referunt. Præterea, tum hæc ad Philagrium, tum altera ad Theopompum epistola, unicum habere auctorem liquet; unde, quum ista sancto Thaumaturgo adscribatur, illa pariter adscribenda est. Argumentum etiam epistolæ ad mentem revocat epocham Sabellianorum, ut Billius in notis observavit, potius quam finem quarti sæculi et tempora Concilii constantinopolitani. Stylus iterum atque disserendi modus produnt ætatem in qua theologicus sermo adhuc

[1] V. Ryssel, *Gregorius Thaumaturgus, sein Leben und seine Schriften.* Leipzig, 1880, pag. VIII-160.

[2] Doctus vir probat quatuor e quinque fragmentis *De resurrectione,* quæ proferimus p. 120-122, 376-377, desumpta esse ex Apologia Origenis martyri Pamphilo tributa. (Cfr *Gregorius Thaumaturgus,* p. 47-50.)

rudis et incertus erat. Nec officere debet vox *consubstantialis;* nam, in titulo tantum legitur, ut animadvertit V. Ryssel, et proinde ab auctore epistolæ probabilius non provenit, sed a scriba aut syro translatore. Imo tituli nominumque propriorum varietates demonstrant superscriptionem, aliquo tempore post scriptam epistolam, ipsi fuisse adnexam et proinde nullius esse auctoritatis. Demum, terminus syriace usurpatus ad significandam *consubstantialitatem* ܒܪ ܐܝܬܘܬܐ est potius insolens, siquidem frequentius, post controversiam Arianam, legimus vocem ܒܪ ܟܝܢܐ. Unde titulus epistolæ adjectus nos adhuc refert ad remotissimam ætatem, licet primitivus non sit. Ab initio enim *Epistola ad Philagrium* sermo noster inscribebatur, vocesque *περὶ Θεότητος* aut ܡܛܠ ܒܪ ܐܝܬܘܬܐ posterius adjectæ fuerunt. Denique, si quæstio secundaria de nomine viri ad quem epistola dirigitur dirimenda sit, nobis videtur nomen Philagrium servandum esse. Nam nomen Evagrii inductum sane fuit ab iis qui epistolam sancto Gregorio Nazianzeno, sancto Basilio aut sancto Gregorio Nysseno adjudicabant, quia istorum tempore vixit Evagrius Ponticus, qui cum sanctis his viris frequens commercium habuit. Nomen Philagrius, cum raro usurpetur, immutatum fuit in Εὐάγριον; sed illud verum esse nomen admittimus. Neque ad Porphyrium, celebrem philosophum paganum, cogitandum est, ut suspicatus est Ryssel, quoniam ipsi Sabelliani quibuscum sanctus Gregorius Thaumaturgus sæpissime manum conseruit, accusabant orthodoxos, querentes quod tria efferendo nomina tres etiam deos reciperent. Tractatus ad Philagrium *De Divinitate* (*περὶ Θεότητος*) aut *De Consubstantiali,* ut fert versio syra et sermo ad Theopompum *De Passibili et Impassibili,* sunt, ut ita dicam, duæ gemmæ quas nobis servavit lingua syriaca, quibusque sancti Thaumaturgi coronam ornare jam fas est. His si addiderimus *Homiliam in Nativitatem Christi,* quam ex armena versione hodie proferimus, potissimam partem habebimus, non solum horum Analectorum, sed et omnium sancti Thaumaturgi operum.

In diversis fragmentis quæ nobis servata fuerunt in diversis collectionibus patrologicis, jam in sancto Thaumaturgo metaphysicum potius quam theologum reverebamur; nunc vero licet in ipso inspicere quasi primordia illius methodi rationalis quam Ecclesia catholica adeo feliciter medio ævo excoluit, atque hodie, inter fatiscentis mundi ruinas, tantopere fidelibus, cleroque præsertim, per novum Leonem commendat. Non multa etenim monumenta præbet christiana antiquitas in quibus magis eluceat philosophicum acumen et difficultatum dogmati revelato propriarum comprehensio. Sanctus Gregorius nobis exhibetur ut philosophus, non quidem, etiam suo ævo, facile princeps, sed tamen ut nemini secundus. Et quidem decebat discipulum ad quem Origenes scripserat *πότε καὶ τίσι τὰ ἀπὸ φιλοσοφίας μαθήματα χρήσιμα εἰς τὴν τῶν ἱερῶν γραφῶν διήγησιν μετὰ γραφικῆς μαρτυρίας,* decebat, inquam, discipulum istum, Ægypti onustum divitiis, philosophica methodo revelationem a Christo factam defendere et dilucidare satagere. Nec spem Origenis fefellit Gregorius, nam ubique agit philosophum : licet *Sermo in Nativitatem Christi* fidelis populi ædificationem pro scopo habeat, attamen

in eo ideas atque dicendi modos deprehendimus quæ ad mentem revocant utrumque tractatum, ad Philagrium nempe et ad Theopompum; atque inde exoritur novum argumentum ad confirmandam horum omnium documentorum authenticitatem, quoniam unum et eumdem auctorem in his omnibus conspicimus. Porro, si unus aut alter tractatus esset supposititius falsoque S. Gregorio adscribi potuisset, ut, verbi gratia, tractatus inscriptus Κατὰ μέρος πίστις, qui hodie a multis et ferme potioribus criticis agnoscitur esse fœtus Apolinaris Junioris [1], attamen impossibile erat tot tractatus tribui sancto viro quin mendacium detegeretur et veritas alicubi pateret. Hæc omnia igitur scripta sancti Gregorii sese invicem illustrant, sibique mutuum robur præstant [2].

Pauca dicenda sunt de reliquis scriptis quæ sub nomine S. Gregorii feruntur in codicibus armenis. Illud fragmentum cui titulus : *De Incarnatione Domini* (p. 395-396) ad alium sermonem pertinet, et, licet nihil inauditum referat, tamen pluribus suspectum esse poterit, quia in eo clarissime affirmatur *unitas* Christi (մի է Տ̅ր մեր, p. 144). At observandum est hic verbum բնութիւն, quod proprie significat *naturam* et correspondet græcæ voci φύσις, usurpari; unde և մի նորին բնութիւն potius reddendum esset : *et una illius natura*, licet ex contexta oratione appareat hic vocem *naturam* usurpari in sensu *personæ*, siquidem Christus dicitur *unus* esse, sed ex duobus inconfusis constare. Imo, ex illa ambiguitate sermonis concludi potest fragmentum esse auctoris qui ante controversias quarto et quinto sæculo exortas vixit. Affirmat enim de Christo humana et divina, et quidem sermone usus qui ad mentem revocat S. Melitonis et S. Irenæi effata [3].

Homilias de B. Virgine Maria sancto Gregorio tributas et de quarum authenticitate tamdiu decertatum est, augent collectanea armena. Tres enim novas proferimus quarum græcus archetypus omnino ignotus est.

Sermo panegyricus in honorem sancti Stephani exhibet hanc longam atque aliquatenus gravem periodum quæ in diversis Thaumaturgi scriptis animadvertitur, præsertim in oratione panegyrica Origenis. Editio armena hujus sermonis videtur gravi errore deformata, nam pagina 409 legimus sequentia : «Stephani enim nomen, in «lingua hebraica, corona dicitur.» Porro, aliquatenus difficile est admittere S. Gregorium Thaumaturgum ita fuisse linguæ hebraicæ aut arameæ ignarum, ut putaverit nomine Stephani significari coronam in hac utraque lingua. At, præter quod talis error merito tribui posset scriptori armeno, qui opera S. Gregorii versione donavit, animadverti debet nomen græcum Στέφανος correspondere nomini aramæo ܟܠܝܠܐ,

[1] Cfr Caspari, *Quellen zur Gesch. des Taufsymb.* p. 65-116, et V. Ryssel, *Gregorius Thaumat.* p. 40-43.

[2] Versione utebatur Septuagintavirali S. Gregorius Thaumaturgus, ut patet ex notissimo loco *Jeremiæ*, XVII, 9 : «Homo est et quis cognoscet eum?» — Cfr pag. 391, notam primam, et pag. 297, notam sextam. Ita locum allegant Patres græci omnes qui eum in suis scriptis adducunt, v. g. sanctus Gregorius Nazianzenus, in oratione IV.

[3] Cfr pag. 301-302 cum pag. 395-396.

K'lil[1], quo insignitum fuisse Stephanum novimus. Inter diversa et non pauca dogmata quæ in hoc sermone affirmantur, observatione digna est enumeratio illa qua clauditur homilia, siquidem clarorum virorum, quotquot nominantur, vita, dignitas et missio paucis verbis determinantur. Porro, Petrus vocatur «dux Apostolorum et petra fidei «catholicæ Ecclesiæ» վէմ հաւատոյ. Hæc locutio, quæ apud scriptores armenos est frequentissima, eo magis animadversione digna est quod quasi summam Petri privilegiorum exhibet[2].

XV

Excerptorum quæ in collectaneis syriacis et armenis sancto Dionysio Alexandrino tribuuntur, pars haud exigua jam nota erat ex diversis collectionibus patrologicis quæ jam prodierunt. Multa tamen sunt omnino inedita, ut epistola ad S. Stephanum, ad S. Sixtum, ad Paulum Samosatenum, atque Pauli Samosateni confutatio.

Horum fragmentorum duo præsertim sunt alicujus momenti, nempe, fragmentum epistolæ ad Paulum Samosatenum (quoniam ex hoc discimus celeberrimam quinto sæculo formulam «una natura verbi Dei incarnati (p. 417)» fuisse a sancto Dionysio primum usurpatam, nisi forte quispiam malit credere hoc effatum fuisse a syro quodam auctore monophysita S. Dionysio tributum, ad tuendos suæ partis errores) et fragmentum epistolæ S. Dionysii ad sanctum Sixtum (p. 414-415). Hæc ultima epistola eo majoris videtur esse momenti quod ad controversiam de authenticitate Areopagiticorum refertur, atque, si authentica sit, validissimum constituat argumentum pro iis qui genuinitatem Areopagiticorum tuentur.

Hæc sancti Dionysii Alexandrini epistola exstat in duobus codicibus Musei Britannici, nempe in codicibus addititiis 12151 et 12152. In priori codice recitantur fragmenta hujus epistolæ tanquam supplementum apologiæ Joannis Scholastici († 605?) sub hoc titulo (f° 4) : «Iterum apologia altera facta (f° 5) a Georgio, presbytero eccle«siæ magnæ constantinopolitanæ, qui ex civitate Baïchan (seu Bosra) oriundus erat, «de scriptis illis divinis quæ a quibusdam stultis hominibus repudiantur, ac si non essent «fœtus doctoris illius magni (Dionysii), sed mera productio cujusdam hæretici, Apo«linaris, inquam, aut alius cujuspiam recentium hæreticorum, qui ignotus est.»

Porro, auctor ille Georgius, constantinopolitanus presbyter, postquam narravit quomodo libri Areopagitæ plurimam repulsam ante suam ætatem sustinuerint ab insulsis hominibus, affirmat a se afferendum esse argumentum tale ut adversariorum ora occludere debeat; illudque argumentum est epistola S. Dionysii cujus fragmentum edidimus (pag. 172-173, 414-415). Quum autem, in posteriori itinere, Londini iterum

[1] Cfr Patrizi, *In Actus Apost. Comment.* p. 41, col. prima, et auctoritates ibi allegatas. — [2] Cfr Azarian, *Eccl. armenæ traditio de Rom. Pontificis primatu jurisdictionis et inerrabili magisterio.* Romæ, 1870, p. 64-76.

codicem contulissemus, animadvertimus aliud fragmentum ejusdem epistolæ a nobis prius neglectum ibidem referri; et id quidem ita se habet :

« Et post pauca. — « Cum igitur hoc, ut puto, probe sciam, non festinavi loqui « adversus Ethnicos aut adversus alios. At hoc mihi Deus tribuat, ut primum veritatem « cognoscam, et ut deinde quod novi convenienter enarrem. Tu autem dicis me a « sophista Apollophane impeti, vocarique Patrum percussorem, quoniam injusto modo « his quæ ad Ethnicos pertinent utor adversus Ethnicos. » (Cfr *Epistol. ad Polycarpum.*)

« Postquam autem (D. Areopagita) probasset a sophista Apollophane se falso vitu- « perari ac si injuste, ad tuendos Christianos, uteretur philosophia, quæ est ethnica, « ut putabat ille, ad alia transit, atque ipsum accusat eo quod secundum leges naturæ « dijudicet sapientiam divinam, licet ab ea edoctus aliquando prophetaverit, ut accidit « dum ambo erant in Heliopoli civitate. Quum enim eclipsim quæ, dum Deus noster « magnus et Salvator noster Jesus Christus pateretur, locum habuit, vidisset ille Apollo- « phanes, tantum prodigium demiratus, sapienterque signum hujus solaris eclipseos « scrutans, dixit ad Dionysium : « Hæc, o illustris Dionysi, rerum divinarum sunt vices. » « Hoc etiam significat nomen illius qui scripsit dictam epistolam [1].

« Notum sit igitur (concludit Georgius Constantinopolitanus) iis qui quocumque « modo scripta Dionysiana dijudicant, ex sapienti illo testimonio Dionysii Alexandrini, a « nemine alio præter Dionysium Areopagitam composita fuisse dicta opera. »

Hæc etiam epistola Dionysii Alexandrini recitatur in codice addititio 12152, f° 5 verso [2].

Reliqua sancti Dionysi opera, in armena versione servata, desumpta sunt ex confutatione Pauli Samosateni, quæ, si fides adhibenda sit codici cuidam syriaco (cfr

[1] Cfr *Patrolog. græc.* tom. III, col. 1079-1082. *Epistol. VII S. Dionysii ad Polycarpum.*

[2] In eodem codice, f° 4 recto, inter alia, Joannes Scholasticus affirmat se didicisse a « quodam diacono « romano, nomine Petro, omnias cripta Dionysii Areo- « pagitæ conservari in archiviis Ecclesiæ romanæ. » — Syriacum S. Dionysii Alexandrini epistolæ textum subjicimus, ex cod. addit. Musei Britann. 12151, f° 6 r° :

[illegible]

[illegible]

p. 415, fragmentum v), in decem partes erat divisa. Cæterum, licet armena nostra generatim sumpta tenore conveniant cum his quæ protulerunt Gallandius in tomo XI *Bibliothecæ sanctorum Patrum* et Mansi in *Sacrorum conciliorum nova et amplissima collectione*, tomo I, col. 1085 et seq., attamen ea nullibi reperire licuit[1].

Ad ea quæ gesta fuerunt in causa Pauli Samosateni pertinentia, non solum continet collectio nostra diversa S. Dionysii scripta, sed etiam plures sententias ex synodi gestis et ex disputatione Pauli cum Malchione presbytero excerptas. Hæc fragmenta sunt numero decem, quorum tria aut quatuor tantum erant huc usque nota. Ex his magis ac magis claret in quo constiterit error Pauli Samosateni.

Ex nota ultimo fragmento præposita deduci potest S. Thaumaturgum adfuisse posteriori synodo adversus Paulum adunatæ. Quam notam, etsi in aliis a veritate recedat, nempe in iis quæ affirmat de utroque Dionysio, Romano et Alexandrino, veram esse de Thaumaturgo, comprobat Victor Ryssel cum aliis viris doctis. Inde concludere licet S. Gregorium Thaumaturgum e vivis non decessisse ante annum CCLXX[2].

XVI

Sancti Petri Alexandrini plura excerpta exhibent collectanea syriaca et armena, quæ quidem, quoad maximam partem, desumpta sunt e duobus tractatibus, *De Deitate* et *De Resurrectione.* Quædam jam græce nota sunt, maxima vero pars omnino est inedita. Quo ordine hæc omnia excerpta sibi succedere debeant non omnino dictu facile semper est, quoniam non reperiuntur in eadem catena patristica, atque de methodo a collectoribus adhibita certi non sumus[3].

Fragmenta quæ e codice quodam parisiensi armeno excitavimus non eamdem omnino fidem merentur ac fragmenta in collectaneis syriacis reperta, licet plura cum his conveniant. Codex enim armenus est recens atque non optimæ notæ. Præterea in quibusdam horum fragmentorum verba reperimus quæ alludere videntur controversiis posteriori ætate exortis.

XVII

Nihil ferme addendum est iis quæ observavimus in notis, sive textibus, sive versioni S. Alexandri, S. Methodii, S. Eustathii et S. Serapionis subjunctis.

[1] Locus *Isaiæ*, XXVII, 2, allegatus pag. 420 : «Mulieres quæ festinatis venire ad solemnitatem intrate «priores,» affertur eodem modo a sancto Gregorio Nazianzeno in oratione IV.

[2] Cfr V. Ryssel, *Gregorius Thaumaturg.* p. 17-19.

In votis erat edere versionem *Epistolæ canonicæ*, quam syriace (p. [illegible]) et græce (p. 63-73) vulgavit Paulus de Lagarde, in suis *Relliquiis juris ecclesiastici antiquissimis* (Lipsiæ, 1856); sed, ne votis indulgeremus, obstitit operis moles. Interea tamen liceat monere in versione syriaca versus finem exstare pericopem quæ deest in græco originali.

Præter epistolam ad Alexandrum Constantinopolitanum et sermonem *De anima et corpore,* quæ jam nota sunt et in variis collectionibus patrologicis exstant, proferimus fragmenta quædam homiliarum. Imo, si collectaneorum nostrorum auctoribus fides adhibenda sit, evidens est has S. Alexandri homilias fuisse antiquitus collectas in unum atque in diversas classes distributas. «Tres» saltem memorantur adversus Arianos, novem dicuntur de quodam festo scripta, alterius prima verba recitantur, alia demum dicitur «quinta» homiliarum ecclesiasticarum. Inde apparet sancti Alexandri opera fuisse primis Ecclesiæ sæculis in unum collecta atque disposita.

XVIII

Præter diversa fragmenta operis sancti Methodii *De resurrectione* adversus Origenem, quæ plus minusve etiam græce nota sunt, edimus pauca alia quæ sunt omnino inedita. Attamen, ex collectaneis syriacis, discimus opus adversus Origenem fuisse divisum in plures tractatus, quoniam, in superscriptione, fragmentum quoddam dicitur excerptum ex tractatu tertio. Inedita sunt quæ desumuntur e tractatu quodam in Joannem, e sermone in Ascensionem, et demum, e Decem virginum celeberrimo symposio. Ultimum fragmentum in originali græco nullibi detegere licuit.

XIX

S. Eustathii Antiocheni commemorantur tractatus «de tentationibus, tractatus ad«versus Photinum, epistola ad Alexandrum Alexandrinum, diversæ homiliæ, commen«tarium in Psalmos,» aliaque pauca incerti loci proferuntur. Quæ omnia illustrant historiam scriptorum tertii et quarti sæculi.

Interea lectorem monere placet fragmentum S. Eustathii adversus Photinum recitari eisdem omnino verbis conceptum atque eodem ornatum titulo : *Adversus Photinum, id est Morinum,* in codice 7192 Musei Britannici, f° 1, *b,* 2, qui continet librum quem Petrus Junior, patriarcha antiochenus monophysita, sæculo sexto composuit adversus Damianum. (Cfr J. S. Assemani *Biblioth. orient.* t. II, p. 79-82.) Nec dubitamus quin ex illo ponderoso Petri Junioris libro, omnigena eruditione referto, et in quo pæne omnes Ecclesiæ Patres exscribuntur, multa alia fragmenta, labentibus sæculis, in collectanea armena syrave defluxerint. Exstat autem liber ille Petri Junioris adversus Damianum, partim in duobus codicibus romanis, atque ferme integer in quatuor codicibus Musei Britannici, in codicibus nempe 7191, 7192, 14591, 14603.

XX

De sancto Serapione nihil ferme notum erat usque ad nostram ætatem. Imo ipsum

nomen ignorabatur, nisi forte Thmuilæ episcopus sit idem ac scriptor de quo agit Dom Remy Ceillier (*Histoire des auteurs ecclésiastiques*, IV, 332). Homiliæ de virginitate, epistolæ ad confessores atque tractatus alicujus incerti tituli fragmenta pauca deteximus.

XXI

Collectionem nostram antenicænorum Patrum absolvunt canones trium Conciliorum, nempe Conciliorum Ancyræ in Galatia, Neocæsareæ in Ponto et Nicææ in Bithynia.

De collectionibus canonum ecclesiasticorum apud Orientales necesse non est hic agere, quoniam multi jam de hoc argumento docta opera scripsere, præter editores collectionum conciliorum. De jure apud Græcos disseruerunt potissimum Joannes Albertus Fabricius in tomis XI et XII *Bibliothecæ græcæ de jure græco-romano* et Eminentissimus Cardinalis Pitra in *Juris ecclesiastici Græcorum historia et monumentis;* dum J. Simon Assemanus Orientales, Syros, inquam, Armenos, Coptitasque potius ante oculos habuit, in sua *Bibliotheca juris orientalis canonici et civilis*. Quod spectat ad collectiones orientales, præsertim antiquas, canonum et ad earumdem codices, hanc provinciam egregie aggressus est E. Revillout in *Diario asiatico parisiensi*.

Generatim, ut omnes norunt, canones ecclesiastici non apponuntur in codicibus ordine chronologico, sed ordine, ut ita dicam, hierarchico; nam canones Nicæni, ut observatur in Analectis nostris, pagina 444, « propter auctoritatem magnæ sanctæque « synodi Nicænæ, primo loco descripti sunt ». Deinde accedunt canones Ancyræ in Galatia atque canones Neocæsareæ in Ponto; nobis autem ordinem chronologicum restituere placuit, unde primo loco canones Ancyræ, secundo canones Neocæsareæ et tertio demum loco canones Nicææ posuimus [1].

Canonibus Ancyræ et Neocæsareæ præficitur catalogus Patrum qui præsentes fuerunt his Conciliis.

Canonibus Nicænis præmittuntur, in nostra collectione, 1° nota chronologica, 2° epistola quædam Constantini imperatoris ad Patres Concilii, 3° symbolum fidei, 4° brevis historia dogmatica rerum gestarum in Concilio, 5° demum nota quædam de celebratione Paschatis. Observandum vero est hæc quinque documenta reperiri tantum in uno codice syriaco parisiensi, licet tria priora existant etiam tum in codice perantiquo Musei Britannici, tum in coptitis membranis quas evulgavit E. Revillout in *Diario asiatico parisiensi* [2].

[1] Quidam horum canonum jam prodierunt in *Nomocanone* Ebed-Jesu Sobensis et in *Libro directionum*, Gregorii Bar-Hebræi. (Cfr. Ang. Maïi *Scriptorum veterum nova collect.* t. IX.)

[2] Jam diu nota sunt quæ narravit Ebed-Jesu, sobensis episcopus, in suo *Nomocanone*, de Concilio Nicæno, atque de ejus gestis et Patribus. (Cfr Ang. Maïi *Scriptor. vet. nov. collect.* IX, p. 29-40.) Verum nostra quanto superent ea quæ edidit doctissimus Cardinalis Maïus, facile perspiciet qui diversa scripta contulerit.

Canonum quos edimus duæ et forte plures reperiuntur versiones apud Syros. Quænam harum versionum sit illa quam transtulit S. Maruthas, episcopus tagritensis, quarto sæculo, dictu difficile est. Attamen a vero non longe abesse putamus si sancto viro, qui unus Patrum Nicænorum fuit, tribuamus versionem quam exhibent duo codices additítii 14528 et 14529 Musei Britannici. Utramque versionem non potuimus integre conferre, sed partes præcipuas tantummodo contulimus, præsertim celebrem canonem sextum. In codice LXXXIV armeno parisiensi, qui absolutissimam exhibet collectionem canonum ecclesiasticorum, qualis in Ecclesia armena recipitur, repperimus etiam hos omnes canones; verum ab illis vulgandis abstinuimus, ne operis moles in infinitum pæne cresceret. Ex hoc codice descripsimus solummodo catalogum Patrum nicænorum, ut lectores quinque catalogos, græcum nempe, latinum, copticum, syriacum et armenum conferre possint. Cæterum, relate ad utrumque catalogum quem edimus nihil habemus quod addamus notis versioni nostræ subjectis, nisi forte quod Angelus Maïus jam edidit ex Ebed-Jesu Sobensi nicænorum Patrum mancum quemdam syriacum catalogum [1].

XXII

Lector demum ad calcem Analectorum nostrorum reperiet excursum a Rev. Patre Augustino Ciasca concinnatum in arabicam Tatiani Διὰ τεσσάρων versionem, quam prope diem editurus est.

[1] Maii *Scriptor. vet. nov. collect.* t. IX, pag. 37-40.

APPENDIX I.

DE FONTIBUS ANALECTORUM.

Analecta nostra, quoad maximam partem, desumpta sunt e codicibus qui ad classem collectaneorum referri debent. Hac de causa, hic tractare de collectaneis armenis et syris, de illorum natura, ratione, scopo et methodo, primum in votis erat. Quum autem argumentum sit multis difficultatibus obnoxium, atque huc usque a nemine quod sciamus pertractatum, id intactum relinquere maluimus, ne jejuna nimis lectori proponeremus, aut ne diutius quam necesse est Analectorum nostrorum evulgatio diferretur.

Quapropter codicum quibus usi sumus in colligendis Analectis nostris, hic subjicimus indiculum, adjuncta, quantum fieri potuit, illorum ætate. Cæterum eos qui plura de his scire voluerint, ad catalogos codicum orientalium quos in notis commemoramus, remandare liceat.

1° Codices syriaci qui in Museo Britannico asservantur [1].

Numerus.	Ætas.		Catalogus.	
7197 [2]	sæc.	XII,	I, pag.	86-90
12144	an.	1081,	II,	908-914
1215.1	an.	804,	II,	493-497
12152	an.	837,	II,	497-499
12154	sæc.	IX,	II,	976-989
12155	sæc.	VIII,	II,	921-955
12156	an.	562,	II,	639-648
12157	sæc.	VIII,	II,	550-554
12158	an.	588,	II,	555-557
12164	sæc.	VI,	II,	557-569
12165	an.	1015,	II,	842-851
12170	sæc.	VIII,	II,	746-752

[1] Manuscriptos codices, quorum hic prostat elenchus, descriptos reperiet lector in splendissimo simul ac accuratissimo opere quod curavit vir de litteris syriacis optime meritus Wright, sub hoc titulo : *Catalogue of the syriac manuscripts in the British Museum, acquired since the year 1838.* Opus constat tribus voluminibus, quorum indicare curavimus paginas ubi codicis uniuscujusque exstat descriptio.

[2] J. Forshall et F. Rosen, *Catalogus codicum manuscriptorum orientalium qui in Museo Britannico asservantur. Pars prima : codices syriacos et carshunicos amplectens.* Londini : impensis curatorum Musæi Britannici, MDCCCXXXVIII; pag. 86-90. — Ex hoc codice, p. 91 *b*, descriptum est scholion Eliæ Nisibeni in canonem paschalem S. Hippolyti (pag. 56-57, 324-325).

Numerus.	Ætas.		Catalogus.	
14493	sæc.	x,	I,	pag. 219-223
14515	an.	893,	I,	240-243
14526	an.	641,	II,	1033-1036
14528	an.	501,	II,	1030-1033
14529	sæc.	VII,	II,	917-921
14532	sæc.	VIII,	II,	955-976
14533	sæc.	IX,	II,	967-976
14535	sæc.	IX,	II,	796-800
14536	sæc.	VIII,	II,	742-744
14538	sæc.	x,	II,	1003-1008
14597	an.	569,	II,	648-651
14598	sæc.	IX,	II,	731-732
14610	an.	551,	II,	638-639
14612	sæc.	VII,	II,	696-701
14629	sæc.	IX,	II,	754-756
14725	sæc.	x,	II,	827-828
17154	sæc.	VII,	II,	557-558
17191	sæc.	x,	II,	1008-1015
17194	an.	886,	II,	1002-1003
17197	sæc.	x,	II,	620-623
17200	sæc.	VII,	II,	554-555
17214	sæc.	VII,	II,	915-917
17267	sæc.	XIV,	I,	143-144

2° Codices syriaci qui Lutetiæ Parisiorum in Bibliotheca publica asservantur [1].

Numerus.	Ætas.		Catalogus.
62	sæc.	VIII,	pag. 22-29
234	sæc.	XII,	182-185
235	sæc.	XIII,	185-187

3° Codices armeni qui in eadem Bibliotheca asservantur [2].

Numerus.	Ætas.		Catalogus.
44	an.	1194,	n^ri LXXVII
46, A	sæc.	XIV,	LXXX
46, C	sæc.	XIV,	LXXXII
47	sæc.	XIV,	LXXVIII
84	sæc.	XVII,	CXVIII
85	sæc.	XVII,	CXXXVIII
88	sæc.	XI-XII,	LXXXIV

[1] Zotenberg, *Catalogue des manuscrits syriaques et sabéens de la Bibliothèque nationale.* Paris, 1874, in-4° de 247 pages.

[2] Cfr, si lubet, J. P. Martin, *Catalogue des manuscrits arméniens de la Bibliothèque nationale.* (Nondum typis liber mandatus est; omnibus tamen manuscriptos codices in Bibliotheca publica asservatos indagantibus schedæ præsto sunt.)

4° Codices syriaci qui in Bibliotheca Vaticana asservantur[1].

Numerus.	Ætas.	Catalogus.
135	sæc. x,	III, pag. 213-216
140	sæc. x,	III, 223-233

5° Codices syriaci, qui in Bibliotheca Medicea Laurentiana, Florentiæ, asservantur[2].

298	an. 1360,	pag. 107

6° Codices coptici qui e Museo Borgiano Veliternensi Neapolim delati, in Bibliotheca publica asservantur.

Capsula xi, n° 84, pag. 5-8.

7° Codices latini.

Parisinus	3711 sæc. xii.
Mediolanensis	139 suppl.
Mediolanensis	216 suppl.

APPENDIX II.

CORRIGENDA ET EMENDANDA.

In orientalibus textibus imprimendis, codicum defectus in punctorum appositione non curavimus, quoniam, ut omnes norunt, ea est codicum discrepantia, ut, si varias lectiones colligere aut errores corrigere voluissemus, integrum volumen non fuisset satis. Hic liceat Typographei nostri publici typographorumque laudare solertiam, atque omnibus qui in hoc imprimendo volumine nobis opem suam præstiterunt debitas, ut par est, grates persolvere.

Interea tamen placet, in gratiam benevoli lectoris, quædam sphalmata, quæ in impressione textuum irrepserunt, hoc in loco annotare. Præcipua, imo, ut vere dicamus, pæne omnia sphalmata inde profluunt quod tenuiores quidam ac graciles typi, dum

[1] Cfr Steph. Evod. Asseman. *Bibliothecæ Apostolicæ Vaticanæ codicum manuscriptorum catalog. in tres partes distribut.* Romæ, 1756-1759. (Tria volumina in f°.)

[2] Steph. Evod. Asseman. *Bibliothecæ Mediceæ Laurentianæ et Palatinæ codicum mss. orientalium catalog.* Florentiæ, anno CIƆ.IƆ.CC.XLII, in f°, p. 492 (cum tabulis incisis).

prelum volvebatur, fracti sunt; hocque præsertim evenit in fractione ܠ, ܢ et ܠ. Hinc

Pagina	Linea	Loco	Legendum est
14	25	ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ	ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ
18	22	ܡܫܡܫܘܬܐ	ܡܫܠܡܘܬܐ
21	2	ܐܦܝܣܩܦ	ܐܦܝܣܩܦ
28	23	ܘܐܦܝܣܩܦ	ܘܐܦܝܣܩܦ
51	13	ܟܢܘܢ	ܠܢܘܢ
52	18	ܕܡܫܡܫܢ	ܕܡܫܡܫܢ
65	35	առնել	առնել
193	29	ܡܫܡܘܢ	ܡܫܠܡܘܢ
226	13	ܟܠܗܘ	ܟܠܗܘ
227	4	ܗܠܝܢ	ܗܠܝܢ
227	24	ܟܫܘܪ	ܟܫܘܪ
230	22	ܟܫܘܟܫܘܢ	ܟܫܘܟܫܘܢ
231	19	ܟܬܢܫ	ܟܬܢܫ
244	20	ܐܬܟܬܒ	ܐܬܟܬܒ
247	10	ܗܠܝܢ	ܗܠܝܢ
247	14	ܗܠܝܢ	ܗܠܝܢ
280		ܟܠܫ	ܟܠܫ
23	16	ܕܪܚܡܐ	ܕܪܚܡܐ
79	4	ܐܢܫܐ	ܐܢܫܐ
91	5	ܦܪܘܫܐ	ܦܪܘܫܐ
101	6	ܐܠܗܐ	ܐܠܗܐ
173	8	ܢܦܫܗܘܢ	ܢܦܫܗܘܢ
219	21	ܕܪܚܡܬܐ	ܕܪܚܡܬܐ
219	25	ܪܚܡܝ	ܪܚܡܝ
220	21	ܪܚܡܐ	ܪܚܡܐ
228	7	ܪܚܡ	ܪܚܡ
228	14	ܦܪܘܫܐ	ܦܪܘܫܐ
229	13	ܚܢܢܗ	ܪܚܢܢܗ
233	22	ܚܡܬܐ	ܪܚܡܬܐ
220	24	ܡܪܚܡܐ	ܡܪܚܡܐ
222	25	ܒܪܚܡܗ	ܒܪܚܡܗ

Præterea, volumus :

Pagina	Linea	Loco	Legendum est
40	11	ܐܦܪܘܣܢ	ܐܦܪܘܣܢ
42	9	ܟܬܒܐ	ܟܬܒܐ
43	9, 11, 15	ܡܫܡܫܢܐ	ܡܫܡܫܢܐ
46	23, 25	ܦܪܘܫܗ	ܦܪܘܫܗ
48	20	ܐܚܝܐ	ܐܚܝܐ
56	11	ܠ	ܠ
59	3	ܐܠܗܝ	ܐܠܗܝ
61	19	ܡܫܡܫܢܐ	ܡܫܡܫܢܐ
72	27	ܡܢ.	ܐܠܡ
74	1	ܡܫܡܫܢ	ܡܫܡܫܢܘܬܐ
74	12	ܗܝܡܢܘ	ܗܝܡܢܘܬܐ
74	30	ܐܢܫܐ ܠܒܢܝܐ	ܐܢܫܘܬܐ . ܠܒܢܝܢܘܬܐ
77	32	......	ܠܫܒܝܚܘܬܐ ܘܐܦ
101	4	ܟܗܢܘܬܐ	ܟܗܢܘܬܐ
127	14	ܠܐܝܣܩܝܡܘܬܐ	ܠܐܝܣܩܝܡܘܬܐ
187	19	ܗܘܐ ܕܝܢ	ܗܘܐ ܕܝܢ
197	24	ܡܬܢܚ	ܡܬܢܚ
237	4, 8	ܡܛܠ . ܡܫܡܫܢܐ	ܡܛܠ ܕܡܫܡܫܢܐ
241	11	ܣܓܝ	ܣܓܝ
242	9	ܐܝܟ	ܐܝܟ
243	3	ܘܠܐ	ܘܠܐ
248	8	ܠܡܫܡܫܘ	ܠܡܫܡܫܘ
4	19	իգնատեա	իգնատեայ
22	22	բարեացն	բարերացն
6	4	այխարհս	աշխարհս
8	2	պարգեւաց	պարգեւաց
8	25	ներբամիտք	ներբողամիտք[1]
9	11	առէ	առէ
135	33	ամենայ	ամենայն
144	7	գանդի	քանզի

[1] Mechitaristæ legunt ut fert impressum, pag. 8, linea 25, sed ներբողամիտք videtur legendum esse. Ita etiam pag. 9, linea 21, aliquid deesse putamus; unde ita corrigenda esset lectio : առաքելեւքն զգուշանան անհնարանք. — Pag. 11, abbreviationes aliquatenus insolitæ leguntur in codice, ut lectori prostant in superioribus paginis.

In notis pariter et versione latina pauca emendet et corrigat benevolus lector, rogamus. Ita :

Pagina	Linea	Loco	Legendum est
57	27	862	852.
82	25	videntur	videantur.
103	21	Theopumpum	Theopompum.
262	11	os cœleste	os divinum.
264	7	Duarum contritionum	Duplex contritionis nuntius.
265	5	illis acceptabilibus hostiis	illi acceptabili hostiæ.
263	nota 4	....	cfr *Luc.* xvii, 22.
272	nota 15		
278	22	....	pone lin. 21, post *resurrexit* [11].
279	23	....	præstantius est [18].
	24	....	non credunt [19].
299	36, col. 1	excerperint	excerpserint.
323	16	omne	omni.
326	1	X	IX.
326	14	(50)	(58).
334	36	ii, 2, 5,	iii, 2, 5.
336	34	*ad Thessal.*	I *ad Thessalon.*
339	8	ab Ecclesiæ	ab Ecclesia.
340	31	erranee	erronee.
340	33	uncimus	uncinis.
344	24	convertretur	converteretur.
347	5	quin unam mut.	quin ullam mut.
351	39, col. 1	textu	textus.
360	35, col. 1	LXIII	LIII.
361	34, col. 2	putemus	putamus.
376	28	bihebat	bibebat.
410	19	coaptatur	cooptatur.
426	28	col. 9	lin. 9.
427	34	I *ad Corinth.* xx	I *ad Cor.* xv.
458	3	ἑκατοστὸν	ἑκατοστήν.

Monemus etiam notas 6 et 7 in pagina 297, 4 et 5 in pagina 298 esse transpositas. Item pagina 412, numerus notæ secundæ apponendus est ad lineam 27, post verbum *amarunt*. Demum pagina 416, numerus notæ 7 excidit et apponendus est ad lineam 13, post verbum *scripsisti*.

Vix observandum est nonnulla Patrum loca ab hæreticis fuisse in pravum usum conversa, vel etiam ex proposito corrupta, ut sæpe jam observavimus; nec necesse est ut hic iterum lectorem benevolum simul ac providum exhortemur ad caute legendum ea quæ ab auctoribus monophysitis tribuuntur S. Clementi, p. 276, S. Hippolyto,

p. 337, et S. Petro Alexandrino, p. 430. Multa enim e selectis Patrum locis nobis servata sunt solummodo in collectaneis syriacis et armenis, quæ, quoad maximam partem, exarata sunt in usum eorum qui hæresi monophysiticæ patrocinabantur, atque, hac de causa, semper cum quadam diffidentia recipienda sunt. Denique locus quidam sancti Justini, in tractatu de orthodoxa fide, clarius intelligetur si ita vertamus, p. 15, lin. 6 : *Cum in τῷ Patre et Filio et Spiritu Sancto unius Deitatis hypostases agnoscamus, et in τῷ Deo unionem personarum in essentia intelligamus, sequitur,* etc.

Et nunc, benevole lector, vive, vale, fausta omnia precamur.

Scribebamus Parisiis, kal. septembris anni CIƆDCCCLXXXII.

J. P. Paulinus Martinus,
Scripturæ sacræ lector in superiori Schola theologica
Instituti catholici parisiensis.

PATRUM ANTENICÆNORUM

ANALECTA

APUD SYROS ET ARMENOS SERVATA.

I

SANCTI CLEMENTIS ROMANI

QUÆ SYRIACE ET ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA.

I

SANCTI CLEMENTIS ROMANI

FRAGMENTUM EPISTOLÆ SECUNDÆ AD CORINTHIOS.

ܕܩܕܝܫܐ ܩܠܝܡܝܣ ܪܫܐ ܕܐܦܣܩܘܦܐ ܕܪܗܘܡܐ ܘܣܗܕܐ ܗܘ ܕܐܦ ܣܗܕܐ[1] ܗܘܐ ܡܢ ܕܝܠܗ ܕܠܘܬ ܩܘܪܢܬܝܐ ܘܬܪܬܝܢ ܐܡܪ ܗܟܢܐ ..... ܡܢ ܠܚܕܐ ܕܐܬܐܡܝ ܕܚܕܐ ܡܣܬܟܠܐ[2]. ܡܢ ܗܢ ܕܐܦ ܩܕܝܫܐ ܦܛܪܝܪܟܐ: ܡܠܘܐ: ܒܥܦܝܬܐ ܕܡܫܬܒܠܢܘܬܐ ܡܕܡ ܠܐܢܫܘܬܐ. ܕܐܬܚܙܝ. ܐܚܝ̈ ܗܟܢܐ ܘܠܐ ܠܢ ܕܢܬܪܥܐ ܡܛܠ[3] ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ: ܐܝܟ ܕܡܛܠ ܐܠܗܐ. ܐܝܟ ܕܡܛܠ ܕܝܢܐ ܕܚܝ̈ܐ ܘܕܡܝ̈ܬܐ.

ܘܠܐ[4] ܙܥܘܪ ܐܝܟ ܡܢܢ: ܕܘܠ ܠܡܬܪܥܝܘ.ܠܐ[5] ܡܙܥܪܝܢ ܘܠܐ ܙܥܘܪ. ܕܟܕ ܠܦܘܪܩܢܢ ܐܬܪܥܝܬܘܢ. ܠܦܘܪܩܢܢ[6] ܢܣܒܢܢ. ܐܦ ܗܘ ܕܟܕ[7] ܕܝ ܠܡܬܪܥܝܘ ܐܬܪܥܝܬܘܢ[8]. ܡܫܡܫ ܘܟܕ ܐܘܦ ܠܟܘܢ: ܕܐܝܟ ܘܫܟܠܐ ܕܐܠܗܐ ܠܝܬܘܢ ܠܟܪܣܐ. ܐܬܪܥܝܬܘܢ ܕܟܕ ܐܬܟܢ ܠܟܘܢ ܠܦܘܪܩܢܢ ܐܬܪܥܝܬܘܢ[9]:

[1] Hæc B. Clementis epistolæ secundæ ad Corinthios citatio exstat in quatuor codicibus manuscriptis Musæi Britannici, nempe in 17214, fol. 76 v°, col. 2ª = A; in 14538, fol. 20 r°, col 2ª = B; in 14532, fol. 214 v°, col. 2ª = C; in 17191, fol. 58 v°, col. 2ª = D. — [2] C omittit quæ sequuntur usque ad ܕܐܬܚܙܝ. — [3] C ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚ. — [4] C ܘܠܐ ܐܝܟ ܡܢܢ ܙܥܘܪ. — [5] C ܡܙܥܪܝܢ. — [6] A, B, D ܢܣܒܢܢ. — [7] B omittit ܕܝ. — [8] C omittit ܡܫܡܫ et legit ܐܘܦ ܠܟܘܢ ܡܫܡܫ. — [9] D ܐܬܪܥܝܬܘܢ ܡܫܡܫ.

ܘܒܟܢܫܐ[1] ܠܐܬܝܢ[2]. ܠܐ ܗܘ ܕܡܫܝܚܐ ܡܢܢ ܗܘ ܕܦܪܘܫ ܒܗ[3] : ܗܘ ܕܡܬܝܕܥܐ ܡܢ ܐܠܗܘܬܗ ܗܘܐ
ܢܘܚܐ : ܕܗܘܐ ܒܟܢܫܐ ܘܒܚܝܠܐ[4] ܡܢܗܘܢ : ܕܡܛܠ ܕܐܦ[5] ܚܝ ܒܗ ܒܗܘܐ ܒܟܢܫܐ ܕܡܡܟܟܝܢ[6] ܐܢܫ ܀

II

SANCTI CLEMENTIS ROMANI PATRIARCHÆ [DICTUM].

ԿՂԵՄԱՑ ՀՌՈՄՑ · ՀՑՐՊՏՆ[7] ·

Սահմանք և հաստատութի հաւատոյ· քսակսն· խաչն և սրբասացութի զոր հանապազ յաղօթս մեր կատարեմք և յայսպս ասեմք սբ ած· սբ և հզօր· սբ և անմահ որ խաչեցար վսն մեր ողոր։

II

SANCTI IGNATII ANTIOCHENI EPISCOPI ET MARTYRIS

ACTORUM, QUÆ ARMENICE SUPERSUNT, FRAGMENTA[8].

ՎԿԱՅԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ·

Սրբոյն Իգնատիոս[ի][9] Եպիսկոպոսի Անտիոքու քաղաքի[10]։

Այնինչ զիշխանութի հռոմայեցւոց առեալ[11] Տրայանոսի կայսեր, հալածանս յարուցանէր ՚ի վերայն Եկեղեցւոյն[12]։ Յորում ժամանակի Իգնատիոս եպիսկոպոս աշակերտ Յոհաննու[13] առաքելոյ և աւետարանչի հովուէր զեկեղեցին Անտիոքացւոց երրորդ եղեալ[14] յետ առաքելոցն։ Քանզի Եւոդիոս[15] յաջորդեաց[16] զայր առաքելական որ զքազում ծփանս հալածանաց[17] Դոմե-

[1] C ܘܒܟܢ̈ܫܐ loco ܘܒܟܢܫܐ; D ܠܗ ܘܒܟܢܫܐ. — [2] B ܐܬܘ; C ܠܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܡܢܢ. — [3] ܕܐܠܗܘܬܗ ܡܢ ܡܬܝܕܥܐ ܗܘܐ. — [4] C ܚܝ ܡܢ ܒܟܢܫܐ ܡܢܗܘܢ ܕܐܝ ܗܘܐ. — [5] C omittit ܐܦ. — [6] C omittit ܐܢܫ. — [7] Ex codice armeno parisiensi LXXXV, fol. 96 v°. — [8] Hæc beati Ignatii Antiocheni Acta exstant in tribus codicibus Bibliothecæ nationalis Parisiensis, nempe in codicibus armenis XLVII, a fol. 321 v°, col. 2, ad fol. 329 v°, col. 1; XLVI C, a fol. 255 r°, col. 1, ad fol. 260 v°, col. 2; LXXXVIII, a fol. 49 r°, col. 2, ad fol. 57 r°, col. 2. — Hos codices litteris A, B, C designare placuit. — [9] B Իգնատեա et C Իգնատեայ ubique scribere, semel observare suffecerit. — [10] B et C omittunt քաղաքի. — [11] B et C Տրայիանոս ubique. — [12] A omittit ի վերայն et legit եկեղեցւոյ. — [13] B et C Յովհաննու. — [14] A երրորդ եղեալ omittitur. — [15] A զԵւոդեա. — [16] A զայր. — [17] B et C հալածանացն ; C Դեմետիանոսի.

տիանոսի կայսեր անցոյց զինքեամբ[1], իբրև զնաւավար[2] իմաստուն ղեկօք աղօթից[3] և պնդութբ[4] պահոց, և ստէպ ստէպ[5] վարդապետութբ, և երգովք[6] հոգևորօք ընդդէմ կայր մրր[կին], երկուցեալ թէ գուցէ զոք յանմեղացն և կարճամտաց արտաքոյ բանակին Քի ընկեսցէ[7] ։

Այլ սակաւ մի դադարեալ հալածանացն 'ի վերայ եկեղեցւոյն[8] անշարժ մնալոյն երանելին Իգնատիոս[9] ահա ուրախէր ։ Այլ[10] ինքն ընդ ինքեան զոփայր վս ինքեան[11] իբրև թէ չևևս իցէ[12] բուռն հարեալ զսիրոյն Քի, և ոչ յաստիճան կատարեալ աշակերտի հասեալ ։ Քանզի զմտաւ ածէր եթէ մարտիրոսութեն[13] խոստովանութին առաւել ընտանեցուսցէ զնա տն ։

Աստի յետ սակաւ[14] ամաց մինչ դեռևս էր մնայր ևս եկեղեցւոյն[15] և զօրէն ածեղէն ճրագի զայն իւր ուրուրեք զոգիսն[16] լուսաւորէր վարդապետութբ գրոց սրբոց ։ Այլ եհաս ըղձմնալոյն, քանզի Տրայանոս կայսր[17] յետ այնորիկ յիններորդի ամի[18] թագաւորութե իւրոյ հպարտացեալ յաղթութբն զոր յաղթեաց Սկիւթացւոցն և Դակաց[19] և այլոց բազում[20] ազգաց, և զմտաւ ածեալ եթէ կատարեալ[21] չէ յաղթութին եթէ ոչ զածապաշտ ժողովուրդն 'ի դիւական պաշտօնն բռնադատեսցէ և միաբանեսցէ[22] ընդ այլազգս, հալածանս յարուցանէր այնու հետև[23] և զամենայն բարեպաշտ քրիստոնէ-այս կամ զոհել[24] կամ մեռանել հրամայէր[25] ։

Յայնժամ երկուցեալ ընդ եկեղեցւոյն անտիոք[26]ացւոց առաքինի զօրա-կանն Քի Իգնատիոս[27], հասանէր առ Տրայիանոս թագաւոր [քանզի ընդ[28] այն ժամանակս յԱնտիոքացւոց քաղաքին էր վս առաջիկայ ճանապարհին որ ի հայս և ի Պարթևս][29] ։ Այլ իբրև եկաց առաջի Տրայիանոսի և[30] սինկղի-տոսին, հարցանէր զնա թագաւորն և ասէր[31] ։ ո՜յ չարադև, ով ես դու որ զմեր հրամանօք[32] քամահես և զայլս հրապուրես չհնազանդել մերոց հրա-մանաց զի չարք չարաւ կորիցեն որ զԱնտիոքացւոց քաղաքն[33] խռովեցու-ցեր մինչև յիմ լսելիս հասանել եթէ զամենայն Ասորիս դարձուցեր ի հեթանոսութենէ ի քրիստոնէութիւն ։

[1] C fol. 49 v°, col. 1. — [2] B զընաւապետ. — [3] A, B, C, ղեկաւք et sic ubique աւ loco օ. — [4] B խնդութբ; C պնդութին. — [5] A. ստէպ semel tantum. — [6] A, fol. 322 r°, col. 1. — [7] ընկեսցէ erasum in A. — [8] A եկեղեցւոյ, մնալոյ. — [9] B, C omittunt երանելին Իգնատիոս. — [10] A բայց loco այլ. — [11] A omittit վս ինքեան. — [12] A չիցէ loco չևևիցէ. — [13] A մարտիրոսութե. — [14] B, fol. 255, col. 2. — [15] A omittit էր, ևս, et legit եկեղեցւոյն. — [16] A զանցքն ուրուրեք զոգիս. — [17] A Տրայանոսի կայսեր. — [18] A omittit ամի. — [19] B Սկիւթացւոյն և դանաց. — [20] A omittit բազում. — [21] A կատարեաւ. — [22] A, B բռնադատիցէ; A միաբանիցէ. — [23] A հրաման տուեալ addit et omittit և. — [24] A և կամ մահու մատնել. — [25] A omittit հրամայէր; C fol. 49 v°, col. 2. — [26] A, fol. 322 r°, col. 2. — [27] A ponit hic առաքինի զօրականն Քի Իգնատիոս. — [28] B ի loco ընդ. — [29] Quæ uncinis inclusa sunt omittuntur in A. — [30] A, B ի loco և; A Սինկղիտոսի. — [31] A ասէ. — [32] A զհրամանօք մերովք. — [33] B, fol. 255 r°, col. 3.

Իգնատիոս ասաց[1], զԱծազգեստ այր չարադև[2] ոչ ոք կոչէ քանզի դևք հեռի են ի ծառայից Այ։ Ապա[3] եթէ վասն զի նոցա ծանր եմ չար զիս առ դևսն կոչես, վկայեմ և ես քանզի զՔս ընկալեալ եմ[4] յիս զերկնաւոր թագաւորն, լուծանեմ զամենայն մեքենաւոր[5] նենգութիւս նոցա։ Ո՛չ եթէ կարէի և զքեզ ևս ով թագաւոր[6] շրջել ի կռապաշտութենէ և ընծայեցուցանել[7] ամենեցունցն Այ և սիրելի Քի կացուցանել և հաստատագոյն առնել քեզ զիշխանութիւն[8] ..... Նա ոչ ոք յայսցանէ երկրպագութե արժանի են։ ոչ ջուր, զոր Պիսիդոնն[9] կոչէք։ և[10] ոչ հուր զոր[11] Հեփեստոսն անուանէք[12]։ ոչ օդ զոր Հերեա[13] ասացէք։ և[14] ոչ երկիր զոր Դեմետր[15] անուանեցէք.....

Գործեցաւ իրս[16] այս յառաջ քան զինն կաղանդացն Յունուարի։ Գիտէր և զնորա վկայութի[17] և Յրէնէ[18] եպիսկոպոս Լուկդոնի[19] քաղաքի, այլ և զթուղթս[20] նորա յիշէ և ասէ, այսպէս ասաց[21] ոմն ի մերոցն, որ վասն վկայութե Այ դատապարտեցաւ[22] գազանաց[23] եթէ ցորեան եմ Այ և ի ձեռն ատամանց[24] գազանաց աղամ[25] զի հաց սբ գտայց։ Նաև Պօղիկարպոս եպիսկոպոս Զմիւռնացւոց[26] քաղաքի յիշէ զայսոսիկ ի թղթին զոր Փիլիպեցւոցն գրեաց[27]։ Նա[28] արդ աղաչեմ զամենեսեան[29] հաւանել և ձգնել և ստանալ զհամբերութի զոր և տեսէք աչօք[30] ձերովք, ոչ միայն յերանելւոյն Իգնատեա[31] այլ և՛ի[32] յայլս ամենեսին[33] սբս որ եղեն ի ձեզ։ Զմտաւ ածեալ[34] եթէ ոչ ընդ վայր ինչ ընթացան, և[35] կամ ՚ի զուր ինչ[36] վաստակեցին, այլ հաւատով[37] և արդարութբ վարեցին[38] զկեանս իւրեանց, զի հասցեն խոստացելոց[39] բարեացն զոր պատրաստեաց նոցա փրկիչն Յս[40] որում չարչարակիցն եղեն։ Քանզի ոչ զայժմու յաւիտեանս[41], այլ զՔս[42] սիրեցին որ վասն նոցա[43] մեռաւ և յարեաւ։

Առաքեցայք առ ձեզ զթուղթս[44] զայս զոր և գրեալ էր առ մեզ երանելւյն[45]

[1] A ասէ. — [2] B ոք ոչ. — [3] C թէ loco եթէ. — [4] A ընկալեալ իմ. — [5] A մեքենաւոր. — [6] B թագաւ. — [7] A ընծայել. — [8] A զթագաւոր. Quomodo quæ sequuntur in codicibus cohæreant cum editis græcis alibi dicemus, nempe in translatione. — [9] C Պիսիդոնն. Vide similia his quæ hic proferuntur in *Operibus Philonis Judæi*, edit. Mangey, t. II, p. 472. — [10] A omittit և. — [11] A Եփեստոսն. — [12] B, C անուանեցէք; B եց, 2ª manu intra lineas. — [13] B Հերեա: C Հերեաս. — [14] A omittit և. — [15] A Դեմետրէ. Reliqua et quidem maxima pars martyrii sancti Ignatii hic omittitur, usque ad finem. — [16] A omittit իրս. — [17] B, C գիտէ և զվկայութի նորա. — [18] B Յրանիոս; C Յերինոս. — [19] B, C Ղուգդունն. — [20] B զթուղթ. — [21] A ասէ. — [22] A ի գազանաց. — [23] C թէ. — [24] A և ծանեօք. — [25] A աղացեալ լինիմ. — [26] B Զմիւռնացոց քաղաքին. — [27] B Փիլիպեցւոց զոր և գրեաց իսկ. — [28] A omittit և. — [29] B զամենեսին; A, fol. 329 v°, col. 1. — [30] B, C աչովք. — [31] A յերանելւյն Իգնատիէ. — [32] A omittit ՚ի. — [33] A ամենեսեան. — [34] A ածել. — [35] A omittit և. — [36] B, fol. 260 v°, col. 2. — [37] B, C հաւատովք. — [38] B, C վայրեցան զի հասցեն. — [39] B աւետեաց; C աւետեանս. — [40] C, fol. 57 v°, col 1. — [41] B յաւիտեանս. — [42] B, C զՅս. — [43] B, C նոցայն. — [44] B, C omittunt զայս, և, et legunt գրեալս; A omittit առ մեզ. — [45] B, C երանելւոյն Իգնատեա.

Իգնատիէ որպէս և պատուիրեցէք մեզ, զոր[1] ընթերցեալ ձեր գիտեմ եթէ[2] յոյժ օգտեսջիք։ Այլ[3] այն ինչ որ վս սբ. երանելւոյն[4] Իգնատիէ[5] և վկայութե նորա մինչև ցայս վայր։

III

SANCTI POLYCARPI

QUÆ SUPERSUNT SYRIACE ET ARMENICE FRAGMENTA.

I

SYRIACE.

ܕܩܕܝܫܐ ܦܘܠܘܩܪܦܘܣ.[6]

ܟܠ ܕܠܐ ܡܘܕܐ ܓܝܪ ܠܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܕܐܬܐ ܒܒܣܪ: ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܓܠܐ. ܘܐܠܐ ܡܘܕܐ ܒܣܗܕܘܬܐ ܕܙܩܝܦܐ: ܡܢ ܐܟܠܩܪܨܐ ܗܘ: ܘܐܝܢܐ ܕܡܥܩܡ ܠܡܠܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܠܪܓܝܓ ܬ̈ܗ: ܘܐܡܪ ܕܠܝܬ ܩܝܡܬܐ ܐܦܠܐ ܕܝܢܐ: ܗܢܐ ܒܘܟܪܐ ܐܝܬܘܗܝ ܕܣܛܢܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܢܫܒܘܩ ܣܪܝܩܘܬܐ ܕܣܓܝܐܐ: ܘܡܠܦܢܘܬܐ ܕܓܠܐ: ܘܢܗܦܘܟ ܠܘܬ ܡܠܬܐ ܕܡܢ ܫܘܪܝܐ ܐܫܬܠܡܬ ܠܢ: ܟܕ ܥܝܪܝܢ ܒܨܠܘܬܐ ܘܐܡܝܢܝܢ ܣܓܝ ܒܨܘܡܐ ܘܒܒܥܘܬܐ ܘܡܬܟܫܦܝܢ ܡܢ ܐܠܗܐ ܡܪܐ ܕܟܠ: ܕܠܐ ܢܥܠ [ܠ]ܢܣܝܘܢܐ. ܘܐܝܟ ܗܘܝܘ ܡܪܢ ܣܒܠ ܟܐܒ̈ܐ ܡܪܝܪ̈ܐ. ܘܣܒܠ ܡܬܟܬܫܐ ܘܡܬܚܫܢܘܬܐ. ܘܣܒܠ ܨ̈ܥܪܐ ܘܣܒܠ ܐܢܫܐ ܕܡܚܝܢ ܠܗ ܘܪܩܝܢ ܠܗ. ܘܣܒܠ ܒܦܓܪܗ ܚܛܗ̈ܝܢ ܕܟܠܗ ܕܥܠܡܐ.

II

ARMENICE.

[Cfr quæ protulimus in numero præcedenti, ad calcem Actorum B. Ignatii Martyris.]

[1] A զոր և. — [2] B, C զի loco եթէ. — [3] B, C omittunt և; A զինչ. — [4] B, C omittunt սբ. երանելւոյն. — [5] B, C, էր և. — [6] Hoc sancti Polycarpi, martyris et Smyrnensis episcopi, ad Philippenses epistolæ fragmentum, e codice Vaticano CXXXV, fol. 56, erutum, publici juris fecit Mösinger, in *Monumentis Syriacis*, t. I, p. 1.

IV

SANCTI ARISTIDÆ PHILOSOPHI

QUÆ ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA [1].

I

EX APOLOGIA AD ADRIANUM IMPERATOREM.

ԻՆՔՆԱԿԱԼԻ ԱԴՐԻԱՆՈՍԻ ԿԱՅՍԵՐ

ՅԱՐԻՍՏԻԴԻՍԱՅ

ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԷ ԱԹԵՆԱՑԻՈՅ·

Ես, ով թագաւոր, խնամակալութեամբն Աստուծոյ ստեղծեալ մտի յաշխարհս, և տեսեալ զերկինս և զերկիր և զծով, զարեգակն և զլուսին, և զաստեղս, և զամենայն արարածս, սքանչացեալ զարմացայ ընդ կազմած յաւիտենիս այսորիկ· և իմացեալ գիտացի, եթէ աշխարհս և ամենայն որ ’ի սմա՝ հարկաւորութեամբ և բռնաւորութեամբ վարին և շարժին· և է ամենայնի վարիչ և կազմիչ Աստուած· քանզի որ վարէն՝ զօրաւոր է քան զայն որ վարին և շարժին։

Խնդրել վասն այնր՝ որ խնամակալըն է և վարէ զամենայն, ինձ կարի անհաս և դժուարագոյն թուի· և ճշգրտել վասն նորա ստուգապէս՝ անհաս և անպատում է, և ոչ օգուտ բերէ. քանզի անբաւ և անքննին, և անհաս է յամենայն արարածոցս՝ բնութիւն նորա։ Բայց միայն գիտելի է, եթէ որ զայս ամենայն արարածս խնամակալութեամբ իւրով կառավարէ, նա է տէր և Աստուած և արարիչ ամենայնի, որ զամենայն երեւելիսս կազմեաց բարերարութեամբ իւրով, և շնորհեաց ազգիս մարդկան։ Արդ արժան է զնա միայն Աստուած պաշտել, և փառաւորել, և զմիմեանս սիրել՝ որպէս և զանձն իւր։

Այլ այսչափ միայն գիտելի է վասն Աստուծոյ, եթէ ոչ յուստեքէ եղեալ է, և ոչ ինքն զինքն արար· և ոչ յումեքէ բովանդակի, այլ ինքն բովանդակէ զամենայն։ Ինքնածին տեսիլ, և իմաստութիւն անմահ, անսկիզբն է և անվախ-

[1] Insignes illos Aristidis Philosophi Apologiæ reliquias primum publici juris fecerunt Mechitaristæ e duobus codicibus Venetanis, quorum unus decimi et alter duodecimi sæculi, sub hoc titulo: *Sancti Aristidis Philosophi Atheniensis sermones duo*. Venetiis, 1878, in-8°.

ձան, անանց և անմահ. կատարեալ է և անկարօտ, և զամենեցուն կարօտու-
թիւն լնու ։ Ինքն ինչ յումեքէ ոչ կարօտանայ, այլ ամենայն կարօտելոց
տայ և լնու ։

Ինքն անսկիզբն է · քանզի ամենայնի որոյ սկիզբն է՝ և կատարած գոյ ։ Ինքն անանուն է · քանզի ամենայնի որոյ անուն է՝ յայլմէ է ստեղծեալ և արարեալ ։ Գոյնք և ձևք՝ նորա ոչ են · զի յորում այդ գտանի՝ նա է որ ընդ չափով և ընդ բովանդակութեամբ անկանի ։ Արական և իգական յայնմ բնութեան ոչ կայ · զի յորում այդ կայ՝ նա է որ ընդ մասամբք ախտից է ։ Ընդ երկնիւք նա ոչ է բովանդակեալ · քանզի անդր է քան զերկինս · և ոչ են մեծ քան զնա երկինք · քանզի երկինք և ամենայն արարածք՝ ընդ նովաւ են բովան-դակեալ ։ Ընդդէմ և հակառակ նմա ոչ ոք է · եթէ ընդդէմ ոք գտանի՝ երևի թէ ընկերակից նմա լինի ։ Անշարժ է, և անչափ է, և անպատում · քանզի չիք այն տեղի թէ ուստի՛ յոր վայր շարժիցի ։ Եւ ոչ չափեալ բովանդակի ուստեք և պատի · քանզի ինքն է որ լնու զամենայն · և անդր է քան զամենայն երևելիս և աներևոյթս ։ Բարկութիւն և ցասումն ՚ի նմա ոչ կայ · քանզի ոչ գոյ ՚ի նմա կուրութիւն · այլ ամենևին բովանդակ մտաւոր է · և վասն այսորիկ զանազան սքանչելեօքս և ամենայն բարութեամբք՝ զարարածս հաստատեաց ։ Ոչ ինչ պիտոյ են նմա զոհք և պատարագք և նուէրք · և ամենայն որ ինչ է յերևելի արարածս՝ ոչ ինչ պէտք են նմա · քանզի զամենեցուն զպէտս լնու և կատարէ, և անկարօտ փառաւորեալ է յամենայն ժամ ։

Արդ շնորհեցաւ ինձ յԱստուծոյ՝ իմաստութեամբ ասել վասն նորա · որչափ ես եղէ բաւական՝ ասացի · այլ ոչ եթէ որչափ են անքննութիւնք մեծութեան նորա՝ համանել կարիցեմ · բայց միայն հաւատովք փառաւորեալ երկրպագեմ ։

Եկեսցուք այսուհետև յազգս մարդկան · և տեսցուք՝ ո՛րք իցեն ընդունիչ ասացելոց ճշմարտութեան · և ո՛ ոք իցեն մոլորեալքն ։ Յայտնի է մեզ, ո՛վ թագաւոր · քանզի չորք ցեղք[1] են ազգաց մարդկան · ոյք են, Բարբարոսք, և ոմանք Յոյնք, և այլք Հրեայք, և են որք Քրիստոնեայք են ։ Իսկ հեթանոսք և բարբարոսք ազգահամարին ՚ի Բեեղեայ, ՚ի Կրոնեայ, և յԱւէրրայ, և այլ ՚ի բազում աստուածոց իւրեանց ։ Իսկ Յոյնք ասեն զԶեւս՝ որ է Դիոս · և ազգահամարին ՚ի Հելլենոս, և Քսութոս, և մի ըստ միոջէ, Եղլաս, Ինա-քոս, և Փորոնէոս, և ևս ՚ի վերջէ՝ ՚ի Դանայէ եգիպտացւոյ, և ՚ի Կադմոսէ Սիդոնացւոյ, և ՚ի Դևոնիսեայ Թեբեացւոյ ։ Իսկ Հրեայք ազգահամարին յԱբրահամէ · և Աբրահամայ որդի ասեն զԻսահակ, և Իսահակայ զՅակովբ · և Յակովբայ զերկոտասանսն, որք փոխեցան յԱսորեաց յԵգիպտոս, և

[1] Impressum habet ցեգք.

անտի անուանեցան ազգք Եբրայեցւոց՝ յօրինադրէն իւրեանց · և եկեալք յերկիրն պարգևաց՝ անուանեցան ազգք Հրէից ։ Իսկ քրիստոնեայք ազգա-համարին ’ի Տեառնէ Յիսուսէ Քրիստոսէ ։

Սա ինքն է որդի Աստուծոյ բարձրելոյ, որ յայտնեցաւ Հոգւով Սրբով· յերկնից իջեալ · և ’ի Կուսէ եբրայեցւոյ ծնեալ. մարմին իւր առեալ ’ի Կուսէն, և յայտնեալ բնութեամբ մարդկութեանն՝ Որդին Աստուծոյ · որ յաւէտաւոր յիւր բարութիւնսն՝ զաշխարհս ամենայն որսացաւ. կենսատուր քարոզութեամբն իւրով ։ Սա էր որ ըստ մարմնոյ ծնաւ յազգէն Եբրայե-ցւոց յաստուածածինն ’ի Կուսէն Մարիամայ ։ Սա ընտրեաց զերկոտասան աշակերտսն, որ տնտեսական լուսաւոր ճշմարտութեամբն իւրով զաշխարհս ամենայն աշակերտեաց ։ Նա խաչեալ բևեռեցաւ ’ի Հրէից · և յարուցեալ ’ի մեռելոց վերացաւ յերկինս · և արձակեալ զաշակերտսն ընդ ամենայն տիեզերս, և վարդապետեալ զամենեսեան աստուածաւաքանչ և մեծիմաստ զարմանալեօք · որոց քարոզութիւնն մինչև ցայժմ ծաղկեալ պտղաբերի, և կոչէ զամենայն տիեզերս ’ի լուսաւորութիւն ։

Այս են չորք ազգք՝ զոր եդաք առաջի քո, ով Թագաւոր · Բարբարոսք, Յոյնք, Հրեայք և Քրիստոնեայք ։

II

HOMILIÆ IN SANCTUM LATRONEM FRAGMENTUM[1].

ԱՐԻՍՏԵԱՅ

ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԻ ԱԹԵ՛ՆԱՑՒՈՅ

Ի ԳՈՎՈՒՄ՞Ն ԱՒԱԶԱԿԻՆ

ԵՒ Ի ԽԱՉԵԼՈՑՆ ԱՊԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ·

Քանի՜ հրաշացուցանէ զիս գոչումն աւազակին, ընդ նմին և ձայն խաչե-լոյն ։ Արդ մի՛ զանց առներ զբանիւ խորհրդոյս, ով ներամիտդ լսող · վասն զի հրաշափառագոյն ունի զօրութիւն խորհրդոյս ։ Քարոզ աւետարանիս՝ ասէ զնոյն ինքն զխաչեալն ահա տակաւին եւս ’ի վերայ խաչին գոլով, ոչ միայն կապեալ մարդկօրէն նմանի այլոց, այլ և բևեռեալ, առ ’ի կատարելոյ զմար-գարէականն ձայնսն ։ Բազմութիւնք տիրասպանաց Հրէիցն շուրջ կալով · մահ զինեալ, զինաւորն գեղարդեամբն մերձ կալով առ խաչին · լեղի դառնագունի ճաշակմանն պատրաստեալ · տարերաց բնութիւնք այլափոխեալ · տիւ՝ զգի-

[1] Ex eodem opere et ex iisdem codicibus.

շերոյն ունի զխաւարատեսութիւն. վարագոյր բազմին պայթեալ. հանդերձ
խաչելոյն բաժանեալ. զգեստ պատմուճանին վիճակեալ. զօրք անմարմնոցն
զարհուրեալք. և միանգամայն իսկ բնութիւնք տարերաց վերնոց և ներքնոց
տոսկացեալ դողային. ձայնք մարգարէիցն առլցեալք կատարէին։

Եւ ապա զի՞նչ խաչեալն։ Ամենայն ինչ, ասէ, կատարեալ է ժամայս։ Իսկ
ապա աստանօր իմաստնագոյնս այս աւազակ, եւս առաւել գտեալ ուշիմա֊
գոյն և արագագոյն առ փրկանաւոր ձայնն. զի թէպէտ և զձեռս ՚ի թիկունս
դարձուցեալ և կապեալս, նոյնօրին և ՚ի վերայ փայտին զոտսն պնդելով, սա֊
կայն նա ՚ի ձեռն շարժման իւրոյ լեզուին զընթացսն կատարէ և զաղաչանսն.
և այսպէս զանունն իւր՝ հաւատ՝ որ ՚ի խորութեան սրտին շտեմարանեալ՝
արտաքս վերաբերելով, ասէ. Յիշեա զիս, Տէր, յարքայութեանդ քում։ Եւ
ապա զի՞նչ խաչեալն ասէ. Այսօր ընդ իս իցես ՚ի դրախտին։

Ով հրաշափառագոյն և ահաւոր խորհրդոյս. զի դեռ եւս ՚ի վերայ խաչին
գոլով, եթէ զի՞արդ այնպէս արագ ընթաց ՚ի դրախտն մուծանի. այլ և զաւա֊
զակն ուղեկից իւր առնելով, ՚ի դրախտն մուծանէ զմինն. իսկ զմիւսն ոչ։
Եւ արդ ընդէ՞ր այսպէս եղեալն. աւազակեա՞ց արդեօք իմաստնագոյնս
աւազակ՝ յիւրմէ աւազակակցէն զդրախտն՝ ՚ի Տեառնէ դրախտին, աջային՝
՚ի ձախայնոյն։ Ո՞ն անդր. այլ ՚ի ձեռն դուզնաքեայ բանի ասելով. Յիշեա,
ասէ, զիս, Տէր յարքայութեանդ քում. և այսպէս արագագոյն քան զխնդ֊
դիրն՝ առնու զկատարումն։ Ասէ. Այսօր ընդ իս իցես ՚ի դրախտին։ Ապա
ուրեմն քաջայայտ է թէ աւազակէն անհնարականք. զի անդր՝ կապտողացն
մտունք հասանել ոչ կարեն։

Այլ ահա ճշմարտապէս զ՚ի վերայ խաչին՝ ծանուցեալ թէ Աստուած է
ճշմարիտ, և այսպէս ՚ի ձեռն գոչման հաւատոյն՝ յափշտակեցաւ ՚ի դրախտն.
այլ ոչ եթէ յափշտակեաց ՚ի տեառնէ դրախտն[2]։ Զգուշացիր ո՛վ մարդա֊
դաւան. գուցէ ոչ իցէ խաչեալն սոսկ մարդ բաժանակի, և ապականացու.
քանզի մարդոյ լոկոյ՝ որոյ բնութիւնն մահկանացու է, միւսում եւս մահկա֊
նացուին բնութեամբ՝ ոչ է կարողութիւն զանմահութիւն նմա պարգևել, և
կամ որոյ բնութիւն նայապէս ապականացու բնութեան է ծնունդ և եղե֊
լութիւնն, հաւատալիք արդեօք և հաւանականք, եթէ միւսում եւս հաւա֊
տարակցին՝ որոյ բնութիւնն նոյնպէս ապականացու և ապականեալ՝ զանա֊
պականութիւնն ապականեցելումն շնորհել. և կամ ուրեք ՚ի մարդկանէ
բացօղ դրախտին եղանիլ, զոր Աստուած՝ ընդդէմ նախեղակ մարդոյն
աղխեաց, և քերովբէին հրաման ետ հրանիւթ[1] սուսերաւ պարփակել զմուտս
դրախտին։

[1] Codex unus հրամանիւթ pro հրաման ետ հրանիւթ. — [2] Impressum դրախտին.

Այլ արդ որպէս իմանի առ 'ի քէն բացօղ դրախտին Յիսուս խաչելեալն, որ հրէական ակամբ բլշակնեալ նայեցար 'ի ճշմարիտ մարդեղութիւն Էմմանուէլին: Արդ աստ քեզ սոսկ մարդ՝ Քրիստոսն վեհագոյն: Ահա Քրիստոսն՝ սոսկ մարդն, խաչեալն՝ բացօղ դրախտին և գերակայեալ քան զպարփակօղն Աստուած. նա և հակառակ միմեանց գոլ եղանին: Այլ զիա՛րդ ոչ իցէ ծաղու և կատակաց երգականաց արժանաւոր՝ սոցա սխալամիտ առասպելաբանութիւն և անուսումն վարդապետութիւն, մանաւանդ թէ ողբոց:

Այլ մեք խոստովանիմք Աստուած ճշմարիտ զխաչեալն մարմնով, և զնոյն ինքն երկրպագեմք բացօղ և տէր դրախտին:

Այլ արդ ունի և այլ եւս պիտառութիւնս հաւաստիս և յանդիմանատեսակս գործականութիւնս՝ ձայն խաչելոյս. քանզի այս որ աւազակիս հանդիպաւ մշտակենագործակս ձայն, նոյն սա խաչեալս՝ նախ քան զբարձրանալն 'ի վերայ խաչին՝ և առ Ղազարու ումեմն ցուցանէ գերագոյն եւս հրաշագործութիւնս, յանդիման տիրասպանացն Հրէից, որք խանչաձայնեալք թէ դու հասարակական մարդ...[1] և զանձն քոյ Աստուած առնես: Բայց հանդիպի ձեռն հաւատոյ. և հաւանեցուցանէ զքեզ աստուածայինն ձայն՝ որ առ քոյր մեռելոյն ասէ. Թէ հաւատաս՝ տեսցես զփառսն Աստուծոյ: Սոյնպէս և 'ի ծննդենէ կուրին ասէ. Դու հաւատա՞ս յՈրդին Աստուծոյ. քանզի որ խօսի ընդ քեզ՝ նա է. Իսկ նորա համաձայն աւազակին արտագոչեալ, երկրպագեաց. հաւատամ, ասէ, Տէր. որում և արժանաւորեցաւ, ոչ միայն լուսոյն տեսութեան, այլ և զյօրինող լուսոյն ետես, զԱստուածն յԱստուծոյ զԲանն: Այսգունակ ունի զհատուցումն փոխարկութեան՝ ձայն խոստովանողական ճշմարիտ հաւատոյս որ 'ի Տէր Յիսուս Քրիստոս:

Այլ արդ մաղթեմ, քրիստոսազգեաց սիրելիք, աշակերտիլ[2] հաւատովք աջայինն աւազակի, այլ և ձայնակից նմա եղանիլ. պախարակեա՛ զձախայինն և զնորուն ձայնակիցս. նաև ողբա՛ յաղագս անհաւատութեան նորին. քանզի հրաժարեցաւ 'ի ձայնէ խաչելոյն՝ բաժանեալ. ոչ ունի ընդ երկաւոյն զնախկինն զաջայինն և զդեղեցկայարմարն օթեւան. այլ 'ի ձախայինն զինքն փոխարկեալ դասի: Այլ արդ տեսանե՞ս զսխտ անհաւատութեանն՝ որ քան է ողորմելի. քանզի երկակիւրոցդ առ քեզ մերձ են արտադրութիւնք, որք միշտ յարասանեալ 'ի քահանայականումն վերծանին տառս. որք տրամադրականօքս այսոքիւք առաջի արկեալս՝ գաղափարօք՝ զհաւանականսն և զճշմարտագոյնսն քեզ առաբերեն գիտակցութիւն, եթէ խաչեալն Աստուած է և որդի Աստուծոյ. նմա փառք:

[1] Verbum unum legi non potest. — [2] Codex unus աշակերտին pro աշակերտիլ.

III

EX EPISTOLA ARISTIDIS AD OMNES PHILOSOPHOS.

Ի ԹՂԹԷՆ ԱՐԻՍՏԻՏԱՑ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԻ

ՈՐ ԱՌ ԱՄԵՆԱՅՆ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՍ [1]·

Զամենայն կիրս կրեաց ճշմրտն հանդ. նյ մարմնովն · զոր հաճութբ հօր և հոգւոյն [2] սրբոյ առեալ միացոյց իւր մարմին ի կուսէն եբրայեցւոյ [3] ի սրբոյն Մարիամայ անճառաբար և անհատականն [4] միութբ ։

IV

FRAGMENTUM INCERTI LOCI.

Իսկ աստուածայնումն՝ եհաս հողեղէնն, և հրեշտակաց՝ հրեղէնն, և դիւաց՝ ջրեղէնն, և ազգի մարդկան՝ երկիրս [5] ։

V

SANCTI JUSTINI

QUÆ SYRIACE SUPERSUNT FRAGMENTA.

SANCTI JUSTINI PHILOSOPHI DE FIDE ORTHODOXA [6].

ܠܘܬ ܡܠܦܢܐ. ܕܟܠ ܠܘܬܪܐ ܠܐܘܪܓܝܐ. ܕܡܝܬܐ ܩܘܫܬܐ ܦܫܝܛܬܐ. ܡܛܠ ܡܫܝܚܐ.
ܕܝܢ ܗܘ ܠܟܠ: ܘܕܠܐ ܐܠܗܘܬܐ ܕܐܟܝܢ ܕܐܬܚܙܝ ܗܫܝܢܬܐ ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܬܘܡܟܠ
ܡܩܪܒܐ ܘܡܛܠ ܡܫܡܫܢ: ܠܘܬ ܗܝܠܐ ܡܫܡܫܢܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ ܦܫܝܛܢ. ܕܡܛܠܘܬܢ ܕܐܦ

[1] *Ex codice armeno* LXXXV, fol. 60 r°. — [2] Cod. *հոգոյն.* — [3] Cod. *եբրայեցոյ.* — [4] Cod. *անյա-տական.* — [5] Cfr *Sancti Aristidis Philosophi Atheniensis sermones duo*, p. 12, ad calcem fragmenti Apologiæ. — [6] Sancti Justini Philosophi Tractatus *de Orthodoxa Fide* integre translatum exstitisse videtur in codice addit. Musæi Brit. 14538, fol. 73-76; verum decidit folium, locaque multa ita sunt senio obliterata ut vix, ac ne vix quidem, legantur.

ܗܘ ܡܢ ܒܬܪ ܚܘܫܒܗ ܕܡܕܪܐ: ܕܢܬܦܠܓܘܢ ܒܟܝܢܗ. ܕܐܦ ܐܡܝܢܐ ܗܦܟܐ ܒܡܬܚܫܒܢܘܬܗ ܒܟܠܗܘܢ.
ܗܟܝܠ ܡܢܝܢܬܗ ܡܛܠ ܡܘܕܝܢܐ ܕܟܘܠܐ ܐܚܕܐ ܘܒܪܐ ܗܘܝܘܡܐ ܡܬܝܠܕܐ ܒܗ. ܐܠܐ ܠܐܘܪܚܬܐ
ܡܫܡܠܝܐ ܕܠܐܠܗܘܬܐ. ܡܢܝܢܐ ܒܗ ܡܬܝܕܥܢܘܬܐ ܕܐܚܝܢܬܐ: ܘܒܗܝ ܕܩܢܘܡܐ ܒܩܢܘܡܐ ܐܠܗܐ.
ܐܦ ܕܝܢ ܠܐ ܐܦ ܠܐܚܝܢܐ ܠܐܘܪܚܬܐ ܢܦܩܘܢ ܐܝܟ. ܕܐܦ ܠܐܒܐ ܐܦ ܒܪܐ ܡܫܡܫܝܢ. ܐܠܐ ܒܗ ܒܝ
ܠܐܘܪܚܗ ܒܪܚܡܐ ܠܐܘܪܚܐ ܒܫܠܡܬܐ ܡܩܪܒܝܢ. ܒܗܝܢ ܐܠܒܫ ܒܗ ܒܐܠܗܘܬܗ ܦܢܝܐ ܕܡܬܒܥܝܬܐ
ܘܒܗܝܢ: ܕܢܦܩ ܠܐܒܘܗܝ ܕܫܟܢܐ ܒܗ ܒܚܘܫܒܐ ܕܟܠ ܕܡܕܪܐ ܀

ܒܫܡܥܢ ܘܡܛܠ ܚܕ ܐܠܗܐ. ܘܬܠܬܐ ܐܩܢܘܡܐ ܡܫܬܡܥܝܢ ܒܗ. ܘܡܫܬܡܠܝܢܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܕܝܠܗ
ܒܗ. ܕܐܬܝܠܕ ܗܘܐ ܕܝܢ ܚܕ ܐܠܗܐ ܒܠܐ ܕܟܠ. ܕܟܠܗ ܒܗ ܡܢܗ ܐܝܟܢܐ ܡܢ ܚܕ ܢܗܘܪ.
ܢܗܘܐ ܐܝܟ ܠܐܒܘܗܝ ܕܗܘܐ. ܐܦ ܗܟܢ ܠܗ ܐܝܬ ܗܘܐ ܡܢܗ ܡܢ ܒܪܫܝܬ ܒܚܕ ܡܢ ܐܠܗܐ:
ܐܠܗܐ ܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪܟܢ. ܐܘ ܐܠܗܐ ܒܬܚܘܡܗ ܒܗܘܢܐ. ܐܘ ܚܝܠܐ ܐܚܪܢܐ ܐܝܟ ܕܗܘ. ܐܠܐ ܦܢ
ܐܠܗܐ ܢܐܡܪ ܐܝܟ. ܐܡܪ ܐܢܬܘܢ ܒܬܪܬܝܢ ܐܩܢܘܡܐ ܕܡܬܩܪܝܢ ܐܠܗܐ: ܕܐܢܐ ܐܢܐ ܐܠܗܐ
ܩܕܡܝܐ ܘܐܢܐ ܕܡܢ ܒܬܪܟܢ: ܘܠܒܪ ܡܢܝ ܠܝܬ ܐܠܗܐ[1]. ܠܝ ܕܝܢ ܒܗ ܐܠܗܐ. ܩܕܡܝܐ ܗܘ ܕܡܠܐܟܐ
ܐܘ ܚܝܠܘܬܐ ܢܐܡܪ. ܐܠܐ ܐܦ ܗܘܝܐ. ܢܬܬܢ ܒܗܘܢ ܒܬܪܬܝܢ ܐܩܢܘܡܐ ܕܐܡܪܢ. ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܗܘ
ܐܦ ܗܘܝܢ ܀

ܡܫܝܚܐ ܗܟܝܠ ܠܐܠܗܐ ܡܢ ܫܡܝܐ[2]. ܫܒܚܘܗܝ ܒܡܪܘܡܐ. ܫܒܚܘܗܝ ܟܠܗܘܢ ܚܝܠܘܗܝ.
ܘܒܬܪ ܐܡܪܬܗ ܡܛܠ ܕܗܘ ܐܡܪ ܘܗܘܘ. ܗܘ ܦܩܕ ܘܐܬܒܪܝܘ[3] ܡܚܘܝܢ ܕܐܝܬܘܗܝ ܩܕܡܝܬܐ
ܐܚܪܢ. ܕܐܦܠܐ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܡܢ ܗܠܝܢ. ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܒܪܫܝܬ ܥܡ ܐܠܗܐ. ܡܛܠ ܕܐܬܚܙܝܬ
ܕܒܚܕܝܢ ܡܢܗ ܐܬܐܬ ܒܗܘܢܐ ܀ ܚܕ ܗܘ ܘܡܛܠ ܒܡܕܪܐ ܐܠܗܐ ܕܟܠ: ܕܡܬܚܙܐ ܒܝܕ ܐܝܠܝܢ
ܘܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ. ܡܛܠ ܕܐܝܬ ܒܪܐ ܡܢ ܐܒܐ ܘܒܗ ܒܗ: ܡܢܗ ܕܝܢ ܒܝ ܡܢܗ
ܒܪܘܚܐ ܐܦܢ. ܩܢܘܡܗ ܐܚܪܢ ܕܒܪܐ ܘܒܗ ܒܝ ܒܗ ܐܝܬܘܬܐ ܡܫܬܡܥܝܢ: ܕܒܪܐ ܘܒܗ ܒܝ ܒܗ
ܠܐܒܘܗܝ ܩܢܘܡ. ܐܡܪܢܐ ܘܡܛܠ ܢܐܡܪ ܐܝܟ. ܕܒܗ ܗܘܝܘ ܒܝ ܗܘ ܠܐܒܐ ܒܪܐ ܐܦ ܪܘܚܐ: ܠܝ ܠܐ
ܡܫܬܡܥ ܗܘ ܡܠܐ ܕܢܦܩ ܡܢ ܗܘ ܡܠܐ ܕܡܡܠܠ: ܘܢܦܩܬܐ ܡܢ ܗܘ ܕܡܢܗ ܢܦܩ. ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ
ܐܒܐ ܠܐ ܡܬܒܪܐ: ܘܡܢܗ ܐܦ ܒܪܐ ܐܬܡܠܝ ܐܦ ܪܘܚܐ ܢܦܩ.

ܩ ܕܝܢ ܡܛܠ ܕܠܐ ܡܬܒܪܐ ܘܡܬܒܪܐ ܘܢܦܫܐ: ܠܐ ܗܘܐ ܒܡܬܒܪܐ ܕܐܩܢܘܡܐ ܐܝܬܝܗܘܢ: ܐܠܐ ܐܢܐ ܕܝܢܐ.
ܐܢܐ ܕܝܢ ܕܝܢܐ ܡܬܪܥܝܢ ܒܡܬܒܪܐ ܘܒܗ. ܡܘܕܐ ܕܝܢ ܕܐܩܢܘܡܐ: ܒܡܬܒܪܐ ܗܘ ܕܐܠܗܐ ܡܬܝܕܥ.
ܐܡܝܢܐ ܕܗܘܐ ܦܢ ܐܝܬ ܒܡܫܬܡܠܝܐ ܠܐܒܐ ܒܗܠ ܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ: ܒܐܢܐ ܗܘ ܕܝܢܐ. ܗܘ ܕܝܢ

[1] *Isaie*, XLIV, 6. — [2] Cfr Migne, *Patrol. græc.* VI, col. 1209 A. — [3] *Psalm.* CXLVIII, 2, 5.

ܕܗܘ ܒܪ ܗܘ. ܐܝܟ ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ. ܒܪܗ ܡܢ ܓܝܪ ܕܒܬܘܠܬܐ ܡܢ ܠܐ ܡܬܝܠܕܐ ܐܬ ܒܗ ܕܢܗܘܐ
ܐܠܗܘܗܝ. ܒܬܘܠܬܐ ܕܝܢ ܡܬܝܠܕܬ. ܒܬܘܠܬܐ ܕܝܢ ܢܣܒܬ. ܘܒܪܐ ܕܒܘܣܡܐ ܡܫܝܚܐ ܕܡܠܟܐ.
ܒܪܗ ܕܝܢ ܕܢܬܦܪܫ ܕܐܬܘܗܝ. ܡܢܗܘܢ ܐܝܟ ܐܠܗܐ: ܒܟܠ ܓܘܢܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܡܫܬܪܫ.
ܡܬܝܠܕ ܕܝܢ ܡܫܬܪܫ ܗܘ ܡܢ ܕܐܦܢ ܐܢܐ ܗܘܝܢܐ. ܗܘ ܕܡܬܟܢܫܐ ܒܡܢܗܘܢ ܕܐܝܬ: ܕܐܚܪܢܐ
ܐܢܐ ܒܗܘܢܐ: ܡܢܗܘܢ ܒܗ ܒܪܬܐ ܕܒܗ ܡܬܝܠܕܬ. ܒܗ ܓܝܪ ܡܢ ܒܪܢܫܐ ܐܚܪܬܐ: ܐܠܐ ܡܢ ܐܒܐ
ܐܠܗܐ ܐܠܘܗܝ. ܐܠܐ ܗܘ ܒܬܘܠܬܐ ܒܪܬܐ ܕܗܕܐ ܡܬܝܠܕ. ܒܗܘ ܓܝܪ ܕܐܚܪܬܐ ܗܘܐ ܡܬܝܠܕ.
ܗܟܢܐ ܠܗܘ ܘܐܦ ܕܗܕܐ ܒܬܘܠܬܐ ܢܦܩ. ܡܬܝܠܕ ܓܝܪ ܒܗ ܒܪܡܘܬܐ ܕܒܪ ܐܠܗܐ ܗܘܐ.
ܐܝܟ ܒܗ ܠܐܠܗܐ ܕܡܢܗ ܠܒܪܬ ܗܘ ܕܒܗ ܡܬܢܦܫ ܒܗܠܝܢ ܕܡܢܗ ܒܡܬܠܒܫܬܐ ܒܪܢܫܐ ܠܡܢܫ
ܒܗܘ ܕܫܒܝܚܐ. ܐܬܐ ܗܘܐ ܕܒܬܘܠܬܐ ܡܬܝܠܕܬ ܒܪܬܐ ܕܗܕܐ: ܘܐܬܐ ܕܗܕܐ ܢܦܩ
ܒܬܘܠܬܐ: ܡܠܬܐ ܕܝܢ ܕܐܠܗܐ ܒܪܢܫܐ ܡܬܝܠܕ ܒܗܘ ܕܫܒܝܚܐ: ܗܘܐ[1] ܘܗܟܢܐ ܐܠܗܐ
ܘܐܬܐ ܢܦܫܗ.

ܩ̄ ܕ̄ܝ ܕܗܘ ܕܐܠܗܐ ܡܬܝܠܕܬܐ ܕܐܠܗܐ ܐܠܗܘܬ.[2]

ܩ̄ ܕ̄ܝ ܕܗܘ ܕܠܐ ܡܬܝܕܥ ܘܡܬܝܠܕ ܡܬܓܠܝܢ ܕܗܘ ܒܪ ܗܘ ܢܗܘܐ ܠܐܠܗܐ.

ܩ̄ ܕ̄ܗ ܕܠܐ ܒܪܫܝܢ ܘܠܐ ܡܫܬܡܥܝܢ ܥܡ ܒܢܝܐ: ܒܪܐ ܘܪܘܚܐ.

. . . . . ܐܦ ܬܘܒܐ ܦܘܠܘܣ.[3] ܒܪ ܐܝܟ ܒܪܘܪܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܡܫܟܚܐ ܪܘܚܐ ܕܣܘܒܗ
ܕܠܐ ܐܠܗܐ ܘܡܫܝܚܐ ܟܠ ܒܪܐ ܕܐܬܢܫܝܗ. ܘܒܠܐ ܐܦܪ. ܡܫܡܫ ܐܢܐ ܓܝܪ: ܕܠܐ ܚܝܐ ܘܠܐ
ܡܘܬܐ. ܘܠܐ ܡܠܐܟܐ. ܘܠܐ ܫܘܠܛܢܐ. ܘܠܐ ܐܪ̈ܟܘܣ ܘܠܐ ܕܥܬܝܕܢ ܘܠܐ ܕܩܝܡܝܢ. ܘܠܐ ܪܘܡܐ. ܘܠܐ
ܥܘܡܩܐ. ܐܦܠܐ ܒܪܝܬܐ ܐܚܪܬܐ. ܢܫܟܚ ܠܦܪܫܢ ܡܢ ܚܘܒܗ ܕܐܠܗܐ ܕܒܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ.[4]
ܒܗ ܓܝܪ ܒܪܡܘܬܐ ܐܦ ܗܘ: ܒܪ ܚܝܠ ܒܟܠܗ ܚܝܐ ܘܡܘܬܐ: ܘܡܠܐܟܐ ܘܐܪ̈ܟܘܣ ܘܫܘܠܛܢܐ:
ܘܐܠܐ ܕܥܬܝܕܢ ܘܩܝܡܝܢ ܘܪܘܡܐ ܐܦ ܥܘܡܩܐ: ܡܢܟ ܕܠܐ ܐܢܫ ܗܘܐ ܡܢܟ ܐܝܟ ܕܒܪܢܫ
ܗܘܐ ܒܟܠܗ ܒܪܝܐ: ܘܡܫܟܚܝܢ ܠܗܘܢ ܒܫܘܠܛܢܗ ܒܡܠܟܘܬܐ ܘܒܥܘܡܩܗ. ܐܡܪܢ ܒܡܠܟܘܬܗ. ܒܪ
ܐܢܫܐ ܡܢܟ ܕܢܦܩ ܡܢܗ. ܒܪܬܗ ܒܪܬܐ ܐܚܪܬܐ. ܐܦܐ ܘܒܗܘܐ ܠܗ ܡܢ ܐܢܫܐ ܒܪܬܐ ܥܡܗ
ܗܘܐ ܒܟܠܐ ܘܪܘܚܐ: ܒܪ ܗܘܝܐ ܒܬ ܦܠܘܛܐ ܡܫܝܚܐ ܕܗܘ ܕܐܬܐܡܪ: ܒܫܘܒܗ ܠܐ ܡܫܬܐܡܪܐ
ܕܗܘܐ ܐܠܗܐ: ܠܐ ܗܘܐ ܗܟ ܕܗܘܝܢ ܐܚܪܬܐ ܒܪܒ ܗܘܐ ܠܡܫܬܐܡܪܘܢ. ܐܠܐ ܕܠܐ ܡܢ ܒܪܫܝܢ ܒܟܠܗ
ܒܢܝܐ ܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܡܪܝܐ. ܡܢ ܗܟܢܐ ܘܡܢ ܕܐܝܟ ܗܘܢ ܒܟܠܗ. ܡܬܦܠܛ ܗܘܐ ܕܝܢ

[1] Ms. 14538, fol. 73 v°. — [2] Sequentia capita legi non possunt. Tituli minio exarati absque difficultate tantum descripsimus. — [3] Cfr Migne, *Patrol. græc.* VI, col. 1214, B. — [4] *Ad Rom.* VIII, 38, 39.

ܠܡܒܥܬܗ[1] ܆ ܐܘ ܡܘܕܥܢܘܬܐ ܐܣܬܘܣܝܬܐ. ܕܠܐ ܦܘܠܓܐ. ܐܠܐ ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܒܥܝܢܗ ܕܒܪܐ ܐܠܗܝܬ
ܡܠܬܐ. ܘܪܥܝܢ ܕܡܫܬܡܥܢܘܬܐ ܢܐܡܪ: ܡܫܬܡܥ ܐܝܟ ܕܡܫܬܡܥܢܐ ܠܗ. ܐܘ ܗܟܢ ܕܐܬܐܡܪ ܀

ܩ̄ ܕܗ̄ ܕܒܥܝܢܐ ܠܟܘܠܐ ܐܚܝܕ ܒܪܐ ܘܪܘܚܐ.

ܩ̄ ܕܐ̄ ܕܡܛܠ ܗܘܝܐ ܚܝܐ ܕܐܠܗܘܬܐ. ܠܐܒ ܦܝ ܕܒܪܐ ܡܬܐܡܪ ܪܘܚܐ ܠܐܒ ܕܝܢ ܕܐܒܐ.

ܩ̄ ܕܚ̄ ܕܒܝܕܘܬܐ ܕܐܒܐ ܐܠܗܘܢ ܒܪܐ ܐܘ ܪܘܚܐ.

ܩ̄ ܕܛ̄ ܕܕܝܠܗ ܒܝ ܕܝܠܗ ܕܡܫܝܚܐ ܕܐܒܐ ܐܠܗܘܢ ܒܪܐ ܘܪܘܚܐ.

ܩ̄ ܕܝ̄[2] ܕܠܗܘܢ ܕܡܢ ܟܠ ܐܒܐ ܘܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܢܦܩܐ ܐܘ ܠܐ ܡܢ ..... ܕܐܘܣܝܐ.

ܘܡܠܦܝܢ ܠܢ ܕܚܕܝܘܬܐ ܐܝܬ ܕܐܡܪ ܕܡܫܡܫܢܐ܆ ܟܕ ܡܒܪܢܝܢ ܢܦܫ ܠܗ ܠܡܫܘܚܬܐ.
ܡܡܠܠ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܠܡܠܬܐ ܕܐܘܣܝܐ ܕܦܓܪܢܐ ܘܢܦܫܢܝܬܐ ܡܬܦܠܓܬܐ. ܡܢ ܗܠܝܢ ܗܟܝܠ܆
ܠܐܬܪ ܡܩܒܠܝܢ ܗܘܝ ܠܗ ܐܝܟܢ ܕܐܬܝܠܝܕ ܠܚܝܐ ܠܐ ܦܪܝܫܐ ܘܠܡܦܪܫܐ. ܘܡܬܩܪܒܐ ܡܢ ܕܗܘ
ܠܐ ܦܪܝܫܐ[3] ܐܠܗܘܬܗ ܡܢܝ܆ ܕܚܕܝܢܐ ܐܠܗܘ̈ ܘܡܬܢܝܪ ܡܢ ܠܒܗ ܡܬܚܙܝܐ. ܘܕܠܡܫܘܚܬܐ ܐܝܟܢ
ܕܦܠܐ ܐܦ ܡܡܠܠ܆ ܐܘ ܠܒܪ. ܗܘ ܕܝܢ ܠܒܪܐ. ܕܠܒܪܝܐ ܐܠܗܘܢ ܡܢ ܡܫܘܚܬܐ ܡܬܚܙܝܐ.
ܘܠܡܬܚܘܫܐ ܡܬܝܕܥܐ ܢܦܩ. ܘܐܘܦ ܠܡܫܡܫܬܐ ܠܒܪܗ ܗܘ ܕܢܦܩ ܡܢ ܠܐܠܗܘܬܐ܆ ܐܘ
ܡܡܠܠ ܐܘ ܡܫܡܠܐ. ܟܕ ܕܝܢ ܗܟܢܐ ܐܠܗܘܢ ܡܫܘܚܬܐ: ܘܡܫܪܐ ܕܠܗ ܡܢܗ ܡܬܚܙܝܐ ܕܐܠܗܘܬܐ܆
ܡܛܠ ܕܗܘ ܐܠܗܘܬ ܠܐ ܦܠܝܓܐ ܘܦܘܠܓܐ: ܠܡܦܠܓܗ ܕܡܢ ܦܘܠܓܐ ܡܬܚܠܦ: ܢܗܘܐ ܗܘ ܕܐܠܗܘܬܐ
ܗܘ ܕܦܪܘܣ ܡܬܚܙܝܢ. ܐܢ ܗܟܢܐ ܠܒܪ ܦܠܓܘܬܐ ܐܬܝܠܕ ܡܢܝ: ܕܡܬܚܙܝܢ ܗܘ ܡܢ ܦܘܠܓܐ ܠܒܪܐ
ܘܪܘܚܐ ܡܬܝܠܕ. ܡܛܠ ܕܐܠܐ ܠܒܪܗ ܡܢܗ ܟܠ ܡܢܗ ܦܪܝܫܐ: ܟܠ ܐܝܠܐ ܕܝܢ ܠܟܠܗܘܢ ܡܬܩܪܝܢ:
ܐܝܟܢܐ ܠܗ ܕܡܬܚܙܝܐ ܐܚܪܢܐ ܐܠܗܘ: ܘܠܐ ܢܬܚܙܐ ܐܝܟ ܡܢ ܐܘܣܝܐ ܠܐ ܦܠܝܓܐ. ܡܢ ܐܝܟܢܐ ܠܟܘܢ:
ܕܚܝܐ ܡܢ ܠܐܬܪ ܐܠܗܐ. ܐܝܟ ܗܘܟܢ ܕܐܘ ܟܕ ܡܢ ܚܝܐ ܦܪܝܫܐ ܚܝܐ ܐܝܟ: ܢܬܦܪܫ ܐܝܟ ܡܢ
ܠܐ ܦܪܝܫܐ: ܐܘ ܟܕ ܡܢ ܠܐ ܦܪܝܫܐ ܢܬܦܪܫ ܐܝܟ: ܢܬܚܫܒ ܐܝܟ ܠܡܬܚܙܝܐ ܡܢ ܚܝܐ ܦܪܝܫܐ. ܐܠܐ ܕܝܢ
ܘܡܢ ܦܪܝܫܐ ܐܠܗܘܬܗ ܕܡܬܚܙܝܢ. ܘܕܝܢ ܠܐ ܦܪܝܫܐ ܒܚܝܢ. ܡܬܚܙܝܐ ܕܝܢ ܕܗܟܢܐ: ܘܠܐ ܡܬܚܙܐ
ܐܠܗܘܬܐ ܕܐܠܗܘܢ. ܗܘܝ ܕܦܪܝܫܐ ܐܠܗܘܬܐ: ܕܟܘܠܐ ܡܫܬܠܡܝܢ ܠܐܘܣܝܐ. ܠܐܝܠܐ ܕܒܚܝܢ ܠܡܫܘܚܬܐ
ܠܡܫܘܚܬܗ. ܐܝܟܢܐ ܗܘ ܟܠ ܕܐܡܪ؛ ܡܫܪܐ ܗܘܟܢ ܕܐܝܬ ܡܠܝܢ: ܐܝܟ ܕܚܝܐ ܕܐܠܗܐ
ܡܬܚܙܝܐ: ܠܠܘܩܒܠܗ ܕܚܙܩܐ ܕܡܫܬܟܚܐ ܘܡܬܩܪܒܐ ܕܐܘܣܝܐ ܘܐܝܟ ܠܡܫܬܚܠܦܢܘܬܐ ܠܟܘܠܐ

[1] Ms. 14538, fol. 74 r°. — [2] *Ibid.* v°, 3ª linea. Cfr Migne, *Patrol. græc.* VI, col. 1218, C-D. — [3] *Ibid.* col. 1220.

ܘܡܬܒܪܝܢܘܬܐ ܕܟܠ: ܠܗ ܕܝܢ ܠܒܝܫܘܬ ܐܠܐ ܐܦ ܠܐܘܠܨܢܐ ܕܡܫܬܥܒܕܢܐ: ܠܘܬ ܠܡܒܝܫܘܬܐ ܐܦ ܗܟܢ: ܟܠ ܐܝܟ ܘܒܢܐ ܘܙܘܥܐ ܡܕܡܐ ܐܚܪܢܐ ܗܘ: ܡܢܗ ܕܗܘܝܐ ܚܢܢ ܒܗܝܢ: ܕܐܠܗܐ ܟܠ ܡܬܢܚܬܐ ܕܠܗܘܢ ܕܠܐ ܚܣܝܪܐ ܕܠܘܩܒܠ. ܚܕ ܗܘ ܟܠ ܐܠܗܐ ܐܝܟ ܠܡܫܘܚܘ: ܕܡܫܟܚ ܠܘܬ ܘܒܢܐ ܘܙܘܥܐ ܡܢ.

ܗ̄ ܕܐܝܟ ܕܚܕ ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܡܫܟܚ ܠܘܬ ܘܒܢܐ ܘܙܘܥܐ ܡܕܡܐ.

ܒ ܠܘܬ ܡܢ ܕܐܝܟ ܘܕܒܢܐ ܘܕܙܘܥܐ ܡܕܡܐ. ܠܡܫܘܚܘ ܕܚܕ ܐܠܗܘܬܐ ܡܫܬܘܕܥܝܢ. ܠܘܬ ܕܝܢ ܕܐܠܗܐ ܠܡܘܫܚܬܐ ܕܡܫܘܚܐ ܘܟܠܘܢܝܐ ܡܬܘܚܕܝܢ. ܠܡܘܕܥܘܬܐ ܠܗܢ ܠܡܬܠܡܘܬܐ ܡܬܘܚܕܐ. ܘܐܠܡܬܠܡܘܬܐ ܠܡܘܕܥܘܬܐ ܡܬܚܙܝܐ. ܘܕܐܚܝܕܐ ܐܠܗܐ ܗܘ ܗܕܐ: ܘܠܐ ܠܐܚܪܢܐ ܐܝܟ ܐܢܐ ܠܡܬܠܡܢܘ: ܘܠܐ ܐܢܐ ܠܡܫܟܚ ܡܕܡ ܐܢܐ ܕܐܫܟܚ. ܕܐܡܪ ܟܠ ܡܫܠܐ ܠܐ ܡܬܡܫܬܡܠܝܢܘܬܐ: ܠܡܫܠܐ ܕܐܝܟܢܐ ܘܠܡܫܪܐ ܡܬܡܫܠܐ. ܐܦ ܠܗܢ ܗܘܐ ܕܟܠ ܡܫܡܠܝܐ ܠܝ: ܕܐܠܝܗ ܫܡܐ ܐܟܪܝܢ ܐܚܝܕܝܢ ܠܡܫܬܐ. ܠܡܠܟܝܢ ܕܡܬܟܠܝܢ ܡܢܝ. ܐܠܐ ܠܝ ܢܦܩ ܡܢ ܠܡܫܬܐ ܠܠܝ ܐܦܝܗ[1]. ܐܢܬ ܠܡܪܙܘܠܟܠܬܐ: ܠܐܝܠܝܢ ܕܐܬܝܢ ܙܒܢܝܢ. ܡܛܠ ܕܢܦܫܢ ܡܫܡܠܝܐ ܐܪܟܝܢܐ: ܠܗܘܢ ܗܘ ܡܬܬܐ.

ܗ̄ ܕܡܢ ܕܠܐ ܡܬܕܪܟܢܘܬܐ ܐܠܗܘܢ ܠܡܘܬܐ ܠܡܫܠܐ ܟܘܠ.

ܘܠܐ ܡܕܡ ܗܘܟܢܐ ܕܚܙܝܢ ܠܒܝܫܐ ܚܕ ܡܢ ܐܝܟ: ܠܐܘܠܨܢܐ ܗܘ ܡܫܬܡܠܝܐ ܘܡܫܬܠܡܢܘܬܐ. ܘܡܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܐܘܠܨܢܐ ܠܡܘܬܐ. ܐܠܐ ܐܦ ܠܐ ܠܡܠܟܝܢ ܕܡܫܬܠܡܢܝܢ ܠܟܠܗ ܕܐܝܠܝܢ. ܠܟܠ ܚܢܢ ܡܢܗ ܡܢ ܠܡܬܬܐ ܕܚܕ ܠܡܫܠܡܐ. ܐܝܟ ܕܐܦ ܐܝܟ ܫܠܡܐ ܡܢ ܚܕܝܐ ܡܠܠ. ܐܢܐ ܕܝܢ ܠܘܬ ܕܐܠܐܦܪܬܐ: ܐܝܟ ܡܫܬܪܝܢܐ ܡܫܡܠܝ ܐܢܐ. ܐܢܐ ܕܝܢ ܕܢܦܩ ܐܢܐ ܠܗܘ ܡܠܐܟܐ ܠܟܠܐ ܗܘܟܢܐ. ܗܘ ܕܐܝܟ ܠܡܫܠܐ ܕܠܡܠܐ: ܗܘ ܕܢܦܩ ܡܫܠܐ ܠܐ ܡܬܡܫܬܠܡܢܘܬܐ: ܐܝܟܢ ܕܠܐ ܡܫܡܫ ܠܡܫܠܐ ܐܝܟܢܐ ܠܡܫܡܠܝܢ: ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܒܗ ܠܡܘܬܐ ܕܡܫܡܠܐ ܒܗ: ܕܢܦܩܐ ܡܫܬܡܠܝܬܐ ܗܢܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܡܪ: ܕܗܢܐ ܢܦܩ ܐܢܐ ܡܫܠܐ ܡܢ ܦܘܡ: ܗܢܘ ܕܝܢ ܕܐܦ ܐܝܟ ܡܠܐ ܕܐܬܝܕܥ[2]: ܘܠܗܘ ܕܡܫܠܐ ܡܢ ܦܘܡ ܚܢܢ. ܘܡܫܠܐ ܡܢ ܦܘܡ ܡܬܚܙܝܢ[3]: ܐܟܝܢ ܐܝܟܢ ܠܐܝܠܝܢ ܕܐܬܝܗܘܢ ܚܙܝܢܐ: ܢܦܩܐ ܡܫܡܠܝܬܐ ܕܠܡܘܬܐ. ܐܢ ܚܢܢ ܠܐܝܠܝܢ ܕܡܫܬܡܠܝܢ ܕܦܘܠܘܣ ܡܫܡܠܐ: ܠܡܘܬܐ ܡܢܝܢ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܘܡܫܬܠܡܢܘܬܐ: ܗܘ ܚܢܢ ܕܡܫܠܡܝܢ ܐܝܟ[4]....

[1] *Patrol. græc.* col. 1221. — [2] I *Ad Corinth.* XIII, 12. — [3] *Ibid.* 9. — [4] Hic, interciso folio, integra capita desunt nempe a numero 8° : «Illud enim» (Migne, *Patrol. gr.* IV, col. 1221, B), ad numerum 14 : «Accurate inquiris» (col. 1233, A). Omnia alia describi potuissent, applicatione chimicarum substantiarum. Quas sane applicuissemus, si tractatus fuisset integer.

ܩ̄ ܕܦܬ̈ܝܐ: ܕܡܕܒܪ ܐܠܗܘܬܗ ܡܛܠ ܒܐܘܣܝܐ. ܘܗܘ ܗܘܐ ܐܝܟ ܕܒܗܘ ܡܥܡܕܢܘܬܗ ..... ܡܫܚ
ܡܠܦܢܐ ܕܟܠ ܐܘܪܚܬܐ ܐܪܝܣܛ. ܕܩ̄ܒ ܣܘܦܣܛܘܣ ܩܣܛܢܛܝܢܐ.

VI

SANCTI MELITONIS

QUÆ SYRIACE ET ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA.

I

SYRIACE.

[Cfr *Spicilegium Solesmense*, t. II, p. XXXVIII, vel W. Cureton, *Spicilegium Syriacum*, Londini, 1855, in-8°, p. ܡ̄ܕ [1], si textum syriacum perlegere cupis. — Translationem ad calcem istius voluminis, suo loco, reperies.]

II

ARMENICE

EX EPISTOLA MELITONIS EPISCOPI AD EUTREPIUM [2].

Ի Թղթէն Մելիտոնու եպիսկոպոսի ։ առ Եւտրեփիոն ։ Տօնեմք ըստ աւետեացն Հրեշտակին ինն ամսեայ զծնունդն · Ը · օրեայ Թլփատութի երեսնամեայ զմկրտութիւնն և պատուեալ այսպէս զծնունդն · և զմկրտութիւն · 'ի միում աւուր տօնել:

[1] Hic tamen æquum est quasdam proponere emendationes editioni Curetonianæ, quas mecum communicavit vir clarissimus Gl. Wright, in Universitate Cantabrigiensi litterarum arabicarum professor: P. ܩ̄ܒ, l. 5, ܡܚܡܠܐ pro ܡܚܠܐ; l. 7, ܚܕܐ ܡܢ ܕܐܬܩܫܝܘ ܡܩܕܡܐ (?); l. 11, ܡܚܠܐ ܡܢ ܡܚܝܠܐ ܕܡܬܚܙܝܐ ܐܘܣܛܠܐ (?); l. 21, ܡܢ ܗܘ pro ܐܝܟܢܐ; l. 24, ܠܐܬܪܘܬܗܘܢ pro ܠܐܬܪܐ; l. 25, ܐܢܬ ܕܐܬܚܕܬ ܐܠܗܐ ܕܒ; l. 27, ܠܐ ܡܬܚܫܚܢܐ pro ܠܐ ܡܬܚܫܚܢܐ. — P. ܩ̄ܗ, l. 6, ܒܓܢܒ̈ܐ ܡܬܚܦܝܢܐ ܬܘܪ̈ܐ; l. 8, ܒܢܝܐ pro ܒܢܐ; l. 16, ܘܐܘܪܥܘܢ pro ܘܐܪܥܘܢ (?); l. 18, ܠܒܪ ܡܢ ܒܪܝܬܐ pro ܠܒܪ ܡܢ ܒܪܝܬܐ. P. ܩ̄ܘ, l. 5, ܘܠܐ ܡܬܚܝܠܝܢ pro ܘܠܐ ܡܬܚܝܠܝܢ; l. 18, ܒܗ ܡܫܡܫܝܢ ܠܗܘܢ ܒܐܘܪܚܗܘܢ. — P. ܩ̄ܙ, l. 2, ܕܡܬܬܙܝܥܝܢ (?). — P. ܩ̄ܚ, l. 20, ܘܒܬܪܟܢ. — P. ܩ̄ܛ, l. 9, ܐܦ ܗܘ ܢܦܠ (?). — P. ܪ, l. 2, ܐܝܬܝܗܘܢ; l. 4, ܕܡܫܘܚܬܐ ܘܡܠܟܘܬܐ (?). — P. ܪ̄ܐ, l. 2, ܡܢ ܟܠ ܕܒܝܬܐ; l. 3, ܡܠܟܘܬܐ. — P. ܪ̄ܒ, l. 9, ܕܐܣܝܡ ܕܐܝܟ ܘ; l. 13, ܡܢ ܗܕܐ ܕܐܬܚܙܝܬ ܕܐܬܝܠܕܬ. — P. ܪ̄ܓ, l. 8, ܕܒܝܣܘܣܝܘܣ; l. 10, ܡܣܘܦܝܣܛܝܣ. — P. ܪ̄ܕ, l. 5, ܡܪܝܐ. — P. ܪ̄ܗ, l. 3, ܕܐܘܪܫܠܡ; l. 4, ܒܗܘܢ pro ܒܗܘܢ; l. 19, ܘܐܫܬܠܡ.
— [2] *Ex codice armeno* LXXXV, fol. 83. — Quis sit Eutrepius aut Eutrephes, cui litteras S. Melito misit, incertum. Hanc Eusebius epistolam ignorasse videtur.

VII

SANCTI IRENÆI EPISCOPI LUGDUNENSIS

QUÆ SYRIACE ET ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA.

1°

SANCTI IRENÆI EPISCOPI LUGDUNENSIS

QUÆ SYRIACE SUPERSUNT FRAGMENTA.

I

ܐܝܪܢܝܐܘܣ[1].

ܐܬܝܠܕܘܗܝ ܕܝܢ ܗܠܝܢ ܕܐܡܪܝܢ: ܕܐܦ ܠܡܫܝܚܐ ܒܪܐ ܕܠܗ: ܐܠܐ ܢܫܡܐ: ܘܥܡ ܗܘܐ ܥܡ ܒܢܝ̈ܐ ܢܫܐ: ܐܬܝܠܕܘܗܝ ܕܝܢ ܗܘܐ. ܗܘ ܕܥܡ ܡܢ ܩܕܡ ܥܠܡܐ: ܐܝܟܢܐ ܕܬܪ̈ܝܢ ܥܡ ܡܫܝܚܐ ܠܟܕܢܝ.

II

ܐܝܟ ܕܡܢ ܐܝܪܢܝܐܘܣ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܩܕܡܝܐ ܕܡܬܚܫܒܢܘܬܐ ܘܕܡܘܬܐ ܕܝܠܗ ܕܝܢ ܚܡܫܐ[2].

ܐܦܠܐ ܓܝܪ ܕܐܢ ܐܝܟ ܠܡܫܝܚܐ ܕܡܠܟܐ ܕܡܕܡ ܕܡܬܝܠܕ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܩܠܝ̈ܠ ܡܢ ܐܘܡܢܐ ܡܫܚܠܦܐ: ܒܥܕܐ ܕܫܘܐܐ ܕܐܢܫܐ ܗܘ ܕܫܒܩܬܐ: ܡܬܠܐ ܐܝܟ ܠܗܘܢ[3] ܠܒܢܝܢ ܡܫܝ̈ܚܐ[4] ܘܢܦܫܗ ܘܢܦܫܢ ܡܢܗܘܢ: ܕܫܘܐܐ ܕܠܟܠ ܐܘ ܕܐܠܗܐ[5] ܗܘܐ ܟܕ[6] ܒܝܠܕܗ ܕܡܫܝܚܐ ܠܒܪܢܫ ܢܫܡܬ ܢܦܫ ܕܗܘܐ ܐܬܝܠܕܘܗܝ ܗܘ[7] ܡܫܝܚܐ ܡܫܪܐ ܕܡܠܟܐ. ܗܘ ܕܐܘܡܢܐ ܗܘ[8] ܡܫܝܚܐ ܐܝܟܢܐ. ܟܕ ܡܫܘܐ ܠܒܢܝܢ ܡܫܝ̈ܚܐ: ܐܝܟܢ ܕܐܬܝܠܕ ܓܝܪ ܡܢ ܗܘ ܐܘܡܢܐ ܡܫܝܚܐ ܠܒܢܝܢܗ ܕܡܠܟܐ ܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ. ܟܕ ܡܬܝܠܕ[9] ܕܝܢ ܡܢ ܗܘ ܐܢܫܐ ܠܫܘܐܐ ܕܡܠܟܐ ܐܬܚܫܒܘ[10]. ܘܟܕ ܡܫܝܚܐ ܕܒܢܝܢܘܗܝ ܕܡܫ̈ܝܚܐ: ܢܫܬܘܐ ܠܐܠܗܐ ܕܠܐ ܡܬܚܫܒ[11]: ܒܢܝܢܘܗܝ ܕܡܬܪܒܝܢܘܬܐ ܕܐܘܡܢܐ ܕܡܠܟܐ ܠܐ ܡܬܝܕܥ: ܘܢܫܡܗ

[1] Fragmentum hoc primum sancti Irenæi *Adversus Hæreses* reperitur in manuscripto additionali 12157, Musæi Britannici, fol. 127 v°, col. 2. — [2] Fragmentum secundum reperitur in mss. codd. addit. Musæi Britannici 12157, fol. 199 r°, col. 1-2 = A, et in 14629, fol. 2 v°, col. 1 = B. — [3] B ܐܝܟ ܕܝܢ ܠܗܘܢ. — [4] B ܡܫܝ̈ܚܐ. — [5] B ܘܕܐܠܗܐ. — [6] B ܕܗܘܐ. — [7] B ܗܘ ܗܘܐ. — [8] B omittit ܗܘ. — [9] B ܡܬܝܠܕܝܢ pro ܡܬܝܠܕ. — [10] B ܐܬܚܫܒ. — [11] B legit ܡܬܚܫܒܝܢ pro ܡܬܚܫܒ, et A ܗܢܘܢ pro ܠܗܘܢ.

ܐܝܟ ܕܕܡܒܘܠܐ ܗܘܐ[1] ܫܡܫܐ ܕܐܠܗܐ܀ ܗܘܝܘ ܐܠܗܘܬܗ ܗܘ[2] ܣܘܥܠܐ ܡܫܝܚܐ ܕܡܠܟܐ܀ ܒܗ ܕܝܢ
ܒܗ ܒܪܢܫܐ ܘܗܘܝܢ[3] ܡܩܒܠܬܐ ܕܫܒܝܬܐ ܕܟܠܗ܀ ܘܒܬܪ ܕܡܝܬ ܘܩܡ ܡܢ ܩܒܪܐ: ܕܐܬܚܙܝ ܘܡܢ
ܐܬܪܐ ܕܝܢ ܡܬܢܛܪܝܢ܀[4] ܕܢܚܙܘܢ ܙܒܢܐ ܕܡܩܒܠܬܗܘܢ ܒܫܘܠܡܗ ܕܥܠܡܐ.

III [5]

ܘܐܝܪܢܐܘܣ[6] ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܠܘܓܕܘܢ[7] [ܗܘ ܕܗܘܐ ܬܠܡܝܕܗ ܕܦܘܠܝܩܪܦܘܣ ܗܘ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܕܣܡܘܪܢܐ] ܡܢ ܡܐܡܪܐ[8] ܦܪܝܫܐ ܕܡܟܬܒܢܘܬܐ ܘܕܚܘܬܐ ܕܫܘܪܝܐ ܕܟܠ ܥܡܐ ܐܡܪ ܕܝܢ ܕܡܫܝܚܐ
ܠܐܒܐ ܠܡܫܬܐ ܕܫܘܬܐ: ܗܘ ܕܡܢ ܩܕܡ ܫܘܬܦܘܬܗ ܘܡܢ ܩܕܡ ܕܫܪܪܐ ܐܝܟ ܕܒܡܩܒܠܬܐ[9]
ܡܬܐܡܪ܀ ܘܡܩܒܠ[10] ܗܘ ܕܡܬܐܡܪ ܠܡܫܝܚܐ ܡܢܗܘܢ ܠܫܪܝܪܘܬܐ.

ܒܫܪܐ ܕܝܢ ܐܠܗܘܬܗ ܗܘ ܦܪܝܫܐ ܕܡܢ ܒܫܪܐ: ܕܐܬܝܠܕ ܗܘܐ ܒܒܬܘܠܬܐ ܡܢ ܐܠܗܐ: ܗܘ
ܕܐܬܝܠܕ ܐܠܗܐ ܘܐܢܫ: ܕܗܘܐ ܡܠܟܐ ܕܐܠܗܐ܀[11] ܘܐܬܒܪܬ ܒܗ. ܠܫܪܝܪܘܬܐ ܕܒܟܠܗܘܢ ܗܘ
ܦܪܝܫܬܐ ܘܡܘܕܐ ܡܫܐ. ܟܕ ܒܪ ܚܕ ܗܘܘ ܟܕ ܗܘ ܡܬܐܡܪ ܡܠܟܐ: ܘܢܒܝܐ: ܘܟܗܢܐ: ܘܢܘܗܪܐ:
ܘܡܫܝܚܐ: ܘܒܪܗ ܕܐܠܗܐ܀ ܘܕܗܘ ܕܝܢ ܗܘ ܐܠܗܐ ܢܫܝܐ ܠܟܠܢ܀ ܐܡܠܟܘܬ ܡܫܝܚܝܘܬܐ ܡܬܩܠܐ
ܕܐܠܗܝܘܬܐ.

IV

ܘܕܝܠܗ ܕܝܢ ܕܝܠܗ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܐܠܘܩܝ[12].

ܡܕܝܪܐ ܗܘܝܬ ܐܝܟ ܕܐܡܪܝܢ܀ ܕܟܕ ܗܘ ܠܐ ܢܦܫ ܐܝܬ܀ ܘܠܐ ܚܝܐ ܒܠܚܘܕ ܕܒܝܬ ܡܢ ܐܒܘܗܝ
ܕܗܘܐ: ܡܢܗ ܐܦܐ ܒܠܚܘܕ ܗܘܐ܀ ܕܢܦܩܝܢ ܒܠܗܘܢ ܘܢܦܫܐ ܕܓܘܫܡܗ܀ ܐܘ ܕܟܕ ܡܬܢܟܣܝܢ ܒܗ
ܢܦܫܐ ܕܕܐܟ ܗܘܐ[13]܀ ܢܦܩܝܢ ܡܢ ܫܘܒܠܐ ܕܢܦܫܐ ܒܗ ܒܒܪܢܫܐ. ܘܠܐ ܢܦܠܐ ܩܕܡ ܐܪܥܐ
ܒܩܒܪܗ܀ ܐܠܐ ܠܝ ܒܩܘܡܗ ܡܫܝܚܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ: ܗܘ ܕܢܦܩܝܢ ܐܪܥܐ܀ ܐܘ ܕܟܕ ܒܫܘܠܡܐ
ܕܚܝܝܢܐ ܘܡܫܝܚܘܬܐ ܕܟܠܐ: ܒܗܘ ܕܠܐ ܠܗ ܢܦܫ.

[1] B omittit ܗܘܐ. — [2] A ܐܠܗܘܬܗ ܗܘ, B ܗܘ ܗܘܝܘ. — [3] B ܘܗܘܝܢ ..... ܒܗ ܕܝܢ ܒܪܢܫܐ. — [4] A ܡܬܢܛܪܝܢ. — [5] Tertium fragmentum reperitur in codd. addit. Musæi Britannici 12157, fol. 200 v°, col. 2 = A, et 14629, fol. 3 r°, col. 2 = B. — [6] B ܡܢ ܐܝܪܢܐܘܣ. — [7] B omittit quæ uncinis includuntur. — [8] B addit. ܕܝܢ. — [9] A ܕܒܡܩܒܠܬܐ. — [10] B ܡܩܒܠ. — [11] Hic desinit citatio in B. — [12] Hoc quartum fragmentum existit tantum in codice addit. Musæi Britannici 12157, fol. 200 v°, col. 2. — [13] *Ibid.* fol. 201 r°, col. 1.

V

ܕܐܝܪܢܐܘܣ ܐܦܝܣܩ̄ ܕܠܘܓܕܘܢ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܐܬܪܝ[1].

ܫܡܥܬܐ[2] ܕܝܢ ܗܕܐ ܡܕܡ ܠܐ ܗܘܐ ܠܘ ܠܒܣܘܪ ܕܕܠܐ[3] ܠܒܘܫܐ ܡܥܠܝ ܕܫܡܥܬܐ܁ ܐܠܐ
ܡܬܚܙܝܢ ܙܘܪܐ ܕܫܦܝܪܐ ܗܘ ܗܘ[4] ܕܒܗ ܡܬܒܣܡ[5]: ܗܘ ܒܗ ܗܘ ܡܬܒܣܡܐ: ܘܕܒܢ̈ܝ[6]
ܠܡܫܡܥܬܐ ܕܡܫܡ̈ܥܝ[7] ܐܝܟ: ܗܘܝܘ ܡܠܐ[8] ܕܝܘܡܐ[9]܁ ܠܡܫܡܥܬܐ ܕܝܠܗ[10] ܠܐ ܗܘܐ ܘܡܠܬܐ: ܗܘ̇[11]
ܕܠܡܫܡܥܗ ܕܐܠܗܐ ܐܬܐܢܣ.

VI

ܕܝܠܗ ܗܢ ܕܝܠܗ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܐܬܐ[12].

ܡܛܠ ܕܝܢ ܐܡܪ[13]: ܕܡܫܝܚܐ ܗܢܘܢ ܕܐܬܐ ܡܢ ܡܕܢܚܐ ܐܡܪܘ܁ ܚܙܝܢܢ ܠܟܘܟܒܗ ܒܡܕܢܚܐ
ܘܐܬܝܢ ܠܡܣܓܕ ܠܗ. ܗܢ ܕܝܢ ܐܬܕܪܫܘ ܡܢ ܟܘܟܒܐ[14] ܠܒܝܬܗ ܕܝܥܩܘܒ ܢܗܘܐ ܠܡܫܝܚܐ[15]܁
ܗܢ ܡܘܬܒܐ ܕܡܠܟܘ܁ ܚܘܝܘ ܕܡܠܟܐ ܐܠܗܘܢ ܗܘ ܕܡܫܒܚܝܢ. ܡܛܠ ܦܢ܁ ܡܢܐ ܕܗܘ
ܐܠܗܘܢ ܗܘܐ[16]: ܗܘ ܕܝܗܒ ܐܢܫܐ ܡܝܬܐ ܡܛܠ ܡܫܡܫܢ܁ ܕܗܠ ܕܝܢ܁ ܡܢܐ[17] ܕܡܛܠ
ܐܠܗܘܢ܁ ܗܘ ܕܠܡܫܡܫܘ ܡܫܡܫܢܐ ܠܐ ܗܘܐ. ܠܡܫܝܚܐ ܕܝܢ܁ ܡܢܐ ܕܡܠܟܐ ܗܘ܁ ܗܘܐ
ܢܝܫܐ ܠܗܘܢ܁ ܘܐܬܝܗܒ ܠܐܢܫ ܕܠܐ ܡܠܟܘܬܗ.

VII

ܐܝܪܢܐܘܣ[18] ܗܘ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܠܘܓܕܘܢ ܡܡܠܠ ܕܐܬܐ ܕܡܫܡܫܢܐ ܕܝܠܗ[19] ܕܐܬܐ
ܗܟܢ ܐܡܪ.

ܐܫܬܡܥܘܢ ܦܢ ܡܫܡܥܬܐ ܐܝܟܐ ܕܗܘܝܢ. ܐܝܟܐ ܐܡܪܝܢ ܕܐܠܗܘܢ ܗܘ ܕܝܗܒ

[1] Quintum fragmentum exstat in codd. addit. Musæi Britannici 12155, fol. 54 r°, col. 1 = A; 14612, fol. 165 r°, col. 2 = B; 14538, fol. 24 v° = C; 14532, fol. 139 r°, col. 2 = D. — Hic est titulus in B: ܕܐ ܡܢܬܐ ܕܫܡܥܬܐ ܠܡܫܡܫܢܐ ܕܐܝܪܢܐܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܠܘܓܕܘܢ. — In A et D: [D ܠܡܫܡܫܢܐ] ܠܡܫܡܫܢܐ ܕܫܡܥܬܐ ܡܢ ܕܐ ܕܐ ܡܢܐ ܡܢ ܡܫܡܫܢܐ [D ܕܡܫܡܫܢܐ] [A ܕܐܝܪܢܐܘܣ] ܐܦܝܣܩܘܦܐ [A ܐܦܝܣܩܘܦܐ] [D ܕܠܘܓܕܘܢ] ܕܠܘܓܕܘܢ [A ܕܠܘܓܕܘܢ]܁ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܐܬܐ ܗܘ ܕܝܠܗ ܕܐܬܐ ܕܝܠܗ. ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܐܬܪܝ ܡܢ ܡܫܡܫܢܐ ܕܡܫܡܫܢܐ ܗܘ ܕܐܠܗܘܢ ܡܫܡܫܢܐ ܕܡܫܡܫܢܐ ܡܫܡܫܢܐ ܕܡܫܡܫܢܐ ܕܝܠܗ ܗܘ ܕܡܠܟܐ. — C scribit etiam ܕܠܘܓܕܘܢ. — [2] B ܫܡܥܬܐ. — [3] B, C ܕܠܐ. — [4] A, C, D ܗܘ ܕܒܗ. — [5] A, C, D ܡܬܒܣܡܢ. — [6] C ܡܫܡ̈ܥܝ; B ܡܫܡܫܢܐ. — [7] A, B ܕܡܫܡܥ. — [8] B ܡܠܐ ܗܘ. — [9] D ܕܝܘܡܐ. — [10] B ܕܝܠܗ. — [11] C ܘܗܘ.

[12] Sextum fragmentum reperitur in codd. addit. Musæi Britannici 12157, fol. 201 r°, col. 1 = A; 14629, fol. 3 r°, col. 2 = B. — [13] A ܐܡܪ. — [14] B omittit ܡܢ ܟܘܟܒܐ. — [15] B ܠܡܫܝܚܐ. — [16] B ܗܘܐ. — [17] A ܡܢܐ. — [18] Fragmentum septimum exstat in codice addit. Musæi Britannici 17200, fol. 37 r°, col. 1 = A, et in codice Vaticano CXXX, fol. 19 v° = B. Cfr G. Mösinger, *Monumenta Syriaca*, t. II, 8, 9. — [19] A ܕܐܬܐ.

ܘܐܬܝܒ܂ ܘܡܛܠ ܐܠܗܘܬܗ ܢܥܒܕ: ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܗܘ ܕܒܟܠܗܘܢ ܢܣܒ܂ ܘܡܢܗܘܢ ܡܫܝܚܐ܂ ܗܘ ܕܐܦ ܠܘܬ[1] ܫܒܩܗ܂ ܘܡܢܗ ܡܢ ܐܠܗܘܬܗ ܠܒܪܢܫܐ[2]܀ ܐܘ ܗܘ ܕܡܢ ܡܬܒܪܢܫܘܬܐ܀ ܐܘ ܗܘ ܕܡܢ ܡܥܒܕ܂ ܗܘ ܕܐܦ ܫܘܡܠܝܐ ܫܩܠ ܠܗ܂ ܠܗܘ ܕܝܢ ܕܡܢ ܠܐ ܡܬܚܫܚܢܝ̈ܬܐ ܘܠܐ ܡܬܚܫܚܢܘܬܐ ܢܣܒ܂ ܠܗܘ ܕܠܐ ܡܬܚܒܠܢܐ ܘܠܐ ܡܬܚܫܚܢܐ ܘܠܐ ܫܘܡܠܝܐ ܡܫܬܩܠ ܠܗ ܕܐܠܗܘܬܗ܀ ܒ ܡܫܬܠܡ ܡܢ ܡܪܝܐ܀ ܡܛܠ ܕܐܢܫܐ ܠܐܪܒܥܬܗܘܢ ܡܢ ܟܠܠܐ ܗܘ ܕܐܠܗܘܬܗ܀

VIII

ܘܬܘܒ ܒܬܪ ܐܚܪܢܬܐ[3]܀

ܟܕ ܢܩܒܠ ܡܢ ܡܪܝܐ܀ ܡܛܠ ܕܐܢܫܐ ܠܐܪܒܥܬܗܘܢ ܡܢ ܗܘ ܕܐܠܗܘܬܗ ܟܠܗܘ܀ ܘܠܐ ܢܬܒܥ: ܕܢܦܠܘ ܒܫܪܟܗ ܕܗܘܐ܂ ܗܘ ܕܐܫܬܡܠܝ ܡܢܗܘܢ ܠܐܝܟܢܐ: ܐܠܐ ܕܐܢ ܘܐܬܚܫܚ ܒܗܘܢ ܒܥܒܕܐ ܘܢܚܘܬ: ܐܝܟ ܕܥܠܘܗܝ ܕܐܒܐ ܗܘܝܘ ܒܪܒܝܐ: ܗܘ ܐܠܗܘܬܗ ܢܣܒ ܡܫܝܚܐ ܡܢܝ܀ ܗܘ ܕܐܦ ܢܣܒ ܫܘܡ ܘܬܘܒ ܐܦܢ ܒܡܘܬܗ܀ ܘܬܘܒ ܐܠܐ ܒܡܘܬܗ ܕܐܠܗܘܬܗ܀ ܕܢܩܒܠ ܟܠܗ ܒܢܦܫ܀ ܠܐܢܫܘܬܐ ܕܦܓܪܐ ܘܕܢܦܫܐ ܕܐܝܟ ܠܐܪܥܐ ܢܣܒܗܘܢ ܟܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܐܬܝܠܕ ܡܢܗ܀

IX

ܘܒܬܪ ܩܠܝܠ[4]܀

ܐܝܟ ܕܒܬܘܠܬܐ ܐܡܪ ܠܐܝܠܝܢ ܕܢܦܠܘ ܕܢܥܒܕܘܢ܀ ܠܐ ܬܬܒܥܘܢ܂ ܚܕ ܗܘ ܓܝܪ ܗܘ ܐܠܗܘܬܗ ܢܣܒ ܡܫܝܚܐ܂ ܗܘ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ܀ ܗܘ ܕܢܣܒ ܦܓܪܐ ܢܦܫ ܒܗ ܠܐܒܘܗܝ܀ ܘܡܢ ܡܢ ܟܠܗ ܡܫܬܪܐ܀

X

ܘܬܘܒ ܒܬܪ ܐܚܪܢܬܐ[5]܀

ܗܢܘܢ[6] ܕܒܗܘܢܐ ܡܢ ܦܓܪܐ܀ ܕܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܐܠܗܘܬܗ ܡܫܝܚܐ܀ ܘܐܝܟܢܐ ܢܣܒ ܡܫܬܡܠܝܢ ܘܗܘ ܕܝܢ ܗܘ ܡܫܝܚܐ܂ ܐܠܐ ܕܫܘܠܛܢܐ ܗܘܐ ܡܬܚܫܚ܂ ܘܐܦ ܠܝ[7] ܕܢܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܐܡܪܝܢ ܒܗܘܢ܀

[1] A ܠܘܬ ܫܒܩܗ ܕܐܦ. — [2] B ܕܒܪܢܫܐ. — [3] Octavum fragmentum exstat in codice addit. Musæi Britannici 12157, fol. 201 r°, col. 2. — [4] Nonum fragmentum exstat in codice addit. Musæi Britannici 12157, fol. 201 r°, col. 1. — [5] Decimum fragmentum reperitur in codice addit. 17200, fol. 37 r°, col. 1 = A, et in Vaticano CXXX, fol. 19 v° = B. Cfr *Monumenta Syriaca*, t. II, 9. — [6] A ܗܢܘܢ. — [7] B omittit ܠܝ.

ܠܐܘ ܡܫܬܪܝܢ ܠܗܘܢ. ܡܬܚܫܒܝܢܢ ܕܗܘ ܡܢ ܐܠܗܘܬܗ ܚܣܝܪ. ܗܘ ܕܝܢ ܠܐ ܚܣܝܪ ܡܕܡ :
ܘܕܝܠܗ ܡܢ ܐܠܗܐ ܠܡܫܬܡܠܝܘ. ܗܘ ܕܝܢ ܟܠܗ ܒܡܫܡܠܝܐ.

XI

ܘܬܘܒ ܒܬܪ ܐܚܪܢܬܐ.[1]

ܟܕ ܐܬܝܠܕ ܕܝܢ ܒܒܣܪܐ: ܘܗܘܐ ܗܘ ܕܒܪܢܫܐ ܐܬܬܝܕܥ ܗܘܐ ܒܗ ܠܐܠܗܐ: ܕܐܬܝܠܕܘ ܟܠ
ܡܢܗ ܗܘܐ. ܗܘ ܕܐܦ ܐܬܚܙܝ ܥܡܗ ܒܐܢܫܐ ܘܒܬܝܒܘܬܐ: ܗܘ ܕܒܪܟܝܗ ܐܬܝܠܕ: ܒܪܒܝܐ
ܘܡܫܬܡܥ ܗܘܐ ܡܢ ܐܒܐ ܐܠܗܐ ܠܡܫܡܠܝܘ ܕܝܠܗ: ܟܕ ܕܗܘܐ ܒܪܢܫܐ ܫܡܝܐ. ܒܢܡܘܣܐ ܗܘ
ܠܗܘ ܚܙܝܐ ܕܗܘܢ ܘܐܦܪܝܢ. ܠܝ ܡܢܝܢ ܗܘܝܢ ܐܠܝܢ. ܠܐ ܐܪܐ ܡܢ ܩܕܡ ܐܬܐ ܗܘܐ
ܡܫܝܚܐ. ܫܘܐܝܢ ܚܢܢ ܕܐܦ ܗܘܝܢ ܗܢܝܢ ܕܝܗܘܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ: ܕܐܬܐ ܡܢ ܒܪܫܝܬ ܒܟܠ
ܐܬܐ. ܐܠܐ ܕܗܘܝܢ ܐܬܚܙܝ ܘܗܘܐ ܒܪܢܫܐ. ܟܕ ܠܡܫܡܠܝܘ ܝܗܒܬܐ ܕܐܒܘܗܝ. ܡܝܬܪܢܬ ܒܝܬ
ܘܡܫܬܪܝܢ ܕܟܠܐ ܠܟ ܚܘܒ. ܐܝܟܢܐ ܕܗܘ ܡܢܗ ܕܐܬܝܠܕ ܠܘܬܗ: ܠܗܘ ܕܠܟܠܡܐ ܘܡܬܡܠܝܐ
ܕܠܐܠܗܐ ܐܒܐ. ܠܗܕܐ ܒܡܫܝܚܐ ܫܡܘܗ ܢܗܝܪܐ.

XII[2]

ܫܠܡܐ ܗܘ ܕܠܐܠܗܐ ܡܢ ܐܒܐ ܕܠܒܫܗ ܘܐܬܚܙܝ: ܘܡܠܟܐ ܠܡܘܬܐ ܚܝܒ. ܘܡܫܡܠܝܢܘܬܐ
ܦܫܩܬܗ ܕܫܘܪܝܐ ܕܝܠܗ.

XIII

ܘܬܘܒ ܒܬܪ ܐܚܪܢܬܐ ܠܡܬܠ ܗܢܘܢ ܕܡܫܬܪܝܢ ܘܠܐ ܡܘܕܝܢ ܚܕ ܡܫܝܚܐ.[3]

ܐܝܟ ܗܘ ܠܐ ܠܡܐ ܗܘܐ ܠܡܦܩ: ܐܠܐ ܕܢܚܙܐ ܗܘܐ ܡܢ ܡܫܘܚ. ܠܗܠܝܢ ܘܡܬܚܫܒܝܢ ܠܗܘܢ
ܠܡܥܬܪܐ ܕܢܫܬܡܠܘܢ ܒܟܠܐ ܘܐܝܟܢ ܠܗܘ. ܗܘ ܕܗܘ ܠܐ ܡܢܟܪ ܐܝܟ ܡܫܝܚܐ ܕܗܢܘܢ.
ܐܠܐ ܡܢܗ ܠܡܫܡܠܝܘܬܐ ܕܚܝܐ.

[1] Undecimum fragmentum inest in cod. addit. Musæi Britannici 12157, fol. 201 r°, col. 2. — [2] Duodecimum fragmentum reperitur in cod. addit. 12157, fol. 201 r°, col. 1, 2. — [3] Decimum tertium fragmentum exstat in cod. addit. 12157, fol. 201 r°, col. 2.

XIV

ܗܟܝܠ ܐܝܪܢܝܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܠܘܓܕܘܢ ܡܕܝܢܬܐ ܗܘ ܐܠܗܝܐ ܗܘܐ ܕܫܠܝܚܘ[ܬܐ ܒܪ]ܗ ܘܡܕܒܪܢܐ. ܗܢܘܢ ܕܬ̈ܠܡܝܕܐ ܫ̈ܠܝܚܐ ܡܛܠ ܒܗܘܢ: ܗܘ ܕܗܘܐ ܠܣܗܕܐ ܕܦܘܠܝܩܪܦܘܣ ܣܗܕܐ ܘܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܙܡܘܪܢ ܒܥܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܡܬܟܢܫܘܬܐ ܘܕܡܢܝܢܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܝܠܗ ܗܟܝܠ ܥܠ[1].

ܘܐܠܐ ܡܬܝܪܐ ܗܘ ܐܦ ܡܫܠܡܢܘܬܐ ܕܝܗܒ ܡܢܝܢ. ܕܒܥܒܕܐ ܘܡܢ ܢܦܫܗ ܗܘܐ. ܐܠܐ ܡܣܒ ܗܘܐ ܕܢܦܩ ܡܢܗ ܡܕܡ. ܘܐܝܟ ܕܝܢ ܠܝ ܡܕܡ ܠܐ ܡܫܟܚ[2] ܡܢ ܡܢܝܢ. ܒܗ ܡܫܟܚܢܐ ܕܡܢ ܐܒܐ ܢܫܬܡܥ ܗܘ̈ܘ[3] ܡܫܬܡܥ ܗܘܐ. ܕܒܬܪܝܗܘܢ ܡܬܬܪܓܡ ܦܬܓܡܐ ܗܘ ܕܐܬܝܗܒ ܡܢ ܐܒܐ. ܘܐܦܠܐ ܒܗ ܗܘܝܢ ܐܬܒܢܝ ܡܬܒܢܝܢ ܒܓܘܫܡܐ ܡܫܡܠܝܐ ܘܡܠܬܐ ܙܘܥ ܒܟܠ ܗܘܐ. ܠܗ ܠܐ ܦܓܪܗ[4] ܫܠܛ ܗܘܐ ܡܫܬܪܪܐ ܕܡܢܗ. ܘܠܐ ܠܐܒ ܡܦܠܝ ܗܘ ܠܡܫܡܫܘ ܒܗ ܡܢܬܐ ܠܟܠܗܘܢ ܐܡܪ[5] ܗܘܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܡܫܡܥ ܒܗ ܠܐܒ ܡܢ ܫܡܝܐ ܕܐܬܐ ܠܟ[6] ܗܘܐ. ܘܠܐ ܕܝܢ ܡܫܬܡܥ ܗܘܐ ܘܐܡܪ[7] ܠܟܠܗܘܢ ܕܐܫܬܡܥ ܠܗ ܩܠܐ[8] ܕܡܫܡܥܢ.

XV[9]

ܕܐܝܪܢܝܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܠܘܓܕܘܢܘܣ ܗܘ ܕܡܢ ܗܘܐ ܠܫܠܝܚܐ. ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܐܘܪܒܐ ܕܠܘܩܒܠ ܗܪܣܝܣ. ܥܠ ܡܫܬܘܫܛܘܬܐ ܘܡܥܢܝܐ ܕܐܠܗܐ[10] ܫܠܝܚܐ ܦܘܠܘܣ ܕܝܠܗ. ܡܢ ܫܠܡܐ ܕܐܘܢܓܠܝܘܢ.

ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܡܢܝ ܐܡܪ ܗܘܐ. ܕܠܐ ܐܝܬ ܐܢܫ ܠܐܒܐ ܐܠܐ ܠܝ ܒܪܐ. ܘܠܐ ܠܒܪܐ ܐܠܐ ܠܝ ܐܒܐ. ܘܐܝܟ ܕܒܪܐ ܕܝܠܗ ܒܗܘܢ. ܘܢܦܫܗ ܕܝܠܗ. ܠܐ ܗܘܐ ܒܟܢܘܢ ܠܗ ܗܘ ܕܐܬܚܙܝ ܐܠܐܡܪܬܐ. ܐܝܟ ܦܐ ܕܡܢ ܗܘܝܢ ܢܗܘܐ ܡܛܠ ܕܡܫܝܚܘܢ ܠܐܒܐ. ܡܢ ܒܪ ܡܢ ܡܢܝܢ ܐܠܗܝ. ܐܠܐ ܒܬܪܬܝܢ ܠܗ ܐܢܗ ܐܝܠܐ ܡܫܚܐ.

[1] Decimum quartum fragmentum inest in cod. addit. Musæi Britannici 17200, fol. 27 v°, col. 1 = A, et in Vaticano CXL, fol. 14 v° = B. Cfr Mösinger, *Monumenta Syriaca*, t. II, p. 8. — In A, titulus deest. — [2] A ܢܫܡܥ. — [3] B omittit ܗܘ̈ܘ. — [4] B ܠܐ ܦܓܪܗ. — [5] B ܐܡܪ. — [6] B ܠܟ. — [7] B ܐܡܪ. — [8] ܘܐܫܡܥ ܩܠܐ ܠܗ. — [9] Decimum quintum fragmentum invenitur in cod. addit. Musæi Britannici 12156, fol. 69 v°, col. 2. — [10] Cod. ܕܐܠܗܐ.

XVI

ܘܬܘܒ ܒܡܐܡܪܐ ܕܐܘܪܚܐ[1].

ܠܐ ܓܝܪ ܒܠܚܘܕ[2] ܒܡܠܐ ܡܬܢܒܝܢ ܗܘܘ ܢܒܝܐ.· ܐܠܐ ܐܦ ܒܚܙܘܐ[3] ܘܒܕܘܒܪܐ ܘܒܣܘܥܪܢܐ.· ܗܠܝܢ[4] ܕܒܫܒܝܠܐ ܕܪܘܚܐ ܥܒܕܝܢ ܗܘܘ. ܐܝܟ[5] ܗܕܐ ܒܟܠ ܡܕܡ.· ܠܐܠܗܐ ܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ ܚܙܝܢ ܗܘܘ.· ܐܝܟܢܐ[6] ܕܐܡܪ ܐܫܥܝܐ.· ܕܠܡܠܟܐ ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ[7] ܚܙܝܬ ܒ[8]ܥܝܢܝ.· ܘܫܪܟܐ ܒܢܒܝܐ[9] ܕܢܒܝܐ ܠܐܠܗܐ.· ܘܚܙܘܗ[10] ܡܛܠ[11]. ܐܝܟ ܗܕܐ ܒܟܠ ܡܕܡ ܐܦ ܒܡܠܘܗܝ ܕܐܠܗܐ ܕܢܒܝܐ ܚܙܝܢ ܗܘܘ.· ܕܡܬܚܙܐ ܒܗܘ ܒܢܝܢܫܐ. ܘܡܛܠ[12] ܕܐܦ ܠܡܐܬܐ ܡܬܢܒܝܢ ܗܘܘ. ܘܡܛܠ ܕܒܨܒܝܢܗ[13] ܠܐ ܡܬܚܙܐ ܗܘܐ.· ܕܢܬܚܙܐ ܗܘܐ ܐܡܪܝܢ ܗܘܘ. ܘܡܛܠ[14] ܠܐ ܡܫܟܚܐ ܡܫܟܚܐ ܡܬܚܙܝܐ ܗܘܐ. ܘܡܛܠ ܕܒܒܣܪܐ ܕܚܙܝܢܗ[15] ܕܥܬܝܕ ܠܡܐܬܐ[16] ܐܡܪܝܢ ܗܘܘ.

XVII

ܘܒܬܪ ܐܚܪܢܬܐ[17].

ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܡܬܢܨܚܐ[18] ܐܠܗܘܬܗ ܘܡܠܟܘܬܗ ܫܪܝܪܬܐ.· ܠܒܢܝܢܫܐ ܕܡܫܬܘܕܥܐ. ܠܗ ܒܠܚܘܕ ܠܐ ܐܬܚܙܝ ܠܟܠܢܫ.· ܐܠܐ ܘܠܡܠܐܟܐ ܕܫܡܝܐ. ܚܕ ܕܝܢ ܐܠܗܘܬܗ ܠܟܠܢܫ.· ܗܘ ܕܠܟܠ ܡܢ ܟܠ ܢܨܚܢܐ ܘܡܫܒܚܢܐ ܡܩܒܠܐ.· ܘܟܠ ܚܝܠܐ ܘܫܘܠܛܢܗ. ܘܡܠܐ ܕܗܘܐ ܕܟܠܗ ܐܠܗܘܬܗ ܠܐ ܡܬܚܙܝܐ. ܒ ܡܬܟܬܒܐ ܘܡܬܚܙܝܐ ܒܟܬܒܐ ܗܘܐ.· ܒܝܕ ܟܬܘܒܐ ܢܒܝܐ. ܡܛܠ ܕܝܢ ܕܟܬܒܐ.

XVIII

ܘܬܘܒ ܒܬܪ ܐܚܪܢܬܐ[19].

ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܕܬܘܒ ܐܡܪܝܢ: ܕܒܢܝܐ ܐܠܗܘܬܗ ܘܒܗ ܢܒܝܘܗܝ: ܘܡܫܒܚ ܙܒܢ ܢܒܝܘܬܐ ܡܚܙܝܐ ܒܙܪܐ: ܘܕܡܬܩܪܐ ܡܫܘܚܐ ܡܬܝܚܕܐ ܠܗܘܢܐ: ܠܟܠܗ ܚܝܠܘܬܐ: ܘܡܛܠ ܕܡܢ ܒܬܘܠܬܐ

[1] Decimum sextum fragmentum exstat in cod. addit. 12157, fol. 201 r°, col. 2 = A; 12156, fol. 69 v°, col. 2 = B. — B inscribitur ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܣܘܥܪܢܐ ܘܡܐܡܪܐ. — [2] B ܠܐ ܗܘܐ ܒܠܚܘܕ. — [3] B ܘܒܚܙܘܢܐ; — A ܐܦ ܒܚܙܘܐ. — [4] A ܗܠܝܢ. — [5] A ܐܝܟ ܗܕܐ ܕܝܢ ܒܟܠܗܘܢ ܡܬܚܙܝܢܐ ܠܐ ܚܙܝܢ ܗܘܘ ܠܐܠܗܐ. — [6] B ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܫܥܝܐ. — [7] B ܚܙܝ ܥܝܢܝ. — [8] A ܘܐܦܘ. — [9] B ܒܢܒܝܘܗܝ. — [10] B ܘܚܙܘܗ. — [11] A ܒܡܠܬܐ ܕܝܢ ܕܐܝܟ ܗܕܐ ܘܚܙܘܗ. — [12] B ܡܛܠ ܗܝ. — [13] B ܘܡܛܠ ܕܠܐ ܒܨܒܝܢܗ. — [14] B ܘܠܐ ܡܫܟܚܐ. — [15] B ܕܚܙܝܢܗ. — [16] B ܠܡܐܬܐ. — [17] Decimum septimum fragmentum ex cod. addit. 12157, fol. 201 v°, col. 1, erutum est. — [18] Cod. ܡܬܢܨܚܐ. — [19] Decimum octavum fragmentum desumptum est ex cod. addit. 12157, fol. 201 v°, col. 1.

ܒܫܘܐܠܗ ܡܫܬܐܠ ܗܘܐ܇ ܒܫܪܝܪܘܬܐ ܕܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ܇ ܕܪܫܝ ܒܫܘܠܛܢܗ ܡܫܬܥܒܕܝܢ ܗܘܘ܇ ܕܡܠܬܐ ܒܥܒܪܐ ܗܘܐ܇ ܘܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܒܪܗ ܕܐܢܫܐ܂ ܗܘ ܕܡܠܐ ܕܟܝܢܗ ܒܡܥܒܕܢܐ ܕܡܠܐ ܫܠܡ܂ ܗܘ ܕܐܘܒܕ ܡܫܪܝܘܬܗ ܒܚܝܠܬܢܐ ܠܐܠܗܐ܂ ܗܘ ܕܗܘܐ ܒܟܝܢܗ ܕܡܠܐ܂ ܘܗܘܝܐ ܕܝܢ ܗܘܐ ܗܘ ܡܕܡ ܕܐܦ ܡܢ ܐܠܗܐ܇ ܐܠܗܐ ܫܠܝܛܐ ܐܠܗܘܬܗ܇ ܘܗܕܐ ܐܝܬ ܒܗ܇ ܗܘ ܕܠܐ ܐܝܬ ܡܫܟܚܐ ܒܗ܂

XIX

ܕܩܕܝܫܐ ܐܝܦܘܠܝܛܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܪܘܡܝ ܘܣܗܕܐ܇ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܩܕܝܫܐ ܕܠܘܩܒܠ ܢܘܐܛܘܣ[1]܂

ܗܕܝܢ ܕܝܢ ܟܠܗܝܢ ܐܠܗܘܬܗ ܗܟܢ ܕܒܟܝܢܗ ܡܬܒܥܝܢܐ ܠܟܠܗܝܢ܂ ܘܒܦܘܪܫܢܐ ܕܟܝܢܐ ܟܝܢܝܢ܂ ܘܡܫܬܡܠܝܐ ܕܒܗ ܕܡܫܬܒܚ ܡܬܝܕܥܝܢ܂ ܟܕ ܐܡܪܝܢ ܕܠܐ ܐܠܗܘܬܗ ܡܬܡܚܝܢܐ ܕܠܐ ܡܫܬܚܠܦܢܘܬܐ܂ ܠܝ ܕܝܢ ܠܐ ܡܬܦܪܫ ܗܘܐ܇ ܡܛܠ ܠܐ ܦܪܫ ܠܝ ܡܢ ܚܕܐ ܟܝܢܐ ܕܝܠܗ܂ ܘܠܐ ܗܘܐ ܟܝܢܐ ܕܐܬܒܪܝ ܡܫܬܘܬܦܐ ܕܒܗ ܕܐܝܬܘܗܝ ܐܠܗܘܬܐ܇ ܘܠܐ ܒܫܪܟܐ ܗܘ ܕܦܫܛ ܒܫܘܬܦܘܬܐ ܕܦܓܪܐ ܕܝܠܗ܂

XX

ܘܬܘܒ ܕܝܠܗ[2]܂

ܘܒܗܘ ܕܝܠܗ ܬܘܩܢܐ ܐܡܪ ܠܝ ܕܒܚܙܝ ܚܕ ܐܠܗܐ܇ ܡܫܬܪܪ ܐܠܗܐ ܗܘ ܒܬܫܒܘܚܬܐ܂ ܟܕ ܠܗ ܡܢ ܒܢܝܢܗܘܢ ܐܘܟܝܬ ܕܐܚܪܢܐ ܕܟܠܗܝܢ ܡܫܬܐܠܐ܂ ܐܦ ܠܝ ܗܘ ܟܕ ܐܠܗܘܬܐ ܒܟܠܗܝܢ ܥܠܝ ܒܟܠܗܘܢ܂ ܐܠܐ ܟܕ ܒܬܪܝܨܘܬܐ ܕܟܠܗܝܢ ܗܠܝܢ ܕܡܫܬܡܠܝܢ ܒܟܝܢܝܐ ܦܫܝܛ ܡܫܬܠܡ ܗܘܐ ܐܘܟܝܬ܇ ܠܝ ܕܝܢ ܒܟܝܢܐ ܒܡܫܘܚܬܐ ܕܟܠܗܝܢ ܡܫܬܡܠܝܢ ܐܠܗܐ܇ ܐܝܟ ܐܝܟܢ ܚܕ ܗܟܢ ܕܡܫܬܪܝܢ ܒܟܝܢܐ ܕܐܠܗܐ܇ ܗܟܢ ܒܟܠܗ ܕܐܠܗܐ ܐܠܗܘܬܗ܂

XXI[3]

ܕܩܕܝܫܐ ܐܝܦܘܠܝܛܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܪܘܡܝ܇ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܐܘܟܡܝܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܡܟܣܝܡܘܣ ܘܡܪܢ܂ ܡܢ ܡܠܬܐ ܕܩܕܝܫܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܘܡܫܟܢܐ ܕܡܠܬܐ ܕܒܪܬ ܥܠܡܐ܂

ܕܗܘ ܠܗ ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ܇ ܟܕ ܐܬܝܠܕ[4] ܐܬܝܠܕ ܠܗ ܡܫܝܚܐ܂ ܟܕ ܡܬܚܙܝܢܐ ܚܘܫܒܐ܂

[1] Decimum nonum fragmentum exstat in cod. addit. 17191, fol. 60 r°. — [2] Vigesimum fragmentum ex eodem loco desumptum est. — [3] Istud fragmentum exstat in cod. addit. 12154, fol. 13 r° = A; 12156, fol. 70 r° = B; 12157, fol. 201 v°, col. 1 = C. — In B titulus legitur ܘܬܘܒ, et in C ܘܬܘܒ ܡܐܡܪܐ ܕܩܕܝܫܐ. — [4] B ܐܬܝܠܕ pro ܐܬܒܪܝ.

XXII [1]

ܕܩܕܝܫܐ ܐܝܪܢܐܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܠܘܓܕܘܢ ܕܓܠܝܐ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܩܕܡܝܐ ܕܗܠܝܢ ܕܠܘܩܒܠ ܗܪ̈ܣܝܣ.

ܐܝܟܢܐ ܓܝܪ ܕܡܫܪܝܬܐ ܐܝܬܝܗ̇ ܠܟܠ ܗܘ ܕܢܦܩ ܠܟܪܝܗܐ܆ ܗܟܢܐ ܘܡܫܪܝܬܗ ܟܪܝܗܐ ܢܦܘܩ ܡܢ ܟܠܗ ܡܟܐܒܐ܆ ܘܟܕ ܫܠܡܬܗ. ܐܝܟܢܐ ܕܟܕ ܚܠܝܡ ܘܟܠܢ ܚܝܝܢ.

XXIII [2]

ܕܩܕܝܫܐ ܐܝܪܢܐܘܣ ܕܠܘܓܕܘܢ ܕܓܠܝܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܩܕܡܝܐ ܕܗܠܝܢ[3] ܕܠܘܩܒܠ ܗܪ̈ܣܝܣ.

ܟܕ ܗܘ ܓܝܪ ܟܠ ܡܕܡ ܡܫܬܡܠܐ ܡܫܪܝܬܐ܆ ܟܡܫܝܠܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܢܫܡܫܘܢ. ܐܡܝܪ[4] ܓܝܪ ܓܝܪ. ܐܡܪ ܗܘ ܕܢܦܩ ܠܟܠ ܐܪܥܬܗܘܢ܆ ܗܐ ܐܢܐ ܥܡܟܘܢ ܐܢܐ ܟܠ[ܗ]ܘܢ ܝܘ̈ܡܬܐ ܥܠܡܐ[5]܆ ܘܐܡܪ ܕܢܦܩ ܡܢ ܕܗܘ ܡܠܐ ܡܫܬܟܚܐ ܐܠܗܘܬܐ[6] ܡܫܪ̈ܝܬܐ܆ ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܗܘ̈ܝ ܠܫܡܫܬܗ܆ ܡܢ ܓܝܪ ܡܫܪܝܬܗ ܐܠܗܘܬܗ ܒܫ̈ܢܝܐ[7] ܡܫܪܝܬܗ ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܐܠܗܘܬܗ ܡܫܬܪܝܐ ܕܒܗܘܢ. ܐܠܐ ܠܐ ܢܫܬܡܫ ܒܗ̇ ܗܟܢ ܕܠܐ ܐܠܗܘܬܗ. ܐܠܐ ܒܗܟܢ ܕܐܠܗܘܬܗ ܠܐܐ ܒܫܡܫܐ܆ ܘܠܐ ܓܝܪ ܡܫܪܝܐ ܘܠܐ ܐܘܣܝܐ ܕܒܪܝܬܐ ܡܫܬܪܝܐ. ܡܫܪܝ ܓܝܪ ܘܡܫܪܝܐ ܗܘ ܕܐܫܬܪܝ. ܐܠܐ ܐܫܬܪܝܬܗ ܕܒܪܝܬܐ ܗܘܐ ܒܬܪ[8]܆ ܗܘ ܕܝܢ ܗܟܢ ܕܟܕ ܫܪܝܐ ܒܗܝܢ ܗܘܐ. ܡܛܠ ܕܐܠܗܐ ܒܗܝܢ ܒܪܝܬܐ: ܡܛܠ ܗܘܐ ܗܘܐ[9] ܐܫܬܡܫ ܐܝܟܢܐ ܗܘܐ. ܟܕ ܡܫܡܫ ܢܦܫܗ ܐܠܗܐ ܡܫܬܡܫ: ܐܫܬܡܫ[10] ܕܐܝܬܝܗ ܒܒܪܝܬܐ ܗܘ ܕܐܝܬ ܗܘܐ: ܘܡܛܠܗ[11] ܕܒܪܝܬܗ ܐܝܟܢܐ ܕܒܒܪܝܬܐ ܐܝܟ ܕܡܫܪܝܐ ܚܝܝܢ. ܟܕ ܕܝܢ ܒܬܪ[12] ܒܗ ܐܫܬܡܫ ܗܘܐ: ܘܒܪܝܬܐ ܐܠܗܝܐ ܘܒܗ ܠܐ ܡܫܬܡܫܢܘܬܐ ܗܘܐ: ܐܝܟܢܐ ܕܠܐ ܢܫܬܪܐ ܐܠܗܘ ܕܢܦܫܗ. ܠܗܘܐ ܐܠܗܘܬܗ ܒܗܝܢ ܚܝܐ. ܘܐܦܠܐ ܚܝܐ. ܗܘ ܕܒܗ ܚܝܘܬܗ ܡܫܬܪܐ ܒܪܝܬܐ. ܟܕ ܒܫܡܫܐ ܚܝܘܬܗ ܡܫܬܡܠܝܐ ܒܗ ܐܠܗܐ. ܡܛܠ ܕܒܫܡܫܐ ܡܫܡܫ ܗܘܐ ܠܐ ܡܫܬܪܝܐ. ܐܝܟܢܐ ܗܟܢܐ ܐܡܪ: ܐܝܟܢܐ ܓܝܪ ܕܫܡܫܐ ܚܝܐ ܘܐܦܠܐ ܚܝܐ[13]܆ ܗܟܢ ܕܐܢܐ ܒܬܪ ܐܢܐ ܕܢܫ̈ܡܫܝܢ ܡܫܡܫ ܐܡܪ ܡܫܪܐ. ܗܟܢܐ ܢܫܡܫ ܐܠܗܘܬܗ ܘܡܫܡܫܢܘܬܗ. ܐܝܟܢܐ ܕܫܡ̈ܫܐ ܐܡܪܝܢ.

[1] Hoc fragmentum reperitur in cod. addit. 17214, fol. 67 v°, col. 1. — [2] Fragmentum illud inest in cod. addit. 14538, fol. 31 r° = A; 17214, fol. 67 v°, col. 1 = B; 17191, fol. 54 = C. — [3] C omittit ܕܗܠܝܢ. — [4] A ܐܡܪ. — [5] A ܥܠܡܐ; B ܘܐܡܪ. — [6] A, B ܐܠܗܘܬܗ. — [7] B ܒܫ̈ܢܝܐ ܐܢܫܐ. — [8] C ܒܬܪ. — [9] A omittit ܗܘܐ. — [10] B, C ܐܝܟ ܡܛܠ; A ܕܡܫܬܡܫ. — [11] B, C ܘܡܛܠܬܐ. — [12] B ܒܬܪ. — [13] A omittit ܘܐܦܠܐ ܚܝܐ.

XXIV

ܕܐܠܟܣܢܕܪܘܣ ܕ[ܡ]ܫܡܠܝ ܠܗ ܗܘܦܟܗ.[1]

ܟܕ ܗܟܢܐ ܡܚܘܝܢ ܟܬ̈ܒܐ ܥܠ ܡܫܝܚܐ ܐܠܗܘܬܗ. ܐܦ ܕܝܢ ܥܠ ܚܫܐ ܐܠܗܝܐ. ܐܠܗܐ ܕܒܥܠܡܐ ܗܘܐ ܡܚܘܐ ܠܐܠܗܐ: ܗܘ ܕܐܬܒܣܪ ܐܠܗܐ ܗܘܐ ܕܦܪܩܗ ܕܥܠܡܐ. ܘܕܟܠ ܕܠܐ ܡܛܠ ܐܠܗܘܬܗ*. ܐܡܪ ܓܝܪ ܕܗܘ ܡܚܘܐ ܡܒܘܥܐ ܠܒܘܟܪܐ ܕܥܠܡܐ: ܘܡܢ ܓܒܗ ܘܡܢ ܟܠܗ ܐܠܗܐ ܗܘܐ. ܗܟܢܐ ܘܦܪܩܗ ܕܥܠܡܐ. ܕܟܠ ܐܠܗܘܬܗ ܗܘܐ[2] ܘܡܠܘܬܐ ܕܡܢ ܓܒܗ ܦܫ ܒܥܒܕܬܐ ܡܩܝܡܬ. ܡܢ ܟܠܗ ܕܝܢ ܒܪܘܚܐ ܕܡܪܝܐ[3] ܡܛܠ ܕܡܢ ܐܒ̈ܗܝܗܘܢ ܡܚܝܢܘܬܗܘܢ ܕܒܢ̈ܝ ܐܢܫܐ.

XXV

ܕܩܕܝܫܐ ܐܬܢܣܝܘܣ ܐܦܣܩ̄ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܡܢ ܦܢܩܝܬܐ ܕܥܠ ܕܡܘܬܐ ܚܠܦܝܢ.[4]

ܡܛܠ ܕܝܢ ܟܕ ܗܟܢ ܕܐܬܐܡܪ: ܢܦܩܬ ܠܗ ܡܢ ܟܠܗ ܡܠܬܐ ܦܫܝܛܘܬܐ. ܟܕ ܡܦܫܩܝܢ ܕܟܠ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܠܩܘܡ ܒܟܬܒ̈ܐ ܡܬܚܙܝܢ: ܚܕ ܒܫܡܐ ܘܐܬܚܙܝ ܒܟܠܐ. ܚܕ ܦܪܨܘܦܐ ܘܐܬܚܙܝ ܪܘܚܐ. ܟܕ ܐܠܗܘܬܗ ܡܫܡܠܝܐ ܕܐܩ̈ܢܘܡܐ ܬܠܬܐ. ܐܝܟ ܚܕ ܓܝܪ ܟܠܗ ܠܩܢܘܡ̈ܐ ܡܬܚܫܒܐ ܠܐ ܓܝܪ ܢܫܐ ܡܬܚܫܒ ܠܗ ܒܦܪܨܘܦܐ ܒܗܢܘܢ. ܘܠܐ ܦܪܨܘܦܐ ܡܚܫܒ ܠܗ ܒܐܠܗܘܬܗ. ܐܠܐ ܒܟܠܗܝܢ ܚܕ ܐܚܝܕ ܐܝܟ ܩܢܘܡ̈ܐ. ܬܠܬܝܗܘܢ ܕܝܢ ܕܗܟܢ ܐܠܗܘܬܗ ܕܒܟܠܐ ܘܚܝܠܐ ܒܡܫܝܚܐ.

XXVI[5]

ܐܬܢܣܝܘܣ ܓܝܪ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܟܪܣܛܝܢ̈ܘ. ܗܘ ܕܐܬܠܘܐ ܠܬܫܡܫܬܗ ܠܡܫܝܚܐ ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܦܘܠܝܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܡܬܪܥܝܬ ܘܡܚܘܐ: ܡܫܬܘܕܝܐ ܟܠܗ ܡܬܪܢܐ ܗܘܐ ܟܕ ܗܟܢ ܕܡܢ ܐܝܟ ܠܡܫܝܚܘܬܐ. ܡܛܠ ܗܘ ܕܪܘܚ ܕܠܐܬܐ[6] ܕܡܫܝܚܐ ܢܗܘܐ ܒܟܝܢܗ ܒܚܕ ܒܟܠܗ ܟܝܢ ܗܘ ܢܫܐ.

ܘܚܕ ܓܝܪ ܒܡܪܬܐ ܚܕܘܬܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘܐ ܒܟܝܢܗ ܡܫܝܚܐ ܕܒܟܝܢܗܘܢ ܐܟܚܕ ܕܡܬܬܝܗܒ ܒܢ̈ܝܐ: ܡܟܝܠ ܐܝܟ ܐܠܗܐ ܕܐܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ ܕܠܐ ܡܫܬܟܚܢܘܬܐ:[7] ܘܦܪܫܘܬܐ

[1] Hoc fragmentum exstat in cod. 12157, fol. 198 r°, col. 1 et 2, bis rescriptum, prima vice, in prima columna, ab asterisco ad finem, et plenissime in secunda columna sub titulo ܕܐܠܟܣܢܕܪܘܣ. — [2] Cod. ܗܘܐ ܐܠܗܘܬܗ. — [3] In columna secunda hic inseritur ܚܝܠܐ ܕܗܘܦܟܗ et deinde legitur ܡܚܝܢܘܬܗ ܕܗܘܐ. — [4] Hoc fragmentum invenitur in cod. addit. 17194, fol. 43 v°. — [5] Hoc fragmentum inest in cod. addit. 12158, fol. 41 r°, col. 2. — [6] Cod. ܕܠܐܬܐ. — [7] Verso, col. 1.

ܕܡܬܚܘܝܘܬܐ ܕܥܠܡܝܢ܆ ܡܢ ܩܕܡ ܐܦܝܘܗܝ ܒܫܘܠܡܐ܆ ܒܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܒܪܢܫܐ܆ ܘܡܫܡܠܝܐ ܗܘ ܕܢܩܘܡ ܡܢ
ܒܢܝ ܡܝܬܐ ܠܐ ܠܘܬ ܦܓܪܐ܆ ܐܠܐ ܕܢ ܐܬܚܫܒ ܥܠܐ ܡܫܡܠܝܘܬܐ ܘܐܬܦܠܓ ܒܪܘܚܐ܆ ܡܢ
ܐܬܓܠܝܗ ܫܡܝܐ ܡܫܡܠܝܐ ܡܕܝܢ ܠܐܒܐ.

XXVII [1]

ܘܐܦܠܘܢ ܐܦܣܩܐ ܕܫܡܝܢ܆ ܕܝܢ ܒܡܠܬ ܐܦܣܩܐ ܕܙܒܢܐ ܡܢ ܒܬܪ ܣܒܪܢܐ
ܐܝܟ ܦܫܝܛܐ܆ ܕܫܪܝ ܗܘܐ ܒܬܪ ܡܫܝܚܐ ܕܡܬܓܠܝܢܘܗܝ܆ ܘܐܦ ܡܬܬܒܥܢܘܬܐ ܡܫܡܠܝܘܬܐ
ܠܟܠ ܗܕܐ.

ܗܘܠ ܗܟܢ ܕܒܬܪ ܙܒ̈ܢܐ ܒܟܠܗܘܢ ܡܬܬܒܥܢܘܬܗܘܢ ܗܢܝܢ ܕܐܦ ܒܪܘܚܐ ܒܢܝ̈ܢ ܩ̈ܝܡܝܢ܆
ܡܢܗܘܢ ܐܠܐ ܒܟܠܗܘܢ܆ ܕܐܠܗܐ ܐܝܟ ܡܫܝܚܐ ܕܒܟܠܗܘܢ܆ ܠܐܢܫܐ ܡܢ ܡܪܕܘܬܐ ܒܟܢܘܫܬܐ܆ ܐܠܦܝܢ
ܕܒܪܝܢ ܦܢ ܦܬܓܡܝ ܒܟܠܗܘܢ܆ ܗܟܢ ܕܡܬܬܒܥܢܘܬܗ ܗܘ ܡܬܬܒܥܢܐ ܕܝܢ ܡܢ ܐܝܠܝܢ ܐܬܘܗܝ܆
ܡܫܬܡܥܝܢ ܕܝܢ ܒܫܘܠܛܢܐ܆ ܕܐܬܚܫܒܬ ܘܠܐ ܟܗܢܐ ܡܬܬܒܥܢ ܐܝܟ ܕܡܢ ܦܫܝܛܐ ܒܟܘܪܣܝܐ ܗܘ
ܕܠܐܠܗܐ܆ ܡܢ ܕܝܢ ܒܪܗ ܕܗܘܝܘ ܐܠܗܐ. ܕܠܐܠܗܐ ܘܗܘ ܒܟܠܗܘܢ ܠܐܢܫܝܢ ܕܡܢܝܢ
ܡܫܬܡܫ܆ ܕܡܢܝܢ ܠܐܡܪܘܗܝ ܡܫܬܡܫܐ ܕܝܢ ܠܐܠܗܐ܆ ܐܠܐ ܘܠܐܢܫܝܢ ܕܒܟܠܗܘܢ ܡܫܬܡܫ. ܕܟܠ
ܡܬܬܒܥܢܘܬܗ܆ ܡܫܡܠܝܘܬܐ ܕܟܠܗ ܕܠܐܠܗܐ ܦܫܝܛ ܒܫܘܠܛܢܗܘܢ܀

XXVIII [2]

ܕܝܠܗ ܕܝܢ ܕܝܠܗ ܕܐܝܪܢܝܐܘܣ.

ܬܠܬܐ ܡܢ̈ܝܢܐ ܣܓܝܢ ܠܗ ܠܡܫܝܚܐ. ܕܐܝܟ ܡܐ ܕܐܬܘܗܝ ܒܪ ܐܢܫܐ. ܗܘܝܘ [3] ܐܦ ܒܪܗ
ܕܐܠܗܐ ܐܬܘܗܝ܆ ܘܐܝܟ ܡܐ ܕܒܣܪܐ܆ ܗܘܝܘ ܐܦ ܢܘܗܪܐ ܘܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܐܠܗܐ. ܘܐܝܟ ܡܐ ܕܡܢ
ܡܪܝܡ ܒܬܘܠܬܐ ܐܬܝܠܕ܆ ܗܘܝܘ ܐܦ ܕܡܘܠܕܐ ܕܝܠܗ ܒܪܝܬܐ ܢܦܩ ܡܢ ܐܠܗܐ. ܘܐܝܟ ܡܐ
ܕܚܫ ܗܘܝܘ ܐܦ ܕܦܩܕ. ܘܐܝܟ ܡܐ ܕܙܥܩ ܗܘܝܘ ܐܦ ܕܐܬܚܣ. ܘܡܢ ܩܕܝܡ ܒܡܫܘܕܥܢܘܬܐ ܒܗ
ܐܬܘܗܝ ܗܘܐ ܒܟܠ ܡܫܝܚܐ ܘܗܘܐ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܗܢܘܢ ܢܘܚ ܕܢܬܦܢܘܢ ܡܢ̈ܐ ܩ̈ܘܫܬܐ ܕܒܟܠܗܘܢ
ܒܢ̈ܝܐ ܕܥܠܡܐ. ܘܐܝܟ ܡܐ ܕܒܪܗ ܕܕܘܝܕ. ܗܘܝܘ ܐܦ ܡܪܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܝܟ ܡܐ ܕܡܢ ܐܒܪܗܡ.
ܗܘܝܘ ܐܦ ܡܢ ܩܕܡ ܐܒܪܗܡ. ܘܐܝܟ ܡܐ ܕܥܒܕܐ ܕܐܠܗܐ܆ ܗܘܝܘ ܐܦ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܘܡܕܒܪܢܐ

[1] Ex eodem codice, fol. 48 r°, col. 1, 2. — [2] Ex cod. addit. 12156, fol. 1 r°, col. 3. Cfr *Spicilegium Solesm.* t. I, p. 6. — [3] Cod. legit ܗܘܝܘ ܐܦ ܠܐ ܐܬܘܗܝ pro ܗܘܝܘ ܐܦ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܐܬܘܗܝ ܒܟܝܢܐ.

ܕܟܠܗ̇. ܘܐܡܪ ܗܟܝܠ ܕܐܬܪܫܡ ܒܗ ܐܝܟ ܕܒܟܬܒܐ. ܗܟܢܐ [1] ܐܦ ܕܢܦܫ ܪܘܚܐ ܕܡܫܪܝܬܐ ܠܟܠܗ ܚܒ̈ܝܒܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܗܟܝܠ ܕܐܬܚܡ. ܗܟܢܐ ܐܦ ܕܢܦܩ ܢܘܗܪܐ ܠܥܠܡܗ. ܘܐܡܪ ܗܟܝܠ ܕܡܬܬܐܡܪܬ ܡܬܥܗܕܢܘܬܐ. ܗܟܢܐ ܠܘܬ ܥܡܪܗ ܐܡܪ ܕܡܪܝܐ ܗܘܐ ܒܗ ܒܥܕܢܐ ܗܘܐ ܟܕ ܠܐ ܡܬܬܐܡܪ. ܘܡܢ ܠܐܦ̈ܐ ܕܐܢܫ ܒܥܠܝ ܗܘܐ ܘܠܐ ܡܬܚܠܐ. ܘܐܡܪ ܗܟܝܠ ܕܕܡܢ. ܗܟܢܐ ܐܦ ܕܦܫܛ ܒܫܡܝܐ ܘܡܬܒܪ̈ܢܐ ܘܡܬܪܘܚܐ. ܘܐܡܪ ܗܟܝܠ ܕܢܚܬ. ܗܟܢܐ ܐܦ ܕܚܝ ܘܡܬܐܚܐ ܘܡܬܐܫܐ ܡܢ ܟܠ ܒܢܝܢܫ. ܘܐܡܪ ܗܟܝܠ ܕܡܝܬ. ܗܟܢܐ ܐܦ ܕܡܫܡܫܐ ܕܡܫ̈ܝܚܐ ܐܠܗܘܗܝ. ܟܠ ܐܪܥܐ ܡܬܪܒܝܐ. ܘܡܫܡܫܐ ܕܡܢ ܟܠܗ ܐܡܪܐ ܘܐܬܬܘܣܦܬ ܡܢܟܝ. ܘܐܬܪܘܡܬ ܦܩ ܡܢ ܡܢܝܚܘܬܐ. ܚܝܐ ܕܝܢ ܡܢ ܡܝܬܐ ܠܐܠܗܐ. ܕܢܣܒ ܠܥܠܡܐ ܕܠܐ ܥܒܕ. ܘܕܡܟܠ ܟܠ ܡܢ ܡܬܝܐ. ܕܫܡܥ ܒܗ ܐܘܪܚܐ ܘܕܡܟܝܢ ܟܠܗ̇. ܕܗܘܐ ܡܠܟܐ. ܘܕܝܠܗ ܫܘܒܚܐ ܠܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ.

XXIX [2]

ܕܛܘܒܢܐ ܐܢܛܝܦܐܣ ܗܘ ܕܣܗܕ ܗܘܐ ܒܦܪܓܡܘܣ ܗܘܐ ܐܦܣܩܘܦܐ.

ܢܗܘܐ ܡܒܪ̈ܟܐ ܘܐܘܪ̈ܚܬܗ ܐܒܘܗ [3] ܠܟܠ ܡܫܝܚܐ ܕܐܬܐ ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ. ܕܢܣܒ [4] ܟܠ ܦܓܪܐ. ܕܐܬܐܢܫ ܡܢ ܒܛܢ ܒܬܘܠܬܐ. ܕܐܬܝܠܕ [5] ܒܡܥܪܬܐ. ܕܣܡ ܐܦܐ [6] ܒܡܫܠܚܢ. ܕܐܬܚܙܝ ܦܓܪܐ ܠܚܝܝ̈ܢ. ܕܗܘܐ ܐܠܗܐ ܡܥܒܕ ܡܥܒܕܢܘܬܐ ܥܠܡܐ ܕܠܚܝܐ. ܗܘ ܕܡܢ ܩܕܡ ܢܘܗܪܐ ܐܬܝܠܕ. ܗܘ ܕܐܬܚܙܝ ܒܥܒܕܘܗܝ ܒܥܘܡܪܐ ܕܠܐ ܡܬܚܙܐ ܕܒܪ ܐܢܫܐ. ܗܘ ܕܒܥܒܕ ܟܠ ܗܘܐ. ܒܢܝ̈ܫ ܐܒܗ̈ܬܐ ܢܝܫ ܐܒܗ̈ܬܐ. ܒܢܒܝ̈ܐ ܢܒܝܐ. ܒܟܗܢ̈ܐ ܟܗܢܐ ܪܒܐ. ܒܡܠܟ̈ܐ ܡܠܟܐ ܡܫܒܚܐ. ܒܫܠܝ̈ܚܐ ܫܠܝܚܐ. ܒܡܠܐܟ̈ܐ ܡܠܐܟܐ. ܒܫܪܝܪܐ ܒܪ ܐܢܫܐ. ܒܐܒܐ ܒܪܐ. ܒܐܠܗܐ ܐܠܗܐ. ܡܠܟܐ ܠܥܠܡ.

ܗܘ ܓܝܪ ܐܬܐ ܗܘܐ ܗܘ ܕܡܢܘܚ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܘܐܬܓܠܝ ܕܝܢ. ܗܘ ܕܡܢ ܐܝܣܪܝܠ ܐܬܡܢܝ. ܘܡܢ ܒܝܬ ܕܘܝܕ ܗܘܐ ܒܐܒܪܗܡ. ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܡܬܩܪܐ ܡܫܝܚܐ ܕܝܠܗ. ܡܢ ܐܒܪܗܡ ܕܒܪܬܗ. ܡܢ ܝܗܘܕܐ ܕܫܒܛܐ. ܕܟܠܗ ܐܠܗܐ. ܒܪܐ ܕܡܢ ܐܠܗܐ. ܒܪܐ ܕܡܢ ܐܒܐ. ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܐ ܕܝܠܗ ܫܘܒܚܐ ܠܥܠܡܝܢ. ܐܡܝܢ.

[1] Ex cod. addit. 12156, fol. 1 v°, col. 1. — [2] *Ibid.* fol. 1 r°, col. 2 = A. Cfr *Spicilegium Solesmense*, t. I, p. 3. Cfr etiam cod. Vaticanum CXL, fol. 128 = B, et Mösinger, *Monumenta Syriaca*, t. II, p. 9. — [3] B ܐܒܘܗܝ ܕܐܠܘܗܘܬܗ ܐܦܝܣܩܘܦܐ. — [4] B ܘܢܣܒ ܒܗ̇ ܟܠܗ ܦܓܪܐ. — [5] ܘܐܬܝܠܕ. ܒܡܥܪܬܐ. — [6] B ܐܦܐ ܡܢ ܡܫܠܚܢ. ܡܫܝܚܐ ܕܠܥܠܡܝܢ. ܘܕܗܘܐ ܐܠܗܐ ܗܘܐ ܡܥܒܕܢܐ ܗܘ ܥܠܡܐ ܕܠܚܝܐ. ܗܘ ܕܡܢ ܩܕܡ ܢܘܗܪܐ ܐܬܝܠܕ. ܗܘ ܕܒܥܒܕ ܟܠ ܗܘܐ ܠܐ ܗܘܐ. Cætera desunt in Vaticano codice.

XXX [1]

ܕܡܠܝܛܘܢ ܐܦܣܩܘܦܐ ܥܠ ܗܝܡܢܘܬܐ.

ܡܢ ܢܡܘܣܐ ܘܢܒܝ̈ܐ ܟܢܫܢܢ ܥܠ ܐܝܠܝܢ ܕܐܬܐܡܪ ܥܠ ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ܆ ܕܢܚܘܐ
ܠܚܘܒܟܘܢ ܕܗܘ ܐܝܬܘܗܝ ܡܠܬܐ ܡܫܡܠܝܐ ܚܝܠܐ ܕܐܠܗܐ. ܗܘ ܕܩܕܝܡ ܢܘܗܪܐ ܐܬܝܠܕ. ܗܘ
ܕܐܝܬܘܗܝ ܒܪܘܫܐ ܥܡ ܐܒܐ. ܗܘ ܓܒܘܠܗ ܕܒܪܢܫܐ. ܗܘ ܕܒܟܠ [2] ܠܒܫ ܗܘܐ. ܗܘ ܕܒܪ̈ܝܫ
ܐܒ̈ܗܬܐ ܪܝܫ ܐܒ̈ܗܬܐ. ܗܘ ܕܒܢܡܘܣܐ ܢܡܘܣܐ. ܒܟܗ̈ܢܐ ܪܝܫ ܟܗ̈ܢܐ. ܒܡ̈ܠܟܐ ܡܕܒܪܢܐ.
ܒܢܒ̈ܝܐ ܢܒܝܐ. ܒܡ̈ܠܐܟܐ ܪܝܫ ܡ̈ܠܐܟܐ. ܒܩܠܐ ܡܠܬܐ. ܒܪܘܚܐ ܪܘܚܐ. ܒܐܒܐ ܒܪܐ. ܒܐܠܗܐ
ܐܠܗܐ. ܡܠܟܐ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ. ܗܘ ܓܝܪ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘ ܕܠܢܘܚ ܗܘܐ ܡܕܒܪܢܐ. ܗܘ
ܕܠܐܒܪܗܡ ܕܒܪ. ܗܘ ܕܥܡ ܐܝܣܚܩ ܐܬܥܩܕ. ܗܘ ܕܥܡ ܝܥܩܘܒ ܗܘܐ ܠܐܟܣܢܝܐ [3] [ܗܘ ܕܥܡ
ܝܘܣܦ ܐܙܕܒܢ. ܗܘ ܕܥܡ ܡܘܫܐ ܗܘܐ ܪܒ ܚܝܠܐ. ܗܘ ܕܥܡ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܗܘܐ ܡܦܠܓ
ܝܪ̈ܬܘܬܐ. ܗܘ ܕܒܕܘܝܕ ܘܒܢܒ̈ܝܐ ܐܟܪܙ ܚܫ̈ܐ ܕܝܠܗ. ܗܘ ܕܒܒܬܘܠܬܐ ܐܬܓܫܡ. ܗܘ ܕܒܒܝܬ
ܠܚܡ ܐܬܝܠܕ. ܗܘ ܕܒܥܘܪܝܐ ܐܬܟܪܟ ܒܥܙܪ̈ܘܪܐ. ܗܘ ܕܡܢ ܪ̈ܥܘܬܐ ܐܬܚܙܝ. ܗܘ ܕܡܢ ܡ̈ܠܐܟܐ
ܐܫܬܒܚ. ܗܘ ܕܡܢ ܡܓܘ̈ܫܐ ܐܣܬܓܕ. ܗܘ ܕܡܢ ܝܘܚܢܢ ܐܬܥܡܕ. ܗܘ ܕܒܡܕܒܪܐ ܢܣܝ. ܗܘ
ܕܡܫܬܘܕܥ ܐܒܐ. ܗܘ ܕܒܥܘ̈ܝܪܐ ܝܗܒ ܢܘܗܪܐ. ܗܘ ܕܠܡܝ̈ܬܐ ܐܩܝܡ.
ܗܘ ܕܒܦܘܠܚܢܐ ܐܬܚܙܝ. ܗܘ ܕܡܢ ܟܦܢܐ ܠܐ ܐܬܟܪܝ. ܗܘ ܕܡܢ ܡܘܗܒܐ ܐܬܦܠܓ. ܗܘ ܕܡܢ [4]
ܬ̈ܠܡܝܕܐ ܐܬܟܦܪ. ܗܘ ܕܡܢ ܦܝܠܛܘܣ ܐܬܕܝܢ. ܗܘ ܕܒܒܣܪܐ ܐܬܚܫ. ܗܘ ܕܥܠ ܩܝܣܐ ܐܬܬܠܝ.
ܗܘ ܕܒܐܪܥܐ ܐܬܩܒܪ. ܗܘ ܕܡܢ ܒܝܬ ܡܝ̈ܬܐ ܩܡ. ܗܘ ܕܠܥܠܡܐ ܐܬܚܙܝ. ܗܘ ܕܠܫܡܝܐ
ܐܣܬܠܩ. ܗܘ ܕܥܠ ܝܡܝܢܐ ܕܐܒܐ ܝܬܒ. ܗܘ ܕܐܝܬܘܗܝ ܢܝܚܐ ܕܐܒܘܗܝ ܕܒܪܗ. ܘܡܫܝܚܐ
ܕܐܒܘܗܝ ܘܐܒܘܗ [5]. ܢܘܗܪܐ ܕܐܒܘܗܝ ܕܒܫܘܠܛܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܘܡܠܟܐ ܕܐܒܘܗܝ ܕܟܠ. ܡܕܒܪܢܐ

[1] Ex cod. addit. 12156, fol. 75 v°, col. 2. Fragmentum sub numero xxx° positum cum xxix° pene concordat, præter quod xxix abbreviatum esse videatur. Pluries jam editum fuit, primum quidem, armenice tantum, in tomo I *Spicilegii Solesmensis*, 4-6, et secundo, syriace tantum, in tomo II *Spicilegii Solesmensis*, p. LIX, et in *Spicilegio Syriaco* Curetonii, p. 32, sub nomine tamen S. Melitonis, episcopi Sardensis. Inde textus armenus transiit in W. Harvey, *Sancti Irenæi episcopi Lugdunensis, etc.* t. II, p. 462. Hodie tandem tres textus : syriacus brevior, syriacus longior, et armenus, huic posteriori pene identicus, sibi invicem succedunt. — Interea juvat monere hunc etiam textum arabice vulgatum fuisse ab eminentissimo Cardinali Maio (*Spicileg. Rom.* III, 704) sub nomine *Hierothei*. Verum *Hierothei* et *Irenæi* nomina arabice transcripta, si puncta diacritica demas, ut Arabum frequens mos est, parum differunt. Unde vindicare sancto Irenæo longius fragmentum syriacum æquum judicamus, præsertim cum habeamus auctoritatem duorum armenorum codicum. — [2] *Ibid.* col. 3. — [3] Quæ uncinis includuntur omnino desunt in textu præcedenti. Cætera non sunt omnino identica. — [4] *Ibid.* fol. 76 r°, col. 1. — [5] Cod. ܘܐܒܘܗ.

ܕܐܟܡܐ ܕܐܬܡܢܝ. ܘܟܡܐ ܒܣܘܥܐ ܕܡܫܬܡܠܝܐ.] ܣܓܝܐ ܕܟܬܒܐ. ܘܣܘܟܠܐ ܕܒܪܘܟܐ. ܘܐܦ ܣܓܝܐ
ܕܡܠܠܐ. ܐܠܗܐ ܕܡܢ ܐܠܗܐ. ܒܪܐ ܕܡܢ ܐܒܐ. ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܐ ܠܥܠܡܝܢ. ܐܡܝܢ.

2°

SANCTI IRENÆI EPISCOPI LUGDUNENSIS

QUÆ ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA.

I

ՍՐԲՈՅՆ ԻՐԵՆՈՍԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ՀԵՏԵՒՈՂԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ Ի ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏԵԱՌՆ [1].

Օրէնք և Մարգարէք և Աւետարանք քարոզեցին զՔրիստոս ծնեալ ի կուսէն և չարչարեալ ի խաչին, և յարուցեալ ի մեռելոց և վերացեալ յերկինս, և փառաւորեալ և թագաւորեալ յաւիտեան։ Նա զի սա է [2] կատարեալ միտք՝ Աստուծոյ Բանն, որ նախ վաղագոյն զգեղեցիկ ծնիցեալ ստեղծիչ մարդոյն, ընդ ամենայնի ամենայն, ի հայրապետսն հայրապետ, յաւրէնսն աւրէնք, ի քահանայս քահանայ, ի թագաւորս իշխան առաջնորդական, ի մարգարէսն մարգարէ, ի հրեշտակսն հրեշտակ, ի մարդկան մարդ, ի Հայր Որդի, յԱստուածումն Աստուած, յաւիտեանս արքայ։

Սա ինքն Նոյի ուղղեաց ի նաւի [3], [ընդ Յովսեփայ վաճառեցաւ,] ընդ Աբրահամու առաջնորդեաց, ընդ Սահակայ կապեցաւ, ընդ Յակոբայ աւտարակենցաղեաց, [ընդ Մովսեսի զաւրավարեաց, ըստ ժողովրդեանն աւրինադրեաց, ի մարգարէսն քարոզեաց · ի կուսէն մարմնացեալ, ի Բեթղահէմ ծնեալ, ի Յովհաննէ ընկալեալ, և ի Յորդանան մկրտեալ · յանապատի փորձեալ, և Տէր գտեալ · զառաքեալսն հաւաքելով և զարքայութիւնն երկնից քարոզելով, զկոյրս լուսաւորելով, զմեռեալս յարուցանելով, ի տաճարին երեւեալ, ի ժողովրդենէն անհաւատացեալ, ի քահանայիցն

[1] Hocce fragmentum primum publici juris factum est, e codice Veneto, non tamen antiquæ notæ, interpretibus RR. PP. Mechitaristis in *Spicilegio Solesmensi*, t. I, p. 4-6. Inde Harvey id reproduxit in sua collectione fragmentorum sancti Irenæi, sub numero XXXI, vol. II, p. 462. — [2] Cod. legit *սաւէ* pro *սա է*, sed hæc posterior lectio, primum a Mechitarista translatore proposita, absque dubio retinenda est. Cfr textum syriacum. Quatremere sequentem proposuit emendationem: *սա է...նախ վաղագոյն գեղեցիկ ծնեցեալ, ստեղծիչ մարդոյն*, *Hic est primus pulchre genitus, creator hominis.* — [3] Quæ uncinis includimus in syriaco textu breviori desunt et defuisse videntur in archetypo quo usus est scriba syriacus.

ըմբռնեալ, և առաջի Հերովդի յառաջ ածեալ· առաջի Պիղատոսի դատե-ցեալ· ի մարմնի երեւեալ· ի փայտի կախեալ և ի մեռելոց յարուցեալ, առաքելոցն երեւեալ և յերկինս համբարձեալ, և ընդ աջմէ Հաւր նստեալ, և ի Նմանէ փառաւորեալ՝ որպէս յարութիւն մեռելոց, և փրկութիւն կորու-սելոց, լուսաւորութիւն խաւարելոց և փրկանք բացածնելոց,] հովիւ ապրե-լոց և փեսայ եկեղեցւոյ, երասանակալ քերովբէի և զաւրաւոր հրեշտակ[1]. *Աստուած Աստուծոյ*[2], *Յիսուս Քրիստոս փրկիչ մեր ։*

II[3]

ՍՐԲՈՅՆ ԵՐԻԱՆՈՍԻ ՀԵՏԵՒՈՂԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԱՍԱՑԵԱԼ ՅԱՂԱԳՍ ՈՐԴՒՈՑՆ ԶԵԲԵԴԵԱՑ·

Յայնժամ մերձեցաւ 'ի Նա մայր որդւոցն Զեբեդեայ, հանդերձ որդւովք իւրովք, երկիրպագանելով·հայցէր ինչ ի Նմանէ ։

Ոչ դատարկ են միտքս և ոչ փայրապար բանքս առաջի արկելոյ ասացւա-ծոյս, որ և զառաջաքանի իմն ունի զկարգ, և զյարմարութիւն առաջին զկարգեալսն ։

Յայնժամ մատեաւ ։ Բազում անգամ սքանչանամք ընդ առաքինութիւնն, ոչ միայն յաւրինակէն, այլ և ի ժամանակէն· որպիսի ինչ ասեմ, զոր օրինակ յաղագս կանխահաս պտղոյ խաղողոյ, կամ թզոյ, կամ այլոյ ուրուք, ի սկզբանն զհասունութիւնն[4] *ոք ոչ խնդրէ, և ոչ զկատարելութիւն պտղոյն, այլ թէ և մասնաւորապէս ինչ տեսցէ, զհասեալ զողկոյզն ոչ խոտէ իբրև զանպիտան, այլ իբրև զկանուխ իմն բերեալ զտեսութիւնն յափշտակէ, ոչ ստուգաքա-նելով թէ ունիցի ողկոյզն զկատարեալ հեշտութիւնն· այլ ընդունի փաղփա-ղակի, զի կանխաւ ժամանեալ քան զայլսն երեւել ։ Նոյնպէս և Աստուած յորժամ տեսանէ զհաւատացեալս, թէպէտ և մարմնաւորապէս ունիցին զիմաստութիւն, և սուղ ինչ զհաւատն, այլ ոչ յանկատարութիւն հայելով ի բաց մերժէ, այլ իբրեւ զկանխահաս պտուղ ողջունէ, և ընդունի և պատուէ զանձինն առաքինացեալ· թէպէտ և ոչ կատարելապէս ունիցի զառաքինու-*

[1] RR. PP. Mechitaristæ merito legere vellent *զաւ-րաւոր հրեշտակաց*. — [2] Cod. legit *Աստուծոց*, absque dubio, per errorem, facili confusione *յ* et *ց* in manuscriptis Yergathaquir. — [3] Fragmentum hoc primum apparuit in *Spicilegio Solesmensi*, t. I, p. 505, e fonte cujusdam manuscripti Bibliothecæ Mechitaristarum Vindobonensium, interprete et annotatore R. P. Gabriel Aivazouski. Inde devenit in W. Harvey, *Sancti Irenæi, etc.*, t. II, p. 464, fragmentum XXXII. — Textum hic posuimus, annotationibus tantum demptis vel abbreviatis. — [4] Cod. legit *զհասաւո-րութիւնն*.

թիւնն, ներէ նմա, վասն զի ի նախաշաւիղսն է, և սիրէ զի նախ քան զայլսն յափշտակեաց զբարեբանութիւնսն ։

Յաղագս այսորիկ Աբրահամ, Իսահակ և Յակոբ, հարքն մեր, առաւել քան զայլսն սքանչելիք են, իբրեւ ոչ եթէ այլ սուրբք նոյնպէս ոչ առաքինացան, այլ զի նոքա սկիզբն առաքինութեան ցուցին ։ Քանի՜ են վկայք իբրեւ զԴանիէլ, քանի՜ են վկայք իբրեւ զերիս մանկունսն ՚ի Բաբելոնի․ և սակայն ոչ այնպէս գրեցաւ յիշատակ նոցա իբրեւ զոցա ։ Վասն զի նոքա սկիզբն և առաջին ճանապարհ եղեն պտղաբերութեանն․ և Աստուած ետ զնոցա վարսն գրել՝ ի նախանձ զկնի եղելոցն ։

Եւ զի այսպէս ընդունի Աստուած զառաքինութիւն իբրեւ զառաջնակս պտղոյն, լուր նմին իսկ որ ասէն, «Իբրեւ զխաղող յանապատի գտի զԻսրայէլ, և իբրեւ զթուզ կանխահաս զհարսն ձեր ։» Արդ մի՛ միայն երաներ զհաւատն Աբրահամու, զի հաւատաց նա․ կամի՞ս զարմանալ ընդ Աբրահամու, զմտաւ ած զմի մարդն, յորժամ ամենայն բիւրք աշխարհի ըստ գտեալք ի մոլորութեանն, միայն նա ծանեաւ զբարեպաշտութիւն ։ Կամի՞ս սքանչանալ ընդ Դանիէլ․ զմտաւ ած զԲաբելոնի զուարճացեալ ամբարշտութեամբն, և ամենեքեան գերեալ ի մեղս․ և նա ի վեր եկեալ ղաւղելոյն, ի բաց թքանէր զդառնութիւն մեղացն և առ․ քաղցրըմպելի բարեպաշտութեանն ջուր ղաւղեալ փութայր ։ Նոյնպէս և այժմ ընդ մայր որդւոցն Զեբեդեայ, մի՛ միայն սքանչանար յորոց ասացն, այլ և ի ժամանակէն յորում զայն ասաց ։ Յո՞րժամ մերձեցաւ առ փրկիչն․ ոչ զկնի յարութեան, և ոչ յետ քարոզելոյ անուան նորա, և ընդունելի եղելոյ թագաւորութեանն նորա, այլ զտեառնն ասել զբան, «Ահաւասիկ ելանեմք յԵրուսաղէմ, և որդի մարդոյ մատնի ի քահանայապետից և ի դպրաց․ և սպանանիցեն զնա, և յերիր աւուր յարիցէ ։»

Փրկիչն յաղագս չարչարանաց և խաչի պատմելով գուշակէր, և զչարչարանսն որ առ քահանայապետսն յաւէտ թշնամելի զեկուցեալ էր․ եւ նորա ի մէջ այլոցն լուեալ յաղագս չարչարանացն տնաւրէնութեան․ այլ փրկիչն զմահն քարոզէր, և նա զանմահութեն զփառսն խնդրէր․ տէրն զեկուցանէր՝ եթէ հանդերձեալ է յանդիման կալ անաւրէն դատաւորացն․ և նա ոչ իբրեւ առ դատեցեալ մերձենայր, այլ իբրեւ ի դատաւորէ հայցէր․ «Տուր, ասէ, զի որդիքս իմ նստցին մի ընդ աջմէ քումմէ, և մի յահեկէ ՚ի փառսն քում ։» Չարչարանս ասէ, և արքայութիւն իմանի․ յաղագս խաչին խաւսէր փրկիչն, և զանչարչարելի զփառսն նա տեսանէր ։ Արդ էր ընդ նա սքանչանալ, որպէս ասացին, ոչ յորոց խնդրեացն միայն, այլ և ի ժամանակէն յորում հայցեացն ։

Եւ կրեաց զայն բարեպաշտն այն, ոչ միայն իբրեւ զբարեպաշտ, այլ իբրեւ զկին ։ Քանզի զմտաւ ած և հաւատաց նորա բանիցն, եթէ պարտ և արժան

է փառաւք ծագկեալ արքայութեանն Քրիստոսի, և յառաջագիմեալ բազմութեամբ յաշխարհի, և աճումն ընդունել բարեպաշտութեանն քարոզութիւն. իմացաւ որպէս եւ էրն, թէ մինչդեռ է խոնարհ դիմաւք, մատնեաց և յափշտակեաց զխոստումն։ Խնդրեցից ի ժամանակի խոնարհութեանս, մի գուցէ փակիցէ զհայցուածսն, զփառսն արքայութեանն, զմտաւ ած եթե ոչ է ունելոց զնոյն համարձակութիւն ի հրեշտակացն երեւելն, և ի հրեշտակաց սպասաւորեալ, և յամենայն զաւրաց երկնաւորաց տանել նմա սպաս. առնելով միայն զփրկիչն յառանձին տեղւոջ՝ խնդրէր հայցուած որ գերազանցէ քան զամենայն մարդկային բնութիւնս։

III

ԵՐԵՆԻՈՍԻ Ի ԱՍԱՑԵԱԼ[1].

Յորժամ և արարածս ազատեալ և նորոգեալ, բազմութիւն ի վեր տուեալ բոյսուսցէ ամենազան կերակրոց ի ցաւղոյ երկնի և ի պարարտութենէ երկրի. որպէս ծերունիքն յիշեն, որք զՅովհաննէս զաշակերտն տեառն տեսին, լսել ի նմանէ յաղագս ժամանակացն այնոցիկ զոր ուսուցանէր Տէր, և ասէր. Եկեսցեն աւուրք, յորս որթք բուսուսցեն ըստ միոյ միոյ բեւրս ուռս ունելով, և ի միում միում ուռս՝ բեւրս արմկունս, և յիւրաքանչիւր արմկան բևրս շառաւիղս, և իւրաքանչիւր ոք ի շառաւեղացն բեւրս ողկոյզս, և իւրաքանչիւր ողկոյզ բեւրս պտուղս, և իւրաքանչիւր ոք պտուղ ճմլեալ՝ քսան և հինգ ճաշակս գինոյ։ Եւ զի բուռն հարեալ զսուրբ ողկուզէ ուրուք, այլ ողկոյզ գոչեսցէ. «Ես լաւագոյն եմ, զիս առ, ինեւ զտէր օրհնեա։» Նոյնպէս և հատն ցորենոյ բեւրս բուսուցանել հասկս. և իւրաքանչիւր հասկ բեւրս ունելով հատս. և իւրաքանչիւր հատ հինգ կապիճս նաշիհ տալ մաքուրս։ Եւ այլքն ամենայն պտղաբեր ծառք և սահմանք և բանջարք՝ ըստ համեմատութեան այսոցիկ կարգաբար. և ամենայն կենդանի անասունք՝ կերակրաւքս այսուիկ ի պէտս վարեցեալք որ յերկրէ առեալ լինին խաղաղականք առ միմեանս, և միաբանք և համբոյրք լինել, հնազանդեալք մարդկան ամենայն հնազանդութեամբ։

[1] Fragmentum hoc editum est primum, e codice venetano RR. PP. Mechitaristarum, duodecimi sæculi, in *Spicilegio Solesmensi*, t. I, p. 1, et postea in W. Harvey *Sancti Irenæi, etc.* t. II, p. 448, sub numero XXI fragmentorum. Textum, ex his fontibus, hic apposuimus, paucis tantum annotationibus suppressis.

IV

ԵՐԵՆԻՈՍԻ ՀԵՏԵՒՈՂԻ ԱՍՑԼ[1]

Որ հերձնուն և պատառեն զմինն ։ զՐովբովամու պատուհասն ընկլցին · քնզի անարգեն զորդին այ, և զմիմ փրկւթի ուրանան, և զվերստին ծնունդն անպտուեն · որք ասեն զնա գոլ ընդունական ապականւթե ։

V

ՆՈՐԻՆ ԱՍՑԼ·

Որ եկն և մի ընւթի այ և մրդյ ներգործեց · իսկ մեք ոչ կարեմք կցրդ լինել անապականւթեն[2] ։ իսկ ոչ աներևոյթն էր ի մէնջ եղև տ[ես]անելի զի ըս ամ մասին կցորդւթի առցուք զանպականւթի ·

VI

ՆՈՐԻՆ ԱՍՑԼ[3]·

Ընդունայն և մնոտիք են որ զայ զփրկւթին ուրանան, զոր ի մրդնյն խւրում շնորհեաց մեզ՝ քանզի եկն որդին այ և զգեցաւ մարմին անապական, յանարատ կուսէն Մարիամայ ։

VII

ԵՐԻՆՈՍ[Ի]·

Լոկտոնայ եպսկպի վկայւթին հաւատոյ ·

Անջատելի են բրք նց յայ և ոչ գտլվ զորա բանն միածին որ միշտ ընդ մրդկւթեն միւրլ և ընդ սմա զանկեալ ընդ խւրում ստեղծւոյս ։

VIII

ՆՈՐԻՆ ԱՍՑԼ·

Ի հերձուածս որ զմեծ և զփառաւորեալ մարմինն քի բաժանեն և հատա-կոտորեն ·

[1] Ex cod. armeno parisiensi LXXXV, fol. 25 r°. — [2] *Ibid.* fol. 25 v°. — [3] Cfr quæ leguntur sub numero XIX.

IX

ՆՈՐԻՆ ԱՍՑԻ[1].

Նշայի ասէ, մերձեցայ առ կնին իմ մրգարէ. և ծնաւ որդի արանչելի, խորհրդակից, ած, հզօր, իշխան, քարոզելով զմխութի բանին առ ստեղծուածն իւր. յայտնէին քնգի բանն մարմին եղև. և որդի այ որդի մրդյ.

VIII

CLEMENTIS ALEXANDRINI

QUÆ SYRIACE ET ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA.

I

QUID SIT HÆRESIS?

Ad finem octavi libri Σ7ρωμάτεων[2].

ܕܡܢܐ ܗܝ ܗܪܣܝܣ ܀ ܕܩܠܝܡܝܣ ܣܛܪܘܡܛܝܣ. ܗܟܢ ܡܠܦܐ ܕܐܠܦܢܐ ܀
ܗܪܣܝܣ ܐܬܐܡܪ. ܡܢ ܬܚܘܡܘܬܐ ܕܡܩܒܠܢܐ. ܐܘ ܐܝܟ ܐܢܫܝܢ. ܡܢ ܬܚܘܡܘܬܐ ܕܡܬܩܒܠܢܐ
ܥܠܬܐ. ܕܢܦܩܐ ܠܘܬ ܚܕܐ. ܘܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܐܣܝܐ. ܕܒܗ ܗܘ ܕܢܦܫ ܚܝܠ ܡܬܝܬ.
ܘܡܬܒܥܝܐ ܡܢ ܐܢܫ. ܡܬܚܙܝܐ ܡܢ ܡܬܦܠܓܘܬܐ. ܡܬܗܪܓܐ ܕܝܢ ܚܘܫܒܐ ܘܡܬܬܘܬܐ
ܕܐܘܪܚܬܐ. ܠܗ ܟܠܗܘܢ ܕܗܪܣܝܣ. ܐܠܐ ܘܟܠ ܡܠܦܢܐ ܕܩܕܡ ܢܠܒܫ ܗܘ. ܐܘ ܡܛܠ
ܡܬܚܙܝܐ ܕܐܘܪܚܬܐ. ܐܘ ܡܛܠ ܠܐ ܚܟܡܬܐ ܕܗܘܢܝܢ. ܐܘ ܡܛܠ ܗܘܘܢ ܚܝܠܐ ܕܟܠܐ ܀

II

CLEMENTIS ALEXANDRINI DE POENITENTIA[3].

ԿՂԵՄԱՑ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԱՑԻՈՅ ՅԱՂԱԳՍ ԶՂՋՄԱՆ.

Քանզի որ կան և մնան 'ի չարութեան գարշեալ մարդիկ՝ ձախակողմանն հրեշտակք հասեալ բուռն հարկանիցեն, և 'ի վայր արկանելով քարշեալ

[1] Vide supra quæ posuimus sub numero XVIII syriace. — [2] Ex codice syriaco addit. 14533 Musæi Britannici, fol. 137 r°, col. 1. — [3] Ex codice armeno parisiensi signato XLVI A, fol. 150 v°, col. 1.

տանելն զհոգին զառն կապանօք 'ի հուրն յաւիտենից ։ Բազում ինչ յայնժամ 'ի Նանիր և. անպտուղ ապաշխարեն, Նախատելով և յանուանէ կոչելով զբոզն, զպյրապանն, զշունն, զադահն, զաւելաստացուն, զյափշտակողն ։ Իսկ որ զպտուղս արժանի ապաշխարութեան գործեալ իցեն՝ հրեշտակք ձախա_ կողմանն և ոչ հայել ամենեւին կարեն ընդդէմ, և ոչ մօտ կալ և կամ մերձե_ Նալ ։ Բայց աջակողման պարն զովեն, գիրկս արկանելով, պայծառ և զուարթ խնդութբ օրհնեն [գոհ]անալովն և զերկինս ։ Նաւ Նախ քան զամենայն ...քն իսկ փրկիչն յառաջագոյն պատահէ ..... ամէն · ընդ .....

IX

SANCTI HIPPOLYTI

QUÆ SYRIACE ET ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA.

1°

SANCTI HIPPOLYTI

QUÆ SYRIACE SUPERSUNT FRAGMENTA.

I

SANCTI HIPPOLYTI EX COMMENTARIO IN CANTICUM CANTICORUM[1].

ܕܐܣܬܟܠܬܘܢ ܡܢ ܦܘܡܐ ܕܡܪܢ ܡܪܝܐ. ܒܗܠܝܢ ܦܬ̈ܓܡܐ ܕܝ ܐܠܗ̈ܝܐ ܗܘܘ
ܒܗ ܡܠܟܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘܐ. ܒܗܠܝܢ ܒܡܠܬܐ ܡܢܝܐ ܐܠܗܐ ܡܢܝܢ ܡܢ ܐܠܡܫܝܚ ܒܒܪܢܫܐ
ܒܡܠܬܐ ܒܓܠܝܐ܆ ܐܘ ܒܐܘܪܚܐ ܚܕܐ. ܐܘ ܒܡܪܐ ܕܚܕܐܠܗ ܡܫܝܚܐ. ܐܘ ܒܡܟܪܙܘܬܐ ܚܕܐ. ܐܘ

[1] Ex cod. addit. Musæi Britannici 12144, fol. 58 r°, col. 2. Cfr *Patrol. gr.* t. X, col. 627, ubi adducitur initium hujus loci. De fragmentis commentariorum S. Hippolyti quæ apud Syros circumferuntur, æquum non est ferre judicium. In quo enim sint authentica et in quo supposita dicere admodum difficile est, donec integra reperta fuerint in græco, vel in alio idiomate. Plura enim excerptorum, quæ præ manibus habemus, variis tribuuntur auctoribus, ut v. g. fragmenta in Ezechielem prophetam, quæ partim jam prodierunt sub nomine S. Ephræmi. Non multum igitur recedere a veritate putamus, si, de his omnibus fragmentis, idem animadvertamus quod monuit scriptor syrus initio excerptorum *in Danielem prophetam*, scilicet, S. Hippolytum allegari a commentatoribus syris potius ܒܣܘܟܠܐ seu *sensu*, quam *verbatim*. Hoc quidem plane confirmant collata fragmenta commentariorum in Danielem, quæ græce habentur, cum reliquiis hisce nostris, quas e syriaca versione proferimus.

ܒܬ̈ܪܬܐ ܬܪܥܬܐ ܘܠܐ ܡܬܡܫܚܢܐ ܀ ܡܠܟܘܬܐ ܕܝܘ̈ܢܝܐ. ܗ̇. ܒܡܕܝܢܬܐ ܢܗܘܐ ܕܒܒܠ ܡܠܟܘܬܐ܀
ܒܬܪ ܡ̈ܠܐ ܕܐܝܟ ܗܢܘܢ ܗܠܝܢ ܗܘܘ ܀ ܒܬܪܐ[1] ܕܚܝ̈ܘܬܐ ܚܝܘܬܐ ܕܪ̈ܒܝܥ ܡܢ ܒܒܒ[2] ܀ ܒܬܪܐ ܕܝܢ
ܕܚܝ̈ܘܬܐ ܚܝܘܬܐ ܡܠܟܘܬܐ ܐܬܚܘܝ. ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܡܬܚܙܝܢ ܐܠܝܢ ܕܡܬܚܙܝܢ ܒܗ ܀ ܗܢܘܢ[3] ܒܬܪܟ
ܠܝ ܐܚܪܢܐ ܐܬܚܘܝ. ܡܠܟܘܬܐ ܕܒܒܠ ܀ ܒܬܪܟ ܗܘܐ ܗܝ ܚܝܠܐ ܫܘܠܛܢܐ
ܡܠܟܘܬܐ ܠܐܚܪܢܐ ܕܝܢ ܡܠܟܘܬ ܕܝܘ̈ܢܝܐ ܐܚܪܢܬܐ ܡܠܟܘܬܐ ܀ ܒܬܪܗ ܕܝܢ ܒܬܪܐ ܡܠܟܘܬܐ [.]
ܢܗܘܐ ܕܡܬܕܪܐ ܒܗ ܡܠܟܘܬܐ ܒܡܠܟܘܬܐ ܠܐ ܬܘܠ ܚܝܠܐ ܡܠܟܘܬܐ[4] ܀ ܢܗܘܐ[5] ܕܗܝ ܒܬܪܗ
ܘܠܗܘܢ ܡܢ ܥܠܡܐ ܕܐܒܕܢܗܘܢ. ܡܠܟܘܬܐ ܕܝܢ ܠܐ ܡܬܚܒܠܢܘܬܐ ܕܒܫܡܝܐ ܕܐܠܗܐ ܡܠܟܐ
ܡܠܟܘܬܐ ܀ ܒܬܪܐ ܕܝܢ ܐܬܚܘܝ ܒܒܠ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܬܚܙܝ ܒܗ. ܢܗܘܐ ܕܒܚܝܠܐ. ܗܠܝܢ ܕܝܢ
ܕܚ̈ܝܘܬܐ ܕܚܙܘ ܀ ܢܗܘܐ[6] ܒܬܪܗ ܗܘ. ܟܠܗ ܢܗܘܐ ܒܬܪܗ. ܘܡܠܟܐ ܀ ܡܢܗ ܒܗ
ܘܐܝܟ ܗܘ ܕܡܠܟܐ. ܗܘ ܐܝܟ ܕܐܬܚܙܝ ܥܠܡܐ ܒܡܠܟܐ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܒܪ ܚܝ̈ܘܬܐ ܠܟܠܐ.
ܒܫܡܝܐ ܒܗ ܕܡܬܚܙܐ ܒܪܟܐ ܕܚ̈ܝܘܬܐ ܐܬܚܙܝ ܘܡܬܚܙܝܢ ܒܡܠܟܘܬܐ ܠܟܠܗܝܢ. ܒܬܪܟܢ
ܘܡܠܟܝ ܒܪܟܐ. ܠܐ ܕܒܬܪ ܠܚܝܘܬܐ ܕܠܗܠܝܢ ܕܡܬܚܙܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܀ ܐܝܟ ܗܘ ܕܝܢ ܘܠܐܬܪܗ
ܘܗܢܘܢ ܐܢܬ ܀ ܚܕܐ ܕܝܢ ܘܐܚܪܢ. ܒܡܠܟܘܬܐ ܚܝܠܐ ܘܡܠܟܘܬܗܘܢ ܐܝܟܢ ܕܡܬܚܙܝܢ ܒܗ
ܘܡܬܚܙܝܢ ܕܒܗܘܢ ܡܫܝܚܐ. ܡܠܟܘܬܐ ܕܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܗܟܢܐ ܘܡܢܗ ܚܝܠܐ ܐܬܚܙܝ. ܢܗܘܐ
ܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ ܕܢܗܘܐ ܚܝܠܐ ܡܠܟܘܬܐ ܀ ܐܠܐ ܕܢܦܠ ܘܡܠܟܐ ܒܗ. ܗ̈. ܕܗܟܢ ܐܬܚܙܝܬ
ܐܬܚܙܝ ܘܢܦܠ ܘܡܠܟܐ ܐܠܐ ܒܗܝ ܗܟܢ ܕܠܐ: ܒܪ ܡܠܟܐ ܕܟܠ ܕܠܐ ܢܗܪ ܀ ܘܡܢܗ ܕܗܘ ܢܗܘܐ
ܒܡܠܟܐ ܀ ܘܒܪ ܡܠܟܘܬ ܒܟܠ ܒܡܠܟܘܬܗ. ܐܬܚܙܝܬ ܐܦ ܒܡܠܟܐ ܀ ܗܟܢ ܒܗ ܗܘ.
ܡܠܟܘܬ. [.] ܢܗܘܐ ܡܠܟܘܬܐ. ܘܡܠܟܐ ܀ ܕܢܗܘܐ ܒܗ ܒܡܠܟܐ ܐܬܚܙܝ ܡܠܟܘܬܐ. ܠܡܠܟܐ
ܒܗ ܐܬܚܙܝ ܢܦܠ ܕܚܝܠܐ ܡܠܟܘܬܐ ܠܟܠܐ. ܕܒܬܪܗܘܢ ܚܠܦ ܘܢܦܠ ܒܗܘ ܢܗܘܐ. ܗܘܐ
ܒܗ ܢܦܠ ܒܗ. ܐܝܟܢܐ ܕܡܬܚܙܝܢܘܬܗ ܠܐܬܪܝ ܒܡܠܟ ܒܪܝܫܗ. ܡܠܟܘܬܐ ܕܝܢ. ܕܠܐ ܢܗܘܐ
ܡܠܟܐ ܡܢܗ ܒܗ ܒܗ ܘܒܗ. ܢܗܘܐ ܒܗ ܡܠܟܘܬܐ: ܕܝܠܗ ܠܐܡܠܟܘܬܐ ܘܡܠܟܘܬܐ. ܗܟܢܐ
ܕܝܢ ܐܬܚܙܝ ܐܝܟܢܐ ܕܢܗܘܐ. ܡܠܟܘܬܐ ܕܝܢ ܕܡܠܟܘܬܐ. ܢܗܘܐ ܘܡܠܟܘܬܐ ܡܠܟܘܬܐ ܀ ܒܟܠܗ
ܒܗ ܗܘܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܢܗܘܐ ܢܗܘܐ ܕܝܠܗ ܕܠܗܐ ܐܦܪ ܀ ܡܠܟܘܬܐ ܒܡܠܟܘܬܐ ܐܝܟܢܐ
ܠܡܠܟܐ. ܐܝܟܢܐ ܬܪܥܐ ܐܝܟܢܐ ܐܠܗܐ ܐܢܬ. ܡܠܟܘܬܐ ܘܡܠܟܐ ܒܡܠܟܘܬܐ ܗܟܢܐ. ܘܠܐ ܠܐܡܪ
ܒܡܠܟܐ ܐܠܐ ܒܡܠܟܐ ܗܘ ܡܠܟܘܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܀ ܐܝܟܢܐ ܬܪܥܐ ܕܒܪ ܡܠܟܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. ܘܠܐ
ܠܐܡܪ ܡܠܟܘܬܐ ܒܗܘܢ. ܒܪ ܙܥܘܪܐ ܐܬܚܙܝܬ ܀ ܗܘ ܒܗ ܐܝܟܢ ܐܝܟ ܡܢ ܢܗܘܐ. ܘܡܠܟ ܠܗܘܢ[7]

[1] Cod. habet ܒܩܪܐܐ pro ܒܬܪܐ. — [2] Cod. ܒܡܠܟܘܬܐ ܡܢ. — [3] Textus simplex ܐܚܪܢܐ. — [4] Ex cod. addit. 12144 Musæi Brit. fol. 58 v°, col. 2. — [5] Textus simplex ܕܠܐ. — [6] Textus simplex ܐܝܟ. — [7] Textus simplex ܒܗ.

ܒܠܚܘܕ ܀ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܠܗܢ ܡܫܝܚܐ. ܒܗܕܐ ܕܝܢ ܕܠܗ ܚܠܦܝܢ܇ ܒܗܘܢܐ ܕܒܢܝܢܫܐ܇ ܡܢ ܐܠܐ
ܠܗ ܠܚܘܕ ܒܗܘܢܐ. ܐܦ ܠܗ ܡܫܝܚܐ ܐܢܫܐ: ܟܠ ܚܝܠܐ ܕܡܫܡܫܢܐ[1] ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܠܐܠܗܘܬܐ
ܕܒܥܡܪ ܀ ܦܩܕ ܐܢܐ ܕܐܬܟܠܝ ܒܝܕܝ ܀ ܘܐܬܒܝ ܬܪܘܨܘ[2] ܡܢܘܐ ܀ ܘܪܒܬܐ ܡܢܘܐ[3] ܐܠܦܬܐ. ܩ.
ܕܡܫܡܫ ܚܝܠܐ ܕܡܢܟܪܝܐ: ܒܗܘܢ ܕܐܬܡܠܟܘ ܠܟܘܪܗܢ ܕܠܐܪܥܐ. ܡܢܘܐ ܕܝܢ ܟܠ ܦܢܝܬܐ ܡܢܘܕܐ.
ܐܬܪܐ ܕܝܢ ܟܠ ܡܫܬܒܚܘܬܐ ܕܘܟܝܐ ܕܢܦܫܐ. ܕܒܗܬܐ ܐܦ ܟܠ ܡܩܕܫܬܐ ܕܩܢܝܐ ܒܢܝܐ ܘܒܗܝܢ
ܕܒܗܘܢ ܐܢܫܬܐ ܀ ܐܬܪ[ܐ] ܟܠ ܡܫܬܡܠܝܢܘ ܩܢܘܡܝܢ ܀ ܒܗܘܢܐ ܕܝܢ ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܘܒܪ ܕܝܢ
ܕܡܠܟܘܬܐ. ܩ. ܕܐܬܡܠܟܘ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܒܫܡܝܐ ܘܒܐܪܥܐ ܘܠܐܦܝ ܐܢܫܐ ܀ ܕܕܝܢ ܒܡ ܐܢܫ ܠܟܠ. ܩ.
ܡܢ ܦܫܝܛܐ ܕܐܬܐܝܢ ܠܗ ܦܪܘܩܢܐ܇ ܠܟܠ ܠܗ ܡܢ ܡܕܢܚܐ. ܠܗ ܡܢ ܡܥܒ ܠܗ ܠܒܢܝܐ
ܗܘ ܕܟܠܗ ܢܦܫܐ ܗܘܐ܇ ܐܠܐ ܡܢ ܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܗ ܠܗ. ܢܦܫ ܢܦܫܐ ܒܡܫܬܠܛܢܘ.
ܩ. ܕܝܢ ܕܢܦܫܐ ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܡܫܬܪܝܢ ܒܗ ܗܠܝܢ ܕܠܐ ܡܢ ܚܝܠܐ ܕܠܗ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗܘ
ܕܢܫܒܚ ܀܀ ܒܗܠܝܢ ܒܗ ܘܠܐ ܐܬܒܣܡܘ. ܩ. ܕܒܗܠܝܢ ܒܚܝܠܐ ܕܩܘܫܬܐ ܗܠܝܢ ܕܒܗܘܢ
ܡܫܡܫܐ ܢܦܫܐ ܠܗܘ ܕܠܗ ܟܠܐ. ܘܐܬܒܣܡ ܕܐܠܗܘܢ ܒܗ ܡܢ ܡܫܡܫܢܐ ܗܠܝܢ ܕܒܗܠܝܢ ܀
ܐܬܒܣܡܘ ܒܗܘܢ ܢܦܫܬܐ ܕܡܫܡܫܝܢ ܒܡܫܝܚܘܬܐ. ܡܫܬܘܕܥ ܘܒܗܘܢ. ܘܡܫܡܫ[4] ܐܢܫܝܢ
ܕܟܠܗܝܢ. ܕܡܫܡܫܐ ܢܦܫܐ ܐܦ ܡܫܬܡܠܝܢ: ܡܫܝܚܐ ܐܠܗܢ ܢܦܫܐ. ܢܦܫܬܐ ܕܒܗ ܡܫܡܫܢܝܢ
ܡܫܡܫܐ. ܘܗܘ ܕܒܗ ܕܡܫܬܘܕܥ ܒܗܘܢ ܕܒܗܘܢ: ܒܗܘܢ ܡܫܡܫ ܡܢܗ. ܩ. ܗܘܝܐ ܗܘ
ܕܡܫܡܫ ܗܘܐ ܒܗܘܢ܇ ܐܝܟܢܐ ܕܠܐ ܒܗܘܢ ܡܫܡܫ ܠܗܘܐ ܚܝܐ. ܒܡܫܡܫܢܘ ܕܚܝܠܐ ܀ ܡܢܗ
ܕܒܗ ܡܢ ܕܪܐ ܡܫܬܐܠܝܢ ܒܢܝܐ ܘܡܫܬܒܚܐ ܀ ܩ. ܕܐܡܪ[ܝܢ] ܠܗ ܡܢܗ ܒܗܘܢܗ. ܘܐܬ[ܝ] ܐܠܐ ܡܢܗܬܐ
ܕܒܠܚܘܕ. ܐܝܟܢܐ ܕܡܫܡܫܝܢ ܐܦ ܚܝܢ ܠܐܠܗܐ ܕܢܦܫܬܐ ܕܒܗܠܝܢ ܐܠܗܢ ܀ ܕܝܢ ܚܘܪ
ܡܫܡܫܢ ܀ ܘܒܗܝܢ ܕܝܢ ܠܗ ܟܠ ܠܐܠܗܘܬܐ ܡܫܬܒܚ[ܐ] ܐܠܐ ܟܠ ܐܢܫܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܡܠܬܐ. ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ
ܕܝܢ ܒܪܢܫܐ ܡܫܝܚܐ ܚܘܪܬܐ ܠܒܢܝܢܫܐ ܀ ܕܕܝܢ ܟܠ ܡܢ ܩܕܡܝܬܐ. ܩ. ܢܦܫܗ ܗܘ ܡܫܡܫܢܗ ܡܢ
ܡܢܗܝܢ ܩܕܡܝܬܐ ܕܟܠܗܝܢ܇ ܡܛܠ ܕܡܫܬܡܠܝܐ ܡܢܗ ܗܘ ܕܗܘܐ ܕܠܐ ܚܝܠܐ ܘܠܐ ܦܓܪܐ ܀ ܢܦܫܗ
ܕܕܝܢ[5] ܡܫܪ ܀ ܢܦܫܐ ܕܡܫܡܫܐ ܕܒܗܐ ܐܠܗܘܢ ܡܫܝܚܐ. ܡܛܠ ܕܡܫܬܒܚ ܡܢ ܡܢܗ ܗܘܐ܇
ܒܗܘܢ ܕܢܫܬܡܠܐ ܠܐ ܠܒܪ: ܕܗܘܐ ܕܝܢܐ ܐܠܗܢ ܀ ܩܕܝܫܘ[6] ܟܠ ܡܫܬܡܠܝܢ ܘܐܬܒܣܡ ܡܢ ܒܗܘܢ ܀
ܠܒܬܐ ܕܒܗ ܐܠܗܐ ܀ ܘܒܗܝܢ ܕܝܢ ܐܠܗܘܬܐ ܡܫܬܒܚܐ ܡܫܡܫܐ: ܕܒܗܘܢ ܕܡܢ ܡܢܗ ܡܫܡܫܢܐ
ܘܦܪܘܩܐ ܕܚܝܐ ܐܠܗܘܢ ܗܘܘ܇ ܐܘܫܡܥܝܢ ܗܘܘ ܒܗܘܢ. ܘܡܫܡܫܢܐ ܐܘܫܡܥܐ ܘܐܠܗܐ ܒܗܘܢܐ
ܕܒܗܝܢ ܗܘܘ ܀ ܒܢܝܢܫܐ ܐܝܟ ܡܬܠ ܕܡܫܡܫ ܒܫܡܫܐ. ܘܡܢܗ ܟܠ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܡܫܡܫܐ[7] ܀ ܒܚܝܠܐ

[1] Ex codice addit. Musæi Brit. 12144, fol. 58 v°, col. 2. — [2] Textus simplex ܢܘܗܪܐ. — [3] Textus simplex ܢܘܗܪܐ. — [4] Textus simplex ܢܦܫܗ ܐܘܪܚ ܡܢ ܢܘܗܪܐ ܗܘܐ. — [5] Textus simplex ܢܦܫܗ ܐܝܟ ܡܠܟܐ ܕܗܘܐ. — [6] Cod. ܩܘܪܝܗ. — [7] Textus simplex aliter se habet: ܒܢܝܢܫܐ ܐܝܟ ܕܡܛܠ ܟܠ ܡܫܡܫܐ ܕܡܫܡܫܐ.

ܗܟܢ [1] ܐܠܗܝܗܘܢ ܕܝܠܗܘܢ ܐܝܠܝܢ ܕܬܫܡܫܬܐ ܐܠܗܝܗܘܢ ܟܪܣܐ ܕܦܓܪܐ. ܕܝܠܗܘܢ ܦܓܪܐ ܢܚܡܬܐ
ܘܩܝܡܐ ܡܣܬܝ̈ܐ. ܒܗܠܝܢ ܟܢ ܐܦ ܒܗܘܢ ܕܗܘܘ ܡܬܒܠܝܢ ܒܬܫܡܫܬܐ ܘܠܐ ܒܫܦܝܘܬܐ ܐܝܟ
ܡܘܬܐ ܀ ܗܟܢܘܢ. ܦܠܓܘܬܐ ܕܗܘܕܝܐ ܘܡܬܩܪܝܢ ܚܟܝ̈ܡܐ ܕܥܠܡܐ [2] ܀ ܒܗܠܝܢ ܟܢ ܡܬܚܫܒܝܢ.
ܕܐܦ ܒܗܠܝܢ ܕܒܝܬ ܚܝ̈ܐ ܕܪ̈ܘܚܐ ܐܬܦܫܛܘ ܒܝܬ ܡܫܟܢܐ. ܕܐܬܦܪܫܘ ܦܪܝܫܐ
ܘܡܬܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܡܬܝܩܢܝܢ ܘܡܬܚܒܠܝܢ ܒܟܠܗ ܦܓܪܗ. ܟܕ ܚܙܐ ܡܫܝܚܐ ܕܩ̈ܕܡܐ ܀
ܦܫܩܗ ܒܩܢܘܡܐ ܕܝܠܗ ܡܚܘܐ ܀ ܦܘܪܫܐ ܘܗܒܠ ܘܦܫܩܬܐ. ܕܝܠܗܘܢ ܡܬܩ̈ܢܐ ܕܒܝܬ
ܡܫܝܚܐ ܐܠܗܝܘܬܐ. ܒܩܝܡܐ ܕܝܢ ܐܠܗܝܗܘܢ ܩ̈ܠܐ ܕܪ̈ܘܚܐ ܕܢܦܩܝܢ ܡܢ ܦܘܡܗܘܢ. ܘܡܛܠ
ܕܟܬܒܐ ܢܒܝܐ ܐܝܟ ܒܩܝܡܐ. ܘܐܚܝܕ ܒܝܬܗܘܢ ܢܦܩܐ ܦܬܐ ܘܡܬܚܫܒܐ ܡܢ ܡܬܩܢܝܢ ܡܘܫܐ
ܒܟܬܒܐ ܕܡܬܩ̈ܢܐ. ܗ̄. ܡܬܡܫܚܢܘܬܐ [3] ܕܠܚ̈ܝܐ ܐܬܚܫܒܐ ܀ ܐܬܦܘܘܢ ܒܩ̈ܠܐ ܕܪܘܚܐ ܕܢܒܝ̈ܐ [4]
ܒܦܘܪܫܢܐ ܘܡܛܠ ܠܐܝܟܢ ܀ ܐܝܟܢܐ ܕܒܝܬ ܐܠܗܝܗܘܢ ܕܝܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܕܐܬܡܫܚܘ ܦܘܪܫܢܐ
ܕܗܘܐ. ܒܡܫܝܚܘ ܕܩ̈ܠܐ ܠܐܝܟܢ ܕܫܡܫܝܢ ܀ ܒܪܫܗ ܒܩܠܐ ܕܡܠܐ ܠܟܠ ܥܠܡܐ ܕܫܡܥܐ [5] ܀
ܗܘ ܥܠܡܐ ܕܫܠܡܘܬܗ ܀ ܗܟܢܐ ܟܢ ܩܠܐ ܒܗ ܒܟܢܫܐ ܕܗܘܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܒ ܡܬܩ̈ܢܝܢ
ܒܗ ܩ̈ܠܐ ܠܫܒ̈ܝܠܐ. ܢܦܠ ܡܛܠ ܒܗܘܢ ܕܝܡܐ ܐܝܟ ܕܒܫ̈ܒܝܠܐ ܢܗܝ̈ܪܐ ܡܫܬܡܫܐ ܀
ܡܫܠܡ ܟܢ ܒܪܘܚܐ ܕܡܫܚܐ ܕܒܗ. ܡܬܚ ܗܘܐ ܦܬܚܗ ܒܗ. ܕܒܗܠܝܢ ܕܠܐ ܢܦܪܚ ܀ ܀
ܡܩܝܡܝܢ ܒܫܘܪܐ ܕܫܡܐ ܘܡܬܩܝܡܝܢ ܠܗ ܣܘܓܐܐ ܕܗܘܐ ܀ ܒܠܗ ܕܝܢ ܕܠܫܡܐ ܐܠܗܝܐ ܒܗܠܐ.
ܡܩܠ ܕܝܢ ܐܠܗܝܗܘܢ ܒܫ̈ܘܪܐ ܕܫܡܐ. ܗ̄. ܐܝܟܢ ܕܒܝܬܗܘܢ ܒܡܫܝܚܐ ܡܬܩܪܝܢ ܒܫܘܪܐ ܠܫܡܐ
ܒܝܬܗ ܫܡܐ. ܡܬܝܩܢ ܒܐܝܕܗ ܒܟܢܫ[ܐ] ܒܗܘܢ ܘܫܘܬܦܘܬܐ ܒܪܫܝܬܐ: ܕܬܚܝܬܐ ܒܟܠܗ
ܒܫܘܒܚܐ ܡܫܪܝܬܗ ܀ ܚܕܝܘ ܐܝܟ ܕܒܟܢܝܢ. ܦܫܛܐ ܡܢ ܐܪ̈ܙܐ [6] ܀ ܒܟܢܝܢ ܘܒܗܠ ܛܘܪܐ: ܒܘܪ
ܕܐܠܐ ܦܫܛ ܗܘܝܢ ܡܬܒܢܝܢ ܒܝܬܐ: ܡܢ ܡܬܒܥܠ ܒܪܘܚܐ ܕܐܪ̈ܙܐ: ܡܬܒܘܪܟܬܐ ܕܫܘܦܪܐ. ܠܗ
ܕܝܢ ܕܬܐ ܡܫܠܡܐ ܡܬܚܙܝܐ ܀ ܫܡܥܢ [7] ܫܡܘܐܠ ܀ ܫܡܠ ܟܢ ܒܡܫܡܫܢܝܢ ܕܒܫܡܐ
ܠܫܡܝܐ. ܗܟܢ ܕܝܠܗܘܢ ܡܫܡܠ ܡܫܡܫܐ ܡܬܝܕܥ ܀ ܗܘ ܕܝܢ ܗܘܝܘ ܫܡܥܘܢ ܒܢܝ̈ܐ ܐܦܪܝܡ ܀
ܒܗܘܢ ܟܢ ܕܡܢ ܫܡܝܐ ܕܢܚܬ ܠܗ. ܗܘܐ ܐܢܐ ܐܦ ܫܡܝܐ ܒܗܘܢ ܕܢܦܠ ܥܠܝ̈ ܫܡ̈ܝܐ ܀ ܠܐܠܗܐ
ܐܠܐ ܕܗܘܝܢ ܡܫܡܫܐ ܒܫܡܝܐ. ܠܐܠܗܐ ܗܘ ܕܗܘܝܢ ܕܡܫܡܫܝܢ ܒܫܡܝܐ ܀ ܗܘܝܢ ܟܢ ܐܠܗܝܗܘܢ
ܢܦܫܬܐ ܒܫܘܠܛܢܐ ܕܒܗܝܢ ܒܗ. ܗܘܐ ܕܡܬܠ ܐܝܟ ܐܠܗܐ.. ܦܫܝܛ ܒܫܘܒܚܐ ܕܡܬܚܙܐ.
ܗܘܐ ܕܡܢܝ̈ܢ ܠܐܠܗܐ [8]. ܦܫܛ. ܡܛܠ ܢܫܡܥܘܢ ܐܝܟ [9] ܕܐܦ ܒܫܡܝܐ ܡܬܚܙܝܐ ܗܘܝܐ ܕܫܡܝܐ ܀

[1] Ex codice addit. Musæi Brit. 12144, fol. 59 r°, col. 1. — [2] Alius est textus simplex: ܗܟܢܘܢ ܐܝܟ ܡܬܩ̈ܢܐ ܕܚܟ̈ܝܡܐ. — [3] Cod. ܡܬܡܫܚܢܘܬܐ. — [4] Alius est textus simplex. — [5] Alius etiam hic est textus simplex. — [6] Textus simplex ܚܕܝܘ ܐܝܟ ܕܒܟܢܝܢ ܦܫܛܐ ܡܢ ܐܪ̈ܙܐ, «Pectus ejus ut Libani, etc.» — [7] Textus simplex ܫܡܥܘܢ ܐܝܟ ܡܫܡܫܢܐ ܕܒܫܡܐ. — [8] Cod. ܟܦܠܐ. — [9] *Ibid.* col. 2.

ܕܕ- ܢܒܥ ܒܓܠܝܢܗ ܠܩܕ̈ܡܝܐ ܕܕܘܟܐ ܀ ܗܘ ܓܝܪ ܕܢܣܒ ܠܐ ܗܘ ܕܐܠܐܬܐ- ܡܢ ܡܘܡܣܐ
ܘܨܒܘܬܗ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܘܒܠܐ. ܥܡܠܐ ܕܝܢ ܕܐܬܐ ܕܠܐܘܝܠܝܗܘܢ ܐܬܝܗܘܢ. ܦܬܓܡܐ ܕܗܘܝܐ.
ܠܐ ܕܗܘܐ ܕܡܫܬܥܪܐ ܕܒܗܘܢ ܒܟܠ ܐܠܗܐ ܒܝܕ ܢܦܫܐ ܡܬܕܒܪܝܢ ܀ ܒܡܕܒܪܐ ܒܝ̈ܫܐ
ܡܒܣܬܡܢ ܡܩܦܠܐ[1] ܀ ܒܚܕܐ ܓܝܪ ܐܠܗܘ ܠܐ ܢܦܩ ܐܦ ܐ ܕܡܪܕܐ ܡܦܫܩܐ ܒܟܠ ܡܦܫܩܝܢ
ܕܡܬܦܪܫܢܘܬܐ. ܐܡܪܐ ܕܒܣܝܡܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܘܠܐ ܡܫܬܡܠܝܢܐ ܢܒܥܐ ܘܢܝܚ ܒܗ. ܒܗ ܦܐܪܐ
ܒܩܘܡܐ ܀ ܗ̄. ܒܪܘܡܐ ܡܫܒܚܐ ܕܢܚܬܐ ܀ ܐܢܐ ܓܒܪܐ ܗܘܝܬ ܠܗ ܗܘ ܕܢܚܬ ܒܩܘܡܝܐ. ܗ̄.
ܗܝܠܝܢ ܕܢܣܒ ܠܡܦܪܐ ܡܒܠܐ. ܗܘܦܝܟ ܠܒܪܗ ܚܕ ܡܪܝܐ. ܠܗܠ ܡܛܠܬܗ ܕܦܘ̈ܩܕܢܐ ܦܪܫܬܐ ܀
ܡܦܝܠܐ ܡܢܬܗ ܐܝܟ ܓܒܠܐ. ܕܐܠܗܐ ܐܝܟ ܐܦܪܝܡ. ܕܡܢܐ ܐܠܗܐ ܐܝܟ ܡܫܬܒܪܐ. ܗ̄.
ܕܐܝܟ ܓܒܠܗ ܕܡܢܐ ܐܠܗܐ ܕܗܘܐ ܢܦܫܝܢ ܒܪܘܚܐ ܕܚܒܪܐ. ܒܝ ܕܦܠܐ ܐܠܗܐ ܒܡܦܬܓܡܢ
ܠܐܦܪܝܡ ܒܟܠܗ ܡܫܝܚܘܬܐ ܕܒܗ. ܗܘ ܕܝܢ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܡܫܝܚ ܀ ܐܦܪܝܡ[ܗ] ܒܬܘܒܢ ܡܢ
ܒܡܒܕܢ ܗܝܠܝܢ ܕܗܘܝܢ ܐܦܪܝܡܝܐ. ܗ̄. ܐܦܪܝܡܝܐ. ܗ̄. ܕܠܐ ܐܝܟ ܕܒܟܠ ܕܕܡܫܝܚܐ ܕܐܬܐܡܪ-
ܗܬܝܢ ܒܗ ܕܠܐ ܐܦܪܝܡ ܦܝܫ. ܐܝܟ ܕܡܢ ܦܪܝܡ ܒܝܬ ܠܗ. ܐܠܐ ܒܝ ܗܘܝܢ ܒܦܬܓܡܐ ܦܬܚ
ܐܠܗ ܀ ܕܠܐܦܪܝܡ ܕܡܢ ܬܪܝܢ ܐܠܗ ܀ ܐܘܠܐ ܠܗ ܒܕܡܐ ܒܝܬ ܒܪ̈ܝܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ: ܐܡܪܐ ܕܐܦܝܐ
ܚܠܐ ܠܡܦܪܝܢ ܠܗܘܐ ܦܣܝܚܐ ܠܟܘܠܗ ܀ ܬܠܬܝܢ ܐܢܬܝ ܡܬܒܥܝܢ ܘܐܬܝܢ ܕܗܘܝܢ. ܡܟܬܒܢܘܬܐ
ܕܒܗ ܠܗܘܢ ܡܢܝܢ ܀ ܡܠܟܘܬܐ ܘܫܠܝܛ. ܢܦܩܬܐ ܗܘܝܢ ܕܡܢ ܢܒܝܐ ܠܫܡܝܐ ܘܢܣܒܬܐ
ܡܦܩܝܢ ܒܡܒܥܘܬܐ. ܐܡܪܐ ܕܐܦ ܡܢ ܡܫܝܐ ܕܦܬܚܐ ܢܦܩܝܢ. ܕܗܘܝܬܐ ܓܝܪ ܗܘܝܢ ܕܡܢ
ܕܫܠܝܐ ܕܢܦܫܐ ܕܠܡܦܪ. ܒܡܫܝܚ ܡܫܝܚܘܬܐ. ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܐܘܦ ܗܘܝܢ ܕܠܒܝܢ ܒܡܫܝܚܘܬܐ
ܦܣܝܚܬܐ. ܘܠܐ ܒܪܘܚܐ ܐܠܐ ܠܐܦܪܝܡܬܐ ܡܫܝܚܘܬܐ ܕܗܘܡܫܝܚܘܬܐ. ܡܫܝܚܐ ܓܝܪ ܗܘ ܕܐܦܪܝܡ.
ܦܐܪܐ ܗܘ ܕܐܬܡܫܝܚܘܬܐ ܡܘܕܝܐ ܒ ܗܠܐܬܐ ܀

II

SANCTI HIPPOLYTI IN CANTICUM CANTICORUM FRAGMENTA[2].

A

ܕܗܦܘܠܘܛܘܣ ܡܢ ܦܘܫܩܐ ܕܫܝܪܐ ܫܝܪ̈ܝܢ ܀

ܒܗܠܝܢ ܗ̈ܘܦܟܐ ܒܐܪܥܢ ܡܬܚܙܐ. ܒܝ ܡܦܩܢܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘܐ. ܒܗܠܝܢ ܒܐܘܠܬܐ
ܡܢܝܢ ܒܝ ܐܡܘܢܝܢ ܒܢܥܝܪܘܬܗ ܒܥܠܬܐ ܒܒܪܬܐ. ܐܘ ܒܙܐ ܬܒܐ. ܘܒܙܕܐ ܕܐܬܐܬ ܡܐܡܪܐ[3] ܀

[1] Textus simplex ܕܢܚܠܐ ܒܫܡܝܐ ܘܫܒܘܚܐ ܒܩܘܕܫܐ. — [2] Ex cod. addit. 12156, fol. 170 r°, col. 1. — [3] Fragmentum hoc jam reperimus in codice 12144, fol. 58 r°; vide p. 36. Cfr Migne, *Patrol. gr.* t. X, col. 627, 628.

B ·

ܡܛܠܬ ܬܚܘܡܐ ܕܡܢܗ ܗܘ ܕܡܢܗ ◆

ܐܘ ܠܡܫܬܘܕܥܢܘܬܐ ܚܕܬܐ. ܐܘ ܒܥܕܬܐ ܩܘܪܒܐ[1]. ܗܐ ܒܪ ܕܕܝ ܒܪ ܡܩܪܐ ܐܬܐ. ܡܛܠ ܗܘ ܩܘܪܒܐ. ܡܫܟܚܐ ܗܘܐ ܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡ ܠܡܫܪܝܐ ܕܒܠܘܬܐ. ܘܩܘܪ ܗܘܐ ܡܢ ܩܪܒܐ ܠܡܘܫܐ. ܘܩܘܪ ܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡ ܬܘܕܝܬܐ.

C

ܕܡܢܗ ܗܘ ܕܡܢܗ.

ܐܠܐ ܢܩܠ ܒܠܒܢܐ ܕܒܢܝ ܒܗ ܒܡܒܥܐ. ܒܒܠܗ ܐܡܪܐ ܘܠܐ ܐܬܚܣܠܗ. ܡܛܠ ܓܝܪ ܒܒܢܝ ܐܢܫ ܒܚܛܐ ܒܢܘܗܝ ܡܬܚܪܐ. ܠܐ ܐܬܚܣܝܢܘܢ ܐܡܪ. ܠܐ ܗܘܐ ܓܝܪ ܡܒܥܐ ܐܠܗܘܢ ܐܠܐ ܕܗܘܐ. ܐܠܐ ܡܛܠܐ. ܡܛܠ ܒܒܢܝ ܐܢܫ ܟܠ ܐܪܒܥܐ. ܒܗܘ ܕܗܘܐ ܟܠ ܒܫܘܠܐ ܐܡܪ.

III

SANCTI HIPPOLYTI EX COMMENTARIIS IN EZECHIELEM PROPHETAM [2].

ܕܦܝܫܐ ܐܬܟܬܒܘ. ܘܡܛܠ ܓܝܪ ܐܦ ܡܬܩܛܠܝܢ ܗܘܘ ܒܡܢܘܬܐ ܘܩܢܝܢ ܕܡܬܒܥܝܢ ܠܐܬܪܐ: ܒܪ ܠܐܪܥܐ ܕܒܒܠ ܕܐܪܥܐ ܐܘܪܫܠܡ. ܠܐܘܡܬܐ ܘܡܘܒܠܢܐ ܕܐܟܐ ܡܬܦܪܩ ܗܘܐ. ܠܡܫܬܘܕܥܢܘܬܐ ܕܐܬܒܪܝܘܗܝ ܡܬܚܡܬܢܐ. ܠܐܪܥܐ ܦܬܝܐ. ܚܕܐ ܕܝܢ ܟܠ ܚܝܘܬܐ ܐܪܒܥ ܦܪܨܘܦܝܢ ܐܝܬ ܗܘܐ. ܡܛܠ ܕܒܟܢ ܐܠܗܘܬܐ ܐܘܪܫܠܡ. ܕܐܪܒܥ ܕܒܒܠ ܡܬܚܙܝܐ. ܦܪܨܘܦܐ ܦܝܫܐ ܐܦܪ. ܕܚܕ ܗܘܐ ܠܐܪܥܐ. ܒܡܘܒܠܐ ܕܡܦܝܠܐ ܡܬܡܘܬ. ܒܗܘ ܕܡܬܚܙܝܐ ܒܥܘܠܐ ◆

ܗܘ ܕܝܢ ܕܐܪܒܥ ܕܒܠܐ ܠܐܪܥܐ. ܒܝܬܝܩܘܬܐ ܘܦܠܓܘܬܐ ܗܢܘܢ ܕܐܪܥܐ ܗܘ ܕܡܢ ܡܫܟܢܐ ܕܡܬܥܒܕ ܗܘܐ. ܡܚܘܝܐ ܗܢܘܢ ܡܛܠ ◆ ܗܘ ܕܠܐܠܗܐ ܕܡܛܐ ܒܒܪܝܬܐ. ܒܝܬܝܩܘܬܗ ܕܒܪܐ. ܘܐܦ ܒܡܘܒܠܐ ܠܐܘܪܐ ܕܒܢܝܢܐ ܗܢܘܢ. ܗܘ ܕܐܬܚܙܝ ܡܬܚܙܝܢ: ܗܘ ܕܝܢ ܕܐܪܒܥܐ ܕܒܪܐ. ܒܐܪܥܐ[3] ܪܘܚܐ ܕܚܝܐ ܕܦܪܨܘܦܘܗܝ ܦܪܝܫ ܒܡܘܒܠܐ ܕܡܠܐܟܐ ܠܟܠ. ܒܗܘ ܕܡܦܪܩܢܐ ܡܘܫܐ ◆ ܒܪܝ[4] ܘܡܢ ܫܡܝܐ ܕܐܦܪ: ܕܫܘܪܝܐ ܘܕܡܘܬܦܪܨܘܦܐ ܕܟܠܗܝܢ ܕܫܡܝܐ: ܕܡܘܕܥܐ ܕܒܪܝܬܐ ܚܝܘܬܐ ܕܒܪܝܬܐ ◆

[1] Prima hujus fragmenti verba supra retulimus, p. 36. — [2] Ex codice addit. Musæi Britannici 12144, fol. 39 r°, col. 1. — [3] *Ibid.* col. 3. — [4] Quæ sequuntur reperies in commentariis sub nomine sancti Ephræmi vulgatis, t. V, p. 167 C, linea 3, paucis mutatis.

[ܐܪܥܐ ܘܐܪܩܝܥܐ. ܕܗܘ ܡܫܝܚܐ. ܗ̄. ܕܠܦܘܢܛܘܣ] ܀ ܗܢܘ ܦܓ ܕܡܘܬܐ ܡܫܬܠܛܢܘܬܐ. ܘܐܬܪܘܢܐ
ܦܘܩܕܢܐ ܕܒܪܢܫܐ ܐܬܝܗܒ. ܕܒܡܠܘܐܐ. ܗܘܐ ܠܢ ܗܘ ܕܡܢ ܟܠܗ ܕܗܘܐ ܒܪܢܫܐ ܐܠܗܢ
ܠܟܠ ܡܢ ܟܠ ܀ ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܐܬܒܪܝܘ ܒܗ ܀ ܕܒܡܘܪܒܢܐ ܐܬܐܪܘܢܐ[1] ܕܒܡܥܢܝܐ ܘܒܡܫܪܟܐ
ܘܡܬܬܙܝܥܐ ܀ ܘܕܘܒܪܐ ܕܫܡܝܐ ܕܫܡܝܐ ܘܐܠܗܘܬܗ ܥܡܗ. ܐܬܐܪܘܢܐ ܕܒܚܝܠܐ ܘܡܬܩܘܡܝܢ
ܘܡܬܬܙܝܥܐ ܀ ܗܘ ܕܒܡܕܒܪܢܘܬܗ. ܕܡܠܐܟܐ ܘܐܪܟܘܢܐ ܘܐܪܟܘܢܐ ܀ ܘܫܘܠܛܢܐ ܐܝܟ ܡܬܒܪܝܢ܀
ܠܟܠ ܦܬܟܐ ܕܡܢ ܐܪܒܥ ܀ ܦܫܛܗ ܗܘܐ ܐܝܟ ܐܠܦܐ ܕܒܝܬܐ. ܘܐܝܟ ܕܒܗ ܦܬܓܡܐ ܕܫܡܝܐ ܘܡܬܟܬܒ
ܦܓܪܐ. ܘܡܬܬܠܝ ܒܗ ܡܢܬܐ ܘܡܫܬܟܚܐ ܘܐܬܟܬܒܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܬܟܢܫܘ ܒܟܢܫܐ ܗܘܐ. ܗ̄.
ܗܘܡܢܬܐ ܡܢ ܟܠܗ. ܗ̄. ܐܬܟܬܒܐ ܘܩܘܡ. ܗ̄ ܗ̄. ܒܟܬܒ ܒܗ ܠܡܟܬܒܐ ܘܡܦܪܫ ܒܡܫܡܫܢܐ
ܒܟܬܒܐ ܕܡܘܬܐ ܒܫܪܒܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܕܐܬܟܬܒ ܘܐܬܥܒܕ. ܘܐܝܟ ܕܒܬܪܐ[2] ܗܘܐ ܡܘܬܐ
ܠܟܬܒܐ ܕܡܘܬܐ. ܘܐܝܟ ܕܐܫܬܪܝ ܒܗ ܒܫܡܝܐ ܒܦܬܓܡܐ ܒܗ ܡܬܓܠܝܢ ܒܘܪܐ ܒܗ[3] ܀ ܒܟܬܒܐ
ܐܬܓܠܝ ܕܐܪܐ ܕܚܝܠܐ ܘܡܫܬܥܝܢ ܕܒܟܬܒܐ ܠܡܘܬܐ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܐ ܀ ܘܫܪܐ ܡܢ ܦܘܩܕܢܐ ܘܐܬܐܪܘܢ
ܐܝܟ ܕܡܫܝܚܐ ܢܘܗܪܐ ܀ ܗܘ ܘܡܫܝܚܐ ܒܟܬܒܐ ܕܐܬܝܗܒ ܒܡܘܬܗ. ܐܬܓܠܝ ܐܝܟ ܗܢܐ ܀
ܗܘ ܕܒܟܬܒܗ ܒܗ ܡܫܝܚܐ ܕܡܢ ܟܬܒ ܀ ܐܦ ܡܫܝܚܐ ܕܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܐܬܠܒܫ[4] ܘܗܘܐ ܒܟܘܡܪܐ ܐܝܟ
ܕܒܡܠܐ ܫܠܡ. ܗ̄ ܘܕܗܘܐ ܒܟܘܡܪܐ ܐܝܟ ܕܒܡܠܐ ܫܠܡ. ܗܘ ܗܘ ܕܐܬܒܢܐ ܐܠܗܘܬܗ ܕܐܪܥܐ.
ܕܫܟܢ ܡܠܟܘܬ ܒܟܘܡܪܐ ܫܡܝܐ܀ ܠܗܘ ܡܢ ܕܒܡܠܐ ܒܟܘܡܪܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܟܠ ܒܟܬܒܐ
ܒܟܬܒ ܡܫܝܚܐ ܘܒܦܓܪܐ ܒܟܠܗ ܒܝܘܡܗ. ܘܐܦܠܐ ܟܠ ܒܟܬܒܐ ܕܠܐ ܦܫܘܛ ܐܢܐ ܡܫܬܠܛܢܘܬܗ ܀ ܫܡܝܐ
ܐܡܪ ܕܠܐ ܒܝܘܡܗ ܐܠܐ ܕܒܪ ܚܝܐ ܒܟܬܒ ܕܢܦܫ ܐܢܐ ܒܫܡܝܐ. ܘܟܠܗ ܐܝܟ ܫܘܒ ܒܝܘܡܗ ܕܒܪ ܚܝ
ܡܢ ܒܫܡܝܐ ܡܦܬܚܝ ܗܘܘ ܟܠ ܀ ܗܘ ܐܬܟܢܫ ܒܗ ܒܬܪܝܢ ܐܝܟ ܡܫܡܫܐ ܕܒܟܬܒ ܡܢ ܦܓܪܐ.
ܘܡܫܡܠܝ ܢܘܗܪܐ ܘܐܬܟܠܠ[5]. ܗ̄ ܐܬܟܬܒ ܐܡܪ ܒܗ ܒܬܪܝܢ ܡܢ ܕܒܟܬܒܐ ܐܝܟ ܡܢܗܪܢܐ
ܕܒܟܬܒ ܡܢ ܦܓܪܐ. ܘܟܠܗ ܒܟܬܒܐ ܐܬܟܬܒ ܒܟܬܒܐ ܠܡܠܟܘܬ ܕܐܝܟ ܟܠ ܢܘܗܪ ܒܟܬ[6].
ܗ̄. ܕܒܟܬܒ ܢܡܫܘܚܘܢ ܡܛܠ[7] ܕܫܡܫ ܒܟܬܒܐ ܠܡܫܬܒܚܘܬܗܘܢ ܒܟܠ ܘܡܫܒܚܝܢ ܡܫܒܚܝܢ
ܡܫܒܚܝܢ ܀ ܒܫܡܝܐ ܕܗܘܐ ܡܫܒܚܝܢ ܒܟܬܒܗ ܐܬܟܬܒ ܐܠܗܘܬܐ. ܕܐܦܝܣ ܡܢ ܒܟܬܒܐ ܘܐܬܢܪ
ܐܝܟ܀ ܗ̄. ܗܘ ܒܟܬܒܝܢ ܡܢܬܘܢܐ ܡܢܝܢܘܬܐ. ܕܐܬܐܡܪ ܒܟܬܒܐ ܘܡܫܬܟܚ ܐܡܪܝܢ ܕܡܫܡܫܝܢ
ܐܠܐ ܒܗ. ܕܒܟܬܒܐ ܐܬܟܬܒ ܐܝܟ ܢܘܗܪܐ. ܘܡܫܬܟܚ ܡܬܬܘܡܢܘܬܐ ܀ ܗܘܘ ܒܟܬܒܢܘܬܐ ܘܐܡܪ
ܡܬܟܬܒ ܒܟܬܒ. ܗ̄. ܐܠܐ ܗܘ ܒܟܬܒܗ ܒܟܬܒܢ ܒܟܬܒ. ܐܬܐܡܪ ܒܟܬܒ ܒܗ ܐܝܟ ܒܟܬܒ ܡܫܡܫܐ
ܒܟܬܒܗ ܒܟܬܒܬܐ ܐܦ ܕܐܬܟܬܒ ܒܟܬܒܗ. ܘܕܐܬܟܬܒ ܒܗ ܒܟܬܒܬܐ ܫܪܝܐ ܗܘ ܕܐܬܟܬܒ ܒܗ.

[1] Sancti Ephræmi *Opera*, t. V, p. 167, ܦܘܪܢܐ ܐܬܐܪܘܢܐ ܗܘ ܡܢܗ. — [2] *Ibid.* F, ܒܬܪܐ ܕܐܝܟ. — [3] *Ibid.* p. 168. — [4] Codex ܘܐܬܠܒܫ. — [5] Ex codice addit. Musæi Britannici 12144, fol. 39 v°, col. 1. — [6] Codex in margine : ܢܘܗܪܐ ܕܒܟܬܒܐ. — [7] Codex ܡܢܝܢ pro ܡܢܝܢ.

ܠܐ ܢܗܘܐ ܟܢܫ ܀ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܟܢܫܬ. ܗ̄. ܐܬܐ ܗܘ ܓܝܪ ܟܕ ܟܢܫܘ ܠܗܘܢ ܐܘ ܒܡܘܠܟܢ
ܕܟܕ ܚܙܐ ܠܗ ܠܒܢ̈ܝ ܥܡܗ ܕܗܘܘ ܒܡܫܘܚܬܗ ܐܠܦܝܢ ܕܗܘܘ: ܐܝܟ ܡܐܬܐ ܫܘܬܦܗ ܘܡܢܝܢܐ
ܕܫܒܛܐ܆ ܢܬܦܪܫܘܢ ܕܐܬܦܠܓܘ ܫܒܛܝܢ ܐܘ ܚܕ ܡܢ ܒܢܝ̈ ܒܢܝ̈ܡܝܢܗܘܢ. ܐܬܝܗܒ ܓܝܪ
ܒܒܪܟܬܗ܆ ܐܝܟ ܒܒܪܬܐ ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܕܡܢܗܘܢ ܀ ܗܘܐ ܦܩܕ ܠܟܠܗ ܡܠܬܐ ܘܦܩܕ ܠܗ. ܗ̄.
ܡܠܬܐ ܕܢܦܠ ܠܗ. ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܒܫܠܝܘܬܗܘܢ܆ ܒܟܬܒܐ ܐܝܟ ܕܡܚܘܐ ܠܐܘܪܚܐ ܡܫܡܫܢܘܬܗ:
ܘܡܢ ܠܗܘܢ ܠܟܗܢܐ ܘܠܟܗܢܘܬܐ ܀ ܘܡܛܠ ܕܐܝܟ ܠܟܠܗܘܢ ܣܓܝ. ܗ̄. ܐܘ ܗܝܕܝܢ ܠܦܘܩܕܢܐ
ܕܗܘܐ ܠܗܘܢ ܠܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܡܢ ܙܪܥܗܘܢ ܠܟܗܢܐ ܕܠܐ ܡܛܠ ܕܦܩܕ ܗܘܐ[1] ܀ ܘܡܛܠ ܠܗ ܠܟܠܗ
ܘܡܫܡܫܝܢ ܒܫܡܝ. ܗ̄. ܠܗܘܐ܆ ܕܐ ܡܫܡܫܝܢ ܒܫܡܐ ܕܡܥܠܝ ܦܩܕܗ ܠܗܘܢ ܀ ܘܦܩܕܢ
ܠܟܗܢܐ ܕܒܫܡܝܐ ܐܦܪܝܩܢ. ܘܡܢ ܠܟܗܢܐ ܡܗܝܡܢܘܬܐ. ܘܡܢ ܠܗ ܐܘܪܫܠܡ ܫܦܝܪ[2]. ܗ̄. ܗܘܐ
ܠܗܘܢ ܠܐ ܐܘܪܚܬܐ ܕܢܗܘܘܢ ܠܗܘܢ ܘܡܫܡܫܝܢ ܐܦܪܝܩܢ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܕܐܝܟ ܠܟܗܢܐ
ܘܐܬܪܝ ܠܗܘܢ. ܡܛܠܡܬܐ ܕܡܢ ܚܝܠܐ ܢܦܠܐ ܐܝܟ. ܕܐܝܟ ܡܢ ܦܩܕ ܡܫܝܚܐ ܠܟܗܢܐ
ܡܫܝܚܐ܆ ܘܡܫܡܫܝܢ ܠܗ ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܦܩܕܝܢ. ܘܫܡܥܝܢ ܐܝܟ ܕܠܟܗܢܐ ܦܩܕܝܢ. ܐܘ
ܠܟܗܢܐ ܕܡܫܝܚܐ. ܘܡܛܠܡܬܐ ܘܡܛܠܡܬܐ ܀ ܘܢܦܠܬ ܕܝܢ܆ ܐܦܪܝܩܢ ܕܗܘܝܐ ܕܢܗܘܐ ܡܫܡܫ
ܠܗ. ܕܗܘ ܢܦܩܬ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ܆ ܘܚܠܦܬ ܘܐܬܦܪܫܘ ܠܟܠ ܠܒܢܝ̈ܐ ܕܫܒܛܐ ܕܐܬܦܠܓ
ܐܦܠ܆ ܡܛܠܡܬܐ ܕܝܢ ܠܦܘܩܕܢܐ ܕܫܒܛܐ ܘܕܝܢܐ ܘܩܘܪܒܢܐ܆ ܕܐܦܠ[3] ܫܘܟܠܐ ܒܫܘܡܠܝܐ
ܕܢܦܠܐ. ܘܠܐܒܢܝ̈ܗܘܢ ܠܟܠ ܘܫܪܝܬ ܒܫܠܐ ܕܫܘܬܦܗ ܡܫܡܫܢܐ ܀ ܘܐܝܟ ܗܘܐ ܠܗ ܫܘܬܦܐ
ܕܦܠܓܐ܆ ܘܒܚܝܕܘܗܝ ܐܝܟܢܐ ܕܦܠܓܐ ܒܫܒܛ ܘܡܫܡܫܝܢܐ. ܗ̄. ܠܐܘܪܚܗܘܢ ܗܘ ܡܫܡܫ ܠܗ
ܠܫܘܟܠܐ. ܠܗܢ ܕܡܫܬܘܫܝܢ ܠܟܠܗܘܢ ܡܢ ܐܘܪܚܐ ܕܦܩܕ ܠܗܘܢ ܀ ܕܡܢ[4] ܠܐ ܫܘܟܠܝܢ
ܕܡܫܝܚܐ ܠܟܠ ܡܠܐ ܘܠܡܐ ܫܡܥܝܢ. ܘܠܐ ܠܡܐܦܩ ܡܢ ܫܘܟܠܝܢ ܒܫܘܟܠܝܢ. ܗ̄. ܕܐܬܪܝ ܢܦܠܐ
ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܕܩܪܒܐ ܠܟܠܝܢ ܫܘܟܠܗ ܫܦܝܪ ܠܗ. ܡܫܝܚ ܗܘܐ ܡܢܝܐ ܕܐܬܪܝ ܠܟܠܐ ܒܟܠܐ
ܕܒܗ ܐܫܬܪܝܬ ܀ ܘܡܢ ܠܗ ܫܘܟܠܐ ܘܡܫܡܫܐ ܕܫܡܝܐ[5] ܘܩܘܪܒܢܐ܆ ܘܡܢ ܒܫܠܝܘܬܐ ܠܒܢܝܐ.
ܚܕܐ ܡܢ ܗܠܝܢ ܡܢܝܢܐ ܕܗܘܝܐ ܡܫܝܚܐ. ܗ̄. ܘܡܫܝܚܐ ܓܝܪ ܐܝܟ ܡܢܐ ܕܟܢܫܐ ܕܝܢܐ. ܐܝܟ ܓܝܪ ܫܠܐ
ܐܠܗܘܬܐ ܕܠܟܠ ܡܫܝܚܐ. ܘܡܫܒܚܝܢ ܗܘܐ ܢܦܠܐ ܕܢܦܠܐ܆ ܚܕܐ ܡܢ ܟܠܗ ܕܐܝܟ. ܗܘ ܕܐܬܦܪܫ
ܘܡܫܝܚܐ. ܗ̄. ܘܫܘܟܠܐ ܘܫܘܪܝܗ[6] ܀ ܗ̄. ܘܡܢ ܕܝܢ ܕܗܘܘ܆ ܘܡܛܠ ܕܢܦܩܘܢ ܠܟܠ ܠܐܒܗܐ ܕܠܐ
ܡܫܬܪܐ܆ ܒܢܦܫܐ ܕܡܫܬܪܐ. ܕܐܝܟ ܕܐܠܗܐ ܗܘܐ ܢܦܠܐ ܠܫܘܟܠܐ ܚܕܪܐ: ܘܡܫܬܘܫܠܐ ܠܒܢܝܐ:
ܘܡܢ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܡܢ ܒܢܝܐ ܠܟܠܐ ܠܟܠ ܗܘܐ܆ ܘܐܝܟ ܕܐܠܗܐ ܗܘܐ ܒܫܘܡܠܝܐ ܒܡܫܡܫܢܘܬܗ܆

[1] Sancti Ephræmi *Opera*, t. V, p. 169. — [2] Codex Musæi Britannici 12144, fol. 39 v°, col. 2. — [4] Codex ܘܡܚܒ ܠܗ ܡܢ ܫܪܐ, sed mendose. — [3] Ex codice addit. ܕܡܢ. — [5] Codex ܘܦܘܪܫܢܐ. — [6] Codex ܘܫܘܪܝܗ.

[illegible]
[illegible]
[illegible] [1] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [2]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [3] [[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[1] Sancti Ephræmi *Opera*, t. V, p. 170. — [2] Ex codice additionali Musæi Britannici 12144, fol. 40 r°, col. 1. — [3] Quæ uncinis includimus desunt in sancti Ephræmi *Operibus*, t. V, p. 170, 171. Adduntur autem sequentia: [illegible]. Cfr *ibid.* p. 171 A, pro iis quæ sequuntur.

ܐܝܟ ܒܟܠܐ ܚܝܘܬܐ ܘܬܡܐ. ܡܛܠ ܕܗܐ ܢܦܩ ܢܡܘܣܐ. ܕܐܬܚܙܝ ܒܟܠܟܠܗܘܢ ܐܝܟ
ܦܘܩܕܢܗ. ܘܐܦ ܐܬܚܙܝ ܐܝܟ ܕܐܝܬܘܗܝ ܠܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܡܢ ܢܡܘܣܐ.....[1]
ܘܐܬܐ ܡܠܟܘܬ ܒܬܪ ܡܠܟܘܬܐ. ܦ. ܡܡܠܟܘܬܐ ܐܝܟ ܗܢܝܢ ܕܟܠܗܘܢ ܕܒܬܪ ܡܠܟܘܬܐ ܀
ܡܐ ܕܐܬܐ ܠܟܠܗܘܢ ܐܢܫ ܕܫܠܛܢ ܡܢܗ. ܘܐܬܦܠܓܝ ܐܚܪܢܐ. ܦ. ܕܢܬܦܠܓܘܢ ܠܟܠܗܘܢ
ܒܥܠܬܐ. ܒܣܦܪܐ ܕܕܢܝܐܝܠ. ܦ. ܘܐܬܐ ܠܟܠܗܘܢ. ܘܐܬܡܠܟܘ ܐܚܪܢܐ. ܟܕ ܒܬܪ ܗܢܐ
ܡܠܟܘ ܠܗܘܢ. ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܒܬܪܒܬܪܐ ܘܐܡܪ ܐܝܟ ܐܝܬܘܗܝ ܟܠ ܐܝܟ ܕܐܡܪ[2] ܘܐܝܬܘܗܝ
ܠܡܠܟܘܬܐ ܒܬܪܝܬܐ. ܗܕܐ ܟܠ ܥܠܡܐ ܒܬܪܗܘܢ. ܕܒܝܬܐ ܕܫܡܝܐ ܕܐܠܗܘܬܗܘܢ. ܗܢܘܢ
ܕܐܡܪ ܟܠܟܠ ܥܠܡܐ ܕܐܡܪ. ܡܕܝܢ ܟܠ ܐܝܟ ܗܘܐ ܦܘܩܕܢܐ ܘܡܢܗ ܥܠܡܐ. ܟܕ ܐܝܟ ܗܟܢ
ܕܡܢ ܡܠܟܘܬܐ ܥܠܡܐ ܘܡܢ ܟܠܗ. ܐܝܟ ܒܬܪܐ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܐܬܚܙܝ. ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܟܠܗ ܀
ܗܘܐ ܕܟܠܗ ܐܠܗܐ ܕܐܝܬܐ ܗܘ ܕܟܠܡܕܡ ܐܝܬܘܗܝ ܀ ܦܬܓܡܐ ܐܡܪ ܠܟܠܗܘܢ ܘܐܬܐ ܥܡܗ ܀
ܘܐܬܐ ܕܝܢ ܕܐܬܚܙܝ ܠܟܠܗܘܢ. ܗܘ ܡܠܟܐ ܐܠܗܐ. ܦ. ܐܘ ܒܟܠܗ ܗܘ. ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܟܠܗ ܐܝܟ
ܕܝܢܐ ܒܗܘܢ ܥܡܡܐ ܟܠܗܘܢ ܕܡܠܟܘܬܗܘܢ ܠܟܠܗܘܢ ܗܘܐ ܕܐܡܪ ܠܟܠܗܘܢ. ܐܘ ܒܡܠܟܘܬܗ
ܕܝܢܐ ܕܐܬܐ ܒܗ ܒܡܠܟܘܬܐ ܗܕܐ ܕܝܢܐ ܀ ܢܦܩ ܕܝܢܐ. ܦ. ܗܘ ܗܟܢ ܠܟܠܗܘܢ ܀
ܘܟܠ ܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܕܝܢܐ. ܦ. ܟܠ ܕܡܬܚܙܝܐ ܗܘܐ ܥܡܗܘܢ ܠܟܠܗܘܢ ܀ ܘܟܠܗܘܢ ܥܡ ܟܠ
ܡܠܟܘܬܐ ܕܟܠܗ. ܦ. ܟܠ ܕܐܬܚܙܝ ܦܘܩܕܢܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܟܠܗ ܥܡܡܐ ܀ ܠܐ ܕܝܢ ܡܢܗܘܢ
ܘܠܐ ܡܢ ܕܝܠܗܘܢ ܘܠܐ ܡܢ ܡܠܟܘܬܗܘܢ ܀ ܗܘܐ ܐܡܪ. ܒܗܘܢ ܕܠܐ ܗܘܐ ܒܡܠܟܘܬܗܘܢ ܠܟܠܗܘܢ
ܒܟܠܗ ܗܟܢ ܀ ܡܢܗ ܐܝܟ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܬܐ. ܕܡܠܐ ܠܐ ܐܝܬܐ. ܘܡܠܟܘܬ ܠܐ ܐܝܬܐ ܠܗ. ܦ. ܟܠ
ܕܡܠܟܘܬܗ ܡܢܐ ܡܠܟܘܬ ܠܗ ܡܢܗܘܢ. ܗܟܢܐ ܡܢܗܘܢ ܐܡܪ ܀ ܘܐܬܚܙܝ ܡܢܗܘܢ
ܠܡܠܟܘܬܐ ܐܝܟ ܡܠܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. ܦ. ܟܠ ܕܟܠܗ ܕܡܠܟܘܬ ܡܢܗܘܢ ܒܟܠܗ ܐܡܪ ܕܐܬܚܙܝ ܐܝܟ
ܕܡܠܟܘܬܗ ܐܝܟ ܡܠܐ ܕܡܠܟܘܬ ܕܡܠܟܘܬܐ ܀ ܘܡܠܟܘܬ ܐܝܟ ܕܐܬܚܙܝ. ܘܐܬܚܙܝܘܢ
ܡܠܟܘܬܐ ܢܦܩܘܢ ܀ ܗܘܐ ܟܠ ܡܠܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܠܗܘܢ. ܟܠ ܡܢܗܘܢ ܐܡܪ. ܕܐܬܚܙܝܘܢ ܬܠܬܐ
ܘܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܐܠܗܐ. ܡܠܟܘܬܗܘܢ ܠܐ ܡܬܚܙܝܢ ܒܡܠܟܘܬܗ ܐܝܟ ܀ ܡܠܟܘܬܐ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܬܪܝܢ
ܡܠܟܐ. ܦ. ܢܬܡܠܟ ܕܡܠܟܘܬܐ[3] ܡܢ ܡܠܐ ܕܐܬܚܙܝ ܀ ܒܟܠܗܘܢ ܕܝܢ ܐܡܪ. ܡܠܟܘܬܗܘܢ ܒܡܠܟܘܬܐ
ܕܡܠܟܘܬܐ ܒܡܠܟܘܬܐ ܀ ܘܐܬܐ ܬܠܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܐܬܚܙܝ ܒܡܠܟܘܬܗ. ܦ. ܬܠܬܐ ܒܡܠܟܘܬܐ
ܐܡܪ ܕܐܬܐ ܗܘܐ ܒܗ ܒܟܠܗ ܀ ܘܐܬܚܙܝ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܡܠܟܐ ܥܠܡܐ ܕܡܠܟܐ. ܡܠܟܘܬܗ ܡܠܐ ܡܢ

[1] Hic, in sancti Ephræmi *Operibus*, t. V, p. 171 B, C, quinque lineæ adduntur; in reliquis multa sunt communia et multa etiam diversa. Unde ad quem pertineant commentarii supradicti, ad Ephræmum, vel ad Hippolytum, definire admodum difficile est. — [2] Ex codice additionali Musæi Britannici 12144, fol. 40 r°, col. 2. — [3] Codex ܕܡܠܟܘܬܐ.

ܢܚܬܐ ܒܝܬܐ ܘܠܐ ܢܬܚܒܫ. ܗ̄. ܕܢܬܕܥ ܦܘܪܫܢܐ ܡܨܥܝܐ ܕܢܚܘܬܐ. ܒܬܘܟܠܬܐ ܕܡܒܝܢܐ

ܠܐܒ ܠܗ ܡܢ ܡܬܒܪܢܘܬܐ ✤ ܗܘܐ ܓܒܝܬܐ ܡܬܬܠܬܐ ܓܒܝܐ ܬܠܝܬܝܐ. ܗ̄. ܓܒܝܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ

ܕܢܡܠܟ ✤ ܡܫܠܛܢ ܗܘܐ ܒܗ ܐܪܒܐ ܠܥܡܐ. ܘܐܬܬܝܗ ܠܐܪܥܡܝܢ ܒܣܘܐܐ ܕܐܠܗܐ ✤

ܒܪܘܚܐ ܕܢܒܘܐܐ ܐܡܪ ܕܐܬܢܒܝ ܠܒܘܢܝܗ. ܠܗ ܓܝܪ ܒܫܒܝܪܐ ܡܫܠܛܘ. ܐܠܐ ܒܣܘܐܐ

ܕܐܠܗ ✤ ܠܐܪܒܐ ܕܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ: ܕܐܝܟ ܦܪܨܘܦܐ ܡܢܗܘܢ ܕܫܠܝܛܐ. ܗ̄. ܐܝܟ ܗܘܝܘ ܡܠܟܐ.

ܒܥܡܐ ܕܝܗܘܕ[1] ܗܘ ܦܘܪܫܢܐ ܡܬܝܕܥܐ ܕܐܠܗܐ: ܒܒܝܬܗ ܗܘܐ ܡܬܟܬܒܐ ܒܡܬܢܒܝܢܘܬܐ

ܒܥܠܡܐ ✤ ܗܘܐ ܗܟܢܐ ܦܘܪܫܢܐ ܡܬܝܕܥܐ ܕܐܬܬܝܗ ܐܝܟ ܕܒܥܠܡܐ ܡܢܗ ✤ ܘܐܬܬܝܗ ܗܘܐ ܐܝܟ

ܗܘܝܐ ܒܗ ܐܚܘܢܐ ܠܒܪܢܫܐ. ܐܝܟ ܡܐ ܕܢܬܬܣܒ ܡܠܟܐ ܒܒܝܬܗ ✤ ܘܐܬܬܝܗ ܠܡܠܟܘܬܐ

ܕܕܘܝܕ. ܡܢܗ ܢܦܩܐ ܚܕ ܠܥܘܠܡ. ܘܢܦܩܐ ܒܪܚܡܐ ܕܒܬܘܠܬܐ. ܘܡܢ ܗܘ ܫܪܒܬܐ ܕܝܗܘܕܐ

ܒܡܢܗ. ܗ̄. ܐܡܪ ܦܪܘܦ ܠܗ ܒܚܘܫܒܐ ܘܡܢ ܩܕܝܫ ܐܒܘܗܝ ܠܐܠܗܐ: ܘܐܬܐ ܠܗ ܕܡܬܩܪܐ ܕܝܗܒ

ܘܡܬܩܪܐ ܕܝܗܒ ܒܠܗܘܬܐ. ܘܡܢܗ ܕܒܬܪܗ ܡܬܩܪܝܢܐ ܡܢ ܥܡܐ. ܒܢ ܡܠܟܐ ܒܪܘܚ

ܕܝܗܒ ܒܡܫܠܛ ܠܐܠܗܐ. ܕܐܝܟ ܗܘܝܘ ܘܡܢ ܦܪܘܫܘܗܝ. ܘܡܦܪܫܝܢ ܠܒܢܝܗܘܢ ܒܢܘܬܐ

ܕܠܘܩܒܠܗܘܢ ✤ ܘܢܦܩܬ ܠܗ ܥܡܐ ܕܢܬܬܝܗܒ ܘܡܬܩܪܝܢ ܠܐܠܗܘܬܐ. ܗ̄. ܐܡܪ ܐܬܬܝܗ ܒܡܠܟܘܬܐ ܐܝܟܢܐ

ܕܐܪܒܐ ܕܒܢܝܗ ܕܝܗܒܐ. ܘܗܘܝܘ ܥܡܐ ܡܢ ܒܬܪ ܒܢܝܗ ܡܢ ܒܗܝܢܐ ܘܡܬܩܪܝܢ ܠܐܠܗܘܬܐ ✤

ܘܐܬܝܗܒ ܒܢܝܗ ܡܬܝܕܥܢܘܬܐ ܒܡܬܝܠܕܢܘܬܐ ✤ ܘܐܬܩܪܝ ܠܗ ܐܝܟ ܕܢܬܬܐܘܪ ܠܐܪܒܐ ܒܢܘܠܐ

ܒܡܫܒܚܘܬܗ ✤ ܘܠܐܦܩܝܬ ܡܢܐ ܐܝܟ ܒܢܝ̈ܠܐ[2] ܡܩܪܒ. ܗ̄. ܣܘܐܐ ܕܢܦܩܬ ܠܗ ܢܗܘܐ ܒܗܢܐ.

ܘܡܫܠܛܢ ܗܘܐ ܘܐܬܬܝܗ ܠܐܪܒܐ ܡܬܝܠܕܐ ܕܒܬܪܗ ܕܡܢܐ ܘܡܢܗ ܠܗ ܒܡܢ ܒܡܫܡܫ ܘܡܫܡܫܐ

ܒܢܝܗ ܕܦܫܛܝܢ. ܡܬܝܠܕܝܢ ܒܐܡܬܐ ܘܡܛܠܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܐܦܝܢ ܒܡܬܝܠܕܐ. ܘܡܦܪܫܝܢ

ܘܦܪܝܫܝܢ ܒܫܡܝܐ. ܗ̄. ܐܡܪ ܐܬܬܝܗ ܒܗ ܡܬܝܕܥܢܘܬܐ ܒܡܬܝܠܕܐ. ܘܣܘܐܐ ܒܡܫܡܫ

ܘܡܫܡܫܐ ܒܢܝܗ ܕܦܫܛܝܢ ܒܐܡܬܐ ܘܡܛܠܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܐܦܝ̈ܢ ܒܡܬܝܠܕܐ ܘܡܦܪܫܝܢ

ܘܦܪܝܫܝܢ ܒܫܡܝܐ. ܘܒܗ ܕܝܢ ܗܘܢ ܒܫܘܪܫܗܘܢ ܒܗܘܕܝܐ ܡܬܢܒܝܢ ܗܘܘ. ܘܒܫܡܝܐ ܕܝܠܗܘܢ

ܒܫܡܝܐ ܡܫܡܫܝܢ ܗܘܘ. ܠܗ ܠܐ ܓܝܪ ܕܗܘܐ ܒܡܬܒܥܢ ܡܫܡܫܐ ܗܘܐ ܠܗܘܢ. ܠܐ ܗܘܐ ܒܗ

ܡܬܝܕܥܢܘܬܐ ܒܡܬܝܠܕܐ. ܒܫܡܝܐ ܦܪܝܫܝܢ ܗܘܘ ✤ ܡܬܗܦܟ ܡܫܡܫܢܘܬܐ[3] ܕܡܬܝܠܕܬܐ. ܘܐܬܐ

ܗܕܐ ܕܫܡܝܐ. ܘܐܝܟ ܡܐܬܐ ܡܫܒܚܝܢ ܠܐܪܥܐ. ܗ̄. ܒܗ ܕܝܢ ܣܘܐܐ ܒܥܒܕܐ ܒܫܡܝܐ ܕܝܠܗܘܢ.

ܡܢܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܒܟܠ ܢܦܫ ܘܐܡܪ. ܡܬܝܕܥ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܡܬܝܠܕܬܐ. ܗܘܝܐ ܕܒܟܝܢ ܕܢܦܫܐ

ܘܡܬܝܕܥ ܒܥܒܕܐ ܕܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܗܘ ܕܡܬܩܪܝܢ ܡܬܝܕܥܐ ܡܬܝܠܕܬܐ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܒܫܠܠ

ܕܡܫܒܚ ✤ ܘܡܫܡܫܝܢ ܕܐܠܗܐ ܫܒܝܚ ܡܢ ܒܪܘܟܐ ܕܐܠܗ ܗܘܐ ܠܗ ܐܡܬܐ ܕܒܢܝܬܐ. ܗ̄. ܠܗ

[1] Ex codice addit. Musæi Britannici 12144, fol. 40 v°, col. 1. — [2] Codex ܒܢܝ̈ܠܐ. — [3] Text. edit. ܡܫܡܫܢܘ.

ܡܫܝܚܐ ܕܡܬܚܙܐ ܗܘܐ ܒܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ ⁘ ܘܐܝܟܢܐ ܘܫܡܫܐ ܠܗ ܒܡܐ ܒܢ̈ܝܢܫܐ ܕܥܡ̈ܡܐ:
ܕܡܬܐܡܪ ܠܗ ܠܥܒ̈ܕܐ[1] ܕܡܬܚܙܝܢ ܒܟܠܗ. ܘܠܐܝܟ ܕܐܝܬܘ ܐܒܐ. ܕܐܝܟܢܐ ܠܟܠ
ܡܩ̈ܕܫܝ.. ܩ. ܘܠܐ ܫܡܥܐ ܗܘܐ ܒܐܘܪܚܐ.· ܐܠܐ ܗܘܐ ܒܐܘܪܚܐ ܒܐܘܪܚܐ.· ܘܐܦܠܐ ܒܟܢܫܐ
ܒܟܢܫܐ ܕܥܡܐ. ܫܒܩ ܠܗ ܐܠܐ ܠܐ ܗܘܝ ܕܡܬܐܡܪ. ܩ. ܕܗܘ ܫܡܫܐ ܕܥܠܡܐ ܕܐܬܐ
ܠܐ ܫܡܥܘܗܝ ܕܥܠܡܐ.· ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܫܡܫ ܠܐܠܗܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܡܢ ܕܝܠܗ ܐܠܗܐ ܐܝܟ
ܕܢܦܫܗ ܚܝܐ ܥܠܘܗܝ ܕܟܠܗ ⁘ ܒܗ ܡܩܕܫ ܡܢ ܩܕܝܫܐ. ܩ. ܡܢ ܒܪ̈ܝܬܐ ܡܫܝܚܐ. ܡܫܝܚܐ.·
ܘܡܢ ܗܘܝ ܕܝܠܗ ܡܫܡܫܢܐ ܒܡܫܝܚܐ ܒܫܡܫܐ ܡܫܒܚ ܗܘܐ ⁘

IV

SANCTI HIPPOLYTI EX COMMENTARIIS IN DANIELEM PROPHETAM[2].

ܡ̈ܠܐ ܕܫܘܡܠܝܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܢܦܩܬ ܐܣܛܘܡܟܝܢܘܣ ܕܣܘܡܟܐ ܕܐܬܚܙܝ ܒܚܙܘܐ. ܕܡܩܕܫ
ܐܝܟ ܕܚܙܐ ܒܚܠܡܗ.. ܐܡܪ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܢܒܘܟܕܢܨܪ. ܕܡ̈ܢܘ ܫ̈ܢܝܐ ܐܡܪܬ[3]. ܫ̈ܢܝܢ ܡܢ
ܫܢܬ ܕܚܙܐ ܚܠܡܐ ܗܘ ܕܫܒܥܐ ܐܠܦ̈ܝܢ. ܡܟܝܠ ܕܝܢ ܒܬܪ ܚܙܘܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܡܫܝܚ ܡܢ ܐܝܟܐ ܗܘ
ܕܗܘܐ ܢܒܝܐ.· ܫܒܥܐ ܫܢ̈ܝܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܟܬܒܗ ⁘ ܒܗܘܢ ܕܝܢ ܒܫܒܥܐ ܫ̈ܒܘܥܐ ܐܡܪ
ܕܐܬܚܡܝܘ.· ܐܘ ܫܢ̈ܝܐ ܥ.· ܐܘ ܫܒܘܥܐ ܥ ܕܫܢ̈ܝܐ.· ܕܡܢ ܥ̄ ܥ̄ ܫ̈ܢܝܐ.· ܫܢܝܐ ܐܡܪ ܐܢܐ
ܫܒܥܐ ܘܫܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ⁘ ܡܛܠ ܕܝܢ ܐܫܟܚܢܢ ܒܗܘ ܕܢܒܘܟܕܢܨܪ ܐܡܪ.· ܕܫ̈ܢܝܐ ܥ̄ ܐܡܪܬ
ܒܬܪ ܐܟܘܬܗ. ܘܗܘܝܢ ܒܬܪܗ ܒܡܠܟܘܬܗ ܥ̄ ܫ̈ܢܝܢ ⁘ ܘܡܛܠ ܚܙܘܐ ܗܘ ܕܝܠܐ ܕܢܒܘܟܕ ܡܛܠ
ܫܢ̈ܝܐ ܐܡܪ.· ܕܫܢܝܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܐܬܡܛܝ ܗܘܐ ܠܐܢܫ ܐܠܗܐ.· ܡܫܝܚܐ ܕܟܬܒ̈ܐ. ܗܘ ܕܝܢ
ܕ̈ܝܢ ܕܐܬܡܛܝ ܗܘܐ ܒܬܪ ܐܠܗܐ.· ܡܫܝܚܐ ܕܥܬܝܕ. ܘܠܟܠ ܥ̈ܡܡܐ ܕܒܥܘܬܗ ܐܠܗܝܐ.·
ܡܫ̈ܝܚܐ ܡܬܬܚܝܒ ܘܐܬܩܛܠ. ܘܐܝܟܢܐ ܗܘܐ ܫ̈ܢܝܐ ܬ̄ܫܥ ⁘ ܐܝܟ ܐܫܬܐ ܒܗܘ ܩܕܡܝܬܐ.· ܫ̈ܒܘܥܐ
ܩܕܡ̈ܝܐ.· ܒܕܝܐ ܒܡܠܟܘܬܗ ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ ܡܫܝܚܐ ܫܒܥܐ ܕܫ̈ܢܝܐ.· ܕܗܘ ܐܠܗܐ ܫܢܝܐ
ܗܘ ܠܟܠܗܝܢ ܕܐܬܡܛܝ ܗܘܐ ܒܫܒܬܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܕܐܡܝܢܐ ܕܐܬܥܒܕ ܒܩܘܫܬܐ ܐܠܗ ܒܗ ܒܫܘܠܡܐ.· ܗܘ
ܗܘ ܕܒܬܪ ܡܫܠܡ ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ.· ܠܐܬܪܐ ܩ̈ܕܡܐ ܐܠܗܝܐ ܡܫܒܚܘܬܗ.· ܗܢܘܢ ܕܡܢ ܫܡܥܘܢ
ܘܩ̈ܕܝܫ ܠܐܢܫܐ ܐܠܗܝܢ ܗܘܘ. ܒܫܒܥܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܘܒܐܠܗܝܘܬܐ ܘܒܫܒܝܒܘܬܐ
ܘܒܫܘܒܚܗܘܢ ⁘ ܘܒܬܪ ܕܐܝܬܝ ܒܗ ܡܫܒܚܐ ܕܫ̈ܢܝܐ ܫ̈ܢܝܐ ܠܐܠܗܐ. ܐܝܬܝ ܒܬܪܗ[4]

[1] Ex codice additionali Musæi Britannici 12144, fol. 40 v°, col. 2. — [2] *Ibid.* 12154, fol. 28 r°. — [3] Hic, in margine legitur : ܩ̈ܘ ܫ̈ܢܝܢ ܒܬܪ ܟܢܫܐ ܠܐܘܪܫܠܡ, id est, «viginti quinque annis post oppugnationem et capturam Jerusalem». — [4] Ex codice additionali Musæi Britannici 12154, fol. 28 v°.

ܡܛܠܗܕܐ ܕܬܘܕܝܬܐ܂ ܗܘ ܕܒܗ ܐܠܗܘܬܗ ܚܝܠܐ ܗܘ ܕܡܫܝܚܘܬܐ܂ ܗܘ ܕܕܚܝܠܐ ܗܘܐ ܠܗ ܡܪܢ ܫܡܥܘܢ
ܘܫܡܐ ܐܝܟ ܫܪܪܐ܂ ܘܫܪܝܪܐ ܠܗ ܠܒܢܝ ܕܒܢܝܢܗ ܐܡܪ ܕܐܠܗܘܗܝ܂ ܠܒܢܝܐ ܡܫܡܠܝܐ ܕܐܠܗܝܢ
ܕܫܘܫܡܗܘܢ ܒܗ ܐܝܬܝܐ ܀ ܘܫܪܝܪ ܠܘܬ ܐܝܠܝܢ ܗܘ ܕܒܐܬܪܝܢ ܡܢ ܒܢܝܬܗܘܢ ܚܙܐ܃ ܘܠܗܠܝܢ ܡܢ
ܗܠܝܢ ܒܢܝܐ ܐܬܒܢܝܘ ܡܢ ܡܥܡܘܕܝܬܐ܂ ܗܘ ܕܐܬܒܢܝ ܒܫܡܝܫܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܀ ܘܗܠܝܢ ܕܐܬܐ
ܘܡܬܚܫܒܝܢ ܡܢ ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܐܠܗܝܬܐ܂ ܫܠܝܚܐ ܠܗܢ ܕܡܬܪܬܝܢ ܘܫܠܝܚܐ ܕܒܗܘܢ ܘܫܠܝܚܐ
ܕܒܘܟܪܐ܂ ܠܗܠܝܢ ܦܢ ܬܪܥܣܪ ܫܠܝܚܐ ܦܢܝܬܐ܂ ܠܗܘܢ ܕܝܢ ܚܒܠܐ ܕܚܒܠܐ ܡܫܠܡܝܢ܂ ܘܡܫܡܠܝܢ
ܕܝܢ ܐܠܗܝܢ ܦܢ ܡܕܒܪܐ ܕܝܢ ܀ ܠܘܬ ܕܝܢ ܡܫܡܫ ܗܠܝܢ ܕܒܫܠܝܚܐ ܗܘ ܐܚܪܢܐ ܐܡܪ ܗܠܝܢ ܀
ܗܘ ܕܐܬܓܠܝ ܐܠܗܘܬ܂ ܕܢܬܒܢܐ ܫܠܝܚܐ ܦܢܝܬܐ܂ ܙܒܢܐ ܕܝܢ ܕܒܬܪܐ ܠܡܫܝܚܘܬܗ ܫܠܝܚܐ
ܕܒܪܐ ܕܡܫܝܚܐ܂ ܘܐܬܐܬܒܢܝܬ ܡܢܝܢܗ ܢܡܘܣܐ܃ ܘܡܫܡܫ ܐܬܬܫܡ ܡܢ ܐܢܬܬܐ ܠܘܬܗ܂ ܗܘ ܕܝܢ ܕܒܬܪ
ܡܘܠܕܗ ܐܠܗܝܬܐ ܕܡܫܝܚܘܬܗ ܒܬܪ ܬܪܥܣܪ ܐܝܟ ܕܐܬܡܢܝܐ ܡܢ ܦܠܘܣ ܀ ܗܘ ܕܝܢ ܕܡܢ ܚܕܐ
ܫܢܝܢ ܢܒܝܗ ܡܢܬ ܚܕܐ܃ ܘܒܢܝܗ ܘܡܫܡܗ ܒܝܬܐ ܕܡܫܝܚܐ܂ ܒܫܠܝܚܐ ܐܝܟ ܡܫܝܚܘܬܗ ܗܘ
ܐܦܝܣܩܘܦܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ܂ ܗܘܐ ܒܒܬ ܒܡܣܬܒܪ܂ ܘܒܢܝܗ ܠܐܘܪܫܠܡ ܒܢܝܢܐ ܗܘ ܕܫܠܝܚܐ܂
ܘܐܦ ܘܦܠܓ ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܡܢ ܫܠܝܚܘܬܐ܂ ܘܦܠܓ ܕܒܫܢܬܐ ܘܡܫܝܚܘܬܐ܂ ܘܫܒܝܩ ܡܢܗܘܢ
ܗܠܝܢ ܕܐܬܡܫܚܘ ܒܫܡܝܐ܂ ܘܦܫܡܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ܂ ܫܠܝܚܐ ܠܗܠܝܢ ܘܡܫܡܠܝܢ܂ ܘܐܬܚܙܝ
ܡܢ ܫܡܝܐ ܡܫܡܫܝܢ܂ ܘܐܬܒܢܝ ܒܗܘ ܡܫܝܚܘܬܐ ܕܫܠܝܚܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܘܬܐ܂ ܘܦܠܓ ܫܠܝܚܘܬܗ
ܦܫܝܛܐ ܘܕܒܫ ܐܝܟ ܡܢ ܐܬܪܘܗܝ܂ ܘܐܬܒܢܝ[1] ܒܫܠܝܚܘܬܐ ܐܘܪܫܠܡ܂ ܘܦܠܓ ܒܫܠܝܚܘܬܐ܂
ܘܢܬܒܢܐ ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܝܡ܂ ܐܝܟ ܕܐܬܒܢܝ ܒܗܝܟܠܐ ܕܫܠܝܚܐ ܀ ܘܦܠܓ ܗܠܝܢ
ܦܢ ܗܘܠܐ ܀

ܦܠܓ ܕܝܢ ܚܕܐ ܗܘ ܕܡܫܝܚܘܬ ܐܡܪ ܕܗܘ ܡܫܝܚܐ ܗܘܠܐ ܀ ܒܗܠܝܢ ܕܝܢ ܡܫܡܫ ܡܫܝܚܘܬ܂
ܠܗܠܝܢ ܐܬܝܢܐ ܦܠܓܝ ܒܗܘܢ ܡܠܐܟܐ܂ ܘܡܬܒܢܝܐ ܦܢ ܐܡܪ ܗܘܠܐ܂ ܒܫܡܐ ܒܫܡܝܐ ܡܫܒܚܢܐ܂
ܡܫܡܫܝܢ ܐ܂ ܗܠܝܢ ܕܐܬܒܢܝ ܡܫܝܚܐ ܡܫܡܫ܂ ܒܫܡܝܐ ܕܝܢ ܕܐ ܒܫܒܝܐ܂ ܚܕܐ ܕܐܬܠܦ ܚܕܐ
ܗܘܠ܂ ܒ ܗܘܠܐ ܡܬܐܡܪܝܢ ܠܐ ܐ܃ ܗܠܝܢ ܡܫܡܫ܂ ܡܫܡܫܝܢ ܗܠܝܢ ܐ ܫܡܝܐ ܕܐܡܪ ܐܢܫܐ
ܕܗܘܐ ܒܫܠܐ ܒܒܠܐ܂ ܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܡܫܡܫܢܐ ܦܪܐ ܗܘܠܐ܂ ܒܫܡܗ ܒܪ ܡܠܐܟܐ ܦܘܠܐ ܗܘܠܐ܂
ܗܘ ܕܫܡܫ ܒܫܡܗ ܒܫܡ ܡܢ ܒܒܠܐ ܀ ܘܠܗܠܝܢ ܠܗܢ ܡܫܡܫܐ ܫܒܥ܂ ܗܠܝܢ ܕܐܡܪܝܢ ܫܡܝܐ
ܐܠܦ܂ ܡܢ ܒܠܗ ܠܗܢ ܕܗܘܝ ܒܫܡ ܡܢ ܒܒܠܐ܃ ܐܠܦ ܫܡܝܐ ܕܗܘܝ ܒܫܡܐ ܒܫܠܝܚܘܬܗ ܕܡܫܝܚܐ ܀
ܗܘܝܢ ܠܗܢ ܠܬܠܬ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܐܬܗܘܝ ܕܐܬܡܠܝ ܕܡܢ ܒܠܗܘܢ܃ ܡܫܝܚܐ ܦܪܘܩܐ ܩܕܝܫܝܢ܃
ܘܦܠܓ ܫܠܝܚܐ܂ ܘܡܫܒܚܢ ܫܡܝܐ ܕܡܫܡܫܢܐ܂ ܘܡܫܡܠܝܢ ܫܒܥܐ ܘܫܡܝܐ ܀ ܗܘܝܢ ܠܗܢ ܡܠܐ

[1] Ex codice additionali Musæi Britannici 12154, fol. 29 r°.

ܕܐܬܓܫܡ ܘܐܬܒܣܡ ܐܢܫܐ: ܘܐܬܒܣܡ ܕܢܦܫܐ ܒܫܘܡܠܝܐ · ܠܐ ܐܬܐ ܡܫܡܠܝܐ ܗܘ ܐܣܝܪܐ
ܕܡܢܗ ܗܘܐ · ܒܠܥܕ ܕܡܬܕܥܝܐ ܐܘܣܝܘܬܗ ܒܟܠܗ ܒܒܣܪܐ ܘܐܬܬܐ ܚܙܬܐ. ܘܒܗ ܒܗܝܢ ܐܬܐ ܐܠܗܐ
ܘܐܢܫܐ · ܘܒܟܝܢܘܗܝ ܕܗܘܐ ܡܬܚܙܐ ܠܚܘܕܝܬܐ ܕܩܢܘܡܐ ܐܝܩܘܢܘܡܝܐܝܬ. ܗܘ ܕܩܢܘܡܐ
ܠܟܠܗ ܡܫܡܠܝ. ܗܘ ܕܒܗ ܐܬܐ · ܡܫܬܪܝܐ ܕܚܣܝܪܘܬܐ ܘܗܘܝܐ ܗܘܐ ܕܗܘܐ ܟܝܢܐ ܡܫܡܠܝܐ ܀

ܠܘܬ ܕܝܢ ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܕܚܝܠܘܬܐ ܗܘ ܐܣܝܪܐ ܐܡܪ ܗܘܐ ܀ ܗܠܝܢ [1] ܒܗܘ ܕܐܬ ܩܠܝܠܐ
ܕܢܗܘܘܢ ܒܥܒܕܐ: ܘܒܘܣܡܐ ܢܚܙܐ ܒܬܐܪܐ ܕܒܠ · ܐܬܚܙܝܘܢ. ܗܠܝܢ ܕܝܢܘܢ ܗܘ ܕܒܠܐ
ܒܐܪܐ · ܘܐܬܓܫܡܢ ܘܐܬܝܠܕ. ܘܗܘ ܗܘ̈ · ܕܝܢܢ ܗܘ ܐܣܝܪܐ ܀ ܘܒܠܚܘܕ ܐܡܪ ܢܦܫܗ
ܩܠܝܠܐ ܚܠܦܝܢ · ܘܢܛܘܪ ܠܐܢܘܫܐ ܕܩܠܝܠܐ ܕܡܪܢ. ܗܘ ܐܠܗܐ ܐܝܬܘܗܝ ܐܡܬܘܡܘܢ
ܐܦܠܐܝܬ. ܗܘ ܐܢܫ ܗܘܐ ܒܚܘܠܡܢܐ ܕܝܠܗ ܠܟܠ ܢܬܘܣܐ ܘܢܦܫܗ ܘܠܚܠܦܝܢ ܒܚܘܒܐ
ܕܠܝܠܐ. ܒܬܘܠܬܐ ܗܘ ܐܠܗܐ ܡܠܐܟܐ [2] ܩܘܫܬܐ ܡܫܝܚܐ · ܘܚܙܝܗ ܐܝܟ ܕܒܠܐܢ ܡܢ
ܐܘܩܝܢܘܣ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܢ ܗܠܝܢ. ܘܐܬܝܠܕ ܒܡܘܬܐ ܡܫܝܚܐ ܀

ܘܠܘܬ ܡܛܠ ܕܝܢܐ ܩܠܝܠܐ ܕܡܪܢ ܐܡܪ. ܕܐܬܐ ܗܘ ܘܐܙܠ ܩܢܘܡܗ: ܠܟܠܗܘܢ ܕܒܪܘܣ
ܘܦܘܠܘܣ ܒܟܠܗܘܢ ܒܡܘܬܡܘܬܗ: ܒܥܒܕܝ ܩܪܝܒܐ ܕܗܘܐ ܒܗ ܐܝܬܘܗܝ ܩܠܝܠܐ ܕܗܘܝܐ.
ܘܒܗ ܐܬܐ ܒܗܠܝܢ ܒܟܠܗ. ܐܡܪ ܐܬܡܠܝ · ܡܛܠ ܕܗܘ ܕܝܢܢ ܗܘܐ ܒܗ. ܗܘ ܐܡܟܝܠ ܀
ܘܠܐܢܫ ܐܝܟ ܦܘܠܘܣ ܒܡܪܢ. ܘܐܬܐ ܘܒܝܕ ܡܢܐ ܒܗ ܐܝܬܘܗܝ. ܘܒܗ ܐܬܠܝܕ
ܡܢܗ: ܘܒܝܕ ܘܐܬܐ ܠܐܝܬܘܗܝ ܗܘ ܐܝܬܘܗܝ · ܢܥܒܕ ܦܘܠܘܣ ܒܟܠܗ ܐܢܫܘܬܗ:
ܘܕܝܠܗܘܢ ܘܐܬܚܙܝܘܢ ܘܡܬܠܒܫܘܢ ܘܐܬܚܠܦ ܒܡܪܢ. ܘܠܐܢܫ ܗܟܢ ܐܝܬܘܗܝ ܘܦܢܝܢ
ܚܝܠܐ ܦܫܛܐ · ܘܒܟܝ ܠܘܬ ܡܢܐ ܒܗ ܩܠܝܠܐ ܕܡܪܢ ܘܒܝܕܗ. ܘܡܢ ܠܘܬ ܦܘܠܘܣ ܠܐܢܫܐ ·
ܘܚܙܝ ܘܒܝܕ ܒܥܒܕܐ ܕܝܢܢ ܒܗ ܘܐܬܐ ܒܚܘܠܡܢܐ ܘܢܦܫܗ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܢ ܗܠܝܢ. ܘܠܐܢܫ
ܐܬܠܝ ܒܗܢܐ ܘܐܡܪ ܡܢܗ ܀

ܘܠܘܬ ܒܠܐ ܗܠܝܢ: ܡܛܠ ܐܝܟ ܩܠܝܠܐ ܕܝܢܗ ܠܟܠܗܘܢ · ܘܐܡܪ ܡܠܟܘܬܐ ܕܗܘܝܐ ·
ܘܡܢܗ ܒܗܝ ܦܘܠܘܣ ܩܠܝܠܐ ܕܡܪܢ [3] ܘܐܡܪ ܒܗ · ܕܝܢ ܒܗ ܒܡܠܘܬܐ ܒܐܝܕ
ܠܐܠܗܐ. ܘܡܢ ܦܘܠܘܣ ܒܢܝܢܗ ܘܐܬܐ ܒܦܘܠܘܣܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܕܝܢ ܒܗ · ܘܡܢܗ
ܒܗ ܠܟܠܗܘܢ ܐܠܗܐ. ܗܘ ܒܝ ܚܕܐ ܒܡܫܝܚܘܬܗ ܘܠܐܢܫܗ ܕܟܠܗܘܢ ܘܢܦܫܗ ·
ܡܫܝܚܐ ܒܗܘܢ. ܘܡܢܝܠ ܒܗ ܕܢܬܐ ܗܠܝܢ ܒܗ ܐܝܟ ܕܡܪܢ · ܘܢܦܫܗ ܒܗܘܢ
ܒܠܝܐ. ܘܦܢܝ ܒܡܪܢ ܘܡܢܗ ܚܝܠܐ ܦܫܛܐ · ܘܐܬܐ ܘܢܦܫ ܒܐܬܪܐ ܕܗܘܝܐ · ܒܝ ܗܘ

[1] Ex codice additionali Musæi Britannici 12154, fol. 29 v°. — [2] Codex ܠܐܢܫ. — [3] Ex codice additionali Musæi Britannici 12154, fol. 30 r°.

ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ ܐܝܟ ܗܘܐ ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ܆ ܘܡܫܡܫܐ ܗܘܐ ܠܗ ܐܝܬܘܗܝ ܕܠܐ ܡܬܦܫܩܐ ܒܟܠܗ.
ܘܐܬܐ ܦܘܠܚܢܘܗܝ ܘܡܫܡܫܢܗ ܒܟܝܢܗ܆ ܘܡܫܡܫ ܒܦܘܠܚܢܗܘܢ. ܘܟܕ ܗܘܐ ܡܫܡܫ
ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ܆ ܐܬܐ ܘܟܕ ܗܘܐ ܡܢ ܦܘܠܚܢܘܗܝ ܘܡܫܡܫܢܘܬܗ. ܘܟܕ ܠܐ ܐܬܓܠܝ ܚܝܠܐ
ܕܡܥܡ ܒܡܥܒܕܢܘܬܗ܆ ܒܪܗ ܒܗܘܢ ܦܓܪܐ ܕܐܬܠܒܫ ܘܐܬܚܙܝ ܐܝܟ ܀ ܘܐܝܟ ܦܘܠܚܢܘܗܝ
ܡܥܒܕܢܐ܆ ܘܡܢ ܠܗܠ ܕܡܬܚܙܐ ܒܦܓܪܐ. ܘܒܬܪ ܡܫܝܚܐ ܠܐܠܗܐ ܡܫܡܫ. ܘܐܬܒܣܡ ܒܟܠ
ܕܐܡܪ܆ ܘܡܫܡܫܢܐ ܐܠܗܐ ܕܐܬܐ܆ ܘܠܐ ܕܐܢܫ ܒܗ ܡܘܒܠܐ ܕܡܫܡܫܢܐ ܀

ܘܬܘܒ ܗܦܘܠܝܛܘܣ ܗܘ ܕܡܢ ܡܐܡܪܐ: ܕܥܠ ܦܓܪܐ ܚܝܐ: ܘܕܐܬܐ ܠܟܠ ܟܠ ܐܠܗܐ ܘܠܐܪܥ:
ܘܡܫܡܫ ܬܘܪܓܡܐ ܕܡܫܝܚܐ܆ ܐܡܪ ܦܓܪܐ܆ ܕܗܘܐ ܒܪ ܐܢܫܐ ܡܫܡܫܢܐ ܐܠܗܐ܆ ܗܘܐ ܒܪ
ܡܢ ܐܒܐ ܘܡܫܝܚܐ ܡܫܡܫܢܐ. ܘܡܫܡܫ ܒܗ ܘܡܫܡܫ ܘܠܐܪܥ ܕܒܫܡܝܐ. ܘܡܫܡܫܢ
ܠܟܠ ܟܠܗ ܘܒܝܬܐ. ܟܕ ܦܓܪܐ ܠܟܠ ܢܦܫܗ ܕܐܠܗܐ ܐܠܗܐ. ܘܡܫܠܡ ܒܗ ܠܐܪܥܐ
ܘܡܫܡܫܠܐ. ܘܡܫܡܫ ܒܡܫܡܫ ܕܐܬܡܫܡܫܐ ܡܢ[1] ܟܠ ܐܬܪܐ. ܘܡܫܡܫܢ ܠܟܠܗܘܢ. ܘܡܫܡܫ ܒܗ
ܐܝܟ ܕܠܐܠܗܐ܆ ܟܕ ܡܫܡܫܢܝܢ ܕܒܗܘܢ ܡܫܡܫܐ ܀ ܗܘܐ ܒܪ ܦܓܪܐ ܠܐܪܥ ܡܫܝܚܐ
ܘܐܬܒܪܝܬܐ ܕܡܫܡܫܐ: ܕܡܫܡܫ ܡܫܡܫܢܗ ܗܘ ܕܡܢ ܡܫܡܫ: ܗܘܐ ܕܝܢ ܒܫܡܗ ܘܠܐܠܗܐ܆ ܐܝܟ
ܕܐܡܪ ܒܡܫܡܫ ܐܚܪܢܐ܆ ܘܐܬܠܝ ܠܐܪܥ ܡܫܡܫ ܕܡܫܡܫܢ ܡܫܝܚܐ ܠܟܠܗ ܡܪܢ ܟܕ ܒܡܫܡܫ
ܡܫܡܫ. ܐܚܪܢ ܕܐܦ ܗܘ ܕܐܬܠܒܫ܆ ܕܡܫܡܫ ܕܡܫܡܫ ܒܡܫܡܫܐ ܡܫܡܫܐ ܚܕ. ܘܗܘܐ
ܒܡܫܡܫܗ ܕܡܫܡܫܐ܆ ܐܬܐܡܪ ܕܚܝܠܐ ܘܡܫܡܫܐ. ܟܕ ܗܘ ܚܕ ܡܫܡܫܐ ܠܐܪܥ ܐܚܪܢܐ
ܡܫܡܫܝܢ. ܟܕ ܘܡܫܡܫ ܡܢ ܐܬܪ ܡܫܡܫ: ܠܟܠ ܡܫܡܫܐ ܘܡܫܡܫܢܗ ܡܫܡܫܢܝܢ. ܗܘ ܕܝܢ
ܐܬܡܫܡܫܢܘܬܐ܆ ܗܘ ܦܓܪܐ ܐܚܪܢܐ ܕܡܫܡܫܐ܆ ܟܕ ܡܫܡܫ ܒܗ ܡܫܡܫܐ ܡܫܡܫ ܒܡܫܡܫ
ܒܡܫܡܫ ܕܡܫܡܫ ܡܫܡܫ. ܐܝܟ ܕܐܬܡܫܡܫܐ ܐܦ ܗܘ ܕܐܡܪܐ܆ ܘܡܫܡܫ ܠܡܫܡܫܐ ܕܡܫܡܫܐ܆ ܐܝܟ
ܡܫܡܫܐ ܠܟܠ ܡܪܢ. ܘܡܫܡܫ ܐܡܪ ܗܘ ܡܫܡܫ܆ ܠܡܫܡܫܘܗܝ ܠܟܠ ܕܡܫܡܫܢ ܘܡܫܡܫܐ ܒܡܫܡܫܢ
ܠܟܠ ܘܡܫܡܫܗ ܀ ܠܐܬܪܐ ܘܡܫܡܫ ܠܡܫܡܫܘܬܐ ܐܡܪ ܕܡܫܡܫ ܕܐܬܝ܆ ܚܕܐ ܕܡܫܡܫܐ ܘܡܫܡܫ ܕܡܫܡܫܐ.
ܗܘ ܕܝܢ ܕܡܫܡܫܐ ܐܬܡܫܡܫܘܬܐ ܐܠܗܘܬܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܕܡܫܡܫܐ ܐܬܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܐܡܪ
ܕܐܡܪܐ܆ ܡܫܡܫܐ ܠܟܠ ܡܪܢ. ܡܫܡܫܐ ܠܡܫܡܫܗ. ܗܘ ܕܝܢ ܐܚܪܢܐ܆ ܡܫܡܫܐ ܠܟܠ
ܡܪܢ܆ ܠܡܫܡܫܘܗܝ ܒܡܫܡܫ ܕܡܫܡܫܢ ܘܡܫܡܫܐ ܒܡܫܡܫܢ ܠܟܠ ܘܡܫܡܫܗ. ܟܕ ܡܫܡܫ ܠܡܫܡܫܘܬܐ ܐܬܐܠܐ
ܘܡܫܡܫܐ ܡܢ ܡܫܡܫܐ: ܦܠܐܓܐ ܕܡܫܡܫ ܠܡܫܡܫܢܗ: ܘܡܫܡܫ ܠܡܫܡܫܗܘܢ. ܡܫܡܫܐ ܐܚܪܢܐ
ܡܫܡܫ܆ ܦܫܘ ܒܗ ܠܡܫܡܫܗ[2] ܘܡܫܡܫ ܘܡܫܡܫܘܬܐ ܕܡܫܡܫܐ ܀

ܘܬܘܒ ܒܗܘ ܕܐܡܪ: ܕܡܢ ܒܪܢܫ ܡܫܡܫܐ ܡܢ܆ ܠܐܠܗܐ ܡܫܡܫܐ ܡܫܡܫܢ ܡܫܡܫ܆ ܘܡܫܡܫ

[1] Ex codice additionali Musæi Britannici 12154, fol. 30 v°. — [2] *Ibid.* fol. 31 r°.

ܕܐܟܠ ܕܐܘܚܕܢܗ ܕܐܢܛܝܟܪܝܣܛܘܣ. ܟܕ ܓܝܪ ܢܫܠܡ ܫܒܘܥܐ ܗܢܐ. ܟܕ̈ܢܐ ܕܝܢ ܠܟܠܗܝܢ ܫ̈ܢܝܐ.
ܡܬܚܙܝܐ ܟܕ ܠܐ ܣܓܝܕ ܕܡܠܟܐ. ܘܟܕ ܐܠܗܘܗܝ ܠܟܠ ܥܒ̈ܕ ܩܕܡܘܗܝ. ܐܝܟ ܕܦܫܛ ܐܝܕܗ
ܕܕܢܝܐܝܠ. ܘܟܕ ܢܬܦܣܩܘܢ ܝܘܡ̈ܘܗܝ ܘܟܕ ܫܠܡ ܐܝܟ ܙܒܢܐ ܕܡܬܚܡܐ ܕܥܘܕܪܢܐ. ܘܡܛܝ ܕܝܢܐ
ܕܕܝ̈ܢܐ ܢܚܬܐ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܢܘܩܕ ܢܘܪܐ. ܘܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܬܐܬܐ ܠܐܝܠܝܢ ܕܩܕܝܫܝܢ.
ܥܕܡܐ ܠܗܪܟܐ ܕܩܕܝܫܐ ܐܦܘܠܘܛܘܣ ܕܡܢ ܦܘܫܩܐ ܕܕܢܝܐܝܠ ܢܒܝܐ ❖

V

SANCTI HIPPOLYTI COMMENTARII IN DANIELEM EXCERPTUM[1].

ܐܦ ܩܕܝܫܐ ܕܝܢ ܐܦܘܠܘܛܘܣ ܗܘ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܣܗܕܐ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܒܡܐܡܪܐ ܬܪܝܢ ܕܥܠ
ܕܢܝܐܝܠ ܢܒܝܐ ❖

ܡܠܟܘܬܐ ܓܝܪ ܗܝ ܩܕܡܝܬܐ ܕܒܒܠܝܐ ܕܗܘܬ ܕܒܒܠ ܕܗܒܐ. ܬܢܝܢܬܐ ܕܦܪܣܝܐ
ܗܘܬ. ܟܣܦܐ ܕܗܘܐ ܕܚܠܡܐ. ܗܝ ܕܝܢ ܕܝܘ̈ܢܝܐ ܕܢܚܫܐ ܡܬܩܪܝܐ. ܐܦ ܕܝܢ ܡܢ
ܠܐܬ̈ܪܘܬܐ. ܕܡܠܟܐ ܠܐܪܒܥ ܦܢܝ̈ܬܐ ܐܬܦܠܓܬ. ܘܐܬܬ ܡܠܟܘܬܐ ܗܝ ܕܪ̈ܗܘܡܝܐ. ܗܝ ܕܒܗ̇ ܐܬܬܣܝܡ
ܐܠܗܐ ܡܢ ܦܪܙܠܐ ܚܣܝܢܐ: ܘܟܕ ܕܚܒܠ ܠܟܠ ܡܠܟܘܬܐ ❖ ܘܥܕܡ ܠܡܠܟܐ ❖ ܡܢ ܗܘܝܘ
ܘܚܣܠ ܕܚܡܣܐ. ܐܦ ܕܢܦܩܘܢ ܡܢܗ ܥ̄ ܩܪ̈ܢܬܐ ܘܟܕ ܕܐܡܪ: ܒܠܚܘܕܝܗܝܢ ܕܝܠܗܝܢ ܥ̄
ܠܡܠܟܐ ܥܬܝܕܐ. ܘܗܟܢܐ ܢܗܘܐ ܡܫܠܡܢܐ ❖

VI

SANCTI HIPPOLYTI SCHOLIUM IN PSALMOS.

ܠܘܬ ܕܡܢ ܕܝܠܗ ܕܩܕܝܫܐ ܐܦܘܠܘܛܘܣ. ܡܛܠ ܐܝܟܢܐ ܗܘܐ ܦܘܫܩܐ ܕܡܙܡܘܪ̈ܐ[2] ❖

ܡܙܡܘܪ̈ܐ ܦܝ ܐܠܗܘܗܝ ܟܠܗܘܢ ܗܘ. ܠܘ ܕܝܢ ܟܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܐܢܫܝܢ ܡܣܒܪܝܢ ܕܕܘܝܕ
ܐܝܬܝܗܘܢ. ܐܠܐ ܐܦ ܕܐܚܪ̈ܢܐ ܡܙܡܘܪ̈ܐ. ܐܝܟ ܕܫܠܡܘܢ ܕܝܢ ܘܐܝܬܝܢ ܐܝܟ ܬܫܥܐ ܕܡܙܡܘܪ̈ܐ ܡܢ
ܡܢܬܐ ܕܟܘܠܗ. ܕܐܝܬܝܗܘܢ. ܘܟܢ. ܐܣܦ. ܗܝܡܢ. ܐܝܬܢ. ܐܝܬܝܗܘܢ. ܒܫܡܗܝܢ ܕ ܡܙܡܘܪ̈ܐ:
ܟܕ ܕܢܩܘܢ ܠܟܬܒܐ. ܗܟܢܐ. ܡܢ ܕܝܠܗ ܚܕ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܢܩܘܫ ܠܟܬܒܐ ܟܠ. ܡܢ ܡܙܡܘܪ̈ܐ
ܗܘܘ ܟܠ ܦܬ̈ܓܡܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܟܕ ܡܙܡܘܪ̈ܐ ܟܕ ܢܫܠܡ. ܟܢܫܐ ܕܦܪܘܩܢ
ܟܕ ܟܬܒܝܢ ܕܐܬܟܬܒܘ ܒܟܬܒܝܗܘܢ ܡܢ ܩܕܡ. ܟܠ ܡܙܡܘܪܐ ܕܗܘ ܕܟܬܒܗܘܢ ܒܫܡܗܐ

[1] Ex codice additionali Musæi Britannici 12154, fol. 31 r°. — [2] Ibid. fol. 249 r°.

ܢܥܒܕܘܢ ܠܐܟܣܢܝܐ. ܗܢܘܢ ܓܝܪ ܕܒܗ ܕܡܫܬܡܥܝܢ ܠܐ ܢܩܫܘܢ ܗܦܟܝܢ. ܟܕ ܟܕ ܡܬܚܠܦܢ ܕܐܬܘܬܐ
ܐܝܟܢܐ ܗܘܘ܆ ܡܢ ܕܝܢ ܒܪܢܫܐ ܡܐܬܐ ܠܟܠܗܘܢ ܗܘܐ܆ ܗܦܟܐ ܕܒܢܝܐ ܟܕ[1] ܗܘܐ. ܘܟܕ ܠܐ
ܩܪܝܢ ܟܕܢܐ ܡܠܐ ܗܘܘ܆ ܟܕܡܬܒܨܪܘܬܐ ܐܬܘ܆ ܡܢ ܠܐܦܝܐ ܢܦܫ ܬܐܡܝܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ܆
ܘܡܢܗܘܢ ܡܬܡܛܝܢ ܗܘܘ. ܐܝܟܢܐ ܗܘܘ ܕܝܢ ܘܡܟܝܢ. ܗܢܘܢ ܕܗܘܝܢ ܐܬܘܬܐ܆ ܡܢ ܡܢ
ܡܕܝܢܐ ܠܐܬܘܬܐ܆ ܡܢ ܐܬܠܐ ܕܐܦ ܡܫܬܠܐ ܥܒܕ ܕܚܠܘܢ. ܡܢ ܚܕ ܥܠ. ܟܠ. ܡܢ ܚܢܘ ܕܝܢ.
ܟܗ. ܡܢ ܥܣܪ ܕܝܢ. ܗܘ. ܘܗܘܝܢ ܟܠܗܘܢ. ܟܠ. ܟܕ ܗܘܐ ܡܬܐܡܪܐ ܗܘܐ܆ ܘܟܠܗܘܢ ܚܬܝܬܐ
ܟܣܕܐܐ ܕܐܬܐ ܡܬܚܫܒ ܠܐܟܣܢܝܐ܀

ܟܠܗܘܢ ܥܠ ܡܐܡܪܘܬܐ ܐܝܟܢܐ ܗܝ. ܐܬܠܐ ܕܐܬܐܡܪ. ܠܐ ܬܡܢܝܐ ܕܝܢ ܒ. ܡܕܝܢܐ ܘܐܬܘܬܐ.
ܟܝܘܢ ܕܝܢ ܟܟ. ܟܟ ܕܝܢ ܗܘܐܐ܀ ܗܘ ܕܐ. ܕܕ. ܕܗ. ܕܘ. ܕܙ. ܕܚ. ܕܛ. ܕܝ. ܕܟ. ܕܠ. ܕܡ.
ܕܢ. ܕܣ. ܕܥ. ܕܦ. ܕܨ. ܕܩ. ܕܪ. ܕܫ. ܕܬ. ܕܒܐ. ܕܒܓ. ܕܒܕ. ܕܒܗ. ܕܒܘ. ܕܒܙ. ܕܒܚ. ܕܒܛ. ܕܠܐ.
ܕܟܟ. ܕܟܠ. ܕܟܡ. ܕܟܢ. ܕܟܣ. ܕܟܥ. ܕܟܦ. ܕܟܨ. ܕܟܩ. ܕܟܪ. ܕܟܫ. ܕܟܬ. ܕܢܐ. ܕܢܒ. ܕܢܓ.
ܕܢܕ. ܕܢܗ. ܕܢܘ. ܕܢܙ. ܕܢܚ. ܕܢܛ. ܕܢܝ. ܕܢܟ. ܕܢܠ. ܕܢܡ. ܕܢܢ. ܕܢܣ. ܕܢܥ. ܕܢܦ. ܕܢܨ.
ܕܢܩ. ܕܢܪ. ܕܢܫ. ܕܢܬ. ܕܣܐ. ܕܣܒ. ܕܣܓ. ܕܣܕ. ܕܣܗ. ܕܣܘ. ܕܣܙ. ܕܣܚ. ܕܣܛ. ܕܣܝ. ܕܣܟ.
ܕܣܠ. ܕܣܡ. ܕܣܢ. ܕܣܣ. ܕܣܥ. ܕܣܦ܀ ܘܗܠܝܢ ܐܣܪܐ ܟܟ܀ ܕܕܗܝܢ ܐܠܦ ܒܝܬ ܗܘܝܐ. ܕܗܘ.
ܕܗܘ. ܕܗܘ. ܕܗܠ. ܕܗܡ. ܕܗܢ. ܕܗܣ. ܕܗܥ. ܕܗܦ. ܘܗܢܝܢ ܐܣܪܐ ܚ܀ ܕܟܬܒ ܗܘܝܢ ܠܗ ܗܘܝܐ[2]܀
ܕܗܐ. ܕܗܒ. ܕܗܓ. ܕܗܕ. ܕܗܗ. ܕܗܘ. ܕܗܙ. ܕܗܚ. ܕܗܛ. ܕܗܝ. ܕܗܟ. ܕܗܠ. ܘܗܢܝܢ ܐܣܪܐ
ܠ܀ ܕܐܬܡܠܝ ܕܝܢ ܡܢ ܗܘܝܐ܀ ܕܗܡ. ܕܗܢ. ܕܗܣ. ܕܗܥ. ܕܗܦ. ܕܗܨ. ܕܗܩ. ܕܗܪ. ܕܗܫ. ܕܗܬ.
ܕܗ. ܕܗܐ. ܕܗܒ. ܘܗܢܝܢ ܐܣܪܐ ܡܢ܀ ܕܐܬܝܗܒܘ ܕܝܢ ܒ ܗܘܝܐ. ܕܗܓ. ܕܗܕ. ܕܗܗܘܢ
ܕܝܢ ܚܕ. ܗܘ ܕܗܠ܀ ܕܗܘ ܐܬܬܚܝܒ ܒ. ܕܗܐ. ܕܗܒ܀ ܕܗܘܝܐ ܕܝܢ ܚܕ ܗܘ ܕܗܓ܀ ܠܐ
ܡܬܩܪܝܐ ܕܝܢ ܗ. ܕܗܘ. ܕܗܘ. ܕܗ. ܕܗ܀ ܠܐܬܘܬܐ ܕܡܬܩܪܝܐ ܗܘ܀ ܠܐ ܡܬܩܪܝܢܝܬܐ
ܥܠ ܒ ܗܘܝܐ. ܕܗܕ. ܕܗܗ. ܕܗܘ. ܕܗܙ. ܕܗܚ. ܕܗܛ. ܕܗܝ. ܕܗܟ. ܕܗܠ. ܕܗܡ. ܕܗܢ.
ܕܗܠܐ܀ ܡܬܩܪܝܢ ܕܝܢ ܗ. ܟܝܘܢ ܥܠ ܒ ܗܘܝܐ. ܕܗܠ. ܕܗܡ. ܕܗܢ. ܕܗܣ. ܕܗܥ. ܕܗܦ
ܟܠܗܘܢ ܕܝܢ ܚܕܐ܆ ܗܢ ܕܗܘܐ. ܟܠܗܘܢ ܐܣܪܐ ܕܬܡܢܝܐ ܚܕ܀

ܐܝܟ ܡܐܡܪܘܬܐ ܗܠܝܢ ܓ. ܠܐ ܡܬܩܪܝܐ ܥܠ ܒܗ ܗܘܝܐ. ܕܗܐ. ܕܗܒ. ܕܗܓ. ܕܗܕ. ܕܗܠ.
ܕܗܡ. ܕܗܢ. ܕܗܣ. ܕܗܥ. ܕܗܦ. ܕܗܨ. ܕܗܩ. ܕܗܪ. ܕܗܫ. ܕܗܬ. ܕܗܒ. ܕܗܓ܀ ܕܬܡܢܝܐ ܕܝܢ
ܕܗܘܢ ܕܐܬܡܠܝ. ܕ ܗܘܝܐ. ܕܗܥ. ܕܗܦ. ܕܗܨ. ܕܗܩ. ܟܠܗܘܢ ܡܐܡܪܘܬܐ ܐܣܪܐ ܗܝ܀
ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܠܐ ܡܬܩܪܝܐ܆ ܟܠܗܘܢ ܗܢܝܢ ܕܐܝܬ ܟܠܗܘܢ ܥܠ ܬܡܢܝܐ܆ ܠܐ ܕܝܢ ܡܬܚܫܒܝܢ ܕܥܠ

[1] Ex codice additionali Musæi Britannici 12154, fol. 31 v°. — [2] *Ibid.* fol. 32 r°.

ܐܝܬܝܗܘܢ ܗܟܢܐ. ܐܟܙܢܐ ܕܗܘ ܕܗܘܐ ܕܢܚܙܐ. ܠܐܠܗܘܬܐ ܕܡܥܒܕܢܘܬܐ ܕܡܬܒܥܝܐ. ܘܕܗܘ ܕܗܘܐ
ܕܢܚܙܐ. ܠܐ ܡܫܬܟܚܐ ܕܒܠܥܕ ܐܠܗܘܬܐ. ܡܥܒܕܢܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ: ܘܕܗܘ[1] ܕܓܪ ܕܢܚܙܐ.
ܡܥܒܕܢܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܠܐ ܫܟܝܚܐ ܕܬܗܘܐ. ܘܕܗܘ ܕܓܪ ܕܢܚܙܐ ܠܗ. ܡܥܒܕܢܘܬܐ ܕܠܐ
ܡܫܬܪܝܢܘܬܐ ܀

ܐܝܬܝܗܘܢ ܗܟܝܠ ܠܐ ܡܫܬܚܠܦܢܐ. ܠܐ ܀ ܕܢܫܬܚܠܦܢ ܡܢ ܚܕܕܐ. ܟܠܗܘܢ ܐܟܚܕܐ ܗܘ. ܐܝܟܢܐ
ܕܐܡܪܢ ܀ ܬܘܒܢܐ ܗܟܝܠ ܡܫܬܒܚܝܢ. ܘܡܛܠ ܡܥܒܕܢܘܬܐ ܐܘ ܠܐ ܡܢ ܐܠܗܘܬܐ. ܐܝܟܢܐ ܡܢ ܕܝܢ
ܕܐܡܪ ܡܥܒܕܢܘܬܐ ܒܟܠܗܝܢ ܡܕܡ. ܐܦܣܝܩܐ ܐܝܟ ܕܐܠܗܐ ܀ ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܕܐܡܪ ܡܥܒܕܢܘܬܐ
ܠܐܝܬܝܗ. ܗܘ ܐܝܬܘܗܝ ܦܥܘܠܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܕܐܡܪ ܒܥܒܝܕ. ܗܘ ܗܘ ܕܐܡܪ ܕܗܘܝܘ ܐܝܬܘܗܝ ܀
ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܕܐܡܪ ܠܗܘ ܕܗܘܝܘ. ܡܢ ܐܝܬܝܐ ܐܡܝܪ ܠܐ ܗܘܝܘ ܀

ܟܕ ܗܟܝܠ ܡܫܬܟܚܢܐ ܐܝܬܝܗܝܢ ܠܡܫܝܚܐ: ܡܛܠ ܟܠܗܘܢ ܡܥܒܕܢܘܬܐ ܕܗܘܝܢ ܐܝܬܝܗܘܢ.
ܐܡܪ ܐܢܐ ܗܟܝܠ ܒܟܝܢܐ ܟܠܗܘܢ ܒܗܠܝܢ ܕܗܘܝܢ ܦܫܝܛܝܢ ܘܟܠܗܘܢ ܡܦܪܫܝܢ. ܘܐܦܪܫܝܢ. ܡܛܠ
ܕܗܘ ܗܘܐ ܒܣܪܐ ܕܗܟܢܐ. ܗܘ ܟܕ ܐܝܬܘܗܝ ܒܡܥܒܕܢܘܬܐ. ܡܛܠ ܗܟܝܠ. ܟܕ ܡܛܠ ܗܟܝܠ ܐܦܣܝܩܐ.
ܡܟܠܗܘܢ ܐܝܟܢܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܥܒܕܢܘܬܐ. ܠܐ ܕܗܘܝܢ ܐܦܣܝܩܝܢ. ܦܢܝܬܐ ܕܝܢ ܐܦ ܡܫܬܪܝܢܘܬܐ ܡܫܬܡܫ
ܐܢܫܐ ܕܟܠܗܘܢ ܡܦܫܩܢܐ. ܡܛܠ ܡܬܕܡܝܬܐ ܕܐܝܟܢܐ ܕܡܬܚܙܝܢ. ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܚܕ ܡܫܬܡܫ
ܡܬܒܠܐ ܒܟܠܗܘܢ. ܘܡܟܠ ܕܝܢ ܒܟܠܗܘܢ ܡܢܗ ܡܫܬܪܝܢ. ܘܠܐ ܡܫܬܢܝܢ ܡܛܠ ܕܡܫܬܪܝܢ. ܐܠܐ
ܕܐܝܟܢܐ. ܘܒܣܪܐ ܡܢ ܗܘܐ ܗܘ. ܕܟܕ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܡܬܒܣܪܐ. ܡܫܬܡܫܢܘܬܐ ܡܦܪܫܐ ܢܦܫܗ
ܣܓܝ ܒܗܝܢ. ܡܛܠ ܗܟܝܠ ܠܐ ܡܫܬܚܠܦ ܐܦܢܐ ܡܛܠ ܕܐܝܟܢܐ. ܒܗܘ ܗܟܝܠ ܐܠܐ: ܕܟܕ ܗܘܐ ܗܘ
ܒܣܪܐ ܕܫܪܝܪܐ ܕܡܫܬܪܝܢ: ܐܦܣܝܩܐ ܫܪܝܪܐ ܕܐܝܟܢܐ ܘܟܠܗܘܢ ܡܫܡܫ ܡܛܠ. ܒܗܘܢ ܐܠܐ.
ܐܦ ܠܐ ܕܗܘ ܕܗܘ ܗܘܐ ܒܣܪܐ ܕܠܡܫܝܚܐ ܦܢܝܬܐ ܗܘ ܕܠܐܠܗܘܬܐ. ܒܗܠܝܢ ܡܫܡܫ ܡܛܠ
ܕܡܥܒܕܢܘܬܐ ܀

ܒܫܡܗ ܗܟܝܠ ܬܪܬܝܢ ܦܪܨܘܦܐ ܒܗ[2] ܬܪܝܢ ܕܒܬܪܬܝܢ ܒܟܠܗ ܡܛܠ ܕܡܥܒܕܢܘܬܐ. ܕܡܫܝܚܐ
ܗܘ ܡܢ ܩܢܘܡܐ ܐܠܗܝܐ. ܡܢ ܗܘ ܩܢܘܡܐ. ܒܩܢܘܡܐ ܒܗܘ ܕܝܢ ܀ ܕܐܬܐܠܕ ܕܝܢ. ܡܢ ܗܘ ܕܡܠܐ.
ܒܩܢܘܡܐ ܒܗܘ ܕܟܠ ܀ ܕܐܬܚܙܝ ܕܝܢ. ܡܢ ܗܘ ܕܐܒ. ܒܩܢܘܡܐ ܒܗܘ ܕܗܘܐ ܀ ܕܐܬܟܢܫ ܕܝܢ. ܡܢ
ܗܘ ܕܠܐ. ܒܩܢܘܡܐ ܒܗܘ ܕܗܘܐ ܀ ܕܐܫܬܡܥ ܕܝܢ. ܡܢ ܗܘ ܕܗܘܐ ܒܩܢܘܡܐ ܒܫܡܫܘܬܗ ܕܟܠ ܀

ܐܝܟ ܕܝܢ ܒܟܠܗܝܢ. ܕܒܗ ܒܫܡܫܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܕܐܬܒܪܝ. ܗܘ ܟܝܢܐ ܕܡܥܒܕܢܘܬܐ ܡܫܬܒܚ
ܡܫܬܡܫ. ܡܫܬܡܫ ܕܝܢ ܗܘܐ ܒܫܡܫܘܬܐ ܕܐܬܒܪܝ. ܐܡܬܝ ܕܐܟܠ ܗܘ ܕܡܬܟܠܬܐ ܡܫܬܡܫ.
ܒܠܒܐ ܗܟܝܠ: ܗܘ ܕܟܠ ܟܠܗ ܐܦܣܝܩܐ ܕܒܪܐ: ܐܦ ܡܛܠ ܒܩܢܘܡܐ ܕܡܥܒܕܢܘܬܐ ܗܘܬ ܒܗ

[1] Ex codice additionali Musei Britannici 12156, fol. 32 v°. — [2] *Ibid.* fol. 33 r°.

ܦܣܩܬܐ܂ ܟܕ ܚܙܐ ܐܒܠܐ ܐܠܗܐ ܐܝܟ ܒܟܬܒܗܘܢ܂ ܐܠܐ ܩܕܡܝܐ ܡܫܬܟܚܐ܂ ܘܐܝܟܢܐ ܗܘܐ܂
ܦܘܩܕܢܐ ܦܛܪܘܣ ܒܟܬܒܗ ܕܐܡܪ ܦܘܩܕܢܐ܂ ܘܒܬܪܗܘܢ܂ ܒܟܬܒܗ ܕܒܠܝܐ ܒܠܝܐ
ܡܫܬܟܚܝܢ ܗܘܘ܂ ܐܝܟܢܐ ܗܘܐ܂ ܐܦܠܐ ܢܟܣܘܗܝ ܗܟܢ ܕܕܝܢ ܒܬܪ ܡܢܝܢܐ ܕܐܬܐܡܪܝܢ܂ ܐܠܐ
ܒܡܣܬܐ ܦܝ ܡܢ ܗܟܝܠ ܕܩܕܡܘܗܝ ܕܡܚܝܢ ܐܦܝܢ ܘܐܬܐ: ܘܐܝܟ ܐܦ ܕܡܢܘܬܐ ܘܡܚܟܡܢܘܬܗ܂
ܘܒܬܪܟܝܢ ܕܝܢ܂ ܐܦ ܕܕܝܢ ܠܐܝܟ ܢܫܬܟܚܘܢ ܕܡܫܬܡܥܝܢ ܣܘܓܐܬܐ ܒܗܘ ܒܬܪܬܐ܂ ܘܟܕ ܐܡܪ
ܐܟܠܐ ܕܒܗܘܢ ܐܬܐܡܪܘ܂ ܐܠܐ ܐܝܟ ܐܟܠܐ ܕܒܗܘܢ ܐܬܟܬܒܘ܂ ܡܛܠ ܗܕܐ ܒܬܪܟܢ܂ ܕܗܟܝܠ
ܦܘܩܕܢܐ ܒܟܬܒܐ܂ ܕܟܕ ܒܬܪܟܢ ܡܫܬܟܚܝܢ܂ ܠܐܝܟܐ ܒܡܫܬܟܚܝܢ ܢܩܛܡܘܢ ܀

ܟܕ ܕܝܢ ܐܦ ܗܢܐ ܒܗܢܐ ܡܫܬܡܥ ܐܢܬ ܕܒܥܘܬܐ܂ ܘܐܦ ܒܬܪܟܬܐ ܕܡܠܐ܂ ܕܗܢܐ ܦܝ ܠܡܫܬܡܥܘ
ܢܫܬܡܥܘܢ ܐܢܬ ܠܗܢܐ܂ ܗܢܐ ܕܝܢ ܡܫܬܟܚܐ ܡܛܠ ܐܟܠܐ ܕܡܫܬܡܥܐ܂ ܘܗܢܐ ܦܘܩܕܢܐ܂ ܡܢ
ܠܩܕܡܝܬܐ ܗܟܢ ܕܦܛܪܘܣ[1] ܐܡܪܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܗܟܢ܂ ܗܘ ܦܝ ܚܢܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܝܢ܂ ܟܠ
ܗܘ ܕܒܝ ܦܬܪ ܥܠܡܐ ܒܡܫܬܡܥܢܘܬܗ ܒܝܘܡ ܐܡܪ ܀ ܡܠܟܘܬܐ ܕܝ ܕܝܢ܂ ܡܛܠ ܗܘ ܕܒܝ ܐܒܐ
ܕܡܢ ܒܢܝܐ ܒܗܘܐ ܐܫܬܟܚ ܒܗܘܐ ܀ ܕܗܘ ܕܝܢ܂ ܒܫܡܝܐ ܕܒܝܬܝ ܕܝܠ܂ ܡܛܠ ܕܗܠܝܢ
ܐܕܝܢܐ܂ ܒܝ ܐܬܠܐ ܡܬܩܢܘܢ ܕܕܝܢ ܘܐܫܬܟܚܘ ܀ ܕܒܫܡ܂ ܒܝ ܒܡܫܒܚܬܐ ܕܐܕܝܢ ܚܙܐ ܗܘܐ
ܕܝܢ ܀ ܕܝܢ܂ ܒܝ ܐܬܟܬ ܡܬܩܢܘܢ ܕܕܝܢ ܐܟܠܐ ܀ ܕܝܢ܂ ܒܝ ܦܘܩܕܢܐ ܐܝܕܘܗܝ ܫܦܝܪ ܀ ܗܘ
ܕܠܝ ܗܢܘ ܕܝ܂ ܒܝ ܐܒܐ ܒܟܬܒ ܢܦܫ ܢܒܝܐ ܘܐܫܬܡܥ ܀ ܕܝ ܠܐܝܟ ܗܢܘ ܕܝ܂ ܒܝ ܚܙܐ ܗܘܐ ܡܢ
ܦܝܢ ܐܫܬܟܚܬ ܒܗܘ ܀ ܕܐ ܕܝܢ ܘܕܝܢ܂ ܢܣܒ ܩܠܐ ܕܢܫܡܥ ܒܗܘ ܕܡܫܝܚ܂ ܒܝ ܐܝܠܝܢ ܦܛܪܘܣ
ܒܦܛܪܘܣ ܕܐܫܬܟܚܘܢ ܀ ܗܘ ܡܢ ܠܩܕܡܝܬܐ ܗܟܝܠ ܡܢ ܐܝܟܢ ܕܐܬܟܬܒ ܢܒܝܐ܂ ܕܒܗ
ܐܟܠܐ ܕܐܬܒܪܟܘ ܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܫܡܝܐ܂ ܘܐܝܟ ܐܟܠܐ ܕܒܗ ܐܬܐܡܪܘ ܢܒܝ ܢܒܝܐ ܡܫܬܟܚܝܢ ܦܛܪܘܣ
ܒܬܪܟܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܀ ܡܛܠ ܫܡܥܘܢ ܕܫܒܝܠܐ ܐܦܘܠܘܛܘܣ ܀

VII

SANCTI HIPPOLYTI ROMANI

FRAGMENTUM COMMENTARII IN MATTHÆUM [?]

ܕܐܦܘܠܘܛܘܣ ܕܪܘܡܝ[2] ܀

ܡܛܠ ܚܢܢ ܒܝ ܢܒܝܐ ܗܘܐ: ܕܐܬܒܪܝܘ ܡܢ ܕܒܝܫܐ ܕܡܫܝܚܐ: ܕܒܠܐ ܘܕܠܐ ܛܘܒܢܐ[3] ܒܝܬܐ
ܒܟܘܢܫ ܫܠܝܚܘܗܝ܂ ܒܝ ܐܬܐ ܒܟܠ ܢܒܝܐ܂ ܐܬܟܢܫ ܡܢ ܫܡܝܐ ܒܬܪܘܗܝ ܕܗܘܐ܂ ܘܫܡܥܘܗ

[1] Ex codice additionali Musæi Britannici 12154, fol. 33 v°. — [2] *Ibid.* 12144, fol. 177 r°, col. 2; de Lagarde, *Analecta syriaca*, p. 91. — [3] Ex codice additionali Musæi Britannici 12144, fol. 177 v°, col. 1.

ܒܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܒܒܟܠ ܡܢ ܥܘܡܩ ܐܠܗܐ܀ ܟܕ ܡܢ ܕܪܫܐ ܥܠܬܐ ܒܗܐ ܕܪܫܐ ܥܠܬܐ ܡܫܝܚܐ.
ܡܫܝܚܐ ܐܡܪ ܒܡܫܝܚܐ ܘܐܫܬܘܕܝ ܒܫܘܠܡܐ ܕܟܠܗ.

VIII

A

SANCTI HIPPOLYTI SERMONIS DE PASCHATE FRAGMENTA [1].

ܕܐܣܬܟܠܘܗܝ ܐܘܣܝܐ ܠܐܠܗܘܬܐ[܀] ܐܘ ܠܐܝܬܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܕܒܟܠ ܡܕܡ ܘܒܟܠܕܘܟ. ܐܘ
ܒܟܝܢܐ ܕܠܐ ܡܬܚܠܦܢܘܬܐ. ܐܘ ܒܚܝܠܐ ܕܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ. ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܗܢܐ. ܡܛܠ ܕܐܝܟ
ܕܒܝܬ ܐܠܗܐ ܐܬܘܗܝ ܗܘܐ: ܘܡܢ ܡܬܠܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܒܝܬ ܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡ: ܠܒܝܬܐ ܕܢܦܫܬܐ
ܡܕܝܢܬܐ܀ ܡܛܠ ܕܟܕ ܒܟܝܢܐ ܕܢܦܫܐ ܐܠܗܝܬܐ ܢܣܒܬ. ܡܕܡ ܡܢܗ ܪܓܫܐ ܕܡܘܕܝܐ ܟܕ ܐܡܪ܆
ܕܐܢܘܢ ܡܢ ܠܐ ܚܙܝܢ. ܡܛܠ ܕܝܢ ܒܡܫܝܚ. ܕܡ ܗܘܐ ܠܗ ܒܪ ܟܕ ܐܬܐ [2] ܕܐܦ ܠܐܢܫܝܢ ܕܐܬܐ
ܒܡܘܬܗ ܗܘܝܢ ܕܠܐ ܐܬܐܡܝܢܘ ܠܒܝܢ ܢܒܢܐ. ܡܛܠ ܗܕܐ ܐܦ ܐܬܟܠ ܕܡܘܬܗ ܐܟܘ ܘܐܬܐܒܗ.
ܐܬܟܠ ܕܚܝܐ ܡܡܘܬܐ ܕܥܕܡܐ ܐܬܓܠܝܘ. ܗܘܐ ܚܚܚܝܐ ܒܠܐܦܝ ܢܦܫܐ ܒܟܡ ܢܦܫܬܐ. ܟܕ
ܐܬܘܗܝ ܠܐܠܗܐ ܡܚܐ ܢܦܫܐ. ܦܓܪܐ ܓܝܪ ܒܟܢܐ ܩܢܡ ܗܘܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܟܕ ܐܦܠܐܘܣ ܡܢ
ܠܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܒܟܡܢܐ ܡܢ ܒܒܟܢܐ ܢܦܫ ܗܘܐ. ܒܢܦܫܐ ܕܝܢ ܒܡܘܬܗ ܒܠܐ ܗܘܐ. ܐܟܙܢܐ ܓܝܪ
ܕܟܕ ܐܬܘܗܝ ܒܡܘܬܗ: ܒܟܝܢܐ ܐܬܘܗܝ ܗܘܐ ܒܟܠ ܐܬܪܐ܀ ܘܒܝܬܐ ܐܬܘܗܝ ܗܘܐ ܒܦܓܪܐ
ܘܒܡܘܬܗ. ܠܐ ܡܬܒܕܝܢܐ ܓܝܪ ܐܬܘܗܝ ܗܘܐ ܐܝܟ ܐܢܫܐ. ܘܡܛܠ ܡܕܡ ܡܢܡܝܢ. ܐܠܐ ܟܕ ܒܪܢܫܐ܀
ܡܬܡܠܠ ܐܬܒܪܝ ܒܦܓܪܐ ܘܒܢܦܫܐ. ܕܒܡ ܢܦܫܐ ܕܡܢܗ ܢܐܬܐ ܒܡܘܬܗ. ܘܠܐ ܟܕ ܒܠܒܘܫܗ
ܐܬܐ܀ ܢܦܩ ܘܡܬܢܦܫ ܠܐܬܢܬܗ ܕܐܬܓܠܐ. ܐܠܐ ܐܝܟ ܢܦܫܐ ܒܟܡ ܢܦܫܬܐ. ܐܠܐ ܐܦܠܐ ܗܘܝܐ
ܠܗ ܕܠܐܠܗܐ ܐܬܘܗܝ. ܓܙܐ ܗܘܝܠܦ ܒܒܟܢܐ ܠܐܣܘܪܗܘܢ ܕܡܘܬܐ. ܟܕ ܒܡܘܟܝܢܐ ܡܬܡܫܚ
ܘܡܬܒܘܬܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ. ܕܟܬܝܒ ܠܐ ܒܟܕ [3]܀ ܘܠܒܠܬܐ ܡܡܘܬ. ܡܛܠ ܕܐܦ ܗܘ ܡܡܘܕܝܬܐ ܕܒܝܬܐ
ܠܐܬܘܗܝ ܀ ܕܟܬܗ ܟܕ ܕܟܬܗ ܀ ܘܒܠܬܘܬܐ ܡܬܐ. ܘܚܝܐ ܡܚܬܐ ܐܝܬܘ. ܘܢܘܗܪܐ ܒܚܫܟ. ܘܡܠܟܐ
ܐܬܘܬܐ. ܘܡܠܐ ܐܬܪܝܢ. ܘܠܐ ܡܬܡܠܐ ܢܦܫ ܒܟܡܝܢܐ. ܘܠܐ ܡܬܚܙܐ ܡܢܗ. ܘܡܬܚܙܝܐ ܐܬܡܚܝܢ.
ܘܡܢ ܡܢ ܒܟܠ ܩܢܘܡܐ. ܠܐ ܐܬܐܡܝܢ ܫܒܝܠܐ ܗܘܝܢ.. ܗܘ ܓܝܪ ܕܠܐܠܗܐ ܢܦܫܡܝܢ ܠܐ ܐܬܡܢܗ
ܡܬܐ܀ ܘܟܠܗܘܬܐ ܠܟܠܗܝܢ ܠܐ ܐܬܡܢܗ ܡܬܐ܀ ܘܠܐ ܡܬܡܠܐ ܢܦܫ ܟܕ ܡܬܡܠܐ ܠܐ ܡܬܡܠܐ܀ ܠܐ

[1] Ex codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 76 v°, col. 2. — [2] *Ibid.* fol. 76 v°, col. 3. — [3] *Ibid.* fol. 77 r°, col. 1.

ܐܠܗܐ ܚܙܐ܀ ܗܘ ܕܢܦܩ ܡܢ ܒܝܬ ܩܒܪܐ ܗܘ ܕܐܬܡܚܝ ܠܐ ܐܠܗܐ ܚܙܐ܀ ܗܘ ܓܝܪ ܕܠܐ
ܡܢ ܡܬܚܙܐ ܗܘܐ: ܡܢ ܐܢܫ ܕܡܬܢ ܕܝܢܘܢ. ܚܙܐ ܐܠܗܐ܀ ܐܘ ܐܢܬ ܓܝܪ ܕܒܡܠܐܟܐ ܒܗ ܐܘ
ܒܕܝܠܐ ܕܝܘܩܢ ܗܠܝܢ܀ ܡܢܘ ܕܠܐܐ ܡܥܡܝܫܐ. ܒܡܠܐ ܓܝܪ ܒܡܠܐܟܐ ܗܘܐ. ܠܝ ܕܝܢ ܒܥܡܝܫܐ ܒܥܡܝܕ
ܗܩܝܢ. ܡܥܡܝܕ ܚܙܐ ܗܘ ܙܪܐ. ܚܙܐ ܕܝܢ ܡܫܝܚܐ ܕܐܬܡܚܝ ܚܙܐ. ܡܫܝܚܐ ܒܚܙܐ ܚܙܐ. ܡܫܝܚܐ
ܗܘܪܡܝܐ ܚܙܐ. ܡܫܝܚܐ ܡܬܒܣܪܐ. ܚܙܐ. ܡܨܛܠܒ ܕܚܙܐܬ ܡܬܩܒܪ ܐܢܬ[1]. ܚܙܐ ܓܝܪ
ܐܠܗܘܬ ܗܘܪܡܝܐ ܕܡܢܝ. ܚܙܐܬ ܓܝܪ ܡܬܩܒܪ ܐܢܬ ܒܝܢ ܐܡܝܐ ܕܗܘܐ ܕܠܡܐ ܘܪܙܐ܀

B

SANCTI HIPPOLYTI DE CANONE PASCHALI.

ܫܘܚܠܦܐ ܕܐܪܒܥܣܪܐ ܕܥܒܝܕܐ ܐܝܟ ܩܢܘܢܐ ܕܐܦܘܠܘܛܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ.

ܟܠ ܕܪܕܝܢ ܕܝܢ ܒܫܢܬܐ ܒܐܕܪ ܐܘ ܒܢܝܣܢ ܡܬܝܕܥܝܢ ܐܪܒܥܣܪܐ ܐܝܟ ܩܢܘܢܐ
ܕܐܦܘܠܘܛܘܣ܀ ܡܬܩܢܝܢ ܗܟܢܐ ܕܡܬܚܫܒܝܢ ܠܫܢܝܐ ܠܐ ܦܠܓ ܚܕ. ܠܬܠܬܥܣܪ
ܒܢܝܣܢ ܘܐܬܐ ܘ̄[.] ܐܘ ܦܫܝܛ ܠܐܕܪ. ܠܐܕܪ ܒܢܝܣܢ ܐܪܒܥܣܪܐ ܘܐܬܐ ܒ̄[.] ܐܘ ܦܫܝܛ
ܠܬܠܬܐ܀ ܒܫܢܝܢ ܘܬܠܬ ܒܐܕܪ ܐܪܒܥܣܪܐ. ܘܐܬܐ ܕ̄[.] ܐܘ ܦܫܝܛ ܐܪܒܥܐ ܠܫܢܬܐ ܒܢܝܣܢ
ܐܪܒܥܣܪܐ ܘܐܬܐ ܒ̄[.] ܐܘ ܦܫܝܛ ܚܡܫܐ ܒܫܢܝܢ ܘܠܫܢܬܐ ܒܐܕܪ ܐܪܒܥܣܪܐ ܘܐܬܐ ܗ̄[.]
ܐܘ ܦܫܝܛ ܫܬܐ܀ ܠܫܒܥܣܪ ܒܐܕܪ ܐܪܒܥܣܪܐ ܘܐܬܐ ܕ̄[.] ܐܘ ܦܫܝܛ ܫܒܥܐ ܫܢܬܐ
ܒܢܝܣܢ ܐܪܒܥܣܪܐ ܘܐܬܐ ܗ̄[.] ܐܘ ܦܫܝܛ ܠܬܡܢܐ ܒܫܢܝܢ ܘܫܢܬܐ ܒܐܕܪ ܐܪܒܥܣܪܐ
ܘܐܬܐ ܐ̄܀ ܗܢܐ ܕܪܕܝܢ ܕܝܢ ܒܐܝܟܐ ܫܢܬܐ ܡܢ ܫܢܝܐ ܕܡܬܐ ܡܬܝܕܥܝܢ ܐܪܒܥܣܪܐ
ܡܬܚܫܒܝܢ ܐܬܐ ܕܐܪܒܥܣܪܐ ܒܥܢܝܢܐ ܗܢܐ ܠܟ ܡܬܐܡܪܐ ܕܡܬܐ. ܡܬܝܕܥܐ ܒܦܫܝܛܐ
ܠܟ ܠܟܠܗ܀ ܡܬܚܫܒܝܢ ܡܢ ܗܘ ܟܠ ܕܦܠܚܝܢ ܒܡܘܒܠܐ ܠܝ ܐܢܬ. ܗܢܘ ܟܠ ܕܫܠܡܘ ܗܘܘ
ܫܢܝܐ ܕܐܪܒܥܣܪܐ܀ ܗܢܘܢ ܐܦܘܠܘܛܘܣ ܡܘܠܐ ܕܡܘܕܥ ܒܫܢܬܐ ܒܐܕܪ ܐܘ ܒܢܝܣܢ ܡܬܐܡܪܐ
ܫܢܬܐ ܡܢ ܫܢܝܐ ܕܡܬܐ ܡܬܝܕܥܝܢ ܐܪܒܥܣܪܐ ܒܟܠ ܡܢܬܐ. ܟܠ ܕܝܢ ܕܪܕܝܢ ܕܝܢ ܒܫܢܝܢ
ܕܐܪܒܥܣܪܐ ܡܢ ܗܝ ܡܘܒܠܐ܀ ܡܬܚܫܒܝܢ ܗܟܢܐ ܕܡܬܚܫܒܝܢ ܒܬܠܬܥܣܪܐ ܠܬܠܬܥܣܪܐ ܗܘܘ
ܟܠ ܕܫܠܡ ܒܫܒܥܝܢ ܒܗ ܡܢ ܫܘܪܝܐ ܕܬܠܬܥܣܪܐ ܩܢܝܢ. ܡܬܚܫܒܝܢ ܓܝܪ ܗܘ ܡܢܗ
ܕܦܫܝܛܐ ܗܘ. ܠܝ ܐܢܬ ܒܝܘܡ ܡܢܬܐ ܚܕܬܐ ܒܫܒܬܐ ܕܦܨܚܐ ܐܘ ܠܐ. ܘܚܕܬܐ ܘܫܢܬܐ ܕܒܗ

[1] Ex codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 77 r°, col. 2.

ܡܬܩܪܝܢ ܐܪܒܥܝܢ. ܘܟܕ ܢܦܩܝܢ ܠܘܩܒܠ ܡܬܐܡܪܐ ܕܗܘ ܡܠܟܐ ܘܡܫܡܫܝܢ ܠܐܝܠ
ܗܘܝܐ ܡܢ ܗܘܦܟܐ ܕܡܠܟܐ ܡܬܩܪܝܢ ܐܪܒܥܝܢ ܠܗܘ ܡܠܟܐ ܀ ܘܐܦܢ ܠܟܠܗ ܕܗܘܐ ܣܘܡܟܐ
ܡܬܪܢ ܕܢܘܩܝܢ ܠܡܬܐܪܒܥܝܢ ܡܢܝܢ ܫܒ̈ܘܥܬܐ. ܡܬܐܪܒܥܝܢ ܡܢܝܢ ܫܒ̈ܘܥܬܐ ܘܡܬܐ
ܡܢܝܢ. ܘܟܕ ܐܬܝܢ ܡܢ ܦܬܟܪܐ ܐܬܐܡܢ ܕܠܐ ܡܢܝܢ ܘܐܦܩܘܗܝ. ܒܗܘ ܕܡܬܐܪܒܥܝܢ
ܡܢܝܢ ܫܒ̈ܘܥܬܐ. ܩܘܡ ܣܟܘܡ ܠܟܠܗܝܢ ܘܐܦܝܠܘ ܘܐܪܒܥܝܢ ܣܘܦܝܢ. ܘܡܬܐܪܒܥܝܢ
ܡܢܝܢ ܫܒ̈ܘܥܬܐ ܘܡܬܐ ܡܢܝܢ. ܩܘܡ ܣܟܘܡ ܠܟܠܗܝܢ ܘܐܦܝܠܘܬܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܡܬܐ
ܡܢܝܢ ܒܫܘܪܬܐ. ܡܬܐܡܪܐ ܗܟܢܐ ܕܦܠܐܬܐ ܠܟܠܗܘܢ ܣܘܦܝܢ. ܡܬܐܡܪ ܕܝܢ ܡܢܗ
ܕܗܘܐ ܗܟܢܐ ܒܣܘܓܐܐ ܣܘܓܝܐ ܕܐܬܦܠܓܘ ܡܠܐ ܘܡܬܐܡܪ ܡܢܝܢ. ܠܟܠܗܝܢ ܣܘܦܝܢ.
ܘܗܘܐ ܣܘܟܠܐ ܗܘ ܗܟܐ. ܘܡܠܬܐ ܕܐܬܐܡܪܘ: ܐܘܦ ܕܝܢ ܘܫܘܪܝܐ ܕܡܬܐܡܪ ܗܘܐ ܕܢܬܐܡܪ ܦܘܫܩܐ
ܒܟܠܗ ܗܘ ܕܒܗ ܐܬܓܠܝܘ. ܡܢ ܩܕܡ ܥܘܗܕܢܐ ܠܕܪܬܐ ܀

IX

SANCTI HIPPOLYTI

FRAGMENTUM HOMILIÆ IN EPIPHANIAM DOMINI [1].

..... ܐܡܪ ܗܟܝܠ. ܐܝܟܐ [2] ܕܟܬܒܐ ܕܐܡܪ ܠܡܬܒܥܘ. ܡܢ ܒܬܪ ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܢܦܩ ܡܫܝܚܐ
ܕܒܦܘܪܩܢܐ. ܡܢܐ ܕܝܢ ܕܐܡܪ ܕܗܟܢܐ. ܡܢ ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܕܢܘܪܐ ܕܒܪܘܚܐ. ܐܢܐ ܕܝܢ ܡܫܝܚܐ ܕܐܡܪ
ܡܥܡܕܢܐ: ܡܢ ܢܗܪܐ ܐܬܥܡܕܬ. ܡܠܘܗܝ ܡܢ ܗܘܦܟܐ ܕܒܬܪܗ ܕܐܬܠܘܐ ܦܘܩܕܢ ܠܗܘܢ ܡܫܝܚܐ.
ܐܝܠܐ ܕܝܢ ܡܥܡܕܢܐ. ܕܡܢ ܦܬܐ ܕܡܝܐ ܐܡܪ ܐܬܐ. ܡܠܘܗܝ ܒܗ ܒܡܝܐ ܦܬܐ ܘܡܬܓܠܐ.
ܡܠܘܗܝ ܒܡܝܐ ܡܬܕܟܐ ܘܡܬܦܪܫ ܡܠܬܐ. ܡܝܐ ܠܐܪܥܐ ܠܡܬܒܥܝܢ. ܡܝܐ ܠܓܘܫܡܐ ܡܬܦܪܣܝܢ.
ܡܝܐ ܠܡܬܠܐ ܡܬܬܪܝܢ. ܡܝܐ ܠܓܘܠܐ ܕܢܘܗܪܐ ܡܫܒܚܐ ܬܚܝܬ. ܡܝܐ ܠܦܠܐܬܐ ܡܬܦܫܦܫܝܢ.
ܡܝܐ ܠܓܠܐ ܡܬܢܚܝܢ. ܡܝܐ ܠܡܘܬܐ ܡܬܦܫܦܫܝܢ. ܘܐܦ ܠܡܥܡܘܕܝܬܐ ܕܢܬܦܬܚ ܬܚܝܬ. ܡܝܐ
ܠܡܬܠܐ ܠܡܬܐܡܪܐ ܕܢܦܫܬܐ ܡܬܦܪܢܣܝܢ. ܘܡܢܐ ܦܬܓܡ ܐܝܠܐ ܩܠܐ. ܗܟܝܠ ܡܢ ܦܬܐ ܕܡܝܐ.
ܘܠܐ ܡܕܡ ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܩܕܡ ܡܬܐܡܪܐ. ܗܟܢܐ ܐܬܐܡܪ ܗܘܐ ܐܬܐ ܦܬܐ ܕܡܝܐ. ܐܘܟ
ܗܠܝܢ ܐܬܦܪܫܘܬܐ ܐܬܕܢܐ. ܠܐܝܟ ܗܟܢܐ ܕܡܬܐܡܪ ܠܡܬܐܡܪܐ ܡܬܐܡܪ[.] ܒܚܝܠܗ ܕܝܢ ܦܬܐ
ܕܡܝܐ [3]. ܗܠܝܢ ܡܬܐܡܪ ܕܗܟܢܐ ܒܐܘܦܝ ܦܬܓܡܐ. ܘܡܫܕܪ ܕܗܘܐ ܢܘܗܪܐ ܠܐܠܗܐ

[1] Ex codice additionali Musæi Britannici 12165, fol. 23 r°, col. 1. Cfr Migne, *Patrol. græc.* t. X, col. 862, lin. 9. — [2] ܐܝܟܐ ܕܝܢ ܟܬܒܐ (?). — [3] Ex codice additionali Musæi Britannici 12165, fol. 23 r°, col. 2.

ܘܦܠܚܘ. ܡܛܠ ܠܡܪܝܐ ܡܫܚܘ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܐ ܕܟܠ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܕܡܫܝܚܝܢ
ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ.

ܠܐ ܗܘܐ ܕܝܢ ܗܘܐ ܒܫܡܗ ܕܫܡܐ ܕܡܫܝܚܝܢܘܬܗܘܢ ܘܡܠܟܐ ܡܫܝܚܐ. ܐܠܐ ܗܘ ܕܠܗ
ܡܢ ܡܫܝܚܘܬ ܡܫܝܚܐ ܕܗܘ ܕܡܠܐ ܕܟܠ ܡܫܝܚܐ. ܐܝܟ ܡܫܚܐ ܢܦܩ ܘܐܝܟ ܡܫܘܚܬܐ ܕܡܬܪܩܐ.
ܘܐܝܟ ܢܘܗܪܐ ܐܬܦܫܛ ܘܡܢܗܪ ܠܟܠ. ܡܬܦܫܛ ܗܘܐ: ܐܝܟܢܐ ܡܠܘܗܝ ܒܪ ܐܢܫܐ ܠܟܠܐ ܡܚܝܐ ܠܐ
ܒܡܢܗܪ ܢܘܗܪܐ ܒܥܒܕ ܡܕܡ. ܐܦ ܒܡܫܘܚܬܐ ܡܫܝܚܐ. ܘܐܝܟܢܐ ܢܘܗܪܐ ܗܘ ܠܐ ܡܬܡܫܚܢܐ. ܗܘ
ܘܡܫܝܚܐ ܠܡܫܝܚܘܬܐ ܕܟܠܗܘܢ: ܒܡܫܚܐ ܐܝܟܢܐ ܦܫܛ ܗܘܐ. ܘܡܫܝܚܐ ܗܘ ܠܐ ܡܬܦܪܫܢܝܬܐ. ܗܘ
ܘܦܬܓܡܐ ܚܝܐ ܘܡܘܬܒܐ ܠܟܠ ܠܗܘ: ܡܢ ܡܠܐ ܡܬܦܬܝܐ ܘܐܒܗܬܐ ܡܬܦܫܩܐ ܗܘܐ. ܒܪ ܗܘܝܢ
ܥܒܕ ܐܢܬ. ܐܠܗܝ ܕܠܐ ܗܘܐ ܒܫܠܡ ܦܬܓܡܐ ܗܘܝܢ ܕܡܬܐܡܪܝܢ. ܐܠܐ ܡܬܒܪܝܢܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ
ܐܦ ܡܕܡܐ. ܠܐ ܦܣܩ ܡܢ ܚܝܐ ܕܡܠܐ. ܗܘ ܕܒܗ ܕܒܪܐ ܒܦܘܩܕܢܐ. ܐܬܐܡܪܘ [ܗܟܢ] [1] ܒܗ
ܡܠܐ. ܘܐܪܒܥ ܘܐܫܬܕܪ. ܒܪܘܚ ܡܕܡ ܡܠܟܐ ܦܩܕ ܐܬܒܪܝܘ ܒܪܗܘ. ܡܛܠ ܗܢܐ [ܕ]ܐܟܠܐ ܒܪ ܡܢ
ܦܘܡ ܐܟܠܐ ܥܡܠܐ ܒܥܘܪܐ ܚܕܪܐ ܗܘܐ. ܡܬܟܠܠ ܒܪ ܐܢܫ. ܡܠܐ ܒܗ ܚܝܐ ܕܒܪܗ. ܘܐܬܐ ܡܪܕܝܢ
ܕܗܘܝܬ ܒܓܘܫܡܗ. ܗܘܝܘ ܕܝܢ ܒܪ ܦܓܪܐ ܐܢܫ. ܡܛܠ ܕܐܬܟܣܝܘ ܒܪܘܚܐ ܒܓܘܫܡܐ
ܕܚܝܐ: ܒܪ ܠܐ ܡܝܬܝܢ ܠܥܠܡ. ܡܢ ܕܐܬܟܠܐ ܦܬܓܡܘܗܝ.

ܗܘܐ ܕܝܢ ܕܐܬܐ ܘܐܬܚܙܝ ܒܒܪܢܫܘܬܐ. ܦܓܪ ܠܒܫ ܐܝܟܢܐ: ܡܛܠ ܕܢܦܩܘܢ ܡܢ ܐܬܪ.
ܘܠܐ ܗܘܐ ܕܝܢ ܒܪܢܫܐ. ܡܢ ܗܘܐ ܡܫܝܚ ܗܘ ܦܓܪܐ ܒܡܫܝܚܐ ܕܡܫܝܚܐ: ܒܪ ܒܬܘܠܬܐ
ܕܡܬܒܪܝܬܐ ܐܬܝܠܕ ܗܘܐ: ܘܡܫܟܢܗ ܗܘ ܡܠܬܐ ܐܝܟ ܒܫܘܒܚܐ: ܗܘ ܦܓܪܐ ܘܡܠܬܐ
ܕܟܠܗ ܒܬܪܐ. ܡܠܬܐ ܗܘܐ ܕܒܓܠܐ ܒܒܣܪܐ ܗܢܘܢ ܕܡܬܦܪܣܝܢ ܗܘܘ ܒܗ ܕܒܓܒܗܘܢ ܡܠܬܗ
ܒܪ ܐܢܫ. ܒܓܠܐ ܕܐܒܗܬܐ. ܡܠܐ ܕܡܫܡܠܝܐ ܦܬܓܡ ܐܟܠܘܗܝ ܒܗ. ܠܐ ܗܘܐ ܐܢܐ ܐܢܐ ܡܫܝܚܐ. ܐܢܐ
ܡܬܡܠܝܐ ܐܢܐ ܘܠܐ ܗܘܐ ܦܬܓܡܐ. ܒܒܓܠ ܘܒܗ ܕܟܐ. ܒܪܢܫܐ ܒܗ ܠܐܠܗܐ ܗܘ. ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ
ܐܬܝܠܕ ܘܠܐ ܗܘܐ ܡܢ [2] ܠܒܘܠܐ. ܡܢ ܐܒܘܗ ܐܢܐ ܘܠܐ ܗܘܐ ܡܢ ܟܠܗ. ܠܟܠܗܘܢ ܕܐܝܟܐ ܕܡܢ
ܐܦܢܐ. ܘܒܗ ܒܫܡܝܐ ܠܐܠܗܐ ܫܦܝܪ. ܡܢ ܐܝܟ ܐܬܝܠܕ ܘܡܢ ܒܬܘܠܬܐ ܐܬܓܠܝܬ. ܐܢܐ
ܦܨܚܐ ܐܢܐ ܕܦܘܪܩܢܐ. ܐܢܐ ܕܝܢ ܒܠܥܒ ܦܬܓܡܐ ܫܠܡܬܐ ܘܡܫܝܚܐ. ܐܢܐ ܒܠܥܒ. ܗܘ ܕܠܐ ܚܙܐ
ܐܝܬ ܡܬܚܫܒܘܢ ܒܡܫܝܚܐ. ܗܘ ܦܪܩܢ ܠܒܢܝ ܒܪܢܫܐ ܕܡܘܬܐ ܘܚܘܒܐ. ܐܢܐ ܦܨ ܠܡܢܬ
ܚܘܫܒܐ ܐܢܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܗܘ ܒܚܘܫܒܐ. ܐܢܐ ܡܢܚܡܢܐ ܕܡܝܬܐ. ܗܘ ܒܡܘܬܐ ܕܚܝܐ. ܐܢܐ
ܒܫܡܝܐ ܡܫܒܚ ܐܢܐ. ܗܘ ܚܝܠܘܬܐ ܦܪܘܩ. ܐܢܐ ܐܝܟ ܥܒܕܐ ܡܫܬܥܒܕ ܐܢܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܐܝܟ
ܡܪܐ ܟܠ. ܘܐܢܐ ܦܨ ܒܫܡܝܐ ܠܐ ܚܙܐ ܢܦܫ ܐܢܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܒܡܪܝܡܐ ܐܝܬ ܒܗ ܡܫܝܚܐ. ܐܢܐ ܦܨ

[1] Ex codice additionali Musæi Britannici 12165, fol. 23 r°, col. 1. — [2] *Ibid.* col. 2.

ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܗܝ ܕܐܠܗܘܬܐ ܦܠܚܝܢ ܐܢܬ. ܗܘ ܕܡܢ ܫܘܥܒܕܐ ܕܥܒܕܘܬܐ ܒܢܝ̈ܐ ܡܦܨܐ. ܗܘ ܐܬܐ ܠܘܬܢ. ܗܘ ܕܠܐ ܦܫܛ ܐܢܬ ܡܫܬܥܒܕܘܢ ܠܟܠܗܘܢ. ܗܘ ܢܬܒܥܘܢ ܒܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܘܒܚܘܒܐ. ܡܛܠ ܦܪܘܩ ܐܢܘܢ ܒܗ. ܠܐ ܐܬܝܬ ܐܢܐ ܡܫܝܚܐ.

ܟܕ ܗܟܝܠ ܡܫܝܚ ܠܥܠܡܐ ܒܒܢܝ̈ܐ[1] ܐܡܪ ܗܘܐ. ܚܙܐ ܡܕܡ ܐܣܟܝܡܐ ܘܐܡܝܢܘܬܐ: ܒܗܘܢ ܒܒܢܝ̈ܐ ܡܬܦܠܓܝܢ ܗܘܘ ܕܚܙܝܢ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܠܡܐܡܪ ܗܘܐ ܥܠ ܡܫܝܚܘܬܗ ܕܡܫܝܚ. ܘܡܫܝܚܐ ܐܬܐ ܡܘܒܠ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ ܚܣܝܪܐ. ܒܡܠܬܐ ܕܠܗ ܠܗ ܐܒܘܗܝ. ܟܕ ܡܫܡܫܐ ܠܐܝܠܝܢ ܕܡܘܠܕܗ. ܐܝܠܐ ܕܫܡܫܐ ܡܢ ܫܪܒܬܗ ܕܡܘܠܕܗ ܘܡܛܠ ܒܫܡܗ ܟܕ ܐܝܟ ܡܢ ܐܒܘܗܝ ܡܫܒܚܬܐ ܗܘ ܡܕܡ: ܐܬܐ ܠܥܠܡܐ ܡܫܝܚ. ܐܠܐ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ ܚܣܝܪܐ ܘܡܣܟܢܐ. ܐܪܥܐ ܐܡܗ ܕܝܠܕܬ ܡܢܗ. ܡܢ ܗܕܐ ܡܫܝܚ ܟܕ ܚܙܐ ܠܡܫܡܫܘ ܠܐܪܥܐ. ܠܐܡܗ ܒܗ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܒܟܠܗ ܐܒܟܡ ܕܗܘܐ ܦܩܕ ܐܒܐ ܟܕ ܐܡܪ. ܐܢܐ ܗܘܝܬ ܐܝܬ ܕܡܢ ܐܠܗܝ: ܘܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܐܠܗ ܒܗܠܝܢ. ܡܛܠ ܦܩܕ ܐܠܗܐ. ܐܘ ܡܪܝܐ.. ܠܐ ܡܫܬܘܕܥܝܢܬܐ ܗܘܝ ܐܠܗܐ. ܐܫܬܘܝܬܐ ܦܩܕ ܗܘܐ ܐܬܟܬܫܬ: ܘܐܫܬܘܬܐ ܡܫܬܟܚ ܗܘܐ. ܐܘ ܡܪܝܐ. ܐܚܝܕ ܒܝܕܝ. ܒܥܠܡܐ ܡܦܩܐ ܐܠܗ ܠܥܒܕ̈ܐ. ܐܢܫ ܒܪܢܫܐ. ܒܫܡܐ ܡܦܩܐ ܐܠܗ ܠܚܝܠܐ. ܐܬܒܝܢܬ ܒܗ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܡܦܩܐ ܠܒܪܝܐ. ܐܢܐ ܐܘ[2] ܡܪܝܐ. ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܦܠܚ ܐܢܐ. ܘܐܬܦܢܝ ܒܗܘܢ ܕܡܬܦܠܓܝܢ ܠܘܬܢ: ܐܠܐ ܦܩܘܕ ܒܫܘܠܛܢܗܘܢ. ܠܐ ܡܫܬܡܫ ܐܢܐ. ܐܬܒܝܢ ܕܝܢ ܕܦܠܚ ܐܢܐ ܠܟ. ܡܛܠ ܐܠܗ ܠܟ ܠܦܘܠܚܢܗ. ܐܠܗ ܓܝܪ ܡܫܘܚܐ ܕܫܬܝܬܐ ܐܝܟ: ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ. ܙܕܩ ܐܠܗ ܠܡܫܡܫ. ܘܐܝܟܘ ܕܐܢܐ ܦܩܕܝܢ ܐܢܐ ܕܐܦܩܕܝܢ. ܡܛܠ ܠܐ ܦܩܕܝܢ ܠܡܬܦܠܓܘ ܠܟ. ܐܢܐ ܗܘܝܬ ܐܝܬ ܕܡܢ ܐܠܗܝ: ܘܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܐܠܗ ܒܗܠܝܢ.

ܡܛܠ ܗܟܢܐ ܠܗܠܝܢ ܗܘܝܢ. ܡܫܒܚ ܗܘܐ. ܗܟܢܐ ܓܝܪ ܫܪܝܪ ܠܝ ܕܢܦܠܐ ܡܢܗ ܠܐܝܬܝܐ. ܡܫܒܚ ܗܘܐ ܐܘ ܡܫܝܚ.. ܠܐ ܐܬܝܬ ܡܫܡܫܢܐ ܠܡܪܝ ܡܢܝ. ܐܠܐ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ ܚܙܐ ܐܠܗ. ܐܢܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܠܟܠܐ ܡܫܬܡܫܐ ܐܢܐ. ܠܡܫܬܕ ܕܗܘ ܠܡܫܡܫ. ܘܗܘܝܢ ܠܡܫܡܫܘ. ܠܐ ܡܕܡ ܠܐ ܫܪܝܪ ܦܠܚ ܐܢܐ. ܡܫܡܫܢܐ ܫܪܝܪܐ ܦܠܚܝܢ ܐܢܐ. ܡܫܬܡܫ ܐܠܗ ܐܘ ܡܫܝܚ: ܘܠܐ ܐܬܠܗ ܠܡܫܬܡܫܢܘܬܐ ܡܫܕܪܐ. ܠܡܫܝܚܐ ܓܝܪ ܠܐ ܫܪܝܪ ܐܬܒܝܢܬ ܡܫܡܫܢܐ. ܠܡܫܡܫܢܐ ܕܝܢ. ܗܕܐ ܐܫܬܡܫܬ ܒܫܝܢܐ. ܠܥܠܡܐ ܠܫܪܝܪܐ ܐܠܗܐ. ܠܗ[3] ܠܥܠܡܐ ܐܝܬܝܐ. ܡܫܒܚ ܗܘܐ. ܗܟܢܐ ܓܝܪ ܦܠܐ ܠܝ ܕܢܦܠܐ ܡܢܗ ܠܐܝܬܝܐ. ܡܫܡܫܢܐ ܓܝܪ ܐܠܗܐ ܕܡܫܡܫ. ܠܐ ܙܕܩ ܐܢܐ ܕܡܕܡ ܢܣܒܬ ܐܦܠܘ ܒܟܠܗ ܡܫܡܫܢܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܠܗܘܢ ܢܬܒܥ ܫܘܠܛܢܗ. ܘܡܫܡܫܢܐ ܕܡܫܡܫܢܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘ. ܠܟܠ ܐܝܬܝܐ ܠܟܠ ܕܡܬܦܠܓܝܢ. ܡܫܒܚ ܗܘܐ. ܗܟܢܐ ܓܝܪ ܫܪܝܪ ܠܝ ܕܢܦܠܐ ܡܢܗ ܠܐܝܬܝܐ. ܐܬܒܝܢܬ ܐܘ ܡܫܝܚ.

[1] Ex codice additionali Musei Britannici 12165, fol. 24 r°, col. 1. — [2] *Ibid.* col. 2. — [3] *Ibid.* fol. 24 v°, col. 1.

ܐܡܬܝ ܕܠܐ ܐܝܟ ܢܟܣܐ ܥܠ ܡܣܡܣܢܘܬܐ. ܕܟܣܦܐ ܐܝܟ ܡܢ ܡܕܒܚܐ ܐܘ ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܡܢܟܝܢ:
ܢܩܒܠ ܠܒܢ ܕܡܢ ܦܘܪܢܐ ܡܣܡܣܢܐ ܢܬܒܣܡ. ܡܛܘܠ ܕܒܛܘܪܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܐܡܬܝ ܕܢܣܡܟܘܢ
ܠܡܣܪܘܬܗ ܕܐܒܐ. ܘܢܬܠܘܐ ܠܡܫܠܡܢܘܬܗ ܕܒܪܐ. ܡܛܘܠ ܗܟܝܠ. ܗܘܝܘ ܓܝܪ ܐܘܦ ܠܝ
ܕܢܩܒܠ ܡܢܗ ܠܗܘܢܐ. ܗܝܕܝܢ ܢܬܒܣܡ ܢܘܗܪܐ. ܘܒܝ ܢܒܥܘܢ. ܢܟܝܢܐ ܗܟܢ ܡܢ ܡܠܝܐ.
ܘܐܬܩܪܝ ܠܗ ܡܫܝܚܐ. ܗܘܐ ܓܝܪ ܦܪܘܫܐ ܕܠܐ ܐܝܬܝ ܒܟܠܗ ܕܒܝܬܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܡܛܠ ܕܐܡܪ:
ܗܘܝܘ ܓܝܪ ܕܐܡܪ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܕܒܗ ܐܙܕܗܪܬ.

ܒܬܠܬ ܡܠܝܢ: ܕܡܢ ܟܠܗ ܩܘܕܫܐ ܥܠܝܗ ܗܘܝ ܕܐܬܥܒܕ: ܠܗ[1]. ܐܬܝܚܒ ܡܢܝ
ܠܡܫܡܫܢܘܬܗ ܕܗܘܝܢ: ܘܐܬܓܠܝ ܡܢ ܡܫܡܫܢܘܬܐ: ܡܢ ܩܕܡ ܦܝ ܗܘܟܝܠ ܡܫܡܫܢܘܬܗ
ܘܡܫܝܚܐ. ܐܚܝܕ ܠܝ ܗܘܘ ܟܡܐ. ܠܐ ܡܬܬܚܝܒܐ ܐܬܚܙܝ ܗܘܐ ܠܝ ܐܬܪܐ ܗܘ ܕܟܠܗ: ܟܕ ܗܘ
ܕܠܐܬܪܐ ܠܡܬܬܠ ܩܕܝܡ ܗܘܝ. ܡܫܝܐ ܕܝܢ ܕܒܟܝܢ ܡܕܐ ܕܟܠ: ܘܡܟܢܫܢܐ ܗܘ ܕܡܢ ܣܛܝܒܬܐ
ܐܒܕܗ ܗܘܐ ܢܒܝܐ: ܘܡܫܡܫܢܘܬܗܘܢ ܕܗܝܡܢ ܒܢܝܐ ܗܘܝܢ. ܒܪ ܟܠܗ ܐܬܚܙܝܗ ܠܗ
ܡܫܝܚܐ. ܗܢܘܢ ܠܗ ܠܐܪܥܐ ܪܘܚܐ ܕܦܬܐܘܢ ܠܟܘܬܗ. ܠܗܘ ܡܫܪܝܬܐ. ܘܠܗܘ ܕܟܠ ܡܢ
ܩܛܠ. ܐܬܚܙܝ ܡܫܝܚܐ. ܠܩܛܠܐ ܠܟܠܗܘܢ ܪܘܚܐ. ܒܦܬܘܪܐ ܕܩܘܪܒܢܐ ܐܬܚܙܝ. ܗܘܝܐ ܢܣܒܘܬܐ
ܒܢܒܝܐ ܗܟܢ ܕܟܢܫܟܝܢ ܗܘܘ. ܡܫܒܚܝܢ ܠܐܘܪܚܝܗܘܢ ܕܐܡܪ: ܘܐܬܚܙܝ ܠܗ ܡܫܝܚܐ.
ܡܛܠ ܕܠܗܐ ܥܠܝܘܬܐ ܡܫܝܚܐ ܒܟܝܢ ܚܕܝܐ ܡܫܝܚܐ. ܐܦ ܗܘܐ ܓܝܪ ܕܐܬܘܬܐ ܡܫܝܚܐ
ܕܠܟܠܐ ܕܒܗ ܢܒܝܐ ܢܚܙܘܢ. ܐܦ ܗܘܐ ܕܐܘܬܐ ܡܫܝܚܐ ܠܐܬܐ. ܘܟܪܐ ܥܠ ܠܥܠܡܐ
ܕܦܫܛܐ. ܘܡܢܗ ܐܬܚܙܝ ܗܘ ܕܟܬܒ. ܐܦ ܗܘܐ ܠܟܠܐ ܡܫܝܚܐ ܕܡܬܬܩܢܐ ܢܚܙܘܢ
ܐܬܚܙܝ. ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܡܫܝܚܐ[2] ܐܬܚܙܝ ܠܗ. ܘܡܛܠ ܕܗܘܐ ܕܐܡܪ: ܗܘܝܘ ܓܝܪ ܕܐܡܪ ܗܘ ܡܫܝܚܐ
ܕܒܗ ܐܙܕܗܪܬ.

ܡܫܝܚܐ ܠܡܫܝܚܐ ܢܛܪ. ܢܗܘܐ ܠܐ ܗܘܟܝܠ ܠܗܘܐ ܠܐ ܡܬܬܢܟܠܐ. ܗܘܝܘ ܓܝܪ ܕܐܡܪ
ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܕܒܗ ܐܙܕܗܪܬ. ܗܘ ܕܐܬܚܙܝ ܕܝܢ: ܡܢ ܟܠܗ ܘܐܦܩܘܕܝܐ ܐܬܓܠܝ. ܕܝܢ ܐܡܪ
ܡܢ ܐܬܚܙܝ. ܐܦܠܐ ܗܘ ܕܝܢ. ܘܐܬܪܐ ܗܘ ܕܐܬܚܙܝ. ܡܛܠ ܟܠܗ ܕܟܠܗ ܗܘ ܡܫܝܚܐ
ܘܡܬܚܙܝܐ ܗܘܐ ܠܗ ܡܢ ܡܫܝܚܐ: ܡܢ ܟܠܗ ܗܘ ܟܠ ܕܠܐ ܡܬܚܙܝܐ. ܡܛܠ ܗܘܐ ܓܝܪ ܦܫܝܛܐ
ܒܦܬܘܪܐ ܕܩܘܪܒܢܐ ܚܙܝ. ܐܦ ܗܘ ܕܐܪܥܐ ܕܠܗ ܠܐܬܓܠܝ ܗܘܐ. ܘܠܗ ܗܘ ܕܡܫܝܚܐ ܗܘܐ ܒܟܝܢ.
ܡܛܠ ܡܫܝܚܐ. ܐܡܬܝ ܕܟܝܢܐ ܥܠ ܕܐܦ ܡܬܢܐܐ ܢܚܙܐ. ܘܡܫܝܚܘܬܐ ܟܠܗ ܢܒܝܐܘܬܐ ܕܡܢ ܐܬܐ
ܢܚܬܐ ܗܘܝ ܕܐܬܐ ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ ܢܗܘܐ. ܐܢܐ ܗܘ ܗܘܝܐ. ܡܛܠ ܕܡܢܗ ܥܠ ܡܠܬܐ. ܐܝܟܢܐ ܐܬܚܙܝ
ܗܘܐ ܥܠܡ ܗܘܝܘ ܓܝܪ ܕܐܡܪ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܕܒܗ ܐܙܕܗܪܬ. ܗܘ ܕܒܗ ܟܠܗ ܐܡܬܝ ܕܢܣܡܟܘܢ

[1] Ex codice additionali Musæi Britannici 12165, fol. 24 v°, col. 2. — [2] *Ibid.* fol. 25 r°, col. 1.

ܢܦܫܗ: ܘܡܫܬܡܥ ܐܝܟ ܠܐܒܘܗ·: ܗܢܘ ܐܠܗܐ ܒܪܐ ܕܡܢ ܐܢܫܐ. ܗܘ ܕܡܬܟܢܐ ܒܪܐ
ܕܐܢܫܐ: ܒܫܡܗ ܒܪܐ[1] ܕܡܢ ܒܐܘܢܐ ܠܐܠܗܘܬܐ ܡܬܝܕܥ·: ܗܢܘ ܐܠܗܐ ܒܪܐ ܕܡܢ ܐܢܫܐ.
ܗܢܘ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܟܦܢ ܘܡܣܒܥ ܡܬܪܣܐ. ܗܢܘ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܨܗܐ: ܘܡܫܩܐ ܨܗܝ̈ܐ.
ܗܢܘ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܠܐܝ·: ܘܡܢܝܚ ܗܘ ܡܢܚܐܬ. ܗܢܘ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܕܡܟ·: ܘܓܠ̈ܠܐ ܕܝܡܐ
ܡܫܬܩܢ. ܗܢܘ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܐܬܚܫ·: ܘܚܘܠܫ̈ܢܐ ܡܣܐ. ܐܠܐ ܗܢܘ ܒܪ ܡܢܝܢܝ ܟܠܗ
ܒܥܠܡܐ·: ܢܣܩ ܠܡܬܝܬܝܬܐ ܠܐܒܐ ܘܡܬܪܐ ܘܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ. ܠܐܬܪܐ ܐܠܗܘܬܐ
ܠܐ ܡܬܦܠܓܢܝܬܐ ܕܟܠ ܚܘܕܪ ܐܠܗܝܬܐ ܒܗ ܚܘܫܒܐ. ܗܘܝܐ ܘܡܫܒܚܢ ܘܡܫܒܚ
ܠܥܠܡ. ܐܡܝܢ.[✝] ܫܠܡ ܕܩܕܝܫܐ ܐܦܘܠܘܛܘܣ ܕܐܬܪܐ ܩܕ ܕܪܝܫܐ.

X

SANCTI HIPPOLYTI DE RESURRECTIONE

AD MAMMÆAM IMPERATRICEM[2].

A

ܕܩܕܝܫܐ ܐܦܘܠܘܛܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܣܗܕܐ ܡܢ[3] ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܩܝܡܬܐ ܕܒܗ ܐܡܪ
ܡܫܬܠܡܐ. ܒܗܘ ܕܡܛܠ ܗܠܝܢ ܕܐܬܦܢܝܘ ܠܥܠܡܐ ܕܒܗܘ ܡܬܩܪܝܢ ܡܢܗܘܢ ܕܟܘܐ ܗܘܐ
ܕܫܡܥܐ ܡܫܝܚ. ܗܘܐ ܕܝܢ ܡܫܡܥܐ ܐܦܠܐ ܗܘܐ ܕܠܡܫܒܪܘܬܗ ܐܘܪܬܘܕܘܟܣܘ ܕܦܘܠܘܣ. ܗܘ
ܕܡܢ ܟܠܗ ܐܣܛܘܟܣܘܢ ܡܟܠ ܡܫܬܡܠܝܐ·: ܐܝܟ ܕܡܬܟܠܐ ܐܦܢܝܘܗܝ ܒܡܐܡܪܐ ܕܚܕܐ
ܕܠܡܚܕܐ ܒܠܚܘܕܐ.

ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܕܦܘܠܘܣ ܕܢܝܩܘܠܐܘܣ[4]. ܗܢܘ ܕܝܢ ܢܝܩܘܠܐܘܣ ܚܕ ܐܠܗܘܗܝ[5] ܗܘܐ ܡܢ
ܡܫܡܫܢܐ ܗܠܝܢ[6] ܕܡܢ ܩܕܡ ܐܠܝܨܘ·: ܐܝܟܢܐ ܕܐܦ ܒܥܪܒܘܒܝܐ[7] ܢܡܘܣܐ. ܗܢܘ ܒܗ

[1] Ex codice additionali Musæi Britannici 12165, fol. 25 r°, col. 2. — [2] Hujus sermonis sancti Hippolyti fragmenta supersunt in sequentibus codicibus Musæi Britannici, nempe in addit. 14532, fol. 214 v°, col. 2-fol. 215=A; in 17214, fol. 77 r°, col. 1, 2° et v°=B; in 14538, fol. 20 r°=C; in 17191, fol. 58-59=D. B solus præbet plene titulum qualem edimus, alii vel tantum: *Sancti episcopi et martyris Hippolyti*, ut C et D, vel: *Hippolyti episcopi et martyris, ex sermone de Resurrectione, ad Mammæam imperatricem, quæ fuit mater Alexandri Romanorum tunc temporis autocratoris*, ut fert A, sive 14532. Ex hoc ultimo codice fragmenta, sed mutila, edidit De Lagarde in *Analectis syriacis*, p. 87 et 88. — [3] B, fol. 77 r°, col. 2. — [4] B ܢܝܩܘܠܐ. — [5] A ܐܠܗܘܗܝ ܚܕ ܡܢ ܗܠܝܢ. — [6] B ܡܢ ܗܠܝܢ ܡܫܡܫܢܐ ܗܠܝܢ. — [7] A ܐܝܟܢܐ ܕܐܦܘܗܝ ܒܥܪܒܘܒܝܐ.

ܕܡܫܬܐܠ ܕܝܢ ܕܟܘܡܐ ܢܘܟܪܝܐ[1] ܐܬܐܬܐ ܡܕܝܢܬܐ ܐܠܐ ܕܝ ܐܡܪ[2]. ܕܡܫܡܫܢܐ[3] ܗܘܐ ܠܗ. ܕܝ
ܗܘܐ ܡܠܟܐ[4] ܕܐܠܗܘܬܗ ܡܫܝܚܐ. ܗܢܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܟܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ. ܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܕܟܗܢܐ ܠܐ
ܐܡܪ. ܐܦ ܡܢ ܗܘܠ[5] ܕܫܪܝܐ ܡܢܗ ܚܛܗܐ. ܘܕܟܝܐ ܡܢܗ. ܡܢܗ[6] ܕܝܢ ܡܫܝܚܝܢ
ܡܫܝܚܘܬܐ[7]. ܗܠܝܢ ܕܡܬܡܢܝܢ ܒܟܗܢܘܬܐ. ܘܡܫܝܚܝܢ[8] ܐܝܬܝܗܘܢ ܗܘܘ ܡܫܝܚܘܬܐ
ܡܫܝܚܘܬܐ. ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܡܠܟ ܡܫܝܚܐ[9] ܐܡܪ. ܗܠܝܢ ܕܐܡܪܝܢ ܕܡܫܝܚܐ ܡܢ
ܕܝܘ ܗܘܐ ܠܗ. ܡܫܝܚܘܬܐ ܕܫܪܝܐ ܗܘܐ ܠܗ[10].

B

✠ ܘܡܐܡܪ ܡܛܠ[11] ✠

ܕܝ ܕܝܢ ܡܫܝܚܐ[12] ܕܫܪܝܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܐܬܐ[13] ܗܘܐ ܒܡܘܪܒܘܬܗ. ܒܗܘ ܐܟܚܕ.
ܡܘܪܒܐ[14] ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܒܡܟܣܐ. ܕܝ ܡܡܝܡܫܢ. ܘܡܐ ܐܝܟ ܡܝܬܘܬܐ[15] ܢܗܘܐ ܡܚܝܢܐ.
ܒܗܠ[16] ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܕܡܛܠ[17] ܘܡܛܠ ܡܬܚܝ: ܘܡܢ ܡܫܝܚܐ ܕܟܗܢܐ ܡܫܬܐܠܝܢ. ܐܘ ܒܗܠ
ܗܠܝܢ ܕܗܘܕܝܐ ܕܡܫܝܚܐ[18] ܡܬܚܝ. ܘܡܢ ܡܚܒܐ ܕܡܫܝܚܐ[19] ܗܢܐ ܕܒܟܗܢܘܬܐ ܐܬܐܡܪ
ܙܒܢ ܕܡܫܝܚܐ[20].

C

✠ ܘܡܐܡܪ ܐܚܪܢܐ[21] ✠

ܡܛܠ ܗܘܐ ܗܟܝܠ: ܕܝ ܗܘ ܒܡܬܠܐ ܐܒܪܐ ܣܓܝܐ ܕܡܚܝܠ ܡܫܝܚܐ. ܘܐܦ ܣܢܝ ܒܗܘܠ
ܡܫܝܚܝܢ. ܕܝ ܐܒܘܗܐ ܕܟܠܐ ܕܡܢܗ ܐܢܫܝ ܗܘܝܢ. ܐܝܟܢܐ ܕܗܠܝܢ ܕܫܒܝܠܗ ܡܢ ܗܘ
ܐܠܗܐ ܢܬܠܘܢ ܠܝ ܡܪܝܐ. ܒܗܠ ܡܠܘܗܝ ܒܒܪܝܐ ܩܕܡ ܕܡܢ ܒܡܫܝܚܐ ܕܡܢܝ. ܠܝ ܕܝܢ
ܒܗ ܒܗܠ ܡܠܬܐ. ܘܐܦ ܒܗܠ ܗܢܘܢ ܕܗܘܝܢ.

[1] A ܢܘܟܪܝܬܐ. — [2] A ܐܠܐ ܡܕܝܢܬܐ. — [3] A ܕܗܘܐ ܠܗ ܡܫܡܫܢܐ. — [4] A ܡܠܟܐ. — [5] B omittit ܗܘܐ et A legit ܕܫܪܝܐ ܡܢܗ ܚܛܗܐ. ܡܫܝܚܐ ܕܫܪܝܐ. — [6] A ܡܢܗ ܡܫܝܚܝܢ ܕܝܢ ܡܫܝܚܘܬܐ. — [7] B ܡܫܝܚܘܬܐ. — [8] A omittit ܐܝܬܝܗܘܢ ܗܘܘ. — [9] B fol. 77 v°, col. 1. — [10] II *Ad Timotheum*, II, 17. In textu simplici paulo aliter legitur : ܐܡܪ. ܕܡܫܝܚܐ ܕܫܪܝܐ ܗܘܐ ܠܗ. ܡܫܝܚܘܬܐ ܕܐܡܪܝܢ ܕܐܝܬ ܡܫܝܚܝܢ. C et D, ne hujus prioris fragmenti quidem verbum exhibent. — [11] Hoc etiam secundum fragmentum soli codices A et B continent. Vide De Lagarde, *Analecta syriaca*, p. 88. — [12] B ܡܫܝܚܐ. — [13] B ܐܬܐ et A ܗܘܐ. — [14] A legit ܡܫܝܚܐ loco ܡܘܪܒܐ. — [15] A omittit ܡܝܬܘܬܐ. — [16] A ܕܝܢ loco ܒܗܠ et vocem repetit in secundo loco ܒܗܠ ܒܗܠ. — [17] B ܕܡܛܠ. — [18] A ܕܡܫܝܚܐ ܕܗܘܕܝܐ. — [19] A ܕܡܫܝܚܐ et omittit ܗܢܐ. — [20] A, fol. 215 r°, col. 2, ܕܡܫܝܚܐ loco ܕܡܫܝܚܘܬܐ. — Huc usque De Lagarde. Sequentium enim non nisi frusta fragmenta exhibet in *Analectis syriacis*, p. 88. — [21] Hoc fragmentum ejusdem sermonis reperitur post præcedentia, in B tantum, scilicet in 17214, fol. 77 v°.

D

◆ ܘܒܬܪ ܩܠܝܠ[1] ◆

ܐܦ ܠܐ ܕܝܢ[2] ܦܓܪܐ ܗܘܐ ܒܠܚܘܕ[3] ܕܡܫܝܚܐ· ܐܠܐ ܕܐܠܗܐ ܕܡܠܬܐ[4] ܕܐܬܝܠܕ[5] ܠܗܘܐ ܘܠܗ ܦܓܪܐ[6] ܡܢ ܟܠ ܒܪܢܫܐ ܘܡܫܝܚܐ ܕܢܣܒ ܐܡܪ: ܡܛܠ[7] ܕܝܢ ܕܡܫܝܚܐ. ܒܟܠܗܝܢ ܕܝܠܗ. ܒܗܘ ܕܢܦܫ ܐܠܗܝܐ ܕܟܠܗ[8] ܐܬܚܙܝ: ܐܝܟ ܡܠܬܐ ܕܡܫܝܚܐ. ܗܘ ܕܟܠܗ ܗܘܐ ܒܪܢܫ ܗܘܐ ܦܓܪܐ ܐܠܗܝܐ: ܡܫܝܚܐ[9] ܗܘ ܕܝܠܗ ܕܐܠܗܐ ܕܡܫܝܚܐ ܗܘܐ.

E

◆ ܘܒܬܪ ܐܚܪ̈ܬܐ[10] ◆

ܗܘ ܓܝܪ ܦܓܪܐ ܕܐܬܠܒܫ ܕܒܪܘܚܐ ܚܝܐ ܗܘܐ ܕܢܦܫܐ ܘܪܘܚܐ· ܡܢ ܡܬܡܠܠ ܚܝܘܬܐ ܕܠܐ ܡܬܡܫܚܢܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ: ܕܟܕ ܡܫܬܘܕܥ̈ܝܢ [—] ܠܗܝܢ ܠܐ ܡܬܡܫܚܢܐ ܡܢ ܚܝܘܬܐ ܗܝ ܕܠܗ· ܠܐ ܐܡܪ· ܠܚܝܘܬܐ ܓܝܪ ܡܬܚܙܝܐ ܠܡܬܚܫܚܢܘܬܐ. ܡܢ ܟܠܗ ܕܝܢ ܐܫܬܟܚ ܢܦܫܐ ܡܫܝܚܐ ܐܡܪ· ܕܦܓܪܐ[11] ܡܢ ܡܝܬܐ ܗܘ[a] ܡܛܠ ܚܛܝܬܐ. ܪܘܚܐ ܕܝܢ ܚܝܐ[b] ܡܛܠ ܙܕܝܩܘܬܐ[c]. ܐܢ ܕܝܢ ܪܘܚܗ ܕܗܘ[d] ܕܐܩܝܡ ܠܡܫܝܚܐ[e] ܡܢ ܒܝܬ ܡܝ̈ܬܐ ܥܡܪܐ[f] ܒܟܘܢ· ܗܘ ܕܐܩܝܡ ܠܡܫܝܚܐ[g] ܡܢ ܒܝܬ ܡܝ̈ܬܐ· ܢܚܐ ܐܦ ܠܦܓܪ̈ܝܟܘܢ ܡܝ̈ܬܐ[h]· ܡܛܠ ܪܘܚܗ ܗܘ ܕܥܡܪܐ[i] ܒܟܘܢ.

F

◆ ܘܒܬܪ ܩܠܝܠ[12] ◆

ܡܛܠ[13] ܕܝܢ ܕܐܦ[14]. ܒܝܠܕܐ ܢܦܫܗ ܒܦܓܪܐ: ܘܡܛܠ ܒܦܓܪܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܡܘܬܐ: ܘܠܐ ܡܝܘܬܐ ܗܘܐ ܡܛܠ ܒܡܫܪܐ ܕܢܦܫܐ[15]·. ܐܝܟ ܕܐܡܪ[16]. ܒܟܠܙܒܢ ܓܝܪ ܚܢܢ ܗܠܝܢ ܕܚܝܝܢ[17] ܠܡܘܬܐ ܡܫܬܠܡܝܢ[18] ܡܛܠ ܝܫܘܥ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܦ ܚܝܘܗܝ ܢܬܓܠܘܢ ܒܦܓܪܢ ܡܝܘܬܐ.

[1] Sequens fragmentum exstat in B, C, D et partim in A. — [2] D omittit ܕܝܢ. — [3] B ܒܠܚܘܕܝ̈ܐ. — [4] B, fol. 77 v°, col. 2. — [5] C, D ܠܐ ܐܬܝܠܕ. — [6] A omittit quæ sequuntur. — [7] B ܡܛܠܬܐ. — [8] D ܕܟܠܗ ܢܦܫܗ. — [9] B ܐܡܫܝܚܐ. — [10] Hoc etiam fragmentum quintum non reperitur nisi in B, scilicet in 17214, fol. 77 v°, col. 2. — [11] *Ad Rom.* VIII, 10-12. Textus simplex paulo aliter legit : [a] ܦܓܪܐ ܡܝܬ ܗܘ; — [b] ܚܝܐ; — [c] ܡܛܠ ܙܕܝܩܘܬܐ; — [d] ܕܗܘ ܗܘ; — [e] ܠܡܫܝܚܐ; — [f] ܥܡܪܐ; — [g] ܐܩܝܡ ܠܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܡܢ; — [h] ܐܦ ܠܦܓܪ̈ܝܟܘܢ ܡܝ̈ܬܐ; — [i] ܕܥܡܪܐ. — [12] Hoc sextum fragmentum exstat in B, D et partim in A. — [13] B, fol. 78 r°, col. 1. — [14] D omittit ܕܐܦ. — [15] D, fol. 59 r°. — [16] II *Ad Corinth.* IV, 11. Ubi aliter legitur in textu simplici : ܐܢ ܚܢܢ ܓܝܪ ܚܝ̈ܐ ܠܡܘܬܐ ܡܫܬܠܡܝܢܢ ܡܛܠ ܝܫܘܥ. ܕܐܦ ܚܝܘܗܝ ܕܝܫܘܥ ܢܬܓܠܘܢ ܒܦܓܪܢ ܗܢܐ ܕܡܝܘܬܐ. — [17] D ܕܚܝܝܢ. — [18] B ܡܫܬܠܡܝܢ.

ܡܛܠ[1] ܕܝܢ ܗܦܟܐ ܚܙܘܐ ܐܠܗܝܐ ܒܟܣܝܐ ܡܚܘܐ[2] ܕܝܠܗ܆ ܐܠܐ ܠܝ ܡܠܠܐ ܗܠܝܢ ܕܡܬܡܪܚܝܢ[3]
ܐܡܪܝܢ. ܒܗܠܝܢ ܕܒܗ ܡܫܟܚܐ[4] ܕܠܐ ܡܬܡܣܟܢܘܬܐ ܡܫܝܚܐ܆ ܠܐ ܡܬܡܣܟܢܐ
ܘܐܦ[5] ܒܥܒܕܐ ܙܥܘܪܐ ܒܪ[6] ܐܢܫܘܬܐ ܕܒܣܝܡܐ܆ ܗܘ[7] ܕܐܠܗܐ ܐܫܬܘܕܥ ܡܢ[8] ܡܠܬܐ
ܒܝ ܢܨܚܢܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܡܢ ܩܕܡ ܕܡܫܝܚܐ[9] ܕܝܠܗ ܀

2°

SANCTI HIPPOLYTI ROMANI

QUÆ ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA [10].

I

IN RESURRECTIONEM LAZARI FRAGMENTA.

A

Զի ամենեւին իսկ ցուցցէ ճշմարտապէս մարդ գոլով սակս արտասուելոյն։ և անձուԹեն պատիւ մարմնով տնտեսուԹեն երևեալ որպէս մարդ, և կերա֊կրեաց իբրև զԱ͞Ծ։ առաւել ևս զարմանալի այն էր, զի մինչ ինքն խնդրեաց ըմպել, արբուցանէր զտիեզերս։ ցկինն շամարտացի ասէր «տուր ինձ ըմպել»․ և աղաղակ բարձեալ ասէր «եԹէ ոք ծարաւի իցէ եկեսցէ առ իս և արբցէ»։ Ննջեաց ի ծովուն առ ի ճշգրտելոյ զմարմնոյն բնուԹի, և յարուցեալ ի քուն առնէ զալիս ծովուն։ զի ուսանցիս Թէ ննջէ և ի քուն առնէ։ յառաջագոյն տեսանէր իբրև զԱ͞Ծ զամենայն ինչ որ ընդ ամենայն տեղիս գործի։ Նաւ ջրջէր ի կողմանս Գալիլեացւոց և իբրև զմայր եկեալ հանդէպ կայ ԲեԹանիա գեղջն Ղազարու։ անջրպետուԹե տեղեացն, մն մարմնոյն իբացեա[յ] մատու֊ցանէ զանձն, և զաւրուԹր անձուԹե յառաջագոյն գիտէ։ պատմէ ի Գալիլէէ որ ինչ ի Հրէաստան գործքն գործէին։ «Ղազար բարեկամ մեր ննջեաց»․ և ոչ էր մաւտ, և տեսանէր զամենայն որ ի տեղիսն գործէր։ եկեալ կայր ի վերայ գեղջն և ասէր «ուր եդիք զնա»։ Նա ով իշխեսցէ ամբաստանուԹի անգիտուԹե ասել զԲ͞է յառաջ բերելով վասն հարցանելոյն Թէ «ուր եդիք զնա»։

[1] Hæc, quæ sequuntur, reperies etiam in A. Vide De Lagarde, *Analecta syriaca*, p. 88, l. 7. — [2] A ܡܚܘܝܐ. — [3] ܗܠܝܢ ܡܠܐ ܕܡܬܡܪܚܝܢ ܠܐ. — [4] B, D ܡܫܟܚܐ loco ܡܫܝܚܐ. — [5] A ܐܦ. — [6] A ܒܪ loco ܒܢܝ. — [7] D ܗܘ ܕܝܢ. — [8] A ܐܡܪ ܡܢ ܡܠܬܐ. — [9] A ܗܘܐ ܒܣܝܡܐ. — [10] Ex codice parisiensi XLVII, fol. 95 v°, col. 1. Hæc inserenda sunt inter fragmenta jam edita ab Em. cardinali Pitra, t. V *Analectorum*, p. 230, l. 2.

Եւ եթէ գայթագղեցուցանեն ինչ զքեզ բանքս՝ ած զմտաւ զի և այնպիսի բանք զՀաւրէն Քի ասի թէ «Ադամ ուր ես[1]»: եթէ անգիտութե բարբառ իցէ ասելն «ուր եղիք զնա»: ապա և անգիտութե բարբառ է և Հաւր ասելն թէ «ուր է Սարայ կին քո»: զի այն բարբառ այն բարբառոյ ընկեր է: Հարցանէր Քս «ուր եդիք զնա»: Հարցանէր և Ած ի Հին կտակարանսն թէ «ուր է Աբէլ եղբայր քո»: Այլ թերևս ասիցէ ոք թէ և այդ չէ լուծումն խնդրոյդ, այլ յաւելուած տարակուսանաց: քանզի յայտ արարեր թէ ոչ միայն Քս Հարցանէր, այլ և Հայր իւր: Եթէ այնպէս իցէ, և միւսք ևս Հարցուածոցն լուիցին և Հաւրն և որդւոյն: ուսիր նախ զմիտսն զոր աստն ասաց զօրայս աստ: այլ յորժամ լսիցեմ զնորայն անդ և զօրայս աստ, ո՞չ այլ ոմն զսա ասեմ և այլ ոմն զնա: այլ որ ինչ յաւետարանին ասացեալ է, ի Հայր Համեմք և որ ի Հնումն յորդի մատուցանեմք: քանզի չէր ինչ ոչ ի Նորոցս և ոչ ի Հնոցն եթէ առանց Քի զաւրութեն եղև: որպէս և Յովհաննէս վկայէ, ոչ թէ միայն ըստ արարչութեն «ամենայն ինչ նովաւ եղև, և առանց նորա եղև և ո՞չ ինչ»:

Եւ զի՞նչ միւսք Հարցանելոյն ցԿային թէ «ուր է Աբէլ եղբայր քո»: ուսիր զի Հարցանելովն Հորդեաց նմա ճանապարհ պատասխանատուութեն: Դատի իբրև զմարդ արդար դատաւորն: և նորա անգիտութե կարծիս զՀարցուածն Համարեալ թագուցանել կամէր ի բարերարէն· «չգիտեմ, ասէ, մի թէ պաՀապան[2] ինչ էի ես եղբաւրն իմում»: և զի ոչ էառ ի միտ զԱյ գիտութիւն մեկնէ նա որ զամենայն գիտէ· եթէ ես կամաւ պատճառեցայ անգիտութի, և դու Համարեցար թէ անգիտութբ Հարցանեմ: եթէ այնպէս իցէ, ուսիր զգիտութիւն ամենագիտին: «գոչումն արեան եղբաւր քո բողոք ունի առ իս յերկրէ»: ուսիր այսուՀետև զգիտութի կենարարին թէ յորպէս ասաց ցՀրէայսն թէ «ուր եդիք զնա»: ժողովք թատերաց ապախտաւորաց էին ժողովուրդքն· որ ոչ կամէին ի միտ առնուլ զԱյ աքանչելիսն: մանաւանդ եթէ իմանային իսկ ոչ: որք ապախտաւորութբն ծածկել կամէին զզարմանալիսն: տեսանէր զնոսա խռովտացեալս և ընդ Հենգնեալս աքանչելեացն: Հայէր ի նոսա զի տեսցեն զզաւրութին և ուրախ արասցէ զարուեստագործն: որպէս և վկայէ Դաւիթ «եթէ ի բազում զաւրութե քո ստեցին քեզ թշնամիք քո»: Եւ արդ առ այն զի՞նչ գործիցեմ: մարթ էր լռելեա[յ]ն երթալ: մանաւանդ թէ չէրթայր իսկ մարմնով այլ զաւրութի առաքէր· և ճառագայթիւք զաւ-րութեն կարէր քակտել զգերեզման և յարուցանել զմեռեալն· և ածել ի լոյս զխաւար արգելն: այլ կամի զապախտաւորսն իսկ առնել վկայ[ս] աքանչե-

[1] Ex codice parisiensi XLVII, fol. 95 v°, col. 2. — [2] *Ibid.* fol. 96 r°, col. 1.

լեացն ։ և կանխէ ձգէ նախ քան ցուցանել զգերեզմանն զբազում տեսողս յապախտաւորացն . «ո՞ւր, ասէ, եդիք զնա» ։ «Եկ, ասեն, և[1] տես զգերեզմանն» ։ և ասէ ցնոսա «ի բաց թաւալեցուցէք զվէմդ» ։

Որ աշակերտացն երախտաւոր եղեր և զառհաւատչեա[յ] զաւրութին ետուր · «եթէ ունիցիք, ասէ, հաւատ քան զհատ մանանխոյ, ասասջիք լերինդ փոխեաց և փոխեսցի» ։ որ նոցա այնպէս իշխանութին պարգևեցեր, դու զվէմ մի փոքր ի բերանոյ այրոյդ ո՞չ կարես թաւալեցուցանել ։ այլ որպէս յառաջագոյն ասացի վասն նորին պատճառանաց ։ զի անհաւանք էին և անդ տեսաւղքն կարէին ասել թէ խորամանկութի ինչ և առ աչաւք գործ իցէ ։ մեռեալ պատճառեալ կայցէ ի ներքս ։ մին կարծեցուցանէ կոչել և միւսն ունկնդիր եղեալ ։ վասն այսորիկ ածէ զնոսա ի գերեզմանն · զի յորժամ զվէմն թաւալեցուսցեն և հոտն ընդ իւրեանս հարկանիցի · լինիցի վկայ նոցա հոտ մեռելոյն թէ արդարև մեռեալ է ։ զի յորժամ մեռելոյն հաւատասցեն մեռելութե · ապա և յարութե մեռելոյն չլինիցին երկմիտ ։ և զայնպիսին հնարս հընարի տրն զիջանելով ։ անդէն իսկ կարգին միտ դիր ։

Մատեաւ Մարթայ առ վէմն և ասէ · «Տր· հոտեալ է, քանզի չորեքաւրեա[յ] է» ։ Այլ կենարարն, քանզի զաւրութեն տեղեակ էր և զայդ իսկ, ասէ, կամիմ ուսանել ի ձէնջ · ասացէք և յաճախեցէք զասելդ թէ հոտեալ է · զի և յարութի ճշմարտապէս քարոզեսցի ։ բազում անգամ մահուն զայն յաճախեաց թէ միանգամ[2] ճշմարտութի յարութեն դաւանեսցի ։ յայնժամ այնուհետև. այլ իմն յարդարէ կենարարն ։ յերկինս հայի և զհայր կոչէ ։ «Հայր, ասէ, գոհանամ զքէն զի լուար ինձ» ։ Նաւ բոյծս իմն ի բանս գտանեն հերձուածողացն մանկունք · վաղվաղակի ի վերայ յարձակեալ թէ տեսանես որչափ ի միջի կայ ։ զի մին աղաչէ և միւսն աղաչի ։ մին պաղատի և միւսն պաղատանացն անսայ ։ տեսանե՞ս զի աղբեր սքանչելեաց հայր է · և շնորհէ որդւոյ զզաւրութի սքանչելեացն ։ այլ որպէս և յառաջագոյն իսկ ասացի բազում անգամ · թէ չառին ի միտ շնորհակալութե ընդունել զգործ կենարարին ։ այլ միանգամայն կանխաւ ըմբռնեալք ի հայհոյութի կործանեցան առ ի չընդունելոյ զճշմարտութին ։ բայց դու ի պատճառացն աւուր աւուր ընթերցուածոցն ուսիր ։

Ասէ ցնոսա կենարարն ։ «բազում գործս բարիս ցուցի ձեզ ի հաւրէ իմէ, վասն որո՞յ գործոյ ի նոցանէ քարկոծ առնէք զիս» ։ ասեն ցնա հրէայքն · «վասն բարւոյ գործոյ չառնեմք զքեզ քարկոծ» ։ այլ վասն հայհոյութե · և զի դու մարդ ես և զանձն քո Ած առնես և կոչես քեզ հայր զԱծ, ։ Այն իմն կար իսկ

[1] Ex codice parisiensi XLVII, fol. 96 r°, col. 2. — [2] *Ibid.* fol. 96 v°, col. 1.

տրտմեցուցանէր զհրէայսն զի հայր ինքեան կոչէր զԱ̅Ծ̅ ։ «զայրանային, ասէ, հրէայքն ՔԻ · ոչ միայն զի զշաբաթն լուծանէր այլ զի հայր իւր կոչէր զԱ̅Ծ̅ և հաւասար առնէր զանձն Ա̅Յ̅»։

Եւ քանզի հայհոյութի համարէին հայր կոչել զԱ̅Ծ̅ ։ ատեան գործէր ի գերեզմանն և դատաւոր զճշմարտութի նստուցանէր և շուրջ վկայս զապախտաւորս կացուցանէր ։ զի աչաւք իսկ տեսցեն և ականջաւք լուիցեն զոր ասէին «թէ հայհոյես զի զանձն որդի այ կոչես ։ կոչես զհայր» · և գրէ · թէ այնպէս խրատէր զնոսա եթէ ահաւասիկ ձեր առաջի իսկ կոչեմ ։ թէ ցամնու ինչ զի հայր կոչեմ զնա և հայհոյութի է որպէս դուք կարծէք · ապա ո՛չ լուիցէ ։ և եթէ լսէ · ապա արդարև յայտ է թէ հա՛յր իմ իսկ է ։ «Հայր, ասէ, գոհանամ զքէն զի լուար ինձ, և միշտ լսես ինձ»։ ասէ ցնոսա որ շուրջ կային, ։ եթէ ցամնու, ասէ, զի հայր կոչեցի զնա և հայհոյութի համարեալ լինի որպէս դուք կարծէք · մի՛ լիցի գործակից հայհոյչի ։ ապա եթէ կոչեմ զմեռեալն և լսէ հրամանին և յառնէ, այս ո՛չ է գո՛րծ հայհոյչի այլ Ա̅Յ̅ և որդւոյ Ա̅Յ̅ հրամանն ։ և զի այս միտք էին աղաւթիցն, և ոչ վասն իւր ինչ պիտոյից · այլ վասն լսողացն աւգտի և ուղղութե արկ ՚ի կիր զաղաւթսն ։

Ինքն իսկ վկայեաց յորժամ ասաց թէ գոհանամ զքէն զի լուար ինձ ։ այլ վասն ժողովրդեանս առնեմ որ շուրջ կան զի հաւատասցեն թէ դու առաքեցեր զիս ։ մի՛ ոք այսուհետև շփոթեսցէ զճշմարտութին ։ մի՛ ոք թշնամանեսցէ զածպաշտութին ։ մի՛ ոք զիջանելն որ վասն մերոյ փրկութե ի թշնամանս պատուի ոք հանիցէ [1] · վասն քո եղև մարդասէրն ։ ոչ թէ զիւր բնութին ի բաց ընկէց այլ զանկեալդ յարոյց ։

Ասէ Յ̅ս «ուր եդիք զնա [2]» . . . . .

B[3]

Հրամայեաց նոցին իսկ հրէիցն ձեռաւք ի բաց թաւալեցուցանել զվէմն · զի ինքեանք վկայք եղիցին յինէն եղելոց նշանացն ։ լուր դու միւսում տեղւոջն զոր ինչ առնէր · զի զամենայն ինչ ի յանդիմանութի հրէից գործէր ։ կոչեցաւ Յ̅ս ի [4] հարսանիսն և յերթալ նորա գինի ոչ ունէին ։ ասէ ցնա մայր իւր «գինի ոչ ունին»։ ասէ ցնա Յ̅ս «չև՛ ևս եկեալ է ժամանակ իմ»։ և զայս ասացեալ հրամայեաց սպասաւորացն լնուլ զամանսն ջրով · և արար զջուրն գինի ։ Ընդէր ասաց լցէք զսափորսդ ջրով ։ Որ բանիւ զերկինս արար, և հիմնեցոյց զերկիր և

[1] Ex codice parisiensi XLVII, fol. 97 r°, col. 1. — [2] Hic sequuntur iterum quæ dedit eminentissimus cardinalis Pitra e codice venetano. — [3] Hæc inserenda sunt versus finem editorum ab eminentissimo cardinali Pitra, t. V *Analectorum*, p. 230, l. 22. — [4] *Ibid.* col. 2.

կամենայն որ ի նոսա, ո՞չ կարէր արդեաւք զսափորսըն լնուլ· այլ ասաց լցէ.ք ջրով: Ընդէ՞ր ասիցէ: զի թէ ուրասցին ձեռք իւրեանց որ լցին զջուրն և ուսք իւրեանց որ բարձին յանդիմանեսցեն զնոսա: Եւ առ Ղազարու զնոյն արար: զի նախ քան զգալըն ի տեղին ասէ ցաշակերտսն իւր· «Ղազար բարեկամ մեր ննջեաց»· և ապա, յորժամ եկն քոյրն Ղազարու, ասէ ցնա Ղազար բարեկամ քո մեռաւ· հարցանէր ցնոսա «ուր եդիք զնա» և նոքա ասեն զնա «եկ և տես»:

Մինչ և հրաշափառագոյն իրացն: սուղ ինչ յառաջագոյն ասէ[ի]ր ցաշակերտսն թէ «Ղազարոս մեռաւ», և այժմ հարցանես «ուր եդիք զնա»: զմահն յառաջագոյն պատմես աշակերտացն, և զտեղին ո՞չ գիտես: գիտէր: այլ յաղագս հրէիցն առնէր: վասն զի չարաքարուք էին: որպէս զի ասելն թէ «ուր եդիք զնա» ո՞չ էր առ չգիտելոյ: և մերձեալ ի գերեզմանն ասէ ցհրէայսն· «առէք զքարդ ի գերեզմանէն», և առին:

Ի վեր հայեցեալ յերկինս ասէ· «Հայր գոհանամ զքէն զի լուար ինձ»: քանզի Երբ իսկ աղաւթեաց, ո՛վ սիրելի, այժմ յառաջ քան զփրկելն մի:

II

SANCTI HIPPOLYTI IN VALENTINIANOS EXCERPTUM.

ՀԻՒՊՈՂԻՏԱ[Ց] ԱՍԱՑԵԱԼ[1]·

Վասն եթէ անմահ և մահկանացու արար Ած զմարդն մարթացի ասել, ոմանք ի հարցն անմահ ասացին· հայեցեալ յայն որ ասէն· «Ես ասէի թէ ածք իցէք· կամ որդիք բարձրելոյ»· և միւսն զոր ամենարուեստն ասէ· «եթէ Ած զմահ ոչ արար· և ոչ խնդա[յ] ընդ կորուստ կենդանեաց· այլ հաստատեաց զմարդն յանեղծութի Ած· բայց նախանձու բանսարկուին եմուտ մահ յաշխարհ»· Նա և անդ ևս ասէն յայտն է զոր ասէրն· թէ յորում աւու[ր][2] չէր կերեալ պտղոյն ոչ մեռանէր· իսկ այլ անմահ ասեն և ոչ մահկանացու այլ ընդունիչ կամ մահու. կամ կենաց·

Բայց այլք և վիճին ևս եթէ մահկանացու եղև· և մեռանչելի որպէս թէ Ած պարտ իցէ մահու նորա, և մեղաց· որ քաւ և մի լիցի· և զայն ոչ գիտեն եթէ անմիտք Վաղենդիանոսացն են· որք բնութեամբ և ծննդեամբ ասեն զմեղսն· և զընոյն հաստատեալ ասեն սոքա· եթէ որ անմահ ոք է· ոչ մեռանչէ

[1] Ex codice parisiensi armeno XLVI, A. fol. 110 v°, col. 1. — [2] *Ibid.* col. 2.

որպէս թէ ասասցեն թէ որ մեղանչելի ոք է նմա չէ մարթ ոչ մեղանչել· զի պարտ մահու և մեղաց զԱծ դնիցեն որ ամբարշտութիւն է կարծել զԱյ· թէ մեղաց և կորըստեան արարիչ իցէ այլ ուղղոց միտաց այն է, թէ արար Ած զմարդն ընդունիչ պատուիրանաց· կենաց և մահու· որպէս իմաստունն ասէ· եթէ «եդ առաջի քո զհուր և զջուր· և յորինչ կամիցիս ձգել զձեռն· այն քո է, և ոչ նորա»· Զի զոր օրինակ պատուիրանազանցութեամբն արար զնա մահկանացու· նոյնպէս և հրամանապահութբն կարող էր պահել զնա անմահ· և ոչ որպէս նոքա ասեն· զի թէ ոչ լինէր մահկանացու ոչ մեռանէր· Որպէս զի և զանմահն զոր արար թէ կամիցի ոչ կարէ եղծանել[1] ։ ինչ է իմանալ այնպիսոյ միտաց եթէ ոչ. Վաղենդիանոսի հերձուածն որ ասեն թէ վասն զի ոչ կարեն տոկալ մարմինք ընդ հոգւոց· յայն սակս մեկնին մահուամբն զի կենդանիք ի կենդանութիւն երթիցեն· և մահկանացու մարմինք 'ի հող անշունչ իջցեն· որով նոքա զմարմնոյ յարութի խափանեն· և նոքա 'ի նոյն խարխափ անկեալ դանդաչին, զի եթէ որ մահկանացու հաստատեալ է, անմահ կարիցէ լինել· Ապա և յարութեն մի կալցին ակն կենդանի կալոյ այնու զի մի անկամ մահկանացու արար և մարդկան բնութիւն և ոչ է հնար ըստ նոցա մոլորութեանն մահկանացուին անմահ լինել։ Այլ յանդիմանեն զնոսա Ենովք և Եղիա· որ մինչև ցայսօր կենդանիք են։ Եւ տր մեր ասելով· «եթէ յայնմ աւուր իցեն երկու 'ի մի ագարակի մինն առցի և միւսն թողուցու»· որով յայտ է· եթէ ի գալըստեան նորա· կենդանիքն կան և ոչ մեռանին· զորմէ և առաքեալ ասէ· ոչ զանձին այլ զայնժամու կենդանեացն, եթէ «մեք որ կենդանիոյն մնացեալ իցեմք ի գալստեանն Տն նոքօվք հանդերձ յափշտակեսցուք ընդ յառաջ Տն յօդս»· որով յայտ է եթէ[2] կեն[դանա]ցու արարաւ մարդն· Այլ ասեն գրեալ է եթէ «ով է մարդ որ կեցցէ և ոչ տեսցէ զմահ»· Զի այնու զամենայն մարդիկ ընդ մահուամբն փակեսցեն իսկ եթէ և լուիցեն անդ սըտին ի Պաւթէ ։ «ոչ ոք է արդար և ոչ մի· ոչ ոք է որ առնէ զարդարութի» բայց չկարեն ասել· եթէ չիք երկիւղած ի Տէ· և զայն զի առնիցեն եթէ չկա[յ]։

Մաղաքիէ մարգարէիւ տա[յ] Ած զաւետիս թէ «ծագեցից ձեզ երկիւղածաց անուան իմոյ արեգակն արդարութեն» որով յայտ է եթէ ոչ զամենեցուն զմահուանէ ասէ, այլ զբազմութենէ, զի սովորեն գիրք զբազմութենէ ամենայն ասել· որպէս 'ի միւսումն սաղմոսին ասէ· «եթէ ամենայն շունչ օրհնեսցեն զՏր»· Եւ դարձեալ ասէ· «ոչ արդարանա[յ] ամենայն կենդանի առաջի Տն»· Եւ դարձեալ յայտ առնէ եթէ «ծագեսցեն արդարքն իբրև

[1] Ex codice parisiensi armeno XLVI, A, fol. 110 r°, col. 3. — [2] *Ibid.* fol. 111 r°, col. 1.

զարեգակն յարքայութեն» · Նոյն դարձեալ «երթիցեն արդարքն յաւիտենից կեանս · և մեղաւորքն յաւիտենից տանջանս» ·

Նոյն արդ չէ Ած պարտ մահու և մեղաց · ըստ այնմ[1] զոր գիրն ասէ եթէ «Ած հաստատեաց զմարդն յանեղծութի» և մարգարէն ասաց յերեսաց Այ · «ոչ կամիմ զմահ մեղաւորին · այլ զդառնալն նորա և զկե[ա]լն» · Նոյն առաքեալն[2] ասէ ։ «կամիմ զամենայն մարդ կե[ա]լ · և ի գիտութիւն ճշմարտութեան գալ» · և Յովելիւ մարգարէիւ · «Նս հեղից յոգւոյ իմոյ ի վերայ ամենայն մարմնոյ» · մի թէ կարիցես ասել թէ և ի մարմին անասնոյ ։

III

SANCTI HIPPOLYTI FRAGMENTA INCERTÆ AUCTORITATIS.

A

ՀԻՊՈՂԻՏԱՑ ԵՊԻՍԿՊՍՆ[3]։

Իսկ որ երկու բնութի ասեն զտանի ըն նոցա մտացն չորս տեարս ասել չորրդութի և թէ այս մասունս · յամմառին պարտին փառս տալ չորրդութեն · և պարտէ նց ասել փառք հօր և որդւոյ և միա որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ ։

B

ՆՈՐԻՆ[4]։

Օմարդն առանց Այ բանին խոստովանել և զեք յանդգնին · որ և ինքեանք տագնապէին ասելով · զի կամ էր և Քս որդի Այ և աղաչէին իբրև զԱծ ·

C

ՆՈՐԻՆ ԱՍՑԻ։

Ոունչ արարած է և ոչ չարչարի և ոչ խոցի · որչափ և ս առաւել բանն Ած և որչափ չարչարեցին զմարմինն Այ արարին զանարգանսն · քան[զի] զբանն Ած մարդացեալ գիտեմք ։

[1] Ms. յայնմ. — [2] Ex codice parisiensi armeno XLVI, A. fol. 111 r°, col. 2. — [3] Ex codice armeno parisiensi LXXXV, fol. 56 v°. — [4] *Ibid.* fol. 57 r°.

D

ՀԻՊՈՂԻՏԻ ԵՊՍԿՈՊՈՍԻ[1]։

Ինն ամսեայ Տրն ծնաւ · յունվարի · դ· և երեսնամեայ · ՚ի նմին յաւուր յունվարի · դ։ ըս Ղուկաս որ ասէ «Յս էր ամաց երեսնից» և յետ սակաւուց զմկրտութի ճառ է զի անպատեհ է այլում աւուր մկրտիլ · և թերի հաւատութին[2] ի մէջ արկանել · զի յայլ աւուր ծնեալ և յայնմ աւուր մկրտիլ ասացին Արիոսականք զի երկուս բնութիս և երկուս որդիս խոստովանեցան և զայն ի երկուս տօնս բաժանեցին որ.ք անհնազանդեցան առաքելականս սահմանացն ։ Իսկ Եկեղեցի հաւատացելոց ի միում աւուր տօնէն զտօն ծննդեան և մկրտութեան ·

X

SEXTI JULII (?) AFRICANI FRAGMENTUM[3].

ܡܛܠܘܗܝ ܁ ܡܛܠ ܗܘ ܕܐܬܝܠܕ ܡܫܝܚܐ ܘܐܬܓܠܝ ܒܚܕ ܒܝܘܡܐ ܁ ܕܐܦܪܝܩܢܘܣ ܂ ܡܢ
ܡܡܠܠܐ ܕܟܬܝܒ ܠܗ ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ ܕܫܒܐ܀

ܡܬܚܫܒ ܘܐܡܪ ܐܝܟ ܗܘ ܕܠܘܩܐ ܡܟܪܙ ܕܫܢܝܢ܀ ܐܠܐ ܕܐܬܝܠܕ ܠܗ܂ ܘܡܬܚܙܝܐ
ܐܬܥܡܕ ܠܡܫܝܚ ܒܪ ܠܐ ܡܫܬܡܠܐ ܒܝܘܡܐ ܕܝܠܕܗ܀ ܘܠܐ ܕܐܬܥܡܕܬ ܕܚܝܐ ܠܒܪ ܗܘܐ
ܠܗ ܠܡܫܬܠܡܢܘܬܐ ܗܘ ܡܕܢܚܐ܀ ܐܝܟ ܕܩܒܝܠ ܐܢܐ܂ ܘܠܐ ܠܘܬ ܕܝܠܕܗ ܕܡܫܝܚܐ ܕܠܐ ܐܬܚܙܝ
ܗܘܐ ܠܗ ܩܕܡ ܦܪܢܣܐ܂ ܘܠܐ ܕܢܦܠ ܡܫܝܚܐ ܘܐܬܥܡܕ ܕܒܬܫܥܐ܂ ܘܠܗܟܢ ܠܒܪ ܗܘܐ ܡܬܥܒܕ ܀

---

[1] Ex codice parisiensi armeno LXXXV, fol. 82 r°. — [2] *Ibid.* fol. 82 v°. — [3] Ex codice additionali Musæi Britannici 12155, fol. 56 v°, col. 2.

XI

SANCTI CYPRIANI

QUÆ SYRIACE ET ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA.

1°

SANCTI CYPRIANI

QUÆ SUPERSUNT SYRIACE.

I

EPISTOLA AD QUINTUM.

ܐܓܪܬܐ ܕܝܠܗ ܕܩܕܝܫܐ ܩܘܦܪܝܢܘܣ. ܕܠܘܬ ܩܘܢܛܘܣ[1]: ܩܘܦܪܝܢܘܣ ܠܩܘܢܛܘܣ ܐܚܘܗܝ
ܒܡܪܝܐ ܠܡܚܕܐ ⊙ ܠܘܩܝܢܘܣ ܩܫܝܫܐ ܕܐܫܬܘܬܦܢ ܐܘ ܐܚܐ ܚܒܝܒܐ ܐܫܬܥܝ ܠܝ ܥܠ
ܢܝܫܘܬܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܘܫܪܝܪܘܬܐ ܕܐܬܝܗܒܬ ܠܥܕܬܐ: ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܠܘܬ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܠܘܬ
ܥܡܐ ܕܒܬܪܗ. ܘܡܛܠ ܕܗܢܘܢ ܡܢ ܗܪܣܝܣ ܗܘܘ ܕܗܫܐ ܡܢ ܥܕܬܐ ܢܦܩܘ ܒܗ ܒܡܥܡܘܕܝܬܐ ܕܡܢ
ܗܪܣܝܣ ܗܘ ܐܝܟ ܢܒܥܐ ܐܡܝܢ: ܕܢܛܠܘܢ ܐܡܥܡܕܝܢ: ܢܒܥܐ ܗܘܝ ܘܐܦ ܗܝ ܦܬܓܡܐ
ܘܦܢܝܐ ܥܠ ܗܕܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܬܒܥܐ. ܕܕܝܠܗ ܕܥܘܠܡܢܐ ܕܡܠܝ ܐܘܡܢܘܬ ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܗܝ
ܕܐܬܝܗܒܬ ܘܐܬܩܪܒܬ ܠܗܠܝܢ. ܥܒܪܬ ܠܝ ܒܡܠܬܐ. ܐܢܫ ܓܝܪ ܡܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܥܡܢ[2]: ܒܗ
ܒܡܥܡܘܕܝܬܐ ܠܐ ܡܬܥܡܕܝܢܘܬܐ ܡܫܬܡܠܝܢ ܡܢܗܘܢ. ܕܠܐ ܗܘܐ ܕܡܥܡܕܝܢ ܗܢܘܢ
ܕܠܘܬ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܢܦܩܘ. ܐܝܟܢܐ ܕܠܘܬܗܘܢ ܢܬܘܢ: ܒܗ ܡܥܡܕܝܢ ܕܡܢ ܐܝܠܝܢ ܕܗܘܘ ܠܗܘܢ ܒܥܕܬܐ[3]. ܐܠܐ
ܠܘ ܒܗ ܡܬܥܡܕܝܢ[4] ܐܝܟܢܐ ܗܘܐ. ܡܫܪܪܝܢܘܬ ܓܝܪ ܚܕ ܗܘ ܐܝܬܘܗܝ ܒܥܕܬܐ. ܐܠܐ ܒܥܕܬܐ
ܡܬܩܒܠܢܐ ܒܠܚܘܕܝܗ. ܠܐ ܓܝܪ ܡܨܝܐ ܕܬܗܘܐ ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܐܚܪܬܐ ܗܘ ܐܝܬܘܗܝ. ܒܗ ܠܝܬ ܕܝܢ
ܡܬܚܫܒܝܢ ܗܘܝܢ ܒܗܝܢ ܠܡܥܡܕܘ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܡܫܪܪܝܢ ܒܡܥܡܕܝܢ. ܗܢܘܢ ܐܝܬܝܗܘܢ
ܗܢܘܢ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ ܡܥܡܘܕܝܬܐ. ܘܗܘ ܕܡܥܡܕ ܠܗܘܢ ܗܘܐ ܡܢ ܗܪܣܝܣ ܕܝܠܗܘܢ: ܐܦ ܗܢܘܢ[5]
ܐܦ ܢܦܩܘ ܠܗܘܢ: ܐܝܟܢܐ ܕܡܬܦܪܫܝܢ ܘܡܛܠ ܕܠܝܬ ܕܡܫܝܚܐ. ܢܬܦܢܘܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܗܪܣܝܣ
ܠܡܥܡܕܘ ܘܠܡܫܪܪܘ ܘܠܡܚܬܡܘ ܠܕܝܠܗܘܢ. ܚܢܢ ܕܝܢ ܐܡܪܝܢ ܕܗܢܘܢ ܕܐܬܘ[6] ܡܢ
ܗܪܣܝܣ. ܠܐ ܗܘܘ ܡܬܥܡܕܝܢ ܒܠܚܘܕ ܠܗܘܢ ܐܠܐ ܡܬܥܡܕܝܢ ܒܥܕܬܐ. ܠܐ ܓܝܪ ܡܨܝܐ ܕܢܗܘܐ ܐܢܫ
ܗܢܘܢ ܡܠܬܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܠܐ ܡܬܚܫܒ ܐܝܬ. ܐܠܐ ܐܦܝܢ ܠܗܘܢ ܐܝܟܢܐ ܕܗܪܣܝܣ ܢܣܒܘܢ ܐܝܟܢܐ
ܕܠܡܫܬܘܬܦܐ ܚܕܐ ܗܝ. ܘܡܛܠ ܚܕ ܐܝܬܘܗܝ. ܐܢܫ ܓܝܪ ܡܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܥܡܢ ܬܒܥܘܢ[7].
ܡܫܪܪܝܢܘܬ ܒܝܕ ܕܠܗܪܣܝܣ ܢܣܒܘܢ ܐܘ ܕܠܐ ܢܬܠܒܘܢ ܘܡܛܠ ܐܝܟܢܐ ܢܬܠܒܘܢ ܘܐܡܝܢ
ܕܡܬܠܠ ܢܬܪܬܐ ܒܡܬܠ ܕܝܠ ܡܥܡܕܝܢ. ܠܗܢܘܢ ܕܐܬܝܢ ܠܘܬܢ ܡܢ ܗܪܣܝܣ ܠܡܥܡܕܘ
ܠܐ ܢܚܡ. ܗܟܢܐ ܐܘ ܗܢܘܢ ܬܪܝܢ ܒܥܕܬܐ ܕܒܝܠܝܢ: ܒܗ ܡܬܥܡܕܝܢ ܕܐܦ ܠܗܘ ܗܪܣܝܣ ܡܥܡܕܐ

[1] Ex codice syriaco parisiensi LXII, p. 338. — [2] Ibid. p. 339. — [3] Codex ܒܥܕܬܐ. — [4] Codex ܡܬܥܡܕܝܢ. — [5] Codex in margine: ܗܢܘܢ ܕܗܘܐ ܒܗ. — [6] Codex ܕܐܬܝܢ. — [7] Codex ܬܒܥܘܢ.

ܐܬܝܬ. ܐܘ ܗܝ ܕܬܘܒ ܦܠܓ ܡܬܦܢܝܢܘܬ ܚܢܢܝܐ. ܕܠܡܫܝܚܘܬܐ ܗܝ ܠܐ ܕܡܬܒܥܐ ܘܡܬܚܫܚܢܘܬܐ
ܕܐܬܓܠܝܬ. ܕܡܫܘܬܐ ܘܓܠܝܢܐ ܡܢ ܒܒܝܬܐ ܗܘ ܥܬܝܕܐ ܘܠܡܫܝܚܐ ܘܡܬܒܥܝܢܐ ܕܒܥܒܕܐ
ܡܡܪ̈ܚܝܢ ܠܡܒ̈ܥ ܡܛܠ ܕܐܬܓܠܝܬ ܡܫܘܬܦܘ ܡܫܘܬܦܝܢ[1]. ܘܐܬܓܠܝܬ ܡܫܝܚܐ ܢܪܝܢ. ܕܐܬܐ ܗܘܐ
ܡܬܬܒܥ ܡܬܒܥܢܐ. ܕܗܘ ܕܒܥܒܕ ܡܢ ܡܒܥܬܐ ܡܒܥܐ ܢܬܪ ܒܥܘܬܗ. ܟܠܬܐ ܕܡܢ ܐܬܘܬܗ.
ܕܐܬܠܝܢ ܕܠܐ ܐܬܘܬܗܘܢ ܕܒܥܬܐ ܡܫܬܘܕܥܢܘܬܐ ܕܐܠܗܐ. ܡܬܒܥܬܐ ܡܬܒܥܝܢ. ܘܐܬܓܠܝܬ ܡܫܝܚܐ
ܕܒܥ ܗܘܐ ܠܐ ܢܟ ܠܡܫܝܚܐ ܢܪܝܢ[2]. ܒܗ ܢܟܪܐ ܐܬܘܬܗ ܒܥܬܐ. ܗܝ ܒܗ ܕܒܥ ܠܡܫܝܚܘܬܐ ܕܢܫܝܢܐ
ܕܠܡܠܟ ܢܒܥܬܗ. ܘܐܬܐ ܢܒܝܐ ܠܡܠܟ ܘܐܬܐ ܡܫܝܚܐ ܠܡܒܥܐ ܕܐܠܗܐ. ܐܬܐ ܒܥܬ ܐܬܟܬܝܢ ܥܠ
ܢܫܡܘܬܗ ܕܡܫܝܚܐ. ܠܡܒܥܐ ܚܘܡܫܐ ܢܦܫܢ. ܐܡܬܝ ܕܠܘܬ ܚܘܡܫܐ ܒܥܒܠ ܡܡܬܒ̈ܥܐ[3] ܦܬܓܡܬܐ
ܡܬܢܝܚܝܢ ܗܘܝ ܕܐܬܩܘܡ ܘܕܩܘܡ̈ܐ. ܘܠܐ ܡܒܥܐ ܐܢܫܝܢ. ܐܠܐ ܐܢ ܗܢܘܢ ܕܗܘܘ ܡܒܥܘܬܐ
ܘܡܬܩܝܡܐ ܡܢ ܒܥܬܐ ܒܐܬܩܘܡ ܡܬܬܚܝܢ ܗܘܘ. ܗܢܘܢ ܕܡܢ ܦܬܓܡ ܒܒܥܬܐ ܡܫܬܘܕܥܢܘܬܐ
ܢܡܗܘܐܬ ܒܚܒܫܝܢ ܗܘܘ. ܘܡܬܓܠܝܢ ܠܗܘܢ ܕܐܬܬܘܡܘܬ ܘܠܒܥܬܐ ܚܝܠ ܐܬܘ ܘܬܚܒܝܢ
ܗܘܘ. ܠܐ ܐܬܘܬܗ ܗܘܬ ܐܢܫܐ ܠܡܬܒܥܘ ܐܢܫܐ. ܠܗܝ ܒܥܬ ܕܐܢܫ ܒܥܒܬܐ ܠܡܬܒܥܢܐ ܢܝܫܝܢ
ܗܘܝܢ. ܠܗܘܢ ܒܢܝ ܕܡܢ ܒܥܬܐ ܡܬܚܝܢ ܗܘܘ: ܥܠ ܗܢܘܢ ܕܕܠܐ ܦܫܝܩܐ ܐܬܘܬܗ ܗܘܬ:
ܘܡܒܥܬܐ ܢܫܒܘ ܡܒܥܒܥܘܬܐ ܢܒܥܘܬܐ: ܐܢܫܘ ܕܐܬܬܚܝܢ ܒܗ ܠܡܫܒܥܬܐ ܕܠܝܗܘܢ
ܐܫܬܘܕܥܘ. ܘܡܢ ܓܒܥܬܐ ܐܬܦܫܘ: ܠܗܬ ܥܒܪܐ ܕܒܥܬܐ ܢܕܘܢ ܦܫܝ ܗܘܘ. ܒܫܘܒ ܐܢܫܐ
ܟܠܫܘܕ ܒܥܬܐ ܗܦܫܝܢ ܗܘܝܢ ܡܫܘܚܝܢ. ܟܬܒܬܐ ܕܡܛܠ ܓܒܥܬܐ ܗܝ ܕܗܘܬ ܠܗܘܢ
ܒܢܝ. ܘܦܫܐ ܠܗ ܒܢܝ ܗܘܐ ܠܗܘ ܕܐܝܟ ܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܡܢ ܒܗܘ ܒܢܝ̈ܢܐ ܕܡܬܒܢܝܢܘܬܐ
ܐܬܘܬܗܘܢ ܗܘܐ. ܘܠܗܘܢ ܒܢ̈ܝܢܐ ܕܦܫܬܐ ܗܘܐ ܘܓܠܒܝ. ܡܦܢܠ ܠܗ ܪܒܝܢܐ ܒܓܒܪܗ. ܗܘ ܕܝܢ
ܕܡܢ ܐܬܩܘܡ ܐܬܬܝ. ܠܘ ܒܥܬܐ ܒܒܥܬ ܗܘܐ ܡܢ ܡܢܒܥ. ܐܠܐ ܡܫܬܒܠܢܘܬ ܘܡܘܠܝܢܘܬ
ܢܡܪܝܢ ܐܬܘܬܗܘܢ. ܘܠܐ ܒܥܕܪܐ[4] ܠܒܥܬܐ ܐܬܬܐ. ܠܗܘܢ ܠܡܬܒܥܢܐ ܕܕܦ. ܐܢܫܝܢ ܕܫܘܐ
ܪܒ̈ܝܢ. ܡܛܠ ܕܡܬܒܝܢܘܬ ܕܐܢܫܐ ܐܬܘܬܗܘܢ ܗܘܐ. ܡܛܠ ܕܢܒܥ ܐܬܘܬܗܘܢ ܟܠܝܫܘܕ ܐܢܫܝܢ
ܕܬܫܝܐ ܕܒܥܒܐ ܪ̈ܒܬܢ. ܗܘ ܕܡܒܥܬܐ ܡܢܫܝܬܐ. ⊙ ܡܛܠܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܐܬܓܠܝܬ ܢܒܥܐ
ܫܘܦܬܐ ܡܢܝܢ ܕܬܘܗܐ ܠܓܠܘܬܐ ܘܠܥܒܪܐ: ܠܫܘܒܚܐ ܘܠܝܘܩܪܐ: ܠܡܒܥܬܐ ܘܠܐܠܐ
ܡܫܘܬܦܘܬܐ: ܠܐܬܓܠܝܢܫܡܬܗ ܘܡܬܒܥܝܢ. ܒܗ ܥܠܘܗܝ ܕܦ ܠܝ ܠܡܛܠ ܢܫܝܢܬܐ ܘܐܬܘܢܘܬܐ
ܕܒܥܬܐ ܡܫܬܘܕܥܢܘܬܐ. ܘܠܐ ܢܫܐ ܠܡܬܒ̈ܥܢܐ ܡܒܥܒ ܡܢ ܗܕܒܝܘܬܐ ܒܗ ܘܡܢ ܥܒܪܐ. ܘܐܦ
ܠܐ ܕܦ ܕܡܢ ܒܥܝܐ ܢܕܝܫ. ܐܠܐ ܬܘܒܐܝܬ. ܡܛܠܬܐ ܢܒܥܐ. ܘܐܬܓܠܝ ܒܢܝ ܦܠܓܗܘܢ ܗܘ
ܡܬܒܥܐ ܒܢܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܗܘ ܕܠܗܘܢ ܡܬܐܡܪ ܠܒܬܐ. ܐܡܬܝ ܕܡܛܠ ܒܗܘܬܐ ܗܘ ܒܥܬ
ܘܦܠܘܬܗ ܡܬܟܠܠܝܢ ܗܘܘ ܢܒ ܠܡܦܠ ܢܒ. ܐܘ ܒܗ ܒܥܒܘܪܝܘܬܐ ܐܬܬܪܝܬ. ܐܘ ܒܗ
ܒܬܘܒܢܘܬܐ ܐܬܒܥܐ ܘܐܫܬܘܠ. ܒܥܠܗ ܠܦܘܠܗܘ ܕܢܒܬܐܝܬ ܠܡܒܥܢܘܬܐ ܦܪܝܒ
ܗܘܐ. ܘܐܬܓܠܝ ܒܗ ܡܬܒܥܬܐ ܠܢܦܫܗ ܦܠܓ ܐܢܫ̈ܐ. ܕܕܦܫܐ ܐܬܘܬܗ ܕܓܠܝܢܐ ܘܗܢܘܢ
ܕܒܥܢܘܬܐ ܡܒܥܝܢܝܢ. ܢܒܦܘܢ ܬܘܒܐܝܬ ܠܗܘܢ ܕܡܢ ܡܬܒܥܘܢ ܗܢܘܢ ܡܫܒܥܝܢ. ܐܬܓܠܐ
ܐܢܫܝܢ ܫܒ ܠܡܦܠ ܦܠܘܬܗ ܐܢܫܝܢ ܕܠܫܘܦܐ. ܠܕܘܦܫܐ ܗܘ ܕܡܢ ܡܢܒܥ ܗܘܐ ܒܫܘܒ
ܠܡܦܠ ܒܥܬܐ. ܐܠܐ ܠܡܬܒܥܢܐ ܕܥܒܪܐ ܘܠܡܬܠܬܐ ܗܝ ܕܡܢ ܦܠܘܬܗ ܡܬܬܕܝܢܐ ܗܘܬ.
ܢܘܢܝܢܘܬ ܡܬܠܬܗ ܗܘܐ. ܒܗ ܬܠܬ ܗܘܐ ܠܝ ܐܬܒܢܐ ܘܐܢܫܐ ܗܘܐ ܠܗܬ ܢܝܢܘܬܐ

[1] Ex codice parisiensi LXII, p. 340. — [2] Codex ܢܪܝܢ. — [3] Codex ܡܒ̈ܥܬܐ. — [4] Ex codice parisiensi LXII, p. 341. — [5] Codex ܡܐܕܪܐ.

ܘܡܬܡܗܡܗܢܐ ܐܝܟܢܐ ܕܡܫܬܘܕܥܐ ܘܡܫܘܬܦܘܬ ܬܪܥܝܬܐ. ܘܠܘܬ ܢܦܫܐ ܕܡܫܬܘܕܥܐ. ܐܘܡܢܐ
ܕܟܘܡܪܐ ܕܗܝܟܠܐ ܘܡܩܠܝܢܐ ܚܢܦܐ: ܘܡܗܘܡܢܝܢ ܢܡܘܣܐ ܕܠܫܡܝܐ. ܠܐ ܕܝܢ ܠܗ
ܢܚܘܒ. ܕܗܠܝܢ ܕܐܚܝܢ ܕܠܝ ܢܦܫܬܐ ܘܡܢܝܢ. ܐܠܐ ܐܦ ܠܗܠܝܢ ܕܗܢܘܢ ܐܚܝܢ ܚܢܢ ܫܡܝܐ[1]
ܘܡܠܟܘܬܐ ܘܡܩܪܒܘܬܐ ܠܟܗܢܘܬܐ ܠܡܫܝܚܘܬܐ ܕܬܫܒܘܚܬܐ܆ ܐܝܟܢ ܕܠܝ ܢܦܩܘܢ ܀ ܗܘܝܢ ܗܘ
ܗܘܝܢ ܬܘܒ. ܐܦ ܒܡܓܪܬܗ ܕܠܗ ܗܘ ܫܠܡܐ ܥܠܝܗ ܕܒܗ ܘܟܠܗ: ܗܘ ܕܡܫܟܚ ܐܦ
ܗܘ ܠܬ ܫܡܐ ܒܗ ܘܠܘܬ ܐܡܘܢܬܐ. ܒܟܠܗ ܕܐܢܫ ܗܠܝܢ ܀ ܢܦܫܐ ܬܪܝܢ ܐܘ ܬܠܬܐ
ܢܫܠܘܢ܆ ܗܢܘܢ ܕܝܢ ܕܢܣܒܝܢ. ܢܗܘܘܢ ܘܢܬܪܨܘܢ܆ ܐܝܟ ܠܡܫܪܝܐ ܢܦܠܠܗ ܗܘ ܢܦܩ. ܘܡܟܝܢ
ܢܬܬܘܡ ܠܗ. ܒܗܕܐ ܚܠܝܡܘܬ ܐܠܐ ܒܗ ܘܢܦܫ. ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܠܚܠܝܡܐ ܠܗܘܬ ܗܘ ܕܒܡܘܬܐ
ܒܬܪܟܝܢ ܘܡܠܝܠܘܬܐ ܚܠܝܡܐ ܟܝܢ. ܠܐ ܕܝܢ ܠܗ ܕܗܘܢܝܐ ܒܠܒܘܬ ܘܡܬܢܝܚܘܬ: ܒܠ ܗܠܝܢ
ܕܒܪܝܢ ܐܬܬܒܪܝܢ ܘܐܬܦܢܝܢ ܢܬܬܦܩ. ܐܠܐ ܐܢ ܟܕ ܕܡܬܬܪ ܘܡܬܬܪܝܐܬ ܦܩܕ ܢܬܪܝܢ.
ܗܝܡܢܘܬ ܢܦܢܠ. ܗܕ ܓܝܪ ܕܕܒܝܩܬܝܢ[2] ܒܗܝܢ ܒܬܪܬܝܢ ܗܘܒܪܝܐ ܘܡܦܩܝܢ. ܠܐ ܗܘܐ
ܒܪܕܝܐ ܒܪܕܝܢ. ܐܠܐ ܒܬܪܬܝܐ ܒܬܪܬܝܢ. ܐܠܐ ܐܦ ܢܬܦܪܫܘܬ. ܒܗܠܝܢ ܕܠܝܚܝܐ
ܠܢܦܫܬܐ ܘܠܟܘܬܐ ܕܗܪܬܐ ܘܠܡܒܕܪܐ ܕܗܘܒܝܢ܆ ܐܡܟܝܢ ܕܝܢ ܒܗܕܢ ܕܐܠܗܐ
ܘܕܪܬܗ: ܗܕ ܡܬܠܢܠ ܠܡܒܘܬܗ ܒܪܝܫ ܒܗܝܢ ܡܢܝܢ. ܢܫܪܐ ܕܐܡܠܟܐ ܒܪܗܘܢ ܡܝܢܐ
ܕܬܫܒܚ ܫܘܒܚܐ ܕܫܠܝܛܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܒܪܬܗ ܡܬܬܠܝܢܐ ܒܠܚܘܕܝܗ. ܘܐܡܠܟܐ ܒܡܦܩܝܢ
ܫܘܬܠܢܐ ܕܬܝܒܘܬܐ ܕܒܪܟ ܒܝ ܗܠܝܢ ܕܡܬܒܪܝܬܗ ܗܘܢ ܠܗܘܢ ܢܦܩܝܢ ܘܢܪܕܘܢ ܀
ܗܢ ܕܝܢ ܗܘܝܢ. ܐܦ ܐܚܪܢܝܢܗ ܗܘ ܒܚܪܬܐ ܕܒܗܘܪܝܐ ܢܚܪܝ. ܒܟܪ ܐܦܩܘܡܝܢܐ ܒܢܝ
ܬܫܒܘܚܬܗ ܗܢܘܢ ܕܒܐܪܥܐ ܘܒܡܫܝܚܝܐ ܠܒܪܬܐ ܒܪܒܬܝܢ ܗܘܘ. ܐܠܐ ܒܗ ܘܫܪܝܪ.
ܘܗܠܝܢ ܕܡܫܟܢܗ ܒܢܬܘܬܐ ܒܟܢܫܝܢ ܗܘܝ ܘܡܟܢܫܝܢ. ܘܒܬܪܝܢ ܘܒܟܢܫܬܐ[3] ܫܒܝܬ
ܬܪܥܝܬܐ ܦܬܝܚܢ ܗܘܐ. ܘܦܓܪ ܒܗ ܘܗܘܬ. ܕܗܢܘܢ ܕܡܦܘܫܘܢ ܘܬܪܥܝܬܗܘܢ ܘܡܫܒܚܐ ܘܠܐ
ܒܪܕܝܐ ܘܡܬܬܪܝܢܐ ܘܫܦܝܪ[4] ܕܝܠܗܘܢ: ܘܡܫܬܘܕܥܘܬܐ ܦܪܘܫܬܐ ܘܡܠܝܠܘܬܐ ܘܡܬܬܠܝܢܘܬܐ
ܠܡܫܡܫ ܠܟܢܫܝܢ ܐܦ ܚܝܢ ܘܢܠܚܝܢ. ܘܐܬܦܢܝܐ ܒܪܕܝܗܘܢ. ܗܕ ܢܦܩܝܢ ܠܗ ܠܚܝܐ ܒܠܗ܆ ܐܠܐ
ܠܥܠܡܐ ܀ ܒܟܠܠ ܕܝܢ ܢܗܘܐ ܚܢܦܐ. ܝܗܒܝܢ ܕܐܬܓܪܬܐ ܗܘܐ: ܘܕܬܠܝܬܐ ܗܘ ܕܒܟܠܠ
ܗܘܢܐ ܫܪܝܐ ܬܬܒܝܢ ܘܫܪܝܢ: ܒܟܠܗܘܢ ܫܪܝܗܘܢ. ܐܬܚܝܐ ܕܦܪܩ ܐܪܝܬܐ ܗܝܡܢܘܬ ܒܟܠ
ܟܕ ܢܗܘܐ ܐܬܪܗܘܢ. ܠܝ ܒܗ ܘܠܗܘܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܐܦܪܝܢܐ ܒܢܝ ܬܫܒܘܚܬܗ ܗܢܘܢ
ܕܟܐܪܬܐ ܕܪܒܪܝܐ ܫܠܝܚܝܢ:

ܫܠܡܬ ܐܓܪܬܐ ܕܩܘܦܪܝܢܘܣ ܦܐܦܝܣܩܘܦܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܣܗܕܐ ܕܠܘܬ ܘܡܘܝܣܘܣ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܀

II

EPISTOLA AD FIDUM.

ܘܗܕܐ ܐܓܪܬܐ ܐܚܪܬܐ ܕܠܘܬ ܦܝܕܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ. ܕܟܬܝܒܐ ܡܢ ܩܘܦܪܝܢܘܣ ܕܐܬܪܗ ܘܡܢܗ
ܕܠܐ ܒܠܘܬܐ. ܘܡܛܠ ܗܢ ܕܠܐ ܒܒܠܝܢ. ܗܢ ܕܟܝܢܐ ܕܟܡܠܝܐ ܢܬܒܛܠܘܢ ܫܒܪܐ. ܐܢ
ܐܬܘ ܐܢܫܐ[5]: ܀

[1] Ex codice parisiensi LXII, p. 342. — [2] Codex in margine, manu prima sed charta inversa : ܕܒܝܩܬܢ ܒܗ ܒܠ. — [3] Codex in margine : ܕܒܟܠܝܐ ܒܟܢܫܐ. — [4] Ex cod. paris. LXII, p. 343. — [5] *Ibid.*

ܘܡܦܪܢܣܢܘܬܗ ܘܡܫܬܘܕܥܢܘܬܐ ܕܒܟܠ ܠܟܠܗܘܢ ܐܝܟܢ ܕܢܬܦܫܩܘܢ ܒܟܪܝܐ ܠܒܢܝܢܫܐ ܀
ܡܢܝܢ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܐܘ ܐܚܝ ܡܫܝܚܝܐ. ܗܠܝܢ ܕܟܬܒܬ ܡܢܗ ܠܝ. ܡܛܠ ܐܘܦܠܛܘܢ ܗܘ ܕܒܪܢ
ܡܫܝܚܝܐ. ܕܦܠܓ ܕܒܗ ܬܘܒܢܘܬܐ ܡܫܬܟܚܢܘܬܐ ܢܬܒܥ ܕܡܢ ܟܪܝܘܬܐ ܠܒܢܝܢܫܐ ܐܠܗܝܐ. ܘܡܛܠ
ܡܢܗ ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܕܢܦܩܐ ܡܢܗ. ܬܐܪܝܟܘܢ ܗܘ ܟܠ ܫܘܬܦܘܬܢ ܘܒܠ ܬܦܫܩܘܬܢ ܘܡܫܬܘܕܥܢܘܬ
ܒܪܝܟܐ ܕܠܐ ܠܢܦܫ ܘܒܡܫܒܚܘܬܐ ܡܠܝܬܐ ܢܗܘܪܐ. ܢܬܒ ܠܗ ܫܠܡܐ. ܗܢܐ ܗܘܐ ܗܘܝܘ ܘܡܚܝܢܐ.
ܘܡܛ ܐܢܐ ܠܝ ܘܕܠܝܐ. ܕܐܪܝܢܐ ܘܒܢܝܢ ܘܐܫܘܡ ܡܢ ܕܡܫܒܚܐ ܘܡܥܢܝܢܐ ܕܠܝ ܗܘ ܡܒܥܠܢܐ.
ܐܝܟܢܐ ܕܦܠܓ ܕܬܫܠܡܬܐ ܕܒܢܝܐ ܢܥܗܕܐ ܕܐܬܩܠܡܝܐ ܘܡܫܟܚ ܡܢ ܚܘܫܒܐ ܘܡܫܠܡܢܘܬܐ[1]
ܘܡܫܬܘܕܥܢܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ. ܗܕ ܐܢܫܐ ܢܝ ܒܐܪܥܐ ܡܫܪܝܢܐ ܗܘܝܢ. ܘܐܢܫܐ ܚܠܦܝ ܡܫܝܚܐ ܘܡܫܡܠܝܢ
ܐܝܬܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܐܠܗܝܐ ܗܘܬ: ܢܬܒܥܘܢ ܠܗ ܫܠܡܐ ◉ ܐܠܐ ܗܕ ܐܬܕܢܬ ܐܝܟ ܕܐܬܬܦܝܬ ܡܢ ܘܐܬܦܠܓ
ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܡܫܡܥܐ[2]: ܘܗܘܐ ܡܠܒܫܐ ܚܘܫܒܐ. ܫܠܡܬܗ ܠܝ ܘܐܬܒܝܢܬ ܕܡܫܚܐ ܟܠܗܘܢ ܡܘܬܐ
ܘܡܫܢܐ ܒܫܒܩܢ: ܕܡܫܬܘܕܥܐ ܚܕ ܗܘܝܐ. ܘܡܫܬܠܡ ܕܠܐ ܬܘܒܢ ܡܫܟܚܝܢ ܕܒܫܢܐ ܗܘܐ
ܢܚܕܐ ◉ ܠܬܠܡܝܕܐ ܕܝܢ ܗܘ ܕܐܫܬܡܥ ܕܗܘܐ ܡܢ ܗܘܝܐ ܕܐܠܗܐ ܝܕܥܐ ܐܦ ܐܬܬܘܕܝ ܠܐ ܢܬܒܥܘܢ
ܕܟܠܝܠܐ ܢܗܘܐ ܐܬܘܗܝ. ܘܡܫܬܠܡܢ. ܠܡܦܠܛ ܕܫܬܘܬܦ ܒܡܫܬܘܬܦܘܬܐ ܗܘ ܕܐܬܝܗܒܬ
ܠܗ ܐܫܬܘܝ. ◉ ܒܒܢܝܐ ܕܝܢ ܕܡܫܬܠܡܝܢ ܗܠܝܢ ܒܗܕ ܕܐܬܬܦܫܩܬ[3]: ܡܛܠ ܚܠܝܬܐ[4] ܗܘ ܕܟܠ ܫܘܒܚܐ:
ܗܠܝܢ ܕܐܬܚܘܝܘܢ ܕܐܬܚܫܒܘ ܗܘ ܐܘ ܗܘ ܕܬܪܬܝܢ ܕܬܠܬܐ ܕܡܫܠܡܢܘܬܐ: ܠܐ ܕܝܢ ܕܐܬܒܥܘ:
ܘܕܝܢ ܠܝ ܠܟܠ ܕܬܫܒܘܚܬܐ ܒܡܫܝܚܐ ܕܓܢܒܪܘܬܐ ܫܠܝܚܘܬܐ: ܐܫܟܚܐ ܒܗܕ ܕܠܐ ܢܬܒܥܘܢ ܕܐܬܦܩܕ:
ܕܦܠܓ ܢܗܘܐ ܕܐܬܚܫܒ ܗܘ ܕܐܬܬܠܝ ܢܗܘܐ ܗܘ ܫܪܝܪ. ܡܛܠ ܐܝܬܝܗ ܕܦܠܓ ܢܬܒܥ ܒܡܫܝܚܐ
ܘܠܝܢ ܒܡܫܬܘܕܥܐ ܕܠܝ ܐܬܘܗܝ ܘܡܫܒܚܬܐ[5] ܠܗܠܝ. ܠܗܘܢ ܓܒܪ: ܗܘ ܕܝܢ ܗܘ ܕܐܝܬܘܗܝ ܗܘ ܕܐܬܥܫܢ
ܕܘܕܦ ܕܡܫܚܐ. ܘܠܐ ܐܢܫ ܫܠܡܐ ܠܗ. ܐܠܐ ܟܠܝ ܢܬܦܪܫܘܢ ܕܝܢ. ܕܐܬܡܠܝ ܝܕ. ܐܢܫ ܕܟܠܗ ܒܢܝܢܫܐ
ܐܬܘܕܝ. ܡܢ ܕܢܬܒܥܘܢ ܕܐܠܗܐ ܘܡܢ ܦܘܠܚܢܗ ܢܬܦܠܓ. ܗܕ ܓܒܪ ܡܫܝܚܐ ܐܫܬܪܝ
ܒܗܘܢ ܟܠܗܘܢ: ܟܠܗ ܕܐܢܫܐ ܠܐ ܐܬܝܬ ܠܡܫܒܚܘ ܢܦܫܬܐ ܕܒܢܝܢܫܐ ܐܠܐ ܠܡܫܒܚܘ. ܘܡܢܐ
ܕܐܬܝܗ ܡܢ ܐܝܟܢ ܗܘ ܕܒܪܢܫܐ ܕܬܫܒܘܚܬ. ܘܐܬܡܠܝ ܝܕܥܐ ܢܦܫܐ ܕܘܦ ܕܬܐܡܪ ܡܢܝ. ܡܫܒܚ ܓܒܪ
ܢܚܫ ܠܗ ܠܡܫܝܚܐ. ܗܘ ܕܝܕܥܐ ܐܦ ܒܦܓܪܗ ܒܫܪܝܪܐ ܕܐܠܗܐ ܐܫܬܡܠܝ. ܠܝ ܡܢ ܓܒܪ ܘܠܡܫܝܚ
ܐܝܟ ܕܗܝܟܢ ܕܡܫܬܚܐ ܕܡܠܟܘܬ. ܕܫܠܝܢ ܬܪܝܨܘܬܐ ܗܠܝܢ ܕܡܠܬܠܝܢ ܒܡܫܬܒܚܝܢ. ܡܢ
ܐܠܗܐ ܕܝܢ ܗܕ ܗܘܝܢ ܐܝܠܝܢ ܕܗܘܝ ܕܐܬܬܘܕܝܘܢ ܟܪܘܙܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܒܟܘܪܐ ܘܒܟܘܒܫܘܬܗ.
ܡܫܡܠܝܢܐ ܐܬܬܘܕܝܘܢ ܒܡܫܝܚܐ ܗܘܝܠ ܒܠܚܘܕܝܗܘܢ: ܘܡܢ ܒܗܕ ܒܡܫܒܚܢܐ ܘܡܢ ܒܡܫܝܚܐ
ܕܟܘܒܫܘܬܐ ܕܗܘܬ ܦܬܝܐ. ܝܕܥܐ ܡܫܘܕܥܘܬܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܐܠܗܘܬܐ. ܓܠܝܢܐ ܘܡܫܡܥܢܐ[6] ܠܝ
ܘܡܬܚܝܠܘܬܐ ܕܦܘܩܕܢܐ ܘܡܫܡܥܢܐ. ܐܬܬܘܗܝ ܕܐܠܗܐ ܢܬܚܢܐ ܥܠ ܟܠܗ ܕܐܬܬܠܝܬ ܫܠܡܘܬܐ
ܕܚܘܒܬ[7] ܗܘܐ ܡܫܪ ܗܘܐ. ܘܡܫܡܥܢܐ ܢܩܫ ܥܠܘܗܝ ܕܡܚܒܬܐ ܟܠܗ ܗܘܐ ܘܡܫܡܠ ܗܕ ܠܐܠܗܐ
ܒܬܚܘܡܐ ܗܘܐ. ܐܢܫܝܢܐ ܕܪܢܫܐ ܥܠ ܪܢܫܐ. ܘܡܩܪܒܢܐ ܥܠ ܩܪܒܢܐ ܢܬܬܝ ܘܡܫܡܫ
ܒܟܠܝܘܡܝܢܘܬ. ܘܐܫܬܡܥ ܗܘܐ ܗܝܡܢܘܬܗ ܕܠܘܩܒܠ ܕܐܠܗܐ ܥܠ ܗܠܝܢ ܕܗܘܐ. ܘܐܢܫ ܕܓܠܝܐ ܥܠ
ܕܓܠܝܐ. ܘܡܫܪܝܢܐ ܒܗܕ ܐܝܬ ܢܗܘܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ ܗܘ ܕܡܫܠܡܢܘܬܗ ܬܫܠܡ
ܐܢܫ: ܘܐܝܟܢ ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܕܓܠܝܐ. ܠܥܠܡ ܘܠܥܠܡ ܕܠܥܠܡܝܢ ܒܟܘܪܗܘܢ ܘܡܫܒܚ ܓܒܪܝܢ. ܫܒܚܐ
ܕܬܫܒܘܚܬܐ ܠܐ ܡܫܬܒܥܢܐ. ܘܐܠܗܐ ܕܐܬܦܠܓܘܢ ܠܡܫܝܚܘܬ ܘܡܫܡܥܘܢ ܒܡܫܡܥܢܐ ܗܘܐ܀

[1] Cod. ܘܫܠܡܐܬܐ. — [2] Ex codice parisiensi LXII, p. 344. — [3] Cod. ܕܐܬܬܦܫܩܬ. — [4] Cod. in marg. ܫܪܒܐ. — [5] Cod. ܘܡܫܒܚܬ. — [6] Ex cod. paris. LXII, p. 345. — [7] Cod. ܕܚܘܒܬ forte pro ܕܚܘܒ̈ܬ.

ܘܡܕܒܪ̈ܢܐ ܙܗܝ̈ܪܐ ܠܗܘܢ ܕܢܬܠ ܦܘܪ̈ܥܢܐ. ܐܠܐ ܗܦܟ. ܫܘܘܕܥܬܐ ܟܕ ܒܥܐ ܐܠܗܘܬܐ ܘܦܪܘܫܘܬܐ
ܡܬܕܪܟܢܐ ܗܘܬ. ܕܝܢ ܘܡܫܡܥܬܐ ܐܬܬܘܣܦܘܢ ܥܠܝܗܘܢ ܒܫܡܝ̈ܢ. ܒܒܢܝܐ ܕܟܠ ܐܠܗܐ ܒܗ̇
ܕܒܚܝܪܘܬܐ ܚܟܝܡ. ܘܡܫܬܡܫܢܐ ܒܒܢܝܢܬܐ ܕܡܬܩܢܐ ܕܝܠܗ: ܘܐܬܪܥܝܬܐ ܕܥܠܡܐ ܕܡܬܩܢܐ.
ܠܟܠܝܐ: ܠܡܦܩܢܐ ܫܘܠܛܢܐ ܘܡܬܕܒܪܢܐ. ܐܠܐ ܠܗ ܒܒܪܝܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ[1]. ܐܝܟܢ ܕܠܐ ܗܘܐ ܗܘ
ܐܦ ܗܘ ܠܒܝܫܘܬܐ ܗܘ ܕܒܫܘܢܐ ܕܡܬܒܪܝܢ ܒܡܫܬܘܕܥܢ. ܐܝܟ ܕܡܫܬܘܕܥܐ ܕܡܢܗܘܢ ܕܡܬܥܒܕܝܢ
ܡܢܐ ܐܘ ܫܪܝܪܬܐ ܐܘ ܕܝܠܝܬܐ ܡܫܬܘܕܥܢ. ܡܛܠ ܕܪܘܚܐ ܡܕܡ ܠܗ ܡܢ ܡܫܬܘܕܥܢ. ܐܠܐ
ܡܢ ܕܢܒܝܐ ܐܢܫܘܬܐ ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ ܐܝܬܘܗܝ ܡܫܬܘܕܥܬ ܠܟܠ ܐܢܫ ܡܬܚܙܐ. ܐܠܗܐ ܓܝܪ
ܐܚܪܢܐ ܕܡܬܩܢܐ ܠܐ ܗܘܐ. ܗܘܐ ܐܠܐ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܒܢܝܢ. ܒܗ ܠܟܠܢܫ ܒܫܘܠܛܢܘܬܐ
ܕܠܒܝܫܘܬܐ ܗܘ ܡܫܬܘܕܥܬܐ. ܒܫܘܝܘܬܐ ܦܠܚܘܬܐ ܗܘܝܐ ܕܒܗ̇. ܡܛܠ ܕܝܢ ܕܐܬܒܪܝܬ ܐܢܫ ܠܐ
ܗܘ ܚܝܠܗ ܐܘ ܕܡܬܩܢܗ ܕܫܒܝܚܐ ܒܡܫܒܚܬܐ ܡܫܒܚܬܐ ܕܡܬܩܠܣܝܢ ܐܝܬܝܗ̇ ܕܗܘܬܐ: ܡܛܠ
ܕܠܐ ܡܢ ܠܟ ܡܬܚܙܐ ܟܝܢܐ[2] ܕܢܗܘܐ ܠܗ. ܘܐܠܗܐ ܗܘܐ ܡܫܘܚܠܦ ܕܗܘ ܕܐܝܬܘܗܝ.
ܕܡܫܬܡܫܢܐ ܗܘܝܐ[3] ܡܬܚܙܝܐ ܟܕܡ. ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ ܡܫܬܡܫܢܐ ܗܘ ܕܝܠܗ ܕܐܬܬܘܕܝ. ܟܠܗܝܢ
ܓܝܪ. ܕܐܠܗܘܬܐ ܕܒܗ ܗܘ ܠܡܫܡܫ. ܘܠܐ ܐܢܫ ܡܢ ܕܗ ܠܗ ܕܡܢ ܗܘܐ ܗܘ ܠܗ. ܡܢ ܗܘ
ܟܢܐ ܕܐܠܗܐ ܐܫܟܚ ܠܡܫܡܫܘ. ܐܝܟ ܓܝܪ ܗܘ ܫܡܫܐ ܡܢ ܡܫܠܡܘ ܒܟܠ ܦܬܓܡ ܝܬܒ
ܘܬܪܝܢ. ܐܠܐ ܠܗ ܗܘܐ ܗܘ: ܡܫܡܫܢܐ ܕܠܗ ܡܢ ܕܢܬܠ ܠܗ ܠܡܫܡܫܬܐ ܘܡܬܠܟܢܐ ܡܫܬܡܫܢܐ.
ܢܗܘܐ ܕܡܢ ܠܗ ܕܢܬܚܙܐ ܠܡܫܡܫ ܠܗ. ܐܝܟܢܐ[4] ܕܗܘ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܡܫܡܫܢܐ ܟܠܗ ܡܢ
ܒܡܫܡܫܘܬܗ ܕܡܢ ܠܗ ܕܢܬܦܩܘܢ. ܕܠܗܘܢ ܠܡܫܡܫܢܐ ܒܟܠ ܕܐܠܗܐ ܒܪܗ ܟܕ ܡܫܡܫܢܝܢ.
ܒܟܠ ܐܢܫܐ ܗܘ ܕܗܘܝܐ ܐܬܓܠܝ ܘܡܬܚܙܝܢ ܐܬܚܙܝ. ܐܝܟܢ ܕܠܗܘܢ ܡܫܡܫܢܐ ܗܘ ܕܐܠܗܐ
ܒܪܝܫ ܡܫܡܫܢ ܚܢܢ ܘܡܫܬܡܫܝܢ ❁ ܗܘ ܕܝܢ ܡܢ ܕܒܪܝܬܐ ܡܬܕܪܟܢܐ ܗܘ ܒܡܫܬܘܕܥܐ.
ܒܡܫܡܫܢܐ ܡܫܡܫܢܐ ܐܬܚܙܝ. ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܫܬܘܕܥܢ. ܕܐܝܟ ܕܡܬܠܒܫܐ ܡܢ ܐܬܦܫܛܘ. ܐܠܐ ܗܝ
ܐܢܬ ܡܫܡܫܢܐ ܒܥܠܡܐ ܐܬܚܙܝܬ. ܡܛܠ ܓܝܪ ܕܡܫܡܫܢܐ ܡܫܡܫܢܐ: ܗܘ ܕܝܢ ܗܘ ܕܡܢ ܟܠܗ
ܫܒܝܚܐ: ܡܫܡܫܢܐ ܗܘܐ ܗܘܐ ܕܡܬܚܙܐ: ܗܘ ܕܡܢ ܒܪܗ ܗܘܐ ܟܠܗ_ ܠܡܫܡܫ ܘܐܦ
ܠܝ ܠܡܫܡܫ: ܘܠܡܫܬܡܫ ܠܝ ܒܪܝܬܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܗܘܐ ܡܫܡܫܢܐ ܡܫܡܫܢܐ ܕܗܘ ܗܘ ܡܢ ܟܠܗ
ܫܒܝܚܐ ܡܫܡܫܢܐ ܐܬܚܙܝ ܘܡܫܡܫܢܐ. ܐܬܚܙܝ ܠܡܫܡܫܢܐ. ܗܘܐ ܗܘ ܠܡܫܡܫܢܐ. ܗܘ ܠܗ ܘܡܛܠ
ܠܗ ܡܢ ܟܠܗ. ܗܘ ܐܦ ܫܒܝܚܐ: ܘܐܬܚܙܝܬ ܠܝ ܒܪܝܬܐ ܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܡܛܠܗܢܐ ܗܘ. ܘܠܐ
ܐܢܫ ܡܫܡܫܢ ܕܐܦ ܠܗ ܕܢܬܚܙܐ ܡܢ ܫܘܬܦܘܬܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܡܫܡܫܢܐ ܗܘܐ ܕܡܫܡܫܢ
ܐܢܫܐ. ܘܐܠܗܐ ܐܦ ܕܡܬܚܙܐ ܒܪܝܬܐ ܡܫܡܫܢܐ ܡܢ ܒܪܝܬܐ ܡܫܡܫܢܐ. ܐܠܐ
ܘܡܫܡܫܢ ܠܟܠ ܒܪܢܫܐ ܐܦ ܠܡܫܡܫܢ ܠܡܫܡܫܢܘܬܗ ܕܡܫܡܫܢܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܝܟ ܡܫܡܫܢܘܗܝ
ܒܡܫܡܫܢܘܗܝ ܕܡܫܡܫܢܐ ܡܠܘܗܝ ܘܐܡܪ: ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܠܐ ܕܐܬܚܙܐ ܠܗ ܒܪܢܫܐ ܐܡܪ ܡܫܡܫܢܐ
ܐܘ[5] ܠܐ ܕܡܫܡܫܢܐ. ܐܝܟܢ ܐܦ ܐܝܬ ܗܘܐ ܟܕ ܕܡܫܡܫ ܗܘܐ ܡܫܡܫܢ ܠܡܫܡܫܢܐ ܡܢ ܗܘ
ܕܐܬܚܙܝܘܢ ܠܗ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܐܝܟ ܡܢ ܗܘܢ ܕܐܬܚܙܝܘܢ ܕܡܫܡܫܢܐ ܡܫܡܫܢܘܬܐ.
ܠܗܘܢ ܕܡܫܡܫ ܒܡܫܡܫܢ ܡܫܡܫܢ ܗܘܘ ܚܠܦ ܘܡܫܡܫܢ. ܡܫܡܫܢܐ ܗܘܢ ܕܐܬܚܙܝ ܡܫܡܫܢ. ܡܛܠ ܕܝܢ
ܕܐܦ ܠܗܘܢ ܕܡܫܡܫܢܐ ܡܫܡܫܢ ܡܫܡܫ: ܘܡܫܡܫ ܡܫܡܫܢܐ ܟܕ ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ ܐܡܫܡܫ ܘܡܫܡܫ: ܡܢ ܟܠܗ
ܘܡܫܡܫܢ ܒܡܫܡܫܢ ܠܗܘܢ ܡܫܡܫܢܐ ܕܡܫܡܫܢܐ: ܘܡܢ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܘܡܢ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܠܐ ܐܢܫ

[1] Codex in margine : ܒܐܠܗܐ. — [2] Codex in margine : ܒܡܬܚܙܐ. — [3] Ex codice parisiensi LXII, p. 346. — [4] Codex in margine : ܗܕܐ. — [5] Ex codice parisiensi LXII, p. 347.

ܡܬܬܠܝܢ. ܒܗܢܐ ܡܬܚܙܝܐ ܠܐ ܙܕܩ ܕܢܬܬܠܐ. ܥܬܝܪܐ. ܗܘ ܓܝܪ ܕܗܒ ܢܦܩܬܗ ܐܝܬܝܗ̇ ܘܠܐ
ܡܫܟܚ ܢܚܒܪ ܠܗ̇. ܐܝܟܢܐ ܕܠܐ ܗܘܐ ܗܘ ܐܢܫ ܐܦܢ ܒܥܘܬܪܗ ܐܝܬܝܗ̇. ܠܡܘܗܒܬܐ ܕܡܣܟܢܘܬܐ
ܒܗ ܒܡܠܘܐܐ ܡܕܡܝܐ ܢܘܚܐ. ܗܢܘ ܓܝܪ ܕܠܡܬܬܥܕܪܘܬܐ ܕܥܡܟܝܢ ܢܦ̈ܩܬܐ ܒܗ̇ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܢܦܩ
ܫܡܫܐܝܬ ܡܩܒܠܢܐ ܠܗ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܕܥܒܕܝܢ ܠܗ ܠܗ ܗܠܝܢ ܕܝܠܗ̇. ܐܠܐ ܢܦ̈ܩܬܐ ܘܢܗܘܪܐ ܀
ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܐܘ ܢܚܙܝܢ. ܗܘܐ ܝܕܥܐ ܗܘܐ ܒܡܘܬܪܐ ܕܝܠܗ. ܕܟܠ ܥܡܪܐ ܘܟܠ ܠܗܡܘܬܐ
ܕܡܣܟܢܐ: ܗܘ ܕܟܠ ܟܠܗܘܢ ܒܝܫܬܐ ܡܬܥܕܪܢܐ ܐܝܬܘܗܝ، ܘܒܡܣܟܢܐ ܘܐܝܬܝܢ ܐܢܫܐ. ܠܐ
ܐܢܫ ܒܥܬܕܝܢ ܙܕܩ ܕܢܬܬܠܐ. ܗܢ ܓܝܪ ܕܟܠ ܟܠܢܫ ܙܕܩ ܕܬܗܘܐ ܡܬܬܠܝܢܐ. ܘܕܬܗܘܐ
ܡܬܠܒܟܢܐ ܡܛܠ ܥܒܕ̈ܐ ܢܘܟܪܝܐ. ܘܙܕܩ ܕܬܗܘܐ ܡܬܬܠܝܢܐ ܡܛܠ ܥܒܕܝܢ ܗܠܝܢ ܕܢܬܬܠܐ
ܡܬܠܒܟܝܢ ܢܣܒܝܢ ܠܗ̇. ܗܠܝܢ ܓܝܪ ܕܐܦ ܢܣܒܢܘܬܐ ܘܡܩܒܠܢܐ ܕܝܠܗ ܘܐܦ ܡܬܢܚܡܢܘܬܐ
ܐܠܗܘܬܐ ܠܡܣܟܢܘܬܐ ܢܘܟܪܝܬܐ ܕܡܬܒܠܥܢܘܬܐ ܙܕܩ ܕܢܬܩܒܠܘܢ. ܡܛܠ ܕܗܢ ܒܡܣܟܢܘܬܐ
ܡܕܡܝܬܐ ܕܡܬܠܒܟܘܢ ܒܡܬܚܐ ܒܗ ܒܡܬܚܝܢ ܘܒܚܝܢ. ܠܘ ܡܛܠ ܐܢܫܝܢ ܚܢܢ. ܐܠܐ
ܕܡܬܚܝܢ ܬܚܫܒܬܐ¹.

ܥܠܝܗ̇ ܐܝܬܝܗ̇ ܕܡܣܟܢܐ ܘܡܬܢܚܡܢܐ. ܕܠܗ ܗܠܝܢ ܐܦܣܩܘܦܐ. ܡܛܠ ܥܒܕ̈ܐ
ܕܡܟܬܒܢ ܀ ܥܠܝ ܗܠܝܢ ܫܘܕܥܐ ܕܡܬܩܒܠܝܢ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ. ܕܬܗܘܢ ܘܡܟܢܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ.
ܕܟܘܠܗ ܡܣܟܢܐ ܘܡܬܢܚܡܢܘܬܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܗܘܕܐ. ܗܠܝܢ ܕܗܢ ܕܝܢ ܟܢ ܐܬܦܪܫ ܡܢ ܠܥܠ
ܕܡܟܢܐ ܠܡܣܟܢ. ܗܟܢܐ ܕܝܢ ܥܠܗ ܕܝܢ ܕܒܝܫܐ. ܡܢ ܒܝܫܐ ܠܡܘܪܝܐ.

III

DE ELEEMOSYNA[2].

ܕܩܕܝܫܐ ܩܘܦܪܝܢܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܣܗܕܐ³ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܙܕܩܬܐ ܡܗܝܡܢܬܐ.

ܫܦܝܪ̈ܐ ܘܪܘܪ̈ܒܐ⁴ ܐܝܬܝܗܘܢ ܐܚܝ̈ ܚܒܝܒ̈ܐ⁵ ܥܒܕ̈ܐ ܕܛܝܒܘܬܐ. ܕܒܠܝܬܝܗܘܢ⁶ ܦܘܪܩܢܢ⁷.
ܡܪܡܪܢܘܬܐ⁸ ܥܠܝܐ ܘܡܫܡܠܝܐ ܕܐܠܗܐ ܐܒܘܢ ܕܒܫܡܝܐ⁹. ܥܒܕܐ ܘܡܫܡܠܝܬܐ ܦܓܪܐ¹⁰.
ܘܡܛܠ ܗܢ ܡܢ ܟܠ ܐܝܟ ܕܢܚܢܢ¹¹ ܡܢܚܢ. ܒܟܠܐ ܚܢܢ ܕܡܢ ܚܢܢܐ. ܘܡܢ ܐܬܬܘܪ¹² ܒܝܐ.
ܒܝܐ ܕܗܘܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ¹³. ܐܝܟ¹⁴ ܕܡܢ ܒܢܝܐ ܕܐܠܗܐ ܢܗܘܐ. ܡܢܟܝܢ¹⁵ ܢܥܡܪ. ܕܬܫܡܫܬܐ¹⁶ ܗܘ̇¹⁷
ܕܐܬܐܣܝ ܡܢ ܕܘܝܐ ܢܟܝܐ. ܐܬܚܣܝ ܕܒܚܡܝܡܘܬܐ ܢܐܟܘܠ. ܐܫܬܒܩܢ ܕܡܢ ܒܚܝܪܬܐ

¹ Ex codice parisiensi LXII, p. 348. — ² Hoc divi Cypriani fragmentum reperitur in sequentibus Musæi Britannici codicibus: in 12156, fol. 3 r°, col. 1 = A; in 12157, fol. 202 r° = B; in 14529, fol. 5 v°, col. 1-2 = C. — ³ B addit: ܕܐܬܟܠܝܠ ܗܘܐ ܒܣܗܕܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ. — ⁴ C legit: ܫܦܝܪ̈ܐ ܘܪܘܪ̈ܒܐ ܒܥܒܕ̈ܐ ܕܛܝܒܘܬܐ. — ⁵ B ܐܚܝ̈ ܐܘ. ܐܚܝ̈ ܚܒܝܒ̈ܐ ܫܦܝܪ̈ܐ ܘܪܘܪ̈ܒܐ ܐܝܬܝܗܘܢ. — ⁶ B loco ܕܒܠܝܬܝܗܘܢ legit ܕܒܝܕܝܗܘܢ, et C ܕܒܗܘܢ ܗܘܢ.

— ⁷ A col. 2, B ܦܘܪܩܢܐ ܕܝܠܢ. — ⁸ C ܡܪܡܪܢܘܬܗ ܥܠܝܐ ܘܡܫܡܠܝܬܐ. — ⁹ C ܐܒܐ ܕܒܫܡܝܐ. — ¹⁰ B ܗܠܝܢ ܗܘܝ: ܘܐܣܬܡܟܘ ܡܢ ܟܠ ܕܘܟܐ ܗܘ ܐܒܐ. ܚܘܒܗ C ܡܢ ܗܠܝܢ loco ܗܠܝܢ ܕܝܢ. — ¹¹ C ܕܢܚܢܢ. — ¹² C ܕܐܬܬܘܪ ܗܘ. — ¹³ B ܗܘܐ; C ܕܝܠܗ ܕܗܘܐ ܒܪܗ. — ¹⁴ C omittit ܐܝܟ. — ¹⁵ B ܡܢܟܝܢ ܢܥܡܪ ܗܘ ܒܗ ܗܠܝܢ; C ܡܢܟܝܢ ܢܥܡܪ ܗܠܝܢ. — ¹⁶ C ܕܬܫܡܫܬܐ loco ܕܬܫܡܫܬܐ. — ¹⁷ C, fol. 5 v°, col. 2.

ܚܣܝܪܘܬܐ ܒܡܘܠܟܢ ܕܐܬܠܡܕܘ ܢܫܬܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܦܩܕ ܕܠܐ ܡܬܡܘܬܐ[1]
ܒܡܬܢܝܬܐ[2] ܢܦܠܐ ܀

IV

FRAGMENTUM EPISTOLÆ AD QUINTUM.

ܩܘܦܪܝܢܘܣ[3].

ܘܐܦ ܠܦܘܠܘܣ ܕܡܢ ܫܡܥܘܢ ܫܠܝܚܐ ܡܫܒܚܐ ܘܡܠܟܗ. ܟܕ ܚܙܐ ܐܦ ܗܘ ܕܫܦܝܪ
ܕܐܬܝܗܒܬ ܒܟܠܗ ܕܐܝܟ ܗܟܢ[4]. ܢܒܝܐ ܬܪܝܢ ܐܘ ܬܠܬܐ ܢܡܠܠܘܢ. ܘܟܢ ܕܝܢ ܐܚܪܢܐ ܢܦܪܫܘܢ.
ܐܢ ܕܝܢ ܠܐܚܪܢܐ ܢܬܓܠܐ ܟܕ ܝܬܒ. ܗܘ ܩܕܡܝܐ ܢܫܬܘܩ. ܒܗܕܐ ܓܒܪܐ ܠܡܠܦ ܘܚܘܝ.
ܕܣܓܝܐܬܐ ܠܟܠܚܕ ܚܕ ܗܘ ܕܡܬܓܠܝܢ ܡܝܬܪܢ. ܘܡܚܝܒܝܢ ܠܟܠܚܕ ܠܐ ܕܐܝܟ ܡܕܡ ܕܚܕܐ
ܙܒܢ ܐܬܬܚܕ. ܢܟܣ ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܝܡ ܐܚܝܕ ܒܗ ܘܡܬܚܪܐ ܒܩܫܝܘܬܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܡܕܡ ܕܝܢ ܕܡܝܬܪܐ
ܘܡܥܕܪ ܗܘ ܢܬܚܙܐ. ܟܕ ܒܨܒܝܢܐ ܢܩܒܠ. ܟܕ ܓܝܪ ܡܬܝܬܪܐ ܡܬܚܘܝܢ ܠܢ. ܠܐ ܡܬܙܟܝܢ
ܐܠܐ ܡܬܚܟܡܝܢ. ܘܡܬܪܬܝܢ ܒܐܝܠܝܢ ܕܡܚܝܢ ܠܝܘܬܪܢܐ ܕܥܕܬܐ. ܘܠܫܝܢܐ ܘܫܘܝܢܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܀

V

SEVERI PATRIARCHÆ DE CYPRIANO DICTUM.

ܕܣܘܝܪܐ ܡܪܝ ܦܛܪܝܪܟܐ[5].

ܟܕ ܓܝܪ ܩܘܦܪܝܢܘܣ ܐܝܟ ܗܘܐ ܡܬܢܨܚ ܒܣܗܕܘܬܐ ܕܐܦܪܝܩܐ. ܐܬܒܥܝ ܠܗ ܐܦܣܩܘܦܐ
ܩܕܡ ܟܠܗܘܢ. ܒܡܣܟܢܐ. ܗܘ. ܕܡܢ ܡܠܬܗ ܕܐܦܪܝܩܐ. ܡܠܦܢܘܬܗ ܡܢ ܡܬܢܨܚܢܐ ܗܘܝ
ܢܨܝܚܐ. ܘܐܠܗܐ. ܕܟܠ ܕܡܬܦܢܐ. ܡܢ ܟܠ ܐܢܫ ܕܗܘ ܗܪܛܝܩܐ. ܐܢ ܠܐ ܒܟܬܒܐ ܢܬܠܡܕܘܢ
ܒܗ ܒܟܬܒܐ ܕܟܗܢܐ ܡܫܝܚܐ. ܟܕ ܠܐ ܫܡܥܘ ܡܬܟܢܫܘܬܐ ܕܥܕܬܐ ܡܢܐ ܡܬܟܢܫܝܢ. ܐܠܐ ܡܢܗܘܢ
ܫܡܥܘ ܐܝܟ ܚܕܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ. ܘܗܕܐ ܡܫܪܐ ܒܬܪܗ ܕܐܝܟܢܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܒܠܥܕܝܗ ܠܒܬܘܠܐ. ܗܘ ܕܐܦ
ܒܬܠܬܐ ܡܢܝܢ. ܟܘܡܪܐ ܕܡܢ ܒܟܠܗܘܢ. ܐܠܐ ܘܐܬܬܠܝܛ ܦܘܠܘܣ ܕܣܘܝܪܐ ܡܫܒܚܐ: ܠܗܘܢ
ܢܡܠܠ ܘܗܘ. ܘܡܛܠܗ. ܗܘܘ ܕܢܦܫܗ ܐܦ ܟܠ ܐܝܟܢ ܕܟܢܫܢ ܒܥܒܝܕܘܬܐ ܟܠ
ܒܡܫܬܘܬܗ ܒܥܒܝܕܘܬܐ ܡܬܕܟܝܢ ܀

[1] C ܒܡܬܢܝܬܐ ܡܬܘܬܪܬܐ ܠܐ ܕܢܦܠܐ. — [2] B ܒܬܠܝܬܝܬܐ.
— [3] Hoc excerptum Cypriani servatum nobis est in addit. 12157, fol. 115 r°, col. 1. Cfr supra, p. 74, a lin. 5 ad lin. 13. — [4] I *Ad Corinthios*, XIV, 29, 30. In textu simplici deprehenditur una varians. — [5] Cfr cod. addit. Musæi Britannici 14493, fol. 155 r°.

VI

EJUSDEM SEVERI DE SANCTO CYPRIANO EXCERPTUM[1].

ܒܬܪܟܢ ܕܝܢ ܕܗܘܐ ܡܗܝܡܢܐ܆ ܩܘܒܠܐ ܗܘ ܕܐܬܟܬܒ ܕܐܠܗܝܐ ܘܐܦܝܣܩܘܦܐ ܒܟܬܒܐ܃
ܐܢ̈ܫܐ ܙܟܐ ܕܡܬܒܪܢܫ ܠܡܕܡ܂ ܒܬܪܟܢ ܕܝܢ ܕܡܢ ܗܝܡܢܘܬܐ ܘܡܘܟܟܐ: ܒܗܠܐ ܚܝܐ ܠܐ ܐܬܝܐ
ܡܘܟܟܐ ܡܬܗܦܟ܆ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܒܥܡܡܐ܆ ܩܘܒܠܐ ܕܥܠܐ ܘܡܫܡܫ ܐܝܟ܆ ܗܘ ܕܡܫܒܚ
ܡܘܫܪܘܬܐ ܗܢ ܕܒܟܢܫܐ ܕܦܪܝܫܐ ܐܠܦܝܣܩ܆ ܗܘܐ ܗܦܘܟ ܠܟܠܢܫܐ ܕܗܘܐ ܡܗܝܡܢܐ
ܘܡܘܟܟܐ ܒܗܘ ܒܡܘܠܐ ܢܦܠܐ܂ ܘܠܐ ܡܢܡ ܐܠܐ ܠܝ ܡܢܟܠ ܐܢܘܢ ܡܢ ܚܕܐ ܡܫܬܟܚ܂ ܗܘܐ
ܚܕ ܒܬܪ ܡܘܟܟܐ ܕܐܚ̈ܐ ܕܝܢ ܚܕ܆ ܘܠܐ ܢܦܠܝܢ ܒܗܠܐ ܡܢܗܘܢ ܕܒܡܘܟܟܐ ܡܫܬܡܥ
ܐܬܟܬܒ: ܡܢܗܘܢ ܕܐܬܦܪܥܘ ܐܠܦܝܣܩ܂ ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܡܢܟܠ ܐܠܗܘܢ܂ ܒܬܪܟܢ ܕܝܢ
ܕܐܬܐ ܐܦ ܒܐܬܘܢ ܡܫܪܐ: ܒܫܘܠܛܢܐ ܐܠܗܐ ܐܬܩܝܡ ܡܘܟܟܐ ܡܢ ܒܝܬܐ ܕܚܝܐ ܘܠܐ
ܒܡܫܬܡܥܢܘ܆ ܡܢ ܒܬܪܟܢ ܕܐܚܝ ܒܫܘܪܝܬ ܒܬܪܟܢ ܡܫܡܫܢ̈ܐ ܕܦܪܘܫ ܡܫܡܫܢܐ܆
ܐܘ ܡܟܐ ܕܫܡܫܬܐ ܡܢܝ܂ ܒܫܡܫܘ ܒܗܝܟܠܐ: ܘܡܫܡܫ ܒܡܘܟܟܐ ܕܒܫܘܠܛܢܐ: ܡܫܬܡܫܬ
ܒܬܫܡܫܬܐ ܐܚ̈ܝܐ ܒܫܡܫܬܗ܂ ܘܒܝܬܐ ܕܐܦ ܩܫܝܫܐ ܡܫܬܡܫܘ ܒܠܝܬܐ ܕܒܗܠܐ
ܡܐܠܗܘܢ܆ ܩܘܒܠܐ ܦܪܝܫܐ ܡܢ ܒܝ ܐܠܗܐ܂ ܐܝܟ ܕܒܬܪ ܘܡܢ ܕܡܢ ܒܬܪܟܢ ܒܪܬܗ
ܘܡܫܡܫ ܕܚܝܐ ܡܫܡܫܢ ܘܠܐ ܒܥܕܬܐ܂ ܘܠܐ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ[2] ܦܪܝܫܬܐ܂
ܡܫܡܫ ܐܬܐ ... ܦܫܐ ܕܡܘܕܝܐ ܐܠܐ... ܗܘܕܐ ܦܬܡ ܐܡܪ܂ ܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪܟܠ ܒܗ ܒܥܕܬܐ
ܗܘ܆ ܕܟܠ ܦܢ ܕܡܫܬܡܥ ܡܢ ܟܠ ܗܦܟܘ܆ ܢܫܬܡܠܐ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܚܝܐ܂

2°

SANCTI CYPRIANI

QUÆ SUPERSUNT ARMENICE.

I

ԿԻՊՐԻԱՆՈՍ · ԵՊՍԻ[3] ·

Փոքունք և մեծամեծք պատահեցին, սիրելիք, ամենայն բարեգործութիւնք· Հայրն զորդին առաքեաց զի զմեզ նորոգեսցէ, և առաքեալ որդին կամեցաւ

[1] Cfr cod. addit. Musæi Britannici 14533, fol. 177 r°, col. 1. — [2] *Ibid.* fol. 177 r°, col. 2. — [3] Ex codice armeno parisiensi LXXXV, fol. 61 v°.

որդի մարդոյ լինել զի զմեզ որդիս այ կեցուսցէ · Աւրապորեցաւ ով զի զմերոն բժշկեսցէ · ·

II

ԿԻՊՐԻԱՆՈՍ ԵՊՍ ԱՍԷ ՅՈՂՈՐՄՈՒԹԻ ՃԱՌԷՆ[1] ·

ՙԲանզի բաղարջ հացիւ և անապական գինով աւանդեցաւ մեզ սբ խորհրդն ·

XII

ORIGENIS FRAGMENTUM.

ORIGENIS EPISCOPI DICTUM.

ՈՐՈԳԻՆԷ ԵՊՍԻ ԱՍԱՑԵԱԼ[2]:

Որ ի մահն ՙՔի ոչ մկրտին լոկ 'ի ջուրն լուանին · զմիացեալ անբաժանելին յերկուս բաժանեն · Նք զրկեալ են 'ի շնորհաց լուսաւորութեն · խաւարին և հոգի ոչ առնուն այլ զքարկութի Այ ·

---

[1] Ex codice armeno parisiensi LXXXV, fol. 90 v°. — [2] *Ibid.* fol. 61 r°. Dubium creare posset vox *Episcopus* an ad Origenem referendum sit fragmentum, verum error tribui potest scribæ codicis.

XIII

SANCTI GREGORII THAUMATURGI

QUÆ SYRIACE ET ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA.

1°

SANCTI GREGORII THAUMATURGI

QUÆ SYRIACE SUPERSUNT OPERA ET FRAGMENTA.

I

REVELATIO (SEU SYMBOLUM) SANCTI GREGORII THAUMATURGI.

ܓܠܝܢܐ ܕܓܪܝܓܘܪܝܘܣ.[1]

ܚܕ ܐܠܗܐ ܐܒܘܗܝ ܕܡܠܬܐ ܚܝܐ ܘܕܚܟܡܬܐ ܩܢܘܡܝܬܐ. ܘܕܚܝܠܗ ܘܕܨܠܡܗ. ܡܫܡܠܝܐ
ܡܘܠܕܐ ܕܡܫܡܠܝܐ. ܐܒܐ ܕܒܪܐ ܝܚܝܕܝܐ. ܘܚܕ ܡܪܝܐ ܚܕ ܕܡܢ ܚܕ ܐܠܗܐ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܨܠܡܐ
ܘܕܡܘܬܗ ܕܐܠܗܘܬܐ. ܡܠܬܐ ܚܝܐ ܡܥܒܕܢܝܬܐ ܕܐܬܘܬܗ܀ ܚܟܡܬܐ ܕܟܠ. ܘܚܝܠܐ ܘܥܒܘܕܐ ܕܟܠܗ̇
ܒܪܝܬܐ. ܒܪܐ ܫܪܝܪܐ ܕܐܒܐ ܫܪܝܪܐ ܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ ܕܐܒܐ ܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ. ܘܠܐ ܡܬܚܒܠܢܐ ܕܐܒܐ ܕܠܐ
ܡܬܚܒܠܢܐ. ܘܠܐ ܡܝܘܬܐ ܕܐܒܐ ܕܠܐ ܡܝܘܬܐ. ܘܕܠܥܠܡ ܕܡܢ ܐܒܐ ܕܠܥܠܡ܀ ܘܚܕ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ. ܕܡܢ
ܐܠܗܐ ܐܝܬܘܗܝ܀ ܘܒܝܕ ܒܪܐ ܡܬܓܠܝܐ ܗܘܐ ܕܝܢ ܠܒܢܝܢܫܐ. ܨܠܡܐ ܕܒܪܐ ܫܡܠܝܐ܀ ܚܝܐ
ܫܡܠܝܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܥܠܬܐ ܕܚܝܐ. ܩܕܝܫܐ ܘܩܕܘܫܘܬܐ ܘܡܩܕܫܢܘܬܐ. ܕܒܗ ܡܬܓܠܐ ܐܠܗܐ ܐܒܐ
ܕܥܠ ܟܠ ܘܒܟܠ܀ ܘܐܠܗܐ ܒܪܐ ܗܘ ܕܒܝܕ ܟܠ. ܠܬܠܝܬܝܘܬܐ ܕܫܡܠܝܐ ܒܫܘܒܚܐ ܘܒܡܠܟܘܬܐ
ܘܒܥܠܡܘܬܐ ܕܠܐ ܡܬܦܠܓܐ ܘܠܐ ܡܬܢܟܪܝܐ܀ ܟܠܗ̇[2] ܗܟܝܠ ܡܕܡ ܕܒܪܐ ܘܡܫܥܒܕ
ܒܬܠܝܬܝܘܬܐ ܘܠܐ ܕܡܢ ܠܒܪ ܐܬܬܘܣܦ ܒܟܠܗ̇ ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܝܡ[3] ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܘܒܬܪܟܢ
ܐܬܬܘܣܦ. ܘܠܐ ܚܣܝܪ ܗܘܐ ܡܢ ܡܬܘܡ ܒܪܐ ܠܐܒܐ ܘܠܐ ܠܒܪܐ ܪܘܚܐ. ܐܠܐ ܐܝܟܢܐܝܬ ܗܘ
ܠܬܠܝܬܝܘܬܐ ܠܐ ܡܫܬܚܠܦܢܘܬܐ ܘܠܐ ܡܫܬܢܝܢܘܬܐ ܐܝܬ ܠܗ̇.

[1] E codice additionali Musæi Britannici 14598, fol. 183 r°, col. 1. Cfr Migne, *Patrologia græca*, t. X, col. 987, 988. — [2] Hunc locum ita translatum legimus in codice additionali Musæi Britannici 14533, fol. 13 v°, cum titulo pleniori quam in præcedenti codice 14598 : ܕܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܥܒܕ ܬܕܡܪܬܐ : ܡܢ ܡܘܕܝܢܘܬܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܗܝ ܕܟܕ ܓܠܝܢܐ ܚܙܐ. ܘܠܐ ܡܫܬܢܝܐ ܡܬܡ ܒܪܐ ܠܐܒܐ ܐܘ ܠܒܪܐ ܒܬܠܝܬܝܘܬܐ ܐܠܐ ܒܠܚܘܕܝܗ܀ ܐܝܟ ܡܢ ܕܡܢ ܩܕܝܡ ܠܐ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܀ ܒܬܪܟܢ ܕܝܢ ܐܬܐ. — [3] Hic deesse ܠܐ conjicimus.

II

SANCTI GREGORII THAUMATURGI FIDES SECUNDUM PARTES.

A

INTEGRA.

ܕܝܠܗ ܕܝܢ ܕܝܠܗ·[1]

ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܕܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܥܒܕ ܐܬܘ̈ܬܐ· ܡܫܡܠܝܬܐ ܗܝ ܕܒܡ̈ܢܘܬܐ ܀

ܡܫܒ̈ܚܬܐ ܘܩܕ̈ܝܫܬܐ ܕܬܠܝܬܝܘܬܐ ܡܫܬܡܫܢܘܬܐ ܐܠܗܘܬܗܘܢ ܗܢܘܢ· ܕܚܕܐ ܡܢ ܐܒܘܗܝ ܕܠܐ
ܐܠܗܘܬܐ· ܕܪܘܚܢܝܬܐ ܡܫܬܪܝܢܘܬܐ ܐܠܗܘܬܗ· ܕܡܢ ܒܟܪܝܢ ܐܠܗܝܢ ܠܐܠܗܐ ܐܡܪܝܢ. ܘܗܢܘܢ
ܕܡܫܬ ܢܘܚܐ ܡܢܝܢܐ ܕܟܝܢ ܒܝܬ ܩܢܘܡܝܢ ܡܬܚܙܝܢ· ܗܢܘܢ ܕܒܫܘܬܦܘܬܐ ܘܒܫܘܝܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ
ܐܠܗܐ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܠܒܪܐ· ܘܠܪܘܚܐ ܡܢܝܢܐ ܕܡܬܦܢܝܐ. ܗܢܘܢ ܕܚܘܠܩܐ ܠܒܪܝܢ ܠܗ
ܠܡܫܝܚܐ ܕܒܪܐ ܠܗܘܐ ܠܒܪ̈ܢܫܐ. ܘܡܘܕܝܢ ܕܒܪܢܫܐ ܗܘ ܫܠܡܐ ܐܡܪܝܢ ܠܗ·. ܐܝܟ[2] ܕܒܪܐ ܒܝܫܘܥܐ
ܡܢ ܗܘ ܕܠܐ ܐܠܗܘܬܐ. ܐܦ ܗܘ ܗܘܐ· ܘܐܝܟ ܗܘ ܕܡܫܝܚܐ ܐܠܗܐ. ܘܠܐ ܡܘܕܝܢ ܠܗ ܐܠܗܝܢܐ
ܒܪܐ ܕܒܫܘܬܦܘܬܐ ܐܠܗܘܬܐ ܠܐܠܗܐ· ܗܘܝܘ ܕܝܢ ܗܘ ܠܗ ܠܡܫܝܚܐ ܕܡܢ ܡܫܡ̈ܗܐ. ܘܡܘܕܝܢ
ܒܘܠܐ ܡܫܡܫܢܐ. ܐܡܪܝܢ ܕܒܫܒܝܠܗ ܕܒܪܐ ܗܘ ܕܡܢ ܐܒܐ· ܒܬܘܪܐ ܐܝܟܢܐ ܡܫܡܫܢܐ ܢܦܫܝܢ·.
ܘܠܗ ܕܠܐ ܡܦܪܫ ܡܫܡܫܢܘܬܗ ܕܒܪܐ ܘܡܠܘܐ ܡܘܕܝܢ. ܗܢܘܢ ܕܐܦܠܐ ܠܩܢܘܡܐ ܠܐ ܡܩܝܡܝܢ
ܡܘܕ̈ܝܢܐ ܦܠܓܝܢ. ܒܪ ܚܕܐ ܘܡܫܬܘܕܝܢ ܐܠܗܘܬܐ ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ ܢܦܫܢܝܬܐ. ܗܘ ܕܡܢ ܗܠܝܢ ܡܢ
ܢܦܫܐ[3] ܘܢܦܫܐ ܒܪ ܡܫܟܚܝܢ ܐܢܫܝܢ ܚܝܝܢ·. ܘܡܢ ܡܢܗܘܢ ܐܦܠܐ ܐܡܪܝܢ·. ܘܡܢ ܡ̈ܢܝܢܐ ܐܠܗܐ ܐܠܗܝܐ.
ܢܘܟܪܝܐ ܕܝܢ ܠܗ ܒܪܫ ܐܠܗܘܬܗ ܘܐܡܪܝܢ ܕܐܠܗܘܬܗ ܗܘܬ ܠܗ ܒܡܪܝܐ ܡܢ ܠܐܠܗܐ ܡܬܪܘܡܝܢ
ܡܘܕܝܢ[4]·. ܐܠܐ ܕܒܫܘܬܦܘܬܐ ܗܘ ܕܐܠܗܘܬܗ ܡܬܚܫܒ·. ܢܣܒܝܢ ܒܫܘܠܡܐ ܡܫܬܦܪܝܢ·.
ܘܡܫܡܫܢܐ ܠܐܠܗܐ ܠܒܪܐ ܐܝܟ ܕܒܪܐ ܐܢܫܐ ܗܘ ܐܢܫܘܬܐ ܡܫܡܫܢܝܢ·. ܕܠܐܦܪܫ ܒܪ ܐܢܫܐ

[1] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 110 v°, col. 2. Tractatus sancti Gregorii Thaumaturgi cui titulus : *Κατὰ μέρος πίστις*, *Fides secundum partes*, exstat integer in codice additionali 14597, et partim in pluribus aliis codicibus. Quanta cura translatus fuerit e græco in syriacum quisque perlegens videbit, siquidem vix hic illic quasdam detegere est discrepantias inter utrumque textum. Atque translatio syriaca, ut fidelissima, ita etiam elegantissima dicenda est. Cfr *Patrol. græc.* Migne, t. X, col. 1106 et seq. In textu syriaco, uncinis includimus fragmenta sexdecim quæ in aliis reperiuntur codicibus, præsertim in codice 14533, fol. 179 v°, qui omnes has reliquias continet præter duas aut tres. Tria fragmenta denuo edenda esse censuimus, utpote quæ videntur ad aliam versionem revocanda esse; uniuscujusque enim plures videntur exstitisse versiones; verum de his infra. — [2] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 111 r°, col. 1. — [3] Codex ܢܦܫܐ. — [4] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 111 r°, col. 2.

ܐܠܗܘܬܗ ܡܫܡܠܝܐ. ܘܡܛܠ ܕܗܘ ܒܕܡܘܬܐ܂ ܒܗܘ ܕܒܫܘܡܠܝܐ ܐܘ ܒܬܪܥܝܬܐ ܡܬܚܫܒ. ܘܠܐ
ܒܝܢ ܡܘܫܚܐ ܒܚܘܫܒܝܗܘܢ. ܘܠܐ ܒܬܘܕܝܬܐ ܕܒܐܝܕܝܬܐ[.]

ܘܡܫܝܚܘܬܐ ܦܫܝܛܬܐ ܕܚܟܡܬܐ. ܗܝ ܕܡܢܗ̇ ܡܬܚܫܒܢܘܬܗ ܕܟܠܐ܂ ܘܚܕ ܦܫ ܗܘ
ܒܗ ܒܟܝܢܐ ܐܢܫܝܐ. ܗܘ ܕܢܣܒ ܡܢ ܡܪܝܡ܂ ܗܘ ܕܝܢ ܒܗ ܒܪ ܒܗ: ܘܠܐ ܡܬܦܠܓ ܠܐ ܚܕ
ܡܫܬܚܠܦ ܐܘ ܡܬܦܠܓ ܠܬܪܝܢ. ܐܠܐ ܕܝܢ ܟܠ ܒܟܝܢܐ ܕܒܡܘܬܐ ܐܢܫܝܬܐ. ܐܚܝܕ ܕܒܟܝܢܐ
ܟܠܗ ܐܠܗܘܬܐ ܢܦܫܗ܂ ܒܗ [ܐܠܗܘܬܐ ܒܫܘܡܠܝܐ ܕܟܝܢܐ ܒܫܘܡܠܝܗ ܕܐܝܬܘܗܝ ܦܓܪܐ[1]. ܡܢ
ܟܠܗ[2] ܓܝܪ ܡܢܗ ܕܦܓܪܐ ܕܝܢ ܒܟܝܢܐ ܡܫܝܚܐ܂ ܠܐ ܫܘܡܠܝܐ ܕܟܠܗܘܢ܆ ܘܠܐ ܡܫܘܠܡܘܬܐ ܠܐ
ܡܬܡܫܟܚܢܘܬܐ. ܒܗ ܐܝܠܝܢ ܡܢ ܡܫܟܢܐ ܗܘ ܐܢܫܐ ܕܒܡܘܪܬܐ ܒܫܠܐ ܕܐܠܗܘܬܐ. ܡܬܚܝܒ
ܕܝܢ ܟܠ ܒܡܫܟܢܗܘܢ ܒܫܬܝܬܐ܂ ܒܫܘܠܡܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ[.]

ܐܢ ܕܝܢ ܐܢܫܝܢ ܐܦ ܗܕܐ ܡܬܚܫܒܝܢ ܒܗ ܒܫܘܡܠܝܐ ܦܫܝܛܬܐ܂ ܐܘ ܒܡܫܚܐ ܐܢܫܝܬܐ
ܕܐܠܗܘܬܐ ܒܟܝܢ ܠܐܪܥܬܐ ܡܫܬܠܐ܂ ܡܬܚܫܒܐ ܗܘ ܕܡܢ ܒܪܬܐ ܗܘܐ܂ ܐܘ ܡܢ ܐܠܗܘܬܐ
ܡܬܢܣܒ ܒܟܝܢܐ ܗܘ ܕܡܬܪܥܐ ܘܢܚܬ܂ ܐܝܟ ܦܢ ܕܒܫܘܪܝܗ ܘܐܦ ܗܘܝܢ ܒܟܝܢ ܒܟܝܢ ܡܢ
ܠܬܪܬܐ ܒܐܝܕܝܬܐ ܡܬܦܫܛܐ ܐܠܗܘܬܐ: ܘܠܐ ܐܝܟ ܡܫܝܚ ܗܘܝܐ ܕܡܬܚܫܒ ܠܐܠܗܐ܂
ܐܠܐ ܐܢ ܕܝܢ ܠܟܝܢܐ. ܡܫܡܫܢܐ ܓܝܪ ܐܠܗܘܬܐ ܒܟܝܢܐ. ܕܐܢܫܗ ܠܐ ܡܫܡܫ ܐܠܗܘܬܐ. ܩܢܘܡ ܕܝܢ[3]
ܒܟܝܢܐ ܡܬܢܣܒ ܒܗ ܒܫܘܡܠܝܐ. ܘܐܠܗܐ ܒܫܘܡܠܝܐ ܡܫܬܡܫ. ܘܒܗ ܕܐܝܟ ܗܘܐ ܕܝܢ ܐܠܗܘܬܐ
ܡܫܡܠܝܐ ܕܐܠܗܐ܂ ܐܝܟ ܐܢܫܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܐܝܬܐ. ܐܠܐ ܡܫܬܡܠܝܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܡܫܡܠܝܐ ܒܢܦܫܗ.
ܡܬܦܩܕܐ ܒܟܝܢܐ. ܘܠܐ ܐܝܟ ܡܫܬܡܠܝܐ ܕܒܪܢܫܐ. ܗܝ ܕܒܟܝܢܐ. ܘܫܘܡܠܝܐ ܕܡܬܡܨܝܐ ܠܐ
ܐܠܗܝܐ܂ ܡܫܬܘܕܥܐ ܠܗ ܒܗܘ ܕܫܘܡܠܝܐ ܐܠܗܝܐ܂ ܐܠܐ ܘܐܠܗܐ. ܘܒܗ ܒܫܘܡܠܝܐ ܗܘܐ. ܐܠܐ
ܘܟܝܢܐ. ܐܢ ܐܝܬ[4] ܗܘܝܐ ܡܢ ܒܟܝܢܐ ܡܬܚܫܒܐ ܒܗ ܠܐܠܗܐ܂ ܘܐܢ ܡܢ ܡܠܟܐ ܡܫܬܠܐ
ܡܬܚܠܦ܂ ܒܗ ܒܟܝܢ ܡܢ ܫܘܡܠܝܐ ܕܒܗ܂ ܡܫܚܠܦ ܢܦܫܗ ܐܘ ܢܚܬ ܡܬܚܫܒܐ. ܘܗܘ ܕܦܪܐ
ܠܐܪܥܐ ܠܐܠܗܐ܂ ܒܝܢ ܟܝܢܐ ܦܓܪܐ. ܘܗܘ ܕܡܬܦܪܫ ܒܟܠܗܘܢ܂ ܒܝܢ ܡܫܝܚܐ ܐܠܐ.
ܒܡܬܦܪܫ ܕܝܢ ܒܟܝܢܐ[5] ܡܢ ܢܦܫܐ ܠܐ ܡܬܚܫܒܐ. [ܢܦܫܐ ܓܝܪ ܐܦ ܚܝܐ ܐܠܗܝܐ.
ܘܡܬܚܙܝܐ ܦܫܝܛܬܐ ܕܟܠܐ. ܘܒܗ ܡܫܝܚ ܠܐܠܗܐ ܒܝܢ ܟܝܢܐ܂ ܘܒܟܝܢܬܐ ܡܦܪܫܐ ܒܟܠܗ.]

ܚܕ ܗܘܝܐ ܐܝܟ ܠܐܠܗܐ܂ ܚܕ ܟܝܢܐ ܡܫܡܠܝܐ. ܚܕ ܢܦܫܐ ܕܚܝܐ. ܦܫܝܛܘܬܐ ܕܟܠ. ܘܠܐ ܠܐܠܗܐ
ܐܚܪܢܐ ܐܝܟ ܐܢܫ܂ ܘܠܐ ܟܝܢܐ ܐܚܪܢܐ ܐܝܟ ܡܢܗ ܕܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܢܦܫܐ ܐܚܪܢܬܐ܂ ܐܝܟ ܗܘ ܡܬܦܫܛܐ
ܘܡܬܚܫܒ ܚܝܐ. ܐܠܐ ܐܦ ܠܟܝܢܐ ܘܟܠܗ ܘܢܦܫܐ ܡܬܚܫܒܐ ܦܫܝܛܐ܂ ܘܠܐ ܢܦܫܐ ܡܬܚܫܒܢ ܘܠܐ

[1] Codex ܦܓܗܐ. — [2] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 111 v°, col. 1. — [3] *Ibid.* fol. 111 v°, col. 2. — [4] Codex ponit ܐܝܬ ante ܐܠܗܐ. — [5] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 112 r°, col. 1.

ܡܬܝܕܥܝܢ. ܒܗܠ ܒܪܐ ܘܠܐܠܗܐ. ܐܦ ܕܝܢ ܐܝܟ ܐܡܪ: ܕܡܫܝܚܐ ܐܠܗܐ ܒܪܐ ܐܠܗܐ. ܐܝܟ ܡܢ
ܕܐܬܡܠܟ ܐܦ ܗܘ ܠܐܠܗܘܬܐ. ܘܟܕ ܐܝܟ ܡܢ ܕܐܬܝܠܕ ܡܢ ܠܐܠܗܘܬܐ. ܒܟܢ ܠܗ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܒܟܢ
ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܡܒܪܟ ܒܡܠܟܘܬܐ ܗܝ ܕܡܫܝܚܐ ܐܠܗܐ. ܢܡܠܟ ܒܗܘܢ[1] ܕܢܒܥܠ ܒܒܪܢܫܐ. ܐܪܙܘܗܝ
ܒܪܘܚܐ ܕܩܘܫܬܐ. ܒܗܠ ܗܘܐ ܗܘܝ. ܟܠ ܡܫܝܚܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܦܪܩ. ܗܢܘܢ ܕܠܐܠܗܐ ܡܫܝܚܐ
ܕܡܢ ܐܒܐ ܐܝܬܝܐ ܐܬܝܠܕ. ܘܕܐܠܗܐ ܐܠܗܘܬܗ ܗܝ ܠܐ ܐܬܬܘ. ܐܠܐ ܒܪܐ ܡܬܝܕܥ ܒܗ. ܘܡܫܝܚܐ
ܗܘ ܕܝܢ ܕܡܠܟܘ ܕܐܠܗܐ. ܐܝܟ ܐܝܬܝܐ ܕܢܗܘܐ. ܘܕܟܠܗ ܗܘܝܢ ܕܥܠܡܝܢ ܡܠܟܘܬ. ܟܕ ܗܘ ܠܐ
ܡܬܚܪܐ ܀ ܐܦ ܕܝܢ ܐܝܟ ܕܐܡܪ. ܕܟܕ ܡܬܩܢܝܢ ܟܠ ܡܐܬܐ ܒܥܠܡ ܗܘܐ ܡܫܡܫܢܐ ܠܟܠ ܡܕܡ.
ܘܡܠܟܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܒܗܝܠܐ ܒܥܠ. ܘܡܬܒܥܬܐ ܕܒܪܐ ܒܡܠܟܘܬܐ ܡܫܟܚܐ. [ܒܥܠܡܐ. ܒܪܝܫ
ܐܠܗܘܬ ܟܠ ܡܕܡ ܕܡܬܒܥܝ: ܘܒܪܢܫܐ[2] ܘܠܐ ܦܫܛ ܕܢܒܥܐ. ܠܐ ܓܝܪ ܡܬܡܠܟܐ ܒܗܘܢ
ܕܒܪܝܢ ܘܠܐ ܒܥܝܢ ܡܢ ܐܢܫ. ܕܐܝܟܢܐ ܕܡܢ ܗܘ ܐܬܝܠܕ. ܗܟܢܐ ܐܦ ܗܘ ܢܒܥܐ ܒܗܘܒܝܢ
ܐܝܬܝܘܬܐ ܀]

ܡܛܠ ܕܝܢ ܐܡܪ ܕܐܦ[3] ܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܢܐܡܪ ܐܝܟ: ܕܟܢܐ ܕܐܬܩܪܝ ܐܠܗܘܬܗ. ܠܐ ܡܛܠ
ܡܬܚܒ ܒܬܚܘܡܘܬܗ. ܕܟܠܡܕܡ ܒܪܘܚܐ ܡܬܩܪܐ. ܗܘ ܓܝܪ ܕܟܕ ܩܪܝܐ. ܡܩܪܝܐ ܐܦ
ܒܟܠܗܘܢ. ܩܕܡ ܗܟܢܐ ܘܟܬܒܢܐ ܕܩܕܝܫܘܬܐ ܕܪܘܚܐ ܩܕܝܫܬܐ. ܗܘ ܕܢܒܥ ܡܢܗ. ܗܘ
ܕܩܪܐ. ܘܕܢܒܥܘܢ ܒܗ ܐܦ ܡܢ ܐܒܐ ܡܬܒܠܐ ܀ ܘܒܡܬܟܪܙܢܘܬܐ ܕܝܢ ܩܕܝܫܬܐ ܢܦܩ. ܘܠܐ
ܡܬܚܕܐ ܠܐܠܗܘܬܐ ܡܕܡ ܒܩܕܝܫܘܬܐ ܡܬܒܠܐ. ܐܘ ܓܝܪ ܒܡܘܒܠܐ ܡܬܚܠܐ ܘܡܬܩܪܐ
ܒܡܘܒܠܗ ܠܐܠܗܘܬܐ ܦܠܐ ܕܢܬܒܥܐ. ܐܘ ܒܥܘܕܪܢܐ. ܘܠܐ ܡܬܚܠܐ ܠܐܠܗܘܬܐ ܡܬܬܚܒܒܝܢ
ܕܢܐܡܪ. ܐܘ ܕܠܐ ܢܒܥܐ ܒܪܢܫܐ ܒܗܝ ܒܪܘܚܐ. ܘܠܐ ܒܒܪܢܫܐ ܒܗܝ ܡܢܐ ܕܒܪܢܫܐ. ܐܦ ܠܐ ܒܗܝ
ܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܠܐܒܐ ܕܡܬܩܪܝܢ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܦ ܠܐ ܒܗܝ[4] ܠܐܠܗܘܬܐ. ܡܬܬܣܝܡܐ ܡܢܗ ܡܢ
ܚܝ̈ܐ. ܐܠܐ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܠܗܘܬܐ ܩܕܝܫܬܐ. ܡܬܩܪܝܢܘܬܐ ܘܡܢܬܐ ܘܠܡܬܩܪܝܢܘܬܐ ܗܘܝܐ. ܐܦ
ܓܝܪ ܠܗܠܝܢ ܡܘܬܒܐ. ܠܗܠܝܢ ܘܩܢܝܢ ܠܡܩܕܫܘܬܐ ܢܗܘܘܢ. ܒܗܝ ܗܢܘܢ ܕܢܡܠܟܘܢ ܦܘܪܫܢ
ܒܒܪܝܬܐ. ܐܦ ܗܘ ܕܩܕܝܫܘܬܐ ܐܠܗܝܬ ܗܘܝܢ ܕܒܢܝܐ ܡܫܬܡܠܝܐ. ܩܕܝܫܘܬܐ ܢܗܘܝܢ
ܗܘܝܢ ܕܩܕܝܫܐ ܒܐܘܪܚܗܘܢ. ܐܠܐ ܐܦ ܠܐ ܒܗܝ ܗܘ ܕܩܕܝܫ ܗܘܝܢ ܩܕܝܫܐ ܢܩܕܫܘܢ. ܒܪܘܚܐ
ܓܝܪ ܒܟܠܡܕܡ ܕܢܒܥ ܡܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܢܦܩ ܘܠܐ ܡܬܡܠܟܐ. ܗܘ ܕܡܢ ܩܕܡ ܒܟܠܗܝܢ ܐܝܟ
ܕܐܡܪܢ. ܗܘ ܕܐܠܗܐ ܕܟܠܗ. ܗܘ ܗܘܐ ܕܡܬܝܠܕ ܡܢ ܐܒܐ ܕܐܪܚܐ ܕܢܒܥܘܢ ܕܒܪܐ ܘܪܘܚܐ
ܩܕܝܫܐ ܗܘܐ. ܡܩܕܫ ܐܦ ܒܗܘܢ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܕܟܠ ܐܒܐ. ܒܟܠܗ ܘܒܪܘܚܐ[5] [ܘܐܦ ܓܝܪ

[1] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 112 r°, col. 2. — [2] Codex ܕܡܬܝܕܥܝܢ ܡܫܝܚܐ. — [3] E cod. addit. Mus. Brit. 14597, fol. 112 v°, col. 1. — [4] *Ibid.* fol. 112 v°, col. 2. — [5] *Ibid.* fol. 113 r°, col. 1.

ܕܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܒܟܝܢܐ ܡܘܕܝܢ ܚܕ. ܗܟܢܐ ܘܚܕܐ ܐܘܣܝܐ. ܐܘܣܝܐ ܐܠܗܘܬܐ ܕܬܠܝܬܝܘܬܐ
ܢܗܪܐ. ܘܚܕܐ ܡܠܟܘܬܐ.]

ܫܪܟܐ ܕܝܢ ܕܦܘܪܫܢܐ ܕܒܗ ܡܬܟܪܙܢܘܬܗ ܗܘ ܕܡܠܬܐ. ܡܫܬܡܫܝܢ ܗܘܝܢ· ܕܟܕ ܠܐ
ܡܫܬܡܠܝܐ ܗܘܬ ܠܐܠܗܘܬܐ· ܡܬܟܪܙܢܘܬܗ ܕܡܠܬܐ ܗܘܬ ܒܙܒܢܐ ܕܐܝܬܘܬܐ. ܘܠܐ ܒܡܢܐ
ܣܘܟܠܐ ܘܠܐ ܐܘܠܨܢܐ. ܘܠܐ ܐܫܬܘܕܥܬ ܒܥܘܠܡܐ ܗܘܬ· ܒܗ ܚܝܠܐ ܕܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܟܕ ܡܬܦܢܐ ܗܘ
ܟܕ ܗܘ· ܘܡܬܚܙܝܐ ܘܡܬܟܪܙܢܘܬܐ ܩܕܡ ܠܚܘܪܘܬܗ ܕܫܠܝܚܐ. ܘܟܕ ܒܗܘ ܐܝܟܢܐ ܠܘܬ
ܐܢܫܐ ܐܠܦܢܝ: ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܒܠܒܘܫܗ ܠܐܠܗܘܬܐ ܕܟܠ ܟܠܢܫ· ܒܗ ܒܫܘܠܡܐ ܢܗܪ· [ܟܕ]
ܟܠܗ ܡܢܗ ܦܠܓ· ܘܡܬܚܠܦ ܒܒܣܪܐ ܕܡܢܗ ܦܓܪܢܝ. ܘܟܕ ܣܟܠܐ ܗܢܘܢ ܙܒܢ ܒܟܣܦܐ ܗܘܘ
ܗܘܘ. ܗܘ[1] ܚܝܠܐ ܒܟܠ ܣܘܥܪܢܐ ܕܒܗ ܐܝܬ ܗܘܐ ܒܗ. ܦܫܝܛܐ ܗܘܝܘ ܠܐܠܗܘܬܗ. ܗܘ
ܕܚܝܠܐ ܡܫܡܫ ܒܗ ܒܚܝܠܐ. ܡܛܠ ܕܝܢ ܕܐܬܚܘܝܬ ܒܐܘܡܢܘܬܐ ܕܐܝܬܐ ܐܠܗܝܐ. ܘܟܕ ܠܘܬ
ܐܢܫܐ ܦܫܛ ܡܬܒܪܝܢܘܬܐ ܐܝܬܝܗ· ܘܡܬܡܟܢܢܝܬܐ ܠܗ ܒܥܘܕܪܢܐ ܡܠܟܐ ܣܓܝ ܟܬܝܒ ܐܝܟܐ·
ܟܣܦܐ ܕܝܢ ܒܟܣܦܐ ܗܕܐ. ܘܟܦܘܪܐ ܠܟܝܘܬܐ[2] ܦܘܫ. ܘܥܒܝܕܘܬܐ ܕܡܢܗ ܐܘܪܚ ܚܝܐ. ܕܗܘ ܕܐܦ
ܡܠܬܐ ܡܫܡܫܢܝܬܐ ܡܬܚܙܝܐ ܡܢ ܥܡܐ ܚܣܝܢܐ ܕܟܠ· ܟܕ ܘܥܒܝܕܘܬܐ ܘܡܫܒܐ ܕܬܡܝܗܬܐ ܗܘܬ·
ܐܝܟܢܐ ܕܟܠܗܘܢ ܢܫܬܥܘܢ ܐܝܟ ܕܫܦܝܪ.

ܪܘܚܐ ܕܝܢ ܩܕܝܫܐ ܡܫܬܘܕܥܝܢ ܐܝܟܢ ܕܠܐ ܠܐܠܗܘܬܐ ܦܫܝܛܬܐ· ܒܗܘ ܘܠܐܠܗܐ ܡܬܪܘܡܡ
ܘܠܐ ܐܬܝܗܘܢ ܡܬܦܪܫܝܢ·. ܐܝܟ ܡܢܐ ܕܪܘܚܐ ܕܠܐ ܡܬܦܠܓ ܡܢܗ ܕܠܐܒܘܗܝ ܒܟܝܢܗ[3] ܡܢ
ܡܫܡܫܢܘܬܗ ܕܐܦܢ ܒܗ ܡܢ ܒܗ ܐܒܐ·. ܘܒܗ ܡܢ ܒܗ ܒܪܐ. ܐܒܐ ܦܪܨܘܦܗ ܗܘ ܕܡܫܡܫ·
ܒܪܐ ܕܝܢ ܗܘ [ܡܠܬܐ] ܕܐܒܐ ܡܫܡܫܐ·. ܘܚܠܦܝܢ ܕܒܥܘܕܪܢܐ ܡܬܚܫܒܢܐ. ܘܐܘܪܚ ܡܢ ܟܠܗ
ܥܘܡܩܐ ܕܒܟܘܢ ܥܘܡܩܬܐ·. ܠܐܠܗܐ ܦܢܐ ܡܢ ܕܢܫܐ[4]. ܡܬܡܫܡܫܝܢ ܚܝܠ ܒܗ ܚܝܠ. ܕܠܐܠܗܝܢ
ܦܪ̈ܨܘܦܐ ܕܐܝܬ ܒܗܘܢ ܚܕܐ ܐܠܗܘܬܐ ܡܬܝܕܥܐ. ܐܒܐ ܘܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ. ܐܠܗܘܬܐ ܓܝܪ
ܚܕܐ ܒܬܠܝܬܝܘܬܐ·. ܒܬܠܝܬܝܘܬܐ ܡܫܬܒܚܐ. ܘܚܕܝܘܬܐ ܕܟܝܢܐ ܡܬܩܪܝܐ. ܗܝ ܕܡܬܦܠܓܐ ܡܢ
ܐܠܗܘܬܗ ܕܐܒܐ·. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܦ[5] ܠܐܠܗܐ ܐܒܐ. [ܡܠܬܐ] ܐܝܬܝܗ ܕܡܢ ܒܪܫܝܬ·. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܠܗܐ
ܐܠܗܘܬܗ ܗܘܐ ܡܠܬܐ[6]. ܘܪܘܚܐ ܕܝܢ ܩܕܝܫܐ ܟܠܗ. ܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ ܐܠܗܘܬܗ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ
ܦܘܠܘܣ. ܗܝܟܠܗ ܕܐܠܗܐ ܐܢܬܘܢ ܘܪܘܚܗ[7] ܕܐܠܗܐ ܥܡܪܐ ܒܟܘܢ[8].

ܦܪ̈ܨܘܦܐ ܓܝܪ ܕܟܠ ܚܕ ܡܢܗܘܢ·. ܘܐܠܗܘܬܗ ܡܦܪܫܝܢ ܡܬܘܕܥܐ ܠܐܠܗܘܬܐ ܕܝܢ ܕܐܒܐ

[1] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 113 r°, col. 2. — [2] Codex ܠܟܣܘܬܐ. — [3] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 113 v°, col. 1. — [4] Hic syrus interpres omisit : *Idem dicit de Spiritu Sancto.* — [5] I *Ad Corinthios*, VIII, 6. — [6] *Joann.* I, 1. — [7] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 114 v°, col. 2. — [8] I *Ad Corinthios*, III, 16.

ܕܡܠܬܐ. ܘܐܦܠܐ ܕܚܕܐ ܐܠܗܘܬܐ ܕܠܐܠܗܘܬܗܘܢ ܡܫܬܘܕܥܐ. ܕܕܡܠܬܐ ܕܐܒܐ. ܒܟܝܢܐ ܘܒܩܢܘܡܐ
ܡܕܡܐ ܡܥܒܕܝܢ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܦ ܦܝ ܒܬܠܬܐ ܦܪܨܘܦܐ ܚܕܐ ܐܠܗܘܬܐ ܠܐܬܐܡܪ. ܠܚܝܕܝܘܬܐ
ܡܫܬܪܪܐ. ܗܘ ܚܕ ܠܐ ܡܬܦܠܓܢܐ. ܘܚܕܝܘܬܐ[1] ܟܝܢܝܬܐ ܕܠܘܬ ܐܒܐ. ܕܒܪܐ ܘܪܘܚܐ
ܡܬܬܘܪܡܐ. [ܐܝܟ ܕܝܢ ܡܦܪܫܘܬܐ ܚܕ ܐܡܪ ܐܢܫ: ܐܝܟܢܐ ܕܐܦ ܐܠܗܘܬܐ ܚܕܐ. ܠܐ ܐܬܦܠܓܬ[2] ܠܬܠܬ
ܒܗܘ ܚܕ.] ܦܫܝܩܘܬܐ ܟܢ ܚܕ ܡܢ ܐܒܐ. ܠܠܐܠܗܘܬܐ ܡܬܝܠܕ. ܚܕ ܕܝܢ ܒܪܐ ܠܠܡܕܢܘܬܐ
ܐܡܪ. ܚܕ ܐܠܗܐ ܐܒܐ ܕܡܢܗ ܟܠ. ܕܒܐܝܕܗ ܟܠ[3] ܘܚܕ ܒܐܝܕܗ. ܒܪܘܚܗ ܒܗܘ ܚܕ ܡܢ
ܐܠܗܐ[4]. ܡܢܐ ܕܝܢ ܚܕ. ܚܕ ܕܝܢ ܦܪܨܘܦܐ ܘܐܠܗܘܬܐ ܚܕܐ ܡܬܝܕܥܐ. ܘܐܝܟܢܐ ܡܬܦܫܩܐ ܗܘ
ܕܡܢܗ ܗܘ ܕܒܐܝܕܗ. ܐܝܟ ܕܦܣܝܩ ܠܠܡܦܫܩܢܐ. [ܠܗ ܟܕ ܦܫܝܩܝܢ ܚܝܢ ܒܡܢܝܢܘܬܐ ܡܢ
ܐܠܗܘܬܐ[5] ܐܡܪܝܢ ܚܝܢ. ܐܦ ܠܐ ܟܕ ܡܬܦܪܫܝܢ ܚܝܢ ܡܢ ܗܝ ܐܝܬܘܬܐ ܒܗܝ ܐܚܝܕܘܬܐ. ܐܠܐ ܟܕ
ܗܘܝܢ ܐܚܝܕܝܢ ܚܝܢ[6]. ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܒܫܘܬܦܘܬܐ ܘܒܡܢܝܢܐ. ܘܠܐܠܗܐ ܦܝ ܒܚܕܐ ܒܐܚܝܕܘܬܐ[7] ܒܗܝ
ܐܒܐ ܦܪܫ ܚܝܢ. ܐܝܟ ܗܘܝܐ ܘܒܪܐ. ܡܢܝܢܐ ܕܝܢ ܘܠܐܒܐ. ܒܡܥܒܕܐ ܕܗܘ ܚܕ ܡܢܝܢܐ ܦܪܫܝܢ
ܚܝܢ. ܐܝܟ ܢܦܫܗ ܘܫܡܗ.]

ܒܬܪܝܢ ܕܝܢ ܟܕ ܬܪܝܢ ܡܬܦܠܓ ܢܦܫܐ. ܘܚܝܘܬܐ ܒܟܠ ܒܪܐ ܐܝܬ ܠܗ. ܗܘ ܕܒܪܐ ܒܟܠ ܐܒܐ.
ܐܝܟܢܐ ܕܢܬܝܠܕ ܡܢ ܡܘܡܘܗ ܕܐܒܐ ܒܟܝܢܐ ܕܐܠܗܐ. ܠܐ ܢܬܦܣܩ ܕܝܢ ܡܢ ܗܢܐ ܒܪܐ. ܐܝܟ
ܐܢܐ ܕܐܬܘܗܝ ܡܢ ܐܠܗܐ. ܢܬܝܠܕ ܕܝܢ ܡܦܪܫܘܗܝ ܕܒܪܐ ܒܟܝܢܐ ܕܡܢܝܢܐ. ܠܐ[8] ܕܝܢ ܢܬܦܣܩ
ܡܢ ܗܢܐ ܠܐܠܗܐ ܐܒܐ. ܕܐܬܘܗܝ ܡܢܝܢܐ ܐܝܟ ܐܒܐ ܕܡܢܝܢܐ. ܒܗܘ ܕܒܪܐ ܡܢ. ܗܘ ܕܐܬܘܗܝ
ܡܢܐ ܕܡܠܬܐ ܗܘ ܕܫܡܗ. ܗܘ ܕܒܪܐ ܠܐܒܘܗܝ. [ܘ] ܡܢܐ ܗܘ ܕܐܡܪܢ ܕܐܬܒܪܝ. ܠܐܒܐ ܕܝܢ
ܗܘ ܕܡܠܬܐ ܐܬܘܗܝ. ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܐܒܐ ܕܗܘ ܕܐܬܘܗܝ ܡܢܐ. [ܗܟܢܐ ܕܝܢ ܘܠܐܠܗܐ ܚܕ ܐܡܪܝܢ
ܚܝܢ ܠܠܬܠܝܬܝܘܬܐ. ܐܠܐ ܠܗ ܐܝܟ ܕܡܢ ܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ ܚܕ ܚܕܝܢ ܚܝܢ. ܟܠ ܡܢܬܐ ܟܢ ܠܐ
ܡܬܦܠܓܬܐ ܐܠܗܘܬܐ. ܗܘ ܕܡܢ ܪܘܚܐ ܡܬܦܫܛܐ.] ܐܠܐ ܐܝܟܢܐ ܕܐܬܘܗܝ ܐܒܐ ܢܦܫܐܝܬ.
ܘܡܫܘܕܥܐ. ܗܘ ܕܐܬܘܗܝ ܒܪܐ. ܡܘܠܕܐ ܘܡܕܐ ܕܐܒܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܦ ܐܢܫ ܡܫܟܚ ܠܗ ܕܐܝܟܢܐ ܚܕ
ܐܒܘܗܝ. ܐܦ ܗܘ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܐܬܘܗܝ ܒܪܐ. ܐܡܪܝܢ ܚܝܢ. ܕܒܟܠܗܝܢ ܕܗܘ ܕܢܦܫܐ. ܒܗܘ
ܕܚܕ ܢܦܫܐ ܐܒܐ. ܘܐܦ ܐܢܫ ܡܫܟܚ ܠܗ[9] ܢܡܠܠ: ܕܐܝܟܢܐ ܚܕ ܡܢܝܢܐ. ܐܦ ܗܘ ܕܡܢܝܢܐ
ܐܬܘܗܝ ܐܒܐ. ܗܘ ܕܠܗ ܡܦܪܫܝܢ ܚܝܢ ܦܠܓܘܬܐ. ܕܒܗ ܕܐܒܐ ܐܬܘܗܝ ܕܡܢܝܢܐ. ܘܠܐ ܠܗ
ܢܦܫܗ. ܗܢܐ ܦܠܓܘܬܐ.

[1] Hic inter græcum et syrum levis discrepantia. Syrus legisse videtur ἡ πρὸς τὸν πατέρα φυσικὴ ἑνότης. — [2] Codex B, seu 14533, fol. 179: ܐܬܦܠܓܬ ܠܐ ܐܝܟ ܚܕ ܠܬܠܬ. — [3] Syrus recte legit ܕܒܐܝܕܗ ܟܠ. Cfr I *Ad Corinthios*, VIII, 6. — [4] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 114 r°, col. 1. — [5] Codex B ܡܬܐܡܪܝܢ pro ܐܡܪܝܢ ܚܝܢ. — [6] Codex B ܡܚܝܕܝܢ ܚܝܢ pro ܐܚܝܕܝܢ ܚܝܢ. — [7] Codex B ܒܚܝܕܘܬܐ pro ܒܐܚܝܕܘܬܐ. — [8] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 114 r°, col. 2. — [9] *Ibid.* fol. 114 v°, col. 1.

ܘܐܦ ܠܐ ܠܐܒܘܗܝ ܗܢܘܢ ܩ̈ܕܡܝܐ܆ ܕܐܡܝܢܐ ܠܗ ܠܗܠܝܢ ܡܠܐ̈ܟܐ ܚܢܘܢ ܠܗܠܝܢ ܡܫܪ̈ܝܬܐ܆ ܐܠܐ
ܡܢܐ ܠܐܠܗܘܬܐ ܐܝܟ ܚܕܘܝ: ܐܡܪܝܢ ܚܢܢ. ܕܪܘܚܗ ܕܐܠܗܐ ܢܗܘܐ ܘܐܝܬܐ ܐܠܗܘܬܐ ܕܟܠ܆ ܗܘܐ
ܗܘܡܝܐ ܡܢܟܐ ܐܠܗܘܬܗ ܕܐܝܬܝܗ܆ ܘܟܠ ܐܝܩܪܗ. ܘܪܘܚܐ ܗܘ ܗܘ ܡܢܗ. ܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ ܐܠܗܘܬܗ ܐܝܟ
ܕܐܒܘܗܝ܆ ܪܘܚܐ[1] ܗܘ ܐܠܗܐ. ܘܡܢ ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܡܢ ܢܒܝܐ ܕܐܡܪ. ܒܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܫܬܪܪܘ
ܘܐܬܩܪܪܘ ܫܡܝܐ. ܘܒܪܘܚܐ ܕܦܘܡܗ ܟܠܗ ܚܝܠܘܬܗܘܢ[2]. ܘܒܪܘܚܐ ܕܥܩܒ̈ܐ ܕܟܝܢܐ ܐܦ ܡܕܡ
ܗܘܐ. ܘܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ ܡܪܚܦܐ ܗܘܬ ܥܠ ܐܦܝ ܡ̈ܝܐ[3]. ܘܫܘܒܚܐ[4] ܕܝܢ ܟܕ ܠܐ ܗܘܐ
ܒܪܘܚܐ ܐܡܪ. ܐܢܬܘܢ ܕܝܢ ܠܐ ܐܝܬܝܟܘܢ ܒܒܣܪ ܐܠܐ ܒܪܘܚ. ܐܢ ܗܘ ܕܪܘܚܗ ܕܐܠܗܐ ܥܡܪܐ
ܒܟܘܢ ܘܐܦ[5] ܐܡܪ. ܐܢ ܕܝܢ ܪܘܚܗ ܕܗܘ ܕܐܩܝܡ ܠܡܫܝܚܐ ܡܢ ܒܝܬ ܡܝ̈ܬܐ ܥܡܪܐ ܒܟܘܢ:
ܗܘ ܕܐܩܝܡ ܠܡܫܝܚܐ ܡܢ ܒܝܬ ܡܝ̈ܬܐ܆ ܢܚܐ ܐܦ ܦܓܪ̈ܝܟܘܢ ܡܝ̈ܬܐ: ܒܝܕ ܪܘܚܗ ܗܘ ܕܥܡܪܐ
ܒܟܘܢ. ܘܐܦ[6] [.] ܘܡܛܠܗܘܢ. ܐܝܠܝܢ ܕܒܪܘܚܗ ܕܐܠܗܐ ܡܬܕܒܪܝܢ. ܗܢܘܢ ܒܢ̈ܝܐ ܕܐܠܗܐ
ܐܢܘܢ. ܠܐ ܓܝܪ ܢܣܒܬܘܢ ܪܘܚܐ ܕܥܒܕܘܬܐ ܬܘܒ ܠܕܚܠܬܐ. ܐܠܐ ܢܣܒܬܘܢ ܪܘܚܐ ܕܣܝܡܘܬ
ܒܢ̈ܝܐ. ܕܒܗ ܩܪܝܢ ܚܢܢ ܐܒܐ ܐܒܘܢ. ܘܐܦ[7] [.] ܗܢܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܒܡܫܝܚܐ ܘܠܐ ܡܕܓܠ
ܐܢܐ. ܟܕ ܡܣܗܕܐ ܠܝ ܬܐܪܬܝ ܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܘܐܦ[8]. ܐܠܗܐ ܕܝܢ ܕܣܒܪܐ. ܢܡܠܝܟܘܢ
ܚܕܘܬܐ[9] ܘܫܠܡܐ. ܕܒܗ ܒܗܝ ܕܬܬܝܬܪܘܢ ܐܢܬܘܢ ܒܣܒܪܗ܆ ܒܚܝܠܐ ܘܚܝܠܐ ܕܪܘܚܐ
ܩܕܝܫܐ[10].

ܘܐܦ ܐܡܪ ܟܕ ܒܗܘܢ ܒܪܘܚܩܘܕܫܐ ܟܬܒ ܗܘܠܐ. ܡܕܝܢܬܐ ܢܦܩܬ ܒܗܘܢ ܡܢ ܡܢܬܐ. ܐܝܟ
ܡܕܡ ܐܢܐ ܒܟܘܢ ܡܛܠ ܛܝܒܘܬܐ ܕܐܬܝܗܒܬ ܠܝ ܡܢ ܐܠܗܐ. ܒܗܝ ܕܐܗܘܐ ܐܢܐ ܡܫܡܫܢܐ
ܠܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܒܥܡ̈ܡܐ. ܟܕ ܡܦܠܚ ܐܢܐ ܠܐܘܢܓܠܝܘܢ ܕܐܠܗܐ. ܕܢܗܘܐ ܩܘܪܒܢܗܘܢ
ܕܥܡ̈ܡܐ ܡܩܒܠܐ. ܟܕ ܡܬܩܕܫ ܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ. ܐܦ ܒܗ ܗܘܟܢܐ ܡܫܬܪܪܐ ܒܡܫܝܚܐ
ܝܫܘܥ܆ ܒܗܘܢ ܕܠܘܬ ܐܠܗܐ. ܠܐ ܓܝܪ ܡܡܪܚ ܐܢܐ ܡܕܡ ܕܡܫܬܒܚܘ ܡܢ ܐܝܠܝܢ ܕܠܐ ܣܥܪ
ܡܫܝܚܐ ܒܐܝܕܝ. ܐܝܟ ܕܠܡܫܬܥܒܕܘܬܐ ܕܥܡ̈ܡܐ. ܒܡܠܬܐ ܘܒܥܒܕܐ. ܘܒܚܝܠܐ ܕܐܬܘ̈ܬܐ
ܘܕܬܕܡ̈ܪܬܐ. ܒܚܝܠܐ ܕܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ[11]. ܘܐܦ[12]. ܡܦܝܣ ܐܢܐ ܒܟܘܢ ܐܚ̈ܝ ܒܡܪܢ ܝܫܘܥ ܘܒܚܘܒܗ
ܕܡܫܝܚܐ܆ ܘܒܚܘܒܗ ܕܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ. ܕܬܥܕܪܘܢ[13] ܡܢ ܨܠܘ̈ܬܟܘܢ. ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܕܥܠ ܬܘܕܝܬܐ.

ܗܢܘ ܕܝܢ ܕܟܠܗ ܡܫܪܝܬܐ ܐܡܪ ܗܘܐ. ܕܣܡܟܬ ܡܟܪܙܘܬܗ. ܒܗ ܒܡܠ̈ܐ ܡܫܝܚܝ̈ܐ
ܘܒܡܠܟܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ. ܐܠܐ ܒܬܚܘܝܬܐ ܕܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܘܚܝܠܐ. ܡܛܠ ܕܗܝܡܢܘܬܟܘܢ ܕܝܠܟܘܢ. ܒܗ

[1] *Joann.* IV, 24. — [2] *Psalm.* XXXII, 6. — [3] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 114 v°, col. 2. — [4] *Genesis*, I, 2. — [5] *Ad Rom.* VIII, 9. — [6] *Ibid.* 11. — [7] *Ibid.* 14, 15. — [8] *Ibid.* IX, 1. — [9] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 115 r°, col. 1. — [10] *Ad Rom.* XV, 13. — [11] *Ibid.* 15-19. — [12] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 115 r°, col. 2. — [13] *Ad Rom.* XV, 30.

ܒܡܠܦܢܘܬܐ ܗܝ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ. ܐܠܐ ܒܚܝܠܐ ܕܐܠܗܐ[1]. ܘܬܘܒ ܐܡܪ. ܐܝܟܢܐ ܕܟܬܝܒ. ܗܟܢ ܕܥܝܢܐ
ܠܐ ܚܙܬ. ܘܐܕܢܐ ܠܐ ܫܡܥܬ. ܘܥܠ ܠܒܐ ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܠܐ ܣܠܩ. ܐܝܟܢ ܕܛܝܒ ܐܠܗܐ ܠܐܝܠܝܢ
ܕܪܚܡܝܢ ܠܗ. ܠܢ ܕܝܢ ܐܠܗܐ ܓܠܐ ܠܢ ܒܪܘܚܗ. ܪܘܚܐ ܕܝܢ ܠܟܠܡܕܡ ܒܨܝܐ. ܘܠܥܘܡܩܬܗ
ܕܐܠܗܐ. ܡܢܘ ܓܝܪ ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܝܕܥ ܡܕܡ ܕܒܪ ܐܢܫܐ. ܐܠܐ ܪܘܚܗ ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܗܝ ܕܒܗ.
ܗܟܢܐ ܘܡܕܡ[2] ܕܐܠܗܐ ܐܢܫ ܠܐ ܝܕܥ. ܐܠܐ ܪܘܚܐ ܗܘ ܕܐܠܗܐ ܘܬܘܒ[3] ܐܡܪ. ܒܪ ܐܢܫܐ ܕܝܢ
ܢܦܫܢܝܐ. ܠܐ ܡܩܒܠ ܠܪܘܚܢܝܬܐ ܕܪܘܚܗ ܕܐܠܗܐ. ܫܛܝܐ[4] ܐܝܬ ܠܗ ܓܝܪ. ܕܟܠܗ ܕܝܢ ܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ
ܡܬܒܨܝܐ ܡܢ ܪܘܚܢܝܐ: ܘܠܐ ܒܝܕ ܡܫܬܘܕܥܢ ܒܟܬܒܐ ܡܫܬܠܡܢܘ. ܡܛܠ ܕܝܢ ܐܡܪܝܢ ܗܘܝܢ
ܫܠܝܚܐ. ܒܗ ܡܥܒܪ ܡܕܡ ܠܬܠܡܝܕܘܬܗ ܕܡܫܝܚܐ. ܒܫܡܗ ܕܐܒܐ ܘܕܒܪܐ ܘܕܪܘܚܐ
ܩܕܝܫܐ. ܕܠܐ ܫܘܚܠܦܐ. ܡܫܘܬܦܘܬܐ ܘܡܫܘܚܠܦܘܬܐ ܐܝܬ ܠܗ ܒܗ. ܒܗܢ ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܦܘܠܓܐ. ܘܠܐ ܡܬܦܠܓܢܘܬܐ
ܘܠܐ ܡܫܘܚܠܦܢܘܬܐ. ܐܠܐ ܡܫܬܟܚܐ ܒܗ ܠܐܩܢܘܡܝ ܦܪܨܘܦܐ ܡܫܡܫܢ. ܡܫܬܟܚܐ ܚܝܠܘܬܐ[5]
ܘܠܐܩܢܘܡܝܗܘܢ ܐܦ ܕܝܢܐ. [ܗܟܢܐ ܓܝܪ ܗܘܐ ܕܡܥܒܪ ܗܘܐ ܕܡܫܬܪܪ. ܒܟܠܗܝܢ ܬܫܡܫܬܗܝܢ
ܒܗ ܕܐܦ ܥܒܪ ܒܟܠܗ. ܘܟܠ ܡܥܒܪ ܒܪܘܚܐ[6]. ܚܕ ܕܝܢ ܦܪܨܘܦܐ. ܠܐ ܡܥܒܪ ܗܘ ܒܗ.] ܠܐ
ܓܝܪ ܐܡܪ ܕܐܝܟ ܐܠܦܢܐ. [ܐܠܦܢܘܬܐ ܓܝܪ ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܒܗ ܒܟܠܗ ܡܫܝܚܐ ܕܡܬܦܢܝܐ ܠܐ
ܦܠܓܢ. ܐܦ ܕܝܢ ܕܒܡܥܒܕܢܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܘܒܡܫܝܚܘܬܐ ܢܦܫܢ ܠܦܠܓܘܬܐ ܕܡܟܢ. ܘܟܠܗ
ܕܦܠܓܘܬܐ ܠܐ ܡܫܬܟܚܢܝܬܐ ܠܗ ܢܒܟܢ ܡܬܦܠܓܢܘܬܐ. ܡܢ ܫܘܠܡܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ
ܐܠܗܝܐ.

ܠܐ ܕܝܢ ܬܐܡܪܘܢ ܐܝܟܢܐ ܬܠܬܐ ܦܪܨܘܦܐ. ܘܐܝܟܢܐ ܚܕܐ ܐܠܗܘܬܐ. ܐܡܪܝܢ ܠܟܘܢ. ܕܬܠܬܐ
ܡܢ ܦܪܨܘܦܐ. ܗܟܢ ܕܚܕ ܡܢ ܕܐܠܗܐ ܐܒܐ. ܚܕ ܕܝܢ ܕܡܢܗ ܒܪܐ. ܘܚܕ[7] ܕܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ. ܚܕܐ
ܕܝܢ ܐܠܗܘܬܐ. ܗܟܢ ܕܒܗ ܐܒܐ[8] ܚܕ ܐܠܗܐ ܗܘ. ܢܫܡܥ ܐܠܗܘܬܗ ܒܪܐ. ܗܘ ܕܐܬܝܠܕ ܐܠܗܐ
ܡܢ ܐܠܗܐ. ܘܪܘܚܐ ܒܗ ܒܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܡܫܬܡܥܐ. ܘܗܟܢܐ ܒܫܠܡܘܬܐ. ܒܗ[9] ܒܐܘܣܝܐ ܘܒܗ
ܒܫܘܬܦܘܬܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܚܕܐ ܗܝ ܐܘܣܝܐ ܕܐܠܗܘܬܐ.] ܗܘ ܕܒܟܠ ܚܢܢܐ ܠܐ ܐܬܝܠܕ. ܠܗ ܓܝܪ
ܚܕܐ ܐܘܣܝܐ ܐܬܝܠܕ ܕܐܠܗܐ ܘܚܢܢܐ. ܡܛܠ ܕܐܦ ܠܐ ܡܕܡ ܡܢ ܗܟܢ ܚܢܢܐ. ܐܠܗܐ ܐܬܝܠܕܘ
ܒܐܘܣܝܐ. ܐܠܐ ܐܦ ܠܐ ܡܕܡ. ܡܢ ܗܟܢ ܡܢܬܐ ܒܐܘܣܝܐ. ܐܠܐ ܚܕ ܐܠܗܐ ܗܘ ܐܒܐ. ܘܚܕ ܡܠܬܐ
ܗܘ ܒܪܐ. ܘܚܕ ܗܘ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ. [ܐܡܪܝܢ ܚܝܠ ܕܝܢ. ܘܚܕܐ ܐܠܗܘܬܐ ܘܚܕܐ ܡܠܟܘܬܐ. ܘܚܕܐ
ܡܫܬܘܕܥܐ ܠܬܠܝܬܝܘܬܐ. ܡܛܠ[10] ܕܡܬܢܝܐ ܐܝܟ ܪܘܚܐ[11]. ܕܡܫܬܘܕܥܐ ܒܗܘ. ܘܐܦܢ ܟܠ

[1] I *Ad Corinthios*, II, 4, 5. — [2] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 115 v°, col. 1. — [3] I *Ad Corinthios*, II, 9, 10, 11. — [4] *Ibid.* 14. — [5] Codex ܡܫܡܫܢ ܡܬܢܐܬܐ. — [6] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 115 v°, col. 2. — [7] Codex B ܚܕ ܡܢ. — [8] Codex A ܐܒܐ ܕܚܕ. — [9] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 116 r°, col. 1. — [10] Cfr codicem 12155, fol. 13 v°, col. 1, et 14532, fol. 96 r°, col. 2. Uterque: ܡܛܠ ܕܐܒܐ ܘܡܠܬܐ ܪܘܚܗ. — [11] *Ibid.* ܒܡܫܬܘܕܥܘܬܐ.

ܕܪܘܚܐ[1] ܗܘ ܡܪܝܐ. ܘܚܝܐ ܠܒܪ[2] ܘܗܘ ܐܝܬ ܡܪܝܐ. ܘܒܪܐ ܐܠܗܐ. ܘܡܫܝܚܐ ܐܠܗܐ ܐܡܪܐ[3].
ܕܪܘܚܐ ܗܘ ܐܠܗܐ[4]].

ܡܕܝܢ ܣܝܡ ܘܟܠܗ ܡܢ ܐܠܗܐ[5] ܡܪܝܐ. ܡܢܐ ܢܫܬܘܐ. ܘܡܢ ܒܪܐ ܡܪܝܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܡܪܝܐ. ܕܫܠܝܛ ܠܐܠܗܘܬܐ ܐܒܘܗܝ ܐܝܬ ܠܗ. ܗܘ ܕܐܝܬܘܗܝ ܒܪ ܟܝܢܐ ܕܐܒܐ. ܘܡܢ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܒܟܝܢܐ ܘܒܡܪܘܬܐ. ܡܫܒܚܬܐ ܕܝܠܗ ܘܡܬܝܕܥܢܘܬܐ. ܕܡܢ ܐܒܘܗܝ ܕܐܝܬ ܐܝܬܘܗܝ.[ܠܐܠܗܝܢ ܕܝܢ ܕܐܘ ܒܪܢܫܐ ܐܘ ܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ. ܒܪܝܬܐ ܐܢܫܝܢ ܡܫܬܡܗܝܢ ܣܝܡ.] ܒܪܘܚܝܢ ܕܝܢ ܐܣܬܪܡܝܬܐ ܟܠܗܘܢ ܡܕܝܢ ܣܝܡ ܠܗܘܢ. ܟܬܒܐ ܡܫܒܚܐ. ܕܐܬܒܪܝܘ ܡܢ ܐܠܗܐ ܒܝܕ ܒܪܐ. ܘܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܐܬܩܕܫܘ. ܐܦܢ ܡܕܝܢ ܣܝܡ ܕܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܒܪܗ ܕܐܢܫܐ ܗܘܐ. ܠܗ ܒܫܡܝܐ ܐܠܐ ܒܡܪܝܐ. ܕܢܦܩ ܒܫܪܐ ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ ܩܕܝܫܬܐ. ܘܐܝܬܘܗܝ ܗܘ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܡܫܬܟܚܢܐ. ܘܗܘ ܒܪܗ ܕܐܢܫܐ. ܡܢ ܦܪܨܘܦܐ ܘܚܕܐ ܩܢܘܡܐ. ܕܟܠܗ ܘܒܪܘܚܐ ܗܘ ܕܢܦܩ[6]. ܘܡܫܬܡܗܝܢ ܣܝܡ ܠܐܠܗܝܢ ܕܩܢܘܡܐ ܡܫܬܚܠܦܬܐ ܟܬܒܝܢ. ܚܕܐ ܐܠܗܘܬܐ ܘܚܕܐ ܐܝܣܝܘܬܐ. ܘܩܢܘܡܝܢ ܠܗܘ ܕܡܢ ܡܪܝܡ ܒܬܘܠܬܐ. ܐܝܟ ܦܢ ܕܐܣܬܟܠ ܐܬܩܪܝ ܒܟܬܒܐ ܡܢ ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܡܢ ܐܠܗܐ. ܣܓܕܝܢ ܣܝܡ ܠܒܪ ܕܒܢܝܫܐ ܐܬܩܪܝ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ. ܘܗܘ ܡܫܝܚܐ ܐܬܩܪܝ ܗܘܐ ܒܪܗ ܐܠܗܐ. ܘܐܠܗܐ ܐܬܩܪܝ ܗܘܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ. ܗܘܐ ܕܝܢ ܗܘ ܒܪ ܐܢܫܐ. ܡܛܠ ܦܪܨܘܦܐ ܕܝܠܗ ܘܩܢܘܡ ܣܝܡ ܠܗ. ܠܗ ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܒܦܓܪܐ ܗܘܐ ܒܩܢܘܡܐ. ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܠܟܠܗܐ ܕܢܦܩ ܕܗܘܐ ܕܒܫܪܐ. ܡܕܝܢ ܣܝܡ ܠܫܡܗ ܘܡܪܝܐ ܒܫܡܗ. ܒܫܡܝܐ ܒܪܘܚܐ ܕܐܠܗܘܬܗ. ܒܫܘܒܚܐ ܕܫܡܝܐ. ܒܡܠܟܘܬܗ ܘܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܬܐ ܕܐܦ ܗܘ ܒܦܓܪܐ ܕܝܠܗ ܘܢܦܫܐ. ܡܫܝܚܐ ܕܠܗܝܢ ܕܦܪܝܫܐ.

ܡܛܠ ܕܐܬܢܝ ܐܠܗܐ ܠܢ. ܒܝܕ ܦܓܪܐ ܒܡܫܝܚܘܬܗ ܒܐܠܗܘܬܗ[7]. ܗܘ ܕܡܫܝܚ ܢܦܫܐ ܡܫܝܚܐ. ܕܠܗ ܐܠܗܐ ܕܡܬܟܢܫ ܡܕܝܢ ܠܗ. ܐܠܐ ܒܪ ܐܢܫܐ ܕܠܐܠܗܐ ܐܬܢܟܦ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܠܐܪܬܐ ܒܟܠܝܢ ܣܝܡ ܡܛܠ ܡܫܝܚܘܬܐ ܗܘ ܕܐܬܐܡܪܐ ܡܢ ܟܠܐ. ܒ ܦܩܕܝܢ ܣܝܡ ܒܪܢܫܐ ܗܘ ܠܐ ܡܬܦܠܓܢܐ. ܐܠܗܐ ܠܟܠ ܕܐܬܟܫܪ ܒܒܫܪܐ ܐܢܫܐ. ܕܢܦܬܐ ܐܝܬ ܠܗ ܡܬܢܦܠܬܐ ܕܡܠܘܗܝ ܗܘܬ ܠܐ ܡܬܦܪܫܐ ܐܠܗܘܬܐ. ܕܣܠܐ ܒܚܕܢܝܐ ܘܩܢܘܡܐ. ܘܡܢ ܗܘ ܒܒܫܪܐ ܘܡܬܘܟܐ ܒܚܕܢܝܐ. ܐܠܗܘܬܐ ܘܠܐ ܣܡܝܟܬܐ. ܘܠܗ ܒܒܫܪ ܠܐ ܡܬܬܚܝܢ ܡܢ ܦܓܪܐ. ܐܠܐ ܘܢܦܫܐ ܒܗ ܒܦܓܪܐ[8]. [ܘܐܝܬܘܗܝ ܐܠܗܐ ܡܪܝܐ. ܗܘ ܕܠܐ ܒܫܪ ܕܒܒܫܪܐ ܐܬܓܠܝ. ܡܫܬܡܠܝ ܒܫܘܡܠܝܐ ܡܪܝܐ ܘܐܠܗܐ. ܠܐ ܠܬܪܝܢ ܦܪܨܘܦܐ. ܘܠܐ ܠܬܪܝܢ ܒܢܝܐ. ܐܦ ܠܐ ܠܒܪ ܕܠܐܬܪܥܝܬܐ ܢܦܩܘܢ ܐܦܪܝܢ

[1] Cfr codicem 12155, fol. 13 v°, col. 1, et 14532, fol. 96 r°, col. 2. Uterque: ܕܪܘܚܐ ܡܪܝܐ. — [2] *Ibid.* ܠܒܪ ܘܐܠܗܐ. — [3] *Ibid.* ܐܡܪܐ. ܪܘܚܐ ܗܘ ܐܠܗܐ. — [4] *Joann.* IV, 24. — [5] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 116 r°, col. 2. — [6] *Ibid.* fol. 116 v°, col. 1. — [7] *Ibid.* fol. 116 v°, col. 2. — [8] Hunc locum in pluribus exstantem codicibus, cum multis variantibus lectionibus, vide infra.

ܚܝܢ[1]܀ ܠܐܠܗܐ ܘܡܫܝܚܗ ܕܐܠܗܐ܀ ܘܡܫܝܚܐ ܐܢܫܐ ܘܡܫܝܚܐ ܩܕܡܝܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܦ ܡܫܝܚܝܢ ܚܝܢ ܠܐܠܗܐ ܕܗܘܝܐ ܡܫܝܚܝܢ. ܗܢܘ ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܒܡܘܬܐ ܠܐܠܗܐ ܡܢܫܝܚܝܢ. ܚܝܝܢ ܒܫܡܗ ܐܡܝܢ ܚܝܢ. ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܗܘܐ ܗܘ ܡܛܠ ܕܐܠܗܐ ܒܩܘܪܒܢ ܕܩܝܡ. ܡܛܠ ܕܚܝܝ ܕܡܘܬܗ ܕܗܘ ܩܕܝܫܐ ܢܦܩܬ܀ ܘܡܠܬܗ ܒܗܬܐ ܕܡܘܬܐ ܕܗܘ ܕܒܚܝܐ ܒܪܐ ܚܕܪܐ ܕܐܠܗܐ܀ ܒܩܕܡ ܕܝܢ ܒܪ ܐܢܫܐ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܡܪܝܢ]܀

ܡܢܗܘ ܚܝܢ ܗܦܟ ܚܝܢ ܠܐܠܗܐ. ܗܘ ܕܐܬܝܠܕ ܚܝܐ ܩܕܡܝܐ. ܒܠܚܘܕ ܕܢܦܫܗ ܕܐܒܝܕܘܗܝ. ܒܐܝܕ ܩܠܝܠ. ܘܚܝ ܡܫܝܚܐ ܗܘܐ ܡܫܝܚܝܐ ܠܐܠܗܐ ܚܕܪܐ. ܗܘ ܕܐܬܝܠܕ܀ ܗܘܝܐ ܚܕܪܐ ܕܗܘ ܒܚܝܘܗܝ ܠܐܠܗܐ ܚܕܪܐ܀ ܒܚܝܘܬܐ ܕܩܝܡܘܢ ܡܬܩܢܝܢܘܬܐ ܘܠܐ ܡܬܩܢܝܢܘܬܐ. ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ܀ ܘܒܪܐ ܐܚܝܕܐ ܡܬܩܘܡܢܐ[2]. ܡܛܠ ܚܝܐ܀ ܘܡܫܝܚܐ ܘܡܫܡܫܢܐ ܘܡܫܒܚܐ܀ ܕܐܬܝܠܕ ܐܬܝܗܘܢ ܒܗ ܐܒܐ. ܘܚܝ ܢܦܫܐ ܡܫܝܚܐ. ܘܡܬܝܕܥܐ ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܕܒܪܗ ܕܐܠܗܐ܀ ܕܢܦܩ ܒܫܡܝܐ ܗܘ ܕܡܢ ܒܡܠܬܐ܀ ܗܘ ܕܐܬܒܪܝ ܡܫܒܚ ܚܝܐ ܘܡܬܩܢܢܐ܀ ܘܐܝܬ ܒܫܡܝܬܐ ܒܫܡܝܐ ܕܐܝܬܘܗܝ܀ ܘܐܬܦܠܓ ܒܫܡܝܐ. ܘܡܫܬܘܬܐ ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܗܘ ܕܡܫܝܚܐ܀ ܘܚܝܐ ܒܪܬܐ ܡܫܝܚܝܬܐ. ܘܡܫܝܚܘܬܐ ܕܚܝܘܬܐ. ܘܡܫܝܚܘܬܐ ܕܐܝܬܝܐ ܚܝܐ ܕܫܡܝܢ.

[ܡܢܗܘ ܚܝܢ. ܕܒܪ ܫܡܐ ܕܐܒܐ ܐܬܝܗܘܢ ܒܪܐ ܘܢܘܢܐ ܡܫܝܚܐ. ܘܚܝܐ ܐܝܩܪܐ ܕܐܬܓܠܝܬܐ. ܗܘ ܕܐܬܝܠܕ ܚܝܐ ܠܐܠܗܘܬܐ ܫܡܝܬܐ.] ܠܐ ܐܬܒܪܝ ܡܢ ܐܬܝܗܘܢ ܐܒܐ. ܐܠܐ ܕܝܢ ܗܘ ܒܪܐ ܡܢ ܐܒܐ ܒܟܢܐ ܚܕܪܐ܀ ܘܒܗ ܒܒܪܝܬܐ ܗܘ ܕܡܢ ܩܕܝܫܐ. ܘܗܘ ܢܘܪܐ ܡܢ ܐܩܢܘܡܐ ܕܐܒܐ ܒܪܝ ܒܪܐ ܡܬܩܘܡܢܘܬ[3] ܐܬܝܗܝ܀ ܡܢܦܩܢܐ ܕܒܪܗ ܒܪܝܬܐ. ܡܢܗܘ ܚܝܢ ܕܝܢ. ܘܐܬܟܫܦ ܗܘ ܡܛܠ܀ ܘܐܬܓܠܝ ܒܟܢܐ ܒܫܡܝܐ ܗܘ ܕܡܢ ܒܠܚܘܕܘܬܐ. ܒܗ ܕܒܗ ܐܢܫܐ ܐܒܐ. [ܠܐܠܗܝܢ ܕܝܢ ܕܡܬܬܠܡܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܐܝܬܘܗܝ ܒܗܘܢ ܕܒܪ ܫܡܐ܀ ܐܝܟ ܢܘܗܪܐ ܕܫܡܫܐ܀ ܘܡܬܩܪܝܢ ܡܢ ܠܐܠܗܘܬܐ ܒܪܐ ܐܡܝܢ ܒܗܘ: ܘܡܬܩܪܝܢ ܡܢ ܠܐܠܗܘܬܐ ܫܡܝܬܐ܀ ܢܘܗܪܐ ܡܬܩܪܝܢ ܚܝܢ. ܘܠܐܝܟ ܡܢ ܐܒܝܢ ܕܐܝܬ ܗܘܝܢ ܠܐ ܡܬܦܠܓܝܢ]. ܚܕ ܐܠܗܐ ܗܘ ܐܒܐ. ܠܐܠܗܘܬܐ ܗܝ ܚܕܐ. ܐܠܗܐ ܕܝܢ ܘܒܪܐ. [ܕ] ܡܫܝܚܐ ܕܗܘ ܚܕܐ ܘܡܬܩܪܝܐ ܠܐܠܗܘܬܐ. ܐܬܝܗܝ ܚܕܪܐ ܒܟܢܐ ܘܒܚܝܐ ܗܘ ܕܡܢ ܐܒܐ ܐܬܝܠܕ ܒܗ. ܚܕ ܒܪܐ. ܗܘ ܗܘܐ ܕܝܢ ܘܢܘܪܐ. ܕܩܢܘܡܐ ܕܒܪܐ ܡܬܦܪܫ ܒܟܢܝܫܘܬܐ ܡܬܦܪܫܢܘܬܐ. ܒܪܐ ܐܝܬܐ ܒܠܚܘܕ. [ܡܢ] ܒܫܡܝܐ ܢܦܩ ܡܢ ܒܠܚܘܕܘܬܐ܀ ܗܘ ܕܡܫܝܚܘܗܝ ܢܘܪܐ[4] ܡܫܝܚܐ ܒܫܡܝܐ ܕܒܪ. ܒܢܘܪܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܒܫܡܝܐ. ܒܢܘܪܐ ܓܝܪܐ: ܚܝ ܡܫܝܚܘܬܐ܀

[1] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 117 r°, col. 1. — [2] *Ibid.* fol. 117 r°, col. 2. — [3] *Ibid.* fol. 117 v°, col. 1. — [4] *Ibid.* fol. 117 v°, col. 2.

ܒܫܘܡܠܝܐ ܕܡܢ ܩܘܕܡ. ܘܒܗ ܕܝܢ ܒܫܘܠܡܐ܆ ܟܕ ܡܬܡܠܝܐ ܘܡܫܬܒܚ ܒܟܠܗܝܢ ܐܝܟܢܐ ܕܗܘ ܠܗ. ܐܠܐ ܕܝܢ ܕܐܬܐܬܐ܆ ܟܕ ܡܢ ܕܪܫ ܡܬܒܣܡ ܒܝ ܣܬܐ ܕܫܠܡܘ܆ ܒܟܠܗܝܢ ܕܡܬܩܢܝܢ ܘܡܬܦܪܣܝܢ ܒܦܘܪܣܐ.

ܚܕ ܓܝܪ ܡܢܝܢ ܡܬܚܙܝܢܘܬܐ ܘܟܠܗ ܡܬܚܙܝܢܘܬܐ܆ ܗܘ ܟܕ ܗܘ. ܟܕ ܐܝܬܝܗ ܘܠܐܠܗܐ. ܠܐܬܠܡܘܢ ܐܚܝ. ܘܟܠܗ ܐܣܝܪܐ ܡܢ ܦܪܘܫܐ ܠܐܠܗܐ ܡܬܠܐ. ܐܣܝܪܐ ܕܝܢ ܟܕ ܐܝܬܝܗ ܠܗܘܢ. ܐܠܐ ܗܘ ܗܘ ܕܡܢ ܦܪܝܫ ܐܠܗܘܬ ܟܕܐ܆ ܐܠܐ ܠܟܠܗ ܒܟܢܫܐ ܡܢ ܡܬܝܡܪ܆ ܟܕ ܐܝܬܝܗ ܡܫܡܫܢܐ ܘܦܪܝܫܐ ܘܠܐ ܡܛܠܗ ܡܬܝܡܪ܆ ܘܡܬܒܪܐ ܒܚܘܒܐ ܕܐܝܬܘܬܐ܆ ܘܡܬܩܪܒܐ ܕܟܘܠܗ ܒܟܠܗ. [ܠܐܠܗܐ ܐܚܐ. ܕܐܠܗܘܬܗ[1] ܦܪܘܫܐ ܡܫܡܫܢܐ܆ ܡܫܡܫܢܐ ܐܠܗ ܒܗ ܡܬܠܐ܆ ܘܡܢܗ ܐܠܗܝܢ ܡܬܝܕܥܐ. ܠܗ ܐܝܟ ܡܬܠܐ ܕܡܬܡܫܚܠܐ ܘܠܐ ܐܝܟ ܕܒܫܡܫܗ ܒܢ̈ܝܐ ܟܕܐ܆ ܐܝܟ ܡܠܐܟܐ ܡܫܝܚܐ܆ ܕܒ̈ܢܝܐ ܕܠܐܠܗܐ ܡܬܩܪܝܢ܆] ܐܠܐ ܟܕܐ ܟܚܕܐ ܐܝܟ ܠܐܠܗܐ. ܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܘܒܪܢܫܐ ܦܪܘܫܐ܆ ܕܡܢ ܠܐܠܗܐ ܦܝܫ ܟܕܐ ܡܬܝܕܥ܆ ܠܥܠܡ ܕܗܘܐ ܒܫܡܫܗ ܒܢ̈ܝܐ. ܣܬܐ ܘܡܢܗ ܣܬܐ. ܦܪܘܫܐ ܘܡܦܪܫܢܐ ܕܐܠܗܝܢ ܕܡܬܝܢ ܠܗ. ܠܗ ܐܝܟ ܕܡܬܚܙܐ܆ ܕܡܢ ܟܕ ܐܝܬܝܗ ܐܠܗܐ ܕܠܐ ܡܫܡܫܢܐ. ܐܠܐ ܣܝܡܐ ܡܢ ܠܐܠܗܐ. ܡܛܠ ܗܘܐ ܕܝܢ ܠܐܬܠܡܘܬܐ܆ ܚܫܝܒܐ ܗܘ ܡܫܡܫܢܐ. ܡܫܡܫܢܐ ܡܬܚܙܝܢܐ. ܘܐܚܐ ܦܝ ܟܕܐ ܡܬܝܕܥ܆ ܟܢܘ ܘܟܕܐ ܐܠܗܘܬ ܡܢܗ. ܟܕܐ ܕܝܢ ܠܐܚܠ ܡܬܦܠܚܝܢ. ܟܢܘ ܕܐܠܗܘܬ ܡܢ ܐܚܐ܆ ܘܡܫܘܠܐ ܟܕ ܦܪܘܫܐ ܠܐܠܗܝܢ ܘܡܬܦܪܫܝܢ[2]. ܕܚܫܝܒܐ ܕܝܢ ܐܠܗܘܬ ܠܐܬܠܡܘܬܐ ܦܪܘܫܐ܆ ܕܠܐ ܡܬܦܪܫܐ ܐܦ ܠܐ ܡܬܝܕܥܐ܆ ܗܘܐ ܦܠܛ ܒܢ ܦܘܠܚܢ. ܘܠܥܒܕܐ ܕܐܬܐܡܝ ܕܗܢܐ ܦܘܪܫܢܐ܆ ܐܡܪ ܗܘܝܐ. ܠܟܠܗܘܢ ܕܡܢܝܢ ܡܫܘܚ ܡܫܡܫܢܐ܆ ܘܡܫܡܫܢܐ ܕܠܐܠܗܐ܆ ܡܬܠܚܫܐ ܕܐܢܫܐ ܦܪܘܫܐ ܒܗܘ ܕܟܠܗܘܢ[3] ܘܐܡܪ ܚܢܢ ܠܟܠܗ ܡܬܝܕܥ ܒܐܝܟܢܐ܆ ܗܘ ܕܝܢ ܕܡܬܠܐ ܒܗܘܢ ܒܡܫܡܫܢܐ ܠܐܠܗܐ ܗܘ. ܕܡܫܝܚ ܡܫܝܚ ܒܢ. ܡܢ ܦܪܘܫܐ ܘܪܘܚܗ ܒܟܠܗܘܢ ܕܝܢ[4]. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܘܪܐܬ ܒܗ ܟܕ ܒܗ ܥܠ ܚܕܐ ܐܦܝ ܗܘܐ. ܐܝܟܢ ܗܘܐ ܕܡܬܚܙܐ ܡܫܡܫܐ܆ ܠܫܡܫܬܐ ܦܝܫܐ ܠܗ ܒܟܠܗܘܢ. ܐܝܟܢ ܕܝܢ ܕܡܬܦܫܐ ܒܟܠ ܡܕܡ܆ ܡܬܡܢܥܐ ܠܫܡܫܬܐ. ܡܕܝܢ ܕܝܢ ܪܘܚܐ ܐܠܗܘܬ. ܐܝܟܢ ܕܝܢ ܕܪܘܚܗ ܘܡܕܡ ܠܗܘ ܣܘܪܘܬܐ. ܣܒܝܣ ܕܝܢ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܒܡܫܚܬܐ܆ ܒܫܘܠܡܗ ܘܡܕܡ ܐܝܟ ܕܒܫܡܫܬܐ[5] ܣܒܝܣ ܣܒܝܣ. ܟܕ ܠܗܘ ܒܫܘܠܡܐ ܡܬܦܪܫܝܢ ܣܒܝܣ. ܡܢ ܫܘܠܡܐ ܒܫܘܠܡܐ܆ ܐܝܟܢܐ ܕܡܢ ܡܕܡ ܪܘܚܐ[6].

ܘܐܡܪ ܐܝܟ ܦܘܠܚܢ܆ ܕܗܠܟ ܡܢܘܬܐ ܡܢ ܣܬܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܕܡܦܩ ܠܗ ܠܒ ܠܒܢܝܐ ܠܐܠܗܐ ܗܘ. ܗܘ ܕܒܝܬ ܠܒ ܦܘܠܚܢܐ ܕܪܘܚܐ[7]. ܘܐܡܪ ܐܦܝ. ܡܫܡܫܢܝܢ ܣܒܝܣ ܠܒ ܐܝܟ

[1] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 118 r°, col. 1. — [2] *Ibid.* fol. 118 r°, col. 2. — [3] II *Ad Corinthios*, XIII, 13. — [4] *Ibid.* I, 21, 22. — [5] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 118 v°, col. 1. — [6] II *Ad Corinthios*, III, 15-18. — [7] *Ibid.* V, 4, 5.

ܡܫܡܫܢܐ ܕܐܠܗܐ. ܒܡܣܝܒܪܢܘܬܐ ܣܓܝܐܬܐ. ܒܐܘܠܨܢ̈ܐ.. ܒܐܢܢ̈ܩܐ.. ܒܐܘܚܕ̈ܢܐ. ܘܗܟܢ ܕܡܢܐ[1]. ܘܐܡܪ ܡܢܐ ܐܝܬ ܒܟܠܗ ܘܐܡܪ ܒܠܒܝܒܘܬܐ.. ܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ. ܒܚܘܒܐ ܕܠܐ ܡܣܒ ܒܐܦܐ. ܒܡܠܬܐ ܕܫܪܪܐ. ܒܚܝܠܐ ܕܐܠܗܐ[2]. ܗܐ ܐܦ ܗܘܝܬܘܢ. ܐܢܬܘܢ ܗܘ ܗܝܟܠܐ ܕܐܠܗܐ ܚܝܐ. ܕܡܛܠ ܗܟܢܐ ܘܐܢܬܘܢ ܗܝܟܠܐ. ܘܐܡܪ ܐܢܐ. ܠܐ ܬܗܘܘܢ ܐܝܟܢ ܕܗܘܝܬܘܢ ܕܐܠܗܐ ܠܗܘܢ: ܘܐܢܬܘܢ ܕܐܠܗܐ: ܚܢܢ ܒܟܘܢ.. ܠܝ ܐܝܟ ܕܡܫܡܫܢܐ ܕܐܠܗܐ[3] ܡܫܡܫܢܐ.. ܡܫܡܫܢܐ ܕܗܘ ܐܠܗܐ. ܘܐܡܪ.. ܐܠܐ ܗܘܝܬܘܢ. ܐܠܐ ܐܬܩܕܫܬܘܢ. ܐܠܐ ܐܙܕܕܩܬܘܢ ܒܫܡܗ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܘܒܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ[4] ܘܐܡܪ.. ܐܘ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ.. ܕܦܓܪܟܘܢ ܗܝܟܠܐ ܗܘ ܕܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܕܒܟܘܢ.. ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܟܘܢ ܡܢ ܐܠܗܐ[5]. ܡܣܬܒܪ ܐܢܐ ܕܐܦ ܐܢܐ.. ܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ ܐܝܬ ܒܝ[6].

ܘܐܡܪ.. ܒܪ ܡܢ ܗܠܝܢ ܐܝܟܢܐ ܡܫܡܫܢܐ ܐܝܟ ܐܡܪܝܢ ܕܐܬܡܠܝ ܒܚܝܠܐ ܘܒܚܟܡܬܐ ܐܡܪ. ܕܒܟܘܢ ܗܘ ܒܪ ܗܘ ܒܥܠܐ ܪܘܚܐ ܐܠܗܝܐ. ܡܠܐ ܗܘܐ ܗܟܝܠ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܪܘܚܢܝܬܐ ܗܘ ܕܡܥܠܐ ܗܘܐ ܠܟܘܢ ܗܘ ܕܡܢ ܟܠܗ ܐܠܗܘܬܐ ܗܘܬ ܡܫܝܚܐ[7] ܘܐܡܪ ܐܢܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܡܘܕܥ ܐܢܐ ܠܟܘܢ.. ܕܠܐ ܐܢܫ ܕܒܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ ܡܡܠܠ.. ܐܡܪ ܚܪܡ ܗܘ ܝܫܘܥ. ܘܠܐ ܐܢܫ[8] ܡܫܟܚ ܠܡܐܡܪ ܡܪܝܐ ܗܘ ܝܫܘܥ.. ܐܠܐ ܐܢ ܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ. ܦܘܠܓܐ ܕܝܢ ܕܡܘܗܒܬܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܗܘ ܕܝܢ ܚܕ ܗܘ ܪܘܚܐ. ܘܦܘܠܓܐ ܕܬܫܡܫܬܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܗܘ ܕܝܢ ܚܕ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܘܦܘܠܓܐ ܕܡܥܒܕܢܘܬܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܐܠܐ ܚܕ ܗܘ ܐܠܗܐ. ܗܘ ܕܡܥܒܕ ܟܠܟܠ ܒܟܠܢܫ. ܠܟܠܢܫ ܕܝܢ ܐܬܝܗܒܬ ܓܠܝܢܐ ܕܪܘܚܐ ܐܝܟ ܡܐ ܕܦܩܚ ܠܗ. ܐܝܬ ܕܡܬܝܗܒܐ ܠܗ ܒܪܘܚܐ ܡܠܬܐ ܕܚܟܡܬܐ. ܠܐܚܪܢܐ ܕܝܢ ܡܠܬܐ ܕܝܕܥܬܐ. ܒܗ ܒܪܘܚܐ. ܠܐܚܪܢܐ ܗܝܡܢܘܬܐ. ܒܗ ܒܪܘܚܐ. ܠܐܚܪܢܐ ܣܘܥܪܢܐ ܕܐܣܘܬܐ. ܒܗ ܒܪܘܚܐ. ܠܐܚܪܢܐ ܕܝܢ ܣܘܥܪܢܐ ܕܚܝܠܐ. ܠܐܚܪܢܐ ܕܝܢ ܢܒܝܘܬܐ. ܠܐܚܪܢܐ ܕܝܢ ܦܘܪܫܢܐ ܕܪܘܚܐ. ܠܐܚܪܢܐ ܕܝܢ ܓܢܣܐ ܕܠܫܢܐ. ܠܐܚܪܢܐ ܕܝܢ ܦܘܫܩܐ ܕܠܫܢܐ. ܟܠܗܝܢ ܕܝܢ ܗܠܝܢ[9] ܥܒܕ.. ܚܕ ܗܘ ܒܪ ܗܘ ܪܘܚܐ. ܘܡܦܠܓ ܠܟܠܢܫ ܐܝܟ ܕܨܒܐ ܗܘ. ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܕܦܓܪܐ ܚܕ ܗܘ ܘܐܝܬ ܠܗ ܗܕܡܐ ܣܓܝܐܐ: ܟܠܗܘܢ ܕܝܢ ܗܕܡܐ ܕܦܓܪܐ ܐܦ ܟܕ ܣܓܝܐܝܢ ܚܕ ܗܘ ܦܓܪܐ.. ܗܟܢܐ ܐܦ ܡܫܝܚܐ. ܐܦ ܚܢܢ ܟܠܢ ܒܚܕ ܪܘܚܐ ܥܡܕܢ.. ܒܚܕ ܦܓܪܐ ܐܢ ܝܗܘܕܝܐ ܘܐܢ ܐܪܡܝܐ[10]. ܘܐܡܪ ܐܢܐ. ܠܝ ܕܝܢ ܗܢܐ ܕܐܝܬ ܠܝ ܪܘܚܐ ܕܡܫܝܚܐ.. ܗܘ ܕܠܐ ܐܬܚܙܝ.. ܐܘ ܪܘܚܐ ܪܘܚܐ ܢܦܩܐ ܠܗܘܢ ܗܘ ܕܠܐ ܢܫܟܚܘܢ: ܐܘ ܐܦܣܬܩܘܢ ܪܘܚܐ. ܗܘ ܕܠܐ ܡܫܬܟܚܝܢ.. ܡܛܠ ܡܫܡܠܝܢ ܠܗܘܢ[11].

[1] II *Ad Corinthios*, vi, 4. — [2] *Ibid.* vi, 6, 7. — [3] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 118 v°, col. 2. — [4] I *Ad Corinthios*, vi, 11. — [5] *Ibid.* vi, 19. — [6] *Ibid.* vii, 40. — [7] *Ibid.* x, 4. — [8] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 119 r°, col. 1. — [9] *Ibid.* fol. 119 r°, col. 2. — [10] I *Ad Corinthios*, xii, 3-13. — [11] *Ad Gal.* i.

ܡܢܐ ܐܠܐ: ܕܠܐ ܡܬܦܫܩܢܐ ܐܠܗܘܬܗ܂ ܢܘܚܐ ܡܢ ܫܘܠܛܢܐ܂ ܘܠܐ ܐܝܟ ܕܐܬܓܠܝܬ ܡܬܪܥܝܢܐ
ܒܢ̈ܝܐ ܡܫܡܫܝܢ ܒܗ܇ ܒܠܚܘܕܝܗܝ ܕܝܢ ܕܒܗ ܒܒܣܪܐ܇ ܟܠܗ ܐܝܟ ܗܟܝܠ܂ ܐܢܫܐ ܚܝ
ܢܒܝܘܗ̇܇ ܒܪ ܒܫܘܡܠܝܐ[1] ܕܐܝܟ[2] ܗܘܐ ܒܫܡܝ ܫܡܝܐ܇ ܗܘ ܕܢܫܒܚ ܫܘܪܝܐ ܒܡܬܡܫܚܢܘܬܗ ܡܢ
ܡܢܝܢ܇ ܘܡܢ ܐܝܟܢ ܕܡܦܫܩ ܐܠܗܘܬܗ ܗܝ܂ ܒܪ ܡܫܒܚܘܬ ܫܡܝܘܗܝ ܐܠܗܐ܂ ܠܐܒܐ ܘܠܪ̈ܘܚܐ
ܘܣܓܝ ܡܫܒܚܬܐ܂ ܘܫܒܚܐ ܕܢܘܚܐ ܩܕܝܫܐ[3]܂ ܘܐܝܟ ܒܗ ܒܪ ܒܗ ܠܐܒܘܗܝ ܐܡܪ܂ ܡܛܠ
ܗܘܝܘ ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܢܘܚܐ ܩܕܝܫܐ܂ ܡܫܝܚܐ ܠܝ ܒܫܡܗ ܠܐܒܘܗܝ܆ ܠܐ ܠܡܫܘ ܒܟܢܘܫܝܗܘܢ ܐܝܟ
ܕܒܡܫܘܡܫܢܐ܂ ܐܝܟ ܡܫܚܐ ܕܒܫܠܐ ܕܒܡܒܪܟܢܐ܂ ܗܘ ܕܒܫܘܠܝ ܐܝܟ ܒܚܝܘܗܝ܂ ܒܠܐܘܗܝ ܘܡܢܗ
ܚܟܝܡ ܐܬܟܬܒ ܫܡܝܢ܂ ܡܛܠ ܗܘܐ ܦܓܪܐ ܟܠ ܕܐܬ ܗܘ܂ ܘܐܡܪܬ ܕܒܟܠ ܐܝܟ ܢܗܪܐ ܒܟܢܘܫܝܗܘܢ
ܡܛܠ ܕܠܐ ܡܢܗ ܐܬܩܝܡ܂ ܐܝܟ ܕܢܦܫܗ ܒܬܫܒܘܚܬܐ ܠܝ ܢܚܬܘܢ ܒܢܘܟܪܝܐ ܕܒܗ[4]܂ ܐܦ ܗܘܝܐ
ܢܦܫܗܘܢ ܒܫܘܒܚܗ܇ ܕܠܐ ܡܬܘܡ ܡܫܬܡܫ ܒܢܘܚܐ ܡܫܝܚܐ ܡܢ ܫܘܠܛܢܐ ܕܐܒܐ ܘܒܪܐ܂ ܐܠܐ
ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܢܗ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܡܢ ܢܘܚܐ[5] ܡܫܝܚܐ܇ ܕܡܢ ܡܪܘܡܐ ܕܐܠܗܐ ܐܠܗܘܬܗ܂ ܘܗܟܝܠ
ܐܝܟ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܐܒܘܗܝ܂ ܐܝܟ ܕܐܬܡܫܚ ܒܩܠܐ܂ ܐܝܟܢ ܕܦܪܫ ܐܬܐܡܪ[6]܂ [ܡܛܠ ܗܘܐ ܒܪܗ܇ ܡܢ
ܐܠܗܐ ܗܘ ܐܠܗܘܬܐ ܡܫܝܚܐ ܡܬܡܫܚܢܐ ܡܫܡܫܢܘܬܐ܇ ܐܝܟ ܐܡܪܝܢ[7] ܕܡܢ ܟܠܗ ܐܝܬܘܗܝ܂
ܒܪ ܠܗܘܢ ܒܟܠ ܕܢܦܩ ܡܢ ܟܠܗ ܐܠܗܐ ܡܬܚܫܒܢܐ ܕܠܐ ܡܢܝܢ ܐܝܬ ܒܗ܇ ܕܡܫܩܠܝܢ ܐܢܫܐ ܒܗܘ
ܗܝܡܢܘܬܐ ܒܫܘܠܛܢܐ ܘܒܐܝܬܘܬܐ] ܀ ܫܠܡ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܒܟܠ ܠܡܢܬܐ ܀

B

FRAGMENTA[8].

1

ܕܩܕܝܫܐ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܒܟܠ ܠܡܢܬܐ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܕܒܡܢܘ̈ܬܐ[9]܀

ܠܐܠܗܘܬܐ ܒܫܘܬܦܘܬܐ ܕܡܢܗ܇ ܒܡܫܬܡܠܝܐ ܕܐܬܪ ܡܚܠܗ[10]܇ ܒܠܒܪ ܕܝܢ ܡܢܗ ܕܢܦܩܬܐ[11]܇

[1] Juxta græcum legendum esset ܢܘܗܪܐ. — [2] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 119 v°, col. 1. — [3] *Ad Hebr.* II, 3, 4. — [4] *Ibid.* III, 7-11. *Psalm.* XLIV, 8-11. — [5] E codice additionali Musæi Britannici 14597, fol. 119 v°, col. 2. — [6] Cod. 12155, fol. 13 v°, col. 1, et 14532, fol. 96 r°, col. 2, ܡܛܠܗܢܐ. — [7] *Ibid.* Uterque : ܗܘܝܐ ܕܐܠܗܘܬܗ. ܡܢ ܟܠܗ ܐܠܗܘܬܐ. — [8] *Fidei secundum partes* multa fragmenta, in variis codicibus syriacis Musæi Britannici exstantia, reperimus et hæc quidem loca numero erant sexdecim. Locos adductos in præcedenti tractatu uncinis indicavimus, hic retinentes solummodo excerpta quæ a codice 14597 multum differunt. Omnia illa fragmenta, tribus tantum demptis, exstant in codice additionali 14533, fol. 179 v°. Ubi reperiantur alia, indicavimus in notis. — [9] E codice additionali Musæi Britannici 12155, fol. 67 r°, col. 2. Migne, *Patrol. græca,* t. X, col. 1105. — [10] Codex ܚܠܗ̇ *expulit.* — [11] E codice additionali Musæi Britannici 12155, fol. 67 v°, col. 1.

ܠܘܬ ܟܢܫܐ ܗܢܐ ܗܝܡܢܐ. ܠܐ ܡܫܡܫܘܬܐ ܐܘܣܝܐܝܬܐ ܘܠܐ ܡܫܘܚܬܐ ܠܐ ܡܬܡܫܚܢܝܬܐ[1]
ܡܢ ܐܬܦܪܫܬ ܦܫ ܡܢ ܗܘܦܟܐ ܗܝܡܢܐ ܚܝܠܐ ܕܐܠܗܘܬܐ. ܡܬܝܕܥ ܕܝܢ ܒܥܒܕܘܗܝ ܒܝܬܝܐ.
ܡܢ ܟܝܢܘܬܐ ܕܡܫܡܫܘܬܐ

2

ܕܝܠܗ ܕܝܢ ܕܝܠܗ[2] ܡܢ ܡܡܠܠܘܬܐ ܕܥܠ ܥܠܝܐ.

ܐܠܗܘܬܐ[3] ܕܐܠܗܐ ܡܪܝܐ. ܗܘ ܠܐ ܡܬܚܫܢܐ ܕܒܚܫܐ[4] ܐܬܚܒܒ. ܡܡܫܡܠܝܐ[5] ܒܫܘܡܠܝܐ[6] ܡܪܝܐ ܘܐܠܗܐ. ܒܗ ܐܬܝ ܦܪܘܫܘܬܐ ܘܒܗ ܐܬܝ[7] ܒܬܠܐ. ܘܐܦܠܐ[8] ܕܠܐܬܒܥܐ ܒܦܓܪܗ[9] ܐܦܢܝܢ. ܠܐܠܗܐ ܘܒܒܪܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܒܒܪܢܫܐ[10] ܘܒܪܢܫܐ ܗܝܡܢܐ[11]. ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ[12] ܐܦ ܡܬܦܢܝܢ ܠܐܢܫ ܕܗܘܢܐ ܡܬܚܫܒ[13]: ܒܗܘܢܗ ܕܒܪܢܫܐ ܦܢܝܢ ܒܐܬܩܢܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ. ܚܢܢ[14] ܕܝܢ ܐܦܢܝܢ. ܕܒܪܢܫܐ ܗܘܐ ܗܘ ܡܠܬܗ ܕܐܠܗܐ ܐܝܟܢܐ ܦܪܘܩܢ. ܕܒܡܘܬܗ ܕܝܢ ܚܝܝܐ ܝܗܒ. ܘܐܠܗܘܬܗ ܪܒ ܕܡܢܐ. ܕܝܢ ܕܒܥܘܠܐ ܒܗ ܕܐܠܗܐ ܡܪܝܐ. ܒܚܫܐ ܕܝܢ. ܒܒܪܢܫܐ ܡܢ ܡܘܬܐ ܡܚܝܐ.

3

ܘܬܘܒ[15] ❖

ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܚܢܢ: ܡܢ ܐܠܗܐ ܠܐܠܗܘܬܐ ܗܝܡܢܘܬܐ ܡܬܘܕܝܢܐ ܘܡܫܬܡܠܝܐ. ܐܝܟ ܕܒܟܠ ܕܐܬܚܙܝܘ ܡܢ ܥܒܕܐ ܐܠܗܝܐ: ܐܦ ܡܬܚܙܝܐ ܒܒܪܢܫ ܡܢ ܥܒܕܐ ܐܠܗܝܐ. ܡܬܚܫܚܢܘܬܐ ܕܠܐ ܡܬܘܡܝܢ ܐܝܬ ܒܗ ܕܡܢܝܢ ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܡܫܝܚܝܬܐ ܘܒܪܢܫܝܬܐ.

[1] Vide quæ præcedunt repetita, paucis mutatis verbis, in addit. cod. 12155, fol. 75 r°, col. 2, imo et fol. 181 v°, col. 2. — [2] Hoc fragmentum exstat in codicibus addit. Musæi Britannici 12157, fol. 202 r°, col. 2 = A; 17197, fol. 32 v° = B; 14532, fol. 13 r°, col. 1 = C; 12155, fol. 34 v°, col. 2, et fol. 167 v°, col. 2 = D; 14610, fol. 50 r° = E; 12154, fol. 9 r° = F. — [3] B ܐܠܗܘܬܗ ܐܦ. — [4] B ܕܒܚܫܐ ܕܒܚܫܐ pro ܡܬܚܫܢܐ ܕܒܚܫܐ. — [5] C, D, E ܡܫܡܠܝܐ ܒܫܘܡܠܝܐ ܡܪܝܐ. — [6] B ܒܫܘܡܠܝܐ. — [7] B, C, D, E ܐܬܝ ܠܐ. — [8] B, C ܐܦܠܐ; C ܐܦܠܐ ܕܠܐ. — [9] B ܒܦܓܪܗ, C ܒܦܓܪܗ, E ܒܦܓܪܗ, B ܐܦܢܝܢ ܕܝܢ. — [10] B, C ܒܪܢܫܐ. — [11] C ܘܒܪܢܫܐ ܗܝܡܢܐ. — [12] B ܡܬܦܢܝܢ pro ܕܝܢ ܐܝܟܢܐ. — [13] B, C ܡܬܚܫܒ. ܡܬܚܫܒܢ. — [14] B, C, D omittunt reliqua, ad finem usque. E, seu codex additionalis 14610, fol. 50 v°, col. 1, legit paulo aliter ac A: ܠܐ ܚܢܢ ܐܦܢܝܢ. ܕܐܠܗܐ ܡܠܬܐ ܗܘܐ ܒܪܢܫܐ ܐܝܟܢܐ ܦܪܘܩܢ. ܠܐ ܕܝܢ ܝܗܒ ܕܡܘܬܐ ܗܘ ܚܝܝܐ ܗܘܐ ܡܠܬܐ. In codice F, seu 12154, fol. 9 v°, textus ad aliam omnino versionem pertinet. Unde conjicere est, priori parte hujus fragmenti descripta ex antiqua versione, finem ab amanuensi fuisse additam, facta versione ex græco: ܚܢܢ ܕܝܢ ܐܦܢܝܢ. ܕܒܪܢܫܐ ܗܘܐ ܡܠܬܗ ܕܐܠܗܐ ܠܘܬ ܦܪܘܩܢܐ. ܕܝܢ ܐܠܗܐ ܕܒܡܘܬܗ ܝܗܒ ܚܝܐ. ܕܒܥܘܠܐ ܒܗ ܕܐܠܗܐ ܡܪܝܐ. ܒܚܫܐ ܕܝܢ ܒܒܪܢܫܐ ܡܢ ܡܘܬܐ ܡܚܝܐ. Supra memoratis codicibus addendi sunt codex 14597 cujus textum integrum edidimus et codex 12156, fol. 2 r°, col. 3, qui sequitur plerumque lectiones codicis B. Vide De Lagarde, *Analecta syriaca*, p. 65, a lin. 14 ad 21. — [15] E codice additionali Musæi Britannici 12155, fol. 13 v°, col. 1 = A, et 14532, fol. 96 r°, col. 2 = B.

III

SANCTI GREGORII THAUMATURGI DE FIDE

CAPITULA DUODECIM [1].

CAPUT I [2].

ܟܠ ܡܢ ܕܐܡܪ ܕܠܐ ܒܪܢܫܐ ܗܘ ܦܓܪܗ ܕܡܫܝܚܐ. ܘܠܐ ܡܘܕܐ [3] ܒܗ ܟܠܗ ܒܪܢܫܐ ܠܐܠܗܐ ܗܘܐ:
ܘܡܢ [4] ܐܝܟܢܐ ܒܪܢܫܐ ܡܬܚܫܚܢܘܬܐ ܘܡܬܒܪܢܫܢܘܬܐ ܡܫܠܡ ܕܢܗܘܐ ܢܚܪܡ [5].

EXPLICATIO [6].

ܐܢܫܐ ܓܝܪ ܠܐ ܒܪܢܫܐ ܡܬܐܡܪ ܦܓܪܐ. ܠܐ ܒܪܢܫܐ ܓܝܪ ܠܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘ. ܠܐ ܡܬܒܪܢܫܐ. ܠܐ
ܡܬܚܫܚܢܐ. ܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܟܕ ܗܘ ܡܢ ܒܬܪ ܩܝܡܬܐ. ܡܘܕܥܐ ܕܐܪܐ ܘܥܘܡܪܐ ܕܒܫܡܝܐ.
ܘܡܠܬܐ ܕܦܓܪܐ ܡܫܬܘܐ ܗܘܐ ܠܡܠܟܘܬܐ. ܟܕ ܐܦ ܗܝ ܐܝܬܝܗ̇ ܠܐܠܗܐ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܚܝܐ
ܘܡܫܒܚܢܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܘܡܪܐ ܕܦܓܪܐ.

[1] *Capitula duodecim de Fide*, quæ sub nomine sancti Gregorii Thaumaturgi circumferuntur, reperiuntur integra in codice additionali 12156, fol. 2 r° et v°, sub hoc titulo : ܕܝܠܗ ܕܗܘ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܡܬܒܪܢܫܢܘܬܐ ܘܗܝܡܢܘܬܐ, *Ejusdem ex tractatu de Incarnatione et Fide*. Quem titulum vulgatum fuisse apud Syros confirmatur, tum aliis codicibus, tum eodem codice, ubi *capitulum I* repetitur cum sua explicatione et explicatione capituli secundi, fol. 31 r°, col. 2, sub hac inscriptione : ܕܛܘܒܢܐ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܥܒܘܕ ܬܕܡܪܬܐ ܡܢ ܚܪܬܐ ܕܪܝܫܐ ܗܟܢܐ ܐܡܪ, id est, *Beati Gregorii Thaumaturgi, ex fine capitulorum, ubi ita loquitur*. Verba hæc : *ex fine capitulorum*, explicationem quamdam postulant. Ex omnibus enim syriacis codicibus liquet capitula duodecim de Fide non sibi invicem successisse eodem ordine ac hodie vulgata exstant in editionibus græcis, v. g. in *Patrologia græca*, Migne, X, col. 1127 et seq. Hic est ordo syrorum cum græco collatus : Capit. I græcorum est XII syrorum; II est XI; III, X; IV, IX; V, VIII; VI, VII; VII, VI; VIII, V; IX, IV; X, III; XI, II; XII, I. Inde patet ordinem fuisse omnino inversum, et ita quidem sibi succedunt in codice additionali 12156 ubi capitula exstant integra. Unde, codex iste allegans primum capitulum græcorum, merito, ut Syrus Syros alloquens, potuit dicere : *ex fine capitulorum*. Ordine syrorum primum prodierunt *Capitula de Fide* in *Analectis syriacis* De Lagarde, p. 65, 66. Nos iterum ea edimus, ordine quo se habent capitula in *Patrologia græca*, Migne, et iis subjicimus fragmenta *explicationum* quæ deteximus in variis codicibus, juxta ordinem editorum. Explicationes capituli I et II prodierunt jam in *Analectis syriacis*, p. 66, 67. Quædam capitula et explicationum fragmenta exstant in diversis codicibus, ut suo loco notabitur. Imo plures eorum versiones apud Syros in usu fuisse ex codicibus certum est. — [2] Cfr codicem additionalem 12155, fol. 65 r°, col. 1, et fol. 120 r°, col. 1 = B; codicem additionalem 14629, fol. 12 r°, col. 1 = C. — [3] B, C ܘܠܐ ܡܘܕܐ ܕܠܐ ܒܪܢܫܐ ܠܐܠܗܐ. — [4] B, C ܘܡܢ. — [5] B, C ܢܗܘܐ ܚܪܡ. — [6] Ex codice additionali 14629, fol. 12 r°, col. 2 = B, sub hoc titulo : ܕܝܠܗ ܕܗܘ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܡܢ ܦܘܫܩܐ ܕܬܪܥܣܪ ܪܝܫܐ ܕܝܠܗ, *Ejusdem Gregorii, ex explicatione illius XII anathematis*, et e codice additionali 12156, fol. 31 r°, col. 2 = A. En versio codicis B : ܐܢܫܐ ܓܝܪ ܠܐ ܒܪܢܫܐ ܡܬܐܡܪ ܦܓܪܐ. ܠܐ ܒܪܢܫܐ ܓܝܪ ܠܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘ. ܠܐ ܡܬܒܪܢܫܐ. ܠܐ ܡܬܚܫܚܢܐ. ܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܟܕ ܗܘ ܡܢ ܩܝܡܬܐ. ܡܘܕܥܐ ܕܐܪܐ ܘܥܘܡܪܐ ܕܒܫܡܝܐ ܘܡܠܬܐ ܕܦܓܪܐ ܗܘܐ ܠܡܠܟܘܬܐ. ܐܦ ܗܝ ܐܝܬܝܗ̇ ܠܐܠܗܐ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܚܝܐ ܘܡܫܒܚܢܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ. ܘܡܪܐ ܕܦܓܪܐ.

CAPUT II.

ܒ̅ ܡܢ ܕܐܡܪ ܠܦܓܪܗ ܕܡܫܝܚܐ ܒܪ ܟܝܢܐ ܕܐܠܗܘܬܐ: ܘܠܐ ܡܘܕܐ ܠܗ ܕܒܕܡܘܬܐ ܕܐܠܗܐ
ܐܝܬܘܗܝ ܐܠܗܐ ܡܢ ܩܕܡ ܥܠܡܐ.· ܘܣܪܩܗ ܢܦܫܗ ܘܢܣܒ ܕܡܘܬܐ ܕܥܒܕܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܢܗܘܐ ܚܪܡ ܀

EXPLICATIO[1].

ܐܡܪܢܐ ܕܝܢ ܒܡܠܬܐ ܕܟܠܗ ܐܢܫܐ.· ܒܪ ܟܝܢܐ ܢܐܡܪ ܕܐܠܗܘܬܐ ܘܠܐ ܐܢܫܐ. ܒܪ ܟܝܢܐ ܠܢܫܐ
ܡܬܐܡܪ ܗܘ ܕܗܘܐ ܠܢ ܗܘ ܒܟܝܢܐ ܘܒܫܘܬܦܘܬܐ ܠܐ ܡܬܦܠܓ ܀

CAPUT III.

ܓ̅ ܡܢ ܕܐܡܪ ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܡܫܬܡܫܢܐ ܒܫܡܐ ܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܚܕ ܡܢ ܢܒܝ̈ܐ: ܘܠܐ ܡܘܕܐ ܠܗ
ܕܒܡܫܬܡܫܢܘܬܐ ܕܡܢ ܠܥܠܡܐ ܗܘܐ ܒܪܢܫܐ: ܠܒܪܗ ܕܒܠܚܘܕ ܒܫܡ ܐܠܗܐ: ܡܬܝܠܕܐ
ܐܠܗܐ ܘܐܬܒܣܪ ܕܡܫܬܡܫ ܒܦܓܪܐ.· ܡܫܬܡܫܢܐ ܕܐܝܟܢܐ ܒܟܠ: ܘܡܫܬܘܕܥ ܒܟܠ: ܘܡܢ ܐܝܟ
ܐܠܗܘܬܗ ܕܗܘܐ ܒܪܢܫܐ ܫܡܝܢܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܢܗܘܐ ܚܪܡ ܀

(EXPLICATIO DEEST.)

CAPUT IV.

ܕ̅ ܡܢ ܕܐܡܪ ܕܡܢ ܐܪܥܐ ܕܒܬܪܐ ܐܬܐ ܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ̈ܢܫܐ. ܘܠܐ ܡܘܕܐ ܠܗ ܕܡܢ
ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܘܡܢ ܒܬܘܠܬܐ ܩܕܝܫܬܐ ܐܬܓܫܡ ܘܐܬܒܪܢܫ: ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܕܘܝܕ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ
ܢܗܘܐ ܚܪܡ ܀

(EXPLICATIO DEEST.)

CAPUT V.

ܗ̅ ܡܢ ܕܐܡܪ ܕܐܚܪܢܐ ܗܘ ܗܘ ܕܡܢ ܩܕܡ ܥܠܡܐ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ.· ܘܐܚܪܢܐ ܗܘ ܕܒܚܪܬܐ: ܘܠܐ
ܡܘܕܐ ܕܗܘ ܕܡܢ ܩܕܡ ܥܠܡܐ: ܗܘܝܘ ܒܚܪܬܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܢܗܘܐ ܚܪܡ ܀

(EXPLICATIO DEEST.)

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 31 r°, col. 2, ubi fragmentum conjunctum est explicationi primi capituli, absque ullo intervallo.

CAPUT VI[1].

ܘ̄ ܡܢ ܕܐܡܪ ܕܐܚܪܢܐ ܗܘ ܗܘ ܕܚܫ. ܘܐܚܪܢܐ ܗܘ ܕܠܐ ܚܫ: ܘܠܐ ܡܘܕܐ[2] ܠܗ ܠܗܢܐ ܚܫܘܫܐ ܐܠܗܐ ܡܠܬܐ. ܕܒܒܣܪܐ ܕܝܠܗ ܚܫ ܠܐ ܡܬܚܫܚܫܢܐܝܬ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܫܠܝܚܐ[3] ♰

(EXPLICATIO DEEST.)

CAPUT VII.

ܙ̄ ܡܢ ܕܐܡܪ ܡܬܦܪܫܢܐ ܠܡܫܝܚܐ: ܘܠܐ ܡܘܕܐ ܠܗ ܦܪܨܘܦܐ ܕܡܠܬܐ. ܘܦܓܪܗ ܕܡܠܬܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܫܠܝܚܐ ♰

(EXPLICATIO DEEST.)

CAPUT VIII.

ܚ̄ ܡܢ ܕܐܡܪ ܒܬܪܝܢ ܠܡܫܝܚܐ ܡܬܦܠܓܘܬܐ: ܘܠܐܠܗܐ ܠܡܠܬܐ ܡܬܦܠܓܘܬܐ: ܘܠܐ ܡܘܕܐ ܚܕ ܡܕܡܐ ܫܘܐ ܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܫܠܝܚܐ ♰

(EXPLICATIO DEEST.)

CAPUT IX[4].

ܛ̄ ܡܢ ܕܐܡܪ ܡܬܚܫܚܫܢܐ ܐܘ ܡܬܡܚܝܢܐ ܠܡܫܝܚܐ: ܘܠܐ ܡܘܕܐ ܠܗ ܠܐ ܡܬܚܫܚܫܢܐ ܒܪܘܚܐ: ܘܠܐ ܡܬܚܫܚܢܐ ܒܒܣܪܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܫܠܝܚܐ ♰

(EXPLICATIO DEEST.)

[1] Præter codicem 12156, cfr codd. addit. 12155, fol. 168 v°, col. 2 = B, et 14533, fol. 11 v°, col. 2 = C. — [2] B, C : ܘܠܐ ܡܘܕܐ ܕܐܠܗܐ ܡܠܬܐ ܗܘ ܠܐ ܚܫܘܫܐ ܒܒܣܪܐ ܕܝܠܗ ܚܫ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ. — [3] C ܗܘܐ ܚܫܝܢ. — [4] Præter codicem 12156, cujus textum edimus, conferre licet codd. addit. 12155, fol. 77 v°, col. 1 = B, et 17200, fol. 30 r°, col. 2 = C. Horum versionem subjicimus cum variis lectionibus utriusque codicis: ܛܘܦܣܘܬܐ ܕܬܪܝܢ ܐܣܘܪܐ ܡܢ ܗܘܐ ܚܘܕܝܐ ܕܟܬܝܒ ܕܠܐ ܡܬܚܫܚܫܢܐ ܒܟܝܢܐ ܘܠܐ ܡܬܚܫܚܢܐ ܒܦܓܪܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܒܡܫܝܚܐ ܚܕ ܡܫܬܘܕܥܐ ♰ ܡܢ ܕܐܡܪ ܠܗ ܠܡܫܝܚܐ ܡܬܚܫܚܫܢܐ ܐܘ ܡܬܡܚܝܢܐ: [C ܡܢ ܕܐܡܪ ܕܡܬܚܫܚܫܢܐ ܘܡܬܡܚܝܢܐ ܐܠܗܘܬܗ ܕܡܫܝܚܐ] ܘܠܐ ܡܘܕܐ ܠܗ C] ܠܗ ܕܐܠܗܘܬܗ] ܠܐ ܡܬܚܫܚܫܢܐ ܒܟܝܢܗ: ܘܠܐ ܡܬܚܫܚܢܐ ܒܒܣܪܐ [C ܒܒܣܪܗ pro ܒܒܣܪܐ] ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ [C ܒܫܠܝܚܐ] ܗܘܐ ܚܫܝܢ ♰

CAPUT X.

ܝ̅ ܡܢ ܕܐܡܪ ܕܡܢ ܐܢܫܐ ܕܒܪܝܬܐ ܢܦܩ ܡܫܝܚܐ܂ ܘܠܐ ܡܘܕܐ ܠܗ ܕܫܘܝܘܗܝ ܒܟܠ ܡܕܡ
ܘܢܚܬ ܡܢ ܫܡܝܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ܂ ܢܗܘܐ ܚܪܡ ܀

(EXPLICATIO DEEST.)

CAPUT XI.

ܝܐ̅. ܡܢ ܕܐܡܪ ܕܕܠܐ ܢܦܫܐ ܗܘ ܐܘ ܕܠܐ ܗܘܢܐ ܦܓܪܗ ܕܡܫܝܚܐ܂ ܘܠܐ ܡܘܕܐ ܠܗ ܡܫܡܠܝܐܝܬ
ܒܟܠ ܡܕܡ: ܚܕ ܘܗܘ ܒܗ ܗܘ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ܂ ܢܗܘܐ ܚܪܡ ܀

EXPLICATIO[1].

A

ܒܐܦܘܠܝܢܪܝܘܣ ܗܘ ܡܟܣ ܠܡܐܡܪܐ ܘܡܚܝܕ ܒܟܠ: ܒܡܐܡܪܐ ܗܘ ܕܥܠ ܡܫܬܘܕܝܢܘܬܐ ܀
ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܢܐܡܪ ܕܠܐ ܢܦܫܐ ܐܘ ܕܠܐ ܗܘܢܐ ܦܓܪܗ ܕܡܫܝܚܐ. ܡܫܡܠܝܘܬܐ ܓܝܪ ܘܡܫܡܠܝܘܬܐ
ܘܚܡܬܐ܂ ܘܠܐ [2] ܕܦܓܪܐ ܠܐ ܡܢܦܫܐ܂ ܘܠܐ ܕܢܦܫܐ ܕܠܐ ܗܘܢܐ܂ ܘܠܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܠܐ ܡܫܬܟܚܢܝܬܐ܂
ܘܠܐ ܡܫܘܝܘܬܐ ܕܡܫܬܟܚܢܘܬܐ. ܘܠܐ ܡܬܕܡܝܘܬܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܐܢܫܝܬܐ. ܐܠܐ ܠܡܫܬܡܠܝܘܬܐ
ܕܫܪܟܐ ܕܡܢ ܗܘ ܠܗ ܥܒܕ ܗܘܐ ܡܫܬܐ܂ ܟܕ ܦܓܥ ܠܟܘܢ ܣܘܥܪܢܐ ܐܝܟܢܐ ܕܟܬܝܒ ܕܒܡܫܝܚܘܬܝ
ܗܘ ܡܫܟܚ܂ ܘܡܬܪܥܝ ܗܘ ܡܫܟܚ. ܡܫܡܠܝܘܬܐ ܓܝܪ ܘܡܫܬܘܕܝܢܘܬܐ ܘܡܠܟܘܬܐ ܒܪܥܝܢܐ ܐܝܟ
ܕܢܦܫܐ. ܠܐܬܪܐ ܕܝܢ ܘܡܫܚܐ ܘܒܘܪܟܐ ܕܦܓܪܐ܂ ܡܫܬܟܚܬܐ ܐܝܟ ܕܒܟܬܒܐ܂

B

ܕܝܠܗ[3].

ܐܝܟܢܐ ܢܬܐܡܪ ܦܓܪܗ ܕܡܫܝܚܐ ܕܠܐ ܢܦܫܐ ܐܘ ܕܠܐ ܡܪܓܫܢܐ. ܡܫܡܠܝܘܬܐ ܓܝܪ ܘܡܫܬܐ
ܘܡܫܡܠܝܘܬܐ. ܘܠܐ ܕܦܓܪܐ ܕܠܐ ܢܦܫ ܘܠܐ ܕܢܦܫܐ ܕܠܐ ܗܘܢܐ ܘܠܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܠܐ ܡܫܬܟܚܢܝܬܐ.
ܘܠܐ ܠܐܢܫܘܬܐ ܕܡܫܬܘܕܝܢܘܬܐ[4] ܘܠܐ ܡܬܦܠܓܢܘܬܐ ܘܡܫܬܘܚܠܦܘܬܐ ܐܢܫܝܬܐ ܐܠܐ ܠܐܢܫܘܬܐ ܕܫܪܟܐ
ܕܡܢ܂ ܗܘ ܡܢܗ ܒܫܘܠܡܗ ܡܫܡܠܝ ܗܘܐ ܒܦܓܥܐ ܣܘܥܪܢܘܬܐ ܐܝܟܢܐ ܕܟܬܝܒ ܕܗܘ ܡܫܟܚ

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12154, fol. 144 r°. — [2] *Ibid.* fol. 144 v°. — [3] E codice addit. 17200, fol. 30 v°, col. 1 et 2. — [4] Codex ܕܡܫܬܘܕܝܢܘܬܐ.

ܩܠܝܢ[1] ܘܡܘܬܪܝܢ ܠܢ. ܡܬܚܫܒܐ ܓܝܪ ܘܡܥܠܬܐ ܘܡܫܬܡܥܢܘܬܐ ܡܘܬܪܬܐ ܐܝܟ ܕܢܦܫܐ. ܡܛܠ ܕܝܢ ܘܡܒܠܬܐ ܘܡܘܐܟܠܐ ܕܦܓܪܐ. ܣܓܝܐ ܐܝܟ ܕܦܓܪܐ.

CAPUT XII.

ܐ̄ ܡܢ ܕܐܡܪ ܕܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܡܫܡܫ ܠܡܫܡܫܐ: ܘܠܐ ܡܥܕܪܐ ܠܗ ܕܒܡܫܡܫܐ ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܠܗ. ܢܦܫܗ ❖

EXPLICATIO[2].

A

ܕܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܐܚܐ ܗܘ ܒܟܢܝ ܠܐܦܪܝܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܢܘܣܐ. ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܗܘ ܕܥܠ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܘܟܗܢܘܬܐ.

ܐܡܠܐ ܕܝܢ ܐܡܪ ܐܝܟ. ܕܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܡܫܡܫ ܠܡܫܡܫܐ. ܗܘ ܕܒܟܠܗ ܚܝܠ ܐܠܗܐ. ܡܫܬܘܕܥܐ ܕܒܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܘܡܢ ܡܫܡܫܢ ܐܠܗܝܐ. ܘܐܬܐܠܗܢܬܐ ܡܢܐ ܐܠܗܝܐ. ܘܠܐܠܗܐ ܐܠܗܐ. ܘܡܫܘܕܥ ܒܟܠ. ܘܡܬܒܥܐ ܐܠܗܐ. ܘܡܢ ܡܢܝܢܐ ܐܝܟ. ܡܛܠ ܗܕܐ ܐܦ ܡܫܬܘܕܥ ܕܐܠܗܐ ܒܪܘܚܐ: ܐܠܗܝܐ ܒܢܦܫܐ: ܐܠܗܝܐ ܒܦܓܪܐ. ܒܟܠܗܘܢ ܕܫܠܝ ܕܡܢܐ ܕܢܦܫܐ ܕܝܢ ܡܫܬܘܕܥ. ܡܛܠ ܕܚܝܐ ܕܐܦ ܒܪܘܚܐ ܐܠܗܐ ܒܟܠܗܘܢ. ܘܒܢ ܒܢܝܢܐ ܐܠܗܐ ܒܗ ܒܡܫܒܚܘܬܐ ܗܕܐ ܡܢ ܫܘܒܚܐ. ܘܒܫܡܗ ܐܠܗܐ. ܘܡܫܡܫܝܢ ܕܐܝܟ ܐܠܗܐ ܒܗ ܒܡܫܒܚܘܬܐ ܗܕܐ ܡܢ ܫܘܒܚܐ. ܐܠܗܝܢ ܒܟܠܗ ܒܟܠ ܡܫܡܫ ܐܝܟ ܕܐܠܐ ܠܐܠܗܐ. ܘܡܫܠܡܢܐ ܡܫܬܠܡܢܘܬܐ ܠܡܫܡܫܢܘܬܗܘܢ. ܘܡܫܡܫܝܢ ܗܘܘ ܒܗܘ ܕܠܐܠܗܐ ܐܠܗܝܐ ܒܫܘܒܚܐ. ܘܐܡܪܝܢ ܗܘܘ. ܠܡܫܡܫܐ ܠܐܠܗܐ ܒܡܫܡܫܢܐ ܘܟܠ ܐܝܟ ܚܝܠܐ:

B[3]

ܕܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܒܟܢܝ ܠܐܦܪܝܐ. ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܡܫܡܫܢܘܬܐ.

ܐܠܗܝܐ ܒܪܘܚܗ ܘܐܠܗܝܐ ܒܢܦܫܗ ܘܐܠܗܝܐ ܒܦܓܪܗ. ܟܕ ܡܫܡܫ ܡܫܡܫܢܐ ܕܫܠܝ ܕܡܫܡܫܢ. ܘܡܫܡܫ ܕܒܪܘܚܐ ܗܘܐ ܒܡܫܡܫܢܐ. ܘܐܠܗܝܢ ܒܗ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܗܕܐ ܡܢ ܫܘܒܚܐ. ܘܐܠܗܝܐ ܒܡܫܡܫ. ܘܐܠܗܝܢ ܒܗܘܢ ܕܐܝܟ ܗܕܐ ܡܢ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ❖

[1] E codice additionali Musæi Britannici 17200, fol. 30 v°, col. 2. — [2] E cod. addit. 12157, fol. 202 r°, col. 2. — [3] E cod. addit. 12155, fol. 114 r°, col. 2.

C[1]

ܩܕܝܫܐ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܥܒܕ ܐܬܘܬܐ ܕܐܡܝܪ ܒܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܡܬܚܫܒܢܘܬܐ

ܘܡܫܝܚܘܬܐ ܗܟܝܠ.

ܘܫܠܡܬܐ ܡܟܝܠ ܕܠܐ ܠܗܘܢ ܢܦܩܘܢ· ܘܐܬܚܙܝ ܚܝܠܐ ܒܡܒܘܥܬܐ ܕܪܘܚܐ[2]· ܘܪܘܫܡܬܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܠܐܠܗܘܬܐ܀

IV

SANCTI GREGORII THAUMATURGI

SERMO AD PHILAGRIUM DE CONSUBSTANTIALI.

ܠܘܬ ܦܝܠܐܓܪܝܐ ܕܫܠܝܚܐ ܗܘ ܕܩܕܝܫܐ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܥܒܕ ܐܬܘܬܐ.

ܕܥܠ ܫܘܝܘܬ ܐܘܣܝܐ ܗܝ ܒܐܠܗܘܬܐ[3].

ܫܐܠܬܢܝ[4] ܐܘ ܒܪܝ· ܡܛܠ ܐܢܬ ܐܝܟ ܕܡܢ ܒܥܘܬܐ ܕܝܠܟ. ܐܝܟܢܐ ܒܬܠܝܬܝܘܬ ܕܐܝܟ ܚܕܐ· ܘܒܚܕܐ ܕܗܘܝܐ ܒܗ ܬܠܬ. ܡܛܠ ܗܕܐ ܫܡܥ[5] ܐܢܬ ܡܢ ܡܠܘܬܢ ܕܠܐ ܠܘܬ ܢܦܫܗ ܕܐܝܬ. ܘܐܝܟܢܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܫܡܝܥ ܐܢܬ ܒܝ[6]. ܒܪ ܐܢܫ ܐܢܬ· ܒܡܠܬܐ[7] ܕܐܬܐ ܘܡܫܐܠܬ· ܡܠܦܢ ܐܢܬ ܒܝ· ܚܕܐ ܗܝ ܡܠܬܐ· ܡܢ ܟܠ ܐܢܫܐ. ܕܟܕ ܡܬܩܢܝܢ· ܗܟܢ ܡܫܬܠܛܐ ܒܢܦܫܐ ܒܟܠ ܚܝܠ܀

ܗܘܐ ܗܟܝܠ· ܡܛܠ ܕܐܝܬ ܠܗ ܒܢܝ· ܕܐܝܟ ܗܘܢܐ ܡܫܬܡܥ ܗܘ ܐܠܗܘܬܐ ܗܘܐ· ܕܒܐܝܠܐ ܐܠܐ ܢܗܘܐ ܐܠܗܘܬܐ· ܒܝܠ ܕܐܝܬ ܡܬܚܙܝܐ ܘܕܘܟܬܐ[8] ܩܕܝܫܐ. ܗܘ ܕܐܬܝܠܕ ܐܘܣܝܐ ܡܬܝܕܥܐ ܐܘ ܒܝܠ ܐܝܟ ܢܦܫܐ. ܐܦܢ ܡܬܬܚܡ. ܫܡܝܐ ܡܬܚܡ ܐܘ ܡܬܕܥܟܐ. ܠܐ ܓܝܪ ܒܬܪ ܫܡܝܐ. ܐܝܟܢܐ ܡܬܢܝܢ ܕܠܘܩܒܠ. ܕܗܟܢ ܕܡܬܚܫܒ ܐܬܒܪܝ ܠܐܒܘܗܝ[9]. [ܫܡܝܐ ܓܝܪ: ܡܬܚܫܒ ܐܝܟ ܗܘ ܕܠܐ ܡܬܚܡ]. ܗܘ ܕܝܢ ܕܢܦܠ ܒܬܚܘܡܐ· ܒܗ ܫܡܝܐ ܗܘ ܡܢ[10] ܐܢܫܐ· ܘܐܦ ܠܐ ܢܦܠ· ܐܝܟ ܡܬܚܙܝܢܐ[11] ܗܘ ܕܝܢ ܕܡܬܚܫܒ ܣܓܝܐ ܗܘ. ܫܡܝܐ ܗܘ ܓܝܪ ܫܡܝܐ. ܠܐ ܗܟܝܠ ܫܡܝܐ ܗܘ ܒܝܠ ܕܡܬܚܫܒ ܡܕܡ ܗܘ ܫܡܝܐ ܕܡܬܚܙܐ. ܠܐ ܕܝܢ ܫܡܝܐ ܕܡܬܚܙܝܢ ܒܪܢܫ: ܡܬܚܫܒ ܐܝܟ ܕܒܪܝܐ ܘܫܡܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܟܠܗܘܢ ܡܬܚܡ. ܐܝܟܢܐ ܗܟܝܠ ܢܗܘܐ ܐܠܗܘܬܐ ܒܝܠ ܕܫܘܝܘܬܐ.

¹ E cod. addit 12155, fol. 181 v°, col. 2. — ² I *Ad Corinthios*, XV. — ³ Sequens sancti Gregorii Thaumaturgi tractatus exstat in duobus codd. addit. 14597, fol. 119, col. 2 = A; et 12170, fol. 246 v°, col. 1 = B. — ⁴ B ܫܐܠܬܢܝ ܒܪܝ.· — ⁵ A ܫܡܥ. — ⁶ B omittit ܒܝ. — ⁷ A ܡܠܬܐ. — ⁸ B ܘܕܘܟܬܐ. — ⁹ B omittit quæ uncinis includuntur et addit ܡܬܚܙܐ. — ¹⁰ B omittit ܡܢ et legit ܐܦܠܐ pro ܘܐܦ. — ¹¹ B ܡܬܚܙܐ.

ܘܒܟܝ ܗܟܢ ܐܡܪ ܗܘܝܘ. ܘܐܫܟܚܬ ܕܡܪܐ ܕܘܒܟܝ ܚܕܬܐܝܬ ܡܬܒܥܝܐ ܠܟܘ ܡܟܝܠ. ܟܕ ܠܐ
ܗܘܐ ܗܘ ܣܝܓܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܕܠܐ ܠܐܣܘܬܐ. ܡܢ ܒܟܢ ܠܐܣܝܘܬܐ ܕܠܐ ܡܟܝܠ ܡܩܒܠܐ ܠܟܘ. ܘܠܐ
ܒܡܗܝܪܘܬܐ ܕܩܛܠܐ ܒܦܩܐ. ܠܡܥܒܕܐ ܕܐܥܒܕܘܗ ܡܢܗܘܢ ܕܐܢܫܐ. ܐܠܐ ܒܟܠܐ ܚܕܬܐ.
ܒܡܘܠܐ ܘܒܬܘܪܓܡܐ ܕܡܫܡܠܝܘܬܐ ܒܡܫܡܠܝܢܘܬܐ[1] ܕܐܘܪܚܐ. ܒܓܒܐ ܗܢܐ ܀

ܐܬܐ ܕܝܢ ܡܟܝܠ · ܡܟܝܠ ܡܢ ܗܪܟܐ. ܘܐܡܪ ܗܟܢ. ܕܐܝܟܢܐ ܐܝܟ ܕܢܦܩܘܢ ܡܛܠ ܠܟܘܢ.
ܐܝܟ ܡܢܝܢ ܐܠܐ. ܗܟܝܠ ܐܘ ܚܒܝܒ ܠܟܠܗܝܢ. ܘܗܝܠ ܠܢ ܟܠܐ ܒܝ ܕܠܐܡܪ ܘܢܘܡܘܣ.
ܠܟܠܗܘܢ ܕܡܫܝܚܐ. ܘܒܝܬ ܐܢܫ ܠܐܢܫܐ. ܘܡܫܝܚܐ ܡܬܦܠܓܐ ܘܪܒܘܬܐ ܘܣܢܝܩ
ܡܢܗ. ܘܠܐ ܠܚܕܐ ܒܟܠܗ ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܫܝܚܐ. ܚܢܐ ܕܗܘܟܝܠ ܢܦܩܘ ܡܡܫܝܚ. ܐܠܐ
ܒܟܠܗܝܢ ܦܘ ܐܝܟ ܕܐܬ ܐܒܪܐ. ܐܝܟ ܕܢܗܘܐ ܢܦܫܐ ܙܢܝܐ. ܚܠܦ ܗܘܦܟܐ ܡܠܒܠܒܐ
ܕܡܫܝܢܘܬܗܘܢ. ܚܢ ܕܝܢ[2] ܒܡܕܒܪܢܘܬܐ ܠܐܘܪܚܐ ܕܒܟܬܒܘܗܝ. ܠܐܒܗܝ ܡܫܝܚܐ. ܗܘܝܠܗ
ܘܚܒܝܒ ܕܐܬܐ ܠܟܠܐ[3] ܢܚܬ · ܗܘܢܐ ܒܟܠܗܘܢ. ܙܟܝ ܠܐܠܗܐ ܚܕܬܐܝܬ ܠܟܠ. ܐܡܪܝܢ ܗܢ
ܗܟܝܠ. ܗܟܝܠ ܐܝܬܝܗ ܡܢ ܒܘܠܐ[4] ܗܘܝܘ ܘܠܐ ܡܬܚܫܚܢܘܬܐ. ܘܡܫܡܠܝܘܬܐ ܘܠܐ
ܒܡܠܘܬܐ ܡܢ ܒܝܬܐ ܐܝܬ ܟܘ. ܐܠܐ ܒܟܠ ܡܟܝܠ ܕܗܘܟܝܠ ܕܡܫܝܚܐ. ܢܦܠܐ ܒܟܠܗ ܗܘܦܠܬܐ.
ܘܦܟܠ ܡܫܝܚܐ ܕܠܟܠܐ. ܠܟܘܪܗܢܐ ܐܝܟܢܐ ܕܗܟܢܐ ܀

ܐܬܐ ܗܟܝܠ. ܡܛܠ ܒܟܘܪܗܢܐ ܐܝܟܢܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܢܗܘܐ ܡܢ ܠܐܘܟܝܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܕܒܪܐ ܘܪܘܚܐ
ܘܡܪܐ ܗܘ. ܗܢܘ[5]. ܒܕܡܘܬܐ ܠܢ ܘܠܐ ܦܢܘܬܐ ܕܗܟܢܐ. ܠܐ ܦܟܐ ܗܢܐ ܕܡܫܝܚܐ. ܘܒܝܬ ܠܢ
ܡܬܒܪܢܫܢܘܬܐ. ܘܦܪܨܘܦܐ ܗܫܝܘܬܐ ܐܝܬܝܗ. ܦܪܨܘ ܗܫܝܘܬܐ ܦܫ. ܡܛܠ ܕܟܠ ܦܠܓܘܬܐ
ܕܡܫܝܚܐ. ܐܝܟ ܡܐ ܕܐܦ ܟܠ ܒܡܫܝܚܐ ܡܬܝܕܥ. ܒܟܢ ܡܢ ܒܪܬܗ[6] ܕܝܢ ܒܗܝܐ. ܡܫܘܬܦܐ
ܕܡܫܝܚܐ ܐܠܗܘܬܐ[7] ܒܡܬܒܪܢܫܢܘܬܐ ܘܠܐ ܒܫܘܚܠܦܐ ܘܠܐ ܚܕ. ܐܝܟܢܐ ܠܢ ܐܠܗܘܬܗ[8] ܢܦܩܝܢ
ܗܢܝܢ ܕܠܐ ܢܦܩ ܒܝܠܝ. ܘܠܐ ܒܟܠ ܗܝ ܒܡܠܘܬܐ ܕܦܓܪܐ ܐܢܫܐ ܕܡܬܚܫܚܝܢ ܡܫܝܚܐ.
ܠܐܢܫܐ ܒܝ ܕܝܢ ܡܢܗ ܐܒܘܗܝ ܕܡܬܒܪܢܫܢܘܬܐ. ܢܦܩܐ ܕܟܠ ܒܡܘܠܐ ܐܠܗܐ. ܢܦܩܐ ܦܫ
ܠܢ: ܒܡܫܝܚܐ ܢܬܚܫܒ ܡܬܝܕܥܐ: ܗܘ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܝܢ ܒܡܫܝܚܐ ܢܬܚܫܒ ܦܫܛܐ. ܡܛܠ
ܕܠܐ ܐܬܝܗܝ. ܠܐ ܢܬܚܫܒ ܘܠܐ ܕܒܪܐ ܒܠܚܘܕܝܗ. ܘܡܫܡܠܝܘܬܐ ܕܝܢ ܗܘ ܕܡܬܢܗܪ ܡܬܚܙܐ ܒܗ
ܒܡܘܠܐ. ܗܟܝܠ ܦܫ ܐܝܬ ܠܗ ܕܒܪܐ. ܒܟܢ ܡܢ ܒܪܬܗ ܕܝܢ ܐܝܟ ܕܐܡܪܢ ܚܢܢ ܕܒܪܐ ܢܬܚܙܐ
ܒܡܫܝܚܢܘܬܐ[9] ܐܝܬܝܗ̇ ܐܘ ܗܘ ܀

ܠܝ ܕܝܢ ܗܘܝܢ ܐܣܝܘܬܐ: ܕܡܬܒܪܢܫܢܘܬܐ: ܢܦܩܐ ܡܟܝܠ: ܠܐ ܩܒܝܢ ܗܢܐ ܡܕܝܢܐ ܐܢܫܐ

[1] B ܡܫܬܡܠܝܢܘܬܐ. A ܡܫܡܠܝܢܘܬܐ. — [2] E codice additionali Musæi Britannici 12170, fol. 246 v°, col. 2. — [3] B omittit ܗܘܐ. — [4] B ܠܘ, ܡܛܠ ubique. — [5] B loco ܗܢܘ habet ܗܘܐ ܠܐ. — [6] B ܒܪܬܗܘܢ. — [7] B ܡܕܝܢܐ pro ܐܠܗܘܬܐ. — [8] B ܡܕܝܢܬܐ pro ܐܠܗܘܬܗ. — [9] B ܡܫܝܚܢܘܬܐ.

ܘܗܟܢ ܡܬܝܚܕܢܝܬܐ ܓܫܡܢܝܬܐ. ܘܗܟܢ ܕܡܬܩܪܝܢ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܡܬܝܚܕܢܝܬܐ. ܢܐܡܪ ܕܡܬܬܣܝܡ
ܒܡܩܕܡܘܬܐ ܡܢ ܟܝܢܐ. ܐܠܐ ܗܘ[1] ܦܝ ܒܟܝܢܐ ܚܝܢܐ ܗܘ[2]. ܡܛܠ ܕܐܝܟܢܐ ܗܘ ܡܦܩܬܐ ܠܟ ܒܟܠ
ܡܟܝܢܬܐ ܕܣܘܟܠܐ ܀

ܐܢܫܝܢ ܕܝܢ[3] ܒܡܕܡ ܕܒܟܝܢܐ. ܘܐܦܫܪ ܕܡܬܦܠܓܐ ܒܟܠܗ ܒܩܢܘܡܝܬܐ[4] ܐܡܪܝܢ
ܡܢܗܘܢ. ܢܦܫܐ ܕܝܢ ܕܐܝܬܝܗ ܣܓܝ ܡܬܚܙܝܢܘܬܗܘܢ ܕܦܓܪܐ. ܕܠܐ ܡܬܦܠܓܢܝܬܐ ܗܝ ܘܦܫܝܛܐ
ܐܝܟܐ. ܕܠܐ ܡܬܩܛܠܐ ܐܦܠܐ ܠܓܫܡܬܐ ܘܡܬܟܠܐ. ܒܟܠ ܗܘ ܕܝܢ ܕܢܦܫܐ ܒܦܘܪܫܢܐ ܕܢܩܦܝ.
ܘܡܬܦܪܫܐ ܒܟܝܢܐ ܡܫܬܡܠܝܐ. ܘܐܢܫܐ ܚܒܝܫܐ ܒܗ ܕܦܓܪܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪܢ. ܒܗܘ
ܒܗ[5] ܐܢܐ ܕܢܦܫܐ ܕܐܝܬܝܗ ܡܬܚܙܝܢܝܬܐ ܡܕܡ: ܕܦܓܝܠܘܬܐ ܕܣܘܟܠܐ ܕܠܐ ܗܘܝ ܡܬܒܪܐ.
ܗܘܝܐ ܘܠܐ ܒܢܦܫܐ ܕܡܬܝܕܥܐ ܡܬܦܠܓܐ. ܘܠܐ ܒܦܓܠܘܬܐ ܕܣܘܟܠܐ ܡܬܡܫܚܢܐ ܢܦܫܐ ܡܬܬܘܡܐ.
ܡܛܠ ܗܟܢ ܕܦܪܫܝܢ. ܡܬܝܕܥܐ ܕܝܢ. ܡܬܟܝܢܐ ܘܠܐ ܡܬܡܫܚܢܬܐ ܚܘܝ ܢܦܫܐ. ܒܐܝܟܐ ܗܝ ܕܗܘܐ
ܡܛܠ ܢܦܫܬܐ ܕܒܗܘܐ ܕܒܗܝܢ ܕܠܐ ܡܬܦܠܓܢܝܬܐ ܦܝ ܐܝܬܝܗ ܡܢ ܢܦܫܐ ܕܦܓܪܐ:
ܡܬܢܩܦܬܐ ܕܝܢ ܕܗܟܢ ܕܡܦܩܢ: ܠܐ ܗܘܐ ܒܝܬܝܗ ܒܗ ܦܝ ܒܗ ܡܬܦܢܝܐ: ܦܝ ܠܐ ܡܢ ܗܘ
ܡܬܦܪܫܐ ܘܒܗܦܟܢ[6] ܡܬܚܠܦܐ: ܚܝܘܬܐ ܕܝܢ ܡܬܝܕܥܐ ܘܠܐ ܦܓܪܐ ܕܒܗܘܢ ܘܕܢܩܦܝ
ܒܒܪܐ. ܗܟܢܐ ܐܦܢ ܕܠܐ ܟܠܗ. ܘܒܚܒܪܐ ܕܒܡܕܡ ܡܢ ܐܝܟܐ ܡܬܬܘܡ ܠܐ ܐܬܦܫܛ ܀

ܘܗܟܢܐ ܕܝܢ ܠܘܬ. ܢܦܫܐ ܦܓܪܢܐ. ܒܗ ܒܦܓܪܢܘܬܐ. ܐܝܟ ܐܢܐ[7] ܕܝܢ ܡܕܡ ܒܟܘܠܐ
ܡܬܚܒܪܬܐ: ܐܝܟ ܡܐ ܕܒܗ ܕܒܟܠ ܡܕܡ ܡܕܡܗ ܗܘܐ ܘܡܫܬܚܠܦܬܐ ܘܢܦܫܐ: ܕܦܓܪܐ ܡܕܡ
ܡܫܡܫܐ ܕܢܦܫܐ ܢܡܚܐ. ܗܘܟܢܐ ܘܠܐ ܕܪܘܚܐ ܕܦܓܪܢܐ. ܘܕܦܪܘܫܐ ܘܕܐܟܠܐ. ܦܫܝܛܐ ܐܘ
ܦܓܪܐ ܒܡܕܡܗ ܢܛܪܐ ܡܬܚܫܒܝܢ. ܡܛܠ ܕܕܗܟܢ ܡܬܝܚܕܢܝܬܐ ܘܠܟܠܗܝܢ ܐܚܕܐ ܕܐܡܪܢ[8].
ܚܕ. ܠܐ ܡܬܦܠܓܢܐ ܗܘ ܟܠܐ ܀

ܐܘ ܐܝܟ ܐܢܐ ܕܠܐ ܡܕܡ ܠܘܬ ܒܗ ܒܝܬܐ. ܕܒܡܕܡܗ ܒܠܒܠܐ ܘܐܟܠܐ ܦܓܪܐ
ܢܬܟܣܐ: ܡܛܠ ܠܐ ܡܬܡܫܬܐ ܘܠܐ ܒܡܫܚܬܐ. ܡܫܬܘܕܥܬܐ ܘܠܐ ܡܬܚܙܝܢܘܬܐ[9]: ܐܠܐ ܐܟܚܕܐ ܦܝ
ܢܦܫ ܒܒܝܠܐ: ܠܘܬ ܕܝܢ ܡܢ ܒܒܝܠܐ ܐܝܟ ܡܕܡܐ ܡܕܡ ܢܛܪܬܗ ܡܬܐܡܪ ܡܢ ܟܠ ܕܗܘ
ܟܠ ܐܟܚܕܐ: ܘܦܫܝܛܐ ܡܕܡ ܕܢܗܘܐ ܒܟܝܢ ܒܝ. ܘܡܢ ܚܕܐ[10] ܒܫܡܝܐ ܕܢܗܘܐ ܡܬܚܙܐ
ܒܟܡܐ. ܗܟܢܐ ܕܝܢ ܘܕܐܝܟ ܗܘܐ. ܐܟܚܕܐ ܕܐܦ ܐܝܟ ܠܗܘܢ ܕܐܝܬ. ܢܦܫܐ ܡܬܚܙܝܢܐ. ܘܦܪܘܫܐ
ܦܓܪܐ. ܐܦܢ ܒܗ ܕܐܟܚܕܐ ܕܢܗܘܐ: ܕܠܐ ܦܓܪܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܕܝܢ ܐܝܕܐ ܣܓܝܐܬܐ[11]
ܒܟܝܢܐ: ܘܠܐ ܡܢ ܒܒܝܠܐ ܡܬܦܠܓܢ: ܘܠܐ ܡܢ ܐܝܕܐ ܡܬܦܫܛܝܢ: ܘܒܝܢܐ ܒܟܠܗ ܦܫܝܛܘܬܐ

1 A ܗ̇ܘ. — 2 A ܗ̇ܘ. — 3 B omittit ܕܝܢ. — 4 B ܒܩܢܘܡܝܬܐ ܒܟܠܗ. — 5 E codice additionali Musæi Britannici 12170, fol. 247 r°, col. 1. — 6 B ܘܒܗܦܟܢ. — 7 B ܐܢܐ sic ubique. — 8 B ܕܐܡܪܢ pro ܕܐܡܪܢ. — 9 A ܡܬܚܙܝܢܘܬܐ. — 10 A ܡܢ ܚܕܐ. — 11 B ܐܝܕܐ.

ܕܢܘܗܪܐ ܡܢܗܪܝܢ܀ ܗܘܐ ܡܢܗܪܐ ܘܣܓܝ ܢܗܝܪܐ ܘܫܦܝܪܐ܀ ܠܚܫܟܐ ܐܠܐ ܕܐܦܐ܀ ܘܡܟܝܠ
ܟܪܐܙܝܢ ܡܨܥܬܐ ܢܘܗܪܐ ܕܥܠܡܐ. ܐܢܐ ܐܝܬܝ ܐܡܪ ܢܘܗܪܐ[1]܀ ܡܛܠ ܐܠܗܐ ܡܫܝܚܐ ܀

ܐܠܐ ܕܝܢ ܕܡܢ ܡܚܫܢܐ ܡܕܡ ܕܩܢܝܐ: ܡܫܬܐ ܗܘܝܐ ܕܠܐ ܫܡܝܫ ܫܡܫ ܡܢܐ: ܦܓܪܐ ܕܡܠܐܐ[2]
ܘܐܝܟ ܒܫܘܠܛܢܗ: ܘܡܫܟܚܐ ܕܠܐ ܡܬܚܒܫ: ܠܟܠܗܝܢ ܢܘ̈ܗܪܐ ܒܪ̈ܝܬܐ ܡܢܗܪ: ܡܬܚܫܚܢܘܬܐ
ܚܕܐ ܡܬܟܪܟܬܐ ܡܢ ܚܕܐ ܡܬܚܫܢܐ[3] ܗܘܬ ܠܗ: ܡܢ ܕܝܢ ܠܐܪ̈ܥܐ ܘܠܐܝܟ ܕܗܘܝܐ ܕܢܘ̈ܗܪܐ ܐܫܬܟܚܘ:
ܫܡܫ ܕܝܢ ܠܒܪ ܡܢ ܠܐ ܡܕܡ ܠܐܘܣܝܐ ܡܢ ܡܢܚܫܢܐ: ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܗܝ ܕܢܘ̈ܗܪܐ ܡܫܬܟܚܐ
ܡܬܚܫܚ: ܡܬܚܒܫܢܘܬܐ ܕܝܢ ܕܡܚܫܚܢܘܬܐ ܚܕܐ ܗܝ ܡܢ ܗܝ ܡܠܬܐ: ܐܝܟ ܗܢܐ ܕܡܬܦܫܩܢܐ
ܒܢܘܗܪܐ ܒܪܝܬܐ ܒܠܚܘܕ[4] ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܢܘ̈ܗܪܐ ܕܐܬܚܙܝ ܠܡܫܬܟܚܘ: ܡܬܢܘܗܪܐ ܗܘܝܐ ܡܢ.
ܡܫܒܚܐ: ܐܠܐ ܐܝܟܐ ܕܡܚܝܢ ܒܟܠ ܡܕܡ ܒܟܠܗ ܐܝܟ ܒܗ. ܗܘܐ ܗܘ ܠܗܘܢ ܕܠܥܠܡ
ܡܢܗܪܐ ܡܚܝܢܐ ܕܚܕܐ: ܘܐܦ ܕܫܘܝܐ܀ ܒܟܠܗ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܚܝܐ. ܘܡܫܡܫ ܘܠܐ ܡܬܚܫܚ:
ܡܫܚܠ ܒܚܘܝܢ ܕܠܟܠܗ[5] ܕܚܝܐ܀ ܡܫܬܟܚ ܕܝܢ ܡܬܢܒܥܢܘܬܐ ܕܐܝܟ ܩܕܡ[6]܀ ܕܡܫܡܫܐ
ܡܢܘܗܪܐ ܕܫܘܪܝܐ ܠܗ܀ ܘܠܐ ܗܘ ܡܕܡ ܡܫܬܚ ܡܢ ܐܝܟ ܠܐܘܣܝܐ܀ ܠܐ ܓܝܪ ܒܥܘܕܪ ܚܝܠ
ܒܗ ܡܬܠ ܡܕܡ ܕܗܘ ܗܘ܀ ܐܝܟ ܡܕܡܐ ܒܚܝܠ ܦܪܝܫܐ܀ ܠܐ ܡܬܚܫܚܐ ܘܠܐ ܒܥܘܕܪܢܐ ܡܢ
ܐܚܪ̈ܢܐ ܡܬܦܫܩܢ܀ ܘܠܐ ܡܢܩܕܐ ܗܘ ܓܝܪ ܐܝܟ ܕܡܢ ܚܘܒܐ ܐܡܕܝܢ܀ ܡܛܠ ܕܡܫܬܠ ܀܀

ܡܫܬܐ ܗܘܐ ܕܝܢ ܐܘ ܡܢܗܪܐ ܡܟܠ ܗܘܐ ܕܢܚܝܬ ܘܢܥܒܪ ܡܢ ܗܟܢ ܕܐܬܚܙܝ[7] ܡܫܬܒܚܐ
ܒܟܬܒܐ ܕܡܢܗܪܐ ܠܚܝܐ܀ ܘܠܟܠܗ ܡܢܐ ܢܘܗܪܐ ܕܫܘܪܝܐ܀ ܘܐܡܪܐ ܐܢܐ ܕܐܦ ܕܢܦܩܬ ܕܢܘܗܪܐ
ܠܗ ܚܝ. ܐܠܐ ܡܫܬܠ ܘܐܦ ܚܝ ܡܚܝܢܘܬܝ ܕܢܦܫܝ ܚܝ: ܕܚܒܠܐ ܗܘ ܕܚܝ ܐܚܘܬܐ ܡܫܬܐܠܬܐ
ܠܕܝܢܐ܀ ܡܫܬܠ ܗܘܐ[8] ܠܝ ܐܦܝܢ ܡܟܠ ܕܐܠܗܐ: ܕܪܘܚܐ ܐܫܬܟܚܬ ܠܗ ܀

V

SANCTI GREGORII THAUMATURGI

AD THEOPUMPUM SERMO DE PASSIBILI ET IMPASSIBILI.

ܡܐܡܪܐ ܕܡܪܝ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܠܘܬ ܬܐܘܦܘܡܦܘܣ. ܕܥܠ ܕܠܐ
ܚܫܝܫܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܘܚܫܝܫܘܬܗ [܀][9]

ܚܣܝܢ ܡܢ ܡܬܒܥܝܢ ܒܗ ܐܢܐ ܠܡܐܡܪ ܗܘܝܬ ܕܐܬܒܥܝܬ ܒܡܟܬܒܐ ܕܟܬܒܬ ܐܡܝܢ ܗܘܝܬ܀ ܡܛܠ ܕܒܥܝܬ
ܒܟܬܒܐ ܚܕ ܕܫܡܥܬܘ ܬܐܘܦܘܡܦܘܣ. ܕܠܐ ܚܫܝܫܐ ܗܘ ܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܕܝܢ ܒܗ ܡܬܬܠܝܛܘܬܐ܀

[1] *Joann.* VIII, 12. — [2] B ܡܢܗܪܐ. — [3] E codice additionali Musæi Britannici 12170, fol. 247 r°, col. 2. — [4] B ܡܢܗܪ. — [5] B ܕܠܟܠܗ. — [6] A ܩܕܝܡ. — [7] A ܕܐܬܐܡܪ. — [8] B ܕܐܬܡܫܚܐ. — [9] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 122 r°, col. 1.

ܐܝܟ ܕܒܫܘܐܠܐ ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܕܐܝܟܢܐ ܡܨܝܐ. ܘܠܐ ܬܐܡܪ ܕܐܠܗܐ ܠܐ ܢܣܒ ܠܢܦܫܗ ܚܫܐ ܐܘ
ܠܐܘܣܝܐ. ܘܟܕ ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܐܬܪܘܬ ܡܐܠܐ ܒܥܠܡܐ ܗܘܐ ܡܬܚܫܚ ܒܫܪܐ ܠܗ. ܐܠܐ
ܠܚܕܐ ܡܢ ܡܫܬܘܕܥܢ ܗܘܬ ܕܐܦܢ ܘܐܣܬܟܠ ܒܪܘܚܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܩܢܘܡܐ ܡܢܗܘܢ ܕܐܬܚܫܘ
ܒܗܠܝܢ ܡܫܬܥܝܢ. ܘܟܕ ܡܛܠ ܒܗܠ ܐܝܟ ܕܐܬܐܡܪܘ. ܫܡܥ ܐܢܐ ܒܗܠܝܢ. ܟܕ
ܡܫܚ ܗܘܐ ܕܐܬܠ ܠܐܠܗܐ ܕܝܠܢ ܐܠܗܐ ܐܬܝܗܒ. ܘܐܬܐ ܠܡܫܡܫܘ ܘܩܡ ܒܗܠܝܢ.
ܘܡܢܐ ܕܐܡܪ ܗܘܐ. ܠܐܢܫ ܕܗܕܝܩܝܢ ܘܚܘܒܫܐ ܠܐ ܡܣܒܪܢ ܐܘ ܒܪܢܫܘܬܗܘܢ. ܐܦ
ܗܘ ܕܡܢ ܩܕܡܝܐ ܘܙܒܢܐ ܟܠ[1] ܡܕܡ ܒܫܟܝܢܘܬܐ ܕܐܒܘܗܝ. ܡܛܠ ܕܝܢ ܕܐܦ ܒܗ ܡܫܡܫܐ
ܒܗ: ܕܐܬܝܠܕ ܐܠܗܐ ܠܐܘܢ ܡܐܠܐ ܕܙܒܢܐ ܓܒ. ܚܙܐ ܐܢܐ ܡܕܡ ܕܗܘܐ ܐܝܟܢܐ ܒܚܘܫܒܐ.
ܕܐܬܚܙܝ ܕܒܫܘܠܐ ܕܚܝܝܐ. ܕܐܡܪܢ ܒܢܒܝܐ ܘܠܐ ܡܟܐ ܡܫܬܥܝܢ ܒܗ. ܟܕ ܡܫܬܠܡ ܒܗ
ܒܗܘܢ ܒܐܝܩܪܐ ܢܘܗܪܐ ܕܡܢܝܢ ܒܗܘܢ. ܕܡܐܠܐ ܫܡܝܐ ܒܗܘܢ ܡܬܐܡܪܝܢ ܀

ܟܕ ܕܝܢ ܡܟܝܠ ܫܠܝܐ ܗܘܐ ܡܢ ܒܠܥ ܡܐܠܐ ܗܘܝܐ. ܒܢܝܗ ܐܦ ܐܢܐ ܒܡܠܐܟܐ ܗܘܝܐ.
ܡܘܒܠܬܐ ܪܒܬܐ ܘܫܒܝܠܐ ܐܬܝܢ ܒܝ ܚܟܝܡܝܢ ܠܐܘܣܝܐ. ܟܕ ܙܟܐ ܕܚܝܝܐ ܐܝܟ ܕܦܓܪ ܐܢܐ
ܒܗܕܐ ܕܐܠܗܐ ܒܢܗ ܘܡܫܬܠܡ ܒܡܫܬܡܠܝܐ. ܟܕ ܡܫܬܠܡ: ܕܐܢ ܠܐ ܚܫܘܫܐ ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܒܗ
ܒܗܘܢ ܐܦ ܐܢܐ ܡܫܬܘܕܥ ܚܝܠܗ ܒܫܪܟܐ. ܕܐܝܟܢܐ ܡܨܝܐ ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܒܗܘܢ. ܕܐܠܗܐ ܠܐ
ܚܫܘܫܐ ܐܝܬܘܗܝ ܐܘ ܠܐܘܣܝܐ. ܘܟܕ ܒܚܫܐ ܫܠܝܐ ܗܘܐ ܗܘܐ ܚܝܠܗ ܐܝܟ ܕܐܡܪܢ ܗܘܘ.
ܠܡܐܠܘ ܐܦ ܐܢܐ ܠܐܘܣܝܘܬܗ. ܕܐܝܟܢܐ ܡܫܬܡܠܝܐ ܘܩܡ ܒܗܠܝܢ ܠܐܡܪ. ܗܘ ܕܝܢ ܗܘܝܐ
ܗܘ ܡܬܚܫܚ. ܕܐܢ ܒܫܠܐ[2] ܠܐ ܚܫܘܫܐ ܐܝܬ ܒܗ ܠܐܠܗܐ. ܠܐ ܡܢ ܡܕܡ ܡܣܝܐ ܕܢܣܒ ܐܝܠܐ
ܟܕ ܢܦܠ ܡܛܠ ܕܒܚܝܘܗܝ ܕܒܫܘܒܠܐ ܕܪܚܡܘܗܝ ܦܓܪ. ܐܢܐ ܕܝܢ ܐܡܪܬ ܠܗ. ܕܠܐ ܠܡܪܦ ܐܘ
ܠܐܘܣܝܐ. ܕܐܝܬ ܠܗ ܚܫܐ ܕܐܢܫܐ ܠܐܘܣܝܘܬܗ ܠܐܠܗܐ. ܘܚܫܐ ܕܪܚܡܘܗܝ ܐܝܟ ܒܥܠܡܐ
ܪܚܡܘܗܝ. ܐܢ ܓܝܪ ܡܕܡ ܕܙܟܐ ܐܠܗܐ ܠܐ ܡܨܐ ܗܘܐ ܚܫܐ ܗܘ ܕܟܠ ܕܦܓܪ ܒܗܠ ܐܠܗܐ. ܕܐܡܪܝܢ
ܕܒܝܢ ܪܚܡܘܗܝ ܠܐܢܫ ܚܫܐ ܕܪܚܡܘܗܝ. ܗܢ ܕܢܣܒ ܘܠܐ ܠܗܘܐ. ܕܗܘܝܐ ܒܦܓܪܘܗܝ ܐܝܟ ܕܐܦ
ܡܛܠ ܗܘܝܐ ܕܡܬܕܪܢܐ ܡܚܝܠ. ܘܐܝܟ ܚܫܐ ܕܐܢܫܐ ܒܫܡܥܘܢܘܗܝ ܠܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܐܦܠܐ
ܕܢܣܒ ܟܠ ܐܦ ܐܘ ܠܐܘܣܝܐ. ܕܚܫܐ ܚܝܠܬܐ ܕܐܢܫܐ. ܐܝܟ ܕܟܠܐ ܠܐܠܗܐ ܡܢ ܡܕܡ ܡܢ
ܕܢܦܫܗ ܡܕܡ ܕܙܟܐ. ܡܛܠ ܕܗܘܝܐ ܗܠܐ ܒܝ ܕܐܡܪ. ܕܡܛܠ ܗܘ ܡܢ ܒܗܠ ܘܒܡܕܡ ܠܐ
ܡܫܬܡܠܝ. ܐܘ ܠܐ ܢܚܫ ܐܘ ܡܬܡܠܝ. ܕܐܠܗܐ ܒܚܫܘܫܘܬܗ ܐܝܬܘܗܝ ܒܗ ܚܠܘܬܐ. ܘܡܛܠ ܡܢ ܟܠ
ܘܡܫܬܡܠܝ ܠܗ ܒܗܠ. ܘܐܝܟ ܚܫܐ ܕܐܢܫܐ ܡܕܡ ܠܐ ܢܣܒ[3]. ܡܬܢܣܝܐܐ ܗܘ ܗܘ ܒܗܠ
ܕܢܫܬܘܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܚܝܘܬܐ ܡܫܬܚܕܐ ܀

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 122 v°, col. 2. — [2] *Ibid.* col. 3. — [3] *Ibid.* fol. 123 r°, col. 1.

ܒܠ ܬܐܘܦܘܡܦܘܣ ܒܬܪ ܗܟܢ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܬܗܘܐ ܗܟܢܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ. ܕܐܠܗܘܬܗ ܕܐܠܗܐ
ܒܪ ܚܐܪܐ. ܠܐ ܓܝܪ ܡܬܬܪܝܨܝܢ ܕܢܦܩܘܢ ܡܢ ܐܠܗܘܬܐ ܚܐܪܘܬܐ. ܐܠܐ ܠܐ ܡܪܝܢ ܗܘܐ ܦܘܫ
ܦܬܓܡܝܢ ܒܡܘܐܡܝܢ. ܐܘ ܡܬܚܫܒܐ ܡܘܡܝܐ ܒܪܥܝܢܘܗܝ. ܐܢܐ ܓܝܪ ܗܘܝܬ ܡܠܠܬ. ܕܐܢ ܠܐ
ܚܫܘܫܐ ܗܘ ܐܠܗܐ. ܐܢܬ ܕܝܢ ܒܗܘܢ ܦܬܓܡܐ ܕܡܠܠܬ. ܐܘܕܝܬ ܕܐܠܗܐ ܠܐ ܚܫܘܫܐ
ܐܝܬܘܗܝ. ܐܘܕܝܬ ܬܘܒ ܐܢܐ ܡܠܠܬ. ܕܐܢ ܠܐ ܡܬܒܥܐ ܡܢ ܟܝܢܗ ܠܐ ܚܫܘܫܐ. ܕܢܩܒܠ ܚܫܐ
ܐܢܫܐ. ܡܛܠ ܕܟܝܢܗ ܠܡܩܒܠܘ ܘܠܐ ܡܬܡܫܟܚܢܐ ܐܝܬܘܗܝ. ܐܢ ܡܫܟܚ ܗܘ ܡܢ ܢܦܫܗ ܠܐ
ܡܬܚܠܐ ܕܢܚܫ: ܡܛܠ ܕܒܟܝܢܗ ܐܝܟ ܕܐܝܬܘܗܝ ܐܝܬܘܗܝ: ܡܛܠ ܠܐ ܚܫܘܫܘܬܐ ܕܟܝܢܗ. ܙܢܐ
ܗܘܬ ܕܐܬܡܪܬ ܐܘ ܐܢܐ ܡܢ ܢܦܫܝ ܐܠܗܐ ܕܟܝ ܢܘܟܪܝܬ ܒܟܝܢܐ ܦܘܫܐ. ܘܡܛܠ ܚܕܬܘܬܗ
ܡܢ ܣܘܟܝܢ. ܒܫܘܪܐܬܐ ܓܝܪ ܕܣܘܟܠܐ ܐܡܪܢ. ܕܐܢ ܡܢܐ ܐܠܗܐ ܠܐ ܚܫܘܫܐ ܕܢܚܫܘܢ ܡܢܝܢ
ܘܠܐ [1] ܗܘܐ ܠܗ ܡܛܠܬܐ ܕܠܐ ܚܫܘܫܐ ܐܝܬܘܗܝ ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ. ܐܠܐ ܐܦ ܗܘܐ ܢܦܠ ܒܪܢܫܐ.
ܗܘ ܕܡܢ ܐܒܘܗܝ ܠܗ ܡܫܬܠܛ ܡܬܐܡܪ. ܕܐܢ ܟܝܢܗ ܡܠܡ ܠܡܫܡܠܝܘ ܪܓܝܢܗ. ܡܕܝܢ ܦܪܘܫ
ܗܘ ܒܟܠ ܡܕܡ. ܐܢ ܕܝܢ ܗܘ ܠܐ ܡܫܬܡܠܝܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܠܐ ܡܬܒܨܪܢܘܬܐ ܗܝ ܕܢܦܠ ܐܢܫܐ.
ܐܡܬܝ ܠܐ ܒܡܫܬܡܠܝܘܬܗ ܐܦܠܐ ܒܟܝܢ ܦܬܓܡܐ ܘܐܡܪ. ܕܟܝܢܗ ܡܠܡ ܠܡܫܡܠܝܘ ܪܓܝܢܗ.
ܐܡܬܝ ܕܐܦ ܡܢ ܡܕܡ ܐܡܪܬ ܕܢܚܫ ܗܘ ܟܝܢܗ ܠܐ ܚܫܘܫܐ ܡܢ ܪܓܝܢܗ ܐܦ ܟܕ ܐܠܗܐ ܗܘ.

ܘܟܕ ܒܟܠ ܦܓܪܐ ܡܢ ܐܒܝܢ ܕܐܬܡܠܟܘ. ܡܫܡܠܝܢ ܗܘܘ ܒܗܘܢ ܦܬܓܡܝܢ ܕܠܗܘܢ
ܗܘܠܠܐ. ܡܢܝܐ ܦܢܫ ܦܬܓܡܐ ܡܬܚܠܛ ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܗܟܢܐ. ܕܒܪܢܫܐ ܐܢܐ ܕܐܠܗܘܬܗ
ܪܘܒܒܗ ܡܢ ܦܓܪܐ ܘܢܦܫܐ ܐܘ ܡܢܐ ܒܪܢܫܝܐ ܬܐܘܦܘܡܦܐ. ܦܢܝܢ ܗܘ ܒܗ ܕܠܐܡܪ
ܘܢܦܬܠܠܢ. ܕܠܐ ܡܟܐ ܦܪܫ ܡܕܡ ܕܦܓܥ ܠܟܝܢܗ. ܡܛܠ ܕܒܠܠܐ ܕܟܝܢܗ ܘܟܪܝܬܐ
ܕܦܓܪܗ. ܐܦܪܐ ܗܝ ܒܡܬܘܡܐ ܕܒܟܘܕܗ. ܡܛܠ ܗܘ ܡܦܢܐ ܕܐܢܫܐ ܕܢܚܫ ܡܢܗ.
ܢܣܒ ܗܘ ܡܢܗ ܚܝܘܬܐ ܕܦܬܟܪܘܬܐ ܕܟܝܢܗ ܒܡܩܒܠ ܕܠܐ ܡܬܐ ܡܕܡ ܕܡܬܪܒܝܐ [2] ܒܪܗ.
ܕܐܡܛ ܒܡܠܐ ܡܢܗܘܢ ܒܓܒܗ. ܡܛܠ ܗܘܐ ܒܟܘܠ ܡܕܡ ܦܐܝܫ ܗܘ ܒܡܬܠܡܕܡ ܡܢ
ܒܟܘܕܗ ܗܘ ܒܪ ܐܢܫܐ. ܡܬܡܕܡ ܓܝܪ ܕܒܡܬܘܡܐ ܡܬܡܕܝܢ ܘܡܬܠܠܐ: ܡܢ ܡܦܘܬܐ ܕܟܠ
ܒܟܠ ܓܝܪ ܗܘ. ܐܘܦ ܟܕ ܗܘܬ ܕܢܦܠ ܒܗܘ ܚܝܠ ܐܠܗܐ ܕܠܐ ܡܬܡܫܟܚ ܘܠܐ ܡܬܚܫܚ.
ܘܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢܗܘܐ ܓܝܪ ܟܡܕܡ. ܕܠܐ ܒܡܬܘܡܐ ܘܠܐ ܠܐܢܫܐ ܘܠܐ ܠܚܒܪܐ ܘܠܐ ܒܡܪܕܘܬܐ.
ܘܠܐ ܒܫܠܬܐ ܘܠܐ ܒܪܟܘܬܐ ܘܠܐ ܒܚܘܪܢܐ ܡܬܡܕܝܢ. ܚܝܠܐ ܕܝܢ ܕܒܟܘܠ ܐܦܠܐ ܘܡܢ ܡܕܡ ܠܐ
ܡܬܕܒܪܐ. ܟܠ ܡܕܡ ܡܢܐ ܒܡܬܘܡܐ. ܘܡܛܠ ܒܡܬܚܫܚܘܬܗ ܐܘ ܬܐܘܦܘܡܦܐ ܠܠ ܐܠܗܐ. ܕܗܘܐ
ܒܡܬܘܡܐ ܪܓܝܢܗ ܡܠܡ ܒܗܘܢ. ܕܗܘܝܢ ܢܦܫܗ ܒܚܝܠܐ. ܐܦ ܐܝܬܘܗܝ ܐܠܗܐ ܒܟܝܢܗ ܠܐ

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 123 r°, col. 2. — [2] *Ibid.* fol. 123 r°, col. 3.

ܣܘܟܠܐ. ܙܢܝܐ ܓܝܪ ܕܐܬܝܠܕܘܬܐ ܠܐ ܡܬܦܫܩܝܢ ܡܢ ܗܢܐ ܐܠܗܘܬܐ ܡܫܡܫܐ ܦܓܪܐ. ܕܒܟܠ ܐܝܟ
ܐܠܗܐ ܐܝܟ ܕܐܠܗܘܗܝ· ܐܠܐ ܟܕ ܡܕܡ ܐܠܗܐ ܗܘ ܒܗ· ܡܟܝܠ ܘܟܠܗ ܒܪܢܫܐ ܕܡܘܬܐ ܘܡܟܝܢܐ
ܐܠܗܘܬܐ ܘܟܕ ܙܢܝܐ ܠܐ ܡܫܬܚܠܦܐ ܐܠܗܘܬܗ. ܕܗܘ ܡܢܗ ܢܦܩ ܘܗܘ ܒܗ ܦܐܫ· ܘܗܘ
ܡܢܗ ܘܒܗ ܘܠܘܬܗ ܟܠ ܡܕܡ ܡܢܐ ܠܥܠܡܝܢ[1] ܘܠܐ ܡܬܦܠܓܐ ܒܗܘܝܐ ܦܓܪܢܝܐ ܙܢܝܐ ܡܢ
ܒܢܝܢܐ ܠܐ ܣܘܟܠܐ. ܗܘ ܕܐܠܗܘܗܝ ܒܟܠ ܐܦ ܐܝܟ ܕܐܠܗܘܗܝ ܠܥܠܡܝܢ ܡܕܡ ܕܙܢܐ. ܐܡܪܐ ܓܝܪ
ܕܟܕ ܗܘ. ܘܗܘ ܟܕ ܒܗ ܡܬܚܙܐ ܟܠܗ ܐܠܗܘܬܐ ܕܡܢ ܦܓܪܐ ܕܡܕܡ ܠܐ ܡܬܦܠܓܐ ܠܥܠܡܝܢ
ܡܕܡ ܕܙܢܐ. ܡܛܠ ܕܒܗ ܡܢ ܐܠܗܐ ܡܫܬܟܚܐ ܕܐܠܗܘܬܗ ܕܒܡܘܬܐ ܕܦܓܪܗ ܐܠܗܝܐ ܐܠܗܘܬܐ.
ܒܢܝܗܘܢ ܓܝܪ ܡܢܗܘܢ ܕܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ· ܡܢ ܒܢܝܐ ܕܠܐ ܕܡܢ ܒܦܓܪܐ. ܐܡܪܝܢ ܕܐܠܗܘܬܐ.
ܐܡܪܐ ܕܝܢ ܡܢ ܢܦܫܐ ܡܓܝܪ. ܡܛܠ ܕܙܢܝܐ ܕܡܢ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܠܐ ܦܠܓܝܢ ܒܗܘܢܗ·
ܡܬܥܒܪܢܘܬܐ ܡܢ ܦܓܪܐ ܠܐ ܢܦܫܐ ܒܗܘܢ ܕܢܦܫܗܘܢ ܙܢܝܐ ܡܕܡ ܕܦܩܕ ܟܠ ܙܢܝܐ ܕܟܠ
ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܕܙܢܝܗܘܢ. ܒܗܢ ܕܙܢܝܐ ܕܡܬܦܠܓܐ ܡܢ ܕܚܒܪܗ ܐܠܐ ܗܘ ܒܡܫܡܫܢܘܬܗ. ܒܟܠ
ܡܕܡ ܕܡܫܬܡܥ ܡܕܡ ܕܙܢܐ. ܗܢ ܕܝܢ ܕܗܘ ܒܦܓܪܗܘܢ ܐܠܗܘܬܐ ܦܓܪܐ ܘܡܫܡܫܢܐ ܕܠܐ
ܡܫܬܚܠܦ. ܒܦܓܪܗ ܕܝܢ ܒܟܠ ܡܫܡܫ. ܘܟܠ ܕܗܘܐ ܘܐܠܗܘܬܐ ܦܠܓܐ ܡܢܗ ܐܠܗܘܬܐ.
ܘܡܛܠ ܡܢ ܒܟܠ. ܕܐܠܗܘܬܐ ܦܘܠܓܐ ܠܐ ܡܫܬܚܠܦܐ. ܕܡܫܬܚܠܦ ܡܛܠ ܡܢ ܟܠ ܒܢܝܢ[2].
ܐܡܬܝ ܕܡܢ ܩܕܡ ܐܡܪܐ. ܕܗܘ ܒܟܠܗ ܐܠܗܘܬܐ ܡܫܬܐ. ܘܠܐ ܡܬܒܣܬ. ܘܠܐ ܡܣܬܟܠ ܒܟܝܢܗܬܐ
ܕܗܘܐ ܗܘ ܐܠܗܘܬܐ. ܘܟܕ ܙܢܝܐ ܦܓܪܐ ܕܠܐ ܡܬܦܫܩ ܘܠܐ ܡܬܦܪܫ ܘܠܐ ܡܬܚܠܦ. ܘܠܐ
ܡܬܡܫܟܢ ܘܠܐ ܡܬܦܠܓܐ ܘܡܢ ܡܕܡ ܠܐ ܚܣܝܪ. ܘܡܢ ܟܠ ܢܦܫ ܡܫܠܡ. ܘܗܘ ܒܗ
ܡܬܦܫܩ ܒܟܠ ܡܕܡ ܕܡܬܦܠܓܐ ܠܥܠܡܝܢ· ܕܡܢ ܒܡܕܡ ܕܒܟܠ ܡܢ ܒܢܝܗ ܠܐ ܗܘܐ ܒܗ.
ܡܦܫܩ ܕܢܦܫ ܡܢ ܦܓܪܐ. ܘܡܕܡ ܒܟܝܢܗ ܠܐ ܡܫܬܚܠܦ. ܘܠܐ ܡܬܚܠܦ. ܘܡܫܬܚܠܦ ܡܕܡ
ܠܐ ܡܕܡ· ܘܐܠܗܘܬܐ ܒܗ ܚܝܠܐ ܘܡܬܦܠܓ ܙܢܝܐ ܟܠ ܒܟܠ. ܘܒܚܝܠܐ ܕܚܝܠܘܬܗ ܕܚܠܝܢ ܡܢ
ܟܠ. ܟܠ ܡܕܐ ܠܥܠܡܝܢ· ܠܐ ܡܬܦܠܓ ܐܝܟܢܐ ܐܘ ܒܣܘܟܠܐ ܟܠ ܗܢܘ ܣܟܠܐ ܐܝܟ ܒܟܠ.
ܕܒܡܕܡ ܙܢܝܐ ܠܐ ܡܬܦܠܓܐ ܒܟܠ ܡܢ ܣܘܟܠ· ܕܡܬܦܠܓܐ ܡܢ ܡܕܡ. ܡܢ ܚܝܠܐ ܕܡܫܬܪܝܐ
ܕܙܢܝܗ ❖

ܟܠ ܕܝܢ ܐܦܣܩܘܦܐ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܗ ܚܙܝ ܐܢܐ ܐܦ ܐܢܐ ܐܘ ܡܫܟܚܐ ܒܡܫܝܚܘܬܐ· ܕܙܢܝܐ
ܡܫܬܚܠܦܐ ܘܚܠܝܨܐ ܡܫܬܪܝܐ ܘܡܫܬܠܡܐ[3] ܕܟܠܟܠ ܐܝܟ ܒܗ ܠܐܒܐ. ܘܠܐ ܕܦ ܙܢܝܐ ܕܐܢܫ
ܡܫܬܪܐ ܒܠܐܡܪ ܕܗܘܐ ܡܢܗ ܐܠܐܡܪ. ܗܢ ܕܝܢ ܕܐܢܐ ܒܟܢܫ ܡܬܦܠܓܝܢ ܗܘܝܐ ܗܘܐ ܐܠܗܘܬܐ·
ܕܠܝ ܗܘ ܕܒܠܐ ܕܐܬܝܠܕܘܬܐ ܗܘ ܡܢܗ ܠܐ ܡܬܦܠܓܐ ܕܢܦܫ. ܘܗܘ ܐܠܗܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܠܐ ܣܘܟܠܐ· ܐܠܐ

[1] E cod. addit. Mus. Brit. 12156, fol. 123 v°, col. 1. — [2] *Ibid.* fol. 123 v°, col. 2. — [3] *Ibid.* fol. 123 v°, col. 3.

ܡܢܛܠ ܒܘܡܒܠܐ ܙܒܢܝܢܗ ܕܐܬܒܪܝ ܚܝܐ. ܗܘ ܕܡܘܒܠ ܠܗ ܘܠܐ ܦܠܐ ܠܗ܇ ܕܢܣܒ ܗܟܝܠ
ܠܡܬܩܢܘ ܢܘܗܪܐ ܕܡܢܝܢ ܒܠܒܗܘܢ ܕܢܒܠ ܦܘܠܚܢܐ ܐܠܗܝܐ. ܕܐܦ ܕܝܢ ܢܩܘܡ ܒܘܡܒܠܐ
ܗܟܢ ܦܘܩܕܢܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܒܠܚܘܕ ܕܡܘܒܠ ܡܬܠܡܕܝܢ܇ ܐܠܐ ܐܦ ܡܕܝܢܐ ܦܪܝܫܐ ܒܝܫܐ ܕܠܒ.
ܕܦܫ ܗܘ ܟܕ ܕܐܬܚܙܝ ܘܡܬܕܒܪܐ ܕܟܠ ܒܗܠܝܢ܇ ܫܠܡ ܠܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܗܟܘܬ ܕܡܥܒܕܢܘܬܗ
ܕܐܬܒܪܝ ܘܡܬܡܠܝܢܗ ܕܒܢܝܢܬܐ ܙܒܠܐ ܐܢܐ ܕܗܘܐ. ܐܬܦܠܓܬ ܕܐܟܝܢ ܘܐܟܙܢܐ. ܕܠܝ ܗܘܐ ܠܗ
ܡܬܩܢܢ ܗܘܐ ܣܘܥܪܢܐ ܠܐܠܗܐ ܕܢܗܘܐ ܒܝܬ ܐܢܫܐ. ܗܟܘܬ ܕܒܢܝܢܗ ܠܐ ܡܫܘܚܐ ܒܟܠ ܐܝܟ
ܐܝܟ ܕܐܬܗܘܝ ܐܬܗܘܝ܇

ܐܢܐ ܕܝܢ ܐܡܪܢܐ ܠܗ[1]܇ ܣܟܠܬܢܘܬܐ ܡܥܕܪܢܘܬܐ ܐܘ ܠܐܦܘܣܝܣ ܡܢ ܗܢܘܢ ܦܘܩܕܐ ܕܐܦܘܣܛܘܠܘܣ
ܙܒܠܐ ܐܢܐ ܕܐܬܚܫܒ ܒܝ ܡܬܒܪܝܢܐ ܒܢܝܢܗܘܢ ܠܗܘܢ ܦܘܠܚܢܐ ܘܒܗܠ ܣܘܥܪܢܐ ܕܒܝܫܬܐ ܘܡܬܥܕܪܐ
ܐܠܗܝܐ. ܗܢܘܢ ܕܒܡܬܩܢܘ ܢܘܗܪܐ ܕܡܢܝܢ ܒܗܠܝܢ ܐܠܗܝܐ. ܒܚܕܐ ܡܢܗܘܢ ܒܚܕܐ ܐܘ
ܐܦܘܣܛܘܠܐ. ܘܡܢ ܒܥܒܕܝܢ ܢܘܗܪܐ. ܒ ܡܢܗ ܒܥܒܕܝܢ ܡܢܘܡܥܕܪܢܘܬܐ ܡܢܗܘܢ ܕܡܢܝܢ ܒܗܠܝܢ
ܡܬܐܡܪ. ܚܝܐ ܗܘܝܢ ܗܘ ܗܘܐ ܚܝܐ܇ ܐܡܪ ܕܐܠܗܐ ܡܢܗܘܢ ܕܠܐ ܡܬܒܪܝ ܘܟܠܗ ܠܐ ܦܠܐ
ܡܬܕܒܪܐ. ܐܡܪ ܕܝܢ ܕܒܡܬܒܪܝܢܐ ܘܡܬܕܒܪܢܐ ܕܣܘܥܪܢܐ ܩܢܝܐ ܕܟܢܫ ܐܢܫܐ܇ ܙܒܢܐ ܕܐܠܗܘܬܐ
ܡܬܐܡܪ. ܗܘܝܢ ܠܐ ܐܡܪܝܢ ܕܚܝܐ ܐܠܗܘܬ ܕܐܠܗܐ. ܕܒܥܒܕܘܒܗ ܘܐܦ ܒܡܬܐܢܫܢܘܬܗ
ܕܡܬܐܡܪ ܡܢ ܒܗܠܝܢ. ܗܘ ܐܠܗܐ ܒܟܝܢܗ ܐܝܬ ܥܡܗ. ܗܟܘܬ ܗܟܢܐ ܕܦܫܛ ܒܟܠ ܕܒܢܝܢܗ
ܡܢ ܕܡܬܐܡܪ ܡܬܒܪܝܢܐ. ܘܡܬܒܪܝܢܐ ܕܐܝܩܪܐ ܒܗܘܠܐ ܠܐܝܬ ܡܢ ܕܠܐܠܗܐ ܡܬܡܪ܇ ܘܡܢ ܡܬܒܪܝܢܬܐ
ܕܗܘܐ. ܒܥܒܕܝܢܬܐ ܕܠܐ ܦܘܠܚܢ ܥܒܠ ܗܘܐ. ܒ ܙܒܠ ܐܠܗܐ ܕܡܢ ܗܟܢ[2] ܢܒܥܘܗܝ. ܠܗ ܚܝܐ
ܡܫܬܡܥ ܠܐܠܗܐ. ܗܢܘܢ ܕܒܢܝܢܗ ܒܗܘܕܢܐ ܕܟܠ ܚܝܐ ܐܬܒܛܠܘ ܒ ܗܘ ܒܝܬ ܡܠܐ ܦܘܠܚܢܐ
ܘܠܐ ܡܫܘܚܐ܇ ܒܟܝܢܗ ܠܐ ܡܫܘܚܘܬܐ ܗܘܝ. ܡܢܗܘܢ ܟܕ ܕܢܣܒ ܗܢܘܢ ܗܘ ܗܘܐ ܒܚܝܐ.
ܐܡܪ ܕܡܬܒܪܝܐ ܕܚܝܐ ܡܬܒܪܝܢܐ ܡܢܗܘܢ ܒܠܗܘܢ. ܒܟܕ ܡܢ ܙܒܢܝܢܗ ܕܗܘܐ ܕܢܣܒ. ܗܘ ܕܝܢ
ܕܒܢܝܢܗ ܥܠܠ ܡܫܘܚܘܬܐ ܕܒܝܢܗ ܒܡܬܒܪܝܢܐ ܕܟܠ ܚܝܐ ܒܟܠܐ ܡܬܒܪܝܢ: ܒܗܠܝܢ ܠܐ ܐܡܪܝܢ
ܕܒܟܠ ܐܢܫ ܚܝܐ. ܐܦ ܢܣܒ ܒܙܒܢܝܢܗ ܡܬܐܡܪܢܐ ܕܚܝܐ. ܗܐ ܗܟܘܬ. ܚܝܐ ܚܝܐ ܐܦ
ܠܐܦܘܣܝܣ. ܐܡܪ ܕܙܒܢ ܕܡܬܚܙܝܢ ܢܣܒܘܢ ܠܐܦܘܣܝܣ ܕܐܬܒܪܝ ܕܡܢ ܒܪܝܬܐ ܟܝܢܐ ܙܕܝܩܝܢ.
ܕܒܢܝܢܐ ܡܬܒܪܝܢ ܒܥܕܠܐ ܕܐܬܥܒܕܬܐ ܕܒܪܝܬܐ ܠܗ ܢܣܒܘܢ. ܗܟܘܬ ܦܘܩܕܐ ܕܢܣܒܐ
ܕܗܘܝܐ ܒܗܘܢ ܡܢ ܡܬܒܪܝܢܐ ܕܒܪܝܬܐ ܕܡܬܒܪܝܐ ܕܐܦܘܣܝܣ ܕܡܬܒܪܝܢܐ. ܡܬܒܪܝܐ ܙܒܢܗ
ܘܡܬܕܒܪ ܕܐܬܢܝܚ. ܒ ܦܘܩܕܢܗ ܡܠܐ ܒܝܬ ܡܬܒܪܝ܇ ܘܙܒܢܝܢܗ ܡܬܒܪܝܢ܇ ܘܡܬܦܩܕܢܐ ܕܒܢܝܐ
ܡܬܐܡܪ. ܒ ܡܢܗܘܢ ܒܒܪܝܬܐ. ܘܡܬܒܪܝܐ ܕܦܘܩܕܢܗ ܒܦܘܠܚܢܐ[3] ܡܢܗܘܢ ܘܡܬܒܪܝ ܙܒܢܐ

¹ E cod. addit. Mus. Brit. 12156, fol. 124 r°, col. 1. — ² *Ibid.* fol. 124 r°, col. 2. — ³ *Ibid.* fol. 124 r°, col. 3.

ܠܐ ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܐܡܪܝܢ ܕܐܠܗܘܬܗ. ܡܛܠ ܦܘܪܫܢܐ ܕܫܘܚܠܦܐ ܕܗܘܐ ܡܢܗ. ܘܡܢ ܩܢܘܡܐ
ܕܡܫܝܚܐ ܠܐ ܡܫܬܕܪܝܢ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܐܬܚܝܕܘ ܕܡܡܫܠܐ ܠܡܡܫܬܐ ܕܟܝܢܐ ܒܓܘܫܡܗ. ܘܡܛܠ
ܕܡܛܠ ܕܝܢ ܕܡܩܒܠ ܕܫܡܥ ܗܘܐ ܠܗ ܒܡܠܬܐ ܕܐܘܠܨܢܐ ܕܐܫܬܘܬܗ. ܗܟܝܢ ܩܒܠ ܒܣܒܪܬܐ
ܒܡܫܝܚܐ ܦܪܝܫܐ. ܟܕ ܫܘܚܠܦܐ ܕܟܝܢܘܗܝ ܒܓܒܠܐ ܠܗ ܘܡܢܝܢܐ ܠܗ. ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܢܘܡܐ
ܕܡܫܝܚܐ ܕܒܪܗ ܩܐܡ ܗܘܐ. ܘܡܢܝܢ ܠܐ ܐܠܦܝܢ ܒܠܒܝܐ ܐܚܪܢܐ ܕܐܝܟ ܢܦܫܗ. ܘܡܛܠ
ܕܐܝܟ ܕܠܡܫܡܫܬܐ ܕܐܫܬܘܬܐ ܕܦܓܪܐ. ܡܛܠ ܕܚܙܝܢ ܕܒܓܒܪܐ ܕܐܝܬ ܐܚܪܢܐ ܕܗܘܐ ܒܠܗܘܢ. ܢܦܫܐ
ܫܘܚܠܦܐ ܒܟܬܝܒܬܐ. ܕܡܢܗ ܠܡܫܘܚܬܐ ܕܡܫܬܪܝܐ ܡܢ ܓܒܪܗ ܢܦܫܗ. ܘܐܡܪܝܢ ܗܟܢܐ ܠܐ
ܢܐܡܪ. ܠܐ ܗܘ ܕܐܠܗܘܬܗ ܓܝܪ ܒܫܘܪܝܗܘܢ. ܘܡܛܠ ܡܢ ܗܘܝܐ ܦܪܝܫܐ. ܘܡܫܬܪܝܢ ܡܢ
ܓܒܪܐ ܘܠܐ ܚܝܠܗ ܒܣܦܪܐ. ܘܡܫܬܪܐ ܡܢ ܗܘܟܢܐ. ܕܟܠܐ ܫܘܡܠܝܗ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܚܝܠܐ. ܟܕ ܗܘ
ܚܝܠ ܒܣܒܪܗ ܚܝ. ܗܘ ܓܝܪ ܠܐ ܫܘܡܠܐ. ܚܝܠ ܗܘܐ ܒܣܦܪܐ. ܕܒܗ ܚܝܠ[1] ܚܝܫܘܢ. ܟܕ ܗܘ
ܠܐ ܫܘܡܠܝܐ ܒܣܒܪܗ ܠܐ ܫܘܡܠܝܗ ܚܝܠܗ. ܗܘ ܓܝܪ ܡܒܝܪ ܕܡܫܬܝܢ ܚܝܠ ܒܟܠ ܫܘܡܠܐ.
ܗܘ ܟܕ ܗܘ ܡܫܬܪܝ ܠܐ ܫܘܡܠܐ ܒܣܒܪܗ ܒܟܠ ܚܝܠ. ܕܒܚܝܠ ܟܠܗ ܫܘܡܠܝܗ ܚܝܠ ܗܘܐ. ܡܛܠ
ܓܝܪ ܕܚܝܠ ܒܡܫܬܪܝܢܘܬܗܘܢ ܚܝܠܗ ܒܡܬܦܫܬܗ ܕܒܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܐܚܪܢܐ ܐܡܪܝܢ ܚܝܢ
ܕܐܠܗܘܬܗ. ܐܠܐ ܐܢ ܫܘܡܠܝܗܘܢ ܕܚܝܠܐ. ܐܢ ܓܝܪ ܒܟܠܗ ܕܐܬܡܢܥ. ܐܡܪܝܢ ܕܒܟܠ ܡܢ ܦܪܨܘܦܐ ܠܐ
ܚܝܠ ܒܡܫܘܚܬܐ ܕܡܢܝܗ: ܐܠܐ ܡܫܘܡܠ ܐܝܟ ܕܐܠܗܝܢ ܒܟܠ ܚܝܠ: ܡܟܝܠ ܗܘ ܕܒܦܓܪܐ ܗܘܒܠ ܟܠܗ
ܕܡܫܘܚܬܐ: ܡܛܠ ܕܒܝܘ ܕܐܬܡܢܥ ܠܐ ܫܘܡܠܐ ܗܘ. ܘܐܝܟ ܡܫܘܚܬܐ ܕܚܝܠܐ ܠܐ ܢܬܬܟܠ.
ܐܡܪܝܢ ܠܐ ܢܐܡܪ ܕܗܘ ܠܐ ܫܘܡܠܐ ܫܘܡܠܝܗܘܢ ܗܘܐ ܕܚܝܠ. ܗܘ ܓܝܪ ܕܒܡܫܘܚܬܐ ܠܐ ܡܬܚܡܝܢ: ܘܡܢ
ܕܣܟܐ ܠܐ ܡܬܬܪܝܡ. ܐܡܪܝܢ ܠܐ ܫܘܡܠܝܗܘܢ ܕܚܝܠ ܢܬܬܟܠ. ܐܦ ܒܓܘܫܡܗ ܢܦܪܘܫ
ܒܡܬܦܫܬܗܘܢ ܐܘ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܠܐ ܫܘܡܠܐ ܐܠܗܘܬܗ. ܗܘ ܕܡܢ ܚܝܠ ܒܣܒܪܗ ܠܐ ܡܬܝܕܥܐ. ܐܘ
ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܠܐ ܡܫܘܐܐ ܐܠܗܘܬܗ. ܗܘ ܕܗܘܐ ܒܡܫܘܚܬܐ ܡܢ[2] ܡܫܘܚܬܐ ܠܐ ܐܬܐܚܕ. ܡܫܘܚܬܗ ܓܝܪ
ܕܡܫܘܚܬܐ ܗܘܐ ܠܗ ܡܫܬܟܚܐ ܠܐ ܡܬܐܚܕܢܝܬܐ ܕܟܠܗܘܢ ܕܟܠ ܡܫܘܚܬܐ. ܫܘܡܠܐ ܗܘ ܕܚܝܠ. ܠܐ
ܫܘܡܠܝܗ ܕܟܠܗܘܢ ܟܕ ܗܘܐ ܒܚܝܠܐ. ܐܢ ܓܝܪ ܓܒܪܘܬܐ ܐܡܪܝܢ ܕܐܠܗܝܢ ܒܟܠܗܘܢ: ܫܘܡܠܝܢ
ܩܢܘܡܝܢ ܒܡܫܝܚܐ ܕܐܡܪܝܢ ܕܐܠܗܝܢ ܕܡܬܚܫܚܝܢ: ܘܫܘܡܠܝܢ ܠܐ ܫܘܡܠܐ ܡܬܩܪܝܢ. ܒܟܠ
ܐܠܗܝܬܐ ܐܝܟ ܕܡܫܬܟܠ. ܕܚܝܠ ܕܟܠܗܘܢ ܗܘܐ ܫܘܡܠܝܗܘܢ ܕܚܝܠ. ܐܡܪܝܢ ܕܐܦ ܦܪܨܘܦܐ ܒܡܫܘܚܬܐ
ܕܒܠܐ ܐܬܡܢܥ. ܕܒܡܫܘܚܬܐ ܦܩܕܬ ܘܗܘ ܟܠܗ ܡܢ ܦܪܨܘܦܗ ܕܡܠܐ ܗܘ ܕܒܡܫܘܚܬܗ. ܟܠܗܘܢ
ܕܝܢ ܗܘ ܕܐܠܗܘܬܗ ܫܘܡܠܝܐ ܒܓܘܫܡܗ. ܘܠܐ ܫܘܡܠܐ ܒܐܠܗܘܬܗ. ܟܕ ܡܟܠ ܒܟܠܗܘܢ ܚܝܠ.
ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܒܟܠ ܫܘܡܠܝܗ ܦܘܫ. ܐܦ ܢܦܫ ܢܦܫܐ ܕܦܪܨܘܦܐ ܘܕܢܦܐ. ܡܛܠ ܕܚܝܠ ܕܟܠܗܘܢ

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 124 v°, col. 1. — [2] Ibid. col. 2.

ܣܠܩܬܗ ܗܘ ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ܀ ܐܦ ܗܘܐ ܒܣܪܐ. ܗܘܠ ܓܝܪ ܐܝܟ ܕܐܡܪܝܢ ܕܐܠܗܘܬܗ ܒܡܣܝܒܠܘ ܚܫ̈ܐ
ܕܠܐ ܚܫܘܫܘܬܗ ܘܠܐ ܡܫܬܢܝܢܘܬܗ܀ ܐܡܪܝܢ ܕܗܘܐ ܒܡܫܘܚܬܐ ܕܟܠ ܚܫܐ. ܘܗܘ ܕܝܢ ܗܘ ܟܠ
ܚܫ̈ܐ ܕܒܣܪܐ. ܟܕ ܗܘ ܢܦܫܐ ܢܗܘܐ ܡܬܚܫܢܐ [1] ܕܢܗܘ ܩܕܝܡ ܕܐܬܚܫܒ. ܠܐ ܓܝܪ ܣܓܝܐ ܗܘܐ
ܒܗ ܒܗܘ ܠܐ ܡܬܚܫܢ ܕܐܠܗܘܬܗ ܠܐ ܡܬܚܫܐ܀ ܐܠܐ ܒܡܘܬܐ ܘܚܫ̈ܐ ܠܐ ܡܬܚܫ܀ ܘܡܬܚܫܢܘܬܐ
ܕܚܫ̈ܐ ܒܓܘܗ ܠܐ ܐܬܚܫܒܬ. ܡܛܠ ܓܝܪ ܒܣܪܐ ܐܝܟ ܚܫܐ ܠܐ ܡܬܚܫܢܐ ܟܠܚܫ̈ܐ܀ ܕܚܫܘܗ
ܚܫܘܗܝ ܕܒܣܪܐ ܠܐܢܫܐ. ܠܐ ܓܝܪ ܐܬܚܫܒ ܚܫ̈ܐ ܒܓܘܫܡܐ ܕܡܬܚܫܢ ܒܓܘܫܡܐ ܠܐܢܫܐ
ܕܐܠܗܘܬܗ ܕܠܐ ܡܬܚܫܢܘܬܐ ܘܠܐ ܗܘܐ ܚܫܝܢ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܘ ܩܕܡܝܬ ܠܐܬܚܫܒܬܐ܀ ܠܝ ܠܐ
ܡܬܚܫܢܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܡܬܚܫܢܬܐ ܗܘܬ ܕܒܣܪܐ. ܐܝܟܐ ܕܐܬܚܙܝ ܚܝ ܕܐܦ ܚܝ̈ܐ ܐܡܪܝܢ ܕܡܪܢ
ܘܡܬܚܫܢܝܢ ܕܐܬܢ ܡܛܠܬܢ ܢܦܫܝ ܒܐܠܗܘܬܗ ܕܡܬܚܫܐ. ܚܫܐ ܡܢ ܐܠܗܘܬܗ ܢܦܩ.

ܗܘ ܩܕܝܡ ܗܟܝܠ ܕܚܫ̈ܘܗܝ ܡܬܚܫܢ ܚܝ ܕܠܐܡܪܝܢ ܗܘܐ ܗܘ. ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܐܠܗܘܬܗ ܟܠܗ ܡܢ
ܣܓܝܐ ܘܚܫܐ. ܘܟܠܗ ܡܢ ܡܘܬܐ ܘܡܚܫܢܘܬܐ. ܘܐܝܟ ܐܢܫ ܕܐܡܪ ܠܐ ܦܓܪܐ ܐܠܗܘܬܗ ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ
ܣܒܪ. ܗܘ ܐܠܗܐ ܡܬܚܫܢ ܕܚܫ̈ܐ. ܡܛܠ ܕܢܦܫ ܚܫ̈ܐ ܕܡܬܚܫܢܝܢ ܩܕܝܡ ܠܐ
ܡܬܚܫܢܘܬܗ ܠܐ [2] ܡܢܗ. ܘܗܘ ܒܐܠܗܘܬܗ ܠܐ ܡܬܚܫܐ܆ ܘܗܘ ܐܠܗܘܬܗ ܡܬܚܫܢܬܐ ܡܬܚܫܢܢܘ
ܕܡܘܬܐ܀ ܐܡܪܝܢ ܕܒܡܘܬܐ ܠܐ ܡܬܚܠܦܢܘܬܗ ܢܦܫܗ܀ ܘܚܫܘܗ ܠܐ ܡܬܚܫܢܘܬܗ ܚܫܐ. ܟܠ ܐܡܪܝܢ
ܗܟܢܐ ܕܐܡܪ ܕܠܐܢܫܐ ܘܚܫ̈ܘܗܝ ܒܠܒܘܫ ܘܒܡܠܐ ܕܝܠܗ ܕܐܬܚܙܝ: ܕܠܘܬܗ ܕܐܠܗܐ
ܠܐܡܪ ܕܒܢܝ̈ܢܫܐ ܕܐܒܗܬܐ ܐܠܗܘܗ܀ ܠܐ ܡܫܡܫ ܒܗܘܢ ܒܩܕܝܡ ܕܐܠܗܐ܀ ܐܠܐ ܠܝ ܐܦ ܕܝܢ
ܡܬܚܫܢ ܒܗ ܒܠܒܘܫ ܐܠܐܗܘ ܘܐܠܗܘܬܗ܀ ܘܡܛܠ ܕܐܒܗܬܐ ܢܦܫܗ. ܘܚܫܐ ܒܗ ܒܡܘܬܐ ܐܦ
ܡܬܚܫܢ ܕܟܠܡܬܚܫܢܘܬܐ ܘܠܐ ܡܬܚܫܢܘܬܐ ܐܠܗܝܐ܀ ܠܐ ܓܝܪ ܩܕܝܡ ܡܬܚܫܢܐ ܠܐ ܡܬܚܫܢܘܬܐ ܡܢ
ܚܫ̈ܐ܀ ܐܠܐ ܒܩܕܝܡ ܒܚܫ̈ܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܕܠܐ ܡܬܚܫܢܘܬܗ ܠܐܢܫܐ. ܘܒܗ ܐܡܪܝܢ ܕܐܡܪܝܢ ܚܫ̈ܐ܀
ܕܒܪܐ ܡܬܚܫܢܘܬܐ ܒܒܪܐ ܗܘܐ ܒܗܠ ܐܠܗܐ. ܡܛܠ ܕܡܬܚܫܢܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ܀ ܠܐ ܡܬܚܫܢ ܚܫ̈ܘܗܝ
ܟܕ ܗܘܐ ܒܚܫ̈ܐ ܚܫܗ. ܗܘ ܓܝܪ ܕܗܘܐ ܒܓܘܗ ܡܢ ܠܐܬܚܫܢ ܕܡܘܬܐ: ܘܒܠܐ ܡܬܚܫܢܘܬܗ ܐܝܟ
ܐܠܗܐ ܒܡܘܬܐ [3] ܒܠܐ ܡܬܚܫܢܘܬܗ ܡܚܫܒ ܗܘܐ ܡܬܚܫܢܐ ܐܠܗܐ ܢܚܫ̈ܐ. ܕܒܡܘܬܐ ܠܐ
ܡܬܚܫܒ܀ ܘܐܢܫܐ ܡܬܚܫܢܐ ܠܐ ܡܬܐܢܫ܀ ܘܒܠܠܐ ܠܐ ܡܬܦܪܫ. ܘܡܢ ܒܬܪ ܠܐ ܡܬܚܫܐ. ܘܡܢ
ܡܘܬܐ ܠܐ ܡܬܚܫܒ. ܗܘܠ ܐܠܗܘܬܐ ܐܝܟ ܒܬܘܠܬܐ. ܘܗܘܐ ܐܠܗܐ ܡܘܬܐ ܡܬܚܫܢܐ. ܘܗܘܠ
ܗܘ ܡܬܚܫܢܐ ܕܠܐ ܡܬܚܫܒ. ܕܟܕ ܚܫܫ ܟܠܡܘܬܐ ܡܢ ܡܘܬܐ ܠܐ ܚܫܐ.

ܐܡܪ ܕܝܢ. ܕܟܕ ܚܫܐ ܡܬܚܫܢܐ ܡܬܚܫܢ ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ܀ ܘܟܕ ܗܘ ܢܦܫܐ ܕܐܬܚܫܢܘܬܗ ܒܚܫܐ ܡܢ
ܟܠܢܦܫ ܕܐܬܚܫܢ: ܘܡܬܚܫܢܘܬܐ ܕܡܬܚܫܢܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܕܟܕ ܡܬܚܫܢܘܬܗ ܠܐ ܡܬܚܫܢܘܬܐ ܟܠ

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 124 v°, col. 3. — [2] *Ibid.* fol. 125 r°, col. 1. — [3] *Ibid.* col. 2.

ܒܟܠܗ ܐܦܪܘܣܝܣ: ܘܡܬܩܝܡ ܒܡܫܡܠܝܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܕܗܘ ܡܠܬܐ: ܘܒܡܫܡܠܝܘܬܐ ܕܓܘܫܡܐ
ܕܡܫܡܠܝܘܬܗ ܕܢܦܫܗ ܟܠܗ ܕܒܪܢܫܐ ܠܐ ܐܫܬܠܡܬ: ܡܛܠ ܕܦܓܪܐ ܕܝܠܗ ܗܘܐ ܟܠ ܗܘ̇ ܡܫܡܠܝܘܬܐ
ܕܠܐ ܡܬܦܪܫܢܐ ܘܠܐ ܡܬܚܠܦܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܠܐ ܡܫܚܠܦܐ ܕܗܘ ܡܠܬܐ.· ܗܘܝܘ ܕܒܗܕܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܐܝܟ
ܕܢܣܒܘܬܐ ܢܦܫܗ. ܒܗ ܡܠܬܐ ܡܫܬܠܡܐ. ܒܟܠܗܝܢ. ܗܘܝܢܐ ܕܟܠܗ ܐܘ ܐܢܫܘܬܐ[1] ܢܣܒ ܟܠ
ܒܟܠܗ ܐܢܫܐ: ܘܒܟܠܗܝܢ ܡܢ̈ܘܬܐ ܐܝܟ ܕܢܦܫܢ ܠܢ: ܒܟܠܗܝܢ ܐܝܟ ܡܫܡܠܝܘܬܗ
ܢܦܫܗ ܒܟܠܗܘܢ: ܘܐܚܝܕ ܗܘܐ ܡܢܬܐ ܡܫܟܚܬܐ ܚܒܝܫ ܡܢ ܐܘܦ ܢܦܫܢ ܒܟܠܗܘܢ ܕܒܟܠܗ
ܐܢܫܐ.· ܠܐ ܐܦ ܕܐܦ ܗܘ ܡܫܟܚܐ ܐܝܟ ܚܕ ܡܢ ܒܟܠܗܘܢ ܒܡܢ̈ܘܬܐ ܕܢܦܫܐ.· ܡܛܠ ܡܛܠܬܐ ܕܒܩܢܘܡܗ
ܕܒܗ ܐܢܫܐ ܒܟܠܗ ܕܒܟܠܗ ܐܢܫܐ.· ܗܘܝܐ ܐܘܦ ܕܡܬܚܙܐ ܐܦ ܥܠ ܐܠܗܐ. ܗܘ ܕܡܛܠ ܠܐ
ܡܫܬܢܝܢܘܬܗ ܠܐ ܡܫܬܢܝܐ ܒܗ ܡܫܢܝܘܬܐ. ܡܛܠ ܠܐ ܡܫܢܝܘܬܐ ܐܠܐ ܒܗ ܕܕܠܐ ܕܚܠܐ ܢܦܫܗ ܥܠ
ܡܠܬܐ. ܡܛܠ ܡܫܬܡܠܝܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܗ ܘܠܐ ܚܫܐ ܢܗܘܐ. ܒܟܠܢ ܡܢ ܡܠܬܐ. ܒܡܫܡܠܝܘܬܐ ܗܘ ܕܡܢ
ܒܟܢܘܫ ܕܕܡܘܬܐ ܕܚܠܐ ܘܡܫܟܚܬܐ ܐܠܗܘܬܗ. ܐܘܟܝ. ܗܘܝܢܐ ܕܡܫܡܠܝ ܚܝܠ ܕܐܠܗܐ ܚܝܠ
ܒܡܫܡܠܝܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܕܗܘ ܡܠܬܐ ܢܦܫܗ ܠܥܠ. ܒܗ ܡܢܗ ܡܢ ܚܫ̈ܘܗܝ ܕܡܬܐ ܠܐ ܢܦܫܗ. ܠܐ
ܡܠܬܐ ܕܝܢ ܘܠܐ ܡܫܬܢܝܐ ܒܚܫܘܬܐ ܕܡܫܬܢܝܢܘ ܗܘܐ ܒܗ ܡܠܬܐ. ܘܡܢܗ ܡܢ ܒܗ
ܡܠܬܐ.· ܐܝܟ ܐܠܗܐ ܕܟܠ ܡܕܡ. ܡܫܬܢܝܢܘܬܐ ܚܕ ܕܐܠܗܘܬܗ ܘܠܐ[2] ܡܫܬܡܫܢܘܬܐ ܕܟܝܢܗ ܐܝܟ
ܡܠܬܗ ܠܐ ܡܫܬܚܠܦܢܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܗܘ ܡܠܬܐ ܡܫܬܠܡܬܐ ܚܕܐ. ܐܟܚܕ ܕܝܢ ܒܟܠܐ ܕܡܫܬܢ̈ܝܬܐ
ܡܫܬܡܫܢܘܬ ܐܠܗܝܐ ܕܢܦܫܐ ܥܠ ܡܠܬܐ. ܐܘ ܡܢܗ ܡܢ ܒܚܫ̈ܐ ܡܢ ܡܫܬܡܫ ܐܝܟܢܐ ܕܢܦܫܗ ܡܢ
ܡܫܬܢܝܢܘܬܗ. ܐܠ ܕܝܢ ܗܘܐ ܠܐ ܡܫܬܢܐ: ܐܟܚܕ ܕܐܦܠܐ ܡܫܬܢܐ.· ܕܒܠ ܗܘ ܡܟܝܠ ܕܠܐܠܗܐ
ܒܟܠܗ ܢܦܫܗ ܡܫܬܢܝܐ ܕܥܠ ܡܠܬܐ. ܢܦܫܗ ܗܘܝܢܐ ܐܠܗܐ ܚܝܠܗ ܡܢ ܦܓܪܗܘܢ ܕܡܠܬܐ.
ܒܗ ܒܟܠܗܘܢ ܠܐ ܡܬܚ.· ܐܟܚܕ ܕܝܢ ܕܡܫܬܢܝܢ ܒܒܝܬ ܡܫܬܡܫܢܐ ܚܫ̈ܐ ܡܠܬܐ.· ܗܘܝܘ ܒܡܫܡܠܝܐ
ܐܡܝܢܐ ܕܗܘ ܡܠܬܐ ܢܗܘܐ ܒܟܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܘܡܫܬܠܡ ܡܫܬܢܝܢܐ ܡܫܡܫܢܐ ܘܐܝܟ ܕܢܐ ܒܟܠܗ
ܡܠܬܗ ܡܫܡܫܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܗܘ ܡܠܬܐ ܡܫܬܡܫܢ. ܘܡܫܬܢܝܢܘܬܐ ܡܫܬܡܫܢܘܬܐ ܒܟܠܗܘܢ ܕܗܘܐ
ܡܫܬܢܝܢ ܐܦܝܢ ܚܫ̈ܐ.

ܥܠܗ ܠܐ ܡܫܬܢܝܢܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܕܗܘ ܡܠܬܐ ܘܒܗܕܐ ܐܦܢܐ ܐܠܗܝܐ. ܠܐ ܐܫܬܢܝ ܒܗ ܐܘ
ܡܫܬܢܝ ܠܡܫܬܡܫܢܘܬܐ.· ܘܠܐ ܡܫܬܢܐ ܗܘܐ ܕܕܠܐ ܕܒܟܠܗ ܠܐܠܗܐ. ܒܟܠܗ ܡܠܬܐ. ܘܡܢܗ
ܕܕܡܘܬܐ ܐܝܟ[3] ܡܢ ܡܠܬܐ ܢܦܫܗ. ܐܠ ܕܝܢ ܠܡܫܬܢܝܘܬܐ ܕܐܝܟ ܡܫܬܢܝܢܐ ܡܫܬܠܡܐ ܐܡܪܐ ܥܠ
ܡܠܬܐ ܕܒܗܕܐ ܚܕܐ: ܡܢ ܒܟܠ ܕܗܘܐ ܡܫܬܢܝ: ܐܡܪ ܕܝܢ ܕܒܗ ܡܢ ܡܫܬܡܫܢܘܬܐ
ܕܗܘܐ ܡܫܬܢܝ ܒܗ ܠܡܫܬܢܝ: ܡܫܬܠܡ ܠܡܫܬܢܝ ܘܡܫܬܢܝ: ܡܢܗ ܡܢ ܢܗܘܐ ܠܐ ܡܫܬܢܝܢܐ.·

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 125 r°, col. 3. — [2] *Ibid.* fol. 125 v°, col. 1. — [3] *Ibid.* col. 2.

ܐܟܝܠ ܠܐ ܢܐܡܪ ܕܡܥܠܬܐ ܗܘ ܡܢ ܢܘܪܐ ܡܬܩܪܝܐ ܗܕܐ܀ ܕܐܝܟ ܡܦܘܪܫܘܬܐ ܕܡܬܩܪܒܢܘܬܐ܀
ܗܘ ܕܝܢ ܚܘܒܐ ܠܐ ܡܬܐܡܪ. ܗܘ ܕܡܛܠ ܦܘܠܚܢܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܩܢܝܐ܀ ܒܒܢܝܢܫܘܬܐ
ܕܡܬܩܪܒܬܐ ܡܬܩܪܝܐ. ܒܗ ܡܕܡ ܡܢ ܡܦܘܪܫܘܬܗ ܕܢܘܪܐ ܡܬܚܙܝܐ ܒܗܕܐ ܠܐ ܢܬܚܙܐ. ܐܦ ܕܝܢ
ܡܬܚܫܒܢܐ ܚܘܒܐ ܡܫܬܐ ܕܡܬܒܥܝܐ ܒܫܠܐ: ܒܡܬܩܪܒܢܘܬܐ ܕܡܬܩܪܒܬܐ ܡܬܩܪܝܢܬܐ:
ܒܦܘܠܚܢܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܗ ܒܦܠܚܘܬܐ ܒܒܝܬܐ. ܐܟܝܠ ܠܐ ܢܐܡܪ. ܟܠܗ ܟܠܗ ܕܡܠܟ ܡܢ ܡܘܬܐ
ܡܫܠܡܐ܀ ܕܠܐ ܡܬܡܛܐ ܒܫܠܡܘܬܗ ܕܟܠܗ ܡܘܬܐ ܗܘܐ ܠܗ. ܐܟܝܠ ܕܐܦ ܚܘܒܐ ܕܡܬܒܥܝܐ
ܒܫܠܐ܀ ܡܬܚܫܒܢܐ ܕܟܠܗ ܢܘܪܐ ܕܐܡܬܝ ܐܬܩܪܝܬ܀ ܐܦ ܕܝܢ ܒܡܠܬܐ ܕܐܠܗܘܬ ܕܒܡܘܬܐ
ܕܫܪܝܐ ܡܛܠ ܚܛܝܬܐ ܕܚܝܘܗܝ ܡܬܝܗܒ ܕܢܡܚܝܢ[1] ܘܠܐ ܡܬܠܒܫ ܐܡܪܝܢ ܕܢܬܠܘܫ
ܒܚܘܒܐ ܐܣܝܪܬܐ ܬܚܝܬܐ. ܡܛܠ ܡܬܝܕܥܝܢ ܚܝܝ. ܐܦ ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܡܠܟ ܡܢ ܗܘܝܐ܀
ܡܟܝܠ ܡܕܡ ܐܠܗܐ ܕܠܐ ܚܝܠ܀ ܕܡܬܩܪܒܬܐ ܕܟܠܗ ܡܘܬܐ܀ ܠܐ ܡܫܡܫܬܐ ܕܚܝܘܗܝ ܚܝܘܬܐ.
ܡܬܩܢܝܢܬܐ ܕܚܝܐ ܕܩܪܒܬܐ ܒܡܘܬܗ ܗܘܐ. ܗܘ ܓܝܪ ܐܠܗܐ ܠܐ ܡܬܚܫܒܢܘܬܐ ܕܠܐ
ܡܫܡܫܢܘܬܗ ܕܟܠܗ. ܡܛܠ ܓܝܪ ܐܠܗܐ ܗܘ ܡܛܠ ܡܘܬܐ ܒܫܠܡܘܬܗ ܕܟܠܗ ܟܠܗ ܒܫܠܐ.
ܗܘ ܕܐܝܟ ܒܫܠ ܕܒܗ ܡܬܚܫܒ ܒܚܘܒܐ ܕܒܩܢܝܬܐ ܒܗ ܚܝܠܐ ܕܐܝܟܐ ܩܢܘܡܐ ܗܘܐ. ܒܗ ܡܕܡ ܡܢ
ܫܠܡܘܬܐ ܕܟܠܗܘܢ ܠܐ ܗܘ. ܐܠܐ ܡܢ ܡܕܡ ܐܠܗܐ ܐܝܟ ܕܐܠܗܘܬܐ. ܐܟܝܠ ܓܝܪ ܗܘ ܡܛܠ
ܡܘܬܐ ܗܘ ܒܟܠܗ ܐܦ ܗܘ ܒܗ ܒܗ ܐܠܗܐ. ܒܗ ܐܝܬܘ ܚܝܝ ܡܢ ܡܫܘܚܬܐ ܐܠܗܘܬܗ ܡܬܝܗܒܐ.
ܐܘ ܕܚܝܘܗܝ ܡܬܒܪܐ. ܐܘ ܡܢ ܡܬܕܪܟܐ ܒܡܫܡܫܢܐ ܡܬܝܕܥ. ܗܘ ܕܝܢ ܕܡܢ ܗܠܝܢ ܕܚܙܝܢ: ܐܝܟܐ
ܚܝܝ ܡܢ ܐܟܠܐ ܡܬܒܪܝܢ. ܐܟܝܠ ܒܗ ܠܐ ܡܫܡܫܐ ܢܬܐܡܪ. ܡܛܠ ܐܦ ܐܝܟ ܕܐܠܗܘܬܗ ܐܠܗܐ.
ܗܘ ܕܒܪܝܐ ܡܫܡܫܐ ܕܡܫܡܫܢܐ[2]܀ ܢܦܩ ܡܢ ܡܬܩܪܒܬܐ ܕܟܠܗ ܘܡܫܡܫܢܐ. ܐܫܟܚܬ ܕܐܝܬܐ
ܩܢܘܡܐ ܒܗܝܢ ܐܟܘܬ ܢܦܫܐ. ܡܛܠ ܕܚܝܘܬܗ ܡܛܠ ܚܝܘܬܐ ܦܓܪܐ ܡܕܡ ܕܪܘܚܐ. ܘܡܫܡܫܐ
ܒܚܝܘܗܝ ܡܫܡܫܐ ܡܕܡ ܕܐܠܗܐ. ܒܗ ܐܝܬ ܒܡܫܡܫܢܘܬܗ ܠܟܠܗ. ܘܡܛܠ ܐܝܟ ܕܐܠܗܘܬܗ. ܐܦ ܠܐ
ܡܕܡ ܚܝ ܒܫܠܡܘܗܝ. ܡܛܠ ܕܚܝܘܗܝ ܠܐ ܡܫܡܫܐ ܐܦ ܒܫܠܡܘܗܝ ܗܘ. ܘܒܟܠ ܐܝܟ ܕܐܠܗܘܬܗ.
ܐܦ ܓܝܪ ܒܚܝܘܗܝ ܠܐܠܗܐ ܐܠܗܘܬܗ ܕܗܘ ܡܛܠ ܡܘܬܐ ܒܗ ܡܕܡ ܡܬܒܪܐ ܕܗܘ ܒܗ ܗܘ ܐܠܗܘܬ
ܐܠܗܘܬܗ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܡܬܚܫܒܢܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܗ ܚܝܐ ܗܘܐ ܒܗ. ܘܡܚܝܬܐ ܘܡܫܡܫܐ ܘܚܝܠܐ
ܘܟܠܗ ܕܚܝܘܗܝ ܒܚܝܠܗ ܡܫܡܫܐ ܠܐܠܗܐ ܠܐ ܡܬܒܪܐ ܗܘܐ. ܐܟܝܠ ܓܝܪ ܕܡܢ ܚܝܠ ܚܝܠܝܢ ܘܡܢ
ܚܝܠܐ ܡܬܚܫܒܢ. ܒܗܠܝܢ ܐܝܟ ܕܢܦܫܗ ܐܝܟ ܚܝܠ. ܐܟܝܠ ܕܝܢ ܕܚܫܒܝܢܬܐ ܡܬܕܪܬܐ
ܕܐܠܗܐ ܡܬܒܪܝܢܘܬܐ ܕܐܫܬܡܫܬܐ ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘܝܢ ܘܟܠ ܠܐ ܐܝܟ ܕܢܐܡܪ ܐܝܟ ܚܝܠܐ
ܕܐܠܗܐ. ܡܛܠ ܕܐܦܠܐ ܚܝܐ ܟܠܗܝܢ ܒܚܝܐ ܚܝܠܐ ܒܗ ܡܬܒܪܝܐ. ܡܫܡܫܐ ܠܐ ܡܫܡܫܘܬܐ ܕܒܗ.

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 125 v°, col. 3. — [2] *Ibid.* fol. 126 r°, col. 1.

ܟܠܗܘܢ. ܘܟܠܗ ܕܥܠܡܐ ܟܢܘܫܬܐ ܕܗܘܐ ܢܒܝܐ.· ܠܗ ܫܪܝܐ ܒܥܡܡܘ[1] ܠܟܝܢ· ܐܦ
ܟܝܢܐ ܟܝܢܝܐ ܢܒܝܐ. ܐܝܟܢܐ ܘܟܠܗ ܕܟܝ̈ܢܐ ܕܫܡܝܢ ܐܝܬܝܗ ܚܕܐ ܟܠܐ
ܡܬܦܪܫܢܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܦܫܝܛܘܬܗ. ܡܛܠ ܕܗܘ ܒܪܗ ܘܡܠܬܗ ܡܫܘܚܐ ܐܠܗܘܬܗ ܕܗܘܐ ܡܫܡܫܐ
ܟܝܢܗ ܠܐ ܡܫܬܚܠܦ. ܒܡܫܡܫܘܬܗ ܕܠܐ ܫܘܚܠܦ. ܕܒܡܫܡܫܐ ܕܫܪܪܐ. ܡܟܬܒܐ ܠܗ ܕܗܘܐ ܕܝ
ܒܪܗ ܘܡܠܬܗ ܘܐܫܬܘܕܥ ܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ. ܐܦ ܡܢ ܫܪܪܐ ܐܬܝܠܝܕ. ܕܡܢ ܒܗܝܢ ܕܒܠ ܐܬܓܠܝ ܒܣܪ
ܒܗ.· ܘܡܫܬܒܚܬܗ ܕܫܪܪܐ ܕܫܘܦܐ ܒܗ.· ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܕܝܢ ܒܪܗ ܕܢܫܝܐ. ܘܟܝܢܗ ܠܐ
ܡܫܡܫܢܐ. ܐܠܐ ܘܟܠܗ ܕܗܘܐ ܕܐܠܗܐ ܟܝܢܐ ܡܬܚܝܠܐ ܕܠܐ ܒܣܪܐ ܘܕܠܐ ܡܬܦܪܫܢܘܬܐ ܐܠܗܝܐ
ܒܣܪܐ ܕܫܡܫܘ.· ܐܝܟܢܐ ܠܐ ܗܘ ܡܠܐ ܠܗܘܢܐ ܘܢܣܒ ܡܢ ܒܬܘܠܐ. ܘܡܫܬܡܥ ܡܢ ܟܝ̈ܢܐ ܫܡܝܢܐ
ܘܡܢ ܐܠܗܐ ܘܒܪܢܫܐ. ܘܢܦܫ ܡܢ ܟܠ ܫܘܒܚܐ. ܠܐ ܕܝܢ ܒܪ ܕܐܠܗܐ ܕܐܦ ܒܫܘܒܚܐ ܒܟܠ ܐܒܐ ܕܝܠܗ
ܒ ܕܗܘ ܗܘܐ ܐܝܟ ܕܐܠܗܐ. ܕܐܦ ܠܐ ܒܪܐ ܡܢ ܫܘܪܫܐ ܒܝܬܗ ܠܐ ܫܘܡܠܝܐ ܒܫܘܠܛܢܗ ܕܒܫܡ
ܫܡܝܐ. ܡܢܗܘܢ ܕܫܡܝܐ ܐܠܐܪܥܐ. ܟܠܐ ܕܝܢ ܡܬܠܒܫܘܬܗ ܘܟܠܐ ܡܫܡܫܢܘܬܗ ܕܟܘܠ ܫܡܝܐ.·
ܡܟܫܦܐ ܗܘܐ ܕܫܡܝܐ ܟܠܐ ܫܡܫܘܬܗ. ܕܐܡܪ[2] ܕܢܫܝܐ ܕܫܪܪܐ ܢܫܡܥ.· ܘܫܡܥ ܒܟܠ
ܦܘܪܫܢ ܫܠܝܚܘܬܗ ܡܫܘܐ. ܟܠܐ ܡܬܢܒܝܢܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ.· ܕܟܗܢܘܬܐ ܓܒܪܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܘܐܝܟܢܐ
ܡܫܝܚܐ ܘܠܐ ܡܬܦܪܫܢܘܬܐ ܕܡܫܝܚܘܬܗ.· ܠܐ ܒܟܝܢܗ ܕܠܐ ܫܘܡܠܝܐ ܡܫܡܫܐ: ܡܢ ܡܟܝܢܘܬܐ
ܕܟܝ̈ܢܐ ܐܝܟ ܕܡܬܚܝܒܝܢ ܒܗܝܢ ܕܢܫܡܫܘܢ.· ܡܛܠ ܕܐܦܠܐ ܗܘ ܘܐܡܪ ܡܢ ܟܠܗ
ܟܝܢܘܬܐ. ܐܠܐ ܐܦ ܫܡܝܐ ܐܡܪܝܢ ܫܠܝ ܕܫܒܝܢ ܟܝ̈ܢܐ ܐܝܟ ܕܪܒܝܢ ܕܢܫܡܫܘܢ
ܡܫܡܫܘܢ ܠܐܠܗܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܠܐ ܡܬܚܠܐ. ܡܛܠ ܡܬܝܠܕܘܬܐ ܕܒܪܗ ܘܒܟܝܢܘܬܐ ܕܐܝܬܘܬܗ.·
ܗܘ ܒܟܠ ܟܝܢܘܬܐ ܒܚܕܐ. ܘܐܝܟ ܗܘ ܕܫܡܝܐ ܒܗܘܢ ܒܚܕܐ. ܡܛܠ ܕܠܐܒܘܐ ܫܡܫ ܗܘ
ܫܡܝܐ ܕܟܠ ܟܝܢܐ.

ܘܡܟܝܠ ܕܗܟܢ ܗܘܐ ܡܬܟܝܢ.· ܐܦ ܗܘ ܒ ܕܐܠܗܐ ܗܘܐ. ܕܐܠܗܘܬܐ ܒܪ ܫܡܝܐ ܠܐ
ܫܡܫܘܬܗ ܫܘܐ. ܘܐܦ ܠܐܒܘܗ ܒܫܡܝܐ. ܟܠܗ ܦܘܪܫܢ ܫܡܝܢܐ ܕܫܠܝܚܘܬܗ ܫܘܐ. ܘܠܐ
ܠܐܒܘܢ ܒܝ ܐܘ ܥܘܠ ܒܫܡܝܐ ܠܐܬܡܫܡܫ ܕܠܐ ܡܟܐ ܫܡܝܗ ܕܗܘ ܡܠܐ ܠܗܘܢܐ. ܕܒܟܠܗܘܢ ܟܝ̈ܢܐ
ܒܟܝܢ ܫܡܝܐ ܒܫܡܝܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܬܚܙܝ ܫܡܝ ܕܐܦ ܐܒܪܗܡ. ܕܡܫܡܫܐ ܒܠܒܘܫܗ ܕܫܡܝܐ. ܢܗܘܐ
ܕܝܘܗ ܒܒܪ[3]. ܘܡܢ ܡܢ ܦܘܪܫܢ. ܟܝ̈ܢܐ ܡܢ ܟܝ̈ܢܐ ܕܠܐ ܕܡܢ ܒܗܘܢ ܠܐ ܡܬܒܠܝܢ ܕܒܗܘܢ
ܡܫܡܫܝܢ ܠܐ ܢܒܚܘܢ. ܐܦ ܘܟܠܗ ܗܘܐ ܒܣܪܐ ܕܗܘܐ ܐܢܫܐ ܠܐ ܟܠܐ ܕܢܒܥܐ ܒܡܫܡܫܘܬܗ.· ܐܝܟܢܐ
ܫܡܝ ܠܐ ܡܫܡܫܝܢ ܠܐܠܗܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܕܡܫܡܫܐ ܡܫܡܫܐ ܡܢ ܟܠܗ.· ܕܒܣܪܐ ܕܡܫܡܫܘܬܗ
ܐܠܐ ܟܝ̈ܢܐ ܐܝܟ ܕܫܡܝܢ ܒܗ.· ܕܠܐ ܡܫܡ. ܘܡܢ ܡܢ ܦܘܪܫܢ. ܐܠܗܘܬܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܠܐ

ܠܐܣܘܬ. ܡܛܠ ܕܗܘ ܟܝܢܐ ܡܠܐ ܠܓܘܫܐ ܘܠܐ ܡܬܡܫܚܢܐ ܐܠܝܨ ܕܒܟܠܕܘܟ ܢܗܘܐ ܐܝܟ
ܕܐܠܗܘܬܗ. ܡܢ ܗܢ ܕܡܬܘܠܐ ܕܚܝܠܐ ܕܐܟܣܢܝܘܗܝ ܕܡܥܒܕܐ ܕܐܡܪܢ. ܗܘ ܓܝܪ ܢܘܗܪܐ ܗܘ ܒܗ
ܡܢܘܬܐ ܐܝܟ ܕܐܠܗܘܬܗ. ܟܕ ܒܟܠܕܘܟ ܠܐ ܡܬܚܙܐ. ܘܐܦ ܡܢ ܙܝܘܗ ܕܠܐ ܒܫܡܝܐ. ܚܕ ܒܟܠ
ܗܘ ܡܠܐ ܠܓܘܫܐ ܕܡܥܠ ܡܢ ܟܠ ܐܠܗܐ ܕܗܢܘܢ ܕܫܡܫܘܗܝ. ܡܫܟܚ ܡܢ ܠܓܘܫܗ ܒܫܡܝܐ.
ܟܕ ܗܘ ܐܠܗܘܬܗ ܐܝܟ ܕܐܠܗܘܬܗ. ܘܒܟܠܕܘܟ ܠܐ ܫܦܝܪ. ܘܒܗ ܐܝܟ ܕܐܡܪܢ ܐܢܫܝܢ ܠܡܬܩܪܒܢܘܬܗܘܢ
ܩܢܘܡܐ. ܕܡܬܝܠܕܘ ܕܠܐܠܗܐ ܕܟܠܗ ܒܝܬܐ ܗܢ[1] ܕܠܐ ܡܬܟܪܟܢܐ ܘܠܐ ܡܬܦܫܛܐ. ܚܕܐ ܕܠܐ
ܡܬܦܪܫܢܘܬܐ ܗܢܝ ܒܗ. ܘܠܐ ܒܫܘܡ ܐܫܬܘܝ. ܕܟܠܢ ܐܠܗܐ ܠܐ ܡܬܟܢܫ ܘܠܐ ܡܬܟܠܐ.
ܠܐ ܡܢ ܒܝܬܗ ܘܠܐ ܡܢ ܡܕܡ ܐܚܪܝܢ ܕܢܚܘܬ ܡܕܡ ܕܙܥܐ. ܐܦܠܐ ܓܝܪ ܡܟܢܘܫܘܬܗ ܐܡܪܝܢ
ܕܐܠܗܘܬܗ ܡܫܟܚܐ ܘܟܠ ܚܝܠܐ. ܗܢ ܕܡܢ ܢܦܫܗ ܕܒܝܬܗ ܠܐ ܡܬܚܙܐ. ܘܡܟܢܘܫܘܬܗ ܕܡܫܬܟܚܐ
ܒܡܫܬܐ ܠܐ ܡܬܚܙܝܐ. ܘܠܡܣܒܪܗ ܕܒܠܐܐ ܠܐ ܡܬܐܚܕ. ܘܡܬܚܡܐ ܕܐܠܗܘܬܗ ܠܐ ܡܬܦܫܛ.
ܘܡܢ ܡܘܬܐ ܠܐ ܡܬܐܚܕ. ܐܦ ܕܝܢ ܡܢ ܢܘܪܐ ܕܢܦܠ ܘܡܢ ܥܕܠܐ ܡܬܐܚܕ. ܘܡܢ ܥܡܠܐ
ܡܫܬܪܪ. ܘܚܫܚܐ ܕܣܓܝܐܐ ܫܘܚܠܦܐ ܕܬܠܬܐ ܠܐ ܙܥܐ. ܐܡܬܝ ܕܠܐ ܕܒܗ ܕܡܢ ܚܝܠܐ ܥܬܝܩܐ
ܕܥܒܝܕ ܐܢܫܐ ܕܢܦܠ. ܐܠܗܐ ܢܨܝܚܘܗܝ. ܐܦ ܕܝܢ ܐܠܗܐ ܗܘ ܡܠܐ ܠܓܘܫܐ ܘܠܐ ܡܬܡܫܚܢܐ ܕܠܐ
ܒܟܠ ܢܘܪܐ ܟܕ ܡܢ ܢܘܪܐ ܠܐ ܕܢܦܠ. ܡܛܠ ܕܒܟܠ ܐܒܝ ܐܠܗܘܬܗ ܐܝܟ ܕܐܠܗܘܬܗ. ܘܢܚܡܝܗ
ܒܢܘܪܐ ܐܫܬܠܡ. ܕܒܗ ܒܟܠܕܘܟ ܐܠܗܘܬܗ ܐܝܟ ܕܐܠܗܘܬܗ. ܢܘܪܐ ܓܝܪ ܕܟܠܠ ܡܢ ܥܡܘܪܘܬܗ
ܐܡܬܝ ܕܠܡܫܪܝܘ ܕܒܟܠ ܐܒܝ[2] ܐܠܗܘܬܗ ܐܝܟ ܕܐܠܗܘܬܗ. ܐܠܗܐ ܕܝܢ ܗܘ ܕܢܦܫܗ ܟܠ ܥܕܡܐ
ܘܡܫܡܫܢ ܐܦ ܟܠ ܢܘܪܐ. ܘܠܐ ܕܢܦܠ ܡܢ ܡܘܬܐ. ܐܡܬܝ ܠܐ ܗܘ ܒܟܠܗܘܢ ܢܗܘܐ ܠܐ ܡܫܡܫܐ.
ܗܘ ܕܐܦ ܒܝܬܘܗܝ ܢܗܘܐ ܐܝܟ ܕܐܠܗܘܬܗ. ܟܕ ܐܦ ܚܝܠܐ ܐܢܫܐ ܟܕ ܒܝܬܗ ܠܟܠܗܘܢ ܢܣܒ.
ܘܠܥܠ ܕܒܝܬܗ ܡܢ ܚܝܠܐ ܐܢܫܐ ܗܘ ܠܐ ܢܦܫܘܠ. ܗܢ ܓܝܪ ܕܒܟܠܕܘܟ ܡܢ ܚܝܠܐ ܠܐ ܡܬܕܢܚܐ.
ܐܠܗܐ ܗܘ ܘܐܬ ܒܗ ܕܢܗܘܐ ܒܟܠܗ ܐܒ ܐܝܟ ܕܐܠܗܘܬܗ. ܐܡܬܝ ܕܝܢ ܕܡܢ ܚܝܠܐ ܡܬܕܢܚܐ ܘܡܢ ܥܠܬܐ
ܡܬܦܪܫ. ܘܡܢ ܡܫܬܪܐ ܕܐܢܫܐ ܡܢ ܕܢܦܫܘܬ ܥܒܕܐ ܡܬܟܠܐ. ܐܦܠܐ ܢܗܘܐ ܒܟܠܗ ܐܦ ܐܠܗܐ
ܡܬܡܪܐ. ܗܢ ܕܝܢ ܕܟܠܗܘܢ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢ: ܘܡܫܡܫܗ ܠܐ ܡܫܡܫܢܘܬܗ ܡܫܘܐ: ܠܐܠܐ ܘܢܣܒܘܪ
ܡܕܡ ܕܐܠܐ ܒܡܫܡܫܢ ܠܐܠܗܐ ܡܬܕܢܚܐ: ܘܡܬܡܫܚܐ ܒܗ ܕܟܠ ܟܕ ܗܘ ܡܢܘܬܐ ܒܟܠ
ܡܬܡܫܚܢܘܬܗ. ܘܟܠ ܡܕܡ ܢܗܘܐ ܟܕ ܒܓܕ ܡܢ ܒܐܠܗܘܬܗ. ܐܦܠܐ ܓܝܪ ܕܟܝܢܐ
ܠܐ ܡܫܡܫܐ. ܕܡܢ ܥܠܬܐ ܕܡܫܪܐ ܕܐܢܫܐ. ܠܐ ܡܬܟܠܐ ܕܒܠܐܐ ܒܟܠ ܐܢܫܐ. ܐܡܬܝ ܕܒܟܠܕܘܟܐ
ܠܐܠܗܐ ܡܬܡܠܟܝܢ[3]. ܗܢ ܕܝܢ ܕܟܠ ܡܠܟܗ ܒܟܘܠܬܐ ܕܐܠܗܘܬܗ ܐܝܬ: ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ
ܕܡܫܡܫܢܘܬܗ ܡܫܟܚܐ ܠܟܠ ܚܕ: ܘܗܘ ܒܡܫܡܫܢܘܬܗ ܠܡܫܟܚܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܗ ܡܬܡܫܚܢ.

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 126 v°, col. 2. — [2] Ibid. col. 3. — [3] Ibid. fol. 127 r°, col. 1.

ܡܬܚܫܒ ܕܝܢ ܒܡܥܡܕܢܘܬܐ ܕܟܠ ܟܠ. ܡܛܠ ܡܫܝܚܘܬܐ ܕܡܘܗܒܬܐ ܕܡܫܝܚܐ
ܕܢܦܠ ܠܗ.

ܐܡܝܢܐ ܠܐ ܫܠܝܢ ܕܢܦܫܬܐ ܕܩܕܝܫܘܬܐ ܡܢ ܗܘܐ ܡܠܠ ܠܡܦܩ ܦܝܣ ܡܠܬ. ܗܢܘܢ ܕܡܛܠ
ܡܕܝܢܬܗܘܢ ܡܫܘܚܬܐ ܕܩܕܝܫܘܗܝ. ܟܠ ܫܢܝܗܘܢ ܠܐ ܚܙܘ. ܘܟܠ ܡܢ ܣܓܝ ܒܪܝܫܝܗܘܢ ܗܘܘ.
ܘܡܛܠ ܡܫܡܠܝܘܬܐ ܕܚܫܝܒܘܬܗܘܢ ܣܓܝܐܘ ܠܐ ܣܓܝ ܐܢܫܐ ܠܗܘܢ. ܒܡܠܬܐ ܕܝܢ ܚܕ ܕܥܡܗܘܢ
ܗܘܐ ܠܐܢܫܐ. ܡܛܠ ܕܚܙܐ ܠܗ. ܘܠܐ ܢܗܘܘܢ ܚܒܪܐ ܠܩܕܝܫܘܬܐ. ܘܐܦ ܐܫܬܘܕܝܘ ܐܢܫܐ
ܘܠܐ ܢܫܬܡܥܘܢ ܐܠܗܐ. ܒܡܘܫܐ ܐܠܗܐ ܘܠܐ ܢܫܬܡܥܘܢ ܐܠܗܐ. ܦܝܫܘ ܒܫܢܐ
ܠܐܬܪܘܬܐ ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܡܫܬܡܥܢܐ ܕܩܕܝܫܘܗܝ. ܦܫܛܘ ܐܝܕܝܗܘܢ ܘܠܐ ܢܦܩܘ ܦܘܪܫܢܐ ܕܦܘܩ
ܗܘܐ. ܐܢܫ ܕܝܢ ܐܢܫܐ ܘܠܐ ܢܦܩܘ ܒܥܠܡܐ ܒܫܠܡܘܬܐ. ܕܡܛܠ ܕܝܢ ܡܢ ܐܢܫܐ
ܐܠܗܝܐ. ܘܡܫܬܥܠܝܢ ܐܢܫܐ. ܡܬܚܫܒܝܢ ܕܝܢ[1] ܕܢܫܡܥܘܢ ܩܠܐ ܐܠܗܐ. ܒܡܫܡܥܬܗܘܢ
ܕܝܢ ܘܡܫܬܠܛܝܢ ܠܐ ܚܫܝܢ ܕܢܚܝܢ ܐܝܟ. ܐܠܐ ܐܦ ܕܠܗܘܢ. ܒܝܕ ܚܝܠܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܬܐܪܐ
ܒܗܘܢ ܦܪܘܩܐ ܡܫܡܫܝܢ ܗܘܐ. ܘܐܝܟ ܐܝܟ ܫܠܝܚܐ ܡܛܠܬܐ ܗܘܐ ܒܦܘܪܩܢ. ܘܡܛܠܬܐ ܗܘܐ
ܠܚܝܘܬܗܘܢ. ܘܡܫܬܘܕܝܢ ܘܡܘܬܐ ܠܚܛܝܐ ܐܠܗܐ. ܒܗܘܢ ܕܝܢ ܕܠܐ ܫܘܚ ܦܪܩ ܒܫܠܡܘܬܐ
ܠܚܝܘܬܗܘܢ ܢܦܩ. ܐܡܝܢܐ ܠܐ ܐܦ ܐܦ ܕܝܗܒ ܐܝܟ ܒܐܘܪܚܐ. ܗܘ ܕܟܠ ܒܟܠ ܕܫܠܝܚ
ܐܡܪ: ܘܡܫܡܫܝܢܘܬܗ ܒܫܠܡܐ ܐܠܐ. ܘܡܫܬܡܫܢܐ ܕܐܢܫܐ ܕܗܘܐ ܒܗܘܢ ܟܠ ܒܚܛܝܬܗܘܢ
ܗܘܐ. ܘܡܢ ܕܐܬܐ ܠܡܫܝܚܐ ܘܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܐܝܟܢܐ ܗܘܠܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܕܚܙܘ ܕܐܝܟ ܚܙܝ.
ܘܠܡܥܒܕܗ ܡܢ ܚܝܠܐ ܐܠܗܝܐ. ܠܐܘ ܕܝܢ ܐܦ ܐܬܪܘܬܐ ܒܝ ܫܡܝܐ ܒܥܕܬܐ ܒܥܘܪܚܢܐ. ܘܡܬܚ
ܟܠ ܡܬܠ ܕܢܦܩ ܒܗܘ ܐܢܫܐ ܕܡܫܡܠܝܐ ܟܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ. ܠܐ ܡܢ ܐܢܫ ܦܫܛ ܠܥܠܡܗ.
ܒܫܘܠܐ ܕܐܬܐ ܗܘܐ ܒܗ ܒܢ ܒܢܝ ܒܝܬܗ. ܐܠܐ ܠܝ ܕܢܚܝܗܘܢ ܘܢܦܠܘܢ ܒܥܘܠܐ. ܕܢܬܦܠܓ
ܒܢ ܒܢܝ ܡܕܝܢܬܗ. ܐܢܬܬܐ ܕܝܢ ܕܐܬܬ ܠܗ ܡܢ[2] ܡܠܟܐ ܘܒܢܘܗ ܒܫܘܪܬܐ. ܡܚܬܐ
ܡܫܡܫܐ ܒܟܠܗ ܐܢܫܐ.

ܚܕ ܗܘ ܟܠܗ ܠܡܒܠ ܠܐܢܫܐ ܩܕܡܝܐ. ܕܐܝܟ ܐ ܒܥܠ ܡܬܥܒܕܢܘܬܐ. ܗܘܐ ܒܗܘܢ ܟܠ ܡܬܠ.
ܡܛܠ ܡܕܝܢܬܗܘܢ ܘܩܕܝܫܘܗܝ ܘܡܫܡܠܝܘܬܐ ܘܡܫܬܟܚܐ ܘܡܫܝܚܘܬܐ ܢܦܫܗ. ܘܒܬܪܘܬܗܘܢ
ܕܟܠ ܩܕܝܫܘܗܝ ܟܠ ܢܩܝܘܢ ܠܐ ܚܙܘ. ܘܟܠ ܫܢܝܗܘܢ ܐܡܪܘ. ܘܡܢ ܡܕܝܢܬܗܘܢ
ܦܫܝܛܐ ܦܘܫܩܐ ܕܫܢܝܗܘܢ ܒܗ ܒܗܘܢ. ܗܢܘܢ ܕܝܢ ܕܒܢܝܐܘܬܐ ܘܠܐ ܡܫܬܡܫܢ: ܘܡܕܒܪܢܐ
ܕܡܬܠܝܐܘܬܐ ܣܓܝܐܬ. ܠܐ ܒܠܚܘܕ ܡܢ ܠܥܠ ܐܠܗܘܬܐ. ܐܠܐ ܡܢ ܕܡܫܬܡܫܝܢ ܒܪܐ ܒܫܡܝܐ ܠܐ
ܒܠܚܘ. ܘܡܫܬܘܕܝܐ ܕܦܘܪܫܢܐ ܕܒܢܝܗܘܢ ܒܝ ܡܬܠܝܗܘܢ ܐܚܐ.

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 127 r°, col. 2. — [2] *Ibid.* col. 3.

ܠܐܠܗܐ ܕܝܢ ܗܘ ܕܟܠ ܠܡܚܫܢܘܬܐ ܠܐ ܫܢܝܩ: ܘܡܢ ܣܓܝ̈ܐ ܚܫܝܫ ܡܬܚܫܒ: ܗܘ ܕܒܪ̈ܚܡܘܗܝ ܐܬܐ
ܠܘܬ ܡܘܬܐ. ܟܕ ܕܚܫܐ ܘܡܘܬܐ ܠܟܝܢܗ ܠܐ ܐܬܩܪܒ ܠܗ. ܐܦ ܕܝܢ ܒܗܢ ܕܐܬܚܘܝ ܐܠܗܐ
ܒܡܚܫܢܘܬܐ ܓܒܪܐ ܢܦܫ ܠܚܫܘ̈ܗܝ ܕܗܘܐ ܠܗ ܚܫܝܫ. ܟܠܗܝܢ ܕܐܬܗܘ̈ܝ ܒܪܝܬܗ ܡܢ
ܒܢܝ̈ܢܫܐ ܗܢܝ. ܐܝܟ ܕܝܢ ܫܡܫܐ ܡܚܐ ܠܐܠܗܐ ܒܫܡܝܐ. ܘܟܠܐ ܡܢܘܬܬܗ[1] ܒܟܝܢܘܬܗ
ܒܟܝܢܘܬܐ ܐܚܪܬ. ܐܠܐ ܐܦܠܐ ܚܫܐ ܕܟܘܪܗܢܐ ܢܓܥ ܠܐܠܗܐ. ܐܦ ܠܐ ܕܐܬܟܠܐ ܡܫܬܡܥ ܕܚܫ. ܡܛܠ
ܕܟܝܢܗ ܢܘܗܪܐ ܢܚܫܠ ܗܘ ܡܢܗ. ܐܝܟܐ ܕܝܢ ܡܢܚܫܠܢܘܬܐ ܘܟܘܪܗܢܐ ܐܘ ܓܒܪܐ ܗܘܐ ܠܐܠܗܐ ܟܕ
ܐܝܬܝ ܠܘܬ ܡܘܬܐ. ܘܟܝܢܘܬܐ ܡܢ ܚܫ̈ܐ ܢܫܬܘܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܕܠܡܚܫܢܘܬܐ ܫܘܫܢܬܐ
ܩܪܒ. ܘܙܟܐ ܕܟܝܢܗ ܠܐ ܢܘܟܪܝܐ. ܠܐ ܡܢ ܡܬܠܡ ܡܬܓܠܐ ܕܚܫܐ ܡܢ ܡܘܬܐ ܢܫܬܟܠ.
ܐܝܟܢܐ ܓܝܪ ܠܗ[2] ܕܚܫܐ ܗܘ ܗܘܐ ܠܗ ܙܒ ܠܐܠܗܐ. ܐܝܟܢ ܕܠܡܚܫܢܘܬܗ ܠܐ ܫܚܠܦ ܡܢܗ.
ܘܟܝܢܗ ܠܟܝܢܐ ܢܘܟܪܝܐ. ܐܠܐ ܓܒܠ ܟܠ ܐܠܗܐ ܚܫܐ ܕܩܒܠ ܘܪܗܛ. ܠܗܢ ܡܢ ܡܚܫܢܘܬܐ
ܕܠܡܚܫܢܘܬܐ ܫܘܫܢܬܐ. ܗܟܢ ܓܝܪ ܚܫܐ ܐܦ ܠܐ ܗܘ ܐܠܗܐ ܡܬܚܫܒ ܕܠܫܘܫܢܗ. ܐܝܟܢ ܕܚܫܐ
ܕܠܡܚܫܢܘܬܐ ܫܘܫܢܬܐ ܢܗܘܐ ܠܟܝܢܗ. ܐܠܐ ܕܝܢ ܐܠܗܐ ܠܡܚܫܢܘܬܐ ܠܐ ܡܬܩܪܒ: ܡܛܠ
ܕܟܠܗ ܗܘ ܡܢ ܟܠ ܚܫ̈ܝܢ: ܐܠܐ ܠܘܬ ܡܘܬܐ ܕܒܗ ܐܬܚܘܝ ܚܝܐ ܡܟܠ ܡܢ ܡܘܬܐ. ܐܝܟ ܓܝܪ
ܕܚܝ̈ܐ ܡܢ ܡܘܬܐ ܠܐ ܢܟܝܢ[3]. ܘܟܝܢܢ̈ܝܐ ܢܚܐ ܡܢ ܡܘܬܐ. ܗܟܢ ܕܒܗ ܐܬܚܘܝ ܐܠܗܐ ܕܟܠܐ
ܫܘܫܢܬܗ ܒܟܠ ܐܝܟ ܡܫܬܘܝܐ. ܐܦ ܢܗܘܐ ܒܚܫ̈ܐ. ܗܘ ܓܝܪ ܕܚܫܐ ܟܠܐ ܫܘܫܢܬܗ ܢܟܝܢ
ܘܟܝܢܗ ܚܒܐ ܒܢܝܗ. ܐܝܟܢ ܠܐ ܚܫܝܫܐ ܢܫܬܪܝܢ ܘܠܐܝܬ ܠܘܬ ܡܘܬܐ. ܘܟܝܢܘܬܐ ܢܫܟܚܘܢ.
ܚܫ̈ܐ ܓܝܪ ܕܕܝܢܝܢ ܘܕܟܝܢܐ ܡܢ ܡܘܬܐ ܡܘܬܐ ܢܫܟܚܘܢ. ܠܗ ܚܫ̈ܐ ܐܬܚܘܝܘ. ܐܦ ܕܝܢ ܟܝܢܘܬܐ
ܚܫ̈ܐ ܠܐ ܡܬܩܒܠܝܢ. ܢܓܙܘܢ ܟܝܢܘܬܐ. ܐܝܟܢ ܕܟܝܢܘܬܗ ܚܝܐ. ܕܒܗ ܐܬܚܘܝ ܚܫ̈ܐ. ܗܐ ܓܝܪ
ܐܦ ܢܘܗܪܐ ܡܠܝܟ ܐܡܪ. ܕܡܬܠܬܐܦ ܒܫܘܡܠܐ. ܕܐܦ ܠܐ ܚܫܝܢ ܡܢ ܫܘܡܠܝ ܡܬܠܬܐܦܝܢ
ܠܟܠܗܘܢ ܘܡܬܢܨܝܢ. ܐܦ ܢܘܗܪܝ ܒܫܘܡܠܐ. ܒܫܘܬܦܘܬܗ ܓܝܪ ܕܫܘܡܠܐ ܕܟܠ ܢܘܗܪܐ. ܠܐ
ܡܬܢܨܐ ܠܗ ܠܢܘܗܪܐ. ܐܠܐ ܗܘ ܢܘܗܪܐ ܡܚܪܒ ܡܢܘܬܗ ܠܗ ܒܫܘܡܠܐ ܒܪܚܡܐ ܕܝܠܗ. ܘܐܝܟ
ܡܚܠܐ ܡܢ ܦܓܪ ܕܪܘܚ ܘܡܢܬܪ ܡܢܗ ܘܚܠܝܘ ܡܢܗ ܡܬܟܬܫ. ܒܡܘܬܗ ܕܝܢ ܕܢܘܗܪܐ ܡܫܬܘܐ
ܫܘܡܠܐ ܒܫܘܡܠܘܬܗ. ܒܗ ܒܡܘܬ ܛܘܒܐ ܐܦ ܐܠܗܐ. ܟܕ ܒܪ̈ܚܡܘܗܝ ܐܬܐ ܠܘܬ ܡܘܬܐ[4]. ܒܗ
ܡܛܠ ܗܘܐ ܠܗ ܕܚܝܐ ܫܠܝܛܘܬܗ ܠܟܠ ܟܠܗ. ܟܕ ܡܢ ܡܪܕܘܬܐ ܕܫܘܛܝܗ ܕܡܘܬܐ
ܐܬܪܘܡ. ܘܐܬܦܪܩ ܡܢ ܡܪܕܘܬܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܟܠ ܟܠܗ. ܟܕ ܚܝܘܗܝ ܕܐܠܗܐ ܡܘ ܐܦ
ܟܝܢܗ ܕܠܐ ܡܚܠܐ. ܘܚܠܝܘܬܐ ܕܠܐ ܫܘܫܢܬܗ ܚܫ̈ܐ ܡܚܒ. ܒܗܘ ܓܝܪ ܫܘܡܠܐ ܕܢܘܗܪܐ ܟܕ

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 127 v°, col. 1. — [2] ܠܗ superabundat et sensui nocet. —
[3] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 127 v°, col. 2. — [4] *Ibid.* col. 3.

ܐܬܬܠܝܬ ܒܗ ܡܢܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܝܢ ܕܗܢܘ ܗܘ ܕܐܬܡܫܚܢܝܢ ܕܒܪܐ ܡܫܬܠܝܢ. ܐܬܐ܁
ܕܢܬܬܠܝܬܘܢ ܒܗ ܐܟܢ ܕܐܠܗܝܢ ܕܟܘܠܐ. ܘܢܗܘܘܢ ܒܗ ܒܢܝܐ ܕܐܠܗܝܢ. ܘܠܐ ܐܝܟ
ܕܡܫܬܟܢܘܬܐ ܕܐܝܠܝܢ ܒܥܠܡܐ ܘܒܫܘܒܚܘܬܐ ܢܗܘܘܢ. ܐܠܐ ܒܟܪܝܘܬܐ ܘܡܫܡܫܘܬܐ ܕܚܝܘܬܗܘܢ
ܢܗܘܘܢ. ܐܝܟ ܢܗܘܘܢ ܐܠܗܐ ܕܐܠܗܝܢ ܕܟܘܠܐ ܕܫܒܝܐ. ܟܕ ܡܫܘܚܝܢ ܕܠܐ ܚܒܠܐ ܘܕܠܐ ܚܫܐ.
ܒܫܠܝܘܬܐ ܕܚܝܝܗܘܢ. ܒܫܘܒܗܪܐ ܕܒܗ ܐܠܗܐ ܐܒܘܢ. ܐܝܟ ܡܢ ܡܫܒܚܪܐ ܚܝܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ
ܕܐܬܡܢܝ ܥܠ ܡܫܬܡܫܢܘܬܐ ܘܐܝܟ ܕܐܬܥܒܕ ܐܢܫܐ ܕܒܟܠ ܡܢ ܚܛܝܬܐ. ܠܗ ܒܫܘܒܚܗ ܠܒܫܢܝܐ
ܘܡܫܬܡܠܝܘܬܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪܢ ܠܐ ܢܫܘܫ ܡܫܘܚ. ܡܛܠ[1] ܕܝܢ ܐܦ ܐܬܒܣܝܡܘ ܐܢܫܐ ܕܢܫܒܚ
ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ. ܡܫܬܡܠܝܐ ܡܫܘܐ. ܟܕ ܐܦ ܠܐ ܚܣܝܪ ܡܢ ܦܘܪܥܢ ܒܥܒܕܘܬܐ ܕܢܗܘܐ ܡܬܝܪܐ.
ܐܢܫܐ ܘܟܠܗ ܕܐܠܗܐ ܕܢܗܘܐ ܢܣܒ ܫܠܝܛ ܕܟܠ ܦܘܪܥܢܐ ܒܟܠܗܘܢ ܒܥܒܕܘܗܝ
ܕܟܠ ܩܢܝܐ ܚܝܐ ܠܚܕܝܢ ܚܠܐ. ܟܕ ܡܫܘܚ ܡܩܒܠܝܢܐ ܘܠܐ ܡܬܚܒܠܢܐ. ܟܕ ܡܢ ܠܗܘܢ
ܚܣܝܪ ܡܢ ܦܘܪܥܢ ܠܐ ܦܫܝܛ. ܐܝܟ ܡܬܚܙܝܢܐ ܐܘ ܐܝܟ ܡܫܬܒܚܢܐ ܠܗܘܐ ܒܗ ܕܢܬܦܪܥ ܥܠ ܗܘ
ܐܠܗܐ ܠܐ ܡܬܚܫܚܢܘܬܐ ܕܟܝܢܐ. ܕܐܦ ܒܦܓܪܐ ܕܠܐ ܚܫܫܘܬܐ ܐܬܝܗ܀ ܐܝܟ ܩܠܝܠܐ ܕܟܒܝܪ
ܚܫܐ ܠܗܘܐ.

ܘܠܐ ܠܡܒܥܐ ܟܕ ܐܘ ܢܦܐ ܒܥܘܟܠ ܠܡܦܫܩܘ ܗܘ ܕܡܢ ܐܢܫܝܢ ܐܝܟ ܗܢܐ ܦܫܛ ܒܣܟܠܘܬܐ
ܡܬܐܡܪ. ܕܗܘܐ ܐܠܗܘܬܐ ܡܠܠ ܛܘܒܐ ܘܠܐ ܡܬܚܫܚܢܐ. ܗܘ ܕܠܐ ܒܗ ܒܡܫܘܚܬܐ ܐܝܬ ܘܠܐ
ܠܐܝܬܘܬܐ ܡܢܗ. ܐܝܟ ܕܝܢ ܕܗܘܝܐ ܗܘ ܐܦ ܒܡܫܝܚܐ ܐܠܗܘܬܐ. ܐܝܟ ܕܝܢ ܗܟܢܐ ܐܡܪܐ ܕܠܐܝܬܐ
ܕܡܫܘܚܬܐ ܘܡܬܬܪܝܬܐ ܠܐ ܗܘܐ. ܘܡܢܬܬܐ ܠܐ ܚܒܝܫ. ܘܡܫܬܡܥܢܘܬܐ ܠܐ ܡܬܝܕܥ ܠܐܝܬܘܬܐ.
ܘܡܫܬܡܠܝܘܬܐ ܠܐ ܡܫܬܡܠܝܐ[2]. ܘܐܫܘܝܬܐ ܕܢܦܫܐ ܠܐ ܡܬܦܪܫܐ. ܘܡܢ ܕܢܫܬܡܥ ܡܫܬܡܠܝܘܬܐ ܡܬܟܢܫ[.]
ܟܘܢ ܡܛܠ ܦܓܪܐ ܘܡܬܦܪܫ ܡܫܬܡܠܝܘܬܐ ܢܬܠܘܫ. ܐܝܟܢ ܕܝܢ ܡܛܠ ܦܓܪܐ ܘܠܐ ܡܬܚܫܚܢܐ ܠܐܠܗܐ܀
ܗܘ ܕܠܐ ܪܫܐ ܕܦܓܪܐ ܘܡܫܘܚܬܐ ܕܚܘܫܒܐ ܒܫܡܝܐ ܢܦܫܘܬ. ܘܡܫܬܡܠܝܘܬܐ ܕܦܓܪܐ ܕܦܓܪܐ
ܠܗܘ܀ ܐܝܟܢܐ ܡܢܗܘܢ ܡܘܬܐ ܡܢ ܢܫܡܬܐ ܐܝܟ ܕܒܟܘܠ ܢܦܫܘܬ. ܗܘ ܕܝܢ ܐܠܗܘܬܐ ܠܐ
ܡܬܚܫܚܢܐ ܘܡܛܠ ܦܓܪܐ܀ ܐܝܟ ܕܚܝܐ ܡܝܬ ܘܡܬܚܝܐ ܒܟܒܪ. ܘܐܝܟܢܐ ܠܐܠܗܘܬܐ ܠܗ.
ܡܫܬܡܠܝܐ ܡܫܘܐ. ܚܫܐ ܕܝܢ ܕܦܓܪܐ ܗܘ ܐܡܪܝܢ ܕܐܠܗܘܬܐ ܕܝܢ ܠܐܠܗܐ܀ ܠܐ ܒܫܘܒܚܗ ܕܟܠ
ܩܢܝ ܐܢܫܐ. ܘܠܐ ܒܚܝܠܗ ܕܟܠ ܡܬܚܫܚܢܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ. ܡܫܬܡܥܢܘܬܐ ܕܡܫܝܚܘܬܗ ܕܟܠ ܒܢܝܢܫܐ.
ܗܘ ܕܝܢ ܕܚܝܐ ܡܬܒܥܢܐ ܡܢܗ ܕܦܓܪܐ ܕܟܠܗ ܕܚܝܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ ܦܪܫ. ܘܒܗܘܢ ܡܫܬܐ
ܡܢ ܡܩܒܠܐ ܠܫܘܒܚܗ ܡܫܬܡܠܝ ܘܚܫܚ܀ ܐܝܟܢܐ ܗܘ ܠܗ ܠܐ ܚܫܘܫܐ ܢܬܬܪܐ܀ ܗܘ ܕܚܝܐ
ܡܢ ܒܢܝܢܫܐ ܦܪܫ܀ ܘܡܫܬܠܐ ܕܚܝܐ ܗܘܐ.

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 128 r°, col. 1. — [2] *Ibid.* col. 2.

ܐܦ ܗܟܝܠ ܠܐܘܟܝܬܐ ܐܠܗܝܬ ܟܕ ܟܝܢ ܐܝܟ ܕܒܟܝܢܗ ܕܒܠܐ ܚܘܫܒܐ. ܐܝܟ ܕܝܢ ܕܡܟܝܢܬ
ܒܗܘܢܝܐ[1] ܕܡܚܫܚܐ. ܘܐܦ ܡܢܗ ܒܡܬܩܢܢܐ ܕܠܐ ܒܚܘܫܒܐ ܘܡܬܒܢܝܢܐ ܒܚܘܫܒܐ. ܐܡܪܢ ܐܘܦ
ܕܡܬܠܝܠ ܕܗܘܐ ܚܝܠ ܒܗܝܠ ܗܘ ܠܐ ܡܬܚܫܚܐ ܡܛܠ ܠܒܢܝܐ. ܐܡܪܢ ܕܗܘܐ ܡܬܦܢܝܢ ܘܡܬܚܫܚܐ
ܡܚܒ ܒܡܠܐܟܐ ܠܒܢܘܗܝ. ܐܘ ܐܡܪܢ ܕܗܘܐ ܚܘܫܒܐ ܘܠܐ ܡܬܚܫܚܐ. ܘܠܒܢܐ ܡܢ ܚܝܠܐ ܘܡܢ
ܒܗܠܝܢ ܩܢܘܡܐ. ܐܠܐ ܕܐܝܟ ܚܕ ܠܡܠܬܐ ܠܐ ܚܫܘܫܐ ܒܗܘܢ ܐܚܪܢܝܬ ܚܕܐ ܚܕ. ܐܝܟ ܕܐܝܬܘܗܝ
ܒܟܘܢܐ ܕܡܬܒܢܝܐ ܚܝܠܐ. ܘܡܬܚܫܚܐ ܡܢ ܡܠܐ ܒܟܝܢ. ܒܟܠ ܓܝܪ ܢܦܩܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܡܛܠ
ܠܒܢܐ ܘܠܐ ܡܬܚܫܚܢܐ. ܗܘ ܕܓܠܝܢ ܒܟܝܢܗ ܠܐ ܒܚܝܠ ܒܗ. ܐܢ ܓܝܪ ܒܓܒܪܐ ܚܫܚܬܐ
ܘܡܫܘܡܠܝܘܬܐ ܒܥܒܕܐ ܕܡܢ ܐܘܣܝܐ ܡܬܒܢܝܢ ܚܕܐ ܚܕ. ܘܠܐ ܡܬܦܠܓ ܒܓܒܪܐ ܐܘܣܝܐ
ܘܡܫܘܡܠܝܘܬܐ ܡܬܐܡܪ. ܐܠܐ ܐܢ ܒܠܚܘܕ ܐܠܗܐ ܕܡܢ ܥܠܬܐ ܒܟܠܗܘܢ ܡܬܚܫܚܢܐ ܕܗܘܐ
ܡܫܘܚܬ ܐܣܟܡܐ ܘܚܒܝ. ܘܒܡܫܘܡܠܝܘܬܐ ܘܐܘܣܝܐ ܕܐܝܬ ܒܗ. ܘܡܛܠ ܓܒܠܐ ܒܟܒܪܐ.
ܢܦܩܬ ܓܝܪ ܕܒܥܒܕܐ ܘܐܘܣܝܐ. ܐܡܪܢ ܕܐܝܬ ܒܓܒܪܐ. ܘܡܫܘܚܬ ܕܡܬܚܫܚܐ ܘܐܘܣܝܐ[2]
ܒܓܒܠܐ ܡܬܝܕܥܐ. ܚܕ ܒܫܡܐ ܗܘܒܠ ܢܗܘܪܐ ܐܘܦ ܒܢ ܕܒܠܒܘܬ. ܘܡܛܠ ܠܒܢܝܐ ܒܟܘܗ
ܡܛܠ ܠܒܢܝܐ ܢܩܝܐ. ܡܠ ܕܒܟܝܢܗ ܐܝܬܐ. ܗܘ ܒܟܝܢ ܡܛܠ ܠܒܢܝܐ ܕܐܝܬ ܒܗ. ܘܐܝܬܘܗܝ ܒܟܝܢܗ
ܒܟܝܢܗ ܐܒܐ. ܕܗܘ ܡܛܠ ܠܒܢܝܐ ܡܢ ܕܐܝܬܝܗ ܡܫܘܚܬܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܒܟܠܗܘܢ. ܢܦܩܬ ܡܢܗ
ܚܕ. ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܕܗܘܝܐ ܡܫܘܚܬܐ ܘܡܬܚܫܚܐ ܐܝܬܘܗܝ. ܒܗܘ ܡܛܠ ܠܒܢܝܐ ܕܒܗܠ ܐܝܬܘܗܝ
ܒܟܝܢܗ ܚܝܠ. ܘܗܘ ܒܟܝܢܗ ܗܢܐ. ܘܗܘ ܒܗ ܗܢܐ. ܒܟܠ ܗܠܝܢ ܗܘܝܬ ܡܬܚܫܚܢ. ܘܡܛܠ ܓܒܠ
ܒܗ ܡܢ ܕܓܒܠܬܐ ܕܒܗܠܝܢ ܗܘܐ ܒܗ ܡܬܦܢܝܢ. ܘܣܓܝ ܐܡܪܝܢ ܒܟܬܒܐ. ܐܡܪܢ ܕܢܦܩܬܗ
ܗܠܝܢ ܐܝܟܢܐ ܠܗܘܐ. ܠܐ ܚܙܝ ܐܢܐ ܕܐܡܪ. ܕܐܝܟܢܐ ܐܘܦ ܕܡܬܚܫܚܢ ܡܛܠ ܠܒܢܝܐ ܒܟܝܢܗ ܡܛܠ
ܠܒܢܝܐ ܘܠܐ ܡܬܚܫܚܢܐ. ܗܘ ܕܒܟܝܢ ܕܗܠܝܢ ܐܝܟܢܐ ܒܗܘܢܝܗ ܠܐ ܢܦܩܬ. ܐܢ ܕܝܢ ܗܘܐ ܗܘܝܐ
ܐܝܬܝܗ. ܒܗ ܡܢ ܕܒܡܫܘܚܬܗ ܒܗܠܝܢ ܕܗܘܐ ܐܝܬܘܗܝ ܒܝܢܬ ܒܢܝܢܐ. ܕܓܒܠܬ ܓܒܠܢ
ܠܐܝܢܐ ܠܐ ܢܦܩ. ܗܘ ܕܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܝܬ ܡܢ ܡܬܚܫܚ ܘܡܢ ܒܟܠܗ. ܗܘ ܒܐܝܬܘܗܝ ܒܟܠܗ ܐܝܬܘܗܝ.[3]
ܐܝܟܢܐ ܓܝܪ ܡܛܠ ܠܒܢܝܐ ܘܠܐ ܡܬܚܫܚܢܐ ܐܝܬܘܗܝ. ܗܘ ܕܠܐ ܐܝܬܝܗ ܒܗ. ܐܘ ܡܫܘܚܬܐ ܘܡܬܚܫܚܢ
ܒܟܠܗ ܐܝܬܘܗܝ. ܗܘ ܕܒܟܘܢܫܐ ܕܒܟܝܢ ܠܐ ܐܝܬ. ܐܠܐ ܐܢܐ ܗܘܝܐ ܐܡܪ ܐܢܐ. ܕܡܛܠ ܠܒܢܝܐ
ܘܡܫܘܚܬ ܒܟܠܗ ܗܘܐ. ܗܘ ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܬܦܢܝܐ ܕܚܝܠܐ ܡܬܚܫܚܢܐ ܕܐܝܬ ܕܐܝܬܘܗܝ ܕܠܐ
ܗܢܐ. ܐܝܟܢܐ ܓܝܪ ܕܗܢܐ ܒܡܠܬܗ ܒܡܫܘܚܬܗܘܢ ܕܚܝܠܐ ܠܐ ܡܬܦܢܝܢ: ܐܠܐ ܒܟܝܢܗ ܒܟܝܢܗܘܢ
ܒܚܝܠܐ ܢܗܘܐ. ܒܡܫܘܚܬܐ ܓܝܪ ܕܒܟܝܢܗܘܢ ܘܡܫܘܚܬܐ: ܒܗ ܒܟܝܢ ܒܡܫܘܚܬܐ ܕܒܟܝܢܗ. ܠܐ
ܡܬܦܢܝܢ ܚܕ ܕܐܝܬܝܗ ܢܗܘܐ. ܐܠܐ ܒܟܝܢܗ ܒܟܝܢܗ ܐܝܬ. ܗܘܝܐ ܐܦ ܗܘ ܡܛܠ ܠܒܢܝܐ ܘܠܐ

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 128 r°, col. 3. — [2] *Ibid.* fol. 128 v°, col. 1. — [3] *Ibid.* col. 2.

ܡܫܝܚܘܬܐ܆ ܐܡܪܝܢ ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܛܠ ܚܛܗ̈ܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܢܝܩܘܡ ܡܘܬܒܐ ܕܫܘܠܛܢܗ ܩܕܡ.
ܒܣܝܒܘܬܐ ܕܝܠܕܘܬܐ ܕܒܢܝܐ ܚܛܗ̈ܐ ܕܢܦܩܘ ܡܫܬܘܕܥ. ܐܠܐ ܟܕ ܕܡܬܚܙܝܢܐ ܡܥܡܕܢܝܬܐ ܟܠ
ܒܥܠܡܐ. ܠܐ ܟܕ ܡܫܬܒܚ ܒܪܐ ܒܫܡܝܐ ܘܡܛܠ ܚܛܝܐ܆ ܕܐܝܠܝܢ ܐܝܬܘܗܝ ܦܘܪܩܢܐ ܕܒܢܝܢܐ.
ܐܠܐ ܒܡܣܝܒ ܒܝܠܕܘܬܐ ܒܥܡܪܘܬܐ ܕܡܘܒܠܢܐ ܕܢܦܫܢ ܒܡܫܬܘܬܦܘܬܐ ܗܕܐ. ܘܐܡܬܝ ܟܕ
ܡܘܟܝܐ[1] ܕܢܦܫܗ ܕܗܘ ܡܛܠ ܚܛܗ̈ܐ ܡܫܬܡܥ ܗܘ ܕܢܬܬܦܠ ܠܐܠܗܐ. ܒܗ ܐܦܠܐ ܚܕܐ ܡܢܗ
ܕܡܬܒܪܝܢܘܬܗ ܕܗܘ ܡܛܠ ܚܛܗ̈ܐ ܡܬܬܠ ܒܗ ܐܝܟܐ ܕܐܬܦܪܫ. ܗܘ ܟܕ ܕܒܡܘܠܕܗܘܢ ܡܫܬ̈ܐ
ܠܐ ܡܬܒܣܝܢ ܒܗ܆ ܘܡܫܬܡܗ ܠܐ ܢܬܠ ܒܗ ܒܥܠܡܗ܆ ܐܝܟܢܐ ܕܡܫܝܚܐ ܐܦ ܒܗ ܕܡܫܡܗ
ܒܗ. ܒܗ ܡܫܝܚܐ ܕܡܫܝܚܘܬܗ ܘܕܡܫܬܘܬܦܘܬܐ ܕܡܫܝܚܘܬܗ ܒܟܠ ܦܘܪܩܢ ܒܢܝܢܫܐ
ܒܚܝܐ ܗܘ ܡܢܗ.

ܠܝ ܕܝܢ ܐܝܬ ܡܫܬܘܕܝܢܘܬܐ ܗܕܐ ܐܝܟ ܕܟܠ ܠܐܠܗܐ܆ ܗܘ ܦܘܪܩܢܐ ܕܒܢܝ ܢܗܘܐ ܡܢܗ
ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܡܛܠ ܚܛܗ̈ܐ ܡܫܝܚ ܒܡܫܘܚܬܗ. ܗܘ ܕܡܢ ܡܫܬܘܕܝܢܘܬܗ ܦܘܡܐ ܦܬܝܚܐ ܗܘܐ ܒܗ.
ܡܛܠ ܕܠܐ ܚܙܝ ܟܕ ܒܝܬܗ ܠܐ ܡܫܝܚܘܬܐ ܕܒܗ ܡܢ ܟܠܗ. ܒܗܢ ܕܒܦܘܪܩܢܐ ܕܒܠܒܗ ܡܢ
ܒܥܠܡܐ ܕܐܦ ܠܐܠܗܐ ܒܝܬ ܐܝܟܢܐ ܕܐܝܟܢܐ ܒܡܫܡܗ ܕܗܘܐ ܐܝܬܘܗܝ ܕܚܝܠܐ ܠܐܠܗܐ ܕܐܬܬܐܝܬ
ܕܒܗ ܒܥܠܡܗ ܦܠܐ ܡܢܗ ܒܗ ܡܫܬܦܪܝܢ. ܘܠܐ ܒܗ ܢܗܘܐ ܦܘܪܩܢܐ ܘܠܐ ܠܐܬܪܐ[2] ܢܬܠ ܦܘܪܩܢܐ.
ܒܡܠܐܟܐ ܟܕ ܕܗܘܝܐ ܐܝܬܘܗܝ ܡܫܠܡ ܐܝܬܘܗܝ. ܐܡܪ ܒܗ ܡܫܠܡܐ ܢܦܫܝܐ. ܐܝܟܢܐ ܢܦܫܐ[3]
ܐܘ ܐܦܠܐ ܡܫܬܘܕܥܐ ܗܘܬ ܠܐܠܗܐ ܡܛܠ ܚܛܗ̈ܐ ܘܠܐ ܡܫܝܚܘܬܐ. ܡܛܠ ܒܗܘܢܐ ܡܬܐܡܪܐ ܕܒܢ̈ܝ
ܐܝܟܢܐ ܢܗܘܐ. ܡܬܐܡܪܐ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܡܢ ܒܟܠ ܐܝܟܢܐ ܡܢ ܚܛܗ̈ܘ ܢܦܩܝܢ. ܘܡܢ ܡܬܚܙܐ
ܕܡܫܬܘܬܦܐ ܕܒܥܐ ܒܗܘܢ ܦܘܪܩܢܐ ܡܫܬܡܥܝܢ. ܘܐܝܟ ܕܡܢ ܒܗܘܢ ܕܢܦܫܗܘܢ ܡܫܬܘܬܦܘܬܐ ܠܐ
ܡܫܬܡܥ. ܠܝ ܕܝܢ ܐܦ ܕܡܫܬܡܥܐ ܢܐܡܪ. ܗܘ ܕܝܢ ܒܫܡܥܬܐ܆ ܠܐ ܐܝܬܘܗܝ ܡܛܠ ܚܛܗ̈ܐ ܘܠܐ
ܡܫܝܚܘܬܐ ܗܘ ܕܠܐܠܗܐ ܕܐܝܟ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܢܦܫܗ. ܘܚܛܗ̈ܘ ܡܢ ܠܐ ܐܝܟܢܐ ܕܡܫܝܚܘܬܗ.
ܠܐ ܡܛܠ ܡܢܗ ܕܐܝܬܘܗܝ. ܡܫܡܗܘܢ ܒܥܠܡܗܘܢ ܐܝܟ ܕܒܫܡܥܐ ܥܠ ܒܡܫܡܥܐ܆ ܟܠܐ ܡܫܬܘܕܝܢܘܬܐ
ܕܡܫܬܘܬܦܘܬܐ ܐܬܝܠܝܕ. ܘܡܢ ܠܐܠܗܐ ܐܬܒܪܝܗ. ܐܝܟܢܐ ܘܒܗܢ ܗܘ ܠܐܠܗܐ ܡܛܠ ܚܛܗ̈ܐ ܘܡܫܡܗ
ܒܡܫܡܥܬܗ. ܘܡܫܬܡܥܢ ܒܥܠܡܐ ܕܚܛܗ̈ܘ. ܗܘ ܕܡܫܬܘܬܦܘܬܐ ܠܐ ܡܫܬܠ ܒܗ. ܘܠܐ ܡܫܬܚܠܦܘܬܐ
ܘܠܐ ܡܫܡܥܬܐ ܘܠܐ ܡܢܗ ܡܫܬܒܚܢܐ ܕܐܝܬ ܒܡܫܬܘܬܦܘܬܐ. ܗܢܘܢ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܒܡܫܬܘܕܝܢܘܬܐ ܕܐܠܗܐ
ܡܫܢ ܒܡܫܬܘܕܝܢܘܬܗ[.]

ܠܝ ܗܘܝܐ ܒܡܫܬܡܥܬܐ ܗܕܐ ܡܫܬܐܡܪ ܐܝܬ܆ ܘܐܡܪ ܒܪܐ ܐܝܬ[4] ܘܐܦܢ ܐܠܗܐ ܐܡܪ ܢܦܫܗ܆

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 128 v°, col. 3. — [2] Codex ܠܐܬܪܐ. — [3] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 129 r°, col. 1. — [4] *Ibid.* col. 2.

ܘܡܬܦܪܫܝܢ ܒܚܘܪܢܗ ܀ ܡܥܢܝܢ ܒܡܘܡܣܝܢܘ. ܘܠܐ ܙܟܐ ܕܢܐܒܝܢ ܟܘܠܐ ܒܡܘܪܬܐ ܕܣܢܝܬܐ. ܠܝܘܡܢܐ
ܕܝܢ ܡܢܗܘܢ ܡܫܡܫܝܢ ܘܡܣܒܪ. ܘܡܫܡܠܝܢ ܠܡܘܕܝܢܘ ܕܗܘ ܡܛܠ ܛܘܒܐ. ܐܘ ܠܡܘܢ ܕܠܬܐ ܚܕܝܘܬܐ ܩܝܡܬܐ
ܕܟܠ ܐܝܟܢܐ ܕܡܬܝܕܥܢܘܬܐ ܫܪ̈ܝܪܐ ܐܝܬܝܗ. ܐܠܐ ܕܝܢ ܐܦ ܠܐܠܗܐ ܗܘ ܗܝ ܡܛܠ ܛܘܒܐ ܘܡܥܠܝܢ
ܠܒܪ̈ܝܬܐ. ܢܚܘܬ ܕܡܛܠ ܘܠܐܝܬ ܗܘܐ ܐܢܫܐ ܡܢܩ̈ܦܐ. ܘܡܢܗܘܢ ܠܐܠܦ ܕܪܫܐ ܕܡܬܝܕܥܢܘܬܐ
ܕܦܫܝܛܘܬܐ. ܗܢܘܢ ܕܠܐܠܗܝܢ ܕܢܩܒܠܘܢ ܠܗ ܡܢ ܒܪ̈ܝܬܐ ܗܝ ܒܢܝܐ. ܒܫܘܬܦܘܬܐ ܫܪ̈ܝܪܬܐ
ܡܢܗ ܘܡܢܗ ܒܠܘܗܝ. ܠܗ ܕܝܢ ܡܬܝܕܥܝܢ ܗܘܘ ܦܪ̈ܨܘܦܐ ܠܐܒܘܗܝ ܕܫ̈ܪܝܪܐ. ܐܟܙܢ ܗܘܐ
ܡܬܝܠܕܘܬܐ ܡܢ ܢܦܫܗ ܢܗܝܪܐ ܒܗ ܠܗ. ܘܐܟܙܢ ܕܗܘܐ ܠܡܣܬܟܠܢܘܬܐ ܡܢ ܡܫܡܠܝܢܘܬܐ
ܡܫܘܚܠܦܐ ܒܗ ܡܫܠܡܢܘܬܐ. ܡܬܐܡܪ ܗܘܐ ܕܝܢ ܦܪ̈ܨܘܦܐ ܘܡܢ ܬܠܬܐ ܒܩܢܘܡܝܢ ܒܗ ܠܐ ܡܬܦܠܓ ܗܘܐ
ܘܠܐܝܬܝܗܝ ܒܡܫܡܠܝܢܘܬܐ. ܡܛܠ ܗܘ ܕܐܠܗܘܬܗ ܫܠܝܛܐ ܐܝܬܝܗ ܐܘ ܛܘܒܐ. ܒܐܝܕܝܢ ܗܟܝܠ ܡܢܗܘܢ
ܡܛܠ ܕܟܠܗܝܢ ܒܪ̈ܝܬܐ ܐܢܫܐ ܡܢ ܥܠܬܐ ܠܐ ܒܪܘܗܝ. ܗܘ ܗܘ ܡܫܡܠܝܐ ܕܡܬܝܕܥܢܘܬܐ
ܐܘ ܛܘܒܐ[1]. ܗܢܘ ܕܐܦ ܕܡܫܡܠܝܢܘܬܐ. ܕܗܠܝܢ ܐܘܦ ܕܛܘܒܐ ܘܡܥܠܝܐ ܠܒܪ̈ܝܬܐ ܢܬܝܕܥܘܢ.
ܗܢܘܢ ܕܠܐ ܗܘܐ ܠܟܠ ܒܪ̈ܝܬܐ ܡܫܡܠܝܢ ܒܟܠܗ ܙܒܢ ܗܘܐ܀ ܐܠܐ ܐܦ ܠܟܠ ܦܪ̈ܨܘܦܐ.
ܡܬܝܕܥܐ ܠܟܠܗܝܢ ܕܒܢܝܐ ܕܢܦܫܐ ܡܫܬܘܕܥܝܢ ܗܘܘ. ܐܠܐ ܐܦ ܕܡܬܝܕܥܝܢ ܡܫܡܠܝܐ. ܒܝ
ܡܬܚܙܝܐ ܡܢ ܚܕܡܐ ܚܕ ܕܡܢ ܐܝܬܝܐ. ܘܡܫܬܟܚܐ ܠܗܠܝܢ ܒܝ ܡܢܗܝܢ ܠܦܪ̈ܨܘܦܐ. ܘܡܫܡܠܝܐ
ܠܐܝܬܝܐ܀ ܒܡܬܚܙܝܢܐ ܠܐ ܡܬܝܕܥ. ܗܘ ܕܝܢ ܗܢܐ ܦܫ ܠܗ ܦܪܨܘܦܐ. ܕܐܦ ܐܣܩܝܐ ܠܟܠ ܒܪ̈ܝܬܐ
ܘܠܗ ܒܪܬܐ ܬܠܬܘܬܐ ܡܢܝܢ ܕܠܐܠܗܝܢ. ܠܝ ܗܝܕܝܢ ܦܫܛܘܬܐ ܕܫ̈ܡܝܐ ܒܟܠܝܘܡ ܒܦܪ̈ܨܘܦܐ
ܕܢܦܫܐ. ܠܐܠܗܝܢ ܕܒܡܬܝܕܥܢܘܬܐ ܡܫܡܠܝܢ ܡܫܬܠܡܐ. ܘܠܐ ܡܛܠ ܒܡܫܡܠܝܘ ܐܘ ܒܡܫܡܠܝܘܬܗ
ܐܦ ܚܕ ܡܢܐ ܕܚܕܐ ܢܦܫܐ ܕܚܕ ܒܪܢܫܐ. ܐܠܐ ܡܬܝܕܥܐ ܡܫܡܠܝܢ ܒܟܠܗܝܢ. ܘܡܫܡܠܝܘ
ܘܡܫܡܠܝܘ ܠܐܠܗܝܢ ܕܡܢ ܡܬܝܕܥܢܘܬܐ ܕܕܪ̈ܓܐ ܚܕܝܘ. ܒܪܗ ܕܝܢ ܠܐܠܗܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܫܡܠܝܐ ܕܟܠܗ
ܦܪ̈ܨܘܦܐ܀ ܘܗܘܝܘ ܒܡܢܐ ܡܛܠ ܛܘܒܐ ܘܡܥܠܝܐ ܠܒܪ̈ܝܬܐ. ܠܐ ܡܫܬܡܠܝܢ ܕܒܪܢܫܗ ܐܝܬܐ
ܠܐܝܬܐ ܕܬܠܬܐ ܕܚܕܐ ܦܝܠܐ ܒܒܪܗ[2]. ܒܗܠܝܢ ܐܡܪܢ ܕܡܢ ܚܕܐ ܡܢܝܢ. ܐܘ ܠܐ ܒܝ ܚܕܐ ܕܢܦܫܐ
ܐܡܪܝܢ ܕܐܝܬܘܗܝ: ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܗܘܢܝܐ ܕܩܕܡ ܒܪ̈ܝܬܐ ܕܡܬܝܕܥܢܘܬܐ ܠܐ ܢܬܒܥ. ܗܝ ܕܡܫܡܠܝܐ
ܐܣܩܝܦܘܬܐ ܐܝܬܘܗܝ ܡܢ ܗܘ. ܒܝ ܗܢܐ ܠܐܒܪ̈ܝܬܐ ܐܒܐ. ܕܒܪܘܝܐ ܕܢܦܫܐ ܐܝܬܘܗܝ ܢܦܫܗ
ܒܫܡܝܐ. ܘܐܬܚܙܝ ܠܗܘܢ ܘܐܒܘܢ. ܕܕܝܠܗ ܐܝܬܘܗܝ ܒܢܘܗܪܐ ܕܒܢܝ̈ ܐܢܫܐ. ܡܛܠ ܕܒܢܘܗܪܗ ܐܝܟ
ܢܦܫܐ ܕܡܠܐܟܐ ܢܦܫܗ ܒܫܡܝܐ ܕܠܐ ܐܝܟ ܡܢܐ ܕܡܬܝܕܥܢܝܢ ܠܟܠ. ܕܒܢܘܗܝ ܠܟܠ ܗܘܐ ܒܗܘܢ
ܕܝܢ ܒܢܘܗܝ ܐܣܩܝܐ ܐܠܗܝܢ ܘܐܠܐ ܕܠܗܘܢ ܠܢܦܫܐ ܕܢܦܫܬܐ ܕܒܫܡܝܐ ܕܐܝܬܘܗܝ܀ ܡܛܠ
ܕܗܢܐ ܛܘܒܐ ܢܘܚܝܢ. ܒܝ ܡܢܗܪܐ ܘܡܫܡܠܝܐ. ܗܟܢ ܐܢܐ ܕܝܢ ܐܦ ܐܢܐ܀ ܕܒܡܫܡܠܝܘ ܫ̈ܡܝܐ

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 129 r°, col. 3. — [2] *Ibid.* fol. 129 v°, col. 1.

ܕܢܗܘܐ܆ ܡܫܡܠܝܐ ܗܘ ܡܫܡܠܝܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܥܠܡܐ ܘܐܡܬܝ ܕܗܘܐ ܟܕ ܡܫܡܠܝܐ
ܡܢܗܘܢ ܠܐܠܗܐ ܡܫܡܠܝܢܘܬܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܡܫܡܠܝܢ ܗܘܘ ܕܟܝܢܐ ܡܢ ܟܝܢܐ ܕܐܬܝܠܕ ܒܒܣܪܐ
ܠܟܠܢܫ. ܐܢܫܐ ܕܫܡܥ ܡܢܗ ܠܐ ܢܬܠܥܒ. ܘܥܡܗ ܚܕܐ ܕܡܫܡܠܝܢ ܗܘܘ
ܘܡܫܬܘܕܝܢ ܟܠܗ ܐܢܫܐ. ܗܘ ܗܘ ܕܢܬܩܪܐ ܐܦ ܢܬܩܢܘܢ ܕܝܠܗܘܢ. ܘܡܬܚܫܒ ܕܝܢ ܕܡܬܚܫܒ ܒܟܠܗ ܐܠ
ܟܠܗܘܢ ܐܝܟܐ ܠܐ ܟܠܢܫ[1] ܐܢܫܐ ܒܟܠܢܫ. ܘܠܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘܐ ܡܫܬܘܐ ܘܠܐ ܡܫܝܚܐ ܘܡܫܘܝܐ ܒܬܪܬܝܢ.
ܐܠܗܐ ܕܝܢ ܠܐ ܡܫܬܡܠܝܐ ܕܟܝܢܗ ܡܫܡܠܝܐ ܒܡܫܝܚܐ ܕܡܢܗ ܘܒܗܘ ܟܠܗ ܠܐܠܗܐ. ܒܗܕܐ
ܡܫܝܚܐ ܒܡܫܡܠܝܘܬܐ ܕܗܘܐ ܒܠܚܘܕ ܡܢܗ ܡܫܡܠܝܢ. ܐܦ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܗܘ ܐܠܗܐ. ܕܫܡܫܐ
ܟܠܗ ܡܢ ܐܠܗܐ ܒܠܚܘܕ ܗܘܐ ܒܗܢܐ.

ܐܠܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ ܐܠܐ ܗܘ ܗܘ ܕܐܬܚܙܝ ܒܒܣܪܐ ܒܟܠܢܫ. ܘܐܬܚܙܝ ܒܟܠ ܐܢܫܐ ܕܟܠܢܫ
ܐܢܫܐ. ܐܝܟ ܕܠܐ ܡܫܝܚܐ ܘܡܫܝܚܐ ܒܟܠܢܫ. ܘܗܘ ܗܘ ܐܝܟ ܕܐܬܚܙܝ ܗܘ. ܘܡܫܝܚܐ ܒܟܠ
ܡܫܡܠܝܘܬܐ ܐܠܗܘܬܐ. ܐܝܟ ܕܝܢ ܢܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܡܫܡܠܝܐ. ܐܠܐ ܡܫܬܡܠܝܐ ܡܢ ܡܫܬܡܠܝܢ.
ܘܡܫܝܚܐ ܘܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ ܒܟܠܐ. ܘܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ ܠܐ ܡܫܝܚܐ. ܘܡܫܝܚܐ ܕܐܬܚܙܝܘܢ ܒܟܠ ܐܢܫ
ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ ܘܟܠܐ. ܘܗܘ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܒܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ ܕܡܫܝܚܐ ܐܢܫ.

ܡܛܠ ܡܐܡܪܐ ܕܝܢ ܕܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܕܦܘܠ ܕܟܠ ܠܐ ܡܫܡܠܝܘ ܕܐܠܗܐ ܘܡܫܡܠܝܘ.

VI

SANCTI GREGORII THAUMATURGI

FRAGMENTA SERMONIS DE PASCHATE.

ܕܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܨܢܝܥܐ ܕܥܒܕ ܐܬܘܬܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܢܐܘܩܣܪܝܐ.[2]

A

ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܦܨܚܐ [ܘ]

ܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܒܡܫܡܠܝܘܬܐ ܡܫܡܠܝܐ ܗܘܐ. ܘܟܠ ܟܠܗܘܢ ܟܠܢܫ ܐܢܫܐ ܐܠܗܐ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ. ܠܐ
ܗܘܐ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܟܠܗܘܢ. ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܐܢܫ ܐܢܫܐ ܒܡܫܡܠܝܘܬܐ ܗܘܐ ܟܠ ܗܘܐ. ܗܘܐ ܡܛܠ
ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘܐ܆ ܐܝܟ ܕܡܫܡܠܝܘܬܐ ܚܕܐ ܟܠܗܘܢ ܘܐܦܠܐ ܐܠܗܐ ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ.
ܠܝ ܕܝܢ ܐܢܫ ܡܫܝܚܐ ܐܡܪ: ܕܡܫܡܠܝܘܬܐ ܐܠܗܐ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ܆ ܡܛܠ ܗܘ ܐܠܗܐ
ܕܡܫܝܚܐ ܠܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘܐ: ܡܫܝܚܐ ܗܘܐ ܟܠܗ ܐܦܠܐ ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ܆ ܗܘ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܗܘ.

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 129 v°, col. 2. — [2] *Ibid.* fol. 2 r°, col. 1.

ܕܐܬܦܫܩ ܡܢ ܐܒܘܗܝ ܕܫܡܝܐ ܒܡܫܬܐܠܢܘܬܗ. ܟܕ ܓܝܪ ܗܘ ܐܡܪ: ܕܐܬܝܬ ܒܫܡܗ ܕܐܒܘܗܝ ܘܐܦ ܟܠ
ܡܦܩܬܐ. ܢܬܟܪܙ ܐܝܟ ܒܡܬܐܡܪ ܕܠܐ ܐܦ ܟܠ ܐܟܚܕܐ. ܠܐ ܗܘܡܢܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܒܟܠ
ܡܫܬܡܥܢܘܬܐ ܕܒܗܘܢ ◆

B

ܡܐܡܪܐ ܐܚܪܢܐ ◆

ܐܦ ܒܠܘܬܐ ܕܝܢ ܗܢܐ ܕܐܬܒܪܐ. ܒܗ̇ ܠܐ ܐܢܫ ܕܐܡܪ ܡܢܗ[1]. ܕܦܠܓܐ ܐܠܗܘܬܗ ܕܕܝܠܗ ܗܘ
ܗܘ ܕܐܬܒܪܐ ◆

C

ܘܬܘܒ [◆]

ܟܕ ܕܝܢ ܒܟܠܗܘܢ ܗܘܐ ܡܪܚܐ. ܗܘ ܕܠܐ ܒܪܢܫܘܬܐ ܐܬܚܙܝ. ܗܘ ܗܘ ܕܥܠ ܟܠܗܘܢ ܐܬܪܘܬܐ.
ܡܫܝܚܐ ܕܐܬܚܙܝ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ ܕܡܫܠܡܐ. ܦܓܪܐ ܕܝܢ ܢܦܫܐ ܕܐܬܒܪܐ ܒܗܕܐ ܐܬܡܫܚ
ܒܗܝܢܐ ܠܐ ܡܕܡ. ܘܡܫܠܡ ܠܐ ܐܬܚܙܝ ܐܝܟ ܡܢܗܘܢ ܒܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܒܪܢܫܘܬܐ ܘܡܫܡܠܐ
ܢܦܫܐ. ܕܡܫܡܠܐ ܟܠ ܕܡܫܘܐ ܟܠܢܫ ܕܢܦܫܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܕܝܢ ܒܪܢ ܡܢ ܕܒܗܘܢ ܡܫܡܠܝܬܐ
ܡܫܡܠܝܢ. ܘܐܦ ܐܟܚܕܐ ܕܢܦܫܐ ܐܡܪܝܢ ܕܐܠܗܘܬܐ ܦܓܪܗ ܕܡܫܝܚܐ. ܗܘ ܓܝܪ ܟܕ ܗܘ ܐܬܐ
ܒܗ ܦܓܪܐ ܕܠܐ ܢܦܫܐ ܘܡܫܡܠܝܬܐ ܘܡܠܟܐ ܕܢܦܫܗ ܡܢ ܕܝܠܗ. ܟܕ ܐܬܐܢܫ ܒܟܘܠܗܝܬܐ ܡܢ ܚܕ
ܡܢ ܐܩܢܘܡܐ. ܒܗ ܕܝܢ ܕܢܫܗ ܒܟܠܗܘܢ ܠܐܠܗܐ ܕܡܫܬܡܥܝܢ. ܕܟܠܗܝܢ ܕܢܕܐ ܕܡܫܡܥܝܢ
ܒܦܓܪܗ ܡܫܬܒܚ. ܕܟܠܗ ܒܗܕܐ ܐܠܗܘܬܐ ܗܘܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܠܚܘܕ. ܘܐܬܡܠܟ ܡܢ ܡܫܬܘܕܐ ◆

D

ܡܐܡܪܐ ܐܚܪܢܐ.

ܟܕ ܕܝܢ ܗܠܝܢ ܗܘܝܐ ܐܠܗܝܬܐ. ܠܐ ܢܚܘܪ ܠܒܠܝܢ ܕܐܡܪܝܢ. ܕܟܠܗ ܡܕܡ ܘܠܐ ܗܘܐ ܡܢ
ܡܕܡ ܗܘܐ. ܗܘ ܕܐܦ ܦܘܠܘܤ ܡܟܪܙ ܟܕ ܐܡܪ. ܕܟܕ ܕܝܢ ܐܬܐ ܡܘܠܝܐ ܕܙܒܢܐ. ܫܕܪ ܠܒܪܗ
ܒܟܪܗ ܗܘܐ ܡܢ ܐܢܬܬܐ. ܘܗܘܐ ܬܚܝܬ ܢܡܘܣܐ. ܕܠܐܝܠܝܢ ܕܬܚܝܬ ܢܡܘܣܐ ܐܝܟ ܢܙܒܢ[2]. ܠܐ
ܓܝܪ ܐܡܪ ܕܗܘܐ ܟܕ ܐܝܬܘܗܝ ܐܠܐ ܡܢ ܐܢܬܬܐ ◆

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 2 r°, col. 2. — [2] *Ad Galatas*, IV, 4, 5.

E

ܕܝܠܗ ܗܘ ܕܝܠܗ.

ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܐܦ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܡܬܚܫܒܢ. ܗܘ ܓܝܪ ܕܡܫܡܠܐ ܕܐܬܝܗܒܘܢ ܒܫܡܝܐ:
ܘܡܬܡܠܝܐ ܒܟܠܗܘܢ ܕܪܘܚܐ ܒܫܡܝܐ. ܟܕ ܠܐ ܐܬܝܗܒ ܡܢ ܚܝܠܐ ܕܫܡܝܐ܀ ܘܠܐ ܡܕܡ ܐܚܪܝܢ ܐܠܐ
ܠܝ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܡܫܬܠܡܐ ܀

VII

SANCTI GREGORII THAUMATURGI

SERMO IN ANNUNTIATIONEM DEIPARÆ.

ܡܐܡܪܐ ܕܩܕ̄ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ.[1]

ܥܠ ܣܘܒܪܬܐ܀ ܕܥܠ ܩܕܝܫܬܐ ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ.

ܝܘܡܢܐ ܫܒ̈ܚܐ ܡ̈ܠܐܟܐ ܒܬܫܒܚܬܐ ܡܙܡܪܝܢ[2]܀ ܘܢܘܗܪܐ ܕܡܐܬܝܬܗ[3] ܕܡܫܝܚܐ ܠܡܗܝܡܢ̈ܐ
ܡܙܠܓ܀ ܝܘܡܢܐ ܚܕܘܬܐ ܦܪܘܩܐ ܕܐܬܐ̄ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܡܕܢܚܐ ܕܙܕܝܩܘܬܐ܀ ܒܢܘܗܪܐ ܦܪܘܩܐ ܒܢ
ܐܢܗܪ܀ ܘܠܒ̈ܢܝܢܫܐ ܕܡܗܝ̈ܡܢܐ ܐܢܗܪ܀ ܝܘܡܢܐ ܐܕܡ ܐܬܚܕܬ܀ ܘܦܠܚ ܪܥܝܐ ܥܡ ܡ̈ܠܐܟܐ܀
ܟܕ ܒܫܡܝܐ ܗܕܝ. ܀ ܝܘܡܢܐ ܐܬܓܠܝ ܠܢ ܘܡܬܒܣܪܢܘܬܐ ܪܘܙܐ ܐܠܗܝܐ܀ ܡܛܠ ܕܡܠܐܟܐ
ܕܦܠܚ ܗܘܐ ܠܟܠܗ ܀ ܝܘܡܢܐ ܓܒܪܐܝܠ ܠܒܬܘܠܬܐ ܡܣܒܪ ܕܡܫܝܚܐ ܘܠܐ ܡܬܟܣܝܢ ܐܪ̈ܙܝܢ܀
ܘܒܬܘܠܬܐ ܗܘܝ ܕܡܠܝܐ ܡܢ ܡܫܒܚܘܬܐ: ܘܙܐܐ ܗܘ ܕܡܫܒܚ ܗܘܐ ܒܓܠܝܐ ܕܢܚܬ ܠܟ ܀ ܝܘܡܢܐ
ܬܟ̈ܠܐ ܐܡ̈ܬܐ ܕܡܣܬܦܪܐ ܡܫܬܒܚܢ܀ ܒܬܪܝܗ ܒܢ̈ܝܢܐ ܘܫ̈ܘܚܐ ܡܫ̈ܟܢܐ ܘܫ̈ܘܚܐ ܟܠܗܘܢ.
ܘܒܬܫܒܚܬܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܠܡܪܝܐ ܙܟܝ ܠܐܠܗܐ ܒܡܕܒܪܢܘܬܗ܀ ܫܡܝܐ ܘܫܬܐ ܟܠܗܝܢ. ܘܡܠܟܘܬܐ
ܗܝ ܕܠܐ ܡܬܦܪܫܐ: ܟܕ ܩܪܐ ܒܡܠܬܗ ܒܡܫܬܚܬܐ܀ ܕܡܠܟܘܬܐ ܐܝܟ ܠܡܫܡܫܬܐ
ܐܠܗܝܬܐ: ܥܡ ܣܘܟܐ ܕܠܐ ܚܫܡܘܢ ܀ ܝܘܡܢܐ ܡܠܬܗ ܕܕܘܝܕ ܐܠܗܐ ܐܬܡܠܝܬ ܕܐܡܪ܀ ܕܢܚܕܘܢ
ܫܡܝܐ ܘܬܪܘܙ ܐܪܥܐ: ܢܙܘܥ ܝܡܐ ܘܡܠܘܗܝ ܫܡܝܐ ܕܒܪܐ: ܡܢ ܩܕܡ ܦܪܨܘܦܗ ܕܡܪܝܐ
ܕܐܬܐ[4]: ܘܢܝܬܐ ܡܢ ܟܢ̈ܫܐ ܦܘܠܚܢܗ. ܝܘܚܢܢ ܕܝܢ ܕܩܕܡ ܐܬܝܐ ܕܥܒܕܘ ܦܐܪ̈ܐ ܠܬܝܒܘܬܐ[5].

[1] E codice additionali Musæi Britannici 17267, fol. 34 v° = A. In addit. 14725, a fol. 4 v° ad fol. 7 = B, eadem homilia reperitur, verum ita folia tempore lacerata sunt ut non nisi fragmenta legi possint. Media pars folii, et hæc quidem exterior, ferme ubique immiti manu avulsa fuit. Cfr Migne, *Patrol. gr.* t. X, col. 1145 et seqq. — [2] B ܡܙܡܪܝܢ, rectius. — [3] B, fol. 4 v°, col. 2. — [4] *Psalm.* xcv, 11-13. — [5] *Matth.* iii, 8.

ܡܠܐܟܘܗܝ ܕܝܢ ܕܡܠܐܟܘܬܐ ܕܢܨܚܢܐ ܦܬܐ. ܗܘ ܕܡܢ ܩܕܡ ܥܠܡܐ ܩܢܘܡܐ: ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ ܗܘ ܕܠܐ
ܙܘܓܐ: ܒܚܝ̈ܠܘܗܝ ܗܘܝ ܕܡܬܩܪܐ ܒܗ ܐܡܪ. ܐܬܐܢܫܘܗܝ[1] ܘܐܝܬܘܗܝ. ܘܡܬܩܪܐ ܠܐ ܐܝܟ ܢܦܫ
ܡܢܗܘܢ[2] ✤ ܚܕܘܬܐ ܕܐܬܐ ܗܘ ܠܥܠܡܐ ܘܠܐ ܡܬܚܫܒܐ ܕܗܘܝ ܕܡܬܚܕܬܐ ܒܚܘܒܐ.
ܘܫܠܡܬܐ ܕܦܓܪܐ ܕܒܬܘܠܬܐ ܒܚܠܡܬܐ ܒܝ ܐܬܐܡܪ ✤ ܚܕܘܬܐ ܒܬܘܠܬܐ ܗܘ ܕܡܢ ܐܠܗܐ
ܫܠܡ: ܠܗ ܠܒܬܘܠܬܐ ܕܝܠܕܬ ܐܠܗܐ. ܡܢ ܗܘ ܕܚܙܐ ܠܗ ܡܠܐܟܐ ܠܒܬܘܠܬܐ ܠܗܿ[3] ܡܫܒܚܐ.
ܗܘ ܕܡܢ ܡܬܩܢܝܐ ܗܘܬ ܒܢܫܡܬܗ. ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܕܗܘܬ ܒܟܠܗ ܗܘܐ. ܡܠܐܟܐ ܕܝܢ ܡܫܒܚܐ ܐܠܗ
ܡܢ ܐܡܪ. ܡܢ ܠܗ ܒܢܝܢܫܐ. ܠܐ ܬܕܚܠܝܢ ܡܪܝܡ.. ܐܫܟܚܬܝ ܓܝܪ[4] ܠܒܬܘܠܬܐ ܠܘܬ ܐܠܗܐ.
ܡܛܠ ܗܕܐ ܐܬܒܫܪܬ ܒܦܘܪܫܢܐ ܘܐܬܒܣܡܬ ܒܗ. ܘܐܦܢܝܬ ܥܡܗ ܕܟܕ ܫܡܥܬ. ܗܢܐ ܗܘܬ ܐܡܪܐ:
ܡܢܐ ܕܗܟܢܐ ܬܗܘܐ. ܘܗܟܢ ܠܗ ܡܢ ܐܬܐ ܠܘܬ ܒܥܠܡܐ ܕܡܢ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܢܦܩܬ ܠܗ ܒܠܒܐ
ܕܒܥܠܡܐ ܡܬܬܒܥ. ܘܡܬܒܣܡܐ ܕܡܠܐܟܐ ܠܐ ܗܘܐ ܡܢ ܕܒܥܠܐ ✤ [ܘܐܝܟܢܐ[5]. ܕܝܢ ܡܢܐ ܠܘܬ
ܡܠܐܟܐ. ܐܡܪܬ ܠܗܘܐ ܠܗ ܗܘܐ. ܕܒܬܘܠܬܐ ܠܐ ܝܕܥܐ ܐܢܐ[6]. ܗܢܐ ܡܢܗܘܢ ܐܢܐ ܐܝܟ ܠܘܬ ܒܠܥܕܝܗ.
ܕܒܥܠܐ ܐܢܐ ܐܡܪܐ ܕܒܬܘܠܬܐ ܡܢܝܐ. ܗܘ ܒܥܠܡܐ ܡܬܚܫܒܐ ܗܘܐ ܒܠܗܿ ܡܬܩܪܝܐ.
ܡܢ ܚܠܡܬܐ ܗܘ ܐܝܟ ܡܠܐܟܐ ܡܬܩܪܝܐ ܠܗܿ ܠܘܬ ܗܘܢܘ ܘܡܢܐ ܡܢ ܐܡܪ. ܐܡܪ[7] ܘܗܘܝܐ ܕܐܬܐ
ܡܬܐ ܘܡܢܝܢܐ ܡܛܠ ܒܟܢܫܐ. ܘܡܬܒܣܡܐ ܗܘ ܕܡܫܬܡܥ ܡܢܗܘܢ. ܡܪܝܐ ܡܠܐܟܐ ܠܘܬ ܕܐܠܗܐ[8].
ܗܘ ܡܠܐ ܓܝܪ ܕܐܠܗܐ. ܗܢܐ ܡܬܝܕܥܐ ܡܫܒܚܐ. ܗܠܝܢ ܐܢܐ ܠܡܬܩܪܝܐ ܡܬܓܫܡ[9] ܥܡ ܒܢܝܢܫܐ
ܕܗܘ. ܠܒܬܘܠܬܐ[10] ܐܠܗܘܬܐ ܠܒܗ. ܡܬܩܪܝܐ ܓܝܪ ܒܥܠܡܐ. ܒܚܕܢܝܘܬ ܐܠܗܐ ܗܘܐ. ܘܠܐ
ܗܘܐ ܕܒܗ ܠܗ ܒܥܠܡܐ ܕܗܘܐ ܕܒܥܠܡܐ. ܠܐ ܗܘܐ[11] ܐܝܟ ܡܢܐ ܗܘ ܕܡܢ ܒܥܠܡܐ ܒܚܘܒܗ
ܡܬܚܫܒܐ ܗܘܐ. ܒܠܐ ܒܬܘܠܬܐ ܐܠܗܐ ܠܐ ܡܬܚܫܒܐ. ܒܚܠܡܬܗ ܕܝܠܗ ܐܝܟ ܕܒܬܘܠܬܐ ܦܓܪܐ.
ܘܗܘܝܐ ܐܠܗܘܬܐ ܐܝܟ ܕܐܠܗܐ: ܘܡܢ ܕܒܪܐ ܗܘ ܡܫܬܡܥ ܒܥܠܡܐ ܐܡܪ. ܘܒܥܠܡܐ ܦܓܪܐ.
ܠܘܬ ܗܘ ܒܥܠܡܐ ܒܬܘܠܬܐ. ܘܡܬܚܫܒܐ ܗܘ ܒܥܠܡܐ [ܕܡܢ ܗܘ ܗܘܐ ܗܘܐ. ܐܠܐ ܒܗܘܐ ܡܬܩܪܝܐ
ܠܒܬܘܠܬܐ ܒܚܘܒܗ. ܒܥܠܡܐ ܕܗܘ ܠܐܒܗܬܐ[12]. ܘܠܐ ܒܥܠܡܐ ܦܓܪܐ[13] ܗܘ ܡܬܩܪܝܐ
ܠܡܬܩܪܝܐ: ܡܢ ܕܐܬܒܣܡ ܕܒܪܐ ܗܘ ܡܬܩܪܝܐ. ܘܡܢܗ ܗܘ ܕܡܢܗ. ܗܟܢܐ ܒܥܠܡܐ
ܡܬܚܫܒܐ ܗܘܐ ܘܐܡܪܐ ܠܘܬ ܡܠܐܟܐ. ܡܢ ܐܢܫܐ ܗܘܝܐ. ܠܒܬܘܠܬܐ ܗܘܐ ܐܬܝܐ[14] ܠܗ. ܡܢ
ܐܝܟ ܡܬܩܪܝܐ. ܡܬܚܫܒܐ ܗܘܐ ܕܡܠܐ ܐܠܗܘܬܐ ܠܗ. ܡܢ ܐܢܫܐ ܡܢ ܟܠ ܡܬܩܪܝܐ ܗܘܐ
ܕܗܘܐ. ܡܢ ܒܥܠܡܐ ܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܡܬܩܪܝܐ ܕܒܬܘܠܬܐ ܡܢܗܘܢ ܐܠܗܐ. ܡܬܚܫܒܐ ܕܗܘܝܐ ܡܢܗ ܐܠܗܐ.
ܗܟܢܐ ܒܥܠܡܐ ܗܘ ܡܬܩܪܝܐ ܡܬܚܫܒܐ ܗܘܐ. ܒܥܠܡܐ ܕܐܡܪ ܗܟܢܐ. ܐܝܟ ܡܠܐܟܐ ܠܒܬܘܠܬܐ

[1] B, fol. 5 r°, col. 1. — [2] *Joann.* xvi, 22. — [3] *Luc.* i, 28. — [4] A, fol. 35 r°. — [5] B ܘܐܝܟܢܐ. Quae uncinis includimus integre leguntur in B. — [6] *Luc.* i, 28-34. — [7] B ܦܓܪܐ ܗܘܐ. — [8] *Luc.* i, 35. — [9] B legit ubique ܡܬܓܫܡ. — [10] B, fol. 5 r°, col. 2. — [11] Codex ܗܘܐ. — [12] B ܠܐܒܗܬܐ. — [13] B ܡܟܬܒܢܐ. — [14] Codex ܐܬܝܐ.

ܒܪܐ ܗܘܐ. ܟܕ ܐܡܪ ܒܫܠܡܗ܇ ܕܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܢܬܬܠ ܒܟܠܟܘܢ. ܘܡܫܬܘܕܝܢܢ ܗܘ ܕܡܫܝܚܐ܇ ܩܕܝܫܐ
ܢܒܝܐ ܪܒܐ ܕܐܠܗܐ. ܠܐ ܢܬܦܠܓ[1] ܡܕܡ.. ([2]ܒܗ ܓܝܪ[3] ܒܪܘܚܐ ܐܠܗܝܬܐ ܒܡܥܡܘܕܝܘܬܗ܇ ܐܠܐ
ܕܐܪܘܡ ܠܒܝܫܐ ܕܪܘܚܐ. ܠܐ ܢܬܦܠܓ ܡܕܡ..) ܐܡܪܝܢܢ ܓܝܪ ܠܡܫܝܚܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ.
ܠܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ] ܠܐ[4] ܢܬܦܠܓ. ܒܡܫܘܕܥܢܘܬܐ ܓܝܪ ܕܚܕ ܡܫܝܚܐ ܕܐܡܪ ܠܐ ܡܬܦܪܫܢܐ.
ܢܦܠܓ ܐܘ ܡܕܡ܀ ܘܗܠܝܢ ܕܡܢ ܩܕܡ ܐܒܗ̈ܬܐ܇ ܘܡܢ ܢܒܝ̈ܐ ܫܒܝ̈ܚܝܢ ܗܘܘ܇ ܠܒܪܢܫܐ ܐܘ̈
ܠܡܠܐܟܐ܇ ܘܗܠܝܢ ܕܒܪܝܬܐ ܒܟܘܠܐ ܡܫܒ̈ܚܢ ܗܘܘ܇ ܐܦ ܡܫܝܚܘܗܝ ܕܡܠܐܟܐ. ܠܡܫܝܚܐ ܐܘ̈
ܩܕܝܫܐ: ܗܠܝܢ ܕܐܦܠܐ ܗܘ ܒܝܬܐ ܕܒܪ̈ܢܫܐ ܠܐܠܗܐ ܐܡܠܟܘ܇ ܡܟܡܐ ܕܗܘܝܢ ܘܐܡܟܢܐ
ܕܢܦܠܚ: ܘܡܫܡܠܝܢ ܕܟܠܗܘܢ ܢܒܝ̈ܐ܇ ܡܫܬܒܚ ܩܕܡܘܗܝ ܐܒܘܗܝ. ܐܠܐ ܗܘ ܕܐܡܪܢܢ ܠܐ ܢܦܠܓܘܗ.
[[5] ܐܠܗܐ ܕܝܢ ܒܡܫܘܕܥܢܘ ܐܘ̈ ܠܡܠܐܟܐ ܩܕܝܫܐ: ܒܪ̈ܝܬܐ ܗܠܝܢ ܕܒܟܠܗܘܢ ܗܢܘܢ ܠܐ ܢܦܠܓܢ
ܗܘܘ܇ ܠܡܫܝܚܐ ܠܡܠܟܘ. ܐܡܪ ܓܝܪ ܕܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ܇ ܒܡܫܝܚ ܡܫܬܘܕܥ ܡܫܒܚܘ.
ܘܐܡܪ ܕܡܫܝܚܐ ܠܐܠܗܐ܇ ܒܟܘܢ ܡܫܬܡܫܢܘܬܐ ܐܠܗܝܬ ܠܐܠܗܐ. ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ[6] ܒܐܬܐ
ܡܫܡܠܝܐ ܕܒܟܠܐ ܢܦܩ ܒܟܠܟܘܢ. ܘܡܫܬܘܕܝܢ[7] ܐܦ ܗܘ ܕܡܫܒܚ ܩܕܝܫܐ ܢܒܝܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ.
ܐܝܟ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ܇ ܢܦܫܐ ܗܘ ܕܐܦ ܐܠܗܐ ܗܘ. ܒܪ ܕܡܢܐ ܕܐܝܟ ܗܟܢܐ ܒܡܫܬܡܫܢܘܬܐ.
ܕܒܗ ܒܟܠܗ ܒܪܘܚܐ ܗܘ ܐܝܟ ܚܝܠܐ܇ ܗܘ ܕܐܬܚܙܝ ܒܦܓܪܐ ܕܒܪܢܫܐ. ܡܠܐܟܘܗܝ ܐܝܟ
ܕܒܪ ܢܫܐ. ܒܟܘܢܗ ܕܐܝܟ ܡܪܝܐ܇ ܘܐܝܠܐ ܕܡܢ ܡܫܝܚܐ ܕܠܐ ܦܓܪܐ: ܢܘܗܪܐ ܩܕܝܫ܇ ܗܘܝܐ ܐܦ
ܡܢ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܐܡܫܝܚܗ܇ ܦܓܪܐ ܡܝܬܗ܇ ܒܟܠܟܘܢ܇ ܡܬܐܡܪܝܢ ܢܗܘܪܐ ܗܘ ܒܪܢܫܐ ܘܡܫܝܚܐ: ܗܘ
ܕܐܬܐܡܪ ܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗܐ[8] ܀] ܡܫܬܘܕܐ ܓܝܪ ܕܗܘܐ ܡܫܝܚܐ܇ ܢܒܝܐ ܦܪܟܝܢ ܗܘܘ: ܕܝܬܩܠ ܐܘܟܝܬ
ܐ̈ܬܘܬ ܕܗܘܪ܇ ܡܫܝܚ ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܕܐܠܗܐ[9] ܠܐ ܗܘܐ ܕܝܢ ܒܚܕܐ ܡܫܝܚܘܬܐ܇ ܐܠܐ ܒܟܠܗܘܢ.
ܐܡܪܐ ܕܚܕܐ ܡܫܝܚܘܬܐ܇ ܒܟܠܗ ܒܗ ܡܫܬܡܫܢܘܬܐ ܡܫܝܚܝܢ ܀ ܦܬܓܡܐ ܘܟܠ ܗܘ ܕܐܡܪ
ܡܠܐܟܐ܇ ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܡܕܡ ܡܢ ܩܕܡ ܕܟܠܗܘܢ. ܒܗܘ ܕܐܝܬ ܡܫܝܚܐ܇ ܠܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ
ܒܟܠܟܘܢ܇ ܦܪܡ ܓܦܪܗ܇ ܡܫܚܐ ܕܒܟܠܗ ܓܘܫܡܐ ܗܘܐ. ܒܟܠܗ ܠܡܫܝܚܐ ܕܪܘܚܐ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܓܝܪ
ܕ̈ܪܐ. ܗܘ ܗܘܐ ܒܡܫܝܚܘܬܗ ܟܠ̈ܗ ܩܕܝܫܐ: ܘܒܫܡܝܐ ܘܒܐܪܥܐ ܗܘܐ. ܗܘ ܒܡܫܝܚܘܬܗ ܠܟܠܗ.
ܒܟܠܗ ܕܒܟܠܗܘܢ[10] ܠܟܠ ܒܪܢܫܐ ܕܡܠܟܘ[11]. ܘܠܐ ܗܘܐ ܒܪܘܚܐ ܐܝܟ ܒܡܫܝܚܘܬܗ. ܒܫܡܝܐ ܕܩܕܝܫܐ.
ܐܠܐ ܐܦ ܒܐܪܥܐ ܕܢܦܫܗ ܕܓܒܠܐ ܡܫܬܪܪܐ. ܡܫܬܘܕܐ ܗܘ ܕܡܢ ܚܢܢܐ ܒܟܠܗ ܐܝܟ ܟܕ ܐܡܪ܇
]ܡܢܝܐ ܒܟܠܟܘܢ. ܘܒܗ ܚܝܠܐ ܐܪܥܢܝܐ܇ ܐܠܐ ܗܘ ܗܘ ܡܪܐ ܕܒܟܠܗ ܩܕܝܫܐ. ܗܘ ܐܝܟ ܕܒܟܠܗ
ܕܚܝܠܐ. ܗܘ ܒܪܘܚܐ ܕܠܐ ܡܫܬܡܫܢܘܬܐ: ܘܡܢܘܗܪܐ ܕܐܬܪܥܝܬܐ: ܡܢ ܓܘܫܡܐ ܕܦܓܪܢܝܐ܇ ܡܫܬܟܚܐ

[1] B ܕܐܬܦܠܓ. — [2] Parvis uncinis inclusum comma deest in B. — [3] A, fol. 35 v°. — [4] B, fol. 5 v°, col. 1. — [5] Semel monuisse jam sufficiet a nobis inter uncinos inclusa fuisse quæ in B supersunt. — [6] B ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ. — [7] B ܡܫܬܘܕܝܢ. — [8] B, fol. 5 v°, col. 2. — [9] *Psalm.* XLV, 5. — [10] A, fol. 36 r°. — [11] B ܕܡܠܟܘ ܒܪܘܚܐ.

ܘܡܫܡܫܢܐ ܕܚܝܠܐ. ܗܘ ܕܡܢ ܐܪܥܐ ܠܫܡܝܐ ܣܠܩ ܠܩܕܡܘܬܗ: ܘܡܢ ܬܚܬ ܕܗܘ ܚܒܘܫܐ ܐܦܪܘܚ. ܗܘ ܗܘܐ ܡܕܒܪܐ ܠܥܡܗ. ܘܐܘܒܠ ܘܡܥܒܪ[1] ܀

ܠܐ ܗܘܝܬ ܡܬܢܒܐ ܐܦ ܚܕ ܕܟܕ ܠܬܫܡܫܬܐ[2]] ܡܫܬܐܠܬܐ ܢܦܩܝܢ: ܚܣܝܪܘܬܐ ܗܝ ܕܐܝܟ ܡܢܚ ܢܦܘܩ ܒܫܘܪܝܗ ܐܚܪܢܐ ܒܗ ܐܦܢܝܢ. ܚܙܝ ܫܪܝܬܐ. ܡܕܒܪܐ ܠܥܡܗ. ܕܠܥܠ ܡܢ ܡܫܢܝܬܗ ܐܬܝܗ ܗܝ ܕܐܣܝܪ. ܘܗܟܢ ܕܠܥܡܗ[3] ܠܡܕܒܪܢܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܗܘܐ ܫܪܝܐ ܠܥܒܕܗ. ܟܕ ܐܝܟܢܐ ܗܘ ܡܠܟܐ[4] ܕܐܬܡܨܝ. ܟܕ ܗܘ ܕܝܠܗ ܗܘ ܕܗܘܐ ܒܡܫܝܚܐ ܗܘܐ ܡܢ ܒܢܝܢܐ[5]. ܟܕ ܠܐ ܡܬܚܫܚܬܐ ܗܝ ܕܢܦܩܬ ܠܗܠܝܢ. ܒܥܡܗ ܠܗܘܢ. ܘܡܥܒܪ ܠܗܘܢ: ܘܡܕܒܪܢܐ ܘܡܫܡܫܢܐ. ܕܟܕ ܚܙܐ ܠܗ ܡܪܝܐ ܕܐܠܗܘܬܐ. ܡܬܒܥܝܢ ܡܢܗ ܠܡܕܒܪܢܘܬܐ.. ܡܬܒܥܝܢ ܡܢܝܢܐ ܕܢܘܗܪܐ: ܗܘ ܕܡܢܗܪ ܠܒܢܝܗܘܢ ܐܝܟ ܕܡܦܠܛ ܠܗܘܢ. ܡܬܒܥܝܢ ܡܢܝܢܐ ܕܡܫܟܢܐ ܡܥܒܪܢܐ. ܗܘ ܕܐܬܝܗܘܗܝ ܗܘܐ ܠܐ ܡܬܬܒܪܢܐ ܕܚܝܠܐ. ܡܬܒܥܝܢ ܡܢܗ ܠܡܕܒܪܢܘܬܐ ܡܪܢܝܬ. ܗܘ [ܡܫܝܚܐ ܕܒܟܠܗ ܒܥܡܡܐ ܢܦܫܐ. ܡܬܒܥܝܢ ܡܢܗ ܠܡܕܒܪܢܘܬܐ. ܒܥܠܡܐ ܗܢܐ ܕܐܬܝܠܕ ܦܓܪܐ. ܘܡܥܒܪܢܐ ܠܒܢܝܢܫܐ ܕܗܘܢ ܕܡܦܠܛ ܠܗܘܢ. ܡܬܒܥܝܢ ܡܢܗ ܠܡܕܒܪܢܘܬܐ. ܡܠܐ ܗܘ ܒܟܠܢ. ܦܠܓܐ ܘܠܐ ܡܬܦܠܓܢܝܬܐ. ܕܐܝܟ ܒܚܝܠܐ ܦܝ ܐܠܗܘܬܗ ܡܫܚ ܗܘ ܕܐܒܘܗܝ. ܘܡܫܚ ܐܒܐ ܕܠܗܝܟܠܐ. ܠܟܠܗ ܕܝܢ ܦܨ ܒܝܬܐ ܐܠܗܘܬܗ. ܡܫܚ ܗܘ ܕܡܢ ܟܠ ܐܒܐ. ܕܐܠܗ̈ܐ ܡܫܝܚܐ ܕܠܥܠܡ ܀ ܘܡܥܒܪܢܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܦܪܝܫܬܐ. ܠܐܝܟ ܡܬܦܪܫ ܠܥܠܡ. ܡܬܠܠ ܦܝ ܕܡܬܥܒܪܢܘܬܐ ܠܚܕܝܫܘܬܐ ܠܥܠ̈ܡܐ.] ܘܦܫܐ ܦܪܝܫܐ ܛܒܝܒ. ܒܥܒܪܘܬܐ ܕܝܠ ܕܦܨܪܐ ܐܠܗܝܬܐ. ܡܢ ܦܨܪܐ. ܘܐܬܒܪܝܬ ܘܡܬܝܕܥܬܐ ܡܢ ܠܩܘܒ ܒܢ̈ܝܐ ܡܬܦܫܝܢܐ: ܡܢ ܒܪܝܐ ܘܡܢ ܡܢܐ: ܘܡܢ ܠܗܘܢ ܠܐ ܕܝܢܐ ܕܫܒܝܐ ܢܩܡܐ[7] ܗܘܝܐ ܐܦ ܡܢܗ ܢܦܫܗ ܡܬܦܫܐ ܠܐ ܒܡܥܠܝܬܗ ܘܠܐ ܡܬܡܫܡܫܢܘܬܗ: ܡܢ ܦܪܝܫܬܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܝܠܗ ܒܟܠ ܘܠܐ ܡܬܚܫܚܬܐ ܢܦܫ ܐܬܐ. ܡܫܡܫܢܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܘܡܫܡܫܢܐ ܠܐܢܫܘܬܐ. ܒܝ ܒܡܬܚܡܝܢ ܕܦܠܐ ܠܐܟܐ ܘܡܬܚܡܝܢ ܕܦܠܐ ܒܗ ܡܬܦܫ ܡܢ ܡܫܝܚܬܐ[8] ܀ ܥܬܝܕܐ ܒܗ ܡܢ ܐܚܪܢܐ ܘܬܪܝܢ ܐܚܪܢܐ ܘܚܠܦ. ܐܬܦܩܕܘ ܕܢܣܒܘܢ[9] ܘܠܐ ܐܬܚܙܝܘ ܀ [ܘܡܛܠܗܘܢ ܦܝ ܣܓܝܐܐ ܠܡܥܡܠܗ. ܟܕ ܦܠܐܐ ܡܢܗ. ܡܛܠܗܘܢ ܕܝܢ ܒܥܒܕܐ ܕܚܝܠܐ. ܒܥܠܡܐ ܠܐܠܗܘܬܐ ܡܫܝܚ: ܘܡܫܠܡ ܕܬܠܡܝܕܐ ܐܬܚܙܝܘ. ܒܟܠܗܝܢ ܕܝܢ ܒܗܘܢ ܕܚܝܠܐ ܕܡܪܢ: ܒܥܒܪܘܬܗ ܦܪܫ ܡܬܠܡܝܕܐ ܒܥܘܕܪܢܐ. ܐܝܟ ܕܢܘܗܪܐ ܐܬܐ. ܒܝ ܗܘ[10] ܕܡܬܒܥܝܢ ܡܢܗ. ܠܡܕܒܪܢܘܬܐ ܒܗ ܡܦܫܩܝܢ ܗܘܐ[11]. ܘܗܘܝܐ ܠܟܢܫܐ ܦܠܓܐ. ܡܬܒܥܝܐ ܕܡܫܡܫ ܠܥܒܕܐ ܦܪܝܫܬܐ. ܠܡܬܒܥܝܢܘܬܐ ܗܝ ܥܬܝܕܐ. ܕܡܬܠ ܐܦܪܘܚܗ ܀

[1] B ܘܐܘܒܠ ܡܥܒܪ. — [2] B, fol. 6 r°, col. 1. — [3] Codex ܠܥܡܐ. — [4] Codex ܡܠܟܐ. — [5] *Psalm.* XLIV, 3. — [6] B, fol. 6 r°, col. 2. — [7] A, fol. 36 v°. — [8] Hic codex iterum addit ܠܐܠܗܘܬܐ ܡܫܡܫܢܐ ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ ܡܫܡܫܢܐ. — [9] Codex ܕܢܣܒܘܢ. — [10] B ܗܘ ܕܐܝܬܘܗܝ ܗܘ pro ܗܘ ܕܡܬܒܥܝܢ. — [11] B omittit ܗܘܐ.

ܠܗ ܐܦ ܚܕ ܐܘ ܬܪܝܢ: ܠܡܠܟ ܕܡܢ ܕܘܝܕ[1] ܐܬܝܠܕ ܠܡܫܝܚܐ ܡܠܟܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ[2] ܢܬܠܡ
ܕܢ ܐܬܪܫܡ. ܡܛܠ ܡܕܡ ܠܒܪܢܫܘܬܐ ܕܝܠܗ. ܐܝܟ ܡܫܡܠܝܘܬܐ ܕܡܘܕܝܢ[3]. ܘܐܚܪܢܐ ܗܘ ܠܗ ܐܡܪ
ܕܟܗܢܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܡܫܝܚܝܬܐ. ܕܟܗܢܐ ܡܢ ܩܕܡ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܡܫܝܚܐ. ܗܢܘ ܕܠܟܗܢܘܬܐ ܡܫܝܚܬܐ
ܘܡܫܝܚܘܬܐ ܗܝ ܕܝܠܗ ܦܓܪܢܝܬܐ.][4] ܡܛܠ ܡܕܡ ܠܒܪܢܫܘܬܐ ܕܝܠܗ. ܡܛܠ ܡܕܡ ܡܢ ܟܘܫܐ[5] ܕܐܝܟ.
ܐܡܪܐ ܕܐܡܝܪ ܠܘܬ ܡܫܝܚܐ ܕܒܟܠ. ܕܐܝܟ ܗܘ ܕܐܡܪ ܒܢܒܝܘܬܐ ܀ ܕܢ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܗܘܐ ܗܘ
ܠܡܫܝܚܐ ܒܬܘܠܬܐ ܕܐܡܪ: ܠܗܝ ܡܠܟܬܐ ܐܚܪܬܐ ܕܫܡܥܬ ܗܘܐ ܕܢܩܘܡ ܩܕܡܘܗܝ: ܘܒܥܐ ܗܘ ܫܘܦܪ
ܥܐܝܬ: ܐܡܪ ܗܘܐ ܠܒܬܘܠܬܐ. [ܫܡܥܝ ܒܪܬܝ ܘܚܙܝ ܘܪܟܢܝ ܐܕܢܟܝ ܘܛܥܝ. ܥܡܟܝ ܘܒܝܬ
ܐܒܘܟܝ. ܘܢܪܓܪܓ ܡܠܟܐ ܫܘܦܪܟܝ. ܡܛܠ ܕܗܘܝܘ ܡܪܟܝ. ܘܠܗ ܣܓܘܕܝ
ܠܗ[6] ܀ ܫܡܥܝ ܐܘ ܒܪܬܐ: ܘܚܙܝ ܕܠܟܝ ܡܫܬܥܝܢ ܡܠܟܐ ܗܢܘܢ. ܐܡܪ ܕܐܦ ܒܬܘܠܬܐ
ܕܐܬܚܙܝܬ: ܐܝܟ ܕܗܘܝ ܒܬܘܠܬܐ. ܫܡܥܝ[7] ܡܢ ܐܡܪ ܕܡܫܡܫ ܐܢܐ[8] ܡܫܬܡܥܢܐ ܐܢܐ
ܠܟܠܢ. ܘܐܦ ܡܢ ܡܠܐܟܐ ܕܒܫܘܒܚܐ ܡܫܒܚ ܠܗ ܠܡܠܟ ܒܬܘܠܬܐ ܀

ܠܗ ܗܘ ܕܝܢ ܡܫܝܚܐ ܐܦ ܚܕ. ܕܢ ܒܫܘܠܛܢܐ ܗܘ ܕܡܢ ܒܬܘܠܬܐ ܕܐܬܝܠܕ ܚܙܝ ܢܦܫܗ
ܘܢܦܫܗ ܢܦܫܗ. ܢܬܒܝܢ. ܠܐ ܗܘܐ ܓܝܪ ܒܫܘܚܠܦ ܒܫܘܡܗ. ܐܠܐ ܐܦ ܠܗ ܒܟܢܝܢܐ ܐܠܗܐ.
ܡܢܗ ܒܫܡܐ ܐܬܝܠܕ ܠܡܫܝܚܘܬܐ ܕܒܫܡܐ ܕܐܡܪ. ܕܢ ܐܡܪ. ܡܫܚܟ ܠܟ ܓܝܪ ܐܠܗܐ
ܡܢ ܚܒܪܝܟ ܠܡܫܝܚܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܗܝ ܕܡܬܚܙܝܐ ܒܬܫܒܘܚܬܗ ܠܟ ܡܫܝܚܐ ܗܘ
ܕܡܫܝܚܐ ܗܘܐ ܠܗ ܐܠܗܐ ܕܢ ܦܓܪܐ: ܡܛܠ ܕܐܬܚܙܝ ܗܘܐ ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ ܡܫܝܚܐ ܕܐܡܪ.
ܐܬܦܬܚ ܗܘܐ ܕܢ ܣܘܟܠܗ ܠܡܠܟܘܬܐ. ܘܢܦܠ ܠܡܫܝܚܐ ܕܢ ܠܐܢܫܐ: ܗܘ ܒܫܘܒܚܐ ܕܡܠܟܗ ܒܪܝܬܐ.
ܘܡܢܗ ܠܡܠܟܘܬܐ: ܘܫܡܥܬܗ ܠܐܪܥܐ[9] ܀ ܕܢ ܐܬܒܣܪ ܒܬܘܠܬܐ. ܠܟܠܗ ܕܡܬܩܪܐ ܢܘܗܪܐ][10] ܐܡܪ
ܡܫܒܚܬܐ[11]. ܐܬܒܣܪܬ ܠܐܪܥܐ. ܠܟܠܗ ܕܢܦܩ ܠܗ ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ: ܡܢ ܒܝܬܐ ܕܒܬܘܠܬܐ ܡܫܝܚܐ.
ܠܐܪܥܐ ܕܗܘܐ ܕܠܐ ܓܘܫܡܐ. ܗܘ ܕܐܬܐ ܡܠܟܗ ܕܐܝܟ ܐܬܟܣܝ. ܐܡܪܐ ܕܒܗܘܢ ܕܗܘܘ ܒܥܕܢܐ
ܕܠܐ ܓܘܫܡܐ. ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܝܢ ܒܫܡܝܐ ܕܗܘܘ ܒܟܢܫܗܘܢ ܠܐ ܡܬܟܠܐ. ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܡܫܬܡܠܝܐ
ܢܦܫܗ. ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܒܬܘܠܬܐ ܐܬܐܡܝܢ ܗܘ ܒܫܡܝܐ ܡܫܝܚܐ. ܐܡܪܐ ܕܒܗܘܢ ܕܒܫܡܝܐ
ܒܫܡܝܐ. ܡܫܝܚܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܘܐܠܗܘܬܐ ܢܦܫܗ. ܠܐ ܓܝܪ ܐܝܟ ܗܘܐ ܒܗܘܢ ܕܗܘܐ ܕܒܗ
ܦܓܪܐ ܀ ܒܗ ܗܘܐ ܠܗ ܕܗܘܐ. ܒܗܘ ܕܒܫܡܝܐ ܘܠܐܪܥܐ ܒܫܡܝܐ ܐܡܪ. ܡܛܠ ܕܟܕ ܐܬܒܣܪ
ܠܐܪܥܐ. ܡܛܠ ܐܠܗܘܬܐ. ܟܕ ܦܓܪܐ ܒܠܒܫܗ ܡܫܝܚܐ ܢܘܗܪܐ. ܡܛܠ ܦܘܪܩܢܐ ܕܒܢܝܐ
ܕܐܢ. ܘܡܫܝܚܘܬܐ ܗܝ ܕܐܬܝܠܕ ܒܗ: ܒܪܬܐ ܠܐ ܡܬܦܠܓܐ. ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܗܝ ܕܐܠܗܐ

[1] B ܕܐܡܪ. — [2] B ܐܠܗܝܬ. — [3] *Psalm.* CXXXI, 8. A legit ܡܫܡܠܝܘܬܐ ܕܟܗܢܐ. — [4] B, fol. 6 v°, col. 1. — [5] Codex ܟܘܫܐ. — [6] *Psalm.* XLIV, 11, 12. — [7] A ܫܡܥܘ. — [8] A, fol. 37 r°. — [9] *Luc.* II, 4, 6, 7. — [10] B, fol. 6 v°, col. 2. — [11] *Psalm.* LXVII, 2.

ܢܣܒ݁ܘܢ݀ ܒܥܡܕܐ ܒܪܘܚܐ [1] ܕܐܬܠ ܐܠܗܘܬܗ. ܘܒܡܥܡܘܕܝܬܐ ܕܒܬܩܢܘܗ̇ ܕܒܪܐܠܗܐ ܡܬܚܕܫ.
ܒܐܘܪܚܐ ܕܒܬܘܠܘܬܐ ܘܫܠܡܘܬܐ ܣܓܝܐܐ ܗܘܝ ܠܗ. ܡܢ ܡܥܡܕܢܐ ܕܡܥܡܕ. ܗܘ ܕܡܛܠ ܐܢܫܐ ܡܥܡܕ
ܡܬܚܙܐ ܗܘܐ ܕܒܥܡܕܐ ܡܢ ܡܥܡܕܢܐ ܕܐܬܐ ܠܘܬܗ ܗܘܐ. ܘܡܫܬܘܕܐ ܐܝܟ [2] ܕܠܝܬ ܒܪܘܚܐ
ܡܬܐܡܪ ܗܘܐ ܠܐܘܪܚܗ [3] ܕܡܬܐܡܪ ܐܠܗܐ ܐܦ ܗܘ ܒܪܘܚܐ. ܠܐܘܪܚܗ [4] ܡܬܚܙܝܢܐ. ܡܢ ܗܘ
ܕܡܥܡܕ ܡܫܒܚܐ. ܗܘ ܕܒܦܘܪܩܢܗ ܠܗ ܐܬܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܡܫܝܚܐ ܐܬܐ ܡܢ ܩܕܝܫܐ. ܕܒܗ
ܐܬܝܠܕ ܡܫܝܚܐ ܠܡܠܟܐ ܘܡܢ. ܕܒܗ [5] ܡܫܝܚܐ ܘܐܠܗܐ ܡܬܒܪܟ. ܠܗ ܐܝܬ ܫܘܒܚܐ ܡܝܩܪܐ.
ܗܫܐ ܘܒܟܠܙܒܢ. ܘܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ.

VIII

HOMILIA SANCTI JOANNIS DE BAPTISMO DOMINI NOSTRI AD JORDANEM [6].

(INTER HOMILIAS SANCTI GREGORII THAUMATURGI QUARTA.)

ܡܐܡܪܐ ܕܩܕܝܫܐ: ܡܪܝ

ܐܝܘܐܢܢܝܣ. ܕܥܠ ܥܡܕܗ ܕܡܪܢ. ܕܒܝܘܪܕܢܢ ܢܗܪܐ.

ܐܬܩܝܢ ܩܕܡܝܬܐ ܒܥܘܠܐ. ܘܩܕܡܝܬܐ ܐܣܟܝܡܐ. ܘܩܕܡ ܟܘܠܐ. ܒܐܬܪܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܕܠܥܠ.

[1] Codex ܒܥܡܕܐ. — [2] A, fol. 37 v°. — [3] B ܠܐܘܪܚܗ. — [4] B ܠܐܘܪܚܗ. — [5] B, fol. 7 r°, col. 1. — [6] E codice additionali Musæi Britannici 14515, fol. 64 v°, col. 2. Insignis hæc, plus quam uno nomine, homilia, in editione græca Operum sancti Gregorii, reposita est inter Opera dubia. Et quidem in ea solitum Thaumaturgi dicendi modum non omnino deprehendimus. Syrus noster eam tribuit sancto Joanni Chrysostomo, et quidem in ea lector reperiet quæ, procul dubio, posteriora sunt temporibus sancti Gregorii Neocesaræ episcopi, ut increpatio illa, quæ legitur in fine, Arii, Eunomii, cæterorumque hæreticorum; quæ omnia certe accusant interpolatoris cujusdam recentioris manum. Quod autem maxime animadversione dignum est in hac nostra editione syriaca, est hanc homiliam conflatam fuisse ex duabus aliis. Prior enim pars ferme consentit cum *Homilia IV* sancti Gregorii Thaumaturgi: *In Sancta Theophania, sive de Christi baptismo.* Cfr Migne, *Patrol. gr.* X, a col. 1177 ad col. 1184 B. Posterior autem pars ex alia prorsus homilia desumpta est. Quo autem casu id factum fuerit explicare nullo modo possumus. Nostri sane non est culpa, siquidem transitus ab una homilia ad aliam fit in media prima columna folii LXVI, verso, vel circa. Si enim transitio facta fuisset, uno folio desinente alteroque incipiente, suspicari potuissemus excidisse quædam folia et utramque homiliam mancam esse, ut toties accidit in manuscriptis, unam quidem in fine, alteram vero in initio. In hoc casu ita esse non potest, siquidem transitio fit in medio folio. Imo valde dubitamus manuscripto manco in errorem inductum fuisse scribam manuscripti 14515, et hoc quidem ob gravem rationem. Transitio enim ab una homilia ad alteram non fit repente sed sensim, ita ut paulatim translatio syriaca evadat omnino diversa a græco et habenda sit ut nova homilia. Servandam tamen esse ultimam partem homiliæ judicavimus et quidem merito, ut nobiscum putabit quisque prudens lector. Suspicamur eam esse fœtum cujusdam scriptoris syri, qui, mutuata priori parte a S. Nostro, voluit tamen dicere quidquam de suo et Gregorii sermoni assuere suum tentavit, nulla præmissa observatione.

ܘܡܫܡܫܐ ܐܪ̈ܒܥܝܢ ܕܝܘܡܐ ܠܐܪ̈ܥܐ ܟܕ ܦܠܚܝܢ ܠܗ ܟܕ. ܟܕܘܢ ܐܚܝܕ ܡܠܬܐ. ܘܡܫܒܚ ܡܢܗ
ܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܬܐ. ܡܫܠܡ ܡܫܠܡܢܘܬܗ ܕܟܠܗܘܢ ܕܡܫܝܚܐ. ܕܗܘ ܡܢܐ ܕܗܘܐ ܐܠܗܝܬܗ
ܒܠܐܘܗܝ. ܐܣܒܗ. ܘܡܢ ܐܣܒܗ. ܐܦ ܗܢ ܡܫܡܠ ܗܘܐ ܕܕܝܢܗ ܕܡܫܝܚܐ ܚܟܝܡ. ܐܠܐ ܠܡܒܥܘܬܗ
ܡܬܐܪܐ ܗܘܐ. ܕܟܣܡ ܘܟܠܗ ܒܗܘܐ ܚܝܠ ܡܫܝܚܐ. ܒܩܫܝܘܬܐ ܡܩܝܡܬܐ. ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܝܢ
ܠܐ ܡܒܥܘܬܐ ܕܩܪܝܒܐ ܡܫܝܚܐ. ܠܗ ܕܝܢ ܡܢ ܟܠܗ[1] ܟܕܗܘܢ. ܕܐܢܐ ܟܡ ܢܩܘܡ. ܠܡܫܬܘܬܗ
ܟܢ ܟܠܗܘܢ ܕܗܘܐ ܐܪܝܐ ܕܚܝܐ ܕܝܠܗ. ܠܗ ܕܝܢ ܟܬܒܐ ܕܐܪܥܐ ܕܚܙܐ ܒܡܪܘܡܐ. ܘܟܡܘܢ
ܡܫܡܫܢܐ. ܟܕ ܦܫܝܛ. ܟܕܘܢ ܕܟܠܗ ܟܬܒܐ ܠܐ ܡܫܟܚ ܗܘܐ. ܕܟܢ ܢܦܩܝܢ ܠܡܒܥܘܬܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ.
ܠܗ ܚܙܐ ܕܗܘܝܐ ܕܟܢ ܕܡܫܬܪܝܢ: ܟܕ ܡܫ[ܪ]ܝܢ ܒܥܡܐ ܦܪܟܝܢ. ܘܩܕܡ ܐܬܐ ܡܢ ܟܠܗ ܢܩܘܡ
ܒܫܘܪܝܐ ܟܕܐ ܢܩܝܢ ܕܢܥܒܕ ܡܢܗ[2]. ܐܘ ܒܥܠܐ ܗܘ ܡܟܢܫܢܐ ܕܡܢܐ. ܐܘ̈ ܒܥܠܐ ܐܠܗܘܬܐ
ܡܫܡܫܢܘܬܗ. ܦܬܟܪܐ ܕܡܫܐ ܟܐܠ ܢܩܝܢ ܦܘܪܩܢܗ ܦܪܝܫܐ ܦܪܫ ܗܘܐ. ܟܕ ܕܝܢ ܐܣܒ ܫܟܝܢܬܐ
ܕܩܠܝܠܐ. ܘܠܐ ܟܕ ܦܪܩ ܡܢ ܐܝܟܢܐ ܫܟܝܢܬܐ. ܐܠܐ ܗܘܝܐ ܡܫܡܫܢܘܬܗ ܒܡܥܒܕܐ ܕܥܠܡܐ
ܟܠܐ ܡܠܟܐ ܕܚܟܡ ܐܒܐ. ܘܐܡܪ ܫܒ [ܡܢ][3] ܫܡܝܐ ܟܠܗܘܢ ܡܫܡܫܝܢ ܗܘܐ. ܘܡܫܟܚ ܗܘ ܢܩܫܘܗܝ
ܟܡ ܡܟܠ ܗܘ ܡܫܡܫܐ. ܘܦܩܕ ܗܘܐ ܕܢܐܬܐ ܗܘ ܠܗ ܟܡ ܫܬܐ. ܘܦܬܚ ܗܘܐ ܟܡ ܒܬܪܐ
ܐܟܪ̈ܐ. ܗܘ ܦܬܚ ܠܬܪܥܐ. ܘܡܫܬܠܡ ܒܪܝܬܐ ܐܚܪܝܐ ܡܢ ܡܫܡܫܐ[4] ܢܦܩܬ. ܘܟܕܡ ܒܢܝ̈ܫܐ ܐܠܦܐ.
ܕܟܢܝ̈ܫܐ ܢܩܡ ܟܫܡܫܐ. ܟܗ ܕܝܢ ܐܬܦܪܩ ܟܟܫܪܐ. ܘܠܐ ܕܝܢ ܡܟܢܘܢ ܚܝܠܬܐ:
ܘܐܬܦܪܫܬ ܟܡ ܐܘܠܐ. ܗܢ ܡܩܪܒܐ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܠܐ ܐܪܥܐ ܀

ܟܕ ܕܝܢ ܫܐܠܘܗܝ ܢܩܝܢ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܘܫܟܢܗ: ܟܕܗܘ ܕܡܢ ܒܪܫܐ ܕܐܡܪ ܐܬܐ ܕܒܟܢܗ ܘܡܫܝܚ
ܟܗ: ܡܫܬܐܠܐ ܫܟܢ: ܕܗܘܐ ܐܬܚܙܝ ܗܘ ܕܡܫܬܘܬܐ: ܟܡܫܟܠܐ ܕܐܡܪ ܟܟܢ ܡܢ ܡܫܡܫܢܬܐ
ܕܡܫܡܫܐ ܫܐܠܘܗܝ ܗܘܐ ܘܙܝܢ ܕܝܢ ܟܕܫܢܐ ܕܟܢ ܠܡܫܬܘܫܬܐ ܕܫܡܐ. ܡܫܡ ܢܩܝܢܗ ܠܡܫܬ
ܡܢ ܦܪܝܫܐ. ܘܟܕ ܦܠܚܘ ܐܘܟܝ ܐܝܟ ܟܕܒܐ ܦܠܢ ܡܢܗ. ܟܟܢܬܐ ܩܠܐ ܕܐܝܟ ܗܘܟܝ ܡܫܡܫܢ
ܗܘܐ. ܐܢܐ ܡܫܒܩ ܐܢܐ ܕܡܫܝܚ ܐܠܟܒ: ܘܐܢܬ. ܟܠܐ ܐܢܐ ܐܢܬ[5]. ܐܘ̈ ܡܢܐ.. ܦܠܢ ܡܫܡܫܟ ܐܢܬ
ܠܟܡܠ ܕܡܫܟܢܐ. ܡܢܐ ܡܡܟܪܝܐ ܕܟܚܒܐ ܡܢ ܟܚܒܐ. ܐܝܟ ܟܚܒܐ ܦܠܐ ܐܢܬ. ܡܢܐ ܦܠܐ ܐܢܬ
ܕܐܡܫܒ. ܗܘ ܡܕܡ ܕܠܐ ܡܫܒܩ ܐܢܬ. ܡܢܐ ܟܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܟܢ ܫܡܫܐ. ܦܩܘܕ ܐܢܬ ܟܟ
ܠܟܚܒܐ ܕܟܢ. ܐܢܐ ܡܫܒܩ ܐܢܐ ܕܡܫܝܚ ܐܠܟܒ. ܐܢܬ ܕܝܢ ܠܐ ܡܫܒܩ ܐܢܬ ܕܡܫܝܚ[6] ܠܟܡܟܒ.
ܗܘ ܕܟܪܝܢ ܡܫܬܟܪ ܡܢ ܗܘ ܕܡܫܬܪ ܟܗ ܗܘ ܕܡܫܬܟܪ ܡܢ ܗܘ ܕܟܪܝܢܐ. ܡܫܬܟܠ
ܢܗܪ ܡܢ ܡܫܡܫܐ. ܟܗ ܡܫܡܫܐ ܡܢ ܡܫܬܠ ܦܪܘܫܐ. ܠܡܢܐ ܡܫܬܐܠ ܡܢ ܡܫܝܚܐ. ܟܗ ܡܫܝܚܐ

[1] E codice additionali Musæi Britannici 14515, fol. 65 r°, col. 1. — [2] *Matth.* III, 3. — [3] Codex omittit ܡܢ. — [4] E cod. addit 14515, fol. 65 r°, col. 2. — [5] *Matth.* III, 14. — [6] E cod. addit. 14515, fol. 65 v°, col. 1.

ܡܬܓܠܐ ܡܢ ܛܠܠܐ. ܒܪܬܐ ܡܢ ܒܪܘܪܗ ܡܬܝܠܕܐ. ܒܗ ܒܪܘܟܐ ܡܢ ܒܪܬܐ ܡܬܝܠܕ. ܒܪܘܪܐ
ܡܬܐܡܪܐ ܡܢ ܐܡܐ. ܒܗ ܐܡܐ ܡܢ ܒܪܘܪܐ ܡܬܝܠܕܐ. ܗܟܢܐ ܢܦܩ ܡܢ ܛܠܝܐ. ܒܗ ܛܠܝܐ
ܡܢ ܡܥܡܕܢܐ ܣܢܝܩ. ܐܢܐ ܗܘܝܬ ܐܢܐ ܕܩܕܡ ܐܬܝܠܕܬ. ܒܣܒܪܐ ܓܝܪ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܡܢ ܐܝܟܐ[1]: ܘܡܢ
ܐܝܡܟܐ ܐܬܝܬ. ܒܣܒܪܐ ܓܝܪ ܕܡܫܝܚܐ ܢܣܒܪܝܢܘܗܝ ܒܣܘܒܪܐ ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ ܕܐܡܪ: ܐܢܐ ܒܪܘܚܐ
ܕܩܘܕܫܐ ܦܬܚ ܐܢܐ: ܒܣܒܪܐ ܓܝܪ ܡܫܝܚܐ ܕܒܗ ܗܘܐ ܐܠܗܘܬܐ: ܒܟܪܣܐ ܕܐܬܦܛܪܬ ܐܢܐ ܕܐܬܒܪܝ
ܒܗܘܢ ܒܗܝܢ: ܘܒܒܟܝ ܐܢܐ ܒܝ ܒܒܛܢܐ ܐܢܐ. ܘܐܬܪܥܝܘܗܝ ܒܒܛܢܐ ܒܪܝܬܐ: ܐܢܐ ܡܫܝܚܐ
ܡܬܝܠܕܘܬܗ ܕܝܠܗ: ܐܘܒܠ ܒܠܐ ܡܬܝܠܕܘܬܝ. ܒܣܒܪܐ ܓܝܪ ܠܗ ܕܡܫܝܚܐ ܗܦܘܟܐ ܕܐܡܪ:
ܒܒܛܢܗ ܕܐܡܗ ܕܐܡܪ: ܠܐ ܡܫܘܐ ܐܢܐ ܕܐܫܪܐ[2] ܐܢܐ ܡܥܩܪܩܬ ܚܨܦܐ ܐܝܟ ܡܬܒܬܐ.
ܒܣܒܪܐ ܓܝܪ ܠܗ ܕܒܒܛܢܐ ܐܢܐ ܒܥܡܪܐ ܕܒܛܢܗ: ܘܡܬܝܠܕܐ ܒܒܪܬܐ ܐܡܬܐ ܕܗܘܝܬ
ܡܥܡܕܢܝ[3] ܕܢܣܒܘܢ ܛܠܐ ܒܗ ܢܘܗܪܐ ܕܒܪܘܟܝ. ܒܣܒܪܐ ܓܝܪ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܢܣܐ ܐܢܐ ܒܝ ܕܡܘܐܐ
ܕܐܡܪ. ܦܪܘܫܝ ܐܢܐ ܘܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܐܘܡܢܐ ܕܒܝ ܠܟܘܪܐ. ܗܘ ܠܐ ܡܬܝܠܕܢܘܬܐ: ܗܘ ܠܐ
ܡܬܦܪܫܢܘܬܐ. ܢܒܝܐ ܐܢܐ ܒܝ ܡܢܗ.. ܘܡܢܝ ܒܝ ܢܒܝܐ. ܒܗܝ ܓܝܪ ܐܝܟ ܕܢܒܝܐ ܒܝ: ܠܝ
ܡܬܡܢܝܐ ܢܘܗܪܐ ܕܒܝ ܠܐ ܦܢܝܐ. ܢܒܝܐ ܐܢܐ ܒܝ ܡܢܗ ܘܡܢܗ ܢܒܝܘܬܝ ܓܝܪ ܦܪܘܫܬܐ. ܡܢܝ
ܕܢܗܪܐ ܐܢܐ ܢܘܗܪܐ. ܐܦܢܐ ܒܝ ܐܝܟ ܗܘܐ ܒܒܛܢܗ ܠܐ ܓܝܪܐ ܕܐܒܘܝ ܡܫܝܚܐ: ܘܡܢܝ ܗܘܐ
ܒܡܥܪܒܐ ܕܐܡܗ ܘܐܢܬܬܐ ܕܡܢܝ ܐܠܝܫܒܥ. ܐܢܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܗܘܐ ܒܒܛܢܗ ܕܡܫܝܚܐ.
ܘܐܢܝܢ ܗܘܐ ܐܝܟ ܕܒܥܢܗ ܐܡܬܐ ܚܕܬܐ. ܘܒܝ ܐܡܪ ܗܘܐ ܒܒܛܢܗ ܕܒܘܠܐ: ܒܐܪܥܐ ܕܠܐ
ܡܬܡܪܝܢ: ܡܢܝ ܗܘܐ. ܦܘܪܫܢܐ ܗܘܐ. ܘܦܘܫܩ ܗܘܐ ܦܪܘܫܐ ܠܒܪܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܒܝ ܡܢ ܦܘܡ
ܕܐܠܗܐ ܡܥܒܪܐ ܗܘܐ ܡܠܬܝ: ܒܠܒ ܡܢܝ ܒܡܠܬܝ ܕܒܟܠܗ ܐܘܪܚܐ ܐܢܐ. ܗܘ ܕܡܢ ܡܥܒܪܢܘܬܐ
ܡܫܬܥܝܐ ܗܘܐ ܕܡܬܦܩܕ ܗܘܐ ܕܐܬܐ ܠܗ ܢܒܝܐ ܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܗܘܐ...[4] ܐܠܐ ܠܐ ܦܓܪܐ ܐܢܐ ܕܠܐ
ܐܫܬܡܥ[5] ܒܝ ܕܡܫܬܡܥ ܡܢ ܒܛܢ ܒܪܬܐ. ܠܐ ܦܓܪܐ ܐܢܐ ܕܠܐ ܐܬܒܢܝ. ܒܗܘ ܕܡܫܬܠ ܒܗ ܒܗܘܟܐ
ܗܘܐ. ܘܐܪܟܐ ܒܗ ܡܛܥܝܢܐ ܦܫܝܩ ܡܫܝܚ: ܘܒܢܝܐ ܕܡܠܐܟܐ ܒܗ ܚܝܝ ܡܢ ܥܡܐ ܦܓܪܗ:
ܘܩܘܠܐ ܒܗ ܦܪܘܩܝ ܦܪܝܫܘ: ܒܗܘ ܙܒ ܩܘܠܐ ܕܒܪܝܐ ܡܟܠܐ. ܠܐ ܦܓܪܐ ܐܢܐ ܐܦܠܐ ܒܗ ܡܢܝܚ
ܐܢܐ. ܦܠܐ ܓܝܪ ܐܟܢ ܕܦܪܐ ܒܥܒܪܐ. ܛܥܝܐ ܐܘܪܚܗ ܕܡܪܝܐ[6]. ܐܢܐ ܗܘܝܬ ܐܢܐ ܕܩܕܡ ܐܬܝܠܕܬ.
ܐܢܐ ܒܗ ܐܬܒܢܝܐ: ܦܢܝܬ ܐܘܪܚܐ ܕܒܡܪܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܕܒܛܢܝ. ܘܡܛܪܐ ܗܘܐ. ܒܝ ܐܘܪܚܐ ܗܘ
ܕܡܫܡܫܐ ܒܡܠܐ ܕܐܡܪ ܘܐܡܪ. ܡܫܝܚ ܢܡܫܚܗ ܕܐܠܗܐ ܒܗ. ܐܢܐ ܕܝܢ ܡܢܝ ܒܝ ܐܠܡܒܝܐ ܡܢ
ܒܡܠܬܐ ܐܡܝ ܕܢܒܝܐ. ܘܐܢܐ ܒܡܫܘܕܥ ܢܒܝܐ. ܠܐ ܡܢܝܢ ܠܦܓܪܐ ܕܒܠܬܡܗ. ܐܠܐ ܡܫܘܕܥ

[1] Hic ad marginem codicis legimus ܘܡܢ ܐܝܡܟܐ ܐܬܝܬ, id est « unde venisti ». — [2] Codex ܐܢܐ. — [3] E cod. addit. Musæi Britannici 14515, fol. 65 v°, col. 2. — [4] Hic, sensus manet suspensus. Desunt forsan verba ܡܕܡ ܗܘܐ. — [5] E cod. addit. 14515, fol. 65 r°, col. 1. — [6] *Matth.* III, 3; *Marc.* I, 3; *Luc.* III, 4; *Joann.* I, 23.

ܒܢ̈ܝܐ ܘܩܢܘܡܐ ܕܐܒܐ ܢܦܩ ܡܢܗ. ܐܦܠܐ ܒܡܬܝܠܕܢܘܬܐ ܡܦܪܫܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܢܗ ܠܐ ܡܫܬܡܠܝܐ. ܘܠܐ
ܒܠܒܝܢ ܒܡܬܝܠܕܢܘܬܐ ܓܪܐ. ܐܠܐ ܢܘܗܪܐ ܐܝܟ ܢܘܗܪܐ ܡܢ ܢܘܗܪܐ ܡܫܬܟܚܢܐ. ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܡܢ
ܒܪܐ ܘܡܬܝܠܕܢܘܬܐ. ܟܠܐ ܚܪܐ ܐܘܡܢܐ. ܡܛܠ ܕܗܘܝܐ ܢܦܩ ܡܢܗ. ܡܢ[1] ܒܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܐ.
ܐܢܐ ܒܝܢܐ ܐܢܬ ܡܢܟ. ܕܐܬܬܘܒ ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܕܡܫܬܡܠܝܢܘܬܐ ܠܐܠܗܘܬܐ. ܐܢܬ ܕܝܢ ܠܐܠܗܐ ܐܠܗܝ
ܡܡܠܐ. ܕܒܪܝܬ ܦܓܪܐ ܡܛܠ ܡܫܝܚ. ܡܢ ܠܐ ܐܬܒܪܝܬ ܒܪܘܚܐ. ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܒܢ̈ܝܢܫܐ
ܐܠܗܝ. ܐܢܐ ܡܢܟ ܐܢܐ ܕܢܦܩܝ ܐܠܡܠܟܝ. ܘܐܢܬ ܒܠܐ ܐܢܐ ܐܢܬ. ܐܢܬ ܗܘ ܡܛܠܐ ܕܡܢ ܒܪܝܫܝܬ
ܒܠܐ ܠܐܠܗܐ. ܐܢܬ ܗܘ ܙܡܝܢܐ ܡܢܝܢܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܕܐܠܐ. ܐܢܬ ܗܘ ܡܘܦܐ ܡܫܡܫܢܐ ܕܐܠܐ
ܡܫܡܫܢܐ. ܐܢܬ ܗܘ ܢܘܗܪܐ ܡܢܝܪܐ. ܗܘ ܕܡܢܝܪ ܒܠܒܐ ܒܢܝܢܐ ܕܐܬܐ ܠܥܠܡܐ. ܐܢܬ ܕܡܫܡܫܢܐ
ܐܠܗܝ ܗܘܝܬ. ܘܐܬܬ ܠܐܢܫܐ ܕܐܠܗܝ ܗܘܝܬ. ܐܢܬ ܗܘ ܕܢܒܥܬ ܒܥܒܪܐ ܠܐ ܡܫܬܡܠܝܐ
ܘܠܐ ܒܡܐܡܪܐ. ܡܢ ܚܫܒܐ ܗܘ ܕܐܬܝܠܕ. ܐܢܬ ܗܘ ܕܠܝܬ ܡܢ ܟܠ ܒܢܝܢܐ ܕܡܢܗ. ܕܕܢܚܬ
ܘܐܬܒܪܝܬ ܒܡܨܠܝܬܐ ܕܓܒܪܐ. ܐܢܬ ܗܘ ܕܠܐܦܐ ܒܥܠܡܐ ܐܬܚܙܝܬ. ܡܫܝܚܐ ܒܒܪܐ ܦܪܘܩ ܡܫܝܚܐ.
ܐܢܬ ܐܢܐ ܐܢܬ ܒܠܚܘܕ: ܗܘ ܕܐܡܪ ܗܘܝܬ. ܒܗ ܗܘ ܕܢܘܪܐ. ܡܠܟܐ ܒܥܠܡܐ ܐܠܗܝܐ. ܐܠܐ ܐܦ ܠܐ
ܐܬܒܪܝܬ ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܫܝܚܐ. ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܡܫܡܫܢܘܬܐ: ܐܠܐ ܐܢܐ ܠܐ ܡܬܦܠܓܐ ܐܢܐ ܕܐܡܪ
ܡܫܡܫܢܘ ܕܡܠܐ.[2] ܕܫܡܥ ܐܢܐ ܡܠܐ ܐܠܗܘܗܝ ܡܫܒܚܢܐ ܕܡܫܝܚܐ ܙܒܢ ܟܠܢܫܐ. ܫܡܥ ܐܢܐ
ܡܠܐ ܐܠܗܢܐ ܢܘܗܪܐ ܕܡܢ ܡܫܝܚܐ ܕܐܬܬܒܪܝ. ܐܝܟ ܠܡܫܝܚܘܬܐ ܕܒܢܝܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܐܬܚܙܝܬ.
ܡܫܡܫ ܐܢܐ ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܕܡܢ. ܡܠܘܐ ܐܢܐ ܠܡܫܝܚܘܬܐ. ܐܦ ܫܡܥ ܐܢܐ ܒܢܒܝܐ ܕܡܢܗ. ܡܫܡܫܐ ܐܢܐ
ܡܫܝܚܘܬܐ ܕܡܢܗ. ܠܐ ܫܘܐ ܐܢܐ ܕܐܫܪܐ ܒܪܘܚܐ ܕܡܫܝܚܐ.[3] ܘܐܡܪ ܐܫܪܝ ܐܫܪܘܟ ܒܪܘܚܟ
ܩܕܝܫܐ. ܐܡܪܐ ܐܫܡܥ ܙܒܢܐ ܒܟܠܝܐ. ܗܢܐ ܫܡܥ ܠܐܠܗܐ. ܐܡܪܐ ܐܫܡܥܘܢ ܒܡܫܝܚܐ
ܕܒܪܝܬ. ܒܗ ܕܠܐ ܒܡܐܡܪܐ ܘܠܐ ܒܡܫܝܚܐ. ܐܡܪܐ ܐܒܪܟ ܒܢܘܪܐ. ܐܝܟ ܙܒܢܐ ܐܫܪܝ ܒܡܠܟ
ܕܐܢܬ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܙܒܢܐ. ܐܦ ܕܐܡܪ ܕܠܐ ܫܡܥ ܡܢܟ. ܠܐܫܪܐ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܐܢܐ ܒܡܫܝܚ ܡܢ
ܫܡܥܬ ܐܢܐ ܕܢܣܒܝܢܗܘܢ [ܕ]ܚܠܦ[4] ܐܠܐ ܐܢܬ ܡܢ ܡܠܐ ܕܡܫܝܚ ܐܢܐ ܒܡܫܝܚܘ ܐܬܚܙܝܬ. ܒܡܠܬܐ
ܕܐܒܐ ܐܡܪܝܢ. ܐܠܐ ܫܘܐ ܒܐܘܡܢܐ ܐܠܗܝ ܕܐܒܐ. ܒܡܠܬܐ ܕܒܪܐ. ܐܢܬ ܗܘ ܒܡܠܬܐ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܕܠܐ
ܡܫܬܠܐ. ܒܡܠܬܐ ܕܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܐܡܪܝܢ. ܐܠܐ ܕܡܢܟ ܢܦܩ[5] ܘܡܫܡܫ ܥܡܐ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ

[1] E codice additionali 14515, fol. 66 r°, col. 2. — [2] *Ibid.* fol. 66 v°, col. 1. — [3] *Luc.* III, 16; *Joann.* I, 27. — [4] Codex ܕܢܣܒܝܢܗܘܢ ܒܠܒܗ. — [5] Insignem hic locum habemus de *Processione Spiritus Sancti a Filio*, cujus nullum vestigium in græco. Loco istorum verborum : *ἀλλὰ σύνεστί σοι διὰ παντός, ὡς ὁμοούσιόν σοι, κ. τ. λ.* syrus ait : ܕܡܢܟ ܢܦܩ *qui a te procedit*, paucis multa quæ sunt in græco colligens in unum. Hic enim homiliæ incipiunt una ab altera differre. Testimonium sane in favorem processionis Spiritus Sancti a Filio fortius fuisset, si haberemus id etiam in græco, ex una parte; attamen, ex altera, validius est etiam solum istud testimonium, quam si græca lectio ei consonaret. Ex hoc enim transferendi modo clare sequitur adeo tritum

ܡܬܝܕܥܐ܆* ܡܢ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܐܚܐ ܘܪܚܡܐ. ܡܛܠ ܕܢܣܒܐ ܗܘ̇ ܕܒܪܢܫܐ. ܐܠܐ ܡܛܠ ܐܠܐ ܕܡܢܗ[1]
ܐܬܝܕܥ ܕܐܝܬܘܗܝ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܘܡܪܚܡܢܐ. ܠܥܠܡ ܡܫܠܡ ܐܝܬܘܗܝ ܠܥܠܡܝܢ ܕܠܐ
ܡܫܠܡ ܐܝܬܘܗܝ. ܘܡܛܠ ܕܡܫܬܠܡܢܐ[2] ܡܢ ܟܠ ܥܠܡܐ. ܡܫܡܫܢܐ ܕܐܡܪܐ ܡܫܬܪܝ. ܠܐ ܢܬܦܠܓ
ܢܦܫܗ ܡܢ ܐܒܐ ܠܘܬ. ܕܐܡܪ ܗܘ ܡܢ ܡܠܐܟܐ ܥܠ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܢܦܩ ܐܝܬ ܀

ܡܢ ܕܝܢ ܒܐܡܪ ܗܘܝܘ ܡܫܝܚܐ ܗܘܐ ܢܣܒ ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܗܘܐ ܘܐܡܪ: ܕܠܐ ܫܘܐ ܐܢܐ ܕܐܫܪܐ
ܐܬܝܬ ܠܫܪܝܐ ܕܡܣܩܒܠ. ܘܡܢ ܡܕܝܢ ܢܣܒܗ ܘܡܫܡܫܢܘܬܗ ܐܡܪ ܠܗ. ܫܒܘܩ ܗܫܐ[3]. ܠܗ
ܓܝܪ ܐܝܟܐ ܗܘ ܕܐܠܕܐ ܠܟܠ ܡܥܡܕܢܐ ܘܪܒܘܬܐ ܕܝܠܝ. ܡܛܠ ܐܫܬܡܠܝܘ. ܘܐܢܫܬܡܝܢ ܢܟܘܬܗ
ܘܡܛܠ ܕܡܢ ܠܗ ܡܢܐ ܡܠܬܐ ܐܢܐ ܠܟܢ ܠܗܢܐ ܡܢܝܢܐ ܠܒܝܬܗ ܢܘܗܪܐ. ܘܡܫܝܚܐ ܐܢܐ ܪ̈ܚܡܐ
ܠܫܠܝܚܐ. ܠܐ ܡܬܦܠܓ ܡܠܬܐ: ܐܠܐ ܐܠܗܐ ܠܥܠܡ. ܠܐ ܡܫܬܡܠܝܐ ܐܢܫܐ ܐܝ ܡܬܚܫܒܢܐ
ܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܠܐ ܠܐܠܗܐ ܠܡܫܡܫܘ[4] ܙܕܩ ܘܠܐ ܢܦܩ ܐܢܐ ܐܠܐ ܠܡܫܪܐ ܀

ܠܐ ܓܝܪ ܡܢܗ ܠܡܫܪܐ ܕܢܘܪܐ. ܗܘܝܘ ܡܢܐ ܕܡܫܡܠ ܕܐܘܪ̈ܚܐ ܢܘܗܪܐ. ܘܡܫܬܪܐ ܡܠܬܐ
ܕܐܬܘܗܝ ܠܢܣܐ ܡܫܝܚܗ. ܡܬܥܠ ܥܠܡ ܢܦܫܗ. ܡܢ ܡܫܡܫܢܐ ܘܐܡܪܐ. ܐܝܟ ܗܘ̇[5] ܕܡܫܬܪܐ
ܠܗ. ܐܝܟ ܗܘ̇ ܕܐܬܦܠܓ ܡܫܝܚܘ. ܚܝܐ ܢܦܫܗ ܠܟܠ ܡܠܬܐ ܘܐܡܪ. ܗܘܐ ܡܢܗܠܝܢ ܦܐܝܬ
ܘܠܐ ܢܚܡ ܐܝܟܢ ܠܗ. ܗܘܝܘ ܡܫܝܚܐ ܢܣܒ ܓܝܪܗ ܢܘܗܪܐ ܘܡܫܝܚ ܐܠܒܫ ܘܐܡܪ. ܗܘܐ
ܐܡܪܗ ܕܠܒܘܐ. ܗܘ ܕܢܦܫܗ ܫܠܡܗ ܕܡܫܝܚܐ[6]. ܠܗ ܗܘܐ ܡܫܡܫ ܗܘܐ ܠܗܢ ܡܠܬܐ ܒܪܐ
ܐܢܫܐ[7]. ܠܗ ܗܘܐ ܐܬܡܠܝܘ ܒܝܬܐ ܡܫܝܚܐ. ܒܫܡܗ ܕܗܘܐ ܐܬܟܠܡ ܡܫܝܚ ܡܫܡܫܢܘܬܐ
ܡܢ ܠܗ ܡܠܬܐ. ܗܘܐ ܐܡܪܗ ܕܠܒܘܐ. ܐܘ̈ ܠܐܝܡܬܘܬܐ ܡܫܬܠܡ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܠܗ ܡܠܬܐ. ܢܘܪܐ ܠܗ
ܢܘܪܐ. ܒܫܡܫܐ ܡܢ ܡܫܬܡܫܢܐ ܠܡܠܬܐ. ܠܐܠܗܐ ܡܢ ܡܫܠ ܠܡܘܙܝܢ. ܦܬܚ ܕܡܢ ܘܐܡܪܢ
ܗܠܐ ܡܢ ܦܬܓܡܐ. ܢܗܘܐ ܡܠܬܐ. ܠܐܠܗܐ. ܢܗܘܐ ܡܠܬܐ ܘܪܘܚܗ. ܢܦܩܘ ܗܠܐ ܦܬܓܡ ܡܫܠܡ.
ܡܢ ܓܝܪ. ܢܗܘܐ ܢܘܗܪܐ ܠܟܠܗܘܢ ܕܡܫܬܡܠܐ. ܡܢ ܢܦܫܗ ܕܢܫܒܐ ܠܗ. ܘܢܦܫܗ ܘܡܫܡܫ
ܠܡܫܡܫܢܘ. ܘܡܢ ܕܐܡܪ ܡܫܠܡ ܠܗ ܡܢ ܐܡܪ. ܠܐܝܠܐ ܢܘܗܪ ܐܝܬ ܕܠܗܠܝܢ ܢܘܗܪܐ.. ܘܠܗܘܢ
ܡܠܐ ܠܟܠ ܢܘܗܪܐ ܕܢܦܫܗ ܠܡܫܡܫܢܘܬ. ܡܫܡܫܢܐ ܗܘ ܕܡܫܬܡܠܐ[8] ܗܘ ܕܠܟܠ ܢܦܫܗ ܕܢܫܒܐ.
ܠܐ ܐܝܬ ܡܫܠܐ ܡܫܠܡ ܐܢܫܐ. ܐܝܟܢܐ ܗܘ ܡܫܡܫ ܠܗ ܡܠܝܗ. ܠܐ ܦܠܓܐ ܡܢܗ. ܡܢ ܡܢ ܡܢܢ ܠܐ
ܡܫܡܫܢ. ܐܢܫܐ ܠܟܠܗܘܢ. ܥܒܕ ܡܫܬܡܫܢ ܕܡܫܡܫܢ ܡܢ ܕܦܬܓܡܗ ܘܡܫܐ ܢܘܗܪܐ. ܡܢ
ܡܫܡܫܢ ܠܗܘܢ ܡܫܡܫܢܐ. ܡܠܐ ܕܡܢ ܠܟܠ ܡܫܡܫܢܐ ܕܡܠܬܐ. ܡܫܡܫ ܗܘܐ ܠܗ ܠܒܝܬܗ

fuisse, apud Syros, *Spiritum Sanctum procedere a Filio*, ut scriba, hac locutione theologica utens, crederet a se recte exponi quæ, in græco textu, plurimis verbis continentur. — [1] E codice additionali Musæi Britannici 14515, fol. 66 v°, col. 2. — [2] Codex ܕܡܫܬܠܡܢ. — [3] *Matth.* III, 15. — [4] Codex ܠܡܫܡܫܘ. — [5] E codice additionali 14515, fol. 67 r°, col. 1. — [6] *Joann.* I, 29. — [7] Pro ܐܢܫܐ conjicimus legendum esse ܐܢܫܐ seu potius ܐܢ̈ܫܐ. — [8] E codice additionali 14515, fol. 67 r°, col. 2.

ܕܒ ܡܬܡܠܠ ܒܗܘܢ ܢܘܗܪܐ. ܘܡܫܬܠܛ ܒܗ ܕܠܐ ܢܬܢܟܦ ܡܢ ܐܢܫܘܬܗ. ܒܗܝ ܒܗܘܢ ܠܐܠܗܐ܆ ܣܐܡ
ܡܛܠ ܕܡܒܟܐ. ܘܡܒܟܐ ܥܠܐ ܩܕܡ ܚܡܕܐ. ܢܘܟ ܓܝܪ ܥܠܐ ܐܚܠ ܡܢ ܚܡܕܐ. ܕܗܘܐ ܒܗܝ
ܡܚܢܚܠ ܕܒܗ ܐܬܓܫܡ. ܢܣܒ ܢܘܪܐ ܡܢ ܢܘܪܐ ܒܡܪܘܡܐ ܚܘܒܐ܆ ܘܡܛܝ ܠܗ ܢܗܪܗ ܕܢܫܡܗ
ܒܠܒܘܗܝ܆ ܕܗܘ ܐܠܗܘܬܗ ܚܝ ܡܢ ܠܐܠܗܘܬܐ ܡܫܡܠܝܐ. ܡܛܠ ܚܘܣܝܐ ܕܒ ܫܘܠܛܢܗ܆ ܕܗܘܐ
ܐܡܪܗ ܕܐܠܗܐ. ܗܘ ܕܡܦܩ ܢܘܗܪܗ ܕܚܡܝܐ. ܡܛܠ ܐܚܠ ܡܢ ܚܡܝܐ. ܕܗܘܐ ܒܗܝ ܡܚܢܚܠ.
ܡܢܗܪ ܢܘܪܐ ܒܫܡܗ ܠܗ ܡܢܗ ܒܡܫܒܐ ܕܗܘܐ ܕܢܘܪܐ܆ ܕܗܘܐ ܡܬܒܥܐ ܕܐܠܗܐ ܘܕܒܢܝܢܫܐ.
ܡܫܡܠܝܐ ܒܓܐ ܥܠܡܐ܆ ܘܐܘܪܚܐ ܒܡܫܘܬܗ ܕܫܠܡܐ. ܕܒܐ ܒܚܡܕܗ ܕܐܚܠ ܡܘܫܠܡܬ܆ ܘܡܛܐ
ܡܢܗ ܒܚܪܐ ܠܡܬܪܐܬ. ܚܝܪܐ ܒܢܘܪܐ ܡܫܠܡܐ ܒ ܝܫܘܥ [1] ܕܢܫܡܗ ܒܠܒܘܗܝ. ܡܢ ܠܐܡ ܠܒܢܬ.
ܒܓܘܐ ܐܘܪܚܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܡܫܒܚܐ. ܐܚܠ ܒܗ ܥܠܐ. ܘܒܢܐ ܒܗ ܒܣܒܪܐ. ܘܢܘܪܐ ܒܗ ܚܝܠܐ.
ܡܫܘܡܠܝܐ ܠܐܠܗܐ: ܚܝܐ ܐܠܗܘܬܐ ܕܠܐ ܡܬܕܪܟܢܐ. ܚܝܐ ܠܐܠܗܘܬܐ ܕܠܐ ܡܬܦܠܓܢܐ. ܗܕܢܐ
ܐܢܫܘܬ ܒܫܡܝܢ[2]. ܗܕܢܐ ܐܘܣܝܐ ܡܝܬܐ. ܘܡܬܠ ܕܐܬܓܫܡ ܒܐܠܗܘܬܐ ܦܫܛܢ. ܘܡܢܐ
ܠܡܬܗ ܠܐ ܡܝܬܢ. ܐܦܢ ܒܗ ܐܘ ܐܬܓܫܡܐ ܡܢܐ ܐܚܝܬܐ ܚܝܐ ܒܠܐܠܗܐ ܠܗ ܢܘܗܪܐ. ܠܐ ܠܐܠܗܐ ܒܥܝܢ
ܣܢܝܩܐ. ܠܐ ܠܐܡܠܠ ܒܗ ܒܪܘܚܐ. ܠܗ ܐܠܗ ܗܘܐ ܐܚܝܬܐ ܒܐܠܗܘܬܐ܆ ܠܗ ܡܢܗܘܢ ܠܐ ܫܢܝ
ܢܚܡܗ ܠܗ ܢܘܗܪܐ. ܠܐܠܗܐ ܓܝܪ ܡܕܐ ܗܘܐ ܒܓܘܗ ܢܘܗܪܐ: ܕܟܕ ܢܚܐ ܫܡܫܐ ܒܝܬܐ ܘܐܝܟ ܩܠܐ
ܕܟܘܕܢܐ ܡܫܡܫ ܐܝܟ: ܠܗ ܗܘ ܒܝܬ ܡܫܐ ܘܠܐ ܡܬܡܫܚܢܐ܆ ܐܠܐ ܫܡܝ ܒܝ ܒܚܘܐ ܫܡܫܐ
ܕܟܣܝܐ. ܕܒܐܐ ܠܐܠܗܘܬܐ ܐܫܡܗ ܒܗܘ ܠܗ ܡܘܕܝܢ. ܘܠܐܠܗܘܬܐ ܡܫܡܠܝܐ. ܘܠܝ ܐܝܟ
ܡܒܝܡ ܐܚܝܬܐ ܡܫܡܠܝܢ ܒܗ܆ ܕܫܠܐ ܘܚܝܠܐ ܒܗ ܡܢܗ ܐܝܟ ܡܫܠܠܐ. ܐܫܡܗ ܓܝܪ ܠܐܠܗܘܬܐ...
ܘܚܡܕ ܘܫܒܚܗ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܡܢ ܡܘܕܝܢ. ܘܐܩܒܠ ܕܫܡܠܐ ܐܠܗܘܬܗ ܒܗ. ܘܐܬܝܕܥ ܡܫܝܚܐ
ܒܝ ܒܫܒܝܗ ܒܚܫܗܘܢ ܒܬܠܐ. ܠܐ ܓܝܪ ܒܪܘܚܐ ܢܝܚܐ ܕܓܠܐ܆ ܡܢ ܫܡܝܐ ܕܡܫܒܝܗ ܒܪܘܡܐ
ܒܫܡܝܐ ܕܒܥܒܝܗ. ܡܛܠ ܗܘܐ ܒܫܒܝܗ ܕܝܠܐ[3] ܡܬܚܒܠ. ܐܘ ܒܪܘܚܐ ܠܐܠܗܐ. ܐܘ ܠܐܠܗܘܪܐ ܕܠܐ
ܡܬܡܠܠ. ܐܘ ܒܡܫܡܫܘܬܐ ܕܡܒܢܝܐ ܒܗ ܡܬܡܫܡܫܘܬܐ. ܐܘ ܒܗܝܪܐ ܠܐܪܚܐ. ܐܘ ܒܚܝܘܬܐ ܒܫܒܝܬܐ.
ܢܚܡܫ ܐܝܟ ܒܠܐܘܪܐ ܗܘܝ. ܒܗܘ ܕܝܗܒ ܒܝ ܡܢ ܡܫܘܡܠܝܐ. ܢܒܒܝ ܕܐܠܡܐ ܚܠܐܘܪܐ܆ ܕܒܗ
ܗܘܝܢ ܐܢܫ ܒܡܫܡܫܐ. ܠܐ ܒܪܘܚܬܐ ܕܐܘܩܝܬܐ. ܠܐ ܒܚܘܒܠܐ ܕܐܪܚܐ. ܠܐ ܒܫܝܢܐ ܠܚܝܠܐ. ܠܐ
ܒܫܡܝܐ ܐܢܫܐ. ܐܦܠܐ ܒܫܡܥܐ ܐܚܣܢܐ. ܐܠܐ ܒܪܘܚܬܐ ܕܢܫܡܐ. ܒܚܘܫܒܐ ܕܫܦܝܪܐ. ܒܐܘܪܚܬܐ
ܕܡܬܚܒܠܐ. ܒܡܫܘܚܬܐ. ܒܪܚܡܐ. ܒܐܝܩܪܐ. ܠܐ ܐܝܟ ܒܠܐܘܪܐ ܗܘܐ ܠܐ ܫܡܠܐ ܐܡܪܝܢ ܒܗܘ
ܫܠܘܪܐ ܕܐܘܚܕܢܐ. ܠܐ ܐܝܟ ܒܝ ܫܡܝܢ ܠܗ ܐܝܡܘܢ ܢܫܡܬܐ ܐܬܪܘܢ ܒܗܘ ܗܘ ܫܦܝܪܐ ܕܒܒܒ

[1] E codice additionali Musæi Britannici 14515, fol. 67 v°, col. 1. — [2] Inde clarum est ultimam partem hujus homiliæ esse posteriorem tertio sæculo. — [3] E cod. addit. 14515, fol. 67 v°, col. 2.

ܒܡܘܪܕܝܢ. ܠܐ ܐܝܟ ܡܢ ܢܩܫ ܒܡܘܡܬܐ: ܢܒܥܒܥ ܒܠܘܬ ܗܘ ܕܡܬܟܬܒܢܘܬܗ ܕܡܫܝܚܐ. ܐܠܐ
ܢܦܠ ܡܢ ܒܐܘܡܢܬܐ. ܒܡܘܡܠܠ ܒܡܩܪܒܢܐ. ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܕܐܘܠܝܢ ܡܫܪܝܢ ܡܢ ܡܢܐ ܘܢܘܡܐ
ܕܢܦܩ ܒܡܬܟܬܒܢܘܬܗ ܕܐܬܐܝܢ [ܢܒ]ܒ ܒܗ ܡܠܐ ܕܐܬܐ ܒܡܘܒܠܐ ܒܡ ܡܠܐܟܘܗܝ ܡܫܝܐ
ܕܢܦܪܘܢ ܒܒܝܬܗ ܐܝܟ ܒܒܢܝܗܘܢ. ܘܢܦܩܘܢ ܠܐܘܪܚܗ ܒܐܘܪܚܬܐ ܕܫܡܝܐ. ܕܒܗ ܠܡܒܝܢ
ܡܒܘܩܝܢ ܫܠܡ ܒܟܠܢܝܢ. ܐܡܝܢ.

ܫܠܡ

ܡܐܡܪܐ[1] ܕܥܠ ܒܥܘܬܗ ܕܡܪܢ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܬܐܘܕܘܣ.

IX

SANCTI GREGORII FRAGMENTA INCERTI LOCI ET SERMONIS.

A

ܕܡܢܗ ܗܘ ܕܡܢܗ.[2]

ܢܘܢ ܐܠܗܘܬܐ. ܗܘ ܕܗܘܝܘ ܒܡܠܬܐ ܩܕܡܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܥܠܡܐ. ܒܫܪܪܐ ܕܝܢ ܒܒܣܪܢ.
ܗܘ ܕܝܢ. ܒܒܢܝܗ ܓܒܪܐ ܕܒܬܘܠܬܐ ܡܢ ܡܪܝܐ[3] ܗܕܐ ܘܐܦ ܡܢ ܥܠܡܐ. ܗܘ ܐܠܗܘܬܐ ܗܘ
ܕܡܢ ܩܕܡ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ ܡܬܝܕܥ ܗܘܐ. ܡܫܬܕܪܐ ܡܬܝܠܕ ܗܘܐ. ܒܫܪܪܐ ܕܝܢ ܗܘ ܐܬܝܠܕ
ܡܢܗܘܢ. ܦܘܠܘܣ ܓܝܪ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܡܫܝܚܐ.[4]

B

ܕܦܘܠܐ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܩܕܝܫܐ ܕܐܬܬܐܐ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܦܐܪܘܣ.[5]

ܡܢ ܡܛܠ ܕܢܦܠ ܦܘܫܩܐ ܐܠܗܝܐ: ܘܡܢ ܡܢܬܐ ܡܦܫܩܢܝܬܐ ܡܫܒܚܬܐ. ܠܐ ܡܬܒܥܝܢܬܐ
ܐܠܗܝܐ: ܘܠܐ ܡܬܦܪܫܢܝܬܐ. ܡܬܚܙܝܐ ܘܠܐ ܡܬܡܫܚܢܝܬܐ ܘܠܐ ܡܬܬܐܐ ܐܠܗܝܐ.

C

ܕܓܘܢܐ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܩܕܝܫܐ ܕܐܬܬܐܐ.[6]

ܐܠܗܐ ܠܡܫܝܚ ܡܬܐ ܠܐ ܢܦܠ. ܗܘ ܕܝܢ ܡܬܐ ܕܒܪܐ ܐܠܗܐ ܗܘ ܐܦ ܡܝܬ ܗܘܐ.

[1] E codice additionali Musæi Britannici 14515, fol. 68 r°, col. 1. — [2] E cod. addit. 12156, fol. 2 v°, col. 2. Sequitur immediate XII capitula. — [3] E cod. addit. 12156, fol. 2 v°, col. 3. — [4] I *Ad Corinthios*, v, 7. — [5] E cod. addit. 12155, fol. 80 r°, col. 2; et cod. addit. 14532, fol. 72. Cfr De Lagarde, *Analecta syriaca*, p. 31. — [6] E cod. addit. 12156, fol. 49 r°, col. 1.

2°

SANCTI GREGORII THAUMATURGI

QUÆ SUPERSUNT ARMENICE.

I

SANCTI GREGORII THAUMATURGI

HOMILIA IN NATIVITATEM CHRISTI.

ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՍՔԱՆՉԵԼԱԳՈՐԾԻ

ԽԱՒՍՔ 'Ի ԾՆՈՒՆԴՆ ՔԻ[1]

Խորհուրդ մեծ և սքանչելի տեսանեմք յայսմ աւուր եղբարք. Հովիւք հնչեն յականջս տան աւետիս որդւոց մարդկան. ոչ 'ի լերինս հաւտից բարբառին, և ոչ 'ի դաշտս խաշանց հնչեն, այլ 'ի Բեթղեհէմ քաղաք Դաւթի երգեն զերգս հոգեւորս. Հրեշտակք 'ի բարձունս երգեն, հրեշտակապետք 'ի ձայնս նուագաց. աւրհնեն քերովբէք երկնից, և փառաւորեն սերովբէք սրբասացք, ամենեքեան առ հասարակ առնեն տաւն ցնծութե զԱծ տեսեալ յերկրի և զմարդիկ վերացեալ յերկինս, ներքինք 'ի բարձունս տեսչութբ և վերինք 'ի ներքինս մարդասիրութբ, զի բարձրեալն խոնարհութբ հանցէ 'ի բարձունս զխոնարհս :

Յայսմ աւուր տաւնի մեծի Բեթղեհէմ երկնից նմանեալ, զփոխանակ լուսաւոր աստեղաց ընկալաւ զհրեշտակս փառաբանիչս, և փոխանակ երեւելի[2] արեգականս ընկալաւ զարեգակնն արդարութե առանց փակելոյ և սահմանելոյ : Եւ եղև բաւական ընդունելոյ ամենայն և մի ոք քննեսցէ թէ որպէս կամ զինչ իցեն հանգամանքն, զի զոր ինչ կամի չդառնան ընդդէմ արարածք : Կամեցաւ, էջ և փրկեաց և չեղև տկար, զի ամենայն արարածք կեան[3] իւրեանց ըստ կամացն Այ :

Յայսմ աւուր ուրախութե էնն Ած եկն ի ծնունդն : Յայսմ աւուր մեծի զատկի, էնն Ած եղև որ ինչ չէրն, քանզի էր Ած և եղև մարդ, ոչ անկեալ յածութենէն, և ոչ խախտեալ 'ի ընութենէն, եղև մարդ և մնաց Ած. ոչ

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 42 r°, col. 1. — [2] *Ibid.* col. 2. — [3] Hic deest vocabulum; in codice egimus : կեանգոյի..

զարգանալով որպէս թէ 'ի մարդկանէ որ եղև Ած, և ոչ առաքինութբ յորդւոյ Ադամայ և ճոխացեալ յաստիճան տրութե, այլ քանզի բան էր և առանց չարչարանաց եղև մարմին և երեւեցաւ, ոչ փոխելով կամ այլայլելով անկաւ 'ի բնութենէն զոր ունէրն ։

Ծնաւ նոր արքայ 'ի Հրէաստանի և ուրանային Հրէայքն զնոր և զչքնաղ ծնունդն, այն որ եղև հաւատալի հեթանոսաց ։ Փարիսեցիքն ոչ ուղիղ մեկնէին զգիրս աւրինացն և մարգարէիցն․ Դպիրքն և աւրէնսգետքն այլ ընդ այլոյ մեկնէին ։ Հերովդէս ել 'ի խնդիր քննել զծնունդն նոր աննշան, ոչ զի պատուեսցէն զթագաւորն, այլ զի բարձցէն զկեանս նորա յերկրէ ։

Յայսմ աւուր մեծի տեսանեմք[1] մեծամեծ սքանչելիս եղեալ, թագաւորք զթագս ընկեցեալ և պատուեն զարքայն 'ի բարձանց մտեալ 'ի զարմանս մեծամեծութե, զի արդ արքայն արքայից իջեալ մանկացեալ ընդ տղայս և գգուի 'ի գիրկս կուսին ։ Թողեալ զհրեշտակս և զհրեշտակապետս, զաթոռս և զտրութիս և զզաւրութիս, և զզուարթունս և զամենայն զհրեղէնս և միայն զնոր և զճշմարիտ ճանապարհ կոխեաց, եկն, զի յանգործ և յանսերմն արգանդէ երեւեցաւ արարիչ ամենայնի ։ Ոչ 'ի ծագելն յերկրի եթող յիւրմէ թափուր զհրեշտակս, և ոչ 'ի մարդն լինելոյ մերժեալ անկաւ յԱծութենէն ։

Այլ թագաւորք ամենայն զթագաւորն երկնաւոր պատուեն 'ի մեծարանս փառաց, և զինուորք զզաւրագլուխն զաւրաց մատուցեալ աղաչեն ողոքանաւք, կանայք զծնունդս կանանց զի և կանանց եղև ուրախութի, կուսանք զկուսածինն զի աւրհնեսցին կուսութիքն իւրեանց ։ Զարմացեալ ասէին ցՄարիամ, թէ ուստի է քեզ ինքնաբուղխ կաթնդ զի 'ի կուսական և ինքնաբուղխ ստեանցդ սնուցանես զչքնաղ մանուկդ ։

Տղայք ստնդեայք զլեալ մանուկն աւրհնէին զնոր աւրհնուխն «զի 'ի բերանոյ մանկանց տղայոց ստնդիայոց կատարեցեր զաւրհնութիս կանխադէմս[2] »։ Մանկունք տարեւորք և երկեմեանք աւրհնէին զմանուկն՝ որում[3] եղեն վկայք 'ի նախանձուէ բարկութեն Հերովդէի որ կատաղեալ կոտորէր զմանկունսն ։ Արք ամենայն զԱծն մարդացեալ որ կատարեցաւ 'ի չափահասակի, և իւրով բարերարութբն բժշկեաց զցաւս Ադամայ ։ Հովիւք ամենայն զհովիւն քաջ որ եկն 'ի խնդիր կորուսելոցս ։ Դարձոյց զմոլորեալսն 'ի Սատանայէ և եդ զանձն իւր 'ի վերայ ոչխարաց ։ Քահանայք ամենայն զքահանայապետն որ եկն ըստ չափոյն Մելքիսեդեկի և եմուտ 'ի սրբութի սրբոցն և եղև քահանայապետ մշտնջենաւոր ։ Ծառայք ամենայ աւրհնէին զայն որ առ զծառայի զկերպարանս և գտաւ 'ի կերպարանս Ադամայի զի զմեզ ազատեսցէ 'ի

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 42 v°, col. 1. — [2] *Psalm.* VIII, 3. — [3] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 42 v°, col. 2.

ծառայութենէ[1]: Զկնորսս զորսորդն որսորդաց որ զանխաւս ձկանց որսորդնն ընտրեաց յամենայն աշխարհաց դարձոյց և արար որսորդս մարդկան: Մաքսաւորք ամենայն աւրհնեսցեն զայն որ զմաքսաւորս աւետարանիչս արար: Պոռնիկք ամենայն զթողիչն մեղաց, որ արտասուաւք պոռնկացն հաշտեցաւ:

Գոհանամ, զի ոչ սաղաւարտ 'ի գլուխ և ոչ փող և ոչ քնար և ոչ նուագարանք, ոչ զէն և ոչ զարդ զանձամբ, ոչ կանթեղք և ոչ ջահք 'ի սպաս, այլ անարգ և դձուձ կերպարանաւք տեսանեմք զնուագացն Քի: Մսուր անասնոց անխաւսից, և խանձարուրս պատանս տղայոց[2]: Եւ զնոյն համարիմ ինչ քնարս հնչոյ, և փողս տաւիղս նուագարանաց: Զնոյն համարիմ ինչ տեղի կանթեղաց և լոյս 'ի սպաս տրունականս: Եւ զի՞նչ ասացից կանթեղս և ջահս, այլ զսոյն ինչ յոյս և կեանք և սոյն փրկութի և բարութի և առհաւատչեա արքայութե երկնից, ըզսոյն բերեալ մատուցից զի առից զաւրութի բանից ընդ հրեշտակս երկնից ասել «փառք 'ի բարձունս Այ[3]»: Եւ ընդ հովիւս յանդս Բեթղեէմի հնչել գոչել զփառաբանութի թէ «յերկիր խաղաղութի, 'ի մարդիկ հաճութիւն[4]»:

Ծնեալն 'ի հաւրէ, անճառ յիւր անձն և յէութի, ծնաւ այսաւր անճառ և անքննին վասն մեր: Այլ այն ժամ ըստ իւր էութեն ծնաւ 'ի հաւրէ անքակտելի, այսաւր ոչ ըստ իւրում բնութեն ծնաւ 'ի կուսէն, վասն մերոյ փրկութեն, զծնունդն անճառ յառաջ քան զյաւիտեանս, որ ծնաւն ևեթ գիտէ, և զծնունդս զայս ոչ ըստ իւրում բնութեն, շնորհք սբ հոգւոյն, ևեթ ճանաչեն: Եւ ծնունդն վերին ճշմարիտ է, և ծնունդն որ 'ի խոնարհ անշուշտ և անսուտ: Ած յԱյ ծնաւ, և նոյն մարդ և մարմին 'ի կուսէն: Ի վեր միայն 'ի միոջէ հաւրէ, միածին և որդի միոյ, և 'ի խոնարհս միայն և 'ի միոյ կուսէ միածին և որդի միոյ: Եւ զոր աւրինակ 'ի վերին ծնունդն չիք մուտ և տեղի հայհոյութե[5] զի առանց միջնորդի և հատուածոյ ծնաւ 'ի հաւրէ անքակ և անբաժին. նոյնպէս և երկրորդ ծննդեանս ոչ է մուտ ամբարշտութե, զի առանց ապականութե ծնաւ, պարկեշտն զպարկեշտն արար: Ոչ Ած կարեաց համբերեաց քանզի Ածապէս զԱծ ծնաւ: Եւ ոչ կոյսն զապականութի ընկալաւ. քանզի հոգէպէս ծնաւ զհոգեղէնն, ուստի ոչ վերին ծնունդն պատմի, և ոչ որ յետոյս եղեւ քննի. քանզի ոչ առաջինն եղեւ կարեաւք. և ոչ վերջինն աղտեղութբ: Եւ զի ծնաւ կոյսն այսաւր գիտեմք, և զի ծնաւ 'ի հաւրէ առանց ժամանակաց հաւատամք. բայց եթէ զի՞նչ իցէ աւրինակ ծննդեանն զայն ոչ ևեթ ուսայ պատմել. ոչ բանիւք քննել առի և ոչ խորհրդով հասա-

[1] Codex ձգնորսք. — [2] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 43, col. 1. — [3] *Luc.* II, 14. — [4] *Ibid.* —
[5] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 43, col. 2.

նել ուսայ · զի Այ բնութիւն ոչ մտանէ ընդ քննութբ, ոչ հասանելի խոր-
հրդոց, և ոչ կարծելի անարգ մտաց, այլ զաւրութե գործոց նորա պարտ է
հաւատալ: Բնութե մարմնոյ են ընթացքս, յորժամ կլին ամուսնացեալ
յղանայցէ և ծնանի որդի ըստ աւրինի հարսանեաց, այլ յորժամ կոյս անա-
մուսնական ծնանիցի որդի սքանչելաւք, և ինքն անդէն կոյսն մնասցէ, 'ի վեր
քան զբնութի մարմնոյ են իրքն: Որ ըստ մարմնոյ բնութե են իրք խնդրես-
ցուք · և որ 'ի վեր քան զբնութի է լռեսցուք: Ոչ եթէ զի փախիցի 'ի մէնջ ·
այլ քանզի անճառ է լռեսցուք, զի լռութբ պատուեսցուք զարժանաւոր[1]
զաւրութիւն, ըստ չափ ելանելով անկանիցիմք յերկնաւոր պարգեւացն[2]:

Զի՛նչ ասացից և կամ զի՞նչ խօսեցայց, 'ի կոյս ծնողն հայեցայց և զնոր ան-
նշան ծնունդն տեսից, և զօրինակ սքանչելի ծննդեանն ընդ նոսին հայեցեալ
տեսից, քանզի յաղթեալ լինի բնութիւն և պարտեալ ընթացք կարգաց:

Ուր Այ կամքն իցեն · նոր և չքնաղ գործ ցուցանին, քանզի ըստ բնութե
մարմնաւորաց եղեն իրք նորակերպք, ոչ այն 'ի վեր քան զբնութիւս են զար-
մանական սքանչելիք · խափանեալ դատարկացաւ բնութիւս · ոչ ինչ կարաց ըստ
իւրում կամաց ընթանալ · զի զարմացեալ ցուցին գործքն տրունական զոր
կամեցան:

Ով անճառ և անքննին խորհուրդ · որ յառաջ քան զաշխարհ էր, միածինն
անշօշափական և պարզական, անմարմին էր և եղև յօդական, եկն եմուտ
ընդ ապականացու մարմնով զի յայտնեսցի և երևեսցի: Ընդէ՞ր արդեօք և
կամ զի՞ արդ., այլ զի տեսանիցի և ուսանիցէ 'ի կատարել զվարդապետութիւն
և առ աներևոյթն առաջնորդեսցէ, քանզի յայն իսկ յայտնեցաւ զի զերևելիս
յաներևոյթս փոխեսցէ: Նաև, զի մարդիկ զաչս քան զլսելիս հաւատարիմ հա-
մարին, և զոր տեսանեն ևեթ հաւատան, և զոր ոչն տեսանեն յայնմանէ
երկմտեն, յայն սակս կալաւ յանձին զիւր տեսիլ մարմնով[3] շնորհել զի լու-
ծեալ քակտեսցէ զանհաւատիցն զթերահաւատութիւն: Առ յանձն ծնանիլ
'ի կուսէ · ոչ էր խելամուտ իրացն որոց ինչ եղև կոյսն գործակից, քանզի ոչ
գիտէր զհանգամանս իրացն, այլ և գործ է անճառ զօրութենն: Նաև զայն
ևեթ իմացաւ հարցանել ցԳաբրիէլ թէ զիա՞րդ առնիցի ինչ այս, զի ես ո՛չ
գիտեմ զառն փորձ[4]: Նաև առ զճշմարիտ պատասխանին, թէ «հոգին սբ
եկեսցէ 'ի քեզ, և զօրութի բարձրելոյն հովանասցի 'ի վերայ քո[5]:» Նաև եթէ
զիա՞րդ էր 'ի նմանէ և յետոյ և 'ի նմանէ · այս են սքանչելիք առանց քննութե:
Որպէս իմաստուն ճարտարապետ գտանիցէ արծաթ և առնիցէ անօթ
ընտիր 'ի պատշաճ պիտոյից իւրոց · նոյնպէս և Քս արար · եգիտ սբ հոգւով

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 43 v°, col. 1. — [2] Huc usque orthographiam manuscripti secuti sumus.
— [3] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 43 v°, col. 2. — [4] *Luc.* I, 34. — [5] *Ibid.* 35.

և մարմնով զկոյսն, և 'ի նմանէ զշնչական մարմինն ըստ պատշաճի իւրոյ կամացն զգեցաւ, և մարմինն կատարեալ արկ զիւրեաւ որպէս զօթոց։

Յայսմ աւուր աքանչելի ծննդեանս, ոչ գարշեցաւ և ոչ խորշեցաւ ծնանիլ 'ի կուսական արգանդէ. քանզի ոչ ինչ էին նմա թշնամանք առնուլ մարմին յիւր ստեղծուածոյն, զի և ստեղծուածն փառաւորեսցի. լեալ պատմուճան ճարտարապետին. և նորա շնորհքն երևեսցին թէ ուստի յոր խոնարհեցաւ շնորհօք։ Զի զոր[1] օրինակ 'ի սկզբանէ անհնար էր 'ի հողոյ յառնել մինչև գայցէ կաւոյն 'ի ձեռս ճարտարապետին որ ստեղծ զնա. նոյնպէս և ապականեալ անօթոյն չէր հնար նորոգել, այլ այլազգ եթէ չէր լեալ պատմուճան արարչին, որ զգեցաւ զնա։

Այլ զինչ ասացից և կամ զինչ խօսեցայց, զի ցնորեցուցանեն զիս նոր զարմանքս։ Հին աւուրցն եղև մանուկ զի զմարդիկ որդիս Այ արասցէ։ Որ յաթոռ բարձրութե վերացեալ պատուեալ նստէր, 'ի մսուր անխօս անասնոց նստեալ հանգեաւ մարդասիրապէս։ Անշօշափականն, անզնին, անմարմին, աննիւթն, մարդկեղէն ձեռօք պատէր, և զմեղաց և զանօրէնութե խզեաց և կոտորեաց զանհնարին զկապանսն։ Խանձարրօք պատեալ լինէր և ի ծունկս կանանց սնանէր։ Այո՛ քանզի զայս կամի, զի զանարգութի 'ի պատիւ փոխեսցէ, և զարհամարհանս 'ի փառս հանցէ։ Իսկ փոխանակ փշոց պսակ տացէ, եկեալ միացեալ ընդ իմով մարմնով, զի ես եղէց բաւական նորա հոգւոյն։ Առնու զգենու զիմ մարմինս և տայ ինձ զիւր հոգին, զի տալովն և առնլովն զանձ կենաց շահեցայց։

Այլ զինչ ասացից և կամ զինչ խօսեցայց։ «Ահաւասիկ կոյս յղասցի և ծնցի որդի և կոչեսցեն զանուն նորա Էմմանուէլ[2]», որ թարգմանի ընդ մեզ Այ։ Ոչ[3] այսու հետև իբրև զլինելոց պատմի եթէ հայեցեալ իմասցուք յուսով. այլ իբրև զլեալ և զկատարեալ պարտ է զարմանալ և պատմել։ Առ 'ի Հրէից կանխաւ ճառ էր, քանզի առ 'ի նոցանէ իսկ կատարեցաւ։ Իսկ առ 'ի մէնջ եղև հաւատարիմ, քանզի առաք ընկալաք և հաւատացաք։ Առ 'ի Հրէից անուանեալ կոչէր թէ «ահա կոյս յղասցի»։ Ճառ իրացն առ խաչահանունսն, և շահ արդեանցն առ Եկեղեցի։ Նա զօրինագիծ տախտակն էառ, և սա զմարգարիտն պատուական ստացաւ։ Նա զասր ծիրանեացն եներկ, և սա զտիրական պատմուճանն զգեցաւ։ Կոյսն հրէական էր որ ծնաւ, ընկալան զնա ամենայն տիեզերք։ Ժողովուրդն սնոյց և յանձանձեաց, Եկեղեցի ընկալաւ և պտղալից եղև։ Առ 'ի նմանէ արմատ այգւոյն, և առ 'ի ս[մանէ] ողկոյզն ճշմարտութե։ Նոքա զճիռն ճմլեցին, և հեթանոսք զխորհրդական ըմպելին

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 44 r°, col. 1. — [2] *Is.* VII, 14. — [3] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 44 r°, col. 2.

արբին[1] ։ Նոքա զհատ ցորենոյն սերմանեցին, և Հեթանոսքն զհասկն հնձեցին հաւատովք ։ Հրէայք խոպանացեալ հեղձան փշովք, և Հեթանոսք զմայլե-ցան պարգևօք ։ Նոքա ընդ արուգ[2] ծառոյն նստէին, և Հեթանոսք ընդ ոստովք ծառոյն կենաց ։ Նոքա զաւանդս[3] օրինացն մեկնէին, և Հեթանոսք զպտուղս հոգևորս կթեն ։ «Ահաւասիկ կոյս յղասցի» ։ Մեկնեա մեզ ով Հրէա, զո՞ ծնաւ կոյսն, համարձակեա և ճառեա որպէս[4] Հերովդէին ասացեր ։ Այլ գիտեմ զի ոչ համարձակիս և ճառես զճշմարիտն, զի չես արժանի ։ Նմա ասացեր զի սպանցէ զմանուկն, յինէն թագուցանես զի երկիրպագանեմ նմա ։ Զո՞վ արդեօք ծնաւ կոյս · զՏր բնութե մարմնոյ · զի թէպէտ թագուցանես, գոչեն ամենայն արարածք ։ Ծնաւ կոյսն, ոչ որպէս ինք կամեցաւ · այլ որպէս ծնունդն կամեցաւ ։ Ոչ բնութբ մարմնոյ վարէր, և ոչ ընդ հարկաւ բնութե մտանէր, այլ իբրև զՏր բնութե մարմնոյն, որ և չքնաղ ծնունդ եցոյց աշխարհի, զի յայտ լիցի զօրութի իւր · և զի ցուցանիցէ եթէ մարդն լինելով, ոչ իբրև զմարդ ծնանի այլ իբրև զԱծ մարդ լինի, զի չէ ինչ դժուարին կամաց նորա ։ Յայսմ աւուր մեծի ծնաւ ՚ի կուսէ և յաղթեաց բնութեա · ՚ի վեր քան զա-մուսնութի և ազատ և անարատ յաղտեղութեց ։ Քանզի վայելէր իսկ նմա որ սրբութե վարդապետ էր զի յանարատ և ՚ի սբ արգանդէ ելցէ, յայտնեսցի, և փառաւորեսցի ։ Քանզի նա էր որ ՚ի սկզբանէ ՚ի կոյս երկրէ ստեղծ զԱդամ · և յԱդամայ, առանց կնոջ, ած ՚ի պատկեր կնոջ զԵւայ ։ Եւ զոր օրինակ Ադամ, առանց կնոջ, եբեր յառաջ զկինն առաջին · սոյնպէս յայսմ աւուր ծնաւ կոյսն, առանց առն, ըստ այնմ օրինակի զոր մարգարէն ասէ թէ «մարդ է և ո՞ ծանիցէ զնա» ։ Զի՞ մարդ է, քանզի մարդ երևեցաւ ։ Բս զի յԱյ էր ծնեալ, և զի պարտական[5] էր ազգ կանանց հատուցանել փոխարէնս արանց · զի որպէս յԱդամայ կին առանց կնոջ · նոյնպէս և ՚ի կնոջէ այր առանց առն · զի հատուսցէ զփոխարէնս Եւայի զոր պարտէր ազգի արանց, զի մի՛ մեծամ-տեսցէ Ադամ եթէ, առանց կնոջ, կին ընծայեցոյց ։ Վասն այնորիկ և կոյսն առանց առն ծնաւ զԱծն Բանն լեալ մարդ, զի հասարակ սքանչելեօքն ցուցցէ հասարակաց պատիւ երկոցունց կողմանց բնութե, արանց և կանանց, միոյ կշռով ։ Եւ զոր օրինակ յԱդամայ առաւ կին և նա ոչ նուազեաց, նոյնպէս և ՚ի կուսէն առաւ մարմին և նա ոչ նուազեաց, և ոչ գողացեալ եղև կուսութին ։ Ողջ և անարատ մնաց Ադամ, յետ առնլոյ զկողն ՚ի նմանէ, նոյնպէս և կոյսն առանց արատոյ կաց մնաց յելանել Այ Բանին ։ Վասն այնորիկ, ոչ այլուստեք առ իւր մարմին, և ոչ այլուստեք զգեցաւ իւր պատմուճան զի մի՛ համարիցին թշնամանք ստեղծուածոյն Ադամայ ։ Քանզի վրիպեալ մարդոյն եղև գործի

[1] Facili confusione characterum, codex legit արիւն. — [2] Codex արուք. — [3] Codex զշաւանդս. — [4] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 44 v°, col. 1. — [5] Ibid. col. 2.

և աման չարին, վասն այնորիկ զկարծեալ աման Թշնամւոյն լի կատարեալ առ իւր մարմին, զի միաւորեալ 'ի մարմնոյ արարչին դարձուսցէ 'ի սովո-րութեց Թշնամւոյն, և զգեցցի մարմին մշտնջենաւորն անքակ և անփակ յաւիտեանս։ Այնպէս և լինելն մարդ[1], ոչ իբրև զմարդ ծնանի այլ իբրև զԱծ մարդ լինի, զի զամենայն զօրութիւն ցուցցէ. զի եթէ 'ի հասարակական բնու-թենէ էր ծնեալ իբրև ստութի համարեալ լինէր իւքն եղեալ։ Բայց այժմ վասն այնորիկ 'ի կուսէ ծնաւ և ծագեաց. Եւ 'ի ծնանելն պահեաց զարգանդն և զկուսութիւն անկողոպուտ, զի Նոր, աննշան[2] պայման ծննդեանն մեծաց խորհրդոց լիցի մեզ առիթ։

Ուստի հեթանոս կամ հրէայ հարցանէ եթէ Ած է Քսն, տացուք զուղիղ պատասխանին. թէ Նա Ած բնութբ եղև մարդ, ոչ ըստ իւրում բնութե։ Ասեմ և հաստատեմ ճշմարտութբ և վկայ իրացս կոչեմ զանարատ կնիք կուսութեն. զի այսպէս ամենազօր է Ած, քանզի Նա է ստեղծիչ արգանդի և գտիչ և ցուցիչ[3] կուսութե, զի անարատ եցոյց զօրինակ ծննդեանն և որպէս կամեցաւ եղև մարդ։

Ասա ինձ ով հրէա, ծնաւ կոյսն եթէ ոչ ծնաւ։ Զի եթէ ծնաւ հաւատա[4] 'ի ծնունդ Նորա, Նոր և չքնաղ. և եթէ ոչ ծնաւ, ընդէր խաբեցեր զՀերովդէս որ ընդ քեզ հարցանէր թէ ուր ծնանի Յս Քս[5]. Եւ ասես 'ի Բեթղեհէմ Հրէաստանի[6]։ Մի՛ թէ ես զտեղին կամ զգեօղն գիտէի, կամ զծննդեանն զօրինակ ճանաչէի, [եթէ] ոչ մարգարէքն կանխաւ գուշակէին. Եսայաս զնա Ած քարոզէ, «կոյս յղասցի, ասէ, և ծնցի որդի և կոչեսցեն զանուն Նորա[7] Եմմանուէլ», որ թարգմանեալ կոչի ընդ մեզ Ած։ Եթէ եղև մարգարէութին, հաւատալ պարտիս։ Ո՛չ դուք ձեզէն անհանճար և թշնամիք ճշմարտութեն յայտնեցէք զճշմարտութին։ Եւ արդ ժխտէք և ոչ հաւատայք. Ո՛չ դպիրքն և փարիսեցիքն, որ հաւաստեաւ գիտէին զօրէնն զամենայն իրս ճշմարտութբ հակառակ Նորին մեզ ուսուցին. Մի՛ թէ զԵբրայեցւոց լեզուն մեք երբէք գիտէաք. այլ դուք մեզ զօրէնսն և զմարգարէսն մեկնեցիք, ետուք և ուսուցէք։ Եւ զի՞նչ արդեօք ուսաք անտի, այլ զի յառաջ քան զծնունդն և յետ ծննդեանն գտաւ կոյսն 'ի կուսութե։ Եթէ այնպէս գտաւ ընդէր երկմտես։ Զի մի՛ համարեալ լիցի եթէ իբրև պաշտօն ինչ Այ առնեմք, զայս այսպէս ճառելով, 'ի ձերոց գրոց հաստատիցեմք։ Ո՛չ դուք ձեզէն 'ի հարցա-նելն Հերովդի ածէք վկայ զՄիքիաս մարգարէ զի ըզձեր[8] բանն հաստատեսցէ և արասցէ զճառսն հաւատալի[9], «Եւ դու Բեթղեհէմ տունդ Եփրաթայ, ոչ

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 45 r°, col. 1. — [2] Codex Նորանշան. — [3] Codex ցուցիչ. — [4] Codex հաւատայ. — [5] *Matth.* II, 4. — [6] *Matth.* II, 5. — [7] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 45 r°, col. 2. — [8] Codex զըձեր. — [9] Codex Այնութէ.

ինչ ես նուազեալ յիշխանս Յուդայի, ի քէն ելցէ ինձ իշխան, որ հովուեսցէ ժողովրդեան իմոյ Իղի[1]»: Բարւոք ասաց մարգարէն թէ 'ի քէն ելցէ, քանզի 'ի ձէնջ ել և հեռացաւ և եղև ընդ աշխարհս հաւատարիմ: Քանզի որ է ոք ելանէ, և որ չէ հաստատի կամ լինի: Այլ քանզի էր և յառաջ քան զյաւիտեանս, և միշտ և հանապազորդ[2] ինքն է· և հանապազորդ ճշմարիտ Ած բնակեալ յաշխարհի:

Յայսմ աւուր տօնի մեծի, էն Ած երևեցաւ իբրև զմարդ, իբրև զմարդ և հովիւ ժողովրդեանն Իղի, և զաշխարհս ամենայն կեցոյց իւրով բարերութբ:

Ո՛վ պատերազմողք պիտանիք: Ո՛վ դատախազք մարդասէրք, որ զծածկեալն 'ի Բեթղեհէմ Ած և որդի Այ քարոզեցին: Եւ զղօղեալ ծածկեալն 'ի մսուր Տր ամենայնի յայտ արարին: Եւ որ յայրին ամփոփեալ նստէր ցուցին զնա Ած: Ակամայ երախտաւորք եղեն իբրև ոչ իւրեանց կամաւ· բարերարք և ոչ յիւրեանց մտաց· քանզի նոքա թագուցանէին այլ յայտնեցին և ոչ հաւատացին:

Տեսանես տգէտ վարդապետս զի զոր ինչ ուսուցանեն չգիտեն· ինքեանք քաղցեալք և զայլս կերակրեն· ծարաւիք և այլոց տան ըմպել: Եկայք այսու հետև, արասցուք տօնս տարեկանս ցնծութբ: Նոր են օրէնք տօնիս, քանզի չքնաղ ծննդեան են պատճառք:

Յայսմ աւուր տօնի մեծի լուծան կապանք ժամանակաւորք, Սատանայ յամօթ եղև, և դեւք ամենայն 'ի փախուստ դարձան· Մահ մեռուցիչ 'ի կեանս դարձաւ, դրախտն բացաւ[3] աւազակին, անէծքն յօրհնութի դարձաւ, և մեղք ամենայն յետս անկան, մոլորութի հալածական եղև, ճշմարտութի եկն եհաս, ճառք ածպաշտութե բաժանեցան, անցին[4] ընդ տիեզերս, վարք բարիք սերմանեցան և առաքինութիք[5] 'ի յերկրի տնկեցան, հրեշտակք ընդ մարդկան եղեն հաղորդք և մարդիկ ընդ հրեշտակս համարձակեցան: Ընդէր արդեօք և վասն որոյ իրաց: Այլ քանզի Ած եկն յաշխարհս և մարդիկ յերկինս վերացան, եղև խառն ամենայնի: Ած եկն լիով յերկրի, և էր լիով և բնաւ յերկինս, և ամենևին լիով յերկրի: Ած էր և եղև մարդ՝ ոչ ուրանալով զմիայն Ած: Բան է, և քանզի չէր մարթ չարչարիլ, եղև մարմին և չարչարեցաւ: Ոչ եղև Ած, քանզի էր իսկ բնութբ: Յայն սակս եղև մարմին, զի մարմնաւորքս տեսանել կարասցեն: Օ՛ որ ոչն տեսանէին երկնայինք բաւականն եղև մսուրն 'ի բնակութի: Իջեալ դադարեալ ամենևին 'ի նմա· և վասն այնորիկ եդաւ 'ի մսուր, զի որ զամենայն կերակրէ զկերակուր մանկանց

[1] *Matth.* II, 6; *Mich.* V, 2. — [2] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 45 v°, col. 1. — [3] Codex դախտն. Secunda manus addidit parvulum ր supra դ. — [4] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 45 v°, col. 2. — [5] Codex առաքինութի.

տղայոց առցէ ՚ի կուսական ստեանցն։ Եւ ընդ է՛ր արդեօք հայրն հանդերձե-
լոց առ յապա ջամբէր՝ կաթն ՚ի ստեանցն, այլ զի և զամուսնութի օրհնեսցէ։

Յայսմ աւուր մեծի եկին հասին Մոգքն, սկիզբն առեալ ուրանալոյ զխիստ
և զքուռն իշխանութիւն և երկնից պարծանք եղեն, զի ծագելով զաստղն
առաջնորդ գուշակեսցեն զՏէ որ եկն ազատել զամենայն արարածս։ «Եւ Տր
նստեալ յամպ[1] երագագոյն, յիւր մարմինն երթեալ յԵգիպտոս[2],» կործեալ
լինէր ՚ի Հերովդէ փախուցեալ. և ճշմարտութբ զմարգարէականն կատարէր
զԵսայիեայ, որ ասէ, թէ «եղիցի յաւուր յայնմիկ երրորդ[3] տանն Իղի[4]»։ յԱսո-
րեստանեայսն նախ կարգեցան և եղեն անդրանիկք, քանզի նոքա նախ ընդ
Մոգուցն երկիրպագին նորածին արքային, և Եգիպտացիքն ընդ Ասորեստա-
նեայսն. քանզի նոքա տեսին փախստական ՚ի Հերովդէէ սպանողէ, ելին ընդ
առաջ և ընկալան յետոյ և ՚ի Իղմ տանէ ՚ի թիւն. Քանզի յետ դառնալոյն
՚ի Յորդանանէ ապա առաքելովքն մերձեցան առ նա և ծանեան։ Երթեալ
մտանէր յԵգիպտոս շարժէր և խախտէր զձեռագործս Եգիպտոսի. ոչ վայ-
րապար և ոչ ընդ վայր, այլ զի փակեաց նա զդրունս Եգիպտացւոցն ՚ի կո-
տորել անդրանկացն։ Վասն այսորիկ և յայսմ աւուր եմուտ անդրանիկն, զի
զառաջին տրտմութիւն լուծցէ և զսուգն տխրական, և փոխանակ մահուան
անդրանկացն կոչեսցէ զնոսա ՚ի կեանս։ Եւ զի անդրանիկ ասի Քս վկայեսցէ
այսմ Ղուկաս[5] աւետարանիչ, որ գրեացն, «եթէ ծնաւ զորդին իւր զանդրա-
նիկ և պատեաց ՚ի խանձարուրս և եդ զնա ՚ի մսուր, զի ոչ գոյր նոցա տեղի
յիջավանին»։ Սա յանկարծ մտին և եղև նոցա տաճար բարութե[6]։

Երթեալ մտանէր յԵգիպտոս զի փոխանակ հին տխրութեցն ուրախութի
սերմանեսցէ, և փոխանակ գիշերոյն խաւարի զլոյսն փրկութե շնորհեսցէ։

Պղծեալ և աղտեղեալ էր ջուրն Նեղոս գետոյ տարաժամ տղայօքն որ
հեղձան ՚ի նմա։ Երևեալ մտանէր յԵգիպտոս, որ յայն ժամ արհմնացոյց
զջուրսն և արար զվտակս ջրոցն փրկութե ծննդեանն, և զաղտեղի և զգարշե-
ցեալսն սրբեսցէ զօրութբ սբ Հոգւոյն։ Ելեցին պատիժս Եգիպտացիքն և
մոլորեալ ուրանային զԱծ։ Երթեալ մտանէր յԵգիպտոս և սերմանէր
զածպաշտութի, զի զհոգի նոցա ածասէրս կատարեսցէ և դարձուսցէ ՚ի
մոլորութենէ։ Ջուր գետոյն արար արժանի զի լիցին պսակիչք նորա հա-
սակացն։

Եւ, զի մի երկայնիցեմք զճառս այլ այսու արասցուք զլուխ և վճիռ, եթէ
զհարդ Բանն անչարչարելի եղև մարմին և երևեցաւ անփոփոխական մնալով
իւրով բնութբ Աստուածութեն։

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 46 r°, col. 1. — [2] *Is.* XIX, 1. — [3] Codex երկորդ. — [4] *Is.* XIX, 24. — [5] *Luc.* II, 7. — [6] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 46 r°, col. 2.

Արդ զոր ասացից և կամ զոր խօսեցայց, զի Հիւսն և Մուր տեսանեմ, և մանուկ և կոյս ծնող, յամենայն պիտոյից չքաւոր, ամենևին ընդ աղքատութբ և ընդ կարօտութբ և լի ամենայնիւ։ Եւ արդ տես զմեծութին յորպիսի էջ յաղքատութի։ Ըստ այնմ որ Առաքեալ ասէ թէ վասն մեր աղքատացաւ որ մեծատուն էր· զի ոչ մահիճս և ոչ անկողինս այ[լ 'ի խանձար]ուր եղեալ։ Ով[1] աղքատութի աղբիւր մեծութե, և կարօտութի գտիչ գանձուց։ Աղքատութբ երևեալ և լնու մեծութբ զաղքատս· 'ի մուր անբանից բազմեալ և հրամանաւ շարժէ զտիեզերս· 'ի խանձարուրս պատեալ ծպտեալ և զմեղաց խզէ զկապանս, որ յանկարծակի մտով բարբառով դարձոյց զտիեզ-երս իւր յերկրպագութի։

Զոր ասացից և կամ զոր խօսեցայց· Մանուկ 'ի խանձարուրս տեսանեմ պատեալ և եղեալ 'ի մուր, և Մարիամ կոյս և մայր կայր 'ի սպասու, և Յովսէփ, որ անուանեցաւ այր նորա, նա այր կոչեցաւ և նա կին անուանէր, անուանք ամուսնութե, բանիւք միայն և ոչ արդեամբք։ Յովսէփ իւր խօսե-ցաւ և Հոգին սբ յինքն գրաւեաց ըստ այնմ որ ասէ աւետարանիչն, «Թէ Հոգին սբ եկեսցէ 'ի քեզ, և զօրութի բարձրելոյն հովանի լիցի 'ի վերայ քո, զի որ 'ի քէն ծնանելոց է սբ է[2]»։ Յերկրաւորէ սերմէ ոչ իշխէր ասել, քանզի արդար էր և չզրպարտէր զկոյսն, ոչ իշխէր բիծ կարկատել և խօսել զսբ կուսէն և իւր որդի կոչել չառնոյր յանձն, քանզի գիտէր թէ ոչ էր 'ի նմանէ։

Եւ յայսպիսի տարակուսանս անկեալ ոչ իմանայր զհանգամանս մանկանն։ Մինչ դեռ յայսմ խորհրդի էր, տեսիլ յերկնից երեւէր հրեշտակաւն որ եկն ետ քաջալերս· «Թէ մի երկնչիր· Յովսէփ, որդի Դաւթի, զի որ 'ի նմանէն ծնան[ելոցն է] սբ է և[3] կոչեսցի որդի Այ[4]»։ Այս ինքն է 'ի գալ հասա-նել Հոգւոյն սրբոյ 'ի կոյսն անարատ և հովանի լինել նմա զօրութի բար-ձրելոյն։

Եւ ընդ՞էր արդեօք[5] ծնանիցի 'ի կուսէն և զկուսութին անվնաս պահեսցէ։ Այլ քանզի առաջին կոյսն անկաւ 'ի պատրանս Սատանայի· վասն այնորիկ Մարիամայ կուսի տայր աւետիս Գաբրիէլ, զի երեւեսցի կոյս ընդ կուսի և ծնունդ փոխանակ ծննդեան։ Խաբեալ պատրանօք Եւայ, ծնաւ խօսս պատճառս մահու։ Առեալ աւետիս Մարիամայ ծնաւ զԲանն մարմնացեալ առիթ կենաց։ Խօսք Եւայի յայտնեցին որով մերժեցաւ Ադամ 'ի դրախտէն։ Բանն 'ի կուսէն յայտնեաց զխաչն որով եմուտ աւազակն 'ի դրախտն Ադամայ։

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 46 v°, col. 1. — [2] *Luc.* 1, 35. — [3] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 46 v°, col. 2. — [4] *Matth.* 1, 20, 21. — [5] Codex ծնիցի et secunda manu, intra lineas, ծնանիցի.

Եւ քանզի ոչ հաւատացին Հեթանոսքն և Հրէայք և քահանայապետք եթէ Ած, առանց չարչարանաց և միջնորդի, ծնաւ զորդին· վասն այսորիկ յայսմ աւուր ծնաւ 'ի չարչարական մարմնոյ և պահեաց անարատ զմարմինն ։ Եւ յայտ արար զկարողութի իւր զի ցուցցէ թէ որպէս ծնաւ 'ի կուսէն և զկուսութի կուսին ոչ եղծ, նոյնպէս ծնաւ յԱյ առանց կարեաց և առանց չարչարանաց և փնասու և առանց խախտելոյ մնաց էութի ածութեն 'ի ծնանելն Այ զԱծ ։ Եւ զանզի թողին մարդիկ զԱծ և պատկերս նկարադէմս յօրինեցին [ուրուականաց] մեռելոց մարդկան[1]· վասն այնորիկ Բանն Ած առ զկերպարանս մարդկան, զի զստութին կշտամբեսցէ և զճշմարտութին հաստատեսցէ առնել մոռացումն սնոտի պաշտամանն և հանցէ յինքն զեր-կրպագութին, զի նմա վայելէ փառք և երկրպագութիւն յաւիտեանս յաւի-տենից · Ամէն ։

II

SANCTI GREGORII THAUMATURGI SERMO DE INCARNATIONE.

ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՍՔԱՆՉԵԼԱԳՈՐԾԻ[2]·

«Բանն մարմնացեալ յերկրի երեւեցաւ և ընդ մարդկան շրջեցաւ[3]» կրել ճշմարտութբ զմերս մարդկապէս և գեր 'ի վերոյ քան զմերս, իսկ ներգործէ հրաշաբար Հանգոյն հօր ։ Սա զնախահօրն եղծ զդատապարտութի երկրորդ-գոլով Ադամ, և զապականեալն մարմնով անապական մարմնով իւրով վերաստեղծեաց[4], սպան զթշնամութի, առեալ 'ի մէնջ մարմին, նմանեաւ զնմանն մաքրելով բայց 'ի մեղաց · յաղագս ամենեցուն եղև ամենայն ։

Սա, վասն զի Ած է և մարդ, ըստ առաջին ծննդեանն համագոյ Հօր, ըստ երկրորդ ծննդեանս մեզ անդրանիկ նախ քան զարարածս, անդրանիկ և ի բազում եղբարս, ամենայնիւ[5] համեմատ Հօր ըստ գոյութե, մի և նոյն է և ի սքանչելագործութիւն և յախտակրելն, քանզի հաւասար Հոգւոյն սրբոյ սքանչելագործէ և կրէ ճշմարտապէս զմերս, և որպէս զմերս, ոչ հարկաւո-րութբ և բնաբար այլ կամաւորութբ ճշմարտապէս ։ Զի մեր կամք ոչ կա-մօք 'ի մեզ կրին, այլ հարկաւորութբ և բնաբար ։ Իսկ առ Բնի Այ ոչ այսպէս, այլ զինչ իւրում վայելուչ կամացն զհետ երթայր որպէս արդար և իմանալի է Այ ։ Արդ այսպէս իմացի միութի փրկչին անբաժանաբար և յորոց եղեւն ոչ ուրանալի ։ Զի մի է Տր մեր Յս Քս, և մի նորին բնութին ։ Զի թէպէտ

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 46 r°, col. 1. — [2] *Ibid.* fol. 82 r°, col. 1. — [3] *Baruch*, III, 38. — [4] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 82 r°, col. 2. — [5] *Ad Rom.* VIII, 29.

և յերկուց իմացի, սա մի և նոյն որդի Այ և որդի մարդոյ յաղագս ծնօ֊ղացն գոլ համաբնութե։ Սա, որ յառաջ քան զյաւիտեանս ՚ի Հօրէ ծնեալ՚ի վախճան ժամանակաց ՚ի Մարիամայ կուսէ ծնեալ։ Սա, որ ՚ի ծոց Հօր, ինքնա֊մնեայ ժամանակաւ յարգանդի կնոջ համբերէ։ Սա, որ ամենայն արարածս յոչնչէ գոյացոյց, եղանի և զարդանայ ըստ մարմնոյ։ Սա, որ տայ կերակուր ամենայն կենդանեաց, կաթնաբոյծ եղանի[1]։ Սա, որ հինգ հացիւն զհինգ հազարսն կերակրեաց, քաղցնու իբրև զմարդ։ Սա, որ աննինջ և անաշխատ եստեղծ զհրեշտակական դասս, ծանրանայ քնով և աշխատի յուղեգնա֊ցութե։ Սա, որ է զօրութի Հօր և իմաստութի և ամենայն սրտից քննիչ անգիտանայ տնօրինաբար։ Սա, որ «հայի յերկիր և տայ դողալ նմա[2]», զար֊հուրի որպէս մարդ։ Սա, որ արար զերկինս և զերկիր և անմահութե է տուօղ, խաչի համբերէ և զմահ ճաշակէ։

Նա այսպէս զամենայն զմեղս կրէ մարդկապէս, և զնոյն լուծանէ որպէս զԱծ, զի լուծցէ զմեզ յանիծիցն ՚ի վերայ եկեալ որ ՚ի դատապարտութենէ նախահօրն, զի Այ միայն է կարողութի լուծանել զկապեալն և նորոգ կենացն առնել ժառանգորդս յորս լիցի ամենեցուն մտանել և ՚ի նմին վայելել յա֊ւիտեանս յաւիտենից։

III

BEATI GREGORII, NEOCESAREÆ EPISCOPI, SERMO IN ANNUNTIATIONEM DEIPARÆ.

ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԻՈԿԵՍԱՐՈՑ ՑԱՒԵՏԻՍ ԱԾԱԾՆԻՆ[3].

Այսօր հրեշտակական դասուք օրհներգութիւք պայծառանան, և փայլումն գալստեանն Քի զհաւատացելովքս հրճուի։

Այսօր պայծառ գարունն մեր արդարութեն արեգակն պայծառալուսով շուրջ փայլեաց զմեօք և լուսաւորեաց զխորհուրդս զ՚ի նա հաւատացելոցս։

Այսօր Ադամ նորոգեալ լինի և պարէ ընդ հրեշտակս ՚ի յերկինս վերա֊թեւելով, զի վայրագայումն եղև սրբոյ Հոգւոյն։

Այսօր ածային շնորհ, անիմանալեաց լոյսն, բացափայլէ զ՚ի վեր քան զմիտս սքանչելիսն զ՚ի յաւիտենից ծածկեալ խորհուրդն երեւելապէս մեզ երեւեցուցանելով։

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 82 r°, col. 1. — [2] *Psalm.* CIII, 32. — [3] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 55 v°, col. 1. Cfr Migne, *Patrol. gr.* t. X, col. 1145-1156.

Այսօր մշտնջենաւորս առաքինութե պսակ ընդլուծանի հրաշալի լսողաց և տօնասիրաց գլուխս կամելով Այ պսակել զտարփողս անթիւրելի հաւատոյս, զհրաւիրեալսն 'ի ժառանգութի կոչելով, և ['ի] վերին արքայութին փութացաւ ընդունել զերկնախորհսն առ 'ի հայէ ցուցանել յերկնային պաշտօնն անմարմնոցն պարուց։

Այսօր լցեալ լինի Դաւթեան նուագն որ ասէ, «ուրախ լերուք երկինք և ցնծասցէ երկիր, լերինք ցնծասցեն յերեսաց Տն զի գայ[1] և ցնծասցէ ամենայն փայտ անտառի[2]»։ Նա արդ Դաւիթ փայտս և Տն ընդառաջընթաց ծառս կոչեաց արարողս պտուղ արժանիս[3] գալստեանն Տն։ Իսկ Տր մեր Յս Քս զմշտնջենաւորսն ամենեցուն 'ի նա հաւատացելոց քանզի «տեսից, ասէ, զձեզ և ուրախ լինիջիք և զուրախութին ձեր ոչ ոք հանիցէ 'ի ձէնջ[4]»։

Այսօր հռչակաւոր և անձառելի խորհուրդն 'ի Քս ունողացն յոյս և սրբապէս վերակնքելոց քրիստոնէից յայտնապէս մեզ պատմի։

Այսօր Գաբրիէլ ընթերակացն Այ առ անծանակ կոյսն գայ զուրախ լեր բերկրեալն աւետարանելով, որոյ խորհեալ թէ որպիսի ինչ իցէ ողջոյնս։ Իսկոյն զնովիմբ ածեալ հրեշտակն ասելով «Տր ընդ քեզ, մի երկնչիր Մարիամ, զի գտեր շնորհս յԱյ, վասն որոյ յղասջիր և ծնցես որդի և կոչեսցես զանուն նորա Յս։ Նա եղիցի մեծ և որդի Այ կոչեսցի, և տացէ նմա Տր Ած զաթոռն Դաւթի հօր նորա, և թագաւորեսցէ ի վերայ տանն Յակովբայ 'ի յաւիտեան, և թագաւորութե նորա վախճան մի լիցի։ Նա ասէ Մարիամ ցհրեշտակն, զիարդ լինիցի ինձ այդ զի զայր ոչ գիտեմ[5]»։ Արդեօք տակաւին կոյսն մնայցեմ, և կամ մատնեսցի արդեօք կուսութեն արժանաւորութին[6]։

Յայսոսիկ տարակուսեալ սրբոյ կուսին վաղվաղակի մատուցանէր նմա հրեշտակն զգլուխ[7] բանին։ Ասէ «Հոգի սբ եկեսցէ 'ի քեզ և զօրութի բարձրելոյն հովանասցի 'ի վերայ քո, վասն որոյ ծնեալ[8] 'ի քէն սբ է և որդի Այ կոչեսցի[9]»։ Օր ինչ է նովիմբ և յորջորջեսցի ամենայն իրօք։ Ապա ուրեմն վայելչաբար զսբն Մարիամ յամենայն ազգաց զնա միայն ընտրեաց շնորհն, քանզի և համդիպիւր իսկ ամենայնի իմաստունն և ողջախոհն, զի հանգոյն նմա ոչ եղև յամենայն ազգս, ոչ որպէս առաջին կոյսն Եւայ պարելով[10] 'ի դրախտին թոյլ խորհրդովք անքննաբար զառ 'ի սկզբնաչար օձին ընկալաւ զբանն՝ ապականեաց զստորին խորհուրդս, յորոյ ձեռն հեղեալ նենգաւորին զթոյնսն խառնեաց զմահ, ածելով յամենայն աշխարհս, յաղագս որոյ ամե-

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 55 v°, col. 2. — [2] *Psalm.* xcv, 11, 12. Versio differt a textu vulgato inter Armenos. — [3] *Matth.* iii, 8. — [4] *Joann.* xvi, 22. Hic etiam differt versio armena. — [5] *Luc.* i, 28-35. Textus aliquantulum differt a vulgato. — [6] Codex legit: կուսութիս արժանաւորութե. — [7] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 56 r°, col. 1. — [8] Codex ծնիցեալ. — [9] *Luc.* i, 35. — [10] Codex պարտելու. Græcum χορεύουσα suadet պարելով.

նայն աշխատութիւք եհաս սրբոցն, որոյ յանցանքն այնուիկ միայնոյ սրբոյ կուսիս ուղղեալ լինի: Եւ ոչ եթէ նախ զպարգեւսն հանդուրժեաց ընդունել սրբուհին յառաջ քան զտեղեկանալն ով ոք իցէ որ յղեացն, ասելով առ հրեշտակն եթէ ուստի է մեզ այսպիսի բարեբանութի, յորոց զանձուց մեզ մարգարիտ Բան առաքեցաւ, ուստի արդեօք պարգեւատրութիս այս: Աստուածագրութի[1] ստացեալ ունիս, յերկնուստ յերկիր եկեալ, զմարդոյ կերպակցութի ունիս և 'ի ջահ լուսոյ փայլատակես: Զայս յինքեան խորհէր սրբուհին: Բայց ապա հրեշտակապետն[2] զքննութին ելոյծ այսպիսի բանիւք ասելով, «Հոգի սբ եկեսցէ 'ի քեզ և զօրութի բարձրելոյն 'ի վերայ քո հովանասցի, վասն որոյ և ծնեալ[3] 'ի քէն սբ է և որդի Այ կոչեսցի: Մի երկնչիր Մարիամ զի գտեր շնորհս յԱյ»:

Զշնորհն ըստ բնութեն մի քններ, զի ոչ առնու յանձն շնորհն ընդ օրինօք բնութե[4] անկանել: Մի երկնչիր Մարիամ զի ոչ եկի երկիւղիւ պակուցանել զքեզ այլ հալածել ստորադրութի[5] երկիւղի:

Նշանեամբ Մարիամ որ ինչ 'ի Հայրապետացն և 'ի Մարգարէիցն մռանիւր: Ուսամբ զայն ինչ որ յայնժամ և 'ի նոցունց իսկ և յառաքելոցն գոյր ծածկեալ: Լուամբ զոր պարք Ածազգեստիցն ոչ արժանաւորեցան լսել: Մովսէս և Դաւիթ և Եսայի և ամենայն Մարգարէքն յառաջագոյն վասն նորա քարոզեցին· այլ զգխմրդն ոչ գիտացին: Բայց դու միայն, ով ամենասբ կոյս, զառ 'ի յամենեցունց անգիտացեալն առեալ ընկալար: Զի ուր Հոգի սբ է ամենայն ինչ պատրաստագոյն յօրինեալ գոյ: Ուր ածային շնորհն է, ամենայն ինչ կարելի է:

Հոգին սբ եկեսցէ 'ի քեզ և զօրութի բարձրելոյն 'ի վերայ քո հովանասցի, վասն որոյ և ծնեալն[6] 'ի քէն սբ է և որդի Այ կոչեսցի: Եթէ որդի Այ ապա և Ած, կերպարանակից Հօր և մշտնջենաւորակից յորում զամենայն ստացեալ ունի յայտնութիս, կերպարան Այ և ծագումն փառաց փայլեալ, որ 'ի մշտնջենահոս և[7] 'ի մշտնջենականի աղբիւրէն յառաջ գայ, լոյս ճշմարիտ և մշտնջենաւոր: Քանզի վասն նորա Մարգարէքն գոչեսցին[8], ասելով, «գետոց յարձակմունք ուրախացուցանեն զքաղաքս Այ», բայց ոչ զմի քաղաք, այլ զընդ հանուրս որպէս զմի քաղաք՝ ուրախացուցանեն զտիեզերս ամենայն·

Արդ վայելչաբար հրեշտակն սրբոյն Մարիամայ յառաջ քան զամենայն զուրախ լեր բերկրեալն նշանակեաց· քանզի յամենայն ազգաց, նա միայն սբ հոգւով և մարմնով եղև, զի նա միայն կրեաց զայն՝ որ կրէ զամենայն

[1] Codex ստորադրութին. — [2] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 56 r°, col. 2. — [3] Codex semper ծնիցեալ. — [4] Codex քննութե per manifestum errorem scribæ. — [5] Codex ստորադրութի. — [6] Codex ծնիցեալն et ubique ita. — [7] E cod. arm. XLIV, fol. 56 v°, col. 1. — [8] Codex գոչեսին forte pro գոչէին.

բանիւ զօրութե[1] իւրոյ։ Եւ ոչ միայն աքանչանալ գոյր ընդ կուսին գեղեց-կութիւն, այլ և ընդ առաքինի բարս Հոգւոյն։ Վասն որոյ և զուրախ լեր բերկրեալն յառաջագոյն նախաձայնեաց նմա հրեշտակն։ Ոչ եթէ երկրաւոր փեսայ այլ նոյն ինքն սրբութեցն Տր, անծանակութե հայր, անապականութե հասւտող, ազատութե տուող, փրկութե հոգաբարձու, և ճշմարիտ խաղաղութե պարգևիչ։ Որ 'ի կոյս երկրէ ստեղծ զմարդն, և 'ի նորին կողիցն զԵւայ յառաջ ած, նոյն ինքն Տր ընդ քեզ և դարձեալ 'ի քէն։

Եկայք այսուհետև և մեք, ով սիրելիք, 'ի հրեշտակային օրհնութիւն հետեւելով ըստ կարողութե զպարտսն մտերմաբար հատուսցուք։

Ուրախ լեր բերկրեալ Տր ընդ քեզ, զի քո է ճշմարիտ ուրախանալ[2] սակս զի ընդ քեզ է ածային շնորհքն, և որպէս ինքն գիտէ տաղաւարեաց։ Ընդ աղախնոյն Տրն փառաց, ընդ գեղեցկին զարմանալին գեղեցկութբ քան զոր-դիս մարդկան[3], ընդ անարատին որ սրբէ զընդհանուրս, ընդ քեզ Ած և 'ի քէն Ած և կատարեալ մարդն, յորում բնակէ ամենայն լրումն ածութեն մարմնապէս[4]։

Ուրախ լեր աղբիւր լուսոյ, որ լուսաւորես զ'ի նա հաւատացեալս։

Ուրախ լեր արևելք իմանալի արեգականն արդարութե և ծաղիկ անթա-ռամելի կենացն։

Ուրախ լեր բուրաստան լի անուշահոտութբք։

Ուրախ լեր մշտնջենաձեղ այգի որ ուրախ առնես զանձինս քոյոց փառա-ւորչաց, անմշակելի անդաստան և գեղեցկապտուղ ողկոյզ ըստ նմանութե վասն ըստ մեզ գոլով և վասն ժամանակի յղութեն, իսկ 'ի վեր քան զբնու-թիս վասն 'ի վերուստ Բանին եկաւորութբ 'ի սբ արգանդ քո, զերկրորդ Ադամ վերաստեղծելով։

Արդ զծնընդականութի սբ կուսին սբ Հոգին շնորհէր։ Իսկ ճշմարտութի մարմնոյն 'ի մարմնոյն առաւ։ Որպէս մարգարիտ յերկուց բնութեց 'ի փայլա-կանէ և 'ի ջրոյ յանյայտ նշանաց ծովու յառաջ գայ։ Այսպէս և Տր Յս Քս անշփոթութբ և անյեղաբար 'ի մաքուր և յանարատ կուսէն յառաջ գայ իւր կատարեալ ածութբն և կատարեալ մարդկութբ[5], զոր յոլովք 'ի սրբոց Հայ-րապետացն[6] ցանկացան ականատես լինել.....[7] և ոչ եղեն, և սրբոց հրեշ-տակաց հանդիպեցան տեսութե, բայց միայն առ սբն Մարիամ հրեշտա-կապետն Գաբրիէլ ըուսաւորաբար եկեալ զուրախ լեր բերկրեալն աւե-

[1] Hic Codex legit: զօրութբ իւրով. — [2] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 56 v°, col. 2. — [3] *Psalm.* XLIV, 3. — [4] *Ad Coloss.* II, 9. — [5] Græcum addit: Κατὰ πάντα ὅμοιος τῷ Πατρὶ, καὶ ὁμοούσιος ἡμῖν κατὰ πάντα, χωρὶς ἁμαρτίας. — [6] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 57 r°, col. 1. — [7] Hic in græco quædam exstant quæ non sunt in armeno.

տարանեաց նմա։ Եւ այսպէս ընկալաւ զԲանն։ Եւ 'ի ժամանակի մարմնաւորական լրմանն զբազմադին[1] մարգարիտն յառաջաբերեաց։

Արդ եկայք, ով սիրելիք, 'ի դաւթեան անձաշունչ քնարէն զուսուցեալսն մեզ երգաբանեսցուք, «արի Տր 'ի հանգիստ քո, դու և տապանակ սրբութե քո»։ Քանզի տապանակ Ճշմարտութե սբ կոյսն է ներքոյ և արտաքոյ ոսկիացեալ և զբոլոր զանձն սրբութե ընկալեալ։ Արի Տր 'ի ծոցոյ հօր որպէս յարուցեր զանկեալ ազգն[2] նախաստեղծին Ադամայ։ Զայսոսիկ մարգարէն ասէլով առ այն՝ որ 'ի նմանէ հանդերձեալ էր շառաւեղել գազան գեղեցկապտուղ ծաղիկն, որ մարգարէանալով ասէր։ «Լուր, դուստր, և տես, խոնարհեցոյ զունկն քո, մոռա՛ զժողովուրդ և զտուն հօր, զի ցանկացաւ Թագաւոր գեղոյ քո, զի նա ինքն է Տր քո, երկիրպագիցես նմա[3]»։ Լուր, դուստր, զվաղնջուց մարգարէացեալսն առ քեզ, և որպէս գիտութե աչօք հայեսցիս յիրսն։ Լուր ինձ նշանակողիս քո, այլ և նշանակողին որ զկատարեալ խորհուրդն քեզ պատմէ։ Եկայք այսուհետև, սիրելիք, յառաջ ասացելոցն յիշատակ[4] վերընթանալով զառ 'ի Յեսսեա գաւազանն զայնպէս առաւել անբնաբար շառաւեղեալն փառաւորեսցուք, երանեսցուք, զի ոչ միայն Յովսէփայ, այլ նմին իսկ վկայելով Աւետարանին Ղուկաս պատմէ յաւետարանումն զնոյն Դաւթի զհարազատութիւն։ «Ել, ասէ, և Յովսէփ 'ի Գալիլեէ 'ի քաղաք մի Հրէաստանի, որ կոչի Բեթղեէմ, գրել հանդերձ Մարեմաւ խօսեցելով նմա, որ էր յղի, վասն լինելոյ նորա 'ի տանէ և 'ի հայրութենէ Դաւթի։ Եւ լցան աւուրք ծնանելոյ նորա և ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկն ամենայն արարածոց, և խանձարրեաց զնա և կողմնեցոյց 'ի մսուր[5]»։ Խանձարրեաց զխմբագործողն ամենայն արարածոց, խանձարրեաց զարկողն զլոյս որպէս զօթոց[6], կողմնեցոյց 'ի մսուր զնստեալն 'ի վերայ քերովբէից և 'ի բիւրուց հրեշտակաց զերգաբանեալն։ Յանբանից մսուր հանգեաւ Բանն Ած, որպէս զխարդ արև, ըստ կամաց անբանից մարդկան զգայութի փոխարկեսցէ, 'ի սեղան անասնոց նախադրեցաւ երկնային հացն կենդանութե, որպէս զի անսուտ մարդկան պարգեւեսցէ զածային խորհրդոյն զհաղորդութի։ «Եւ ոչ էր նոցա տեղի յիջեվանին[7]»։ Տեղի ոչ ունէր որ զերկինս և զերկիր ստեղծ։ Վասն զի որ մեծատունն էր վասն մեր աղքատացաւ և զծայրագոյն աղքատութիւն առ զիւրեաւ վասն փրկելոյ զբնութիս մեր. զբնաւորեալս[8] առ նորա բարեբարութբն[9] որ առ մեզ, և անճառելի տնօրէնութբ ելից զամենայն արդարութիս։ Յերկինս և 'ի ծոց հօր, և աստ յայրին և 'ի գիրկս մօր։ Հանգեաւ 'ի մսուր և

[1] Codex զբազմագին. — [2] Codex ազգնախաստն. — [3] *Psalm.* XLIV, 11, 12. — [4] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 57 r°, col. 2. — [5] *Luc.* II, 4, 6, 7. — [6] *Psalm.* CIII, 2. — [7] *Luc.* II, 7. — [8] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 57 v°, col. 1. — [9] Codex բարեբարութիւ.

հրեշտակային պարք շուրջ պատէին յերկինս զփառաբանութի և յերկրի զխաղաղութի զեկուցանէին ։ Ի յերկինս ընդ աջմէ հօր նստէր, և 'ի մսուր որպէս 'ի քերովբէս հանգչէր ։ Աթոռ արդարև այս քերովբէական, և միայն սրբութիք սրբոց յերկրի յորում հանգեաւ Քս Ած մեր, նմա վայելէ փառք հանդերձ Հարբ և Հոգւովն սրբով․ Այժմ ։

IV

BEATI GREGORII THAUMATURGI, NEOCESAREÆ EPISCOPI, LAUS SANCTÆ DEI GENITRICIS VIRGINIS MARIÆ.

ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՍՔԱՆՉԵԼԱԳՈՐԾԻ ՆԻՈՑԿԵՍԱՐՈՒ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ԳՈՎԵՍՏ Ի ՍԲ ԿՈՅՍՆ ՄԱՐԻԱՄ ԱԾԱԾԻՆ[1]·

Զամենայն տօնս և զօրհներգութիս պարտ է մեզ որպէս զողջակէզ մատուցանել Այ ։ Իսկ, նախ քան զամենայն, զաւետարանութի սրբոյ Ածածնին զուրախ լեր բերկրեալն[2], որ առ 'ի հրեշտակապետէն աւետարանեցաւ նմա... ։ Իսկ, վասն զի սրն Մարիամ 'ի մարմին գոլով, անապական վարս ստացեալ ունէր․ ամենազան առաքինութբ քաղաքավարեալ եկաց անարատ վարուք․ վասն այնորիկ առ 'ի յԱյ Բանն մարմին առնուլ և ի կատարեալ մարդ գոլով առ 'ի նմանէ արժանաւորեաց ։ Որպէս զի մարմնովն որով մեղք յաշխարհ մտին և 'ի ձեռն մեղաց մահ, 'ի ձեռն նորին մարմնոյ դատապարտեսցին մեղքն 'ի մարմնում․ և յաղթեսցէ մեղացն փրկիչն[3] թաղմամբ սբ մարմնովն, և սկիզբն յարութե ցուցցի, և կենդանութի յաւիտենական յերկրի քաղաքավարեսցի, և Այ առ մարդիկ հաղորդութի եղիցի ։

Իսկ արդ զի՞նչ ասասցուք և կամ զի՞նչ խօսեսցուք, և կամ ո՞վ իսկ պատմեսցէ զխորհրդոյն անհասութի ։ Բայց այժմ յառաջիկայն[4] 'ի վեր երթիցուք ։

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 66 v°, col. 2. Hæc homilia exstat inter opera dubia sancti Gregorii Thaumaturgi et est ordine secunda. Cfr Migne, *Patrologia græca*, t. X, col. 1155-1170. Quod maxime animadversione dignum videtur hoc est, scilicet, textum græcum esse prolixiorem textu armeno, et quidem ita prolixum ut interpolatum lector illum suspicari possit. Multa videntur addita ab auctore recentiori. Textus armenus est simul et brevior et dignior Thaumaturgo; nec desunt alia indicia quibus monstrare aliquis posset textum armenum archetypum fuisse græcæ, quam nunc habemus, editionis. Inter græcum enim et armenum eæ deprehenduntur variæ lectiones, quæ optime intelliguntur si supponamus textum græcum esse versionem textus armeni, sed quæ minus concipiuntur supponendo versionem armenam factam fuisse e græco. — [2] *Luc.* 1, 28. — [3] Græcum πειραστὴς suggereret փորձիչ, verum lectio armena melior videtur. — [4] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 67 r°, col. 1.

Առ անծանա՛կ կոյսն առաքի Գաբրիէլ։ Անմարմինն առ այն որ մարմնովն ընդ անապականս վարս և մաքրանչէս. առաքինաբար եկաց։ Այլ եկեալ առ Նա Նախ զուրախ լեր բերկրեալն աւետարանեաց Նմա։

Ուրախ լեր բերկրեալ, զի արդարև խնդութե արժանի գործես, և վասն զի զանաղտ պատմուճան ունիս զգեցեալ[1], և զկենդանութի զգաստութե արկեալ զքև ընդունարան երկնային ուրախութե։

Ուրախ լեր բերկրեալ, վասն զի 'ի ձեռն քո առիթ խնդութե ամենայն արարածոց, և մարդկան ազգ վերստին զսկզբնական պատիւն ընկալեալք։

Ուրախ լեր բերկրեալ, վասն զի 'ի գիրկս քո հանդերձեալ է բառնիլ ստեղծիչն ամենայնի։

Իսկ Նա ընդ բանսն խռովեցաւ, քանզի անսովոր հանդիպիւր խօսել ընդ մարդկան, և զլռութի որպէս մայր զգաստութե և անծանակութե համարէր[2], մաքուր գոլով և անարատ և անեղծ պատկեր։ Նա 'ի հրեշտակական երեւ-սացն ոչ երկեաւ որպէս յոլովք 'ի մարգարէիցն, վասն զի ճշմարիտ կուսութի ազգակցութի ունի առ հրեշտակս, զի խնամաբար սբ կոյսն զկուսութին ամբողջ պահելով առ. 'ի յոչ շիջուցանել և աղտեղացուցանել բազում նախախնամութի ունէր։ Այլ, որպէս ոք պայծառ պատմուճան զլուրեալ արկեալ խնամ տանի մի՛ գուցէ շփումն ինչ կամ աղտ հասանիցէ, այսպէս սբ կոյսն[3] յինքեան զմտաւ ածէր և ասէր, մի՛ ա՛րդեօք չար ինչ ողջոյնս այս ստացեալ ունի, մի՛ ա՛րդեօք երանութիս այս խարդախութի ինչ ունիցի, ... մի՛ ա՛րդեօք թոյնք ինչ 'ի մէջ էր թագուցեալ, մի՛ գուցէ բանդ աւե-տարանիչ է։ Իսկ ուշ դնել և կապտել կապտողի է, քանզի զոր ոչ գիտէ ընդ-էր ողջոյն է։ Զայսոսիկ յինքեան տարակուսեալ խորհէր։

Յայնժամ գոչէր առ Նա հրեշտակն՝ անբաւելի խնդութի ամենայն արա-րածոց ասելով։ Մի՛ երկնչիր, Մարիամ, քանզի գտեր շնորհս յԱյ[4]։ ..... Յամենայն արարածոց զքեզ, սբ կոյս, ընտրեալ գոլով, վասն զի 'ի ձեռն քո մաքուր և անարատ որովայնիդ լուսաւորական մարգարիտն յառաջ գայ և փրկութի ամենայն արարածոց հանդիպի ծնեալ[5] 'ի քէն։ Վասն զի քան զա-մենեսեան ես փառաւորագոյն և սրբագոյն և մաքրագոյն, սպիտակագոյն քան զձիւն ունելով զխորհուրդս, և քան զամենայն ոսկի փորձեալ և մաք-րագոյն քան զմարմինդ իսկ որովայնդ, այնպէս որպէս Եզեկիելն պատ-մեաց, այսպիսի իմն ունելով[6] «տեսիլ կենդանեաց 'ի վերոյ քան զգլուխն

[1] Codex զգեսցեալ. — [2] Hic græce legimus ἠσπάζετο perinde ac si esset in armeno համբուրէր. — [3] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 67 r°, col. 1. — [4] *Luc.* 1, 30. Ex hoc loco etiam deduci posse videtur armenum esse archetypum. Non recte intellexit græcus vocem անբաւելի et eam reddidit voce ἀδιαίρετον. — [5] Codex ծնիցեալ. — [6] Hic etiam legisse videtur græcus translator ասելով pro ունելով.

որպէս լի բիւր, լի ահագին նմանութի աթոռոց 'ի վերայ նորա որպէս նմա-նութե տեսլեան շափիղայ 'ի վերայ աթոռոյն, որպէս նմանութի մարդոյ, և իբրև զտեսիլ խառնուածոց հալականաց, և 'ի ներքոյ նորա որպէս տեսիլ հրոյ[1] »:

Արդ յայտ արար զառ 'ի քէն ծնեալն[2] մարգարէն, սպասաւորաբար տեսեալ զոր դու, ով սբ կոյս, ոչ հանդուրժէիր տեսանել եթէ ոչ ամենայն փառօք և առաքինութբ զարդարեալ ըստ աթոռոյն այնմիկ փայլատակէիր[3]:

Արդ որպիսեաց ներբողից բանիւք զկուսական արժանաւորութին նմա-նադրեսցուք զառաւելեալն փառօք 'ի հրեշտակս . . . . . Ով որպէս ձիթենի պտղալից տնկեալ 'ի տան Տն որում սբ Հոգին հովանաւորեալ և որդիս և ժառանգորդս զմեզ արար արքայութե Այ: Ով մշտնջենաձեղ անապակա-նութե[4] դրախտին յորում կենդանարար ծառն տնկեցաւ և պարգևեաց ամենայն արարածոց անմահութե պտուղն: Ով լուսոյ պարծանք և մարգ ցնծութի: Ով հաւատացելոց հաստատութի, և բարեպաշտից ուղղութի: Ով ճշմարտութե[5] զգեստ և առաքինութե բնակակից: Ով մշտնջենահոս աղբիւր յորմէ ջուր կենդանի բղխեաց գալուստն Քի: Ով արքայութե ամլութի և որ միանգամ նորա եղեն փափագօղք, և կուսութե մտերմութե բարձօղք զաւետարանին[6] շնորհն (ունիցին): Որք միանգամ 'ի գինոյ և 'ի ցքւոյ և յարբեցութենէ զինքեանս մեկուսեցին և 'ի հեշտ ցանկութեց, և ուրախացան կենսաբեր տնկոյն: Որք միանգամ դշահ կուսութե[7] անշէջ պահեցին, անթառամ պսակաւն անապականութե վերապսակեցան: Որք զգաստութե անսպիաբար[8] սեպհականացուցին զպատմուճանն, 'ի խորհր-դական հարսնարանսն արդարութե ընկալցին: Որք միանգամ հրեշտակաց աշտիճանօք հպաւորագոյնք եղեն մտերմաբար տրունական մտերմութեքն փափկացին: Որք զլուսաւորական իւղ խորհրդոցն մաքուր սրտին որպէս անուշահոտ ինչ խունկ ստացեալ ունին՝ զխոստումն հոգևորական որդեգրու-թեն ժառանգեսցեն: Որք զԱծածնին[9] աւետաւորութին տօնեն մտերմաբար զասացեալն ուրախ լեր բերկրեալ առցեն զհատուցումն վարձուց: Պարտ է մեզ զտօնս զայս տօնել, վասն զի խնդութբ և ուրախութբ լցոյց զամենայն տիեզերս: Արդ տօնեսցուք սաղմոսիւք և օրհնութբ և երգօք հոգևորօք . . . , զի ամենայն բարութեց սկիզբն աւետարանութի բերկրելոյն եղև . . . . . Աստուստ 'ի մեզ ծագեն իմանալի լուսոյն ճառագայթք, աստուստ բղխէ

[1] *Ezech.* 1, 22, 26, 27. — [2] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 67 v°, col. 1. — [3] Hic varians græca χρόνον pro θρόνον ex armeno defluere videtur. Θρόνον errorem esse visum est, unde aliquis scripsit χρόνον. — [4] Græce legitur Ἀθανασίας pro ἀφθαρσίας, quod ut varians citatur. Hæc explicat optime armenus textus. — [5] Hic græce legitur : φωτὸς ἔνδυμα. — [6] Hic armenus legisse videtur εὐαγγελικῆς pro ἀγγελικῆς. — [7] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 67 v°, col. 2. — [8] Codex անապիաբար. — [9] Codex զԱծային.

աղբիւր իմաստութե և անմահութե, յստակ և մաքուր ունելով զբարեպաշտութեն զհոսանս . . . . . :

. . . . . Եւ այն ինչ լինել ձայնին առ նա ուրախ լեր բերկրեալդ, 'ի ձեռն լսելութե եմուտ Բանն յանարատ տաճար սբ կուսին, և սրբեցան խորհուրդքն հանդերձ անդամօքն և եհաց բնութին[1] *հանդէպ, և մերձաւորութին ևս հեռագոյն թմբրութբ հայելով 'ի բնութեն Տր: Թէ որպէս 'ի վեր քան զբնութին սքանչելագործէր 'ի մարմնումն կուսին: Եւ յորոյ ձեռն բանսարկուին յառաջագոյն ջանայր, այնոցիկ հակառակօք կացոյց զմեղ Քս: . . . . .*

Արդ վայելչաբար շնորհք առ սբ կոյսն առաքեցաւ, զի զայս պարունակեալ ունի աւետարանութե բանն մեկնութի: «Յամսեանն վեցերորդի առաքեցաւ Գաբրիել հրեշտակ առ կոյս մի խօսեցեալ առն որում անուն[2] *էր Յովսէփ 'ի տանէ Դաւթի և անուն կուսին Մարիամ*[3]*»: Արդ առաջին ամի այս է յորում առաքումն եղև հրեշտակին առ կոյս սբ . . . . . : Իսկ վեցերորդ յղութեանդ Եղիսաբեթի: Ապա ուրեմն յիրաւի սբ կոյսն յազգէ Դաւթի էր, և զԲեթղեհեմ հայրենի ստացեալ ունէր: Եւ Յովսէփ ըստ օրինացն և ըստ ազգակցութեն յիրաւի խօսեցաւ որոյ պահապան էր խօսեալ այրն և անեղծ անապականութեն բնակակից:*

Բայց յոյժ վայելուչ է անուն սբ կուսին, քանզի Մարիամ կոչիւր՝ որ լուսաւորութի թարգմանի: Քանզի զի՞նչ քան զկոյս կուսութե իցէ լուսաւորագոյն: Ուստի և զառաքինութին կոյս անուանեն որք զգոյացեալ ցանկութիւն ցանկատեն[4]*: Իսկ առ այս քանեօք կոյս ունելով զսիրտն ո՞րչափ իցէ կամ զմարմինն*[5] *հանդերձ հոգւովն 'ի կուսութի ճգնաւորելով: Այսպէս և սբ կոյսն 'ի մարմնի գոլով զանապականութե վարս ստացեալ ունէր, և զառ 'ի հրշետակէն ասացեալսն հաւանութբ ընդունէր:*

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 68 r°, col. 1. — [2] Codex *անուանէր*. — [3] *Luc.* 1, 26, 27. — [4] Codex *ցանկատեան*. — [5] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 68 r°, col. 2.

V

BEATI GREGORII THAUMATURGI

SERMONIS IN SALUTATIONEM MARIÆ AD ELISABETH
ET IN CANTICUM PROPHETICUM SANCTÆ VIRGINIS.

[ALIUD FRAGMENTUM.]

ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՍՔԱՆՉԵԼԱԳՈՐԾԻ

'Ի ԲԱՆԷ ՈՐ ՑՈՂՋՈՅՆ ՄԱՐԻԱՄՈՒ ԱՌ ԵՂԻՍԱԲԵԹ
ԵՒ ՅՕՐՀՆՈՒԹԻ ՍԲ ԿՈՒՍԻՆ ՀՈԳԵՒՈՐ ՍԲ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԲ[1]։

Որդ պայծառ տեսանեմ զամլոյն բան առ Մարիամ, «զօրհնեալ ես դու 'ի կանայս[2]» զասացեալն։ Բայց ևս պայծառագոյն դարձեալ սբ կոյսն բարբառեցաւ բանս և երգս գոհացողութե Այ, և անուշահոտութբ և Ածաբանութբ լցեալս։ Քանզի զհնուորէ ընդ առաջինսն զնոքս, պատմելով ընդ յաւիտենիցն զկատարածայինսն, զյաւիտենիցն քարոզելով, սուղ բանիւ վերագլխաւորելով զխորհուրդն Բնի։ Քանզի ասաց Մարիամ, «օրհնեսցէ անձն իմ զՏր և ցնծասցէ հոգի իմ Ավ փրկչաւ իմով[3]»։ Նա դարձեալ «եթէ պաշտպանեաց Իղի ծառայի իւրոյ, յիշելով զողորմութի[4] իւր որպէս ուխտեաց առ հարսն մեր ընդ Աբրահամու և զաւակի նորա յաւիտեան[5]»։

Տեսանես զսբ կոյսն զիարդ և հայրապետական կատարելութբն գերազանցեաց, և հաստատեաց, ասէ, զուխտն որ առ Աբրահամ։ Քանզի ասէր Ած, «այս է ուխտն իմ որ ընդ իս և ընդ ձեզ[6]»։ Վասն որոյ եկեալ տիրացուցանէ զուխտն որ առ Աբրահամու խորհրդաբար զնշան թլփատութեն ընկալեալ։ Որդ զայս մարգարէական երգս սբ կոյսն Այ նուիրեալ ասէր։ «Մեծացուսցէ անձն իմ զՏր», և որ այլն ևս պատմի։ Քանզի Ածածին արարեալ զիս դարձեալ կոյս պահեաց, և 'ի ձեռն իմոյ որովայնիս ամենայն ազգաց 'ի սրբութի վերագլխի լրումն։ Զամենայն հասակ օրհնեաց, արանց և կանանց, երիտասարդաց և ծերոց. «Արար հաստատութի բազկաւ իւրով[7]», յաղագս մեր ընդդէմ մահու և բանսարկուին, և զմեր մեղացն պատառեաց զձեռագիր։

«Ցրուեաց զամբարտաւանս մտացուածովք սրտից իւրեանց[8]»։ Զնոյն ինքն

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 70 v°, col. 1. Cfr Migne, *Patrol. gr.* t. X, col. 1165 C. — [2] *Luc.* 1, 42. — [3] *Ibid.* 46. — [4] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 70 v°, col. 2. — [5] *Luc.* 1, 54-56. — [6] *Gen.* XVII, 11; *Ad Rom.* IV, 11. — [7] *Luc.* 1, 51. — [8] *Ibid.*

զբանսարկուն ցրուեաց և զընդ նովաւ նախարարութիւս դիւաց։ Քանզի նա է ճշմարտապէս ամբարտաւան սրտիւ, վասն զի համարձակեցաւ ասել «՚ի վերայ ամպոց երկնից արկից զաթոռ իմ և եղէց նման բարձրելոյն[1]»։ Բայց արդ այժմ օգտեաց զնա ՚ի ձեռն հետևելոյն յայտնեաց մարգարէն[2] «արդ ՚ի դժոխս իջցես»[3] և ամենայն զինուորութիւք քո· քանզի ամենայն ուրեք զբագինս նորա և զսնոտի պաշտամունսն ցրուեաց։ Եւ ժողովուրդ իւր սեպհական զարդարեաց յազգաց։ «Պակեաց զհզօրս յաթոռոց և բարձրացոյց զխոնարհս[4]»։ Զնոյն ինքն զհրէից մերժումն և զհեթանոսաց ՚ի ներքս ածումն ևս համառօտաբար զգացոյց։ Զի հրէից ծերքն և դպիրք օրինօքն և այլովք հպարտանալով աւանդութբք հանդիպէին, որք յայտնաբար հարստութբն և զօրութբն անօրինաբար անպիտանային, աստուստ զնոսա յամօթ առնելով քակեաց ՚ի մարգարէութենէն և ՚ի հայրենի մեծութենէն ՚ի զոհից և ՚ի բազմութենէ տօնիցն և ՚ի թագաւորական պատուոյն։

Յայսց ամենեցունց ունայնք և մերկք և փախստեայք ՚ի գերութի առաքեցան։ Իսկ խոնարհք որք փոխանակ նոցա բարձրացան[5], այնոքիկ են որք ՚ի հեթանոսաց զայլն արդարութե քաղցեալք.....[6]։ Այնոքիկ դուզնաքեայ բանիւք զովութի օրհնութեւ զբոլոր տնտեսութեն առնու զխորհուրդս ... բաց երեսաբար մեզ պատմելով։

Աստ այսորիկ Բանն ԱԾ մարմին և մարդ կատարեալ, ՚ի կնոջ և սբ կուսէն առնուլ հաճեցաւ, և ծնաւ իբրև զմարդ զի զմեր պարտսն հատուսցէ, և լցցէ զուխտն մինչև յինքն որ առ Աբրահամ զթլփատութին[7] և զայլն որ ՚ի կարգին զօրինաւոր հրամանսն։ Եւ յետ այսորիկ ապա ՚ի Նազարէթ երեւեալ բնակէր սբ կոյսն։ Եւ անտի դարձեալ հրաման Կայսեր ՚ի Բեթղեէմ ելանել զնա յորդորեաց։ Իսկ նա, որպէս թագաւորական հայրենեաց նախագոլով, ՚ի թագաւորական հայրենիսն Դաւթի հանդերձ Յովսեփաւ իւրախօս արամբն առաքիւր։ Որում և հետեւէր խորհուրդն որ քան զամենայն խորհուրդս ևս անդր է։ Զի կոյս էր ծնեալ և ձեռօք բարձեալ զայն որ զամենայն արարածս ՚ի բուռն[8] ունի։ Նա և «ոչ էր տեղի յիջեվանին[9]»։ .....Կաթամբ սնուցանէր զայն որ զամենայն շունչ կերակրէ և կենագործէ։ Խանձարրապատ եղեալ որ բանիւ զամենայն արարածս կապեալ ունի։ ՚Ի մսուր կողմնեցոյց զվերանստեալն յաթոռ քերովբէական։ Լոյս յերկնից շուրջ զնովաւ որ զամենայն արարածս լուսաւորէ։ Զօրութիք երկնայինք փառաւորէին։ Աստղն ջահըն-

[1] *Is.* XIV, 14. — [2] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 71 r°, col. 1. — [3] *Is.* XIV, 15. — [4] *Luc.* I, 52. — [5] Codex խոնարհեցան. — [6] Hic lacunam esse in textu armeno evidens est. — [7] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 71 r°, col. 2. — [8] Græcus translator legit ՚ի բան pro ՚ի բուն, mutato ու in ա. Unde ῥήματι ... βασιλάζοντα pro φύσει ... ἔχοντα. — [9] *Luc.* II, 7.

կալ լինէր զգացուցանէր այնոցիկ որք 'ի Հրէաստան եկին յարեւելից արե-ւելեանն և ընծայս բերելով վասն մեր աղքատացելոյն։ ..... Արդ 'ի ձեռն քո ով բերկրեալդ, էական սբ Երրորդութին փառաւորի, ընդ քեզ և զմեզ՝ արժանաւորեա հաղորդութի ունել կատարեալ շնորհիդ քո 'ի Քս Յս, 'ի Տր մեր, ընդ որում Հօր և Հոգւոյն սրբոյ վայելէ փառք, իշխանութի և պատիւ, այժմ և. միշտ։

VI

BEATI GREGORII THAUMATURGI

LAUS SANCTÆ DEI GENITRICIS ET SEMPER VIRGINIS MARIÆ.

ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՍՔԱՆՉԵԼԱԳՈՐԾԻ

ԳՈՎԵՍՏ Ի ՍԲ ԱԾԱԾԻՆՆ ԵՒ Ի ՄԻՇՏ ԿՈՅՍՆ ՄԱՐԻԱՄ[1].

Արդարութե այսօր ծագեաց արեգակն, և զյառաջագոյն ծագեալսն ծածկեաց։ Փրկեցայ 'ի խաւարէն, և ոչ տանիմ ձառագայթիցն։

Նորինաւ ինձ դարձեալ լոյս և շըլանամ յերկիւղէն։ Ընդ ծնունդն ցընծամ, և ընդ եղանակն վրդովիմ։ Նոր աղբիւր յառաջ եկեալ, և առաջինն ի վեր փախուցեալ։ Մանուկ տեսի ծնեալ, և զերկինս խոնարհեալ նմա յերկր-պագութի։ Մայր ծնեալ և կոյս մնացեալ։ Մանուկ զխուրեալ կնքեալ, զծնունդն և ծնող ցուցեալ։ Ծնող անայր, և որդի անհայր։ Փրկիչ ծնեալ, և աստղ հաստատեալ։ Խանձարրօք պատեալ մանուկ[2], և կապող ամենայնի։ 'Ի մսուր եդեալ, որոյ քերովբէական աթոռ։ Առաջի եդեալ գրաստ, որում սերովբէք հուպ ոչ կարէին կեալ։ Լոյս երևեալ, և. սքանչելիս բարբառեալ։ Հրեշտակս աւետաւորս, և հովիւս մարգարէացեալս։ Մոգս ածաբանեալս, և քահանայս ածամարտս։

Հերովդէս սանձեալ, և մահ փշրեալ։ զԱդամ լուծեալ, և զդժոխս կապեալ։ զԵւայ ապրեցուցեալ, և զօձն նզովեալ։ Զգերեալսն 'ի թողութի գրեալ, և զբռնաւորն 'ի տանջանս։ Մանուկ կաթնասուն, և կերակրէ զդար-մանողն։ Ձեռօք բարձեալ, և բերէ զբերողն։ Զարարիչն ծանուցեալ, և զընութի զարհուրեալ։

Աստի և ես ափշիմ դողալով ընդ խորհուրդն որ ասացաւ Գաբրիէլիւ։ Նա փակուցանէ զիս երկիւղն առ Մարիամայ թարգմանել զսքանչելիսն։ Ուրախ լեր բերկրեալ Տր ընդ քեզ[3]։ Ուրախ լեր տաճար Այ մարմնեղէն։

[1] E codice armeno parisiensi XLVII, fol. 15 r°, col. 1. — [2] *Ibid.* col. 2. — [3] *Luc.* 1, 28. Cum sequentibus confer quæ leguntur in *Patrol. gr.* t. X, col. 1177, A, B.

Ուրախ լեր բերկրեալ երկնային հասկին հնձան։ Ուրախ լեր բերկրեալ երկնից և երկրի հաւասար բնակութիւն։ Ուրախ լեր բերկրեալ ճշմարիտ որդւոյն ճշմարիտ մայր և կոյս։ Ուրախ լեր բերկրեալ, անշիջանելի լուսոյն ուռան անանկանելի։ Ուրա՛խ լեր բերկրեալ անտանելի բնութեն ընդարձակատար տեղի։ Ուրախ լեր բերկրեալ[1] այրի աշխարհի անշաղախ փեսայածին։ Ուրախ լեր բերկրեալ լուսոյ հարսն։ Ուրախ լեր բերկրեալ որ յարգանդի քում ընկղմեցեր զմահ։ Ուրախ լեր բերկլեալ, փախստական[2] աշխարհի անմոլար դարձուցանող։ Ուրախ լեր բերկրեալ աշխարհի շտեմարան անծախ։

Եւ նա ընդ բանսն խռովեցաւ. և հայեցուածովքն զարհուրեալ, ոչ փախչել իշխէր և. ոչ կալ համարձակէր։ Տեսեալ զանմարմինն զի կայր առ նմա որպէս մարդ., և պատկառէր պատուելով զկուսութիւն։ Հարցանել ոչ համարձակէր, տեսանել զանմարմինն։ Եւ էր յերկիւղէն որպէս հայելի երեւք կուսին, ասելով յինքեան, ո՞րպիսի է ողջոյնս այս, և կամ ո՞վ է որ զողջոյնս տաէ ինձ։

Առաւել փայլէ քան զարեգակն, և ընդ կուսի խօսի։ Յերկնից իջեալ, և աղջկան[3] ողջոյն տայ։ Մարմին ոչ զգեցեալ, և մարդկապէս բարբառի։ Թեւօք թռուցեալ, և խօսս արձակէ։ Օ՜ի՜նչ խնդրէ յերկրէս։

Հրեշտակ ինձ երեւի, և որպէս մարդ բարբառի։ Յանմարմին զօրութեանց եկեալ և ձայն ինձ արձակէ։ «Քան զփայլակն լուսաւորագոյն ունի երեսս։ «Քան զձիւն սպիտակ արկեալ պատմուճան։ Երիտասարդ տեսանեմ մարմին ոչ ունելով։ Կոխէ զյատակ և հետ ոչ նկարէ։ Լեզու ոչ ունի, և ուրախ լեր աղաղակէ։ Շրթունս ոչ շարժէ, և շնորհ մարգարէանայ։ Ոչ գիտեմ զինչ արարից։ Սոսկալի է տեսիլս։ Օ՜ի եթէ զոր առաքեցաւն ոչ կարեմ իմանալ, զիա՛րդ գիտացից զառաքիչն։ Եթէ զգացուցիչս ահեղ, զգացուցանողն ամենայն իրօք ահաւորագոյն է։ Եթէ սա փայլեցուցանելով շլացուցանէ զիմ տեսութիւս[4], որո՛վ մարմնով թագուցից զարեգակն արդարութե։ Եթէ արարածս զարհուրեցուցանէ զիս, ո՞րպէս ընկալայց զարարիչն։ Եթէ ի ծառայէս զարհուրեալ եմ, զՏր զիա՛րդ ծնայց։ Ասէ ցնա հրեշտակն «Մի՛ երկնչիր Մարիամ»[5], ոչ խօսի ընդ քեզ օձն։ Մի՛ երկնչիր Մարիամ։ Բան քեզ յայտնեցի, և ոչ նենգութի ուսուցի։ Մի՛ երկնչիր Մարիամ. ածածին զքեզ ասեմ լինել և ոչ Ա.ծ։ Մի՛ երկնչիր Մարիամ, շնորհս ուսուցի քեզ և ոչ մոլորութիւն առաջնորդեմ։ Մի՛ երկնչիր Մարիամ, ոչ դրդուիս որպէս զԵւայ։ ՚Ի նմանէ մա՛հ. ՚ի քէն կենդանութի։ ՚Ի նմանէ պտուղ մեռելութեն.

[1] Codex *բերկեալ*. — [2] E codice armeno parisiensi XLVII, fol. 15 v°, col. 1. — [3] Codex *աղջնկան*. — [4] E codice armeno parisiensi XLVII, fol. 15 v°, col. 2. — [5] *Luc.* 1, 30.

իսկ 'ի քէն կեանք կենաց: 'Ի նմանէ խաբէութի, իսկ 'ի քէն ճշմարտութիւն: 'Ի նմանէ մարդկան յԱյ քակտումն, իսկ 'ի քէն ԱԾ և մարդ զուգեալ անթարգմանելի: 'Ի նմանէ խաւար և քուն դըժոխական, իսկ 'ի քէն լուսաւոր ճրագ աշխարհի: 'Ի նմանէ անէծք, իսկ 'ի քէն օրհնութի: 'Ի նմանէ դառամճիռ մահու, իսկ 'ի քէն կենդանութի 'ի մարմնի միացեալ: 'Ի նմանէ նեղութիւք, իսկ 'ի քէն հաւատք: 'Ի նմանէ արտասուք, իսկ 'ի քէն գետ ջրոյ կենդանութեան: 'Ի նմանէ քրտունք, իսկ 'ի քէն հանգիստ: 'Ի նմանէ փշաբեր երկիր, իսկ 'ի քէն ածային դրախտ: 'Ի նմանէ երրորդութեն վէրք, իսկ 'ի[1] քէն երրորդութըն կեանք: 'Ի նմանէ մարդասպանութիւն, իսկ 'ի քէն ԱԾ մարդասէր: 'Ի նմանէ ջրհեղեղ ընջիչ, իսկ 'ի քէն աւազան մշտածին: 'Ի նմանէ սպանումն, իսկ 'ի քէն նորոգումն մարդկան: 'Ի նմանէ կենդանեաց մահ, իսկ 'ի քէն մեռելոց յարութիւն: 'Ի նմանէ երկոտասան ազգաց ատելութի, իսկ 'ի քէն երկոտասան առաքեալք սիրով միացեալք: 'Ի նմանէ մահ ընթացաւ յաշխարհս, իսկ 'ի քէն կորուստ մահու: 'Ի նմանէ անկումն, իսկ 'ի քէն յարութիւն: Մի՛ երկնչիր Մարիամ, զի գտեր շնորհս յԱյ: Եւ ահա յղացիս յարգանդի զորդին որ 'ի հօրէ, և ծնցիս քան զԱդամ ծերագոյն: Ծնցիս որդի, քան զերկինս բարձրագոյն: Ծնցիս որդի զյաւիտենից արարիչն: Ծնցիս որդի քան զքերովբէս վերագոյն: Ծնցիս որդի զիշխանակիցն հօր: Ծնցիս որդի զփառակից սբ հոգւոյն: Ծնցիս որդի, որով ամենայն ինչ եղև: Ծնցիս որդի զոր օրհնեն երկինք և երկիր: Ծնցիս որդի զորոյ զկերպարանն ես ոչ գիտեմ: Ծնցիս որդի որոյ ես առաջի կամ դողալով:

Եւ լցան աւուրք ծնանելոյ նորա, և ծնաւ զորդի[2] զոր ոչ անկեաց հայր: Ծնաւ որդի զոր ոչ եբարձ մայր: Ծնաւ հասկ զոր ոչ սերմանեաց մարմին: Ծնաւ արարիչն լեալ մարդ: Ծնաւ յայրին և 'ի Պարսիկս երեւեալ: «Եւ 'ի ծնանելն Յի 'ի Բեթղեէմ հրէաստանի[3] յաւուրս հերովդէի արքայի ահա մոգք յարեւելից եկին և ասեն: Ո՞ւր է որ ծնաւ արքայն հրէից[4]»: Ո՞ւր է որ առաքեաց քան զինքն զաստղն: Ո՞ւր է որ օտար ճառագայթիւքն ձգեաց զմեզ 'ի լոյսն անիմանալի: Ո՞ւր է որ անչափելի թզաւ իւրով պարապեաց զաշխարհս: Ո՞ւր է որ ամենայն ուրեք է, և 'ի մարմնի թագուցեալ: Ո՞ւր է որ ելոյծ զմեզ 'ի մոլորութեց չարին: Ո՞ւր է որ առաջնորդեաց մեզ 'ի շնորհս Ածգիտութեան: Ո՞ւր է որ երեւեցաւն առ կաղնեաւն երրորդութբ հրեշտակաւք: Ո՞ւր է որ զմորենին ոչ կիզեաց և զարգանդն ոչ ապականեաց: Ո՞ւր է որ 'ի հօրէ անքակ, և 'ի մօրէ անթարգմանելի: Ո՞ւր է որ զկարմիր ծովն ցամաքեցոյց, և ինքն կաթնասուն եղեալ յերկրի կերակրի: Ո՞ւր է որ

[1] E codice armeno parisiensi XLVII, fol. 16 r°, col. 1. — [2] *Luc.* II, 6, 7. — [3] E codice armeno parisiensi XLVII, fol. 16 r°, col. 2. — [4] *Matth.* II, 1, 2.

զվիշապն կապեաց, և այժմ 'ի խանձարուրս պատի։ Ուր է զոր ոչ տեսանեն հրեշտակք և տեսանեն մարդիկ և օրհնեն զամենօրհնեալ Ած, որում փառք յաւիտեանս։ Ամէն։

VII

BEATI GREGORII, NEOCESAREÆ EPISCOPI,

PANEGYRICUS SERMO

IN SANCTAM DEI GENITRICEM ET SEMPER VIRGINEM MARIAM.

ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՍՔԱՆՉԵԼԱԳՈՐԾԻ

ՆԻՈՑԿԵՍԱՐՈՒ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ՆԵՐԲՈՂԵԱՆ Ի ՍԲ ԱԾԱԾԻՆՆ ԵՒ Ի ՄԻՇՏ ԿՈՅՍՆ ՄԱՐԻԱՄ[1].

Անքննին 'ի մարդկանէ, անճառելի Բան, անասելի բնութի, խորհուրդն որ ծածկեալն էր յաւիտեանց և յազգաց 'ի նմանէ, որ միայն է անմահ և ունի զգիտութի կենաց, և ածէ 'ի լոյս զծածկեալս, յայտնի ծածկեալ 'ի տիեզերս ամենայն ինչ գալստեան տեսաք։ Ծնունդ և զանէծս յօրհնութի դարձոյց, և զմահ սպան և զարարածս լուսաւորեաց, և 'ի Մարիամայ առեալ սկիզբն մարմնոյ[2] տեսչութե։ Որ բազմերանգ վայելչութբ մեծարեալ կոչեցաւ այր Այ։

Ով անքննին եղելոցս, և անպատում միայն ածային խորհուրդ, Այ Բան, Այ գործ, Տրն երկնի և երկրի, էակից և արարչակից Հօր որդին մշտնջենաւոր էջ 'ի հողաստեղծ արգանդ մարդոյ, և 'ի նմա ինքն մարմին թանձրացուցեալ անիմանալի, եղեալ կատարեալ մարդ, ծնեալ 'ի կնոջէ, էր և է որդի Այ, և է Ած յաւիտենից։ Եղեւ ընդ ժամանակաւ յինքեան միացուցեալ անմեղանչական զկիրս մարմնոյ, քաղց, ծարաւ, վաստակ, որ ինչ մարդոյ է ցաւ, և մահ, իսկ կենդանի է միշտ, և կայ, և ունի զպատիւ իւրոյ ածութե ընդ Հօր։ Ոչ ինչ նուազ ստացեալ ամենեւին 'ի խոնարհելն և 'ի լինելն մարդ և 'ի հնազանդելն մահու, այլ առաւել բարձրացեալ, և այսուհետեւ դիցին թշնամիք իւր 'ի ներքոյ ոտից իւրոց[3]։ Եւ «յանուն Յի ամենայն ծունր կրկնեսցի երկնաւորաց և երկրաւորաց և սանդարամետականաց և ամենայն լեզու խոստովան լիցի եթէ Տր է Յս Քս 'ի փառս Այ Հօր[4]»։

Աստանօր եղեւ խորհուրդն ծածկեալ յայտնի. և կատարած եղեւ անար-

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 89 v°, col. 1. — [2] *Ibid.* col. 2. — [3] *Psalm.* CIX, 3. — [4] *Ad Philipp.* II, 10, 11.

պութե և մահու և սկիզբն տիեզերաց։ Ըստ զտեղի առին օրէնքն և մարգա-
րէքն զի այլ « ’ի Քս նոր արարած եղիցին, զոր ակն ոչ ետես և ունկն ոչ լուաւ
և ’ի սիրտ[1] մարդոյ ոչ անկաւ[2] »։ Յայսմ տեղւոջ զի՞նչ ասասցուք զանճառելի
աքանիչելիս։ Հիացումն և արհաւիրք զմիտս փակեն, դողալով սիրտս տկարէ
բան ’ի բերան ասել, որպէս Տր է Յս Քս ’ի փառս Այ Հօր, է ևս եւ փառա-
ւորիչ մօր իւրոյ և դաւհս ածականս ։

Ով սոսկալի և հրաշալի, այն որ յօձէն խաբեցաւ վասն որոյ երկիր անիծեալ
և զմարդ մահու կլեալ և ամենայն բնութի տարերցս յապականութի կոր-
ծանեցաւ․ նորա դուստրն ’ի վերայ քերովբէից մերձ յածութին բնաւորեցաւ,
մայր Այ և տիկին վերնոցն անուանեալ։ Ո՛ ետես, ո՛ լուաւ եթէ կարողութի
այսպիսի էր, առ ’ի մարդկանէ անկար և ամենայն ինչ անկատար։ Զի ընդ
մեղօք անկեալ դատապարտեցաւ, այլ Տր յամենայն ինչ կարող։ Նախ այն
զինչ էաք և արար։ Եւ որպէս արար անմահ ստեղծ, և իշխան և Տր արա-
րածոց արար։ Եւ որպէս կորուսաք զայն դարձեալ մեծամեծ և ածագործ
նշանօք բուժեաց զքազումս։ Ապա եկն ’ի կատարեալս յայսմ և ’ի Ծնունդ,
և ’ի խաչն, և յարութին, որ հրաշալիս է և անպատում և անբաւ ունի զիւրոյ
մեծութե զխորհուրդ։ Զանիծեալսն օրհնեաց, զմեռեալսն կենդանացոյց
և անմահս արար, զերկրայինս ընդ երկնայինսն խառնեաց, զբնութիս հողեղէն
այնչափ վերացուցեալ մինչև Ածացուցանել[3] և ընդ աջմէ Հօր նստուցանել
յաթոռն ածութեն։ Եւ այն ամենայն ոչ պատահեաց բանսարկուին ըստ
կամս իւր։ Զի նախանձեցաւ հարաւ կուրութբ զանդիւտ կորուստն յաւի-
տենից։ Զազգ մարդկան ’ի կորուստ խորհեցաւ և արար։ Իսկ Ած որ մեծն
է ողորմութբ, վասն բազում սիրոյն իւրոյ որ սիրեացն զմեզ վերստին նորո-
գեաց զմեզ անպատմելի։ Եւ զուբն զոր փորեաց և պեղեաց Սատանայ ’ի
նոյն անկաւ զոր գործեաց։ Եւ դարձոյց զցաւսն ’ի գլուխ նորա և ’ի վերայ
գագաթան նորա զանօրէնութիս իւր իջոյց։ Եւ այն է զոր ասաց Տրն անշէջ
հուրն յաւիտենից զոր պատրաստեալ է Սատանայի և հրեշտակաց նորա[4]։ Եւ
արդ, ո՛վ ազգ մարդկան, զի՞նչ տացուք տրիտուր Տն վասն ամենայնի այսորիկ։
Զամենարմատն բարեաց զսբ կոյսն մեծացուսցուք։ Այլ ո՞ ոք ’ի մտաց
ածահրաշ փառօքն բովանդակելով որում արժանի գտաւ մի կինն երկին և
երկրի Մարիամ։ Այլ զասացեալսն Հոգւոյն յօրէնսն և ’ի մարգարէնս, յա-
ռաքեալսն և յաւետարանսն երկրորդեսցուք ’ի պարծանս Եկեղեցւոյ։

Մարիամ մասն մարգարէութե և մարդկան մեծարանս ։

Մարիամ ածախառն խունկ, և ածախօս հարսն ։

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 90 r°, col. 1. — [2] I *Ad Corinth.* II, 9. — [3] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 90 r°, col. 2. — [4] *Matth.* XXV, 41.

Մարիամ բնակարան Բանի Այ, բարձրելոյն աթոռ բարձրի յարարածս ամենայն ։

Մարիամ դաւիթ ածակերտ, պաւազան ծաղկեալ[1] ։

Մարիամ դուռն փակեալ, դրախտ, անուշահոտ դշխոյ երկնից փեսային ։

Մարիամ երկիր անկոխ և երկիր ածաբնակ և երանեալ յաւիտեան ։

Մարիամ զօրութի աշխարհի, զօրութի էին և մայր Քի ։

Մարիամ էջք էին Այ, տաճար և աղբիւր ։

Մարիամ թագուհի վերնոյն ։

Մարիամ լուսոյն տեղի, լապտեր փայլատական ։

Մարիամ խորհուրդ խաչի, և խաղաղութե սկիզբն ։

Մարիամ կեանք աշխարհի, կոյս ամենասբ ։

Մարիամ հարսն հօր, հանգիստ որդւոյ, հոգւովն մաքրեալ ։

Մարիամ ձայն աւետեաց, ձև հրաշալի ։

Մարիամ մօրենի անկէզ, մեծ յարարածս ։

Մարիամ մեղուցելոցս բարեխօս առ որդիդ քո ։

Մարիամ նաւ ոսկի, նարդոս բուրեալ ։

Մարիամ նշան նորոգման հաւատացելոց ։

Մարիամ շիշ իւղոյ նարդիւ լցեալ ։

Մարիամ պսակ եկեղեցւոյ, պարիսպ անպարտելի ։

Մարիամ սափոր ոսկի լի մանանայիւ ։

Մարիամ տուփ խնկոց անուշից ։

Մարիամ փառք աշխարհի, փող արարածոց ։

Մարիամ արժանի գովութեան և փառաց ։

Մարիամ աւետաւոր սրբութե շնորհին ։

Մարիամ արձան վկայութե հրէից և հեթանոսաց[2] ։

Մարիամ սանդուխք երկնային, ըստ ասելոյ հայրապետին « Տր է 'ի տեղւոջս յայսմիկ[3] » ։ Այս այն բան է զոր ասաց ամենատրն ։ « Բազում մարգարէք և արդարք ցանկացան տեսանել զոր տեսանէքդ և ոչ տեսին, և լսել զոր լսէքդ և ոչ լուան[4] » ։ Նորգարան առաջին, վէմ ջրածին, այլ և խորան մովսեսեան որ վկայութեն ասէ հանդերձ ամենայն վայելչութբն · յորում սբն սրբոց և քերովբէքն փառաց, և զարդ քահանայութեն մեծապայծառ յորում յայտնութիքն ։ Արդ եթէ օրէնքն դաստիարակ եղեն մեզ Քս[5], և եթէ զօրինակ հանդերձելոց բարեացն ունէին օրէնքն, որպէս ասէ երանելին Պաւղոս, ոչ ինչ եպերիմք առնուլ զօրէնս ածագիրս որ տուան յօգնական և 'ի փրկութի

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 90 v°, col. 1. — [2] *Ibid.* col. 2. — [3] *Gen.* XXVIII, 16. — [4] *Matth.* XIII, 17. — [5] *Ad Gal.* III, 24.

մարդկան, յօրինակ ամենայն բարեաց պատճառ 'ի սբ. կուսին: Զի ծով են հանդերձեալ բարիքն որում օրինակ էին օրէնքն, եթէ ոչ ամենաբարեաց պարտն Մարիամ քերովբէական:

Ո՛վ կոյս ամենասբ և մայր Տ.յ Բանին՝ յորում ծագեաց լոյս ածութեն Յս Քս, որ է Տ.ծ ամենայնի, Նմա փառք հանդերձ Հարբ և ամենասբ Հոգւովն, յաւիտեանս յաւիտենից· Ամէն:

VIII

SANCTI GREGORII THAUMATURGI

SERMO PANEGYRICUS IN HONOREM SANCTI STEPHANI PROTOMARTYRIS [1].

ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՍՔԱՆՉԵԼԱԳՈՐԾԻ[2],

ՆԻՈԿԵՍԱՐԵԱՑ[3] ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ՊՈՆՏԱՑԻՈՑ·

ՆԵՐԲՈՂԵԱՆ ԱՍԱՑԵԱԼ Ի[4] ՆԱԽԱ ՎԿԱՅՆ՝ ՔԻ ԵՒ ՅԱՌԱՋ ՍԱՐԿԱՒԱԳ ՍՈՒՐԲՆ ՍՏԵՓԱՆՈՍ·

Հրաշափառ[6] և ծայրագոյն, ածայնոցն փառաց արժանացեալ տեսութեանց և վայելչութեանց, վսեմականն Ստեփանոս· այսպիսով և[7] փառաւորեալ պսակեցաւ անհամեմատելին· և գեր առաւելեալ բարւով[8]· այսինքն և ութնաջահեան լուսով Հոգւոյն սրբոյ շնորհաց գերանախամեծարեալ 'ի[9] մարտադրէն Քէ· եթէ[10] ոչ է դանդաղելի ասել քան զառաքելոցն[11] ծայրագոյնըս, որպէս զնախամարտիւրոս պսակաւ որ և անդրանիկ մարտիւրոսաց: 'Ի ձեռն խորոյ գերապանցեալն մաքրութեան, ըստ ներքին և արտաքին մարդում[12], և ոչ այս միայն, այլ և լիութեամբ[13] վսեմական զլինով ճշմարիտն հաւատոյ· քան զոր ոչ ինչ է մեծագոյն: Եւ առ նմին դարձեալ ասացից,

[1] Hic sermo sancti Gregorii exstat in duobus codicibus Bibliothecæ nationalis Parisiensis, signatis LXXXVIII (a fol. 1 ad fol. 3 v°, col. 2) = A et XLVI, C (a fol. 283 v°, col. 1, ad fol. 285 v°, col. 2) = B. Codex prior scriptus est charactere *Yergathaquir* et posterior charactere *Polorquir*. Uterque codex est in folio, verum posterior merito dici potest in folio prægrandi. Inter utrumque codicem multæ deprehenduntur variantes orthographicæ, præsertim in fine vocum, ubi adduntur, auferuntur et commutantur litteræ epentheticæ ն, մ, ս. Has variantes, cum sint nullius momenti, plerumque omisimus. Hic vero animadvertendum censemus այդ pro այլ in priori, et հոմ pro համ in posteriori codice, sive in vocibus simplicibus, sive in terminis compositis, ferme ubique usurpari. — [2] B addit և. — [3] B Նիւկեսարու Պոնտացւոց եպիսկոպոսի. — [4] B 'ի սբ. — [5] B Ստեփանոս և յառաջ սարկաւագն Քի. — [6] B Հրաշափառագոյն. — [7] A omittit և et legit այսպիսով. — [8] B բարով. — [9] B առ loco 'ի. — [10] A Թէ. — [11] B, fol. 283 v°, col. 2. A զառաքելոյն. — [12] B մարդուս. — [13] In A tres voces antecedentes legi non possunt.

վասըն բարեգործութեան[1] միմեանց 'ի ձեռն որոյ։ Եւ[2] ընկճեալ զթշնամին արդարութեան [և զհակառակորդն ամենայն բարութեան[3]], անուշահոտեաց զկաթուղիկէ սուրբ[4] Եկեղեցի, հաւատով և ճգնութբ ։

Ստեփանոս, տարածոյց սկզբնաւոր մարտիրոսաց և[5] պարակրթութիւն կուսանաց, առ 'ի նահատակումն մրցանաց ընդդէմ թշնամւոյն մարդկային[6] կենաց ։

Ստեփանոս, սկիզբն նահատակութեան առաքելոց և պատճառ[7] համաթագաւորութեան ընդ Քի Տն մերոյ[8] յանեզրական յաւիտեանս բոլոր սրբոց և արդարոց ։

Ստեփանոս, որ երբեմն զայրեացն հաւատացեալ[9] արքանեկութիւն սպասաւորութեան, որպէս պաշտաւնեայ[10] վսեմականն շնորհաց, այժմ համադասեալ յիմանալեացն պարս[11]․ ոչ, որպէս սպասաւոր[12] միայն, հրեշտականն[13] հանդիպեալ դասուց, այլ և, որպէս թագաւորակից Քի եղեալ ճախրէ անպատմելի խնդութեամբ ընդ ծայրագոյն լուսերամիցն գերարփի փառաւք․ որպէս[14] զհամաչարչար և զնմանող նորին, և զնախապսակ բոլոր մարտիրոսաց ։

Ստեփանոս, որ երբեմն արտաքոյ դրան երկրաւոր Եմի սպանեալ առ 'ի յիշատակ ճշմարտութեանն[15] յաւիտենականն վայելել[16], այժմ պսակեալ փառաւորի վսեմական և մշտնջենաւոր դրաւտեաւք առ'ի բոլորից անմարմնական զաւրութեանց[17], զնոյն աւետ նահատակութեան է բացայայտիչ, և նահատակութեան[18] անուանէ քարոզ 'ի հրեշտակս և 'ի մարդիկ ։

Վասն զի Ստեփանոսի ինքն անուն, եբրայեցի[19] աւանդն ձայնի, պսակ ասի․ «պսակ արդար և որով[20] պսակեաց զնա մայր իւր»[21]․ պսակեալ 'ի Հրէից և ընծայեցեալ Հեթանոսաց Եկեղեցւոյ, քանզի պսակեցին զնա մախանք ածասպանիցն հակառակ բարեպաշտութեանն որ 'ի Քս, և ընծայեցին ակամայ կամաւք առ'ի բարեխաւսութիւն յուսոյ և կենաց Հեթանոսաց Եկեղեցւոյ, [եղեալ նոցա պատճառ նախանձու և մախանաց, իսկ Եկեղեցւոյ[22]] պատճառս վայելչութե և պարծանաց[23] ։

. Սպանի[24] նախածինեալ ոխակալութեամբ չարութեան[25], որ 'ի սկզբան

[1] B բարեկարգութեան. — [2] B omittit և. — [3] Quæ uncinis includimus desunt in A. — [4] B զԵկե-ղեցի. — [5] B պարարկրթութիւն. — [6] A մարդ-կոյն. — [7] A, fol. 1 r°, col. 2. — [8] B անեզրական. — [9] B զսպասաւորութիւն արքանեկութեն. — [10] A պաշտաւնեաց. — [11] A դարս. — [12] B սպա-սաւորակից. — [13] B, fol. 283 v°, col. 3. — [14] B զհո-մաչարչար. — [15] A 'ի յաւէ. — [16] B վայելեալ. — [17] Hic B paulo aliter legit: որոյ անուն սառ-դապէս ա[ռաքինութիւն է զնոյն աւետ ա]ռա-քինութեանն է. Quæ uncinis includimus addita sunt in margine secunda manu. — [18] B նահատա-կութի. — [19] A եբրայ. — [20] A արդարով. — [21] Cfr *Cantic.* III, 11. — [22] Quæ uncinis includuntur omittit A. — [23] A, fol. 1 v°, col. 1; B, fol. 284 r°, col. 1. — [24] B սպանին. — [25] B չարութբ չարութե.

մարդասպան, թշնամւոյ, այլ եղեւ հաւատոյ պայծառութեամբ զէն անվթար կաթողիկէ Եկեղեցւոյ։

Սպանին զնա որպէս ջատագով և զպաշտպան Քնի ածպաշտութեան, այլ և զաւրութիւն Հոգւոյն, որ 'ի նմա, պսակ ուրախութեան[1] նորոյս ժողովրդեան[2] որ 'ի Քս։

Փութացան բառնալ զնա 'ի միջոյ առ'ի խափանումն հաւատոյն քարոզութեան, այլ եղև պարիսպ ամուր Եկեղեցւոյ և վէմ անալէկոծ նաւահանգիստ բոլոր[3] Քրիստոնէից, բարեխաւսելով համարձակապէս առ կեցուցանողն երեսս առ 'ի փրկութիւն[4] կենաց և յուսոյ բոլոր Քրիստոնէից զինութեամբ Քսամարտն խաչի։

Ստեփանոս, սերմ երջանկահաւատ[5] մարգարէականն հոգւոյ և ծաղիկ տենչադիտակ առաքելական շնորհաց։ Իսկ պտուղ համեղաճաշակ ուրախութեանն Հեթանոսաց Եկեղեցւոյ։

Ստեփանոս, աշակերտ առաքելոց և վարդապետ մարտիրոսաց, իսկ հրաճուանք Կաթուղիկէ Եկեղեցւոյ։

Ստեփանոս, բաղկացեալ որպէս վարդ գեղեցկադիտակ, առ'ի փշաբեր[6] Հրէական ազգէ, և հիւսեալ առ 'ի[7] [խոյր պսակի փեսային երկնաւորի։ Որպէս ընկեցիկ առ 'ի տեսարանէն առնէր զանձն տիեզերական վիշապն բազմագլուխ և բազմափաղփեղ], զկորուստ, զմահ, զպատճառն ամենայն[8] չարեաց, և նմանեալ այսպէս[9] յամենայնս փրկչին հասարակաց, հեզոյն և բարւոյ[10], և կատարեալ անմեղ այն գառինն, որ եբարձ զմեղս աշխարհի «որպէս զոչխար 'ի զենումն եկեալ[11],» աղաւթէր, 'ի ժամ կատարմանն, 'ի վերայ համացեղից քարկոծողացն զնա, ճշմարտութեանն թշնամեաց· ասելով, «Տր մի համարիր սոցա զայս մեղս[12]»։ Եւ այսպէս իսկ և իսկ հայեցեալ յերկինս, ուր փութայրն և փափագէրն, եդ ծունր՝ ասելով «Տր Յս՝, ընկալ զոգի իմ[13]»։ Եւ իսկ և իսկ, հատուցեալ որպէս հեշտալից, աւանդեաց զոգի իւր։ Իբրև ննջեաց 'ի Քս, փոխեալ'ի մահուանէ 'ի կեանս վերին աշխարհին և պսակեալ երից երանեալ լուսով ածային փառաց, գերարփին պայծառութեամբ, խառնեցաւ յոգիս արդարոց կատարելոց, նախահարցն առաջնոյն փոխարկեալ արիաբար։ Եւ թագաւորէ յարքունիս վերինն Եդեմի, որպէս[14] պատճառ ուրախութեան հրեշտակաց և սկզբնալոյս պսակաւորութի[15] բոլորիցն 'ի Քսն[16] [հաւատացելոց։

[1] B 'ի Քս. — [2] B omittit sequentia. — [3] A omittit բոլոր. — [4] B յուսոյ կենաց և բոլորից զինուհաճաթեամբ. — [5] B երջանկահաւա. — [6] B սաեմ. — [7] B, fol. 284 r°, col. 2. Lacerato folio, initia columnarum secundæ et tertiæ in recto, primæ et secundæ in verso, perierunt in B. Quæ desunt uncinis indicamus. — [8] A, fol. 1 v°, col. 2. — [9] B յամենայնի. — [10] B բարոյն. — [11] *Is.* LXII, 7. — [12] *Act.* VII, 59. — [13] *Ibid.* 58. — [14] A պատճառութեան. — [15] A addit 'ի. — [16] B, fol. 284 r°, col. 3. Hic parva est lacuna.

Ստեփանոս, զոր երբեմն փութացան բառնալ 'ի միջոյ, ուսկէս զքարոզ բարեպաշտութեան, զի ընդ կրունկն դարձուսցեն զքարոզութիւն], ըստ նմա-նութեան տիրասպանն գործոց· այժմ նախապատուեալ փայփայի [1] առ'ի բոլորից անմարմնական դասուց, թագաւորեալ, ընդ [2] Պաւղոսի, ընդ [3] սր-բոյն [4] սրբոց, յարքունիս վերին թագաւորութեանն, հրճուեալ ընդ ամենայնս սուրբս յանզրաւական յաւիտեանս ։

Ստեփանոս հիմն անխախտելի և խարիսխ անսասանելի եղև առադրեալ Կաթուղիկէ Եկեղեցւոյ, ոչ 'ի ձեռն միայն վսեմական քաջութեան և ան-պարտելի նահատակութեանն, զոր եցոյց [5] վերին աւգնականութեամբ առ թշնամին արդարութեանն, այլ և ածաբանականն ատենախաւսութեամբ և հրաշափառապէս յանդիմանութեամբ զՀրէից ածամարտ, զմախանսն, և ոչ միայն այն [6], այլ և պատճառ անթառամ պսակաւորութեան լուսով շնորհաց հոգւոյն կենաց փափագողաց նահատակութեան որ 'ի Քս նախամրցողա-կանն հանդիսիւք ։

Ստեփանոս, պսակ ստուգապէս վայելչութեան 'ի ձեռին Տն և թագ ար-քայութեան 'ի ձեռին Այ ընտրեալ [7] [ստուստ որպէս զակն պատուական և զմարգարիտ լուսաւոր կառուցեալ 'ի] խոյր պսակի թա[գաւորին [8] փառաց, վերառեալ առ 'ի խորոց յոգնապատում փորձութեանց ծովադիտակս աշ-խարհէ], և համապատշաճեցուցեալ [9] 'ի զարդ [10] պաճուճանաց վերինն Եդէմի ։

Ստեփանոս, նախանմանող փրկչին լինելով չարչարանաւքն և համբերու-թեամբն, ըստ Յովբայ, հետեւեցաւ նմին և անոխակալութեամբ, անչարու-թեամբն, աղաւթելովն և ասելով թէ «Տր մի համարիր [11] սոցա զայս մեղս [12]»։ Որոյ պտուղ աղաւթիցն, հանդերձ այլովքն այլ [13] և Պաւղոսին փրկութիւն, և կոչումն, Եւ ո՛չ միայն այս՝, այլ և առաւելութիւն 'ի սփիւռս [14] Հեթա-նոսաց, զոր 'ի ձեռն թողութեանն պարգեւեալ, և պսակեալ նախատպա-ւորութիւն [15] բանի [16] բոլորից որոց չարչարանաւք 'ի Քս կատարելոց ։

Սովաւ ահա այրեացն [17] ջոկք կազդուրեցան [18] մխիթարեալք հաւատովն [19] որ 'ի Քս ։ Սրբոց երամք փափագեալք [20] խայտացին ծաղկեալք յԵկեղե-ցւոջ լուսով բարեպաշտութեան Հոգւոյն շնորհաց ։

Այսպէս՝ և բոլոր առաքինութիւնն փայլեալ 'ի նմանութիւն լուսոյ և 'ի

[1] B փափայի. — [2] B ընդ loco ըստ. — [3] A, fol. 2 r°, col. 1. — [4] A սուրբն. — [5] A ացոյց. — [6] B omittit այն. — [7] Quæ uncinis includimus desunt in B. — [8] B, fol. 284 v°, col. 1. Hic etiam parva lacuna. — [9] B հոմապատճեցուցեալ. — [10] A պաամուճա-նաց. — [11] A, fol. 2 r°, col. 2. — [12] *Act.* VII, 59. — [13] A omittit այլ. — [14] A սփիւռս. — [15] A նախա-տնպաւորութիւն. — [16] A բարի. — [17] A սովա-այտեաց. — [18] B կազդուրեցան. — [19] B հաւ.ոքն pro հաւատովն. — [20] A փափագեալ; B փափացեալք.

ղարդ անկողոպուտ տեսլեամբ ածայնն ձեռինն և[1] բոլոր մարտիրոսացն գունդք յառաջահատեալ պսակեցան[2] [յուսով իմանալին գեղոյ, հրաշարփին պայծառութեամբ ։

Սովաւ՝ քահանայք վայելչանան] Նախամեծարեալ առաքելական պատուով ։ Սարկաւագունք առին 'ի Նմանէն և ընդ Նմին սկզբնասերեալք, որպէս սարկաւագակիցք Նորին և համապաշտաւն սպասաւորք Բանին կենաց, դասակցեալք ընդ քահանայս, իսկ և իսկ զկնի քահանայականն վսեմապետութեանն ։

Սովաւ՝ Եկեղեցիք պայծառանան, հաւատացեալք զարգացան, և հրեշտակք, տաւնակիցք[3] մարդկան լինելով[4], դրօշատիս զանազան երգոց 'ի բարձունս առաքեցին բարեհնչակ և երաժշտական ձայնիւք Հաւրն երկնաւորի ։

Սովաւ՝ և դասք Մարտիրոսաց ուրախանան և ժողովք սրբոցն զուարճանան[5] ։

Նայսաւր և խորանք լուսեղէնք ընդարձակին ընդունելով 'ի[6] շտեմարանս զփափագաւղս վերին կենաց ։ Սատանայ ընդ կրունկն դարձեալ ամաչէ ։ Դևք սրգան դողացեալք[7] սոսկալի երկիւղիւ ։ Հերձուածողք նշաւակեալ վերջադարձին զարհուրելի պատկառանաւք ։ Իսկ ուղղափառք տաւնակիցք հրեշտակաց լինին[8], որպէս որդիք լուսոյ, զՏծ աւրհնելով[9] ։

Սան[10] որոյ զայսպիսի ապա ըզմեծութիւն փառաց յայտնեալ Նախավկայն մեծ 'ի յամենասուրբ Հոգւոյն[11] առ 'ի ծայրագոյն բարձրութենէ ածայինն գանձուց արժանացաւ[12] գերազանցեալ ընդ բոլոր որպէս առացաւ, ընդ[13] տարրականս և իմանալիս, տեսանել զփառս Տր, քանզի ետես, ասէ, զՅս՝, այս է, ըստ մարմնոյ աղամայինն կերպի, վսեմական յառաքեալս ։ Նա առաջին մարտիրոս, Ստեփանոս, յեղափոխեալ 'ի փառս գերազանցեալն ածութեանն, վասն զի ետես փոխակերպեալ ըստ · այլայլութեան[14] աջոյ բարձրելոյն ։ Զթանձրատեսակն Նրբատեսակ, և զմահկանացուն անմահ ։ Նա զապականացուն անապական՝, զնոյն ասել զհողեղէնն հոգեղէն՝ ։ Նա զհոսանուտն հրանուտ և[15] զերկրաւորն երկնաւոր՝, հանելով 'ի բարձունս վերին աշխարհին ։ Նա գերապատուեալ[16] ընդ աջմէ հաւրն լուսոյ ։ Տծ է գործեալ զլուսոյն տաճար և պարզաբար իսկ կացուցանելով զմարդն մահկանացուած[17] 'ի վերայ բոլոր եղականաց, զգալեաց և իմանալեաց[18] ։

[1] A omittit և. — [2] A omittit պսակեցան. B, fol. 284 v°, col. 2. Hic lacuna. — [3] A տաւնակից. — [4] A omittit լինելով. — [5] A, fol. 2 v°, col. 1. — [6] A omittit 'ի. — [7] B դողացեալ. — [8] B լինելով. — [9] B աւրհնեն; fol. 284 v°, col. 3. — [10] Vox incerta. — [11] B omittit առ 'ի ծայրագոյն. — [12] B արժանաց. — [13] A omittit ընդ, և. — [14] A այղայղութեան. — [15] A omittit և. — [16] B գերապատելով. — [17] B omittit ած. — [18] A, fol. 2 v°, col. 2.

Յայնժամ իսկ և իսկ առ 'ի բոլոր կաթողիկէ Եկեղեցւոյ 'ի ձեռն անպար-
տելի մրցողութեան և անմեկնելի որ առ Ած կատարեալ[1] սիրոյ[2], եղանէ,
որպէս ասացաւ, հոգւով առաջին յերկինն, և առ խմնալեացն կայս հանգս-
տեան: Իսկ ապա, եթէ ոք կամիցի յիշատակել և զԱծափայփայող և
զՔսափայլ սեռս տղայոցն որ 'ի Բեթղեհէմ Հրէաստանի սպանելոյն, ոչ
լինի ընդդիմակաց[3]: Վասն զի, յաղագս Քի և 'ի Քս կատարեցան և գոյն
ստուգապէս անդրանիկք Մարտիրոսաց և Նախավկայք ճշմարտութեանն:
Համայն և[4] առաջնորդք սրբոց և արդարոց, որոց առ 'ի Նորայս ժողովրդոյ
եղանել 'ի[5] յերկինս յառաջ քան զխաչաւարտն[6] փրկութիւն: 'Ի ձեռն որոց
սկիզբն անմահութե և անապականութեան ծաղկեալ քաղաքավարեցաւ
յաշխարհի, այլ ըմբռնեալ պատշաճեցան և նոքա մահուամբ ընդ յաւի-
տենից ննջեցելոցն մինչև ցծագումն անդր ածային ճառագայթից[7] արեգա-
կանն արդարութեան: Եւ զի այս այնպէս է. լուր և մեծի յարուցելոյ 'ի
ծնունդս կանանց, Յովհաննու մկրտչի, ասելով ցՔս, համարձակեալ մե-
ռանել «Դու ես որ գալոցն ես եթէ այլումն ակնկալցուք[8]»: Որ թերևս
յայտ է թէ 'ի դժոխս առ'ի փրկութիւն նոցա: Իսկ արդ, եթէ Յովհաննու
այս դիպեցաւ[9] վասն այնորիկ և ամենայն վերանալոյ արդարոցն պարըս որք
նախ քան զնա՝ որչափ[10] ևս առաւել տղայոցն որոց 'ի Հերովդէէ սպանելոցն,
թէպէտ և անմեղք: Օհ և փրկչին բացայայտեալ յետ սուղ ինչ ասէ
«Ամէն ասեմ ձեզ զի են[11] ոմանք 'ի նոցանէ[12] որ աստ կան որք[13] մի ճաշա-
կեսցեն զմահ մինչև տեսցեն զարքայութիւն Այ[14]»: Եւ, զարքայութիւն
ասելով, ոչ զայլ ինչ բացայայտէ բայց զինքեան յարութիւնն, այս է, զառհաւ-
ատչեայ բոլոր սրբոց համաշխարհական յարութե [ընդ նմին և անապակա-
նութեան[15]]

Բայց զոր ասաց ոչ ճաշակել արժանեացն զմահ, ոչ զատեացն ասէ
զլուծումն մարմնոյ, այլ առ 'ի դժոխս ոչ ևս երթալ յետ խաչաւարտն փր-
կութեան սրբոցն հոգւոց:

Եւ արդ, զոր աւրինակ Քս վերացեալ յերկինս և ընդ աջմէ գերաբունն
փառաց նովին մարմնով եղև տարացոյց համաշխարհական յարութեանն բո-
լորից և անմահութեան[16] և անապականութեան, այսպէս և հոգիք արդա-
րոցն, որ 'ի սկզբանէ յարուցեալքն ընդ Քի և ելեալք ոչ մարմնով, ասեմ, այլ
հոգւով յերկինս, եղեն տարացոյցք[17] նախատպաւորականք բոլոր արդարոց

[1] A omittit կատարեալ. — [2] B, fol. 285 r°, col. 1. — [3] B ընդդիմամաց. — [4] B ոչ loco և. — [5] A omittit 'ի. — [6] B զխաչնաւարտն. — [7] B ճառա-գայթի. — [8] Matth. xi, 3. — [9] B, fol. 285 r°, col. 2. — [10] A, fol. 3 r°, col. 1. — [11] A իցեն. — [12] B սո-ցանէ. — [13] B ոյք. — [14] Matth. xvi, 28. — [15] A omittit quæ sunt inclusa inter uncinos. — [16] B omittit և անա-պականութեան. — [17] B, fol. 285 r°, col 2.

մեծացելոց 'ի ՔՍ և 'ի հնումն և 'ի նորումն, ուստի յայտ է թէ ամենայն պատուիրանապահաց և կամ արարաց ՏՆ հոգիքն, յետ վախճանի, ոչ ևս տակաւին 'ի դժոխս, այլ ելեալք 'ի յերկինս և երկրպագեալք վսեմականն փառաց կարգին 'ի լոյս կենդանենաց համադասեալք ընդ հրեշտակս յոգիս արդարոց կատարելոց[1] ։

Այդ սորին նախավկայիս բարեխաւսութեբ և աւդ ք սրբեալ պայծառանան ամպք լուսաւորեալ ցաւղաթորին[2], անձրևք շայեկան[3] արագ հոսմամբք զյատակս երկրի աղբիւրացուցանեն, երկիր պտղազարդի, և տունկք[4] ար-տափայլեալք 'ի վեր բերեն զծաղկանցն անուշահոտութիւն, և զպտղոցն համեղաճաշակաւորութիւն առ 'ի հրճուանս և վայելչութիւն բոլոր կեն-դանեաց ։ Իսկ երկինք ճանապարհորդին 'ի բարձունս, և առ Ած գործեն հա-մարձակութի ամենայն մեղաւորաց փրկութեամբ, ապաշխարութեան յու-սով և ազատութեամբ որ 'ի մեղաց, յուսով կենաց յաւիտենից ։

Ադամ մարդն առաջին և սկիզբն արարածոց ՏՆ ։ Նոյ երկրորդ հայր աշխարհի, և սկիզբն հողագործութեան[5] ։ Աբրահամ խորհուրդ փրկութե և սկիզբն հայրապետաց ։ Մովսէս, սկիզբն աւրինաց և գլուխ մարգարէից և զաւրավար յերկիր աւետեաց ։ Դաւիթ մարգարէ Այ և սկսաւղ թագաւո-րութեանն Իղի ։ Պետրոս նախանաւավար[6] առաքելոց և վէմ հաւատոյ Կա-թողիկէ Եկեղեցւոյ ։ Դիոնեսիոս առաջին եպիսկոպոս Աթենացւոցն և պսակաւոր 'ի[7] Մարտիւրոսս ։ Երանելին Թեկղի, պարուն կանանց առաքե-լուհի և նախ 'ի վկայս ։ Նոյնպէս և 'ի[8] պսակաւորս վսեմականս Ստեփանոս առաջին[9], յետ չարչարանաց Այն աստուծոց, ընթացող 'ի չարչարանս և վասն այնորիկ առաջին պսակաւոր և սկիզբն Մարտիւրոսաց Կաթուղիկէ Եկեղեցւոյ, եղեալ և կոչեցեալ արփիազգեստ պայծառութեամբ, որպէս զարուսեակ յորդալոյս ծայրափայլ ածաբանութեամբ, պայծառացեալ 'ի մէջ աստեղացյոգնաճաճանչ նշողից 'ի լոյս ածելով 'ի կռապաշտութեանն[10] գիշերոյ զցրուեալ որդիսն Այ ։ Իւ համադասելով[11] անմարմնոցն պարուց[12] առ'ի ժառանգութիւն ընդ ամենայն[13] [սուրբս վերինն Եմի, այս է զնոր-ափայլակ] և զհամաչարչարանս ՔՍի Մարտիւրոսացն գունդս ընդ նորին նմանապէս և զբոլոր սեռս հաւատացելոց ճշմարտից ածասիրաց[14] ։ Օստէ-փանոս և մեք այժմ մաղթեսցուք առ'ի տալ զհոգին իմաստութեան և եր-կիւղի հանդերձ փրկութեամբ 'ի ձեռն շնորհի հասանել մասին ժառանգու-

[1] A, fol. 3 r°, col. 2. — [2] A ցաղաթողին. — [3] A անձրև; B շայական. — [4] A տունք. — [5] B, fol. 285 v°, col. 1. — [6] A նախաւշար; B նախագա-ւավար. — [7] B omittit 'ի. — [8] A իմ. — [9] A, fol. 3 v°, col. 2. — [10] B կռապաշտութի. — [11] A համադասելոց. — [12] B գասուց. — [13] B, fol. 285 v°, col. 2. Sequentia ibi desunt. — [14] B և ուղղափառաց loco ածասիրաց.

թեան, որպէս զի բացադարձեալք ահա չարափառութեան հետեւողք առ[1] բոլոր ածացաս և դժպարիշտ խորհրդոց արժանասցին[2] փառաւորելով ընդ մեզ տասնաստրակ[3] փութով՝ի ձեռն[4] բարեպաշտ և ուղղափառ հաւատոյ զհայր և զՈրդի և զսուրբն հոգին[5], այժմ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից ։ Ամէն[6] ։

XIV

SANCTI DIONYSII EPISCOPI ALEXANDRINI

QUÆ SYRIACE ET ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA.

1°

SANCTI DIONYSII EPISCOPI ALEXANDRINI

QUÆ SYRIACE SUPERSUNT FRAGMENTA.

I

SANCTI DIONYSII EPISCOPI ALEXANDRINI

FRAGMENTUM EPISTOLÆ AD NOVATUM.

ܐܓܪܬܐ ܕܛܘܒܢܐ ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܠܘܬ ܢܘܒܐܛܘܣ[7]
ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ ܠܢܘܒܐܛܘܣ ܐܚܐ ܫܠܡ ܀

ܐܢ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܢܬ ܕܠܐ ܒܨܒܝܢܟ[8] ܐܬܕܒܪܬ ܠܗܕܐ܇ ܚܘܐ ܒܗ ܕܡܬܦܢܐ[9] ܒܨܒܝܢܟ. ܐܦ ܗܘܐ[10] ܓܝܪ ܕܢܣܝܒܪ ܠܡܣܝܒܪܘ ܟܠ ܐܦܢ ܗܘܐ: ܕܠܐ ܠܡܦܠܓܘ ܥܕܬܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܗܘܐ ܣܗܕܘܬܐ ܕܠܐ ܢܦܠܘܓ ܐܝܟ ܚܒܪܐ: ܠܐ ܒܨܝܪܐ ܠܡܫܒܚܘܬܗ ܡܢ ܗܝ ܕܠܐ ܢܕܒܘܚ ܐܝܟ ܠܦܬܟܪܐ܇ ܐܝܟ

---

[1] A առի. — [2] B արժանասցիս; A փառաւորել. — [3] B տասնակիրակ. — [4] B ուղղափառ և բարեպաշտ. — [5] զՀոգին ամենասուրբ. — [6] In fine hujus sermonis sancti Gregorii Thaumaturgi reperimus scribæ notam sequentem : Բարեխաւսութեամբ սրբոյն Ստեփաննոսի ողորմեա Քս աստուա-ծ գրողի սորա և անարժան ծառայիս և պապ անուան հայրապետութիւն որ զաւրինակս շնորհեաց ։ — [7] Hoc fragmentum epistolæ beati Dionysii Alexandrini ad Novatum reperitur in codicibus additionalibus Musæi Britannici 12155, fol. 111 r°, col. 2 = A, et 14533, fol. 176 v°, col. 1 = B. — [8] B ܒܨܒܝܢܟ ܐܬܕܒܪܬ. — [9] B ܐܦ ܡܬܦܢܐ. — [10] A ܗܘ ܓܝܪ.

ܘܐܢܐ ܕܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܐܦ ܡܫܬܪܐ ܗܘ ܡܢܗ܀ ܒܟܠܗܝܢ ܡܠܟ ܢܥܡܗ ܡܥܡܕ ܗܘܐ. ܘܗܘܠܐ ܕܝܢ. ܠܝ ܡܥܒܕ ܐܝܟ ܘܚܕܐ ܐܝܟ ܒܥܘܗܝ ܠܐܚܐ ܕܠܐܘܗܝ ܠܐܘܣܐܐ܀ ܗܘܐ ܓܝܪ ܚܣܝܪ ܡܢ[1] ܣܗܕܘܬ. ܘܗܘ ܣܗܕܐ ܠܐ ܡܬܥܒܕ. ܗܘܐ ܕܝܢ ܚܣܝܪܐ ܡܬܦܢܝܢ. ܠܝ ܕܝܢ ܠܐ ܡܬܥܒܕ ܐܝܟ ܕܐܬܥܒܕ ܐܝܟ: ܢܦܫܝ ܕܝܠܝ ܦܘܪܩ.[2]

II

SANCTI DIONYSII EPISCOPI ALEXANDRINI

FRAGMENTUM EPISTOLÆ AD DIONYSIUM ET STEPHANUM,

PRÆSIDES ECCLESIÆ ROMANÆ.

ܕܩܕܝܫܐ ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ܀

ܡܢ ܐܓܪܬܐ ܕܠܘܬ ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ ܘܐܣܛܦܢܘܣ

ܗܢܘܢ ܕܒܪܝܫܐ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܕܥܕܬܐ ܕܪܗܘܡܝܐ[3] ܀

ܐܝܟܢ[4] ܕܒܫܡܐ ܕܬܠܝܬܝܘܬܐ ܡܫܬܘܕܥܐ[5] ܒܥܡܕܐ: ܕܐܒܐ ܘܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ[6]܀ ܐܦ ܡܢ ܗܪܛܝܩܐ ܒܥܡܕܐ: ܗܢܘܢ[7] ܕܒܬܠܝܬܝܘܬܐ ܡܫܬܘܕܥܐ ܡܥܡܕܝܢ ܠܐ[8] ܢܬܥܡܕܘܢ ܡܢ ܕܪܝܫ. ܗܢܘܢ[9] ܕܝܢ ܕܡܢ ܗܪܛܝܩܐ ܐܚܪܢܝܐ ܡܬܬܦܢܝܢ܀ ܢܗܘܘܢ ܡܫܬܡܠܝܢ ܒܡܥܡܘܕܝܬܐ ܕܥܕܬܐ ܩܕܝܫܬܐ[10]܀

---

[1] B, fol. 116 v°, col. 2. — [2] Hoc fragmentum, in codice additionali Musæi Britannici 14533, fol. 176 v°, col. 1, præfert titulum sequentem: ܐܝܟܢܐ ܦܩܕ ܩܕܝܫܐ ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܒܐܓܪܬܐ ܕܠܘܬ ܢܘܒܛܘܣ. ܟܕ ܓܝܪ ܟܬܒ ܗܘ ܠܘܬܗ ܕܠܐ ܒܦܘܩܕܢܟ ܦܠܓܘ ܐܢܫܝܢ, ܐܗܦܟ ܗܟܢܐ ܐܦ ܗܘ ܀, seu «Quomodo jussa dederit sanctus Dionysius, episcopus Alexandrinus, in sua ad Novatum epistola. Cum enim Novatus ad illum scripsisset: «Non, ipso incitante, quosdam schisma fecisse», ita Dionysius ad illum rescripsit». Huic epistolæ ad Novatum subnectitur fragmentum quod infra posuimus, ad calcem eorum quæ respiciunt Paulum Samosatenum. — [3] Hoc sancti Dionysii fragmentum invenitur in codicibus Musæi Britannici signatis 12155, fol. 90 v°, col. 1 = A; 14536, fol. 14 v° = B; 14493, fol. 155 v° = C. In ultimo codice epistola præfert hunc titulum: ܡܢ ܬܪܬܝܢ ܐܓܪܬܐ ܕܕܝܘܢܘܣܝܘܣ ܗܘ ܕܗܘܐ ܒܪܝܫܐ ܕܥܕܬܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܀ ܕܟܬܒ ܠܘܬ ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ ܘܐܣܛܦܢܘܣ ܗܢܘܢ ܕܗܘܘ ܒܪܝܫܐ ܕܥܕܬܐ ܕܪܗܘܡܝܐ. — [4] C ܗܟܢܐ.— ܗܝ ܕܐܝܬ ܒܗ ܕܐܢܫ ܡܢ ܗܪܛܝܩܐ ܐܬܐ ܠܥܕܬܐ. — [5] C ܡܫܬܘܕܥܐ. — [6] C transponit ܕܐܒܐ ܘܕܒܪܐ ܘܕܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ post ܒܥܡܕܐ. — [7] B ܗܢܘܢ loco ܗܢܘܢ. C omittit ܗܢܘܢ et legit ܒܬܠܝܬܝܘܬܐ ܡܫܬܘܕܥܐ post prius ܒܥܡܕܐ. — [8] C ܠܐ ܢܬܥܡܕܘܢ. — [9] C ܕܡܢ ܗܪܛܝܩܐ. — [10] C omittit ܩܕܝܫܬܐ et addit ܡܢ ܕܪܝܫ. Post hoc sancti Dionysii testimonium, C addit: ܐܦ ܩܘܦܪܝܢܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܦܪܝܩܐ ܠܗܠܝܢ ܕܡܬܥܡܕܝܢ ܡܢ ܗܪܛܝܩܐ.. ܐܦ ܗܟܢܐ ܕܝܢ ܟܬܒ ܗܘ ܕܢܬܥܡܕܘܢ ܡܢ ܕܪܝܫ ܒܥܕܬܐ ܩܬܘܠܝܩܝ. ܟܕ ܚܙܐ ܕܐܬܩܒܠܘ. ܡܢ ܣܢܘܕܘܣ ܕܗܘܬ ܒܐܦܪܝܩܐ܀ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܣܓܝܐܐ ܥܡܗ. ܘܐܦ ܕܝܢ ܥܡ ܩܘܦܪܝܢܘܣ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܦܫܝܛܐ ܘܡܦܝܣܐ ܗܘܐ. ܘܡܬܚܙܝܢ ܐܘܚܕܢܐ ܕܢܬܥܡܕܘܢ ܡܢ ܕܪܝܫ ܀

III

SANCTI DIONYSII EPISCOPI ALEXANDRINI

FRAGMENTUM EPISTOLÆ AD STEPHANUM PRÆSULEM ROMÆ.

ܕܩܕܝܫܐ ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ[1] ܪܫܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ.

ܡܢ ܐܓܪܬܐ ܕܠܘܬ ܐܣܛܦܢܐ ܪܫܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܪܗܘܡܐ.

ܡܛܠ ܥܡܕܐ ܗܘ ܕܐܠܗܘܬܗ ܡܫܝܚܐ.

ܘܥܠ ܡܢ ܕܐܬܦܢܝ ܡܢ ܩܕܡ ܡܢܗ ܐܝܟ ܐܘܪܚܐ.

ܠܝ ܗܘ ܕܐܝܬ ܦܘ ܡܢܗܘܢ ܕܢܦܫ ܡܬܬܠܠ ܥܠ ܐܠܗܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܡܠܟܝܢ ܕܐܬܗܕܝܢ ܠܗܘ ܠܐ ܡܬܬܟܝܠܐ: ܐܘ ܕܢܚܠܐ ܕܠܒܘܬܐ ܐܝܬܘܗܝ ܐܝܟ ܡܬܠܠ. ܕܢܚܙܝܢ ܗܘ ܕܕܐܪܥ ܗܘ ܩܕܝܫ ܢܬܬܟܠܐ. ܚܢ ܕܝܢ ܠܗܠܝܢ ܒܩܠܐ ܚܫܘܟܝܐ ܕܡܬܬܥܠܐ ܦܠܚܝܢ. ܐܘ ܠܝ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ[2] ܕܡܬܡܚܝܐ ܡܢ[3] ܠܐ ܡܬܬܟܠ. ܐܘ ܡܬܡܚܝܠ ܘܡܬܩܢܝܢ[4]. ܐܘ ܕܠܐ ܐܠܗܘܬܗ ܠܐܠܗܐ: ܐܘ ܕܠܐ ܗܘܐ ܒܪܢܫܐ: ܐܘ ܕܠܐ ܡܝܬ ܐܘ ܕܠܐ ܩܡ: ܐܘ ܕܠܐ ܐܬܐ[5] ܕܢܕܘܢ ܚܝܐ ܘܡܝܬܐ. ܐܘ ܡܕܡ ܐܚܪܢܐ ܡܬܬܒܪ[6] ܠܒܪ ܡܢ ܗܝ ܕܐܫܬܠܡ[7] ܢܗܘܐ ܣܥܪ ܐܢܫ ܦܘܠܚܢܗ. ܐܘ ܠܝ[8] ܗܘ ܕܒܥܕܬܐ ܕܡܛܠ[9] ܦܘܠܚܢܐ ܕܒܥܕܬܐ ܢܗܘܐ[10]. ܗܢܐ ܡܢ ܦܘܡ ܟܠܗ ܡܫܬܠܐ ܠܐܢܫܐ ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܟܠܗ. ܡܛܠ ܕܡܫܬܠܡܢܘܬܐ[11] ܢܗܘܐ ܐܠܐ ܒܟܠ ܫܢܝܐ ܕܒܬܪ ܟܠܗ ܒܬܪ: ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܟܠܗ[12] ܟܠܗ ܐܦܝܣܩܘܦܐ[13]: ܩܫܝܫܐ ܟܠܗ ܩܫܝܫܐ[14]. ܒܝܕ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܡܬܬܠܡܢ[15]. ܡܛܠ ܕܝܢ ܕܒܢܝܐ ܡܫܬܡܠܝܢ ܕܢܦܫ ܘܟܠ ܕܡܛܠ ܐܝܟ ܐܝܟ: ܕܐܝܟܢܐ ܠܟܘܢ ܕܡܢ ܠܒܪ ܡܫܬܡܠܝܢ ܘܠܐ ܠܡܬܡܠܟܘ. ܘܐܝܟܢܐ ܠܟܘܢ ܕܡܢ ܠܒܪܘ. ܠܡܬܬܝܪܘ[16] ܠܐܝܠܝܢ ܕܡܬܕܟܝܢ ܒܪܘܚܐ ܕܡܛܠ ܐܠܐ ܡܫܬܡܫܝܢ ܗܘ. ܐܝܠܝܢ ܕܡܬܡܚܝܠܝܢ ܠܐܠܗܐ ܕܠܡܫܡܫܬܐ ܗܢܐ ܡܫܬܡܫܝܢ.. ܒܪ ܕܚܝܠܐ ܕܡܬܟܠܝܢ ܐܝܠܝܢ ܕܡܬܡܠܝܢ ܘܡܬܡܠܝܢ ܠܥܠܡܝܢ ✢

[1] E codice additionali Musæi Britannici 17214, fol. 73 v°, col. 1 = A, et e codice additionali 12156, fol. 3 r°, col. 1 = B. Pars hujus testimonii tantum est communis utrique codici. — [2] Hic incipit B ܠܝ ܗܘ ܕܒܪܢܫܐ. — [3] B ܡܢ ܐܝܟ. — [4] B ܘܡܬܩܢܝܢ. — [5] B ܐܬܐ. — [6] B ܐܚܪܢܐ ܡܬܬܒܪ. — [7] B ܕܐܫܬܠܡܝܢ. — [8] B ܘܠܝ. — [9] B ܕܡܛܠ. — [10] B ܐܝܟ ܢܗܘܐ. — [11] B ܗܢܐ ܒܫܡܫܬܐ ܡܢ ܦܘܡ ܟܠܗܘܢ. ܟܠ ܡܫܬܠܡܢ. ܡܛܠ ܕܡܫܬܡܠܝܢ ܐܝܟ ܡܫܬܡܠܢܘܬܐ. — [12] B omittit ܟܠܗ; fol. 3 r°, col. 2. — [13] A, fol. 73 v°, col. 2. — [14] B omittit ܟܠܗ ܩܫܝܫܐ et legit ܒܝܕ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܡܬܬܠܡܢ. — [15] Hic desinit fragmentum in A. — [16] Forte legendum est : ܠܡܬܬܝܪܘ.

IV

DIONYSII EPISCOPI ALEXANDRINI

FRAGMENTUM EPISTOLÆ AD XYSTUM PAPAM ROMÆ [1].

ܕܕܝܘܢܘܣܝܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ܀

ܡܢ ܐܓܪܬܐ ܕܟܬܒ ܠܟܣܘܣܛܘܣ ܦܦܐ ܕܪܘܡܐ.

ܗ̇ܢ ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܘܕܥܢܘ ܦܬܓܡܐ ܠܐܓܪܬܐ ܕܝܠܗܘܢ܀

ܗܐ ܠܟܘܬ ܓܒܪܐ ܣܓܝ ܡܫܬܐ ܕܡܢ ܠܐ ܢܒܝܢ ܣܬܘܝܐ: ܡܫܡܫ ܕܢܦܠܢ.
ܣܘܢܗܕܘܣ ܕܐܝܟ [2] ܕܒܝܢܬܗܘܢ ܒܝܘܡܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܕܐܠܗܐ· ܗܘ ܕܠܐ ܡܫܬܒܩ· ܡܛܠ ܓܝܪ
ܐܠܗܘܬܗ ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܡܛܠܗ ܕܐܒܐ. ܘܠܐ ܐܝܟ ܢܫܡܥ ܠܟܢ ܕܐܠܗ ܕܒܢܝܐ
ܦܬܓܡܐ ܢܦܫ ܐܢܐ ܐܡܪܬ· ܠܐ ܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܐܠܗ ܗܢܘܢ ܕܥܠܝܐ ܒܝܗ ܚܝܐ ܟܠܗ ܠܐܠܗܐ
ܒܟܠܗܝܢ. ܗܢ ܕܐܝܟ ܡܬܩܪܝܢ ܕܐܠܗܝܢ ܒܪ ܐܢܫܘܬܐ ܗܘܐ ܕܡܣܝܒܪܢܘܬܐ· ܐܠܐ ܠܡܫܒܚ
ܡܢ ܡܫܝܚܐ. ܗܘ ܘܒܪܗ ܒܟܠܗ. ܒܟܠܐ ܡܕܡܐ ܘܡܫܡܠܝܐ ܒܟܠܗܝܢ. ܡܢ ܗܘ ܗܢܐ
ܐܦ ܐܝܟ ܡܬܝܠܕ ܕܡܬܩܪܝܐ ܗܘܐ. ܗܢܐ ܒܪܗ ܕܐܒܐ ܟܠ ܡܫܡܠܝܐ ܠܐܠܗܘܬܐ·
ܐܝܟ ܠܐܒܘܗܝ ܕܫܒܩܗ: ܗܘ ܕܐܠܗܐ ܒܪ ܡܫܡܫܢܐ ܠܒܪܢܫܐ ܐܢܫܝܘܬܗ ܒܗ
ܡܫܡܠܝܐ ܠܐܒܘܗܝ. ܕܐܝܟ ܡܢ ܗܘ ܗܢܘ ܠܐܠܗܐ ܒܐܝܟܢ ܦܠܓ ܠܗ: ܕܗܢܐ ܐܠܗܘܬܗ ܗܘܐ
ܗܘ ܗܢܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ: ܒܪܗ ܕܐܒܐ ܟܠ ܡܫܡܠܝܐ ܠܐܠܗܘܬܐ: ܗܘ ܕܡܫܬܠܡ ܐܠܗܘܬܗ ܒܗ
ܡܢܗ ܡܫܡܠܝܐ ܗܘ ܕܗܢܐ· ܘܠܐ ܐܝܟ ܡܫܬܘܐ. ܐܦ ܕܝܢ ܠܐ ܢܫܟܚ· ܕܡܫܬܡܠܝܢ ܒܡܫܡܠܝܐ
ܗܟܢ· ܕܗܢܘܢ ܒܣܘܢܗܕܘܣ ܗܘܐ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܘܡܠܟܘܬܐ· ܒܢܫܡܬܐ ܒܡܫܠܐ ܒܗ
ܡܫܡܠܝܘܬܐ. ܘܒܢ ܡܬܗܕܝܢ ܡܢ ܡܫܡܠܝܐ ܗܘܐ ܒܪܢܫܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܢܦܫܐ ܕܫܡܫܐ ܡܫܡܫܢ·
ܢܒܝܘܬܗ ܡܠܟܘܬܐ· ܕܠܐ ܗܘܐ ܕܐܝܟ ܐܢܫܝܢ ܐܠܗܝܢ ܡܫܒܚܢܘܬܐ ܗܘܝܢ ܠܐܠܗܘܬܐ: ܐܠܐ ܐܢ
ܕܣܘܢܗܕܘܣ ܗܘ ܗܢܐ. ܘܢܦܫ ܡܢ ܠܐܠܗܐ: ܗܘ ܕܒܢܝܫ ܒܢܐ ܦܪܨܘܦܐ ܕܡܠܐܟܐ:
ܒܡܫܡܫܢܐ ܕܡܫܟܚ ܐܝܟܢ. ܡܫܒܚ ܗܘܐ ܡܫܡܫܢܐ ܡܢ ܢܦܫܗ ܕܢܦܫ ܐܠܗܘܬܗ· ܕܐܡܪ ܡܫܒܚ
ܣܘܟܠ ܒܡܫܠܐ: ܟܠܗ ܐܢܫܝܢܘܬܐ ܡܫܟܚܢܐ ܠܐܠܗܐ: ܐܘ ܕܡܫܬܠܡ ܒܗܝ ܟܠ ܡܫܡܠܝܘܬܐ
ܠܐܠܗܘܬܐ: ܐܘ ܕܡܫܟܚ ܕܡܫܡܠܝܐ ܡܫܬܠܡܬ: ܐܘ ܕܐܡܪ ܢܦܫܐ ܕܐܢܐ ܒܟܠܐ ܕܟܠܗܘܢ ܠܐܠܗܐ· ܐܝܟ

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12151, fol. 5 r°. — [2] *Ibid.* fol. 5 v°.

ܡܛܠ ܕܐܝܬ ܒܡܠܐܟܐ ܒܢܘܗܝ ܕܫܘܬܦܘܬܗ ܘܡܬܝܠܕܢܘܬܗ ܗܕܐ ܦܪܝܫ. ܒܡܬܒܠܥܢܘܬܐ ܕܒܗ
ܘܒܢܝ ܘܡܪܝܡܝ. ܗܘܐ ܒܡܬܒܠܥܢܘܬܗ ܕܝܢ ܐܠܗܘܬܐ ܡܢ ܒܪܢܫܘܬܐ: ܐܦ ܗܘ ܕܦܘܠܘܣ
ܒܢܦܫܗ. ܒܠܥܝܢ ܕܝܢ ܒܗܠ ܩܢܘܡܐ ܒܡܬܡܨܥܢܘܬܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܫܡܝܫܘܢ. ܗܘ
ܕܡܬܒܪܐܢܝܬ ܐܠܗܐ ܗܘ ܐܦ ܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗܐ. ܗܘ[1] ܕܗܘܐ ܡܡܘܬܐ ܕܡܣܒ ܐܘܣܛܘܡܛܐ.
ܗܘ ܕܒܡܪܐ ܠܐܒܘܗܝ ܢܣܒܗ ܕܡܢܢ. ܟܕ ܗܘ ܕܝܢ ܕܢܗ ܒܗܠܘ ܕܒܬܘܡܪܐܘܣ ܗܘܡܐ
ܕܠܝܗܘ: ܐܚܪ ܕܢܗܪ ܗܘ ܐܦܠܘܢܝܘܣ ܫܡܣܛܐ: ܕܗܟܢ ܗܘܐ ܒܗ ܐܝܟ ܡܢ ܕܒܡܫܒܚ
ܕܐܠܗܐ ܕܚܝܐ ܕܢܗ ܗܘܐ: ܟܕ ܡܨܦܪܐ ܒܠܝܓܪܐ ܕܒܢܘܗ. ܗܡܢܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܐ ܚܙܐ ܐܢܐ.
ܕܐܡܪܬ ܒܗܠ ܚܝܐ ܐܘ ܒܗܠ ܐܚܪܢܐ. ܟܕ ܡܡܠܠ ܐܢܐ ܕܦܫܝܛܐ ܒܟܬܒܐ ܠܟܠ: ܐܝܟ ܕܐܬܡܪ
ܕܢܟܘܢܘܢ ܒܫܪܪܐ ܘܐܬܩܪܝܘܢ ܡܢܗ ܘܒܗ: ܕܐܡܬܝ ܐܬܡܠܝ ܒܫܪܪܐ.

V

SANCTI DIONYSII PATRIARCHÆ ALEXANDRINI

FRAGMENTUM CONFUTATIONIS DECIMÆ ADVERSUS PAULUM SAMOSATENUM.

ܕܩܕܝܫܐ ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ[2] ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ.

ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܣܪܐ ܕܠܘܩܒܠ ܦܘܠܐ ܫܡܝܫܛܐ.

ܐܠܗܘܬ ܗܘܐ ܠܡܥ ܒܡܝܬܘܬܗ: ܘܡܝܬܘܬܐ ܢܣܒܬ ܕܠܗܐ: ܠܡܘܪܐ ܚܝܝܐ ܕܠܐܒܐ
ܚܝܐ ܠܐܒܐ ܡܢܝܢ. ܒܬܘܩܢܐ ܕܝܢ ܐܦ ܒܡܚܝܢܘܬܐ ܚܝܝܬܐ. ܡܪܐ ܕܡܝܢ
ܒܝܘܡܐ ܕܡܘܪܝܐ.

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12151, fol. 6 r°. — [2] E codice additionali Musæi Britannici 14535, fol. 13 v°.

VI

SANCTI DIONYSII ARCHIEPISCOPI ALEXANDRINI

EX EPISTOLA AD PAULUM SAMOSATENUM

CUJUS INITIUM EST : *PRIUS SCRIPSI.*

ܕܩܕܝܫܐ ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ[1] ܪܝܫܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ܀

ܡܢ ܐܓܪܬܐ ܕܟܬܒ ܠܘܬ ܦܘܠܐ ܫܡܝܫܛܝܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܪܫܡܗ܆ ܩܕܡܝܬ ܗܝ ܟܬܒܬ.

ܠܐ ܓܝܪ ܡܢ ܐܢܫܐ ܐܬܐܠܗ ܗܘܐ ܒܬܪܟܢ ܡܫܝܚܐ܆ ܐܠܐ ܐܬܒܣܪ. ܡܢ ܐܠܗܐ ܕܝܢ ܒܪܢܫ. ܡܛܠ[2] ܕܐܦܠܐ ܐܫܬܚܠܦ ܢܟܝܢܐ ܐܠܗܐ ܡܠܬܐ ܗܘܐ[3] ܕܠܐ ܫܘܚܠܦ ܡܕܡ ܡܟܝܠ[4]. ܐܘ ܡܬܦܪܫܢܐ ܡܬܚܙܐ[5] ܡܟܝܠ܆ ܡܛܠ ܕܐܠܗܐ ܐܬܐܡܪ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ[6]. ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ. ܐܠܐ ܐܦ ܠܐ܆ ܕܠܐ ܡܬܦܠܓ ܡܕܡ ܕܗܘܐ ܕܠܐ ܚܒܠܐ ܕܐܠܗܘܬܐ. ܐܦ ܠܐ ܡܬܦܪܫ ܗܘܐ ܗܘܐ ܕܠܐ ܡܟܝܠ܃ ܡܛܠ ܐܠܗܐ ܗܘܐ ܗܘ ܕܐܬܝܠܕ ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ ܕܝܠܢ܆ ܘܡܕܝܢ ܗܘܐ ܟܠ ܐܝܟ ܐܠܗܐ. ܘܗܠܝܢ ܕܐܦ ܙܥܘܪ ܘܡܫܝܚ. ܘܢܒܥ ܘܩܡ ܡܢ ܒܝܬ ܡܝܬܐ. ܟܕ ܐܠܗܘܬܗ܆ ܒܪܐ ܚܝܠܐ ܕܐܠܗܐ.

VII

SANCTI DIONYSII EPISCOPI ALEXANDRINI

EX EPISTOLA AD PAULUM SAMOSATENUM

CUJUS INITIUM EST : *PRIUS SCRIPSI.*

ܕܩܕܝܫܐ ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ[7] ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ

ܡܢ ܐܓܪܬܐ ܕܟܬܒ ܠܘܬ ܦܘܠܐ ܫܡܝܫܛܝܐ ܕܪܫܡܗ ܗܘ ܩܕܡܝܬ ܟܬܒܬ.

ܗܘ ܕܝܢ ܕܡܢ ܡܪܝܡ ܐܡܪ ܡܫܝܚܐ ܫܡܗ. ܐܢ ܓܝܪ ܢܫܬܘܐ ܐܦܢ ܐܘ ܢܬܐܡܪ ܕܡܢܗ ܐܠܗܐ. ܒܪܗ ܓܝܪ ܐܡܪ ܡܫܝܚܐ ܡܢܗ ܘܡܢܗ. ܐܝܟܢܐ ܕܡܢ ܐܢܘܬܐ ܘܡܢ ܡܪܝܡ ܡܫܝܚܐ ܐܠܗܐ

[1] Hoc fragmentum exstat in codice additionali Musæi Britannici 12154, fol. 8 r° = A, et in codice addit. 14535, fol. 13 v° = B. — [2] Hic incipit codex B ܐܦ ܠܐ ܟܝ. — [3] B ܫܘܚܠܦܐ ܡܕܡ, omittit ܡܟܝܠ. — [4] B ܠܐ ܐܦ loco ܐܘ. — [5] B ܡܬܚܙܝܢ ܗܘܘ ܗܘܐ. — [6] Hic desinit codex A. — [7] Fragmentum hoc superest in codice addit. Musæi Britannici 12154, fol. 13 v° = A, et in codice addit. 12155, fol. 256 r°, col. 1 = B.

ܓܝܪ ܐܝܬܘܗܝ ܒܚܝܠܐ ܗܘ ܕܡܕܒܪܢܐ ܗܘ ܕܒܥܒܕܘܗܝ܇ ܐܝܟܢܐ ܕܐܦ ܡܢ ܩܕܡܬܗ ܟܕ ܐܬܐܠܝܕ
ܐܬܐܠܗܝ ܡܢ ܠܐܢܫܐ ܕܐܝܟ ܡܢܐ ܘܐܠܗܐ. ܐܠܗܐ ܕܡܫܝܚܐ ܡܬܩܪܐ܇ ܟܕ ܗܘ ܕܒܚܝܠܐ ܟܝܢܐ܇
ܐܠܐ ܗܘ ܕܒܚܝܠܐ ܐܠܗܐ. ܗܘ ܕܢܚܬ ܠܡܥܡܕܝܐ ܘܙܠ ܒܟܝܢܐ ܐܢܫܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪܝܢ܇ ܡܛܠ ܗܢܐ ܓܝܪ
ܐܠܗܐ ܘܕܘܟܝܬܗ ܠܐܢܫܐ܇ ܡܛܠ ܕܐܝܬ ܠܐܬܐ ܒܫܡܗܝܢ ܒܫܡܝܐ. ܟܕ ܕܝܢ ܘܡܢܐ ܡܫܚ ܒܫܪܪܐ:
ܡܢ ܟܕ ܚܕܝܐ ܢܫܒܐ܇ ܐܝܟ ܕܗܘ ܐܡܪ ܠܐܘܪܫܠܡ: ܐܝܟܢܐ ܗܘܝܘ ܒܟܝܢܐ ܡܫܝܚܐ ܘܒܗ
ܐܠܗܐ ܡܫܝܚܐ. ܕܡܫܬܟܚ ܡܢ ܒܟܠܗ ܒܪܝܬܐ[1]. ܡܫܝܚܐ ܓܝܪ ܗܘ ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܡܢ
ܒܬܘܠܬܐ ܡܬܝܠܕ. ܡܢ ܗܘܝܐ ܘܚܝܠܐ ܦܓܪܐ ܠܒܫܗ܇ ܟܕ ܦܪܫ ܗܘ ܠܗ ܘܡܫܡܫ
ܓܘܫܐ ܒܫܘܠܛܢܐ܇ ܡܛܠ ܕܐܦ ܕܐܢܫܐ[2]. ܟܕ ܐܬܝܘܗܝ ܦܫܝܛܐ ܕܐܠܗܐ ܐܝܟ ܕܐܬܡܪ. ܘܗܘܐ
ܐܢܫ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܒܠܝܡ ܡܫܝܚܐ܇ ܐܠܗܐ ܕܡܢ ܐܠܗܐ. ܘܡܠܐ ܡܫܬܡܠܝܢ ܡܬܝܠܕܢܘܬܐ܇ ܕܡܢ
ܗܘ ܡܫܝܚܐ. ܟܕ ܦܪܘܩܐ. ܘܟܕ ܒܪܢܫܐ ܗܘ ܕܐܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܐܠܗܐ ܕܒܫܡܝܐ.

VIII

SANCTI DIONYSII EPISCOPI ALEXANDRINI

EX EADEM EPISTOLA AD PAULUM SAMOSATENUM[3].

ܡܢ ܕܝܢ ܡܢ ܟܠ ܦܪܘܩ ܕܗܘ ܗܘܐ ܒܗ ܠܒܫܘܠܐ ܕܚܛܝܬܐ ܡܢ ܗܘ ܕܙܗܝܪ ܗܘܐ ܐܢܫܐ ܕܠܐ ܐܬܒܣܪܘܗܝ
ܒܠܐ ܕܐܠܗܐ ܡܫܝܚܐ. ܘܒܠܐ ܒܗܘܢ ܕܢܫܬܡܥ ܒܗ ܕܠܐ ܢܫܬܘܕܥ. ܒܗܘ ܕܐܬܐ ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ
ܓܒܠܐ. ܗܘ ܕܐܬܒܣܪ ܒܠܐ.

[1] Hic incipit codex B, sed prorsus ex alia versione textus dimanavit. En pars communis utrique codici et utrique versioni : ܐܠܗܐ ܓܝܪ ܡܫܝܚܐ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܒܬܘܠܬܐ܇ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܐ ܦܪܫ ܠܡܫܝܚܐ܇ ܟܕ ܦܪܫ ܗܘ ܠܗ ܘܡܫܡܫ ܓܘܫܐ ܒܫܘܠܛܢܐ. ܡܛܠ ܕܐܦ ܕܐܢܫܐ. — [2] Hic desinit codex A, et B solus continet sequentia. — [3] Fragmentum quod hic subjicimus exstat in codice addit. 14533, fol. 176 v°, col. 2, ubi sequitur epistolam Dionysii ad Novatum. Huc illud esse transferendum censuimus propter similitudinem argumenti.

2°

SANCTI DIONYSII EPISCOPI ALEXANDRINI

QUÆ ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA.

I

SANCTI DIONYSII EPISCOPI ALEXANDRINI

EX SERMONIBUS ADVERSUS PAULUM SAMOSATENUM [1].

ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ ԴԻՈՆԷՍԻՈՍԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ԱՂԵԿՍԱՆԴՐՈՒ

Ի ՀԱԿԱՃԱՌԻՆ ՊԱՒՂՈՍԻ ՍԱՄՈՒՍՏԱՑՒՈՅ·

Գրեալ է թէ «այնպէս սիրեաց ած զաշխարհս զի զորդին իւր միածին առաքեաց[2]»: Քանզի եղև մեզ Ած Յս Քս այն որ ամենայնի է Ած և Տր և եղեաք նորա ժողովուրդք այն որ յառաջագոյն իբրև զօչխարս մոլորեալս էաք և դարձաք առ հովիւն և փրկիչ անձանց, մերոց քանզի մեզ ծնաւ որդի և մեզ եղև փրկիչ· ըստ մարգարէին Եսայեայ ձայնին որ ասէ թէ «մանուկ ծնաւ մեր որդի տուաւ մեզ[3]»: Ով որ էր 'ի սկզբանէ[4] եղեւ այն ինչ վասն մեր որ ոչ կայր 'ի նմա· և մնաց իսկ որ էրն յառաջագոյն: Որպէս ասէ մարգարէն Ովսէէ վասն Քի եթէ մարմին 'ի նոցանէ է· այլ մարմին որ ասաց բանին Այ որ մարմնացաւ 'ի սրբոյ կուսէն և ծնաւ 'ի նմանէ մարդ կատարեալ: Յղացաւ և ոչ գիտաց: Ծնաւ և ոչ չարչարեցաւ, և որպէս Ած և որպէս Տր բնութք պահեաց զարգանդ սրբոյ կուսին որպէս էրն իսկ: Եւ վկայէ Եզեկիէլ մարգարէն· թէ «դուռն գեղեցիկ փակեալ և մի ոք մտցէ և ելցէ ընդ դա բայց միայն ինքն Տր Ած Իղի մտցէ և ելցէ և եղիցի դուռնդ այդ փակեալ»[5]: Ի Բեթղեհէմ ծնաւ որդին որ յառաջ քան զաշխարհս և վկայէ Միքիաս մարգարէ: «Եւ դու Բեթղեհէմ, տունդ Եփրաթայ սակաւաւորս իցես, լինել 'ի հազարաւորս Յուդայ· 'ի քէն ելցէ ինձ իշխան» և[6] իշխան, ով սամուսատացի, զնա կոչէ քանզի չէ իշխան յառաջ քան զնա· և դարձեալ ասէ թէ «նա հովուեսցէ ժողովրդեանն իմոյ Իղի[7]»: Այսինքն դնի առաքելոցն որ յԻղէն էին: Քանզի ասաց ցնոսա· «ահա առաքեմ զձեզ իբրև զգառինս 'ի մէջ գայլոց[8]»: Եւ զի երկոտասան ոչխարք էին սբ առաքեալքն զորս առաքեացն և զամենայն գայլս որ 'ի վերայ

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 80 v°, col. 1. — [2] *Joann.* III, 16. — [3] *Is.* IX, 6. — [4] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 80 v°, col. 2. — [5] *Ezech.* XLIV, 2. — [6] *Mich.* V, 2. — [7] *Mich.* V, 2; *Matth.* II, 6. — [8] *Luc.* X, 3.

երկրի խաղաղացուցին · և ելք նորա 'ի սկզբանէ աշխարհի ։ Որպէս և մար-
գարէն Դաւիթ յիւրում մարգարէութեան ասէ, թէ «յառաջ քան զարև է
անուն նորա · և աւրհնեսցին 'ի նմանէ[1] ամենայն ազգք երկրի ·» որպէս[2] և
առաքեալն ասէ «ՅՍ ՔՍ երեկ և այսօր նոյն ինքն և յաւիտեանս[3]» ։ Քանզի
սորա աստղ ծագեաց մեզ առաջի այնր թագաւորին փառաց ։ Որ Յակովբայ
ծագեաց մարմնով որ է ՏԾ ամենայնի ։ Եւ վկայէ երանելին Մովսէս թէ
ծագեսցէ աստ[ղ] Յակովբայ[4] և բարձրացաւ թագաւորութի նորա · և ոչ
ասաց թէ բարձրասցի · այլ այն որ ինքն իսկ բարձրացեալն էր զիարդ պիտոյ
էր նմա բարձրանալ · քանզի ընդ ամենայն երկիր ծագեաց լոյս նորա ։

Մոգք յարևելից եկին և մատուցին պատարագս այնմ որ ծնաւ 'ի Բեթղեհէմ ։
Եւ Եսայի ասէ թէ «'ի Սաբայ եկեսցեն բերելով ոսկի և կնդրուկ և զմուռս և
զփրկութի ՏՆ պատմեսցեն[5]» ։ Հերովդէս կամէր սպանանել զսքն և զանմեղն
և զարդարն · այսինքն զՏրն որ ծնաւն ։ Եւ զայս երանելին Դաւիթ ասաց,
«Հայեսցի մեղաւորն ընդ [արդ]արն և խնդրէ սպանանել զնա · այլ Տր ոչ թողու զնա
'ի ձեռս նորա[6]» ։ Հերովդէս այն որ եսպան զմանկունսն 'ի Բեթղեհէմ և տրտ-
մութբ ելից զՀռաքէլ ։ Զայս Երեմիայ մարգարէ յառաջագոյն ասաց, «թէ
ձայն գուժեաց 'ի Հռամայ լալումն և ողբումն և աշխարումն յոյժ ։ Հռաքէլ
լայր զորդիս իւր և ոչ կամէր մխիթարել զի ոչ էին[7]» ։ Քանզի ոչ գոյին յերկրի
այլ յերկինս զի անդրանկութբ սպանան ։ Եւ մինչ 'ի գիրկս իւր ունէր զնա[8]
սբն Մարիամ և դիմեալ երթայր յԵգիպտոս այն որ զաշխարհս ամենայն 'ի
ձեռս իւր ունի ։ Զայս Եսայի կանխագոյն ասաց թէ «աՀաւասիկ Տր նստեալ
'ի վերայ թեթև ամպոյ գայ յԵգիպտոս[9]» ։ Ամպ զսբ կոյսն նշանակեաց որ
զմեղս ոչ գիտաց · քանզի զցօղն երկնից անչարչարելի ծնաւ, անաշխատ
կրեաց և անապականութբ ծնաւ ։ Եւ զամենայն երկիր որ ծարաւի էր ելից
խնդութբ ։ «Եղեսցէ, ասէ, յԵգիպտոս և շարժեսցին ձեռագործքն Եգիպ-
տացւոյն[10]» քանզի ինքն իսկ է «որ հայի յերկիր և տայ դողալ սմա[11]» ։

Եւ յետ մահուանն Հերովդի դարձաւ յԵգիպտոսէ · և եկն յերկիրն Յու-
դայ · զայս Երանելին Եսայի մարգարէ յառաջագոյն ասաց յերեսաց Հօր թէ
«յԵգիպտոսէ կոչեցից զորդի իմ[12]» ։ Քանզի յԵգիպտոսէ կոչեցից զայն որ
ամենայն երկիր լի է 'ի նմանէ և յամենայն տեղիս է և ուրեք ոչ պակասեաց ։
'Ի սահմանս Գալիլեացւոցն և Նեփթաղիմայ և Զաբողոն և իւրով լուսովն
և յառաջ Գալիլեացիք տեսին զնա[13] ։ Զայս Եսայի ասաց յառաջագոյն, ով

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 81 r°, col. 1. — [2] *Psalm.* LXXI, 17, 18. — [3] *Ad Hebr.* XIII, 8. — [4] *Num.* XXIV, 17. — [5] *Is.* LX, 6. — [6] *Psalm.* XXXVI, 32, 33. — [7] *Matth.* II, 18. Cfr *Jer.* XXXI, 15. — [8] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 81 r°, col. 2. — [9] *Is.* XIX, 1. — [10] *Is.* XIX, 1. — [11] *Psalm.* CIII, 32. — [12] *Os.* VI, 1. — [13] *Matth.* IV, 15, 16.

Սամոստացի. «Երկիր Զաբողոն և երկիր Նեփթաղիմայ ճանապարհ ծովու, Գալիլեա հեթանոսաց, ժողովուրդ որ նստէր 'ի խաւարի ետես զլոյս մեծ »: Քանզի, ոչ որպէս հերետիկոսքն տեսանէին որք ընդ Ա̅յ մարտնչէին: Այլ որպէս երանելին Պաւղոս ընդ Ա̅յ խաւսէր. մինչ քարոզէր յիւրում վարդապետութեան, ասէ, յայտնութե̅բ Ա̅յ և փրկչին Յ̅ի Ք̅ի: Եսայի և Պաւղոս[1] մեծ գոչեն զնա և հզօր և տ̅ր և ա̅ծ: Բայց Պաւղոս Սամոստացի և կամակիցք նորա ոչ ամաչեցին մարդ միայն անուանել: Ընթացեալ Յովաննէս յանապատին մկրտէր մկրտութ̅ի ապաշխարութեան: Եւ զայս Եսայիաս յառաջագոյն ասաց: «Ձայն բարբառոյ յանապատէ, պատրաստ արարէք զճանապարհս Տ̅ն[2] »: Այս ինքն որ հանէ յարքայութ̅ին երկնից:

Մկրտեցաւ 'ի Յորդանան այն որ նման սրբէն ամենայն մեղաւորք և գտանեն ողորմութ̅ին մեղաց: «Եկն բարբառ 'ի յերկնից 'ի Հօրէ, ասէ, դա է որդի իմ սիրելի[3] »: Զայս յառաջագոյն ասաց Դաւիթ, «և վկայ հաւատարիմ յերկինս[4] »: Զի այս վկայութ̅ին զերկինս պատառեաց և զերկիր շարժեաց, բայց Հրէայք և հերետիկոսք ոչ զարհուրեցան:

Ընկալաւ զհոգին ս̅բ այն որ 'ի հոգւոյն ծնաւ, և զարքայութ̅ին երկնից ամենայն երկրի որ 'ի նա յուսացեալ էին քարոզեաց: Զայսոսիկ յառաջագոյն վասն Ք̅ի մարգարէացաւ Եսայի և ասէ: «Հոգի Տ̅ն 'ի վերայ իմ, վասն որոյ և օծ իսկ զիս[5] »: Առաքեցաւ որպէս մարդ և ոչ 'ի Հօրէ մեկնեցաւ որպէս զԱ̅ծ: Աղքատացաւ կամաւորութ̅բ և աւետարանեաց աղքատաց զփրկութ̅ի և զարքայութ̅ի երկնից:

II

SANCTI DIONYSII ALEXANDRINI PATRIARCHÆ[6].

[ALIUD FRAGMENTUM]

ՍՐԲՈՅՆ ԴԻՈՆԵՍԻՈՍԻ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐՈՒ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ·

Կալան զՔ̅ս Հրէայքն զի ինքն կամեցաւ: Զայս երանելին Երեմիաս յառաջագոյն ասաց թէ «ունելով կալան զիս թշնամիք իմ որպէս ճնճղուկ[7] »: Եւ զի ասաց ճնճղուկ: Զի որպէս ճնճղուկ ոչ հատուցանէ որք ունիցինն զնա. նոյնպէս և Ք̅ս որդին Ա̅յ, մինչ խաչեցին զնա, ոչ հատոյց ըստ գործոց նոցա: Աղաղակէր և ասէր «Հայր թող սոցա զի ոչ գիտեն զինչ գործեն[8] »: Զայս երանելին Պաւղոս ասաց, «եթէ էր գիտացեալ ոչ արդարեւ զՏ̅րն փառաց 'ի խաչ հանէին[9] »: Պիղատոս չարչարէր, Կայիափայ թքանէր ընդ երեսս

[1] E cod. arm. paris. XLIV, fol. 81 v°, col. 1. — [2] *Is.* XL, 3. — [3] *Marc.* I, 10. — [4] *Psalm.* LXXXVIII, 38. — [5] *Is.* LXI, 1. — [6] E cod. arm. XLIV, fol. 349 r°, col. 1. — [7] *Jer. Lam.* III, 12. — [8] *Luc.* XVIII, 34. — [9] I *Ad Corinth.* II, 8.

նորա, ժողովուրդն հայհոյէր, և որդին Ա̅յ յանձն առնոյր և պատասխանի ինչ ոչ տայր ։ Զայս երանելին Եսայի յառաջագոյն ասաց, թէ « ոչ խստանամ և ոչ ընդդէմ դառնամ ։ Զթիկունս իմ ետու ՚ի հարուածս և զծնաւտս իմ յապտակս . . . . ընդ երեսս թքանելոյ[1] » ։ Եւ ո՛վ իցէ արդեաւք սա բայց միայն Ա̅ծ որ եթուք յերկիր և արար կաւ ՚ի թքոյն և եդ ՚ի վերայ աչաց կուրին և բացան[2] · Եւ ընդ աւազակս խաչեցաւ և բեւեռեաց զմեղս մեր ընդ խաչափայտին · եւ սպան զմահ և զՍատանայ զի զմեզ ողորմութ̅բ և շնորհաւք ՚ի յարութ̅ին իւր զգեցէ ։ Զինուորքն մերկացուցին զհանդերձս նորա և ՚ի վերայ պատմուճանի նորա վիճակ արկանէին ։ Ո՛վ նոր զարմանք որ եղեն առ ս̅բ խաչն ։ Զինուորք զպատմուճան[3] նորա ոչ պատառեցին · Իսկ հերետիկոսք զորդին Ա̅յ բաժանել կամին և պատառել յերկուս · զայն որ անբաժանելին է և անքննելին Ք̅ս[4] ։ Քացախ արբուցին նմա և ղեղի դառնութ̅ե ետուն ըմպել նմա ։ Զայս երանելին Դաւիթ յառաջագոյն ասաց · « Ետուն ՚ի կերակուր ինձ ղեղի և ՚ի ծարաւի իմ արբուցին ինձ քացախ[5] » ։ Նա ետ նոցա զմանանայն, Նոքա ետուն նմա ղեղի ։ Նա ետ նոցա մեղր, Նոքա ետուն նմա քացախ ։ Եւ ՚ի վերայ խաչի կախեցին զայն որ զոչնչէ կախեաց զերկինս · որ է կեանք ամենայն կենդանեաց ։ Զայս երանելին Մովսէս յառաջագոյն ասաց թէ « տեսանիցէք զկեանս ձեր կախեալ զփայտէ առաջի աչաց ձերոց և ոչ հաւատացէք » ։ Եւ վասն այնորիկ ոչ հաւատացին, ասէին ցմիմեանս · « որ զայլս կեցոյց զինքն ոչ կարէ կեցուցանել · իջցէ այժմ ՚ի խաչէդ զի տեսցուք և հաւատասցուք նմա[6] » ։ Յերկնից էջ, ո՛վ հրէայ, և ոչ հաւատացեր նմա, թէ և ՚ի խաչէն իջեալ էր ոչ հաւատայիր ։ Գոչեաց բարձր ձայնիւ ՚ի վերայ խաչին և ասէ, « ահա ամենայն ինչ կատարեալ է[7] » ։ Եւ ապա ետ բանն Ա̅ծ, որ կամաւորութ̅բ իւրով եկն ՚ի մահ և զերկիր ամենայն շարժեաց ։ Զայս յառաջագոյն ասաց երանելին Դաւիթ և Յովէլ մարգարէ թէ « Տ̅ր ետ զձայն իւր և շարժեցաւ երկիր[8], և Տ̅ր ՚ի Սիովնէ[9] գոչեսցէ և յԵ̅մէ տացէ զձայն իւր և խռովեսցի երկիր[10] » ։ Տիգաւ խոցեցին զկողմ նորա ։ Եւ զայս յառաջագոյն Զաքարիայ մարգարէ ասաց թէ « հայեցին յոր խոցեցին[11] » ։ Նոքա խոցեցին զկեանսն, մեք արբաք զոր բաժակն և կեցաք ։

[1] *Is.* L, 5, 6. — [2] Incipiendo a verbis Isaiæ huc usque, fragmentum reperitur citatum in codice armeno LXXXV, fol. 23 v°, 24. — [3] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 349 r°, col. 2. — [4] Duæ lineæ antecedentes, paucis mutatis, reperiuntur in codice armeno LXXXV, fol. 24 r°. — [5] *Psalm.* LXVIII, 22. Cod. LXXXV, fol. 24 r°, col. 2 : Նա ետ նոց̅ մեղր · և նոք̅ ետուն նմ̅ ղեղի · Նա ետ նոց̅ մանանա և նոք̅ ետուն նմա քացախ · Եւ ՚ի ս̅բ խաչէն կախեցին զայն որ յոչնչէ կեց զգս̅ · որ է կեանք ա̅մ կենդանեաց. — [6] *Math.* XXVII, 42. — [7] *Joann.* XIX, 30. — [8] *Psalm.* XLV, 7. — [9] E codice arm. paris. XLIV, fol. 349 v°, col. 1. — [10] *Joel*, III, 16. — [11] *Zach.* XII, 10.

III

SANCTI DIONYSII ALEXANDRINI EPISCOPI[1]

[FRAGMENTUM SERMONIS]

DE RESURRECTIONE ET DIVINITATE CHRISTI.

ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ ԴԻՈՆԵՍԻՈՍԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ԱՂԵԿՍԱՆԴՐՈՒ

Յարեաւ այսօր ՚ի մեռելոց կենդանին յաւիտենից Քս ։ Եւ տեսեալ կանանց զյարութի նորա ընթացեալ պատմէին առաքելոցն ։ Զայս Եսայի մարգարէն յառաջագոյն ասաց թէ «կանայք որ դիմեալ գայք ՚ի հանդիսէ յառաջ մատիք[2]», քանզի ձեօք յառաջագոյն մեղք մտին, ձեօք յառաջագոյն մտցեն աւետիքն ։ Եւ ձեօք լիցի կեանք աշխարհի․ քանզի «ուր առաւել եղեն մեղքն առաւել եղեն շնորհքն[3]» ։ Յարեաւ ՚ի գերեզմանէն մինչև վէմն կնքեալ կայր ՚ի վերայ դրաց գերեզմանին ։ Եւ եմուտ առ աշակերտսն դրօքն փակելովք և «եկաց ՚ի մէջ նոցա և ասէ ողջոյն ընդ ձեզ[4]» ։ «Նոքա իբրև տեսին զնա զարհուրեցան[5] և նա ասէ ցնոսա մի՛ երկնչիք[6]․» և փչեաց ՚ի նոսա և ասէ առէք հոգի սբ[7] ։ Զայս յառաջագոյն Նաւում մարգարէ ասաց թէ ո՛ւրախ լեր Յուդայ ՚ի տօնս քո զի ել փչելով յերեսս քո[8] ։ Այս ուխտ արդարութեն և խորհուրդն սրբոց աւուրս և տօն հանապազ կատարի առ մեզ յազէ զղջմամբ և ընդունելութբն․ և ոչ երբէք դադարեցուցանէ մշտնջենաւորութեն զփափաքումնն․ քանզի և ոչ նուազեցուցանէ ժամանակ զդեղ յարութեն ։ Եւ ոչ իսկ թառամեցուցանէ զգեղոյն վայելչութին սովորութին ։ Այլ որպէս զարեգակն յամենայն ժամ տեսանելով յամենայն աւուր ցանկամք լուսոյ նորա․ նոյնպէս և զկիւրակէ զաւր հանապազ ընդ մեզ ունելով միշտ ցանկամք սորա պայծառութեանս, քանզի թագաւորէ ՚ի վերայ ամենայն աւուրց ։ Զի ՚ի պատմութեան արարչութեան սկզբնաւորէ և ՚ի կարգի բարեպաշտութես գլխաւորէ ։ Զայսօր արար Ած յարարածս, զայս յառաջին և յարութե ։ Յայսմաւուր ըստ առաջին արարչութե որոշեաց զխաւար ՚ի լուսոյ և, ըստ Պաւղոսի ձայնին, խափանեաց զմահ և լուսաւոր արար զկեանս և զանապականութի ՚ի ձեռն աւետարանին ։ Այնմ արարչութին որոշեաց զխաւար ՚ի լուսոյ, այսօր մեկնեաց զհաւատս յանհաւատութենէ[9] ։ Եւ որպէս ասաց փրկիչն թէ մինչ դեռ ունիք զլոյսն հաւատացէք ՚ի լոյսն զի որդիք

[1] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 396 v°, col. 2. — [2] *Is.* XXVII, 11. — [3] *Ad Rom.* V, 20. — [4] *Joann.* XX, 26. — [5] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 397 r°, col. 1. — [6] *Luc.* XXIV, 36. — [7] *Joann.* XX, 22. — [8] *Nah.* I, 15 (?). — [9] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 397 r°, col. 2.

լուսոյ եղիջիք[1]» որ և ոչ եմք խաւարային որդիք և գիշերոյ, այլ որդիք լուսոյ և տուընջեան ։

Այսօր յորում յարուցեալ Քս Նուագեաց զլոյս, յորում չարչարանք փրկչին զպտուղ իւրեանց բղխեցին · քանզի պտուղ չարչարանաց յարութիւն է · քանզի «Թէ ոչ հատն ցորենոյ յերկիր անկեալ մեռանիցի ինքն միայն կայ ապա եթէ մեռանիցի բազում արդիւնս առնէ[2]» ։ Բայց վասն զի օրս այս յաղագս չարչարանաց փրկչին պատուեալ է և ոչ այլ ինչ պարկեշտացուցանէ զօրս զայս բայց միայն Այ պատուելն փառաւոր չարչարանօքն ։ Վկայէ Դաւիթ յաղագս փրկչին ասելով ։ «Զվէմն զոր անարգեցին շինօղքն նա եղև գլուխ անկեան[3]» ։ Այս բան յայտնապէս 'ի չարչարանս Քի ասի · զի զոր անարգեցին ժողովուրդն հրէից զնա ընկալան տիեզերք ։ Եւ զոր օրինակ անկիւն երկու որ մի մի յարակցէ, այսպէս զժողովուրդս զայս և զառ 'ի հեթանոսացն յարակցեաց 'ի մի գլուխ ։ Այսինքն հաւատով 'ի մի յարմարումն ժողովեաց ։ Ուստի առաքեալ ասէ, «Քս է խաղաղութիւն մեր, արար զերկոսին մի[4]» ։ «'Ի Տէ եղև և է սքանչելի յաչս մեր[5]» ։ Ապա 'ի վերայ[6] եած արագապէս ։ «Այսօր է զոր արար Տր, եկայք ցնծասցուք և ուրախասցուք 'ի սմա[7]» ։ Տեսանես զի չարչարանօք զօրն Թարգմանեաց · և Թարգմանութիւն տնտեսութե աւուրս եցոյց · իսկ այսուհետեւ մեք եմք որդիք լուսոյ և որդիք յարութե ։ Քանզի փայլեաց աստ տրունական օրս ցուցանելով յինքեան զարեգակն զՔս ։ Վասն որոյ ասէ մարգարէն, «Թէ ծագեսցի ձեզ երկիւղածաց անուան իմոյ արեգակն արդարութե[8]» ։ Նա արեգակն արդարութե զերկնայինսն և զերկրայինս առ հասարակ լուսաւորէ ։ Քանզի ծագեաց 'ի մեռելոց փրկիչն այսօր, արար զսա արդար և Թագաւորական օր · սկզբնաւորեալ 'ի կարգի բարեպաշտութես առաջին և 'ի սկզբան արարչութե ։ Քանզի սա ունի զճառագայթս ածային բանիցն որ խօսեցաւն 'ի ձեռն մարգարէիցն, և 'ի ձեռն առաքելոցն քարոզեցաւ ։

IV

SANCTI DIONYSII ALEXANDRINI EPISCOPI EXCERPTUM [9].

ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ ԴԻՈՆԷՍԻՈՍԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ԱՂԵԿՍԱՆԴՐՈՒ·

«Եւ հան զաշակերտսն մինչև 'ի Բեթանիա և ամբարձեալ զձեռս իւր օրհնեաց զնոսա և ընդ օրհնելն վերացաւ յերկինս[10]» ։ Զայս կանխաւ զու֊

[1] *Joann.* XII, 36. — [2] *Ibid.* 24. — [3] *Psalm.* CXVII, 22. — [4] *Ad Ephes.* II, 14. — [5] *Psalm.* CXVII, 23. — [6] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 397 v°, col. 1. — [7] *Psalm.* CXVII, 24. — [8] *Malach.* IV, 2. — [9] E codice armeno parisiensi XLIV, fol. 432 r°, col. 2. — [10] *Luc.* XXIV, 50, 51.

շարժեաց երանելին Դաւիթ, «Թէ համբարձաւ Ած օրհնութբ և Տր մեր ձայնիւ փողոյ[1]»։ Յորժամ օրհնէին զօրք վերինք և ասէին ցզօրսն որ 'ի վերոյ քան զին-քեանս էին «համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր 'ի վեր[2]»։ Նա ոչ ասաց թէ բացէք · քանզի որ բանայն զանդրէն խնդրէ դնել ։ Իսկ որ համբառնայ զդնելն ոչ խնդրէ այլ զամենայն ոք ընդունի ։ Օր «մտցէ, ասէ, թագաւոր փառաց[3]» · և ո՛վ է սա թագաւոր փառաց բայց եթէ որ յառաջագոյն ընդ Հօր էր և այժմ արտաքոյ մնանէ առ նա որ ոչ էջ և յաշխարհէ ոչ մեկնեցաւ, որ ել և նստաւ ընդ աջմէ Այ Հօր ։ Նա զայս երանելին Դաւիթ յառաջագոյն ասաց · թէ «ասաց Տր ցՏր իմ նիստ ընդ աջմէ իմմէ մինչև եդից զթշնամինս քո պատու-անդան ոտից քոց[4]» ։ Այլ Հայր և Որդի և սբ Հոգին մի բնութիւն են և մի կամք երից անձանց · և միով երկրպագութբ խոստովանիմք զերկրպագութի անձութեն · հարթ հաւասար, հասարակ անբաժանելի միաւորութբ · որում փառք յաւիտեանս ։ Ամէն ։

V

EJUSDEM (DIONYSII ALEXANDRINI EXCERPTUM).

ՆՈՐԻՆ[5]·

Չէ մարդ որ խաչեցաւ · այլ սբ միածինն Բանն և որդին Հօր ։ Տես զի զբանն ասաց կխլ զխչէն՝ և ոչ[6] սոսկ մրդ ։

[1] *Psalm.* XLVI, 6. — [2] *Ibid.* XXIII, 7. — [3] *Ibid.* XXIII, 7. — [4] *Ibid.* CIX, 1. — [5] E codice arm. paris. LXXXV, fol. 24 r°. — [6] *Ibid.* fol. 24 v°.

XV

DE CONDEMNATIONE PAULI SAMOSATENI

QUÆ SYRIACE SUPERSUNT FRAGMENTA.

I

ܕܣܘܢܗܕܘܣ ܩܕܝܫܬܐ

ܗܘ̇ ܕܚܒܠ ܠܡܪܩܝܘܢ ܕܗܘܐ ܡܫܡܫܢܐ܆ ܡܢ ܐܟܚܕܐ ܐܫܬܘܕܝܘ.

ܕܠܗ ܐܝܟ ܕܒܢܒܝ̈ܐ ܐܒܘܗ ܗܘ ܡܠܐܟܐ ܘܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗܐ:

ܐܠܐ ܐܘܣܝܐܝܬ ܐܠܗܐ ܒܒܣܪܐ ܕܡܢܗ ܝܘܠܕܬܗ.[1]

ܗܢܐ ܕܝܢ܆ ܠܐ ܡܫܬܡܥ ܩܢܘܢܐ ܠܐܟܠܗܐ ܘܡܬܝܐܒ. ܐܠܐ ܗܢܘܢ ܡܢ ܐܠܗܘܬܗ ܒܫܡܝܐ ܕܢܚܬ ܠܒܪ ܡܢ ܫܡܝܐ܆ ܘܐܝܬܝܐ ܐܠܗܐ ܡܬܘܡܝ. ܗܢܐ ܕܝܢ ܡܫܝܚܐ܆ ܗܘ ܟܢܝ ܕܝܠܗ ܐܠܐ ܐܘܣܝܐܝܬ ܠܒܪܢܫܐ ܗܘ ܕܡܢ ܡܪܝܡ܀

II

ܘܒܬܪ ܐܚܪܢܝܬܐ.

ܠܝ ܕܝܢ ܒܪܐ ܐܠܗܐ ܕܐܠܗܐ ܡܫܘܚ ܡܫܝܚܐ: ܒܪܐ ܕܝܢ ܘܡܫܝܚܐ: ܐܚܪܢܐ ܡܢ ܡܫܝܚܐ: ܐܚܪܢܐ ܕܝܢ ܡܫܘܚ ܡܫܝܚܐ܆ ܐܝܟ ܒܢܝ̈ܐ ܦܫܝܛܝ. ܐܦ ܕܝܢ ܠܡܫܬܘܕܝܘ. ܕܗܘܐ ܒܝ ܠܡܫܝܚ ܣܓܝ̈ܐܐ. ܒܡܫܡܫ ܟܠܗܘܢ ܡܬܢܣܝܐ. ܡܢ ܐܝܟ ܕܡܫܟܚܝܢ ܪܫܐ.

III

ܘܒܬܪ ܐܚܪܢܝܬܐ[2]܀

ܒܡܠܟܝ ܘܡܬܬܩܢܐ ܕܝܢ ܗܢܐ ܒܫܘܒܫ ܩܕܝܫܬܐ ܠܣܢܘܕܘܣ ܡܢ ܠܘܬ ܩܢ̈ܐ ܘܩܕܡܢܗ ܕܐܠܗܘܬܗ܆ ܡܢ ܠܣܘܦܐ ܕܡܠܬܐ܆ ܘܡܢ ܦܓܪܐ ܗܘ ܕܡܢ ܫܡܝܐ ܐܠܗܐ ܠܐܠܗܘܬܐ ܕܝܘܠܕܬܗ

---

[1] Epistolæ encyclicæ synodi Antiochenæ fragmentum hoc reperitur in codice additionali syriaco Musæi Britannici 12155, fol. 111 v°, col. 1, 2. — [2] In eodem codice 12155, fol. 111 v°, col. 2, reperitur istud fragmentum.

ܡܫܝܚܐ: ܚܕ ܗܘܝܘ ܓܝܪ ܗܢܘ ܐܠܗܐ ܘܒܪܢܫܐ. ܡܬܝܕܥ ܕܝܢ ܒܗܝ ܗܕܐ: ܕܒܟܠܗܝܢ ܕܡܢ ܦܘܠܐ
ܡܫܡܫܢܝܬܐ ܒܫܘܠܡܝܢ ܒܪܢܫܐ ܐܠܗܘܬܗ ܘܒܝܬܐ ܒܫܘܠܡܐ: ܕܒܫܘܠܡܐ ܐܠܗܘܬܗ ܗܘ ܕܡܢ ܩܕܡ
ܥܠܡܐ ܗܘܝܘ ܚܕ ܡܫܝܚܐ.

ܗܕܐ ܘܥܠܗ ܗܘܐ ܐܠܗܘܬܗ. ܗܘ ܕܡܫܡܫܢܘܬܗ ܡܢ ܩܘܕܫܐ ܕܒܟܠ. ܗܘ ܕܡܢ ܒܬܠܬ ܟܝܢܝܢ
ܡܬܝܠܕ ܗܘܐ ܕܢܫܩܘܢ. ܚܕ ܗܘܝܘ ܕܒܫܘܠܡܐ ܐܝܟ ܗܘ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܐܪܡܝܐ. ܘܐܝܟ ܕܫܡܥܢ ܡܢ
ܡܫܝܚܐ ܡܢ ܟܪܣܐ. ܗܕܐ ܕܝܢ ܡܢ ܐܠܗܐ ܐܬܝܠܕ. ܗܘܐ ܟܠܗ. ܡܛܠ ܕܐܦ ܗܘܬܐ. ܚܕ
ܦܪܨܘܦܐ ܕܗܢܘ ܕܝܠܗ. ܕܐܠܗܐ ܕܝܠܗ [1] ܡܫܝܚܐ ܐܠܗܐ ܗܘ. ܒܗܘ ܓܝܪ ܕܐܠܗܘܬܐ
ܐܠܗܐ ܕܗܠܝܢ. ܘܒܗܘ ܫܡܗ ܡܫܝܚܐ. ܗܘ ܕܐܬܝܠܕ ܡܢ ܗܠܝܢ ܘܡܢ ܦܓܪܐ ܕܡܢ ܡܪܝܡ ܗܘܐ.

IV

✠ ܘܕܝܠܗ ܡܐܡܪܐ [2] ✠

ܗܘܐ ܕܝܢ ܒܗ ܒܟܝܢܐ ܗܠܝܢ ܕܣܘܪܝܐ. ܕܫܡܥܝܢ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܒܟܬܒܐ ܘܒܗܘܢ ܡܫܝܚܐ. ܗܘ
ܕܗܘܐ ܘܗܘܐ ܘܥܬܝܕ ܘܥܬܝܕ. ܐܝܟ ܡܐܡܪܗ ܕܝܠܗ ܒܥܠܡ ܘܠܥܠܡ ܐܡܪ. ܦܪܘܩ ܓܝܪ ܡܫܝܚܐ
ܒܗ ܒܚܠܐ: ܕܒܟܠܗ ܒܪܢܫܐ ܗܘܐ.

V

✠ ܘܕܝܠܗ ܐܚܪܢܝܬܐ [3] ✠

ܐܫܬܘܕܝ ܡܢ ܡܫܝܚܐ. ܕܒܠܐ ܫܘܝܘ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ. ܡܫܡܥܘ ܕܝܢ ܐܠܗܘܬܐ ܐܝܟ ܐܠܗܐ.
ܠܐ. ܟܠܗ. ܒܢܘ. ܕܝܢܘ. ܐܬܝܠܕ ܡܢ ܡܣܬܒܪܢܘܬܐ. ܡܫܡܠܝܐ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ ܡܛܠ ܦܓܪܐ:
ܒܗܕܐ ܕܝܢ ܕܐܬܝܢ. ܠܐܠܗܐ ܕܫܠܝܛ ܡܛܠ ܚܫܘܫܐ: ܦܓܪܐ ܐܚܝܕܐ ܗܘ ܕܢܩܒܠ. ܗܘ
ܕܡܟܝܟܘ ܒܚܝܠܐ.

VI

✠ ܡܢ ܐܓܪܬܐ ܐܢܩܘܩܠܝܩܝ [4] ܕܣܘܢܗܕܘܣ [5] ܗܝ ܕܗܘܬ ܒܐܢܛܝܘܟܝܐ ܡܕܝܢܬܐ ✠

ܒܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܡܫܡܠܝܘܬܐ: ܐܚܪܢܝܬ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܒܫܘܠܡܐ ܐܬܝܗܒܬ ܘܒܗ ܒܠܘܚܕܗ.

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12155, fol. 112 r°, col. 1. — [2] *Ibid.* col. 1. — [3] *Ibid.* col. 1. — [4] Hoc fragmentum epistolæ encyclicæ synodi Antiochenæ exstat in codice additionali 12155, fol. 32 v°, col. 2 = A, et in cod. addit. 12154, fol. 18 r° = B. — [5] A ܣܘܢܗܕܘܣ.

VII

✠ ܕܡܢܘ[1] ܕܝܢ ܕܡܢܘ[2] ✠

ܕܗܘܦܘܠܘܛܘܣ[3] ܡܢ ܗܘܡܝܠܝܬܐ ܕܡܢܘ.

ܡܢ ܕܪܫܐ ܕܥܒܕ ܡܠܟܝܘܢ ܩܫܝܫܐ ܒܡܫܡܫܢܘܬܗ ܠܘܩܒܠ ܦܘܠܐ ✠

ܠܐ ܡܬܘܡܘ ܕܫܪܘܪ ܗܘܝܐ ܐܝܟ ܒܡܫܝܚܘܬܗ[4]. ܕܡܛܠ ܒܗܘܕܝܐ ܕܝ ܠܐ ܡܬܚܫܒ. ܠܐ ܫܘܝܐ ܗܘܐ ܠܗ ܙܘܥܐ ܕܚܝܠܐ. ܙܘܥܐ ܓܝܪ ܡܛܠ ܢܦܫ. ܘܠܐ ܐܝܬܘܗܝ ܢܡܘܣܐ ܗܘܐ ܗܘܐ. ܐܠܐ ܡܛܠ ܕܡܬܝܚܕ ܗܘܐ ܐܠܗܐ ܠܒܪܢܫܐ ܐܢܫܝܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܠܗ ܠܚܕܝܢ ܗܘܘ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܦ ܡܫܡܠܐ ܗܘܐ ܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܡܬܚܒܠܐ ܕܐܝܬܝܗ ܐܢܫܝܘܬܐ ܕܠܗܘܬܗ ✠

VIII

ܕܦܘܠܐ ܫܡܫܛܝܐ.

ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܐܡܪ ܠܘܩܒܠ ܡܠܟܝܘܢ ܐܪܬܕܘܟܣܐ.

ܕܐܝܟ ܕܡܢ ܫܪܒܬܐ ܕܫܘܒܘܕܘܟܘܣ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܐܝܬܘܗܝ.

ܡܫܬܡܠܐ ܗܘܐ ܠܡܬܘ[5] ✠

ܫܘܚ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܡܢ ܕܘܝܕ ܐܬܝܠܕ ܠܡܫܝܚܐ. ܡܢ ܗܘܐ. ܠܡܬܘ ܡܠܐܟܐ: ܒܪܐ ܡܫܝܚܐ: ܐܡܪ ܓܝܪ ܕܐܬܓܠܝ ܫܘܚ ܡܫܝܚܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܕܝܠܗ. ܗܘ ܕܫܡܥ ܗܘ ܡܫܡܫ ܗܠܝܢ ܡܫܝܚܐ. ܗܘ ܕܐܬܝܠܕ ܘܝܠܕ ܠܡܫܝܚܐ: ܗܘ ܕܡܢ ܩܕܡ ܡܢ ܟܠ ܡܬܠܐ. ܠܐ ܓܝܪ ܗܘ ܠܡܫܝܚܘ ܠܗܘ ܕܡܢ ܩܕܡ ܠܥܠܡܐ. ܡܢ ܗܘܐ ܕܐܬܝܠܕ ܒܣܪܐ ܕܩܘܡܬܐ. ܡܫܝܚܐ ܐܦ ܓܝܪ ܘܐܠܗܐ ܟܢܝܐ ܐܦ ܓܝܪ. ܡܫܝܚܐ ܐܦ ܕܐܠܗܐ ܡܫܝܚܐ ܐܡܪ.

[1] Hoc fragmentum exstat in codice addit. 12155, fol. 33 r°, col. 1 = A, et in addit. 12154, fol. 18 r° = B. — [2] A, semel tantum ܕܡܢܘ. — [3] A ܗܦܘܠܘܛܘܣ. — [4] B ܒܡܫܝܚܘܬܗ loco ܒܡܫܝܚܘܬܐ. — [5] Hoc Malchionis, presbyteri orthodoxi, fragmentum disceptationis cum Paulo Samosateno superest in Musæi Britannici codicibus addit. 12155, fol. 111 v°, col. 1 = A, et additionali 14538, fol. 100 v° = B. Unica varians in eo est quod B ad marginem præbet signa quibus, apud Syros, citationes indicari solent.

IX

ܡܢ ܗܘܡܘܠܘܓܝܐ ܕܡܪܝ ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ ܗܘ ܕܟܬܒ ܠܦܘܠܐ ܫܡܝܫܛܝܐ[1].

ܡܢ ܕܪܫܐ ܕܟܬܒ ܠܘܩܒܠܗ ܢܦܫܐ ܠܘܩܒܠ ܦܘܠܐ.

ܦܘܠܐ ܐܡܪ. ܡܠܬܐ ܕܗܘܬ ܡܬܚܙܝܐ ܠܐ ܡܪܐ. ܕܠܐ ܢܚܘܒ ܐܡܪܗ.

ܠܘܩܒܠܗ. ܠܐ ܐܬܐܡܪ. ܡܠܬܐ ܦܪܝܫܐ.

ܦܘܠܐ. ܚܕ ܕܐܬܐܡܪ ܘܐܬܦܠܓ.

ܠܘܩܒܠܗ. ܡܬܚܙܝܐ ܠܐ ܡܠܐ ܐܠܐ ܕܐܘܬܐ ܗܝܟܠܐ. ܕܠܐ ܐܬܐܡܪ ܕܐܬܚܙܝ ܐܠܗܘܬܐ ܒܦܪܨܘܦܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ.

X

ܠܗ ܗܘ ܕܥܡ ܦܪܨܘܦܐ ܡܬܚܙܝܐ ܐܠܗܘܬܗ ܡܫܝܚܐ[2]. ܡܢ ܣܢܗܕܘܣ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܕܐܬܟܢܫܬ ܥܠܝܗ ܕܐܬܦܠܓܬ ܒܦܪܨܘܦܐ. ܥܠ ܦܘܠܐ ܫܡܝܫܛܝܐ. ܕܐܬܟܢܫܘ ܗܘܘ ܒܢ̈ܘܗܝ[3]. ܕܐܝܬܘܗܝ ܦܪܨܘܦܐ. ܘܦܪܨܘܦܘܬ[4] ܕܠܐܠܗܘܬܐ. ܐܠܐ ܗܘܐ ܒܪܗ ܕܡܢ ܡܪܝܡ ܒܬܘܠܬܐ ܀

ܡܫܝܚܐ ܕܡܢ[5] ܚܕ ܡܫܝܚܐ: ܗܘ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܘܐܒܐ: ܩܕܡ ܥܠܡܐ ܡܢ ܒܪܘܟ ܐܒܐ: ܒܪܢܫܐ ܕܝܢ ܕܐܬܝܠܕ ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ ܒܚܪܬ ܙܒܢܐ. ܚܕ ܦܪܨܘܦܐ ܡܬܚܙܝܐ ܐܠܗܘܬܐ. ܡܢ ܐܠܗܘܬܐ ܡܫܝܚܝܬܐ ܦܫܝܛܐ ܐܢܫܐ.

---

[1] Hoc fragmentum exstat in cod. addit. 12155, fol. 174 v°, col. 1. — [2] Hoc fragmentum symboli synodi Antiochenæ superest in duobus Musæi Britannici codicibus, in addit. 12154, fol. 27 r°, = A, et in 14533, fol. 25 v°, col. 1 = B. — [3] A ܒܢ̈ܘܗܝ. — [4] A ܕܦܪܨܘܦܐ; B ܕܦܪܨܘܦܘܬ. — [5] A ܡܫܝܚܐ ܕܡܢ.

XVI

SANCTI PETRI ARCHIEPISCOPI ALEXANDRINI

QUÆ SYRIACE ET ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA.

1°

SANCTI PETRI ALEXANDRINI, EPISCOPI ET MARTYRIS,

QUÆ SYRIACE SUPERSUNT FRAGMENTA.

I

SANCTI PETRI ALEXANDRINI

EX LIBRO SEU HOMILIA DE DEITATE [1].

A

ܕܦܛܪܐ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܘܣܗܕܐ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܐܠܗܘܬܐ[2].

ܡܛܠ ܕܫܪܝܪܐܝܬ ܛܝܒܘܬܐ[3] ܘܫܪܪܐ ܒܝܕ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܗܘܬ. ܗܟܢ ܘܒܛܝܒܘܬܐ[4] ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܐܝܟ ܫܠܝܚܘܬܐ ܡܫܝܚܐ[5]. ܘܗܕܐ ܐܡܪ. ܠܘ ܡܢܢ. ܐܠܐ ܡܢ ܡܘܗܒܬܐ[6] ܗܝ ܕܐܠܗܐ. ܠܘ ܡܢ ܥܒ̈ܕܐ. ܥܠ ܕܠܐ[7] ܢܫܬܒܗܪ. ܒܨܒܝܢܗ[8] ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܡܠܬܐ ܗܘܐ ܒܣܪܐ: ܘܒܐܣܟܡܐ[9] ܐܫܬܟܚ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ[10]. ܠܐ ܐܪܚܩ ܡܢ ܐܠܗܘܬܐ[11]. ܠܘ ܓܝܪ ܡܛܠ[12] ܕܡܫܬܚܠܦܘܬܗ ܢܬܪܚܩ ܡܢ ܚܝܠܗ ܐܘ ܡܢ ܥܘܬܪܗ: ܐܬܡܣܟܢ[13] ܟܕ ܥܬܝܪܐ ܗܘ ܗܘܐ ܗܘܐ: ܐܠܐ ܕܢܥܬܪܟܠ ܡܘܡܬܐ[14] ܚܟܝܡܐ[15] ܚܝ̈ܠܐ: ܚܝܒܐ ܚܟܡ ܥܒ̈ܕܐ: ܕܐܦ ܢܦܩ[16] ܠܐܠܗܐ. ܕܡܫܝܚ ܡܢ ܒܣܒܪܐ[17]: ܚܝܐ ܕܝܢ ܒܪܘܚܐ[18].

[1] Hæc fragmenta sibi succedere videntur sequenti ordine, ex codice addit. 14529, in quo tria priora exstant. Ibi enim post primum et secundum legitur: ܘܒܬܪܗ ܐܚܪܢܝܬܐ. — [2] Hoc fragmentum libri vel homiliæ de Deitate exstat in Musæi Britannici cod. addit. 12157, fol. 202 v°, col. 2 = A, et in addit. 14529, fol. 3 r°, col. 2 = B. In hoc posteriori codice hic est titulus: ܕܣܗܕܐ ܡܢ ܦܛܪܘܣ ܕܐܦܣܩܘܦܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܘܣܗܕܐ ܐܦܣܩܘܦܐ ܘܣܗܕܐ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܐܠܗܘܬܐ, ex quo sequi videtur testimonium adduci ex Actis synodi Ephesinæ. — [3] B ܡܛܠ ܕܐܦ ܛܝܒܘܬܐ. — [4] B ܗܟܢ ܒܛܝܒܘܬܐ ܐܬܦܪܩܢ. — [5] B ܐܝܟ ܡܠܬܗ ܕܡܫܝܚܐ. — [6] A ܐܠܐ ܡܘܗܒܬܐ. — [7] B ܥܒ̈ܕܐ ܕܠܐ ܐܢܫ. — [8] A ܒܨܒܝܢܐ; B ܕܐܠܗܐ ܐܒܐ ܡܠܬܐ ܒܣܪܐ ܗܘܐ. — [9] A ܒܐܣܟܡܐ. — [10] B ܒܪܐܢܫܐ. — [11] B ܠܐ ܢܦܩ ܡܢ ܐܠܗܘܬܗ. — [12] B ܡܛܠ ܕܢܦܠ ܥܠܘܗܝ. — [13] B ܡܢ ܡܫܬܡܫܢܘܬܗ ܗܘܬ ܗܕܐ ܕܐܬܡܣܟܢ. — [14] B ܡܢ ܐܠܗܘܬܗ ܥܬܝܪܐ ܐܠܐ ܡܛܠ ܕܢܥܬܪܟܠ ܡܘܡܬܐ. — [15] B ܚܟܝܡܐ ܕܐܠܗܐ. — [16] B ܐܝܟ ܢܦܩ. — [17] B ܒܣܒܪܐ. — [18] B ܒܪܘܚ. In nullo codice textus sacræ Scripturæ conformis est Textui Simplici. Cfr *Ad Ephesios*, II, 9.

B

܀ ܡܠܬܐ ܐܚܪܢܝܬܐ ܀

ܕܩܕܝܫܐ ܦܛܪܘܣ ܪܫܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ

ܘܣܗܕܐ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܐܠܗܘܬܐ[1].

ܘܥܠ ܗܢܐ ܐܦ ܗܘ ܕܡܫܒܚ ܦܘܠܘܣ ܐܡܪ ܕܒܣܪܐ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ. ܡܢܝܚ ܗܘ ܕܢܚܬ ܡܢ ܒܣܪܐ ܒܣܪܐ ܗܘܐ. ܘܣܗܕ ܕܐܦ ܡܢܝܢ ܒܒܣܪܐ ܒܗܢܘܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܢܦܩ. ܕܚܕ ܗܘܝܘ ܒܪ ܗܘ ܐܬܝܠܕ ܐܠܐ ܠܐ ܗܘܐ ܚܕܐ ܘܚܕܐ ܝܫܘܥ. ܒܡܕܢܚܐ ܓܝܪ ܐܡܪܝܢ ܚܕ ܕܝܠܗ ܗܘ ܝܫܘܥ. ܒܡܘܠܕܗ ܚܕ ܕܡܕܢܚܐ ܕܝܫܘܥ ܝܠܝܕܘܗܝ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܝܫܘܥ ܝܠܝܕܘܗܝ ܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܕܐܦ ܒܡܟܬܒܢܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܬܝܠܕ ܗܘ ܒܗ ܗܘ ܝܫܘܥ ܐܢܫܐ.

C

܀ ܡܠܬܐ ܐܚܪܢܝܬܐ[2] ܀

ܗܘ ܕܝܢ ܐܠܗܐ ܡܠܬܐ[3]. ܒܪܚܡܘܗܝ ܕܝܠܗ ܒܝܕ ܒܣܪܐ: ܒܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܕܡܬܝܕܥ ܡܢ ܟܠܢ ܒܝܫܘܥ[4]: ܗܘܐ ܒܒܣܪܐ ܒܡܕܒܪܢܘܬܐ[5] ܕܒܪܢܫܐ: ܟܕ ܠܐ ܐܫܬܢܝ ܡܢ ܡܕܡ ܕܐܝܬܘܗܝ ܐܝܟ ܐܠܗܐ ܘܡܬܚܙܐ[6] ܕܒܣܪܐ. ܐܝܟ ܡܢ ܒܣܪܐ ܗܘ ܐܬܚܙܝ ܠܗ ܐܝܟ ܐܠܗܐ. ܟܕ ܐܝܟ[7] ܕܠܐ ܒܡܠܬܐ.

ܒܗ ܒܗܝ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܐܝܬ[8] ܒܒܣܪܐ ܀

D

ܕܩܕܝܫܐ ܦܛܪܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪ̈ܝܐ

ܘܣܗܕܐ ܡܢ ܡܠܬܐ ܕܥܠ ܐܠܗܘܬܐ[9].

ܘܥܠ ܗܢܐ ܐܦ ܗܘ ܕܡܫܒܚ ܒܐܘܢܓܠܝܘܢ: ܢܦܩ ܐܠܗܐ ܒܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܒܣܪܐ. ܒܪ ܐܠܗܐ ܡܫܝܚܐ ܘܢܦܩ ܡܢܗ.

¹ Secundum fragmentum ejusdem homiliæ exstat in cod. addit. 12156, fol. 1 v°, col. 3, et in addit. 14529, fol. 3 r°, col. 2. — ² Tertium fragmentum reperitur in Musæi Britannici codicibus addit. 12155, fol. 33 v°, col. 1 = A; addit. 14529, fol. 3 v°, col. 1 = B; addit. 14532, fol. 10 v°, col. 1-2 = C; addit. 14533, fol. 2 r°, col. 1 = D. In C et D textus idem est ac in A. — ³ B ܡܠܬܐ ܕܝܢ ܐܠܗܐ. — ⁴ B ܒܪܚܡܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܕܡܬܝܕܥ ܡܢ ܟܠܢ ܒܝܫܘܥ. — ⁵ B ܒܡܕܒܪܢܘܬܐ. — ⁶ B ܠܐ ܐܫܬܢܝ ܡܢ ܡܕܡ ܕܐܝܬܘܗܝ ܐܘ ܡܬܚܙܐ ܒܒܣܪܐ. — ⁷ B ܟܕ ܐܝܟ ܒܣܪܐ ܡܢ ܒܣܪܐ. — ⁸ B ܕܐܝܬ ܒܒܣܪܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܒܗ. — ⁹ Hoc fragmentum ejusdem homiliæ superest in uno tantum codice additionali Musæi Britannici 12154, fol. 8 v°.

II

SANCTI PETRI ALEXANDRINI

EX HOMILIA DE RESURRECTIONE.

A

ܕܦܛܪܘ ܕܝܢ ܕܦܛܪܘ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܩܝܡܬܐ[1].

ܒܝܘܡܝ ܐܦ ܐܘܣܛܟܣܝܣ[2] ܡܬܚܙܐ ܕܝܢ ܐܡܪ. ܕܡܠܬܐ ܗܘܬ ܒܣܪܐ ܘܐܬܚܝܒ ܒܢ. ܗܕܐ ܕܝܢ ܡܬܚܙܝܐ[3] ܗܝ ܕܡܢ ܒܬ ܡܠܐܟܐ[4] ܥܠ ܡܬܚܡܢܘܬܗ ܕܚܝܘܬܐ. ܒܝܢ ܐܡܪ[5]. ܡܛܠ ܕܒܗ ܡܬܬܚܡ ܠܐܠܗܘܬܐ[6] ܡܢܗ ܒܚܕܗܘ. ܗܘ ܕܗܘ ܕܡܢܗ ܒܚܕܗܘ[7] ܗܘܐ ܐܦ ܒܚܝܘܬܗ ܕܒܪܢܫܐ: ܒܚܕ ܗܘ ܕܐܠܗܐ ܡܠܬܐ ܒܚܕܗܘ[8]. ܡܬܝܕܥ ܕܝܢ ܒܗܘܢ ܕܡܬܬܚܡܝܢ[9] ܒܡܬܬܚܡܢܘܬܐ ܗܘܬ ܒܣܪܐ ܐܝܟ ܕܬܚܡܐ. ܕܢܦܫܐ ܕܦܓܪܐ ܠܐܠܐ ܒܚܕܗܘ. ܘܡܫܬܡܠܝܐ ܡܬܬܚܡܢܘܬܐ[10] ܠܗ ܒܚܕܗܘ. ܡܛܠ ܗܕܐ ܗܘܐ[11] ܕܡܬܚܡܐ ܡܬܚܙܐ[12] ܘܝܕܥܐ ܡܬܚܙܝܐ ܒܗ ܕܐܠܗܐ[13].

B

ܕܦܛܪܘ ܕܝܢ ܕܦܛܪܘ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܩܝܡܬܐ[14].

ܗܘ ܕܐܬܟܠܝ ܦܛܪܘܣ ܡܢ ܒܬܪ ܡܟܣܐ.

ܒܝܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܩܝܡܬܐ ܕܦܓܪܐ ܕܗܘܐ ܒܚܕ ܒܫܒܐ ܗܘ ܕܡܢ ܐܪܒܥܐ.

ܘܐܦ ܗܟܢܐ[15] ܡܬܚܙܝܐ ܕܗܘܐ ܡܢ ܦܓܪܐ: ܒܝܢ ܕܐܡܪ ܡܬܚܡܢܐ ܡܬܚܡܢܘܬܐ[16]. ܗܟܢܐ ܐܠܗܐ ܡܬܚܡܢܐ ܒܣܪܐ ܕܐܢܫܐ: ܐܝܟܢܐ ܕܐܦ ܕܢܚܙܘܢ ܡܢ ܒܗ[17] ܡܬܚܙܝܐ ܢܦܫܗ. ܒܝܢ ܡܬܚܡܢܐ ܗܝ ܕܐܦ ܦܓܪܐ ܡܬܚܙܝܐ: ܐܦ ܗܘ ܠܐ ܡܬܚܙܝܢܘܬܐ ܒܒܣܪܐ ܒܡܬܚܡܢܘܬܐ. ܘܒܝܢ ܡܬܚܙܝܢ ܒܢܦܫܐ: ܠܓܒܐ ܡܬܚܙܐ ܐܝܟ ܕܦܓܪܐ ܢܦܫܗ.

[1] Hujus homiliæ de Resurrectione fragmentum exstat in codicibus Musæi Britannici addit. 12156, fol. 1 v°, col. 3 = A, et addit. 14529, fol. 3 r°, col. 2 = B. — [2] B [illegible]. — [3] A [illegible]; A [illegible]. — [4] B [illegible]. — [5] B [illegible]. — [6] B [illegible]. — [7] A omittit [illegible]. — [8] B [illegible]. — [9] A, fol. 2 r°, col. 1; B [illegible]. — [10] B [illegible]. — [11] A [illegible]. — [12] B omittit [illegible]. — [13] A [illegible]. — [14] Novum hoc fragmentum homiliæ ejusdem de Resurrectione reperitur in Musæi Britannici cod. addit. 17214, fol. 78 v°, col. 2 = A; addit. 14538, fol. 20 r° = B, sub titulo : [illegible], et in addit. 17191, fol. 9 r° = C, sub titulo : [illegible]. — [15] B [illegible]. — [16] C [illegible]. — [17] A, fol. 79 r°, col. 1.

C

܀ ܘܬܘܒ ܐܚܪܢܝܬܐ[1] ܀

[ܒܗ] ܐܚܪܢܝܬܐ ܗܘܟܢܐ [ܠܗܘ]ܐ ܡܫܡܗܬܐ. ܡܛܠ ܗܘ ܕܐܝܟ ܐܠܐ ܐܢ ܒܕܡܘܬܐ ܕܒܘܟܪܐ ܗܘ ܕܗܘܐ ܕܡܢ ܟܠܗ ܡܬܠܐ. ܒܝܕܗܘܢ... ܕܐܝܟܢ ܕܡܬܚܙܐ... ܕܕܡܝܢ ܠܗ ܗܘܝܢ. ܚܙܝܢ ܠܗ ܐܝܟ ܡܐ ܕܐܬܝܗܘܢ[2]. ܗܢܘ ܕܐܦ ܒܡܘܙܢܐ ܕܒܢܝܬܗ ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܐܬܚܙܝ. ܒܗ ܐܡܪ ܐܠܗܐ ܕܢܥܒܕ ܒܪܢܫܐ ܒܨܠܡܢ ܘܒܕܡܘܬܢ[3]. ܡܛܠ ܕܐܝܬܘܗܝ ܘܗܘܐ ܒܪܐ ܡܠܐ ܡܬܩܪܝܐ ܒܗܘܢ ܘܒܕܡܘܬܐ ܕܨܠܡܐ ܕܗܘܝܢ ܕܕܡܝܢ. ܐܝܟܢܐ ܕܢܗܘܘܢ ܕܨܠܡܐ ܡܫܝܚܐ. ܒܠܚܘܕ ܗܘܝܢ ܕܡܬܡܫܚܝܢ ܒܡܐܬܝܬܗ[4]. ܐܢ ܕܝܢ ܒܕܡܘܬܐ ܕܨܠܡܐ ܕܗܘܝܢ ܕܕܡܝܢ ܡܢܗܝܢ ܡܬܠܐ: ܡܛܠ[5] ܗܘ ܕܗܘܝܢ ܗܠܝܢ ܦܓܪܐ ܕܒܫܪܐ ܡܬܚܙܝܢ ܒܗ ܡܫܬܥܠܝܢ ܒܟܠܗܘܢ ܘܡܬܚܫܒܘܢ[6]. ܐܝܟܢܐ ܕܐܦ ܗܘ ܡܪܢ ܡܢ ܡܕܡ[7] ܡܢ. ܘܟܕ ܡܬܚܙܐ ܗܘܐ ܢܦܫܗ ܕܒܦܓܪܐ ܐܬܚܙܝ: ܟܠܐ ܦܓ ܡܢܗܘܢ[8] ܠܬܠܡܝܕܐ ܐܡܪ. ܕܡܫܘܚܘ ܚܙܘ. ܕܪܘܚܐ ܒܣܪܐ ܘܓܪܡܐ ܠܝܬ ܠܗ ܐܝܟ ܡܐ ܕܚܙܝܬܘܢ ܐܝܬ ܠܝ[9]. ܒܗܠ ܠܐܘܡܢܐ ܕܝܢ ܕܡܬܒܝܠܐ. ܐܠܐ ܕܒܗܘ ܒܟܠܐ ܚܙܘ ܠܐܬܪܐ. ܘܐܬܐ ܐܬܚܝܝ[10] ܘܐܘܡܢܐ ܒܕܡܘܢ[11]. ܘܠܐ ܠܗܘܐ ܠܐ ܡܗܝܡܢܐ ܐܠܐ ܡܗܝܡܢܐ ܀

D

܀ ܘܬܘܒ ܐܚܪ̈ܬܐ[12] ܀

ܡܛܠ ܗܢܐ ܒܗ ܚܙܝܢܢ ܡܢ ܡܘܙܢܐ ܕܒܡܠܐ ܕܗܘܡܐ ܦܓܪ̈ܢܝܐ ܠܡܬܚܙܝܘ ܕܐܠܗܐ. ܢܐܡܪ ܘܐܦ ܚܢܢ ܕܟܠ ܠܐ ܡܬܬܚܙܝܢܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܗܟܢܐ ܒܦܪܨܘܦܐ ܕܡܫܝܚܐ ܒܗ ܡܬܚܙܝ ܡܛܠ ܡܫܡܗܬܐ ܐܡܪ. ܡܛܠ ܐܝܠܝܢ ܕܡܬܚܙܝܢܐ ܡܢܗܘܢ ܕܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ. ܐܢ ܐܠܗܐ ܡܫܡܥ ܡܬܠܐ. ܡܬܚܙܝܬܗ ܡܢ ܡܬܠܐ ܐܠܗܐ ܡܫܡܥ: ܕܗܘܝܢ ܗܠܝܢ ܦܓܪܐ ܕܐܝܟ ܡܫܡܠܝܐ ܡܬܚܙܝܢ ܠܐܢܫܐ: ܗܘܝܢ ܢܫܡܥܘܢ ܡܬܠܐ ܗܢܐ ܡܢ ܐܢܫܐ.

[1] Tertium hoc ejusdem homiliæ fragmentum superest integrum in A seu addit. 17214, et partim in B seu 14538, et C seu 17191. — [2] I *Joann.* III, 2. Non ex Textu Simplici. — [3] *Gen.* I, 26. — [4] A et C exhibent tantum quæ sequuntur. — [5] A, C ܐܝܟܢܐ. — [6] A omittit ܒܡܫܬܥܠܝܢ ܒܟܠܗܘܢ ܘܡܬܚܫܒܘܢ. — [7] C ܡܕܡ. — [8] A, fol. 79 r°, col. 2. — [9] *Luc.* XXIV, 39, ubi Textus Simplex paulo aliter se habet. C ܐܝܟ ܡܐ ܕܚܙܝܬܘܢ ܕܐܝܬ ܠܝ. — [10] A ܐܬܚܝܝ. — [11] *Joann.* XX, 27. In hoc etiam loco, citatio non est omnino conformis Textui Simplici, nec textui Heracleensi. Huic tamen propior esse videtur, ut in præcedenti citatione Lucæ. — [12] Quartum fragmentum exstat tantum in addit. 17214, fol. 79 r°, col. 2.

E

✤ ܘܡܠܬܐ ܡܚܠܛܐ[1] ✤

ܐܢ ܕܝܢ ܣܓܝܐܐ ܠܐܢܫ ܡܢ ܠܐ ܡܬܬܚܫܚܐ· ܗܘ̈ܢ ܠܗܘܢ ܕܐܡܪܝܢ ܡܢ ܡܟܝܠ[2]: ܕܗܘܐ ܕܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܐܢܫ[3] ܕܦܓܪܐ ܘܢܦܫܐ ܠܐ ܡܬܦܠܓܐ ܕܠܐܘܐ[4] ܡܫܠܡܢܘܬܐ ܕܐܢܫܐ· ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܒܗ ܡܬܬܠܬܠܬ· ܘܠܐ ܐܡܪ ܕܠܐ ܡܬܡܨܝܢ ܕܢܦܩܘܢ. ܐܠܐ ܕܠܐ ܡܬܦܠܓ ܕܠܐܘܐ. ܠܐ ܡܬܦܠܓ ܕܝܢ ܕܠܐܘܐ· ܒܝܕ ܗܘ ܡܛܠ ܠܐܦ ܦܘܩܕܢܐ ܕܡܫܪܝܬܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܡܛܠ ܡܫܬܡܠܝܘܬܐ ܕܐܝܬ ܒܦܓܪܐ· ܘܡܛܠ ܦܘܩܕܢܐ ܡܫܬܠܐ ܕܒܝܕܐ· ܐܡܝܢܐ ܗܘܝܐ[5] ܕܗܘ ܒܗ ܡܬܚܫܚ ܐܡܪ· ܘܠܐ ܡܛܠ ܢܦܫܐ ܠܐ ܟܠܐ ܡܫܬܡܠܝܘܬܐ. ܒܗ ܡܫܬܐܠܬ ܒܗ ܒܗ ܡܫܘܐ ܠܐܩܢܘܡܝ. ܕܐܢ ܗܘ ܗܘܝܐ ܕܡܫܬܠܛ ܟܠܐ ܡܫܬܡܠܝܘܬܐ. ܠܐ ܡܫܬܟܚ ܗܘܐ ܦܓܪܐ ܡܫܬܡܠܝܐ· ܡܫܠܡܘܬܐ ܕܐܢܫܐ ܒܦܠܓܘܬܐ ܠܐ ܡܬܚܙܐ. ܘܡܛܠ ܕܐܦ ܗܘ ܦܓܪܐ ܟܠܐ ܡܫܬܡܠܝܘܬܐ ܡܫܬܟܚ: ܡܕܡ ܕܝܢ ܕܦܪܫܐ ܢܗܘܐ. ܐܝܬ ܒܗ ܒܗ[6] ܐܢܫܐ: ܡܛܠ ܦܘܩܕܢܐ ܡܕܡ ܡܫܬܟܚܐ· ܘܠܐ ܒܥܒܕ ܡܫܬܡܠܝܘܬܐ ܕܐܢܫܐ. ܒܗܘܢ ܕܡܢ ܗܘܐ ܡܫܬܡܠܝ: ܡܛܠ ܚܟܝܡܐ ܡܫܬܟܚ ܕܒܗ. ܒܝܕ ܦܘܠܘܣ ܐܡܪ[7]. ܕܐܢ ܐܝܬ ܒܦܓܪܐ ܕܐܢܫܐ ܡܫܬܡܠܝ. ܒܗܘܢ ܡܫܬܟܚ ܒܗ ܐܢܫܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܡܦܓܪܐ[8] ܡܫܬܠܡ ܒܗ ܒܕܝܢܐ. ܒܗܢ ܐܚܪܢܐ.

F

✤ ܘܡܠܬܐ[9] ܐܚܪܢܝܬܐ ✤

ܒܗܘܢ ܗܘܢ ܕܝܢ ܕܗܘܝܐ[10] ܡܫܬܡܠܝ· ܡܫܬܡܠܝܢ ܐܝܟ ܒܗ[11]· ܒܗ ܐܝܟܢܐ ܡܢ ܡܫܬܡܠܝ· ܡܫܬܡܠܝ[12] ܗܘܝܢ ܕܒܗ ܦܓܪܐ ܐܝܟ ܡܢ[13] ܕܡܫܬܡܠܝ ܘܐܦ ܕܐܝܬ ܕܒܗ. ܒܡܫܬܐܠܬ ܒܗ ܡܫܬܡܠܝ[14] ܕܡܢ ܡܫܬܡܠܝ. ܗܢ ܕܒܗ ܡܕܡ[15] ܐܡܪܢܐ ܡܫܬܡܠܝܐ: ܐܠܐ ܐܢ ܕܐܝܬ ܒܗ[ܡܫܬܡܠܝ] ܒܗ ܚܝܐ[16] ܘܐܝܬ ܡܫܬ[ܡܠܝ] ܗܘܦܟܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܕܐܝܬ ܡܫܬܡܠܝ ܘܐܝܬ ܡܫܬܡܠܝ. ܒܝܕ ܗܘ[17] ܒܗܘܢ ܗܘ ܕܡܫܬܡܠܝ ܚܝܠܐ ܕܡܫܬܡܠܝ ܠܐܪܥܐ ܗܘ ܕܐܝܬ ܡܫܬܡܠܝ. ܒܗ ܡܫܬܡܠܝ ܟܠܐ ܡܫܬܡܠܝܘܬܐ ܒܗ ܘܟܠܐ

[1] Quintum fragmentum exstat in codicibus additionalibus Musæi Britannici 17214 = A; 14538, fol. 20 = B, et 17191 = C. — [2] B ܒܡܟܝܠ ܕܐܡܪܝܢ. — [3] B omittit ܐܢܐ ܐܢܫ ܐܡܪ ܕܝܢ ܕܗܘܐ. — [4] A ܕܠܐܘܐ. — [5] B, fol. 20 v°. — [6] C ܒܦܘܠܘܣ. — [7] B ܐܡܪ. — [8] A, fol. 79 v°, col. 2. — [9] C ܡܠܬܐ loco ܡܠܬܐ ܐܚܪܢܝܬܐ et B ܐܚܪܢܝܬܐ ܡܢܗ. — [10] B, C ܗܘ ܕܝܢ ܕܡܫܬܡܠܝ. — [11] A ܕܗܘ· ܒܗ. — [12] C ܢܦܫܢ ܚܝܐ. — [13] B ܐܡܬܝ. — [14] A ܒܗܘܢ. — [15] C, fol. 60 r°. — [16] B, C omittunt ܒܗ ܚܝܐ. — [17] A, C ܐܝܟܢܐ.

ܡܬܡܣܟܢܘܬܐ ܡܡܬܡܣܟܢ. ܒܗܕܐ ܓܝܪ ܐܡܪ ܒܡܐܪܐ ܘܒܢܡܘܣܗܘܢ ܡܬܠܐ ܕܠܐ ܡܚܠܐ. ܡܣܟܢ
ܡܬܡܣܟܢ. ܗܘ ܕܚܝܐ ܗܘܐ ܒܪ ܗܘ ܡܥܘܪܒܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܟܕ ܦܓ ܠܐ ܡܬܡܣܟܢܘܬܐ. ܣܘܟܠܐ
ܢܦܟܘܢ ܗܢܘܢ ܕܦܢܝܢ. ܟܕ ܕܝܢ ܣܘܟܠܐ: ܟܠܐ ܡܬܡܣܟܢܘܬܐ. ܘܗܢܘܢ ܕܡܬܡܚܣܢܝܢ
ܕܢܝܚ. ܒܝܬܗܘܢ ܗܘܐ ܗܘܠܐ ܐܠܗ ܕܢܚܘ. ܕܟܠ ܦܓܪܐ ܐܚܪܢܐ ܡܟܢ ܐܚܪܢܐ[1]............
ܢܦܫܢ. ܐܠܐ ܗܢܘܢ ܕܡܟ[2] ܕܒܡܟܬܐ ܐܠܐܦܝܗ. ܘܗܢܘܢ ܕܗܟܢ ܕܣܝܡܝܢ ܡܬܐܕܪܝܢ[3] ܕܐܠܗ
ܒܗܘܢ: ܐܝܟܢܐ ܕܢܦܫܬܗ ܢܟܬܘܒ ܘܢܐܡܪ. ܐܘܦ ܓܝܪ ܕܗܘܐ ܡܬܡܣܟܢܐ ܢܟܬܘܒ
ܠܐ ܡܬܡܣܟܢܘܬܐ. ܗܘܐ ܡܣܘܬܐ ܢܟܬܘܒ ܠܐ ܡܣܘܬܘܬܐ. ܐܝܟܢܐ ܗܟܢܐ. ܐܡܪ
ܕܗܘܐ ܡܣܡܟܢܬܐ ܠܗܘܐ ܗܢܝܢ ܐܠܗ ܒܟܬܒܝܢ ܕܐܬܟܬܒ ܡܣܘܬܐ ܒܡܣܘܬܐ: ܐܝܟܢܐ ܗܘ
ܐܬܘܬܐ ܡܣܘܬܐ: ܘܐܦܬܘ ܒܟܬܒܝ[4] ܩܕܝܫܐ.

G

ܡܛܠ ܐܚܪܢܝܬܐ.

ܟܬܒܐ ܗܘ ܕܡܪܢ ܡܦܪܫ ܢܡܘܣ ܡܣܝܡܐ: ܕܐܬܡܣܟܢ ܟܕ ܐܬܡܣܟܢ ܒܡܕܒܪܐ: ܕܟܠ
ܐܚܪܢܐ ܦܓܪܐ ܡܟܢ ܐܚܪܢܐ ܢܦܫ. ܐܠܐ ܗܘ ܕܐܠܗ ܗܘܐ ܟܠܗ ܡܢ ܟܢܘܫܐ ܕܗܘܝܢ: ܟܕ ܦܟܢ
ܟܡ ܠܟܬܒܐ: ܘܐܝܟܢ ܗܟܢܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܢ ܦܪܘܫܘ ܐܝܟ ܡܥܡܐ: ܘܬܠܝܬܝܗܘܢ ܐܝܟ
ܢܗܘܪܐ: ܘܟܕ ܟܢܫܘ ܐܠܐ[5] ܘܡܢ ܟܠܗ ܕܡܢ ܡܬܐܣܪܐ ܘܦܢܝܢ. ܘܗܟܢܐ ܗܘܐ ܡܬܡܟܢܝܢ ܗܘܘ
ܠܟܬܒܐ ܕܢܘܚܐ ܫܠܝܢ ܗܘܘ. ܟܕ ܠܐ ܡܬܡܠܘܟܝܢ ܗܘܘ ܒܗ. ܡܟܝܢ ܟܝܢܗܘܢ ܕܗܘܐ ܡܦܓܪܐ
ܕܟܠܝ ܢܬܡܟܢܘܢ. ܟܕ ܡܬܦܫܩܝܢ[6] ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܡܟܝܢܐ. ܠܐ ܡܟܝܠ ܦܓܪܐ ܢܦܫܐ ܐܠܐ
ܦܓܪܐ ܢܘܚܐ: ܚܝܠܐ ܗܘ ܓܝܪ ܕܦܘܩܕܢܐ ܕܟܢܘܢ ܕܦܓܪܐ: ܣܘܟܠܐ ܒܢܘܚܬܐ
ܡܕܐ ܓܘܫܡܐ[7] ܦܓܪܗܘܢ. ܒܢܘܚܬܐ ܕܝܢ ܐܘܟܝܬ ܒܐܡܬܘܬܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܗܟܢܐ ܕܐܠܗ ܣܘܟܠܐ
ܐܚܪܢܐ ܡܕܐܝܢܐ ܕܐܣܪܝܢ ܒܢܝܐ: ܕܗܘܐ ܒܣܘܟܠܐ ܕܡܟܝܠܐ[8] ܘܡܬܠܐ ܗܘ ܕܡܬܡܟܢ ܠܗܘܢ
ܒܦܬܓܡܐ ܠܟܬܒܐ. ܡܬܦܪܫܐ ܟܕ ܦܘܩܕܢܐ ܢܡܘܣܐ ܗܘ ܕܐܡܪ: ܕܟܠ ܦܬܚ ܡܪܟܒܐ ܕܦܓܪܐ.
ܒܐܡܪܐ ܠܡܪܝܐ[9]. ܘܠܐ ܬܚܙܐ ܦܓܪܐ ܒܟܪܣܐ ❖

[1] Hic, deciso folio in 17214 seu A, textus interrumpitur, quod valde dolendum est, licet B et C seu 14538 et 17191 aliquatenus lacunam expleant, et quidem ab initio. Continent enim hi codices quæ immediate sequuntur, sed, ut videtur, non omnia. — [2] C ܗܡܟ loco ܕܡܟ. — [3] B ܡܬܐܕܪܝܢ. — [4] B ܒܟܬܒܝܗܘܢ. — [5] B omittit ܐܠܐ. — [6] B ܡܬܦܫܩܝܢ. — [7] C ܓܘܫܡܬܐ. — [8] In B incertum est an legendum sit ܡܟܝܠܐ vel ܡܟܝܠܬܐ; C habet ܡܟܝܠܬܐ. — [9] Alius omnino est Textus Simplex. Cfr *Exod.* XXXIV, 20.

H

ܡܫܝܚܐ[1] ܪܘܚܐ [ܒܐܦܝ̈ܗܘܢ] ܗܘܘ ܒܟܐܒܐ .... ܚܝܠܐ ܘܟܢ ܐܘ[ܡܢ]ܘ ܗܘܢ ܕܚܙܝܢ
ܐܢܐ ܚܘܒܐ ܡܫܡܫ ܐܢܐ ܒܥܕܬܐ ܘܡܢܗܘܢ ܐܢܐ ܡܫܡܠܐ܁ ܡܛܠ ܕܥܒܪܐ ܠܟܝܬܐ ܕܢܦ[ܫ]ܐ ܕܗ܀
ܠܗܘܢ ܐܦ ܐܠܐ ܪܘܚܐ ܒܟܢܫܗܘܢ܂ ܕܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ܂ ܗܘ
ܕܫܡܝܐ ܕܐܬܝܢ ܒܥܘܠܗܘܢ ܕܐܢܫܐ ܟܠܠ ܡܫܡܠܝܘܬܐ ܘܠܐ ܡܫܡܠܝܢܘܬܐ ܘܡܫܡܠܝܬܐ
ܗܘܝܘܬܐ ܢܦܫܢܝܬܐ܂ ܐܝܟ ܗܘ ܕܒܗ ܡܫܡܠܝܐ ܕܐܦܝܐ ܐܠܗܐ ܡܫܡܠܝܐ܂ ܐܠܐ ܠܡܫܡܠܝܘܬܐ
ܡܛܠ ܒܪܘܚܐ ܕܡܫܬܐ ܒܗ ܘܡܫܠܐ܂ ܘܡܫܡܠܝܢܘܬܐ ܕܟܠܗܝܢ܂ ܘܡܫܡܠܝܢ ܕܡܫܡܠܝܬܐ
ܕܟܗܢܘܬܐ܂ ܡܕܝܢ ܡܢ ܗܘ ܒܗ ܗܘ ܦܓܪܐ ܕܐܬܝܢ ܡܫܡܠܝܢܘܬܐ܂ ܗܘ ܕܝܢ ܗܘ ܕܐܬܝܠܕ: [ܒܟܘܢ]
ܒܝܢ ܒܟܢܫܘܬܐ܂ [ܘ]ܡܫܡܠܝܢ ܡܫܡܠܝܢ ܡܢܗ ܡܫܬܐ ܕܡܫܡܠܝܐ܂ ܡܛܠ ܟܠܐ ܡܫܡܠܝܢܘܬܐ܂
ܗܘ ܕܐܬܝܠܕ ܒܦܓܪܐ ܡܛܠ ܒܡܫܡܠܐ܂ ܗܘ ܕܐܬܝܠܕ ܒܡܫܡܠܝܘܬܐ܂ ܡܛܠ ܒܚܝܠܐ܂ ܗܘ ܕܐܬܝܠܕ
ܦܓܪܐ ܢܦܫܢܐ܀ ܡܛܠ ܦܓܪܐ ܪܘܚܢܐ܂ ܠܗܘ ܠܐ ܒܝܢ ܕܪܘܚ ܕܐܬܝܠܕ ܗܘ ܘܐܦ ܡܛܠ ܗܘܐ܀ ܐܠܐ
ܐܝܟܢܐ ܢܣܒ ܐܢܫܢܐ܆ ܕܦܓܪܐ ܢܣܒ ܒܐܘܡܢܐ ܡܫܡܠܝܢ ܗܘܐ ܒܢܦܫܐ܀ ܐܝܟܢܐ ܗܘ ܠܡܫܡܠܝܬܐ
ܕܡܫܡܠܝܐ܂ ܐܝܟܐ ܗܘ ܕܝܢ ܡܫܡܠܝܐ ܡܢܝܚܐ ܗܘ ܕܠܐ ܡܫܡܠܝܢܐ ܒܗܘ ܕܢܦܠ: ܘܒܗܘ
ܕܐܬܦܪܢ ܠܐ ܡܢܝܚܢܐ܀ ܘܡܫܡܠܝܬܐ ܒܗܘ ܒܡܫܡܠܐ ❖

III

SANCTI PETRI ALEXANDRINI

HOMILIÆ FRAGMENTUM DE NON PRÆEXISTENTIA ANIMÆ.

ܕܦܛܪܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܘܣܗܕܐ܀

ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܐܡܝܪ ܒܟܠܗܘܢ ܕܗܠܝܢ ܗܘ ܕܠܐ ܚܛܬ ܢܦܫܐ܀ ܘܠܐ ܦܓܪܐ ܚܛܐ[2] ❖

ܐܠܐ ܒܡܠܬܐ ܐܠܗܘܬܗ ܗܘ ܕܐܡܪ ܘܠܐ[3] ܠܐܢܫܝܢ ܡܢ ܐܝܟ ܕܦܠܓܝܢ ܦܓܪܐ: ܒܢܦܫܐ[4] ܕܝܢ ܠܐ
ܡܫܟܚܝܢ ܒܡܩܛܠܘ܂ ܕܐܝܟ ܕܝܢ ܡܠܬܐ[5] ܡܢ ܗܘ ܕܡܫܟܚ ܕܢܦܫܐ ܘܦܓܪܐ

[1] Hic iterum incipit codex 17214, verum an sequentia pertineant ad homiliam Petri Alexandrini incertum est. Probabile affirmandum censemus. Vix primæ lineæ (pag. 80, col. 1, lin. 4) legi possunt. Hæc desunt in B et C. — [2] Hoc fragmentum sancti Petri Alexandrini reperitur in codicibus Musæi Britannici addit. 14532, fol. 215 r°, col. 2 = A; addit. 14538, fol. 20 r° = B; addit. 17191, fol. 59 r° = C; addit. 17214, fol. 78 v°, col. 2 = D. In B, sequens titulus præponitur fragmento : ܕܦܛܪܘܣ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܩܕܝܫܐ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܢܦܫܐ ܕܠܐ ܗܘܬ ܩܕܡ. — [3] A ܠܐ, fol. 215 v°, col. 1. — [4] Textus : ܢܦܫܐ. — [5] A ܡܠܬܗ.

ܢܘܒܕ[1] ܒܓܗܢܐ[2]. ܐܡܪܐ[3] ܚܪܡܐ. ܠܗܘܐ ܕܚܛܝܐ ܗܘ ܕܡܬܦܠܛ[4] ܡܢ ܚܝܬܐ. ܗܘ ܐܦ[5] ܗܠܝܢ. ܟܕ ܦܠܛܝܢ ܒܓܘܫܡܐ. ܐܡܪܐ[6] ܕܐܬܢܝܚܘ ܟܕ ܚܝܐ ܠܦܓܪܗܘܢ ܐܝܟ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܟܘܪܐ[7] ܕܡܬܚܘܝܢ[8] ✠

IV

SANCTI PETRI ALEXANDRINI

[ALIUD FRAGMENTUM].

ܕܩܕܝܫܐ ܦܛܪܘܣ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ[9].

ܚܒܪܐ ܗܘ ܕܟܪܝܣܛܝܢܘܬܐ. ܚܝܠܐ ܡܢ ܕܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ. ܘܗܕܐ ܕܝܢ ܡܫܠܡܐ ܠܐܢܫܐ ܠܗܘܢ ܕܒܗ ܡܫܬܡܠܝܢ.

2°

SANCTI PETRI ALEXANDRINI

QUÆ ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA.

I

ՊԵՏՐՈՍԻ· ԱՂԵՔՍԱՆԴՐՈՒ· ԵՊԻՍԿՈՊՍԻ[10]։

Աս որոյ և եղեալն սր և որդի Այ կոչեսցի· քանզի և Մարիամ ՚ի մարմնի զՏրն մեր Յս Քս ծնաւ, զի զնոյն ելով բանն, ոչ այլ և այլ· քաւ լիցի· այլ է ճշմարիտ Յս Քս որդի Այ· և թէ Յս է քսն· և ճշմարտապէս չչարցւ վս մեր։

II

ՊԵՏՐՈՍԻ ՀՌՈՄԱՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ԱՍԱՑԵԱԼ[11]։

Քանզի Մրիմ ծնաւ զմարմնացեալ Բանն Այ զմի և զնոյն· ոչ այլ և այլ, քաւ լիցի։

[1] B, D ܢܘܒܕܘܢ. — [2] *Matth.* x, 28. — [3] A ܐܡܪܐ ܕܡܬܦܠܛܐ ܚܪܡܐ; C, D, ܐܡܪܐ; B, C, D ܗܘ ܗܘ ܕܐܒܕ ܠܗܘܐ. — [4] C, D ܚܛܝܐ ܕܡܬܦܠܛ. — [5] B, C, D ܘܐܦ. — [6] B, C, D omittunt ܐܡܪܐ. — [7] A ܟܘܪܐ. — [8] A ܕܡܬܚܘܝܢ. — [9] Exstat hæc christianismi definitio in addit. cod. 14532, fol. 158 r°, col. 2. — [10] E codice armeno parisiensi LXXXV, fol. 38 v°, fol. 39 r°. — [11] *Ibid.* fol. 28 v°.

III

ՆՈՐԻՆ ԱՍԱՑԵԱԼ·

Որ համարձակին ասել զմարմինն ապկնցւ 'ի միաւորութի և ասել բաժանումն Այ և մարմնոյն, այնպիսիքն նզվլ են ։

IV

ՆՈՐԻՆ ԱՍԱՑԼ·

Նաւ զի է Ած և մարմինն մի բնութի· և մի դէմ· նա որ կամաւ յանձն տարաւ· և յօժարութբ հգյն· նոյն ինքն Ած անբաժանելի· և յաղօթեալն անբաժանելի ։

V

ՆՈՐԻՆ ԱՍԱՑԼ[1]·

Որ ասէ զկնի միւրութե անբաժանյ[2] երկու բնութիս· կամ երկուս կերպարանս և կմ երկուս որդիս, այլ որ 'ի հօրէ, և այլ որ 'ի մօրէն Մարիամայ, քնզի խեղադարեցան և արհամարհեցին զՏեառն երկու որդոցն· միոյն որ 'ի բնութէն· և միւսոյն եկամուտին· և այսմ մուծին չորրդութի և մոռացան զսբ երրդութին, զի նցա ընցն նոր ած երկրպագի 'ի Մարիամայ սկիզբն առեալ· իսկ եթէ այսպս է ապա կորեան ամ ազգ· մրդյ խաչի երկիրպագեն և զմարմինն և զարիւն նրին մրդյ ճաշակեն[2] ։

[1] E codice armeno parisiensi LXXXV, fol. 29 r°. — [2] *Ibid.* fol. 29 v°.

XVII

SANCTI ALEXANDRI ALEXANDRINI

QUÆ SYRIACE SUPERSUNT FRAGMENTA.

I

ܕܐܠܟܣܢܕܪܘܣ[1] ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ

ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܐܢܛܝܪܗܛܝܩܝ ܕܐܬܟܬܒ ܡܢ ܩܕܝܫܐ ܐܠܟܣܢܕܪܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ[2]

ܪܫܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ :

ܥܠ ܗܝܡܢܘܬܐ ܬܪܝܨܬܐ. ܒܗܠ ܬܠܬܐ ܠܐܠܗܐ ܐܩܢܘ̈ܡܐ ܕܒܟܠܗܘܢ. ܒܗܘ ܕܐܦ ܡܠܟܘܬܗ ܗܢܘܢ ܬܠܬܐ ܠܐܠܗܐ ܐܩܢܘ̈ܡܐ. ܕܐܬܚܙܝܘ ܒܥܒܕܐ ܚܕ ܚܕ ܡܬܐܡܪ. ܟܕ ܐܢܫܐ ܐܚܪܐ ܘܗܘܐ ܐܚܪܝܢ. ܗܘ ܕܝܢ ܟܕ ܗܘ ܦܪܨܘܦܐ. ܒܟܠܗ ܡܢ ܐܬܟܒ ܒܒܛܢܗ ܦܘܠܝܐ ܕܐܢܫܘܬ ܘܐܬܚܙܝ ܕܒܥܒܕ ܗܘܝܘ. ܟܠܗܘܢ ܕܝܢ ܥܠ ܗܝܡܢܘܬܐ ܬܘܕܝܬܐ. ܐܢܫܐ ܦܠܐ ܒܟܠܗܘܢ ܒܥܠܝܢ. ܘܢܒܝܐ ܠܐܠܗܐ ܐܬܩܪܝ ܒܬܘܕܝܬܐ ܦܪܝܫܬܐ.

ܒܥܒܕܐ ܘܟܝ ܐܝܬܘܗܝ. ܚܝܒܝܢ ܢܗܘܐ ܡܬܒܝܢܘܬܗ ܘܒܡܬܒܝܢܘܬܐ ܕܐܩܢܘ̈ܡܐ ܕܒܪܬܐ ܬܘܕܝܬܐ: ܠܐܠܟܣܢܕܪܘܣ ܕܠܐܠܗܐ ܡܢܢ.............................ܘܒܬܪ ܩܠܝܠ.

ܘܒܗ ܗܝܡܢܘܬܐ ܬܪܝܨܬܐ ܕܥܠ ܐܒܐ ܘܒܪܐ. ܐܝܟ ܡܐ ܕܟܕ ܡ̈ܠܐ ܦܠܛܝܢ. ܒܚܕ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܡܩܘܕܫ. ܘܒܚܕܐ ܒܪܬܐ ܬܘܕܝܬܐ. ܘܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܡ̈ܠܬܐ. ܗܘ ܕܪܫܡܬܐ ܗܘܐ ܡܢܗ ܘܡܢܗ ܫܡܗ ܡܫܝܚܐ. ܟܕ ܦܓܪܐ ܒܓܒܗ ܡܢ ܚܒܪܐ ܠܐܠܗܐ ܡܢܢ. ܕܠܐܬܐ ܒܗܠ ܦܓܥܐ ܕܒܢ̈ܝܢܐ. ܕܟܕ ܡܢܗ. ܡܢ ܡܢ ܒܢܗ ܡ̈ܠܬܐ. ܘܐܬܠܒܫ ܒܒܣܝܪܐ. ܘܗܘܐ ܠܐ ܡܫܝܚܐ[3] ܕܪܒܬܐ ..... ܗܟܢ ܒܒܣܝܬܐ ܦܫܛ ܒܠܓܘܬܐ ܟܕ ܒܟܠܗ ܚܕܐ ܚܕܐ ܕܡܫܝܚ ܐܬܬܬܗ ܒܡ̈ܠܬܗ ܬܘܬܬ. ܠܐܗܘ ܕܐܬܐ ܒܫܡܗ ܦܪܨܘܦܗ ܠܐܠܗܐ ܦܪܝܫ. ܗܟܢ ܐܠܗܐ. ܗܟܢ ܐܚܪܢ. ܗܟܢ ܐܝܟ ܡ̈ܠܟܐ ܡܫܝܚܐ ܕܒܪܬܐ. ܗܢܘܢ ܕܕܟܝܘܬܐ ܕܒܗܘܢ ܗܘܘ: ܗܟܢ ܕܟܠܗ ܐܢܘܢ ܘܐܬܠܒܫܘ. ܘܐܟܢ ܕܒܗܘܢ ܡܢ ܒܪܬܐ ܐܬܬܪܝܡܘ. ܕܐܬܚܙܝ ܠܟܠܗ

[1] E codice Musæi Britannici addit. 12156, fol. 70 v°, col. 2. — [2] *Ibid.* col. 3. — [3] *Ibid.* fol. 71 r°, col. 1.

ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܢܣܒ ܠܐܢܫܐ. ܐܝܟ ܛܘܒܢܐ ܦܘܠܘܣ ܕܐܡܪ. ܕܠܐ ܐܝܟ ܡܫܡܫ ܒܒܢܝ
ܒܒܪ ܡܢ ܡܢܐ ܕܡܫܠܛ. ܢܗܘܐ ܚܕܝܢ.

II

ܘܒܬܪ ܐܚܪܢܝܬܐ.

ܐܦ ܓܝܪ ܐܝܟ ܡܠܬܐ ܗܕܐ: ܘܒܗܘܢ ܕܒܪܫܝܬ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܡܠܬܐ ܒܥܕܢܝ. ܘܒܗܘܢ ܕܡܫܝܚܐ ܚܝܠܐ ܗܘ ܕܐܠܗܐ. ܐܘ ܕܡܠܬܐ ܐܝܬܘܗܝ ܘܚܟܡܬܐ ܕܐܒܐ ܠܐ ܡܬܦܠܓ. ܐܘ ܕܐܠܗܐ ܠܐ ܐܡܪ ܡܬܘܡ ܒܚܟܡܬܐ ܘܒܚܟܡܬܐ ܡܬܝܕܥܝܢ. ܗܟܢ ܕܝܢ ܐܦ ܒܟܬܒܘܗܝ. ܕܟܠ ܐܬܝܗܝ ܠܐ ܡܬܡܟܟܢܬܐ ܘܕܢܘܪܐ ܠܡܠܟܘܬܗܘܢ ܕܢܟܝܐ..

ܘܡܢ ܒܬܪ ܐܪܒܥ ܐܡܪ ܕܐܠܗܝ ܕܡܢ ܟܠܗ ܡܕܡ: ܘܐܬܐܡܪ ܘܟܬܒܐ: ܘܡܬܚܫܚܐ[1] : ܘܗܟܢ ܕܐܬܝܐ ܒܟܠܐ: ܒܟܠ ܕܝܢ ܗܟܢ ܕܒܟܫܝܢܐ: ܘܕܐܪܒܥܐ. ܘܕܐܘܠܐ: ܘܕܐܪܥܐ ܘܕܠܡܫܘܚܬܐ: ܘܕܐܦܐ ܘܕܬܪܥܐ: ܘܕܒܘܫܐ ܘܕܒܘܕܐ: ܘܕܦܪܘܨܐ ܘܕܦܫܩܘܬܐ : ܘܕܟܦܢܐ ܘܕܦܫܝܛܐ: ܘܕܦܘܢܝܐ: ܘܕܦܘܠܡܘܣܘܣ: ܘܕܡܦܘܩܐ ܘܕܐܪܡܝܐ : ܐܪܒܥ ܐܚܪܐ ܦܣܚܝܘܬܐ ܐܦܘܩܘܬܐ ܕܐܬܝܬܝܐ ܕ[ܕ]ܦܪܣܐ ܘܒܬܪܗܝܢ ܕܦܝܫܐ ܬܘܒ ܠܐܒܐ ܐܦܘܩܘܬܐ ܕܡܐܦܘܩܘܬܐ: ܘܐܦܘܩܘ ܐܦܪܐܬܝܫܐ ܘܡܢܒܥܢܐ ܘܐܦܪܘܪܐ ܘܦܘܢܐ.

ܦܠܚܘܢܘܬ ܐܦܘܩܘܬܐ ܕܒܢܐ ܡܬܘܒܠܐ ܕܐܝܬܝܐ. ܒܝ ܡܬܠܝܢ ܐܢܐ ܐܢܘܒܠܐ ܒܘܢܝܘܬܐ ܕܬܘܟܣܐ ܕܝܢ ܘܣܓܝܐ ܢܗܘܐ ܠܡܫܝܪܘܬܗ: ܘܡܛܠ ܐܢܐ ܒܗ ܘܡܬܝܗܒܘܬܐ ܕܬܘܟܠܐ ܦܪܝܫܐ ܕܐܠܗܝ ܕܐܬܝܗܘܢ ܚܕܐ ܢܦܫܐ. ܐܢܫܬ ܐܚܪܐ ܐܢܐ ܡܠܟܘܗܝ ܐܚܪܝܢ ܕܐܬ ܒܡܦܝܣܐ ܒܐܠܗܝ ܕܐܬܐܡܪ ܡܢ ܟܠܗ ܀

III

ܕܡܢܐ ܠܡܫܝܪܘܬܗ ܢܦܫܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܠܡܫܝܪܘܬܐ ܡܢ ܡܠܐܟܐ ܕܟܠ ܡܬܓܠܝܢܘܬܐ[2].

ܒܝ ܗܟܢܐ ܓܝܪ ܠܐܠܗܐ ܠܓܠܝܠܐ ܕܝܠܗ ܗܘ ܕܟܠ: ܐܝܟ ܕܟܠܗܐ ܘܕܡܘܬܗ. ܚܝܪ ܠܚܝܠܐ ܒܢܘ ܕܠܐ ܒܥܝܪ ܒܢܝܫܬܐ ܐܚܪܝܢ. ܕܡܐ ܕܐܬܟܢܫ ܡܢ ܡܢܚܠܐ ܒܬܘܟܐ: ܘܐܬܐܡܪ

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 71 r°, col. 1. — [2] *Ibid.* fol. 77 v°, col. 3 = A, et fol. 5 v°, col. 2 = B.

ܒܪܢܫܐ ܡܫܬܡܫܢܐ܆ ܢܣܒ ܒܒܪܢܫܐ ܕܐܬܐ܆ ܟܕ ܡܫܬܡܫ ܒܩܢܘ̈ܡܘܗܝ ܕܡܬܚܙܝܢ. ܘܐܠܐ ܒܡܫܝܚܐ
ܐܦ ܡܠܬܐ ܡܫܝܚܐ. ܒܡܫܝܚܐ ܓܝܪ ܕܚܝܐ ܕܡܠܬܐ ܣܠܩ ܗܘܐ܆ ܒܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܗܘܐ ܒܪ ܐܢܫܐ. ܒܡܫܝܚܐ
ܓܝܪ ܠܐ ܐܬܚܙܝ ܗܘܐ ܐܠܗܐ܆ ܒܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܐܦ ܢܣܒ ܠܐܢܫܐ. ܒܡܫܝܚܐ ܓܝܪ ܠܐ ܡܬܚܙܐ ܗܘܐ
ܒܡܫܝܚܐ: ܡܢܐ[1] ܗܘܝܘ ܠܐܠܗܐ ܗܘܐ ܕܝܠܐ ܐܠܗܐ ܠܐܢܫܐ[2]: ܘܐܬܚܙܝ ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ ܩܕܝܫܬܐ܆
ܘܐܬܒܪܝ ܒܒܪܘ̈ܬܐ ܒܐܘܪܚܐ܆ ܘܐܬܪܒܝ ܒܣܒܣܐ ܒܒܢ̈ܝܐ[3]܆ ܘܢܣܒܒ ܒܢܘܪܝܢ. ܘܐܬܓܠܐ ܡܢ
ܒܒܐܪܐ. ܘܐܬܐܠܐ ܠܗ ܡܢܥܐ܆ ܘܐܬܡܕܪ ܒܝܘܡ ܐܪܒܥܐ[4]܆ ܘܢܦܩ ܡܢ ܒܝܬ ܡܝ̈ܬܐ ܠܬܠܬܐ
ܝܘ̈ܡܝܢ[5]܆ ܟܕ ܢܦܫ ܗܘܢܐ ܢܦܫܐ ܚܠܦ ܢܦܫܐ: ܘܦܓܪܐ ܚܠܦ ܦܓܪܐ: ܘܕܡܐ ܚܠܦ
ܕܡܐ. ܘܡܘܬܐ ܚܠܦ ܡܘܬܐ. ܡܘܬܐ ܓܝܪ ܗܘ ܕܡܠܟ ܗܘܐ ܒܪ ܐܢܫܐ܆ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܦܫܛ ܡܢ
ܡܢܗ[6]. ܐܘ ܒܐܪܐ ܚܝܐ. ܘܠܐ ܡܬܡܠܟܢܐ. ܐܠܗܝ ܕܝܢܐ. ܐܠܐ ܗܘ ܗܘ ܕܡܚܐ ܢܘܗܪܐ. ܘܐܠܗܐ
ܗܘ ܕܒܚܝܠܗ ܫܒܚܐ. ܘܐܠܗܐ ܗܘ ܕܡܚܝܐ ܒܡܫܝܚܐ. ܘܐܡܠܟܗܘܢ ܡܝܬܐ ܒܝܬܗ ܕܐܒܘܗܝ
ܡܫܝܚܐ ܡܫܚܗ ܗܘ ܕܡܠܟܐ. ܘܐܠܗܐ ܗܘ ܕܡܫܝܚ ܡܝ̈ܬܐ. ܗܘܝܘ ܡܫܠܡܐ ܠܗܘܢ. ܘܡܫܠܡܐ
ܐܠܗܘܬܗ ܘܡܫܡܫܢܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܡܫܡܫ ܒܫܡܝܐ ܐܠܗܝܐ. ܟܕ ܠܗܘܢ ܐܡܪ ܘܐܡܪ. ܕܕܚܝܠ ܗܘܐ. ܠܐ
ܡܬܚܫܚܢܐ ܡܬܡܢܝܐ ܘܠܐ ܒܪܝܐ. ܠܐ ܡܬܚܫܒܢܐ ܡܬܚܫܒ ܘܠܐ ܡܬܕܪܟ. ܠܐ ܡܫܡܫܐ ܚܫܚ ܘܠܐ
ܠܐܕܐ. ܠܐ ܡܫܡܫܐ ܡܠܐܟܐ ܘܠܐ ܡܫܬܐ ܒܦܓܪܐ. ܡܫܡܫܐ ܡܬܡܫܚ ܡܫܡܫܢܐ. ܠܐܡܪܘܗܝ ܕܟܠܗ
ܒܪܝܬܐ܆ ܗܘܝܘ ܐܠܗܝܬܐ ܒܪܝܬܐ. ܕܡܫܬܟܚ ܐܝܟ ܕܢܦܫܐ ܐܠܗܝܐ. ܘܠܐ ܡܬܚܫܚܢܐ ܐܠܗܝܐ: ܘܠܐ
ܡܫܡܫܐ ܣܗ܆ ܘܠܐ ܡܫܬܐܠܐ ܡܢܗ: ܡܫܡܫܢܐ ܐܠܗܝܐ. ܕܡܢܝ ܓܝܪ[7] ܟܕ ܗܘܐ ܒܪ ܐܢܫܐ: ܐܠܗܝܐ
ܠܗ ܕܢܣܒ܆ ܐܠܗܐ ܠܗ ܕܢܦܫܐ: ܣܗ ܠܗ ܕܢܣܒ ܒܦܓܪ: ܡܢܗ ܠܗ ܕܢܝܐ: ܐܠܗܝܐ ܠܗ
ܕܢܣܒ: ܟܕ ܓܝܪ ܣܗ ܡܢܝ܆ ܗܟܢ ܕܕܡܐ ܗܘܐ ܠܒܪܢܫܐ. ܣܗ ܒܗ ܐܢܫܘܬܐ. ܟܕ ܒܫܡܝܐ
ܕܗܘ ܕܕܡܐ ܠܗ ܫܕܐ. ܘܟܕܡܘܬܐ ܟܕ ܡܢܗ[8] ܦܓܪܐ. ܗܘ ܕܡܫܬܠܡ ܢܣܒ ܡܢܝ ܠܗ ܐܪܒܐ. ܟܕ
ܡܟܪܐ ܠܗ ܒܡܘܬܐ܆ ܢܦܫܗ ܠܡܘܬܐ ܦܓܪܐ ܐܢܫܐ. ܚܝ ܓܝܪ ܐܠܗܐ. ܘܡܘܬܐ ܐܠܗܝܐ.
ܚܝ ܐܠܗܐ ܘܡܘܬܐ ܗܘ. ܗܘܐ ܡܚܝܢܐ ܕܠܗܘܐ ܘܕܒܢܝ ܐܢܫܐ. ܗܘܐ ܡܫܡܫܬܐ ܡܫܪܪܐ ܕܟܠ.
ܡܕܒܪܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܡܫܬܠܡܢ. ܡܠܐ ܕܐܠܗܐ ܕܡܫܠܡ. ܗܢܘܢ ܕܒܝܬܐ. ܘܗܢ ܚܝܠܐ
ܕܡܠܐܟܐ. ܘܚܝܠܐ ܕܫܡܝܐ. ܕܗܘ ܗܘܢܐ ܒܚܝܢ ܠܥܠܡ ܐܡܝܢ.

[1] B ܡܢܝ. — [2] B ܠܐܢܫܐ ܠܗ. — [3] B ܘܐܬܪܒܝ ܒܒܪܘܬܐ ܒܐܘܪܚܐ ܘܐܬܪܒܝ ܒܣܒܣܐ ܒܒܢܝܐ. — [4] B ܒܐܪܒܥܐ. — [5] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 78 r°, col. 1. — [6] B ܗܘܐ ܕܡܠܟ ܗܘ ܓܝܪ ܡܘܬܐ ܒܪܢܫܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܦܫܛ ܡܢ ܡܢܗ. Hic desinit B. — [7] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 78 r°, col. 2. — [8] Codex legit ܐܡܢܗ.

IV

ܡܛܠܗ̇ܝ[1] ܕܡܬܐܡܪܝܢ ܐܒܐ ܘܒܪܐ ܠܐܬ̈ܝ ܥܡܢܘܐܝܠ ܀

ܕܡܢܗ[2] ܠܐܠܟܣܢܕܪܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ[3] ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ: ܡܢ ܠܐܘܓܡܐ ܕܠܡܟܐ ܕܟܬܒ ܕܐܪܝܘܣ܀

ܡܟܐ ܕܟܠܗܘܢ ܕܠܐ ܡܬܚܙܝܐ. ܡܫܡܥ ܠܢ ܡܢܝ ܡܫܘܡ ܫܡܗ ܡܫܝܚܐ ܀

ܐܒܐ ܗܘܝܘ ܒܚܘܕܪܘܗܝ ܐܠܗܘܬܗ ܠܐ ܡܬܒܪܐ. ܘܡܬܘܡܬܐ ܐܠܗܘܬܗ ܒܪܐ ܥܡܗ ܐܒܐ. ܙܕܩܐ ܗܘ ܕܢܗܘܐ ܡܬܐܡܪ. ܐܝܟܢ ܐܠܗܘܬܗ ܢܗܘܐ. ܘܐܝܟܢ ܙܕܩܐ. ܠܐܬ̈ܝ ܥܡܢܘܐܝܠ. ܕܚܕ ܡܢ ܚܕ ܠܐ ܡܬܦܠܓܝܢ. ܡܛܠ ܗܘ ܕܙܕܩܐ ܢܗܘܐ. ܘܚܕ ܐܒܐ ܕܒܪܐ. ܒܗ ܐܝܟ ܦܪܨܘܦܗ ܐܠܐ ܐܝܟ ܒܟܠܐ ܕܐܝܬܘܬܗ ܕܟܝܢܗ ܒܟܠܗ ܀

V

ܕܡܢܗ ܠܐܠܟܣܢܕܪܘܣ[4] ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ

ܕܐܠܗܘܬܗ ܚܕ ܡܢ ܚܡܫ ܐܒܗ̈ܬܐ. ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܐܠܗܘܬܗ ܦܪܘ ܫܡܥܘ ܡ̈ܠܐ ܕܝ.....ܐ.

ܫܩ̈ܝܠܝܢ ܡܠܘܗܝ ܥܠ̈ܝܬܐ ܕܒܩ̈ܝܡܬܐ܆ ܘܫ̈ܢܝܢ[5] ܕܡܛܠ ܚܕܐ ܗܘܐ ܒܡܫܝܚܘܬܗ ܕܐܘܪܚܬܐ

ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܢܡܘܣܝܬܐ. ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܒܪܝܬܐ[6]:

ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܕܐܬܒܪܝܬ ܡܢ ܡܬܚܕܬܐ. ܡܢܝܗ ܕܡܛܠܬܗ. ܡܢܝܗ ܕܡܛܠ. ܐܡܪ ܡܬܚܢܢ ܐܢܐ. ܘܐܡܪ ܡܬܟܪܝܢ ܐܢܐ. ܠܗ ܓܝܪ ܒܟܠܗ ܗܘܐ ܗܘ ܡܛܠ: ܘܒܡܒܪܐ ܐܠܗܘܬܗ ܕܒܫܡܐ: ܕܐܠܗܘܬܗ ܐܠܗܘܬܗ ܗܘܐ ܕܢܦܫܐ. ܗܟܢ ܕܝܢ ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܕܡܫܝܚܘܬܗ ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܡܢ ܡܠܘܗܝ ܫܢܝܢ܆ ܡܛܠܬܗ ܕܝܢܐ ܒܚܘܠܩܗ. ܘܗܟܢ ܡܬܐܡܪ ܥܠ ܦܓܪܐ ܦܢܐ. ܘܒܗܘܢ ܚܫܘܒܐ ܕܡܫܝܚܐ ܒܚܘܫ ܕܡܛܠܬܗ ܡܢܝܗ ܗܘܐ܆ ܗܘ ܕܠܐ ܢܬܐܡܪ ܡܫܒܚܐ. ܗܘ ܕܢܬܐܡܪ ܠܗ ܕܚܝܠܐ. ܒܬܪ ܓܡܝܪܘ ܡܢ ܦܓܪܗ ܐܝܬܘܗܝ܆ ܡܛܠ ܗܘ ܕܡܛܠܬܗ ܦܓܥ ܐܦܠܐ. ܗܘ ܕܠܐ ܗܘܐ ܠܐܦܠܐ ܠܐܠܐ܆ ܗܘ ܕܡܢܗ ܒܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚ܆ ܗܘ ܕܦܓܥ ܒܟܠܗ ܥܠ ܦܓܪܐ ܦܓܪܢ. ܡܢܐ ܡܢܟܪ. ܐܠܗܐ ܡܛܠܬܗ. ܡܛܠ ܕܐܬܒܪܝܬ ܡܫܝܚܐ܆ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܐܬܒܪܝܬܐ. ܐܘ ܒܡܛܠܬܗ ܚܝܠܐ. ܐܘ ܒܡܛܠܬܗ ܚܝܠܐ. ܡܢܐ ܡܫܒܚ ܒܦܓܪܐ ܒܐܠܗܐ. ܗܟܢ ܕܐܦܠܐ ܠܐܒܘܫܝܬܐ ܐܬܓܠܝ. ܡܛܠ ܗܘ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܘܓܒܠܗ. ܘܐܬܒܪܝܬ ܡܫܝܚ܆ ܐܝܟܢܐ ܕܢܦܫܗ ܒܦܓܪܐ ܗܘ ܕܥܠ ܦܓܪܐ ܒܐܠܗܐ. ܠܗ ܓܝܪ ܕܦܓܪܗ ܕܡܢܐ ܡܫܝܚ܆ ܐܠܐ ܒܐܬܐ ܕܚܬܝܬܐ. ܗܘ ܓܝܪ ܒܓܢܒܐ ܠܐ ܦܓܥ܆ ܐܦܠܐ ܦܓܥܬ. ܒܓܢܒܐ ܠܐ

[1] Hoc fragmentum exstat in codicibus Musæi Britannici addit. 12155, fol. 27 r°, col. 1 = A, et addit. 14532, fol. 115 v°, col. 2 = B. — [2] Codex 14532 omittit ܕܡܢܗ. — [3] Codex 14532 legit ܐܦܝܣܩܘܦܐ. — [4] Hoc fragmentum superest in codice Musæi Britannici addit. 12154, fol. 13 v°. — [5] Codex ܫܢܝܢ. — [6] E codice additionali Musæi Britannici 12154, fol. 14 r°.

ܐܣܛܪܘܢ܀ ܗܢܘܢ ܥܡܠܐ ܕܢܦܫܗ. ܟܕ ܥܡܠܐ ܠܐ ܗܘܐ: ܐܚܪܢ ܡܢ ܥܡܠܐ ܡܢܝܚܐ܀ ܘܡܠܟܘܬܐ
ܢܗܘܐ ܠܗܘܢ.

VI

ܕܩܕܝܫܐ ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ[1]܀

ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܬܠܬܐ ܕܠܘܩܒܠ ܐܪܝܘܣ.

ܡܛܠ ܗܢܐ ܡܫܡܫܢܐ ܐܝܬܘܗܝ ܐܦ ܡܬܩܪܝܐ ܕܐܠܗܘܬܗ ܐܝܬܘܗܝ ܒܪܐ.

VII

ܕܕܝܘܢܘܣܝܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ[2].

ܒܢܝܢܐ ܕܒܬܠܬܐ ܐܝܟ ܕܒܫܘܫܛܐ ܕܣܓܝܐܐ ܐܬܐܡܪ ܡܢ ܩܕܝܡ ܒܬܘܠܬܐ
ܡܨܝܐ ܠܐܠܗܐ.

VIII

ܕܩܕܝܫܐ ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ[3] ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ

ܡܢ ܬܘܪܓܡܐ ܕܒܪܝܬܐ ܕܣܗܕܐ.

ܚܕܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܚܕܐ ܡܫܝܚܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܘܡܫܝܚܐ. ܕܕܝܠܗ ܗܘܐ ܢܦܫܗ ܡܢ ܡܫܝܚܐ
ܡܫܝܚܐ ܕܐܬܐ ܡܢ ܡܢܝܢ ܠܐܠܗܐ ܡܪܝܡ. ܘܐܝܟܢ ܘܡܠܬܐ ܡܫܝܚ ܗܘ ܡܢ ܟܠܗ ܡܫܝܚܐ.

IX

ܕܝܠܗ[4] ܡܢ ܐܓܪܬܐ ܕܠܘܬ ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ ܕܡܢ ܦܘܠܘܣ ܘܝܘܚܢܢ ܘܩܠܡܢܛܘܣ.

ܘܟܕ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܐܦ ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ. ܗܘ ܕܐܡܝܢܘܬ ܗܘܐ ܡܢ ܩܕܝܡ ܡܫܝܚܐ.
ܕܠܗ ܩܪܐ ܡܫܝܚܐ ܘܗܘ ܒܡܫܝܚܘܬܐ. ܒܢܝܢܐ ܕܒܬܠܬܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܕܒܫܘܫܛܐ ܕܣܓܝܐܐ.
ܐܬܐܡܪ ܡܢ ܩܕܝܡ ܒܬܘܠܬܐ ܠܐܠܗܐ. ܘܐܦ ܒܫܘܫܛܐ ܕܒܬܘܠܬܐ܂ ܘܐܝܟܢ ܡܫܝܚܐ. ܐܠܐ ܠܗ ܡܫܝܚ
ܗܘ ܐܠܗܐ ܡܪܝܡ ܒܡܫܝܚܘܬܐ.

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12155, fol. 174 v°, col. 1. — [2] E codice additionali 12164, fol. 135 v°, col. 2. — [3] E codice additionali 12156, fol. 13 r°. — [4] *Ibid.* fol. 13 r°.

XVIII

SANCTI METHODII, EPISCOPI ET MARTYRIS,

QUÆ SYRIACE ET ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA.

1°

SANCTI METHODII, EPISCOPI ET MARTYRIS,

QUÆ SYRIACE SUPERSUNT FRAGMENTA.

SANCTI METHODII PHILOSOPHI, EPISCOPI ET MARTYRIS,

FRAGMENTA τοῦ Ἀγλαοφῶνος[1].

I

ܕܩܕܝܫܐ ܡܬܘܕܝܘܣ ܦܝܠܘܣܘܦܐ [2] ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܟܘܡܐ ܘܣܗܕܐ.

ܡܢ ܟܬܒܐ ܕܥܠ ܩܝܡܬܐ ܗܘ ܕܠܘܩܒܠ [3] ܐܘܪܝܓܢܣ.

ܗܘ̈ [4] ܕܡܬܩܪܐ ܐܓܠܐܘܦܘܢ ◊

ܣܒ ܓܝܪ ܠܗ ܐܢܫܐ ܠܒܪ ܡܢ ܗܢܐ ܦܓܪܐ ܕܠܒܝܫܝܢ[5]. ܡܬܚܫܒܝܢ ܕܠܒܗ ܠܐ ܡܬܚܒܠܢܘܬܐ ܘܠܐ ܡܝܘܬܘܬܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܣܒܝܪ ܠܟ ܦܘܠܘܣ[6] ܟܕ ܡܬܚܫܒ ܥܠܗ ܗܠܝܢ ܕܡܠܐܟܐ ܠܚܘܕ ܒܗ ܡܬܕܡܝܢ ܠܗ: ܠܗ ܕܒܗܘܢ ܠܟܠܗ ܘܡܣܝܡܘ· ܐܠܐ ܡܟܪܙ ܕܗܢܐ ܡܬܚܒܠܢܐ ܢܠܒܫ ܠܐ ܡܬܚܒܠܢܘܬܐ· ܘܗܢܐ ܡܝܘܬܐ ܢܠܒܫ ܠܐ ܡܝܘܬܘܬܐ ܐܡܪ ◊

II

ܘܬܘܒ ܐܫܬܥܝܬܐ ܒܟܠܗ ܕܡܬܘܕܝܘܣ ܘܕܩܕܝܫܐ ܡܩܒܠܢܐ ܦܝܠܘܣܘܦܐ ܘܣܗܕܐ[7].

ܠ ܗܘ ܓܝܪ ܕܠܗ ܡܠܬܐ ܕܐܝܬ ܒܦܓܪܐ ܘܢܦܫ[8]: ܒܦܓܪܐ ܠܒܪ· ܒܢܝܢܐ ܡܢ ܠܬܚܬ ܘܦܓܪܐ ܠܓܘ ܗܘܐ· ܠܗܘ ܕܠܐ ܢܬܚܙܐ ܘܠܐ ܕܢܩܒܠ ܙܢܐ ܗܘܐ. ܐܠܐ ܘܠܐ ܥܕܡܐ ܠܬܚܬ ܠܟܠ

[1] Hoc primum sancti Methodii episcopi fragmentum superest in codicibus Musæi Britannici addit. 17214, fol. 78 r°, col. 1 = A, et in addit. 17191, fol. 59 r° = B. In hoc tamen posteriori codice nonnisi frustum reperitur. — [2] B omittit ܦܝܠܘܣܘܦܐ. — [3] B ܗܘ ܕܥܠ ܩܝܡܬܐ ܘܩܒܠ. — [4] B omittit finem tituli. — [5] B omittit reliquam partem hujus primi fragmenti. — [6] A, fol. 78 r°, col 2. — [7] Secundum fragmentum invenitur in iisdem codicibus et in iisdem locis. — [8] B ܒܦܓܪܐ : ܘܢܦܫ.

ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ. ܡܛܝܒ ܠܗ ܕܠܐ ܚܘܠܡܢܐ ܕܡܘܬܐ ܕܓܒܠܐ ܒܝܫܬ. ܐܠܐ ܡܛܠ ܗܢ ܕܢܦܫ
ܘܢܬܪܘܡ. ܡܬܚܙܝܐ ܓܝܪ ܗܘܐ ܒܕܝܢܐ. ܘܡܬܚܙܝܐ ܗܘ܇ ܘܠܗ ܒܡܫܡܠܝܘܬܐ ܗܢ ܕܐܝܬ ܚܝܠܐ.
ܠܟܠ ܡܕܡ ܓܝܪ ܒܗ ܐܬܩܢ ܗܘܐ. ܡܛܠ ܕܡܬܚܙܝܐ ܒܒܪܐ ܕܡܬܥܐ ܕܢܦܫܐ.

ܒ ܚܟܝܡܘܬܐ ܡܬܚܙܝܐ ܒܫܩܝܠܐ[1] ܦܓܪܐ. ܘܒܡܫܡܠܝܘܬܐ ܟܠܐ ܡܫܘܬܦܘܬܐ. ܘܡܬܬܟܠܐ ܕܝܢ ܕܡܢ ܠܡܫܡܠܝܘ: ܓܒܪܐ ܗܘ ܕܠܐ ܦܣܩ ܗܘܐ ܒܥܒܕܐ ܡܢ ܡܫܝܚܐ[2] [ܘܠܐ[3] ܒܡܫܬܘܕܥܘܬܐ : ܕܡܬܚܙܝܐ ܡܢ ܗܘ ܕܡܠܐ ܕܗܢܐ ܕܝܢ ܗܘ ܕܝܢ ܐܡܪ. ܘܕܡܠܐ ܡܢ ܒܣܪܐ. ܗܢ ܕܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ.] ܘܐܡܬܝ ܗܟܢܐ ܕܐܡܪ ܦܘܠܘܣ[4]: ܕܒܣܪܐ ܘܕܡܐ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܕܢܐܪܬܘܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ܇ ܠܗ ܐܡܪ ܐܝܟ ܗܘ ܕܡܠܟ ܒܣܘܓܐ ܕܡܪܕܝܬܐ ܕܒܣܪܐ ܦܫܝܛ. ܐܠܐ ܒ ܡܠܟܐ܇ ܕܠܐ ܡܬܚܙܝܐ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ: ܒܐܬܪܗ ܚܝܐ ܕܦܓܪܐ ܡܢ ܦܓܪܐ ܒܥܠܡܗ[5]. ܐܠܐ ܦܓܪܐ ܡܢ ܚܝܐ. ܠܗ ܓܝܪ ܡܬܚܙܝܐ ܗܘܬ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܦܓܪܐ: ܒ ܐܬܪܗ ܚܝܐ܇ ܓܒܪܐ ܗܘܬ ܗܟܢܐ܇ ܕܚܝܐ ܡܢ ܣܒܠܐ ܢܦܫܗܝܢ. ܗܘܠ ܕܝܢ ܒܗܘ ܕܡܠܐ ܚܝܐ ܚܝܠܝܢ ܡܛܠ ܕܒܪܝܬܐ ܢܦܫܐ ܡܘܬܐ ܡܢ ܚܝܐ. ܘܡܬܚܙܝܢܐ ܡܢܝܢܐ ܕܠܐ ܡܬܚܙܝܢܘܬܐ ܘܕܠܐ ܡܫܘܬܦܘܬܐ ܢܦܫܐ. ܒ ܕܡܫܡܠܝ ܦܢ ܘܡܢܝܢ ܡܢ ܡܘܬܐ ܘܡܢ ܣܓܝܐܐ ܗܘܐ[6]. ܒܓܒܪܐ ܕܝܢ ܡܬܚܙܝܢܐ[7] ܘܡܬܬܦܝܣܘܬܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܠܐ ܡܬܚܙܝܢܘܬܐ ܢܗܘܐ ܐܬܪܗܘܢ ܦܓܪܐ܇ ܘܒܗ[8] ܕܦܓܪܐ܇ ܠܐ[9] ܡܬܚܙܝܢܘܬܐ.

III

ܕܡܕܝܢܐ ܡܬܐܘܕܝܘܣ[10].

ܡܫܬܐ ܓܝܪ ܟܠ ܗܘ ܕܢܦܠ ܘܩܡ ܡܬܐܡܪܐ ܘܠܗ ܟܠ ܗܘ ܕܠܐ ܢܦܠ܇

IV

ܬܘܒ ܕܡܕܝܢܐ ܡܬܘܕܝܘܣ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܩܝܡܬܐ[11].

ܐܠܐ ܓܝܪ ܒܥܠܝܢ ܚܙܝܬ ܒܐܬܪܐ ܚܕ ܕܠܡܘܢܩܘܣ ܡܕܝܢܬܐ ܒܠܘܩܝܐ: ܒܕܝܢܐ ܚܕ ܕܝܘܠܐ.
ܢܘܪܐ ܕܡܬܥܒܪܐ ܒ ܦܬܟܐ܇ ܡܢ ܠܒܫܬ ܡܢ ܒܘܩܝܐ ܕܐܪܥܐ. ܘܚܙܝܬܗ ܕܢܘܪܐ ܘܟܠ ܚܙܝܢܗ܇

¹ A ܒܫܩܝܠܐ. — ² B omittit quæ sequuntur usque ad ܘܐܡܬܝ ܗܟܢܐ. — ³ A, fol. 78 v°, col. 1. — ⁴ Cfr I *Ad Corinth.* xv, 50. — ⁵ A omittit ܒܥܠܡܗ. — ⁶ A ܗܘܐ. — ⁷ B ܘܠܐ ܡܬܚܙܝܢܘܬܐ. — ⁸ A ܘܒܗ ܦܓܪܐ. — ⁹ A, fol. 78 v°, col. 2. — ¹⁰ Hoc sancti Methodii effatum reperies citatum in sequentibus codicibus Musæi Britannici, in addit. 14532, fol. 51 r°, col. 2; in addit. 12155, fol. 70 r°, col. 1, et fol. 123 r°, col. 1; in addit. 12156, fol. 70 r°. — ¹¹ Hoc fragmentum sermonis sancti Methodii de Resurrectione reperitur in unico codice 17191, fol. 2 v°.

ܐܝܟܢܐ ܚܕ ܕܐܡܪ ܘܐܬܡܠܐ ܡܫܪܐ. ܕܐܡܪ ܗܘܐ ܒܡܫܟܢ ܘܦܠܐ. ܗܘܐ ܕܝܢ ܒܟܣܝ
ܗܘܐ. ܕܐܝܟ ܕܢܦܠܬ ܕܟܠ ܡܬܬܣܝܐ ܕܡܬܐ ܚܝ̈ܐ ܗܘܘ: ܘܟܠ ܓܢܣܐ ܒܪ̈ܝܬܗܘܢ ܘܐܝܟܢܐ
ܘܬܘܪܘܗܝ ܠܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܡܫܠܡܢܘܬܐ. ܘܫܩܠܬ ܒܡܣܒܐ ܐܠܐ ܫܘܟܢܐ ܕܐܝܟܢܐ ܡܕܡ ܫܡܫܬ
ܠܐܬܪ̈ܝ ܒܗ ܒܥܘܪܐ ܕܡܫܠܡܐ ܢܦܠܬ. ܘܓܙܪ ܗܘܐ ܒܗ ܡܟܝܠ: ܗܕܐ ܕܝܢ ܐܢܫܐ ܠܟܠܗܘܢ
ܐܬܚܙܝ. ܘܚܙܝܬܐ ܡܬܝܠܐ ܡܬܩܪܝ ܒܥܘܪܐ. ܘܐܘܪܚܐ ܕܒܢܝܢ ܒܗ ܕܠܐ ܢܫܠܐ. ܐܠܐ ܘܡܫܪܢ ܡܫܬܠܛ
ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܀

V

ܡܛܠ ܕܟܕ ܐܬܬܣܝܡ ܕܒܥܠܡܐ ܗܢܐ[1]. ܘܒܗ[2] ܗܝ ܐܟܕܐ ܗܘ ܒܪܢܫܐ. ܘܠܐ ܡܬܡܨܝܢ ܟܠܗ
ܡܕܡ ܥܒܕܐ. ܐܠܐ ܡܬܚܪܪܐ ܡܢ ܫܥܒܘܕܐ ܕܚܒܠܐ. ܠܚܐܪܘܬܐ ܕܫܘܒܚܐ ܕܒܢ̈ܘܗܝ ܕܐܠܗܐ[3].
ܐܝܟܢܐ ܕܫܡܥܢܢ ܠܦܘܠܘܣ ܐܡܪ: ܘܡܥܠ ܕܢܦܪܘܩ ܘܡܬܚܫܒܐ ܡܬܝܒܐ[3] ܘܠܡܘܬܐ. ܘܡܛܠ
ܕܡܬܚܫܒܝܢ ܠܐܝܠܐ ܕܠܐ ܡܬܪܐ ܕܗܘܐ ܢܚܬܐ ܦܩܪ. ܘܡܛܠ ܐܝܟܢ ܕܐܬܐܡܪ ܕܠܐ ܐܬܬܠܝܘܗܝ ܠܟܠܐ
ܕܡܫܡܫ ܠܒܢ̈ܝܐ ܕܢܫܘܢ ܒܢ̈ܫܐ. ܕܚܝܝܐ ܡܬܐܪܝܘܗ ܐܣܟܡܐ ܕܒܪܝܬܐ. ܡܫܡܫܐ
ܘܡܘܪܐ. ܡܢ ܗܕܐ ܕܡܛܠ ܫܘܥܒܕܐ ܗܘ ܕܡܬܡܪܐ ܠܡܬܐܪܓܫܘ ܀

ܠܐ ܕܝܢ ܡܫܪܐ ܘܐܦܠܐ ܗܝ ܕܠܐܡܪ ܕܡܬܡܨܝܢ ܐܟܢ ܟܠ: ܘܐܦܢܐ ܘܐܢܐ ܘܫܡܝܐ ܠܐ ܗܘܘ[4]
ܐܬܚܙܝܘ[5]. ܡܬܦܢܐ ܡܢ ܓܝܪ ܒܥܡܝܩܬܐ ܕܗܘܐ ܒܚܕܐ ܕܗܘܐ ܘܢܘܗܪܐ ܕܒܗ ܒܥܠܡܐ ܒܝ ܒܥܘܪܐ
ܟܠܗ. ܘܒܗ ܦܢܐ ܠܐܘܪܚܐ ܕܡܬܡܨܝܢ ܘܡܬܓܠܐ ܠܢܝܐ. ܐܦ ܗܘ ܓܝܪ ܕܡܬܢܐ ܗܘ ܗܘ ܕܠܐ ܗܘܐ
ܐܬܒܘܝ ܡܢ ܗܘ ܗܘܐ ܐܬܘܗܝ[6] ܒܥܠܡܐ ܡܛܠ ܡܬܠ ܗܘ ܕܓܒܪܐ ܓܒܠ ܗܘܐ ܐܠܗܐ[7] ܒ ܒܥܠܡܐ
ܒܟܝ: ܐܠܐ ܘܠܐ ܡܕܡ ܒܟܝ ܐܠܗܐ ܫܒܩܬܗ ܐܘ ܓܒܪܬܗ. ܡܛܠ ܕܐܘܗܝ ܐܬܚܙܝ ܘܐܬܒܪܝ ܓܒܠܗ
ܐܠܗܐ ܒܒܪܝܬܐ: ܐܝܟܢܐ ܕܚܡܒܬܐ ܡܫܡܫܐ ܒ ܐܡܪܐ. ܕܒܪܐ ܐܠܗܐ ܠܟܠ ܕܢܗܘܐ ܐܬܚܙܝ[8].
ܡܫܬܘܕܥܐ ܐܬܚܙܝ ܒܢܝܢܗ ܕܥܠܡܐ. ܘܡܛܠ ܒܗܝ ܫܡܠܐ ܕܚܒܠܐ. ܡܫܥܒܕܐ ܕܝܢ
ܠܟܠܗ ܦܫܝܘܬ ܒ ܐܡܪ: ܫܘܒܚܐ ܓܝܪ ܕܒܪܝܬܐ ܠܡܚܝܠܐ ܕܒܢ̈ܘܗܝ ܕܐܠܗܐ ܡܫܬܒܚܐ. ܒܪܝܬܐ
ܓܝܪ ܐܬܟܒܝܫܬ ܠܫܪܝܩܘܬܐ. ܠܐ ܟܕ ܨܒܝܐ. ܐܠܐ ܡܛܠ ܗܘ ܕܫܥܒܕܗ ܥܠ ܣܒܪܐ. ܡܛܠ
ܕܐܦ ܗܝ ܒܪܝܬܐ ܬܬܚܪܪ ܡܢ ܫܥܒܘܕܐ ܕܚܒܠܐ. ܠܚܐܪܘܬܐ ܕܫܘܒܚܐ ܕܒܢ̈ܘܗܝ ܕܐܠܗܐ[9].
ܫܥܒܕܘܬܐ ܓܝܪ ܐܦܢ ܒܪܝܬܐ ܐܬܟܒܫܬ. ܕܡܬܚܪܪܐ ܕܝܢ ܡܢ ܫܥܒܘܕܐ ܕܐܝܟ ܗܘܐ ܦܫܝܩܐ.

[1] Novum hoc fragmentum sancti Methodii sermonis de Resurrectione exstat in duobus codicibus Musæi Britannici, in addit. 17191, fol. 53 v° = A, et in addit. 14538, fol. 30 r° = B. — [2] B ܘܠܐ. — [3] A ܡܚܠܐ. — [4] A ܗܘܝܢ. — [5] B, fol. 30 v°. — [6] A omittit ܡܢ ܗܘ ܐܬܘܗܝ. — [7] A, fol. 54 r°. — [8] *Sap.* I, 14. — [9] *Ad Rom.* VIII, 19-21. Textus Simplex differt ab hac translatione.

ܟܕ ܒܢܝܬܐ ܒܥܘܠ ܒܥܠܡܐ ܕܟܠ ܗܘܠ ܕܠܐܡܪ. ܒܗ ܓܝܪ ܗܘܝܢ ܕܠܐ ܡܬܬܥܝܪܝܢ ܒܫܘܠܐ
ܡܫܬܥܒܕܝܢ. ܐܠܐ ܗܘܝܢ ܕܡܬܬܢܝܚܝܢ. ܡܛܠ ܡܫܠܡܢܘܬܐ ܕܒܢܝܬܐ. ܟܕ ܒܟܠ ܗܘ ܕܡܫܡܬܐ ܘܦܠܚ
ܠܐܠܐ ܡܬܢܝܚܐ. ܘܡܫܬܥܒܕܐ ܘܚܝܠܐ ܒܥܒܕܐ: ܡܛܠ ܒܢܝ̈ܗ ܕܐܠܗܐ: ܗܢܘܢ ܕܡܬܒܥܝܢ
ܡܬܢܝܚܐ ܘܡܬܒܥܝܢ ܦܠܚ ܒܗܘ ܗܘܠܐ. ܟܕ ܒܥܘܒܕܐ ܕܟܠ ܕܡܢ ܚܝܠܐ: ܕܐܦ ܗܘ ܒܫܢܝ
ܡܫܬܟܚܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܡܫܬܒܚܐ ܘܡܬܪܢܝܢ ܡܢܗ ܒܬܫܡܫܬܗ ܕܥܠܡܐ ܐܝܟ ܗܘ ܕܬܐܡܪ.
ܦܪܘܩ ܡܢܗܘܢ ܒܥܒܕܐ ܡܫܡܫܝܢ ܘܐܦ ܐܘܪܫܠܡ[1]. ܟܕ ܕܝܢ ܡܫܬܘܕܥܝܢ ܡܢ ܚܛܝܬܐ: ܡܬܚܪܪܐ
ܘܐܦ ܗܘ ܡܢ ܚܒܠܐ. ܟܕ ܠܐ ܡܫܬܥܒܕ ܠܥܒܕܘܬܐ ܡܫܬܚܠܦܢܝܬܐ. ܐܠܐ ܠܚܐܪܘܬܐ. ܢܬܚܫܒ
ܓܝܪ ܐܡܪ ܕܗܢܐ ܒܢܝܬܐ ܡܬܚܕܬܐ ܘܚܠܐ ܒܝܘܡܐ ܒܥܠܡܐ. ܗܐ ܕܝܢ ܗܘ ܕܒܚܫܘܟ ܐܠܐ ܘܐܦ ܚܝܝ
ܕܢܗܝܪܐ ܕܢܘܚܐ ܐܝܬ ܒܗ. ܘܚܝ ܡܬܚܕܬܝܢ ܒܗ ܒܥܒܕܗ ܒܢ̈ܝܐ ܡܫܬܒܚܝܢ. ܒܥܘܒܕܐ
ܕܦܘܪܩܢ[2]. ܘܐܡܠܐ ܕܝܢ ܐܡܪ. ܐܝܟܢܐ ܕܫܡܝܐ ܚܕܬܐ ܘܐܪܥܐ ܚܕܬܐ: ܗܠܝܢ ܕܐܢܐ ܥܒܕ ܐܢܐ
ܕܩܝܡܝܢ ܩܕܡܝ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܗܟܢܐ ܢܩܘܡ[3] ܙܪܥܟܘܢ ܘܫܡܟܘܢ[4]. ܘܐܦ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ
ܗܘ ܕܥܒܕ ܫܡܝܐ. ܗܘܝܘ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܓܒܠ ܠܐܪܥܐ ܘܥܒܕܗ. ܗܘ ܬܩܢܗ. ܠܐ ܠܣܪܝܩܘܬܐ
ܥܒܕܗ. ܐܠܐ ܕܬܬܥܡܪ[5]. ܡܫܬܡܠܝܐ ܓܝܪ ܒܗ ܠܣܪܝܩܘܬܐ ܘܠܐ ܠܡܬܥܡܪܘ. ܗܟܢܐ ܐܝܟܢܐ
ܕܐܠܗܐ ܒܟܠ: ܐܝܟ ܡܐ ܗܘܝܘ ܕܡܬܩܢܝܢ ܒܬܝܒܘܬܐ. ܐܠܐ ܡܛܠ ܕܢܬܗܘܐ ܒܗ ܐܬܬܘܪ
ܘܠܬܬܥܡܪ ܘܢܬܝܬܪ[6]. ܒܝܕܗܘܢ ܕܝܢ ܕܐܝܠܝܢ ܕܪܘܚܐ ܘܒܥܠܡܐ[7] ܡܢ ܒܬܪ ܡܬܩܛܠܝܢ ܕܟܠ ܦܘܪܩܢܐ.
ܕܢܬܩܢ ܐܬܬܘܪ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܕܝܢ ܗܘܐ. ܡܛܠ ܠܚܝ̈ܘܬܐ. ܡܛܠ ܗܕܐ ܡܩܒܠ ܬܘܒ ܬܐܪ ܡܢ ܗܘܝ
ܕܐܡܪܬ ܠܗܘܐ. ܒܗ ܓܝܪ ܒܓܘܢܐ ܒܦܘܠܚܢܐ[8] ܘܐܦ ܒܦܬܓܡܐ ܕܐܝܟ ܗܕܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ
ܕܥܒܕܐ ܐܬܬܘܪ ܗܘܐ. ܟܕ ܡܫܬܡܠܐ ܟܠ ܢܡܘܣܐ. ܘܠܐ ܕܠܐܝܢܐ[9] ܕܚܝܒܝܢ ܒܚܝܠܐ. ܠܝ ܗܘ[10]
ܕܝܢ ܕܐܡܪܝܢ ܗܘܝܢ ܕܒܚܘܒܠܐ: ܐܝܢܐ ܗܘܐ ܠܝ ܗܘ[11] ܕܠܐ ܐܬܐ ܟܠ: ܡܫܝܚܐ ܐܡܪ ܕܒܥܐܝܢ[12]
ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ. ܢܚܒܠ[13] ܕܝܢ ܕܐܦ ܦܝ ܫܡܝܐ ܐܝܟ ܠܒܫܐ: ܐܪܥܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܚܠܝܐ ܠܡܐܬܐ.
ܐܡܪܝܢ ܕܡܛܠ ܕܚܕܐ ܐܬ ܒܥܠܡܐ ܕܫܘܚܠܦܐ ܕܟܠ ܗܘ ܕܡܫܡܬܐ ܘܦܠܚ ܡܚܝܠܐ ܕܡܢ
ܗܘܐ ܦܣܩܦܠܐܣܬܐ ܕܥܠܡܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ. ܘܐܝܟ ܐܝܟܢܐ. ܟܕ ܐܬܥܒܕ ܦܪܝܫܐ ܐܦ. ܐܝܟ
ܫܘܚܠܦܐ ܕܟܠ ܕܟܠ ܗܘܝܘܬܐ ܕܦܠܚ ܡܬܚܠܐ. ܡܛܠ ܕܥܠܡܐ ܐܦܠܐ ܚܕܐ ܫܘܚܠܦܘܬܐ ܐܘ
ܡܫܢܝܘܬܐ ܒܟܠܠ ܠܡܬܚܪܪܘ. ܕܟܕ ܓܝܪ ܐܫܬܢܝܘ ܕܥܠܡܐ ܗܢܐ: ܘܟܠܗ ܒܥܠܡܐ ܐܡܪܐ. ܘܒܠܐ
ܐܝܟܢܐ ܐܬ ܡܐܬܐ ܕܘܡܝܐ ܒܟܠܝܬܐ ܕܫܡܝܐ: ܒܫܘܚܠܦܐ ܐܡܪ[14] ܘܟܠܗ ܗܘ ܕܡܫܡܬܐ
ܘܦܠܚ ܡܚܝܠܐ: ܕܡܢ ܐܫܬܢܝܐ ܦܪܝܫܐ. ܘܐܝܟ ܐܝܟܢܐ. ܐܝܟ ܕܠܐܡܪ ܐܢܫ ܐܝܟܢܐ: ܠܐܫܬܢܝܐ ܗܘ

[1] *Is.* LII, 2. — [2] *Ad. Rom.* VIII, 22, 54. — [3] B omittit ܢܩܘܡ. — [4] *Is.* LXVI, 22. — [5] *Ibid.* XLV, 18. — [6] A ܐܬܬܘܪ ܘܠܬܬܥܡܪ ܘܢܬܝܬܪ. — [7] B ܘܐܪܥܐ ܠܗܘܢ ܘܥܠܡܐ. — [8] A, fol. 73 v°. — [9] B ܘܠܐ ܠܗܘܢ ܕܠܐ. — [10] B ܐܝܟܢܐ. — [11] B ܐܝܟܢܐ. — [12] B ܕܒܥܝܢ. — [13] B ܘܚܒܠ. — [14] B ܒܫܘܚܠܦ. — [15] B ܐܡܪ.

ܕܟܠܗ ܥܠܡܐ. ܒܫܘܠܛܢܐ ܗܘ ܕܟܠܗ ܒܪܝܬܐ ܘܡܕܒܪܢܘܬܐ: ܒܪ ܡܫܬܡܠܝܢܐ ܡܘܡܢܬܗ ܕܥܠܡܐ
ܠܕܘܟܝܐ ܘܫܘܡܠܝܐ. ܒܪ ܓܝܪ ܥܠܡܐ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܠܗ. ܐܝܟ ܥܠܡܐ ܫܘܡܠܝܐ ܗܘܐ ܠܗ. ܐܝܟ ܥܠܡܐ
ܡܬܪܒܐ ܗܘܐ. ܐܝܟ ܥܠܡܐ ܡܫܬܡܠܐ ܗܘܐ. ܒܪ ܕܝܢ ܗܘܐ ܠܗ ܒܪܢܫܐ. ܟܠܗ ܐܬܪ̈ܐ ܒܫܠܡܐ
ܕܥܠܡܐ. ܘܡܬܕܪܟܐ ܡܢ ܓܝܪ ܒܪܢܫܐ ܐܝܟ ܗܘ ܕܩܢܝܢܐ: ܒܪܢܫܐ ܕܫܘܪܝܐ: ܘܫܘܚܠܦܐ ܠܐܒܕܢܐ.
ܡܛܠ ܡܢ ܕܐܬܐ ܦܫܝܩܐܝܬ. ܐܡܪܢܐ[1] ܕܡܢ ܗܘܝܘ ܕܐܬܚܘܝ ܒܥܠܡܐ ܗܘ ܕܐܬܚܙܝ. ܠܐ ܢܚܫܘܒ
ܒܩܠܝܠܐ ܢܚܫܘܒ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܬܒܪܝ ܒܥܒܕܘܬܐ[2] ܕܡܠܐ ܘܠܐ ܡܬܠ. ܡܫܪܝܐ ܢܦܫ ܘܡܬܚܫܒܝܢ.
ܘܡܫܪܝܐ ܐܢܬ ܐܦܢܐ ܕܐܪܚܐ. ܒܪ ܟܠ ܗܘ ܕܐܝܬ ܡܫܬܡܠܐ ܡܬܚܙܐ: ܡܬܕܪܟ ܡܬܚܙܐ ܠܥܠܡܐ.
ܒܪ ܓܝܪ ܠܥܠܡܐ ܐܬܚܘܝ ܐܪܚܐ. ܘܡܢ ܟܠܗ ܗܘ ܒܥܠܡܐ. ܡܢ ܥܠܡܐ ܗܘ. ܘܡܢܗܘܢ ܐܬܚܘܝܘܢ
ܐܘ[3] ܗܢܘܢ ܕܒܩܕܡܝܢ. ܒܪ ܠܐ ܡܬܚܙܐ ܡܢܗܘܢ: ܐܘ ܡܫܠܡܝܢ ܢܦܠ ܡܬܚܙܝܢ. ܐܠܐ ܒܪ ܐܝܟ
ܬܫܥܝܬܐ. ܠܐ ܡܬܚܫܒܐ ܥܠ ܡܫܬܡܠܝܢܘܬܐ ܗܘܝܢ ܕܡܫܬ̈ܝܢ ܡܬܚܙܝܢ. ܒܪܢܫܐ ܗܘܐ ܠܗ
ܡܬܚܫܒܐ ܗܘ ܗܢ ܕܐܠܐܗܐ. ܕܥܠܡܐ ܕܗܘܐ ܗܘܐ[4] ܐܬܚܙܝܘ ܡܢܗܘܢ. ܒܪ ܠܐ ܐܙܠ[5] ܘܠܐ
ܐܬܚܠ ܘܠܐ ܗܘܐ ܐܬܚܙܝܬ ܐܬܚܙܝ ܀

VI

ܕܐܬܠܬܪܘܬܗ ܐܦܝܡܢܐ

ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܬܠܬܐ ܕܥܠ ܩܝܡܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ.[6]

ܠܝ ܕܝܢ ܡܬܚܙܝܐ ܗܢܐ ܕܒܪܢܫܐ ܕܡܬ. ܠܐ ܐܠܗܘܬܗ ܠܐܠܗܐ ܗܘܐ ܟܠܗ ܐܦܠܐ ܕܝܢ ܡܢ ܒܬܪܟܐ
ܕܡܬ. ܘܒܪܢܫܐ ܐܘ ܕܟܠ ܥܬܝܪܐ ܥܠ ܐܡܪܝܢ ܕܡܛܝܢ ܘܡܬܚܙܝܢ ܡܢܗܝܢ ܒܢ ܡܥܩܒܢܐ.
ܠܐܢܫܝܢ ܐܝܟ ܐܘ ܡܥܡܪܢܐ ܒܪ ܐܠܗܘܬܗ ܗܠܝܢ ܕܐܠܗܐ. ܠܐ ܡܫܠܡ ܢܦܫܗ ܕܡܘܬܐ.
ܒܪ ܒܡܬܚܙܐ ܕܫܘܚܠܦ ܢܛܥܡܐ ܥܠܝ ܒܗ ܀

VII

ܕܡܠܘ ܒܪ ܕܡܠܘ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܗܢ ܕܡܥܡܘܕܝܬܐ ܒܪ ܐܦܝܡܢܐ ܐܠܗܘܬܗ.

ܕܥܡܘܕܝܐ ܐܘܪܫܠܡ ܡܬܬܠ.[7]

ܘܒܪܢܫܐ ܐܘ ܒܪ ܐܦܘܡܢܐ ܗܘܐ ܕܡܫܬܒܚ ܒܫܡܝܐ: ܒܥܡܪܗ ܡܢ ܢܦܠ ܒܢܦܫܬܐ
ܪܚܠ. ܒܗ ܡܥܡܐ ܒܥܡܢ ܒܫܠܐ ܕܢܦܠܘ. ܒܥܬܝܩܘܬܐ ܘܠܐ[8] ܗܘܐ ܒܥܬܝܩܘܬܗ.

[1] B, fol. 31 r°. — [2] A ܒܥܒܕܘܬܐ. — [3] B ܐܘ. — [4] A ܗܘܐ ܗܘܝܢ ܕܝܢ. — [5] A ܐܙܠ. — [6] Hoc fragmentum tertii sermonis de Resurrectione reperitur in addit. 12156, fol. 70 r°, col. 2. — [7] Novum hoc sancti Methodii sermonum fragmentum exstat in addit. 12156, fol. 70 r°, col. 2. — [8] *Ibid.* col. 3.

ܟܕ ܡܫܬܪܝܐ ܘܡܦܪܐ ܠܐܘܣܦܐ ܕܡܢ ܠܐ ܡܬܦܪܫܢܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܠܗ. ܫܠܝܛ ܠܗ ܕܐܠܗܘܬܐ. ܣܘ
ܓܝܪ ܟܕ ܠܐܦܝܐ ܐܠܗܝܐ ܣܓܝܐ. ܕܢܬܚܙܐ ܠܟܠ ܐܢܫ ܕܐܝܬܘܗܝ ܒܐܢܫܘܬܐ. ܠܟܠ ܕܠܘܬܐ
ܠܟܠܗ ܠܐܠܗܘܬܐ. ܟܕ ܐܬܐ ܠܗ ܒܦܓܪܐ ܕܝܠܢ. ܗܘ ܕܡܢܗ ܡܢ ܩܕܡ ܐܬܝܠܕ. ܡܛܠ ܕܟܝܢܗ
ܐܠܗܝܐ ܠܟܠ ܐܬܘ̈ܗܝ. ܟܕ ܚܕܐ ܕܝܠܗ ܟܕ ܗܘ ܕܝܢ ܗܘܐ. ܘܡܠܟܐ ܟܕ ܡܠܟܐ ܠܟܠܗܘܢ
ܠܐ ܗܘܐ ܟܕ ܐܫܬܢܝ ܡܢ ܡܠܟܐ. ܐܠܐ ܟܕ ܐܬܓܠܝ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܠܐ ܓܝܪ ܫܡܝܐ ܩܢܐ ܒܟܝܢܗ ܡܢ
ܫܬܐ. ܐܦ ܠܐ ܡܠܟܐ ܐܫܬܢܝ. ܐܠܐ ܐܬܓܠܝ ܗܘܐ ܒܫܡܝܐ ܟܕ ܡܠܟܐ ܠܐ ܫܢܝܐ ܘܟܝܢܐ ܠܐ ܡܫܬܢܝܐ.

VIII

ܕܠܗ ܗܘ̇[1] ܕܛܘܒܢܐ ܐܝܪܢܐܘܣ ܦܝܣܩܘܦܐ ܕܠܘܓܕܘܢ ܘܣܗܕܐ. ܘܩܕܝܫܐ ܡܬܐܡܪܝܢܘܣ[2]

ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܐܝܟ ܕܒܡܠܬܐ[3]

ܐܡܪ ܕܝܢ ܥܠ ܡܠܟܘܬܐ ܘܕܝܢܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܠܗ ܐܠܗܐ ܀

ܡܠܟܐ ܓܝܪ ܗܘ ܠܐ ܡܬܒܪܐ ܘܠܐ ܡܬܚܡܢܐ: ܘܠܐ ܡܬܪܢܐ ܘܠܐ ܢܬܚܡ: ܐܠܐ ܠܐ ܡܬܡܫܚܢܐ
ܗܘ ܘܠܐ ܦܠܓ: ܘܠܐ ܡܫܡܠܝܐ ܗܘ ܟܠܗ: ܘܟܠܗܘܢ ܠܐ ܡܬܡܨܝܢܐ ܘܠܐ ܐܝܟ ܡܬܦܪܫ ܠܟܠܗܝܢ
ܡܬܐܚܕ. ܟܕ ܕܝܢ ܕܒܓܫܡܐ ܕܡܫܝܚܐ ܠܟܠ ܡܢܘ ܐܡܪ: ܘܟܕ ܘܡܬܚܙܝܢ[4]. ܟܝܢܐ
ܕܝܠܢܐ ܕܠܗ ܐܬܚܙܝ ܠܒܫܝܐ. ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܘܡܬܟܢܫܐ ܘܠܐ ܡܬܚܙܝܐ ܐܬܚܙܝ. ܡܛܠ ܕܡܢ
ܕܟܝܢܗ[5] ܕܡܢܝܢܐ ܐܠܗܝܐ ܐܝܟ ܕܐܬܬܢܝܬ[6]. ܡܠܟܐ ܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܠܗܘ ܀

[1] Sequens fragmentum exstat in codicibus Musæi Britannici addit. 14532, fol. 78 v°, col. 2 = A; addit. 12155, fol. 80 v° = B; addit. 17194, fol. 9 r° = C, sed in hoc ultimo codice superest tantum ultima pars fragmenti. — [2] A omittit ܘܣܗܕܐ et ܩܕܝܫܐ. — [3] A ܕܒܡܠܬܐ ܕܐܝܟ. — [4] In 17194 hic incipit citatio. — [5] A, fol. 79 r°, col. 1. — [6] A, B ܕܐܬܬܢܝܬ ܐܝܟ.

2°

SANCTI METHODII

QUÆ ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA.

I

SANCTI METHODII, EPISCOPI ET MARTYRIS, SERMO IN ASCENSIONEM DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI [1]

ՍՐԲՈՅՆ ՄԵԹՈԴԻ ԵՊԻ ԵՒ ՄԱՐՏԻՐՈՍԻ

ԱՍԱՑԵԱԼ 'Ի ՎԵՐԱՑՈՒՄՆ ՏՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻ ՔԻ·

'Ի դէպ ժամանակի է մեզ այսօր գոչել բոլոր զմարգարէականն զայն ձայն, եւ հասարակաց ամենեցուն զՏր մեր օրհնել և ասել· ո՞ «խօսեսցի զզօրութիս Տն, լսելի... Ուհաւատչեա բնութես մերոյ 'ի յերկինս վերացաւ· և որ զերկրաւորն էառ 'ի մէնջ զմարմին, յաթոռն եհան հայրական զի զհաշտութի զՏն առ ծառայս իւր գործեսցէ, զթշնամութի որ 'ի վաղընջուցն եբարձ, և զխաղաղութի երկնաւորն զօրութեց [2] շնորհեաց [երկրաւ]որ[աց] մարդկան։ Վասն զի հասարակաց մեր այսաւր եղև ընդդէմ բանսարկուին յաղթութի։ Հասարակաց քաջութի։ Հասարակաց մրցումն։ Հասարակաց և պսակքն։ Վասն որոյ խայտասցուք ամենեքեան, տեսանելով զառհաւատչեայն մեր 'ի վեր նստեալ եւ զմեր բնութիս որ ընդ աջմէ Հօր հաստեալ յաթոռն։ Օ՜հ, թէ աքանչելի մարգարէն երանէ զայնոսիկ ոյք ունիցին զաւակ 'ի Սիոն և ընդանիս յԵրէմ, որչափ ևս առաւել պարտ է մեզ ուրախանալ և ցնծալ, տեսանելով զառհաւատչեայն մեր 'ի նոյն ինքն յերկնից ելեալ բարձրութիս, և հասեալ յաթոռն թագաւորական։ Աիտ ա՛ռ ինձ աստ սիրելի, թէ որչափ Այ բարերարութի, և անճառելի տնօրէնութի յաղագս մերոյ ազգի եղև, զանկեալն 'ի դրախտէն 'ի ձեռն պատրանաց բանսարկուին զմարդն և զայսչափ դատապարտեալս յանկարծակի յորպիսի եհան բարձրութիս։ Այլ որպէս մեք, որ և յերկրի անարժանք էաք երևելիք, այսօր յերկինս ելաք, եւ մեր բնութիս, թէպէտ դրախտին անարժան յառաջագոյն կարծեցեալ, սա ահաւասիկ զերկնից նախագահութին ընկալաւ։ Այլ որ երբեմն դիւաց եղեալ այլն կատականաց, սա ահա[ւասիկ] 'ի հրեշտակաց և 'ի վերին զօրացն երկրպագի։

[1] E codice armeno parisiensi XLVI, A, fol. 318 v°, col. a. — [2] *Ibid.* col. 3.

Ով երանելի Մարիամ. . . [1] Ով [երջան]իկ դաւաճանութեն, բիւր մեզ ծնանելով զպատճառս անմահութե ։ Քանզի մախացեալ ընդ բնութիս մեր չարն այն դև, 'ի վերայ երկրիս զվարս ունելով այժմ տեսանէ զսա յերկինս երկրպագեալ, և ոչ փնասեալ որպէս կարծէր յոյժ անհնարին և ուժգնապէս ։ Իսկ այժմ տեսանէ մեծագունից զմեզ եղեալ վայելողս ։ Վասն այսորիկ խայտամ և բերկրիմ այսօր, և զձեզ դասակցեալ իմոյ պարտաւորութես այսմ աղաչեմ ։ Քանզի ոյք և ոչ ստորինս իշխանութե արժանացեալ, 'ի վերագոյն և յերկնաւորն ելաք Թագաւորութի ։ Գերազանցեալ եղաք քան զերկինս ։ Հասաք յաթոռն Թագաւորական ․ և մեր բնութիս՝ յաղագս որոյ պատեալ պահէր զդրախտն քերոբէն նստի սա այսօր 'ի վերայ քերոբէիցն ։ Հրաշացեալ զարմացիր այսուհետև սիրելի ընդ տն քո բարի հնարաւորութին, եւ փառաւորեա զտուողն այսքանեաց պարգևաց ։ Քանզի առաւել գերազանցեաց պատուասիրութի պարգևաց քան ըզմեծութի փնասուն ։ Այլ արդ գիտեա սիրելի ․ 'ի դրախտէն արտաքս ընկեցիկ եղեալք 'ի յերկինս զմեզ եհան ։ Մահու դատապարտեալք, զանմահութի մեզ պարգևեաց ։ Զարչարեալք եղաք և ընկեցեալք, և որդիս զմեզ արժանի արար կոչել, եւ ոչ միայն որդիս, այլ և ժառանգակիցս Քի ։ Տեսեր[2] որչափ մեծագոյն են այժմու պարգեւեալս 'ի նմանէ քան յորմէ զրկեալք եղաք յառաջագոյն ։

Այլ յորժամ լսես եթէ վերացաւ և համբարձաւ մի տեղական փոփոխումն կարծեր զայ ։ Վասն զի ածութին զամենայն լնու և ամենայն ուրեք մերձ է ։ Իսկ համածինն մեզ մարմին զոր առնլովն երևիլ արժանի արար ։ Այն որ էառն 'ի մէնջ յաղագս որոյ առ հասարակ ամենեքեան այսօր զերևելի և զպայծառս զայս տօնեսցուք զտօն ։ Քանզի առ հասարակ ամենեքեան որ յայսմանէ վայելեմք պարգևաց, զոր օրինակ տէր ոք մարդասէր սիրեսցէ զծառայս իւր և սակս որ առ նա սիրոյն, ոչ հրաժարիցէ ․ նա և զհանդերձն և զնորա արկանիցէ զիւրև ։

Այսպէս ահա և Տր մեր սիրեցեալ զմարդկային բնութիս ․ և տեսեալ զսա մինչև և յանդունդս չարութե հասեալ ․ և ոչ մի ունելով յոյս փրկութե այլ և յոյժ կորաւտագին եղեալ ․ զիջման արժանի արար, զմարմին մեր առնլով, և նովաւ երևեալ, զամենեսեան 'ի մոլորութենէ ազատեաց ․ և առ ճշմարտութին առաջնորդեալ էած ։ Այս գոչէ ասելով, «ոչ եկի կոչել զարդարս այլ զմեղաւորս յապաշխարութիւն» ։ Իսկ արդ որպէս կամեցաւն և ուղղեաց, և զտիեզերս ամենայն անկեալս 'ի խոնարհ 'ի բարձունս եհան, որպէս և ասաց մարգարէն ։ «Քանզի, ասէ, այսպէս[3] բանք ճշմարտութե էին 'ի բերան նորա, և անիրաւութի ոչ գտաւ 'ի շրթունս նորա, խաղաղութբ և ուղղութբ

[1] E codice armeno parisiensi XLVI, fol. 318 v°, col. 1. — [2] *Ibid.* col. 2. — [3] *Ibid.* col. 3.

գընաց ընդ իս, և զբազում դարձոյց յանիրաւութենէ»: Եւ բարձրացեալ
զամենեսեան ձգեաց առ ինքն փրկիչն մեր և տնկեաց ստուգապէս 'ի վեր
յերկինս միածինն ածաբանն, յետ միաւորութե իւրոյ ընդ մարմնոյն: Եւ նոր
և սքանչելի էր տեսանել հրաշ 'ի յերկինս, հիացեալ զարմանայր սրբոց հրեշ-
տակացն բանակք, 'ի տեսիլ կերպարանացն կատարելով զԹագաւորն փառաց
և զզօրութեցն Տր:

Ասաւ աւա ասէին «ո՞վ է սա որ դիմեալ գայ յԵդովմայ, այսինքն է յերկրէ:
Կարմրութի ձորձոց իւրոց 'ի Բոսորայ»: Եւ Թարգմանի Բոսորն մարմին, նե-
ղութի և անձկութի: Եւ առ այս դարձեալ հարցանէին և ասէին, «զի՞նչ են
այդ վէրք 'ի ձեռս քո: Եւ նա ասէ, զոր վիրաւորեցայ 'ի տան սիրելոյն»: Օ՜ որ
օրինակ անհաւատ եղելոյ Թովմասու յայտ տնօրինաբար, և յետ 'ի մեռելոցն
յառնելոյ ցուցցեալ զձեռսն, և որ 'ի նա զտեղիս բևեռացն, հրամայեաց
շօշափել և որ 'ի կողմն զխոցումնն, առ 'ի հաստատել զաշակերտսն ամենե-
սեանն: Այսպէս և յերկինն ելանելով հաստատեալ շինեաց զսբ հրեշտակս
իւր, եթէ յաւէտ յիրաւի որ 'ի նոր մտերմութենէ արտաքսեալ կորեաւ սի-
րեցեալն Իէլ[1]: Վասն այսորիկ իսկ և Թաթաւեալ յարեան զհանդերձսն, և
որ 'ի ձեռսն ցուցանէրն զվէրսն, ոչ անջնջելիս ունելով զայն, քանզի յա-
րուցեալ 'ի մեռելոց մերկացաւ զապականութի, և ընդ նմին ամենայն ինչ որ
'ի սմա է:

Այլ որպէս ասացի զի տնօրինաբար ծանիցի այնմ իշխանութեց և պե-
տութեց որ 'ի յերկինս 'ի ձեռն եկեղեցւոյ բազմապատիկ իմաստութին Այ,
ըստ յառաջադրութեան յաւիտեանց զոր արարն 'ի ձեռն Տն մերոյ Յի Քի:
Որում փառք, պատիւ և զօրութի· հանդերձ Հարբ և ամենասբ Հոգւոյն
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից· ամէն:

II

SANCTI METHODII EPISCOPI

E SERMONE IN ASCENSIONEM [2].

ՄԵԹՈԴԻ ԵՊՍԿ ԵՒ ՄԱՐՏԻՐՈՍԻ

Ի ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ ՃԱՌԷՆ·

Օ՜ ամենեսեանս ձգեաց առ ինքն փրկիչն մեր և տարեալ կացոյց ստու-
գապէս 'ի վր զս միածինն Այ Բանն, յետ միաւորութե իւրոյ ը մարմնոյն:

[1] E codice armeno parisiensi XLVI, fol. 319 r°, col. 1. — [2] E codice arm. paris. LXXXV, fol. 60 v°.

XIX

SANCTI EUSTATHII ANTIOCHENI

QUÆ SYRIACE SUPERSUNT FRAGMENTA.

I

EUSTATHII, EPISCOPI ANTIOCHENI,

FRAGMENTUM HOMILIÆ DE TENTATIONIBUS [1].

ܕܐܘܣܛܐܬܝܘܣ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ

ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܢܣܝܘ̈ܢܐ.

ܟܕ ܓܝܪ ܚܙܐ[2] ܡܪܢ ܠܐܝܣܘ: ܘܠܡܫܒܚܐ ܗܘ[3] ܕܢܣܒ ܗܘܐ. ܐܡܪ ܠܐܝܣܘ. ܐܬܠܠܐ ܗܘܐ ܒܪܢܫ. ܠܗܘ ܕܝܢ[4] ܘܠܡܫܒܚܐ ܐܡܪ ܗܘ ܗܘܝܐ. ܕܗܘ ܐܡܪ. ܟܕ ܣܢܝܩ ܗܘܝܬ[5] ܕܢܣܒ ܡܫܡܫܘܬܐ ܠܐܠܗܐ ܢܣܒܬ. ܡܢ ܗܝ ܫܥܬܐ ܫܡܥܬ ܒܟܪܐ ܠܐܠܗܐ ܒܥܠܘܗ.

II

EJUSDEM EX HOMILIA SECUNDA CORAM FIDELIBUS HABITA[6].

ܕܝܠܗ ܕܝܢ ܕܝܠܗ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܬܪ̈ܝܢ ܕܩܕܡ ܥܕܬܐ.

ܐܠܐ ܐܡܪ ܕܟܠܢ. ܟܕ ܫܡܥ ܫܡܥܐ ܠܐܝܣܘ ܕܢܦܩ ܗܘܐ ܠܟܠܗ. ܐܬܕܡܪܘ ܟܕ ܐܡܪܐ ܠܗ ܒܡܠܬܐ. ܕܫܡܥܐ ܠܟܠ ܠܟܘܢ: ܗܘ ܕܝܢ ܟܕ ܦܫ ܦܠܓܘܬܐ ܐܡܪ. ܕܡܐ ܠܗ ܘܠܟܢ ܐܬܬܐ. ܟܕ ܐܡܪ ܕܠܐ ܒܕܠܟܝ ܐܬܬ ܐܠܗܐ. ܟܕ ܕܝܢ ܕܐܬܐܬܗ ܒܡܠܬܐ: ܐܘܕܝ ܕܟܘܢ ܕܠܐܠܗܐ ܐܬܦܠܓ. ܚܙܐ ܗܘ ܠܡܫܝܚܐ. ܘܟܪܝܗ ܡܢ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܚܙܝܐ ܠܐܠܗܐ ܐܬܦܠܓ. ܟܕ ܠܐ ܟܘܪܗܢܐ ܐܠܦܢ ܕܡܫܡܠܝܢ ܡܢ ܫܢ̈ܝܐ ܦܠܓܐ ܗܘܐ ܒܡܠܬܗ. ܒܗܢ ܕܒܟܝܢܐ ܕܠܐ ܕܦܢܝ ܡܫܬܡܥ ܗܘܐ.

---

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 71 r°, col. 2 = A; 14535, fol. 13 r° = B. — B ܕܝܢ ܚܙܐ ܟܕ. — [3] B omittit ܗܘ. — [4] B omittit ܠܗܘ ܕܝܢ. — [5] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 71 r°, col 3. — [6] *Ibid.* fol. 71 r°, col. 4.

III

EJUSDEM EX EPISTOLA AD ALEXANDRUM,

ALEXANDRIÆ ARCHIEPISCOPUM, DE MELCHISEDECH[1].

ܕܝܠܗ ܕܝܢ ܕܝܠܗ ܡܢ ܐܓܪܬܐ ܕܠܘܬ ܐܠܟܣܢܕܪܘܣ

ܪܫܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܕܐܡܝܪܐ ܥܠܘܗܝ ܥܠ ܡܠܟܝܙܕܩ.

ܡܠܟܝܙܕܩ ܓܝܪ ܟܕ ܙܕܝܩܐ ܟܗܢܐ ܗܘܐ ܕܬܫܡܫܬܗ ܕܥܡܡܐ܀ ܘܬܫܡܫܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܟܠܗܝܢ ܓܒܐ ܗܘܐ܀ ܕܗܢܐ ܗܘܐ ܡܢ ܟܗܢܘܬܐ. ܟܕ ܓܝܪ ܕܝܢ ܪܒܐ ܐܒܪܗܡ[2] ܗܘܐ ܡܥܡܕܢܐ ܙܕܝܩܐ ܕܕܝܢܐ ܡܥܡܕܢܘܬܐ ܕܥܠܝܢ ܒܚܕܢܘܬܐ. ܡܥܡܕܢܐ ܡܣܒܠ ܗܘܐ. ܡܛܠ ܕܝܢ ܗܢܐ ܒܚܕܢܘܬܐ ܕܗܘܐ ܦܪܝܫܐ ܕܐܠܗܘܬܗ ܪܫܐ ܕܙܕܝܩܐ ܘܟܗܢܐ܀ ܟܕ ܒܗܢ ܒܐܝܩܪܘܬܗ ܐܝܟ ܒܗ ܡܢܐ..

IV

EJUSDEM EX HOMILIA CORAM FIDELIBUS HABITA SUPER HOC :

VERBUM CARO FACTUM EST[3].

ܕܝܠܗ ܕܝܢ ܕܝܠܗ

ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܩܕܡ ܒܢܝܐ ܕܥܠ ܗܝ ܕܡܠܬܐ ܒܣܪܐ ܗܘܐ.

ܡܠܬܐ ܓܝܪ[4] ܒܣܪܐ ܕܒܬܘܠܬܐ ܡܠܒܫ. ܟܕ ܐܚܝܕܘܗܝ ܕܡܫܬܥܢ ܒܩܕܝܫܬܐ[5] ܐܝܟ. ܘܕܝܠܗ ܕܠܐ ܬܘܩܢܐ ܐܠܗܘܬܗ. ܟܗ ܕܝܢ ܟܕ ܐܬܐ ܠܐܪܥܐ ܕܡܟܠܐ ܟܕ[6] ܐܬܩܢ܀ ܡܥܫܢܝܘ ܗܘܐ ܠܐܦܝ. ܡܛܠ ܚܛܗܐ ܕܡܫܥܒܕܐ[7] ܕܢܦܫܬܐ ܡܬܦܪܫܐ. ܠܗܢܘܢ ܕܝܢ. ܟܕ ܚܫܒܬܗ ܡܢ ܫܘܪܝܐ ܠܗܘܢ. ܘܟܕ ܒܢܘܡܣܐ ܕܟܬܒܐ ܡܩܕܫܐ ܕܢܒܝܐ ܣܠܩ ܗܘܘ: ܐܬܐܡܪ ܒܟܠܗ. ܟܕ ܒܚܛܗܐ ܐܠܗܐ ܡܢܗ ܘܥܠܡܐ ܡܠܟܐ[8].

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 71 r°, col. 3. — [2] *Ibid.* fol. 71 v°, col. 1. — [3] *Ibid.* col. 1 = A; 12155, fol. 34 r°, col. 2 = B; 14532, fol. 11 v°, col. 2 = C. — [4] B, C omittunt ܡܢ. — [5] B, C ܕܡܫܬܥܢ ܒܩܕܝܫܬܐ. — [6] B, C omittunt ܟܕ. — [7] B, C ponunt ܕܡܫܥܒܕܐ post ܚܛܗܐ. — [8] B, C ܠܟܠܗ pro ܡܠܟܐ.

V

SANCTI EUSTATHII, ANTIOCHIÆ EPISCOPI,

FRAGMENTUM TRACTATUS ADVERSUS PHOTINUM, ID EST MORINUM [1].

ܕܡܪܝܐ ܐܘܣܛܐܬܝܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ܀

ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܠܘܩܒܠ ܦܘܛܝܢܘܣ ܐܘܟܝܬ ܡܘܪܝܢܘܣ܀

ܡܛܠ ܗܘܝܘ ܕܐܠܗܐ܀ ܠܐ ܡܬܡܘܬܐ ܐܠܗܘܬܐ ܗܘܐ ܕܦܓܪܢܐ. ܟܕ ܠܗܠܝܢ ܦܓܪ̈ܢܝܬܐ
ܐܡܪܝܢ[2]܀ ܡܬܚܫܒܝܢ ܘܠܗܠܝܢ ܐܠܗܝܬܐ ܐܡܪܝܢ ܗܘܝ. ܡܛܠ ܕܡܬܡܘܬܐ ܕܡܢ ܐܠܗܘܬܐ܀ ܟܕ
ܡܢ ܕܡܛܠ ܡܕܡ ܕܠܘܩܒܠ ܠܒܝܫܘܬܐ ܕܗܘ ܡܬܝܗܒ. ܐܡܪ ܕܠܘܩܒܠ ܚܝܠܐ ܡܢ ܫܘܒܚܐ: ܟܠ
ܟܠܗ ܕܝܢ ܒܫܘܠܡܐ: ܕܠܡܐ ܕܝܢ ܕܕܟܝܐ ܐܠܗܘܬ ܡܬܐܡܪܝܢ܀ ܘܡܫܬܘܕܥ ܒܥܒܕܐ܀ ܠܗܠܝܢ
ܐܠܗܝܬܐ ܠܐ ܐܡܪܝܢ ܀ ܡܫܬܟܚ[3] ܕܟܠ ܠܗܠܝܢ ܟܬܒܐ ܐܡܪܝܢ ܀

VI

ITERUM EJUSDEM FRAGMENTUM.

ܘܬܘܒ ܀

ܐܝܟܢܐ ܡܢ ܟܕ ܐܠܗܘܬ ܦܓܪܢܐ܀ ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܟܠܗ܀ ܠܐ ܗܘܝܘ ܕܦܓܪܢܐ ܗܘ ܕܐܠܗܐ
ܐܬܝܠܕ ܗܘܐ܀ ܟܕ ܠܗܠܝܢ ܦܓܪ̈ܢܝܬܐ ܐܡܪܝܢ܀ ܡܢ ܕܟܗܢܘܬܐ ܘܠܗܠܝܢ ܐܠܗܝܬܐ ܐܡܪܝܢ ܗܘܝ. ܡܛܠ
ܕܝܢ ܕܝܢ ܟܠܗ ܐܡܪܝܢ ܠܝ[4]. ܘܦܓܪ̈ܢܝܬܐ ܡܢ ܐܢܫܐ ܕܝܢ ܒܟܢܘܕ ܐܠܗܘܬ ܐܠܗܐ ܐܡܪܝܢ[5] ܀

VII

EUSTATHII, ILLIUS QUI FUIT EPISCOPUS ANTIOCHIÆ,

FRAGMENTUM COMMENTARII IN PSALMUM NONAGESIMUM SECUNDUM [6].

ܐܘܣܛܐܬܝܘܣ: ܗܘ ܕܗܘܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ:

ܦܣܘܩܐ ܕܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܡܙܡܘܪܐ ܬܫܥܝܢ ܘܬܪܝܢ܀

ܠܐܦ ܡܟܝܠ ܕܝܢ ܦܘܩܕܐ ܐܠܗܝܐ ܒܚܕܐ ܘܟܢ ܐܡܪ ܀

ܕܐܬ̈ܘܗܝ ܡܢ ܟܕ ܟܕ ܟܕ ܗܘ ܡܬܘܠܕ ܠܐܠܗܘܬܐ ܠܐ ܡܬܡܨܝܢܘܬܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܕܚܘܐ ܠܗܠ ܠܥܠܡܐ

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12155, fol. 23 r°, col. 2 = A; 14532, fol. 132 v°, col. 1 = B. — [2] B ܐܡܪܝܢ ܗܘܝ. — [3] B solus habet reliqua usque ad finem pericopes. — [4] B ܐܡܪܝܢ. — [5] B ܐܡܪܝܢ ܗܘܝ. — [6] E codice addit. Musæi Britannici 17154, fol. 42 v°, col. 2.

ܕܗܘܝܢ܆ ܟܕ ܕܝܢ ܐܟܚܕ ܫܡܥܝܢ ܩ̈ܠܐ ܕܚܝ̈ܠܐ ܕܐܪ̈ܥܬܐ ܡܢ ܥܡ ܟܠܗܘܢ ܕܐܬܐ ܡܟܠܢ.
ܠܫܘܕܥܐ ܕܝܢ ܡܢ ܠܐܪܥܐ ܡܟܪܙܝܢ. ܟܕ ܕܝܢ ܡܫܟܚܐ ܐܟܘܬܗ ܕܐܠܗܘܬܐ.

VIII

EUSTATHII FRAGMENTUM [1].

ܐܘܣܛܐܬܝܘܣ.

ܐܠܗܐ ܗܘ ܡܠܟܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܟܕ ܗܘ ܐܘܪܫܠܡ ܠܡܫܝܚܘܬܗ: ܟܕ ܐܢܫܘܬܐ ܟܠܗܘܢ
ܡܢܘܬܐ܆ ܕܐܢܫܐ ܠܐ ܡܬܡܫܚܠܦܐ ܕܐܠܗܘܬܐ܆ ܟܕ ܒܝܬܗ ܕܡܫܝܚܐ ܗܘܐ ܠܢ܆ ܟܕ ܠܟܠܗܘܢ
ܡܫܝܚܐ ܠܟܠܢ ܠܢ.

IX

ITERUM EJUSDEM FRAGMENTUM.

ܬܘܒ.

ܡܢܐ ܕܝܢ ܠܡܫܘܐ ܐܘ ܕܢܗܘܐ ܒܡܫܝܚܐ ܐܢܫܝܐ܆ ܕܩܪܝܢ ܡܢ ܐܠܝܢ ܒܝܬܗ ܕܡܫܝܚܐ
ܠܐܠܗܐ: ܒܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܕܗܘܐ ܠܐܠܗܐ ܡܫܬܠܛ ܡܠܟܘܬܐ.

X

ITERUM EJUSDEM FRAGMENTUM.

ܬܘܒ.

ܐܝܟ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܐ ܩܕܝܫ ܐܠܗܝܢ: ܐܦ ܒܟܝܢܗ ܕܡܫܝܚܐ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܘܬܐ
ܡܫܝܚܐ܆ ܟܕ ܡܫܝܚ ܒܟܠ ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚ.

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12157, fol. 130 v°, col. 1.

XX

SERAPIONIS, THMUILÆ EPISCOPI,

QUÆ SYRIACE SUPERSUNT FRAGMENTA.

I

EX HOMILIA DE VIRGINITATE [1].

ܕܣܪܐܦܝܘܢ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܬܡܘܐܝܣ. ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܒܬܘܠܘܬܐ.

ܠܘܩܒܠ ܐܢܬܬܐ ܕܒܬܘܠܘܬܐ ܕܒܟܪܐ ܐܡܬܐ܆ ܡܫܝܚܐ ܡܟܝܠ. ܗܘܘ ܕܫܡܥܢ ܗܫܝܩ ܠܗ
ܠܕܐ. ܡܛܠ ܕܬܘܕܝܬܐ ܕܗܢ ܕܒܬܘܠܘ. ܟܕ ܠܐ ܒܠܚܘܕ ܡܫܬܪܐ ܒܗ܆ ܘܠܐ ܡܫܬܒܩܐ ܕܠܐ ܡܫܬܘܕܥ
ܐܠܗܐ܆ ܒܬܘܠܘܬܐ ܕܝܢ ܒܟܠܗܝܢ ܕܠܐ ܐܬܚܙܝܬ ܒܥܠܡܐ܆ ܐܡܬܝ ܕܐܠܗܐ ܡܫܝܚܐ ܒܗ܆ ܗܢܐ
ܗܘܐ ܠܘܩܒܠ ܒܬܘܠܬܐ ܟܕ ܒܫܠܡܘܬܐ ܕܟܠܗ ܡܫܬܟܚܐ. ܡܛܠ ܕܝܢ ܟܠܗ ܡܛܠܬܐ܆ ܕܠܐ ܐܠܗܘܬܗ
ܒܟܝܢܐ ܕܡܠܬܐ. ܘܐܠܗܘܬܗ ܗܘܐ ܡܢ ܗܘ ܕܫܡܥܢ ܠܐܠܗܐ. ܗܢ ܕܝܢ ܕܒܟܐ ܒܬܘܠܘܬܐ. ܗܘܢ ܕܠܐ
ܡܫܬܡܥܐ ܗܘܐ ܕܒܬܘܠܘܬܐ ܠܗܘܬ ܐܡܬܐ܆ ܒܬܘܠܬܐ ܕܟܠ ܡܫܬܪܐ. ܐܠܗܐ ܕܝܢ ܐܠܗܘܬܗ ܗܘܐ ܗܘ
ܕܫܡܥܢ. ܘܫܡܥ ܗܘܐ ܒܗ ܐܠܗܐ ܡܢ ܒܪܝܫܝܬ ܐܠܗܘܬܗ ܗܘܐ. ܘܒܒܬܘܠܘܬܐ[2] ܐܦܠܐ
ܦܪܐ ܗܘܐ. ܗܒܠܐ ܐܦ ܡܬܢܦܫ. ܗܒܠܐ ܐܦ ܡܬܚܝܐ. ܘܡܫܬܒܚܐ ܘܠܐܬܠܬܐ ܕܠܐ ܐܬܪܘܡܬ. ܐܠܗܐ
ܒܗܘܒܝܢ ܡܬܚܫܒܐ ܐܚܪܢܐ ܕܚܝܠܐ ܢܗܘܐ.

II

EJUSDEM EX EPISTOLA AD EPISCOPOS CONFESSORES.

ܕܝܠܗ ܗܘ ܕܝܠܗ ܡܢ ܐܓܪܬܐ ܕܠܘܬ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܡܘܕܝܢܐ.

ܡܬܠܗܘܢ ܡܘܕܝܢܗܘܢ ܘܐܬܬܚܝܠܘܢ ܒܟܢ ܦܘܠܐ ܘܫܡܠܝܘܢ ܒܟܢܘ. ܘܗܘܠܝܢ ܦܘܠܐ

[1] E codice additionali Musæi Britannici 12156, fol. 71 v°, col. 2. — [2] *Ibid.* col. 3.

ܕܫܩܘܗܝ. ܡܢ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܢܣܒܝܢ ܐܢܘܢ ܠܗܘ. ܘܕܕܝܢܐ ܠܐܒܐ. ܘܐܫܠܡܬ ܠܗܘܢ ܡܠܟܘܬܗ
ܐܠܗܘܬܗ. ܘܕܟܠܗܝܢ ܕܡܫܬܐܠܝܢ ܘܠܐ ܡܫܬܐܠܝܢ ܐܠܗܘܬܗ ܟܠܗ̇. ܒܫܪܪܐ ܕܝܢ ܕܐܒ̈ܐ ܗܘܐ ܒܪܢܫܐ.
ܘܡܫܬܘܕܥܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܕܟܠ ܕܟܠܗܘܢ ܕܐܦ ܢܦܫ.

III

EJUSDEM SERAPIONIS FRAGMENTUM.

ܕܝܠܗ ܗܘ ܕܝܠܗ.

ܗܘ ܓܝܪ ܕܝܠܗ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ. ܕܗܘ ܒܡܫܝܚܐ ܕܒܐܠܗܘܬܐ ܚܕܐ ܘܚܕܐ ܒܒܣܪܐ:
ܘܐܦ ܡܫܬܘܕܥ ܐܠܗܐ ܕܒܗܠ ܐܒܘܢ ܕܡܫܝܚܐ ܒܪܗ ܢܫܘܥ.

XXI

ANCYRÆ CONCILII CANONES[1].

ܬܘܒ ܩܢܘ̈ܢܐ ܕܥܒܕܘ ܘܐܬܦܢܝܘ ܕܐܬܟܢܫܘ ܒܐܢܩܘܪܐ ܡܕܝܢܬܐ ܕܓܠܛܝܐ. ܡܢ ܣܘܢܗܕܘܣ
ܗܘ ܕܐܬܟܢܫܬ ܠܘܬ. ܘܗܠܝܢ ܩܢܘ̈ܢܐ ܩܕܡܝܢ ܠܗܠܝܢ ܕܐܬܣܝܡ ܒܢܝܩܝܐ. ܐܬܬܣܝܡܘ ܕܝܢ ܗܢܘܢ
ܕܒܢܝܩܝܐ ܩܕܡܝܐ. ܡܛܠ ܕܐܬܟܢܫܘ ܕܝܠܗ ܕܣܘܢܗܕܘܣ ܗܕܐ ܕܐܬܟܢܫܬ ܗܝ ܕܒܢܝܩܝܐ.
ܫܡܗ̈ܐ ܕܝܢ ܕܐܝܠܝܢ ܕܐܦܣܩܘܦܐ ܗܢܘܢ ܕܒܗ ܒܣܘܢܗܕܘܣ: ܗܢܘܢ ܕܒܐܢܩܘܪܐ ܐܬܟܢܫܘ
ܐܝܠܝܢ ܗܠܝܢ: ܘܝܛܠܝܣ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ. ܡܪܩܠܘܣ ܕܐܢܩܘܪܐ. ܠܐܘܢܛܝܘܣ ܕܩܣܪܝܐ.
ܠܘܦܘܣ ܕܛܪܣܘܣ. ܒܣܝܠܝܘܣ ܕܐܡܐܣܝܐ. ܦܝܠܕܠܦܘܣ ܕܐܝܘܠܝܘܦܘܠܝܣ. ܐܘܣܛܘܠܝܘܣ
ܕܢܝܩܘܡܕܝܐ. ܗܪܩܠܝܘܣ ܕܙܝܠܐ. ܦܛܪܘܣ ܕܐܝܩܘܢܝܘܢ. ܢܘܢܝܟܝܘܣ ܕܠܐܕܝܩܝܐ.
ܣܪܓܝܢܘܣ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܗܝ ܕܦܣܝܕܝܐ. ܐܦܝܕܘܪܘܣ ܕܦܪܓܐ. ܢܪܩܝܣܘܣ ܕܢܪܘܢܝܐܣ
ܘܗܠܝܢ ܕܒܦܠܣܛܝܢܐ.. ܐܠܦܝܠܒܝܘܣ. ܓܪܡܢܘܣ. ܠܘܢܓܝܢܘܣ. ܒܐܣܝܠܝܘܣ.
ܘܐܬܝܢܘܣ. ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ. ܓܪܡܢܘܣ. ܡܪܩܠܝܢܘܣ. ܐܡܦܝܘܢ. ܐܪܛܪܝܘܣ.

[1] E codice parisiensi LXII, pag. 264. Ancyræ et Neocesareæ canones, in codicibus, postponuntur Nicænis canonibus. Verum, ne ordo chronologicus perturbetur, eos suo loco restituere placuit.

ܘܠܓܢܣܘܬܐ. ܕܠܐܡܣܘܬܐ. ܠܐܡܠܝܘܬܐ. ܒܢܝܢܘܬ̈ܐ. ܠܐܕܪܘܬܐ. ܠܐܝܩܢܘܬܐ.
ܠܐܝܡܡܘܬܐ. ܠܫܡܘܬܐ. ܠܐܘܪܓܢܘܬܐ. ܠܐܠܗܝܘܬܐ. ܠܐܕܪܘܬܐ. ܘܗܠܝܢ ܕܝܢ ܐܬܦܢܝܘ
ܐܢܫܘ ܟܠܗܘܢ ܡܢܝܢܐ ܗܠܝܢ ܕܐܡܪܢ ܡܢ ܠܥܠ.

ܐ̄ ܐܣܟܡܐ ܩܕܡܝܐ. ܡܛܠ ܡܢܝܢܐ ܕܕܝܠܗ܀ ܡܢܝܢܐ ܐܝܟܢ ܕܕܝܠܗ ܘܗܟܢܐ ܐܬܐܡܪ: ܠܗ
ܡܢ ܢܝܫܐ[1] ܡܕܡ ܐܠܐ ܡܢ ܩܢܘܢܐ: ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܩܕܡܝܬ ܠܗܕܐ ܘܐܬܚܙܝܬ ܘܡܫܡܠܝܐ ܠܟܠܗ
ܘܡܫܬܟܚܐ ܡܢ ܕܟܠܢܐ ܐܢܫܐ: ܘܗܟܢ ܕܝܢ ܒܡܫܡܠܝܘܬܐ ܘܒܐܝܩܪܐ ܐܦܪܝܫܘ. ܘܗܟܢ
ܐܝܬܝܗ ܘܡܫܡܠܝܢ ܠܡܫܝܚܘܬܗ܀ ܘܠܐܚܪܢܐ ܡܢ ܒܡܫܘܚܬܐ ܢܛܘܪܘܢܝ[2] ܕܢܦܪܫܘܢ ܕܝܢ ܐܘ
ܕܢܬܦܠܓܘܢ: ܐܘ ܕܗܢܘܢ ܢܫܡܥܘܢ ܡܕܡ ܡܢ ܠܫܡܥܬܐ ܒܫܘܝܘܬܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܡܟܝܠ ܠܗܘܢ.

ܒ̄ ܡܛܠ ܡܫܡܠܝܐ ܕܕܝܠܗ܀ ܡܫܡܠܝܐ ܕܗܘ ܒܝܫܘܬܐ ܕܝܠܗ: ܟܠܗ ܘܗܟܢ ܕܝܢ ܘܗܟܢܘ
ܐܦܝܣܘ܆ ܗܘ ܡܢ ܐܝܟܢܐ ܐܚܪܢܐ ܗܘܐ ܠܗ ܠܗܘܢ. ܕܢܬܠܘܢ ܕܝܢ ܐܡܪ: ܡܢ ܟܠܗ ܠܫܡܥܬܐ
ܒܫܘܝܘܬܐ. ܡܢ ܗܘ ܟܠܗ ܕܢܫܡܥܘܢ ܠܡܬܚܫܚܘ ܒܫܡܥܐ ܐܘ ܒܫܡܥܐ. ܘܡܢ ܗܘ ܕܢܬܚܙܘܢ. ܐܦ ܗܟܢܐ
ܐܝܟܢ ܡܢ ܐܫܟܚܬܗ: ܢܣܒ ܠܗܘܢ ܒܟܠܐ ܡܕܡ ܐܘ ܡܫܡܠܝܘܬܐ ܕܢܛܝܪܘܬܐ: ܘܢܛܪܘܢ
ܕܡܕܡ ܠܗܕܐ ܠܟܠܗܘܢ ܠܗܘܢ܆ ܐܘ ܕܢܛܪܘܢ ܠܗܘܢ. ܒܗܘܢ ܗܘܐ ܐܠܗܐ ܡܫܬܘܕܥܐ.

ܓ̄ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܡܢ ܒܪܘܚܐ ܐܬܝܠܕܘ܆ ܘܟܕ ܡܬܚܙܐ ܡܕܡ ܕܗܘܐ ܠܗܘܢ ܐܝܟܢܐ܀ ܗܢܘܢ
ܕܟܕ ܝܠܝܕܘ ܐܬܝܠܕܘ: ܐܘ ܡܢ ܟܢܫ ܟܠܗܘܢ ܐܬܟܠܠܘ: ܐܘ ܐܬܝܠܕܘ ܡܢ ܡܕܡܘܬܗܘܢ
ܘܒܝܫܘܬܗܘܢ ܐܬܝܠܕܘ: ܗܟܢܘ ܕܝܢ ܒܢܝܐ ܐܘ ܟܠܗ ܐܚܪܢܐ ܐܬܝܠܕܘ: ܟܕ ܟܠܗ ܡܢܟܝܢ ܗܘܘ
ܕܒܢܝܫܘܬܐ ܐܠܗܝܢ: ܟܕ ܐܬܝܠܕܘ ܫܪܝܬ ܐܦܠܚܬ ܒܗ ܗܢܘܢ ܕܕܟܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ
ܒܡܛܪܐ: ܢܦܩܝܢ ܗܘܘ ܠܐܝܠܝܢ ܡܕܡ ܕܫܠܡܘܬܐ ܡܛܪܬܗ: ܐܘ ܠܐܬܢܝܚܘܬܐ ܡܕܡ ܠܐܘܪܚܐ
ܦܪܫܗ: ܡܕܡܝܢ ܗܘܘ ܕܝܢ ܟܕ ܟܠܗܝܢ ܕܒܢܝܫܘܬܐ ܐܠܗܝܢ: ܘܐܝܟܢܐ ܠܐܝܠܝܢ ܕܝܠܝܕܝܢ
ܠܗܘܢ ܒܟܠܗܝܢ ܚܝܘܬ: ܒܟܘܟܒܐ ܡܛܪܬܐ ܘܟܘܟܒܐ ܕܢܗܝܪܝܢ ܘܒܐܝܩܪܐ: ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ
ܕܕܟܝܬܐ܆ ܘܗܟܢ ܐܝܟ ܡܢ ܕܟܠܢ ܡܢ ܫܡܝܐ ܐܠܗܝܢ܆ ܡܢ ܟܠܐܝܬܐ ܠܐ ܢܬܒܥܘܢ. ܐܝܟܢ ܐܦ
ܐܠܗܐ ܡܢ ܐܝܟ ܡܛܠ ܕܐܠܗܘ̄ ܡܕܡ ܠܗܪܐ: ܐܘ ܐܦ ܡܛܠ ܠܐ ܫܒܩܬ ܕܐܢܫܝܢ: ܡܢܟܝܢ
ܢܬܦܠܓܘܢ. ܗܘܐ ܕܝܢ ܒܗ ܒܪܘܚܐ܆ ܟܠܗܘܢ ܒܗ ܕܡܢ ܡܟܪܙܘܬܐ. ܡܛܠ[3] ܘܗܟܢ ܐܝܬܝܗ
ܒܟܠܗܝܢ ܐܠܐܘܡܢܘܬܐ ܕܝܢ ܐܠܗܝܬܐ ܐܦ ܗܘ. ܐܢ ܡܕܝܢ ܐܦ ܒܟܠܗܝܢ ܗܢܘܢ ܕܒܗ ܒܗ ܒܗ

[1] ܢܡܘܣܐ in margine. — [2] Pag. 265. — [3] Pag. 266.

ܒܐܪܒܥܐ ܫܢܝ̈ܢ. ܘܢܬܩܒܠܘܢ ܠܫܘܡܠܝܐ. ܡܛܠܬܗ ܗܠܝܢ ܕܐܦ ܗܠܝܢ ܐܢܫ ܡܢ ܕܡܢܗܘܢ ܠܐ ܣܒܗܘ. ܠܝ ܐܦ ܕܥܒܕܐ ܗܘ̇ ܦܪܘܫܐ ܕܣܢܝܘܬܗܘܢ ܢܬܒܩܐ ܠܡܪܝܐ ܕܢܬܦܢܘܢ ܐܦ.

ܘ̄ ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܕܒܩܛܝܪܐ ܡܫܬܥܒܕܢܝܬܐ ܥܕܡܐ ܕܢܣܒܘܢ ܦܬܓܡܐ ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܕܒܐܘܠܨܢܐ ܘܦܫܘ: ܥܠ ܗܠܝܢ ܕܝܢ. ܘܥܠ ܗܠܝܢ ܕܐܫܬܥܒܕܘ ܒܚܫܐ ܕܡܘܬܐ: ܕܗܘܘ ܡܢ ܗܠܝܢ ܗܠܝܢ ܕܒ ܐܢܫܝܢ ܗܘܘ: ܐܦ ܒܐܘܠܨܢܐ ܕܡܬܐ ܢܦܫ ܫܒܩܘ: ܘܒܚܘܒܐ ܦܝܫ ܠܫܪܪܐ ܘܕܡܬܐ ܦܬܓܡܐ ܐܠܨܘ: ܘܐܫܬܠܡܘ ܡܢ ܣܢܝܩܘܬܐ ܗܝ̇ ܕܐܬܦܢܝܬ ܕܠܐ ܦܬܓܡܐ. ܐܫܬܘܝܬ ܘܡܬܘܕܝܢ ܒܡܘܕܝܢܘܬܐ. ܕܝܗܒܘ ܚܕܐ ܫܢܬܐ ܒܬܫܥܝܬܐ. ܘܫܢܝܢ ܕܝܢ ܒܬܪܬ ܚܕ ܫܢܝܐ ܥܠܬܐ ܬܠܬ ܫܢܝ̈ܢ ܒܪܥܐ ܕܝܢ ܒܥܘܡܪܐ ܕܢܬܘܣܦܘܢ ܠܬܠܬ ܫܢܝ̈ܢ. ܘܫܢܝܢ ܢܬܩܒܠܘܢ ܒܬܘܪܐ ܗܘ̇ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ ܒܥܠܬܐ ܕܝܢ ܗܢܘܢ ܕܫܠܡܘ ܥܡ ܒܪܘܟܐ ܐܒܝܠܐ ܘܒܬܪ ܐܫܬܠܡܘ ܐܒܝܠܘ: ܒܡܩܝܡܘ ܕܝܢ ܒܪܘܚܘ ܒܚܝܠܐ ܕܡܢܘܚܬܐ[1] ܕܡܬܡܢܝܢ ܗܘܘ. ܠܝ ܡܚܝܠܘ ܐܚܝܐ ܕܬܠܬ ܫܢܝܐ ܗܘ̇ ܕܐܬܝܗܒܬ. ܫܩܠܝܢ ܡܢ ܡܘܕܝܢܐ ܢܬܩܒܠܘܢ. ܐܝܟ ܠܐ ܐܝܟ: ܒܬ ܬܠܬ ܫܢܝ̈ܢ ܗܘܝܢ ܒܡܫܡܘܥܬܐ. ܒܬܪ ܕܬܠܬ ܢܬܬܢܝܚܘܢ ܒܬܘܪܐ. ܫܩܠܝܢ ܡܢ ܡܘܕܝܢܐ. ܐܚܝܢܐ ܕܝܢ ܕܡܫܡܫܢܐ. ܒܫܢܬܐ ܕܝܢ ܕܒܬܪܬܐ ܢܩܒܠܘܢ. ܠܐܫܬܘܬܦܘܬܐ ܕܝܢ ܢܗܘܐ ܠܗ ܠܗܘܢ ܡܫܠܡܢܐ. ܕܒ ܐܢܐ ܕܡܫܬܘܬܦܘܬܐ ܫܠܡܝܢ. ܢܗܘܘܢ ܠܗܘܢ ܫܒܥܐ ܐܝܟܘܬܐ. ܐܘ ܕܢܣܒܘܢ ܠܗܘܢ ܐܢܫ ܠܡܕܪܐ. ܡܢܝܢ ܒܠܗܘܢ ܕܝܢ ܠܦܬܓܡ. ܐܦ ܕܥܒܕܘܢ ܦܪܘܫܐ. ܘܐܦ ܗܘ̇ ܕܡܢ ܒܬܪܟܢ. ܘܗܘܝܐ ܗܘ ܫܒܥܐ ܐܝܟܘܬܐ ܠܐܢܫ ܠܗܘܢ.

ܙ̄ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܐܟܠܘ ܒܥܐܕܐ ܕܐܬܘܬܐ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܐܟܠܘ ܒܐܬܪܐ ܐܚܪܢܐ ܘܐܫܬܘܬܦܘ[2] ܫܩܠܝ ܡܢ ܡܫܪܐ ܘܫܩܠܝ ܡܢ ܒܠܐܠܐ ܕܡܬܩܢܝܢ: ܘܫܩܠܝ ܡܢ ܠܐܬܪܐ ܕܡܢ ܐܢܫܝܢ ܘܦܫܘ: ܘܣܥܪܐ ܒܟܠ ܐܝܟ ܠܐ ܠܗܘ ܘܐܟܠܐ ܐܠܨܝܢܘ: ܘܟܠ ܕܝܢ ܒܟܠ ܐܝܟ ܕܣܥܪܘ ܠܐܬܪܗ: ܘܒܬܫܥܝܬܐ ܕܡܫܬܘܬܦܘܬܐ ܗܘܘ. ܡܛܠܬ ܕܒܥܐ ܒܥܘܡܪܐ ܫܢܐ: ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܠܦܬܓܡ. ܘܡܢ ܒܬܪ ܫܢܬܐ ܬܪܬܐ. ܢܗܘܘܢ ܠܗ ܬܠܬ ܫܢܝ̈ܢ ܒܬܫܥܝܬܐ. ܘܡܢ ܒܬܪ ܬܠܬ ܫܢܝ̈ܢ ܐܫܬܢܝ̈ܐ. ܢܬܬܘܣܦܘܢ ܒܬܘܪܐ. ܫܩܠܝ ܡܢ ܡܘܕܝܢܐ. ܘܗܘܝܐ ܠܗܘܢ ܒܬܪܗ ܡܫܡܫܢܐ ܐܚܝܢܐ ܕܢܗܘܘܢ ܬܠܬ ܫܢܝ̈ܢ ܢܬܦܢܘܢ. ܐܝܟ ܐܢܫ ܡܕܡ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܠܦܬܓܡܐ ܒܬܫܥܝܬܐ. ܡܢ ܗܘ̇ ܐܚܝܐ ܕܢܣܒ ܠܗܘܢ ܡܘܕܝܐ ܕܗܠܝܢ ܬܠܬ ܫܢܝ̈ܢ. ܠܝ ܡܢ ܗܠܝܢ ܡܫܬܘܬܦܘܬܐ ܡܕܡ ܘܫܩܠܝܢ ܕܫܩܠܐ ܡܢ ܒܐܘܠܨܢܐ ܐܘ ܡܢ ܟܠܗ ܡܕܡ ܐܚܪܢܐ ܢܣܒܘܢ. ܗܠܝܢ ܥܠ ܐܫܬܘܝܐ ܠܦܬܓܡ.

[1] In margine ܠܡܢܘܚܬܐ. — [2] Pag. 267.

ܗ̄ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܥܡ ܚܝ̈ܘܬܐ ܒܣܘܡܐ ܕܒܪܘܗܝ ܐܝܟܢ ❖ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܐܡܪܝܢ ܕܠܘܬܐ ܚܝܘܬܐ ܒܡܟܠܐ ܕܦܫܝܛܐ ܠܗܘܢ ܠܚܝ̈ܘܬܐ : ܒܝ ܡ̈ܬܠܘܬܐ ܕܗܘܘ ܐܠܗܐ ܘܐܡܪ܆ ܡܛܠܬܗ ܕܒܝ ܠܐܬܝܢ ܚܝܐ ܢܗܘܘܢ ܠܡܐܟܘܠܬܐ ܠܒܢܝ̈ܢܫܐ. ܘܡܢ ܕܝܠܝ ܦܠܐ ܕܐܦ ܡܦܠܚܢܐ ܠܒܢܝ̈ܢܫܐ܆ ܠܠܚܝ ܡܢ ܐܦܩܘܕܬܐ ܢܒܝܐ. ܘܢܦܩܬ ܐܦ ܕܡܪܐ ܗܘ ܐܚܪܢܐ ܠܟܠܗܝܢ ܡܢܗܘܢ.

ܙ̄ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܐܟܠܝܢ ܦܬܘܪܐ ܕܫܐܕ̈ܐ❖ ܗܢܘܢ ܕܐܬܝܢ ܘܠܐ ܐܟܠܝܢ ܕܒܢܝܐ ܒܚܡ ܡܛܠܬܐ܆ ܐܬܕܩ ܚܝܝܢ ܗܘܘ ܠܐܢܫܘܬܐ. ܘܐܬܕܝ ܦܩܝܢ ܕܦܓܪ ܡܢ ܡܐܟܘܠܬܐ ܢܦܫܬܗܘܢ ܒܝܬܐ. ܘܠܗܢ ܕܪܘܚ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܠܦܓܪܗܘܢ.

ܚ̄ ܡܛܠ ܐܝܟܢ ܕܐܦ ܠܐܢܫܐ ܗܘ ܦܓܪܐ ܕܒܪܝܗܝ: ܠܟܠܗܘܢ ܕܝܢ ܗܢܘܢ ܕܠܗ ܒܚܝܘܗ ܗܒܝ ܐܦܘܗܝ: ܐܠܐ ܐܦ ܡܟܝܠ ܠܐܢܫܐ ܐܢ̈ܫܐ[1] ܘܦܓܪܗ ܐܝܟ: ܗܢܘܢ ܦܓܪܐ ܕܠܬܪܝܢ܆ ܗܟܢ ܚܝܐ ܡܢ ܐܠܗܐ܆ ܕܗܘܐ ܕܡܫܬܟܚ ܢܦܫܗܘܢ. ܒܟܠܗ ܕܝܢ ܚܝܝܢ ܐܢܫܝܐ. ܕܗܘܐ ܕܐܬܟܠ. ܗܟܢܐ ܕܝܢ ܐܢܫܝܐ. ܢܦܠܘܬܗܘܢ ܒܚܝܘܬܐ ܘܠܐ ܡܐܟܘܠܬܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܒܝ ܒܟܠܗ ܚܝܝܢ ܡܫܡܫܝܢ܆ ܢܦܠܘܬܗܘܢ ܒܗܢ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܒܪܟܬܐ ܡܢ ܗܟܢܐ ܕܐܝܟ ܗܘܐ: ܐܦ ܗܘ ܕܒܪܐ ܕܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܢܦܫܗ.

ܛ̄ ܡܛܠ ܡܫܡܫܢܐ ܕܡܫܬܠܛܝܢ ܡܛܠ ܐܝܟܢܐ ܒܝ ܡܬܐܦܪܢܝܢ❖ ܡܫܡܫܢܐ ܠܟܠܗܘܢ ܗܢܘܢ ܕܡܬܐܦܪܢܝܢ. ܒܗ ܒܟܠܐ ܕܡܬܐܦܪܢܘܬܐ ܠܝ ܐܦܠܛܘܢ: ܘܐܡܪܘ ܕܡܛܠܟܝܢ ܐܢܘܢ ܕܠܪܘܚܗܘܢ ܒܠܐ ܡܫܡܫܝܢ ܕܢܗܘܘܢ ܗܟܢܐ. ܗܟܢ ܒܝ ܡܢ ܒܠܚܘܕ ܢܐܪܘܚܘܢ. ܢܗܘܘܢ ܠܡܫܡܫܬܐ ܡܛܠ ܕܐܦܘܟ ܠܗܘܢ ܡܢ ܐܦܩܘܕܐ. ܗܕܐ ܕܝܢ ܠܝ ܐܝܬܝ ܒܝ ܡܠܐܟܘ ܘܦܓܪܗ ܒܗ ܒܪܘܚܢܝܐ ܕܢܠܘܢ ܗܟܢܐ. ܡܢ ܒܠܚܘܕ ܐܠܐ ܒܠܘܚܕܐ. ܢܒܝܠܘܢ ܡܢ ܠܡܫܡܫܬܐ.

ܝ̄ ܡܛܠ ܗܟܢ ܕܐܬܡܢܝܢ ܘܡܢ ܐܢܫܐ ܒܠܚܘܕ ܐܬܟܠܝܢ❖ ܠܚܝ̈ܘܬܐ ܗܢܝܢ ܕܐܬܡܢܝܢ: ܘܡܢ ܒܠܚܘܕ ܡܢ ܐܢܫܐ ܐܬܚܙܝ. ܡܛܠ ܕܠܩܢܝ ܒܗܘܢ ܕܦܪܫܘ ܡܢܗܘܢ ܐܝܟ. ܘܐܦ ܦܓܪܐ ܡܢ ܗܢܘܢ ܗܒܠܝ.

ܝܐ̄ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܢܦܫܗ ܡܢ ܡܬܐܪܐܚܝܢ ܐܘ ܡܢ ܡܫܡܫܢܐ❖ ܗܢܘܢ ܕܦܪܝܫ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܢܦܫܗ: ܘܡܢ ܒܠܚܘܕ ܒܦܓܪܗ. ܡܛܠ ܕܐܬܡܪܬ ܦܓܪܐ. ܐܝܟ ܡܢ ܕܢܦܫܗ ܒܗܘܢ.

[1] Pag. 268.

[ܝܓ] ܡܛܠ ܟܘܪܐܦܝܣܩܘܦܐ .܀. ܠܟܘܪܐܦܝܣܩܘܦܐ܆ ܠܐ ܫܠܝܛ ܕܩܫܝܫܐ ܘܡܫܡܫܢܐ
ܦܪܘܛܘܣܝܐ ܢܥܒܕܘܢ܆ ܐܠܐ ܐܦ ܘܐܦ ܠܐ ܩܫܝܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܢܥܒܕܘܢ ܒܟܠ ܡܫܡܫܢܘܬܐ
ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܥܡ ܐܓܪ̈ܬܐ ܒܟܠܚܕ ܡܡܫܪܬܐ.[1]

ܝܕ ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܕܒܟܗܢܘܬܐ ܕܦܪܫܝܢ ܡܢ ܒܣܪܐ܀ ܗܠܝܢ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܒܟܗܢܘܬܐ ܩܫܝܫܐ
ܘܡܫܡܫܢܐ : ܡܟܠܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܡܐܟܘܠܬܐ ܕܒܣܪܐ܇ ܡܛܥܡ ܢܛܥܡܘܢ܇ ܘܗܟܢܐ ܐܢ ܨܒܝܢ
ܢܟܒܫܘܢ ܢܦܫܗܘܢ. ܐܢ ܕܝܢ ܢܬܡܐܣܘܢ ܐܝܟܢܐ ܕܐܦܠܐ ܝܪ̈ܩܐ ܕܡܬܒܫܠܝܢ ܥܡ ܒܣܪܐ ܢܐܟܠܘܢ :
ܘܠܐ ܢܫܬܡܥܘܢ ܠܡܠܬܐ ܢܬܦܠܛܘܢ ܡܢ ܛܟܣܗܘܢ.

ܝܗ ܡܛܠ ܩܢܝ̈ܢܐ ܕܥܕܬܐ ܕܡܙܕܒܢܝܢ ܡܢ ܩܫܝ̈ܫܐ܀ ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܕܙܩܢ̈ܝ ܥܕܬܐ: ܗܠܝܢ
ܗܠܝܢ ܕܟܕ ܐܦܣܩܘܦܐ ܠܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܩܫܝ̈ܫܐ ܐܙܕܒܢܘ: ܢܗܦܟܘܢ ܥܕܬܐ. ܒܪܥܝܢܐ ܕܝܢ ܕܐܦܣܩܘܦܐ
ܐܝܬ ܠܗ: ܕܐܢ ܐܘܪܚ ܕܢܗܦܟܘܢ ܛܝܡܐ ܕܗܠܝܢ ܕܐܙܕܒܢܘ ܐܘ ܠܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܕܦܐܪܐ ܐܦܝܢ ܗܘܘ
ܟܠܐ ܕܐܙܕܒܢ. ܗܢܘܢ ܗܘ ܚܠܦ ܛܝܡܐ ܡܬܚܫܒ.

ܝܘ ܡܛܠ ܐܝܠܝܢ ܕܦܓܥܝܢ ܥܡ ܚܝܘܬܐ܀ ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܕܥܡ ܚܝܘܬܐ ܐܬܢܓܦܘ ܐܘ
ܡܬܢܓܦܝܢ܇ ܕܐܝܟ ܗܠܐ ܠܫܡܥܐ. ܗܢܘܢ ܕܥܡ ܩܕܡ ܕܢܗܘܘܢ ܒܢܝ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ ܚܛܘ܇ ܟܕ
ܚܡܫܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܢܩܘܡܘܢ ܒܡܬܟܫܦܢܘܬܐ. ܒܫܘܬܦܘܬܐ ܢܗܘܘܢ ܗܘ ܕܨܠܘܬܐ. ܟܕ ܫܠܡܝܢ ܕܝܢ
ܚܡܫ ܫܢܝܢ ܒܫܘܬܦܘܬܐ ܗܝ ܕܨܠܘܬܐ܇ ܗܝܕܝܢ ܐܦ ܠܩܘܪܒܢܐ ܢܬܩܪܒܘܢ. ܢܬܒܩܘܢ ܕܝܢ ܐܦ
ܕܚܝܝܗܘܢ ܗܘ ܕܒܬܫܡܫܬܐ܇ ܘܗܟܢܐ ܢܫܬܘܘܢ ܠܗܕܐ ܡܚܝܠܬܐ. ܐܝܢܐ ܕܝܢ ܡܢܗܘܢ ܕܒܝܬܝܪ
ܗܘܐ ܡܢ ܒܫܘܟܐ ܗܘܐ܇ ܠܫܘܐܐ ܢܣܝܢܐ ܗܘܐ ܠܗܘܢ. ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܐܝܠܝܢ ܕܒܬܪܗ
ܕܡܬܚܫܒܝܢ ܗܘܐ: ܘܟܕ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܐܢܬܬܐ ܢܦܠܘ ܒܚܛܝܬܐ ܗܘܐ. ܟܕ ܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ
ܗܘܝܢ ܒܡܬܟܫܦܢܘܬܐ. ܒܫܘܬܦܘܬܐ ܢܗܘܘܢ ܗܘ ܕܨܠܘܬܐ. ܟܕ ܫܠܡܝܢ ܕܝܢ ܚܡܫ ܫܢܝܢ ܒܫܘܬܦܘܬܐ
ܕܨܠܘܬܐ ܢܥܒܕܘܢ ܫܢܝܢ. ܢܗܘܘܢ ܒܩܘܪܒܢܐ. ܐܢ ܕܝܢ ܐܢܫܐ[2] ܐܝܬ ܠܗܘܢ : ܘܟܕ
ܚܕܐ ܐܢܬܬܐ ܕܫܠܡܝܢ ܫܢܝܢ ܚܡܫܝܢ. ܒܫܘܠܡܐ ܕܚܝܝܗܘܢ ܢܗܘܘܢ ܒܩܘܪܒܢܐ.

ܝܙ ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܕܥܡ ܚܝܘܬܐ ܐܬܛܢܦܘ ܘܐܚܪܢܐ ܛܢܦܘ ܒܟܘܪܗܢܐ܀ ܗܠܝܢ ܕܐܬܛܢܦܘ ܥܡ ܚܝܘܬܐ
ܘܐܝܬܝܗܘܢ ܒܟܘܪܗܢܐ ܐܘܦܝܬ ܠܓܙܪܗ. ܗܟܢܐ ܡܨܠܝܢ ܡܛܘܠܬܗܘܢ. ܕܥܡ ܗܢܘܢ ܕܡܬܟܫܦܝܢ
ܢܨܠܘܢ.

Pag. 269. — [2] Cod. ܐܢ̈ܫܐ. Pag. 270.

ܡܐ ܡܛܠ ܐܣܛܘܟܣܐ ܕܐܬܐܡܪܘ ܕܠܐ ܐܬܦܚܡܘ܆ ܐܝܟܘ ܕܐܝܬܝܢ ܒܗ ܐܣܛܘܟܣܐ ܐܬܐܡܪܘ:
ܘܠܐ ܐܬܦܚܡܘ ܡܢ ܕܘܟܬܐ ܗܕܐ ܕܒܟܬܒܐ ܐܬܟܬܒܘ: ܥܠ ܐܬܘܬܐ ܐܣܛܪܘ ܙܕܩ ܠܡܬܠܠܘ: ܘܡܫܠܡܢ
ܟܠܗܘܢ ܕܐܡܪ ܐܢܘܢ ܘܡܫܪܐ: ܘܢܦܩܘܢ ܒܟܠܗܘܢ ܒܝܘܡܬܐ. ܘܟܠܗ ܢܬܦܫܩܘܢ. ܐܝܟ
ܙܕܩ ܕܢܬܟܢ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܐܚܪܬܐ ܕܐܬܝܗܘܢ ܗܘܘ ܡܢ ܩܕܡ ܐܝܟ ܡܫܝܚܐ. ܠܐ ܢܬܟܢܘܢ ܡܢ
ܐܬܪܐ. ܐܝܟ ܢܬܬܩܢ ܒܗܐ ܐܣܛܘܟܣܐ ܕܫܡܫܝܢ ܐܡܪ. ܢܬܐܡܪ ܡܢܗܘܢ ܐܘ ܐܣܛܪܐ
ܕܫܡܫܘܬܐ. ܘܢܗܘܘܢ ܡܬܝܪܬܐ.

ܡܒ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܐܬܬܪܝܡܘ ܒܬܫܒܘܚܬܐ. ܘܡܬܪܘܡ ܘܡܬܒܘ ܠܟܠܡܐ. ܠ ܒܟܪܬܐ ܒܫܡܐ
ܘܠ ܐܢܫܐ. ܘܡܛܠ ܒܬܘܠܘܬܐ ܒܬܘܢ ܐܠܗܐ ܕܬܫܒܘܚܬܐ ܡܬܬܪܝܡܝܢ ܘܠܐܚܪܢܐ ܒܦܘܪܫܢܗܘܢ.
ܐܢܘܢ ܕܐܬܟܢܫ ܐܘܟܠ ܢܥܡܟܘܢ. ܒܬܫܒܘܚܬܐ ܘܒܠܐ ܗܢܘܢ ܕܐܝܟ ܐܣܛܘܐ ܒܥܕܬܐ ܒܗ
ܐܢܫܝܢ ܦܠܚܝܢ:

ܡܓ ܡܛܠ ܒܟܘܟܒܐ ܗܢܘܢ ܕܝܗܒܝ ܢܦܫܗܘܢ. ܐܘ ܒܝܕܥܝܢ ܗܝܕܝܢ܆ ܐܝܟܘ ܕܐܬܬܐ ܕܐܝܟ ܠܓܘܪ:
ܐܘ ܢܓܘܪ ܐܝܟ. ܒܬܪ ܟܘܢܐ ܥܒܕܘ ܐܪܥ ܒܗ ܕܢܬܬܘܬܒ ܒܗܘܢ ܕܡܫܡܫܢܐ. ܐܝܟ ܕܟܠܐ ܗܢܘܢ
ܕܡܙܡܢܝܢ ܠܡܫܡܫܢ.

ܡܕ ܡܛܠ ܢܫܐ ܐܚܪܢ ܕܡܛܠ ܡܟܪܝܗܝܢ܆ ܡܛܠ ܢܫܐ ܗܠܝܢ ܕܡܬܟܪܝܢ ܘܡܬܥܠܝܢ ܒܥܠܡܐ
ܘܡܫܬܒܩܝܢ: ܐܘ ܡܫܬܥܠܝܢ ܘܡܫܬܒܩܝܢ ܕܢܬܒܥܘܢ ܒܕܘܟܬܗܝܢ: ܐܣܘܦܐ ܦܢ ܡܕܡܐ.
ܒܝܬܐ ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܒܠܐ ܐܝܟ. ܘܒܗܘܢ ܡܫܒܚ ܫܘܒܚܘܗܝ ܗܘܐ. ܒܗ ܕܝܢ ܐܡܟܝܢ ܡܢܗ
ܕܐܬܪ ܒܗܘܢ.[1] [ܡܫܡܫܐ ܗܘܐ]. ܐܢܫܝܢ ܕܐܚܪܢܐ ܕܒܫܡܝܐ ܒܟܠܗܝܢ ܐܝܟ ܕܟܠܐ ܕܡܫܬܥܠܝܢ
ܢܦܫܗܝܢ.

ܡܗ ܡܛܠܠܐ ܙܕܝܩܐ.܀. ܒܗܢܘܢ ܕܙܕܝܩܐ ܦܠܚܝܢ ܗܘܘ ܒܟܪܝܗܘܬܐ ܦܢ ܡܢܗܘܢ
ܫܪܝܪܐ. ܒܗܢ ܕܝܢ ܕܡܫܡܫܢܐ. ܒܡܘܗܒܬܐ ܕܫܪܝܪܐ ܢܬܬܠܘܢ.

ܡܘ ܡܛܠ ܩܛܠܐ ܠܐ ܒܝܫܬܐ܀ ܩܛܠܐ ܗܢܘܢ ܕܠܐ ܒܕܝܢܐ ܐܣܘܦܐ ܦܢ ܡܕܡܐ: ܒܡܫܒܚ
ܩܠܝܠ ܦܩܕ: ܕܒܗܢ ܕܡܫܡܫܢܐ ܢܬܬܠܘܢ. ܐܝܟ ܕܟܠܐ ܕܡܫܬܥܠܝܢ. ܗܘ ܕܝܢ ܕܐܬܪ ܐܟܠܐ
ܕܫܒܩ ܩܠܝܠ ܢܦܫܗܘܢ.

ܡܙ ܡܛܠ ܡܪܩܘܬܐ܀ ܗܢܘܢ ܕܦܪܩܝܢ ܘܚܢܦܐ ܕܣܓܝܐ ܕܡܬܒܩܝܢ: ܐܘ ܡܫܠܡܝܢ ܐܢܫܝܢ

[1] Pag. 271. Hic duæ voculæ exciderunt.

ܒܟܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܡܫܡܫܢܬܐ ܕܫܬܝܐ: ܐܘ ܐܝܟ ܕܒܘܪܟܐ. ܐܫܟܚ ܩܢܘܢܐ ܕܫܡܥܘ ܩܫܝܫܐ
ܢܦܩܘܢ ܐܝܟ ܕܪܒܐ ܕܡܫܡܫܢܐ. ܐܠܐ ܩܕܡ ܟܠܗ̇ ܥܕܬܐ. ܘܐܬܐܡܪ ܒܪܝܫܐ ܗܢܐ ܡܢ ܡܘܪܒܐ.

ܟ̄ܒ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܡܬܢܟܪܝܢ ܠܟܢܫܐ. ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܗܦܟܝܢ ܒܫܘܬܦܘܬܗܘܢ܆ ܠܝ ܒܝ ܦܪܘܣ
ܐܝܟ ܠܟܢܫܐ ܢܬܒܥܘܢ ܡܛܠܗ ܐܡܝܢܐ ܕܐܦ ܠܐܦܝ ܡܢܗ: ܒܠܚܘܕ ܢܣܒ ܦܓ ܐܦ ܗܢ ܕܡܣܒܪܐ
ܗܘܐ: ܗܢ ܕܝܢ ܕܐܬܥܒܕܬ ܡܠܦܢܐ ܢܦܫܗ. ܗܢܘܢ ܕܢܦܠܘ ܗܘܘ ܒܗ: ܐܬܦܢܝܘ ܕܡܢ ܒܬܪ
ܗܠܝܢ ܫܢܝܢ. ܢܬܦܠܓܘܢ ܒܗܘܢ ܕܐܚܪܢܐ ܦܢܝܢ ܠܟܢܫܐ. ܐܝܟ ܕܩܢܘܢܐ ܕܡܫܡܫܢܐ.
ܡܛܠ ܩܢܘܢܐ ܚܡܫܐ ܘܐܪܒܥܐ. ܗܢܘܢ ܕܐܬܬܣܝܡܘ ܡܢ ܗܘܢܘܪܘܣ ܕܐܢܩܘܪܐ.

XXII

NEOCESAREÆ CONCILII CANONES

ܠܘܬ ܩܢܘܢܐ ܐܚܪܢܐ ܫܘܚܠܦܗܘܢ ܕܣܘܢܗܕܘܣ ܗܝ ܕܐܬܟܢܫܬ ܒܢܐܘܩܣܪܝܐ ܕܦܢܛܘܣ.
ܗܢܘܢ ܩܢܘܢܐ ܠܒܪ ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܢܝܩܝܐ. ܩܕܝܡܝܢ ܕܝܢ ܒܙܒܢܐ ܕܒܐܢܩܘܪܐ. —

ܐ̄ ܩܫܝܫܐ ܕܢܣܒܐ ܡܛܠ ܩܫܝܫܐ ܗܢܘܢ ܕܢܣܒܝܢ ܢܫܐ ܐܘ ܙܢܝܢ ܐܘ ܓܝܪܝܢ܆ ܩܫܝܫܐ
ܐܝܟܘ ܕܢܣܒ ܐܢܬܬܐ. ܢܬܦܠܛ ܡܢ ܛܟܣܗ. ܐܝܢܐ ܕܙܢܐ ܐܘ ܓܝܪ[1] ܢܦܠܛܘܢ ܠܗ ܠܓܡܪ.
ܘܢܗܘܐ ܒܬܝܒܘܬܐ.

ܒ̄ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܢܣܒܝܢ ܠܐܢܫܐ ܐܚܘܬܐ ܐܘ ܢܫܝ ܕܐܚܝܗܘܢ ܠܬܪܝܢ ܐܚܝܢ܆ ܐܢܬܬܐ ܠܐ ܬܬܢܣܒ
ܠܬܪܝܢ ܐܚܝܢ: ܐܘ ܒܪܬܐ ܠܐ ܬܬܢܣܒ ܠܬܪܝܢ ܐܚܘܬܐ. ܢܦܩܘܢ ܡܢ ܟܢܘܫܬܐ. ܥܕܡ
ܡܘܬܐ ܡܛܠ ܢܦܫܗ ܐܝܟܢܐ: ܐܝܟܘ ܕܐܡܪ ܕܡܢ ܡܫܬܘܬܦܐ ܥܡܗ ܒܗܘ ܒܬܘܟܠ. ܐܘ
ܒܪܬܐ ܒܝ ܡܫܬܪܝܐ ܗܘܬ ܢܦܠܛܘܗ̇. ܠܗܘܐ ܒܗܘܢ ܠܬܝܒܘܬܐ. ܐܝܢܐ ܠܡܘܬܐ ܕܝܢ ܐܢܬܬܐ ܒܝ
ܐܬܬܗ ܒܬܘܟܠ ܕܐܝܟ ܗܘܬ ܐܘ ܗܘ ܒܪܬܐ. ܒܬܝܒܘܬܐ ܐܢܬܬܗ ܠܡܘܬܐ ܠܗܘ ܕܗܒ.

ܓ̄ ܡܛܠ ܒܟܡܢܐ ܡܫܬܢܝܢ ܙܘܓܐ܆ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܒܙܘܓܐ ܡܫܬܢܝܢ ܢܦܠܝܢ. ܐܡܢܐ ܡܢ

[1] Pag. 272.

ܗܘ ܕܡܫܬܒܩ ܠܗܘܢ ܚܛܗ̈ ܗܘ. ܗܫܐ ܕܝܢ ܕܕܡܟܝܢ ܘܡܫܬܥܒܕܝܢ܂ ܡܫܬܒܩ ܠܗ ܒܥܒܐ.

ܕ̄ ܡܛܠ ܐܡܟܢ ܕܒܙܒܢ ܕܢܦܩܘܢ ܠܐ ܡܬܚܫܒ ܠܗܘܢ܀ ܠܝ ܐܝܬ ܒܝ ܫܠܝܛ ܐܠܗܐ ܙܒܢܐ ܕܢܦܩܘܢ ܒܗܘܢ: ܠܐ ܕܝܢ ܕܠܐ ܠܥܒܕܐ ܗܘ ܣܘܥܪܢܗ܂ ܡܫܬܡܠܝܐ ܕܝܢ ܠܡܬܒܥܘܬܐ ܕܟܬܒܐ ܐܠܗܝܐ. ܐܝܟ ܕܒ ܩܠܐ ܘܐܡܪ ܐܦܐ: ܠܐ ܐܬܒܪܝ ܚܠܐ܂ ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܠܡܬܒܥܘ.

ܗ̄ ܡܛܠ ܡܬܬܩܝܠܢܐ ܕܫܠܝܚܐ܀ ܡܬܬܩܝܠܢܐ ܐܝܟܢ ܕܒ ܢܦܫܐ ܕܠܐ ܘܡܢܗ ܠܥܠܡܐ ܘܡܫܬܩܠܢܐ: ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܕܠܐ ܚܝܠܐ܂ ܐܝܟ ܡܢ ܕܩܕܡ ܒܘܪܟ ܐܠܗܐ܂ ܢܗܘܐ ܒܡܬܩܢܢܐ ܒܝ ܠܐ ܠܡܐ ܫܠܝܐ. ܐܝܟ ܕܒ ܐܠܗܐ ܒܡܬܩܢܐ ܠܡܐ ܢܦܫܐ ܢܬܒܪܐ:

ܘ̄ ܡܛܠ ܡܬܬܩܝܠܢܘܬܐ ܕܥܠܝܐ܀ ܡܛܠ ܗܢܐ ܕܥܠܝܐ ܐܬܝܠܕ. ܘܐܦ ܕܐܬܒܥܝ ܠܟ ܐܡܝܢ ܕܙܒܢܐ. ܠܐ ܡܬܚܫܒ ܒܗܘܢ [1] ܡܬܩܠܘܬܐ ܗܘ ܕܡܟܝܐ ܒܡܘܢ ܕܡܬܩܒ. ܡܛܠ ܕܕܥܠ ܚܕ ܙܒܢܐ ܕܡܬܚܝܠ ܗܘ ܕܥܠ ܠܘܩܒܠ ܡܬܚܝܐ.

ܙ̄ ܕܠܐ ܐܦ ܕܡܬܩܠܘܬܐ ܕܠܐܢܫܝܢ ܗܘܝܢ܂ ܕܢܦܠܐ ܒܝܫܐ ܐܘ ܕܢܬܩܠ܀ ܡܛܠ ܠܐ ܢܬܩܠ ܡܬܩܠܘܬܐ ܕܗܘ ܕܡܦܩ ܐܠܗܐ ܕܐܬܩܝ. ܘܐܝܟ ܠܐ܂ ܒܝ ܠܡܬܚܘܐ ܚܠܦ ܗܘ ܠܐܢܫܝܢ ܗܘܝܢ܂ ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܡܢ ܡܫܝܚܐ܂ ܗܘ ܕܡܢ ܡܬܚܐ ܗܘ ܕܐܦܠܐ܂ ܗܘܐ ܒܗ ܒܪ ܡܬܩܠܘܬܐ ܒܗ ܒܡܬܩܠܘܬܐ.

ܚ̄ ܡܛܠ ܐܡܟܢ ܕܒܢܝ̈ ܢܦܫܗܘܢ܀ ܐܠܗܐ ܕܐܝܬ ܠܝ ܠܡܥܒܪ ܒܝ ܐܠܗܘܢ ܒܡܫܝܚܐ܂ ܐܝܟܘ ܕܐܬܚܫܒ ܒܚܠܦ܂ ܗܘ ܕܕܐܝܟ ܗܠ ܠܡܬܚܫܒܢܐ ܕܐܠܐ ܠܐ ܡܬܚܫܒ. ܐܝܟ ܡܢ ܒܠܥܕ ܒܪܘܚܢܐ ܠܡܥܒܪ ܐܠܗܐ܂ ܕܢܥܒܕ ܠܗ ܐܝܟ ܠܗ. ܐܝܟ ܕܢܬܒܝܢ ܒܢܗܘ܂ ܠܐ ܡܬܚܫܒ ܕܗܘܐ ܐܠܗ ܠܗ ܠܡܫܬܡܠܝܐ ܗܘ ܕܐܬܚܫܒ ܠܗ.

ܛ̄ ܡܛܠ ܡܫܝܚܐ ܕܫܒܩܐ ܠܗܘܢ ܡܢܗ ܒܪܘܚܢܐ܀. ܡܫܝܚܐ ܐܝܟܘ ܕܒ ܦܪܩ ܚܛܗܐ ܒܚܛܝܗ ܕܠܐܒܪܗ ܘܡܠܐܟܝ: ܗܘܝܐ ܕܫܒܩ ܡܢܗ ܒܪܘܚܢܐ ܠܐ ܢܬܡܪܬ ܒܝ ܡܫܝܚܐ ܒܡܫܝܚ ܕܡܥܠ܂ ܡܛܠ ܗܘ ܡܫܬܒܩܢܐ ܐܣܝܐ. ܘܡܢ ܚܕ ܫܘܒܩܐ ܕܡܥܠ ܐܒܪܗ ܚܛܝܬܐ܂ ܕܐܦ ܗܘ ܡܢܗ ܐܦܐ ܦܪܩ ܠܗܘܢ. ܐܝܟ ܗܘ ܠܐ ܢܗܘܐ: ܕܡܬܚܫܒ ܕܝܢ ܒܚܠܦܘܗܝ ܠܐ ܡܫܝܚܐ܂ ܠܗ ܕܝܢ ܠܗܘ ܐܦ ܕܡܬܝܗܒ ܡܫܬܒܩ ܒܪܘܚܗ.

[1] Pag. 273.

ܝ̄ ܡܛܠ ܡܫܡܫܢܐ ܕܚܛܐ ܒܙܢܝܘܬܐ܀ ܘܗܟܢܐ ܐܦ ܡܫܡܫܢܐ: ܐܢܗܘ ܕܒܗ ܒܗ ܒܚܛܝܬܐ
ܢܦܠ܆ ܠܬܚܬܐ ܕܗܘܦܘܪܓܘܬܐ ܢܗܘܐ ܐܠܐ ܠܗܘ.

ܝܐ̄ ܡܛܠ ܕܐܝܠܝܢ. ܐܢܫ ܕܢܬܟܗܢ ܐܝܟ ܒܩܫܝܫܘܬܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ܀ ܩܫܝܫܐ ܩܕܡ[1] ܕܢܗܘܐ
ܒܪ ܬܠܬܝܢ ܫܢܝܢ. ܠܐ ܢܬܣܝܡ ܒܩܫܝܫܘܬܐ. ܐܦ ܢܗܘܐ ܐܢܫ ܓܡܝܪܐ ܘܫܦܝܪ ܟܠܗ. ܐܠܐ
ܢܣܝܒܪ: ܗܘ ܓܝܪ ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܒܫܢܬܐ ܕܬܠܬܝܢ ܥܡܕ ܘܫܪܝ ܠܡܠܦܘ.

ܝܒ̄ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܥܡܕܝܢ ܒܟܪܝܗܘܬܐ܀ ܐܢܗܘ ܕܒܟܪܝܗܘ ܐܢܫ ܢܬܥܡܕ: ܗܘܐ ܕܠܐ
ܠܩܫܝܫܘܬܐ ܠܐ ܡܬܩܪܒ. ܠܘ ܓܝܪ ܡܢ ܨܒܝܢܐ ܗܝܡܢܘܬܗ ܘܡܫܬܡܠܝܐ. ܐܠܐ ܡܢ ܐܢܢܩܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܟܒܪ
ܡܛܠ ܚܦܝܛܘܬܗ ܕܡܢ ܒܬܪܟܢ ܘܗܝܡܢܘܬܗ. ܡܛܠ ܚܣܝܪܘܬܐ ܕܒܢܝܢܫܐ

ܝܓ̄ ܡܛܠ ܩܫܝܫܐ ܕܩܘܪܝܐ܀ ܩܫܝܫܐ ܕܩܘܪܝܐ ܒܥܕܬܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܢܩܪܒܘܢ ܠܐ ܡܫܠܛܝܢ.
ܟܕ ܩܝܡܝܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܐܘ ܩܫܝܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܐܦ ܠܐ ܠܚܡܐ ܡܢ ܟܣܐ ܢܬܠܘܢ ܒܨܠܘܬܐ
ܘܐܠܐ ܡܢ ܟܣܐ. ܐܝܢ ܩܪܝܢ ܕܢܩܪܐ ܠܚܘܕܘܗܝ ܗܘ ܩܫܝܫܐ ܕܩܪܝܬܐ. ܒܨܠܘܬܐ ܢܬܠ.

ܝܕ̄ ܡܛܠ ܟܘܪܐܦܝܣܩܘܦܐ܀ ܟܘܪܐܦܝܣܩܘܦܐ ܦܝ ܐܝܬܝܗܘܢ: ܒܕܡܘܬܐ ܕܫܒܥܝܢ.
ܐܝܟ ܒܢܝ ܠܡܫܡܫܘܬܐ ܕܝܢ ܡܛܠ ܚܫܒܐ ܕܥܠ ܡܣܟܢܐ܆ ܒܝ ܡܬܡܢܝܢ ܡܩܪܒܝܢ.

ܝܗ̄ ܡܛܠ ܡܢܝܢܐ ܫܒܥܐ ܕܡܫܡܫܢܐ܀ ܡܫܡܫܢܐ ܫܒܥܐ ܐܝܟ ܕܢܗܘܘܢ ܐܝܟ ܩܢܘܢܐ.
ܐܦ ܐܢ ܪܒܐ ܡܕܝܢܬܐ. ܬܬܛܦܝܣ ܕܝܢ ܡܢ ܟܬܒܐ ܕܦܪܟܣܝܣ.— ܫܠܡܘ ܩܢܘܢܐ ܕܩܣܪܝܐ ܕܢܐܘܩܣܪܝܐ
ܕܦܠܡܘܢܝܐ ܕܗܘܘ ܐܣܩܘܦܐ ܫܒܥܬܥܣܪ.܀

[1] Pag. 274.

XXIII

CONCILII NICÆNI

QUÆ SYRIACE ET ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA.

1°

CONCILII NICÆNI

QUÆ SYRIACE SUPERSUNT.

I

HISTORIA ET CANONES[1].

ܠܘܬ ܕܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܙܟܝܐ ܘܡܗܝܡܢܐ ܘܒܛܠܬܐ ܕܢܝܩܝܐ ܡܛܪܘܦܘܠܝܣ ܕܒܝܬܘܢܝܐ.
ܕܫܢܬ ܐܪܒܥܡܐ ܡܢܝܢܐ: ܕܗܘܬ ܒܝܘܡ ܬܫܥܐ ܕܝܪܚܐ ܚܙܝܪܢ. ܕܡܢ ܫܠܝܚܘܬܐ ܕܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ
ܡܠܟܐ ܕܩܪܝܢܐ ܗܘ ܕܩܕܝܫ ܐܒܘܢܐ. ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܩܘܢܝܬܐ[2] ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܢܘܫܝܐ.
ܒܢܝܢܐ ܬܠܬܡܐ ܘܬܡܢܬܥܣܪ ܐܝܟ ܡܢܝܢܐ ܕܐܒܗܝܢ ܕܚܠܝܢ ܐܠܗܐ. ܒܝܘܡܐ ܕܢܦܩ ܗܘ ܡܢ ܦܢܛܩܘܣܛܐ. ܒܗ ܕܝܢ ܐܪܝܘܣ ܕܢܝܚ ܐܠܐ
ܡܫܬܘܬܦܝܢ ܡܢ ܥܠܝܗܘܢ ܡܬܝܕܥܝܢ ܗܘܘ ܒܗܘܢ ܐܦ ܩܢܘܢܐ.
ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܕܚܙܝܢ ܠܦܘܫܩ ܡܠܟܘܬܐ. ܕܐܠܗܐ ܗܘ.

ܐܓܪܬܐ ܕܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܡܠܟܐ. ܥܠ ܣܘܢܗܕܘܣ ܕܦܝܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ:[3]

ܕܟܠ ܡܢ ܗܘ ܕܩܪܝܢ ܥܠܝܗܘܢ: ܚܘܝ ܡܢ ܕܩܕܡ ܐܠܗܐ. ܩܪܝܒܝܢ ܐܢܐ ܕܟܠܟܘܢ ܟܠܗ.
ܡܛܠ ܕܝܢ ܕܩܕܡܝܢ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܒܥܠܬܐ ܕܗܘܝܘ ܡܘܠܟܐ ܗܘܬ ܠܡܬܒܩܢܘܬܐ ܕܝܠܗ ܗܘ.
ܗܘܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܡܬܩܢܢܐ ܕܡܬܡܬܠܢܐ ܕܐܬܩܢ ܐܠܗܐ. ܘܟܢܫܐ ܩܕܝܫܐ ܕܒܢܝܩܝܐ ܠܐܬܪܐ.
ܘܐܦ ܡܛܠ[4] ܟܠ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܗܢܘܢ[5] ܕܡܢ ܐܢܛܝܘܟܝܐ ܘܡܢ ܥܕܬܐ ܕܐܬܪܘܬܐ ܗܠܝܢ[6] ܘܐܪܥܐ
ܐܚܪܢ: ܘܐܦ ܡܛܠ[7] ܡܢܐܠ ܠܡܦܩ ܕܐܬܪܐ. ܘܐܦ ܡܛܠ[8] ܕܐܢܐ ܫܢܐ ܘܥܡܠܐ ܕܗܠܝܢ[9] ܕܗܘܝܢ
ܡܢ ܟܠ ܐܬܪ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܡܢ ܕܐܦ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܕܚܒܝܒܐ. ܕܟܠܟܘܢ ܠܟܢܘܫܝܐ[10] ܗܘ

[1] E codice parisiensi LXII, pag. 249, seu fol. 121 v° = A. — [2] *Ibid.* pag. 250, seu fol. 122 r°. — [3] Epistola Constantini exstat etiam in codicibus Musæi Britannici 14528, fol. 14 v° = B, et 14526, fol. 13 v°, col. 1 = C. In his codicibus paulo aliter se habet superscriptio epistolæ : ܐܓܪܬܐ ܕܡܠܟܐ ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ (B, solus, ܐܠܐ ܐܝܟܢܐ ܕܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܠܟܢܘܫܝܐ) ܕܟܠ ܠܐܦܝܣܩܘܦܐ ܡܢ ܐܪܥܐ ܟܠܗ. — [4] B, C ܘܡܛܠ et omittunt ܟܠ. — [5] B, C ܗܢܘܢ. — [6] B, C omittunt ܗܠܝܢ. — [7] B, C ܘܡܛܠ et omittunt ܟܠ. — [8] *Ibid.* — [9] C ܠܘܬ; B, C ܕܗܠܝܢ. — [10] B; C ܟܢܘܫܝܐ.

ܕܠܐܠܡܝ̈ܢܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܟܢܘܫܝܐ. ܣܗܕܘܬܐ ܙ̈ܪܩܐ[1] ܐܝܟ ܕܠܐܠܡܝܢܘܗܝ. ܡܛܠ[2] ܕܢܗܘܘܢ ܗܘܝܟ
ܒ ܡܬܚܡܐ ܒܗܘܢ ܕܡܫܠܛܪ: ܐܡܝܢܐ ܕܡܫܡܫ ܐܦܝܣܩܘ̈ܦܐ[3]. ܢܣܒܘܢ ܕܕܠܐ ܠܗܘܢܐ ܕܡܢܝܢ
ܡܬܠܝܬ ܒܠܐܠ. ܕܫܢܐ ܕܐܡܪܝ ܕܗܘܬ ܡܢܝܠܬ ܗܘ ܒܡܩܘܡܗ ܢܗܘܐ. ܐܠܗܐ ܢܫܬܪܝܘܢ
ܐܢܝ ܡܟܬܒܐ ✤[4]

ܒ ܗܟܢܐ ܡܢܝܐ ܒܗ ܩܘܡܝܐ ܟܢܘܫܝܐ ܡܬܠܬܐ ܐܦܣܩܘ ܗܢܘܢ ܐܒ̈ܗܬܐ: ܒܢܘܡܘܣܐ ܗܘ̇
ܕܡܢܡ ܐܡܪ ܐܝܬܘ ܡܢܘܢ[5] ܕܢܗܘܘܢ ܒܗ ܒܗ ܪܘܫܐ ܡܢܝܢܐ ܗܘ ܕܒܗܘܢ ܐܝܟܢܐ
ܘܡܩܒܠ ܕܗܝܡܢܘܬܐ. ܗܠܝܢ ܕܗܘܝܢ ܡܢ ܩܕܝܫܐ ✤

ܐܡܘܢܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ.

ܡܗܝܡܢܝܢܢ[6] ܒܚܕ ܐܠܗܐ ܐܒܐ ܐܚܝܕ ܟܠ. ܥܒܘܕܐ ܕܟܠܗܝܢ ܐܝܠܝܢ[7] ܕܡܬܚܙܝܢ ܘܕܐܝܠܝܢ[8]
ܕܠܐ ܡܬܚܙܝܢ. ܘܒܚܕ ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܒܪܐ[9] ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܕܐܬܝܠܕ ܝܚܝܕܝܐ[10] ܡܢ ܐܒܐ:
ܗܢܘ ܕܝܢ ܡܢ ܐܘܣܝܐ[11] ܕܐܒܐ. ܐܠܗܐ ܕܡܢ[12] ܐܠܗܐ. ܢܘܗܪܐ ܕܡܢ[13] ܢܘܗܪܐ. ܐܠܗܐ ܫܪܝܪܐ ܕܡܢ[14]
ܐܠܗܐ ܫܪܝܪܐ. ܕܐܬܝܠܕ. ܠܐ[15] ܕܐܬܥܒܕ. ܫܘܐ[16] ܒܐܘܣܝܐ ܠܐܒܐ. ܗܘ ܕܒܐܝ̈ܕܘܗܝ[17] ܟܠܡܕܡ.
ܗܘܐ[18]. ܡܕܡ ܕܒܫܡܝܐ ܘܡܕܡ ܕܒܐܪܥܐ. ܗܘ ܕܡܛܠܬܢ ܒܢܝ̈ܢܫܐ ܘܡܛܠ ܦܘܪܩܢܢ..
ܢܚܬ ܘܐܬܓܫܡ ܘܐܬܒܪܢܫ. ܚܫ ܘܩܡ ܠܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ[19] ܘܣܠܩ ܠܫܡܝܐ ܘܐܬܐ ܠܡܕܢ
ܚܝ̈ܐ[20] ܘܡܝ̈ܬܐ. ܘܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ✤ ܠܐܝܠܝܢ ܕܐܡܪܝܢ[21] ܕܐܝܬ ܐܡܬܝ ܕܠܐ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ:
ܘܩܕܡ ܕܢܬܝܠܕ ܠܐ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ: ܘܕܡܢ[22] ܗܢܝܢ ܕܠܐ ܐܝܬܝܗܝܢ ܗܘܐ. ܐܘ ܡܢ ܩܢܘܡܐ ܐܚܪܢܐ[23]
ܐܘ ܡܢ ܐܘܣܝܐ[24] ܐܚܪܬܐ ܐܡܪܝܢ ܕܐܝܬܘܗܝ: ܐܘ ܡܫܬܚܠܦܢܐ ܐܘ ܡܬܬܦܢܝܢܐ ܢܨܒܝܢ ܠܒܪܗ
ܕܐܠܗܐ. ܠܗܠܝܢ ܡܚܪܡܐ ܥܕܬܐ ܩܬܘܠܝܩܝܬܐ[25] ܫܠܝܚܝܬܐ ܘܡܫܝܚܝܬܐ ✤

ܗܕܐ ܗܝ ܗܝܡܢܘܬܐ ܗܝ ܕܣܡܘ ܐܒ̈ܗܬܐ. ܡܛܠܬܗ ܕܝܢ. ܒܗܠܝܢ ܐܪܝܘܣ ܕܡܫܝܚܐ ܗܘܐ
ܕܐܡܪ ܕܒܪܬܐ ܐܝܬܘܗܝ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ. ܒܬܪܟܢ ܕܝܢ ܐܦ ܒܗܠܝܢ ܡܛܠܗܢ ܗܪܣܝܣ.
ܕܐܬܚܪܡܘ ܒܗ ܘܕܫܘܬܦܘܗܝ. ܘܚܪܡܘ ܐܦ ܗܪ̈ܛܝܩܐ[26] ܕܗܘܐ ܗܘ ܡܩܕܡܢܐ ܘܕܝܢܘܣ
ܘܕܫܘܬܦܘܗܝ ܘܕܝܠܗܘܢ. ܘܚܪܡܘ ܟܠ ܐܢܫ ܕܪܗܛ ܘܡܩܒܠ ܠܗܪܣܝܣ ܕܝܠܗ

[1] B, C omittunt ܐܝܟ ܙ̈ܪܩܐ. — [2] C ܡܛܠ ܕܢܗܘܘܢ. — [3] A, solus ܐܦܝܣܩܘ̈ܦܐ. — [4] Quæ sequuntur, ad canones usque, omittunt B et C. — C solus continet notam sequentem: ܡܢ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܗܘ ܡܢܝܢܐ ܕܟܢܘܫܝܐ ܗܘܐ ܢܩܝܐ ܐܡ ܩܘܡܝܐ ܕܐܒܗܬܐ. ܫܠܡ ܡܛܠ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܚܕܬܐ ܘܐܬܚܪܡܘ ܡܢܬܐ ܡܛܠ ܕܐܬܡܚܢܢ ܡܢ ܩܕܝܫܐ. — [5] A p. 251, vel fol. 121 v°. — [6] B ܡܗܝܡܢܝܢ ܐܢܐ. — [7] B omittit ܐܝܠܝܢ et ܕܐܝܠܝܢ. — [8] A *ibid.* — [9] B ܝܚܝܕܝܐ inter lineas, manu recentiori. — [10] B ܝܚܝܕܝܐ ܡܢ ܐܒܐ. — [11] B ܕܐܝܬܘܬܐ. — [12] [13] [14] B omittit ubique ܕ. — [15] B ܘܠܐ et omittit ubique ܕ. — [16] B ܒܪ ܐܘܣܝܐ ܕܐܒܐ. — [17] B ܘܒܐܝܕܘܗܝ. — [18] B ܕܒܫܡܝܐ ܘܡܕܡ ܕܒܐܪܥܐ. — [19] B ܬܠܬܐ. — [20] B ܚܝ̈ܐ ܘܡܝ̈ܬܐ. — [21] B ܕܝܢ. — [22] B ܐܘ ܡܢ ܕܠܐ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ. — [23] B omittit ܐܚܪܢܐ. — [24] B ܐܝܬܘܬܐ. — [25] B ܫܠܝܚܝܬܐ loco ܩܬܘܠܝܩܝܬܐ. — [26] A pag. 252.

ܡܬܠܚܡܝܢ ܠܡܥܡܕ ܒܗ ܕܢܚܬ ܐܝܟ ܐܚܪ̈ܢܐ ܡܫܝ̄. ܒ ܒܫܡܗܬܐ ܐܚܪ̈ܢܐ ܡܥܡܕܝܢ ܗܘܘ :
ܗܢܘܢ ܕܝܢ ܐܦ ܗܠܝܢ ܡ̈ܠܐ : ܡܫܬܪܝܢ ܣܓܝ ܕܝܢ. ܐܦ ܠܗܠܝܢ ܕܐܡܪܝܢ ܒܗ ܒܡܥܡܘܕܝܬܐ ܐܝܟ
ܗܘܠܐ ܡܡܫܝܚܢܝܬܐ. ܕܝܢ ܡܢ ܡܢܘܡ ܠܐ ܐܠܗܐ ܗܘܐ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܒܪܢܫܐ ܦܫܝܛܐ ܡܢ ܡܕܒܪܢܘܬܐ
ܕܒܬܡܢ. ܘܐܡܪܝܢ ܥܠ ܐܠܗܘܬܗ ܗܘ ܕܡܢ ܡܪܝܡ. ܐܡܪܝܢ ܕܝܢ ܗܟܢܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܦܫܛܝܢ ܠܗ
ܟܢܫܐ[1] ܕܗܘ ܐܠܗܘܬܐ ܗܟܢܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܕܡܬܚܫܒܬܗ ܠܡ ܐܝܟ ܐܠܗܘܬܐ : ܗܘ ܕܡܠܟܘܬܗ
ܠܗܘܢ ܗܘܐ. ܘܫܡܥ ܡܢܗ ܗܘܐ ܘܠܐ ܡܕܡ. ܗܘ ܕܡܫܝܚܐ ܐܬܒܪܝ ܒ ܐܬܒܪܝ ܡܢ ܡܪܝܡ
ܒܬܘܠܬܐ.܀. ܡܫܬܪܝܢ ܕܝܢ. ܘܐܡܪܝܢ ܕܐܦ ܗܟܢܐ ܗܘ ܕܝܢ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ. ܐܠܗܐ
ܐܠܗܘܬܐ. ܗܟܢܐ ܘܐܡܪܝܢ. ܘܐܦ ܩܕܡܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܐܠܡ̈ܐ ܐܠܗ̈ܝܐ. ܘܐܦ ܥܠܡܝܐ
ܢܡܘܣܐ ܕܐܬܝܢ ܗܟܢܐ ܡܫܡܠܝܐ ܘܡܫܡܠܝܐ. ܘܟܠ ܐܦܝܣܩܘܦܐ. ܒܟܠܗܘܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܦܪܝܫܐ ܡܫܝ̄. ܗܢܘܢ ܕܒܫܡܗܘܢ ܗܢܐ ܒܫܡܗܬܐ ܐܚܪ̈ܢܐ ܡܥܡܕܝܢ ܗܘܘ. ܕܗܟܢܐ ܒܫܡܗ
ܒܡܫܡܠܝܘܬܗܘܢ ܘܡܫܡܠܝܘܬܗܘܢ ܘܐܦܝܣܩܘܦܘܬܗ ܕܡܫܝܚܐ : ܕܫܡ̈ܗܐ ܡܫܝܚܐ ܐܠܗܝܐ ܗܟܢܐ
ܕܩܕܡܝܢ ܡܢ ܥܠܡܐ. ܕܒܟܠܗ ܕܝܢ ܡܫܝܚܐ ܠܐ[2] ܐܬܝܠܕ ܡܫܝܚܘܬܐ. ܗܟܢܐ ܒܪܐ
ܦܪܨܘܦܐ ܕܩܕܡܝܢ ܗܘܘ: ܘܐܦ ܗܢܘܢ ܒܟܢܫܐ ܕܐܠܗܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܒܝܬ ܕܡܫܡܠܝܐ. ܘܡܬܝܠܕܐ
ܠܡܪܝܡ ܒܬܘܠܬܐ ܦܪܨܘܦܐ ܕܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ. ܘܗܟܢܐ ܠܡܪܝܡ ܡܫܡܠܝܢ ܗܘܘ ܕܐܡܪܝܢ
ܐܝܟܐ. ܗܟܢܐ ܕܡܫܬܪܝܢ ܠܗ ܒܗ ܒܡܥܡܘܕܝܬܐ ܐܝܟ ܗܘܐ ܒܗܘܢ ܒܟܠܐ ܗܟܢܐ ܘܐܡܪܝܢ : ܐܘ ܗܟܢܐ
ܫܡ̈ܝܐ ܘܠܐ ܡܫܡܠܝܬܐ ܕܗܟܢܐ ܫܡܥܐ. ܗܘ ܒܪܐ ܐܝܟ ܫܡܥܘܗܝ ܚܕ ܡܫܝܚܐ ܠܡܪܝܡ
ܡܫܡܠܝܐ ܒܗ ܒ ܒܗ ܐܚܐ ܘܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܦܪܨܘܦܐ ܐܡܪܝܢ ܗܘܘ. ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܐܬ ܒܗ ܠܡܫܝܚܐ
ܕܫܡܠܝܘܬܗ ܦܪܨܘܦܐ ܕܒܫܡܝܐ ܗܘܐ ܕܦܪܨܘܦ ܫܡܥ : ܕܝܢ ܐܠܗܘܬܐ ܐܚܐ ܠܡܪܝܡ. ܘܚܕ
ܐܠܗܘܬܐ ܒܪܐ ܚܕܢܐ ܠܡܪܝܡ : ܘܕܝܢ ܐܠܗܘܬܐ ܪܘܚܐ ܦܪܨܘܦܐ ܠܡܪܝܡ ܢܦܩܝܢ ܗܘܘ. ܘܐܦ
ܗܟܢܐ ܫܡܥܐ ܫܘܠܛܢ ܘܐܬܝܠܕ ܐܠܗ ܗܘܐ ܒܗܘܢ. ܗܟܢܐ ܕܗܘܐ ܒܗ ܡܫܡܠܝܘܬܗ ܡܫܝܚܘܬܐ
ܒܪܢܫ ܐܚܪܐ.܀. ܐܡܪܢܐ ܕܝܢ ܐܚܪܐ ܗܟܢܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܒܡܫܡܠܝܘܬܐ ܠܐܦܝܐ ܫܡܥܝܐ ܘܟܠܐ.܀
ܫܡ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܡܫܝܚܐ ܫܡܥܐ ܘܐܦܪܣܢܐ ܫܡܥܐ. ܘܟܠܐ ܡܫܡܠܝܢ ܐܝܟܐ ܐܝܟ ܡܢܐ
ܕܦܪܨ ܠܐܡܪ ܀ ܗܟܢܐ ܘܡܫܡܠܝܐ ܦܪ. ܘܟܠܐ ܠܟܢܐ ܫܡܠܝܘܬܗ ܦܪܨܘܦܐ ܫܡܥܝܐ
ܘܡܬܚܫܒ. ܘܘܟܠܐ ܠܟܢܘܢ ܐܡܪܝܢ ܐܚܪܐ ܘܡܢܗ ܠܡܫܝܚܐ ܗܘܐ ܕܦܪܨ ܫܡܥ.܀ ܗܟܢܐ ܕܝܢ
ܦܘܪܫܢܐ ܘܡܫܡܠܝܐ ܟܢܘܫܝܐ. ܘܐܦ ܐܦܝܣܩܘܦ̈ܐ ܘܡܫܡ̈ܠܝܐ ܒܟܠܗܘܢ ܗܢܘܢ ܕܒܫܡܠܝܘܬܗ
ܒܡܫܡܠܝܐ ܐܠܗܘܬܗ : ܦܪܨ̈ܘܦܐ ܘܫܡ̈ܥܐ ܐܦ ܒܡܫܡܠܝܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܢܦܩ ܠܐܠܗܐ ܦܬܟܪܐ ܢܦܠ
ܘܡܫܡܠܝܐ ܡܫܡܠܝܘܬܗܘܢ. ܗܘ[3] ܕܒܗ ܒܟܠܗܘܢ ܦܫܛ ܐܝܟ ܒܚܕܐ ܠܐܚܪܝܬܐ ܠܐܦܝܣܩܘܦܐ

[1] Cod. ܟܢܫܐ. — [2] A pag. 253. — [3] A pag. 254.

ܗܢܘܢ ܕܡܢܗܘܢ ܐܠܗܘܬܐ: ܘܠܐܣܛܪܛܝܓܐ ܕܠܐ ܐܠܗܘܬܐ ܡܫܬܡܗܝܢ ܗܘܘ. ܟܕ ܢܦܩ
ܘܡܬܦܪܣ ܡܢܐ ܠܟܠ ܕܒܬܫܡܫܬܐ. ܐܠܐ ܟܕ ܡܢܟ ܗܘܐ ܠܟܢܘܫܝܐ ܩܕܝܫܐ ܕܠܗܘܢ:
ܘܐܚܪܐ ܐܡܪ ܗܘܐ ܘܫܦܝܪ. ܘܫܡܥܝܢ ܗܘܐ ܐܚܪܐ ܗܠܝܢ ܕܫܡܝܢ ܘܡܫܬܘܕܥ ܠܥܕܬܐ ܩܕܝܫܬܐ
ܘܡܘܟܠܬܐ ܕܡܫܝܚܐ. ܣܓܝ ܗܟܝܠ ܕܝܢ ܡܬܦܪܫܝܢ ܡܘܟܠܐ: ܣܓܝ ܗܘ ܕܡܟܠܬܐ
ܘܐܚܪܐ ܕܠܐ ܚܙܝܐ ܢܟܢܘܢ ܠܥܕܬܐ ܩܕܝܫܬܐ ܕܫܡܥܐ ܡܢܗ ܠܐܚܕ ܫܡܥܐ: ܐܫܬܡܥ ܠܟܠ
ܡܢܘܬܐ ܕܡܬܟܬܒܢܘܬܐ: ܕܟܠܟܘܬܐ ܕܠܐ ܡܘܟܠܐ ܐܚܪܐ ܠܟܠܗܝܢ ܗܘ̈ ܠܟܡ ܬܘܟܠܐ
ܘܠܐܟܫܝܪܬܐ: ܣܓܝ ܕܝܢ ܒܟܠܗ ܡܢܬܐ ܗܘ ܕܡܕܝܢܐ ܐܠܗܝܬܐ. ܘܡܬܦܫܩܐ ܘܦܫܝܩܐ
ܟܢܝܫܐ ܘܟܘܠܟܢܐ ܟܟܠܟܢܝܢ. ܗܟܝܠ ܐܠܗܝܐ ܘܡܫܝܚܐ: ܕܟܕ ܟܘܠܗ ܟܢܫܐ
ܘܚܝܠܐ ܡܬܐܪܥܝܢ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܗܟܝܠ ܢܟܢܘܢ ܠܥܕܬܐ ܕܫܡܥܐ ܐܦ ܐܚܪܢܐ ܗܢܘܢ
ܕܡܕܝܢܐ ܐܝܟ ܕܟܠܗܝܢ ܬܘܟܠܐ ܘܠܟܫܝܪܬܐ: ܘܟܠܗܘܢ ܗܢܘܢ ܐܚܪܢܐ ܕܡܘܟܠܐ. ܐܡܪܢܐ
ܕܟܢ ܗܘܟܠ ܠܡܟܢܘܬܐ ܘܟܘܠܗܘܢ ܟܪܐ ܠܟܠ. ܟܠܗܘܢ ܟܬܫܡܫܬܐ ܢܫܡܥܘܢ ܠܡܟܢܫܬܐ
ܘܟܘܠܬܐ܀ ܐܡܪܘ ܗܟܝܠ ܐܚܪܐ ܐܦ ܣܓܝ ܗܘܐ. ܟܠܗܘܢ ܗܢܘܢ ܕܡܕܝܢܐ ܕܦܠܓܝܢ ܗܘܘ
ܟܠܐ ܗܢܘܢ ܐܚܪܐ ܡܟܠܬܐ ܘܟܠܗ ܚܕܢܐ. ܟܕ ܕܝܢ ܐܦ ܗܘܐ ܐܠܐܪܥܐ. ܘܐܡܪܢ. ܟܘܠܟܠ.
ܟܕ ܟܢܝܫܐ ܟܠܗ ܫܘܢܗܕܘܣ ܩܕܝܫܬܐ ܘܪܒܬܐ: ܠܐܚܕܐ ܘܫܡܥܐ. ܗܟܝܠ ܕܟܠܗܝܢ
ܡܢ ܠܟܠܗ.

ܡܢܘܬܐ ܟܢܘܢܐ ܕܫܘܢܗܕܘܣ ܪܒܬܐ ܕܢܝܩܝܐ܀

ܐ܀ ܠܐܘܟܠ ܩܕܝܫܐ. ܣܓܝ ܗܢܘܢ ܕܡܫܡܫܝܢ ܐܘ ܡܬܡܪܫܝܢ ܗܘܢ ܠܗܘܢ܀ ܐܠ[1] ܐܝܟ
ܠܩܢܘܢܐ[2] ܡܢ ܐܣܩܐܐ ܐܠܗܝܐ: ܐܘ ܡܢ ܒܪܒܪܝܐ ܐܠܦܐܫܩܐ. ܗܠܐ ܢܗܘܐ ܠܟܠܗܘܢ. ܐܠ
ܐܝܟ ܕܝܢ ܟܕ ܡܟܡ ܗܘ ܠܗ ܦܫܩܐ[3]. ܗܠܐ ܘܐܦ[4] ܐܠܗܘܢ ܠܟܠܗܘܢ[5]. ܕܢܟܠܐ ܐܪܥ.
ܘܡܢ ܗܟܠ. ܠܐ[6] ܐܝܟ ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܐܝܟ ܗܘܝܢ ܐܪܥ ܕܢܬܦܪܫ ܠܟܠܗܘܢ܀ ܐܟܠܐ ܕܝܢ ܕܗܘܐ
ܕܩܕܝܫܐ ܢܟܠ. ܕܢܟܠ ܗܢܘܢ ܕܡܬܦܪܫܝܢ ܠܡܟܢܫܬܐ ܘܡܬܡܪܫܝܢ ܕܢܦܫܗܘܢ ܗܢܘܢ[7]
ܠܗܘܢ ܐܡܪܐ. ܗܟܠ ܐܝܟܘ ܕܐܬܩܝܢ[8] ܡܢ ܒܪܒܪܝܐ ܐܘ ܡܢ ܡܬܪܫܝܢ ܐܠܦܪܫܘ. ܡܬܟܠܢܝܢ[9]
ܕܝܢ ܐܦܪܫܬܐ ܕܗܘܝܢ. ܠܟܠܗܘܢ[10] ܕܐܝܟ ܗܘܝܢ ܡܬܟܠܢ ܗܘ[11] ܡܢܘܬܐ ܠܟܠܗܘܢ

[1] A pag. 255. — Codices Musæi Britannici 14528, fol. 25 v°, = B et 14526, fol. 13 v°, col. 2, = C continent Nicænos canones, sed secundum duas discrepantes versiones. Textus quem exhibet codex C idem est ac textus codicis parisiensis. — [2] B ܠܡܐ ܕܩܢܘܢܐ, C ܡܛܠ ܩܢܘܢܐ. — [3] B ܦܫܩܘܗܝ. — [4] B ܠܐ. C ܠܐ ܘܐ. — [5] B ܠܡܫܡܫܘ ܠܐ ܡܬܩܒܠܝܢ. — [6] B ܠܟܠܗܘܢ ܡܢ ܢܟܠܐ. — [7] C [illegible]; textus in B omnino differt quoad verba. — [8] C ܡܢ ܐܘ ܡܢ. — [9] C ܕܐܬܬܣܝܡܘ. — [10] C ܠܗܘܢ. — [11] C omittit ܗܘ.

ܝܒ. ܡܛܠ ܐܝܟܢ ܕܡܢ ܣܘܟܠܐ ܠܘܬ ܠܒܗܘܢ ܡܬܦܢܝܢ ܠܡܬܪܥܝܢܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܦܪ̈ܝܫܢ ܐܘ ܡܢ ܐܢܫܐ: ܐܘ ܒ ܐܣܛܘܟܣܝܐ ܡܫܬܠܛܢܝܢ ܒܢ̈ܝܫܐ: ܗ̈ܢܘܢ ܠܒܪ ܡܢ ܡܫܘܚܬܐ ܒܝܠܕܐ: ܐܝܟܢܐ ܕܐܢܫܝܢ ܡܢ ܕܡܬܩܪܐ ܣܘܟܠܐ: ܒܝ ܗܢܐ ܐܠܨܝܢܘ ܠܡܫܬܡܥܘ: ܘܟܕ ܒܠܒܟܐ ܠܟܘܬ ܐܠܐܘܠܘ ܡܣܝܐ ܒܟܢܫܬܐ ܘܣܠܩܬܐ ܐܠܗܘ ܐܝܟ: ܘܟܠܗܘܢ ܕܗܢ ܕܟܕܒܘ ܡܪܟܘ ܐܝܟ ܠܐܣܛܘܟܣܐ ܐܘ ܒܣܘܟܠܐ. ܕܡܢ ܐܠܗ ܒܗܢ ܐܠܝܬܐ. ܕܟܠܗ ܠܐ ܡܕܡ ܕܐܝܟ ܗܘܝܢ ܢܗܘܐ. ܐܦ ܓܝܪ ܐܝܟܐ ܡܬܟܬܒܐ ܒܗܘ ܕܡܬܐܠܐ: ܘܐܦ ܡܢ ܒܬܪ ܒܥܒܪܐ. ܒܗܘܐ ܓܫܡܐ. ܠܓܒܠܝܢ ܐܠܗܐ ܡܬܒܥܬܐ ܒܟܢܫܬܐ ܕܐܦܪܐ. ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܐܠܗܘܗܝ ܢܦܫ ܚܕܐܝܬ. ܘܠܐ ܒ ܡܬܐܡܪ ܒܝܕܐ ܢܦܫ ܒܫܠܐ ܕܐܦܠ ܡܕܪܐ[1]. ܐܝܟ ܒ ܡܬܬܘܡܝܢ ܐܝܟܐ: ܡܬܚܘܐ ܡܕܡ[2] ܢܦܫܐ ܢܦܩܢ ܡܛܠ ܦܓܪܐ: ܘܡܬܩܒܠܐ ܡܢ ܠܐܝܟ ܐܘ ܡܢ ܠܐܠܐ ܡܬܐܪܐ. ܢܬܠ ܗܘ ܕܐܝܟ ܗܘܐ ܡܢ ܡܬܦܢܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܕܟܕ ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܐܝܟ ܗܘܐ ܒܒܝܬ. ܒܝ ܕܟܘܠܐ ܕܗܘܝܘܬܐ ܗܘܐ ܟܠܗ ܡܬܦܢܝ. ܗܘ ܡܬܬܘܒܐ ܕܒܝܬ ܡܛܠ ܡܬܦܢܐ:

ܝܓ. ܠܐܝܟܐ ܕܠܝܬ ܡܛܠ ܒܒܘܬܐ: ܐܝܬܝܗ ܒܗܢ ܘܟܠܗ ܗܘܝܘܬܐ ܢܦܫܐ. ܕܠܐ ܠܐܣܛܘܟܣܐ. ܘܠܐ ܒܓܘܫܡܐ. ܘܐܦܠܐ ܠܐܝܟ ܓܝܪ ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܒܡܬܦܢܝܢ ܢܗܘܐ ܡܬܦܢܝ. ܕܡܬܦܢܝܢ ܠܗܘܐ ܒܗ. ܐܠܐ ܠܝ ܐܝܟܐ ܐܘ ܚܝܠܐ ܐܘ ܒܗܝܠܐ ܐܘ ܚܠܠܐ: ܦܪܘܫܐ ܒܥܘܕ ܗܢܘܢ ܕܡܬܦܢܝܢ ܒܪܒܝܢ ܡܢ ܟܠܗ ܡܬܦܢܝܘܬܐ.

ܝܕ. ܡܛܠ ܡܬܦܢܝܘܬܐ ܕܐܣܛܘܟܣܐ ܐܣܛܘܟܣܐ ܐܝܟ ܦܝ ܠܦܘܬܗ. ܕܡܢ ܐܣܛܘܟܣܝܐ ܕܐܦܪܟܐ ܡܬܐܡܪܝܢ. ܐܝܟ ܒܦܓܪܐ ܗܘܐ ܕܐܝܟ ܗܘܐ: ܐܘ ܡܬܦܢܝܢ ܐܢܫܐ ܕܡܬܦܢܝܢ: ܐܘ ܡܛܠ ܢܦܫܬܐ ܕܐܘܪܚܐ. ܡܢ ܕܟܠܗܘܢ ܒ ܡܬܬܒܥܝܢ ܠܐܠܐ ܐܦܪܐ: ܘܗܢܘܢ ܕܢܦܫܬܢ ܠܟܠܗ ܒܗܘܢ ܘܡܬܦܢܝܢ ܒܝ ܡܬܬܟܠܐ. ܗܘܝܢ ܕܟܠܗܘܢ ܒܡܬܦܢܝܘܬܐ. ܗܘܝܐ ܕܝܢ ܕܗܠܝܢ ܕܗܘܝ: ܢܬܦܢܘܢ ܒܟܠ ܚܕܐ ܐܦܪܟܐ ܒܟܠܗܘܢ ܡܬܦܢܝܢ.

ܝܗ. ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܡܬܦܠܓܝܢ ܡܢ ܡܘܠܕܐ: ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܡܬܦܠܓܝܢ ܡܢ ܡܘܠܕܐ: ܡܢ ܐܣܛܘܟܣܐ ܕܟܠܗ ܚܕܐ ܐܦܪܟܐ: ܠܝ ܒܟܠ ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܡܬܦܢܝܢ: ܘܠܝ ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܒܝܠܕܐ ܕܬܫܥܝܬܐ: ܢܬܚܙܘܢ ܡܬܦܢܝܢ ܐܝܟ ܡܫܘܚܬܐ ܕܐܦܠܝܢ ܕܡܢ ܐܣܛܘܟܣܐ ܐܠܗܝܘ. ܡܢ ܐܣܛܘܟܣܐ ܠܐ ܢܬܦܠܓܘܢ. ܠܐܠܦܝܢ ܕܝܢ ܕܕܒܪܐ ܡܢ ܐܒܘܗܝ ܢܦܫܐ ܐܘ ܣܓܝܐܐ ܡܕܡ ܐܘ ܒܠܚܘܕܐ. ܕܐܝܟ ܗܘܐ ܕܐܣܛܘܟܣܐ. ܘܚܕ ܡܢ ܒܢܝܢܫܐ[3] ܕܒܠܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܗܘܐ ܒܡܫܘܚܬܐ ܕܗܠܐ ܠܐܝܟ ܕܡܢ

[1] Codex ܐܕܪܐ. — [2] A pag. 256. — [3] A pag. 257.

ܐܠܐ ܒܗ ܒܐܬܪܐ: ܕܟܠ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܠܬܠܬܐ ܐܚܪܢܝܢ ܒܡܢܝܢܐ ܠܐܦܝܣ ܣܝܡܘܬܗ. ܐܝܟܢܐ ܕܟܕ
ܡܢܗܘܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܬܪܐ ܐܚܪܢܐ ܒܗܝܕܐ ܡܬܟܢܫܝܢ: ܢܬܟܢܫܘܢ ܟܢܘܫܬܐ ܕܐܝܟ ܡܢܗܘܢ
ܐܘ ܒܗ ܠܬܪܬܐ. ܘܡܢܐ ܡܢܗܘܢ ܕܢܬܠܬ ܘܡܫܬܘܕܝܢܘܬܐ ܐܝܟܢܐ ܕܢܗܘܐ(?) ܒܗ ܠܐܦܝܣܩܘܦܐ.
ܒܡܠܬܐ ܗܕܐ ܡܢܗܘܢ ܢܬܒܥܘܢ ܕܐܬܚܘܝ ܠܐ ܡܬܩܒܠܝܢ. ܒܡܢܐ ܕܢܗܘܐ ܐܘ ܗܘ
ܠܐܦܝܣܩܘܦܐ ܠܐܚܪܢܐ. ܕܗܦܟܐ ܕܢܬܩܒܠ ܐܝܟ ܐܢܫܐ ܢܦܩ ܠܒܪ ܡܢܗܘܢ܀ ܘܚܕܐ ܕܝܢ ܣܘܢܗܕܘܣ
ܢܗܘܘܢ. ܚܕܐ ܡܢ ܩܕܡ ܨܘܡܐ ܕܐܪܒܥܝܢ. ܐܝܟܢܐ ܕܟܕ ܟܠ ܒܝܫܘܬܐ ܡܬܕܟܝܐ ܩܘܪܒܢܐ ܕܟܝܐ ܢܬܩܪܒ:
ܠܐܠܗܐ ܕܟܠ ܢܬܩܪܒ ܠܐܠܗܐ. ܗܝ ܕܝܢ ܕܬܪܬܝܢ ܒܗ ܐܝܟ ܕܒܬܫܪܝܢ.

ܘ̄. ܥܝܕܐ ܥܬܝܩܐ ܐܝܟܢܐ ܕܡܬܢܛܪܐ܀ ܒܡܨܪܝܢ ܘܒܠܘܒܝܐ ܘܒܦܢܛܦܘܠܝܣ[1]
ܘܒܟܢܫܐ ܘܒܩܘܠܝܣܝܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܠܐܦܝܣܩܘܦܐ[2] ܗܘ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ[3]. ܟܠ ܗܠܝܢ
ܗܠܝܢ ܢܗܘܐ ܠܗ ܒܗ ܫܘܠܛܢܐ. ܥܝܕܐ ܓܝܪ ܕܐܦ[4] ܠܐܦܝܣܩܘܦܐ ܗܘ ܕܒܪܗܘܡܝ: ܗܢܐ ܟܝܬ
ܠܗ ܒܗ. ܒܗ ܕܝܢ ܒܐܢܛܝܘܟܝܐ ܘܐܦ ܒܐܦܪܟܝܐ. ܘܐܦ ܒܐܦܪܟܝܐ[5] ܐܚܪܢܝܬܐ[6] ܐܚܪܢܝܬܐ[7]:
ܐܝܬܝܗܝܢ ܐܝܟܢܐ ܕܬܗܘܐ[8] ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ[9] ܕܝܢ. ܗܕܐ ܕܝܢ ܢܗܘܐ ܐܝܬܝܗ ܓܠܝܐ. ܕܐܢ ܕܝܢ ܐܢܫ
ܕܠܐ[10] ܡܢ ܐܝܕܥܬܐ[11] ܕܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܢܗܘܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ. ܐܡܪܬ ܣܘܢܗܕܘܣ ܪܒܬܐ.
ܕܗܢܐ[12] ܕܐܝܟ ܗܢܐ ܠܐ ܘܠܐ ܢܗܘܐ[13] ܐܦܝܣܩܘܦܐ. ܐܢ ܕܝܢ ܠܟܢܘܫܬܐ[14] ܟܢܘܫܬܐ
ܕܡܢܗܘܢ ܡܢ ܐܝܬܝܗ ܒܟܠܗܝܢ: ܘܐܢ ܬܪܝܢ ܐܘ ܬܠܬܐ[15] ܐܢܫܐ ܥܝܕܐ ܚܘܝܐ[16]
ܒܟܠܗܝܢ ܢܬܚܫܒ ܣܘܢܗܕܘܣ ܠܚܕܐ ܕܗܝ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܗܘܘ[17] ܕܚܝܠܐ.[18]

ܙ̄. ܥܝܕܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܫܠܡ܀ ܥܝܕܐ ܕܐܝܟ ܚܕܐ ܘܡܫܠܡܢܘܬܐ ܥܬܝܩܬܐ: ܕܐܦܝܣܩܘܦ
ܕܐܘܪܫܠܡ ܢܬܝܩܪ. ܢܗܘܐ ܠܗ ܒܗ ܐܝܩܪܐ ܕܐܝܬܝܗ. ܡܢ ܡܛܪܦܘܠܝܛܐ ܘܡܬܝܩܪܐ ܒܗ
ܒܡܛܪܦܘܠܝܛܐ ܐܝܟ ܫܘܠܛܢܐ ܕܒܗ.܀

[1] C ܘܒܦܢܛܦܘܠܝܣ. — [2] C ܠܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ. — [3] C ܗܢܐ ܗܘܐ ܠܗ.. ܟܠ ܗܠܝܢ. — [4] C omittit ܒܗ. — [5] C ܒܐܢܛܝܘܟܝܐ. — [6] C ܐܦܪܟܝܐ. — [7] A addit ܐܝܬܝܗܝܢ. ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܡܛܠ ܗܢܐ. — [8] C ܕܬܗܘܐ. — [9] C ܕܝܢ. — [10] C ܕܠܐ. — [11] C ܐܝܕܥܬܐ. — [12] C ܕܗܢܐ ܠܐ ܢܗܘܐ. — [13] C ܢܗܘܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ. — [14] C ܟܢܘܫܬܐ. — [15] A pag. 258. — [16] C ܚܘܝܐ ܕܗܘܘ. — [17] C omittit ܕܗܘܘ. — [18] En textus ejusdem canonis VI, juxta versionem in codicibus 14528 = B et 14529, fol. 41 v°, col. 1 = D, contentam: .ܘ. ܥܝܕܐ ܥܬܝܩܐ ܕܒܡܨܪܝܢ ܐܬܝܕܥܘܬܐ. ܥܝܕܐ ܕܡܬܢܛܪ ܐܝܟ ܕܐܡܪܝܢ: ܕܒܡܨܪܝܢ ܘܒܠܘܒܝܐ

ܘܒܦܢܛܦܘܠܝܣ. ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܢܗܘܐ ܠܗ ܫܘܠܛܢܐ ܥܠ ܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ. ܥܝܕܐ ܓܝܪ ܕܐܦ ܠܗܘ
ܕܒܪܗܘܡܝ. ܗܟܢܐ ܐܝܬ ܠܗ ܒܗ. ܘܗܟܢܐ ܐܦ ܒܐܢܛܝܘܟܝܐ ܘܒܫܪܟܐ
ܕܐܦܪܟܝܣ ܐܚܪܢܝܬܐ: ܐܝܬܝܗܝܢ ܐܝܟܢܐ ܕܬܗܘܐ. ܘܗܟܢܐ
ܕܝܢ ܗܘܐ ܓܠܝܐ ܗܕܐ: ܕܐܢ ܕܝܢ ܐܢܫ[a] ܕܠܐ ܡܢ ܡܛܪܦܘܠܝܛܐ
ܐܘ ܪܥܝܢܐ ܕܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܢܗܘܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ. ܐܡܪܬ
ܣܘܢܗܕܘܣ ܪܒܬܐ: ܕܗܢܐ ܠܐ ܢܗܘܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ. ܐܢ ܕܝܢ
ܠܟܢܘܫܬܐ ܕܟܠܗܘܢ. ܡܢ ܐܢܫܐ ܒܟܠܗܝܢ. ܘܐܢ
ܬܪܝܢ ܐܘ ܬܠܬܐ ܥܝܕܐ ܚܘܝܐ ܕܗܘܘ ܒܟܠܗܝܢ. ܢܗܘܘܢ
ܕܚܝܠܐ. ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܡܢ ܚܕܐ ܣܘܢܗܕܘܣ ܕܚܝܠܐ .....

[a] D ܒܗ ܠܐ ܡܢ ܡܛܪܦܘܠܝܛܐ ܐܘ ܪܥܝܢܐ ܕܒܗܘܢ.

ܝܘ. ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܡܬܚܪܝܢ ܥܠ ܐܠܗܐ܀ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܡܥܡܕܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܢܦܫܗܘܢ ܠܘܬ
ܥܠ ܐܠܗܐ: ܡܬܚܪܝܢ ܕܝܢ ܥܡ ܐܠܗܐ ܒܚܣܝܪܘܬܐ ܘܡܬܚܪܝܢܘܬܐ. ܐܝܠܝܢ ܕܢܦܩܝܢ ܠܡܫܘܚܬܗܘܢ
ܢܟܠܐ ܘܡܬܚܪܝܢ: ܕܟܕ ܡܬܐܡܪ ܠܟܠܗܘܢ ܐܝܟܐ. ܘܟܠ ܢܗܘܘܢ ܒܡܫܡܥܬܗܘܢ. ܡܢܐ ܕܝܢ
ܗܟܢ ܡܠܟܝܢ. ܕܗܘܝܘ ܒܥܠܕܒܒܐ ܐܪܐ. ܕܥܠܡܝܢ ܘܢܦܫܝܢ ܒܬܫܒܚܬܐ ܕܐܠܗܐ ܥܠ ܐܠܗܘܬܐ
ܘܡܫܝܚܘܬܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܕܡܬܚܫܒܝܢ ܠܐܬܪ ܐܚܪܢܐ: ܘܐܦ ܠܒܢܝ ܕܒܪܢܫܐ ܢܦܩܘ: ܠܘܬ
ܗܢܘܢ ܕܐܦ ܐܟܠ ܩܘܪܒܢ ܘܡܫܬܡܫ ܘܟܪܟ ܡܠܟܘܬܐ. ܘܢܦܫܝܢ ܒܟܠܗܘܢ ܡܥܒܕܐ ܕܐܠܗܐ
ܥܠ ܐܠܗܘܬܐ. ܘܡܟܠܝܢ ܗܟܢ ܕܥܡܐ ܒܡܫܒܚܢܘܬܗ. ܐܝܟܐ ܡܢ ܗܘܟܠ ܕܡܫܡܫ ܠܝ ܒܥܒܕ
ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܘܩܘܪܒܢ ܗܢܘܢ ܒܟܢܘܫܝܗܘܢ ܢܣܬܟܠܘܢ ܒܗ ܒܡܬܚܫܒܢܘܬܐ ܒܟܠܙܒܢ: ܗܢܘܢ
ܕܡܫܬܟܚܝܢ ܒܡܫܡܥܬܗܘܢ. ܢܗܘܘܢ[1] ܒܗ ܒܗ ܒܗ ܒܠܚܘܕܝܐ܀ ܗܢܘܢ ܕܝܢ ܕܐܝܟܐ ܕܐܝܬ
ܐܦܣܩܘ ܐܘ ܦܣܩܐ ܕܐܠܗܐ ܥܠ ܐܠܗܘܬܐ ܡܬܦܪܫܝܢ. ܚܕܐ ܕܐܦܣܩܘܬܐ ܡܢ ܕܐܠܗܐ ܢܗܘܐ
ܐܝܬ ܒܗ ܐܢܫܐ ܘܡܫܬܠܛܐ ܕܐܦܣܩܘܬܐ: ܗܘ ܕܝܢ ܕܡܫܬܟܚ ܐܦܣܩܘܬܐ ܡܢ ܗܢܘܢ
ܕܡܬܐܡܪܝܢ ܥܠ ܐܠܗܐ. ܢܗܘܐ ܐܝܬ ܒܗ ܐܢܫܐ ܕܦܣܩܐ. ܒܪܡ. ܐܠܐ ܠܝ ܐܝܟ ܠܐܠܗܐ ܠܐܦܣܩܘܬܐ.
ܕܠܐܢܫܐ ܕܦܣܩ ܢܫܬܠܛܘܢ. ܠܝ ܕܝܢ ܘܠܐ ܗܘܐ ܠܐܢܫܐ ܒܗ. ܢܦܩܘ ܒܗ ܕܡܠܐ. ܐܘ
ܕܒܐܦܣܩܘܬܐ ܐܘ ܕܦܣܩܘܬܐ: ܡܛܠ[2] ܗܢ ܕܒܡܫܡܥܬܗܘܢ ܗܘ ܢܫܬܠܛܘܢ ܕܐܠܗܘܬܐ:
ܐܟܠܐ ܕܠܐ ܒܣܪܐ ܡܬܚܫܒܐ ܠܐܪܥ ܐܦܣܩܘܬܐ ܢܗܘܘܢ.

ܝܙ. ܡܛܠ ܐܝܟܢ ܕܕܠܐ ܒܥܡܠܐ ܐܬܦܪܥܘ ܒܫܘܠܛܢܐ܀ ܐܝܟܢ ܕܐܝܟܢ ܕܠܐ ܒܥܡܠܐ ܐܬܐܡܪܘ
ܦܬܓܡܐ: ܐܘ ܟܕ ܡܬܚܫܒܝܢ ܐܘܪܚܐ ܒܗܠܝܢ ܣܓܝܐܐ: ܘܟܕ ܐܘܪܚܐ ܒܟܠܢ ܡܢ ܦܘܠܚܢܐ ܟܕ
ܡܬܐܡܪܝܢ ܐܝܟܢ ܠܗܠܝܢ ܕܐܝܟ ܗܘܝܢ ܐܪܥܐ ܦܬܝܐ. ܠܐܝܠܝܢ ܕܕܐܝܢ ܗܟܢ ܦܘܠܚܢܐ ܠܐ
ܡܦܠܓܠ. ܗܢ ܓܝܪ ܕܠܐ ܒܥܡܠܐ ܠܐܦܠܐ ܒܐܠܗܐ ܡܫܬܡܠܝܐ.

ܝܚ. ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܦܪܫܘ ܒܪܘܚܐ. ܘܡܬܒܪܐ ܐܬܦܪܥܘ ܒܡܫܡܥܬܗܘܢ܀ ܡܠܝܢ ܗܢܘܢ
ܕܐܬܦܪܫܘ ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܢܦܩܘ: ܐܘ ܟܠ ܚܕܐ: ܐܘ ܐܦ ܟܕ ܐܬܦܪܫܘ ܗܢܘܢ ܕܐܬܦܪܫܘ ܐܝܟ܆
ܗܕܐ ܠܐ ܐܝܟܐ ܒܗ ܡܢ ܡܫܬܡܠܝܘܬܐ ܒܐܝܕܐ. ܟܕ ܓܝܪ ܢܬܚܕܬ ܗܘܐ ܥܠ ܐܦܣܩ ܕܟܠܗܘܢ.܀

ܝܛ. ܡܛܠ ܠܒܢܝܐ ܗܢܘܢ ܕܦܪܫܘ܀ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܦܪܫܘ ܕܠܐ ܐܝܟܢܐ ܐܘ ܕܠܐ ܫܘܝܘܬܐ
ܕܡܬܦܪܫܝܢ. ܐܘ ܦܠܓܘ ܡܢ ܦܘܠܚܢܗܘܢ: ܐܘ ܡܕܡ ܕܐܝܟ ܗܟܢ: ܗܢ ܒܗ ܕܗܘܐ ܠܦܘܠܚܢܐ
ܕܒܠܚܘܕܘܗܝ. ܐܠܗܐ ܐܦ ܡܬܚܙܐ ܠܦܘܠܚܢܗܘܢ ܕܐܦ ܠܐ ܩܐܡ ܗܘܐ ܠܒܘܝܐܐ ܐܝܟܢܐ.

[1] A ܢܗܘܘܢ in margine. — [2] A pag. 259.

ܚܫܘܒܘ ܠܗܘܢ ܒܫܘܡܠܝܐ. ܟܠܗܘܢ ܗܟܝܠ ܗܢܘܢ ܕܐܬܬܝܬܘ ܡܬܬܘܝܢ. ܐܠܐ ܫܢܝܢ
ܒܫܘܬܦܘܬܐ ܢܗܘܘܢ ܠܗܘܢ ܠܥܡܐ ܒܨܠܘܬܐ: ܘܡܢ ܒܬܪ ܫܢܝܢ ܗܠܝܢ ܡܢ ܩܘܪܒܢܐ ܢܫܬܘܬܦܘܢ
ܥܡܐ ܒܬܡܝܡܘܬܐ.

ܝܒ. ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܟܦܪܘ ܒܬܟܬܘܫܐ ܘܗܦܟܘ ܡܬܦܢܝܢ ܘܒܥܘ ܠܥܠܡܐ܀ ܐܝܠܝܢ ܕܐܬܩܪܝܘ
ܡܢ ܛܝܒܘܬܐ: ܘܩܕܡܝܐ ܚܘܝܘ ܚܘܣܢܐ ܘܫܪܘ ܗܡܝܢܝܗܘܢ: ܡܢ ܒܬܪ ܕܝܢ ܗܦܟܘ
ܠܐܘܪܚܐ ܩܕܡܝܬܐ ܕܠܗܘܢ ܡܢ ܕܝܗܒܘ ܟܣܦܐ ܘܕܘܪܘ: ܐܝܟ ܟܠܒܐ[1] ܕܗܦܟܝܢ ܠܬܝܘܗܘܢ ܐܦ ܕܝܗܒܘ
ܫܘܚܕܐ: ܘܟܕ ܡܬܬܩܢܐ ܢܬܬܩܢܘܢ ܗܢܐ ܕܡܬܬܩܢܢ ܢܗܘܘܢ ܫܘܚܕܐ. ܘܗܟܢܐ ܥܣܪ ܫܢܝܢ
ܢܬܒܥܘܢ ܒܬܘܪܐ ܥܡ ܐܝܠܝܐ. ܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܐܝܠܝܢ ܗܘ ܕܐܝܠܝܢ ܩܕܡܝܢ ܕܗܘܝܢ ܒܩܢܘܢܐ ܟܠ ܡܕܡ
ܕܝܢ ܘܗܟܢ. ܐܝܟ ܕܢܚܙܘܢ ܒܪܚܡܐ ܘܠܐ ܢܚܘܪ ܕܐܬܚܘܝܢ. ܟܠܗܘܢ ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܐܦ ܒܕܚܠܬܐ
ܘܒܕܡܥܐ ܘܒܡܣܝܒܪܢܘܬܐ ܘܒܥܒܕܐ ܛܒܐ: ܒܬܘܝܬܐ ܒܫܪܪܐ ܘܠܐ ܒܐܣܟܡܐ
ܡܚܘܝܢ. ܘܗܟܢ ܟܕ ܢܫܠܡܘܢ ܐܝܠܝܢ ܗܘ ܕܡܬܬܝܡܢ. ܘܢܬܐ ܠܟܗܢܐ: ܡܬܪܚܡܝܢ.
ܥܡ ܗܘ ܕܡܬܒܥܐ ܠܐܦܣܩܘܦܐ ܕܢܚܙܐ ܐܝܟ ܟܠܗ ܢܦܩܬܐ ܡܫܬܒܩܢܘܬܗܘܢ.
ܟܠܗܘܢ ܕܝܢ ܗܢܘܢ ܕܡܣܬܒܪܝܢ ܘܠܐ ܡܬܚܦܛܝܢ ܡܢܗܘܢ ܒܫܪܪܐ: ܘܐܦܣܩܘܦܐ ܕܗܢܐ ܕܡܚܝܢ
ܚܕܐ ܕܣܟܠ ܠܗܘܢ ܣܓܝ ܠܬܝܒܘܬܐ. ܘܟܕ ܡܢ ܬܚܘܡܐ ܟܠܗ ܐܝܟܢܐ ܢܫܠܡܘܢ.

ܝܓ. ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܢܦܩܝܢ ܘܡܦܩܝܢ ܥܠܡܐ ܩܘܪܒܢܐ܀ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܢܦܩܝܢ ܡܢ ܥܠܡܐ.
ܢܡܘܣܐ ܥܬܝܩܐ ܘܩܢܘܢܐ ܢܬܢܛܪ. ܐܦ ܗܫܐ ܐܝܟܢܐ ܕܐܢܫ ܢܦܩ ܡܢ ܥܠܡܐ. ܡܢ ܙܘܕܐ
ܐܚܪܝܐ ܗܢܘܢ ܡܬܩܢܢܐ ܘܠܐܪܚܐ ܠܐ ܢܬܩܦܚ. ܐܢܫ ܕܝܢ ܐܬܬܦܝܣ ܥܠܘܗܝ ܘܗܠܐ ܘܐܬܠܘܗܝ
ܫܘܬܦܘܬܐ ܘܩܘܪܒܢܐ ܩܘܪܒܢܐ: ܘܐܦ ܗܝܠ ܫܘܒܩܢܐ ܘܐܬܝܗܒ ܒܡܘܬܐ ܕܚܝܝܢ. ܢܗܘܐ
ܐܬܘܗܝ ܥܡ ܗܢܘܢ ܕܬܪܝܢܐ ܒܚܘܠܩܢܐ ܡܫܬܘܬܦܝܢ. ܒܟܠܐ ܕܝܢ ܡܫܬܘܬܦܝܢ ܐܝܠܝܢ ܗܘ
ܕܐܬܦܣܩ ܡܢ ܬܚܘܬܘܗܝ ܗܘܐ ܘܚܢܐ ܘܡܢܗܝܢ. ܒܟܠܢܫ ܕܝܢ ܡܛܠ ܟܠܗܘܢ ܗܘ ܡܢ ܕܗܘܐ
ܕܢܦܩ ܡܢ ܥܠܡܐ: ܘܢܬܠ ܠܫܘܬܦܘܬܗ ܒܩܘܪܒܢܐ. ܐܦܣܩܘܦܐ ܥܡ ܒܘܚܢܐ ܢܬܠ
ܠܗ ܩܘܪܒܢܐ.

ܝܕ. ܡܛܠ ܡܫܬܐܠܢܐ ܕܟܦܪܘ܀ ܡܛܠ ܡܫܬܐܠܢܐ ܕܢܦܠܘ. ܐܬܚܙܝܬ ܠܟܢܘܫܝܐ ܩܕܝܫܐ
ܘܩܕܝܫܬܐ: ܐܝܟܢܐ ܕܟܕ ܬܠܬ ܫܢܝܢ ܒܠܚܘܕ ܫܡܥܝܢ ܢܗܘܘܢ. ܒܬܪ ܗܠܝܢ[2] ܢܨܠܘܢ ܥܡ
ܗܢܘܢ ܕܡܫܬܐܠܝܢ.

[1] A pag. 260. — [2] A pag. 261.

ܡܗ. ܡܛܠ ܒ̈ܢܬܐ ܕܡܩܝܡܢ ܒܬܘܠܘܬܗܝܢ ܘܡܡܟܢ ܡܢ ܙܘܘܓܐ ܠܓܒܪܐ܀ ܡܛܠ ܗܝ ܕܠܐ ܢܬܒܛܠܢ
ܡܫܬ̈ܥܡܘ ܘܢܦܠܘܢ ܡܢ ܠܘܬܠܘܬܗܝܢ܀ ܡܛܠ ܕܡܫܡܫܢ ܫܦܝܪܐ ܘܡܬܩܪ̈ܝܢ ܕܗܘܝܢ܀ ܐܠܝܨܝܢ
ܘܡܬܒ̈ܥܢ ܒܡܫܘܕܥܘܬܗܘܢ ܙܒܢܐ ܘܩܪܝܒܬܐ. ܕܕܠܐ ܬܬܢ ܢܦܠܬܗ ܒܢܝܐ ܗܘ ܕܒܬܪ ܡܢ ܩܕܡܝܬܐ
ܐܦܬܝܘܢ ܒܠܐ̈ܬܬܐ ܡܫܡܫܬܐ[1]܀ ܐܡܬܝ ܕܡܢ ܩܪܝܒܬܐ ܒܡܪܝܒܬܐ ܠܐ ܢܒܥܝܢ. ܠܐ ܐܬܡܫܡܫܬ
ܘܠܐ ܡܣܒܠ ܘܠܐ ܡܥܒܕܐ. ܐܝܟ ܐܝܟ ܡܢ ܒܬܪ ܠܡܘܬܐ ܗܘܬ ܕܡܫܘܕܥܘܬܗ ܗܘܐ ܙܒܢܐ ܘܩܪܝܒܬܐ
ܒܡܢܝܢ ܕܐܝܟ ܗܘܬ ܢܥܒܕ ܕܢܡܢܘܢ: ܐܘ ܕܢܬܠ ܢܥܡܗ ܒܡܫܘܕܥܢܘܬܐ ܕܐܝܟ ܗܘܬ܀ ܢܬܒܛܠ
ܡܢܬܒܥܝܢ ܒܠܐܪܘܢ܀ ܘܢܗܘܘܢ ܒܝܬ ܐܢܫ ܕܒܗ ܐܘ ܐܬܡܫܡܫܬ ܐܘ ܡܣܒܠ ܐܘ ܡܥܒܕܐ
ܡܛܠ ܒܪܘܚܘܬܐ.

ܡܘ. ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܕܡܫܡܫܝܢ ܕܒܢܬܗܘܢ ܘܠܐ ܙܕܩ ܕܢܒܥܝܢ ܐܝܟ ܡܫܬܡܥܢܘܬܐ ܒܒܝܬܗ: ܗܘ
ܗܘܬ ܕܡܥܒܪܝܢ ܒܓܠܐ ܐܢܫܐ܀ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܐܢܫܝܢ ܕܒܪ ܟܠ ܡܢܗܘܢ ܡܫܬܡܥܝܢ ܘܠܐ ܫܡܫܝܢ
ܒܗܘܢ: ܠܐ ܕܢܫܬܐ ܕܒܥܐ ܡܢܗ ܒܢܝܐ ܠܗ ܒܗܘܢ: ܘܐܦܠܐ ܒܥܘܬܐ ܒܓܒܪܐ ܢܚܒܢ:
ܡܦܝܣ ܡܢ ܒܓܒܪܐ ܡܫܬܐ ܐܘ ܡܥܒܕܐ: ܐܘ ܗܘ ܒܫܬܘܬܐ ܫܡܫܢ܀ ܘܗܢܝܢ ܠܐ ܙܕܩ ܗܘ
ܕܢܦܪܩܘܢ ܒܓܒܪܐ ܐܢܫܐ. ܐܠܐ ܡܛܠ ܐܝܟܢܐ ܙܕܩ ܕܢܬܠܘܢ ܒܗܘܢ܀ ܕܢܒܝܢ ܒܡܫܬ̈ܠܝܗܘܢ.
ܐܘ ܒܪ ܦܪܝܣ ܘܦܪܝܫܝܢ. ܕܢܦܪܩܘܢ ܡܢ ܥܒܕܘܬܐ ܙܕܩ. ܐܝܟ ܐܦ ܢܡܘܣ ܐܡܪ: ܕܢܬܪܦܘܢ
ܒܗܘ ܕܠܐܢܫܐ ܙܕܩ: ܘܒܪܘܚܢܝܘܬܐ[2] ܢܒܥܘܢ ܒܓܒܪܐ: ܟܕ ܠܐ ܦܠܓ ܐܬܡܫܡܫܘܢ ܗܘ ܕܡܢ
ܒܓܒܪܐ ܦܝܣ ܗܘ ܗܘ ܕܒܡܫܘܬܐ ܡܫܬܡܫ ܗܘܐ ܒܦܘܠܚܢܐ ܠܗܘܐ ܗܘ ܒܪܘܚܢܘܬܐ.

ܡܙ. ܡܛܠ ܡܫ̈ܡܫܢܐ ܕܡܦܩܝܢ ܩܪܒܢܐ܀ ܡܛܠ ܕܩܫܝܫܐ ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܐܬܡܢܝܘ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ:
ܟܕ ܢܦܩܝܢ ܒܬܪ ܒܫܘܒܚܐ ܘܒܬܪ ܡܘܬܐ ܢܦܫܐ: ܢܚܬܘܢ ܒܫܬܘܬܐ ܠܐܢܫܐ ܗܘ ܕܐܡܪ.
ܕܒܥܢܘ ܠܐ ܢܬܒܥ ܒܪܒܬܐ: ܟܕ ܡܫܘܠܡ ܐܬܬܫܘܫܠܡܬ[3]. ܗܢܘ ܕܝܢ ܚܕܐ ܡܢ ܡܠܐ ܠܐܚܪܝܢ܀
ܕܦܓܪ ܡܫܘܕܥܘܬܗ ܗܘܐ ܙܒܢܐ ܘܩܪܝܒܬܐ: ܕܠܐ ܐܝܟ ܢܦܠܬܗ ܡܢ ܒܬܪ ܠܡܘܬܐ ܗܘܬ
ܕܢܦܩܘܢ ܙܒܢܐ ܡܢ ܡܘܬܒܐ ܕܡܫܬܡܫܘܬܐ: ܐܘ ܕܐܝܟܢ ܕܗܘ ܐܢܬܬܐ ܡܦܩܝܢ ܒܗ
ܒܡܫܘܕܥܢܘܬܐ: ܐܘ ܐܬܡܫܬܡܫܬ ܠܐܚܪܝܢ: ܗܢܘ ܕܝܢ ܦܓܪܗ ܕܢܦܫܐ: ܐܘ ܗܘ ܡܢ ܕܡܪܝܐ
ܕܐܝܟ ܗܘܬ ܢܦܠܬ ܡܛܠ ܢܦܫܐ ܒܫܒܪܐ ܟܕ ܡܦܩܝܢ ܠܗܘܐ ܡܬܬܦܝܣ ܕܒܗ ܡܢ ܡܫܬܡܫ:
ܘܒܬܪܟܢ ܕܦܓܪܐ ܢܗܘܐ.

ܡܚ. ܡܛܠ ܡܪܝܡܘܬܐ ܐܣܝܐ ܕܩܫܝܫܐ܀ ܡܛܠ ܕܠܐ ܢܬܒܥܘܢ ܡܫ̈ܩܝܢܐ ܒܥ̈ܬܐ ܡܘܪܒܢܐ܀

[1] ܡܬܡ in margine. — [2] A pag. 262. — [3] In margine codicis legimus notulam sequentem: ܛܠ̈ܩ ܕܡܢܐ ܒܥܢܝܐ ܕܡܢܐ ܚܝ ܦܓܪܐ.

ܐܬܬ ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܦܪܣܒܘܛܪܘܣ ܢܚܬܐ ܘܡܬܬܣܝܡܐ: ܕܩܕܡܝܢ ܕܩܕܡܝܢ ܘܡܬܬܢܝܢ ܡܬܬܢܝܢ܀
ܡܫܡܫܢܐ ܢܗܘܘܢ ܡܘܕܥܝܢ ܠܩܫܝܫܐ. ܗܢܐ ܓܝܪ ܕܐܦܠܐ ܩܢܘܢܐ ܘܐܦܠܐ ܥܝܕܐ ܐܫܠܡ. ܕܗܢܘܢ
ܕܫܠܛ ܠܗܘܢ ܡܫܠܛܐ ܕܢܩܪܒܘܢ: ܠܗܢܘܢ ܕܡܩܪܒܝܢ ܠܗܘܢ ܦܓܪܐ ܕܡܫܝܚܐ. ܐܦ ܗܢܐ
ܕܝܢ ܕܐܬܬܝܕܥ: ܕܐܦ ܡܢ ܟܕܘ ܐܢܫܝܢ ܡܢ ܡܫܡܫܢܐ ܠܩܘܪܒܢܐ ܕܩܕܡܝܗܘܢ. ܟܕ ܢܣܒܝܢ
ܕܐܦܣܩܘܦܐ ܡܢ ܡܫܡܫܢܐ ܐܠܗܘܗܝ. ܡܢ ܩܫܝܫܐ ܕܝܢ܆ ܗܢܘܢ ܒܪܝܐ ܐܠܗܘܗܝ. ܢܣܒܘܢ
ܕܝܢ ܡܘܕܥܝܢ ܠܦܓܪܐ ܡܢ ܒܬܪ[1] ܩܫܝܫܐ. ܟܕ ܐܦ ܐܦܣܩܘܦܐ ܢܗܘܐ ܠܗܘܢ. ܐܦ ܩܫܝܫܐ.
ܐܠܐ ܐܦܠܐ ܠܡܬܒ ܒܝܢܬ ܩܫܝܫܐ ܢܗܘܐ ܫܠܝܛ ܠܡܫܡܫܢܐ. ܒܬܪ ܡܢ ܩܢܘܢܐ ܕܝܢ. ܘܒܬܪ
ܡܢ ܦܓܪܐ ܐܠܗܝܐ ܗܘ ܕܢܣܒ ܗܘܐ. ܐܝܟ ܐܝܟ ܠܐ ܢܦܠ ܕܢܬܐܡܪ: ܐܦ ܡܢ ܒܬܪ ܐܣܩܘܦܐ
ܘܠܝ܆ ܢܦܠ ܡܢ ܡܫܡܫܢܘܬܐ.

ܝܛ. ܥܠ ܦܘܠܝܢܝܣܛܐ ܗܢܘܢ ܕܡܢ ܦܘܠܘܣ ܕܫܡܫܛܐ ܡܫܬܡܠܝܢ܀ ܥܠ ܗܢܘܢ
ܕܦܘܠܝܢܝܣܛܐ ܒܟܠܗ: ܠܗܠܝܢ ܐܬܦܢܝܘ ܠܒܝܬ ܩܬܘܠܝܩܝ. ܐܬܬܣܝܡ ܦܣܩܐ ܕܢܬܥܡܕܘܢ
ܢܥܡܕܘܢ ܡܢ ܕܬܪܝܢ. ܐܝܟ ܐܢܫܝܢ ܡܢܗܘܢ ܟܗܢܐ ܕܟܕ ܒܠܘܬܗܘܢ ܐܬܚܫܒܘ: ܐܢܘܢ
ܦܝ ܕܠܐ ܡܢܬܐ ܘܠܐ ܕܒܬܐ. ܒܗܝܢ ܕܐܠܗܝܢ. ܟܕ ܥܡܕܝܢ ܡܬܚܫܒܝܢ. ܢܬܟܠܝܢ
ܡܢ ܫܘܬܦܘܬܐ ܡܢ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܥܕܬܐ ܩܬܘܠܝܩܝ. ܐܝܟ ܕܐܢܫܐ ܟܕ ܗܘܐ ܠܟܠܗܘܢ: ܕܠܐ
ܡܫܡܫ ܢܗܘܐ ܐܢܘܢ. ܠܗܘܐ ܩܬܘܠܝܩܝܣ ܕܒܗܘܢ ܐܝܟ. ܗܘ ܗܟܢܐ ܕܝܢ: ܐܦ ܥܠ
ܡܫܡܫܢܝܬܐ ܥܠ ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܕܗܢ ܒܗܢܘܢ ܡܬܚܫܒܢ. ܗܘ ܕܝܢ ܗܘ ܬܘܒܢܐ ܕܝܠܗ.
ܐܬܚܘܝ ܕܝܢ ܠܡܫܡܫܢܝܬܐ ܗܠܝܢ ܕܒܗ ܒܐܣܟܡܐ ܐܬܬܣܝܡܝ. ܥܠ ܗܢܐ ܕܠܗ ܣܝܡ
ܐܝܬ ܡܢܗ ܐܦ ܠܗܝܢ. ܡܢ ܟܗܢܘܬܐ ܠܟܠܗܝܢ ܐܦ ܕܢܬܩܪܒܢ.

ܟ. ܕܠܐ ܐܦ ܕܢܩܘܡ ܒܒܘܪܟܐ ܒܚܕܒܫܒܐ ܘܒܝܘܡܬܐ ܕܦܢܛܩܘܣܛܐ܀ ܥܠ ܕܐܝܬ ܐܢܫܝܢ
ܕܒܚܕܒܫܒܐ ܘܒܝܘܡܬܐ ܕܦܢܛܩܘܣܛܐ ܒܒܘܪܟܐ ܩܝܡܝܢ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܕܒܟܠܗܘܢ ܒܟܢܫܐ ܒܟܠܗ
ܚܕܐ ܬܗܘܐ ܢܛܘܪܬܐ: ܘܩܘܡܝܢ ܘܡܨܠܝܢ ܠܐܠܗܐ ܡܢ ܩܘܡܬܐ: ܐܬܚܙܝܬ ܠܟܢܘܫܝܐ ܩܕܝܫܬܐ
ܕܒܗ ܩܝܡܝܢ ܢܨܠܘܢ ܠܗ ܠܐܠܗܐ.

ܫܠܡܘ ܩܢܘܢܐ ܠܟܢܫܐ ܩܕܝܫܐ܆ ܕܐܬܟܢܫܘ ܠܢܝܩܝܐ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬܘܢܝܐ܆
ܡܢ ܐܦܣܩܘܦܐ. ܫܝܚ.

[1] A pag. 263.

II

NICÆNORUM PATRUM NOMINA[1].

ܩ̈ܕܡܝܐ ܕܐܦܣ̈ܩܘܦܐ. ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܪܒܬܐ... ܗܘܣܝܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܩܘܪܕܘܒܐ ܡܕܝܢܬܐ
ܕܐܣܦܢܝܐ. ܗܘܒܝܐ ܡܩܘܡܝܢ ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܒܫܡ ܡܢ ܣܠܒ[2]: ܒܝܛܘܢ ܘܒܝܢܩܢܛܘܣ ܩܫܝ̈ܫܐ
ܕܪܗܘܡܐ ܣܒܘ ܦܦܐ ܕܡܢ ܕܪܘܡܝ. ܘܒ ܗܘܐ ܡܩܘܡܝܢ ܚܠܦ ܐܝܟ ܕܒܫܡ ܡܢ ܣܠܒ...
...ܕܡܪܢ ܣܒܐ... ܐܠܟܣܢܕܪܘܣ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ. ܐܘܣܛܬܝܘܣ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ.
ܐܡܩܪܝܘܣ ܕܐܝܠܝܐ. ܐܪܬܝܘܢ ܕܣܒܣܛܝܐ. ܦܛܪܘܦܝܠܘܣ ܕܣܩܘܬܘܦܘܠܝܣ. ܦܘܠܐܦܘܣ
ܕܝܡܢܝܐ. ܐܣܦܝܘܣ ܕܦܛܠܡܝܣ. ܕܐܘܪܝܘܣ ܕܨܘܪ. ܙܢܘܢ ܕܨܝܕܘܢ. ܓܠܐܘܣ ܕܐܦܘܠܘܢܝܘܣ.
ܐܠܦܝܘܣ ܕܕܡܣܘܣ. ܦܠܩܝܘܣ ܕܦܝܠܐܝܣ[3]... ܕܐܠܦܝܘܣ ܕܐܠܟܣ... ܐܠܦܝܘܣ
ܕܐܦܝܦܢܝܐ. ܦܘܠܝܘܣ ܕܐܢܛܝܟܝ. ܐܘܣܒܝܘܣ ܕܩܝܣܪܝܐ. ܕܟܠܗ ܐܝܬܘ ܕܚܠܒ ܪܒܬܐ.
ܕܐܡܝ ܕܐܦܐܡܝܐ. ܕܡܘܪܘܣ ܕܒܪܘܝܐ. ܦܘܠܝܘܣ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ. ܣܒܝܢܐ ܕܒܝܪܘܬ
ܕܦܠܛܘܢܝܣ. ܙܝܢܘܢ ܕܦܢܝܩܝܐ... ܕܩܣܛܝܘܢ ܠܥܠܡܝܐ... ܡܩܝܡܘܣ ܕܐܪܘܣܘܦ.
ܒܪܝܟܘܣ ܕܩܘܢܝܐ. ܡܪܝܢܘܣ ܕܩܣܛܠܘܢ. ܒܝܫܘܢ ܕܩܝܣܪܝܐ ܕܦܝܠܝܦܘܣ. ܐܘܩܪܝܘܣ
ܕܐܦܩܝܐ. ܩܪܝܢܘܣ ܕܓܒܠܐ. ܒܣܝܠܝܘܣ ܕܐܡܣܐ. ܦܛܪܘܣ ܕܢܝܩܘܦܘܠܝܣ.
ܡܩܪܝܢܘܣ ܕܢܝܩܘܡܕܝܐ. ܡܐܣܝܡܝܢܘܣ ܕܐܦܝܦܐ. ܦܘܦܣ ܕܡܩܣܝܡܝܢܘܦܘܠܝܣ.[4]
ܠܘܩܝܣ ܕܐܢܩܘܪܐ. ܡܩܪܘܢ ܕܐܘܡܢ. ܐܦܪܝܘܣ ܕܓܘܪܐ. ܣܒܝܢܘܣ ܕܐܦܛܝܘܣ.
ܦܛܪܩܘܣ ܕܩܝܡܢ. ܐܣܩܠܦܝܘܣ ܕܓܙܪܐ. ܦܛܪܘܣ ܕܐܝܠܝܐ. ܐܦܣܝܡܘܣ
ܕܦܛܪܘܦܘܣ. ...ܕܩܘܢܝܐ ܒܡܕܝܢܬܐ... ܐܢܘܢ ܕܩܪܐ. ܐܢܝܘܣ ܕܓܒܠܐ. ܡܩܝܡܝܢܘܣ
ܕܕܡܣܩܘܣ. ܐܠܦܝܪܘܣ ܕܨܘܪ. ܐܠܦܝܘܣ ܕܛܪܝܦܘܠܝܣ. ܦܛܠܡܘܣ ܕܦܠܝܡܘܣ.
ܕܐܦܝܦܘܢ ܕܩܪܝܛܘܣ. ܡܩܝܡܘܣ ܕܐܝܠܝܐ. ܐܘܠܦܝܢܘܣ ܕܡܦܪ. ܓܠܪܝܢܘܣ ܕܐܠܐܦܘ.[5]
ܕܣܘܪܝܐ ܕܦܘܠܐ ܒܡܕܝܢ ܘܐܢܫ... ܐܘܣܒܝܘܣ ܕܐܢܛܝܦܐ. ܐܘܪܝܢܘܣ ܕܣܡܘܣܛ. ܐܦܪܘܛܘܣ
ܕܦܘܪܦܝܐ. ܐܘܟܣܝܘܣ ܕܐܦܡܝܐ. ܒܣܝܢܘܣ ܕܙܦܠܘܢ. ܦܠܟܣܝܢܘܣ ܕܡܒܘܓ. ܡܪܩܝܢ
ܕܒܪܘܣܝܐ. ܦܠܦܪܝܘܣ ܕܦܣܡܝܢ. ܐܪܟܠܐܘܣ ܕܕܒܠܐ. ܐܦܪܢܝܛܘܣ ܕܟܠܝܩܝ. ܦܠܩܛܘܣ
ܕܩܘܪܐܦܣܩܘܦܐ. ܘܐܠܝܘܣ ܕܓܪܡܢܝܩܝ. ܟܠܝܘܣ ܕܐܦܛܢܐ. ܒܪܝܛܝܘܣ ܕܒܪܝܫܐ.
ܡܠܝܩܝܘܣ ܕܣܡܣܛ. ܐܘܣܒܝܘܣ ܕܐܪܡܝܐ. ܦܘܠܘܣ ܕܢܝܩܘܣܛܪܐ ܦܘܪܦܝܪܝܘܣ

ܕܩܘܪܘܣ.[1] ܡܟܣܝܡܘܣ ܕܐܠܘܬܪܘܦܘܠܝܣ. ܦܛܪܘܣ ܕܢܝܩܘܦܘܠܝܣ. ܦܛܪܘܦܝܠܘܣ ܕܣܩܘܬܘܦܘܠܝܣ.
ܠܘܢܓܝܢܘܣ ܕܐܣܩܠܘܢ ... ܕܐܪܥܐ ܟܠܗ ... ܡܩܪܝܢܘܣ ܕܝܡܢܝܐ. ܦܘܠܘܣ ܕܡܟܣܝܡܝܢܘܦܘܠܝܣ.
ܓܝܢܘܣ ܕܣܒܣܛܝܐ. ܦܛܪܘܣ ܕܐܝܠܐ. ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܕܩܦܝܛܘܠܝܐܣ. ܙܢܘܢ
ܕܨܘܪ. ܕܐܪܥܐ ܕܦܘܢܝܩܐ ... ܐܢܝܐܣ ܕܦܛܠܡܝܣ. ܡܓܢܘܣ ܕܕܪܡܣܘܩ. ܬܐܘܕܘܪܘܣ
ܕܨܝܕܘܢ. ܗܠܢܝܩܘܣ ܕܛܪܝܦܘܠܝܣ. ܦܝܠܘܩܠܘܣ ܕܦܢܝܐܣ ... ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܕܒܝܪܘܬ ... ܐܢܛܘܠܝܘܣ
ܕܐܡܣܐ.[2] ܡܪܝܢܘܣ ܕܦܠܡܘܪܐ. ܐܘܣܛܛܝܘܣ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ. ܙܢܘܒܝܘܣ ܕܣܠܘܩܝܐ.
ܬܐܘܕܘܛܘܣ ܕܠܕܩܝܐ. ܐܠܦܝܘܣ ܕܐܦܡܝܐ. ܒܐܣܘܣ ܕܙܐܘܓܡܐ. ܓܪܘܢܛܝܘܣ
ܕܠܪܝܣܐ. ܡܢܝܩܝܘܣ ܕܐܦܝܦܢܝܐ. ܐܘܣܛܛܝܘܣ ܕܐܪܬܘܣܐ. ܦܘܠܘܣ ܕܢܐܘܩܣܪܝܐ.
ܣܝܪܝܩܝܘܣ ܕܩܘܪܘܣ ... ܕܐܪܥܐ ܕܣܘܪܝܐ ... ܣܠܘܩܘܣ ܕܚܠܩܝܣ. ܦܛܪܘܣ ܕܓܢܕܪܘܣ.
ܦܓܣܝܘܣ ܕܐܪܒܘܩܕܡܐ. ܒܐܣܝܢܘܣ ܕܪܦܢܝܐ. ܦܝܠܘܟܣܢܘܣ ܕܡܒܘܓ. ܣܠܡܢܝܣ
ܕܓܪܡܢܝܩܝܐ. ܐܪܟܠܐܘܣ ܕܕܘܠܝܟܐ. ܐܘܦܪܐܬܝܘܢ ܕܒܠܢܐܝܐ. ܦܝܠܘܟܣܢܘܣ.[3]
ܛܝܒܪܝܘܣ ܕܐܪܣܛܘܣ. ܐܝܬܠܐ ܕܐܘܪܗܝ ... ܕܐܪܥܐ ܕܒܝܬ ܢܗܪܝܢ ... ܝܥܩܘܒ
ܕܢܨܝܒܝܢ. ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܕܪܝܫ ܥܝܢܐ. ܡܪܐܣ ܕܡܩܕܘܢܘܦܘܠܝܣ. ܝܘܚܢܢ ܕܦܪܣ ..... ܕܐܪܥܐ ܟܠܗ ܕܦܪܣ.
ܬܐܘܕܘܪܘܣ ܕܛܪܣܘܣ. ܐܡܦܝܘܢ ܕܐܦܝܦܢܝܐ. ܢܪܩܝܣܘܣ ܕܢܪܘܢܝܐܣ. ܡܘܫܐ
ܕܩܣܛܒܠܐ ... ܢܝܩܛܐܣ ܕܦܠܒܝܐܣ ... ܕܐܪܥܐ ܕܩܝܠܝܩܝܐ ... ܐܘܕܝܡܘܢ
ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ. ܦܘܠܝܢܘܣ ܕܐܕܢܐ. ܡܩܕܘܢܝܘܣ ܕܡܡܦܣܘܣܛܝܐ ... ܛܪܩܘܢܕܝܡܢܛܘܣ
ܕܐܓܐܣ. ܐܘܣܛܪܘܦܝܘܣ ܕܟܪܐܢܐ ... ܕܐܪܥܐ ܕܩܦܕܘܩܝܐ ... ܠܐܘܢܛܝܘܣ
ܕܩܣܪܝܐ ... ܐܘܦܛܠܡܝܘܣ ܕܐܡܣܛܝܐ. ܐܘܪܘܦܝܘܣ ܕܢܝܩܘܡܕܝܐ.[4]
ܕܦܝܠܐ ܩܪܝܐ .... ܡܢܝܩܘܣ ܕܐܦܘܪܐ. ܕܐܪܣܝܘܣ ܕܦܘܢܛܘܣ. ܐܪܬܐܘܣ ܕܕܝܘܣܦܘܠܝܣ.
ܕܦܪܘܣܘܣ ܕܟܠܗ. ܡܟܣܝܡܘܣ ܕܢܝܩܘܡܕܝܐ .... ܕܐܪܥܐ ܟܠܗ ....
ܐܪܝܘܣ ܕܦܢܘܣܪܘܣ. ܡܪܝܢܘܣ ܕܐܦܘܦܛܘܣ. ܐܘܦܝܘܢ ܕܐܟܠܢ. ܐܘܛܪܘܦܝܘܣ ܕܦܩܣܝܢܘܣ.
ܡܐܬܘܣ ܕܐܘܟܣܝܐ. ܡܪܩܝܢܘܣ ܕܡܪܩܝܢܘܣ ... ܕܐܣܩܠܩܝܘܢ ܕܝ... ܩܪܐܦܐܣ
ܕܐܝܣܘܪ ... ܕܦܘܪܝܐ ܕܐܣܝܐ ... ܐܘܛܪܘܦܝܘܣ ܕܣܪܕܝܣ. ܦܠܘܪ ܕܐܝܠܝܘܢ.
ܐܣܩܠܦܝܘܣ ܕܦܪܓܡܘܢ. ܦܘܠܝܢ ܕܣܕܝܘܬ. ܐܘܬܝܩܝܘܣ ܕܐܢܩܘܪܐ.[5] ܦܐܕܪܘܣ ܕܩܝܢܝܩܘܡܕܝܐ.
ܦܝܠܝܦܘܣ ܕܐܦܘܠܘܢ ܕܫܪܐ. ܐܝܬܝܢܘܣ ܕܐܠܟܣܢܕܪܘܣ. ܡܪܝܘܣ ܕܦܝܠܝܦܘ.
ܐܝܢܕܝܣ ܕܐܪܥܐ ... ܕܦܝܣܝܕܝܐ ... ܢܐܘܦܠܘܣ ܕܒܘܠܝܕܐ. ܦܠܐܘܣ
ܕܐܝܠܝܘܢ. ܦܘܪܦܘܪܝܘܣ ܕܦܘܠܝܒܘܢ. ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܕܐܪܐܕܘܣ. ܐܝܣܝܕܘܪܘܣ ܕܐܝܪܝܢܘܦܘܠܝܣ.
ܦܠܐܦܝܘܣ ܕܐܦܐܡܝܐ. ܐܪܝܘܢ ܕܦܘܠܝܘܢ. ܦܝܠܝܦܘܣ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ... ܕܦܝܣܝܕܝܐ

ܘܡܣܘܒܣܡܣ. ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܕܣܘܪܝܐ. ܐܠܦܝܘܣ ܕܐܦܡܝܐ. ܒܣܘܣ .ـــ. ܕܙܘܓܡܐ
ܕܐܦܣܩܦܐ. ܦܝܠܘܟܣܢܘܣ ܕܡܒܘܓ. ܐܘܦܝܘܣ ܕܐܝܬܝܘܢ ܕܦܘܡܝܐ.[1] ܐܦܘܠܠܘܣ ܕܐܦܣܩܦܐ.
ܕܦܝܪܝܘܣ ܕܐܡܐ ܕܦܝܠܘܢ. ܐܘܣܛܐܬܝܘܣ ܕܐܦܣܩܦܐ. ܘܙܘܒܝܢܘܣ ܕܣܠܘܩܝܐ. ܗܝܪܘܢܝܡܘܣ ܕܐܦܣܩܦܐ.
ܕܡܒܘܓ ܐܠܦܝܘܣ .ـــ. ܕܐܦܡܝܐ. ܐܕܪܘܡܘܣ ـــ. ܚܕ ܕܦܘܡܝܐ .ـــ. ܕܐܦܡܝܐ ܘܐܡܘܢܝܘܣ
ܕܘܟܬܐ .ـــ. ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܕܟܦܪܛܐ. ܐܘܟܣܢܛܝܘܣ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ. ܘܐܒܣܡܘܣ ܕܐܦܐܡܝܐ.
ܕܡܩܕܘܢܝܐ ܕܐܦܝܦܢܝܐ. ܦܘܠܘܛܝܘܣ ܕܡܝܦܘܩܪܝܐ. ܕܩܝܣܪܝܐ ܕܩܦܕܘܩܝܐ.
ܐܦܪܝܣܩܘܣ ܕܐܪܡܢܝܐ. ܐܪܝܣܛܩܝܣ ܕܦܪܣ. ܐܪܟܠܐܘܣ .ـــ. ܝܘܚܢܢ ܕܦܪܣ. ܡܐܪܐܣ
ܕܡܩܕܘܢܘܦܘܠܝܣ ܕܦܘܡܝܐ. ܥܕ ܦܐܘܠܘܣ ܕܢܐܘܩܣܪܝܐ .ـــ. ܕܐܪܡܢܝܐ ܕܩܘܡܢܐ.[2] ܗܘܐ..
ܐܦܪܝܡܘܣ ܕܐܢܛܝܟܝܐ. ܐܡܘܢܝܘܣ ܕܐܦܝܦܢܝܐ. ܐܘܣܛܐܬܝܘܣ ܕܐܦܣܩܦܐ. ܕܦܘܡܝܐ
ܘܕܡܩܕܘܢܝܐ. ܐܦܪܝܡܘܣ ܕܟܦܪܛܘܣ .ـــ. ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܕܩܝܠܝܩܝܐ .ـــ. ܦܘܠܘܛܝܘܣ
ܕܟܘܡܢܐ. ܐܢܝܘܣ ܕܡܘܦܘܣܛܝܐ. ܘܕܒܝܘܣ ܕܬܪܣܘܣ. ܠܘܩܝܘܣ ܕܐܦܣܩܦܐ.
ܣܦܝܘܣ ܕܐܦܝܦܢܝܐ. ܦܘܣܛܘܣ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ. ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܕܐܦܣܩܦܐ. ܢܝܩܛܘܣ
ܕܦܘܪܘܣ. ܘܦܘܠܘܡܘܢ ܕܐܪܡܢܝܐ. ܦܘܠܘܟܣ ܕܐܦܝܦܢܝܐ.[3] ܕܐܦܘܪܘܣ ܕܐܦܐܡܝܐ.
ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܕܐܦܣܩܦܐ. ܦܘܠܘܣ ܕܠܐܪܝܣ. ܦܘܠܘܣ ܕܐܦܣܩܦܐ. ܦܝܠܘܢܘܣ
ܕܩܦܛܘܢ. ܐܦܘܠܐ ܕܐܦܣܩܦܐ. ܐܦܪܝܡ ܕܦܝܠܝܐ ܕܐܦܝܦܢܝܐ...ܕܦܘܦܘܣ
ܠܐܬܐ... ܦܘܠܘܣ ܕܐܦܣܘܣ. ܣܝܠܒܢܘܣ ܕܐܠܐܡܝܐ. .ـــ. ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܚܕ ܟܡܐ .ـــ.
ܐܦܪܝܡܘܣ ܕܢܝܩܘܡܕܝܐ. ܬܐܘܦܝܠܘܣ ܕܢܝܩܝܐ. ܡܐܪܝܣ ܕܟܠܩܝܕܘܢ. ܦܘܠܘܣ ܕܡܠܐܝ.
ܘܣܘܦܘܣ ܕܦܘܡܝܐ. ܬܐܘܦܝܠܘܣ ܕܐܦܟܘܝܘܣ. ܬܐܘܦܢܛܘܣ ܕܐܦܘܡܝܐ ܕܘܣ.
ܐܘܣܢܝܘܣ ܕܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ[4] ܐܠܦܝܘܣ ܕܐܦܣܩܦܐ. ܦܘܣܘܣ ܕܦܘܡܝܐ. ܐܘܠܟܣܢܘܣ
ܕܐܦܣܩܦܐ.... ܘܐܦܘܪܐ ܚܕ .ـــ. ܦܪܘܦܘܣ ܕܐܦܣܩܦܐ....ܕܐܦܐ ܠܐܬܐ...ܗܪܡܘܓܝܢܘܣ
ܕܦܘܡܝܐ. ܡܩܘܦܘܣ ܕܡܟܢܝܐ.... .ܘ.ܕܡܟܘܦܐ ܚܕ .ܘ. ܗܝܦܛܝܘܣ ܕܦܘܡܝܢܘܣܦܘܠܐܘܣ.
.ܘ.ܕܦܘܠܘܢܐ ܚܕ .ܘ. ܣܦܠܝܘܣ ܕܦܘܠܘܢܐ . .ܘ.ܕܡܩܕܘܢܝܐ ܚܕ .ܘ. ܐܠܟܣܢܕܪܘܣ
ܕܐܦܟܘܝܐ . .ܘ.ܕܕܐܪܝܐ ܠܐܬܐ .ܘ. ܕܐܦܘܣ ܕܡܩܕܘܢܝܐ. ܟܘܕܝܠܐܘܣ ܕܬܪܘܡܘܣ. .ܘ.ܕܐܟܠܐ
ܠܐܬܐ .ܘ. ܗܦܝܣܘܣ ܕܐܠܠܝܘܣ.[5] ܡܐܪܘܦܘܣ ܕܐܘܟܘܐܣ. ܗܪܩܠܝܕܘܣ ܕܐܦܣܩܦܐ.
.ܘ.ܕܐܠܐܦܟܐ ܚܕ .ܘ. ܡܟܘܪܝܘܣ ܕܐܠܐܦܟܐ . .ܘ.ܕܦܠܝܘܢܐ ܚܕ .ܘ. ܕܐܡܝܘܣ ܕܦܠܝܘܢܐ...
.ܘ. ܕܠܐܟܐ ܚܕ .ܘ. ܢܘܠܐܦܘܣ ܕܕܐܠܐܦ... .ܘ.ܕܓܠܐܛܐ ܚܕ .ܘ. ܐܠܐܦܟܘܣ ܕܓܠܐܛܐ...
.ܘ.ܕܟܘܦܘܪܘܣ ܚܕ .ܘ. ܦܐܕܘܣ ܕܟܘܦܘܪܘܣ...

[1] Fol. 23 r°. — [2] Fol. 23 v°. — [3] Fol. 24 r°. — [4] Fol. 24 v°. — [5] Fol. 25 r°.

ܡܛܠܗ ܫܡܗܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܡܕܝܢܬܗܘܢ ܕܗܘܘ ܒܗܘܢ ܡܠܐܟ ܘܡܫܡܫܝ ܡܩܕܫܐ
ܕܫܡܗܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܡܥܪܒܝܐ ܠܐ ܐܫܬܟܚܘ....

2°

NICÆNORUM PATRUM NOMINA

ARMENICE [1].

Սբ Հայրպտցն անուանք Նիկիոյ սբ ժղվոյն այս են · Եպսունք յժը որոց անուանք ըը իւրաքանչիւր իշխանութե գրեալ է ուստ, այլ փութապէս ծառայք Նյ[2] առաւելագոյն փոյթ եդին զարեւելեաց եպսաց դնել զանուանս մս զի յարեւմտից եպսցն ոչ նոյնպէս խնդիր ինչ էր մս հերձուածողացն ·

Սբ եպսն քղքի Կուադուպէ · ա· հաւատամ ող յառաջագոյն գրեալ է աստ · [Պ]իտոն և Բիկէնտ երիցուն Հռոմ քղքի · Աղէկսանդրոս Աղէկսանդրու մեծ ։ Ափասաւորիսն յԱղոկրիտիանոսէ ։ Ադամանտիս 'ի Կենոսէ ։ Արբետիոն 'ի Պարփետէ ։ Փիլիպոս 'ի Մամփիսէ ։ Պետամոն 'ի Հերակղոսէ ։ Սեկունդոս 'ի Պտղոմէ ։ Դորոթէոս 'ի Պեղոսէ ։ Գայիոս 'ի Թմուսէ ։ Անտիքոս 'ի Մեմփոյէ ։ — 'Ի Թէպայի · — Ատաս 'ի Բուէթայոց ։ Տիբերիոս 'ի Տիթոսէ ։ Տիրանոս յԱնտինոսէ ։ Աղուսիանոս 'ի Լիկիէ ։ — 'Ի Լիբիայ վերնոյն — Դաքէս 'ի Բերենիկէ[3] ։ Զոպերոս 'ի Բարոսէ ։ Սերապիոն [յ]Անտիբերդոսէ ։ Սեկունտոս 'ի Տօքլիւբէ ։ Տիտոս 'ի Պարտանոսէ ։ — 'Ի Պաղեստինացոց կողմէ ։ — Մակարիոս յԵրմէ ։ Գերմանոս 'ի Սեբաստիէ ։ Եւսեբիոս 'ի Կեսարիէ ։ Սաբինոս 'ի Գադարայէ ։ Լոնկինոս 'ի Յասկաղոնէ ։ Պետրոս 'ի Նիկիպօլսէ ։ Մարինոս 'ի Յամնէ ։ Մաքսիմոս յԱզատ քղքէ ։ Յունուայիոս յԵրիքովէ ։ Հեղիդորոս 'ի Զաբողոնէ ։ Այեպիոս 'ի Լիւդէ ։ Միղունոս յԱզովտայ ։ Պատրիափիոս 'ի Սկիւթոպօլսէ ։ Ասէպիոս ['ի] Գազայ ։ Պետրոս 'ի Յաղէ ։ Անտիոքոս 'ի Կապէտողիայէ ։ — 'ի Փիւնիկեցւոց իշխանութեց ։ — Զէնոն 'ի Տիւրոսէ ։ Էնիաս 'ի Պտողոսէ ։ Մագնոս 'ի Դամասկոսէ ։ Էլանիկոս 'ի Տրիպօլսէ[4] ։ Թէոդորոս 'ի

[1] E codice armeno parisiensi LXXXIV, fol. 280 v°, col. 1. — In primo folio, titulus, singulorumque nominum litteræ initiales, quum atramento rubro primitus scripta fuissent, injuria temporis evanuerunt. At scriba recentior titulum excitavit atramentoque nigro restituit. — [2] Fol. 280 v°, col. 2. — [3] Fol. 281 r°, col. 1. — [4] Fol. 281 r°, col. 2.

Սիդոնէ։ Փիւղոյկապէս 'ի Տանադոսէ։ Գրիգորիոս 'ի Բիւրիտոնէ։ Պաւղինոս 'ի Յաղմուրոսէ։ Անաղոտիոս յԷմեսիէ։ — 'ի Միրակղէս հովտաց Ասորոց։ — Եւստաթէոս 'ի Յանտիոքայ։ Զենոբիոս 'ի Սելովկէ։ Թէոդոտիոս 'ի[1] Ղաւոդիկէ։ Աղփիոս յԱպամէ։ Ասիհենոս յԱրապօսէ։ Փիղիքենոս յԱռեսփոնեա։ Տիւբերիոս 'ի Ըմղադէ։ Աքեղայոս 'ի Գողաքէ։ Եփրայտիոն 'ի Բաղանէ։ Փաղադոս քորեպս։ Զուղղոս 'ի Գաբաղէ։ Բասոս 'ի Զէւգմատէ։ Գերէնտիոս 'ի Ղարոսէ։ Մանիկիոս յԵպիփանէ։ Եւստաթիոս յԱրաթուսէ։ Պաւղոս ʻՆէոյկեսարիէ։ Սերեկիոս 'ի Կեսարիէ։ Սեղեկոս քորեպս։ Պետրոս 'ի ʻՆգնդարէ։ Պետոդասիոս 'ի Ջարբոսէ[2]։ Բասոնէս 'ի Գաբբողէ։ — Յարաբացւոց կողմանէ —։ ʻՆիկոմաս 'ի Բոստրէ։ Կիւրոն Կողոյդոլփէ։ Գենադիոս 'ի Բուտանէ։ Սերնոս 'ի Սոդոմայ։ Սովպատրոս 'ի Բաբէտանէ։ Սէուվէրոս 'ի Գիանիսադէ։ — 'Ի Միջագետացն — Աւթաղայակ յՈւրհայէ։ Ջակովբոս 'ի Մծբնայ։ Անտիոքոս ['ի] Յուշնայէ։ — 'Ի Պարսիցն։ — Յոհաննէս 'ի Պարսից։ — 'Ի Կիւլիկեցւոցն կողմն։ — Թէոդորոս 'ի Տարսոնէ։ Ամփիոն ['ի] Եպիփանէ։ ʻՆարկիսոս 'ի ʻՆերոնիադէ։ Մովսէս 'ի Կազդայբադէ։ ʻՆիկետաս 'ի Փաղաւիդէ։ Եւդեմոն քորեպս։ Պաւղինոս յԱդանայէ։ Մակեդոնիոս 'ի Մամեստէ։ Մարակունդէս յԵդասէ։ Եւսիբիոս յԱղեքսանդրէ։ Մարկիսոս յԻրինուպօլսէ[3]։ — 'Ի Գամրաց կողմանէ — Ղեւոնդիոս 'ի Կեսարէ։ Եփսիղիոս 'ի Տիւանէ։ Եւսիրիոս 'ի Կողմանէ։ Գիմոթէոս 'ի Կիւբիստոնէ։ Հեղպեգիոս 'ի Կողմանէ։ Գորդիանիոս քորեպս։ Եւդրոմիոս քորեպս։ Ռոդոն քորեպս։ — 'Ի Փոքունէ Հայոց։ — Եւվադիոս 'ի Սաբայմոէ։ Եւթոս 'ի Սատաղէ։ — 'Ի մեծաց Հայոցն։ — Արիստակէս 'ի Հայոց մեծ։ Արկրիտէս 'ի Պէէնպողէ։ Եւտիքիանոս 'ի Յամասէ։ Հեղպէգիոս 'ի Կողմանէ։ Հերակղիոս 'ի Զեղոնէ։ — 'Ի Պոնտացոց կողմանէն։ — Ղոնկինոս 'ի ʻՆէոյկասարէ։ Դոմնոս 'ի Տրապիզէնտէ։ Սարատոփիղայ 'ի Բիտիանոսէ։ — 'Ի Պամփիւլացոց կողմանէ։ — Փիղասփոս 'ի Պինպիապոս։ Պետրինիոս յԻնոպօլսէ[4]։ Եւփսիքիոս յԱմաստրիդէ։ — 'Ի Գաղատացոց կողմանէ։ — Պանքարիս յԱնկիւրէ։ Մարկեղղիոս 'ի Մորոսէ։ Գեկասիոս 'ի Գրամաւոնէ։ Երեքթիոս 'ի Կինոնէ։ Գորգոնիոս 'ի Սերիտանէ։ Փիղադրիոս 'ի Յուղիապօլսէ։ — 'Ի Յասիացոց կողմանէ։ — Թէոնիմաս 'ի Կիզիկոնէ։ Մենոփանտոս յԵփեսոսէ· Ովլոն 'ի Ղուիէ։ Եւտիքոս 'ի Միւռնէ։ Միթրիս 'ի Հիպիպոնէ։ Մարինոս 'ի Ղուիապոնտէ։ Պաւղոս յԱնայէ։ — 'Ի Ղիւդացոց կողմանէ։ — Արտեմիդորոս 'ի Սարդոնէ։ Հերան 'ի Թրատիրոնէ։ Պետիմասէոս ['ի] Փղադեղփոսէ։ Սաւղիոն 'ի

[1] Cod. Փղաւոդիկէ. — [2] Fol. 281 v°, col. 1. — [3] Eol. 281, v", col. 2. — [4] Fol. 282 r°, col. 1.

Բարիոսէ։ Ադոմքիոս ՚ի Տրիպօլսէ։ Փղորէնտիոս յԱնկիւրէ ՚ի սեդերէ։ Մար-կոս ՚ի Տանդէ։ — ՚Ի Փռիւգացոց կողմանէ։ — Նունէքիոս ՚ի Լաւոդիկիէ[1]։ Փաղակոս ՚ի Սանէ։ Պրոկոպիս ՚ի Սինադոմէ։ Պեստիկոս ՚ի Յազանէ։ ԱԹենադորոս ՚ի Գոռուիղէ։ Պաւղոս յԱպամէ։ Եւգենիոս ՚ի Կարպոսէ։ Փիլղակոս .... ։ — ՚Ի Պիսիդացւոց կողմանէ։ — Միղակոս ՚ի Պսիդացւոց։ Եղագիոս ՚ի Յիկոնէ։ Տողոմաքոս ՚ի Յադրիանոպօլսէ։ Եւնիքիոս [՚ի] Նի-կոպաւլսէ։ Եւտիքիոս [՚ի[Սելկիէ։ Գռանիոս յԼմէնոնէ։ Մարսիկիոս ՚ի Յապամայէ։ Պատրիկիոս ՚ի Յամպղադէ։ Պաւղիկարպոս ՚ի Մտրոյպօլսէ։ Ակադեմիոս ՚ի Յապապոմէ։ Հերակղիոս ՚ի Բարիոսէ։ — ՚Ի Թուացւոց կող-մանէ։ — Եւդոմոս ՚ի Պատորոնէ։ — ՚Ի Պամփիւլացոց կողմանէ։ — Դա-ղիկղիոս ՚ի Պերգէ։ Եւրիոս ՚ի Մերմուսէ։ Օլեքսիոս ՚ի Սիարբոսէ։ Դոմնոս ՚ի Յոստամնտոնէ[2]։ Կիւտիանոս ՚ի Սելեւկէ։ Պատրիկիոս ՚ի Մաքսինուպօլսէ։ Ափոդոսիոս ՚ի Մակեդոմէ։ — ՚Ի Կղզեաց — Եւփրոսինոս ի Ռոդէ։ Մեղիփրան ՚ի Կոմէ։ Ատրոպէգիոս ՚ի Լեմովէ։ Ադպողորիոս ՚ի Սարկուրէ։ — ՚Ի Կուտացւոց կողմանէ։ — Եւսեպիոս յԱնտիոքէ։ Եւմնիոս [յ]Ափրո-տիսէ։ Եւգենիոս [յ]Ապողոնիադէ։ Լետեդորոս ՚ի Կիրբուրոտանէ։ Եւսե-բիոս ՚ի Միլիտէ։ — ՚Ի [Յ]իսաւրացոց կողմանէ։ — Ստեփանոս ՚ի Բարոյ-տանէ։ ԵԹինէոս ՚ի Կորոպիսէ։ Եդեսիոս ՚ի Կրաւդիայպօլսէ։ Ագապիոս ՚ի Սղաւկէ։ Սղփանոս ՚ի Սաւրացոցն մայրաքաղաքին։ Փոստոս ՚ի Պանէմու-տիքոսէ։ Անտոնինոս յԱնտիոքէ։ Նեստոր ՚ի Սինեգրոնէ։ Եւսեբիոս քորեպս։ Կիւրղոս ՚ի ՄաԹոսէ[3]։ Թէոդորոս ՚ի Յախագոնէ։ Անատոլիոս քորեպս։ Պօղոս ՚ի Լանդոնէ։ Կունդոս քորեպս։ Տիբերիոս յԱւորոմէ։ Ակիւղաս քորեպս։ Եւսեբիոս յիշխանութենէն Իսօրացոց։ — ՚Ի Կիպրոս[4] կղզոյ։ — Կիւրիղղոս ՚ի Փամփոսէ։ Գեղասիոս ՚ի Նիկոմիդէ։ Թէոդինէս ՚ի Նիկկիէ։ Մարիս ՚ի Քաղկեդոնէ։ Կիւրղոս ՚ի Կուէ։ Եւսիքիոս ՚ի Պարաշիւսէ։ Գոր-գոնիոս յԱպողոնիդոսէ։ Գէորգէոս ՚ի Պրուսիադոսէ։ Եւհեդիոս ՚ի Յա-դրիանոսէ։ Թէոփանէս քորեպս։ Պոսիով ՚ի Կեսարէ։ Եւղասիոս քորեպս։ — ՚Ի Յօրոպէ։ — Պեդարիոս ՚ի Հերակղոսէ։ — ՚Ի Դակիասէ։ — Պրո-տոնէս ՚ի Սարդկեթրցոց։ — ՚Ի Կազարբրոսէ։ — Մարկոս ՚ի Կեզարբոսէ[5]։ — ՚Ի Միւսացւոցն։ — Պիստոս ՚ի Մարկիանուպօլսէ։ — ՚Ի Կարթագնոսէ կողմանէ։ — Կիկղիանոս ՚ի ԿարԹոգնոսէ։ — ՚Ի Մակեդոնացոց կողմանէ։ — Աղեկսանդրոս ՚ի Թեսաղոնիկէ։ — ՚Ի Յաքայեցոց կողմանէ։ — Պիստոս ՚ի ՅաԹենէ մեծէ։ Մարկոս ՚ի Բուոսէ։ Ստրատիգիոս ՚ի Փեստոսէ։ — ՚Ի ԴորԹանացոց կողմանէ։ Դակոս ՚ի Մակեդոնէ։ — ՚Ի Սեղաղացւոց

[1] Fol. 282 r°, col. 2. — [2] Fol. 282 v°, col. 1. — [3] Fol. 282 v°, col. 2. — [4] Cod. Պիպրոս. — [5] Fol. 283 r°, col. 1.

կողմանէ ։ — Եղաւգիոս 'ի Թէզաղէ ։ — 'Ի Գարմանացոց կողմանէ ։ Նիւ-գիոս 'ի Ստիբունէ ։ — 'Ի Պանոնացոց կողմանէ ։ — Դոմնաս 'ի Պանոնէ ։ — 'Ի Գեղայ գաւառէ ։ — Ալիկանիոս 'ի Դփոսէ ։ — 'Ի Գոթաց գաւառէ · — Թէոփիլոս 'ի Գոթացն · — 'Ի Պասփորացոց կողմանէ · — Կաթիմոս 'ի Բոսպորէ ·

APPENDIX.

I

DIONYSII AREOPAGITÆ

QUÆ SYRIACE ET ARMENICE SUPERSUNT FRAGMENTA.

1°

EPISTOLA BEATI DIONYSII

AD TIMOTHEUM DE MORTE APOSTOLORUM PETRI ET PAULI[1],

SYRIACE.

ܐܓܪܬܐ ܕܩܕܝܫܐ ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ[2] ܕܗܘܐ ܩܕܝܫܐ
ܠܛܝܡܬܐܘܣ ܡܛܠ ܚܘܒܠܐ[3] ܕܦܛܪܘܣ ܘܦܘܠܘܣ[4]

ܠܚܒܝܒܐ ܒܪܐ[5] ܘܒܪܐ ܪܘܚܢܐ: ܚܒܪܗ ܘܐܒܘܗܝ[6] ܘܡܫܡܫܢܐ ܕܒܝܬܗ: ܘܡܫܡܫܢܬܐ ܕܐܘܠܨܢܘܗܝ[7] ܕܗܘܐ ܥܡܗ ܡܢ ܟܠ[8] ܡܘܠܟܢ [ܐܒܐ ܕܡܪܐ. ܘܐܒܐ ܪܘܚܢܐ ܫܠܡܘܟܘܢ[9]]÷ ܐܦܝܣܩܘܦܐ[10] ܒܥܒܕܐ ܐܚܐ ܕܟܠ· ܘܥܒܕܗ ܡܢ ܫܘܪܝ ܡܫܝܚܐ. ܘܒܪܘܚܗ ܩܕܝܫܐ[11] ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ ܫܠܡ÷

ܗܘ ܕܚܒܝܒ ܠܐܚܘܗܝ ܡܢܗ ܘܐܙܠ ܥܡ ܡܫܝܚܐ. ܫܘܐܠ ܕܠܡܥܒܕܗ ܢܛܝܪܐ ܗܘ ܢܗܪܐ ܕܥܠܡܐ ܘܐܒܐ ܕܟܢܫܐ. ܗܘ ܡܢܘܪܬܐ ܕܒܝܬ ܩܕܝܫܬܐ ܘܡܫܒܚܬܐ[12] ܕܫܠܡܘܬܐ. ܗܘ ܫܒܝܠܐ ܡܪܚܝܐ[13] ܕܐܪܥܐ ܕܚܝܝܬܐ. [ܗܘ ܕܐܬܒܛܠ ܕܐܝܟ ܗܘܐ ܘܡܢܝܢ ܠܩܕܡܝܐ ܕܫܠܝܚܘܬܐ. ܘܡܫܘܕܥܢܐ ܕܚܝܘܬܐ[14].] ܗܘ ܬܪܥܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܘܡܫܡܫܢܐ ܕܫܡܝܐ. ܗܘ ܡܦܪܢܣܢܐ ܕܩܘܕܫܐ ܘܡܫܒܚܢܐ ܕܬܪܥܝܗܘܢ. ܗܘ ܕܒܪܐ ܘܐܙܠ ܚܝܐ. ܘܡܛܪܐ ܬܠܝܐ ܗܘ ܡܠܐܟܐ ܐܢܓܠܝܐ ܘܡܚܝܐ ܡܫܡܫܢܐ.[15] ܗܘ ܝܘܡܢܐ ܠܚܒܝܒܐ ܘܪܚܡܐ[16] ܕܒܫܡܝܐ. ܗܘ ܢܗܪܐ ܕܒܦܘܪܩܢܐ

[1] E duobus codicibus syriacis Bibliothecæ Nationalis Parisiensis, ccxxxiv, fol. 130 v°, col. 2 = A et ccxxxv, fol. 51 v°, col, 1 = B. — [2] A ܗܘܐ. — [3] A ܚܘܒܠܗ. — [4] B addit ܫܠܝ̈ܚܐ ܕܡܫܝܚܐ. — [5] B addit ܕܡܫܝܚܐ. — [6] B hic ponit ܘܒܪ ܚܒܝܒܗ. A autem remittit post ܕܒܝܬܗ. — [7] B ܕܡܫܡܫܢܘܗܝ. — [8] B addit ܘܡܢ ܟܠ ܡܠܟܘܬܐ. — [9] B omittit. — [10] B ܐܦܣܩܘܦܐ. — [11] A ܚܝܐ ܡܢ. — [12] B fol. 51 v°, col. 2, legit ܦܫܡܫܢܐ. — [13] A fol. 131 r°, col. 1. ܡܕܡ ܐܬܚܐ. — [14] A omittit. — [15] A ponit : ܗܘ ܡܠܐܟܐ ܐܢܓܠܝܐ ܘܡܚܝܐ ܡܫܡܫܢܐ. — [16] A ܕܚܙܘ.

ܘܡܫܡܫܢܐ ܕܐܒܐ. ܗܘ[1] ܡܥܒܕܢܐ ܕܟܠܗܝܢ ܒܪ̈ܝܬܐ ܘܡܬܒܪܝܢܐ ܕܝܠܗ.[2] [ܗܘ ܢܘܗܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ
ܡܫܡܫܢܐ ܕܐܝܬܘܬܐ[3]]. ܗܘ ܡܡܠܠܢܘܬܐ ܕܡܡܠܠܐ ܘܥܒܕܐ ܕܐܒܘܗܝ ܗܘ ܥܡܘܪܐ[4] ܕܟܠܗ
ܥܠܡܐ [ܕܡܣܝܒܪܢܘ ܕܟܠܐ[5]]. ܗܘ ܫܘܒܚܐ ܠܐܠܗܐ ܘܐܒܐ [ܕܐܬܝܠܕ ܡܢ[6]] ܢܘܗܪܐ ܡܢ ܢܘܗܪܐ.
ܗܘ ܡܡܠܟܢܐ[7] ܕܐܒܗ̈ܬܐ ܘܡܫܒܚܢܐ ܕܢܒ̈ܝܐ. ܗܘ ܐܟܠܐ ܕܫ̈ܠܝܚܐ ܘܡܥܡܕܢܐ ܕܣܗ̈ܕܐ[8].[ܗܘ
ܡܫܒܚܢܐ ܕܟܗ̈ܢܐ[9]] ܘܡܥܕܪܢܐ ܕܐܢܫ ܕܢܦܫܗ [ܗܘ ܡܫܝܚܐ[10] ܕܒܢ̈ܝܐ. ܡܩܪܒܢܐ ܕܐܠܗܐ
ܗܘ ܢܘܗܪܐ ܕܐܬܘܬܐ. ܘܡܫܡܫܢܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ[11]]. ܗܘ ܡܫܡܫܢܐ ܕܡܫܝܚܐ ܫܡܫܐ[12] ܘܡܠܟܐ
ܠܒܢܝܢܫܐ. ܗܘ ܕܫܒܩ ܠܗܘܢ[13] ܘܡܠܟܘܬܐ ܕܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ[14] ܗܘ ܟܠܗ ܕܠܟܠ[15] ܡܠܟܐ
ܟܠ ܡܫܝܚܐ. ܐܝܟ ܦܛܪܘܣ܇ ܐܝܟܘ ܐܝܟܢ ܢܘܗܪܐ. ܐܝܟܐ ܐܠܗܘܬܐ ܢܚܬ܇ ܐܘ ܠܐܠܗܐ
ܢܘܗܪ ܢܚܬ: ܡܢ ܐܝܟܐ ܫܡܫܐ ܕܫܡܝܐ ܐܦ ܠܟ[16] ܡܢܗ܇ ܡܢ ܢܘܪܐ ܐܘ ܡܢ ܡܝܐ. ܡܢ ܐܠܗܐ
ܐܘ ܡܢ ܐܝܬܘܬܐ ܡܢ ܐܝܟܐ[17] ܐܘ ܡܢ ܢܦܫܗ. ܗܟܢܐ ܗܘܝܘ ܠܝܬ. ܐܝܟ[18] ܦܛܪܘܣ.
ܗܟܢܐ ܥܠܡܐ ܟܠܗ[19] ܢܘܗܪܐ ܗܘ ܢܘܗܪܐ. ܠܝܬ ܠܐ ܡܫܬܟܚ ܠܗ ܒܗܢܐ ܐܬܪܐ ܡܬܚܙܝܢܐ. ܒܪܝܫ
ܣܝܡ. ܠܝܬ ܠܐ ܡܬܚܙܐ ܠܗ. ܕܐܦܠܐ ܟܠܐ ܢܘܗܪ ܠܟܘܢ ܡܢ ܡܬܚܙܝܢܘܬܐ܆ ܦܛܪܘܣ[20]
ܐܝܟ܇ ܐܝܟܐ ܡܢܗܘܢ ܕܐܠܗܘܬܐ ܐܝܟܢ[21] ܗܢܘܢ. ܗܘܝܢ ܡܬܝܕܥܢ ܡܠܬܐ ܕܡܢܗ ܕ[ܐܝܬܘܗܝ.
ܘܐܝܟܢ[22]] ܐܝܟ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ܇ ܕܐܬܢܛܪܘܢ[23] ܘܐܝܟܢ ܚܕܐ ܡܠܬܐ ܡܢ ܕܪܘܚܢ. ܐܝܟ[24]
ܦܛܪܘܣ܇ ܐܠܐ ܠܟܘܢ ܗܟܢܐ ܗܘ[25] ܕܒܪܘܚܐ ܘܡܠܬܐ: ܗܟܢܐ ܕܫܡܫܐ ܘܢܘܗܪܗ. ܦܪܝܫ
ܒܗ [ܕܠܐ] ܡܬܦܪܫ ܡܢܗ ܢܘܗܪܐ: ܕܗܘ ܕܝܢ ܚܙܝܢ ܒܥܝܢ ܥܝܢܐ. ܘܠܐ ܡܬܦܪܫ[26] ܕܡܢܗ. ܘܐܝܟܢܐ
ܐܬܝܠܕ[27] ܘܡܢܗ. ܠܐ ܢܘܗܪܗ ܕܐܒܐ [ܕܝܠܗ[28]]. ܗܟܢܐ ܡܬܝܕܥ ܐܝܟ ܠܡܢܗܘܢ ܗܘܝܘ
ܐܝܟ ܦܛܪܘܣ܇[29] ܡܢܗ ܡܬܝܠܕ[30] ܕܢܦܩ ܠܗ ܡܢܗ ܒܡܠܬܐ ܕܪܘܚܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ
ܐܝܟ[31] ܒܡܠܘܬܐ܇ ܕܗܘ ܐܢܐ ܒܐܒܐ܆ ܠܝܬ ܠܐ ܡܬܦܠܓ ܡܢܗ ܕܐܒܘܗܝ[32] ܠܘܩܒܠ ܐܒܘܗܝ[33]܇
ܠܝܬ ܠܐ ܡܬܚܠܦ[34] ܒܗܘ ܕܠܐ ܡܫܬܚܠܦܐ ܠܐܠܗܘܬܐ. ܠܝܬ ܠܐ ܡܬܦܠܓ ܠܗ ܕܡܢܗ
ܘܡܫܬܚܠܦ. ܠܝܬ ܠܐ[35] ܡܬܚܙܐ ܠܗ ܕܒܗܝܢ ܐܝܟ ܐܠܗܘܬܐ. ܠܝܬ ܠܐ ܡܬܦܠܓ ܠܗ
ܡܢܗܘܢ ܐܒܐ ܕܡܢܗ ܡܫܝܚܐ. ܠܝܬ ܠܟܠ ܠܗ ܠܟܠܗܘܢ ܡܫܝܚܘܬܐ. ܠܝܬ ܠܐ ܡܬܦܠܓܐ
ܐܝܟ ܡܬܚܙܝܢܘܬܐ܇ ܕܡܢܗ ܠܟܠܐ ܕܡܢ[36] ܡܫܝܚܐ ܦܛܪܘܣ [ܐܝܟܢܐ ܕܢܦܩܬ ܠܐܒܘܗܝ[37]].

[1] A omittit ܗܘ et legit ܡܣܝܒܪܢܐ. B ܕܡܬܚܙܝܢܘܬܐ. — [2] A ܡܬܒܪܝܢܘܗܝ. B ܕܝܠܗ. — [3] A omittit. — [4] A ܥܡܘܪܗ ܕܡܬܚܙܝܢܘܬܐ. — [5] A omittit. — [6] A omittit. — [7] A ܡܡܠܟܢ ܐܒܗ̈ܬܐ. — [8] A ܡܥܡܕܢܐ ܕܣܗ̈ܕܐ. — [9] A omittit. — [10] A fol. 131 r°, col. 1. — [11] B omittit. — [12] B omittit ܫܡܫܐ. — [13] A ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܠܗܘܢ. — [14] B ܫܒܩ ܗܘܐ. B 52 r°, col. 1. — [15] A ܡܠܟܐ ܡܢܗ. — [16] B omittit ܠܟ. — [17] B ܡܢ ܢܦܫܗ. — [18] A ܐܝܟ ܡܢܗ ܐܝܟܢܐ.

— [19] A omittit ܠܗ ܗܘ. — [20] A fol. 131 v°, col. 1. — [21] B omittit ܐܝܟܢ. — [22] A omittit. — [23] A ܕܐܬܢܛܪܘܢ ܐܝܟܢ ܕܡܬܚܙܝܢܐ. — [24] A ܐܝܟ et ita ubique. — [25] A omittit ܗܘ. — [26] B ܡܬܦܪܫܐ. — [27] A ܐܬܝܠܕ ܘܡܢܗ. — [28] A omittit. — [29] B 52 r°, col. 2. — [30] A ܡܬܝܠܕ. — [31] A ܐܝܟ ܐܢܐ. — [32] A ܕܐܒܘܗܝ. — [33] A ܐܒܘܗܝ. — [34] A ܠܐ ܡܬܚܠܦ ܠܗ. A fol. 131 v°, col. 2. — [35] A ܠܝܬ ܠܐ. — [36] A ܠܟܠܐ ܡܫܝܚܐ. — [37] A omittit.

[ܐܝܟ ܗܝܪܘܬܐܘܣ ܐܝܬ ܒܟܠ ܠܐܦܝܢ ܕܟܠ. ܘܐܦ ܒܟܠ. ܒܟܠ][1] ܒܟܠ ܡܦܪܫ ܡܢ ܟܠܗܝܢ
ܘܠܐ ܚܕܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܢܬܚܫ ܣܓܝ ܘܟܪܝܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܢܬܝܕܥܘܢ ܨܘܪܬܐ ܕܡܛܘܠܬܐ ܀ ܒܟܠܗܝܢ
ܐܬܓܠܝܘ ܫܡܗܐ [ܘܐܪܡܙܘ[2]] ܘܐܝܟܢܐ ܡܬܬܩܢܝܢ ܕܡܬܒܥܝܢ [ܐܬܓܠܝܘ ܘܓܠܝܘ[3]]. ܘܠܐ ܐܬܚܙܝ
ܒܪܡܙܐ. ܗܟܢ ܕܐܦܠ ܒܟܠܗܝܢ ܐܠܐ ܕܡܛܠ. ܠܘܬ ܡܬܚܙܝܢ ܡܪܢܝܬܐ ܒܗ[4] ܢܗܘܐ. ܠܘܬ
ܓܘܢܣܐ ܟܣܝܐ ܟܠ. ܠܘܬ ܥܠܬܐ ܕܐܦܪܝܐ ܟܣܝ ܟܪܝܐ. ܒܟܠܗ ܘܒܟܠܗ ܒܟܠܗܝܢ. ܐܝܟܐ
ܘܓܘܫ[5] ܘܫܘܚܠܦ. [ܘܗܘ[6]] ܡܥܒܕ ܡܠܟܐ ܕܒܟܠܗ. ܕܢܗܘܐ ܒܟܠܗܘܢ ܘܡܬܚܙܐ ܠܐ
ܡܬܩܠܐ: ܘܗܘ ܡܫܬܟܚ ܒܟܠܗܘܢ. ܢܗܘܐ[7] ܕܒܝܬ ܐܪܒܥܐ ܕܡܬܓܒܠܢ. ܘܡܬܚܙܐ ܒܟܠܗܘܢ
ܡܬܐܡܪܐ ܕܒܝܬ. ܘܡܫܪܝܢ ܕܡܥܒܕܝܢ. ܕܗܟܢ ܡܬܐܡܪ: ܗܘ ܕܐܝܬ ܢܟܝܠ. ܕܐܝܬܝܗ
ܗܢܘܢ ܘܡܬܝܚܝܢ ܒܢܘܪܐ ܡܬܝܠܕܐ[8]. ܒܗܝ ܢܗܘܐ ܡܥܒܕܐ: ܡܠܬܗ ܕܐܘܡܝ [ܗܘ ܕܐܝܬ[9]].
ܕܢܘܓܗ ܩܕܡ ܕܒܟܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܒܥܕܬܐ ܕܢܘܗܪܐ. ܘܟܠܗܝܢ ܕܐܬܝܢ ܒܫܘܠܡܐ ܕܐܝܬܐ.
ܐܝܟ ܢܘܗܪܐ ܕܡܬܚܙܐ. ܘܗܘ ܝܗܒ ܠܗ ܠܟܠ ܕܐܘܪܚܐ. ܘܡܢ ܩܕܡ[10] ܡܬܝܠܕܐ: ܠܘܬ ܠܐ
ܢܦܩ ܠܥܠܡܐ[11] ܒܟܠ ܐܢܫܐ. [ܠܘܬ ܠܐ ܡܬܚܙܝܢ ܐܘ ܡܬܐܡܪܝܢ[12]]. ܠܘܬ ܠܐ ܬܫܒܚܢ
ܒܡܬܝܠܕܐ ܘܒܫܪܪܐ [ܠܘܬ ܠܐ ܩܪܝܢ ܠܐܘܪܚܐ ܕܒܪܝܬܐ[13]]. ܠܘܬ ܠܐ ܡܬܬܟܝܢ ܠܥܠܡܝܢ.
ܠܘܬ[14] ܠܐ ܬܫܒܚܢ ܒܡܫܡܫܢ [ܒܟܠ ܐܘܪܚܐ ܬܫܒܚܢ. ܒܟܠ ܡܬܝܠܕܐ ܐܬܪܝܢ. ܒܟܠ
ܘܪܝܫܐ ܪܘܚܢ. ܒܟܠ ܐܬܚܙܝܢ[15] ܀ [ܐܝܟܢܐ ܐܬܚܙܝ][16] ܘܡܢ ܐܪܒܥ ܡܬܝܠܕܐ. ܒܟܠ ܠܥܠܡܐ
ܠܕܝܬܐ ܬܪܝܢ ܒܟܠ ܒܫܘܠܡܐ ܕܐܬܪܝܢ[17] ܒܟܠ ܫܡܝܐ ܬܪܝܢ: ܡܢ ܗܘܝܐ. ܐܝܟܢܐ ܐܬܚܙܝ
ܗܘ ܦܓܪܐ ܡܫܝܚܐ. ܗܘ ܡܬܟܪܟ ܕܥܠ ܡܬܚܙܝܢܐ ܕܫܡܝܐ: ܐܝܟܢܐ ܐܬܚܙܝ ܗܘ ܫܡܝܐ
ܡܬܚܙܝܐ[18] ܘܫܡܝܐ ܫܡܝܐ. [ܐܝܟܢܐ ܐܬܚܙܝ ܗܘ ܢܘܪܐ: ܢܘܪܐ ܡܬܝܠܕܐ.[19]] ܐܝܟܢܐ ܐܬܚܙܝ ܗܘ
ܡܬܝܠܕܐ ܕܫܡܫܐ ܡܬܚܙܝܢܐ[20]. ܘܢܘܪܐ ܒܟܠܢܫ. ܠܘܬܐ: ܐܝܟ ܗܝܪܘܬܐܘܣ: ܢܦܩ ܒܗ ܠܥܠܡܐ
ܒܗܘ ܡܬܝܠܕܐ[21] ܕܬܪܬܝܢ ܟܝܢܘܗܝ. ܢܦܩ ܒܗ ܡܘܠܕܐ ܒܗܘ ܡܘܠܕܐ ܡܬܚܙܝܢܐ. ܘܡܛܠ ܡܬܝܠܕ
ܒܗ ܒܗܘ ܡܬܝܠܕܐ ܕܡܬܝܠܕܐ ܀ ܡܛܠ[22] ܕܠܐ ܢܬܚܙܐ ܕܗܟܢ[23] ܕܡܘܢܝ ܗܘܐ[24] ܠܐܠܗܐ [ܐܝܟ
ܡܫܝܚܐ ܒܟܠܗܝܢ][25] ܡܚܘܐ ܐܠܗܘܬܗ. ܐܝܟ ܗܝܪܘܬܐܘܣ: ܠܗ ܚܕܐ ܠܡܘܬܐ [ܕܐܝܬܘܗܝ
ܠܡܕܝܢܬܐ.[26]] ܒܗܘ ܕܡܢ[27] ܐܠܗܐ ܕܒܫܪܪ[28] ܡܢ ܒܪܢܫܐ ܐܬܚܙܝ[29]: ܠܐ ܦܪܫ ܒܟܠܗܘܢ. ܕܠܐ ܡܬܚܙܐ

[1] B omittit. — [2] B omittit. — [3] A omittit. — [4] A fol. 132 r°, col. 1. — [5] B 52 v°, col. 1. — [6] B omit. — [7] A ܢܗܘܐ ܘܡܬܚܙܝܢ ܕܒܝܬ ܘܗܘܐ ܡܫܝܚܐ. — [8] B ܡܬܝܠܕܐ. A omittit ܢܘܪܐ et legit ܡܢܝܢ. — [9] A omittit. — [10] A fol. 132 r°, col. 2. — [11] A ܠܥܠܡܐ. B ܒܥܠܡܐ. — [12] A omittit. — [13] A omittit. — [14] A omittit ܠܘܬ et legit ܒܡܫܡܫܢ. — [15] A 52 v°, col. 2. — [16] A omittit. —
[17] B ܒܟܠ ܐܬܚܙܝܢ ܒܫܘܠܡܐ. A ܕܐܬܪܝܢ. — [18] A omittit ܡܬܚܙܝܐ. — [19] A omittit. — [20] A ܡܬܚܙܝܢܐ. — [21] A ܕܬܪܬܝܢ. Omittit ܟܝܢܘܗܝ. — [22] A fol. 132 v°, col. 1. — [23] A omittit ܕ. — [24] A omittit ܗܘܐ. — [25] B omittit. — [26] A omittit. — [27] A ܕܡܢ ܒܗ. — [28] A ܡܢ ܐܬܚܙܝ ܒܫܪܪ. — [29] A ܐܬܚܙܝ ܡܬܚܙܝܐ.

ܐܝܟ ܕܝܢ ܢܩܫ ܕܢܦܩܘܢ ܐܘܣܛܐܣܝܣ ܕܟܠܗܘܢ. ܣܓܝ ܕܠܐ ܢܚܒܠ ܟܘܢ ܡܬܐ [ܕܡܫܝܚܐ
ܒܪܘܚܐ.[1]] ܕܝܢ ܠܐܒܘܗܝ ܒܡܫܠܡܘܬܐ ܐܬܝܠܕ[2] ܐܝܟ ܡܬܩܪܐ : ܘܒܬܠܐ [ܦܬܓܡܐ[3]] ܕܢܒܝܐ[4]
ܗܘ ܚܣܝܐ ܗܘ ܠܐܡܘܪܐ[5] ܘܡܠܟܘܬܐ ܫܡܝܐ ܡܫܝܚܐ ܕܒ ܡܬܚܙܝܐ ܡܢ ܣܘܓܐ [ܘܡܢ
ܣܘܓܐ[6]]. ܣܓܝ ܕܠܐ ܢܚܒܠ [ܕܘܟ ܡܬܐ[7]]: ܕܒ ܡܬܦܠܓܝܢ [ܗܘܘ[8]] ܡܫܬܘܐܐ ܡܢ ܟܠܗܝܢ
ܐܬܩܛܠ. [ܕܒ ܢܦܩ ܗܘܐ ܬܘܒ ܗܦܟܝܢ ܠܐܬܪܗܘܢ][9] [ܘܡܟܝܠ ܐܝܟ ܐܡܬܐ ܐܬܟܢܫܬ][10]. ܡܢ
ܫܪܐ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܕܒ ܢܘܚܝܢ ܠܥܠܡܐ ܒܐܝܪܐ: ܒܗ ܕܩܛܠ[11] ܡܫܚܐ ܘܒܪܘܚܐ. [ܕܒ ܡܬܦܪܫܝܢ
ܚܕ ܡܢ ܚܕ ܒܦܬܓܡܐ ܘܐܝܬܝܗܘܢ ܐܬܝܠܝܕܬ[12]]. ܕܒ ܫܪܝܪ ܕܟܝܢ ܡܢܗܘܢ ܒܣܪܗ. ܘܡܬܦܪܫܝܢ
ܒܦܘܐܐ[13] ܚܕ ܡܢ ܚܕ[14]. [ܐܬܠ ܘܡܘܬܐ ܘܚܝܐ ܒܗܬܐ[15]] ܚܕ ܒܐܘܣܝܐ ܘܚܕ ܒܟܝܢܐ[16] [ܐܠܗܐ
ܒܟܠ ܕܠܐ ܚܫ ܕܝܢ[17]] ܕܝܢ ܐܦܢܝ ܗܘܐ ܒܐܝܪܐ ܡܢܗܘܢ ܘܡܬܚܙܐ[18]. ܕܠܐ[19] ܒܡܐܡܪܐ ܐܚܕ
ܡܬܚܙܐ. ܐܝܟ ܕܡܫܝܚܐ ܘܡܪܝܐ. ܘܐܦ[20] ܡܬܚܙܐ ܐܦܪ ܗܘܐ ܠܗ ܒܡܢܗܘܢ ܕܠܐ ܒܡܬܝܐ
ܡܬܩܪܒܝܢ ܕܒܐܬܐ؛ ܠܡܪܝܗ[21] ܡܫܝܚܐ [ܕܠܐ[22]] ܠܐ ܡܬܦܪܫܐ ܕܦܪܓܝ[23] ܒܝܬܐ. ܘܐܘܚܕ ܐܪܥܐ
ܗܘ[24] ܕܡܠܟ. ܒܓܘܐ[25] ܐܦܠܐ. ܢܩܫܬܐ ܕܒܝܬܐ[26] [ܚܝܠܐ ܒܚܫܐ ܗܘܘ] ܠܐ ܦܘܬܐ ܕܗܘܝܢ
ܠܩܒܠܐ. ܐܪܐ ܒܗ ܠܐ ܠܐܒܘܗ ܩܠܐܠܐ ܠܐܠܘܗ ܠܓܘܐ ܕܗܘܐ[27] ܡܫܝܚܐ ܡܬܩܪܐ[28]؛ [ܘܡܚܝ
ܗܟܝܢ ܐܢܘܢ ܡܬܚܙܐ ܢܦܫܐ ܘܚܝܐ ܕܐܬܦܪܫܘܢ ܒܣܘܓܐ ܚܕ. ܘܟܕ ܡܢܗ ܒܒܠܐ ܕܡܬܚܙܘܢ ܒܗ
ܡܫܝܚܐ ܡܬܚܙܐ. ܣܓܝ ܗܘܐ ܗܢܘܢ ܐܝܟ ܕܐܬܝܕܥܘ ܠܐܠܗܐ ܕܟܠܗܘܢ. ܡܫܝܚܐ
ܡܬܝܕܥ ܒܐܪܥܐ ܠܐܒܘܗ. ܘܡܬܚܙܐ ܒܚܝܐ ܠܟܠܗ ܠܐܒܘܗܝ؛ ܕܒ ܢܦܫܗ
ܕܢܦܫܗ. ܒܠܐ ܡܫܝܚܐ ܡܢ ܡܬܝܕܥܢܐ. ܕܐܬܚܙܝܘܢ ܒܟܠ ܢܦܫܗ ܐܝܟܢܐ ܕܗܘܐ ܡܫܝܚܐ
ܒܩܕܡܝܢ ܢܦܫܗ.] ܣܓܝ ܗܘ[29] ܕܐܬܚܙܝܘܢ ܕܠܐ ܒܡܫܚܐ. ܕܒ ܫܪܐ ܒܗ ܒܡܫܝܚܐ [ܐܝܟܐ[30]] ܕܡܬܚܙܐ
ܒܐܘܣܝܐ ܒܟܠ ܢܦܫܗ. ܘܠܐ ܦܠܓ ܡܢ[31] ܒܪܘܚܐ؛ ܐܠܐ ܕܝܢ ܐܝܟ[32] ܠܡܬܚܙܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܒܗ ܘܠܐ
ܕܒ ܦܠܓܐ. [ܡܫܚ[33]] ܕܝܢ ܡܬܚܙܐ ܐܠܗܐ. ܘܠܐ [ܗܘܐ[34]] ܒܣܪܐ ܕܡܫܝܚܐ ܐܬܚܙܝܘ [ܗܘܘ[35]]
ܠܐܒܘܗܝ. ܗܘ ܐܝܟ ܠܡܬܚܙܐ ܒܗܠ ܚܝܐ ܗܘܐ. ܗܘ ܡܫܝܚܐ. ܕܒ ܗܦܟ ܒܗ ܡܬܚܙܝܢܐ
ܒܡܬܚܙܐ. ܕܢܦܫ ܢܦܫܗ ܡܬܝܕܥ ܦܫܛܐ: [ܘܫܪܐ ܗܘܐ ܒܗ ܘܡܬܚܙܐ ܕܡܫܝܚܐ.] ܗܘ ܐܝܟ ܒܢܦܫ

[1] A omittit. — [2] B ܕܒ ܡܬܐܡܪܝܢ ܗܘܐ ܐܬܝܠܕܘܗܝ. — [3] A omittit. — [4] B fol. 53 r°, col. 1. — [5] A ܕܢܒܝܐ ܚܣܝܐ ܗܘ ܠܐܡܘܪܐ. — [6] A omit. — [7] Id. — [8] Id. — [9] Quæ inter uncinos hic ponimus, B remittit post ܡܫܚܐ. — [10] B omittit. — [11] A omittit ܒܗ et legit ܕܩܛܠ. — [12] A omittit. — [13] A fol. 132 v°, col. 2. — [14] A ܡܢ ܚܕ ܚܕ. — [15] B omittit. — [16] A ܒܟܝܢܐ. — [17] B omittit. — [18] A ܡܬܚܙܝܢ loco ܡܢܗܘܢ. — [19] A ܐܠܐ. — [20] B ܘܡܬܚܙܐ ܕܒ ܐܦܪ ܠܗ ܒܡܬܚܙܝܢ — [21] B ܠܡܪܝܗܘܢ. — [22] A omittit. — [23] B ܕܦܪܓܝܢ. — [24] A omittit ܗܘ. — [25] A addit ܗܘ. — [26] A ܒܝܬܝܐ; et omittit sequentia quorum loco habet ܒܝܬܝܢ ܠܐ ܦܘܬܐ ܕܗܘܐ. — [27] B fol. 53 r°, col. 2. — [28] Sequentia exstant tantum in B, horumque ne vestigium quidem servavit versio armena. — [29] A omittit ܕ ܗܘ. — [30] A omittit. — [31] A fol. 133 r°, col. 1. — [32] A ܐܠܐ ܐܝܟ. — [33] A omittit. — [34] Id. — [35] Id.

ܥܠܡܐ. ܟܕ[1] ܫܠܡܗ ܘܫܪܐ ܒܥܠܡܐ. ܡܛܠ ܕܡܫܠܛ ܥܠ ܐܦܝ̈ܗܘܢ ܕܫܠܝ̈ܚܐ: ܡܢܫܠܗ ܕܠܐ
ܡܬܦܪܫܐ ܐܢܫ ܢܦܫܗ ܡܢ ܦܘܡ ܡܫܝܚܐ.[2]] ܗܘ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܥܠܡܐ. ܘܫܠܡܗ ܕܗܠܝܢ ܕܒܝܬܐ
ܕܫܘܠܡܗ[3].

ܗܘܐ ܦܓܪ̈ܐ ܕܫܠܝ̈ܚܐ ܒܪܘܡܝ ܣܝܡܝܢ. ܘܟܕ ܚܙܘ ܡܗܝܡ̈ܢܐ ܡܢܬܐ ܡܕܡ ܕܟܪ ܡܢܗ ♦ ܡܬܚܫܒܐ
ܐܢܫܐ ܐܠܦܓܘܓܐ ܗܘܘ ܒܪܘܡܐ ܗܘ. ܘܢܣܒܘ ܡܢܗܘܢ ܡܢ ܐܢܫܐ ܒܟܠܗ. ܘܐܣܩܘܗܝ ܠܡܕܝܢܬܗܘܢ
ܠܐܬܪܐ ܡܢ ܐܬܪܐ. ܘܡܛܠ ܦܓܪ̈ܗ ܕܫܠܝ̈ܚܐ ܘܥܒܕܘ ܐܝܟ ܕܐܡܪܐ ܕܡܛܐ ܥܠ ܐܦ̈ܝ ܐܪܥܐ.
ܢܫܡܬܗ ܕܝܢ ܕܫܠܝ̈ܚܐ ܠܐ ܫܒܩ ܐܠܗܐ ܐܠܗܘܗܝ ܕܟܠܐ ܗܘܐ. ܘܟܕ ܗܘܐ ܙܒܢܐ. ܘܢܦܩܘ
ܐܢܫ̈ܐ ܦܪ̈ܣܝܐ ܡܢܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܛܠ ܠܦܓܪ̈ܐ ܕܫܠܝ̈ܚܐ ܘܡܫܟܚܘ ܐܝܟ ܠܐܬܪܐ ܕܠܗܘܢ
ܕܝܢ ܐܚܕܘ ܦܓܪ̈ܐ: ܟܕ ܫܡܥܘ ܕܒܪܘܡܐ. ܢܛܪܘܢ ܠܒܝܬܗܘܢ ܕܫܠܝ̈ܚܐ ܟܕ ܥܒܪܘ. ܘܠܐ ܫܒܩ
ܕܢܫܡܬܗ ܕܫܠܝ̈ܚܐ ܐܠܗܘܗܝ. ܘܡܛܠܗ ܒܡܕܝܢܬܗ ܘܫܦܝܪܗ ܠܐܬܪܐ ܕܝܠܗܘܢ. ܘܡܛܠ ܢܦܫܐ
ܕܡܣܬܒܪܐ ܠܐ ܡܢܗ ܠܗ ܠܟܠܐ: ܘܫܒܩ ܕܢܦܩܐ ܕܗܘ ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܫܠܝ̈ܚܐ[4] ܐܠܗܘܗܝ. ܘܟܕ
ܘܐܡܪܘ ܠܡܛܝܒܘܬܗ ܦܓܪ̈ܐ[5] ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܒܢܝ̈ ܟܪܟܐ ܕܢܫܡܬܗ ܕܫܠܝ̈ܚܐ ܡܫܬܥܝܐ
ܐܠܗܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܒܡܛܝܒܘܬܐ ܦܠܓܘܬܐ ܕܠܐ ܡܢܘܬܐ ܗܘܐ ܘܐܡܪܬܘܢ: ܦܩܘܕ ܐܢܐ ܠܗ
ܠܢܫܐ ܗܘܐ ܟܠܐ ܡܠܟܘܬܐ. ܘܡܫܬܒܚ ܐܢܐ ܠܗ ܠܟܠܐ. ܘܠܐ ܐܠܗܝ ܘܐܠܗܝܢ ܒܦܘܩܕܢܗ.
ܘܟܕ ܐܠܗܘܗܝ ܘܡܠܟ ܠܗ ܒܥܠܡܐ ܒܪܝܐ. ܘܡܫܒܚܘ ܐܢܐ ܠܗ ܠܟܠܐ ܗܘ: ܘܐܠܗܝܢ
ܗܘ ܦܓܪܐ ܟܠܐ ܢܫܐ. ܘܐܬܚܙܝ ܡܬܚܙܝܢܐ ܒܪܘܡܐ ܐܦܝ ܕܠܐ ܐܬܚܙܝ. ܘܢܦܩܘ ܠܗ
ܥܡܐ ܕܫܠܝ̈ܚܐ ܐܠܗܘܗܝ ܢܫܐ ܗܘ.[6] [ܗܘ ܐܡܪ ܢܦܫܐ[7]] ܠܗ ܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܬܐ ܗܘܬ[8] ♦
ܗܘ ܠܗ ܥܠܡܐ ܢܦܫ [ܗܘ ܕܡܬܚܙܐ ܠܗ ܒܠܒܘܬܐ[9]] ܗܘ ܠܗ ܠܐܠܗܐ ܐܢܫ. ܗܘ ܠܗ. ܐܝܟܐ
ܐܚܪܝܢ. ܗܘ ܠܗ ܥܠܡܐ ܡܬܒܪܝܢ ܕܫܠܝ̈ܚܐ ܗܘ ܠܗ ܥܠܡܐ ܡܬܒܪܝܢ[10] ܕܥܠܡܐ. ܩܒܠܗ
ܥܠܡܗ ܒܥܒܕܘ ܕܫܠܝ̈ܚܐ ܡܢܗ[11] ܕܒܪܐ. ܩܒܠܗ[12] ܐܝܟ ܕܒܥܐ. [ܢܦܫܐ[13]] ܠܫܠܝ̈ܚܐ
ܠܥܠܡܐ. ܠܐܠܗܐ[14] ܐܢܬ ܟܠܐ ܠܫܠܝ̈ܚܐ ܐܘ ܢܦܫܐ ܕܩܕܝܫܬܐ. ܡܢܐ ܒܥܝܐ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܡܢܝ.
ܕܡܫܒܚ ܐܢܬ.[15] ܐܘ ܕܐܡܪ ܐܢܬ. ܠܐ ܐܢܐ[16] ܡܝܬܝܢ ܡܢܗ ܐܢܬ. ܐܢܐ[17] ܡܢܗܘܢ ܐܚܪܢ
ܗܘ. ܐܢܐ ܡܢܗܘܢ ܡܫܒܚܐ ܗܘ. ܐܘ̈ ܡܫܒܚܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ[18] [ܠܐܠܗܐ ܡܫܒܚܢܝܢ. ܡܢ ܐܦܪܘܣܘܦ

[1] B fol. 53 v°, col. 1. — [2] A omittit. — [3] Quæ sequuntur solus B exhibet; at hic inserta videntur ex illa narratione *De inventione capitum Petri et Pauli*, quæ in pluribus syriacis et armenis codicibus reperitur, exempli gratia, in codice A, fol. 338. — [4] A fol. 53 v°, col. 2. — [5] A ܦܓܪ̈ܐ in textu, sed in margine 2ª manu ܦܓܪ̈ܐ. — [6] Huc usque B solus. — [7] B omittit et eorum loco ponit ܡܫܒܚ. — [8] B addit ܩܕܝܫܬܐ ܐܘ ܗܘ. — [9] B omittit. — [10] A ܡܬܒܪܝܢ loco ܡܬܒܪܝܢ. — [11] B ܕܡܫܒܚ ܡܢܗ. — [12] A fol. 133 r°, col. 2. — [13] B omittit. — [14] A ܠܐܠܗܐ. — [15] B fol. 54 r°, col. 1. — [16] A ܐܢܐ. — [17] *Id.* — [18] B ܕܐܠܗܘܬܐ ܕܠܐ ܡܢܗ.

ܦܓܪܗ ܐܝܟ ܠܐܣܘܬܐ. ܘܟܕܘܡܝ ܐܚܪܢܐ ܡܚܝܘ.[1]] ܕܢܚܐ ܐܠܐܬܐ. ܘܐܡܪ. ܗܘ ܟܕ ܗܘ
ܟܕ. ܗܘܝܐ[2] ܗܘܝܐ ܐܠܐ ܟܕ ܕܐܡܪ. ܗܘ ܙܟܐ ܗܘ ܙܟܐ. ܕܟܠܗ ܟܢܗ[3] ܟܪܟܐ ܟܢܘܪܐ ܡܣܘܐܐ.
[ܘܠܐ ܟܡܐ ܟܘܢܐ ܐܝܠܐ.[4]] ܘܠܐ ܡܕܟܢܐ ܟܘܢܐ ܟܐܟܐ. ܟܣܬܡܟܘܢ[5] ܘܡܕܡ ܠܐܦܠܣܛܘܢ
ܚܛܐܝܟܐ ܘܚܒܝܫܬܐ.[6]] ܘܟܦܘܬܐܡܘܢ ܐܡܬܝܗ ܦܪܡܟܘܢ ܐܝܟ[7] ܕܣܬܘܐܐ. ܟܡܠܐ ܟܬܐܐ
ܡܟܘܬ ܗܘܐ ܚܣܝܟܘܢ. ܟܡܐ ܟܘܬܐ ܡܦܡܟܝܢ [ܗܘܐ[8]] ܚܟܡܟܘܢ. ܟܡܐ ܠܚܛܝܐ ܙܕܝܩ
ܗܘܐ [ܡܢ ܐܠܗܐ[9]] ܕܐܠܐܝܢ ܝܕܝܥܝܢ: ܘܟܡܐ ܠܚܛܝܐ [ܕܥܒܕܐ ܚܕܝܐ ܗܘܐ ܟܡܟܡܟܘܢ
ܡܡܟܐ ܝܕ ܐܘܪܚܬܐ ܕܠܚܛܝܐ ܡܢ ܙܘܟܝ. ܡܘܡ ܗܘܐ ܬܐܡܟܐ ܠܚܛܝܐ. ܡܢܗ ܡܦܩܝܢ
ܟܐܪܐܐ.[10]] ܗܘܐ[11] ܫܢܗ ܡܟܡܡ ܟܢ ܬܐܟܐ. ܗܘܐ ܠܐ ܪܐܦܝܢ ܟܘܡܟܝ. ܠܐ ܠܐܡܪ[12] ܐܦܪܝܢ
ܠܗ[13] ܢܐܠܐ ܚܐ ܦܘܟܘܦ ܘܝܒܝܟ ܡܢܗ ܦܬܡܟܐ[14]. ܐܡܪ ܠܐ ܡܬܒܝܢ ܟܢ ܝܟܬܐ.
ܕܟܠܗ[15] ܟܢ ܡܦܬܟܐ ܕܡܦܬܐ[16] ܕܟܘܢ. ܟܫܒܘ ܐܟܒܫ ܐܝܟ ܠܐܚܛܝܐܝܢ. ܐܦ ܪܟܐ
ܕܦܘܡܐ. ܠܟܒܪܗ ܟܘܡܟܝ ܕܗܘܐ. ܟܢܘܪܐ ܪܟܐܐ. ܡܕܝܢܐ ܕܐܣܬܐܐ ܐܬܡܢܝ ܐܘܪܡܟܡ
ܘܪܘܡܟܝ. ܗܘ ܡܬܒܫ ܟܡܦܣܐ[17]. ܗܢܐ ܕܝܢ ܚܬܟܣܘܗܝ[18] [ܐܘܪܡܟܡ ܦܫܪܐ ܟܢܘܗ ܕܐܦܠܗ.
ܘܪܘܡܟܝ ܡܟܒܕ ܟܢܟܢ ܕܒܠܒܐ[19]] ܐܝܟ ܠܡܟܠܐܦ. ܠܡܪܘܪܐܐ ܪܟܠܐ ܫܠܗ ܟܘܡܟܐ ܕܟܝܗ
ܐܠܦܟܠܗ ܦܠܛܪܘܦ ܘܦܘܟܘܦ. ܟܕ[20] ܟܢ ܦܪܡܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܫܒܝܐ. [ܐܢܐ ܫܠܗ ܐܝܟ ܟܕ ܦܠܛ
ܡܢ ܟܠܪ ܡܠܟܘܬ[21]]. ܫܠܗ ܐܝܟ ܟܕ ܚܠܟܢ[22] [ܡܢ ܦܒܝܟܝ[23]] ܟܠܪܚܢ[24] ܕܡܒܝܫܬܐ: ܟܕ
ܚܟܡܟܢ[25] ܠܐܝܘܡ ܟܐܝܒܐ ܕܫܒܝܐ. ܘܟܗ ܐܢܐ ܟܚܣܘܕ. ܐܦܠܗܘܠܗ ܟܢܘܪܐ ܣܠܐܐ. ܐܠܐ ܐܦ
ܚܟܡܬܐ ܣܒܐ ܕܐܬܡܢܗ [ܗܒܠ.[26]] ܡܢ ܟܝܢܐ[27] ܕܐܠܐܘܢ ܚܘܠܐ. ܗܢ ܕܗܘ ܦܘܟܘܦ ܐܚܟܒܢ.
ܟܕ ܟܢ ܝܒܝܦ [ܗܘܐ[28]] ܕܝܟܘܕ:[29] ܟܡܠܐ [ܗܘܐ[30]] ܡܢܗ ܦܘܡܠܐ ܝܒ ܘܐܡܪ ܟܢܗ. ܕܡܐ
ܕܦܠܛ ܐܢܐ ܡܪܘܟ ܐܢܐ[31] [ܟܢܗ[32]] ܟܚܢ. ܟܕ [ܕܝܢ[33]] ܐܪܟܢ ܪܡܘܗ ܦܒܪ ܦܡܟܐ. ܟܒܪ ܐܦܩܘܗܝ
ܟܢܗ ܦܘܡܠܐ. ܘܟܕ ܐܠܦܒܦ ܪܡܘܗ[34] ܐܦܩܘܗܝ ܡܟܬܟܢ ܗܘܝ ܟܢܗ ܦܘܡܠܐ܀ ܘܟܕ ܗܦܟܗ[35]
ܗܟܢ[36] ܡܦܠܛܬܐ. ܐܡܪܐ. ܟܘܡܝ ܗܘ ܠܚܡܐ. ܐܡܠܐ[37] ܐܬܗܘܝ ܦܘܟܘܦ. ܗܝܟܢ ܕܝܢ
ܐܡܪܗ ܟܢܗ. ܗܘܐ[38] ܡܠܒܫ ܘܟܒܪܐ ܟܐܪܡܢܝ. ܐܦ ܦܘܡܟܚܢ ܡܚܟܝܪ[39] ܟܠܠ ܐܦܩܘܗܝ.

[1] B omittit. — [2] A ܗܘܝܐ ܗܘܐ. — [3] A ܟܢ loco ܟܢܗ. — [4] A omittit. — [5] B ܟܣܬܡܟܘܢ. — [6] A omit. — [7] A fol. 133 v°, col. 1. — [8] A omittit. — [9] *Id.* — [10] B omittit. — [11] A omittit ܗܘܐ. — [12] A ܠܐܡܪ ܠܐ. — [13] A ܠܗܘ. — [14] B ܦܬܡܟܐ. — [15] A ܠܐ ܐܬܗܘܝ. — [16] B fol. 54 r°, col. 2. A ܦܬܦܪܘܬܗܘܢ. — [17] A fol. 133 v°, col. 2. — [18] A ܚܬܟܣܘܗܝ. — [19] B omittit. — [20] A ܟܕ ܚܢ ܦܪܡܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܫܒܝܐ. — [21] B omittit et eorum loco habet ܐܠܦܟܠܗ ܗܘܘ ܠܐܝܘܡ ܟܠܪܚܢ. — [22] A ܕܚܠܟܢ. — [23] B omittit. — [24] A ܚܢ ܠܐܟܠܐ ܡܒܝܫܬܐ. — [25] B ܟܐܝܒܐ ܗܘܘ ܟܚܟܡܟܢ. — [26] A omittit. — [27] A ܟܝܢܗ. — [28] A omittit. — [29] A fol. 134 r°, col. 1. — [30] A omittit. — [31] A habet ܕܐܢܐ ܐܢܐ ܡܪܘܟ ܐܢܐ. — [32] B omittit. — [33] A omittit. — [34] A ܟܢܗ ܟܢܗ ܦܘܡܠܐ ܡܟܬܟܢ ܐܦܩܘܗܝ. — [35] A ܦܟܗ. — [36] B fol. 54 v°, col. 1. — [37] A ܐܡܠܐ. — [38] A ܗܘܐ. — [39] B ܗܘ ܡܚܟܝܪ.

ܘܡܫܩܠܐ ܕܒܢܝܗ̇. ܘܐܝܟܢܐ. ܕܗܘܝܢ ܗܘܝ. ܕܐܬܪ̈ܘܬܗܘܢ ܘܡܬܕܡܪ̈ܢܘܬܗܘܢ. ܗܟܢܐ ܕܟܕܢܐ ܦܘܪܫܢܗܘܢ
ܕܝ[1] ܕܟܝܢܐ ܕܟܘ̈ܟܒܐ ܦܠܢܝ̈ܬܐ. ܘܡܬܚܙܝܢ ܕܫܡܝܐ ܒܪ̈ܩܝܥܝܗܘܢ. ܘ[ܗܘܐ[2]] ܗܘ ܫܘܚܠܦܐ
ܕܢܘܗܪܐ ܕܫܡܫܐ ܐܬܥܒܕ[3] ܠܗ. ܘܟܕ ܫܡܫܐ ܟܝܢܗ [ܐܬܕܒܪܘܗܝ[4]] ܡܢ ܕܘܟܬܗ ܗ̇ܘ
ܕܡܫܟܚܐ ܗܘܐ ܟܘܢ. ܘܟܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܡܠܘ:] ܠܡܬܬܘ ܘܡܥܡܪ ܠܟܘܠܐ. ܘܫܩܝܠܐ ܗܘ ܡܢܝܢܗ[5]
ܘܒܝܘܡܝ ܕܚܙܩܝܐ: ܡܬܦܢܝܢܐ ܠܐܚܘܪܐ. ܗܟܢܐ ܐܝܟ ܕܦܠܓܐ ܐܡܪܐ. ܟܘܠܗ ܐܠܗܝܢ ܘܢܘܗܪܗ.
ܗܘܐ ܠܐ ܠܐܦܢܝܢ ܡܢܗܘܢ. ܐܦ[6] ܦܪܘܫ ܐܝܟ ܒܢ̈ܝܢܫܐ ܡܢܝ. ܗܘܠ ܦܘܪܫܢܐ ܠܐ[7] ܐܠܗܘܬܐ
ܕܦܫܛ ܦܬܓܡܐ. ܗܘ ܕܐܡܪ ܐܠܗܘܬܐ ܗܘ ܕܦܪܫ ܒܗ[8] ܒܒܪܝܬܐ ܡܢ ܦܬܓܡܘܗܝ.[9] ܐܦ
ܕܝ ܡܬܢܟܦ ܒܦܬܓܡܘܗܝ.[10] [ܕܗܘܝ ܘܡܢܗܘܢ ܐܠܦܢܐ[11]] ܐܝܟ ܕܝ ܕܦܪܫ ܒܗ ܠܐܠܗܐ ܡܢ
ܒܪܝܬܐ ܘܦܬܓܡܘܗܝ. ܐܠܗܘܬܐ ܗܘܝ[12] ܦܘܪܫܢܐ ܕܦܫܛ ܦܬܓܡܐ ܠܟܠܢ [ܒܥܕܢܐ[13]]. ܒܗܠܐ ܡܢ
ܡܢ ܦܬܓܡܘܗܝ. ܠܘܬ ܠܐ ܡܬܦܪܫ ܢܩܦܬܐ [ܕܝ[14]] ܕܒܢ̈ܝܢܫܐ. ܒܟܠܗܝܢ ܕܒܗܝܢ: ܡܬܦܫ
ܐܢܬ ܒܚܙܝܐ. ܘܐܝܟ[15] ܟܕ ܡܬܕܒܪܢܘܬܐ[16] ܕܒܥܕܢ. ܡܢܗ ܡܢ ܡܠܬܐ. ܦܐܠܘܦܢܣ[17] ܚܙܝܬ
ܡܬܚܙܐ ܒܐܬܪܐ [ܗܟܝܠ[18]] ܒܬܪܥܝܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܢܩܦܬܗܘܢ. ܗܘܐ[19] ܡܬܦܫܦܫܢ[20] ܒܚܝ̈ܠܐ
ܠܐ ܡܬܬ̈ܐ. ܗܟܝܠ[21] ܚܙܝ ܢܩܦܬܐ ܕܗܘܝܢ. ܒܐܦܘܠܘܦܢܣ[22] ܥܠ ܢܩܦܐ ܡܢܗܘܐ[23] ܒܡܬܬܦܪܫܘ.
ܦܘܠܘܣ ܡܢ ܒܪܝܗ ܕܐܠܗܐ ܒܢܗܘܪܐ. ܘܡܫܡܫܝܢ ܕܠܐ ܢܦܘܩܐ. [ܦܘܠܘܣ[24]] ܗܘ ܕܡܬܦܪܫ
ܗܘܐ ܒܗ ܡܢܝܢܐ ܒܚܘܪܐ ܕܩܕܡܐ. [ܗܟܢܐ ܡܒܥܒܘܗܝ[25]] ܡܬܦܪܫ ܒܡܫܡܫܢ ܕܫܡܫܐ
ܘܡܘܬܐ. [ܒܢܘܗܪܐ ܕܐܝܟ ܠܗ ܒܢ ܒܫܡܫܐ[26]] ܘܢܝܚܘܬܐ ܘܐܣܝܘܬܐ ܕܡܢܗ ܒܫܡܫܐ ܀ ܐܘ
ܒܫܡܫܐ[27] ܕܒܐܬܪܐ ܀ ܡܬܚܙܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܐܦܠܘܦܢ ܐܘ̈[28] ܐܝܟ ܦܠܘܛܘܢ ܒܝܘܡܝ: ܐܠܗܐ[29]
ܢܦܫܗ ܒܚܙܝܢ ܗܘܠܐ. ܐܝܟܘ ܦܐܠܘܦܢܣ ܐܝܟܘ ܦܘܠܘܣ[30]. ܐܝܟܐ ܐܝܟ ܗܘܝܢ ܡܬܬܦܫܝܢ
ܠܒܢܝ̈ܢܫܐ[31]. ܐܝܟܐ ܐܝܟ ܗܘܝܢ ܒܦܬܓܡܐ ܠܐܠܗܐ.[32] ܐܝܟܐ [ܐܠܗܘܬܗ[33]] ܗܘܝܢ ܒܝܢܝ ܚܒܪ̈ܐ
ܕܐܠܗܐ. ܚܙܝܬ ܐܝܟ ܦܐܠܘܦܢܣ[34] ܗܘ ܒܗܘܢ ܒܚܝ̈ܠܐ ܕܦܫܛܝܢ ܠܒܢܝ̈ܢܫܐ. ܗܢ [ܒܗܘܢ[35]]
ܠܒܢܝ̈ܢܫܐ ܘܡܬܢܟܦܝܢ ܒܦܬܓܡܘܗܝ. [ܗܢ ܒܗܘܢ ܒܫܡܫܐ ܘܡܬܦܪܫܝܢ ܡܢ ܦܘܠܘܣ[36]] ܘܗ
ܒܗܘܢ ܒܢ̈ܝܢܫܐ ܕܡܬܬܝܢ ܡܢܗܘܢ [ܐܦܘܠܐ[37] ܕ]ܚܙܐ ܘܠܐ ܡܬܦܪܫܐ ܒܗܘܢ [ܠܘܬ[38]]. ܐܘ

[1] A ܡܢ ܡܢܝܢܐ ܘܒܝܘ. — [2] A omittit. — [3] A fol. 134 r°, col. 2. — [4] A omittit. — [5] B ܒܠܒܘܫܐ. — [6] B ܕ ܦܪܘܫ pro ܐܦ. — [7] A ܗܘܐ ܠܐ. — [8] A ܒܒܪܝܬܐ. 1ª manu ܒܢ̈ܝܢܫܐ. — [9] A ܡܬܢܟܦ ܐܦ ܠܘܬ. — [10] B fol. 54 v°, col. 2. — [11] B omittit. — [12] A ܗܘܝ pro ܗܘܐ ܐܠܗܘܬ. — [13] A omittit. — [14] *Id.* — [15] A fol. 134 v°. col. 1. — [16] A addit ܘܚܙܝܐ. — [17] A ܦܐܠܘܦܢܣ ܘܦܐܠܘܦܢܣ. — [18] B omittit. — [19] A ܘܗܘܝܢ. — [20] A addit ܗܘܐ. — [21] A ܒܗܠܝ ܬܘܩܦܬܗܘܢ. — [22] A omittit. — [23] B ܡܢܗܘܢ.

— [24] B omittit. — [25] A omittit et habet ܘܡܬܦܪܫܝܢ ܒܗ ܫܡܫܐ ܘܢܝܚܘܬܐ. — [26] B omittit. — [27] A ܒܫܡܫܐ ܐܘ ܘܒܐܬܪܐ. — [28] B omittit ܐܘ̈. A ܐܝܟ. — [29] A ܗܘܝܢ ܕܝ ܐܠܗܐ. — [30] A ܦܐܠܘܦܢܣ ܘܦܐܠܘܦܢܣ. — [31] A ܡܬܬܦܫܝܢ ܠܒܢܝ̈ܢܫܐ pro ܠܒܢܝ̈ܢܫܐ ܕܐܠܗܐ. — [32] B fol. 55 r°, col. 1. — [33] A omittit et legit ܐܝܟ pro ܗܘܝܢ. — [34] A fol. 134 v°, col. 2. — [35] A omittit et addit ܠܘܬ. — [36] A omittit. — [37] *Id.* — [38] *Id.*

[illegible]

1 A [illegible]. — 2 A [illegible]. — 3 A [illegible]. — 4 B [illegible]. — 5 A [illegible]. — 6 A omittit. — 7 *Id.* — 8 A [illegible]. — 9 A omittit. — 10 A addit [illegible]. — 11 A omittit et addit [illegible] (fol. 135 r°, col. 1) [illegible]. — 12 A [illegible]. — 13 A [illegible] pro [illegible]. — 14 A [illegible]. — 15 B fol. 55 r°, col. 2. — 16 A [illegible] pro [illegible]. — 17 A omittit. — 18 A [illegible]. — 19 B omittit. — 20 A [illegible] (?) [illegible]. — 21 A [illegible]. — 22 A fol. 135 r°, col. 2. — 23 A [illegible]. — 24 A [illegible]. — 25 A [illegible]. — 26 A [illegible]. — 27 A ponit quæ inter uncinos includuntur post [illegible]. — 28 A [illegible]. — 29 A [illegible]. — 30 A omittit. — 31 B fol. 55 v°, col. 1. — 32 A omittit. — 33 B omittit [illegible]. — 34 B omittit [illegible]. — 35 A omittit. — 36 A addit [illegible]. — 37 A [illegible]. — 38 B omittit. — 39 A omittit et legit [illegible] pro [illegible]. — 40 A [illegible]. — 41 A omittit.

ܘܠܐܠܗܐ[1] [ܕܝܢ ܘܩܒܠ ܐܢܘܢ.[2]] ܘܠܟܢܫܗ ܩܘܡ ܩܕܝܫܐ. ܘܠܒܢܝܐ ܡܗܝܡܢܐ. ܩܘܕܫܐ
ܘܐܫܪܐ. ܘܗܠ ܡܕܒܪܝܢ ܘܫܠܡ ܠܟܠܗܘܢ ܐܡܝܢ. ܫܠܡܬ ܐܓܪܬܐ ܕܩܕܝܫܐ ܕܝܘܢܘ
ܣܝܘܣ.

2°

EPISTOLA BEATI DIONYSII
AD TIMOTHEUM DE MORTE APOSTOLORUM PETRI ET PAULI,

ARMENICE.

Թուղթ[3] Դիոնէսիոսի։

Յաղագս մահուան Պետրոսի և Պաւղոսի առ Տիմոթէոս աշակերտն Պաւղոսի[4].

Աշակերտին ածային և որդի հոգեւոր սիրտ և խորհուրդ. և կատարիչ կամաց նորա[5]. և համբերող 'ի նեղութիս[6] այնորիկ որ դէր 'ի վերոյ էր ամենայն[7] գովեստից, վարդապետին Ճշմարտի. և հոգեւոր հաւրն Պաւղոսի, սիրելի որդի Տիմոթէոս, յած Հայր[8] ամենակալ և յորդի նորա Յս Քս, և 'ի հոգի նորա սբ. ողջոյն։

Որ[9] զգեցեալն էր զԱծ և խաչեալ ընդ Քի և անաւթ ընտրութե հոգեւորական, որ արեգակն իմաստութե էր և հայր լեզուաց, որ[10] լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ սրբոյ[11] էր, և խաւարիչ կռապաշտութեան, որ տապարէր հերձանող զդրունս մեղաց, որ վէմ աղամանդէա[12] էր և խորտակէր[13] զդրունս մեղաց[14], զպատկերս կռոցն[15], որ խափանիչ զոհից էր և ցրուիչ դիւաց, և մերժիչ նաւակատեաց նոցա, որ հրեշտակ երկրաւոր էր և փայլակն երկնաւոր, որ հզաւր 'ի զաւրութեան էր, և յաղթող 'ի մարտի, որ նմանող Քի էր և պատկեր քրիստոնէութեան. Որ սիրելի հեթանոսաց[16] էր և թշնամի Հրէից, որ քակիչ ժողովրդանոցին էր և բարձրացուցիչ Եկեղեցւոյ, որ խոկայր զհոգեւորսն[17], և վահան էր արդարութեան որ պաշտաւնեա էր Քի և քարոզիչ[18]

[1] A ܘܠܐܠܗܐ ܕܝܠܗ. — [2] A omittit et ponit hic : ܩܘܕܫܐ ܘܐܫܪܐ. A fol. 135 v°, col. 1. — [3] A Թուխթ. A = cod. XLVII, fol. 448 r°, col. 1. Epistolæ præficitur numerus CXIX, quo indicatur locus quem epistola in serie materiarum occupat. B = XLVI, c, fol. 302 r°, col. 1. B սրբոյն Դիոնեսիոսի. Præcipuas tantum lectiones varias notabimus, eas quæ in litteris aut apiculis consistunt, extra numerum relinquentes. — [4] B Ով. — [5] B omittit նորա. — [6] B նեղութե այն որ. — [7] A omittit ամենայն. — [8] A omittit Հայր. — [9] B Պաւղոս. — [10] B omittit որ. — [11] A legit եկեղեցեաց սրբոց. B omittit էր. Inde apparet versionem armenam ab archetypo syriaco dimanare. Confusio pluralis et singularis in syriaca lingua ܕܥܕܬܐ ܩܕܝܫܬܐ, omnino facilis est. — [12] A անդամ. — [13] B ի խորտակել. — [14] B omittit զդրունս մեղաց. — [15] A fol. 448 r°, col. 2. — [16] B fol. 302 r°, col. 2. — [17] B addit զհանդերձեալն զմտաւ ածէր; et omittit quatuor voces sequentes. — [18] B քարոզ.

աւետարանին[1], որ ունայնացուցիչ կռոց էր և զարդարիչ Եկեղեցւոյ, որ բե-
րան ածայն էր և լեզու Հոգւոյն սրբոյ, որ գտիչ կորուսելոց էր և ձեռնտու
ընկղմելոց[2]. Որ հայր որբոց էր և վերակացու այրեաց, որ կանգնիչ գլորելոց
էր, և հաստատիչ թալկացելոց[3], որ բժիշկ հիւանդաց էր և կապիչ[4] վիրաւո-
րելոց, որ քննիչ աշխարհի էր և խաղաղացուցիչ քաղաքաց: Որ նաւավար
իմաստուն էր և նաւ հովանաւոր, որ զհանդերձելոցն խոկայր և զներկեայս[5]
պատրաստէր, նա եթող զմեզ յերկրիս չարեաց և զինուորեցաւ առ Քս:

Եղբայր իմ Տիմոթէոս, ո՞ր իցէ հայրն մեր հոգեւոր. ուր է[6] վարդապետն
քո: Ով աշակերտ սիրելի վարդապետին, այժմ ո՞ւստի ողջոյն բերիցես մեզ 'ի
նմանէ, 'ի ծովէ եթէ[7] 'ի ցամաքէ. 'ի Գաղատիայ եթէ 'ի Սպանիացւոց, յԱ-
սիայ եթէ 'ի Կորնթոսէ[8]: Այժմ եղաք որբք զրկեալք[9]: Ով եղբայր իմ Տի-
մոթէոս, այժմ դադարեաց[10] երագագոյն ընթացք քո, այժմ ոչ[11] գրէ երանելի
և աշխատող ձեռաւքն առ քեզ[12] որդեակ իմ սիրելի, այժմ ոչ առաքէ[13] առ քեզ
զի եկեսցես առ մի[14] 'ի քաղաքաց: Տիմոթէոս եղբայր իմ[15], ո՞ր լուիցես թէ է
հայրն քո Պաւղոս: Այսաւր կատարեալ է բանն Տն որ ասաց, ցանկանալով[16]
ցանկանայցէք տեսանել մի յաւուրց վարդապետին ձերոյ և ոչ տեսանէք:
Եղբայր իմ Տիմոթէոս, ահա եկն եհաս մեզ աւր տրտմութե և տարակուսա-
նաց, աւր խաւարի և մառախղի: Ով ոք ոչ ասէ[17] ընդ մարգարէին, թէ ո՞վ
տայր գլխոյ իմոյ ջուր և աչաց իմոց աղբեւրս[18] արտասուաց զի նստէաք և լա-
յաք 'ի տուէ և 'ի[19] գիշերի զլուսաւորիչսն Եկեղեցւոյ: Այժմ հաւաքեա[20]
զամենայն կտակարանս քո և ամփոփեա, զի այժմ ո՞վ մեկնեսցէ մեզ[21] զամե-
նայն զծածուկ բանս մարգարէիցն: Այժմ ասա ընդ մարգարէին Մովսէս,
հովիւ եմ ես տգէտ. Այլ ոչ է քեզ պիտոյ[22] սպասաւորել[23] 'ի կապանս իւր[24]:
[Այլ ոչ ընթեռնուս[25] դու զերանաւէտ թուղթս նորա. այլ ոչ առաքէ առ
քեզ եթէ 'ի բանդի եմ և 'ի կապանս.] Այլ ոչ վտանգէ զքեզ նեղութիւք նորա
Այլ ոչ գրէ առ քեզ Պաւղոս կապեալ Յի Քի: Այլ ոչ ունի պէտս վասն քո
'ի սպասաւորութի: Այլ ոչ դրէ[26] վասն քո 'ի քաղաքս թէ ընկալարուք զդա
իբրև զիս: Ով[27] եղբայր իմ Տիմոթէոս, ա՛ծ ընդ քեզ զԵրեմիայ զցաւական նորին[28],
որ հեծեծէ ասելով. որովայն իմ, որովայն իմ[29] ցաւէ, և զգայարանք իմ ճմլին:

[1] B ponit hic և վահան արդարութեան: — [2] A ընկղմեղոց et omittit որ հայր որբոց էր. — [3] B հաստիչ թալկացելւոց. — [4] B պատիչ. — [5] B զներկայս. — [6] A omittit հայրն մեր հոգեւոր ուր է. — [7] A թէ. — [8] B fol. 302 r°, col. 3. — [9] A fol. 448 v°, col. 1. — [10] B արա. — [11] A այլմ. B զխատող և երանելի. — [12] B addit եթէ. — [13] A գրէ. — [14] B նա մի. — [15] B omittit իմ. — լուիցես եթէ իցէ. — [16] A ցանգանալով. — [17] B ասիցէ. — [18] B աղբերս. — [19] B 'ի գիշերի և 'ի տունջեան. — [20] B ամփոփեա և հաւաքեա. — [21] A մեկնէ. et omittit զծածուկ. — [22] B պի-տոյանա քեզ. — [23] A addit նմա et omittit իւր. — [24] A omittit inter uncinos inclusa. — [25] B վտանգէ. — [26] B fol. 302 v°, col. 1. — [27] B omittit ով. — [28] B զցաւակցութի. — [29] Jeremias, IV,19. A omit. semel որովայն իմ. B omittit ասէ,

Ով որ ոչ զգենու տրտմութիւն։ Օ՜հ ով որ ոչ պատեն[1] երկուքն մահու։ Քա-հանայք քրձազգացք[2] եղերուք, ողբացէք և[3] կոծեցարուք, սարկաւագունք և պաշտաւնեայք սեղանոյ։ Ձայն գուժեաց ՚ի Հռոմայ[4], ողբումն և աշխարումն և լալումն յոյժ։ Երկու հարուածք դառնագոյնք[5] ՚ի միում աւուր։ Երկու աղէտք վնասակարք անբժշկելիք ՚ի միում ժամու։ Երկու լուրս բաւթաբերք ՚ի միում վայր կենի։ Այժմ կրկնակի կատարի բանն Յակովբայ թէ Յովսէփ չիք. և Շմաւոն չիք ՚ի միջի։ Բայց այժմ լուսաւորիչքն Եկեղեցւոյ և պարծանք հա-ւատացելոց[6] Պաւղոս և Պետրոս հիմն Եկեղեցւոյ և անշարժ աշտարակքն բարձան ՚ի միջոյ։ Այսաւր կատարի ասացեալն ՚ի մարգարէէն քարինք սրբք թա-ւալեսցին[7] յերկրի մերում. Յայսմ աւուր ըստ մարգարէութեան Դաւթի[8], ետ-ուն զդիականունս[9] ծառայիցն Տն գէշ թռչնոց երկնից և զմարմինս սրբոց Այ գա-զանաց երկրի[10]։ Ո՜ւր է ընթացն Պաւղոսի. Այժմ դադարեալ է ՚ի վաստակոց[11] ճանապարհորդութենէ և հանգեալ են սբ ոտք նորա։ Այլ ոչ արգելեալ լինի կապանաւք ՚ի բանտի. և ոչ հետևեն յաշխարհն բարբարոսաց և ոչ մտանեն ՚ի քաղաքս և ՚ի կղզիս։ Ի քանի՜ յերկիր. կամ յորչափ[12] քաղաքս. կամ յորչափ[13] ճանապարհս վաստակեաց տկարութբ մարմնոյ։ Ո՜ւր իցէ սբ ձեռք նորա որ զայնչափ[14] թուղթս ածայինս գրեաց։ Որչափ կապանաւք ընկալաւ[15] ՚ի Հրէից։ Ո՜ւր իցէ մարմինն սբ որ միշտ ընդունէր զերաշխէպսն[16]։ Ո՜ւր իցէ բերանն ճարտար և լեզուն արագ։ Ո՜ւր իցէ իմաստունն իմաստնոց։ Ո՜ւր իցէ խորին փիլիսոփայն և անձն զգեցող զԱծ[17]

Եղբայր իմ Տիմոթէոս, արասցես տաւն տաւնողաց տաւնից, արասցես պատարագ այնոցիկ որք զինքեանս[18] մատուցին պատարագ Այ։ Եղեցիս յի-[19]շատակել զյիշատակողսն սրբոց։ Ով որ է որ ոչ լայ և կամ ով որ[20] որ ոչ ողբայ զայնոսիկ որք[21] արժանիքն պատուոյ, որպէս չարագործք ՚ի մահ մատնեցան։ Ով եղբայր իմ Տիմոթէոս, եթէ հանդիպեալ էիր զարմանալի նահատակութե նոցա, թերևս պակասեալ էիր ՚ի տրտմութենէն։ Չէ[22] մեծ տրտմութիւն քո զի ոչ տեսեր յորժամ ելանէին նոքա[23], յասպարէզ[24] կատարմանն։ Ով որ էր որ ոչ լայր դառնապէս[25] յորժամ կապեցին[26] զնոսա զերկոսեանն որպէս մահա-պարտս և բազմութիւն ժողովոյն այլ քան զայլ ձեպէին տեսանել, յորժամ նա-խատէին զպատուական ծերսն Հրէայքն և Հեթանոսքն. Ով ոչ լայր ՚ի ժա-

[1] B պաղատեն. — [2] A քրձազգեացք. — [3] A fol. 448 v°, col. 2. — [4] A Հռոմայ. B Հռովմայ լալումն. — [5] A ponit դառնագոյնք post աւուր. — [6] A հաւատոյ. — [7] A թաւալին. — [8] A Դաւ-թայ. — [9] A omittit ծառայիցն. — [10] B fol. 302 v°, col. 2. — [11] B omittit վաստակոց ճանապարհոր-դութեանց. — [12] A յոր. — [13] B յոր քան. — [14] B ձեռքն որ զայնչափ. — [15] B կապանաւք կալաւ. — [16] A զերաղխէպէսն. — [17] A fol. 449 r°, col. 1. — [18] B որ մատուցին զանձինս. — [19] B եղիցէս. A յիշել. — [20] B omittit և et habet կամ ով որ է. — [21] A ոյք. — [22] B չէր. — [23] B fol. 302 v°, col. 3. — [24] A յասպարէս. — [25] A omittit դառնապէս. — [26] A կատարեցին et omittit զերկոսեանն.

մուն յայնմիկ յորժամ Թքանէին[1] բիւրք բերանալից պիղծ բերանովք յերեսս նոցա, և հնարէին[2] զչարչարանս յամենայն կողմանց, և նոքա որպէս անմեղ գառինք անմռունչ առաջի նոցա. Ո՜վ ոք տեսեալ զնոսա յորժամ ետուն ողջոյն միմեանց[3] [արտասուաւք և հրաժարեցին 'ի միմեանց] եղբարք համաշունչք[4] մինն 'ի խաչ և միւսն[5] 'ի գլխատումն. Ո՞յր սիրտ ոչ ճմլէր յորժամ ասէր Պաւղոս ցՊետրոս երթ խաղաղութբ բարձրացուցիչ Եկեղեցւոյ. Զարմացաւ երկին[6] 'ի վերայ այսոցիկ և հիացաւ երկիր յընդունել զարիւն արդարոցն[7]. Ո՜վ ոք ապառաժ սրտիւ տեսեալ զՊետրոս կախեալ զխաչէն գլխիվայր[8] և ոչ զեղոյր արտասուաւք[9]. [Արդեաւք ոչ զարմայլին հրեշտակք ընդ նահատակութի ծերոցն]. Եւս, եղբայր իմ, ոչ էի ընդ Պետրոսի [յորժամ խաչեցաւ[10]] քանզի ընդ Պաւղոսի քնացի, զի ոչ 'ի մի տեղւոջ[11] կատարեցան. Վա՜յ ինձ քանի[12] դառնագոյն էր ժամն այն[13] յորժամ հրամայէր դահիճն Պաւղոսի խոնարհեցուցանել զպարանոցն առաջի սրոյն, և տեսեալ զսուրն շողացեալ բղխեաց արտասուք նորա, և հայեցեալ յերկինս[14] տնագրեաց զսբ զերեսն իւր[15] և կամաւորութբ և առանց բռնադատելոյ խոնարհեցոյց զսբ գլուխն[16]. [և անդէն առ զկատարումն[17]]. Աւաղ զժամն յորումն թաւալէր մարմինն նորա յարեան իւրում. Ո՜վ հայր իմ հոգևոր, ոչ էիր արժանի այսմ մահուան. Վա՜յ է ինձ զի արդ թողեր զիս միայն. Ո՞ւր երթայց կամ ուր խնդրեցից զքեզ պարծանք քրիստոնէից և լուսաւորիչ հեթանոսաց. Ո՜վ եխից զբարբառ քո հոգևոր, ով յաւրինիչ և կարգաւորիչ[18] ածայնոց գնդից. Առ ո՞վ երթայց յաշակերտաց քոց, ով վարդապետ արդար և ճշմարիտ. Զի՞նչ պատմեցից նոցա ցքէն, 'ի բանտի թէ 'ի կապանս. Զո՞ր 'ի նոցանէ առաքեցից առ քեզ, կամ զո՞ 'ի նոցանէ[19] խնդրես, այժմ և ոչ զմի ոք. Ո՜վ կապանք որ կապեցար[20] յԵմ զերկուս ամս և 'ի Հռովմ արձակեցար. Դաւիթ ողբայր զԱբիսողոմ թէ վայ ինձ որդեակ վայ ինձ. Բայց այժմ վայ ինձ վարդապետ իմ զի չիք դեռ հարուածոց իմոց և ոչ մխիթարութի[21] ողբոց իմոց. 'Ի կեանս ձեր էիք 'ի թէատրոն[22] և 'ի մահու ձեր մարմինք ձեր անկեալ են գազանաց[23]. Քանի[24] քահանայք ակն ունին թղթոց ձերոց[25] [և քանի Եկեղեցիք միան վարդապետութեան ձերում]. Այսաւր յողջունէ ձերմէ[26] խոպանացան ճանապարհք Հռոմայեցւոց. Այսաւր եղեն որբք աշակերտք քո. Ո՜վ խաղաղացուցէ[27]

[1] A Թքանէր բիւր. — [2] B զտանջանս և զչարչա. — [3] B omittit quæ inter uncinos includimus. — [4] A կամաշունչ. — [5] B և մի. — [6] B երկինք. — [7] Hic B ponit quædam quæ infra exhibentur in codice A. Syriaca versio multo plura hic continet. — [8] A fol. 449 r°, col. 2. — [9] Vide notam supra. Hic B cum syro A consentit. — [10] Omittit A. — [11] B fol. 303 r°, col. 1. — [12] A քանզի. — [13] A omittit այն. — [14] A կնքեաց. Omittit զսբ. — [15] A սբ. — [16] B omittit quæ sequuntur. — [17] A omittit sequentia. Hic multo plura continet syriaca versio. — [18] B addit կարգաց. — [19] B խնդրես 'ի նոցանէ. — [20] B յէմ՝ կապեցար. — [21] B fol. 303 r°, col. 2. — [22] B Թէատրոն. — [23] A fol. 449 v°, col. 1. — [24] A քանիք. — [25] A omittit sequentia. — [26] B ձեր. — [27] A խաղացուցէ.

զբարկացեալսն · Ով մեկնէ մեզ[1] այժմ զգիրս · Այժմ ոչ ասեմք եկայք եր-
թիցուք առ Պաւղոս և մեկնեսցէ մեզ[2] զգիրս · Այժմ ոչ ինչ[3] պիտոյանամք
մարգարէիցն զի ոչ գոյ մեկնիչ գրոց [4]նոցա · Ո՞ւմ աւանդեցեր զաշակերտսն
քո, ո՛վ վարդապետ ճշմարիտ · Երանի է Հռոմայ զի արժանի եղև մեծաց
պարգևացն · Ճշմարիտ քոյրք են[5] Երմ և Հռոմ, զի նա սպան զՔս և սա զա-
ռաքեալսն · Նա երկրպագէ խաչելոյն, և սա տաւնէ առաքելոցն ·

Ով եղբարք, զարմանք մեծ տեսի 'ի կատարման սրբոցն։ Յորժամ մեկ-
նեցան 'ի միմեանց ես տեսի նոցա, և յետ սպանմանն իբրև դարձան, դարձեալ
տեսի զնոսա ընդ մի դուռն մտեալ կալեալ զձեռանէ միմեանց, զգեցեալ
զգեստ թագաւորութե և եդեալ պսակ 'ի գլուխս իւրեանց։ Եւ ոչ ես միայն[6]
արժանի եղէ տեսութեն այնորիկ, այլ և աղջիկ մի որ էր յազգէն Ներոնի
Կայսեր զոր նոյն ինքն Պաւղոս մկրտեաց[7]։ Յորժամ ելանէր 'ի վկայութի
առեալ զքաւղ նորա ասէ · 'ի դառնալն իմում այսրէն բերից։ Եւ յորժամ խո-
նարհեցոյց զգլուխն առաջի սրոյն պատեաց այնու զերեսն իւր։ Եւ իբրև
դարձան դահճիճքն[8], ասէ, ցնոցա աղջիկն, ո՞ւր իցեն Պետրոս[9] և Պաւղոս։
Եւ ասեն ցնա, ահա սպանաք զնոսա, և անկեալ կան 'ի տեղւոջն որ կոչի[10]
Արմինուն, և քաւղն քո կա զերեսաւքն Պաւղոսի շաղախեալ արեամբ։ Եւ
նա[11] ասէ ցնոսա[12], ահա Պաւղոս և Պետրոս եկին այսր, և զգեցեալ էին զգեստ
թագաւորութե և եդեալ[13] թագ 'ի գլուխս իւրեանց, և ահա քաւղն իմ զոր
ետու զՊաւղոս[14] ահաւասիկ է, և եցոյց նոցա։ Եւ նոքա սքանչացեալ աւրհ-
նեցին[15] զԱծ և բազումք 'ի նոցանէ[16] հաւատացին 'ի Քս։ Բայց այժմ, եղ-
բայր իմ Տիմոթէոս, զոր սիրէիրն փոխեցաւ առ Քս։ Սաւուղ և Յովնաթան
ոչ մեկնեցան 'ի միմեանց մինչև մեկնեաց զնոսա սուրն։ Եւ Պաւղոս և Պե-
տրոս ոչ մեկնեցան 'ի միմեանց[17], ոչ հոգւով և ոչ մարմնով։ Ոչ ի այս ոչ է
յուսահատութե մեկնութի աստէն մեկնիլ 'ի մարդկանէ, այլ այն է յուսա-
հատութի, 'ի հանդերձեալ աշխարհին մեկնիլ 'ի միմեանց, զի հոգիք արդա-
րոց տեսանեն զմիմեանս և ունին յիշողութի և զամենայն զգայութիս իշխա-
նականս և[18] ջարժման առանց մարմնապէս[19] խաւսից։ Այլ այժմ Պաւղոս և
Պետրոս յերանաւէտ աւթեվանսն են և վայելեն յանմահական[20] կեանսն ընդ
այնոսիկ որ ոչ ամենեցուն[21] կարող է մերձենալ։ Պաւղոս անմարգողն Եկե-
ղեցւոյ[22] ըստ աւրինացն, և պատուողն Այ առանց աւրինաց։ Պաւղոս որ

[1] A omittit մեզ. — [2] A մեկնէ մեզ. — [3] B omittit ինչ. — [4] A omittit գրոց. — [5] A որքան? — [6] B միայն ես. — [7] B fol. 303 r°, col. 3. — [8] A omittit դահճիճքն. — [9] B Պաւղոս և Պետրոս. — [10] A fol. 449 v°, col. 2. — [11] B omittit նա. — [12] B addit աղջիկն. — [13] B պսակ. — [14] B զՊաւղոսի et omittit ահաւասիկ է. — [15] B աւրհնէին. — [16] B omittit 'ի նոցանէ. — [17] A omittit 'ի միմեանց. — [18] A ի pro և. — [19] B fol. 303 v°, col. 1. — [20] B յան-մահական 'ի. — [21] B omittit կարող է. — [22] B omit. Եկեղեցւոյ.

մարտնչէր ընդ Քի թլփատութբն, և մարտնչէր ընդ հրէութեն և ընդ կռապաշտութեանն սիրով և ողորմութբ զոր ունէր առ Եկեղեցիս հեթանոսաց։ Պաւղոս անարգաւղ[1] և կապաւղ հեթանոսաց, բայց արդ քարկոծեալ[2] և կապեալ վն հեթանոսաց[3]։

Ով խորք գանձուց և իմաստութեն Այ[4]։ Դու միտ առ, ով Տիմոթէոս, տացէ քեզ Տր իմաստութի յամենայնի։ Ուր է Պաւղոս, ուր է Պետրոս, ուր իցեն ճշմարիտ բարեխաւսքն առ Ած։ Արդարև Տիմոթէոս վայ իցէ որդւոց զայնպիսի հայրս կորուսողաց։ Դարձեալ վայ իցէ աշակերտաց որ հեռանան յայնպիսի վարդապետաց։ Վայ իցէ ոչխարաց որ զրկին յայնպիսի հովուաց։ Ով ծով անչափելի իմաստութի իմաստնոց։ Ով խորք անքննելի։ Պաւղոս պարիսպ անյաղթելի որ հաւաքէր[5] զգանձս հոգևորս և թաղեցեր 'ի գիրս սոս։ Եթէ զգացուցեալ էիր մեզ թէ այդպէս փութանակի[6] երթաս առ[7] Քս, թերևս հոգի մոի եղեալ մեկնեալ էաք [զթուղթըս քո[8]։ Բայց այժմ զինչ արասցուք զի զրկեցաք] յընթերցմանէ գրոց· Եղբայր իմ Տիմոթէոս, մի ընթեռնուր այլ այսու. հետև զհինսն և մի կարծեր թէ ամենայն աւանդեալքն 'ի Պաւղոսէ կանոնք էին ածայինք։ Այլ այժմ պահեա և յաղաւթս կաց տքնութբ· և աղաչեա զՏր զի տացէ մեզ զվարդապետութին Պաւղոսի։ Զի թէ պէտ[9] և Եղիսէոս կրկին խնդրեաց զոգին, այսինքն զմարգարէութին, գիտեա զի ոչ արգելաւ 'ի նմանէ խնդրելին։ Ընդէր զայս ընկալաւ։ Այլ[10] զի եղև հաճոյ վարդապետին և ոչ 'ի սկզբանն իսկ[11] տրտմեցոյց զհոգի նորա։ Եւ քանզի ամենայն տեսակ դողայր 'ի նմանէ և ամենայն մարդիկ ատէին զնա· և նա ոչ հեռացաւ 'ի նմանէ 'ի սկզբանէ[12]։ Բազումաշակերտք էին նորա, բայց ոչ մի 'ի նոցանէ համբերեաց ամենայնի որպէս Եղիսէոս, զի այսպէս ասէին որդիքն Իղի այս է աշակերտ մարգարէին այս է աշակերտ ապականչին աւրինաց։ Այս աշակերտ Այ ոչ թողացաւ 'ի նմանէ վասն անարգանաց վարդապետին· վասն որոյ և արժանի եղև այնչափ պարգևացն Տն[13]։ Որոց եղիցուք և մեք մասին արժանաւոր[14] աշակերտ վարդապետի մերոյ, քարոզել[15] զաւետարանն Տն [և մեկնելով զվարդապետական թուղթս նորա]։ Ընդ որում և զպսակն ընկալցուք 'ի Քէ Յէ Տէ մերմէ որում փառք[16] իշխանութի և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտ[17]։

[1] B որ էրբեմն կապաւղ և անարգ. — [2] B վն հեթան և կապեալ. — [3] A fol. 450 r°, col. 1. — [4] B և միտք իմաստ հեթանոսաց. Omittit Այ. — [5] B fol. 303 v°, col. 2. — [6] A փոխանակի. — [7] B դու առ. — [8] B omittit. — [9] A զի թէ. — [10] B omittit այլ. — [11] B omittit իսկ. — [12] A fol. 450 r°, col. 2. — [13] B fol. 303 v°, col. 3. Addit hic quæ infra inter uncinos includuntur. — [14] A լինելով loco արժանաւոր. — [15] B քարոզեսցուք. — [16] B omittit reliqua. — [17] A continet notam sequentem, ad calcem epistolæ: Զստացաւղ սորա զՊարոնշահ և զկին նորա զԱւագ տիկին, և զորդի նորա զՅովհաննէս քհ յիշեսջիք 'ի Տր աղաչեմ.

II

EPISTOLARUM SANCTI IGNATII

COPTO-THEBAICA FRAGMENTA[1].

I

POSTREMA PARS EPISTOLÆ SANCTI IGNATII MARTYRIS

QUÆ PHILIPPIS SCRIPTA FUIT AD HERONEM.

ⲁⲓϯ[2] ⲛⲛ[ⲏⲧⲛ̅ ⲙ]ⲡⲟⲗⲩⲕⲁⲣⲡⲟⲥ ϩⲙ ⲡϫⲟⲉⲓⲥ ⲓ̅ⲥ̅ ⲡⲉⲭ̅ⲥ̅. ⲥⲉϣⲓⲛⲉ ⲉ̅ⲣⲟⲕ ⲛ̅ϭⲓ ⲛⲉⲡⲓⲥⲕⲟⲡⲟⲥ ⲟⲛⲉⲥⲓⲙⲟⲥ ⲃⲓⲧⲟⲥ ⲧⲁⲙⲁⲥ ⲡⲟⲗⲩⲃⲓⲟⲥ ⲙ̅ⲛ̅ ⲟⲩⲟⲛ ⲛⲓⲙ ⲉⲧϩ̅ⲙ̅ ⲡⲉⲭ̅ⲥ̅ ⲉⲃⲟⲗϩ̅ⲛ̅ ⲛⲉⲫⲓⲗⲓⲡⲡⲟⲥ. ϣⲓⲛⲉ ⲉ̅ⲛⲉⲡⲣⲉⲥⲃⲩⲧⲉⲣⲟⲥ ⲉⲧⲧⲁⲉⲓⲏⲩ ϩ̅ⲙ̅ ⲡⲛⲟⲩⲧⲉ. ϣⲓⲛⲉ ⲉ̅ⲛⲉⲕϣⲃⲣ̅ ⲇⲓⲁⲕⲟⲛⲟⲥ ⲛⲁⲓ ⲁⲛⲟⲕ ⲛ̅ⲧⲁⲓϯϩⲏⲩ ⲙ̅ⲙⲟⲟⲩ ϩ̅ⲙ̅ ⲡⲉⲭ̅ⲥ̅. [ⲁⲩ]ⲱ [ϩ]ⲛ ⲧⲥⲁⲣ[ⲝ] ⲙⲛ [ϩ̅ⲙ̅ ⲡⲉⲡⲛ̅]ⲁ̅ ϣ[ⲓⲛⲉ ⲉ̅]ⲡⲗⲁⲟⲥ [ⲙ̅]ⲡϫⲟⲉⲓⲥ ϫ[ⲓⲛ] ⲙⲡⲕⲟⲩⲓ ϣⲁ ⲡ[ϩⲟⲩ]ⲟ ⲕⲁⲧⲁ[3] ⲛⲉⲩⲣⲁⲛ. [ⲛ]ⲉⲧ ⲉⲓϯ ⲙⲙⲟⲟⲩ ⲉⲧⲟⲟ[ⲧ̅ⲕ̅] ⲛ̅ⲑⲉ ⲙ̅ⲙⲱⲩⲥⲏⲥ ⲛ̅[ⲓ]ⲏⲥⲟⲩ ⲛⲁⲩ ⲏ̅ ⲛ̅ⲥⲧⲣⲁⲧⲩⲅⲟⲥ ⲙⲛ̅ⲛ̅ⲥⲱϥ. ⲁⲩⲱ ⲙⲡⲉⲣⲧⲣⲉ ⲡⲉⲛⲧⲁⲓϫⲟⲟϥ ϣⲱⲡⲉ ⲉϥϩⲟⲣϣ ⲙⲁϩⲣⲁⲕ. ⲉϣϫⲉ ⲁⲛⲟⲛ ⲛⲉⲧⲙⲙⲁⲩ ⲁⲛ. ⲁⲗⲗⲁ ⲧⲛϣⲗⲏⲗ[4] ⲉⲧⲣⲉϥⲣⲑⲉ ⲛⲛⲉⲧⲙⲙⲁⲩ. ⲉⲡⲉⲓⲇⲏ ⲁⲛⲟⲛ ⲛ̅ϣⲏⲣⲉ ⲛⲁⲃⲣⲁϩⲁⲙ ϩⲱⲱⲛ. ϭⲙϭⲟⲙ ⲟⲩⲛ ⲱ ϩⲏⲣⲱⲛ ϩ̅ⲛ̅ ⲟⲩⲙⲛ̅ⲧ̅[ϫⲱ]ⲱⲣⲉ ⲙ̅ⲛ̅ ⲟⲩⲧⲁϫⲣⲟ. ⲁ[ⲛⲧ]ⲕ̅ ⲅⲁⲣ ϫⲓⲛ ⲉⲡⲟⲟⲩ ⲉⲃⲟⲗ ⲡⲉⲧⲛⲁϫⲓ ⲉ̅ϩⲟⲩⲛ ⲁⲩⲱ ⲉⲉⲓⲛⲉ ⲉ̅ⲃⲟⲗ ⲙ̅ⲡⲗⲁⲟⲥ ⲙ̅ⲡϫⲟⲉⲓⲥ ⲉⲧϩⲛ ⲧⲁⲛⲧⲓⲟⲭⲓⲁ. ⲁⲩⲱ ⲙ̅ⲡⲣⲧⲣⲉ ⲧⲥⲩⲛⲁⲅⲱⲅⲏ ⲙ̅ⲡϫⲟⲉⲓⲥ ϣⲱⲡⲉ ⲛ̅ⲑⲉ ⲛ̅ⲛⲉⲓⲉⲥⲟⲟⲩ ⲉⲙⲛⲧ ⲟⲩϣⲱⲥ ⲙ̅ⲙⲁⲩ.

ϣⲓⲛⲉ ⲉ̅ⲕⲁⲥⲓⲁⲛⲟⲥ ⲡⲉⲧϭⲁⲗⲱⲟⲩ ⲉ̅ⲣⲟⲓ ⲙⲛ ⲧⲉϥⲥϩⲓⲙⲉ ⲛ̅ⲥⲉⲙⲛⲏ. ⲙ̅ⲛ̅ ⲛⲉϥⲙⲉⲣⲓⲧ ⲛ̅ϣⲏⲣⲉ. ⲛⲁⲓ ⲉⲣⲉ ⲡϫⲟⲉⲓⲥ ⲧⲁⲁⲥ ⲛⲁⲩ ⲉϩⲉ ⲉⲩⲛⲁ ϩ̅ⲙ̅ ⲡⲉϩⲟⲟⲩ ⲉⲧⲙ̅ⲙⲁⲩ. ϫⲉ ⲁⲩⲇⲓⲁⲕⲟⲛⲉⲓ ⲉ̅ⲣⲟⲛ. ⲛⲁⲓ ⲉ̅ⲧ ⲉⲓϯ ⲙ̅ⲙⲟⲟⲩ ⲉ̅ⲧⲟⲟⲧ̅ⲕ̅ ϩ̅ⲙ̅ ⲡⲉⲭ̅ⲥ̅. ϣⲓⲛⲉ ⲙ̅ⲡⲓⲥⲧⲟⲥ ⲧⲏⲣⲟⲩ ⲉⲧϩ̅ⲛ̅ ⲗⲁⲟⲇⲓⲕⲓⲁ̅ ϩ̅ⲙ̅ ⲡⲉⲭ̅ⲥ̅ ⲕⲁⲧⲁ ⲣⲁⲛ. ⲙ̅ⲡⲉⲣⲁⲙⲉⲗⲉⲓ ⲉ̅ⲛⲉⲧϩ̅ⲛ̅ ⲧⲁⲣⲥⲟⲥ. ⲁⲗⲗⲁ ϯϩⲧⲏⲕ ⲉⲣⲟⲟⲩ ⲁϫ̅ⲛ̅ ⲱϫ̅ⲛ̅. ⲛ̅ⲅ̅ⲧⲁϫⲣⲟⲟⲩ ⲉ̅ϩⲟⲩⲛ ⲉⲡⲉⲩⲁⲅⲅⲉⲗⲓⲟⲛ. ϯϣⲓⲛⲉ ⲉ̅ⲙⲁⲣ[ⲓ]ⲛⲟⲥ ⲡⲉⲡⲓⲥⲕⲟⲡⲟⲥ ⲛ̅ⲛⲉⲁⲡⲟⲗⲓⲥ ⲉⲧϩⲁⲧⲛ̅ ⲍⲁⲣⲃⲱ ϩ̅ⲙ̅ ⲡϫⲟⲉⲓⲥ. ϣⲓⲛⲉ ⲟⲛ ⲉ̅ⲙⲁⲣⲓⲁ ⲧⲁϣⲉⲉ̅ⲣⲉ ⲧⲥⲉⲙ̅ⲛ̅ⲏ ⲉ̅ⲡⲉϩⲟⲩⲟ. ⲁⲩⲱ ⲧⲉⲧ ⲁⲥⲧⲥⲁⲃⲟ ⲉ̅ϩⲁϩ. ⲙ̅ⲛ̅ ⲧⲥⲟⲟⲩϩⲥ̅ ⲉⲧϩⲙ̅ ⲡⲉⲥⲏⲓ. ⲧⲁⲓ ⲛ̅ⲧⲁ ⲧⲁⲯⲩⲭⲏ ϣⲱⲡⲉ ⲛ̅ϩⲏⲧⲥ. ⲁⲩⲱ ⲧⲁⲓ ⲛ̅ⲧⲁⲥϣ[ⲱ]ⲡⲉ ⲛ̅ϩⲩⲡⲟⲇⲓⲅⲙⲁ ⲁ[ⲩ]ⲱ ⲛ̅ϩⲓⲕⲱⲛ ⲛ̅ⲛⲉϩⲓⲟⲙⲉ ⲛ̅ⲣⲉϥϣⲙ̅ϣⲉⲛⲟⲩⲧⲉ. ⲉⲣⲉ ⲡⲉⲓⲱⲧ ⲙ̅ⲡⲉⲭ̅ⲥ̅ ϩⲁⲣⲉϩ ⲉⲣⲟⲕ ϩⲓⲧⲙ̅ ⲡⲉϥⲙⲟⲛⲟⲅⲉⲛⲏⲥ ⲛⲟⲩⲛⲟϭ ⲛⲟⲩⲟⲉⲓϣ ⲉⲕⲟⲩⲟϫ. ⲁⲩⲱ ⲉⲕⲉⲩⲇⲟⲕⲓⲙⲉⲓ ⲉⲩϩⲏⲩ ⲛ̅ⲧⲉⲕⲕⲗⲏⲥⲓⲁ ⲙ̅ⲡⲛⲟⲩⲧⲉ ⲟⲩϫⲁⲓ ϩ̅ⲙ̅ ⲡϫⲟⲉⲓⲥ. ⲁⲩⲱ ϣⲗⲏⲗ ⲉϫⲱⲓ ϫⲉⲕⲁⲥ ⲉⲓⲉϫⲱⲕ ⲉ̅ⲃⲟⲗ.

[1] Hæc duo sancti Ignatii fragmenta reperiuntur in capsula xi, n. 84, pag. ⲉ-ⲏ, codd. mss. copt. qui e Museo Borgiano Velitrensi in Bibl. Borbonicam, nunc Nationalem, Neapoli inlati fuerunt. Cf. Zoega, *Catal. codd. copt. mss. etc.*, p. 604, n. CCXLVIII. — [2] Membranæ sunt admodum laceræ; quæ supplenda videntur, uncinis includimus. — [3] Cod. legit ⲛⲉⲥⲣⲁⲛ. — [4] Ita cod. pro ⲉⲧⲣⲉⲛⲣ̅ⲑⲉ.

II

PARITER ALIA EPISTOLA SANCTI IGNATII MARTYRIS,

QUEM VOCANT THEOPHORUM, I. E. QUI DEUM FERT; QUAM SCRIPSIT AD SMYRNÆOS.

B. ϩⲟⲙⲟⲓⲱⲥ ⲕⲉⲉⲡⲓⲥⲧⲟⲗⲏ ⲛ̄ⲧⲉ ⲡⲡⲉⲧⲟⲩⲁⲁⲃ ⲓⲅⲛⲁⲧⲓⲟⲥ ⲡⲙⲁⲣⲧⲩⲣⲟⲥ ⲡⲉⲧⲟⲩⲙⲟⲩⲧⲉ ⲉ̄ⲣⲟϥ ϫⲉ ⲑⲉⲟⲫⲟⲣⲟⲥ. ⲉⲧⲉ ⲡⲉⲧⲫⲟⲣⲉⲓ ⲙ̄ⲡⲛⲟⲩⲧⲉ[1] ⲡⲉ. ⲉⲁϥⲥϩⲁⲓⲥ ϣⲁ ⲛ̄ⲣ̄ⲙ̄ⲥⲙⲩⲣⲛⲁ[2].

ⲓⲅⲛⲁⲧⲓⲟⲥ ⲡⲑⲉⲟⲫⲟⲣⲟⲥ ⲡⲉⲧⲥϩⲁⲓ ⲛ̄ⲧⲉⲕⲕⲗⲏⲥⲓⲁ ⲙ̄ⲡⲛⲟⲩⲧⲉ ⲡⲉⲓⲱⲧ ⲙ̄ⲛ̄ ⲡⲉϥⲙⲉⲣⲓⲧ ⲛ̄ϣⲏⲣⲉ ⲓ̄ⲥ̄ ⲡⲉⲭ̄ⲥ̄. ⲧⲁⲓ ⲛⲧⲁⲩⲛⲁ ⲛⲁⲥ ϩ̄ⲛ̄ ϩⲙⲟⲧ ⲛⲓⲙ ⲉⲧϫⲏⲕ ⲉⲃⲟⲗ. ϩ̄ⲛ̄ ⲧⲡⲓⲥⲧⲓⲥ ⲙ̄ⲛ̄ ⲧⲁⲅⲁⲡⲏ. ⲛ̄ⲥϣⲁⲁⲧ ⲁⲛ ⲛ̄ⲗⲁⲁⲩ ⲛ̄ϫⲁⲣⲓⲥⲙⲁ ⲉⲥⲣ̄ⲁⲛⲁϥ ⲙⲡⲛⲟⲩⲧⲉ. ⲁⲩⲱ ⲉⲥⲫⲟⲣⲉⲓ ⲙⲡⲟⲩⲟⲡ. ⲧⲉⲧϣⲟⲟⲡ ϩ̄ⲛ̄ ⲥⲙⲩⲣⲛⲁ ⲛ̄ⲧⲁⲥⲓⲁ. ⲣⲁϣⲉ ⲉ̄ⲙⲁⲧⲉ ϩⲙ ⲡⲉⲡ̄ⲛ̄ⲁ̄ ⲙ̄ⲡⲛ[ⲟⲩ]ⲧⲉ ⲙⲛ ⲡϣⲁϫⲉ ⲉ̄ⲧⲟ[ⲩⲁⲁ)ⲃ.

ϯϯⲉⲟⲟ[ⲩ] ⲛ̄ⲓ̄ⲥ̄ ⲡⲉⲭ̄ⲥ̄ ⲡⲉⲛⲧⲁϥⲣ ⲧⲏⲩⲧ̄ⲛ̄ ⲛ̄ⲥⲟⲫⲟⲥ ⲛ̄ⲧⲉⲓϩⲉ. ⲁⲓⲉ̈ⲓⲙⲉ ⲅⲁⲣ ⲉⲣⲱⲧⲛ ϫⲉ ⲧⲉⲧ̄ⲛ̄ⲥⲃⲧⲱⲧ ϩⲣⲁⲓϩⲛ ⲟⲩⲡⲓⲥⲧⲓⲥ[3] ⲉ̄ⲙⲉⲥⲕⲓⲙ. ϩⲱⲥ ⲉ̄ⲧⲉⲧⲛ̄ⲟϥ̄ⲧ̄ ⲉ̄ϩⲟⲩⲛ ⲉ̄ⲡⲉⲥ̄ϯ̄ⲟ̄ⲥ̄ ⲙ̄ⲡϫⲟⲉⲓⲥ ⲓ̄ⲥ̄ ⲡⲉⲭ̄ⲥ̄ ϩ̄ⲛ̄ ⲧⲥⲁⲣ̄ⲝ̄ ⲙ̄ⲛ̄ ⲡⲉⲡ̄ⲛ̄ⲁ̄ ⲉⲧⲉⲧⲛⲧⲁϫⲣⲏⲩ ϩ̄ⲛ̄ ⲟⲩⲁⲅⲁⲡⲏ ϩ̄ⲙ̄ ⲡⲉⲥⲛⲟϥ ⲙ̄ⲡ ⲉⲭ̄ⲥ̄. ⲉⲧ ⲉⲧⲛ̄ϫⲏⲕ ⲉⲃⲟⲗ ⲛⲁⲙⲉ ⲉ̄ϩⲟⲩⲛ ⲉ̄ⲡⲉⲛϫⲟⲉⲓⲥ[4] ⲉⲧⲉ ⲡⲉ ⲉ̄ⲃⲟⲗϩⲙ ⲡⲅⲉⲛⲟⲥ ⲛ̄ⲇ̄ⲁ̄ⲇ̄ ⲕⲁⲧⲁ ⲥⲁⲣ̄ⲝ̄. [ⲁⲩⲱ ⲡ]ϣⲏⲣⲉ ⲙⲡⲛⲟⲩⲧⲉ [ⲕⲁ]ⲧⲁ ⲡⲟⲩⲱϣ [ⲙ̄ⲛ̄] ⲧϭⲟⲙ ⲙ̄ⲡⲛⲟⲩⲧⲉ. ⲉⲁⲩϫⲡⲟϥ ⲛⲁⲙⲉ ⲉⲃⲟⲗϩ̄ⲛ̄ ⲟⲩⲡⲁⲣⲑⲉⲛⲟⲥ. ⲉⲁⲩⲃⲁⲡϯⲍⲉ ⲙ̄ⲙⲟϥ [ⲉ̄ⲃⲟ]ⲗϩⲓⲧ̄ⲛ̄ ⲓⲱϩⲁⲛⲛⲏⲥ ϫⲉⲕⲁⲥ ⲉϥⲉϫⲱⲕ ⲉⲃⲟⲗ ⲛⲇⲓⲕⲁⲓⲟⲥⲩⲛⲏ ⲛⲓⲙ. ⲡⲁⲓ ⲛⲁⲙⲉ ϩⲓ ⲡⲟⲛⲧⲓⲟⲥ ⲡⲓⲗⲁⲧⲟⲥ. ⲙⲛ ϩⲏⲣⲱⲇⲏⲥ ⲡⲧⲉⲧⲣⲁⲁⲣⲭⲏⲥ ⲁⲩⲟϥⲧ̄ϥ̄ ϩⲁⲣⲟⲛ ϩ̄ⲛ̄ ⲧⲥⲁⲣ̄ⲝ̄. ⲡⲁⲓ ⲉ̄ ⲁⲛⲟⲛ ϩⲉⲛ ⲉⲃⲟⲗϩⲙ ⲡⲕⲁⲣⲡⲟⲥ ⲙ̄ⲡⲉϥⲙⲟⲩ ⲙ̄ⲙⲁⲕⲁⲣⲓⲟⲛ. ϫⲉⲕⲁⲥ ⲉϥⲉϥⲓ ⲛⲟⲩⲙⲁⲉⲓ[ⲛⲉ][5] ϣⲁ ⲉⲛⲉϩ ⲉⲃⲟⲗϩ̄ⲛ̄ ⲧⲁⲛⲁⲥⲧⲁⲥⲓⲥ. ⲉ̄ϩⲟⲩⲛ ⲉ̄[ϩⲣⲁⲓ] ⲡⲉⲧⲟⲩⲁⲁⲃ ⲙ̄ⲛ̄ ⲡⲉϥⲡⲓⲥⲧⲟⲥ. ⲉⲓⲧⲉ ϩⲛ ⲛ̄ⲓⲟⲩⲇⲁⲓ. ⲉⲓⲧⲉ ϩ̄ⲛ̄ ⲛ̄ϩⲉⲑⲛⲟⲥ. ϩⲣⲁⲓ ϩⲙ ⲡⲥⲱⲙⲁ ⲛⲧⲉϥⲉⲕⲕⲗⲏⲥⲓⲁ.

ⲛⲁⲓ ⲧⲏⲣⲟⲩ ⲁϥϣⲟⲡⲟⲩ ⲉⲧⲃⲏⲏⲧ̄ⲛ̄. ⲁⲩⲱ ⲛⲁⲙⲉ ⲁϥⲙⲟⲩ ⲕⲁⲧⲁⲑⲉ ⲟⲛ ⲛ̄ⲧⲁϥⲧⲱⲟⲩⲛ ϩ̄ⲛ̄ ⲟⲩⲙⲉ. ⲛ̄ⲑⲉ ⲁⲛ ⲉⲧⲉⲣⲉ ⲛⲁⲡⲓⲥⲧⲟⲥ ϫⲱ ⲙⲙⲟⲥ ⲛ̄ⲧⲟⲟⲩ. ϫⲉ ϩⲉⲛ ⲥⲙⲟⲧ ⲛⲉ ⲛⲧⲁⲩϣⲱⲡⲉ. ⲛ̄ⲧⲟⲟⲩ ⲛⲉ ⲛⲉⲥⲙⲟⲧ. ⲕⲁⲧⲁⲑⲉ ⲛ̄ⲧⲁⲩⲙⲉⲉⲩⲉ ⲉ̄ⲣⲟⲥ ⲉⲥⲛⲁϣⲱⲡⲉ ⲙ̄ⲙⲟⲟⲩ. ⲛ̄ⲥⲉϣⲱⲡⲉ ⲛⲇⲁⲓⲙⲟⲛⲓⲟⲛ ⲁϫ̄ⲛ̄ ⲥⲱⲙⲁ.

ⲁⲛⲟⲕ ⲇⲉ ϯⲥⲟⲟⲩⲛ ⲙ̄ⲙⲟϥ ⲙ̄ⲛ̄ⲛ̄ⲥⲁ ⲧⲣⲉϥⲧⲱⲟⲩⲛ ⲟⲛ ϩ̄ⲛ̄ ⲧⲥⲁⲣ̄ⲝ̄. ⲁⲩⲱ ϯⲡⲓⲥⲧⲉⲩⲉ̄ ⲉ̄ⲣⲟϥ ⲛ̄ⲧⲉⲓϩⲉ ⲛ̄ⲧⲉⲣⲉϥⲃⲱⲕ ⲇⲉ ⲉ̄ϩⲟⲩⲛ ϣⲁ ⲛⲁⲡⲉⲧⲣⲟⲥ ⲡⲉϫⲁϥ ⲛⲁⲩ. ϫⲉ[6] ⲁⲙⲁϩⲧⲉ ⲛ̄ⲧⲉⲧⲛ̄ϭⲟⲙϭⲙ ⲉⲣⲟⲓ ⲛ̄ⲧⲉⲧⲛ̄ⲛⲁⲩ ϫⲉ ⲁⲛ̄ⲅ̄ ⲟⲩⲇⲁⲓⲙⲟⲛⲓⲟⲛ ⲁⲛ ⲛⲁⲧⲥⲱⲙⲁ. ⲛ̄ⲧⲉⲩⲛⲟⲩ ⲇⲉ ⲁⲩϫⲱϩ ⲉ̄ⲣⲟϥ ⲁⲩⲡⲓⲥⲧⲉⲩⲉ̄. ⲉ̄ⲁⲩⲁ̄ⲙⲁϩⲧⲉ ⲙⲙⲟϥ ϩ̄ⲛ̄ ⲧⲉϥⲥⲁⲣ̄ⲝ̄ ⲙ̄ⲛ̄ ⲡⲉϥⲡ̄ⲛ̄ⲁ̄. ⲉⲧⲃⲉ ⲡⲁⲓ ⲣⲱ ⲁⲩⲕⲁⲧⲁⲫⲣⲟⲛⲉⲓ ⲙ̄ⲡⲙⲟⲩ. ⲁⲩϩⲉ ⲅⲁⲣ ⲉⲣⲟⲟⲩ ⲉⲩϭⲙϭⲟⲙ ⲉ̄ϫⲙ̄ ⲡⲙⲟⲩ. ⲙ̄ⲛ̄ⲛ̄ⲥⲁ ⲧⲣⲉϥⲧⲱⲟⲩⲛ ⲇⲉ ⲁϥⲟⲩⲱⲙ ⲟⲛ ⲛ̄ⲙ̄ⲙⲁⲩ. ⲁⲩⲱ ⲁϥⲥⲱ ⲉϥⲟ ⲛⲥⲁⲣⲕⲓⲕⲟⲥ. ⲁⲩⲱ ⲙ̄ⲡ̄ⲛ̄ⲓ̄ⲕⲟⲥ. ⲉϥⲟ ⲛⲟⲩⲁ̄ ⲙ̄ⲛ̄ ⲡⲉⲓⲱⲧ.

ⲛⲁⲓ ⲇⲉ ⲉⲓⲥϩⲁⲓ ⲙ̄ⲙⲟⲟⲩ ⲛⲏⲧ̄ⲛ̄ ⲛⲁⲙⲉⲣⲁⲧⲉ ⲉⲓⲥⲟⲟⲩⲛ ϫⲉ ⲟⲩⲛ̄ⲧⲏⲧ̄ⲛ̄. ⲛⲁⲓ ϩⲱ ⲧⲧⲏⲩⲧ̄ⲛ̄. ⲉⲓϣⲣ̄ⲡ̄ϩⲁⲣⲉϩ ⲇⲉ ⲉⲣⲱⲧ̄ⲛ̄ ⲉⲃⲟⲗϩ̄ⲛ̄ ⲛⲉⲓⲑⲏⲣⲓⲟⲛ ⲛ̄ϩⲟ ⲛⲣⲱⲙⲉ. ⲛⲁⲓ ϫⲉ ⲟⲩⲙⲟⲛⲟⲛ ϣ̄ϣⲉ ⲉⲧ̄ⲙ̄ϣⲟⲡⲟⲩ ⲉ̄ⲣⲱⲧ̄ⲛ̄. ⲁⲗⲗⲁ ⲉϣϫⲉ ⲟⲩⲛ̄ϣϭⲟⲙ ⲉ̄ⲧ̄ⲙ̄ⲧⲱⲙⲛ̄ⲧ̄ ⲉⲣⲟⲟⲩ ⲉⲡⲧⲏⲣ̄ϥ̄. ⲙⲟⲛⲟⲛ ⲇⲉ ϣⲗⲏⲗ ϩⲁⲣⲟⲟⲩ ⲙⲏⲡⲟⲧⲉ ⲥⲉⲛⲁϣ̄ⲙⲉⲧⲁⲛⲟⲓ. ϩⲟⲡⲉⲣ ⲡⲁⲓ ⲙⲟⲕ̄ϩ̄ ⲛⲁⲩ. ⲟⲩⲛ ⲧⲉϥⲉⲝⲟⲩⲥⲓⲁ ⲇⲉ ⲉⲡⲁⲓ ⲛ̄ϭⲓ ⲓ̄ⲥ̄ ⲡⲉⲭ̄ⲥ̄ ⲡⲉⲛⲱⲛ̄ϩ̄ ⲙ̄ⲙⲉ. ⲉϣϫⲉ ϩ̄ⲛ̄ ⲟⲩⲥⲙⲟⲧ ⲅⲁⲣ ⲛⲧⲁ ⲛⲁⲓ

[1] Zoega, *loc. cit.* omittit ⲡⲉ. — [2] Zoega, *ibid.* legit ⲥⲙⲩⲣⲛⲏ. — [3] Cod. habet ⲉ̄ⲙⲉⲕⲓⲙ. — [4] Codex habet ⲉⲩⲉ̄ⲃⲟⲗⲡⲉϩⲙ. — [5] Cod. ante ϣⲁ punctum habet. — [6] Cod. habet ⲁⲙⲏⲓⲧⲛ.

ϣωπε ⲉ̄ⲃⲟⲗϩⲓⲧⲙ̄ ⲡⲉⲛϫⲟⲉⲓⲥ. ⲉⲓⲉ̄ ⲁⲛⲟⲕ ϩⲱⲱⲧ ⲟⲛ ⲉⲓⲙⲏⲣ ϩⲛ ⲟⲩⲥⲙⲟⲧ. ⲉⲧⲃⲉ ⲟⲩ ⲇⲉ ⲛ̄ⲧⲟⲟⲩⲛ ⲁⲓⲧⲁⲁⲧ ⲉ̄ϩⲣⲁⲓ ⲉⲡⲙⲟⲩ ⲛ̄ⲛⲁϩⲣⲙ̄ ⲡⲕⲱϩⲧ̄. ⲛ̄ⲛⲁϩⲣⲛ̄ ⲧⲥⲏϥⲉ. ⲁⲩⲱ ⲛ̄ⲛⲁϩⲣⲛ̄ ⲛⲉ-ⲑⲏⲣⲓⲟⲛ. ⲁⲗⲗⲁ ⲡⲉⲧϩⲏⲛ ⲉϩⲟⲩ[ⲛ] ⲧⲥⲏϥⲉ. ⲉ[ϥϩ]ⲏⲛ ⲉϩⲟⲩⲛ ⲉ̄ⲡⲛⲟⲩⲧⲉ. ⲡⲉⲧϩⲛ̄ ⲧⲙⲏⲧⲉ ⲛ̄ⲛⲉⲑⲏⲣⲓⲟⲛ ⲉϥϩⲛ̄ ⲧⲙⲏⲧⲉ ⲙⲡⲛⲟⲩⲧⲉ. ⲙⲟⲛⲟⲛ ϩⲁ ⲡⲣⲁⲛ ⲛ̄ⲓ̄ⲥ̄ ⲡⲉⲭ̄ⲥ̄. ⲉⲓϥⲓ ϩⲁ ϩⲱⲃ ⲛⲓⲙ ⲉⲧⲣⲁⲙⲟⲩ ⲛ̄ⲙ̄ⲙⲁϥ. ⲛ̄ⲧⲟϥ ⲡⲉⲧ† ϭⲟⲙ ⲛⲁⲓ. ⲡⲉⲓ ⲧⲉⲗⲓⲟⲥ ⲛ̄ⲣⲱⲙⲉ.

ⲡⲁⲓ ⲉ̄ⲧⲉⲣⲉ ϩⲟⲓⲛⲉ ⲁⲣⲛⲁ ⲙⲙⲟϥ ⲉⲩⲟ ⲛⲁⲧⲥⲟⲟⲩⲛ ⲙ̄ⲙⲟϥ. ⲛ̄ϩⲟⲩⲟ ⲇⲉ ⲉⲩⲁⲣⲛⲁ ⲙ̄ⲙⲟⲟⲩ ⲉ̄ⲃⲟⲗϩⲓⲧⲟⲟⲧϥ̄. ⲉⲩⲱϣⲉ ⲉ̄ϩⲣⲁⲓ ⲉ̄ϫⲙ̄ ⲡⲙⲟⲩ ⲉϩⲟⲩ ⲉ̄ⲧⲙⲉ. ⲛⲁⲓ ⲉ̄ⲧⲉ ⲙⲡⲟⲩⲡⲓⲑⲉ ⲙⲙⲟⲩ ⲛ̄ϭⲓ ⲛⲉⲡⲣⲟⲫⲏⲧⲏⲥ ⲟⲩⲇⲉ ⲡⲛⲟⲙⲟⲥ ⲙ̄ⲙⲱⲩⲥⲏⲥ. ⲟⲩⲇⲉ ⲡⲉⲩⲁⲅⲅⲉⲗⲓⲟⲛ ϣⲁϩⲣⲁⲓ ⲉⲧⲉ-ⲛⲟⲩ ⲟⲩⲇⲉ ⲡⲉϫⲣⲟ ⲛ̄ⲛ̄ϩⲓⲥⲉ. ⲕⲁⲓ ⲅⲁⲣ ⲉⲩⲙⲉⲉⲩⲉ̄ ⲛ̄ⲧⲉⲓϩⲉ ⲉⲧⲃⲏⲏⲧⲛ̄ ϩⲱⲱⲛ ⲟⲛ. ⲉⲣⲉ ⲟⲩⲁ̄ ⲅⲁⲣ ⲛⲁ†ϩⲏⲩ ⲙ̄ⲙⲟⲓ ⲛⲟⲩ ⲉϥϣⲁⲛⲧⲁⲉⲓⲟⲓ ⲙⲉⲛ ⲛ̄ϥ̄ϫⲓⲟⲩⲁ ⲇⲉ ⲉⲡⲁϫⲟⲉⲓⲥ. ⲉⲛ̄ϥ̄ϩⲟⲙⲟⲗⲟ-ⲅⲉⲓ ⲙ̄ⲙⲟϥ ⲁⲛ ϫⲉ ⲁϥⲫⲟⲣⲉⲓ ⲛ̄ⲧϩⲁⲣⲝ̄. ⲡⲉⲧϫⲱ ⲇⲉ ⲙ̄ⲡⲁⲓ[1] ⲁϥⲁⲣⲛⲁ ⲙ̄ⲙⲟϥ ⲉⲡⲧⲏⲣϥ̄ ⲉϥ-ⲫⲟⲣⲉⲓ ⲙ̄ⲙⲟϥ ⲙ̄ⲡⲙⲟⲩ. ⲛ̄[ⲣ]ⲁⲛ ⲇⲉ ⲛ̄[ⲧⲁⲩ ⲉ]ⲧⲟ ⲛⲁⲧⲛ[ⲁϩⲧ]ⲉ ⲙ̄ⲡⲉⲓⲉϣⲥϩⲁⲓⲥⲟⲩ ⲛⲏⲧⲛ̄. ⲁⲗⲗⲁ ⲛ̄ⲛⲉⲥϣⲱⲡⲉ ⲙ̄ⲙⲟⲓ ⲟⲛ ⲉⲧⲣⲁⲣ̄ⲡⲉⲩⲕⲉⲙⲉⲉⲩⲉ. ϣⲁⲛⲧⲟⲩⲙⲉⲧⲁⲛⲟⲓ ⲉϩⲟⲩⲛ ⲉⲡⲙⲟⲩ ⲙ̄ⲡⲉⲛϫⲟⲉⲓⲥ ⲓ̄ⲥ̄ ⲡⲉⲭ̄ⲥ̄. ⲉ̄ⲧⲉ ⲡⲁⲓ ⲡⲉⲧⲉⲛⲁⲛⲁⲥⲧⲁⲥⲓⲥ.

ⲙ̄ⲡⲣⲧⲣⲉ ⲗⲁⲁⲩ ⲡⲗⲁⲛⲁ. ⲉⲓⲧⲉ ⲛⲉⲧϩⲛ̄ ⲧⲡⲉ. ⲉⲓⲧⲉ ⲡⲉⲟⲟⲩ ⲛ̄ⲛⲁⲅⲅⲉⲗⲟⲥ ⲙⲛ̄ ⲛⲁⲣⲭⲱⲛ. ⲛ̄ⲛⲉⲧⲟⲩⲛⲁⲩ ⲉ̄ⲣⲟⲟⲩ ⲙⲛ̄ ⲛⲉⲧⲉⲛⲥⲉⲛⲁⲩ ⲉⲣⲟⲟⲩ ⲁⲛ. ⲉⲩϣⲁⲛⲧ̄ⲙ̄ⲡⲓⲥⲧⲉⲩⲉ ⲉ̄ⲡⲉⲛϫⲟⲉⲓⲥ ⲓ̄ⲥ̄ ⲡⲭ̄ⲥ̄. ⲙⲛ̄ ⲡⲉϥⲥⲛⲟϥ ⲉ̄ⲧⲟⲩⲁⲁⲃ. ⲛ̄ⲧⲟⲟⲩ ϩⲱⲟⲩ ⲟⲛ ⲥⲉⲛⲁ†ϩⲁⲡ ⲉⲣⲟⲟⲩ. ⲡⲉⲧⲛⲁϣϥⲓ ⲙⲁⲣⲉϥϥⲓ. ⲙ̄ⲡ̄ⲣ̄ⲧⲣⲉ ⲗⲁⲁⲩ ϫⲓⲥⲉ ⲛ̄ϩⲏⲧ ⲉ̄ϫⲛ̄ ⲟⲩⲧⲟⲡⲟⲥ. ⲡⲧⲏⲣϥ̄ ⲅⲁⲣ ⲡⲉ ⲧⲡⲓⲥⲧⲓⲥ ⲙⲛ̄ ⲧⲁⲅⲁⲡⲏ. ⲛⲁⲓ ⲉ̄ⲧⲉ ⲙ̄ⲛ̄ⲗⲁⲁⲩ ⲥⲟⲧ̄ⲡ̄ ⲉ̄ⲣⲟⲟⲩ. †ϩⲧⲏⲧⲛ̄ ⲇⲉ ⲉ̄ⲛⲉⲧⲉⲛⲥⲉⲛⲁϩⲧⲉ ⲁⲛ ⲉ̄ⲧⲉ-ⲭⲁⲣⲓⲥ ⲙ̄ⲡⲉⲛϫⲟⲉⲓⲥ ⲓ̄ⲥ̄ ⲡⲉⲭ̄ⲥ̄. ⲛ̄ⲧⲁⲥⲉⲓ ⲉϩⲣⲁⲓ ⲉ̄ϫⲱⲛ ⲛ̄ⲑⲉ ⲉ̄ⲧⲟⲩ†ⲟⲩⲃⲉ ⲉ̄ⲧⲉⲅⲛⲱⲙⲏ ⲙ̄ⲡⲛⲟⲩⲧⲉ. ⲙ̄ⲡⲉⲩⲣⲟⲟⲩϣ ⲁⲛ ⲡⲉ ⲁⲅⲁⲡⲏ. ⲏ̄ ⲉⲧⲃⲉ ⲭⲏⲣⲁ ⲏ̄ ⲟⲣⲫⲁⲛⲟⲥ. ⲏ̄ ⲟⲩⲁ̄ ⲉϥⲣϭⲣⲱϩ. ⲏ̄ ⲟⲩⲁ̄ ⲉϥϩⲏϣ. ⲏ̄ ⲟⲩⲁ̄ ⲉϥϩⲕⲁⲉⲓⲧ ⲉϥⲟⲣ[ϫ].

[1] Deest negatio ⲁⲛ.

PATRUM ANTENICÆNORUM

ANALECTA

APUD SYROS, ARMENOS ET COPTITAS SERVATA.

PATRUM ANTENICÆNORUM
ANALECTA
APUD SYROS, ARMENOS ET COPTITAS SERVATA.

I

[IN APPENDICE (241].

SANCTUS DIONYSIUS AREOPAGITA[1].

1°

BEATI DIONYSII EPISTOLA AD SANCTUM TIMOTHEUM
DE CORONATIONE PETRI ET PAULI[2].

[EX SYRIACA VERSIONE.]

I. Divino discipulo[3] filioque spirituali, cordi et menti, voluntatis consummatori, passionisque[4] socio omni laude[5] majoris magistri veritatis patrisque spiritualis,

[1] Antenicænos scriptores, quorum hic proferimus latinam versionem, juxta eorum seriem chronologicam exhibemus. Verum, ut textus orientales facile quisquam reperire valeat, paginarum numeros, ope crassiorum characterum in ipso textu positorum, signare curavimus. — [2] B *principum apostolorum.* — [3] B *Christi.* — [4] B *Tentationumque ejus.* — [5] B *glorificatione.*

INCIPIT EPISTOLA BEATI DIONYSII AREOPAGITÆ
AD TIMOTHEUM, DISCIPULUM BEATI PAULI,
DE PASSIONE APOSTOLORUM PETRI ET PAULI[1].

[EX LATINA VERSIONE.]

I. Saluto te divinum discipulum et filium spiritualis et veri patris et boni amatoris, qui consummasti voluntatem magistri tui et sustinuisti cum eo tribulationem et omnes passiones, qui[2] perpessus es omnes agones et flagella recepisti, etiam famem[3], et sitim; et suscepisti[4] omnia opprobria et contemptus et cruciatus, et interrogationes[5] et venumdatus cum eo fuisti. In laboribus omni tempore

[1] Hic latinam versionem ejusdem epistolæ subjungere placuit, ut lectores aptius de valore versionum orientalium ferre judicium valeant. — Ex codice Parisiensi Bibliothecæ nationalis 3711, f° 154 r°, col. 1. = A, cum variis lectionibus codicum *Ambrosianæ* Mediolanensis, *supplementi* 139 = B, 216 = C. — [2] B, C *et loco qui.* — [3] B addit *cum eo.* — [4] B *cum eo.* — [5] B *irrogationes.*

Pauli; Timotheo, in nomine Dei Patris omnium, perque Filium ejus Dominum nostrum Jesum Christum et per Spiritum[1] Sanctum, Dionysius, salutem!

II. Divinus ille Paulus, qui Christi tormenta crucemque sustinuit; vas illud spiritualis ministerii, sapientiæ oceanus linguarumque pater, Ecclesiæ sanctæ collustrator idololatriæque eversor; sera illa quæ peccati portas diffregit; adamas qui peccati portas malique vectes concussit et perrupit; petra adamantina quæ holocausta evertit, dæmones expulit dæmonumque celebritates dissipavit; gigas fortis strenuusque venator; Angelus terrestris cœlestisque vir; Christianæ religionis divina imago et forma; gentium amicus (242) Judæorumque hostis; synagogæ destructor Ecclesiæque architectus; spiritualium amator justitiæque clypeus; Christi servus, Evangelii præco, erroris[2] eversor, Ecclesiæ lætitia, os cœleste, lingua Spiritus Sancti motibus pervia, deperditorum inventor, pereuntium salus, orphanorum pater, viduarum[3] protector, lapsorum sustentator, recte stantium robur, debilium firmitas, confractorum medela, vicorum substantia, civitatum pax, nauta[4] sapiens corporalisque navis, (divinus ille

[1] A *vivum et.* — [2] A *confractor.* — [3] A *viduarum vir.* — [4] B omitt. *sapiens.*

---

et afflictionibus cum dolore et amaritudine, in perturbationibus et tentationibus[1]; [et][2] cum diligentia portasti injunctum[3] ministerium. In abstinentiis, vigiliis et orationibus et gratiis, in fortitudine et agone; in peregrinationibus[4] cum eo contemptus et flagellatus[5], odio habitus et ejectus[6] ab inimicis, odientibus, et amicis, nunquam ad obediendum piger fuisti : nec ad obsequium spiritualis magistri tui. Tractus per vicos fuisti, flagellatus et dilaceratus, confractus et conviciatus cum eo in omni loco, naufragium passus es cum eo in mari, conturbatus in navibus, vulneratus in civitatibus, in angustiis[7] et contumeliis, conviciis et opprobriis; in carceribus die ac nocte, in vinculis et vectibus, in manicis ferreis, in tribulationibus comitatus cum eo. Et non solum hoc, sed graviora et innumerabiliora[8] tormenta et agones perpessus es cum eo.

II. Qui fuit pater patrum, doctor doctorum, pastor pastorum, qui crucifixus fuit et Domini N. J., Christi in corpore suo stigmata portavit, abyssum sapientiæ, fistulam altisonam, prædicatorem veritatis, infatigabilem Paulum dico[9] nobilissimum apostolum, qui ecclesias illuminavit, confirmavit christianos et confregit portas peccati; rumphea bis acuta fugavit gentiles, dejecit idolorum templa, et diruit[10] aras, confregit idola abominabilia, et destruxit altaria eorum [dejecit et humiliavit habitacula dæmonum et cessare fecit solemnitates et obsequia eorum][11]. Hic vere terrestris angelus et homo cœlestis, imago et similitudo divinitatis[12], credentium gloria, amicus pœnitentium, generis sui advocatus, dilectus et desideratus a gentibus dispersionis, hostis fuit Judæorum, odio habitus a Pharisæis, dissipator synagogæ eorum, ædificator ecclesiarum sanctarum et instans in sollicitudine spirituali; scutum fidei, minister Christi, præco Evangelii, [os divinum et lingua spiritualis][13], eructator[14] divinorum eloquiorum, inquisitor perditorum, pater pupillorum, studiosus judex viduarum, confortator debilium, fortitudo confractorum[15], navis ornata velis oppugnans fluctibus furibundis, nauclerus

[1] A *contentionibus.* — [2] B, C omitt. — [3] A, C *invictum.* — [4] C *peregrinatione.* — [5] B, C *flagellationibus.* — [6] A f. 154, r° col. 2. — [7] B, C *angustia.* — [8] B *innumerabilia.* — [9] A f° 154 v°, col. 1. — [10] A *disrupit.* — [11] A omitt. — [12] B, C *deitatis.* — [13] A omitt. — [14] B *scrutator.* — [15] B, C *compactorum.*

Paulus), qui cœlestia avebat terrenaque despiciebat, en nos in mundo [1] dereliquit atque ad Christum migravit.

III. Ubi est, frater mi Timothee, pater tuus spiritualis? Ubi est magister tuus, o discipule magistri amator? Unde ipsius ad nos salutem defers? An a mari vel e terra, e Galatia aut ab Hispania, ex [2] Asia aut e Corintho? Jam orphanus es, frater mi Timothee; jam quievit cursus tuus ille festinus! Nunquam amplius ad te scribent manus illæ sanctæ: «Fili mi dilecte,» neque amplius tibi præcipietur ut magistrum tuum ad quamdam civitatem adeas. Frater mi Timothee, audistine ubi est pater [3] tuus, Paulus? En hodie adimpleta est vox Domini nostri dicentis: «Amen, amen dico vobis, «cupietis videre, ad horam, magistrum vestrum [4].» Frater [5] mi Timothee, en venit super nos hora luctus et tristitiæ, dies caliginis et tenebrarum. Quis non dicat cum propheta: «Quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontem [6] lacrymarum et plorabo, die ac «nocte [7],» lumen Ecclesiæ extinctum [8]? Reconde nunc, frater mi Timothee, reconde omnes libros tuos: quis enim poterit Prophetarum secreta tibi interpretari oracula? Jam nunc cum Amos dicam: «Armentarius ego sum [9].» Amplius ut illi famuleris in vinculis indigebit Paulus, neque amplius tecum confabulabitur per epistolas. Nunquam deinceps tibi dicetur: «Tormenta iterum patior [10],» neque amplius tibi terrorem incutient pericula magistro tuo imminentia. Nunquam postea ad te scribetur: «Paulus «Jesu Christi vinctus [11],» tuaque opera Paulus amplius indigebit; amplius celebra-

[1] A omitt. *in mundo.* — [2] B *Roma* pro *Asia.* — [3] B omitt. *Pater tuus.* — [4] Unde hæc verba sumpserit auctor incertum est. — [5] A *noster* et ubique ita. — [6] A *fontes.* — [7] *Jeremias,* IX, 1. A *nocte ac die.* — [8] A omitt. *extinctum.* — [9] *Amos,* VII, 14. — [10] II *Ad Timoth.* III, 11. — [11] Cf. *Ad Ephesios,* III, 1. *Ad Philem.* 1, 9.

---

industrius, in sapientia spirituali bene disponens omnia, affectuose desiderans invariabilem [1] unitatem; inimicus hæreticorum et mente corruptorum, pater diligens, pastor optimus, magister benignus et dulcis, spiritualis doctor: hic sanctus gloriosus artifex, architectus et studiosus pugil [2], sanctus et dignissimus et deiformis spiritus omnes nos dereliquit, nos, inquam, inopes et indignos in hoc mundo contemptibili et maligno, et ingressus est ad Christum Deum suum, et Dominum, et amicum.

III. Heu, frater mi dilecte animæ meæ, ubi est spiritualis pater tuus? Bone discipule, magistri amator, unde ulterius salutabit te? De mari aut de [3] arida, de Galatia aut de Hispania, ab Asia aut a Corintho? Ecce enim orphanus factus es et remansisti solus. Cessavit et consummatus est cursus tuus, quem faciebas cum spirituali patre tuo, vel quo ad eum festinus accedebas. Jam nequaquam scribet tibi manu sua sanctissima, dicens [4] tibi: «Fili carissime!» Sed nec ad te mittet ulterius: «Festina «venire ad me.» Exspecto enim te in tali vel in tali civitate. O carissime frater Timothee, perfecisti quod mihi scripsisti et dixisti: «Si audisti ubi est magister meus, notifica mihi ut vadam ad eum.» Hodie completum est quod Dominus discipulis suis dixit: «Quoniam desiderabitis unam horam ma«gistri vestri et minime videbitis.» Væ mihi! frater mi Timothee, quod [5] hic accidit nobis dies tristitiæ

[1] A *mirabilem.* B *inenarrabilem.* A f° 154 v°, col. 2. — [2] A, C *optimus.* B *architector.* B, C omitt. *pugil.* — [3] B omitt. *de.* — [4] A f° 155 r°, col. 1. — [5] B *quid.* C omitt. *hic.*

beris in urbibus : «Suscipite filium meum dilectum, quem genui in vinculis[1]» (243). Frater mi Timothee, affer tecum Jeremiam prophetam et veni ad me : «En cor meum «exsilit in me præ dolore nec quiescere valet[2].» Quis dolorem et tristitiam non concipiat? Quem mortis angustiæ non appetant? Sacerdotes induite saccum et ululate. Ingemiscite servi altaris, flete et dolete, audiaturque in excelsis non solum luctus sed et cantus funebris, quoniam, in una die, duæ plagæ amarissimæ, in una hora, duæ afflictiones, atque, in uno momento, duarum contritionum nuntius perculerunt nos. O dolorem et dolorem dolorum! O luctum et vanitatem vanitatum! Nunc adimpleta est vox Jacobi dicentis : «Joseph non est super et Simeon non rediit ad me[3].» Jam non est Paulus ille, lux Ecclesiæ fideliumque confidentia[4], neque amplius exstat Simon fundamentum Ecclesiæ christianorumque decus. Hodie adimpletum est quod dixit propheta : «Quomodo dispersi jacent lapides sancti[5]!» Hodie adimpletum est verbum David dicentis[6] : «Posuerunt morticina servorum tuorum escam volatili cœlorum, et carnem «justorum tuorum bestiis terræ.» Ubi nunc cursus Pauli? Jam a labore itinerum quieverunt pedes illius sancti; neque amplius catenis obstringentur[7] in carceribus. Non vincientur neque ligabuntur; urbes, insulas, barbarorum loca non petent, nec ad artemonem suspendentur, aut compedibus innectentur. Quot loca ingressi, quot urbes, quot vias circumvecti! Quam humiliati sunt! Ubi manus illæ sanctæ, quæ, post tot litteras divinas

[1] Cfr *Ad Philemonem*, 12. — [2] Cfr *Jerem.* IV, 19. — [3] *Genesis*, XLII, 36. — [4] A *lux fidelium et lux Ecclesiæ*. — [5] Cfr *Jeremiæ Lament.* IV, 1. B *lapides pretiosi*. — [6] *Psalm.* LXXVIII, 2. A omitt. *dicentis*. — [7] A omitt. *catenis obstringentur*.

---

ac tenebrarum ac damni, quoniam[1] orphanati sumus. «Quis dabit oculis nostris aquas et pupillis nostris «fontem lacrymarum[2]» ut ploremus et nos, die ac nocte, lumen ecclesiarum[3] quod extinctum est? Complica, frater, libros Prophetarum et signa super eos quod neminem habent interpretem parabolarum, paradigmatum, eloquiorum ipsorum, et dicamus nos cum Amos propheta : «Pasco ego in «locis desertis et in pascuis ubi non sunt pascua[4].» Ubi sunt lamentationes Jeremiæ dicentis : «Cor «meum conturbatum est ab afflictione et gemitu et non est mihi consolatio[5] et requies[6]»? Væ mihi! frater mi Timothee, jam non venient epistolæ ejus ad te, in quibus scriptum est : «Paulus modicus «servus Jesu Christi[7].» Jam non scribet ulterius de te civitatibus dicens : «Suscipite Timotheum filium «meum dilectum[8].» Væ mihi! frater, væ mihi! Quis non induet fletum et gemitum? Aut quisnam non vestietur lugubribus et mente attonitus non obstupescet? O frater carissime et spiritualis sacerdos, minister Christi et Ecclesiæ, induere cilicio et lamento, quia «vox in Rama audita est, ploratus et «ululatus», nec tantum ploratus mortis sed et ululatus orphanitatis. Hæ duæ terribiles[9] plagæ et amaræ in una die venerunt nobis ac completum est in nobis[10] dictum Jacob patriarchæ, dum Joseph adhuc perditus esset et Simeon non rediret[11]. Etenim Petrus, fundamentum ecclesiarum et gloria[12] sanctorum apostolorum recessit a nobis et orphanos dereliquit. Paulus quoque, gentium familiaris et

[1] B *ut*. — [2] B *capitibus nostris aquam et palpebris*. Cfr *Jerem.* IX, 1. — [3] B, C *Ecclesiæ*. — [4] *Amos* (?) — [5] A *con olator*. — [6] *Jerem.* XXXI, 20? — [7] A f° 155 v°, col. 2. — [8] Ubi hæc? — [9] B *horribiles*. C *flebiles*. — [10] A *illud* et omitt. *Jacob*. — [11] Cfr *Genesim*, XLII, 36. — [12] A omitt. *et gloria*.

exaratas, toties catenas subiere vinculaque a Judæis perpessæ sunt? Ubi corpus illud sanctum quod plagas et tormenta pertulit? Ubi os eloquens[1] et lingua diserta? Ubi sapientia diffluens[2] et philosophia summa? Ubi anima Deo plena?

IV. Frater mi Timothee, festum agamus illi festorum omnium[3] zelatori, sacrificiumque offeramus illis acceptabilibus hostiis[4]. Memorare illius qui sanctorum memoriam egit! Quis non fleat, eos qui honore digni erant, ut malefactores, ad mortem traditos videndo? O frater mi Timothee, si mirabilem illorum agonem[5] contemplatus esses, forte vita defecisses; nunc autem minor est dolor tuus, quia (244) eos, dum sententiam passuri exirent, non vidisti. Quis horam illam[6] tristissimam non defleat, dum ambos catenis vinctos[7], homicidarum instar, turba[8] immensa premeret, ut spectaculum mirum et divinum, venerandosque senes a Judæis et infidelibus opprobrio habitos, contemplaretur? Quis non defleat[9] horam qua pii illi viri ex quacumque parte plagas et sputa receperunt, silentes, sicut agni innocentes? Quis eos videre possit sibi mutuo pacem dantes, fletus inter dolorem et mœstitiam[10] [atque ab invicem recedentes singultus inter], lacrymas, mutuumque aspectum[11], [fratres, membra, unanimes], iste ut ad crucem, ille ut ad cædem eat? [Ubi cor quod non doleat][12], cum Simon[13] et Paulus sibi invicem dicunt: «Vade in pace, frater mi Paule, frater vere et sincere;» «Vade in pace, Simon, Ecclesiæ decus.» Mirati sunt cœli desuper[14] horum sanctorum ab invicem sejunctionem, tremuitque terra, quæ illorum absorbuit sanguinem. Sanc-

[1] A omitt. *eloquens*. — [2] A omitt. *ubi sapientia diffluens*. — [3] A omitt. *omnium*. — [4] Meliorem hic armena versio præbet lectionem. — [5] A omitt. *illorum mirabilem*. — [6] A omitt. *tristissimam*. — [7] B *dum ligarentur manus eorum*. — [8] A omitt. *immensa*. — [9] A omitt. *horam*. — [10] A omitt. — [11] B omitt. — [12] B omitt. — [13] A *Petrus*. — [14] A omitt. *desuper*.

---

consolator pereuntium[1], defuit nobis et ulterius non invenietur. Et completum est in nobis verbum David dicentis: «Posuerunt morticina servorum tuorum escas volatilibus cœli[2].» Ubi est cursus Pauli et labor sanctorum pedum ejus? Evaserunt enim vincula et carceres et ligno constringi[3], et vectes, sed nec[4] manus ejus industriæ tradentur amodo alligari vinculis ferreis. Ubi est os loquens et lingua competens[5] et spiritus beneplacens Deo suo[6]?

IV. O frater mi Timothee, solemnisemus pro[7] eo qui non eget orationis patrocinio. Quis non ploret et ululet, nam qui meruerunt gloriam et honorem [apud Deum et homines[8]], tanquam malefactores traduntur ad mortem? O frater mi Timothee, si vidisses agones consummationis eorum, defecisses præ tristitia et dolore. Quoniam autem non interfuisti[9] facile tibi videtur opus passionis[10] et agonis eorum. Quis non fleret illa hora quando præceptum sententiæ egressum est in eos, ut Petrus scilicet crucifigeretur et Paulus decollaretur[11]? Vidisses utique tunc turbas Judæorum et gentilium multitudines percutientes eos, illudentes eis, expuentes in facies eorum. Ipsi vero tranquilli et quieti exstiterunt, sicut[12] agni innocentes et mansueti. Adveniente autem tempore consummationis eorum, cum separa-

[1] B *pauperum*. — [2] *Psalm*. LXXVIII, 2. — [3] B *Et compedes*. — [4] A f° 155 v°, col. 1. — [5] A *consulens; semper placens; domino*. — [6] C omitt. *suo*. — [7] A *pro quod... suffragio*. — [8] B, C omitt. — [9] A *defuisti*. — [10] A omitt. *passionis*. B *et certaminis*. — [11] B *decapitaretur*. C *occideretur*. — [12] A f° 155 v°, col. 2.

torum[1] animæ doluerunt de Beatorum istorum morte, venerabiliumque senum agonem admirati sunt angeli.

V. [Tunc impius scelestusque imperator Nero ambos, una eademque die, occidi jussit. Porro, cum adventasset hora qua mortem subire debebant Simon et Paulus, patriarcalis dignitatis consecrationem tradiderunt discipulis, Simon Petrus Marco discipulo suo, Paulusque apostolus Lucæ; atque, dum ad mortem exirent, a centurione expostulavit Simon ut ipsum capite inverso crucifigerent, quo magistri sui talos deosculari valeret[2].] Estne aliquis ita mente orbatus, ut, Simonem Cepham[3], capite inverso, in cruce suspensum videns, dolore non quatiatur? Ego, frater mi Timothee, non aderam cum mortuus est, quoniam Paulum secutus fueram, atque non in uno eodemque loco ambo coronati sunt. O frater mi Timothee, quam tristis fuit hora qua Paulo præcepit centurio ut caput, gladium passurus, demitteret[4], [dum ipse, illum aspectans, lacrymas fundebat! O tristem (245) horam qua Paulum coelos suspicientem, crucis signum super vultum suum efformantem, miteque et libenter coram gladio caput inclinantem vidi!] O infandam, frater mi, horam qua in proprio volutum sanguine illum conspexi!

VI. En corpora sanctorum Romæ deposita sunt, neque eorum pars aliqua extra Romam est. Eadem die multi fratres occisi sunt. Porro, noctu, cum fratribus egressus Marcus Simonem Cepham e cruce deposuit, Paulique corpus auferens, amborum corpora in unum eumdemque locum, terram desuper, contulit. Pauli vero caput non invenerunt, quia nox erat. Quum autem dies illuxisset, ex urbe sapientes viri egredientes abstulerunt corpora sanctorum eaque honorifica sepultura donarunt. Longo autem post tempore, transiens armentarius quidam caputque Pauli jacens humi videns, ignorans cujus caput esset, illud baculo abstulit atque in ovili deposuit. At cum, nocte integra,

[1] A *justorum* et omitt. *doluerunt*, legens horum loco: *congregati ad contemplandam nunc mortem*. — [2] Ab initio numeri huc usque, omnia desunt in editione armena ejusdem epistolæ et in codice syriaco A. — [3] A omitt. *Cepham*. — [4] A omitt. quæ inter uncinos includuntur.

---

rentur ab invicem, ligaverunt columnas mundi, non utique absque fratrum gemitu et ploratu. Tunc inquit Paulus Petro: «Pax tecum, fundamentum ecclesiarum et pastor ovium et agnorum Christi.» Petrus autem ad Paulum: «Vade, inquit, in pace, prædicator bonorum, mediator et dux salutis «justorum.»

V. Cum autem elongassent eos ab invicem, secutus sum magistrum meum. Non enim in eodem vico occiderunt eos. In hora autem[1] illa tristitiæ plena, frater mi dilecte, dicente carnifice ad Paulum[2]: «Collum para!» tunc beatus Paulus suspexit in cœlum, muniens pectus suum signo crucis et dicens: «Domine mi Jesu Christe, in manus tuas commendo spiritum meum.» Et tunc, absque tristitia et compulsione[3], extendit collum et suscepit coronam[4].

VI. Væ mihi, quoniam, in illa hora, intuitus sum corpus sanctum sanguine innocenti cruentatum!

[1] A omitt. *autem*. — [2] B, C *Paulo*. — [3] A f° 156 r°, col. 1. — [4] *Gloriæ* addit C.

super illud coruscantem vidisset ignem, cujusdam sancti viri caput esse conjiciens, ad patriarcham Xystum rem totam detulit. Unde, fidelibus caput Pauli esse asserentibus, patriarcha Xystus respondit: «Ut sciamus an vera sint quæ dicitis, ego caput ad pedes «Apostoli deferam vigiliasque agemus per totam noctem. Porro, si ad locum suum «redierit caput, certum erit Apostoli esse.» His consentiens populus, in vigiliis integram noctem transegit, atque, corpore capiti admoto, ita vertebræ junctæ sunt ad invicem ac si nunquam præcisæ fuissent. Quare populus Pauli caput esse credidit[1].

VII. [Væ mihi, frater[2]!] Talem, pater spiritualis, non merebaris mortem[3]! [Væ mihi quem tu, magister, solum reliquisti[4]!] Væ mihi! Quo ibo? Væ mihi! Ubi te perquiram? Væ mihi, christianorum decus! Væ mihi, gentilium gloria! Quis ad silentium redegit tubæ tuæ[5] clangorem, vocem Ecclesiæ? Quis citharam tuam spiritualem[6], divine tragœda, compescuit? Quomodo discipulos tuos adibo, magister veritatis? Quid de te illis referam? Tene inclusum, tene vinctum dicam? Quibus indiges? Quem illorum ad te mittam? Quis illorum tibi videtur necessarius? O vincula quibus, duobus annis, vinctus fuisti! Jerosolymis quidem (246) vincula suscepisti quæ Romæ deposuisti. David ita flevit: «Væ, fili mi! Væ, fili mi[7]!» Nunc autem, mihi dicendum est: «Væ, magister mi! Væ, magister mi!» Non est enim medela plagæ huic[8], neque consolatio tali luctui, neque sanatio tanto dolori. Viventes, [angelis hominibusque[9]] spectaculum facti estis; et tamen, mortua corpora vestra, ut bestiarum cadavera, projecta sunt! Quot ecclesiæ nunc[10] vestram conversationem, quot sacerdotes vestram salutem desiderant! Quot discipuli nunc[11] undique profecti, ad vos venientes, properant! Quot epistolæ [consolatoriæ nunc salutem vestram deferunt! Hodie Romam petere discipuli desinunt, nam hodie orphani facti sunt. Quis insulas pacem agere docebit[12]?] Quis nunc[13] Libros sanctos interpretabitur? Romam amplius non petemus, neque am-

[1] Omnis numerus ille VI omittitur in codice A. — [2] B omitt. et legit *Igitur*. — [3] B *o magister veritatis*. — [4] B omitt. — [5] B *vox tua tuba Ecclesiæ*. — [6] B omitt. *spiritualem*. — [7] II *Reg.* XIX, 4. — [8] A *non est mihi*. — [9] A omitt. — [10] A omitt. *nunc*. — [11] A omitt. *undique*. — [12] B omitt. — [13] A omitt. *nunc*.

VII. Heu mihi[1], pater mi spiritualis, magister et doctor, non quidem reus tali morte exstitisti[2]. Nunc ergo quo ibo te quærere, gloria christianorum et laus fidelium? Quis conticescere fecit vocem tuam, fistula ecclesiarum et fistula altisona, plectrum[3] psalterii decachordi? Instructor meus, ubi[4] quæram te et inveniam? O dux vere, quid dicam discipulis tuis? Dicamne te raptum an vinculatum? Aut quis eorum utilis tibi et mittam eum ad te? Sed, de cætero, nemine nostrum indiges, aut aliorum. Nam introisti ad Deum tuum et Dominum, quem desiderasti et toto affectu concupiisti. O væ mihi! quoniam manus illas innocentes catenis duplicibus in Jerusalem ligatas Roma dissolvit. David propheta plangebat filium Absalom et dicebat: «Væ mihi! pro te, fili mi! Væ mihi[5]!» Ego autem: «Væ mihi! magister mi; vere væ mihi!» Amodo[6] cessavit concursus discipulorum nostrorum Romam

[1] A omitt. *mihi*. — [2] B *et reus tali morte extinctus*. — [3] B *cithara*. — [4] A omitt. *ubi*. — [5] II *Reg.* XIX, 4. — [6] A f° 156 r°, col. 2.

plius dicemus : «Eamus ad Paulum, ut interpretamenta ejus audiamus.» Quid amplius egemus Prophetis, cum propheticorum librorum nobis deficiant interpretes? Cui tuos credidisti discipulos, o doctor veritatis! Beata Roma quæ tantam meruit adipisci celsitudinem ! Vere sorores sunt Jerusalem et Roma : illa occidit Christum, hæc occidit apostolos[1] Christi : [Jerusalem adorat quem cruci affixit et Roma celebrat quos necavit[2] !]

VIII. Frater mi Timothee, summe mirum aliquid conspexi die qua coronati sunt Petrus et Paulus. Cum enim alter ab altero sejunctus fuisset[3], [post eorum mortem[4]], vidi eos [ante me[5]] civitatis portam[6] ingressos, se invicem manu tenentes. Neque ego solus hoc contemplari dignus habitus sum, verum et adolescentula quædam, quæ erat de genere impii Neronis, quamque Paulus baptizaverat. Cum enim Paulus martyrium passurus exiret, ab ea sudarium quoddam mutuo accepit, pollicens illud reddere[7] cum rediret. Dum autem[8] caput inclinaret sub gladio faciem in sudario obvolvit, amputatoque capite, facies sudario obvoluta remansit. Redeuntibus vero centurionibus dixit adolescentula ista : «Ubi est Paulus?» Illi autem responderunt : «Occisus jacet in «*Armeno*[9], facie obvoluta in sudario tuo (247) sanguineque suo commaculata.» Quæ extemplo dixit eis : «En Petrus et Paulus præiverunt vobis regiis vestibus induti, in «capite coronas gestantes. En[10] sudarium quod Paulo dederam.» Porro, cum illud

[1] A *discipulos ejus.* — [2] B omitt. — [3] A *non enim alter ab altero separati sumus.* — [4] B omitt. et legit : *coronati sunt ambo postea.* — [5] B omitt. — [6] A *per unam portam simul.* — [7] A *afferre cum veniret.* — [8] A omitt. *autem.* — [9] Quid significet vox illa *armenum* plane nescimus. In editione latina ejusdem epistolæ legimus : *Jacet ibi in valle pugilum, et velo tuo velata est facies ejus.* — [10] A omitt. *en.*

---

venientium ad nos. Jam nemo dicturus est : «Eamus et videamus doctores nostros et interrogemus eos «qualiter regere nos oporteat ecclesias nobis commissas et interpretabuntur nobis verba Domini N. J. Ch. «et eloquia Prophetarum.» Jerusalem et Roma prava amicitia coæquales factæ sunt in malo. Jerusalem crucifixit[1] Dominum nostrum J. Christum, Roma vero ejus apostolos interemit[2]. Jerusalem servit ei quem crucifixit, Roma autem solemnisando glorificat quos interemit.

VIII. Attende miraculum, vide prodigium, frater mi dilecte, in die victimationis eorum, nam præsto fui in die separationis eorum. Post mortem autem illorum vidi eos invicem manu ad manum intrantes portas urbis, indutos lineis, veste luminis et claritatis, et luce coronatos. Non autem ego solus eos sic vidi sed et Lemobia[3] pedissequa regis[4], quæ discipula erat Pauli[5]. Et cum duceretur ad mortem Paulus et egrederetur ex urbe, occurrit ei pedissequa illa flens cum lamento. Tunc dixit ei Paulus : «Noli flere, sed da mihi velum quo operitur caput tuum et statim tibi restituam.» Percutiente autem et amputante caput Pauli, tum beatissimus in ipso ictu explicuit velum et collegit sanguinem in velo, ligavitque velum et involvit et tradidit illi feminæ. [Cum autem sanctissimum caput ejus jaceret amputatum in terra elevavit se, et resiluit huc atque illuc, clamans sine intermissione : «Jesus, Jesus, «Jesus[6] !»] Et carnifici dixit ita Lemobia[7] : «Ubi demisisti magistrum nostrum?» Respondit miles : «Jacet

[1] C *transfixit.* — [2] C *interfecit.* — [3] C *Lemobias.* — [4] A *sertum terosis.* — [5] A f° 156 v°, col. 1. — [6] A omittit. — [7] B *Posthac dixit Lemobia, pedissequa, militi carnifici.*

eis[1] ostendisset, illud agnoverunt quoniam sanguine respersum erat. Quare omnes qui id viderunt, mirantes, gloriam Deo rependerunt; imo multi credentes[2] christiani facti sunt, hujus miraculi causa.

IX. Nunc, frater mi Timothee, apud nos spiritualiter manent Petrus et Paulus[3] : non enim separati sumus ab eis, etsi separati fuerint a nobis, quoniam hæc separatio spem non abscindit, quia etsi hominem hic a proximis suis dividat, eum tamen illic jungit proximis[4] [illorum a quibus separatus est]. Quem autem Deus separavit a serie proximorum suorum, hic, absque ulla spe, in æternum separatus remanet. Nunquam enim ad proximos suos accedet. In mundo superno animæ humanæ sese invicem conspiciunt[5] omniumque recordantur, licet fari non valeant. Petri et Pauli animæ, in beatis illis[6] mansionibus degentes, [nunc[7]] vita immortali gaudent. Ad has porro animas non anima quælibet potest[8] accedere.

X. Paulus Deum sprevit in Lege atque eum extra Legem honore prosecutus est. Secundum circumcisionem judaicam vivens Paulus[9] Christum insectabatur, nunc autem[10] Christi partem tuetur adversus Ethnicos et Judæos. [Charitate flagrans erga gentiles[11]], lapidibus petitur vinculaque sustinet pro Ethnicis.

[1] A omitt. *eis.* — [2] B *in Deum.* — [3] Quæ sequuntur multo clariora in versione armena quam in versione syriaca prostant. — [4] B omitt. — [5] A omitt. *sese conspiciunt.* — [6] B omitt. *illis.* — [7] B omitt. *nunc.* — [8] A *digna est.* — [9] B omitt. *Paulus.* — [10] A omitt. *Christi partem.* — [11] B omitt.

«ibi cum socio in valle pugili et velo tuo ligata est facies ejus.» Ipsa autem respondens[1] ait : «Ecce «nunc intraverunt Petrus et Paulus induti veste præclara et coronas fulgentes et luce radiantes habe-«bant in capitibus suis.» Et protulit velum sanguine cruentatum et monstravit eis. Propter quod opus multi crediderunt Christo[2] et facti sunt christiani[3].

IX. Et nunc, frater mi Timothee, quos dilexisti et toto corde desiderabas, Saül dico regem et Jonatham filium ejus, sicut in vita non sunt separati, ita nec in morte, et ego etiam non sum separatus a magistro et domino meo, nec enim nos separaverunt homines iniqui et pessimi. Et separatio hujus horæ non est semper : anima ejus cognoscit dilectos etiam quod ei loquuntur, qui tunc ab eo elongati sunt. In die autem resurrectionis jactura magna erit separari ab eis. Sed væ his filiis, frater mi, qui privati sunt patre spirituali, quibus privatus est grex; et nobis etiam, frater mi, qui privati sumus magistris nostris spiritualibus, qui collegerunt intellectum et scientiam Veteris ac Novæ Legis et colligaverunt in epistolis suis. Ex quibus dicebat unus : «Si in ecclesia non fuerit qui interpretetur, qui «legit, lector, sileat[4].»

Et nunc, frater dilecte et amice spiritus mei, Timothee, festina rogare Dominum oratione et jejunio, vigiliis et laboribus, ut donet tibi Deus gratiam magistri tui, sicut donavit Eliseo, discipulo Eliæ, quando cum eo et non recessit, usque[5] dum sublevavit eum ab alto Deus. Sustinebat enim malitias impiorum et eos qui ex invidia loquebantur ei dicentes : «Ecce discipulus pseudoprophetæ et «Legis transgressoris!» Hæc audivit et in nullo diffidit a magistro suo, et, propter hoc, adeptus est quod petebat, geminum spiritum. Et quamvis multos haberet Paulus discipulos, in nullo tamen requievit spiritus ejus, sicut in te qui sustinuisti cum eo tribulationes quas perpessus es et tentationes

[1] B, C *ridens.* — [2] B, C *Domino.* — [3] A f° 156 v°, col. 2. — [4] A f° 157 r°, col. 1. — [5] B C *quamdiu.*

XI. «O altitudo divitiarum sapientiæ Dei[1]!» Hæc intellige, frater mi Timothee, et Deus tibi tribuat intellectum. Ubi Petrus[2]? Ubi Paulus? Ubi theologi mirabiles isti? Ubi Deo pleni viri? Ubi veri illi filii Dei? Væ, Timothee, væ hominibus illis qui patres suos occiderunt! Væ discipulis qui præceptoribus extranei facti sunt! [Væ ovibus quæ pastore orbatæ sunt[3]!] Væ ægrotis a quibus distat medici [cura[4]] et ad quos medicus non accedit! O [248] lingua, sapientiæque oceanus absque termino! O profunditas[5] inscrutabilis! Paulus, propugnaculum inexpugnabile, qui thesauros in libris collegisti et abscondisti, si nobis dixisses: «Ecce festino ad Christum,» epistolarum tuarum commentaria scribere curassemus! Quid agemus nunc cum defraudasti nos[6] lectione librorum? Væ nobis in dolore et contritione cordis, quæ [venerunt super nos[7]!] Frater mi Timothee, ne legas Vetus Testamentum, sed memento regulæ[8] quam Paulus tradidit. Divinus enim[9] ille Paulus dixit: «Si autem non adfuerit interpres, ne legatis «Libros sanctos.» Ecce autem abstulit omnia librorum interpretamenta[10] Dominus sapientiæ. Frater mi Timothee, curam age, jejuna, vigila, roga ut nobis Dominus noster tradat scientiam Pauli. Ipse enim Eliæ prophetæ[11] discipulus, absque mensura, fine et lege, a magistro suo postulavit, unde illi gratia non est denegata. — Ob quam tamen causam dona omnia concessa sunt? — Quia[12], magistro per omnia similis existens, nunquam erga magistrum tædium aut rancorem expertus est. Etiam, cum terra

[1] *Ad Rom.* XI, 33. — [2] A *ubi Paulus et Petrus?* — [3] A omitt. — [4] *Id.* — [5] A *immensa.* — [6] A omitt. *nos.* — [7] A omitt. — [8] A *oblationis* loco *regulæ.* — [9] A addit *theologus.* A omitt. *Paulus* et addit: *ne credas regulam esse omne verbum a Deo prolatum.* — [10] I *Ad Corinth.* XIV, 28. A *omnem sapientiam abstulit.* — [11] A omitt. *prophetæ.* — [12] B omitt. *quia.*

---

cum gaudio et affectu. Vere tu solus dignus charismata talia adipisci. Sit tibi notum insuper quoniam gloriosum Petrum deposuerunt de ligno et caput ejus corpori adhærebat[1].

Cum autem Paulum decollaverunt, caput separaverunt a corpore, projicientes in valle a corpore separatum, et propter multitudinem occisorum, qui interfecti sunt illo die, disparuit et non fuit inventum inter interfectos caput S. Pauli in valle illa. Christiani autem sciebant omnes quod caput S. Pauli non esset inventum. Post multum autem temporis mandavit rex mundari fossam et, cum mundaretur, projectum est caput S. Pauli cum aliis purgamentis. Quidam autem pastor juxta locum iter faciens levavit illud in virga sua et fixit illud juxta caulas ovium suarum. Vidit autem, in eadem nocte, super[2] illud lucem et gloriam ineffabilem et hoc vidit per tres continuas noctes. Et tunc ingressus Urbem significavit domino suo quod viderat. Egressus autem dominus ejus vidit sicut pastor viderat et cum festinatione nuntiavit Fabellio, patriarchæ Romano, et omnibus presbyteris et principibus[3] populi. Egressi multi viderunt et[4] dixerunt ad invicem: «Vere hoc est caput Pauli.» Egressus est autem dominus cum turbarum[5] multitudine, et portaverunt super mensam auream et attentabant ponere cum corpore Pauli, sed patriarcha prohibuit dicens: «Nos scimus quod multi fideles occisi sunt in «urbe hac et dispersa sunt in tempore illo membra illorum a Gentibus, et non[6] sunt inventa: unde non

[1] A f° 157 r°, col. 2. — [2] A addit *caput.* — [3] A omitt. *populi.* — [4] A f° 157 v°, col. 1. — [5] A *tubarum.* — [6] B, C omitt. *non.*

universa tremeret coram illo universique homines eum odio prosequerentur, ipse semper illi fidelis permansit. Multi erant Eliæ discipuli, quorum ne unus quidem, aut passus est, aut sustulit aliquid pro eo, præter Eliseum, qui Israelitas dicentes : «En discipulus illius qui legem violat! En discipulus falsi prophetæ qui eum nunquam reliquit!» impugnavit. Quapropter, talia et talibus similia perpessus cum Elia, dignus est habitus qui a magistro suo omnem gratiam quam petierat acciperet. Multi etiam erant Paulo discipuli, verum ne unus quidem cum eo, præter te, tormenta[1] sustulit, unde dignus es qui dona illa eximia[2] accipias. Qui laborum est retributor, ipse laboribus tuis mercedem solvet, pro omnibus passionibus et vinculis quæ cum Paulo sustulisti, per intercessionem sanctorum[3] quibus in carceribus serviisti (249). Deo [qui glorificavit et coronavit eos[4]], Filioque ejus Jesu Christo, Spirituique Sancto laus et honor, nunc et semper, in sæcula sæculorum. Amen. Explicit historia de Petro et Paulo.

[1] A addit *et vincula.* — [2] A *donum gratiæ.* — [3] A omitt. *sanctorum.* — [4] A omitt. et transfert huc *Laus et honor.*

«audeo alterius caput corpori sancti Pauli adjungere. Sed exponamus corpus S. Pauli et ponamus «caput ad pedes corporis, orantes et petentes misericordias Dei, ut si caput hoc abscissum est[1] ex «hoc corpore, convertatur et conjungatur corpus capiti.» Firma est hæc sententia ad arbitrium patriarchæ. Et hoc, ideo quod nihil dubietatis aut hæsitationis occurrere poterat. Et fecerunt ut dixerat patriarcha, et, dum oraret, versum est corpus et[2] adhæsit capiti et conjunctum est in conjunctura colli in locum suum. Et omnes qui viderant admirati sunt, dantes gloriam Deo, et sciverunt quod caput erat Pauli immaculati, qui fuit servus et apostolus D. N. J. C. Quem decet gloria, laus et cultus, cum Patre et Spiritu Sancto, nunc et semper in secula seculorum. Amen.

[1] B, C *ab.* — [2] A f° 157 v°, col. 2.

2°

DIONYSII AD TIMOTHEUM,

PAULI DISCIPULUM, EPISTOLA DE MORTE PETRI ET PAULI.

[EX ARMENA VERSIONE.]

I-II. Divino discipulo filioque spirituali, cordi et socio, voluntatis executori tribulationumque participi (Pauli) illius qui omnes[1] laudes excedit; doctoris veri patrisque spiritualis, Pauli, cordi et filio; Timotheo, in Deo Patre[2] omnipotenti, in Filio ejus Jesu Christo et in Spiritu Sancto, salutem! (Paulus)[3] ille qui Deo plenus erat atque cum Christo crucifixus, spirituale vas electum, sol sapientiæ Ecclesiæque sanctæ[4] illuminator; destructor idololatriæ, qui peccati portas evertit; adamantina petra[5] idolorum simulacra conterens; dæmonum fugator, sacrificiorum dissipator, solemnitatumque ablator; angelus in terra fulgurque in cœlo; in virtute fortis, in prælio victor; imitator Christi, religionisque Christianæ forma; amicus gentilium Judæorumque hostis; synagogæ eversor Ecclesiæque exaltator; spiritualium avens[6], justitiæ clypeus, Christi minister, Evangelii (250) prædicator[7], idolorum eversor, Ecclesiæ ornamentum, os divinum et Spiritus Sancti lingua, perditorum inventor mersorumque salus, [orphanorum pater[8]] viduarumque curator, cadentium erector debiliumque confortator, ægrotantium medicus et vulneribus confossorum sanator[9], vicorum scrutator et urbium pax, nauta sapiens, navisque velis ornata, futura curans, præsentia componens; ille (Paulus) nos in hac ærumnarum terra dereliquit, atque ad Christum militavit[10].

III. Ubi est, frater mi Timothee, ubi est [pater noster spiritualis[11]]? Ubi est magister tuus? Unde, magistri dilecte discipule, unde ab eo ad nos deinceps salutem afferes? E mari aut e terra, e Galatia aut ex Hispania, ex Asia aut e Corintho? Pauperes nunc orphani facti sumus. Nunc, frater mi Timothee, cessavit velox cursus tuus. Ulterius ad te beata[12] indefessaque manu non scribet: « Fili mi dilecte », nec ad te deinceps præcipiet[13] ut venias ad illum e quadam civitate. Frater mi[14] Timothee, ubinam esse patrem tuum Paulum audis? Hodie completum est verbum Dominicum : « Desiderio desiderabitis unum diem tantum domini vestri videre, sed non videbitis[15]. » Frater mi Timothee, ecce in nos supervenit dies doloris et tristitiæ, dies tenebrarum et caliginis! Quis cum propheta dicere non posset : « Quis dabit capiti nostro aquam et oculis nostris « fontem lacrymarum, et sedentes diu noctuque[16] plorabimus[17] Ecclesiæ illuminatorem? »

[1] A omitt. *omnes*. — [2] A omitt. *Patre*. — [3] A *qui*. B *Paulus*. — [4] A *Ecclesiarum sanctarum*. — [5] Hic iterum A repetit *peccati portas*. — [6] B *futura cogitans* addit. et omittit : *justitiæ clypeus*, *Christi minister*. — [7] B ponit hic *justitiæ clypeus*. — [8] A omitt. — [9] B *alligans*. — [10] Armenus *militavit* pro *migravit*, ex falsa interpretatione [illegible] *confortavit* loco [illegible], *abiit*, *migravit*, *profectus est*. — [11] A omitt. — [12] B *indefessa beataque*. — [13] A *scribit*. — [14] B omitt. *mi*. — [15] Ubi hæc reperiantur incertum? — [16] B *noctu diuque*. — [17] *Jeremias*, IX, 1.

Collige nunc et occulta omnia Testamenta tua; quis enim nobis deinceps interpretabitur omnia Prophetarum abscondita[1] verba? Nunc cum propheta Amos licet tibi dicere : «Pastor rudis ego sum[2].» Jam amplius tibi necesse erit Paulo ministrare in vinculis; [jam amplius leges beatas ejus epistolas, nec amplius ad te scribet apostolus : «In «carcere et in vinculis detineor[3].»] Jam amplius te torquebunt tribulationes ejus, neque ad te scribet: «Paulus Jesu Christi vinctus[4].» Jam amplius tuo ministerio egebit Paulus, nec de te amplius ad urbes dicet : «Suscipite illum sicut meipsum[5].» O frater mi Timothee, assume tibi Lamentationum Jeremiæ flebilia verba, et dic : «Venter «meus, venter meus dolet et interiora mea conturbantur[6].» (251) Quis non tristetur, quis non circumdetur doloribus mortis? Sacerdotes induimini cilicio; plorate et ululate diaconi et ministri altaris. «Vox in Rama audita est, ploratus, fletus et ululatus «multus[7].» Duas plagas amaras una eademque dies, duos nuntios graves ad nos attulit una eademque hora. Nunc iterum adimpletur Jacobi dictum : «Josephus non est et Si-«meon e medio sublatus est[8].» Nam Ecclesiæ illuminator fideliumque[9] decus, Paulus, Ecclesiæque fundamentum inconcussaque turris, Petrus, sublati sunt de medio. Hodie propheticum adimpletur dictum : «Lapides sancti in terra nostra revoluti sunt[10].» Hodie, juxta dictum Davidicum : «Dederunt corpora servorum Domini escam volatilibus «cœli et corpora sanctorum Dei bestiis terræ[11].» Ubi cursus Pauli? [Jam cessarunt ab itinerum labore[12]] et requieverunt pedes sancti ejus. Jam amplius in carcere et vinculis detinentur; jam amplius barbaras regiones ingrediuntur, neque amplius urbes et insulas peragrant. Quot in terris, quot in urbibus, quot in viis laboravit debile corpus? Ubi sanctæ manus quæ tot divinas scripsere epistolas? Quot vincula a Judæis recepit? Ubi sanctum corpus quod perpetuas tulit plagas? Ubi os eloquens et lingua velox? Ubi sapiens sapientium? Ubi profundus philosophus personaque Deo plena?

IV. Frater mi Timothee, solemnitatem festivitates celebrantium celebrabis, sacrificiumque offeres in honorem illorum qui semetipsos Deo in sacrificium obtulerunt atque eos qui sanctorum memoriam egerunt commemorabis. Quis non planxisset, quis non fuisset lamentatus, eos qui honore digni erant uti maleficos ad mortem traditos videns? O frater mi Timothee, si illorum mirabilem conspexisses agonem, forte tristitia defecisses! Nunc autem minor est tristitia tua, quia eos non vidisti dum ad martyrii aream properarent. Quis amare[13] non flevisset ambos uti morte dignos videns alligatos[14], turbamque, aliis alios propellentibus, ut eos contemplaretur properantem, Judæis Ethnicisque venerandos senes injuriis petentibus? Quis (252) non fleret dum plenis immundisque buccis myriades in facies amborum expuerent, atque ex quavis parte mala tormen-

[1] A omitt. *abscondita.* — [2] *Amos*, VII, 14. — [3] A omitt. — II *Ad Timoth.* I, 16? — [4] Cfr *Ad Ephesios*, III, 1. — [5] Cfr *Ad Philemonem*, I, 9. — [6] Cfr *Jerem.* IV, 19. A omitt. semel : *venter meus.* — [7] *Jerem.* XXXI, 15. — B *Romæ.* — [8] *Genesis*, XLII, 36. — [9] A *fidei decus.* — [10] *Jerem. Lament.* IV, 1. A *revolvuntur.* — [11] *Psalm.* LXXVIII, 2. A omitt. *servorum.* — [12] B omitt. — [13] A omitt. *amare.* — [14] A *interemerunt* et omitt. *ambos.*

taque quaterent ambos, qui, tanquam innocentes mutique agni, talibus in angustiis remanebant? Quis[1] (absque lacrymis) cernere posset unanimes illos fratres sibi ad invicem pacem dantes flendo, valedicentesque alterum alteri, unus ut ad crucem, alter ut ad decollationem eat? Quale cor non conturbaretur, cum Paulus ad Petrum diceret: «Vade in pace, exaltator Ecclesiæ?» Mirati sunt cœli super illos, attonitaque est terra cum recepit sanguinem justorum.

V. Estne aliquis qui saxeo corde possit contemplari Petrum cruci capite inverso suspensum, lacrymasque non fundere? Nonne venerandorum senum agonem angeli mirati sunt? Ego, frater mi, non aderam Petri passioni[2], nam Paulum secutus fueram, neque ambo in uno eodemque loco defuncti sunt. Heu mihi! quam amara fuit hora illa qua, Paulo collum demittere sub ense præcipiente carnifice, Paulus gladium micantem videns, lacrymis effusis sanctaque facie signo Dominico[3] signata, cœlum suspiciens, sponte atque libenter sanctum caput demisit [supremumque passus est vulnus][4]. Eheu! quam deflenda[5] fuit hora qua in sanguine volutatum fuit apostoli corpus!

VII[6]. O Pater mi spiritualis, tali morte non eras dignus. Væ mihi quoniam me solum reliquisti! Quo ibo? Quo quæram te, o Christianorum gloria Ethnicorumque illuminator? Quis spiritualem cohibuit vocem tuam, qua divina agmina[7] regebas et disponebas? Ad quem discipulorum tuorum ibo, o juste et vere doctor? Quid de te eis enarrabo? Tene esse in carcere aut in vinculis dicam? Quemnam eorum ad te mittam? Quem eorum postulas? Jam neminem (requiris). O vincula quibus annis duobus Jerosolymis ligatus es, quibusque Romæ liberatus es! Absalonem deflendo David aiebat: «Væ mihi, fili, «væ mihi[8]!» Nunc autem (dicendum mihi etiam est): «Væ mihi, præceptor mi, quo«niam vulneribus meis non est remedium, neque lamentationibus meis consolatio!» Viventes spectaculum facti estis, et tamen post mortem vestram corpora vestra feris projecta sunt! Quot sacerdotes epistolas vestras exspectant! [Quot ecclesiæ vestram prædicationem desiderant[9]!] Hodie Romanorum viæ deseruntur ab iis qui vos salutaturi veniebant! Hodie discipuli tui orphani facti sunt! Quis iratos pacem agere (253) docebit? Quis nobis[10] deinceps sanctos Libros interpretabitur? Nunc amplius dicemus: «Venite, eamus ad Paulum et explanabit nobis Scripturas.» Quid nunc egemus Prophetis quum non adsint qui Prophetarum scripta interpretari valeant? Cuinam discipulos tuos credidisti, o doctor veritatis? Beata Roma quæ maximis donis digna habita est! Vere sorores sunt Jerusalem et Roma, quoniam illa occidit Christum et hæc occidit apostolos! Illa adorat Crucifixum et hæc celebrat apostolos.

VIII. O fratres! magnum vidi spectaculum die qua sancti defuncti sunt. Ego eos vidi dum ab invicem separarentur, et etiam, post mortem, vidi eos redeuntes januam

[1] B omitt. — [2] B omitt. *passioni.* — [3] A *sigillavit faciem.* — [4] B omitt. — [5] A *quia deflenda.* — [6] Hic iterum versio armena omittit integrum numerum sextum versionis syriacæ. — [7] B *ordines.* — [8] II *Reg.* XIX, 4. — [9] A omitt. — [10] A omitt. *nobis.*

quamdam intrare sibi invicem manum tenentes, regalibus indutos vestibus coronamque in capite gestantes. Neque ego solus hac visione dignus habitus sum, sed et adolescentula quædam e genere Neronis Imperatoris, quam ipse Paulus baptizaverat. Quum enim ipse Paulus exiret martyrium passurus, sumpsit ipsius velum dicens : «Illud tibi reddam «cum redibo.» Porro, cum caput sub gladio demisisset, in hoc velo faciem suam obvolvit, atque redeuntibus[1] carnificibus dixit puella : «Ubi sunt Petrus et Paulus?» Qui responderunt ei : «En occidimus eos et decisi jacent in loco qui dicitur *Arminum*, ubi «velum tuum sanguine maculatum reperies circumvolutum Pauli vultui.» At puella dixit eis : «Ecce Paulus et Petrus huc venerunt, regiis vestibus amicti, coronas in «capite gestantes, et ecce velum quod Paulo tradideram, ut videtis.» Porro carnifices attoniti Deo benedixerunt multique ex eis in Christum crediderunt.

IX. Nunc autem, frater mi Timothee, ille quem diligebas ad Christum migravit. Saül et Jonathas non sunt separati ab invicem donec eos separavit gladius. Pariter Paulus et Petrus non sunt separati [ab invicem[2]], neque spiritu, neque corpore. Non enim omni spe destituta est illa separatio qua separamur ab hominibus, sed illa destituta spe est separatio qua separamur ab invicem in futuro mundo, quoniam animæ justorum sese mutuo contemplantur, omniumque rerum principalium memoriam retinent, licet, nec moveri, nec fari valeant. Nunc igitur Paulus et Petrus in beatis mansionibus immortali vita fruuntur cum iis ad quos nemo[3] potest accedere.

X. Paulus Ecclesiam[4] probris affecit, dum viveret secundum Legem, sed Deum honorifice habuit cum vixit sine Lege! Paulus (254) Christum impugnavit cum viveret secundum circumcisionem, at postea Judæos Ethnicosque aggressus est, charitate pietateque, quam erga gentilium ecclesiam concepit, impulsus! Paulus gentiles sprevit et ligavit, nunc vero lapidatur et ligatur propter gentes.

XI. «O abyssi thesaurorum sapientiæ Dei[5]!» Hoc intellige, frater mi Timothee, et Deus dabit tibi omnimodam sapientiam. Ubi Paulus? Ubi Petrus? Ubi veri intercessores apud Deum? Vere, o Timothee, vere væ dicendum est filiis illis qui talem occiderunt patrem! Væ iterum discipulis illis qui a tantis elongantur doctoribus! Væ ovibus quæ talibus destituuntur pastoribus! O immensus sapientiæ sapientium oceanus! O inscrutabiles abyssi! Paulus, oppidum inexpugnabile, in cujus sacris Scripturis congesti jacent spirituales thesauri! Nobis si dixisses te ad Christum festinare, [sane curassemus tuarum epistolarum interpretamenta colligere[6].] Nunc autem, quid agemus quoniam Scripturarum lectione defraudati sumus? Frater mi Timothee, noli deinceps Antiquum legere (Testamentum) et ne credas omnes canones a Paulo traditos esse divinos[7]. Sed nunc vigila, in oratione instanter persevera atque a Domino ut nobis Pauli doctrinam tradat

[1] A omitt. *carnificibus*. — [2] A omitt. — [3] B omitt. *potest*. — [4] B omitt. *Ecclesiam*. — [5] *Ad Romanos*, XI, 33. B *et intelligentia sapientiæ ethnicorum;* omitt. *Dei*. — [6] B omitt. — [7] Hic non parum differt versio armena a versione syriaca.

postula. Nam, etsi Eliseus duplicem expoposcerit prophetiæ spiritum, illi non est denegata petitio sua. Cur autem quod rogaverat accepit?—Quia gratus fuit magistro suo nec ab initio contristavit spiritum ejus. Omnis enim licet rerum species coram ipso tremeret, omnesque homines odissent eum, ab eo tamen ab initio non recessit. Multi erant discipuli Eliæ, at nullus præter Eliseum omnia passus est, unde Israelitæ dicebant: «Iste «est discipulus Prophetæ, iste est discipulus violatoris legis, iste est discipulus Dei!» Et tamen Eliam non reliquit Eliseus etsi opprobriis peteretur. Quapropter dignus est habitus qui divina consequeretur dona. Utinam et nos mereamur partem accipere, uti discipuli magistri nostri, prædicantes Evangelium Domini et interpretantes doctrina refertas ejus epistolas! Unde et nos accipiemus coronam a Jesu Christo Domino nostro, cui gloria, potestas et honor, nunc, semper et in æternum[1].

I

SANCTUS CLEMENS ROMANUS (1).

I. *Sancti Clementis, archiepiscopi Romani et martyris, de quo Apostolus ita scribit in Epistola ad Philippenses*[2]. . .

Excerptum epistolæ secundæ ad Corinthios, ex qua beatus patriarcha Severus frequenter in scriptis suis testimonia adducit, cujusque initium est[3] : «Fratres, ita sentiamus oportet de Jesu Christo, tanquam de Deo, tanquam de Judice vivorum et «mortuorum». . . Nemo vestrum dicat hanc carnem neque judicatum iri, neque resurrecturam fore. Sed scientes per quem liberati estis et per quem vitam[4] acquisiistis, cum in hac carne non essetis, oportet ut carnem custodiatis ut templum Dei. Quemadmodum enim vocati estis, cum essetis in hac carne, ita[5] (2) et in hac carne[6] resurgetis. Si enim Christus[7] Dominus noster, qui liberavit nos, cum antea esset spiritus, caro factus est et deinde vocavit vos[8], ita et nos in hac eadem carne mercedem recipiemus.

II. Christianam fidem definit et consolidat Crux, cum laude quam perpetuo in orationibus nostris absolvimus, dicentes : «Sanctus Deus, sanctus et fortis, sanctus et im«mortalis, qui crucifixus es pro nobis, miserere (nostri)[9].»

[1] A, ad calcem epistolæ, exhibet notam sequentem : «Possessoris (hujus libri) Barontchah ejusque uxoris «Avaqdighin, illiusque filii Joannis sacerdotis, me«mentote, quæso, in Domino.» — [2] Cfr *Epist. ad Philipp.* IV, 5. — [3] Cfr *Patrol. Græc.* Migne, I, col. 330. Sequens fragmentum e capite IX° desumptum est. *Ibid.* col. 341, B-C. — [4] A, B, D *vidistis*. Hic scribas errasse atque legendum esse ܚܝܝܬܘܢ loco ܚܙܝܬܘܢ, *vixistis* loco *vidistis*, opinabamur. At codices græci legunt *ἀνεβλέψατε*, seu *visum recepistis*. — [5] D *ita vocati estis*. — [6] C *in corpore*. D *in eadem carne*. Græce *ἐλεύσεσθε*. — [7] C *Si Christus ipse Dominus*. — [8] C *nos*. Græce *ἡμᾶς*. — [9] Qua auctoritate ad S. Clementem, celebrem hanc sententiam referat codex armenus in-

II

SANCTUS IGNATIUS.

1°

EPISTOLARUM SANCTI IGNATII MARTYRIS

QUÆ COPTO-THEBAICE SUPERSUNT FRAGMENTA (255).

I

SANCTI IGNATII MARTYRIS

EPISTOLÆ AD HERONEM PARS POSTREMA.

Commendavi vos Polycarpo in Domino Jesu Christo.

VIII. Salutant te episcopi Onesimus, Vitus, Damas, Polybius et omnes, a Philippis, in Christo[1]. Saluta in Deo honorabiles presbyteros[2]. Saluta condiaconos tuos[3] : quibus ego profui[4] in Christo, et in carne et in spiritu. Saluta populum Domini, a parvo usque ad magnum, secundum eorum[5] nomina : quos commendo tibi sicut Moyses Jesu Nau[6] vel Duci post ipsum. Et non tibi videatur onerosum quod dixi[7], si non sumus tales (sicut illi); sed oramus similes illis fieri[8] : quia et Abrahæ filii sumus. Fortificare igitur, o Heron, robore et firmitate[9]. Tu enim ex hoc nunc introduces et educes populum Domini, qui est in Antiochia : et non erit synagoga Domini sicut oves non habentes pastorem.

IX. Saluta Cassianum hospitem meum, et conjugem ipsius venerabilem, ac dilectos filios ejus[10], quibus det Dominus[11] invenire misericordiam in illa die qua ministrabitur nobis : quos commendo tibi in Christo. Saluta fideles omnes qui sunt in Laodicea, secundum nomen, in Christo. Non negligas eos qui sunt in Tarso; sed indesinenter eis intende, eosque confirma in Evangelio. Saluta in Domino Marinum[12], episcopum Neapolis, quæ prope Zarbo. Saluta etiam venerabilissimam Mariam filiam

certum. Cfr auctores de Historia ecclesiastica tractantes, ad vitam Petri Fullonis, Petri Mongi, Xenaiæ Hierapolitani, aliorumque sectæ Monophysiticæ antesignanorum. — [1] Desunt in copto-thebaico *ὅθεν καὶ ἐπέστειλά σοι* (Cfr Cureton, *Corpus Ignat.* p. 146). — [2] Gr. et lat. *Deo decens presbyterium.* — [3] Desideratur *sanctos.* — [4] Gr. *ὀναίμην.* — [5] In gr. et lat. deest *eorum.* — [6] In gr. et lat. non leguntur *Nau vel.* — [7] Gr. et lat. *quod dictum est.* — [8] Gr. tantum *γενέσθαι.* — [9] Gr. et lat. *potenter et viriliter.* — [10] Gr. et lat. *eorum.* — [11] Gr. et lat. *Deus.* — [12] Gr. *Μάριν*, lat. *Marim.*

meam, multumque doctissimam; et ecclesiam quæ in domo ipsius, in qua est anima mea, et quæ facta est exemplar et imago piarum mulierum [1]. Sanum et approbatum Pater Christi, per Unigenitum suum, te longo tempore custodiat ad utilitatem Ecclesiæ Dei. Vale in Domino, et ora pro me ut perficiar (256).

II

PARITER ALIA EPISTOLA SANCTI IGNATII MARTYRIS,

QUEM VOCANT THEOPHORUM, I. E. QUI FERT DEUM; QUAM SCRIPSIT AD SMYRNÆOS.

Ignatius Theophorus qui scribit Ecclesiæ Dei Patris, ejusque dilecti Filii Jesu Christi, misericordiam consecutæ in omni gratia, perfectæ in fide et charitate, nullo charismate carenti, Deo placenti et sanctiferæ, existenti in Smyrna Asiæ; in Spiritu Dei et verbo sancto plurimum gaudere.

I. Glorifico Jesum Christum [2], qui ita vos sapientes fecit. Intellexi enim vos perfectos in immobili fide; quasi clavifixos in cruce Domini Jesu Christi, carne et spiritu; et confirmatos in charitate in sanguine Christi; vere consummatos [3] in Dominum nostrum existentem de genere David secundum carnem, et filium Dei secundum voluntatem et virtutem Dei; vere genitum ex Virgine, baptizatum a Joanne, ut impleret omnem justitiam [4]; vere sub Pontio Pilato et Herode tetrarcha clavifixum pro nobis in carne : cui nos adpropinquamur ex fructu beatæ mortis ejus [5]; ut levet signum in sæculum [6], per resurrectionem, in sanctum et fidelem [7] ipsius, et in Judæis et in gentibus, in corpore [8] Ecclesiæ suæ.

II. Hæc omnia sustinuit et pro nobis [9]. Et vere mortuus est [10], sicuti et resurrexit in veritate. Non, quemadmodum infideles quidam dicunt, in specie hæc accidisse, ipsi [11] sunt species : quemadmodum sapiunt, fiet ipsis, existentibus dæmoniis incorporeis [12].

III. Ego enim postquam resurrexit in carne ipsum scio, et ita eum credo [13]. Quando [14] autem ad eos qui cum Petro venit, ait ipsis : « Apprehendite, palpate me et videte, quoniam non sum dæmonium incorporeum. » Confestim autem [15] ipsum tetigerunt, et crediderunt, quem carne et spiritu ejus apprehenderunt [16]. Propter hoc et mortem contemp-

[1] Græc. ἧς ἀντίψυχον γενοίμην τὸ ἐξεμπλάριον τῶν εὐσεβῶν γυναικῶν. — [2] Gr. et lat. *Op. cit.* p. 104, et fragmentum syriacum ab ipso *Cureton* editum (*ibid.* pag. 214) addunt *Deum*. — [3] Clarius syr. *certum est vobis Dominum nostrum vere esse de genere David*, etc. — [4] Gr. lat. et syr. *ut impleatur omnis justitia ab ipso*. — [5] Gr. et lat. *a cujus fructu nos, a divine beatissima ipsius passione*. Syrus : *cujus fructus nos sumus, a divine beata ipsius passione*. — [6] Gr. lat. et syr. *in sæcula*. — [7] Gr. lat. et syr. *in sanctos et fideles*. — [8] Gr. lat. et syr. *in uno corpore*. — [9] Lat. et syr. addunt *ut salvemur*. — [10] Gr. lat. et syr. *passus est*. — [11] Gr. lat. et syr. *resuscitavit seipsum*. — [12] Gr. et lat. *incorporeis et dæmoniacis*. — [13] Gr. et lat. *et credo existentem*. — [14] Gr. et lat. *et quando*. — [15] Gr. et lat. *et confestim*. — [16] Lat. *convicti carne ipsius et spiritu*.

serunt: inventi enim sunt potentiores morte[1]. Postquam autem resurrexit, comedit etiam[2] cum eis, et bibit, existens carnalis[3], et spiritualiter[4] unitus Patri.

IV. Hæc scribo[5] vobis, dilecti mei, sciens quoniam et vos hæc[6] habetis. Præmunio autem vos a bestiis anthropomorphis: quos non solum oportet vos non recipere, sed, si possibile, neque eis obviam ire omnino[7]; solum autem orare pro ipsis, si forte eos pœniteat, licet hoc difficile sit ipsis[8]. Hujus autem habet potestatem Jesus Christus, vera nostra vita[9]. Si autem in specie hæc operata sunt (257) a Domino nostro : et ego in specie ligor. Cur autem alioquin tradidi meipsum morti, ad ignem, ad gladium, et ad bestias? Sed qui proximus[10] est gladio, proximus est Deo : qui est in medio[11] bestiarum, est in medio Dei. Solum in nomine Jesu Christi, ut moriar cum ipso[12], omnia sustineo: ipse est qui me fortificat[13], qui est perfectus homo[14].

V. Quem quidam ignorantes, abnegant; magis autem abnegati sunt ab ipso; concionatores[15] magis mortis, quam veritatis: quos non persuaserunt Prophetæ, neque lex Moysi, neque[16] Evangelium usque nunc, neque[17] victoria passionum nostrarum. Etenim etiam[18] de nobis ita sapiunt. Quid enim mihi prodest quis, si me laudat; et Dominum autem meum blasphemat, non confitens ipsum carniferum? Qui autem hoc dicit[19], ipsum perfecte abnegavit, ferens mortem[20]. Nomina autem ipsorum, existentia infidelia, non potui scribere vobis[21]: sed neque fiat mihi ipsorum recordari, donec eos pœniteat in mortem Domini nostri Jesu Christi[22], quæ est nostra resurrectio.

VI. Nullus erret. Sive[23] super-cœlestia, sive gloria Angelorum, et Principes visibiles et invisibiles, si non credant in Dominum nostrum Jesum Christum[24], et in ejus beatum[25] sanguinem, etiam ipsi judicabuntur[26]. Qui capit, capiat: nullus infletur propter locum[27]: totum enim est fides et charitas[28] quibus nihil præstantius est[29]. Considerate autem eos qui non credunt in gratiam Domini nostri[30] Jesu Christi, quæ in nos venit; qualiter contradicunt[31] sententiæ Dei. De charitate non est cura ipsis, non de vidua, vel[32] de orphano, vel de indigente, vel de tribulato, vel de esuriente, de clauso...

[1] Lat. *super mortem.* — [2] In gr. et lat. deest *etiam.* — [3] In gr. et lat. *ut carnalis.* — [4] In gr. et lat. *quamvis spiritualiter.* — [5] Gr. et lat. *Hæc autem nota facio.* — [6] Gr. et lat. *sic habetis.* — [7] Gr. et lat. non habent *omnino.* — [8] Gr. et lat. tantum *quod difficile.* — [9] Gr. et lat. *verum nostrum vivere.* — [10] Gr. et lat. in utroque loco *prope.* — [11] Gr. et lat. bis *inter medium.* — [12] Gr. et lat. *ad compati ipsi.* — [13] Gr. et lat. *ipso me fortificante.* — [14] Gr. et lat. *qui perfectus homo factus est.* — [15] Gr. et lat. *existentes concionatores.* — [16] Gr. et lat. *sed neque.* — [17] Gr. et lat. *neque nostræ eorum qui secundum virum passiones.* — [18] Gr. et lat. *de nobis idem*... — [19] In gr. et lat. rectius *non dicit.* — [20] Gr. et lat. *existens mortifer.* — [21] Gr. et lat. *non visum est mihi inscribere.* — [22] Gr. et lat. *in passionem*, sine D. N. J. C. — [23] Gr. et lat. in utroque loco *et.* — [24] Gr. et lat. non habent *in Dominum nostrum Jesum Christum.* — [25] Gr. et lat. tantum *in sanguinem Christi.* — [26] Gr. et lat. *et illis judicium est.* — [27] Gr. *τόπος μηδένα φυσιούτω*; lat. *qualiter nullus infletur.* — [28] Gr. et lat. *quibus nihil præpositum est.* — [29] Gr. et lat. *aliter opinantes.* — [30] Gr. et lat. non legunt *Domini nostri.* — [31] Gr. et lat. *contrarii sunt.* — [32] Gr. et lat. ubique *non.*

2°

MARTYRIUM SANCTI IGNATII, ANTIOCHENÆ CIVITATIS EPISCOPI (2).

(EX ARMENA VERSIONE.)

I. Trajanus Cæsar, vix imperium adeptus, persecutiones in Ecclesiam excitavit. Quo tempore, Joannis, apostoli et evangelistæ, discipulus, tertius post apostolos [1], Antiochenam Ecclesiam Ignatius episcopus pascebat. Hunc enim successorem Evodius habuerat, virum plane apostolicum, qui Cæsaris Domitiani (3) persecutionis innumeras procellas, sicut sapiens nauta, orationis remigio fretus, vigiliarum zelo [2], doctrinæ diligentia, canticisque spiritualibus superaverat, antiquo hosti obsistens, curansque ne innocentes aut simplices extra Christi castra deciderent. Porro, Ecclesiæ persecutione aliquantulum intermissa, licet Beatus Ignatius [3], qui immotus remanserat, gauderet, secum tamen querebatur ac si non satis amaret Christum, atque ad perfectum discipuli gradum non pervenisset. Noverat enim se propius ad Deum martyrii confessione accessurum. Verum, effluxis aliquot annis, Ecclesia superstite, divina luce, sanctorum virtute atque doctrina librorum ubique animos illustrantibus, Ignatius voti compos factus est.

II. Trajanus enim Cæsar, nonum imperii annum agens, victoriis ex Scythis, Dacis, aliisque gentibus relatis, superbiens, se victoriam obtinuisse non credebat, quamdiu populum Dei cultorem, ad dæmonum cultum vi non pertraxisset aliisque nationibus similem non effecisset. Quapropter persecutiones excitavit, omnes pios Christi fideles, vel diis sacrificare, vel morte mulctari, jubens [4].

Tunc animosus Christi miles, Ignatius, Antiochenorum Ecclesiæ curam agens, ad Trajanum Imperatorem adductus est, [quoniam tunc temporis Trajanus Antiochiæ versabatur ad Armeniam Parthiamque iter faciens [5]]. Cum autem coram Trajano illiusque concilio [6] stetisset Ignatius, interrogavit eum Imperator dicens: «O cacodæmon, quis «es tu, qui nostra jussa despicis aliosque nostris non obedire præceptis suades ut mali «male pereant [7]? [Quis es tu, qui Antiochenorum civitatem conturbas, ita ut ad nos«trum auditum pervenerit omnem a te Syriam ab Ethnica ad Christianam religionem «(4) fuisse conversam?]» Ignatius dixit: «Virum *θεοφόρον* [8] nemo cacodæmonem vocat. «Dæmones enim diligere non solent servos Dei. Quodsi, quia dæmonibus gravis sum,

[1] Codex A omitt. *tertius*. — [2] B vigiliarum *gaudio*. — [3] B, C omittunt *Beatus Ignatius*. — [4] A omitt. *jubens*. — [5] Quæ uncinis includuntur desunt in A. — [6] *Σύγκλητος* omittitur in codice Colbertino (cfr Theod. Zahn, *Ignatii et Polycarpi Epistolæ, martyris, fragm.* fasc. II, p. 302) sed invenitur in codice Vaticano (*ibid.* p. 308). Quæ præcedunt reperiuntur tantum in martyrio Colbertino. — [7] Quæ uncinis includimus exstant tantummodo in martyrio Vaticano, p. 308. — [8] Syrus vocem *θεοφόρον* reddit per ܠܒܫ ܐܠܗܐ Armenus

« me malum erga dæmones vocas, assentior et ego : Christum enim cœlestem mihi regem « agnovi, unde dæmonum omnium fraudulentas machinationes solvere valeo. Utinam « et te, o Imperator, ab idolorum cultu retrahens, ad universorum Deum offerens « Christique amicum constituens firmius tuum imperium efficere possim!... Neque aqua, « quam vocatis *Ποσειδῶνα*, neque ignis quem vocatis *Ἥφαιστον*, neque aer quem dicitis « *Ἥραν*, neque terra quam appellastis *Δημήτρα* [digna sunt quæ adorentur]. »... Hæc facta sunt ante nonum calendas Januarias.

III. Noverat et Ignatii martyrium Irenæus, civitatis Lugdunensis episcopus[1], qui, ejus epistolas commemorans, ita loquitur : « Ait quidam de nostris, qui, ad martyrium « Deo præstandum, condemnatus est ad bestias : « Quoniam frumentum Dei sum et per « dentes bestiarum molor ut panis sanctus inveniar. »

Et Polycarpus, Smyrnæorum civitatis episcopus, hæc commemorat in epistola quam scripsit ad Philippenses[2], ita : « Nunc rogo vos omnes persuaderi, luctari et acquirere « patientiam, quam vidistis oculis vestris, non solum in Beato Ignatio, sed et in om- « nibus sanctis qui fuerunt inter vos, et in mentem revocare quod non in vanum cucur- « rerunt[3] neque in vanum laboraverunt, sed fide et justitia vitam suam absolventes, « ad promissa bona pervenerunt quæ paravit illis Salvator Jesus cujus passionis parti- « cipes effecti sunt, quoniam, non temporanea a sæculo[4], sed Christum dilexerunt qui « pro illis mortuus est et resurrexit. »

« Misimus[5] ad vos epistolam illam quam scripsit Beatus (5) Ignatius, quemadmodum « præcepistis nobis. Quam et vos legentes multum scimus profecturos. »

Huc usque quæ attinent ad Beatum Ignatium ejusque martyrium. — Episcopatum Antiochenum successione obtinuit Heron. — Memoria Dei amantis et virtute præditi commilitonis Christi, Ignatii, recolitur prima die mensis H'roditz[6].

Hoc vobis notum facimus, ut, die martyrii ejus, convenientes communicetis sancto Christi commilitoni, qui, Satanæ aculeos calcans, laudabilem cursum suum absolvit per Christum Jesum, Dominum nostrum, cui cum Patre simul et cum Spiritu Sancto, gloria, potentia et honor.

autem per *աստուածազգեստ*, quæ voces significant hominem *Deo vestitum*. — [1] S. Irenæus, *Adversus Hæreses*, V, cap. xxxiv, 3. Cfr Euseb. *Histor. eccles.* iii, 36. — [2] S. Polycarpus, *Epistola ad Philip.* ix. Zahn p. 124. — [3] *Ad Philipp.* ii, 16. — [4] II *Ad Timoth.* iv, 10. — [5] S. Polycarp. *Epist. ad Philipp.* Zahn, p. 130. — [6] Mensis *H'roditz* duodecimus est calendarii armeni antiqui. Cum vero Armeni 365 dies in anno tantum computarent, difficile est dicere qui mensis et dies *primæ diei mensis H'roditz* correspondeant in anno emortuali S. Ignatii. Ex domino Dulaurier, in opere : *Recherches sur la chronologie arménienne*, prima dies mensis H'roditz cecidisset in diem vigesimam quintam mensis septembris anno cvii° æræ christianæ.

III

SANCTUS POLYCARPUS.

I. (VII, 1-2.) Omnis enim, qui non confitetur Dominum nostrum Jesum Christum in corpore[1] venisse, falsus[2] Christus est; et, si non confitetur martyrium crucis, ex diabolo est; et is, qui verba Dei distorquet[3] ad desideria sua, dicens, nec resurrectionem, nec judicium esse, hic primogenitus est Satanæ. Quapropter relinquamus vanitatem multorum et falsam doctrinam[4], et convertamur ad Verbum, quod ab initio nobis traditum est, « vigilantes in oratione[5], » perseverantes in jejunio et precatione, petentes a Deo, Domino omnium[6], « ne nos inducat in tentationem[7]. »

(XII-3.) Et iterum : Sitis orantes pro omnibus sanctis et[8] pro regibus et potentibus, et pro primoribus, et pro iis qui odientes nos[9] persequuntur nos, et pro inimicis crucis Christi[10].

II. *Vide ad calcem Actorum sancti Ignatii martyris* (6).

IV

SANCTUS ARISTIDES[11].

I

AUTOCRATORI ADRIANO CÆSARI, ARISTIDES PHILOSOPHUS ATHENIENSIS.

I. Ego, o Imperator, Dei providentia creatus, hunc mundum ingressus sum, et cœlum, et terram ac mare, solem, lunam et astra, cæterasque omnes creaturas, cum vidissem, hujus sæculi constitutionem stupens demiratus sum. Imo edoctus intellexi

[1] Gr. *ἐν σαρκί*. — [2] Gr. *ἀντίχριστος*. — [3] Gr. *μεθοδεύῃ*. — [4] Gr. *ψευδοδιδασκαλίας*. — [5] I *Petr.* IV, 7. — [6] *Math.* VI, 13. — [7] Cfr *Epistolam S. Polycarpi ad Philipp.* VII, 1-2. *Patrum apostolicorum opera*, ed. Gebbard Harnack Zahn, fasc. II, p. 120-123 et 380. *Patrol. Græc.* Migne, V, col. 1012. — [8] Gr. repetit *προσεύχεσθε*. — [9] Gr. *qui persequuntur et oderunt nos*. — [10] Gr. omittitur vox *Christi*. *Ibid.* XII, n° 3, p. 180, 181 et 380. *Patrol. Græc.* V, col. 1015. — [11] Aristidem philosophum commemorant, inter antiquos, Ado ad diem 31 augusti, Usuardus ad diem 31 augusti et 3 octobris; S. Hieronymus, in *Epistola 83 ad Magnum* et in *cap. 20 Catalogi*. Cfr *Patrol. Græc.* V, col. 1267, 1268.

ex eo quod mundus et omnia quæ in mundo sunt necessitate vique regantur, omnium rectorem et ordinatorem esse Deum: iis enim omnibus quæ diriguntur et moventur fortior est rector.

II. Eum autem, qui rector atque curator est omnium, investigare summe difficile atque impossibile mihi videtur; penitus eum scrutari, quum ineffabilis et inscrutabilis existat, impossibile est, inexplicabile ac sine ulla prorsus utilitate. Deus enim naturam habet omnibus creaturis imperviam. Hoc unum scire oportet, nempe eum qui creaturas universas providentia sua gubernat, esse, et Dominum, et Deum, et creatorem omnium, quia omnia visibilia creavit ex indita sibi bonitate, eaque humano generi dedit. Quapropter illum solum ut Deum adorare et glorificare oportet, nosque ad invicem diligere, sicut unusquisque seipsum diligit.

III. Verum de Deo hoc saltem sciendum est, eum ab alio factum non fuisse, neque semetipsum fecisse, atque, a nullo comprehensum, omnia comprehendere. Ex seipsomet est. Ipse sapientia immortalis, principio est et fine carens (7), immortalis atque æternus, perfectus et nulli necessitati obnoxius, necessitatibusque omnium satisfaciens. Ipse nullo indigens indigentiæ omnium suppeditat abundanter.

IV. Ipse est sine principio, quia quodcumque habet principium habet et finem. Ipse etiam est sine nomine, quia quodcumque nomine appellatur creatum factumque ab alio est. Illi neque color, neque forma, quia quodcumque his invenitur ornatum, sub mensura subque limitibus cadit. Illius naturæ, neque masculinum, neque femininum accidunt, quia ille, cui hæc accidunt, cupiditatibus subjacet. Ipse sub cœlis non comprehenditur, quia cœlos excedit; neque illo majores sunt cœli, quia cœli creaturæque omnes ab illo comprehenduntur. Illi nihil adversari aut opponi valet, quoniam, si quid ei adversari posset, id ipsi compar fieret. Ipse immobilis est atque mensuram excedit, quia non est locus in quo moveri possit. Ipse neque mensura comprehendi neque circumdari potest, quia ipse omnia replet, atque est supra omnes visibiles et invisibiles creaturas. Ipsi neque ira, neque indignatio accidunt, quia nulla cæcitate afficitur, quum omnino et integre sit intellectualis. Ideo (ut manifestaret) diversa mirabilia et omnem suam bonitatem, creationem excitavit. Hostiis, oblationibus, votis, nullaque demum omnium visibilium creaturarum indiget, quoniam omnium egestatem replet et cumulat. Ipse autem nunquam indigens semper gloriosus remanet.

V. Nunc mihi de Deo sapienter loqui datum et pro viribus meis locutus sum, quin tamen inscrutabilem ejus magnitudinem attingere potuerim. Sola fide illum glorificans adoro.

Veniamus igitur ad genus humanum et videamus quinam sint qui præfatas veritates susceperint, quinam vero ab eis aberraverint. Manifestum nobis est, o Imperator, quatuor esse humani generis stirpes, quæ sunt Barbarorum, Græcorum, Hebræorum

atque Christianorum. Ethnici et Barbari genus suum ducunt a Belo, Chrono, Hiera aliisque suis innumeris diis [1]. Græci vero a Jove, qui et Zeus dicitur, originem trahunt per Helenum, Xuthum, aliosque eorum pronepotes, Helladum, Inachum, Phoronæum, ac demum Danaum Ægyptium, Cadmum Sidonium, ac Dionysium Thebanum. Hebræi autem genus suum ducunt ex Abrahamo, cujus Abrahami filium vocant Isaacum, Isaaci autem filium Jacobum, Jacobi autem duodecim patriarchas, qui e Syria in Egyptum se receperunt (8) et a legislatore suo Hebræi nuncupati fuerunt; inde vero, terram promissionis venientes, Judæi appellati sunt. Christiani genus suum a Domino Jesu Christo trahunt.

VI. Iste est Dei Altissimi Filius, qui per Spiritum Sanctum manifestatus, de cœlis descendens, ex virgine Hebræa natus, corpus suum de Virgine assumens, semetipsum Dei filium naturæ humanæ conjunctum revelavit, qui mundum universum vivificanti Evangelio suo ad promissa sua bona acquisivit. Ipse est qui, secundum corpus, prosapia satus Hebræa, ex Deipara Virgine, Maria, natus est. Ipse est qui duodecim discipulos elegit, quique illuminatricis veritatis suæ prædicatione universum instituit mundum. Ipse ab Hebræis cruci clavis affixus atque a mortuis resurgens, ad cœlos ascendit, discipulosque suos ad omnes locos mittens, omnia collustravit divinis et mirandis prodigiis, quorum prædicatio ad hanc usque diem florescit atque fructificat, omnes plagas vocans ad lucem.

Quatuor sunt illæ nationes, o Imperator, quas ostendimus tibi: Barbaros inquam, Græcos, Hebræos atque Christianos.

II

ARISTIDÆ, PHILOSOPHI ATHENIENSIS,

DE LATRONIS CLAMORE ET CRUCIFIXI RESPONSIONE SERMO.

I. Eheu! quantum me stupefecit latronis clamor atque simul Crucifixi responsum! Nunc noli, sagax auditor, mysterium hoc silentio præterire, quoniam inest mirifica quædam in eo virtus. Prædicatio namque evangelica dicit ipsum Crucifixum in cruce stetisse, et quidem non modo, aliorum mortalium instar, alligatum, verum etiam, ad Prophetarum oracula perficienda, clavis defixum: multitudinemque Domino necem parantium Judæorum circumstantem; mortem ipsam armatam cerneres, hastatum scilicet militem, prope crucem, fel amarum ad potum paratum, elementorum naturam commotam, diem (9) tenebrarum noctis speciem præ se ferentem, velum templi conscissum, vestes Crucifixi divisas, tunicam illius sorte datam, cœlestium [2] exercitus perterrefactos, supernorum et infernorum naturas simul perculsas, Prophetarum oracula impleta.

[1] His similia, in pluribus apologetarum secundi sæculi operibus, legimus. — [2] Ad litteram *incorporeorum*.

II. Quid vero Crucifixus? «Omnia, inquit, consummata sunt nunc[1].» Ad hæc ipse latro, qui vere sapiens erat, sapientissimus inventus est, audiens illam vocem salutiferam. Quamvis enim manibus in tergum conversis et ligatis, pedibusque similiter esset ligno confixus, linguæ tamen motione cursum et precem perfecit; atque ita fides, quæ in corde reposita erat, nomen illius (Christi) proferens, exclamavit: «Memento mei, Domine, in regno tuo[2].» Ad hæc Crucifixus respondit: «Hodie mecum eris in para«diso[3].»

III. Proh stupendum atque tremendum mysterium! Nam adhuc pendens in cruce celeriter in paradisum recipitur; comitem viæ sibi (Christus) latronem adjungens, alterum in paradisum introducit, alterum vero non. Cur hoc ita factum est? Num vere hic sapiens latro, ex altero socio suo, paradisum a domino paradisi latrocinatus est, scilicet is qui ad dexteram erat ex eo qui ad sinistram? — Certe non ita, sed paucis tantum verbis dicens : «Memento mei, Domine, in regno tuo,» et ita, citius quam petierat, vota lucratus est. Dixit (enim ei Christus): «Hodie mecum eris in paradiso.» Igitur patet paradisum furari, latronis more, impossibile esse, quia huc prædatorum manus non attingunt.

IV. Ille porro Crucifixum vere Deum esse certo cognoscens, ob suæ fidei clamitationem, in paradisum abreptus est, non autem ipse a domino paradisi paradisum abripuit. Apage nunc, tu, qui Crucifixum hominem inanem, divisum et corruptibilem existimas; nam, si merus homo, mortalis natura, alii mortali pariter natura, nequaquam immortalitatem tribuere potest, quomodo credibile aut probabile esset eum qui insuper, constitutione sua, e natura corrupta et corruptibili natus et creatus est, alii pariter corrupta et corruptibili natura prædito, incorruptibilitatem elargiri posse? Similiter unde fieri potest ut homo paradisum aperire possit, quem Deus ipsi protoplasto occlusit, Cherubim imperans ut ingressum flammeo ense custodiret[4]? (10)

V. Qualem igitur Jesum Christum paradisi patefactorem esse credas, tu qui obcæcatus Judaico contemplaris oculo Emmanuelis incarnationem? Nunc, si Christus eminens homo tantum tibi appareat, ecce ipse Christus, homo tantum et crucifixus, paradisum reserans, superior est ipsi Deo (paradisum) claudenti, simulque alter alteri adversatur. Quomodo hæc eorum falsa fabula et stulta doctrina risu comicisque cantiunculis, imo luctu digna non esset! Sed nos confitemur Crucifixum corpore esse Deum verum, adoramusque illum paradisi patefactorem dominum.

VI. Sunt autem et aliæ rationes fide dignæ atque argumenta manifesta in Crucifixi clamore. Hæc vox, semper vivificans, quam ipse latro audivit, ad quemdam Lazarum ab eodem Crucifixo, ante suam crucifixionem, cum majore miraculo olim prolata est, coram ipsis Judæis, Christi interfectoribus, qui dentibus frendebant: «Tu, merus homo

[1] *Joan.* XIX, 30. — [2] *Luc.* XXIII, 42. — [3] *Ibid.* 43. — [4] Cfr *Gen.* III, 24.

«cum sis, te Deum prædicas[1].» Sed Fides intervenit et divina vox te convincit, ad sororem mortui dicens: «Si credas, videbis Dei gloriam[2].» Item et ad cæcum natum dicit: «Credis in Filium Dei? Ipse enim est qui loquitur tecum[3].» Cæcus ille, æque ac latro noster, illum adoravit exclamans: «Credo, Domine[4].» Hac confessione non modo naturalem lucem tantum, sed lucis ipsius auctorem invenit, Deum scilicet a Deo et Verbum. Talem mercedem vox accipit, quæ nostram veram fidem Domino nostro Jesu Christo confitetur.

VII. Et nunc rogo vos, Christi fideles dilectissimi, ut fidem a dextris positi latronis imitemini et ut, ejus voci vocem vestram jungentes, sinistrum latronem vituperetis, ejus incredulitatem deplorantes. Nam hic latro, quia a voce Christi recessit, primitivam dexteram mansionem pulcherrimam cum illis duobus non habet, sed ad sinistram translatus ibi relictus est. Et nunc vides quam miserandum sit vitium incredulitas! Utriusque horum (latronum) facta præ tuis oculis jacent, quæ continuo recitantur et leguntur ex libris sacerdotalibus, qui, his evidentissimis propositis argumentis, tibi firmissimam certissimamque persuasionem in animum inducunt Crucifixum esse Deum et Filium Dei. Cui gloria, etc. (11)

III

FRAGMENTUM EPISTOLÆ ARISTIDÆ PHILOSOPHI AD OMNES PHILOSOPHOS.

Omnes dolores vere passus est in corpore suo, quod, beneplacito Patris et Spiritus Sancti, de virgine Hebræa, de Sancta Maria, assumpserat, atque sibi, ineffabili et indivisibili unione, conjunxerat.

IV

Divinitati spiritualis natura propria est, angelis ignea, dæmonibus aquosa, generique humano terrena.

[1] *Joan.* x, 33. — [2] *Ibid.* xi, 40. — [3] *Ibid.* ix, 35, 37. — [4] *Ibid.* 38.

V

SANCTI JUSTINI

EX TRACTATU DE RECTA CONFESSIONE[1].

CAPUT PRIMUM

QUOD DEUS UNUS SIT ET QUOD EXISTENTIUM SIT CAUSA.

I. Sufficienti modo absoluta Judæorum Ethnicorumque confutatione, tractatum de sana[2] fide instituere aggredimur. Omnibus enim notum est oportere (12), ostensa semel veritate, ut scire innitamur quomodo de ea sentiendum sit[3], siquidem non sufficit simpliciter Patrem et Filium glorificare[4] ut salutem consequamur. Nil etenim, præter sanam Trinitatis confessionem, nobis bona illa quæ timentibus Deum parata[5] sunt conferre[6] potest. Nec satis est heterodoxos[7] non audire, nec sufficit Patri et Filio gloriam rependere, verum oportet ut, mente recta, rectam confessionem offeramus. Quapropter nobis necesse[8] fuit hunc tractatum[9] instituere ut eis qui illum legunt orthodoxæ veritatis intelligentiam conferamus[10].

II. Unum igitur Deum colere nos docent divinæ Scripturæ nobisque præcipiunt[11] Patrum traditiones[12]. Unam enim esse causam[13] omnium oportet, ne, præter eam[14], alia introducta quæ facta sunt corrumpat[15]. Imo, si quidpiam ab initio, præter Deum[16], exstitisset, omnimode id, vel Deum, vel quampiam aliam virtutem confiteri necesse fuisset. Sed, qui id Deum vocat, rejicit[17] divina illa verba, quibus manifeste[18] proclamatur[19]: «Ego, ego sum Deus, primus et novissimus et præter me non est Deus.» Quod si hoc non sit Deus, id, vel angelum[20], vel virtutem vocare oportet[21]. Sed, ita loquendo, carpimus[22] iterum divinos Libros[23], qui dicunt hæc a Deo esse[24]: «Laudate Deum de

[1] In syro titulus ita se habet : «Iterum tractatus de «Recta Confessione a sancto Justino philosopho.» Ex collatione syriacæ hujus versionis cum editis et manuscriptis græcis colligitur syriacum interpretem præ oculis habuisse codicem græcum similem codici 1268 Bibliothecæ nationalis Parisiensis. Id enim sequitur, tum ex divisione tractatus in XXIII capita, tum ex quibusdam variis lectionibus. Cfr Migne, *Patrol. Græc.* VI, col. 1203, cum annotationibus Joannis Henrici Nolte, col. 1767 sqq. — [2] Gr. *ὑγιῆς*. — [3] Gr. *φρονεῖν*. — [4] Gr. *δοξολογία*. — [5] Gr. *ἀποκειμένων*. — [6] Gr. *ἀπόλαυσιν δωρεῖται*. — [7] Gr. *ἑτεροφρόνων*. Hic paulo aliter editio græca : «Siquidem etiam heterodoxos «audiat quis Patrem et Filium celebrantes, sed non, etc.» — [8] Gr. *ἀναγκαίως*. — [9] Gr. *γράμματος* et *πράγματος*. — [10] Gr. *ἐνάγουσα*. — [11] Gr. *παιδεύουσι*. — [12] Gr. *διδασκαλίαι*. — [13] Gr. *αἰτιώτατον*, *principem causam*. — [14] Gr. *μηδὲν ἔξωθεν περιστάν*. — [15] Gr. *λυμαίνηται*. — [16] Gr. *ἢ τὸν Θεόν*, in Coisli. ms. — [17] Gr. *διέγραψε delevit*. — [18] Gr. *ἀναφανδὸν βοώσας*. — [19] *Isai.* XLIV, 5. Gr. *ἐγὼ Θεὸς πρῶτος, καὶ ἐγὼ μετὰ πάντα*. — [20] Gr. *ἀγγέλους ἢ δυνάμεις*. [21] Gr. *φήσειε δηλονότι*. — [22] Gr. *ἀθετήσαν*. — [23] Gr. *γραφάς*. — [24] *Psalm.* CXLVIII, 2, 5.

«cœlis, laudate eum in excelsis. Laudate eum omnes virtutes[1] ejus.» Et post pauca : «Quia ipse dixit et facta sunt, et ipse mandavit et creata sunt.» Inde confitendum est neque aliquid fuisse in principio cum Deo[2], quoniam ostensum est omnia ab ipso Deo ad existentiam adducta fuisse. Unus igitur est Deus omnium, qui cognoscitur[3] tanquam Pater, Filius et Spiritus Sanctus; quoniam Pater Filium ex essentia sua[4] genuit, dum ex eadem Spiritum procedere fecit[5]. Unde necesse[6] est ut ii qui in una et eadem essentia communicant una eademque divinitate[7] digni habeantur.

III. Quomodo igitur, dicet aliquis, unum et idem cum Patre non sunt Filius et Spiritus, si non distinguitur id quod generat ab hoc quod generatur et illud quod procedere facit ab illo quod procedit[8]? — Est autem Pater ingenitus, a quo genitus est Filius et ex quo processit Spiritus.

CAPUT SECUNDUM[9].

DE INGENITO, GENITO ET PROCEDENTE; QUOD ILLA NON SINT NOMINA ESSENTIÆ[10], SED NOMINA MODI[11] EXISTENTIÆ.

Modus existentiæ indicatur[12] per hæc nomina, significatur autem essentia per qualificativum[13] Deus, ut existat differentia inter Patrem, Filium et Spiritum Sanctum, modo[14] existentiæ. Unum autem (13) et idem exprimitur[15] per verbum «essentia». Patris proprium est esse ingenitum, Filii esse generatum et Spiritus procedere; quæ quidem indicare videntur diversitatem[16]. Ut autem significetur personæ[17] uniuscujusque esse essentiam, communi Deitatis nomine noscitur.

Quod autem dico, amplius[18] illustratur ita : qui[19] Adamum contemplatur (ut sciat) quomodo ad esse pervenerit, reperit hoc non esse factum generatione. Non enim Adamus ab alio homine profluxit, sed divina manu plasmatus est. Atqui, plasmatio indicat genus existentiæ, quoniam significat quomodo ad esse pervenerit Adamus. Pariter iterum genus existentiæ plasmationem indicat[20]; significat enim similiter quod, per plasmationem, ad esse venerit. Si autem quæsieris substantiam quæ hominibus ab ipso promanantibus[21] communicatur, invenies hominem esse suppositum[22]. Quemadmodum

[1] Gr. *ἄγγελοι*. — [2] Gr. *τῶν ὅλων συνυπάρχειν*. — [3] Gr. *ἐν πατρὶ .... γνωριζόμενος*. Ita etiam in syro, ad litteram : «in Patre, in Filio et in Spiritu Sancto. — [4] Gr. *οἰκείας*. — [5] Gr. *προήγαγεν*. — [6] Gr. *εἰκότως*. — [7] Gr. *τῆς αὐτῆς καὶ μιᾶς θεότητος ἠξίωνται*. — [8] Vexatissimus iste locus sic se habet in editis græcis : Πῶς οὖν, ἐρεῖ τις, εἰ διαφέροι τὸ γεννῶν τοῦ γεννωμένου, καὶ τὸ ἐκπορευτὸν τοῦ ἀφ' οὗπερ ἐκπεπόρευται ... ταὐτὸν τῷ Πατρὶ ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. — [9] Omittitur *caput secundum*, non autem titulus capitis. — [10] Gr. *οὐκ οὐσίας ὀνόματα* — [11] Gr. *τρόποι ὑπάρξεως*, *modi existentiæ*, [illegible]. — [12] Gr. *χαρακτηρίζεται*. — [13] Gr. *τῇ Θεοῦ ὀνομασίᾳ*. — [14] Gr. *τὸν ὑπάρξεως τρόπον*. — [15] Gr. *κατὰ τὸν τῆς οὐσίας λόγον*. — [16] Gr. *τὰ τῆς διαφορᾶς ἐπιθεωρεῖσθαι πέφυκεν*. — [17] Gr. *ὑποστάσεως*. — [18] Gr. *σαφέστερον γένοιτο*. — [19] Gr. *ὁ περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Ἀδὰμ σκοπούμενος*. Syriace : [illegible]. — [20] Gr. *χαρακτηρίζει*. Syriace : [illegible]. — [21] Gr. *πρὸς κοινωνίαν συνάπτεται*. — [22] Gr. *ὑποκείμενον*.

igitur plasmatio indicat genus existentiæ et genus existentiæ indicat plasmationem. dum verbum essentia indicat suppositum, ita et in Deo et in Patre reperiemus [1].

CAPUT TERTIUM.

QUOD NOMEN DEUS SIT SIGNIFICATIVUM ESSENTIÆ [2]. . . . . .

CAPUT QUARTUM.

QUOD POSSIBILE SIT INGENITUM ET GENITUM EXISTERE IN EADEM ESSENTIA . . . . . .

CAPUT QUINTUM.

QUOD FILIUS ET SPIRITUS NON CONSOCIENTUR CREATURIS NEC CONNUMERENTUR CUM ILLIS [3].

IV. . . . . . . Ipse etiam Beatus Paulus divino igne consumptus, ardorem suæ charitatis erga Deum ostendens, suique amoris attestans veritatem, dixit : « Scio enim « quia neque vita [4], neque mors, neque angeli, neque virtutes, neque principatus, « neque instantia, neque futura, neque altitudo, neque profundum, neque creatura « alia poterit nos separare a charitate Dei, quæ est in Christo Jesu Domino nostro [5]. » Similiter ipse enumerans mundum, vitam et mortem, angelos principatusque, et virtutes, instantia iterum et futura, altitudinem et profundum, neque aliud quidpiam reliquum in natura creata reperiens, in ardore [6] suo ausus est clamare, attestari, verbumque ipsum proferre, quoniam, aliquid multo majus dicens [7], addidit : « Neque « creatura alia. » Si, igitur, ad naturam creatam Filium et Spiritum pertinere novisset, cum, per eminentiam [8] eorum quæ nominabantur, vellet significare suam erga Deum charitatem immutari non posse [9], nonne Paulus illorum cum aliis mentionem [10] injecisset? Ergo, ex his et talibus, in natura creata non contineri Filium et Spiritum Sanctum scire oportet. Alia (14) adducere testimonia potuissemus, et quidem numerosa [11], sed, quoniam ad filios Ecclesiæ sermonem nostrum dirigimus, volumusque breves esse, plane sufficere putamus quæ dicta sunt [12].

CAPUT SEXTUM.

QUOD IN NATURA DIVINA SUBSISTANT FILIUS ET SPIRITUS [13]. . . . . .

[1] Migne, *Patrol. Græc.* VI, col. 1219 D. — [2] Titulus capitis græce non exstat. Hic syriaci codicis evanidos apices excitare impossibile fuit. — [3] Titulum ferme eumdem latine legimus, *Patrol. Græc.* VI, col. 1211 B. — [4] Hic græce additur *οὔτε κόσμος*, cujus lectionis nullum est vestigium in Novo Testamento. Cæterum codices quidam has voces ad marginem ablegant. Vide quæ sequuntur in editione syriaca. — [5] *Ad Romanos*, VIII, 38, 39. — [6] Græc. *ὁρμῇ*. — [7] Gr. *ὑπερβολικόν τι*. — [8] Gr. *τῇ τοῦ λεχθέντος ὑπερβολῇ*. — [9] Gr. *ἀμετακίνητον πόθον*. — [10] Gr. *ἀφήγησιν*. — [11] Gr. *παμπληθεῖς*. — [12] Migne, *Patrol. Græc.* VI, col. 1213 C, n° 5. Capitum quæ sequuntur titulos tantum legere potuimus. — [13] Titulus capitis latine ita profertur : « Tres personæ in baptismo et sanctifi« catione animarum numerantur. »

CAPUT SEPTIMUM.

DE CONSUBSTANTIALITATE TRINITATIS; QUOD SEMEL DICATUR FILII SPIRITUS, ET, ALTERA VICE, PATRIS SPIRITUS . . . . . .

CAPUT OCTAVUM.

QUOD AD SIMILITUDINEM PATRIS SINT FILIUS ET SPIRITUS . . . . . .

CAPUT NONUM.

QUOD EJUSDEM POTESTATIS PATRIS SINT FILIUS ET SPIRITUS.

CAPUT DECIMUM.

QUOD [IDENTITAS] ESSENTIÆ SEQUATUR ENUNTIATIONEM PATRIS CUM FILIO ET SPIRITU [1].

VII. . . . . . Hic contraria dicens accurate consideret divisionem allatam invenietque rationem essentiæ in conjunctionis [2] ordine adimpleri. Supra igitur in duo dividimus quæ sunt, scilicet, in naturam increatam et in naturam creatam. Porro signa [3] increati confessi sumus hæc esse ut sit Dominus, necessitatis [4] cujusvis expers, quidquid vult facere potens et faciens [5]. Creati autem proprietates e contra sunt ut sit subjectum, legibus Domini adhærens, famulitium a Deitate determinatum tantum exsequi valens et exsequens. Cum autem ita divisio existat et constet nihil medium esse inter Deitatem, quæ est increata [6], et creationem, quæcumque a creatura diversa sunt, certum est [7] hæc esse diversa ratione Deitatis, quæ est in eis. Atqui, si, ut multis ostendimus, constet Filium Spiritumque Sanctum, tum quia nullibi cum nulla re creata [8], tum quia ubique Patri consociantur [9], esse diversa [10] a natura creata. Quomodo stultum summe [11] non esset illos non vocare [12] substantiam increatam? De duobus enim unum accidat [13] omnino necesse est. Oportet siquidem vel ut, illos ostendentes esse naturam creatam, ab increata secernamus, vel ut, illos increatos esse probantes, eos necessario a natura creata separemus [14]. Sed eos esse diversos [15] a creato, cum increato autem consociatos esse visum est [16]. Porro, cum nihil medium existat, reliquum est ut essentia communicent illi cum quo ubique associantur. Quodsi, ut dicitur, bene est ut sermonem nostrum,

[1] Hujus capitis argumentum ita latine se habet : «Identitas essentiæ ex ordinis ratione consequitur.» *Patrol. Græc.* VI, col. 1218 C. Hic iterum græce exstant quæ syriace edidimus, col. 1217 D. — [2] Gr. *συναφείας*. — [3] Gr. *τεκμήρια*. — [4] Gr. *ἀνάγκης*. Syr. ܐܢܢܩܐ. — [5] Gr. omn. mss. *ποιοῦσα καὶ δυναμένη*, vel *ποιοῦσαν καὶ δυναμένην*. — [6] *Ἐπείπερ τοῦτο ἄκτιστον* omittunt codices græci plerique, aut ad marginem ablegant. — [7] Aliter edita græce : *τῇ θείᾳ οὐ παρήλλακται δηλονότι*. Scilicet : «Divinæ naturæ alienum non est.» — [8] Gr. addit. *συνηρίθμηνται*. — [9] Gr. *συνέζευκται*. — [10] Gr. *διαλλάττειν* aut *διαλλάττων*. — [11] Gr. *ἐσχάτης* unde, in syriaca editione, legendum esse ܐܚܪܝܬܐ pro ܐܚܪܝܐ conjicimus. — [12] Cum quatuor codicibus, qui habent *ὀνομάζειν* pro *νομίζειν*, ut legimus in vulgato textu. — [13] Gr. *διακεσεῖται*. Syr. ܢܦܠ. — [14] Gr. *χωρίζειν*. Syr. ܢܦܪܘܫ. — [15] Gr. *κεχωρισμένα*. Syr. ܦܪܝܫܝܢ. — [16] Gr. *ἐφάνη*. Syr. ܐܬܚܙܝ.

ad perficiendam demonstrationem, repetamus, in institutione[1] mundi facta[2] per Christum, in doctrina Spiritus[3], in divina prædicatione (15), et in creatione[4] omnium, non tantum (quocumque modo) sed supremæ potestatis auctoritate hæc eadem de Patre, Filio et Spiritu Sancto nobis tradita sunt, quis ita intellectu deficere[5] potest ut deneget tres illos ejusdem essentiæ esse participes? Unum igitur Deum oportet confiteri, agnitum in Patre, Filio, Spirituque Sancto[6].

CAPUT UNDECIMUM.

QUOD UNUS SIT DEUS, QUI AGNOSCITUR IN PATRE, FILIO ET SPIRITU SANCTO.

Cum in Patre, Filio et Spiritu Sancto unius Deitatis hypostases[7], et in Deo unitatem[8] personarum, quæ in essentia intelliguntur, agnoscamus, sequitur unitatem intelligi oportere in Trinitate et Trinitatem in unitate.

VIII. Sed, quomodo hoc fiat? A nemine volo expostulare, neque mihimetipsi persuadere valeo ut, lingua lutea[9] et corpore obscurato, de rebus ineffabilibus loquar. Etiamsi enim insitus sit[10] in nobis intellectus purus, per quem sæpissime attingere et effari valemus quæ supra nos sunt, attamen, cum sit depressus corpore cui unitur, deficit, nec clare potest attingere[11] ea quæ sunt majora. Gravatur enim terreno tabernaculo intellectus multa curans[12].

CAPUT DUODECIMUM.

QUOD DEITAS SIT INCOMPREHENSIBILIS NATURÆ CREATÆ.

Nullo modo comprehendere valent homines essentiam illam primam et beatam, sed, quid dico, divinam essentiam? neque ea omnia quæ in illa mystice peraguntur. Nil enim divinorum ab hominibus cognoscitur, sicut dixit ethnicus[13] quidam sapiens. Ego autem hujus dictum ut verum accipio. Quando enim Paulum, vas illud electum, audio, qui ad tertium cœlum ascendit, quique verba ineffabilia audivit, verba quæ lingua humana fari nulla novit, qui habebat in se loquentem scientiæ mysticæ largitorem[14] testantem de ea, et dicentem : «Nunc cognosco ex parte, tunc autem cognoscam sicut «et cognitus sum[15],» et iterum : «Ex parte cognoscimus et ex parte prophetamus[16];»

[1] Gr. *μαθητείας*. Syr. ܬܠܡܝܕܘܬܐ. — [2] Ad litteram *in Christo*, ut gr. *ἐν Χριστῷ*. — [3] Gr. *τοῦ ἁγίου Πνεύματος* in editis, non autem in omnibus manuscriptis. — [4] Gr. *δημιουργίας*. — [5] Gr. *οὕτω σκαιὸς διαμφισβητεῖν*, vel *τίς οὗτος καὶ ὅσος*. — [6] Gr. *ἐν Πατρὶ, καὶ Υἱῷ, καὶ ἁγίῳ Πνεύματι γνωριζόμενον*. Hic immediate sequuntur, in editis græcis, quæ, in syriaca versione, capitis undecimi initium efformant. — [7] Syr. legendum est ܩܢܘ̈ܡܐ in plurali, non ܩܢܘܡܐ, ut habet textus, omissis duobus punctis plurale indicantibus. — [8] Ad litteram *communitatem* ܫܘܬܦܘܬܐ. Locus iste vexatissimus est, tum in editis græcis, tum in syriaca versione. — [9] Ad litteram *instrumento luteo*. — [10] Gr. *ἐνίδρυται*. Syr. [illegible]. — [11] Gr. *ἀτονεῖ τῆς ἐναργοῦς τῶν μειζόνων καταλήψεως*. — [12] Gr. *πολυφρόντιδα*. — [13] Gr. *Ἑλλήνων*. — [14] Gr. *τῶν λόγων χορηγόν*. — [15] I *Ad Corinth*. XIII, 12. — [16] *Ibid*. XIII, 9.

quo igitur modo tribuam hominibus (simplicibus) scientiam perfectam divinorum, cum illi qui ad mensuram Pauli pervenerunt subobscuram et partialem tantum eam habuerint? Ut quidem videmus[1] .... (16).

CAPUT VIGESIMUM TERTIUM.

QUOD UBIQUE IN ESSENTIA SIT VERBUM, NON TAMEN SICUT IN TEMPLO SUO.

Explicit Tractatus de « Recta Confessione » a Justino Philosopho.

VI

SANCTUS MELITO.

I. [Apologiæ S. Melitonis diversorumque ejusdem scriptoris fragmentorum latinam versionem hic edere in votis erat (vide p. 16). Quum tamen illa christianæ antiquitatis monumenta in plures Europæ linguas versa lectoribus prostent, a proposito abstinemus remque intentatam relinquimus.]

II. EX EPISTOLA MELITONIS EPISCOPI AD EUTREPIUM[2] (?).

Juxta Angeli annuntiationem, celebramus nativitatem (Christi) post novem menses, ejusque post octo dies circumcisionem, et post triginta annos baptismum, inde, una et eadem die, celebramus festum nativitatis et baptismi (17).

VII

SANCTUS IRENÆUS.

1°

I. Sunt autem qui dicunt (a Deo) emissum fuisse[3] Christum filium suum, et hunc

[1] Hic, in codice, excidit folium reliquaque senio ita obliterata fuerunt, ut nonnisi cum summa difficultate legi possent. — [2] Plures novimus Melitones vel Meletios, nempe Melitonem Sardicensem, Meletium Sebastopolitanum, Meletium Antiochenum. Verum cuinam horum tribuenda sit *Epistola ad Eutrepium* omnino nos latet. Ex titulo videretur esse fœtus Melitonis Sardicensis, at, ex contextu orationis, hanc epistolam referremus ad Meletium Sebastopolitanum. — [3] Gr. *προβαλέσθαι*. Syr. ܐܦܩ.

animalem[1] : et per illum[2], per Prophetas locutum esse. Hunc autem esse illum qui per Mariam transiit, quemadmodum aqua per fistulam[3] transit[4].

II. EXCERPTUM EX IRENÆO, E LIBRO PRIMO REPREHENSIONUM ET CONFUTATIONUM SCIENTIÆ FALSO ITA VOCATÆ[5].

Quemadmodum enim, si quis, regis habens imaginem, ex gemmis pretiosis[6] a sapienti artifice diligenter[7] confectam, solvat hominis similitudinem[8] sic formatam, et, transferendo has gemmas, ex illis transpositis[9] similitudinem canis aut vulpis efficiat, hacque male[10] constituta, affirmet hanc esse imaginem regis, illam nempe perpulchram, quam sapiens artifex constituerat, eo quod ostendere possit gemmas illas quas prior artifex ad imaginem regis composuerat, quæque autem male[11] a posteriori (artifice) in similitudinem canis transmutatæ sunt, et per gemmarum illarum ostensionem[12] incautos[13] decipiat, illos scilicet qui regiæ imaginis cognitionem[14] non habent, ita ut persuadeat (18) illis hanc tetram vulpis similitudinem[15] esse pulchram imaginem regis : ita pariter isti (hæretici) aniculas compingentes[16] fabulas, atque versiculos, verba et parabolas, hinc inde, quocumque modo, excerpta[17] (assuentes), volunt deinde fabulis suis adaptare[18] eloquia Dei.

III. IRENÆI, EPISCOPI LUGDUNENSIS [QUI FUIT AUDITOR POLYCARPI, EPISCOPI SMYRNENSIS[19]] (EXCERPTUM) E LIBRO PRIMO REPREHENSIONIS ET CONFUTATIONIS SCIENTIÆ FALSO ITA VOCATÆ. — INVEHITUR ENIM CONTRA IMPIAM ILLAM OPINIONEM QUÆ A VALENTINO EJUSQUE ASSECLIS STULTE VOCATUR PHANTASIA, ET CONTRA ETIAM EAM OPINIONEM QUÆ AB ILLIS DICITUR OGDOAS[20].

Caro vetus est illa de limo in Adam a Deo facta plasmatio, quam vere commemoravit Joannes «Verbum Dei factum[21]». Et soluta est illorum prima et primogenita Ogdoas. Cum unum et idem ostenditur esse Verbum, Unigenitum, Vitam, Lucem, et[22] Christum, et Filium Dei, et hunc eumdem incarnatum pro nobis, soluta sunt etiam Ogdoadis[23] fixa tabernacula.

[1] Gr. *ψυχικόν*. — [2] In græca editione *περὶ τούτου* legimus, quod satius est, nempe *de illo* per prophetas locutus est Deus. — [3] Gr. *διὰ σωλῆνος*. Cfr Theodoret, Epist. CXLV; Tertullian. *De Carne Christi*, 2; *De Resurrectione carnis*, 1, ubi similia reperiès. — [4] Cfr *Adversus Hæreses*, I, 1, 13; W. Harvey, *S. Irenæi episcopi Lugdunensis libros quinque adversus hæreses, etc.*, Cambridge, 1857, I, p. 60. — [5] *Adversus Hæreses*, I, 1, 15. W. Harvey, *l. c.* I, p. 67. — [6] Gr. *ἐκ ψηφίδων ἐπισήμων*. — [7] Gr. *ἐπιμελῶς*. — [8] Gr. *ἰδίαν*. — [9] Gr. *μεθαρμόσοι*. — [10] Gr. *φαύλως*. — [11] B *in principio* loco *male*. Gr. *κακῶς*. — [12] Gr. *φαντασίας*. [13] B *ignaros*. Gr. *ἀπειροτέρους*. — [14] Gr. *κατάληψιν*. — [15] Gr. *ἰδέα*. — [16] Gr. *συγκαττύσαντες*. — [17] A *excerpentes*. Gr. *ἀποσπῶντες*. — [18] Gr. *ἐφαρμόζειν*. — [19] B omittit quæ uncinis includuntur. — [20] *Adv. Hæreses*, I, 1, 20. Cfr W. Harvey, *S. Irenæi libros quinque adversus hæreses*, Cantabrigiæ, 1857, I, p. 85. — [21] Hic desinit citatio in B. *Joan.* 1, 18. — [22] Gr. *καὶ σωτῆρος καί*. — [23] Gr. *ὀγδοάδος σκηνοπηγία*.

IV. EJUSDEM EX LIBRO SECUNDO [1].

Satius est igitur, ut diximus, nihil omnino quempiam scire, ne unam quidem causam cujuslibet eorum quæ facta sunt aut rationem cur facta sunt, et sic credentem in Deum perseverare in Dei dilectione, quam per hujusmodi scientiam inflari et excidere a dilectione quæ hominem vivificat. Satius est nil aliud cognoscere «nisi solum Jesum «Christum, filium Dei», et «hunc pro nobis crucifixum [2]», quam per hominum profundos [3] et subtiles sermones in Atheismum impingere (19).

V. IRENÆI EPISCOPI LUGDUNENSIS, EX LIBRO SECUNDO [4].

Sat [5] vero nos docuit Dominus, non solum in æternum animas perseverare, verum et figuram, in qua corpus resurrecturum [6] est, eamdem (a sanctis) servari, et eos etiam operum quæ hic egerunt meminisse in historia illa quam reliquit de Divite et Lazaro [7], qui requiescit [8] in sinu Abrahæ.

VI. EJUSDEM EX LIBRO TERTIO [9].

Mathæus autem ait illos, qui ab oriente venerunt, dixisse Magos : «Vidimus enim «stellam ejus in oriente et venimus adorare eum [10].» Cum enim stella [11] ducti fuissent in domum Jacob, ad Emmanuelem, per munera quæ obtulerunt, ostenderunt quis esset ille qui adorabatur. Myrrham quidem (obtulerunt), quia ille moriturus erat et sepeliendus pro mortali humano genere; aurum vero, quia rex erat «cujus regnum dura«turum erat sine fine [12]»; thus autem, quia Deus est «qui notus factus est in Judæa [13]», et manifestatus est iis qui non quærebant illum.

VII. IRENÆUS, EPISCOPUS LUGDUNENSIS, IN LIBRO TERTIO REPREHENSIONIS SCIENTIÆ FALSÆ, HÆC DIXIT [14] :

Argumenta illorum varia (sunt) ut ostendimus : alium enim dicunt esse illum qui passus et (20) natus est, huncque esse Jesum [15]; [alium et illum qui descendit super

[1] *Adversus Hæreses*, II, XXXIX, 1. Cfr W. Harvey, *l. c.* I, p. 345. — [2] Cfr I *Ad Corinth.* II, 2. — [3] Vers. latin. *per quæstionum subtilitates et minutiloquium.* — [4] *Adversus Hæreses*, II, LV. Hic est titulus hujus fragmenti in B : «Quod animæ non præ«cedant corpora. Irenæi, episcopi Lugdunensis (excerp«tum).» In A et D : «Quod animæ non præcedant corpus «(D corpora), et quod non transeant de corporibus (A «de corpore) in alia corpora. (A sancti) Irenæi, epi«scopi Lugdunensis, excerptum libri cui titulus : *Re«prehensio falso dictæ scientiæ*, e tractatu secundo, «capite LXXI, quod est caput DXXVII totius libri.» — [5] B *in vanum.* — [6] A, C, D *in quo collocantur.* Versio latina antiqua habet *in quo etiam adaptantur.* — [7] *Luc.* XVI, 19. — [8] Versio latinina *qui refrigerabat.* — [9] *Adversus Hær.* III, X. W. Harvey, *l. c.* II, p. 32. — [10] *Math.* II, 2. — [11] B omitt. *stella.* — [12] *Luc.* I, 33. — [13] *Psalm.* LXXV, 2. — [14] *Advers. Hæres.* III, XVII, 6. W. Harvey, *l. c.* II, p. 87. — [15] Versio latina *Christum* loco *Jesum* legit omittitque illa quæ

Jesum, huncque esse Christum, qui iterum ascendit, quique fuerat] creator. Aut (dicunt) istum esse ex œconomia, illumque ex Joseph; quem posteriorem passibilem faciunt, dum alterum ab invisibilibus et ineffabilibus descensum, intangibilem, invisibilem impassibilemque esse affirmant, a veritate recedentes eo quod recedat eorum sententia ab illo, qui vere est (Deus).

VIII. ET ITERUM POST ALIA [1]:

Cum errent a veritate, eo quod recedat sententia illorum ab illo qui est [2] Deus, nesciunt hujus Verbum unigenitum, illud quod semper generi humano adest, unitum et configuratum [3] plasmati suo, secundum placitum Patris carnem fuisse factum, ipsumque esse Jesum Christum, Dominum nostrum, qui et passus est pro nobis, et surrexit propter nos et iterum venturus est in gloria Patris [4] sui, ad suscitandam universam carnem, ad salutem ostendendam, et ad regulam justi judicii extendendam [5] super omnes qui ab [6] ipso facti sunt.

IX. ET POST PAUCA [7]:

Breviter dicit illis qui volunt audire : Nolite errare : «Unus et idem est Jesus «Christus, Filius Dei, qui, per passionem suam, reconciliavit nos Deo et ressurrexit a «mortuis [8].»

X. ET ITERUM POST ALIA [9]:

Qui spiritum quidem interimunt (intelligentes) alium esse Christum, aliumque esse Jesum, docentes non unum sed plures esse Christos. Etiam cum dicunt illos fuisse conjunctos (21), iterum dividunt [10] eos, dicendo hunc quidem tormenta [11] perpessum esse, istum vero impassibilem remansisse, alterum demum ascendisse in Pleroma, alterum autem remansisse super terram [12].

XI. ET ITERUM POST ALIA [13]:

Ostenso autem manifeste Verbum, quod «in principio existebat apud Deum et per quod omnia facta sunt» quodque semper aderat generi humano, in novissimis tempori-

uncinis includimus. Deinde ita prosequitur : «et esse «alterum eorum Demiurgi autem, qui sit ex dispositione vel eum qui sit ex Joseph.» — [1] *Advers. Hær.* III, XVII, 6. W. Harvey, *l. c.* Immediate post ea quæ posuimus sub numero VII. — [2] Vers. lat. *vere* addit. — [3] Vers. lat. *consparsus*. — [4] Vers. lat. omitt. *sui*. — [5] Vers. lat. *ostendere*. — [6] Vers. lat. *sub* ipso. — [7] *Adversus Hær.* III, XVII, 9. W. Harvey, *l. c.* II, p. 91. Versio latina in plurimis discrepat a syriaca. — [8] *Ad Coloss.*, I, 20? Hic sacræ Scripturæ textus videtur ex pluribus conflatus. — [9] *Adversus Hær.* III, XVIII, 3. W. Harvey, *l. c.* II, p. 96. — [10] Vers. lat. *ostendunt*. — [11] Ad litteram *passionibus communicasse*. — [12] Ad verbum *remansisse in medio*. — [13] *Adversus Hær.* III, XIX, 1. W. Harvey, *l. c.* II, p. 95.

bus, secundum tempus præfinitum a Patre, conjunctum suo plasmati, factum fuisse hominem passibilem, exploditur[1] contradictio dicentium : «Si igitur tunc natus est, «non erat ergo antea Christus.» Ostendimus enim tunc non cœpisse existere Filium Dei, qui[2] a principio est cum Patre, sed tunc incarnatum factumque esse hominem. Senio confectam generis humani[3] naturam denuo innovavit, compendiosam salutem præstitit, ut, quod perdideramus in Adamo, scilicet, ut simus ad imaginem et similitudinem Dei, iterum reciperemus per Jesum Christum.

XII. Verbum[4] illud, quod Deus est, a Patre omnium descendens incarnatum est, ad mortem venit, salutisque nostræ œconomiam perfecit.

XIII. ET, POST ALIA, ADVERSUS EOS QUI DIVIDUNT ET NON CONFITENTUR UNUM ESSE CHRISTUM[5] :

Si autem ipse (Christus) non erat passurus sed avolaturus a Jesu, ad quid igitur discipulos parabat[6] ad portandam crucem et sequendum ipsum, cum ipse, juxta illorum dictum, crucem non tulit, œconomiamque[7] passionis violaverit? (22)

XIV. IRENÆUS, EPISCOPUS LUGDUNI, CIVITATIS ILLIUS IN QUA PERPETRATA SUNT MARTYRIA IN OCCIDENTE APUD EOS QUOS ROMANI GALLOS VOCANT, ILLE QUI FUIT DISCIPULUS POLYCARPI, MARTYRIS ET EPISCOPI SMYRNENSIS, IN LIBRO TERTIO REPREHENSIONIS ET SOLUTIONIS SCIENTIÆ FALSÆ, ITA SCRIPSIT[8] :

Cæterum inutilis esset etiam descensus ejus in Mariam. Cur in eam descendisset, nisi aliquid ex ea assumpturus fuisset? Iterum autem, si quid e Maria non sumpsisset, neque escas e terra desumptas recepisset, quoniam, illorum ope, nutritur corpus e terra desumptum. Nec rursus, cum jejunasset per quadraginta dies, ad imitationem Moysis et Eliæ, esuriisset, si corpus suum non postulasset escam naturæ suæ congruam. Nec demum Joannes, illius discipulus, de illo scribens dixisset : «Jesus autem fatiga«tus labore itineris sedebat[9].» Neque David prophetasset de illo : «Super dolores vul«nerum meorum addiderunt[10].»

XV. IRENÆUS, EPISCOPUS LUGDUNENSIS, ILLE QUI PROXIMUS FUIT APOSTOLIS, IN QUARTO LIBRO (VOLUMINIS) TITULUM PRÆFERENTIS : «REPREHENSIO ET SOLUTIO SCIENTIÆ FALSUM POSSIDENTIS NOMEN,» IN CAPITE OCTAVO (ITA LOQUITUR[11]) :

Et propter hoc Dominus noster[12] dicebat : «Nemo cognoscit Patrem, nisi Filius;

[1] Versio lat. *exclusa est.* — [2] Versio lat. *exsistens semper apud Patrem.* — [3] Versio lat. ita præcedens comma recitat : *longam hominum expositionem in seipso recapitulavit.* — [4] *Advers. Hær.* III, XIX, 2. W. Harvey, II, p. 95. — [5] *Advers. Hær.* III, XIX, 4. W. Harvey, II, p. 98. — [6] Vers. lat. *adhortabatur.* — [7] Vers. lat. *relinquebat dispositionem passionis.* — [8] *Advers. Hær.*, III, XXXI, 2. W. Harvey, II, p. 122. — [9] *Joan.* V, 6. — [10] *Psalm.* LXVIII, 27. — [11] *Advers. Hær.*, IV, XI, 5. W. Harvey, II, p. 161. — [12] Vers. lat. omitt. *noster.*

«neque Filium nisi Pater et quibuscumque Filius revelaverit[1]». «Revelaverit» enim, non solum de futuro dictum est, ac si cœpisset Verbum revelare Patrem, post ejus ortum ex Maria, verum hoc de quolibet tempore dictum est (23).

XVI. ET ITERUM IN LIBRO QUARTO[2] :

Non enim lingua solum prophetabant prophetæ, verum et visione, et moribus[3], et actibus quos peragebant, exhortante Spiritu. Secundum hanc igitur rationem invisibilem Deum videbant, quemadmodum[4] dixit Isaias : «Regem Dominum Sabaoth vidi oculis meis[5].» Significans Deum ab oculis[6] hominis videri vocemque illius audiri[7] posse. Secundum[8] hanc igitur rationem, Filium Dei hominem (factum) videntes conversantem cum hominibus, id quod futurum erat prophetabant, et illum qui[9] adhuc non aderat, adesse dicebant, et[10] illum qui impassibilis est passibilem prædicabant, et illum qui in cœlis est ad pulverem[11] mortalem descendisse affirmabant.

XVII. ET POST ALIA[12] :

Hic autem peregrina quædam est eruditio et nova doctrina gentium Deos non solum non esse Deos sed et idola dæmoniorum; esse vero unum Deum qui est «super omnem «principatum, et dominationem, et potestatem, et omne nomen quod nominatur[13].» Et Hujus Verbum, natura quidem invisibile, palpabile et visibile hominibus factum, «ad mortem usque» descendisse «mortemque crucis[14]».

XVIII. ET ITERUM POST ALIA[15] :

Illi sunt iterum qui dicunt : «Homo est et quis cognoscet eum[16]?» Et «Accessi ad «prophetissam et peperit filium; et vocabitur nomen ejus Consiliarius, Admirabilis, «Deus fortis[17];» et qui filium Virginis (24) Emmanuelem prædicant, adunandum fore Verbum Dei plasmati suo significant, (dicentes) Verbum carnem futurum, et Filium

[1] *Math.* XI, 27. *Luc.* X, 22. — [2] *Advers. Hær.* IV, XXXIV, 8. W. Harvey, *l. c.* II, p. 219. In B *ex capite quinquagesimo quinto.* — [3] Vers. lat. *conversatione.* — [4] *Isai.* VI, 5. B *secundum quod dixit.* — [5] Vers. lat. *videbit . . . audiet.* B *viderunt oculi mei.* — [6] A *et significavit.* — [7] B *ab oculis suis.* — [8] A *per talem igitur rationem.* — [9] B *qui nondum.* — [10] B *et impassibilem.* — [11] Vers. lat. *limum mortis.* A et B ad litteram *ad pulverem mortis.* — [12] *Advers. Hær.* IV, XXXVIII, 2. W. Harvey, *l. c.* II, p. 232. Cfr *Epistolam interpolatam S. Ignatii ad Polycarpum.* Migne, *Patrol. Gr.* V, col. 865 A. — [13] *Eph.* I, 21. — [14] *Ad Phil.* II, 8. — [15] *Advers. Hær.* IV, LV, 2. W. Harvey, *l. c.* II, p. 266. — [16] *Jerem.* XVII, 9. Hic Irenæus, ut par erat, LXX interpretum versionem sequitur. Cæterum hujus loci aliquatenus difficilis septuagintavirali interpretamento suffragatur versio vulgata Syrorum, quæ ita hunc versiculum transtulit : ܥܡܝܩ ܠܒܐ ܡܢ ܟܠ ܘܐܢܫܐ ܗܘ ܡܢܘ ܢܕܥܝܘܗܝ, seu : «Forte est cor præ om«nibus; homo est; quis cognoscet eum?» Hæc ferme verbatim cum græco consentiunt : *Βαθεῖα ἡ καρδία παρὰ πάντα, καὶ ἄνθρωπός ἐστι, καὶ τίς γνώσεται αὐτόν*; *Vulgata* latina et anglicana versio aliter hunc locum transtulerunt. Vocem אֲנֻשׁ loco אֱנוֹשׁ legendo in hebraico textu, ita verterunt : *inscrutabile, deceitful*, loco *Homo est.* — [17] *Isai.* VII, 14; IX, 6.

Dei Filium hominis. Ipse purus pure puram vulvam aperuit, illam quæ iterum Deo generat homines, illam quam ipse puram constituit, et factus quod nos sumus, Deus fortis est, et originem habet, quam nemo enarrare valet.

XIX. RELIGIOSI IRENÆI, EPISCOPI LUGDUNI IN GALLIA, EX LIBRO QUINTO ADVERSUS HÆRESES[1].

Vani autem omnimode sunt ii qui universam (Dei) Dispensationem defraudant, carnis salutem negantes, regenerationem ejus conviciantes, dicentes eam non esse capacem incorruptionis. Quodsi autem caro non salvatur, nos igitur, sanguine suo non redemit Dominus noster, neque «calix eucharisticus communicatio sanguinis illius «est; neque panis, quem frangimus, communicatio corporis ejus est[2].»

XX. ET ITERUM EJUSDEM (IRENÆI[3]).

Et in Epistola ad Romanos, ait: «Si enim secundum carnem vivitis[4], futuri estis ut «moriamini[5],» non quidem conservationem[6] eorum, id est, eorum habitationem in carne deprecans — ipse enim erat in carne[7] cum scriberet illis — sed præscindere volens voluptates carnis, eas quæ occidunt hominem. Quapropter addidit: «Si autem «Spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis. Quicumque enim Spiritu Dei aguntur, ii «sunt filii Dei[8].»

XXI. SANCTI IRENÆI, EPISCOPI LUGDUNENSIS, AUDITORIS POLYCARPI, EPISCOPI SMYRNENSIS ET MARTYRIS, EXCERPTUM LIBRI QUINTI REPREHENSIONIS ET EVERSIONIS SCIENTIÆ FALSO ITA VOCATÆ[9].

Ipsum Dei Verbum incarnatum suspensum fuisse super lignum multis ostendimus (25).

XXII. RELIGIOSI IRENÆI, EPISCOPI LUGDUNENSIS IN GALLIA, E LIBRO QUINTO ILLORUM QUI SUNT ADVERSUS HÆRESES[10].

Quemadmodum enim vere Deus est qui ressuscitat hominem, ita vere homo resurget a mortuis et non tantum in figura, ut per hæc omnia ostendimus[11].

[1] *Advers. Hær.*, V, II, 1. W. Harvey, *l. c.* II, p. 318. — [2] I *Ad Corinth.* X, 16. — [3] *Adversus Hæreses*, V, X, 3. W. Harvey, *l. c.* II, p. 347. — [4] Vers. lat. *incipietis mori*. Cfr S. Cyprianum. — [5] *Ad Rom.*, VIII, 13. — [6] Vers. lat. *conversationem quæ est in carne, repellens ab eis*. — [7] Vers. lat. *esset ..... scribebat*. — [8] *Ad Rom.* VIII, 14. — [9] *Advers. Hær.* V, XVIII, 1. W. Harvey, *l. c.* II, p. 373. — [10] *Advers. Hær.* V, XXXV, 2. W. Harvey, *l. c.* II, p. 426. — [11] Vers. lat.: *allegorice, quemadmodum per tanta ostendimus*.

XXIII. RELIGIOSI IRENÆI [1], EPISCOPI LUGDUNI IN GALLIA, EX LIBRO QUINTO EORUM [2] QUI SUNT ADVERSUS HÆRESES.

Deinceps, omnibus renovatis, vere habitabunt[3] in civitate Dei. Dixit[4] enim : «Dicit «qui sedet super thronum : Ecce nova facio omnia. Et dixit[5] : Scribe[6] quoniam hi ser«mones fideles sunt et veraces.» Et dixit mihi : «Facta sunt[7] convenienter.» Cum enim vere sint homines, oportet ut vera sit renovatio[8] ipsorum, neque ut deflectamus ad ea quæ non sunt, sed ut ad ea quæ sunt progrediamur[9]. Non enim substantia et natura creationis[10] destruuntur. Verus enim et firmus est qui constituit illam. «Sed figura «hujus mundi transit[11],» scilicet, in quibus transgressio facta est, quoniam senuit homo in ipsis. Et propter hoc figura hæc[12] temporalis facta est, omnia Deo præsciente, sicut[13] ostendimus in libro antecedenti, ubi, pro posse nostro, causas creationis mundi temporanei dedimus. Prætereunte[14] autem figura hac, homine renovato et ad incorruptionem accedente, ita ut non possit jam veterascere, erit cœlum novum et terra nova in qua novus perseverabit homo, semper nova cum Deo disserens[15]. Et quoniam hæc in æternum perseverabunt, Isaias dixit : «Quemadmodum cœlum novum et terra «nova[16], quæ ego facio, ait Dominus, perseverabunt in conspectu meo, sic stabit semen «vestrum et nomen vestrum[17].» Quemadmodum presbyteri dicunt.....(26).

XXIV. IRENÆI, QUEM ALLEGANT HÆRETICI [18].

Cum igitur linguæ, quas esse septuaginta numero monstratum est, in unam linguam a Davide adunatæ sint[19], necesse est ut iis reveletur arca, quæ corporis Christi puri et immaculati typus erat[20]. Quemadmodum enim arca, intus et foris, deaurata erat auro mundo, ita etiam corpus Christi purum erat et lucens, intus quidem Verbo adornatum, foris autem Spiritu custoditum, ut duarum naturarum splendor appareat.

XXV. IRENÆI, EPISCOPI LUGDUNENSIS, EXCERPTUM EX COMMENTARIO PRIMO IN CANTICUM CANTICORUM.

Forsan autem ex eo quod natum est explicationem sortitum est Verbum. Scimus

[1] *Advers. Hær.* V, xxxv, 2; xxxvi, 1. W. Harvey, *l. c.* p. 426. — [2] C omitt. *eorum.* — [3] Vers. lat. *habitabit.* — [4] A *dicit.* — [5] *Apocal.* xxi, 5. B *et dicit.* — [6] Vers. lat. *quomodo.* — [7] *Ibid.* 6. Vers. lat. *et secundum rationem.* — [8] Vers. lat. *plantationem.* — [9] Vers. lat. *proficere.* — [10] Vers. lat. *conditionis.* Gr. *κτίσεως.* — [11] I *Ad Corinth.* vii, 31. C *operatur.* — [12] A omitt. *hæc.* — [13] B, C *secundum quod.* A *Johannis* loco *ostendimus.* — [14] B *præteriit.* — [15] Gr. *προσομιλῶν.* — [16] A omitt. *et terra nova.* — [17] *Isai.* lxvi, 22. — [18] Unde Syri fragmentum istud excerperint incertum. Hic in prima parte legendum esse in titulo ܡܡܝܬܝܢ loco ܡܝܬܝܢ, conjeceramus. Re tamen maturius perpensa, scriptionem codicis servamus. Hæretici enim non *occiderunt* Irenæum, sed eum *allegare poterant* (*maïthein*) ad tuendos errores suos; nisi forte hic de alio Irenæo, qui, anno Domini ccciv, Sirmiensis episcopus et martyr, occubuit, agatur. Hæc tamen posterior opinio videtur admodum improbabilis. Quando enim quis simpliciter ut Irenæus introducitur, generatim episcopus Lugdunensis esse intelligitur. — [19] Hic quid legerit Syrus interpres dubium. — [20] Quæ sequuntur græce exstant in W. Harvey, *l. c.* II, p. 479, viii.

enim in unoquoque nostrum duos inesse homines, unum absconditum, alterum manifestum, unum corporalem, alterum spiritualem, licet generatio utriusque ad instar gemellorum sit, qui ut unus intrant in mundum. Non enim anima præcedit corpus existentia, neque corpus præcedit animam formatione sua. Ambo autem sunt ejusdem temporis. Esca autem utriusque est puritas et suaveolentia.

XXVI. IRENÆUS ENIM, EPISCOPUS LUGDUNENSIS, QUI DIGNUS EST HABITUS UT AUDIRET APOSTOLICUM POLYCARPUM, EPISCOPUM SMYRNENSEM ET MARTYREM, QUIQUE, OB EAM CAUSAM, MAGNUS HABEBATUR, SCRIBENS AD VIRUM QUEMDAM ALEXANDRINUM DE NECESSITATE CELEBRANDI FESTUM RESURRECTIONIS DIE DOMINICA[1], IN HUNC MODUM LOQUITUR :

Tunc vere catholicum gaudium erit universo eorum qui in vitam crediderunt cœtui, et in unoquoque solidabuntur Resurrectionis mysterium, spes incorruptionis et primitiæ (27) regni æterni, quoniam devicit Dominus mortem inimicam hominis et caro, quæ resurrexit a mortuis, non amplius morietur. Incorruptibilem enim factam, commixtam spiritui, glorificatamque, cœlis apertis, Patri obtulit eam Dominus noster.

XXVII. IRENÆUS, EPISCOPUS LUGDUNENSIS, QUI APUD VICTOREM EPISCOPUM ROMANUM QUESTUS EST DE FLORINO QUODAM PRESBYTERO, SECTATORE VALENTINI INSANIÆ ET AUCTORE IMPII VOLUMINIS, IN HUNC MODUM SCRIPSIT :

Nunc autem, quia forte vos latent libri illorum qui tamen ad nos usque pervenerunt, notum facio vobis, ut, pro vestra dignitate, auferatis e medio illa scripta, opprobrium quidem afferentia in vos, quoniam ipse scriptor gloriatur se unum esse vestrum. Multos enim evertunt, simpliciter et absque disquisitione recipientes, tanquam a presbytero, blasphemiam illam Deo impactam; cum eum qui talia scripsit, quique non solum vicinis nocet, eorum mentem ad Deum blasphemandum movendo, verum et eos, qui apud nos sunt, pessumdat per sua scripta, quibus falsas de Deo opiniones in illorum mentes inserit, aversamini.

XXVIII. EJUSDEM IRENÆI.

Libri sancti docent de Christo eum esse filium Dei sicut est filius hominis; eum esse spiritum, Verbum Dei et Deum, sicut est caro; eum ut primitias totius creationis a Deo egressum sicut genitus est ex Maria in novissimis temporibus; eum reficere sicut esurivit; potum dare sicut sitivit. (Bibere enim fecit) olim Judæos, «cum esset petra «Christus[2],» nunc autem fidelibus in potum præstat Jesus aquas spirituales, quæ scaturiunt «in vitam æternam[3]». Sicut est filius Davidis, ita et Dominus Davidis; sicut

[1] Hæc si vera essent, asserendum foret non solum in Asia sed et in Ægypto exstitisse quosdam *Quartodecimanorum* asseclas. — [2] 1 *Ad Corinthios*, x, 4. — [3] *Joann.* v, 14.

est ex Abraham, ita et ante Abraham; sicut servus Dei, ita et filius Dei, et Dominus (28) omnium; sicut sputis probrosis affectus est, ita et emisit Spiritum in discipulos suos; sicut dolore plexus est, ita et gaudium dedit populo suo; sicut prehensibilis et palpabilis, ita et medius illorum qui violenter tractabant eum transiit nec apprehensus est; per januas clausas intravit nec impeditus est; sicut dormivit, ita et mari et ventorum flatibus jussum dedit; sicut passus est, ita et ipse vivens vivificat, sanans omnes languores; sicut mortuus est, ita resurrectio mortuorum est; in terra contumeliis affectus, in cœlo omni honore et gloria sublimior; «cruci affixus est ex infirmitate, et re«vixit virtute divina[1];» descendit ad inferiora terræ et ascendit supra cœlos; illi suffecit præsepe et implet omnia; fuit mortuus et vivit in sæcula sæculorum. Amen.

XXIX. BEATI IRENÆI, QUI SUBSECUTUS EST APOSTOLOS ET FUIT EPISCOPUS.

Lex, Prophetæ et Evangelistæ[2] prædicarunt de Christo, eum natum esse de Virgine; passum esse[3] super lignum; apparuisse inter mortuos; ascendisse[4] ad cœlos; a Patre[5] glorificatum; esse regem æternum, intellectum perfectum, Verbum Dei; qui quidem ante lucem genitus est, qui cum (Patre) factor est omnium, plasmator hominis; qui est omnia in omnibus, in patriarchis patriarcha, in legibus lex, in sacerdotibus princeps sacerdotum, in regibus gubernator, in prophetis propheta, in angelis angelus, in hominibus homo, in Patre Filius, in Deo Deus, rex in æternum.

Ille fuit Noæ nauta, Abrahami ductor; cum Isaaco ligatus est; cum Jacobo peregrinus fuit; pastor est salvandorum et sponsus Ecclesiæ; et dux Cherubim, princeps exercitus angelorum, Deus de Deo, Filius ex Patre, Jesus Christus, rex in sæcula sæculorum. Amen (29).

XXX. MELITONIS EPISCOPI DE FIDE[6].

Ex Lege et Prophetis collegimus ea quæ dicta sunt de Domino nostro Jesu Christo, ut ostendamus charitati vestræ hunc esse intellectum perfectum, Verbum Dei, qui ante lucem genitus est, qui est creator cum Patre, plasmator hominis, omnia in omnibus, in patriarchis patriarcha, in lege lex, in sacerdotibus princeps sacerdotum, in angelis archangelus, in voce Verbum, in spiritibus spiritus, in Patre Filius, in Deo Deus, rex in sæcula sæculorum. Ipse enim fuit Noæ nauta et Abrahami ductor; cum Isaaco fuit ligatus, cum Jacobo exsulatus, cum Josepho venditus, cum Moyse dux

[1] II *Ad Corinth.* XIII, 4. — [2] B *et Evangelia.* Cfr infra ex armeno translata, n° I. — [3] B *passibilem fuisse super lignum.* — [4] *Assumptum fuisse.* In nota 5ª legendum ܐܣܬܠܩ non autem ܐܣܬܠܡ. — [5] Hic B legit: «a Patre glorificatum; esse regem sæculorum, «intellectum perfectum, nempe Verbum Dei, quod «ante stellam matutinam genitum cum Patre omnia «creavit, plasmator hominis exsistens.» Reliqua desunt in B. — [6] Cur fragmentum hoc S. Irenæo adjudicandum sit diximus in nota subjecta textui syriaco, part. I, p. 29.

exercitus, cum Josue filii Noun divisor hæreditatis. Per Davidem et Prophetas suam passionem prædicavit; in Virgine incarnatus, in Bethleem editus, in præsepio pannis involutus, a pastoribus visitatus, ab angelis glorificatus, a Magis adoratus et a Joanne ostensus, apostolos collegit, regnum prædicavit, claudos sanavit, cæcis lucem dedit, mortuos suscitavit, in templo apparuit et populus ei fidem non præstitit. A Juda est traditus, a sacerdotibus apprehensus, a Pilato judicatus, in carne transfixus, in ligno suspensus et in terra sepultus. A mortuis surrexit, apostolis apparuit, ad cœlos elevatus est, ad dexteram Patris sedet; et est requies illorum qui mortui sunt, inventor illorum qui interierunt, lux eorum qui in tenebris degunt, liberator captivorum, ductor (30) errantium, refugium afflictorum, sponsus Ecclesiæ, auriga Cherubim, dux exercitus angelorum, Deus de Deo, Filius ex Patre, Jesus Christus, rex in sæcula sæculorum. Amen.

2

I. Lex[1], Prophetæ et Evangelia prædicarunt Christum de Virgine natum et in cruce passum; et suscitatum a mortuis, et ad cœlos elevatum; et glorificatum et regnantem in sæcula. Ipse est perfecta intelligentia, Verbum Dei, quod primitus pulchre nati hominis (fuit) conditor : in omnibus omnia; in patriarchis patriarcha, in lege lex, in sacerdotibus sacerdos, in regibus princeps ductor, in prophetis propheta, in angelis angelus, in hominibus homo, in Patre Filius, in Deo Deus, rex in æternum.

Ipse Noe direxit in navi; cum Josepho venumdatus est; Abrahamum duxit; cum Isaaco ligatus est; cum Jacobo migravit; cum Moyse fuit dux, et cum populo legislator; in prophetis prædicavit; in Virgine est incarnatus; in Bethleem editus; a Joanne acceptus; in Jordane baptizatus; in deserto tentatus; est Dominus notus. Apostolos colligendo, regnum cœlorum prædicando, cæcos illuminando, mortuos suscitando, in templo apparuit, a populo fide dignus non est habitus; a sacerdotibus (31) comprehensus, coram Herode perductus est, in conspectu Pilati judicatus; in corpore visus, in ligno suspensus, a mortuis resurgens, apostolis apparens, ad cœlos elevatus, ad dexteram Patris sedet, ab eo glorificatus uti mortuorum resurrectio, perditorum liberatio, degentium in tenebris lumen et eorum qui nati sunt redemptio. Salvatorum pastor, Ecclesiæ sponsus, Cherubim auriga, angelus dux, Deus de Deo, Jesus Christus salvator noster.

II. SANCTI IRENÆI, APOSTOLORUM SUBSECUTORIS, SERMO DE FILIIS ZEBEDÆI.

« Tunc accessit ad eum mater filiorum Zebedæi cum filiis suis adorans et petens ali- « quid ab eo[2]. »

[1] Cfr supra quæ e syriaca lingua transtulimus, n° XXIX. — [2] *Math.* xx, 20.

Inutiles quidem non sunt hi sensus, nec frustranea verba, quæ dicendis, procemii instar, præmissa, habent tamen cum prius expositis convenientiam.

« Tunc accessit. » Sæpe sæpius virtutem mirari debemus, non solum ob exemplum, sed etiam attento tempore; qualem esse dicam, verbi gratia, præmaturum fructum uvæ, aut fici, aut aliud quodcumque pomum, a quo pubescente nemo maturitatem quærit aut fructus perfectionem. Licet vero imperfectum nonnihil aliquis in eo videat, acinum tamen decerptum non spernit, quasi inutilem, sed uti præmaturum apparentem arripit, nec attendit an acinus perfecta gaudeat suavitate. Imo extemplo voluptatem inde accipit, eo quod prius ille quam cæteri appareat. Eodem modo et Deus, quum videt fideles sapientiam licet imperfectam habentes ac modicam fidem, minime, hujusmodi respiciens defectum, eos ideo rejicit; quin imo, uti præmaturos fructus, blande salutat et excipit, et honorat animam quamlibet virtute, licet haud absoluta, insignitam (32), indulget ei, utpote in prodromo consistenti, eamque diligit quia cæteris promptior, benedictionem sibi quasi præoccupavit.

Propterea Abraham, Isaac et Jacob, patres nostri, præ omnibus demirandi sunt, qui scilicet tum primum virtutis exempla dederunt. Quot sunt martyres Danieli similes? Quot, inquam, martyres æmuli trium Juvenum in Babylone, quorum tamen eadem ac illorum non est commendata memoria? Illi, siquidem primitiæ ac primordia fuerunt messis. Hinc Deus jussit illorum vitam describi, a subsequentibus imitandam.

At, sic apud Deum accipi virtutem, ut nempe fructuum primitias, audi ipsummet: « Uti uvam, inquit, in deserto inveni Israël, et sicut ficos præmaturas [1] » patres vestros. Itaque non solum beatam prædica fidem Abrahæ, quia credidit. Visne Abraham mirari? Intuere quo pacto vir unus, cum in mundo sexcenti errore contaminarentur, pietatem solus agnoverit. Visne ut te in stuporem Daniel rapiat? Intuere Babylonem illam, flore fastuque impietatis superbientem, illicque omnes omnino peccato mancipatos. At ille ex imo emergens, amaritudinem exspuebat peccatorum et in dulces pietatis aquas immergi gestiebat. Similiter et nunc circa illam filiorum Zebedæi matrem, noli duntaxat in ea mirari quæ locuta fuerit, sed et de tempore quo hæc dixerit. Quandonam enim accessit ad Redemptorem? Non post resurrectionem, neque post prædicationem nominis ejus, neque post instaurationem regni ejus, sed quando Dominus diceret : « Ecce « ascendimus Hierosolymam, et Filius hominis tradetur pontificibus et scribis, et oc- « cident eum, et tertia die resurget [2]. »

Hæc Salvator de passione enarravit et de cruce; his prædicebat passionem, nec eam per pontifices futuram esse probrosissimam diffitebatur. At illa aliter audierat de passionum dispensatione. Salvator mortem prænuntiabat; et illa immortalitatis gloriam postulabat. Asserebat Dominus sistendum esse sibi coram impiis judicibus; at illa judicii istius immemor, tanquam a judice requirebat : « Da, inquit, ut filii mei isti sedeant,

[1] *Osee*, IX, 10. — [2] *Math.* XX, 18.

«unus a dextris, et alter a sinistris, in gloria tua[1].» Hinc passio dicitur, illinc regnum intelligitur. De cruce loquebatur Salvator, et illa gloriam impassibilem contemplabatur. Hæc igitur, ut dixi, admiranda est, non solum de eo quod petit, sed etiam de tempore quo petiit.

Passa quidem illa est, non solum uti pia, sed tanquam mulier. Etenim consideravit et credidit, ejus edocta verbis, fore (33) ut in gloria Christi regnum floreat, et ambulet in latitudine per orbem et pietatis præconio augeatur. Intellexit, uti par erat, eum qui humilis videbatur, omnem tradidisse et accepisse promissionem. Quæram alias, quum de hac humilitate sermo erit, an Dominus regni petitionem excludat. Illa autem cogitavit eamdem sibi non affuturam fiduciam, quum, in angelorum apparitione, ab angelis ministrandus, ab omni militia cœlesti famulatum accepturus est. Assumens ergo seorsum, in loco remoto, Salvatorem, ea enixe petebat ab illo quæ omnem naturam excedunt.

III. IRENÆI DICTUM.

Quum creatura hæc liberata (fuerit) et renovata, multitudinem escarum cujuscumque speciei germinabit de rore cœli et de pinguedine terræ; quemadmodum senes meminerunt, qui Joannem discipulum Domini viderunt, audivisse se ab eo de temporibus illis, de quibus docebat Dominus et dicebat: «Venient dies in quibus vites germina-«bunt, singulæ decem millia palmitum habentes; atque in singulis palmitibus decem «millia brachiorum; et in quovis brachio decem millia ramusculorum; et in unoquoque «ramusculo decem millia racemorum; et in unoquoque racemo decem millia acinorum. «Quilibet acinus expressus dabit viginti quinque cyathos vini. Si quis autem appre-«henderit racemum sanctum, alius racemus clamabit: «Ego sum melior, me accipe, et per «me Domino benedic.» Similiter et granum frumenti decem millia germinabit spicarum; «et unaquæque spica decem millia habebit granorum; quodlibet autem granum, quinque «modios similæ mundæ, et omnes aliæ arbores fructiferæ, et semina et herbæ, juxta «suam ipsorum ex ordine rationem. Et quæcumque animalia, iis pasta cibis qui e terra «sumuntur, ad invicem pacifica erunt, et concordia, et mitia, subjecta homini in omni «obedientia.» (34)

IV. IRENÆI, (APOSTOLORUM) SUBSECUTORIS, DICTUM.

Qui dividendo Unicum frangunt Roboami retributionem accipient, quoniam dehonestant Filium Dei et Mariæ liberationem negant, secundam generationem dedecorant, dum Christum corruptioni obnoxium fingunt.

V. EJUSDEM DICTUM.

Ipse venit, Dei et hominis naturam in unum conducens. Incorruptionis participes

[1] *Math.* XX, 21.

esse non possumus. Invisibilis pro nobis visibilis factus est, ut plene incorruptionis illius participes evaderemus.

VI. EJUSDEM DICTUM.

Vani et futiles sunt qui Dei salutem negant, salutem nempe quam nobis incarnatione sua contulit Filius Dei, veniendo et induendo corruptibile corpus ex immaculata Virgine Maria.

VII. IRENÆI, LUGDUNENSIS EPISCOPI, TESTIMONIUM DE FIDE.

A Deo separati sunt illi qui non fatentur, juxta suum inventum, Dei Verbum Unigenitum semper humanitati fuisse conjunctum et coadunatum.

VIII. Inter hæreticos ablegandi sunt qui magnum et gloriosum Christi corpus dividunt et mutilant (35).

IX. EJUSDEM DICTUM [1].

Isaias ait : «Et accessi ad prophetissam, et concepit, et peperit Filium [2] (qui est) «admirabilis, consiliarius, Deus fortis [3],» loquens de unione Verbi cum creatura sua et ostendens manifeste Verbum carnem factum esse Filium Dei et Filium hominis.

VIII

CLEMENS ALEXANDRINUS.

I. QUID SIT HÆRESIS? EX CLEMENTIS STROMATIBUS, AD FINEM LIBRI OCTAVI [4].

Hæresis est inclinatio scientiarum, vel, secundum quosdam, propensio quæ est in multis scientiis, juxta quam unicuique adhæretur ut visibilia et vitæ placentia eligantur. Scientia autem est comprehensio quædam rationalis; comprehensio vero est qualitas aut perfectio mentis, sed non tantummodo in hypotheticis. Omnes autem docti in quamdam (hæresim) impingere solent, sive ob debilitatem mentis, sive ob obscuritatem argumenti, sive ob æquivoca vocabula.

II. DE POENITENTIA.

Qui in vetito malo perseverant homines a sinistri lateris supervenientibus angelis

[1] *Adv. Hær.* IV, LV, 2. W. Harvey, *l. c.* II, p. 266, et quæ e syriaca transtulimus lingua, n° XVIII. — [2] *Isai.* VIII, 3. — [3] *Ibid.* IX, 6. — [4] In editis græce, neque prius, neque posterius fragmentum reperire contigit.

violenter percutientur, forasque ejecti duris (ligati) (36) vinculis a spiritu deducentur in ignem æternum. In vanum et sine fructu multos tunc pœnitebit. Conviciis petent nomineque proprio dæmones vocabunt fornicatricem, occisorem, adulterum, avarum, cupidum, raptorem. Qui vero dignos pœnitentiæ fructus egerint, illos angeli sinistri lateris, neque aspicere in facie, neque tangere, neque appropinquare valebunt. Hos autem laudabunt atque amplectentur angeli dextri lateris, summo gaudio illos prosequentes, cœlo, atque ante omnia ipsi Salvatori gratias agentes.

IX

SANCTUS HIPPOLYTUS.

1°

SANCTI HIPPOLYTI QUÆ SUPERSUNT SYRIACE FRAGMENTA.

I

EX COMMENTARIO IN CANTICUM CANTICORUM[1].

Hæc aromata cum desiderasset Joseph, consiliarius Dei evasit; his etiam aromatibus inuncta Maria in utero Verbum concepit. O nova mysteria! O veritas noviter manifestata! O œconomia nova! O (37) magna et ineffabilia mysteria[2]!

IV, 15. «Fons hortorum», scilicet (fons) qui paradisum spiritualem Ecclesiæ irrigat, verbis quæ scaturiunt de ore illius, seu «de puteo[3] aquarum viventium quæ «fluunt impetu de Libano[4]». Puteus aquarum viventium est Christus, et similiter illi omnes qui in eum credunt.

[1] Jam prelo mandata erant fragmenta *Commentarii in Canticum Canticorum*, quæ hic publici juris facimus, cum ad manus nostras pervenit *Monumentorum syriacorum,* domini Mösinger, tom. II, in quo commentarium prostat integrum, a pagina 9 ad pag. 32, e codice quodam Vaticano. Ex inscriptione initiali et finali videtur hoc commentarium compositum fuisse «a «viro quodam *φιλοπόνῳ*, ope commentariorum a di«vinis doctoribus relictorum in Cantica Canticorum.» In notis codicem nostrum indicamus per litteram A, codicem vero Vaticanum per litteram B. Quis sit ille vir *φιλόπονος*, in præfatione quæsivimus. — [2] Quæ præcedunt, quæque S. Hippolyto tribuuntur, tum in hoc codice A, tum in aliis codicibus Musæi Britannici, ut videbitur infra, desunt in codice B, seu codice Vaticano. Videntur primum in margine posita fuisse, unde scriptor codicis A ea in textum induxit, ut pluries similiter egisse constat ex discrepantiis quæ inter utrumque codicem in notis indicabimus. — [3] Codex A legit *fructibus* loco *puteo,* sed hoc est manifestus error. — [4] Codex A *de thure* loco *de Libano.*

IV, 16. «Surge[1], Aquilo, et veni, Auster, perfla hortum meum et fluent aromata mea.» Aquilo significat adversas potestates. Auster autem, quia semper astris stipatus est, (indicat) amicas potestates[2]. Hortus est Ecclesia sancta, fluviusque aromata suavia profundens[3] signum est Spiritus Sancti.

V, 1. «Descendat[4] dilectus meus in hortum suum et comedat de fructibus pomorum «suorum.» Descensus apparitionis Dei Verbi in carne symbolum est. Hortus est Ecclesia, arbores in illo plantatæ sunt animæ humanæ et fructus sunt voluntates illarum. «Des-«cende[5] in hortum meum, soror mea sponsa, descende in hortum meum, etc.» Admixta aromatibus[6] myrrha indicat illos qui sunt bonus odor Christi, ope bonorum operum. Panis vero melle conditus significat eleemosynas præceptis divinis animatas, atque demum lac melle irrigatum juventutis senectutisque rectos mores manifestat. «Comedite, socii mei, bibite et enebriamini, fratres mei[7].» Socios et charissimos vocat sanctos apostolos, illosque omnes qui, credentes in Christum, voluntatem illius operantur. Esca potusque corpus Christi sunt et sanctus sanguis. Inebriatio susceptionem Sancti Spiritus significat.

2. «Ego dormio, et cor meum vigilat,» id est, iis quæ terrena sunt dormio, vigilo autem iis quæ superna sunt, per puram sursumque versam mentem. «Vox dilecti mei «pulsantis ad portam[8].» Cum enim requiem auri suæ præstitisset, percepit etiam verbum illius : «Aperi mihi, soror mea, vicina mea, columba mea perfecta,» etc. Qui pulsat ad ostium Christus est; ostium vero mens est rectas cogitationes possidens, quarum ope intrat et habitat in anima (Christus). Sororem animam vocat Christus ut hæc perfecte desideret voluntatem illius adimplere. Vicinam dicit ne inter hanc et illum intercedat sepes aliqua. Columbam et perfectam appellat, quia anima possidet simplicitatem et puritatem. Ros est medicina animæ: cincinni sponsi sunt prophetæ, apostoli et Evangelistæ. Nox autem hic sumitur pro rectæ de natura Dei[9] scientiæ privatione.

3. «Expoliavi me tunica mea, quomodo induar illa?» — «Lavi pedes meos, quo-«modo inquinabo illos?» Expoliavi me homine antiquo, neque iterum illam abjectam vestem, quam exui, induam. Lavi pedes meos, ope baptismatis, neque iterum luto terreno maculabo illos.

4. «Dilectus meus extendit manum suam a foramine et viscera mea ad tactum (38) «ejus stupuerunt[10].» Manus est Christus, domus quam intrat est habitaculum hominum, in quod quum venisset, intremuit natura humana, admirans virtutem quæ operibus divinis manifestabatur in carne.

5. «Surrexi, ut aperirem dilecto meo; manus meæ[11] stillaverunt myrrham et digiti

[1] Versio simplex *Evigilare*. — [2] Hic codex Vaticanus addit *Spiritum Sanctum significat*. Verum hæc in hunc locum transposita per errorem videntur. — [3] Cod. Vatic. omitt. *signum est Spiritus Sancti*. — [4] Versio simplex *veniet* aut *veniat*. — [5] Versio simplex *veni*. — [6] Vatic. seu B ܒܣ̈ܡܐ. — [7] LXX habent *ἀδελφοί*. Versio simplex *Dodaï, charissimi*. — [8] LXX *ἐπὶ τὴν θύραν*. Versio simplex omittit *ad portam*. — [9] B ܐܠܗܝܐ, *divina*. — [10] Versio simplex *commota sunt*. — [11] Versio simplex *manus mea stillavit*.

«mei myrrha repleti sunt[1],» id est, ex quo virtutem resurrectione accepi, membra mea terrena occidendo. Myrrha enim mentem significat; manus operationes motusque animæ; digiti autem ejectionem passionum malarum quas occidit[2]; per manum fidei opera significantur, per pessulum vero fides quæ aperuit, cujusque opera ad introitum tenuem et arctum admota sunt.

6. «At ille declinavit atque transiit.» Dum putarem personam ejus mihi apparuisse, transiit, illumque apprehendere non potui. Inde non sequitur ab illo animam, quæ illum insequebatur, relictam fuisse; quin imo illam ad se magis attrahebat. «Anima «mea liquefacta est, ut locutus est[3],» id est, ex quo transii ab iis quæ videntur ad illa quæ sunt supra naturam meam, inveni eum quem diligo. «Quæsivi et non inveni «illum,» id est, quia quæsivi illum cum cogitationibus iis quibus illum quem quærit anima solet reperire; sed repertum est illum non esse juxta illos qui quærunt illum.

7. «Invenerunt me custodes qui circumeunt civitatem; percusserunt me et vulnera«verunt me, atque abstulerunt[4] a me pallium custodes murorum,» scilicet pallium velans caput et faciem ejus. Civitas est anima; custodes qui illam circumeunt sunt angeli, qui, eam percutientes et vulnerantes, abstulerunt ab ea pallium, nempe modestiam qua servabat puritatem ejus, ita ut deinceps, absque obstaculo, pulchritudinem sponsi posset aspicere.

9. «Qualis est dilectus tuus ex dilectis, o pulcherrima mulierum? etc.» Scilicet, dic nobis qualis sit natura ejus et da nobis signum quo manifestus evadat, ut noscamus et nos amoris sagittam in corde tuo jam defixam.

10. «Dilectus meus candidus et rubicundus.» Hæc certe, non de divinitate, sed de Dei humanitate dicuntur. Rubigo sanguinem, albedo corpus indicant. «Electus ex mil«libus,» id est, natura generationis ejus extranea est generationi omnium hominum, ejusque partus unicus est, quum absque pœna et dolore locum habuerit.

11. «Caput ejus aurum optimum[5].» Caput corporis Ecclesiæ est Christus. Superior enim est cuilibet creaturæ, et quia peccatum non fecit, vocatus est aurum purum. «Comæ ejus extensæ, nigræ quasi corvi[6], cincinni ejus sicut elatæ.» Hi significant apostolos sanctos, qui, quum antea publicani et persecutores Ecclesiæ fuissent, nigri erant et similes nigris corvis carnem devorantibus.

12. «Oculi ejus sicut columbæ, quæ lacte sunt lotæ et resident juxta fluenta ple«nissima[7].» Oculi (39) sunt quique principes existunt, electi a veritate, speculatores et

[1] Versio simplex *stillant*. — [2] Quæ sequuntur paulo aliter se habent in codice B : «Per manus pessulorum «aperui dilecto meo. Manus enim opera ejus indi«cant. Pessula sunt fides quæ aperuit. Ostendit enim «opera ejus admota fuisse ad introitum subtilem et «angustum.» Cfr Mösinger, *Monumenta syriaca*, II, p. 23. — [3] Cod. B *in verbo ejus*. A *in sermone ejus*, ut versio simplex et LXX, qui habent : *ἐν λόγῳ αὐτοῦ*. — [4] Versio simplex *acceperunt*. — [5] Versio simplex *ut petra auri*. Ex hoc loco manifestum evadit commentatorem præ oculis habuisse LXX, ubi *κέφαζ*, quod in commentarii versione syriaca legimus, servatum est. — [6] Cod. B ponit in margine *Cincinni ejus sicut elatæ*. LXX *ἐλάται*. — [7] Versio simplex *sicut* (oculi) *columbarum super fluenta aquarum*. Hic etiam liquet commentatorem præ oculis habuisse textum græcum.

videntes, Scriptura vocati. Illos enim oportet simplicitate et bonitate ornatos esse ut columbæ.

13. « Genæ illius sicut phialæ aromatum consitæ a pigmentariis[1]. » Hoc discimus illos, qui oculorum mundorum in sancta Ecclesia tenent locum, oportere ut præparent et præbeant doctrinæ spiritualem escam toti corpori, maxillarum ope. « Labia ejus lilia « distillantia myrrham[2]. » Os porro et labia sunt omnes doctores Ecclesiæ sanctæ; lilia autem sunt munda verba de ore illorum profluentia, quæ irradiantia lucent sicut lilia et in quibus stillat odor suavis et divinus, dum myrrha condiunt mentem auditorum, scilicet, contemptibilem[3] efficiendo hanc vitam terrestrem.

14. « Manus illius tornatiles aureæ, sculptæ in thronum[4] et plenæ tharsis. » Manus Ecclesiæ ii sunt omnes quibus tradita est administratio communis, ut eleemosynas indigentibus distribuant. « Venter ejus eburneus, distinctus sapphiris. » (Saphilus) est sapphirus[5]. Ita enim esse oportet, ut, cum in eo scripta fuerint verba divina, illorum memoriam conservet tanquam ope characterum lucidorum et (lectu) facilium. Sapphirus aspectu similis cœlo est, atque per hoc nos docet quæ sursum sunt cogitare.

15. « Crura illius columnæ marmoreæ, quæ fundatæ sunt super bases aureas. » Domus Dei est Ecclesia. Crura autem marmoreæque columnæ sunt illi qui divino gloriosorum operum splendore micant ut marmor, quibusque basis est vera fides, firmiter sustinens omne ædificium. « Species ejus ut Libani[6], electus ut cedri. » Libanon porro mons est pulcher, ornatus, visuque desiderabilis, cujus summitas coronatur cedris, et densitate ramorum significat ornatum et pulchritudinem.

16. « Guttura illius suavitas[7]. » Guttur significat verborum divinorum exsecutores, per quos Christus loquitur. « Talis est dilectus meus, et ipse est socius meus, filiæ Je- « rusalem. » Christus, utpote oriundus de Juda, erat frater et socius illi qui cecidit in manus latronum.

17. « Quo abiit dilectus tuus, o pulcherrima mulierum? Quo declinavit dilectus tuus? « Et quæremus eum tecum. » Illæ sunt animæ virginales, quæ quærunt illum, quæ, quando didicerunt ubi sit, adorant scabellum pedum ejus, quæque, quando sciunt quo declinaverit, parant seipsas ut super eas reveletur etiam gloria Domini. (40)

VI, 1. « Dilectus meus descendit in hortum suum ad phialam auri. » Hæc indicant Verbum, descendendo, se a gloria magnitudinis suæ ad mediocritatem nostram humiliasse. Hortus symbolum est mysteriorum evangelicorum et areolæ aromatum significant mores optimos, quibus Deus habitat in anima, ut « pascatur in hortis et lilia colligat ». Hortus porro est anima quæcumque ab eo plantata, virtutemque operans, unde na-

[1] Versio simplex *Genæ ejus sicut repositoria aromatum;* LXX *φιάλαι*. — [2] Versio simplex addit *et nardin;* LXX *plena sunt myrrha*. — [3] Cod. A fert ܡܣܬܒܪܢܘܬܐ, *opinionem*, loco ܡܣܬܟܪܢܘܬܐ, *contemptum*. B præbet veram lectionem. — [4] Cod. B loco *throni* habet ܒܬܪܫܝܫ, *in tharsim* (?) — [5] Ad marginem remittit B definitionem sapphiri. — [6] Versio simplex *Pectus ejus sicut Libani, electus præ cedris*. — [7] Versio simplex *Guttur ejus sicut favi dulces*.

tura illa gloriosa et incomprehensibilis eam inhabitat, liliis ejus gaudens, id est, mentis puritate et munditie.

2. «Ego dilecto meo, et dilectus meus mihi, qui pascitur inter lilia,» id est, quia ad primam virtutem reversus sum et cum ea unum corpus evasi, propter hoc deducit me in pratum liliorum.

3. «Pulchra es, vicina mea, sicut gratia [1], et decora sicut Jerusalem, terribilis sicut «(agmina) ordinata.» Similis es tu voluntati, id est, similis es Domino tuo qui factus est pro nobis tanquam servus, sed pulchritudine tua assimilata es Jerusalem cœlesti atque exercitibus ejus, qui a Deo præcepta recipiunt.

4. «Averte oculos tuos a facie mea, quia ipsi me fugaverunt,» id est, avolare fecerunt [2], scilicet ne respicias ad ea quæ rectitudini in me reperiuntur contraria, ne avolem a te sicut antea mihi accidit. Sed, si quando recte opposita derelinquis, ut directe ad me respicias, da mihi alas, virtutis operibus, ut ad plagas divinas volandi facultate gaudeam.

7. «Sexaginta sunt reginæ, et octoginta concubinæ et adolescentularum non est «numerus.» Reginæ igitur sunt animæ illæ quæ, ob perfectam mentem et amorem, sanctitate dignæ sunt quæ ad regis dexteram collocentur. Concubinæ dicuntur illæ quæ, iræ et minarum timore, virtutem colunt. Adolescentulæ vocantur quæ statura spiritualiter pusillæ adhuc non pervenerunt ad plenam fidei staturam. Numerus autem octoginta nobis revocat figurative mysterium octavi numeri.

II

A. Hæc aromata cum cupiisset Joseph, consiliarius Dei factus est, hisque inuncta Virgo Maria in ventre suo concepit Verbum. O mysteria ineffabilia! O veritas quæ apte manifestatur [3]! (41)

B. O nova œconomia! O mysteria magna! «En filius dilecti mei saliens venit [4]!» Quid est saltus? — Verbum est quod de cœlo in uterum Virginis, de utero in crucem [5], atque de cruce in æternitatem exsilivit.

C. Venerunt mulieres nocte quærentes eum in sepulcro. «Quæsivi eum, ait, nec in«veni eum [6].» — «Ut quid enim quæritis viventem cum mortuis [7]?» Non invenimus eum hic. Non enim illum decebat sepulcrum, sed cœlum. Cur quæritis super terram qui sedet super Cherubim?

[1] LXX ὡς εὐδοκία. — [2] Codex B ponit in margine : *Fugaverunt me, id est avolare fecerunt.* — [3] Vide supra, in initio longioris fragmenti, quod attulimus, p. 306, ad IV, 14. Hæc non exstant in codice Vaticano. Cfr Mösinger, *Monumenta syriaca*, II, p. 21, inter IV, 14, et IV, 15. — [4] *Cantic. Cantic.* II, 8. Tum LXX, tum versio simplex hic legunt *Vox dilecti mei.* — [5] Ad litteram *in lignum, et de ligno in abyssum.* — [6] *Cantic. Cantic.* III, 1. — [7] *Luc.* XXIV, 5.

III

EX COMMENTARIO IN EZECHIELEM PROPHETAM[1].

Ita igitur ostendit Ezechiel animalia illa, quæ Deum laudabant, habentia similitudinem quatuor Evangeliorum, ut ea quæ, in quatuor mundi partibus, operatura erant ad manifestandum gloriam Patris significaret. Uni porro animali quatuor facies erant, quarum unaquæque similitudinem exhibebat Evangelii. Prima facies, ait, quæ habebat similitudinem tauri, eminentem gloriam Christi significabat, quam enarrat Lucas.

Secundum animal, quod simile erat leoni, indicabat principatum et imperium ejus, quia leo oriundus de tribu Juda (est Christus). Istud est figura Mathæi. Tertium animal simile erat homini ad manifestandum passionem ejus et ad declarandum infirmitatem generis humani, quam exponit Marcus. Quartum denique animal simile erat aquilæ volanti in cœlum et spiritualiter figurabat potentiam et virtutem, quas Verbum docuit, quasque prædicat Joannes[2].

Per visiones autem, de quibus locutus est, nempe animalium, crystalli, sapphiri, perque similitudinem throni et aspectum hominis (42) hæc significat : Petra Tharsis, quæ est sapphirus, sive jacinthus, figura sublimis et theoria prima hominis est, Emmanuelis illius, qui, postquam factus esset homo, ostensus est esse supra omnia. Cætera autem significant : Thronus[3] scilicet, Thronorum, Seraphim et Cherubim figura est. Quoniam autem aspectus coloris sapphiri colorem cœli repræsentat, figura est Virtutum, Potestatuum et Dominationum, dum crystallus figura est Angelorum, Archangelorum et Principatuum. Animalia iterum figura sunt sanctorum qui sunt in terra.

II, 9. «Et vidi, et ecce manus missa ad me, in qua erat involutus liber, et expandit «illum coram me. . . . . et scripta erant in eo lamentationes, et carmen et væ[4], et dixit «ad me[5] : Comede volumen istud,» nempe, tomum convolutum, seu ejulationes et væ. Porro, prophetam cum benevolentia tractans, extendit manum Deus, illique prophetiam volumine comprehensam porrexit ut consolationem et fortitudinem acciperet propheta, atque ita mystice similis[6] evaderet prophetiæ Domino, opprobriis quæ Dominus experturus erat, communicando, cum Judaici populi filii præcepta Dei violarunt.

[1] Hoc commentariorum in Ezechielem fragmentum, paucis mutatis, jam vulgatum exstat in operibus S. Ephræmi, t. V, p. 167 c, vel *operum syro-latinorum*, t. II, p. 167 c. — [2] Ab initio huc usque omnia desunt in operibus S. Ephræmi. Quæ præcedunt S. Hippolyto adscribuntur sub hoc titulo : *S. Hippolyti ex commentario in Ezechielem prophetam*. Verum hic quærendum est an etiam istud fragmentum primitus positum ad marginem codicis, non irrepserit postea in textum S. Ephræmi commentariorum, an vero commentaria S. Ephræmo abjudicanda et S. Hippolyto referenda sint. — [3] Ita sub nomine S. Ephræmi edita. Nam codex noster habet *Throni theoria est theoria*, etc. — [4] Hic incipit caput III, 1. — [5] Pag. 42, lin. 8, dele [illegible] et [illegible]. Lin. 9, lege [illegible], nam quo casu factum fuerit ut typotheta [illegible] induxerit, nescimus. — [6] S. Ephræmus ita *ut consiliis consociatus*.

[« Volumen sacramentum est prophetarum et apostolorum, intus scriptum antiquitus, « foris vero scriptum novis temporibus. Figura etiam est doctrinæ spiritualis, quæ duo « latera legere digna habetur, et quæ lectioni partis exterioris sensum internum conso- « ciat [1]. »]

3. « Et comedi [2] illud : et factum est in ore meo sicut mel dulce, » id est, quod fuit in ore illius simile erat melli dulci. Impleta sunt enim in propheta quæ scripta sunt : « Quam dulcia faucibus meis eloquia tua, super mel ori meo [3] ! »

5, 6. « Non enim ad populum profundi sermonis et ignotæ linguæ tu mitteris... « quorum non possis audire sermones. » Vide, inquit, te a me non mitti nisi ad filios populi tui, quorum tu linguam nosti. Quoniam si te, ut Jonam [4], misissem ad unam gentium, audissent te.

8, 9. « Ecce dedi faciem tuam ut adamantem, qui fortior est silice. »

14. « Spiritus quoque levavit me et abduxit me [5], » scilicet, confirmavi, ait (Dominus), faciem tuam plus quam faciem eorum, sicut adamantem qui fortior est silice.

15. « Et veni ad transmigrationem, ad Tel-Achib, ad eos qui habitabant juxta flu- « vium Chobar [6] », id est, forte audient quæ [7] superventura sunt civitati illorum, templo sanctuariique eorum utensilibus.

17. « Fili hominis, speculatorem dedi te domui Israël, ut audias de ore meo illosque « admoneas ; » id est, ecce constitui te commonitorem et reprehensorem, ut dicas justo et peccatori quæ ego præcipio tibi, ita ut in justo justitia augeatur, quemadmodum pœnitentia in peccatore.

22. « Egredere in campum et ibi loquetur tecum. » Scilicet, per hæc illum eis constituit in signum : nam, hac eadem die, dictum est ei ut egrederetur in campum ut ei loqueretur et ei ostenderetur visio, illaque monstrata est ei super fluvium Chobar (43).

24. « Ingredere et includere in domo tua. » Hoc etiam statuit eum illis in signum, ut videntes quæ operabatur in semetipso, juxta verbum Domini ad illum, intelligerent filii populi se ab hostibus similia passuros fore. Inclusus est enim in domo sua, sicut Judæi inclusi sunt in civitate sua.

25. « Ecce data sunt super te vincula, et ligabunt te. » Vincula porro quæ ceciderunt super prophetam, ne egrederetur inter Judæos, sunt Babylonii qui, circumdantes Jerusalem, habitatores ejus, ne ingrederentur et egrederentur, impedierunt.

26. « Et linguam tuam adhærere faciam palato tuo. » Etiam, in hoc, propheta typus erat illorum qui in Sion muti et sine loquela degebant.

IV, 1, 2. « Sume tibi laterem, et pones eum coram te. » His verbis ad mentem revocat primam Judæorum humiliationem in Ægypto. « Et describes in eo civitatem Jerusalem

[1] Quæ uncinis includimus desunt in operibus S. Ephræmi. — [2] Codex *introduxi illud*. — [3] *Psalm.* CXVIII, 103. — [4] *Jon.* I, 2. — [5] Hanc sententiam syriace exstantem in operibus S. Ephræmi, non transtulit editor. — [6] In margine legitur : *flumen Cubæ* (id est spinæ?). — [7] Codex *ante* loco *quæ*.

«et ædificabis adversus eam turres et pones arietes in gyro[1].» Id est, ostende illis angustias quæ illis illorumque civitati Jerusalem superventuræ sunt, quando bellatores illos aggredientur et oppugnabunt. *Qualquoume*[2] vocantur muri alti, super quos bellatores stant ut super turres, inde debellantes illos qui stant super muros, videntes, sive eos qui præsentes sunt ad mœnia, sive eos qui sunt in interioribus, in plateis et in habitationibus civitatis. Spiritualiter autem Jerusalem est figura animæ et per eam explicatur animam excidisse de cœlestibus gratiis unde depicta est super laterem terrenum, id est, super terram. *Qualquoume* autem sunt illecebræ passionum et voluptatum, quas in cogitationibus animæ seminat Satanas, et per quas, hanc subagens, cœlestis pulchritudinis devastat ædificium.

3. «Et tu sume tibi sartaginem ferream, et pones eam in murum ferreum inter te «et inter civitatem.» Angustias Judæorum comparat sartagini, quia angustiis, in corde suo, concremati sunt Judæi.

3-8. «Et dormies super latus tuum dextrum[3], numero trecentorum et nonaginta «dierum.» Ut propheta angustiis torqueatur, jubet ut dormiat, numerum hunc dierum, super latus suum, et hi numeri indicant annos quibus Deus angustiatus est iniquitate populi Israelis.

9-11. «Et tu sume tibi frumentum, et hordeum...et milium et viciam. Et aquam «in mensura bibes sextam partem hin.» (Hin) vocatur græce ἡμίονος[4]. Est autem mensura continens novem sextarios. Porro propheta jubetur bibere sextam partem *hin*, seu heminam, id est, sextarium unum et dimidium. Hæc autem facta sunt, ut videret populus Deum qui est invisibilis, per prophetam qui erat visibilis, et, ex angustia quam experiebatur propheta, vili alitus cibo, et in parva mensura, aquis turbatis interdum potatus, in loco provolutus (44) per trecentos et nonaginta dies quin ei liceret converti, intelligeret Deum similiter angustiatum fuisse iniquitate Judæ et Israelis, quam tulit per quadringentos et triginta annos. Ast Deus ex utroque latere passus est per quadringentos et triginta annos. Nam, ab anno primo Salomonis in quo ædificatum est templum usque ad annum undecimum Sedeciæ, in quo combustum est idem templum, quadringenti et triginta anni cum dimidio elapsi sunt.

12. «Et placentam hordeaceam comedes quam stercore humano coques in oculis «eorum (et dormies super latus tuum dextrum quadraginta diebus)[5]. Ecce dedi fimum «tibi boum[6], patres comedent filios suos in medio tui[7].» Scilicet per mandata quæ tradit prophetæ docet Deus Judæos, prophetæ instar, qui manducando placentam coctam ad flammam stercoris humani, manducarat quod ab ipso egressum erat, manducaturos esse quod ab illis egressum erat, nempe filios quos genuerant.

[1] Cod. *Et facies hoc gaudens*, per errorem manifestum. — [2] Ita in textu syriaco legendum, non autem *quaq'loumé*. — [3] Hebræus, omnes versiones et S. Ephræmus habent *sinistrum*. — [4] Hic LXX vocem hebræam servaverunt. — [5] Comma præcedens non vertit S. Ephræmi editor. — [6] S. Ephræmus addit : *pro stercoribus humanis*. — [7] Cfr cap. v, 10.

13. «Sic comedent (filii Israel) panem suum pollutum inter gentes, ad quas eji«ciam eos.» Hæc, vel de Babyloniis, quos impulit et excitavit contra Judæos et inter quos filii Jerusalem manducarunt panem suum pollutum, dicit, vel de Idumæis, Moabitis, Philisthæis, et reliquis gentibus inter quas Judæi manducarunt etiam panem suum pollutum.

16. «Ecce ego conteram baculum panis in Jerusalem.» Per baculum indicat cessationem prophetiæ et doctrinæ in Jerusalem. Baculum enim quod facit panem spiritualem animæ nutritivum est spica prophetarum.

v, 1. «Sume tibi gladium acutum... et duces per caput tuum, et per barbam «tuam; et assumes tibi stateram ponderis, et divides eos in tres partes,» id est, capillos, quos enutriisti in carcere, divide in tres partes.

2. «Tertiam partem igni combures in medio civitatis,» ut sit figura illorum qui reperti sunt in templo, quando combustum est. «Et aliam partem concides in circuitu «ejus,» in figuram illorum qui ceciderunt circa urbem. «Tertiam vero partem disperges «in ventum, et gladius insequetur eos.» Hoc ultimum dicitur de iis qui in captivitatem ducendi vel gladio perimendi erant.

3, 13. «Et sumes inde parvum numerum et ligabis eos in ala tua... Et requiescere «faciam indignationem meam in eis et consolabor.» Isti figura sunt illorum qui servabuntur quique viventes Jerusalem iterum intrabunt[1].

16. vi, 6. «[Et confringam in vobis baculum panis, et urbe desertæ erunt, et de«lubra demolientur,» scilicet, loca excelsa, quia demolientur altaria, confringentur idola, concidentur simulacra et conjicientur interfecti inter illa[2].]

Jerusalem in medio gentium Deus posuit et eam circumdant omnes civitates, unde exorta opinio quorumdam est Jerusalem positam esse in medio terræ, (45) sicut cor in medio membrorum. Ex ea enim orta est lex, omnes gentes subactura, et in ea plantata est crux, omnes orbis partes sub gratia adductura.

8. «Et relinquam quosdam vestrum in gentibus,» scilicet qui salvati sunt Judæi, dum captivi essent inter gentes.

9. «Contrivi cor eorum fornicans, quia recesserunt a me et obscurabuntur facies «illorum.» Id est contra eos, in retributionem peccatorum quæ fecerunt, immittetur malum, et «mirabitur cor illorum et tristabuntur facies eorum,» præ dolore, qui inopinate, in adventu exercitus hostilis, illos stupore afficiet.

13. «Et dixit hæc... subtus omne lignum nemorosum et subtus universam quercum «frondosam.» Hæc dicta sunt de errore cordis illorum, eo quod frustra sperarent in deos quos constituerant in omni monte excelso et juxta quamlibet arborem ramis opimam

[1] Hic addit S. Ephræmus *qui ensem effugerunt ex omni populo filiorum Israelis.* — [2] Quæ uncinis includimus posuit S. Ephræmus post versiculum 8 proxime sequentem.

umbraque splendidam. Hæ enim omnes pulchritudines adventitiæ sunt et ab extra. Ita enim se ornare solet mendacium.

14. «A deserto Dellatha.» Hæc Dellatha est Daphne sita ad latus Antiochiæ.

VII, 6. «Finis venit super te et dolore afflixit te...Venit super te Hircus, qui ha«bitat terram, venit tempus,» id est, aut Babylonium qui commaculatus est sicut hircus per septem tempora de eo dicta, aut Nebuzardan, principem satellitum, qui civitatem expugnavit, vocat Hircum.

10. «Egressus est Hircus,» id est, ascendit contra vos. «Floruit virga, germinavit «opprobrium,» id est, jam vindicta illis imminens est.

11. «Iniquitas surrexit in virga impietatis,» scilicet, attigit populum peccatorem pœna peccatorum illius. «Non ex eis, neque ex commotione, neque ex operatione «eorum.» Hæc dicit ut ostendat Babylonios non egisse tantum virtute sua.

12. «Venit tempus, appropinquavit finis; qui possidet non lætetur, et qui vendit «non lugeat.» Hæc ait de festinatione quacum a captivis ablaturi sunt possessiones qui eos in captivitatem trahent.

16. «Et salvabuntur ex eis et erunt in montibus quasi columbæ in columbariis.» Hæc dicuntur de paucis qui vivi relinquentur, quique comparantur columbis gementibus in columbariis.

17-19. «Omnes manus dissolventur... argentum suum in plateas projicietur.» Hæc dicuntur de dolore qui veniet super eos, tempore captivitatis eorum; manus enim eorum infirmabuntur et decident præ tumultu, neque divitiæ illorum poterunt eos liberare. «Et omnia genua fluent aquis,» id est, stillabunt sudorem præ dolore et timore. Hebræus vero dicit : «Omnia femora maculabuntur humiditate.»

24. «Et adducam gentium pastores ut possideant domos vestras.» Pastores dicit reges Babyloniorum. «Convertam in humilationem captivorum splendorem potentium. «Et quærent visionem (46) de propheta mendace, et non invenietur.» Lex enim sacerdoti, sicut et prophetica visio, in confusione captivitatis interibit, eo quod non sit qui eam interpretetur.

VIII, 1. «Et factum est in anno sexto, in sexto mense,» nempe regni Joachim.

1. «Elevavit me spiritus inter terram et cœlum et adduxit me in Jerusalem in visione «Dei.» De spiritu prophetiæ loquitur qui elevavit intellectum illius; non enim abstulit eum corpore sed in visione Dei. «Juxta ostium interius, quod respiciebat ad aquilonem, «ubi erat statutum idolum zeli.» Sane, testis cujusdam instar, quoniam, imaginis sanctæ Dei loco, fecerant sibi ipsi hanc imaginem immundam et idola Judæi. Hæc statua porro similis erat imagini cuidam quæ habebatur testis instar venditorem inter et emptorem, secundum quod fecerant Jacob et Laban.

7, 11. «Et introduxit me ad ostium atrii. Et vidi, et ecce foramen unum in pa«riete. Et Jezonias filius Saphan stabat in medio eorum et septuaginta viri de senioribus

«domus Israël cum eo.» Iterum præcepit ei Deus ut foderet, et, cum fodisset, introduxit illum in cubiculum et tunc propheta vidit omnem similitudinem reptilium jumentorumque in muro depictorum. Et septuaginta viri inclyti, de senioribus, erant cum Jezonia, qui pietate sua celebratissimus erat. Porro illi senes thuribula in manibus suis portabant offerebantque odoramenta sua imaginibus in muro depictis.

14. «Et ibi mulieres vidi sedentes plangentesque Thamuzum.» Adduxit prophetam Dominus ad aliam partem domus Domini et ostendit illi mulieres sedentes in sanctuario, quæ flebant Thamuzum.

16, 17. «Et statuit me inter vestibulum et altare,» et dixit: «Vide quod implentes «terram iniquitate conversi sunt ad irritandum me.»

x, 13, 15. «Et rotas[1] istas vocavit volubiles coram me... Hæc est bestia quam «vidi super flumen Chobar.»

xi, 1. «Et elevavit me spiritus, et introduxit me ad portam domus Domini orien-«talem[2]... et vidi viginti quinque viros dorsa habentes contra templum Domini, et «facies ad orientem, et adorantes solem.» Introduxit iterum Dominus prophetam inter vestibulum et altare et ostendit illi viginti quinque homines qui stabant contra templum Domini, facie ad orientem conversa, quique, adorantes solem, scelere suo sanctuarium polluebant, dum solem adorationibus suis reverebantur. Nisi enim id eis præceptum fuisset, non adorassent solem inter vestibulum et altare.

1. «Appropinquate, civitatis[3] retributores. Et ecce sex viri venerunt, unusquisque «vas retributionis suæ in manu sua habens.» Scilicet, ostensis prophetæ malis hominum, clamavit coram illo Deus, voce magna dicens: «Appropinquate, retributores «civitatis,» et hæc fecit ut ostenderet prophetæ civitatem evertendam fore propter scelera habitatorum ejus, non autem virtute hostium.

ix, 3. «Et gloria Domini Israel assumpta est de Cherub, qui stabat ad angulum «domus,» id est, super (47) altare positum ad angulum domus.

4. «Et signa signum super frontes virorum gementium et dolentium super abo-«minationibus, quæ fiunt in medio civitatis.» Et illis, qui cum illo erant, dixit Deus ut exterminarent omnes ætates; id est, non jam sufficiebat circumcisio. Quare rejecit circumcisionem, illiusque loco introduxit signum crucis. Pone signum super eos qui gemunt; id est cogitatio ipsa illorum, qui affliguntur de malo, a Deo sicut opus bonum reputatur, secundum quod alibi (dixit Dominus): «Qui viderit mulierem ad concupis-«cendam eam, jam mœchatus est eam in corde suo[4].»

[1] Codex *vaccas* pro *rotis*. — [2] Hic iterum redit auctor ad caput viii, 16, unde commentariorum series videtur aliquatenus perturbata. — [3] Hic loco ܦܪܘܓܝܗ legendum ܦܪܘܥܝܗ in textu syriaco, scilicet, *retributores*, loco *pullorum* vel *filiorum civitatis*. — [4] *Math.* v, 28.

6. «A sanctuario meo incipite,» id est, a sacerdotibus qui dedecorant sanctuarium et ab illis qui inter vestibulum et altare solem adorant.

IV

VERBA SELECTA
E LIBRO COMMENTARIORUM SANCTI HIPPOLYTI IN DANIELEM PROPHETAM, [QUÆ VERBA] SUNT SCRIPTA TANTUM SECUNDUM SENSUM.

I. Dicit iste doctor de Nabuchodonosore (Nebucadnetzar) eum regnasse viginti quinque annis: octodecim quidem, antequam somnium videret de Arbore et septem post visionem; et quidem hæc absque tempore quo ejectus remansit: «Septem tempora», ut de eo scriptum est: vel annos septem, vel septem anni vices quæ tribus mensibus (constant), æstatem, inquam, hyemem, autumnum et ver significant. Evilmerodachum autem, filium Nabuchodonosoris, dicit, annis duodecim post patrem suum, et postea Balthazarem quatuor annis regnasse. Relate ad visionem quam vidit Daniel de animalibus, dicit animal primum, simile leoni, regnum esse Chaldæorum; secundum autem, simile lupo, esse regnum Persarum; et tres costas quæ in ipsius ore erant, esse Medos, Babylonios et Assyrios, illudque (regnum) durasse ducentis et triginta annis. Secundum vero alios scriptores perduravit illud regnum ducentis quadraginta quinque annis, usque ad regnum Alexandri Macedonis, regis Græcorum, qui significatur tertia bestia simili tigridi. Quod autem dicitur quatuor fuisse alas (huic bestiæ) indicat, post mortem Alexandri, inter quatuor principes divisum fuisse istius regnum, qui erant e genere atque ex ducibus illius, Seleucum, inquam, et Demetrium et Philippum et Ptolemæum. Quum autem occupasset dominatio Græcorum trecentos annos, ei successit (48) dominatio Romanorum, quæ est bestia quarta, bestia tremendissima fortior ferro, gerens in capite suo decem cornua, quæ sunt decem reges in ipsa (dominatione) simul regnaturi.

II. Cornu autem parvum, quod deinceps inter ea crevit et in cujus conspectu tria e decem prioribus eradicata sunt, est Antichristus. Et hæc tria quæ eradicantur coram illo sunt rex Ægypti, rex Æthiopiæ (Cush) et rex Libyæ. Tres hos reges occidit et septem alios subegit. Oriundus autem est Antichristus de tribu Dan. De reliquis hujus visionis circumstantiis ita S. Hippolytus loquitur: Aries ille qui apparuit est Darius, rex Persarum, hircusque caprarum est Alexander, rex Græcorum, cujus cornu altum cum fractum fuisset, quatuor subtus illud orta sunt: Alexandro enim mortuo, ipsius regnum inter quatuor reges divisum est, ut dictum desuper. Cornu autem quod ex uno eorum dicitur egressum atque ita crevisse ut pertingeret ad cœlum, indicat exercitum Antiochi Epiphanii, qui subegit Ægyptum et Jerusalem ascendit tempore Machabæorum, judicans et occidens multos Judæos, cessare faciens victimam et oblationem,

operansque omnia quæ scripta sunt in propheta, per mille et trecentos dies, id est, per tres annos et dimidium anni. Posthac surrexit Judas Machabæus, qui, impugnans castra exercitus Antiochi, multos ex militibus occidit, alios e terra sua expulit, civitatem Jerusalem cepit, templum purificavit, sacrificia pristina renovavit, juxta quod scriptum est in libro Machabæorum. Et de his quidem ita.

III. De visione Hebdomadarum ita loquitur doctor : Septuaginta illas hebdomadas in tria tempora dividit angelus. Et primum quidem ita dicit : « Usque ad Christum ducem, « hebdomadæ septem[1], » quæ sunt anni quadraginta novem. Anno enim vigesimo primo captivitatis vidit Daniel visionem hanc. Porro, si his viginti et uni annis addantur quadraginta novem anni, implentur septuaginta illi anni per quos Jeremias dicit populum Babylone remansisse. Messiam autem hic ducem vocat Jesum Bar-josedech, magnum sacerdotem, qui populum præcedens Babele rediit. Deinde hebdomadæ sexaginta duæ quæ efficiunt quadringentos et triginta duos annos, post reditum populi Babele, sunt quadringenti et triginta duo anni qui effluxerunt usque ad adventum Christi. Tunc quidem veniet Christus, qui est justitia a sæculo, et sanctus sanctorum, dimittens peccata, remittens debita fidelium, complens visiones et prophetias. Tunc quidem (49) suppresso evacuatoque tempore, constitutoque multis testamento, veniet hebdomada illa ultima, quæ relicta fuit. Post quam, prædicato Evangelio in universo orbe, adveniet finis. In hac hebdomada redibunt Elias et Henoch, et in media hebdomada, apparebit abominatio desolationis Antichristi, qui mundo desolationem annuntiabit. Quo advento, tollentur victima et effusio illa, quæ hodie in ecclesiis offeruntur.

IV. Iterum autem, de his quæ in hac visione narrantur, ita loquitur : « Tres quidem « illi reges, qui in Perside assurgent, et quartus qui magnas divitias acquiret[2] » sunt isti, Darius nempe, qui successit Cyro, Artaxerxes, Xerxes, quartus demum Darius, ille postremus. « Posthac, ait, surget rex fortis, qui intrabit in fines regum Ægypti[3]. » Ille est Antiochus Epiphanes, qui coegit Judæos legem violare immolando et manducando carnem porcinam, et adversus quem præliantes atque quoddam auxilium recipientes Mathathias filiique ejus, Machabæi, expulerunt exercitus ejus de finibus suis, ut supra dictum est.

V. Et iterum dicit de filia regis Ægypti, quæ venit, ipsa et duo filii ejus[4], Alexander Ptolemæusque Philometor, ut fœdera pacis iniret cum Antiocho, rege Syriæ, quæ cum venisset Baïchan usque, hic occisa est, quoniam ille qui adducebat eam prodidit illam. Deinde regnavit in Ægypto Ptolemæus, qui, veniens et prælians cum Antiocho, contra illum invaluit, unde Antiochiam usque fugere coactus est Antiochus : ipsiusque armaturam, aurum, argentum et idola capiens Ptolemæus deduxit in Ægyptum. Postea autem, coacto exercitu multo, renovavit bellum Antiochus adversus regem Ægypti,

[1] *Daniel*, IX, 25. — [2] *Ibid.* XI, 2. — [3] *Ibid.* 3. — [4] *Ibid.* 6.

istoque devicto, ascendit Jerusalem, devastans, evertens omnia quomodo ei placuit et coegit Judæos more paganorum vivere, ut dictum est supra. Posthac petiit Persidem ibique obiit.

VI. Et iterum post hæc: « Surget rex quidam, » cujus nomen Alexander, qui, obtento regno Syriæ, misit ad Ptolemæum, regem Ægypti, dicens ei : « Da mihi Cleopatram, « filiam tuam, in uxorem. » Deduxitque Ptolemæus filiam suam, veniensque Ptolemaïdam, civitatem quæ est Acco, dedit filiam Alexandro in uxorem. Ille vero, visis Alexandri regno et regione, concupivit ea, eique insidiatus fraudulenter cum eo locutus est ad eamdem mensam, ut scriptum est. Quare malum adversus eum machinatus, repetito Ægypto, numerosoque exercitu collecto, veniens cecidit super Syriam, cum ipse (50) Alexander ivisset in Ciliciam, relicta Cleopatra uxore in Acco. Superveniens igitur Ptolemæus abduxit filiam suam deditque eam Demetrio. Quæ cum audiisset Alexander, rediens præliatus est adversus Ptolemæum et Demetrium; at, illius exercitu stare contra illos non valente, secessit apud regem Arabum et ibi occisus est. Tunc Ptolemæus, ipsius regno potitus, coronam Ægypti et Syriæ cinxit atque, post tres dies, obiit. Quare impleta est Scriptura quæ dicit : « Post paucos dies frangetur et non dabunt ei hono- « rem regium [1] ».

VII. Et iterum de eo quod scriptum est: « Surget rex audax et exaltabitur super « omnes, (sicut) Deus loquetur magna et prosperabitur [2], » dicit doctor hunc esse Antichristum, qui terras et civitates multas vastabit, (scilicet) Ægyptum, Æthiopiam, et regionem Libyæ et contra omnia exaltatus est (tanquam) Deus et idolum, credens se esse Deum, ædificans quidem Jerusalem et templum, congregans populum Israel ex omnibus regionibus regnansque super illos qui eum adorabant credentes eum esse Christum. Ille porro occidit duos martyres et nuntios Christi, prædicantes adventum ejus de cœlo, scilicet Henoch et Eliam, ut dicitur in alio propheta : « Et dabo duos « martyres meos qui prophetabunt mille et ducentos sexaginta dies, sacco operti [3]. » Quemadmodum dixit Daniel : « Constituet testamentum multis hebdomada una, et in « dimidio hebdomadæ auferetur hostia et libatio [4], » dividens unam hebdomadam in duo tempora, ita, a duobus istis martyribus prædicatione facta per tres annos et dimidium, per dimidium alterum hebdomadæ, ipse Antichristus pugnabit cum sanctis, vastans et perdens omnem populum Domini, ut impleatur quod dictum est : « Et dabunt abomi- « nationem desolationis, dies mille ducentos et nonaginta [5]. » Et post hæc dixit propheta : « Beatus qui sustulerit et venerit usque ad dies mille trecentos triginta quin- « que [6] ! » Duas igitur Daniel dixit fore abominationes, unam corruptionis, alteram vastationis. Quæ quidem corruptionis Antiochi est, quæ autem vastationis Antichristi est. Hanc dicit perdurare mille et trecentos dies, seu, annos tres cum dimidio; hanc

[1] *Daniel*, XI, 20. — [2] *Ibid.* 21. — [3] *Apocalyps.* XI, 3. — [4] *Daniel*, IX, 27. — [5] *Ibid.* XII, 11. — [6] *Ibid.* 12.

autem ultimam annos mille ducentos et nonaginta. «Beatus qui sustulerit et venerit «usque ad dies mille trecentos et triginta quinque!» Cum enim venerit abominatio prælians cum sanctis, quicumque dies illius transierit et processerit ultra per quadraginta et quinque dies, pertinget ad adventum Christi regnumque cœlorum.

VIII. Et iterum per hoc quod dicitur : «Usque ad tempus et tempora et dimidium «temporis[1],» tres annos et dimidium anni significat, quæ (51) sunt tempus dominationis Antichristi. Tempus enim vocat annum, tempora autem duos annos et dimidium temporis dimidium anni, quæ sunt mille ducenti et nonaginta dies, isti de quibus antea Daniel locutus est. Porro, si iis addantur quadraginta quinque alii (dies) post quos completur castigatio, tunc judex judicum revelabitur de cœlo, ressurectio fiet et regnum cœlorum dabitur iis qui digni erunt.

Hic desinunt ea quæ pertinent ad Commentarium sancti Hippolyti in Danielem.

V

SANCTUS HIPPOLYTUS, EPISCOPUS ET MARTYR,

ITA LOCUTUS EST IN TRACTATU QUARTO SUPER DANIELEM PROPHETAM :

I. Prior Domini nostri adventus in carne Bethlehem, diebus Augusti, anno quinquies millesimo et quingentesimo mundi locum habuit. Passus est Dominus anno trigesimo tertio post ortum suum. Necesse autem est sex millia annorum compleri, antequam veniat sabbatum resurrectionis, illud in quo Dominus «requiescet ab universo opere «quod patrarat[2]».

II. ET PAULO POST :

Ab ortu igitur Domini, oportet ut numerantes reliquos quingentos annos transeamus, antequam impleantur sex millia annorum et fiat consummatio.

VI

SCHOLIUM

DE DISTINCTIONE PSALMORUM.

I. Psalmi quidem omnes 150 numerantur, verum non sunt omnes Davidis, ut quidam putant, sed et aliorum psalmistarum, quos elegit David de tribu Levitarum et constituit cantorum principes. Hi porro sunt Asaph, Heman, Ethan et Idithum. His quatuor psaltis adjunxit ut comites 288 viros, unicuique viros 72 qui cantus suos musicis in-

[1] *Daniel*, VII, 25. — [2] *Genes.* II, 2.

strumentis exsequebantur. Unicuique 72 propheticos cantores adjecit, in memoriam 72 nationum quarum linguæ antiquitus confusæ sunt, eo fine ut omnes nationes (52) laudarent Deum. Qui enim turrim ædificare tentarunt 72 erant nationes fœdere junctæ. Cum vero eas perculisset justa Dei ira, 72 linguæ divisæ sunt, unde, nationibus lingua differentibus, inter eas inimicitia orta est; et hæ quidem 288 principibus subjectæ sunt. Ex his porro nationibus quædam detrusæ fuerunt, et quidem eæ, quæ tunc dispersæ sunt, ab Oriente, ubi turrim ædificare ausæ fuerant, initium sumentes, sunt de Cham 32, de Sem vero 25, de Japheth autem 15, summatim autem 72. Hoc igitur modo prophetabat Rex David fore ut in fine temporum Deum laudarent omnes linguæ.

II. Omnes igitur psalmi sunt 150 numero, ut diximus, quorum duo sunt absque inscriptione, scilicet 1 et 2. Davidi tribuuntur 72 et quidem isti : 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 39, 40, 42, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 67, 68, 69, 70, 85, 90, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 102, 103, 107, 108, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143; id est in summa 72. Ad Davidem pertinent etiam isti 8, scilicet : 16, 25, 26, 27, 36, 100, 109, 144; seu in summa 8. Filiorum Core sunt 11, scilicet : 41, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 83, 84, 86, 87; seu simul 11. Asapho referuntur 12, scilicet : 49, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82; qui simul sunt 12. Idithum duo sunt, scilicet : 38, 61. Salomonis unus est, nempe 71. Hemanis Israelitæ duo, 87, 88. Moysis unus, 89. Quinque nemini tribuuntur, 65, 66, 91, 99, 101. Laudationes graduum sunt 15, quarum 10 nemini adscriptæ sunt, scilicet : 119, 120, 122, 123, 124, 125, 127. 128, 129, 131. Quinque inscriptionem præ se ferunt, Davidis quidem 4, ita : 121, 130, 132, 133, et Salomonis una, quæ est psalmus 126. Omnes odæ graduum sunt simul 15.

III. Iterum psalmi Alleluia sunt 28 numero, quorum 16 nemini tribuuntur, scilicet : 104, 105, 106, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 134, 135, 149, 150; adscripti autem 4 Haggæo et Zachariæ referuntur, scilicet : 145, 146, 147, 148. Omnes psalmi sunt simul 150. Anonymi sunt omnes illi in quorum inscriptione non dicitur ad quem (53) pertineant, quemadmodum 65 cujus inscriptio est : «Ode psalmi resurrectionis;» et 66, cujus inscriptio est : «Ad finem in «laudibus; psalmus laudis;» et 91, qui inscribitur : «Psalmus laudis pro die Sab«bathi;» et 99, qui iterum inscribitur : «Psalmus de confessione.»

IV. Anonymi sunt 31 psalmi, auctoris nomine insigniti 119, omnes simul 150, quemadmodum diximus. Inscriptiones porro docent cujus sint psalmi, aut de quo dicti sunt, sicut quando dicitur : «Psalmus filiis Core;» «Dicite eum Asaph et Ethan.»

Quando autem proclamatur: «Psalmus Idithum,» tunc psalmus Idithum est. Quando vero dicitur: «Davidi,» tunc David est qui loquitur. Quando demum inscribitur: «Davidis,» ab aliis (psalmus) dicitur esse super Davidem.

V. Cum igitur diversæ sint odæ, neque omnes Davidis sint, forte quidam postulabit cur omnes ad Davidem referantur atque ipsi adscribantur. Nos autem respondemus ad hæc: Quia ipse fuit causa psalmorum. Ipse enim cantores elegit et propter hoc ad eum redit honor ille. Præterea quæcumque dixerunt cantores de Davide cogitata sunt. Adducemus autem aliud testimonium quod hoc confirmat. Circumfertur «liber Esther et «Mardochæi»; Esther autem unum tantum præstitit dum omnia reliqua peregit Mardochæus. Attamen liber non adscribitur Mardochæo sed Estheri, et ob hanc quidem causam, nempe, quia, cum esset regina, se totam tradidit pro salute populi. Propterea in ejus honorem inscribitur (liber ille): «liber Esther». Quo igitur modo, cum fuisset Esther causa salutis Mardochæi, inscribitur «salus Esther», et ad Esther refertur liber, ita pariter, cum David fuerit causa laudationum illarum in honorem Dei, ad eum refertur liber Psalmorum.

VI. In quinque partes dividunt Hebræi omnem Psalmorum librum, quarum quidem prima extenditur a 1 psalmo ad 40; secunda a 41 ad 71; tertia a 72 ad 88; quarta a 89 ad 105; quinta autem a 106 ad finem libri.

Observare autem oportet secundum ordinem historicum temporum non disponi ordinem psalmorum, verum multoties alium esse, ut notum facit liber Regum.

Esdras igitur ut aliorum librorum propheticorum ita et de collectione psalmorum (54) curam egit. Omnes, uno eodemque tempore, non invenit, sed diversis temporibus. Quapropter primo loco posuit quos primos invenit, et, post istos, eos qui sensim reperti sunt. Ea etiam de causa, omnes psalmi qui sunt Davidis unum post alterum non sunt positi, verum inter psalmos filiorum Core, Asaph, Ethan, Moysis et Salomonis sparsi fuerunt. Postea etiam psalmi qui sunt Davidis, hic illic positi reperiuntur in libro, non secundum tempus quo decantati sunt, sed secundum tempus quo detecti sunt.

Inde accidit ut illi qui ordine chronologico erant primi, positi tamen fuerint secundo loco, quandoquidem post alios reperti sunt.

VII. Hoc etiam accidisse et in libris Prophetarum reperies, scilicet, ordinem historicum interruptum esse secundum tempus inventionis. Et illud quidem cognoscitur ex factis quorum causa compositi sunt psalmi. Psalmus enim 58 compositus est quando Saul misit qui interficerent Davidem; psalmus autem 53 dictus est quando venit David in Necab ad Achimelech sacerdotem; 56 dictus est in spelunca Abdullam; 51 compositus est de Doeg Idumæo quando calumnias intulit Davidi et Achimelech; 62, quando fugeret David in deserto Edom; 54, quando Ziphæi calumniis Davidem impetiverunt; 55, quando Philistæi eum Gethi apprehenderunt; 9 et 50, quando ad Davidem venit

Nathan et increpavit eum; 3 iterum et 10, quando fugeret David coram Absalone filio suo; 7 et 11 versantur circa sermones Chusi, filii Jemini, quando iret consilia Achitophel dissipaturus. Ex his porro historiis et libris notum fit non secundum ordinem quo scripti sunt ab initio aut secundum tempus quo unusquisque psalmorum cantatus est, psalmos esse dispositos in psalterio.

Explicit scholium sancti Hippolyti.

VII

Mathæus enim volens enarrare Christi secundum carnem purum et immaculatum genus, illudque deducere usque ad Joseph, quando venit ad Josiam, quinque filios ejus tacuit et nominavit (55) Jechoniam illum qui Babele a Suzanna editus est, transiens a semine justo ad semen justum. «Josias genuit Jechoniam et fratres «ejus in transmigratione Babylonis[1].»

VIII

A

DE PASCHATE.

I. Divinum in omni re et in omne loco prodigium! O crucifixio super omnem terram propagata! O Unigenite unigenitorum, qui, per omnia, es omnia! Depressum atque dudum illius divino consortio privatum, agmen animarum sanctarum conversaturum esse cum divina (illius) anima jam prædixerat Spiritus Sanctus, dicens: «Non «vidimus ejus vultum, vocem autem ejus audivimus[2].» Oportebat enim ut prædicaturus iret ad eos qui in inferno detinebantur, quique antea persuasi non fuerant. Quapropter, confractæ tremuerunt inferni portæ; portæ aheneæ et vectes ferrei contrita sunt; et ecce Unigenitus intravit, animarum more, cum animabus (colloquens), licet Deus Verbum incarnatum esset. Corpus enim in sepulcro positum erat, non quod erat a deitate destitutum, sed, dum carne quidem mundum custodiebat Christus, anima sua infernum spoliabat. Quemadmodum enim, cum esset in inferno, natura erat apud Deum, ita erat et in corpore et in inferno. Apprehendi non poterat, et omnia comprehendebat, ut Pater. Verum, cum voluit, apprehensus est corpore et anima, ut anima sua peteret infernum, ne forte, cum divinitate ipso eunte, stupore solverentur inferiora terræ; sed ivit, cum animabus conversaturus, quin tamen oblivisceretur se esse Deum. Solvit igitur in mundo vincula Mortis, regia (sua) potestate utens, ut in casu Lazari, (quando dixit): «Lazare, veni foras[3]» et «Puella, surge[4]» ut virtutis jussum esse agnosceretur.

[1] *Math.* I, 11. — [2] *Deuter.* V, 24. — [3] *Joann.* XI, 45. — [4] *Marc.* V, 41.

EJUSDEM.

II. Virgo peperit, Vita lac suxit, Lux baptizata est, Dominus tentatus est, Judex judicatus est, Impassibilis passus est in carne, Immortalis mortuus est, Cœlestis sepultus est et resurrexit a mortuis. Nonne hæc sunt nova? — Nonne novum est Deum incarnari, virginem concipere, impassibile pati remanendo impassibile, et (56) resurgere a mortuis, qui sepultus est? Quod enim nunquam fuit inter ea quæ solent advenire, novum est. Numquid dicere potes, o homo, hæc locum habuisse, antequam veniret Christus? Hoc non potes dicere. Quod si hæc primum in Christo facta sunt, igitur novum est mysterium. Novum autem est (mysterium) propter testamentum novum, propter Ecclesiam novam, propter salutem novam, propter regnum novum, et propter te qui nova salute salvaris. Nova enim est salus tui, qui, insolito more, per crucem et clavos Dei salvaris.

B

COMPUTUS DIEI XIV PASCHATIS

AD MENTEM SANCTI HIPPOLYTI, EPISCOPI[1].

I. Quando cognoscere volumus quota die *Adar*[2], aut *Nisan*, cadat dies XIV, juxta mentem Hippolyti, ordinamus annos ab Alexandro (*Cæsare*[3]) per octo et octo[4]. Si[5] supersit unum, XIV dies cadit in diem 13 Nisan, illiusque littera est *vav*[6]. Si duo supersint, dies XIV est 2 mensis Nisan, illiusque littera est *beith*. Si supersint tres, dies XIV cadit in diem 22 mensis Adar, illiusque littera est *dolath*. Si quatuor supersint, dies XIV cadit in diem 9 mensis Nisan, illiusque littera est *beith*. Si supersint quinque, dies XIV cadit in diem 29 mensis Adar, illiusque littera est *he*. Si supersint sex, dies XIV cadit in diem 18 mensis Adar, illiusque littera est *dolath*. Si supersint

[1] Sancti Hippolyti canonis paschalis hanc *ἐπίκρισιν* suo Chronico inseruit Elias Nisibenus, scriptor Nestorianus, qui vixit XI° post Christum natum sæculo, eamque nobis servavit *Codex Musæi Britannici* 7197, fol. 91 v°, ex quo vir, de litteris orientalibus bene meritus, P. de Lagarde, eam protulit in *Analectis suis syriacis*, p. 89-90. — [2] Menses *Adar* et *Nisan*, apud Syros, Latinorum mensibus *Martii* et *Aprilis* correspondent. — [3] Hic syrus scriptor non dicit Alexandrum esse Romanorum imperatorem, hoc nomine insignitum, qui sæculo post Christum III° floruit. At hoc ex subjecto argumento et ex historia *Cycli paschalis* S. Hippolyti colligitur. Hic non potest esse quæstio de Alexandro Magno neque de epocha Syro-Macedonum. — [4] Ex hoc loco videretur Hippolyteum canonem ab Elia habitum fuisse ita ut fundamentum non quidem *hecaeteridem*, verum *octaeteridem* haberet. Ita merito scriptor conjicere potuit, antequam ipse canon vulgatus esset, cum hodie etiam postulent auctores cur S. Hippolytus simplici *octaeteride* non contentus fuerit. Hac de re videas in *Patrol. Græca*, X, col. 885, Ægidii Bucherii *Animadversiones*. — [5] In textu syriaco legas *en si*, loco *no*, velim. — [6] Scriptor syrus syriacas litteras loco græcarum, quæ in laterculis marmoreis inveniuntur, usurpat. Conferre hanc notam cum Hippolyteo canone volentibus notum sit *olaf* correspondere A; *beith*, B; *dolath*, D; *he*, E; *vav*, F. Cæteræ litteræ, quæ, ut series esset completa, afferendæ essent, non nominantur in hac *octaeteride*. Duæ sunt, nempe *gomal* cui correspondet C, et *zain* cujus æquipollens est G.

septem, dies XIV cadit in diem 5 mensis Nisan, illiusque littera est *he*. Si supersint octo, dies XIV cadit in diem 25 mensis Adar, illiusque littera est *olaf*[1].

II. Et quando scire volumus quota die hebdomadis cadat dies XIV, addimus[2] litteram diei XIV, anno *æquali*[3], litteræ fundamentali anni et, anno *subacto,* excedenti ejus, atque extrahimus e summa hebdomadem, si una existat; quod superest est feria diei XIV correspondens.

III. Composuit Hippolytus canonem in quo indicat quota die Adar aut Nisan, et quota die hebdomadis adveniat quovis anno dies XIV. Porro, cum hoc utentes canone volumus scire diem XIV, dividimus annos ab Alexandro (*Cæsare*) per sexdecim[4] et quod superest extrahimus ex linea sexdecim annorum et invenimus in hoc numero an sit, illo anno, mensis lunaris *subactus,* annon, et quo die, quo mense (57) sit dies XIV. Deinde redimus ad fundamentum[5] hujus anni et reperimus quo die hebdomadis cadat dies XIV hoc anno[6].

IV. Oportet autem scire illo computo requiri ut sexdecim anni syri efficiant sexdecim annos lunares et sex menses. Porro a doctoribus scrutatus ille canon inventus est non esse justus et proinde rejectus est. Sexdecim anni syri efficiunt enim 5844 dies, dum sexdecim anni et sex menses lunares continent circa 5847 dies. Tres igitur dies inter utrumque (computum) superesse reperiuntur. Porro si excedens illud computetur per decem cyclos, qui efficiunt 160 annos, triginta obtinentur dies, quod utique est gravis error. Propter hanc causam rejecerunt hunc canonem (docti), et insuper, quia, juxta illum, dies paschalis, tempore quo confectus est, incidere poterat ante æquinoctium vernum.

[1] Hæc si ad laterculi formam componantur, non deprehenduntur consentire cum laterculis anno 1551 repertis ad latus statuæ sancti Hippolyti. — [2] Omnes litteræ præter valorem phoneticum habent etiam valorem numericum. *Olaf* = 1; *beith* = 2; *gomal* = 3; *dolath* = 4; *he* = 5; *vav* = 6; *zain* = 7. — [3] Annum *æqualem* vocat Elias annum ordinarium, ut eum secernat ab anno *bissextili,* quem vocat *subactum.* Quid intelligat per litteram diei XIV jam ex præcedenti paragrapho liquet, verum non ita certum est quid intelligendum sit per litteram *fundamentalem* et per *excessum.* Ex contextu tamen apparet hic agi de litteris ordinem *octaeteridum* indicantibus. Si enim assumamus litteram *diei* XIV in prima columna *octaeteridis* canonis Hippolytei eamque addamus litteræ primæ *octaeteridis,* secundæ, tertiæ, etc., reperimus utique litteram ferialem anno correspondentem. Sic, v. g. annus Christi 248 est annus 26 canonis Hippolytei, seu 2 quartæ octaeteridis. Atqui, si addas D seu 4 in prima octaeteride et D, seu 4, quæ est littera fundamentalis quartæ octaeteridis, habes 8. Unde quum 7, seu hebdomadam, extraxeris, obtinebis 1 seu A. Igitur, anno 248, dies XIV cadebat in feriam primam hebdomadæ. — [4] Ex hoc loco colligitur Eliæ notum fuisse *Hippolyteum canonem* constare octaeteride bis repetita. — [5] Id est ad numerum ordinalem, non solum in hecaeteride, verum et in ipsarum hecaeteridum serie. — [6] Hæc videntur aliquatenus eorum quæ præcedunt in primis numeris nova editio.

IX

HOMILIA IN EPIPHANIAM[1].

I. ....
.... Ecquid vero opus admiratione dignius quam schola multimode consolidata astrorum? Quid tempestivorum ventorum flatu fecundius[2]? Quodnam luce diurna specular purius[3]? Omnia Dei et Salvatoris nostri opera bona sunt valde. Quodnam vero aquæ natura necessarium magis munus reperitur? Nihil enim non aquis abluitur, alitur[4], purgatur, irrigaturve. Aqua terram fert[5], aqua lætificat vitem, spicam maturat, uvam suavem efficit; olivam dulcem præstat, palmam edulcorat; aqua rosam rubeo pingit colore, violæ protrudit florem, lilium splendidis calicibus ornat. Et quid proliziora[6] verba facio? Sine aquæ natura, nihil rerum existentium perfici potest. Usque adeo necessaria est natura aquæ, ut cætera elementa sub latitudinem[7] cœlorum habitent, dum aqua sola etiam supra cœlos habitaculum[8] sibi irrogavit, ut testatur[9] divinus propheta (50) exclamans : « Laudate Dominum cœli cœlorum et aquæ quæ supra « cœlos sunt laudent nomen ejus[10]. »

II. Neque hoc tantummodo dignitatem aquæ evincit; sed et quod omnibus venerandius est, Judex[11] ipse omnium, Christus, pluviæ in morem descendit[12], ut fons est cognitus[13], tanquam flumen divisus est[14], et in Jordane baptizatus est. Modo enim audiisti quomodo, cum Jesus venisset[15] ad Joannem super Jordanem, ab illo baptizatus est. O rem gloriosam! Infinitum[16] flumen, quod « lætificat civitatem Dei[17] », exigua abluitur aqua! Fons incomprehensibilis qui vitam scaturire facit et termino caret, a pauperibus et temporariis aquis obvelatur[18]. Hæc cum audis[19], ne naturali modo dicta accipias, sed per dispensationem apposita suscipito. Ideoque aquas non latuit quod Dominus[20] in occulto operabatur. « Videntes enim eum aquæ steterunt, et trementes « miratæ sunt[21]. » Parum abfuit quin limites suos transeuntes effugerent. Unde propheta, longo tempore ante, hæc videns eas interrogat et ait : « Quid est tibi, mare, « quod fugisti? et tu, Jordanis, quia conversus es retrorsum[22]? » Illa vero responderunt

[1] Hæc homilia exstat integra inter *Opera S. Hippolyti*, in *Patrol. Græca*, tom. X, col. 852 (non 882, ut erronee impressum fuit in 1ª parte), linea 9. Novem lineæ desunt in hac editione syriaca, in initio, sicut et numeri VIII-X in fine. — [2] Hic græce additur *εἰς πρόσοδον*. — [3] Hic græce additur *τί δὲ τοῦ ἀνθρώπου ἐντιμότερον ζῶον*; — [4] Ad litteram *conversatur*. — [5] Gr. addit *ὕδωρ τὴν δρόσον τίκτει*. — [6] Gr. *μακρολογῶ*. — [7] Gr. *καμαρωδεστάτων οὐρανῶν*. — [8] Syrus *νομήν* loco *μονήν* legisse videtur, sed ex errore. — [9] Gr. omitt. *divinus*. — [10] *Psalm.* CXLVIII, 4. — [11] Gr. *δημιουργός*, *opifex*. — [12] *Os.* VI, 3. — [13] *Joan.* IV, 14. — [14] *Ibid.* VII, 38. — [15] *Math.* III, 13. — [16] Gr. *ὁ ἀπερίγραπτος ποταμός*. — [17] *Psalm.* XLV, 3. — [18] Hic syrus integrum comma omitt. Ὁ *πανταχῇ παρών, καὶ μηδαμοῦ ἀπολιμπανόμενος, ὁ ἀκατάληπτος ἀγγέλοις καὶ ἀόρατος ἀνθρώποις, ἐπὶ τὸ βάπτισμα ἔρχεται, ὡς ηὐδόκησεν*. — [19] Gr. *ἀγαπητέ*. — [20] Syrus omitt. *τῇ φιλανθρωπίᾳ τῆς συγκαταβάσεως*. — [21] *Psalm.* LXXVI, 17. Hujus psalmi versio syriaca differt, tum a versione simplici, tum a textu septuagintavirali. — [22] *Psalm.* CXIII, 5.

dicentes : « Judicem[1] in forma servi vidimus[2] » et, cum hoc mysterium[3] nesciamus, præ metu commota fuimus.

III. Nos vero quibus hæc œconomia cognita jam est, adoramus ejus amorem[4] erga humanitatem, quoniam venit salvaturus, non judicaturus creaturas[5]. Unde etiam Joannes, præcursor Christi, cum hoc mysterium[6] dispensationis cognovisset (scivissetque) ipsum Dominum vere advenisse[7] in gloria, nempe ipsum Dominum et regem omnium creaturarum, cœpit turbam[8], quæ ad eum baptizanda accedebat, increpare dicendo : « Progenies viperarum[9], » quid in me tam frequenter[10] intuemini? « Non « sum ego Christus[11]. » Minister sum ego[12] et non rex; ovis sum, non pastor; homo, non Deus. Ex sterili[13] et non de virgine natus sum. De terra[14] sum et non de supernis. Patris linguam ligavi, non divinam loquelam[15] explicui. A matre agnitus, non a stella manifestatus sum. Vilis ego sum et parvus; venit autem post me[16] rex fortis et potens : « Venit post me ille cujus calceamenta portare non sum dignus[17]; ipse vos baptizabit in « Spiritu Sancto et in igne[18]. » Ego sub potestate sum, ille est potestas; ego peccati reus sum, ipse est qui peccata dimittit[19]. Ego legem observare facio[20], ille gratiam illucescere facit; ego ut servus judicor[21], ille ut Dominus judicat; ego e genere humili procedo[22], illi cœlum thronus[23] est. Ego quidem (59) pœnitentiæ baptizo baptismate, ille adoptionis dat gratiam[24]. « En post me venit cujus non sum ego dignus portare « calceamenta; ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto et in igne. » Quid in me aspicitis? « Ego non sum Christus[25]. »

IV. Porro, cum hæc Joannes ad turbas diceret, ipsæ turbæ insolitam et mirabilem quamdam visionem videre sperabant, ipseque Diabolus Joannis testimonium mirabatur. Atque extemplo venit Jesus, sicut homo[26] ordinarius, nudus, absque majestate, velans dignitatem mysterii[27] ut serpentis falleret astutiam. Nec tantum absque regia majestate[28] ipse Dominus accessit ad Joannem, sed, ut homo ordinarius et reus[29], caput suum inclinavit ut a Joanne baptizaretur. Quare, demissionem illius animi videns Joannes, et rem miratus, cœpit eum prohibere, ut modo audivimus[30], dicens : « Ego opus habeo

[1] Gr. *κτισ7ήν*. — [2] *Ad Philipp.* II, 7. — [3] Gr. *τὸ μυσ7ήριον τῆς οἰκονομίας*. — [4] Ad litteram *φιλανθρωπίαν*. Gr. autem legimus *εὐσπλαγχνίαν*. — [5] Gr. *τὴν οἰκουμένην*. — [6] Gr. additur *ἀγνοήσας τοῦτο τὸ μυσ7ήριον*. — [7] Gr. omitt. *in gloria, nempe ipsum dominum et regem omnium creaturarum*. — [8] Gr. *τοῖς ἀπερχομένοις*. — [9] *Math.* III, 7. — [10] Gr. *σφοδρῶς*. — [11] *Joann.* I, 20. — [12] Gr. addit *καὶ οὐκ αὐθέντης· ἰδιώτης εἰμί*. — [13] Paulo aliter græce : *Στείρωσιν ἔλυσα μητρὸς γεννηθείς, οὐ παρθενίαν ἐσ7είρωσα*. — [14] Gr. *ἐκ τῶν κάτωθεν*. — [15] Gr. *χάριν* loco *loquelæ*. — [16] Gr. addit *ὃς ἔμπροσθέν μου ἐσ7ίν. Ὀπίσω διὰ τὸν χρόνον, ἔμπροσθεν δὲ διὰ τὸ ἀπρόσετον καὶ ἀνέκφρασ7ον τῆς Θεότητος φῶς*. Omitt. *rex fortis et potens*. — [17] *Joann.* I, 27. Gr. *ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου*. — [18] *Math.* III, 11. — [19] *Joann.* I, 29. — [20] Gr. *παράπ7ω*. — [21] Gr. *κατηχῶν*, *catechizans*. — [22] Ad litteram *a genere haud magno accipio*. Gr. *ἐγὼ τὸ ἔδαφος κλίνην ἔχω*. — [23] Gr. omitt. *thronus*. — [24] Gr. omitt. *En post me* ..... usque ad *ipse vos*, etc. — [25] *Joann.* I, 20. — [26] Gr. *λιτός, μόνος, γυμνός, ἀπροσ7άτευτος ἔνδυμα ἔχων τὸ ανθρώπινον σῶμα*. — [27] Gr. *divinitatis* loco *mysterii* seu *rei*. — [28] Gr. *δορυφορίας*. — [29] Gr. *ὑπόχρεως ἁμαρτιῶν*. — [30] Gr. *ἠκούσατε*.

«baptizari a te, et tu venis ad me[1]?» Quid facis, Domine? Impossibilia[2] jubes. Alia audivit Diabolus et alia intellexit. O Domine, baptiza (me) in igne[3]. Quid aquam expectas? Illumina me Spiritu. Quid umbram[4] præstolaris? Me baptistam baptiza, ut magnitudo tua appareat. Ego, Domine, baptismo pœnitentiæ baptizo, neque eos qui ad me accedunt possum baptizare, nisi peccata sua confessi fuerint. Supponamus quod ego te baptizem; quid habes quod confitearis? Tu peccata dimittis[5] et tu vis baptismo pœnitentiæ baptizari! Sed, si ego te baptizare ausus fuero, ad te Jordanes accedere non audebit. «Ego opus habeo a te baptizari, et tu venis ad me[6]?»

V. Quid igitur ei Dominus respondet? «Sine modo; sic enim decet nos implere «omnem justitiam[7].» Sine modo, o Joannes, non es me sapientior. Tu vides ut homo, ego autem contemplor[8] ut Deus. Primum oportet[9] facere, deinde docere[10]. Nihil quod non deceat ago[11], decore totaliter indutus. Miraris, o Joannes, eo quod non venerim cum glorioso apparatu[12]. Simplicem (hominem) non decet regia purpura; regi vero convenit militaris vestitus. Numquid ad tyrannum et non ad amicum veni? «Sine «modo; sic enim decet nos implere omnem justitiam[13].» Exsecutor sum omnium[14]; et nil volo prætermittere, sed omnia impleta relinquere, ut, post me, exclamare possit Paulus: «Plenitudo legis Christus, in justitiam omni credenti[15].» — Sine modo; sic «enim decet nos implere omnem justitiam[16].» Baptiza me, Joannes (60), ut nemo baptismum aspernetur[17]. Forte regum aut superiorum quis renuere posset a paupere sacerdote baptizari; quapropter sine ut in Jordanem descendam, ut audiant Patris testimonium et Filii potentiam cognoscant. «Sine modo; sic enim decet nos implere «omnem justitiam[18].» Tunc[19] obtemperavit Joannes, «et cum baptizatus Jesus statim «ex aqua ascendisset, aperti sunt ei cœli : et ecce Spiritus Dei descendit sub specie «columbæ[20];» et vox[21] dixit : «Hic est Filius meus dilectus in quo complacui[22].»

VI. Vidistis[23], dilectissimi, quot[24] bonorum jacturam fecissemus si Joannis supplicationi Dominus noster cessisset et baptismum non suscepisset. Clausi enim erant antea cœli atque impervia superna regio; in inferioribus enim jacebamus[25]. Ex quo autem Dominus omnium baptizatus est, hominem, qui sub peccato senuerat, renovavit, iterumque ei sceptrum adoptionis credidit. Statim enim «aperti sunt ei cœli», et reconciliatio[26] magna facta est inter duos mundos, nempe inter mundum visibilem et

[1] *Math.* III, 14. — [2] Gr. *ἀκανόνιστα δογματίζεις*, cum regula non quadrantia doces. — [3] Gr. addit *τῆς θεότητος*. — [4] Gr. *κλίσματι*. — [5] Gr. *ἀφαιρέτης*. — [6] *Math.* III, 14. — [7] *Ibid.* 15. — [8] Gr. *προγινώσκω*. — [9] Gr. *με* addit. — [10] *Act.* I, 1. — [11] Gr. *μετέρχομαι*. — [12] Gr. *μετὰ τοῦ ἀξιώματός μου*. — [13] *Math.* III, 15. — [14] Gr. *πληρωτής εἰμι νόμου*. — [15] *Ad Roman.* X, 4. — [16] *Math.* III, 15. — [17] Gr. addit *ὑπὸ σοῦ τοῦ δούλου βαπτίζομαι, ἵνα μηδεὶς*. — [18] *Math.* III, 15. — [19] Gr. *λοιπόν*. — [20] Gr. addit *καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν*. — [21] Gr. addit *ἐκ τῶν οὐρανῶν*. — [22] *Math.* III, 16, 17. — [23] Gr. *ἴδες, ἀγαπητέ*. — [24] Gr. addit. *καὶ πηλίκων*. — [25] Gr. addit. *ἐν τοῖς ἄνω δὲ οὐκ ἀνίειμεν*, quod videtur glossema, sensui nocens. In commate sequenti auferendum etiam punctum interrogationis post *ἐβαπτίσθη*. — [26] Gr. tantum hæc legimus : *Διαλλαγὴ γέγονεν τῶν ὁρατῶν πρὸς τὰ ἀόρατα*.

mundum qui supra sensus est. Lætificati sunt cœli[1], omnes ordines exsultarunt, ægritudines terrestres sanatæ sunt[2] et amicitia facta est inter ea quæ erant inimica. Audisti Evangelium[3] dicere : « Aperti sunt ei cœli[4]. » Propter triplicem et gloriosam causam sponsus Christus baptizatus est : oportebat ut cœlestis thalamus splendidas suas portas aperiret; oportebat etiam ut[5] columba cœlestis descenderet; oportebat demum ut vox[6] audiretur docens quis esset qui baptizabatur. Oportebat igitur portas cœlestes attolli : « Quapropter cœli aperti sunt ei, et vox facta est dicens : Hic est Filius meus dilectus, « in quo complacui[7]. »

VII. Dilectus dilectum, et lux immaterialis lucem inaccessibilem[8] generat. « Hic est « Filius meus dilectus, in quo mihi complacui[9], » qui infra ortus est et tamen Malum et Diabolum latuit. Apparuit, locutus est, tamen detectus non est. Aliud enim est quod apparuerit et aliud quod visus fuerit. Porro, quia ad id quod videbatur respiceret Baptista et non ad id quod non videbatur, Spiritus Sanctus descendit sub specie columbæ quemadmodum descenderat illa columba quæ fructum olivæ attulerat, atque super eum cui testimonium perhibebatur substitit. Quare? — Ut vox paterna firma esse constaret et significaret propheticam prædictionem, multis ante temporibus factam, adimpletam fuisse. Quænam illa? — « Vox Domini super aquas[10]. » Quænam est vox? — « Hic est Filius meus dilectus in quo mihi complacui[11]. » Ille qui non habet ubi caput (61) reclinet, licet teneat omnia in manu sua, ille est Filius meus dilectus; ille qui cognominatur filius Joseph est Filius meus essentia sua divina; ille est qui esurivit et qui omnia nutrit; ille est qui timuit et qui tamen animum tribuit; ille est qui fugit et qui tamen omnia salvat; ille est qui oravit et qui orationes omnium accipit; ille est qui alapis cæsus est et qui tamen libertatem concedit[12].

Hic autem finem sermoni imponentes offeramus gloriam Patri et Filio et Spiritui Sancto, Trinitati indivisibili, quæ hodie super Jordanem nobis manifestata est, nunc et semper et in sæcula sæculorum. Amen.

Explicit sancti Hippolyti homilia in festum Epiphaniæ.

[1] Gr. omitt. *cœli* et *exsultarunt.* — [2] Gr. addit *ἐγνώσθη τᾶ ἀπόῤῥητα πράγματα.* — [3] Gr. *εὐαγγελιστοῦ.* — [4] Gr. melius : *et hoc... sponso enim Christo baptizato*, etc. — [5] Gr. *τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐν εἴδει περιστερᾶς.* — [6] Gr. *πατρῴας Φωνῆς πανταχοῦ διαδεδραμένης.* Omitt. *docens quis esset qui baptizabatur.* — [7] *Math.* III, 16, 17. — [8] Cfr I *Timoth.* VI, 16; et S. Hippol. *Contra Noetum*, cap. X. — [9] Quæ sequuntur in hoc numero VII° exstant in græco, quoad sensum, non autem quoad verba. — [10] *Psalm.* XXVIII, 3. — [11] *Math.* III, 17. — [12] Hic desunt numeri VIII-X homiliæ græce exstantes in *Patrol. Gr.* t. X, col. 860.

X

SANCTI HIPPOLYTI, EPISCOPI ET MARTYRIS,

EX SERMONE DE RESURRECTIONE AD MAMMÆAM IMPERATRICEM, IN QUO COMMENTATUR VERBA DUARUM EPISTOLARUM AD CORINTHIOS QUÆ AD IDEM OBJECTUM REFERUNTUR. HÆC AUTEM MAMMÆA MATER FUIT ALEXANDRI, ROMANORUM IMPERATORIS, QUI SUSCEPIT REGNUM POST ANTONINUM, UT SCRIBIT EUSEBIUS IN VI° LIBRO HISTORIÆ ECCLESIASTICÆ.

A. Hæc est causa hæreseos Nicolaïtarum : Nicolaus ille unus erat diaconorum qui ab initio fuerunt electi, ut notatur [1] in libro Actuum [2]. Iste etiam, (62) extraneo spiritu impulsus, primus [3] hanc hæresim introduxit, dicens [4] resurrectionem jam fuisse peractam. Resurrectionem enim in eo ponebat ut quis credens in Christum baptismum susciperet; corporis autem resurrectionem non admittebat. Ab isto alii causas nacti varias excitarunt hæreses. Speciatim [5] vero exorti sunt dicti Gnostici, ex quibus erant [6] Hymenæus et Philetus, de quibus scribens Apostolus dicit : « Dicentes resurrectionem « jam esse factam; et subverterunt quorumdam fidem [7]. »

B. Porro, quum multa contentio et magna dissentio facta fuisset Corinthi, tunc dubitabat [8] Apostolus, et quidem maxime, ad quem primo [9] respondere deberet : an ad illos qui falsam doctrinam introducebant, resurrectionem carnis denegantes, an ad illos qui legis cæremonias [10] inducebant, declinantes [11] a gratia [12] Christi, quæ fuerat effusa inter gentes.

C. In hac causa non paululum laboris ab Apostolo susceptum videmus. Quare, illi adhærentes, verba quæ protulit inquisivimus, ut quæ optima tradidit, servata quantum fieri potest, ad omnes homines qui invocant nomen Domini nostri, perveniant : quod si ad omnes homines pervenire non possunt, saltem ad eos qui digni sunt perveniant. (63)

D. « Habemus autem [13] thesaurum istum in vase [14] fictili, ut sublimitas sit virtutis « Dei [15], et non ex nobis [16]. » Hic thesaurum vocat scientiam et donum Spiritus Sancti; vas [17] autem fictile carnem nostram, quia facilis [18] fractu est, sicut vas fictile. Quoniam vero thesaurus iste nobis creditus est, hinc licet causam honoris et gloriæ sumere.

E. Corpus enim istud, quod dignum habitum est ut susciperet virtutem spiritus (cum incorruptibili juncti corporis præservatio ab incorruptione thesaurus reputetur),

[1] A *significatur.* — [2] *Act.* VI, 5. — [3] A *primum.* — [4] A *dixit* aut *putavit.* — [5] A *præsertim.* — [6] A omitt. *erant.* — [7] II *Ad Timoth.* II, 18. — [8] A *turbatio* loco *dubitationis* habet. — [9] A omitt. *primo.* — [10] A *legalem cæremoniam.* — [11] A *volentes præcludere.* — [12] A *quæ per Christum effusa fuerat.* — [13] D omitt. *autem.* — [14] B *in vasis.* — [15] C, D *virtutis divinæ.* — [16] II *Corinth.* IV, 7. — [17] B *vasa.* — [18] *Valde facilis.*

non interit ob perfectionem quæ in ipso residet. Bene enim et clare aliis verbis Apostolus, demonstrans quæ intellecta sunt a nobis, dicit : «Corpus quidem mortuum est «propter peccatum, Spiritus vero vivit propter justitiam. Quod si spiritus ejus[1] qui «suscitavit[2] Christum a mortuis habitat in vobis, ipse qui suscitavit Christum a mortuis «vivificabit et mortalia corpora vestra, propter inhabitantem Spiritum ejus in vobis[3].»

F. Ut hoc clarius exponeretur, scilicet, ut ostenderet de carne dixisse quod non sit mortalis propter inhabitantem Spiritum in ea, addidit[4] : «Semper enim nos qui vivi«mus in mortem tradimur ut et vita Jesu manifestetur in carne nostra mortali[5].» (64) Quomodo igitur caro nostra posset esse mortalis[6]? Quare, si vasa, de quibus antea dictum est, incorruptibilia sint, eo quod in eis depositus sit thesaurus[7] incorruptionis, etiam incorruptibilia præstat corpora nostra fides in Christum, quem[8] Deus suscitavit a mortuis cum sit primogenitus omnium ut nobis spem[9] resurgendi ingerat.

2°

SANCTI HIPPOLYTI QUÆ SUPERSUNT ARMENE FRAGMENTA.

I

IN RESURRECTIONEM LAZARI[10].

A. I. Ille qui deitatis honorem possidet corpore tamen indutus, dispositione divina, apparet ut homo, atque comedit, licet Deus sit. Sed hoc magis mirum est quod bibere postulaverit ille qui loca omnia irrigat. Samaritanæ enim mulieri dixit : «Da mihi bi«bere[11].» Et tamen vocem elevans dicebat : «Si quis sitit, veniat ad me et bibat[12].» Dormivit supra mare ut veritatem corporis sui probaret, sed surgens e somno requiem præstitit maris fluctibus, ut discas illum esse qui dormit et somnum præstat. Prævidebat ut Deus quidquid evenit in omni loco et tamen circuibat fines Galileæ, atque ut

[1] Versio simplex : *ejus quidem.* — [2] Versio simplex : *Dominum nostrum Jesum Christum.* — [3] Versio simplex : *Jesum Christum.* — [4] *Ad Roman.* VIII, 10, 11. — [5] II *Ad Corinth.* IV, 11. Versio simplex : *Si nos igitur qui vivimus morti tradimur propter Jesum, ita etiam et vita Jesu revelabitur in corpore nostro mortali.* — [6] A *mortua.* — [7] B, D *resurrectio* loco *thesauri.* — [8] D *qui a mortuis surrexit.* — [9] A *caro* loco *spei.* — [10] Hujus homiliæ duæ exstant versiones apud Armenos : una brevior, in codice quodam venetano, ex quo armene latineque edita fuit ab eminentissimo cardinali Pitra, in *Analectorum* tomo II, pagina 226-235; altera prolixior, in codice parisiensi, unde fragmenta quæ desunt in codice venetano publici juris hodie facimus. Inter utrumque codicem, parisiensem nempe et venetanum, non paucæ reperiuntur variæ lectiones, quas edere nobis ab initio propositum fuerat. At, quum difficile foret eas claro ordine proferre quin simul integram codicis venetani versionem denuo ederemus, a proposito abstinemus, Juvenalis poetæ dicti memores : «Occidit miseros crambe repetita magistros.» Interea tamen animadvertere placet brevioris editionis græcum archetypum exstare inter «Sancti Joannis Chrysostomi opera spuria», tomo LXII, col. 775-778, *Patrologia Græca*, Migne. Et hæc homilia græca est ordine secunda *In quatriduanum Lazarum.* — [11] *Joann.* IV, 7. — [12] *Ibid.* VII, 37.

(merus) homo veniebat Bethaniam, castellum Lazari. Loco corporeque absens, virtute tamen divinitatis, prænoscit omnia, atque in Galilea narrat quod evenit in Judæa: «Lazarus, amicus noster, dormit.» Vicinus non erat et tamen videbat quidquid in loco operabatur. Nam appropinquans ad vicum dicebat: «Ubi posuistis illum?» Quis audebit ignorantiæ accusare Christum eo quod interroget: «Ubi posuistis illum?» (65)

II. Quod si te aliquantulum scandalizent (hæc) verba, recogita talia verba a Patre Christi dicta fuisse: «Adam, ubi es[1]?» Quod si ignorantiæ signum sit dicere: «Ubi posuistis illum[2]?» ignorantiæ pariter signum sermo Patris est, quum dicit: «Sara, «uxor tua, ubi est[3]?» nam ille sermo huic sermoni similis est. Interrogabat Christus: «Ubi posuistis illum?» Interrogavit et in Veteri Testamento Deus (dicendo): «Ubi est «Abel, frater tuus[4]?» Verum forte quis dicet: Hoc non solvit quæstionem, imo adauget difficultatem, quoniam manifestum evadit quod non solum Christus interrogaverit, verum et Pater ipsius. Quod si ita sit, explanetur oportet sensus interrogationum et Patris et Filii. Primum disce sensum eorum quæ hic ipse dixit Christus; nam, quum hunc audimus hic, et illum etiam illic audimus. Non alium enim istum dico, ita, non alium illum. Unde quod dicimus in Evangelio ad Patrem trahimus, et quod in Veteri Testamento dicitur ad Filium admovemus. Nihil enim, neque novorum, neque veterum, sine Christi virtute factum est, quemadmodum Joannes testatur de creatione, dicens: «Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil[5].»

III. Quis igitur est sensus interrogationis: «Ubi est Abel, frater tuus[6]?» Disce quod interrogatione (Deus) viam præparet Caini responsioni. (Deus enim) judicat tanquam justus judex. Tu vero credis ab ignorantia provenire interrogationem, quia (Cainus) volebat rem celare benefactori suo. «Nescio, ait; numquid custos fratris mei sum[7]?» Sed talem non esse sensum explicat ille qui omnia noscit (ac si diceret:) Ego voluntarie ignorantiam simulavi, sed tu credidisti quod ob ignorantiam interrogem. Quod si ita sit, disce scientiam illius qui omnia novit: «Vox sanguinis fratris tui, (ait), clamat «ad me de terra[8].» Disce inde scientiam Vivificatoris et intellige cur dixerit Judæis: «Ubi posuistis illum?» Cœtus spectatoribus ingratis constabat, qui nolebant agnoscere mirabilia Dei. (Jesus) videbat illos circumstantes atque irridentes miracula, illorumque miserebatur, ut viderent virtutem suam. Volebat etiam lætificare Diabolum, secundum quod testatur David, (dicendo:) «In multitudine virtutis tuæ mentiti sunt tibi inimici «tui[9].» Nunc autem quid facio? Secreto Christus ire poterat, præsertim quum non iret corpore, sed mitteret virtutem. Radiis virtutis (suæ) poterat evertere sepulcrum et suscitare mortuum atque ad lucem adducere eum qui in tenebris jacebat. Verum (Christus) vult ingratos mirabilium suorum esse testes. (66) Quapropter, præoccupans mul-

[1] *Gen.* III, 9. — [2] *Joann.* XI, 34. — [3] *Gen.* XVIII, 9. — [4] *Ibid.* IV, 9. — [5] *Joann.* I, 3. — [6] *Gen.* IV, 9. — [7] *Ibid.* IV, 9. — [8] *Ibid.* IV, 10. — [9] *Psalm.* LXI, 3.

titudinem ingratorum, eos trahit ut ostendant (ipsi) sepulcrum. « Ubi posuistis illum? » « Veni, aiunt, et vide[1] » sepulcrum.

IV. (Ipse) illis dicit : « Revolvite foras lapidem istum[2]. » — Tu, qui benefactor discipulorum eras, tu qui eis in pignus potentiam dabas, dicendo : « Si habue« ritis fidem tanquam granum sinapeos, dicetis monti huic : Mutare et (mons) muta« bitur[3], » tu, qui talem potestatem eis largitus es, tu non potes parvum lapidem ex ore speluncæ revolvere? (Hoc autem dixit) Christus propter causam de qua antea locutus sum : quia spectatores hic hærentes erant. Unde dicere potuissent hoc magica arte factum fuisse et apparentia tantum, quoniam ficte mortuus erat intus, ita ut unus videretur appellare et alter audire. Quapropter (Jesus) deducit eos ad sepulcrum, ut, lapide ab ipsis revoluto, fœtor eos attingens ipsis evaderet signum quod mortuus vere mortuus esset; unde, credentes morti mortui, non dubitarent de resurrectione ejus. Hæc media Dominus meditatus est eundo. Attende nunc iis quæ sequuntur.

V. Appropinquavit Martha ad lapidem et dixit : « Domine, jam fœtet, quatridua« nus est enim. » Verum Vivificator, qui cognoscebat virtutem suam, ait, et hoc etiam a vobis disci volo : Dicite et clamitate quod dixistis : « Jam fœtet, » ut vere resurrectio prædicetur. Pluries mortem testatus est ut veritatem resurrectionis semel confiteretur. Exinde aliud quid ordinat Vivificator, cœlum suspicit atque Patrem invocat.

VI. « Pater, ait, gratias ago tibi, quia audisti me. » Hic hæreticorum discipuli aliquod adjutorium reperire sibi videntur qui clamitant : « Vides quomodo res se habet; « quoniam unus rogat et alter rogatur, unus supplex orat et alter supplicationes audit. « Vides quomodo Pater fons est mirabilium eaque faciendi potestatem dat Filio. » Verum, quemadmodem antea sæpe dixi, (hoc fit) quia opera Vivificatoris cum gratiarum actione suscipere nolunt. Semel blasphemiis coactus prævenit (Christus) eo quod nolebant accipere veritatem. Quod tu, die quo legis hæc, debes addiscere.

VII. Dicit enim eis Vivificator : « Multa opera bona ostendi vobis a Patre meo, propter « quod opus ex eis lapidatis me? — Dicunt ei Judæi : Non propter opus bonum lapidamus « te, sed propter blasphemiam, quia tu, cum homo sis, te facis Deum et vocas tibi « patrem Deum[4]. » Hoc igitur valde (67) contristabat Judæos, nempe quod Christus vocaret sibi patrem Deum. « Irascebantur, ait, Judæi contra Christum, non solummodo « quia solvebat sabbatum, sed quia vocabat sibi patrem Deum, et æqualem se faciebat « Deo[5]. »

VIII. Quapropter, quum (Judæi) hoc blasphemiam reputarent quod patrem sibi

[1] *Joann.* XI, 34. — [2] *Ibid.* XI, 39. — [3] *Math.* XVII, 19; *Luc.* XVII, 6. — [4] *Joann.* X, 32-33. — [5] *Ibid.* V, 18.

vocaret Deum, (Christus) tribunal instituit ad sepulcrum, veritatemque loco judicis constituens ingratos testes circumposuit ut oculis viderent et auribus audirent ii qui dicebant : « Blasphemas quoniam teipsum Filium Dei vocas, et (Deum) tibi patrem ap-« pellas[1]; » ac si dixisset eis : « Ecce vos testes invoco, quoniam si crimen et blasphemia « sit me vocare mihi Deum patrem, ut vos opinamini, certe non audiet (me). Si autem « audierit me, tunc manifestum erit ipsum esse reipsa patrem meum. »

IX. « Pater, ait, gratias ago tibi, quia audisti me et semper audis me. » — Dixit illis qui circumstabant : « Si crimen sit quod eum vocavi patrem et blasphemia hoc habendum sit, ut vos opinamini, certe (Deus) non cooperabitur blasphematori. Quod si vocavero mortuum et obediens præcepto meo mortuus surrexerit, certe hoc opus non erit opus blasphematoris, sed Dei et Filii Dei jussum. » Talem fuisse sensum orationis et Christum non orasse propter necessitatem suam, sed pro utilitate auditorumque institutione oratione usum fuisse, ipse testatus est, quum dixit : « Gratias ago tibi, quoniam « audisti me (ego sciebam quidem quia semper me audis), sed propter populum qui « circumstat (dixi), ut credant quia tu me misisti[2]. » Nemo deinceps veritatem deneget, nemo pietatem erga Deum impugnet, nemo descensum pro nostra salute ad inimici honorem detorqueat. Propter te homo factus est qui homines amat, non ut naturam suam ad extra manifestaret, sed ut lapsum excitaret.

B. I. Audi tu quod egit uno loco (ut intelligas) ab ipso omnia fieri ad increpandum Judæos. « Vocatus est Jesus ad nuptias et, quum venisset, vinum non habebant. Dixit ei « mater ejus : « Vinum non habent. » Dicit ei Jesus : « Tempus meum nondum advenit[3], » et tamen, hoc dicens, præcepit famulis implere hydrias aqua et fecit aquam vinum. Cur dixit : « Implete amphoras aqua[4], » qui verbo cœlos fecit et terram fundavit (68) cum omnibus quæ in eis sunt? Nonne ipse poterat amphoras adimplere? Sed dixit : « Implete « aqua. » Cur? — Quia, si negarint Judæi, manus vestræ quæ impleverunt (hydrias) aqua et humeri qui detulerunt (eas) increpabunt eos. Porro, erga Lazarum idem egit. Antequam veniret ad locum, dixit discipulis suis : « Lazarus, amicus noster, dormit. » Et deinde quando venit soror Lazari dicens ei : « Lazarus, amicus tuus, mortuus est, » interrogavit eos : « Ubi posuistis illum? » et ipsi dixerunt ei : « Veni et vide! » O res nova et mirabilis! Subobscure antea (Christus) dixerat discipulis : « Lazarus mortuus est. » Et nunc interrogas : « Ubi posuistis illum? » Mortem antea enarras discipulis, et locum non cognoscis! Noscebat (certe) Christus, sed propter Judæos (ita) agebat, quia (Judæi) mali erant. Ceterum dicebat : « Ubi posuistis eum? » non quia ignorabat, quoniam petens sepulcrum dixit Judæis : « Tollite lapidem » de sepulcro. Ipsi autem sustulerunt.

[1] *Joann.* x, 33. — [2] *Ibid.* xi, 42. — [3] *Ibid.* ii, 2, 5. — [4] *Ibid.* ii, 7.

II. Cœlos[1] igitur suspiciens[2], ait (Jesus) : « Gratias tibi ago, Pater, quia audisti me[3]. » Verum, quando oravit Christus, o dilecte mi? Quam paulo antea instituisti interrogationis solutio nunc affertur, nempe, quando « conturbavit (semetipsum) spiritu », tunc oravit Christus.

II

[IN VALENTINIANOS.]

I. Quoniam hominem Deus immortalem et mortalem fecit, potuerunt quidam ex Patribus dicere hominem esse immortalem, attendentes ad id quod dicunt (Scripturæ :) « Ego dixi, Dii estis et filii Excelsi omnes[4], » aut ad id quod ait summe Sapiens : « Quoniam Deus mortem non fecit nec lætatur in perditione vivorum[5] » et « constituit hominem incorruptibilem Deus[6] », « invidia autem Diaboli mors introivit in orbem terrarum[7]. » Ex his locis manifestum est — ita enim illi argumentantur — quod, antequam homo comedisset de fructu (arboris), non moriebatur. Ergo, aiunt, nec immortalis erat, nec mortalis, sed capax mortis et vitæ.

II. Alii e contra contendunt hominem fuisse creatum mortalem et peccatorem, ita ut Deus sit reus, tum mortis, tum peccati illius. Verum hoc absit! Et quidem talia non asserunt nisi insipientes Valentiniani, qui peccatum a natura et a generatione trahunt, quique etiam affirmant illum esse impeccabilem qui est immortalis (69). Unde iterum concludunt peccabilem creatum hominem non posse non peccare, ut mortis et peccati causam Deum arguant; sed impietas est opinari de Deo quod sit auctor peccati et perditionis, cum sit e contra auctor bonarum cogitationum; nam Deus hominem fecit præceptorum vitæ et mortis capacem, ut dicit Sapiens : « Apposuit tibi aquam et « ignem; ad quod volueris, porrige manum tuam[8]; » tua res est, non Dei. Quemadmodum enim, ob transgressionem præcepti, hominem reddidit mortalem Deus, ita et illum potuisset facere immortalem, si præcepta servasset. Verum autem non est, ut isti aiunt, hominem non moriturum fuisse, si non fuisset creatus mortalis. Ac si Deus, qui fecit hominem immortalem, non potuisset illum destruere, si voluisset.

III. In his rebus non oportet sentire ut hæretici Valentiniani, qui dicunt corpora et animas non posse sibi invicem convenire; unde fit ut morte separentur eo fine ut animæ ad vitam eant et corpora mortalia in pulverem anima privatum descendant. Qua doctrina hæretici illi denegant resurrectionem corporis.

[1] Hic cod. venet. in initio numeri XVII, addit : *Postquam igitur revolvissent lapidem.* — [2] Cod. venet. *suspexit.* — [3] Cod. venet. omitt. sequentia usque ad 43-44. Addit tamen : *Sed ego scio quia omni tempore me audis, sed propter populum hoc facio, ut credant quia tu me misisti.* — [4] *Psalm.* LXXXI, 6. — [5] *Sapient.* I, 13. — [6] *Ibid.* II, 22. — [7] *Ibid.* II, 24. — [8] *Ecclesiast.* XV, 17.

IV. Iterum iidem Valentiniani, eodem errore divagantes, putant ea quæ sunt creata mortalia non posse fieri immortalia. Unde in resurrectione homo non poterit denuo recipere immortalitatem, quia semel eum Deus creavit mortalem, et, secundum illorum errorem, mortalis non potest evadere immortalis.

V. Verum coarguunt illos Henoch et Elias, qui, usque ad hanc diem, vivi sunt, ut et Dominus noster, dum dicit : « Tunc duo erunt in agro; unus assumetur et unus relinquetur[1]. » Hoc enim verbo manifestum fit, tempore adventus Domini, futuros esse vivos qui non morientur. Pariter dicit Apostolus non quidem de seipso, sed de tunc viventibus : « Quia nos qui vivimus, qui residui sumus in adventum Domini[2] »... « simul rapiemur cum illis obviam Christo in aera[3]. » Inde manifestum est hominem fuisse creatum viventem.

VI. Ast hæretici objiciunt : Scriptum est : « Quis est homo qui vivet, et non videbit mortem[4]? » Sed, si per hoc omnes homines morti submittere volunt, oportet ut audiant David dicentem quin ei contradicant : « Non est qui faciat bonum usque ad unum[5]. » Sed non possunt dicere non esse hominem pium; hoc non possunt dicere, quoniam per prophetam Malachiam promisit Deus : « Orietur vobis timentibus nomen meum sol justitiæ[6], » unde manifestum est (Scriptura) non affirmari mortem pro omnibus, sed tantum pro multitudine. Solent enim Scripturæ pro multis dicere omnes, ut in quodam psalmo dicitur : « Benedicat omnis caro Dominum[7], » et alibi : « Non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens[8]. » Et iterum palam facit fore ut justi splendeant in resurrectione sicut (70) soles, ut eant ad vitam æternam, quemadmodum peccatores ibunt ad æterna tormenta.

VII. Deus igitur non est nec causa mortis, nec causa peccati, secundum quod dicit Scriptura : « Quoniam Deus creavit hominem inexterminabilem[9]. » Propheta etiam loquens in persona Dei, dicit : « Nolo mortem impii, sed ut convertatur et vivat[10]. » Pariter Apostolus dicit : « Volo omnes homines vivere et in cognitione veritatis stare[11]. » Per Joelem prophetam affirmat (etiam Dominus :) « Effundam Spiritum meum super omnem carnem[12]. » Numquid dices etiam super carnem bestiæ?

III

A. Porro qui de duabus loquuntur naturis, quatuor Dominos distinguere secundum placitum suum debent et loqui de quaternitate. Qui in hac sententia perseverant gloriam celebrare debent quaternitatis, dicendo : « Gloria Patri et Filio et adunato Filio et Spiritui Sancto. »

[1] *Math.* XXIV, 40. — [2] *Ad Thessal.* IV, 14. — [3] *Ibid.* IV, 16. — [4] *Psalm.* LXXXVIII, 49. — [5] *Psalm.* XIII, 1. — [6] *Malach.* IV, 2. — [7] *Psalm.* CXLIV, 21. — [8] *Psalm.* CXLII, 2. — [9] *Sapient.* II, 23. — [10] *Ezech.* XXXIII, 11. — [11] I *Ad Timoth.* II, 4. — [12] *Ibid.* II, 28.

B. Hominem absque Deo verbo confiteri Dæmones audebant. Hoc enim dicere illos torquebat. Nam Christus erat Filius Dei, unde illum orabant sicut Deum.

C. Anima creatura est; non torquetur nec transfigitur. Quanto magis Verbum Dei! Quapropter qui tormentati sunt (Christum), corpus Dei potiusquam Deum, Verbum hominem factum offendisse scimus. (71)

D[1]. Post novem menses editus est Dominus, die sexta Januarii, et, post triginta annos, eodem die, die sexta Januarii baptizatus est, secundum Lucam dicentem : «Jesus «erat incipiens quasi annorum triginta[2].»

Et, post pauca, loquens de baptismo (ait S. Hippolytus) «non decere ut alia die «baptismus celebretur, ne dubium quoddam excitetur.»

Alia enim die natum, aliaque die baptizatum dixerunt (Jesum) Ariani, ut duas naturas duosque filios confiterentur. Itaque hoc festum in duo diviserunt, recedendo ab apostolicis definitionibus. Ecclesia autem fidelium eadem die celebrat festum Nativitatis et Baptismi.

X

SEXTUS JULIUS AFRICANUS(?)

CAPUT : DE APPARITIONE MOYSIS ET ELIÆ DOMINO NOSTRO IN MONTE, EX AFRICANI SCOLIIS IN EVANGELIUM MATTHÆI.

Recogitabat (Petrus) et loquebatur ac si diutius quæ tunc peragebantur ab eoque videbantur permansura fuissent. Tabernacula exstruere meditabatur, non intelligens quid diceret[3], neque attendens hanc transfigurationem a Domino, ut præmonuerat, perfici in rerum futurarum argumentum. Non cogitabat etiam Moysis animam esse destitutam corpore, vel omnia a Christo ordinari ut homines edoceret et sanaret. (72)

[1] Hoc fragmentum, in inscriptione, tribuitur *Hippolyto episcopo*. At liquet, in fine saltem, esse quædam quæ ab auctore armeno addita sunt. — [2] *Luc.* III, 23. — [3] *Marc.* IX, 5. Ad litt. *motus animæ suæ non intelligens.*

XI

SANCTUS CYPRIANUS.

1°

SANCTI CYPRIANI QUÆ SUPERSUNT SYRIACE FRAGMENTA.

I

EPISTOLA AD QUINTUM[1].

Cyprianus Quinto, fratri meo, salutem in Domino.

Lucianus compresbyter, frater dilectissime[2], mihi enarravit quanto zelo quantaque cura studeas cognoscere quæ baptizatos, vel apud hæreticos, vel apud schismaticos, respiciunt. Et quoniam prius multi coepiscopi, multique compresbyteri in unum convenerimus, atque de his rebus censuerimus, ipsam sententiam (nostram) et voluntatem nos omnes (ad te) transmisimus, ut cognoscas doctrinam nostram, scilicet opinionem quæ nobis omnibus arrisit et placuit. Ad te misi exemplum (epistolæ). Quidam enim ex coepiscopis nostris, mala præsumptione ducti, non esse baptizandos illos qui apud hæreticos baptizati sunt opinantur, etiam quando ad nos veniunt, ex eo quod dicant unum esse baptisma. Verum hoc absque rei intelligentia dixerunt. Certum quidem est unicum esse baptisma, et hoc tantummodo in Ecclesia catholica. In alio enim loco esse (baptisma) non potest, quoniam duo baptismata esse non possunt. Si igitur hæretici vere baptizant, illi sunt penes quos est baptisma; et qui hoc illis de auctoritate sua præstat, hic[3] etiam illis consentit, ut hostis et adversarius Christi credatur habere solvendi et ligandi, purificandi hominem et sanctificandi potestatem. Nos autem dicimus eos qui inde veniunt non rebaptizari apud nos, sed tantummodo baptizari. Neque enim accipere possunt illic aliquid ubi nihil est; sed veniunt ad nos ut hic accipiant ubi et[4] gratia una et veritas una est. Porro quidam de coepiscopis nostris malunt hæreticis honorem dare quam nobis assensum præbere et nobiscum sentire; et quia, unius baptismi observatione, venientes ad nos ab hæreticis baptizare nolunt, sic, aut ipsi duo baptismata introducunt, dum et apud hæreticos baptisma (73) est, aut iterum, quod est pejus, immundam et sordidam hæreticorum tinctionem aliquid præstantius et melius esse, et vero et unico et legitimo Ecclesiæ baptismo pronuntiare audent: quia non intelligunt neque vident hoc etiam scriptum esse: «Qui baptizatur a «mortuo, quid proficit lavatio ejus[5]?» Manifestum est autem eos qui non sunt de Ecclesia catholica Dei, inter mortuos computari nec posse alterum vivificari[6] ab eo qui

[1] Cfr Migne, *Patrol. Lat.*, III, 1103, et *Corpus scriptorum ecclesiasticorum*, vol. III, pars II, ep. LXXI, — [2] Ad litteram *o frater dilecte*, et ita ubique. — [3] Ad marginem : *in hoc etiam*. — [4] Hic omittit syrus : *Gratia et veritas omnis, quia et*. — [5] *Ecclesiast.* XXXIV, 30. — [6] Cod. *vivens*.

ipse non vivat[1]; quando una sit Ecclesia, quæ vitæ æternæ gratiam consecuta et vivit in æternum et vivificat Dei populum.

II. Et quidem dicunt se in hoc veterem consuetudinem sequi, quando apud veteres adhuc prima apparuerunt vestigia[2] hæreseon et schismatum et nihil aliud. Verum si illi, qui rebellantes et ab Ecclesia recedentes in hæreses lapsi deprehensi sunt, jampridem in Ecclesia catholica legitime baptizati fuissent, hos ad communionem Ecclesiæ revertentes, et pœnitentiam agentes, necesse non erat baptizare. Quod nos quidem, ad hanc usque diem, observavimus, ut eos qui ab Ecclesiæ recesserunt, et quorum baptisma dubium non erat, quoniam illud in Ecclesia legitime receperant, si, postmodum peccato suo confesso, ab errore conversi ad veritatem Ecclesiæ matris nostræ redierint, denuo in Ecclesia constituimus, solummodo pœnitentiam ob errorem in quo aliquamdiu versati sunt imponendo. Sufficit enim hoc illi qui istius modi est, quoniam antea gregis ovis erat, ut hanc ovem vagantem et errantem in ovile suum pastor recipiat. Si autem ille qui ab hæresi venit, baptizatus in Ecclesia prius non fuerit, sed alienus in totum perfecte sit [neque cum simulatione ad Ecclesiam veniat][3], hunc baptizare oportet, ut ovis fiat, [quia antea lupus erat,][4] et quia una tantum est aquæ species quæ oves facit, et hæc in Ecclesia sancta. Et idcirco, quia nihil commune esse potest inter mendacium et veritatem, inter tenebras et lucem, mortem et immortalitatem, Antechristum et Christum, per hæc omnia debemus unitatem at unionem Ecclesiæ catholicæ conservare, nec aliquid fidei et veritatis hostibus cedere.

III. Non oportet etiam de consuetudine prævalere[5]. Neque enim Petrus, quem primum Deus elegit, et super quem fundavit[6] Ecclesiam, cum de circumcisione ipse et Paulus ad invicem disceptarent, superbia elatus, antiquitate inflatus et elevatus, Paulum vituperavit, qui recenter ad fidem accesserat; neque sibi primatum tribuens dixit decere ut pueri et qui in fide posteri fuerant adhærerent illis qui ante eos crediderunt. Nec iterum, tanquam ad despiciendum Paulum, invocavit persecutionem quam prius in Ecclesiam excitarat iste; sed consilium veritatis et rationem quam Paulus vindicabat lætanter admisit, erudiens nos simul et docens nos mites, (74) humiles, necessario concordes, æquanimes esse et ad scientiam pacis deducens; ita ut in conventibus, confabulationibus, sanarumque opinionum examinibus, nullo modo quæ cogitamus nos, prævalere et vincere quæramus, sed etiam ea quæ a fratribus nostris vere, salubriter, firmiter et proficienter ad salutem dicuntur, non secus ac nostra recipiamus. Hæc eadem iterum Paulus apostolus, in epistola sua, postulat et docet, paci et concordiæ, talibus verbis, prospiciens : « Prophetæ duo aut tres loquantur, et cæteri examinent.

[1] Hæc lectio potior videtur ea quam præbent editores latini : *Nec posse ab eo vivificari alterum qui ipse non vivat.* — [2] Edit. lat. *hæreseos.* — [3] Quæ uncinis includimus non exstant in latinis editionibus. — [4] *Idem.* — [5] Omitt. *sed ratione vincendum.* — [6] [illegible] « fundamentum posuit, consolidavit ».

«Si autem alii[1] revelatum fuerit sedenti, prior taceat[2].» Hoc manifeste docuit et ostendit multa singulis melius revelari, et, ea de causa, non debere unumquemque nostrum ita acriter et absolute decertare pro iis quæ credita quodam tempore invaluerunt, sed, si quid melius et utilius visum fuerit, suaviter amplecti. Quando enim meliora nobis apparent et afferuntur, non vincimur sed instruimur, maxime autem in his quæ ad concordem Ecclesiæ unitatem, et spei et fidei nostræ[3] veritatem, ut nos sacerdotes Dei et Ecclesiæ ejus, de ipsius dignatione, populo præpositi, videamus nullibi etiam remissam peccatorum posse dari, nisi in sola Ecclesia catholica, nec posse adversarios Christi quidquam e gratia ejus sibi irrogare et mundari.

IV. Quod autem et Aggrippinus ipse, bonæ memoriæ vir, cum coepiscopis suis, qui in Africa et Numidia Ecclesiam gubernabant, docuit quidem et confirmavit; ea, quæ cum zelo et cura examini subjecta, discussa, introspecta et communis consilii mente instituta fuerant, statuens et stabiliens. Quorum voluntatem et sententiam stabilitam, inconcussam, perseverantem, religiosam, fidemque[4] salutarem Ecclesiæ catholicæ congruentem, nos etiam arripuimus et custodimus. [Simul cavimus non consuetudini, sed veritati adhærere[5].] Pro communi autem dilectione, exemplar hujus epistolæ et libri illius quem hac de re scripsimus, eo fine transmisimus, ut, quovis tempore, facile præsto sit, tum tibi, tum illis coepiscopis nostris, qui in suo quisque loco potestatem exercent[6].

II

EPISTOLA AD FIDUM[7]. (75)

Cyprianus et episcopi qui mecum sunt, Fido, fratri et collegæ nostro, in Domino salutem.

I. Legimus litteras tuas, frater carissime, in quibus significasti de Victore[8] quondam presbytero, quod ei, antequam perfecte pœnitentiam egisset, et Domino Deo, veniam ab eo rogans pro iis in quibus deliquerat, satisfecisset, Therapius, socius et collega noster, temere, immaturo tempore, et indecoro zelo pacem dederit. Quæ res igitur multum nos commovit et conturbavit, rebelli et aversata mente recessum esse a decreti nostri perfecta lege, ut, antequam impleatur tempus legitimum satisfactionis

[1] Syrus legit *aliis*, sed erranee, ut patet ex contexta oratione. — [2] I *Ad Corinthios*, XIV, 29. — [3] Hic legendum foret ܫܪܪܢ loco ܫܪܪܗ, in textu syriaco. — [4] Lat. ed. *fideique*. — [5] Hæc in uncimus inclusa omittunt latini editores. — [6] Ad calcem epistolæ legitur : «Explicit epistola sancti Cypriani, episcopi et martyris, ad Quintum episcopum.» — [7] En inscriptio in editione syriaca : «Iterum epistola alia ad Filum (*sic ubique*) de sacerdote cujus canon injuste solutus fuerat et de facultate baptizandi pueros etiam post nativitatem, si necesse sit.....» (Cfr *Patrol. Lat.*, III, col. 1013-1019.) Ex contextu patet *canonem*, cujus solutio hic commemoratur, nil aliud esse quam excommunicationem aut suspensionem, quamdam demum ecclesiasticam censuram. — [8] Syrus *Avictore*.

et sine supplicatione, petitu, conscientiaque plebis, nulla etiam ægritudine urgente aut alia quavis necessitate cogente, pax ei concederetur. Verum, cum a nobis præparatum et dispositum multis fuisset concilium, opinionesque libratæ fuissent, visum est et placuit nobis reprehendere et objurgare socium nostrum, quod temere hoc fecerit, et instruxisse ne quid tale de cætero faciat: pacem tamen quomodocumque a sacerdote Dei semel datam non putavimus irritam esse habendam, ac per hoc Victori communionem sibi concessam usurpare permisimus.

II. Quum diversa sint quæ dixisti de infantibus qui, intra secundum vel tertium diem quo nati sunt constituti, baptizandi non sunt, et considerandam nobis esse legem circumcisionis antiquæ, ita ut, ante octavum diem, eum qui natus est baptizandum et sanctificandum esse putare non debeamus, longe aliud in concilio nostro nobis omnibus visum est. In hoc enim quod tu putabas esse faciendum nemo consensit, sed universi potius judicavimus nullum hominem natum misericordia Dei et gratia ejus defraudandum esse. Nam cum Christus dicat in Evangelio: «Filius hominis non venit animas «hominum perdere sed salvare[1],» quantum in nobis est, si fieri potest, ne una quidem anima a nobis perdenda est. Quid enim puero deest qui semel in utero Dei manibus plasmatus est? Nobis enim atque oculis nostris secundum dierum sæcularium cursum, accipere qui nati sunt incrementum putantur. A Deo autem cum sint quæcumque fiunt, Dei factoris majestate et opere ejus perfecta sunt.

III. Esse denique apud omnes, sive infantes, sive majores natu, unam divini muneris æqualitatem clare ostendit nobis Scripturæ sanctæ fides, quando Helisæus propheta super filium viduæ Sulamitis[2], qui mortuus erat, recubans et Deum deprecans, ita se super mortuum explicavit et extendit ut capiti caput et faciei faciem apte imponeret, et Helisæi membra super pueri membra, pedesque super pedes effunderentur[3]. Quæ res, si secundum nativitatis nostræ parvitatem et mensuram cogitetur, quantitate corporis, adulto et pene annis vero homini infans non posset æquari, nec cohærere et sufficere possent (76) parva membra majoribus. Sed illic æqualitas quædam divina et spiritalis exprimitur, quod pares atque æquales sint omnes homines, quando a Deo ad eamdem similitudinem facti sunt, et possit statura nostra in incrementis corporis, secundum sæculum, non autem secundum Dei facturam, habere varietatem et discrimen; nisi unquam et ipsa gratia, quæ baptizatis datur, pro statura accipientium, vel minor vel major tribuatur, cum Spiritus Sanctus non de mensura, sed de philanthropia et indulgentia paterna æqualis omnibus præbeatur. Nam Deus, ut personam non accipit, sic nec staturam distinguit, cum omnibus, in illa cœlestis gratiæ receptione, æquali pondere partem tribuat.

IV. Nam quod dixisti, infantis, in primis partus sui diebus, constituti tactum et

[1] *Luc.* IX, 56. — [2] Omitt. *Sulamitis* latini edit. — [3] IV *Reg.* IV, 34.

vultum[1] mundos non esse, eo quod unusquisque nostrum adhuc horreat exosculari, neque hoc sentimus ut impedimentum haberi posse gratiæ cœlesti, quæ danda est. Scriptum est enim : « Omnia munda sunt mundis[2]. » Neque aliquis nostrum id debet horrere quod Deus dignatus est facere. Nam, etsi adhuc infans a partu omnino novus et tener sit, non tamen ita est ut quidam ad ei dandam gratiam et pacem sanctam difficultatem illum osculandi ingerat, quando, in ipso osculo infantis, unusquisque nostrum recogitare sibi debeat se ipsas adhuc Dei manus aliquo modo deosculari in hoc homine nunc formato et noviter nato, dum puerum quem Deus fecit amplectimur et deosculamur. Nam, quod in Judaica circumcisione carnali octavus dies observabatur[3], sacramentum est ut in umbra prius figuratum, sed, veniente Christo, veritate completum. Nam qui octavus dies, id est, post sabbatum primus dies, futurus erat quo Christus resurgeret et nos vivificaret et circumcisionem nobis spiritalem daret; hic dies octavus, id est, post sabbatum primus et Dominicus imaginem præmisit[4]. Quæ imago quievit et evanuit superveniente postmodum veritate et data nobis spiritali circumcisione.

V. Propter quod neminem putamus a gratia consequenda impediendum esse ea lege de qua dictum est, nec spiritalem circumcisionem impediri carnali circumcisione deberi, sed omnem omnino hominem posse consequi gratiam Christi, quando et Petrus in Actis Apostolorum doceat et dicat : « Deus ostendit mihi ne unum hominem dicere maculatum aut immundum[5]. » Cæterum, si homines impedire aliquid ad consecutionem gratiæ posset, magis quam quæ ad puerilem ætatem pertinent, eos qui provecti sunt in annos impedire et cohibere possent peccata graviora. Quoniam autem et illi qui gravia peccata deliquerunt et in Deum ante gratiam impie peccarunt, cum postea crediderint, remissa peccatorum datur, et a baptismo et a gratia (77) nemo prohibetur, quanto magis prohiberi non debet infans, qui recens natus nihil peccavit, nisi quod secundum Adam carnaliter natus contagium mortis prima nativitate contraxit, quod quidem ad remissam peccatorum eum eo facilius admovet quod illi remittuntur, non propria, sed aliena peccata.

VI. Et idcirco, frater carissime, hæc fuit in concilio nostro sententia, a baptismo et a gratia Christi, qui omnibus hominibus misericors et benignus et pius est, neminem per nos debere prohiberi. Quod cum circa universos observandum sit atque retinendum, tum magis circa infantes ipsos tenendum et erga recens natos custodiendum putamus. Qui quidem de cura nostra et decreto, ac de divina misericordia largiorem gratiæ effusionem merentur quod in primo statim nativitatis ortu plorantes ac flentes nihil aliud faciunt quam deprecantur.

[1] Ad litteram *similitudinem*. — [2] *Tit.* I, 15. — [3] Ad litteram *in octava die*. — [4] *Præcessit in imagine* lat. editores. — [5] *Act.* X, 28.

Explicit Epistola sancti Cypriani ad Fidum episcopum. — Desinunt quæ respiciunt concilium octoginta et septem episcoporum habitum Carthagini, in Africa, diebus sancti Cypriani episcopi et martyris. Quæ quidem cum versa fuissent e lingua romana in græcam, nunc versa sunt e græca in syram, anno nongintesimo nonagesimo octavo Græcorum (Christi 687).

III

EX TRACTATU DE ELEEMOSYNA[1].

Multa et magna sunt, fratres carissimi, beneficia divina quibus in salutem nostram Dei Christi Patris dives et effusa[2] misericordia operata est et semper operatur. Quapropter nos conservare et vivificare volens Filium misit Pater ut nos renovaret, missusque Filius esse et filius hominis quæsivit ut nos Dei filios faceret. Humiliavit se, ut mundum[3] qui se elongaverat denuo acquireret; vulneratus est, ut vulnera nostra sanaret; servivit, ut a servitute (78) ad libertatem servientes adduceret: mortem sustinuit, ut immortalitatem mortalibus restitueret.

IV

EX EPISTOLA AD QUINTUM[4].

Iterum in epistola sua Paulus apostolus rogat et docet talibus verbis paci et concordiæ cavens : «Prophetæ duo aut tres loquantur et cæteri explicent; si autem alii re«velatum fuerit sedenti, prior taceat[5].» Per hoc manifeste docuit et ostendit multa singulis ad præstantius revelari, et, ob hoc non debere unumquemque semper et una mente pro iis quæ antea ab eo acceptata fuere ut ei placentia, decertare, sed quod præstantius et multo utilius visum fuerit suaviter recipere. Quando enim præstantiora nobis revelantur, non vincimur sed instruimur, maxime in iis quæ conducunt Ecclesiæ unitati.

V

SEVERUS PATRIARCHA DE SANCTO CYPRIANO.

Quum enim Cyprianus potestatem Carthagini, in Africa, exerceret, coactum est concilium priorum episcoporum, numero octoginta septem, quorum quidam erant ex Africa, quidam ex Mauritania et Numidia.

[1] Cfr *Patrol. Lat.* IV, col. 601-603. Inscribitur fragmentum : «Sancti Cypriani, episcopi et martyris, «ex tractatu et commentario de Eleemosyna.» B. S. Cyp. «qui caput erat omnium sanctarum ecclesiarum in Africa». — [2] C *effusa et dives misericordia ejus.* — [3] C *populum*, quam lectionem præbent edit. lat. — [4] Cf. *Patrol. Lat.* III, col. 1108. — [5] I *Ad Corinth.*, XIV, 29.

Porro definierunt ut quicumque a quacumque hæresi converteretur, per baptismum sanctæ Ecclesiæ perficeretur, ac si non esset baptizatus. At non distinxerunt uniuscujusque hæreseos virtutem sed omnes eadem sententia ferierunt, quod sane illis qui definitionem tulerunt placuerit, ob suum divinum zelum, ut manifeste declarant scripta quæ postea transmissa fuerunt a sancto Cypriano ad Juvencum[1] collegasque suos. In quibus etiam tractatur de illis qui in infirmitate baptizantur in lecto præ infirmitate confitentes. (79)

VI

ITERUM SEVERUS DE CYPRIANO.

Sequaces enim Pauli Samosateni denuo baptizari jubet canon XIX trecentorum et octodecim Patrum. Photini et Novati autem asseclas, quando ad Ecclesiam orthodoxam redeunt, tantummodo oleo perfici præscribit canon CX, quem statuit synodus Laodiceæ in Phrygia adunata. Porro hæresis Pauli Samosateni angusta est, Photinique hæresim stultitia superat, licet ambæ parum una ab altera differant. Nos præcepta Patrum sequimur, non autem quæ a Cypriano olim patrata sunt et ab iis qui in Africa adunati sunt, et quos paulo ante commemoravimus. Iis enim quæ interdum communi definitione acceptata sunt a piis et orthodoxis Ecclesiarum rectoribus oportet adhærere, non autem ea quæ privatis hominibus vel humilitatem vel zelum redolere visa sunt, in medium proferre, adversus Leges componere, et contra Patres impudenter disceptare. Unde ipse Cyprianus in sua ad Quintum epistola distinctum hunc canonem statuit dicens : « Quæ postea utilia Ecclesiæque unioni conducentia reperta sunt oportet am«plecti, non autem antiquis adhærere opinionibus[2]. . . . . »

Hoc quidem dixit, at tunc ipsi cordi erat ut quicumque a quacumque hæresi con«vertretur per baptismum Ecclesiæ perficeretur.

2°

SANCTI CYPRIANI QUÆ ARMENE SUPERSUNT FRAGMENTA.

I. EX TRACTATU DE ELEEMOSYNA[3].

Pauca[4] sed magna sunt, o dilectissime, divina beneficia. Pater misit Filium ut nos renovaret et missus (Dei) Filius voluit (80) fieri filius hominis, ut nos Dei filios vivificaret[5]. Plagis cæsus est ut nostras plagas sanaret.

II. EX TRACTATU DE ELEEMOSYNA[6].

In azymo pane et in incorruptibili vino nobis traditum est sanctum mysterium.

[1] Syrus fert *Jumencum*. — [2] Hæc verbatim non reperiuntur in epistola ad Quintum. Vide supra. — [3] Cfr *Patrol. Lat.* IV, col. 601. — [4] In textu latino legimus *multa*. — [5] Hic certe legendum esset *quatsoutse* et non *guietsoutse*. — [6] En titulus integer in editione armena : «Cyprianus episcopus dicit in suo de Eleemo-

XII

ORIGENES[1].

Qui non baptizantur in morte Christi in simplici aqua lavantur. Isti indivisibiliter unum in duos dividunt, illuminationis gratia spoliantur, tenebris obnubilantur et, nedum spiritum recipiant, recipiunt iram Dei. (81)

XIII

SANCTUS GREGORIUS THAUMATURGUS.

1°

OPERA TRANSLATA E LINGUA SYRIACA.

I

REVELATIO GREGORII[2].

Unum Deum (confitemur) Patrem Verbi vivi, sapientiæ subsistentis, virtutis suæ et figuræ[3] : perfectum Perfecti genitorem, Patrem Filii unigeniti. Et unum Dominum, Unum ex Uno[4], Deum de Deo, figuram et similitudinem Deitatis, Verbum vivum[5], sapientiam omnium[6], constitutricem virtutem omnium creaturarum creatricem, Filium verum ex Vero[7], Invisibilem ex Invisibili, Incorruptibilem ex Incorruptibili, Immortalem ex Immortali[8], Ens ex Ente. Et unum Spiritum Sanctum, qui ex Deo[9] est,

«syna sermone..... » Verum nil simile reperiimus in tractatu de Eleemosyna. — [1] Titulus plene ita sonat : «Origenis episcopi dictum.» — [2] Vide *Patr. Gr.* X, col. 984. Cfr etiam *in sancti Gregorii symbolum*, Gallandi, *ibid.* col. 965. Armene prostat symbolum sancti Gregorii thaumaturgi in ejus vita a sancto Gregorio Nazianzeno conscripta, quæ translata in linguam armenam Venetiis, anno 1874, prodiit in opere cujus titulus est : *Վարք և վկայաբանութիւնք սրբոց հատընտիր քաղեալք ՚ի Ճառընտրաց*, sive *Vitæ et martyria sanctorum e tcharendir selecta*, vol. I, p. 319, 320. — [3] Gr. *χαρακτῆρος ἀϊδίου*. — [4] *Deo* add. Rufinus. — [5] Gr. *ἐνεργός* aut *ἐνεργής*. — [6] Gr. *τῶν ὅλων συστάσεως περιεκτική*. — [7] Gr. add. *πατρός*. — [8] Gr. add. *ἀΐδιος ἀϊδίου*, loco *Ens ex Ente*. — [9] Gr. *ἐκ Θεοῦ τὴν ὕπαρξιν ἔχον*. *A Deo existentiam habens.*

quique per Filium revelatur[1] quidem hominibus, Imaginem Filii perfecti[2], Vitam perfectam, Causam viventium, Sanctum[3] et Datorem sanctitatis; per quem cognoscuntur Deus Pater, qui est super omnia et in omnibus, et Deus Filius, qui est per[4] omnia; Trinitatem perfectam in[5] gloria, in esse et in regno; quæ nec dividitur nec abalienatur[6]. Non est igitur aliquid creatum aut servile in Trinitate, neque nove in eam inductum[7] est aliquid, tanquam antehac (non[8]) existens posteaque additum[9]. Nunquam[10] defuit Filius Patri, neque Filio Spiritus; sed semper ipsa Trinitas incommutabilis et immutabilis perseverat. (82)

II

A. FIDES SECUNDUM PARTES[11].

I. Inimici et confessioni apostolicæ peregrini sunt, tum illi qui a nihilo et a principio emittente esse Filium, postea acquisitum Patri, dicunt; tum illi qui eadem de Spiritu Sancto sentiunt; quique dono et gratia Filium factum fuisse Deum, et Spiritum Sanctum sanctificari asserunt; qui Filii nomen servorum nomini commune faciunt; qui sic Filium creationis primogenitum dicunt, ac si ex nihilo et ipse tantummodo primus factus fuisset; qui non confitentur illum unigenitum, solumque Patris Filium, qui voluit annumerari mortalibus, atque ita fuit habitus ut primogenitus, qui generationem Filii ex Patre humana duratione[12] mensurari scribunt; qui absque principio esse æternitatem Geniti et Genitoris[13] non confitentur; qui tres cultus diversos et alienos introducunt : cum sit unus et solus legalis cultus quem quidem ex Lege et Prophetis acceptum, a Domino confirmatum, a sanctis Apostolis prædicatum tenemus. Non minus alieni sunt qui Trinitatem non secundum veritatem, ex tribus personis confitentur, sed in unitate triplicatam secundum compositionem impie fingunt, et, in Deo Filium esse, humanæ sapientiæ instar, qua homo (83) sapiens est, opinantur; et Verbum si-

[1] Gr. *πεφηνὸς δηλαδὴ ἀνθρώποις*. In hunc locum confer annotationes Lequieni in *Patrol. Gr.* tomo X, cola 985, not. 69. — [2] Secundum textus græci puncta vertendum est : «Imaginem Filii, perfecti perfecta, Vita «viventium causa.» Verum syrus hanc versionem non patitur. Imo Rufinus, non secus ac syrus, græcum legisse textum videtur ac si esset : *εἰκὼν τοῦ Υἱοῦ τελείου· τελεία ζωὴ, ζώντων αἰτία*. — [3] Hic gr. *πηγὴ ἁγία* additur, quod non legit Rufinus. Gr. *ἁγιότης* loco *sancti*. Ita etiam Rufinus. — [4] Rufinus *per omnes*. Lambecius, *Comment. Biblic. Cas.* lib. II, p. 270 : *per quem omnia*. At hanc ultimam lectionem, quæ potior esse videretur neque gr. *διὰ πάντων*, neque syrus *haora dabioad coul* confirmant. — [5] Particulam *in* ignorant tum gr. textus, tum Rufinus. — [6] Hunc locum præ oculis habuisse videtur Gregorius Naz. in *Orat.* XXXVII. Cfr *Patrol. Gr.* X, col. 986, n. 71. — [7] Gr. *ἐπείσακτον*. Ruf. *superinductum*. Cfr etiam Greg. Naz., *Orat.* XL, *Patrol. Gr.* X, col. 987, not. 82. — [8] *Non* omittit cod. 14598. — [9] Gr. *ἐπεισελθόν*. — [10] Syrus omittit *οὖν* aut *γάρ*. Fragmentum hujus symboli ita præbet codex 14533, sub titulo : «Gregorii «Thaumaturgi, ex symbolo fidei quod per revelationem «accepit : Nihil igitur creatum, aut factum, aut adven«titium in Trinitate, ac si antehac non esset, in fine «autem subintrasset.» — [11] *Patrol. Gr.* X, col. 1102. Cfr Gallandi, *ibid.* col. 970, et præsertim Allatium, *ibid.* col. 1221-1229, vel in Maii *Biblioth. nov.* VI, 95 et seq. — [12] Gr. *διαστήματι*. — [13] Gr. *Genitoris et Geniti*.

mile esse illi quod voce procedit aut in mente residet, docent, nullam in eo hypostasim confitentes [1].

II. Hoc enim consentaneum non[2] est ecclesiasticæ confessioni nec salutari fidei mundi circa incarnationem Verbi, quod quidem præbuit seipsum in humana carne, quam assumpsit ex Maria, idem manens, quin unam[3] mutationem aut variationem in divina sua[4] essentia pateretur; commixtum fuit autem cum carne in humanam similitudinem ut caro divinitati uniretur, accepta a Deitate carnis passibilitate in exsecutione mysterii. Soluta autem morte, perpetua impassibilitas in sancta carne et immortalitas immutabilis mansit, virtute divinitatis recuperata pulchritudine humana, quæ a principio fuit, omnibusque data hominibus, eam conciliante fide[5].

III. Si quidam vero etiam hic mutant[6] fidem sacerdotalem[7], divinitati tribuentes quæ sunt humana, educationem, passiones, gloriæque augmentum; aut a divinitate corpus quod crescit et patitur removent, ac si solum existeret; hi quoque extra ecclesiasticam et salutarem sunt confessionem. Nemo igitur potest cognoscere Deum nisi Filium cognoverit. Sapientia enim est Filius qua omnia creata sunt. Ipsæ autem creaturæ sapientiam notam faciunt et Deus in sapientia cognoscitur. Talis autem sapientia, qualis est Dei, non est sicut sapientia hominis, sed perfecta e perfecto Deo exivit, et semper manet; non enim est ut cogitatio hominis, quæ transit, et verbum quod loquimur et non est. Idcirco non solum est sapientia, sed Deus; neque solum est Verbum, sed et Filius. Sive quis igitur ex creatione intelligat Deum, sive sanctis Scripturis instruatur, nil absque Dei sapientia audire aut cognoscere de Deo potest. Qui recte invocat Deum, per Filium invocat; et qui ad eum, domesticorum[8] more, accedit, per Christum venit. Accedere autem ad Filium impossibile est sine Spiritu Sancto. Spiritus enim est vita et similitudo sancta universorum. Hunc mittens Deus per Filium, creaturam sibi similem efficit.

IV. Unus igitur Pater Deus, unus Filius[9] Verbum, unus Spiritus vita sanctificatioque omnium. Et non est Deus alius, ut Pater; neque Filius alius, ut Verbum Dei; neque Spiritus alius, ut sanctificans[10] et vivificans. Imo, etsi Dii et Filii et Spiritus vocentur sancti, tamen non Spiritu replentur (84), neque similes sunt Filio et Deo. Si quis vero dicit ita Filium esse Deum ac si repletus ipse fuerit deitate, non autem quia editus fuit a Deitate, negavit Verbum, negavit sapientiam, amisit scientiam, il-

[1] Hic textus syriaci verba : ܘܠܐ ܠܟܗܢܘܬܐ ܚܪܝܣܛܝܢܘܬܐ, remittas ad initium sequentis alinea, ut sensus postulat, velim. — [2] Hic, in syriaca versione, additur *non*, vel priora hujus pericopes verba remittenda sunt ad finem præcedentis, ita : « neque ecclesiasticam confessionem, « fidemque mundo salutarem circa Verbi incarnationem (admittentes). » — [3] Gr. omitt. *unam*. — [4] Gr. paulo aliter *θείαν μετακίνησιν*. — [5] Cf. aliam hujus loci versionem infra B, 1°, pag. 356. — [6] Gr. *παραχαράττουσι*. — [7] Gr. *ἱερὰν πίστιν*. — [8] Gr. *οἰκείως*, proprie. — [9] Gr. omitt. *Filium*. — [10] Gr. *vivificans et sanctificans*.

lam quæ circa Deum versatur, excidit in creaturæ cultum, attigit Ethnicorum impietatem, vel ad hanc reversus est, Judæorumque incredulitatem imitatus est, qui, cum existimarent Deum[1] Verbum a patre humano esse, eum non asseruerunt[2] esse Deum neque Filium[3] confessi sunt. Impietas autem est Verbum Dei cogitare ut humanum (verbum), et credere opera per eum facta permanere, dum ipse non permanet. Si quis autem dicat jussu verbi omnia a Christo operata fuisse, Deique Verbum otiosum faciat, ordinem filii in ordinem servi mutat. Servus enim est quidquid jubetur et creatum est, creandique capax non est. Nullo enim modo aliquid par est illi qui creavit illud, ita ut, sicut ab isto creatus est, et ipse creet alia.

V. Rursus autem quum quis dixerit Spiritum Sanctum opus esse quod sanctificatum fuit, non potest amplius intelligere omnia in Spiritu sanctificari; qui enim unam rem sanctificavit sanctificat etiam omnia. Negat igitur et fontem sanctitatis, nempe Spiritum Sanctum, qui illi adimit ut sanctificet, neque eum connumerare cum Patre et Filio amplius valet; sanctum baptisma defraudat[4], neque amplius sanctam et adorandam Trinitatem confitetur. Aut enim in gloria naturali et vera omnem Trinitatem consistere intelligant oportet, aut unitatem et non amplius trinitatem dicere cogimur; aut creationem cum Creatore, aut creaturas cum creaturarum Domino, aut cum sanctificante quæ sanctificantur, non connumerare debemus, sicut cum Trinitate nulla res facta connumeratur, sed e contra in nomine Sanctæ Trinitatis, baptisma, invocatio et cultus celebrantur. Si enim tres sunt gloriæ, tres erunt cultus apud eos qui creaturas adorant. Si autem divisa sunt quæ pertinent ad adorabilem naturam, ita diversa esse quæ pertinent ad cultum oportet apud eos. Sed neque cum æterno nova adorabuntur: recens enim est id quod initium recepit; quoniam multus et immensus[5] est qui ante sæcula existit, secundum quod dicunt : «Ille qui est Deus in sæculum[6].» Qui igitur aliquod principium temporum vitæ Filii et Spiritus Sancti ponit, etiam per hoc a connumeratione cum Patre Filium et Spiritum separat. Oportet enim, (85) sicut unam gloriam confitemur, sic et unam substantiam, scilicet divinitatem et unam sempiternitatem Trinitatis confiteamur.

VI. Salutis autem nostræ initium incarnatio Verbi est. Credimus igitur, divinitate manente immutabili, factam esse Verbi incarnationem ad renovandam humanitatem. Nec enim mutatio, neque commotio, neque inclusio in motu[7], facta est apud[8] virtutem Dei, sed ista eadem manens, opus incarnationis ad salutem mundi complevit; et, secundum humanitatem, in terra conversans Dei Verbum divinam suam præsentiam[9]

[1] Gr. *Dei Verbum ut filium humanum accipientes.* — [2] Gr. addit. *crediderunt.* — [3] Gr. addit *Dei.* — [4] Ad litteram *sancto baptismati injuriam infert.* Gr. ἀθετεῖ. — [5] Ad litteram *immensurabilis.* Gr. ἄμετρος. — [6] Gr. omitt. *secundum quod dicunt : Ille qui est Deus in sæculum.* — [7] Ad litteram *inclusio in vento*, ex confusione terminorum aliquatenus similium νεύματι et πνεύματι a syro translatore facta. — [8] Gr. περὶ. — [9] Gr. ἐπὶ πάντα παρουσίαν διεφύλαξεν. Hæc aliquatenus differunt a syriaca versione. Vocem παρουσίαν syrus ad litteram reddidit per *adventum.*

super omnes homines similiter retinuit, omnia implens. Proprio carni suæ commixta modo, doloresque in carne perpessa, ipsa (Verbi) virtus impassibilitatem suam retinuit. Impius ergo est qui passionem in (divinam) virtutem inducit. Dominus enim gloriæ in humano habitu visus est, cumque in terra humanam agens conversationem operibus legem pro hominibus implevisset, passionibus passiones dissolvit et morte mortem exinanivit. Resurrectione autem sua vitam excitavit. Hujus gloriosum e cœlo adventum expectamus, ad universorum vitam et resurrectionem et ad judicium mortuorum, in quo unicuique rependetur sicut meritus est.

VII. Impietatem[1] porro tremendam[2] moliuntur contra Sanctam Trinitatem, qui affirmant non esse tres personas, aut[3] qui personam sine subsistentia introducunt. Hoc enim effugimus Sabellium, qui dicit eumdem esse Patrem et eumdem esse Filium : Patrem quidem esse illum qui loquitur, Filium autem esse Verbum in Patre manens, tempore creationis manifestatum, completis vero omnibus operibus iterum in Deum remeans[4]. Nos enim tres personas, quibus inest una divinitas, credimus esse, nempe Pater et Filius et Spiritus Sanctus. Deitas enim una, naturaliter in Trinitate affirmata, unitatem naturæ confirmat. Est enim proprium Patris, juxta illud : «Unus Deus et «Pater[5].» Proprium Filii est (esse Verbum) Patris, juxta illud : «Deus erat Verbum[6].» Spiritui autem proprium naturaliter esse Spiritus Dei, secundum quod dixit Paulus : «Templum Dei estis, et Spiritus Dei habitat in vobis[7].»

VIII. Persona enim uniuscujusque illorum declarat ipsum esse et per se existere. Deitas Patris est proprium; (86) ast, quando una Divinitas trium dicitur, rem propriam Patris etiam esse Filii et Spiritus asseritur. Unde, si quis in tribus personis unam Deitatem dicat, Trinitas confirmatur, ipsa unitas non scinditur, et unitas physica[8] Patris, Filii et Spiritus prædicatur. Si quis autem dicat unam personam, sicut (dicit) unam deitatem, non sunt [sicut unum[9]] duo in illo uno. Paulus enim unum quidem Patrem de Divinitate clamat; unum autem Filium de Dominatione dicit : «Unus Deus «Pater, ex quo omnia, et per quem omnia et nos per eum[10].» Idcirco, si per hoc «unus Deus, Dominus etiam unus,» una item declarata persona, sicut Deitas et Dominatio, quomodo creditur hoc «ex quo et per quem», quod prius dictum est? Non separamus Dominationem a Divinitate, vel unum ab altero alienamus, sed ut est in re et veritate tenemus. Et Deum quidem Filium ob generationem[11] vocamus cum Patre tanquam imaginem et progeniem; Dominum vero Patrem nomine unius Domini ap-

[1] Gr. *μελέτημα*. Syriace [illegible]. — [2] Gr. *δεινόν*. Syriace [illegible]. — [3] Ad litteram *secundum quod*. — [4] Hic omisit syrus interpres *τὸ αὐτὸ δὲ καὶ περὶ πνεύματος λέγει*. — [5] I *Ad Corinth.* VIII, 6. Syrus omisit *esse Verbum*. — [6] *Joann.* I, 1. — [7] I *Ad Corinth.* III, 16. — [8] Hic syrus, ad litteram : *et unitas physica ad* (*scilicet* cum Patre) *Patrem Filii et Spiritus affirmatur*. — [9] Codex 14597 omittit *sicut unum*. Verum voces has supplet codex 14533, et huic lectioni favet editio græca. — [10] I *Ad Corinth.* VIII, 6. Syrus omittit *Et unus Dominus Jesus Christus, per quem omnia et nos per*. — [11] Gr. *τῷ ἰδιώματι*, cui suffragatur codex 14533, qui legit *proprietatis* loco *generationis*.

pellamus, tanquam principium ejus et genitorem illius. Eadem autem et de Spiritu Sancto cum Filio tenente unitatem quam Filius habet cum Patre dicimus, ita ut noscatur quidem hypostasis Patris, appellatione Dei, quin præscindatur ab hac Filius, ut qui ex Deo est. Noscatur autem et persona Filii appellatione Domini; non autem separetur ab hac Deus Pater[1], qui est Dominus ut Pater Domini: quoniam Filii quidem proprium est ut sit Dominus eorum quæ ipse creavit, et Dominus eorum quæ facta sunt. Patri autem proprium quod supremum[2] est, ut qui est Pater illius qui est Dominus. Sic Trinitatem unum Deum dicimus, sed non, tanquam ex compositione trium, unum[3] novimus : omnis enim pars non est perfecta, quoniam ex compositione subsistit; sed, sicut (Pater[4]) pater est ratione principii et generationis, ita (Filius) filius est quia est imago et progenies Patris; quare si quis dicat quomodo unus sit Deus, si Filius qui[5] ex Deo est sit Deus? respondebimus hoc (intelligi) ratione principii, quoniam unum est principium, Pater. Et iterum, si quis postulet quomodo unus sit Dominus, siquidem Pater est Dominus, hanc rursus responsionem dabimus, hoc esse quia Pater Domini est, et non occurret amplius nobis hoc dubium. (87)

IX. Et iterum, si dixerint impii quomodo non sint tres dii tres personæ, quæ unam habent divinitatem? respondemus quia Deus est principium et pater Filii; quia Filius est imago et progenitura Patris, non autem frater ejus; et quia Spiritus similiter Spiritus Dei est, sicut scriptum est : «Spiritus Deus est[6].» Et prius quidem a propheta David (dictum est) notum esse «cœlos esse verbo Domini firmatos et spiritu «oris ejus omnes virtutes illorum[7].» Et, in principio operum Geneseos, scriptum est ita : «Et Spiritus Dei insidens[8] erat desuper aquas[9].» Paulus vero scribens ad Romanos dixit : «Vos autem non estis in carne, sed in Spiritu, si tamen Spiritus Dei habi«tat in vobis[10].» Et iterum dixit : «Si autem Spiritus ejus qui suscitavit Jesum Christum «ex mortuis habitat in vobis, qui suscitavit Christum a mortuis vivificabit et mortalia «corpora vestra, per inhabitantem Spiritum ejus in vobis[11].» Et iterum : «Quicumque «Spiritu Dei aguntur, hi filii Dei sunt, non enim accepistis spiritum servitutis iterum «in timore, sed accepistis spiritum adoptionis filiorum in quo clamamus : Abba, Pa«ter[12].» Et iterum : «Veritatem dico in Christo et non mentior, testimonium præbente «mihi conscentia mea in Spiritu Sancto[13].» Et iterum : «Deus autem spei impleat vos «gaudio et pace ut credentes abundetis in spe et in virtute Spiritus Sancti[14].»

X. Et iterum, scribens ad eosdem Romanos, loquitur ita : «Audacius vobis ex parte «scripsi, tanquam in memoriam vos reducens, propter gratiam quæ data est mihi a

[1] Gr. omitt. *Pater*. — [2] Gr. *ἀνωτέρω ὑπάρχον*. — [3] Gr. *ἕνα δόντες*. — [4] Gr. *ἀλλ' ὡς ὅπερ ἐστὶν ὁ* Πατήρ. Syriaca etiam versio semel tantum habet *Pater* et *Filius*. — [5] Gr. omitt. *Filius qui*, et, horum loco, legit *ἐκ Θεοῦ Θεός*. — [6] *Joann.* IV, 24. — [7] *Ps.* XXXII, 6. — [8] Hic in gr. textu *ἐπεφέρετο* ut in LXX-virali versione. — [9] *Gen.* I, 2. — [10] *Ad Roman.* VIII, 9. — [11] *Ibid.* VIII, 11. — [12] *Ibid.* VIII, 14, 15. — [13] *Ibid.* IX, 9. — [14] *Ibid.* XV, 13.

«Deo, ut sim minister per Jesum Christum in Gentibus, sanctificans evangelium Dei, «ut fiat oblatio Gentium accepta, et sanctificata in Spiritu Sancto. Habeo igitur gloriam «in Christo Jesu ad Deum; non enim audeo aliquid loqui eorum quæ per me non «effecit Christus in obedentiam Gentium, verbo et factis, in virtute signorum et prodi-«giorum, in virtute Spiritus Sancti[1].» Et iterum : «Obsecro autem vos, fratres mei, «per nomen Domini nostri Jesu Christi, et per charitatem Spiritus[2].» Atque hæc quidem scripta sunt in epistola ad Romanos.

XI. In epistola autem ad Corinthios rursus dixit (Paulus) : «Non in persuasibilibus «humanæ sapientiæ verbis, sed in ostensione Spiritus Sancti et in virtute, ut fides «nostra non (88) sit in sapientia hominum, sed in virtute Dei[3].» Et iterum : «Sicut «scriptum est : Quæ oculus non vidit, et auris non audivit, et in cor hominis non as-«cendit, quæ præparavit Dominus diligentibus eum; revelavit autem nobis Deus per «Spiritum suum. Spiritus autem omnia scrutatur, etiam profunda Dei. Quis enim ho-«minum novit quæ sunt hominis, nisi Spiritus hominis qui est in ipso? Sic quæ sunt «Dei nemo novit nisi Spiritus Dei[4].» Et iterum ait : «Animalis homo non accipit quæ «sunt Spiritus Dei[5].»

XII. Vides quod ubique Spiritus Dei prædicetur in Libris[6] (divinis), et nunquam creatura nominetur. Quid vero dicent impii (cum viderint) a Domino mitti discipulos ad baptizandum in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti? Non potest contradici quin hic habeatur communio et unitas, quoniam non sunt tres divinitates, neque Dominationes, neque sanctitates, sed, tribus personis firmis manentibus, firme unio trium personarum confitenda est : sic enim apte creduntur et mittens et missum, quoniam Pater misit Filium et Filius mittit Spiritum. Una autem persona seipsam non mittit : non enim dixit (aliquis) Patrem fuisse incarnatum; confessiones enim fidei non concurrunt cum hæreticorum opinionibus heterodoxis, oportet autem ut divinis et apostolicis doctrinis adhæreant nostræ cogitationes, neque vanis phantasiis violenter abducamur a divina fidei doctrina[7].

XIII. Si autem dixerint : Quomodo tres personæ et una divinitas? — Dicimus illis tres personas esse, quia una est quidem Dei Patris, una vero Domini Filii, et una Spiritus Sancti; unam autem esse deitatem, in quantum Patris, qui unus est imago[8], est Filius, id est, Deus ex Deo, et Spiritus similiter (Spiritus) Dei vocatur; et hoc naturaliter, secundum essentiam, non autem secundum communionem cum Deo; et una est substantia Trinitatis, quod quidem non est in iis quæ facta sunt; non enim est una

[1] *Ad Roman.* xv, 15-19. — [2] *Ibid.* xv, 30. — [3] I *Ad Corinth.* II, 4, 5. — [4] *Ibid.* II, 9, 10. — [5] *Ibid.* II, 14. — [6] Gr. Γραφῇς. — [7] Græcus textu paulo aliter vertendus fuisset : *Non autem ut nostræ fictiones impossibiles divinæ fidei dogmatibus vim afferant.* Οὐ τὰς ἡμετέρας ἀδυνάτους φαντασίας τὰ τῆς θείας πίστεως βιάζεσθαι δόγματα. — [8] Gr. Θεοῦ εἰκών. *Dei imago est Filius.*

substantia Dei et eorum quæ facta sunt, quoniam nihil eorum[1] quæ facta sunt substantia Deus est, neque etiam quidquam eorum substantia est Dominus[2]; sed unus est Deus Pater, unus Dominus Filius, et unus Spiritus Sanctus. Dicimus autem et unam Deitatem et unam Dominationem et unam Sanctitatem esse Trinitatem, quia Domini principium est Pater, qui eum genuit ab æterno, et prototypus (89) Spiritus est Dominus. Sic enim et Pater Dominus, et Filius Deus, et de Deo dictum est : «Spiritus «est Deus[3].»

XIV. Confitemur igitur unum Deum verum, unum principium et unum Filium, verum (Deum[4]) ex Deo vero, naturaliter divinitatem paternam habentem, id est, consubstantialem Patri; et unum Spiritum Sanctum, qui, natura et veritate, omnium sanctificator et deificator existit, quique est ex substantia Patris[5]. Eos vero qui vel Filium, vel Spiritum Sanctum creaturam dicunt anathemate damnamus, omnia vero alia servilia esse et creata a Deo creata fuisse per Filium et a Spiritu Sancto sanctificata. Iterum confitemur Filium Dei factum esse Filium hominis, non quidem nomine sed veritate, quoniam assumpsit carnem ex Virgine sancta[6], eumdemque esse Dei Filium perfectum et eumdem Filium hominis, unam personam et unam adorationem Verbi et carnis quam assumpsit. Et anathemate profligamus eos qui diversas adorationes instituunt, unam divinam et humanam, qui adorant hominem ex Maria ac si alter esset[7] a Filio illo qui est Deus de Deo. Scimus enim quod «in principio erat Verbum, et Ver«bum erat apud Deum, et Deus erat ipsum Verbum[8].» Factum est vero homo propter nostram salutem. Et adoramus eum, non tanquam æqualem (Deo) factum in æquali corpore, sed tanquam Dominum, qui formam servi sumpsit. Confitemur passionem Domini in carne, resurrectionem in virtute suæ divinitatis, ascensionem in cœlos, et adventum ejus gloriosum; qui venturus est ad judicium vivorum et mortuorum, et ad vitam æternam sanctorum.

XV. Et quia nonnulli nos male tractarunt[9], nitentes evertere fidem nostram in Dominum nostrum Jesum Christum, non confitentes eum esse Deum incarnatum, sed hominem Deo copulatum; idcirco confessionem edimus de fide, quam protulimus, rejicientes contradictionem illam non credentium. Deus enim humana carne indutus puram habet operationem suam, cum sit intelligentia passionibus carnis et animæ[10] impervia, et carnem ac carnales motus divine sine peccato moderetur. Qui non solum a morte teneri non potuit, sed etiam mortem solvit; et est Deus verus, qui, carnis expers, in carne manifestatus est, perfectus vera et divina perfectione. Non duæ personæ, «neque duæ naturæ[11];» non enim quatuor adorari dicimus, (90) Deum et Filium

[1] Gr. τούτων. — [2] Gr. omitt. *unus est Deus Pater.* — [3] *Joann.* IV, 24. — [4] Syr. omitt. Θεόν. — [5] Gr. Θεοῦ loco *Patris.* — [6] Gr. ἐκ Μαρίας παρθένου. — [7] Gr. omitt. *Filio illo qui est.* — [8] *Joann.* I, 1. — [9] Gr. παρηνόχλησαν. — [10] Gr. *animæ et carnis.* — [11] Hunc sancti Gregorii locum corruptum fuisse a monophysitis non unus Patrum questus est. Imo exstant qui hic legisse, in exemplariis suis, asserunt, non quidem : οὐ

Dei, et hominem, et Spiritum Sanctum. Idcirco eos anathemate plectimus qui ita impie sentiunt, qui hominem in divina gloria ponunt. Nos enim dicimus Verbum Dei factum esse hominem ad nostram salutem, ut similitudinem cœlestis accipiamus et deificemur ad similitudinem illius qui est, secundum naturam, verus Filius Dei, secundum vero carnem, Filius hominis, Dominus noster Jesus Christus.

XVI. Confitemur igitur unum Deum, id est, unum principium, Deum Legis et Evangelii, justum et bonum; et unum Dominum Jesum Christum, Deum verum, id est, imaginem veram solius [1] veri Dei; factorem omnium visibilium et invisibilium, Filium Dei, fetum unigenitum et æternum, Verbum vivens, subsistens, personale [2], operans, quod est semper cum Patre; et unum Spiritum Sanctum; et adventum gloriosum Filii Dei, qui, carne assumpta de Virgine, pro nobis sustinuit passionem et mortem, resurrexit tertia die, elevatus est in cœlum glorioseque rediturus [3] est; unam Ecclesiam sanctam, remissionem peccatorum, resurrectionem [4] corporum et vitam æternam.

XVII. Confitemur consubstantiales esse Patri Filium et Spiritum Sanctum, et credimus unam substantiam Trinitatis, id est, unam deitatem. Naturaliter ingenitus est Pater, genitus est autem a Patre Filius, generatione vera, non autem operatione [5] illa quæ est ex voluntate; et ipse Spiritus ex substantia Patris per Filium ab æterno emissus est, sanctificatorque totius creationis existit. Confitemur autem incarnatum fuisse Verbum et manifestatum fuisse per nativitatem carnalem, e Virgine, absque hominis cooperatione. Eos vero qui communicant cum iis qui rejiciunt *Consubstantiale* tanquam alienum a Libris (divinis) et qui dicunt aliquid in Trinitate creatum esse, idque a [6] Divinitate naturali separant, alienos existimamus et cum nullo ex istis communionem habemus. Unus Deus Pater, et una divinitas. Deus autem est et Filius qui est imago vera unius et solius divinitatis, secundum generationem et naturam quam habet a Patre. Unus [7] Filius, similiter autem et Spiritus, qui dominationem Filii transmittit creaturæ sanctitatis capaci. In mundum venit Filius, ex Virgine [8] assumpta carne, quam replevit Spiritus Sanctus, ad nostram omnium sanctificationem; morti autem tradidit carnem et mortem solvit resurrectione (91) sua, propter resurrectionem omnium nostrum; ascendit autem ad cœlum, exaltans et glorificans homines in seipso. Veniet au-

δύο φύσεις, verum *ἀλλὰ δύο φύσεις*, id est, *sed duæ naturæ;* quæ quidem verba plane orthodoxam doctrinam exprimunt. Ita imprimis Anastasius Sinaita et Euthymius Zygabenus (in *Panoplia*, titulo XXI). Cæterum in hunc locum consulas, si libuerit, Gallandi *Vet. Patrum Biblioth.* III, *Proleg.* p. XXV; Maii *Script. Veter.* VII, p. 174; *Spicileg. Rom.* III, p. 665; Leonis Allatii *Diatribam de Theodoris*, quæ omnia reperies in *Patrol. Gr.* X, col. 971 et præsertim 1221-1230. — [1] Gr. omitt. *veram solius*. — [2] Gr. omitt. *personale*. — [3] Gr. *εἰς τὴν μέλλουσαν ἔνδοξον αὐτοῦ παρουσίαν*. — [4] Gr. *carnis resurrectionem*. — [5] Gr. *ποιήσει*. — [6] Gr. addit *μιᾶς*. — [7] Gr. *unus Dominus filius*. — [8] Syriaca versio erronee refert, non ad Virginem, sed ad carnem, operationem Spiritus Sancti. Igitur Spiritus non dicitur replere Virginem, sed carnem ex Virgine assumptam. Aliter se habet gr. textus.

tem secundo ad instaurandum iterum vitam æternam «nobis qui credidimus et custo-«dimus præcepta ejus[1].»

XVIII. Unus Filius ante incarnationem et post incarnationem, idem homo et Deus, utrumque[2] simul; et non alia quidem persona Deus Verbum, alia autem homo Jesus; sed idem qui prius erat Filius, unitus est carni ex Maria, hominem perfectum, sanctum et sine peccato constituens (seipsum), itaque mirabili agens œconomia, ad renovationem humanitatis et salutem totius mundi. Deus Pater, qui est perfecta persona, perfectum habet Verbum, ex ipso vere genitum, non tanquam verbum vocale, neque ut Filium secundum adoptionem, ut sunt angeli et homines qui vocantur filii Dei, sed Filium natura ut Deum. Perfectum vero et Spiritum Sanctum habet, qui a Deo per Filium datur iis qui sunt filii adoptionis, viventem et vivificantem, sanctum et sanctificantem eos qui eum recipiunt, non tanquam spirationem ab homine spiratam sine subsistentia, sed ex Deo viventem. Unde Trinitas adoratione, gloria et honore colenda est, quoniam Pater in Filio agnoscitur, quia Filius est ab ipso; Filius autem in Patre glorificatur, quia ipse est a Patre, qui revelatur his qui sanctificantur per Spiritum Sanctum.

XIX. Quod autem sit adoratione digna Sancta Trinitas, quæ non separatur nec abalienatur, docet nos Paulus in Epistola ad Corinthios secunda. Dixit enim ita : «Gratia Domini nostri Jesu Christi et caritas Dei, et communicatio Spiritus Sancti «cum omnibus vobis[3].» Et rursus in epistola (idem) notificat, quoniam dicit : «Qui «autem confirmat nos vobiscum in Christo Deus est, qui et unxit et signavit nos et «dedit pignus Spiritus sui in cordibus nostris[4].» Adhuc clarius autem in eadem epistola sic scribit : «Cum igitur Moyses legitur, velamen positum est super cor eorum; «cum autem conversum fuerit (cor) ad Dominum, auferetur velamen. Dominus autem «Spiritus est. Ubi autem Spiritus Domini, ibi libertas. Nos vero omnes revelata facie «gloriam Domini in speculo videntes eidem imagini similes evadimus a gloria in glo-«riam, tanquam a Domino Spiritu[5].»

XX. Et rursus ait Paulus : «Ut absorbeatur mors a vita. Qui autem præparat nos «in hoc ipsum Deus est, ille qui nobis dedit pignus Spiritus[6].» Et iterum : «Consti-«tuentes nos sicut (92) ministros Dei in patientia multa, in tribulationibus, in ne-«cessitatibus, in angustiis[7],» et quæ sunt reliqua. Et iterum adjungit post hoc dicens : «In gratia, in Spiritu Sancto, in caritate non ficta, in verbo veritatis, in virtute «Dei[8].» Ecce hic etiam designavit ipse sanctus (Paulus) sanctam Trinitatem, nominans Deum et Verbum et Spiritum Sanctum. Et iterum dixit : «An nescitis quoniam «templum Dei estis, et Spiritus Dei habitat in vobis? Si quis (autem) templum Dei

[1] Finis pericopes deest in græco. — [2] Gr. ἑκατέρον ὡς ἕν. — [3] II *Ad Corinth.* XIII, 13. — [4] *Ibid.* I, 21, 22. — [5] *Ibid.* III, 15, 18. — [6] *Ibid.* V, 4, 5. — [7] *Ibid.* VI, 4. — [8] *Ibid.* VI, 6, 7.

«violaverit, disperdet illum Deus[1].» Et iterum : «Sed abluti estis, sed sanctificati «estis, sed justificati estis, in nomine Domini nostri Jesu Christi et in Spiritu Dei[2].» Et rursus : «An nescitis quoniam corpora vestra templum sunt Spiritus Sancti, qui in «vobis est, quem habetis a Deo[3]? Videor enim et ego Spiritum Dei habere[4].»

XXI. Et iterum loquens de filiis Israel tanquam baptizatis in nube et in mari, dixit : «Et omnes eumdem potum spiritalem biberunt : bibebant enim de spiritali «consequente eos petra; petra autem erat Christus[5].» Et iterum ait : «Propter hoc «notum vobis facio, quod nemo in Spiritu Dei loquens, dicit anathema Jesu; et nemo «potest dicere Dominum Jesum, nisi in Spiritu Sancto. Divisiones autem donorum «sunt, unus autem Spiritus; et divisiones administrationis sunt, unus autem «Dominus; divisiones operationum sunt et idem est Deus, qui operatur omnia in «omnibus. Unicuique autem datur revelatio Spiritus ad utilitatem : alii quidem «per Spiritum datur sermo sapientiæ : alii autem sermo scientiæ, secundum eum«dem Spiritum : alii fides in eodem Spiritu : alii gratia curationis in eodem spi«ritu : alii vero operationes virtutum : alii autem prophetia : alii vero discretiones spi«rituum : alii autem genera linguarum : alii vero interpretatio sermonum[6]. Omnia «autem hæc operatur et unus et idem Spiritus, dividens singulis proprie sicut vult. «Et sicut corpus unum est, multa habens membra, omnia vero membra corporis, cum «sint multa, unum sunt corpus : ita et Christus. Etenim in uno Spiritu nos omnes in «unum corpus baptizati sumus[7].» Et iterum dixit : «Si is qui venit alium Christum «prædicat, quem non prædicavimus, aut alium Spiritum accipitis, quem non acce«pistis, aut aliud Evangelium, quod non recepistis, recte jaceretis patientes[8].» (93)

XXII. Vides quod inseparabilis est Spiritus a Divinitate, et nunquam ullus orthodoxe sentiens eum esse creaturam opinatur. In Epistola autem ad Hebræos ita iterum scribit (Paulus) : «Quomodo nos effugiemus, si tantum spreverimus præceptum[9]? «Quod quum cœperit enarrari per Dominum et per illos qui audierunt, confirmatum «est in nobis, contestante Deo signis, et portentis, et variis virtutibus et Spiritus «Sancti divisionibus[10].» Et rursus in eadem epistola dixit : «Quapropter, dixit Spiritus «Sanctus : Hodie, si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra, sicut in exa«cerbatione secundum diem tentationis in deserto, ubi tentaverunt me patres vestri; «probaverunt me et viderunt opera mea quadraginta annis. Propter hoc infensus fui «generationi huic et dixi : Semper errant corde, quia non cognoverunt vias meas. «Unde juravi in ira mea, si introibunt in requiem meam[11].» Hic etiam audiant Paulum

[1] II *Ad Corinth.* III, 16-17. — [2] I *Ad Corinth.* VI, 11. — [3] *Ibid.* VI, 19. — [4] *Ibid.* VII, 40. — [5] *Ibid.* X, 4. — [6] Ad litteram *linguarum.* — [7] I *Ad Corinth.* XII, 3, 13. — [8] Cfr *Ad Galat.* I, 8-9. — [9] Hic in græca editione Novi Testamenti legimus *σωτηρίας*, unde vertendum foret *salutem* loco *præceptum.* Versio vulgata Syrorum hunc locum ita recitat : *Si spreverimus ea quæ sunt vita nostra.* — [10] *Epist. ad Hebræos,* II, 3-4. — [11] *Ibid.* III, 7-11, *Psalm.* XCIV, 8-11.

nunquam separantem Spiritum Sanctum a divinitate Patris et Filii, imo clare significantem Spiritus Sancti locutionem ex persona Dei esse et a Deo prolatam, sicut assertum est in verbis quæ antea dicta sunt. Propter hoc enim unus Deus, Sancta Trinitas creditur[1] et adoratur, juxta ea quæ a Scriptura[2] asserta sunt; præsertim quia ubique in divinis Scripturis nobis innumera documenta[3] suppetunt, quæ apostolicam et ecclesiasticam simul fidem comprobant.

B. — FIDEI SECUNDUM PARTES FRAGMENTA.

1° (II) Passibilitatem carnis ad complendum mysterium accepit Divinitas. Soluta autem morte, huic sanctæ carni (94) impassibilitas perennis et jugis immortalitas (confertur), virtute divinitatis recuperata et manante in omnes homines, per fidei participationem, pulchritudine prima[4].

2° (XV) Est[5] Deus verus qui carnis expers in carne manifestatus est, perfectus vera et divina perfectione. Non sunt duæ personæ, «neque duæ naturæ[6],» nec enim quatuor adorari dicimus, Deum et Filium Dei, et hominem[7], et Spiritum Sanctum. Ideo[8] anathemate damnamus eos qui ita impie sentiunt, eos qui hominem in divina laudatione ponunt[9]. Nos[10] autem dicimus Verbum Dei factum esse hominem propter nostram salutem, ut similitudinem cœlestis capiamus et deificemur ad similitudinem veri, secundum naturam, Filii Dei, secundum vero carnem, Filii hominis, Domini nostri Jesu Christi.

3° (XXII) Idcirco unus Deus sancta Trinitas creditur et adoratur, juxta hæc divinæ Scripturæ testimonia; præsertim quia ubique in divinis Scripturis innumera documenta nobis præsto sunt, quæ apostolicam et ecclesiasticam fidem comprobant. (95)

[1] Gr. omitt. *et adoratur.* — [2] Cod. 12155, 14522 add. *divina.* — [3] Gr. *διδασκαλίαι.* — [4] Vide supra n° II, versus finem. — [5] B *Etiam est.* C, D, E *perfectus perfectione vera et divina.* B *perfectione perfecta.* — [6] Vide supra annotationem in hunc locum, n° XV. — [7] B, C *et Filium* loco *hominem.* — [8] B *quapropter.* — [9] Reliqua omitt. B, C, D. — [10] E «Nos autem «confitemur Deum Verbum factum fuisse hominem «propter salutem nostram, ut nos, accipientes simi«litudinem cœlestis, fiamus divini.» F ita hunc locum exhibet: «Nos enim dicimus hominem evasisse «Verbum Dei, ad salutem nostram, ut, similitudi«nem cœlestis accipientes, divini evaderemus ad si«militudinem illius qui naturaliter verus est Filius «Dei, carne autem homo, Dominus noster Jesus Chris«tus.»

III

CAPITULA DUODECIM DE FIDE[1].

CAPUT I.

Qui[2] dicit increatum esse corpus Christi et non confitetur ipsum increatum Dei Verbum ex creata humanitate incarnationem et inhumanationem recepisse, sicut scriptum est, anathema sit!

EXPLICATIO.

Quomodo dici potest corpus increatum? Increatum enim est impassibile, invulnerabile, impalpabile. Christus autem, quando surrexit a mortuis, plagas clavorum et transfixionem lancea factam, tactusque capax corpus demonstravit discipulis, cum, clausis januis, ingressus est, ut actionem Deitatis et veritatem corporis ostenderet[3]...

CAPUT II.

Qui dicit carnem Christi consubstantialem Divinitati et non confitetur eum in forma Dei Deum esse ante sæcula, «seipsum exinaniisse et accepisse formam servi[4],» ut scriptum est, anathema sit!

EXPLICATIO.

Quomodo caro in tempore orta posset dici Deitati, quæ est absque tempore, consubstantialis? Id enim consubstantiale (Deo) dicitur quod in sua natura permanens, in æternitate non mutatur.

CAPUT III.

Qui dicit a Christo perfectum hominem assumptum fuisse, ac si Christus prophetarum quidam esset, et non confitetur eum, incarnatum ex Virgine hominem factum, in Bethleem natum, in Nazareth educatum, augmentum staturæ accepisse[5], temporum numerum complesse, in Jordane baptizatum fuisse, et a Patre testimonio «Hic est «Filius meus dilectus[6]» cohonestatum fuisse, ut scriptum est, anathema sit! (*Explicatio deest.*)

[1] Vide *Patrol. Gr.* X, col. 1128 et seq. cum annotatione in prima parte, pag. 95. Ibi enim de ordine *capitulorum* tum in editione græca, tum in editione syriaca disputavimus. Cfr in hæc *capitula* Gallandi, *Patrol. Gr.* X, col. 970, et Allatium, *ibid.* col. 1220-1221. — [2] Gr. *εἴ τις* et sic incipiunt omnia *capitula* in textu græco. — [3] In quibusdam codicibus græcis adduntur aliqua, quæ hic desunt. En versio *explicationis*, qualem eam præbet codex B : «Quomodo dicemus increatum esse corpus (Christi)? Quod enim «increatum est passionis expers est, neque vulnerari, «neque palpari potest. At Christus, cum surrexisset a «mortuis, monstravit discipulis loca clavorum, trans«fixionem lancea (peractam), corpusque palpabile. «Quanquam enim januæ essent clausæ, ingressus est, «ut ostenderet et divinitatis operationem et corporis «veritatem.» — [4] *Ad Philipp.* III, 7. — [5] Gr. *ἐπιδειξάμενον*. — [6] *Matth.* III, 17. Gr. addit. *ipsum audite.*

CAPUT IV.

Qui dicit ex viri semine natum esse Christum[1] ut omnes homines, et non confitetur eum, qui ex Spiritu Sancto et ex[2] sancta Virgine incarnatus et inhumanatus est, esse « ex semine David »', ut scriptum est, anathema sit! (*Explicatio deest.*)

CAPUT V.

Qui dicit : Alius est qui est ante sæcula Filius Dei, et alius qui in fine temporum (apparuit), et non confitetur illum qui est ante sæcula, esse eumdem qui in fine temporum (apparuit), ut scriptum est, anathema sit! (*Explicatio deest.*)

CAPUT VI.

Qui dicit : Alius est qui passus est, et alius qui passus non est, et non confitetur impassibile Verbum Deum, quod[3] in propria carne passum est, absque mutatione, ut scriptum est, anathema sit! (*Explicatio deest.*)

CAPUT VII.

Qui dicit salvatum fuisse Christum et non confitetur eum esse salvatorem mundi et lucem mundi, sicut scriptum est, anathema sit! (*Explicatio deest.*)

CAPUT VIII.

Qui dicit hominem[4] Christum divisim et Deum Verbum divisim, et non confitetur unum Dominum Jesum Christum, sicut scriptum est, anathema sit! (*Explicatio deest.*)

CAPUT IX.

Qui dicit Christum mutationi et corruptioni obnoxium esse, et non confitetur eum immutabilem spiritu, et incorruptibilem[5] carne, ut scriptum est, anathema sit! (*Explicatio deest.*) (98)

CAPUT X.

Qui dicit partem hominis susceptam fuisse a Christo et non confitetur eum similem nobis evasisse in omnibus præter peccatum, sicut scriptum est, anathema sit! (*Explicatio deest.*)

[1] Gr. addit *ἐκ Παρθένου*. — [2] Gr. addit *Μαρίας*. — [3] Gr. addit *ἄτρεπτον σαρκὶ ἰδίᾳ*. — [4] Gr. *τέλειον ἄνθρωπον*. — [5] Sensus postulat evidenter *corruptibilem*, ut fert lectio vulgata græcæ editionis : *φθαρτὸν τῇ σαρκί*. At quidam codices græci legunt *ἄφθαρτον*, ut omnes codices syriaci quos præ manibus habuimus. Unde liquet, in hoc etiam loco, Thaumaturgum violentiam passum fuisse a quodam *Incorrupticolarum* assecla.

Ita hoc *capitulum* exhibent codices B et C : « Gregorii « Thaumaturgi, ex illo anathemate, ubi dicitur immu- « tabilem in anima et incorruptibilem in corpore fuisse « Christum, ante resurrectionem. — Anathema : « Qui di- « cit Christum mutari aut alterari posse et non confitetur « eum esse spiritu mutationis expertem et incorrupti- « bilem carne (B *corpore*), sicut scriptum est, ana- « thema sit! »

CAPUT XI.

Qui dicit sine anima aut sine intellectu esse corpus Christi, et non confitetur eum perfectum in omnibus, unum et eumdem[1], sicut scriptum est, anathema sit!

EXPLICATIO.

A. GREGORIUS THAUMATURGUS ET SANCTUS IN OMNIBUS DICIT IN TRACTATU DE INCARNATIONE[2]:

Quomodo dicetur sine anima aut sine intellectu fuisse corpus[3] Christi? Turbatio enim et tristitia et angor sunt neque carnis anima carentis, neque animæ intellectu destitutæ, neque immutabilis divinitatis, neque indicium apparentium (tantum), neque humanæ imbecillitatis defectus; sed, ut passionum nostrarum in seipso specimen accepisse ostenderet Verbum, passibilem in se naturam suscepit, sicut scriptum est: «Debilitates nostras ipse portavit et infirmitates nostras ipse tulit[4].» Turbatio enim et tristitia et angor sunt animæ ægritudines; labor autem, et somnus, transverberationesque corporis sunt infirmitates carnis.

B. Quomodo dicetur corpus Christi sine anima aut sine intellectu esse? Turbatio et mœror et tristitia sunt neque carnis anima, neque animæ intellectu carentis, neque Deitatis immutabilis, neque indicium phantasmatis[5], neque defectus aut debilitas humana; sed specimen passionum nostrarum ipsum Verbum in persona sua monstravit, quoniam accepit passibilitatem, sicut scriptum est: «Ipse portavit (99) dolores «nostros, et infirmitates nostras tulit[6].» Turbatio autem et mœror et tristitia sunt infirmitates animæ; labor autem et somnus et transfixio corporis sunt corporis dolores.

CAPUT XII.

Qui dicit opinione revelatum fuisse Christum mundo et non confitetur eum in carne venisse, anathema sit!

EXPLICATIO.

A. GREGORII, ILLIUS MAGNI THAUMATURGI, EPISCOPI NEOCESAREÆ,
[EXCERPTUM] EX HOMILIA DE INCARNATIONE ET FIDE[7].

Quomodo aliquis dicere potest per phantasiam manifestasse se mundo Christum, qui natus est in Bethleem, qui ad circumcisionem carnis accessit, a Simeone portatus est, duodecim annis educatus est, patri[8] suo subjectus fuit, in Jordane baptizatus est, cruci affixus fuit, a mortuis resurrexit? Quapropter quando dicitur «illum turbatum

[1] Gr. omitt. *sicut scriptum est.* — [2] Vide quæ luculenter disserit Allatius de titulo: Περὶ σαρκώσεως καὶ ἐνανθρωπήσεως, in *Diatriba de Theodoris; Patrol. Gr.* X, col. 1229-1230. — [3] Gr. Κυρίου. Χριστοῦ affertur ut lectio varia. — [4] *Isai.* LIII, 4. — [5] Cod. *incarnationis.* — [6] *Isai.* LIII, 4. — [7] Ex hoc titulo sequitur in codicibus græcis *Capitulorum de Fide* non unum et idem fuisse argumentum. Cæterum consule Allatium, *Diatriba de Theodoris; Patrol. Gr.* X, col. 1229, 1230. — [8] Gr. τοῖς γονεῦσιν.

« fuisse spiritu[1], dolore affectum fuisse in anima[2], percussum fuisse in corpore[3], » appellationes passionum naturæ nostræ adhibentur, ut ostendatur Christum tanquam hominem editum fuisse in mundo et « cum hominibus similiter conversatum esse[4], » tamen absque peccato (in inferno visum fuisse et iis qui ibi erant manifestatum fuisse, similiter absque peccato[5]). Natus est enim corpore in Bethleem, sicut decebat Deum. Quare angeli eum agnoverunt ut factorem[6] suum et laudarunt illum qui jacebat in præsepio pannis obvolutum[7], dicentes : « Gloria in excelsis Deo et in terra pax[8]! »

B. GREGORII THAUMATURGI EX EXPLICATIONE ANATHEMATISMI[9] PRIMI.

« Turbatus est in spiritu[10] suo; tristatus est in anima sua[11], et debilitatus est in « corpore suo[12], » plagas dolorum naturæ nostræ insitorum ostendens ut notum faceret se hominem factum fuisse[13] in mundo[14], nobis similem per omnia absque peccato (visumque in inferno, similem factum iis qui ibi erant, præter infirmitatem). (100)

C. SANCTI GREGORII THAUMATURGI, EX IIS QUÆ DIXIT IN TRACTATU DE INCARNATIONE ET FIDE[15].

Mors dissolvetur nec amplius regnabit et evacuabitur corruptio, in corporis sepultura[16], primitiæque resurrectionis ostendentur.

IV

AD PHILAGRIUM, DE CONSUBSTANTIALI[17].

I. Cum te in multis demirer, tum maxime tuæ mentis vereor sollicitudinem, id mecum considerans, qua contemplationum et disquisitionum industria, quæ tales ac tantæ sunt, nos per solertes quæstiones ad loquendum[18] cogas, atque nobiscum[19], ut clarum instruamus argumentum, certamen instituas. Crebris enim utilibusque simul, quibus nos lacessis, interrogationibus, necesse fit ut lucida demus responsa.

II. Hæc porro erat quæstio a te proposita : « An et quomodo Patris, Filii et Spiritus

[1] *Joann.* XI, 33; XII, 27; XIII, 21. — [2] *Math.* XXVI, 38. — [3] *Isai.* LIII, 5. — [4] *Baruch.* III, 38. — [5] Quæ uncinis includimus, in græca editione omittuntur, sed habentur in aliis membranis syriacis. — [6] Gr. *τὸν αὐτὸν δεσπότην*. — [7] Gr. addit *θεόν*. — [8] *Luc.* II, 14. Reliqua desunt. Cfr *Patrol. Gr.* X, 1134 D. — [9] Qua ratione iste *Anathematismus* dicatur primus in notis explicavimus, in prima parte, pag. 95. — [10] *Suo* omittitur in græco textu. Cfr *Joann.* XI, 33; XII, 27; XIII, 21. — [11] *Sua* etiam omittitur. Cfr *Math.* XXVI, 38. — [12] Idem dic de *suo*. Cfr *Isai.* LXIII, 5. — [13] Gr. *ἐγεννήθη*. — [14] Aliter se habent textus græce editi ut aliter versio syriaca. — [15] Cfr *Patrol. Gr.* X, col. 1136, A-B, et supra, pag. 359, notam 7. — [16] Cfr I *Ad Corinthios*, XV. — [17] Tum iste *ad Philagrium*, tum sequens *ad Theopompum* tractatus, primum syriace editi a viro clarissimo De Lagarde, in *Analectis syriacis*, nunc, prima vice, versione latina donantur. At, dum hæc prelo committuntur, prodit germanica versio horum sancti Gregorii fragmentorum, cura Victoris Ryssel. — [18] B *Nobis causa es.* — [19] B omitt. *nobiscum*.

«Sancti natura, quam aliquis recte vocare essentiam posset, potius quam naturam [1], «sit simplex aut composita? Et, si simplex existat, unde fiat ut trium illorum de quibus «antea diximus admittat numerum [2]? Quod enim est simplex unicum est, nec nume-«rum patitur; quod autem sub numerum cadere potest, simplex omnino non sit ne-«cesse est, etiamsi non cadat sub numerum [3]; quod enim præscindi potest passibile «est, siquidem abscissio est passio quædam. Insuper [4], si natura suprema simplex «existit, superflua est impositio nominum; quod si, e contra, nominum impositio «firma habenda sit, extemplo ab oculis evanescunt [5], tum unicum, tum simplex.» Quomodo igitur se res habeat quæris. (101)

III. Hæc ad nos dixisti, atque, ut rerum veritatem demonstrares, prompte tibi argumenta sermo [6] suppeditavit. Non enim est umbratilis et probationibus ac proinde sermone destituta fides quæ te impulit, neque veterum proverbiorum testimoniis incertam fiduciam tentasti velare tuam. Verum solers addiscendi prodidisti studium, idearumque rectis sensibus theoriarum tuarum firmitatem palam manifestasti [7].

Proinde sermonem [8] instituemus de modo quo debeamus sentire de Deo, nempe, quodnam ex duobus se habeat, sitne simplex an tribus compositus elementis? Posterius dicere et credere trinitas nominum exigit.

IV. Ita quidem opinati sunt quidam, concussas atque fundamento destitutas constituentes doctrinas, essentiam perinde ac nomina dividi credentes [9]. Verum, ut dixisti, hos opinionum debilium suarum apologias texere relinquamus. Nos autem, quam reprobandæ sint probe scientes, statuemus primum esse Deum [10], atque deinceps sedulis ostendemus argumentis eum esse substantiam simplicem, et quidem necessario simplicem et indivisibilem; simplicitatem incorporeitatemque ei natura competere.

V. At, forte nobis ex adverso occurrit distinctio nominum, triumque (nominum) numerus entis supremi unitatem de medio tollit? Num, igitur, quia (ens supremum) unicum est, Patrem, Filium, Spiritumque Sanctum confiteri refugere debemus? Absit! In ente supremo partes non esse novimus, verum hanc scientiam non lædit impositio nominum. Mille etenim nominibus res intellectuales donari valent, siquidem a populis

[1] Gr. *οὐσία* et *φύσις*. Duas voces istas, primis Ecclesiæ sæculis, absque discrimine unam pro altera usurpatas fuisse, nemo est qui nesciat. — [2] B omitt. *Quod enim simplex est unicum est nec numerum patitur.* — [3] A *sub numeris.* — [4] Ad litteram *Igitur.* — [5] Ad litteram *recedunt a pedibus nostris.* — [6] Hic vocem [illegible] transtulit Ryssel per *Scripturam.* At argumenta fuisse e sacrorum Librorum fonte petita a Philagrio, nihil est quod suadeat in Gregorii tractatu. — [7] B *rectitudinem cogitationum.* A *firmitates* loco *firmitatis.* — [8] Hic iterum Ryssel : *Nunc ad nos accedat Scriptura dicatque.* Verum hic nullus sacræ Scripturæ textus adducitur, unde merito vocem [illegible] per *sermonem* reddendam esse putemus. — [9] Inde non immerito conjicias, ut optime dixit Ryssel, Gregorium invehi contra Porphyrii asseclas, qui cum magistro sentiebant tres esse deos, ut tria sunt nomina. Cfr Ryssel, p. 112, et sanctum Augustinum, *De civitate Dei*, x, 29. — [10] B omitt. *Deum.*

nominibus designantur innumeris, quin tamen propria[1] appellatione vocentur, quoniam intellectualibus incorporeisque rebus congrua non aptantur nomina. Qua etenim ratione proprio[2] censeri nomine possunt quæ visui sunt impervia, quæve sensibus humanis apprehendi non valent? Ut rem plane intelligamus, intellectualium rerum exiguam partem sumam in exemplum, nempe animam cujuslibet. Anima porro feminei generis appellatione gaudet, licet ipsa feminea non existat, quoniam nec feminina nec masculina constat natura. Sermo pariter, qui ex anima procedit, nomine masculino vocatur, etsi, ut diximus, citra quamlibet feminæ, masculi, corporisve rationem existat.

Quod si res intellectuales secundariæ, ut anima et sermo, propria non gaudent appellatione, quomodo (102) intellectualia prima, quæ cætera infinite transcendunt, poterimus propriis vocare nominibus? Nomina autem in usu adhibentur, tum quia necessaria sunt, tum quia nos ad eorum intelligentiam deducunt.

VI. Stolide quidam cum appellationibus substantiam divinam dividi putarunt, idque confessi sunt. Verum nos veritatem edocti[3] scientesque indivisibilem, unicam, partibusque destitutam existere substantiam divinam entis supremi, tantummodo eam, in quantum refertur ad salutem animarum nostrarum, diversis nominibus appellare atque, quo diximus modo, divisionem in eam cadere confiteri debemus.

Quemadmodum enim anima, intellectualis existens, multas incessanter pariendo cogitationes, nec dividitur verbi partu, nec pauper evadit, verum ditior e contra fit nedum pauper evadat, siquidem verbum a nobis omnibus prolatum, et in audientium mentibus præsens, a mente quæ illud edidit, nec divisum, nec separatum, nec imminutum fuit; unde, cum in auditoribus reperiatur, animarum unionem potius quam divisionem generat; ita me de Filio, qui a Patre nunquam separatus est, ita etiam me de Spiritu Sancto loqui intelligas oportet. Secundum enim modum quo mens et cogitatio unum sunt, et quo intellectum inter et cogitationem et animam intercedit nihil quod animæ divisionem et sejunctionem inferre valeat, sic pariter, inter Spiritum Sanctum, Redemptorem et Patrem, divisionem et sejunctionem introducere non debemus, quoniam spiritualium et divinorum, ut diximus, indivisibilis est natura.

VII. Iterum, sicut inter solis nucleum[4] et radium divisionem quamdam reperire non valemus, ob lucis tum impassibilitatem, tum subtilitatem, tum simplicitatem, tum indivisibilitatem[5]; verum, e contra, sic solis orbi adhæret radius, ut, ex orbe tanquam e fonte undique lumen in radios prodiens, lucem diffluere cogat atque mundum lumineo mari collustret; sic pariter Patris radii ad nos missi sunt, Jesus quidem illuminator noster, Spiritusque Sanctus. Porro, sicut luminis radii indivise eidem naturæ participantes ab orbe suo non separantur, ab invicem non præscinduntur, lucisque donum (103) ad nos usque emittunt, ita Patris gemelli radii, Salvator nempe

[1] A *exacta*. B *propria*. — [2] A *exacto*. B *proprio*. — [3] Hic paulo aliter Ryssel : «Inde sequitur ut præcipua «veritatis capita a nobis agnoscenda esse, etc.» — [4] Ad litteram *orbem*. — [5] A *adductionem*.

noster Spiritusque Sanctus usque ad nos veritatis lucem transmittunt: «Ego sum «lux [1]» et «cum Patre unum sum [2].»

VIII. Quemadmodum etiam, e quodam fonte aquarum fluentis jugiter manantibus, accidit aliquando undarum violentem atque limitibus non coarctatam plenitudinem in duo flumina dividi, quin tamen fons, qui, a principio, unicus amnis erat, cum in duo fluenta scissus fuerit, aliquid reale hac scissione amiserit; quia, licet meatus dividantur, effusionis tamen vim unam et eamdem, etsi remoto completam loco, possidet unumquodque dictorum fluentorum, siquidem, ipsis a fonte distantibus, eorum nihilominus capita fonti unita manent. Ita pariter Deus, cum sit omnium bonorum (auctor), veritatis seminator, redemptionis pater, prima vitæ causa, immortalitatis germen, fons semper vivificans, ad nos misit duo fluenta, Christum et Spiritum Sanctum, quin ipse in substantia imminutus vel passus fuerit. Non enim ei imminui accidit ex eo quod hi ambo ad nos usque venerint, quoniam nec dividi a Patre nec imminui valent, si quidem, ut initio diximus, partis expers sit entis supremi natura.

IX. Plura his quæ diximus, o reverende vir, adducere potuissemus, et quidem plura adducere oportuisset, ut clare quæstionem a te propositam solveremus : «Quo«modo sentire debeamus de Patre, Filio, Spirituque Sancto?» Verum quia tibi tuique paribus præsto est multa paucis intelligere, hic sermoni finem imponere necesse visum est.

V

AD THEOPOMPUM,

DE PASSIBILI ET IMPASSIBILI IN DEO [3].

I. Quadam die, cum reversurus essem in locum ubi solito degebam, interrogavit me vir quidam, cui nomen erat Theopompus, an impassibilis esset Deus? Ego autem, paululum moratus, (104) labra cum compressissem, respondi : «Quomodo possumus «dicere Deum sub passione cadere, o Theopompe?» Et, cum ille aliam quæstionem meæ responsioni subnectere tentasset, ego magis magisque cursu festinavi, ut venirem ad locum ubi amici ad amicos congregari solent; atque, cum sedissem juxta eos qui aderant, manu ad eos protensa, me ad illos interrogandum de iis quæ a me, die præcedenti, dicta fuerant, accinxi. Venit autem Theopompus, atque juxta me consistens, cœpit ita dicere : «Rudes, doctrinæque expertes, o Gregori, a doctoribus et ab omnia «cognoscentibus sedulo addiscant oportet. Quoniam autem constitutum mihi est ut ite«rum in hanc quæstionem nobis propositam curam impendam, rogo te ut medelam

[1] *Joann.* VIII, 12. — [2] *Ibid.* X, 30. — [3] Cfr hujus tractatus versionem germanicam, quæ Lipsiæ prodiit anno 1880, cura Victoris Ryssel, in opere cui titulus: *Gregorius Thaumaturgus*, p. 71-93. Vir ille doctus, doctissime, pro more suo, vindicat authenticitatem hujus tractatus, p. 118-124.

«præbeas his cogitationibus quæ secum invicem certant, quæque in me continuo per-«manentes mentem meam affligunt. Rogo te ut claris illis argumentis confirmes quæ «in hanc quæstionem tibi abundanter suppetunt.»

II. Alto autem interposito post hæc silentio, ego iterum loqui orsus sum in hunc modum: «Magnam nobis et egregiam contulit gratiam dilectus noster Theopompus, renovare volens, ut puto, quæstionem illam quam ex necessitate quisque tractare debet: «An sit passibilis Deus?» Cui ego quæstioni promptum dederam responsum: «Quomodo fieri potest, o Theopompe, ut non confiteamur Deum esse impassibilem?» Porro, cum multum confabulati fuissent inter se ii qui aderant, interrogavi et ego Theopompum, qua mente ea quæ a me dicta fuerant acceptaret. Ipse autem sic respondit: «Si natura impassibilis Deus existit, sequitur eum nunquam pati posse, «etiamsi velit, si quidem illius natura tunc quæ contra voluntatem sunt ageret.» Quibus ego ita responsum dedi: «Noli blasphemare, o Theopompe, nec Deum sub «necessitatis coactione adducere, illius naturam voluntati opponendo. Etenim, si Deus «quod vult non operatur, hinc profecto sequitur maximam illi contingere passionem, «si quidem voluntatem Dei naturæ submissam esse dicendum sit. Quod absit, omnino «oportet. Sic sentire eos, qui aliquantulum procacem spiritum imbiberunt, et Deum «sub necessitatis coactione ab illis poni admittimus; verum, o Theopompe, necesse est «ut intelligamus nunquam omnipotenti sua natura Deum impediri quin id operetur «quod vult, quoniam decet nos dicere Deum esse re qualibet superiorem nullique rei «subesse. Numquid te fugit, o carissime, Deum solum esse liberum, omnibus super-«eminere, omnia posse et sub nullius necessitate cadere? Impium igitur est Deo omni-«potenti libertatem auferre.» (105)

III. His respondens Theopompus subjunxit: «Esto, ut dixisti, scilicet Deum esse «liberum. Non enim audemus Deo auferre libertatem, verum hoc responsum quæstio-«nem non solvit meam, o illustris doctor Gregori. Ego enim a te quæsivi an impas-«sibilis esset Deus. Tu vero in tua responsione significasti Deum esse impassibilem. «Unde objiciendo rursus a te ego quæsivi an impassibile natura sua non impediatur «quin passiones sufferat humanas, si quidem natura illius beata est et incorruptibilis. «Quæro igitur an Deus a semetipso non impediatur quin passionem sustineat, quia sem-«per est id quod est, si impassibilitatem naturæ illius respiciamus. Vellem ergo a «pietate tibi insita clare ad hujus rei intelligentiam deduci atque a charitate tua sedulo «addiscere — in dubiis enim cogitationibus versor — an impassibilis Deus possit «sufferre aliquid suæ naturæ haud congruum, quoniam impassibilis est, ut diximus. «Imo etiam hoc mentem perculit meam, quod a quibusdam haud inepte dicitur, «nempe, quod, natura Dei ipsius voluntati obsistente, inutilis sit quæstio. Si enim «impassibilitas Dei passiones humanas non patiatur, quomodo audacter tibi respon-

«dere non valerem, dicendo naturam Dei adversari ipsius voluntati? unde, ut antea «dixi, natura Dei impassibilis potentior est ipsius voluntate, etiamsi hæc Deus sit.»

IV. Porro, cum multi ex iis qui aderant expectarent quid me ita percunctanti responderem, illico libens ei responsum hoc dedi : Hominem, cujus natura anima et corpore constat, o dilecte Theopompe, non posse aliquid agere quod sit contra ipsius voluntatem, dicamus et intelligamus æquum est, quoniam naturæ ejus plasma et corporis constitutio Creatoris lege tenentur. Propter hanc vim necessitatis, quæ homine fortior est, non potest humana voluntas libere exsequi quidquid ipsa molitur, quoniam, tum natura, tum voluntas, in suam unaquæque partem attrahit hominem. Inde in omnibus homo factori suo inferior est. Quæcumque enim partui subjacent atque corruptioni, quin omnia possint, præpediuntur. Oportet igitur ut ineffabilem et inexplicabilem Dei naturam noverimus esse, cum qualibet re similitudinis expertem; nulli legi, necessitati, consuetudini, reprehensioni, timori, augmini, ægritudini submissam; virtute autem, quæ omnes profligat et a nemine profligatur, omnia posse peragere. Nunquam vero, o Theopompe, Deum ita oportet intelligere ac si esset contrarius voluntati suæ, quia semetipsum passioni submisit, cum natura sua esset (106) impassibilis. Voluntatem enim divinitatis non sejungimus a beatissima illa essentia, quæ semper est ut est, perseverans unum et idem, in una forma, in uno esse, in una immutabili voluntate; quæ a seipsa addiscit, sibi ipsi imperat, et ipsa, a seipsa, et in seipsa, et per seipsam omnia potest facere, quin alicubi præpediatur ab impassibili sua natura voluntas peragere quod vult, quum omni tempore sit ut est. Dixi enim illum unum esse et eumdem proprie esse Deum, qui nulla vi impeditur agere id quod vult, quia ipsius essentia diversis sibi invicem contrariis entibus non constat. Humanam naturam substantiamque naturis dissimilibus constare dicimus, scilicet, anima et corpore. Porro, quia voluntas unius alterius voluntati concors non est, inde sequitur ab hominibus non perfici semper quæcumque vellent exsequi, quia natura unius partis alterius naturæ adversans posteriorem impedit ne peragat quidquid vult. Ille autem, qui solus est infinitus, bonus et pulcher, qui sua bonitate omnia definit, cui subsunt omnia quæ sunt aut fuerunt; qui omnibus supereminet; cui incorruptibilis est intellectus, qui peregrinus et superior est omnibus malis, quemadmodum antea dixi : illum solum esse simplicem et non compositum, non admixtum malis ob unitatem illius essentiæ, unam voluntatem bonam, indivisibilem, nunquam spretam, commotam, debilitatam, apprehensam, victam aut oppressam; qui omnibus passionibus excelsior est, qui semetipsum determinat[1] in omnibus quæ agere meditatur, quia natura sua nullum impedimentum patitur, quoniam ab omni conturbatione semotus est, neque cum eo quidquam prœliatur, aut contra eum insurgit; qui est liber et voluntate sua potens

[1] Hic aliter Ryssel, at non recte, ut putamus : «et voluntas obedit ei (Deo) in omnibus quæ agere meditatur.»

super omnia, quique virtute sua omnibus fortiori omnia potest agere; hunc, o amice, ne putes, cum omnia possideat, cumque a nemine submittatur passionibus et a nemine obsistatur, impediri quin id quod vult exsequatur.

V. Respondens autem Theopompus dixit mihi : «Bene novi etiam ego, o doctor «Gregori, voluntatem potentissimam, libertatem plenam et potentiam super omnia «penes Deum esse neque oportere ut quis disputet de his quæ ita a te dicta sunt. Id «autem, de quo anceps hæreo, hoc est, scilicet, an natura deitatis a semetipsa non «impediatur quin patiatur, et an substantia quæ est impassibilis (107) non obstet vo«luntati suæ quin passionem sufferat, quod sane ipsi esset alienum et ipsam non de«ceret. Hæc ita esse claris argumentis, quæ a te sat superque prolata sunt (liquet). Si «quis vero contra has explicationes staret, non solum ut stolidus tractandus foret, ve«rum ut temerarius, impius et summe malus. Oportet enim dominationem et potesta«tem super omnia dare Deo; quoniam autem eligere bonum et respuere malum de«lector, indagari et scrutari cogitavi an Deus unquam intenderit passiones humanas «sufferre, quia ipsius natura impassibilis semper est ut est.»

VI. Quibus ego responsum dedi : O Theopompe, visne vere et sincere ab opinionibus Isocratis deflectere longumque inter eas et te intervallum ponere, ut accedas ad opiniones sanas veritatis, quæ tibi a nobis claris argumentis expositæ sunt? Ausculta, igitur, ausculta, o Theopompe, et in mente tua studiose reconde, fideliter in corde tuo reponens quæ a nobis ad te dicentur. Passio tunc vere est passio, quando Deus aliquid inutile et ipsi non proficuum meditatur. Quando autem, ad sanandum malas hominum cogitationes, divina voluntas excitatur, tunc non dicimus esse passionem apud Deum ex eo quod humilitate benevolentiaque sua summa hominibus famulatus fuerit Deus. Averso igitur a vera religione corde hominum, animaliumque instar, materiam potius quam Deum honore prosequente, et, quod erat consequens, abominandas voluptates inhiante, inde voluit Deus homines retrahere. Ast in Deo passiones non reputantur, passiones quæ, ipsomet volente, ad generis humani commune bonum ab ipso toleratæ sunt, haud obsistente natura ipsius beatissima et impassibili. In passione enim sua impassibilitatem ostendit. Qui enim patitur, tunc patitur, quando passionis violentia illi qui patitur vim infert præter ejus voluntatem. Illum autem, qui, impassibili manente sua natura, passionibus volens commiscetur ut eas debellet, non dicimus sub passione cadere, etiamsi, voluntate sua, participaverit passionibus. Vide etenim qua ratione medici, cum eos qui diris gravantur morbis sanare volunt, lætanter sufferant laborem ut ægris opitulentur, spe sanationis futuræ jam gaudentes. Gloria et fama, quas, afflictos curando, sibi parat medicus, tædia alleviant laboremque expellunt. Dignitatis suæ ad tempus obliviscitur voluntatemque suam submittit medicus, unde, speciem servi induens, ægris mancipatus, honorem suum ad servitutis similitudinem trahit. Atque hoc opprobrium (108) medico opprobrium esse non dicimus ob

salutem inde consecutam, neque eum dignitate excidisse sentimus, quando illum famuli officio sponte sua fungentem videmus. Peractis enim rebus quas illi exsequendas suadebat ars medica, tunc priorem lætus recuperat dignitatem, salusque ægrorum, quam avebat, illum gaudio plus afficit quam honor quo prius fruebatur. Cæterum nihil amisit, dum, inclinato deorsum capite, famulatus eleemosynam contulit ægra sanando corpora. Noverat enim opprobrii quidquam tantisper subeundum sibi esse ut salutem ægris refunderet, unde opprobrio longe majorem gloriam esset accepturus. Quare igitur non diceremus de illo qui solus bonus est, quique est vanæ gloriæ superior, opprobrio extraneus, impassibilis in passionibus, omnibus excelsior, in impassibilitate sua super passiones sceptrum tulisse, cum passione sua eas pati fecerit? Impassibilis enim passionum fuit passio, illis per passionem suam passionem inferendo, impassibilitatemque suam in passione sua ostendendo. Quod enim operantur passiones erga passibiles, idem ipse Impassibilis operatus est in passione sua erga passiones, qui, impassibilitate sua, passionum passio exstitit. Quum igitur passiones, in operatione sua, devictas fuisse affirmamus, ex eo quod Impassibilis earum particeps fuerit, quid aliud dicimus nisi illum passionum passionem fuisse? Si enim adamas ferro percussus non patitur ex percussione, sed ex adverso impassibilis, ut erat, remanet, ita ut ad percussorem redeat percussionis ictus, eo quod adamas natura impassibilis existat atque sub passione non cadat, quomodo non dicamus Impassibilem fuisse passionem passionibus? Qui enim percussioni non subjacet et timore non terretur, quomodo non describeretur ut passio passionum, etiamsi sponte sua cum eis communicet? Aut quomodo impassibilis non sit, qui, a passionibus, in passione sua, nocumentum non accepit? Quomodo immortalis non sit, qui, transiens per mortem, a morte non territus est? Mors mortis exstitit Dei accessus ad mortem, cum ea detentus non fuerit, passioque passionum similiter fuit impassibilitas Dei, cum in passionibus conversatus est. Si enim mundanæ res, quum rebus commiscentur quæ illis sunt contrariæ, vere virtutem et naturam suam impassibilem ostendunt, quanto magis intelligere debemus passionem Dei fuisse passionem passionibus! Quemadmodum enim ferrum, percutiendo adamantem, ictum sustinuit, ipsumque percussum est ob adamantis firmitatem, ita et Deum, qui est fortis voluntate sua et impassibilis in essentia sua, cum suscepit in se passiones, quomodo non dicamus in impassibilitate sua permansisse, etiam dum ferro et igne tentaretur, si quidem natura Deitatis (109) re qualibet fortior est, etiam cum est in passionibus? Id enim verum divinæ impassibilitatis et immortalitatis fuit argumentum, cum sub passionibus existens, ipse apparuerit causa passionum, si quidem hoc argumento ostenditur quænam fuerit causa eorum quæ gesta sunt. Non enim novissemus Impassibilem esse impassibilem, nisi cum passionibus communicasset, vimque passionum sustulisset. Passionum instar enim irruit in passiones Impassibilis, ut, passione sua, ostenderet se esse passionem passionibus. Impassibilitatis impetum non potuerunt sustinere passiones, neque mirari debemus, o docte Theopompe, quod im-

passibilitas Dei passionum increpatio exstiterit, cum videmus oculos enixe intentos in solem ut radios scrutentur passionem a radiis accipere.

VII. Quod ostendere nitimur hoc est, Deum illum, qui est ita corruptioni et passioni, morti et percussioni cuilibet superior, ut omnes dicere debeant eum passionibus esse impervium, fuisse revera afflictorem passionum, quoniam passiones illi obsistere non valuerunt. Ipse est vere impassibilis et proprie increpator mortis, quoniam, morte sua, suam immortalitatem confirmavit, et, passione sua, suam impassibilitatem demonstravit. Quando athletis luctantibus in agone corona tribuitur, quandoque victoriæ præmia conferuntur iis qui triumpho digni habiti sunt, hæc dare non licet nisi iis athletis qui, in agone et lucta tentati, victoriæ coronam meriti sunt. Simili prorsus modo oportet de impassibilitate loqui. Impassibilitas passiones non præstat, nisi prius virtutem ostenderit. Passio igitur in Deo, ut quidam volunt, opprobrium aut infirmitatem non prodit, quoniam natura Dei præstantior immutabilitatem suam ostendit, dum passionibus tentatur. Ipsum enim, qui fuit intra portas mortis[2], quique immortalis, ut Deus, mortem impassibilitate sua devicit, Deum esse prædicare oportet, quoniam potestati nulli subjacet, sub potestate nulla tenetur, corruptioni non inclinatur, dolore non commovetur, morte non apprehenditur. Iste est Deus omnia possidens : hæc est dominatio vera, hæc est potentia nulli submissa, quoniam, mortem calcans, a morte nihil passa est.

VIII. Qui vero hanc sapientiam omnibus supereminentem et hanc voluntatem in majestate sua omnibus absconditam vituperare volunt; qui denegant præstantiam potentiæ Dei illius cujus morte impassibilitas ad (110) omnes homines extensa fuit; qui accessum Dei ad mortem irrident, nec oculo mentis suæ intelligunt præstantem adventus illius radium respiciendum esse, anilemque fabulam declarant esse accessum hunc incomprehensibilem et inintelligibilem Dei ad mortem, absque corruptione; his in erroris scientia permanere, sicut in tenebris, morti et corruptioni destinatis, lubeat, si velint. Quorsum enim regem aut principem carcerem intratum, ut, in malefactores illos qui ibi detinentur, juxta opera eorum, sententiam ferat, indeque corruptum odorem malaque obloquia perpessum, malefactorem vocare oporteat (non intelligimus), si quidem, sponte sua, accessit ad malos homines qui in carcere erant inclusi? Ita porro de Deo sentiamus necesse est. Illum enim, ob impassibilitatem suam, impetere mors non potest, et quia immortalis, ipse, absque timore, mortem calcare potest, virtute autem Deitatis absque passione remansit mortisque vires superavit, appellatione hominum morti vere participavit. Quando igitur audimus Deum passum esse, id intelligere debemus de ipsius adventu ad mortem, si quidem passionum mortis nihil in se recepit, impassibili et immortali virtute sua morti adstitit et a

[1] Theophilus, *Ad Autolych.* I, 3. — [2] Cfr *Job.* XXXVIII, 17.

morte recessit, ut Deus, qui omnia potest. Virtutem divinam impassibilitatemque suam essentialem Dei accessus ad mortem clare demonstravit, quoniam a morte retentus non fuit. Quis enim mortalium potuit unquam spernere mortem? Aut quis hominum unquam vim potentiæ mortis effugit? Quod si hoc, ut est revera, impossibile sit, Deo soli potestatem in mortem concedamus necesse est. Intrat igitur Deus portas mortis et mortem non patitur. Illi vero qui, transgresso mandato, morte damnati sunt, ipsi in æternum permanebunt in morte. Quo igitur fundamento nituntur qui, ut indignam Deo rem et opprobrium summum, sapientem Dei ad mortem accessum irrident, eosque qui ita prædicant ut pueros et stolidos tradunt?

IX. Propter impassibilitatem Dei, qui per mortem et opprobrium victor apparuit, ne reputes, o dilecte noster Theopompe, impossibile fuisse ut Deus accederet ad mortem et ea quæ ad mortem pertinent sufferret, quin mentiretur. Si enim veteres sapientes de animali quodam narrare potuerunt, ab illo, etsi viribus debili, naturam ignis tamen superari, quoniam projectum in ignem omnia comburentem in eoque convolutum et incedens nullum ab igne nocumentum patitur, (111) ita ut dicere queamus illud esse præstantius igne omnia comburenti, quoniam flammæ vim propulsat, et, ob quantitatem frigoris quam possidet, ardorem flammæ refrigerat, nihil ex actione ignis omnia vitiantis patiens; si, inquam, animal mortale, corruptioni subjectum, salamandra, ob quantitatem frigoris quam continet, inutilem ardorem flammæ efficit, quomodo non dicamus Deo, qui est supra mortem et corruptionem, præsto fuisse incorruptionem, dum accederet ad mortem? Si igitur animal, corruptioni subjectum, in ignem immissum, ignem suffert; si res sibi invicem contrariæ, ob virtutem naturæ suæ insitam, resistere possunt quin destruantur, dum rebus aliis noxiis participant, quomodo mirari possemus substantiam materiæ superiorem et ubique impassibilem, participando morti, impassibilitatem naturæ suæ ostendisse simulque passiones et mortem morte sua increpasse? In hoc porro consistunt immutabilitas impassibilitasque Dei. Quid enim nocumenti perpessum est (ens) illud beatissimum, adveniendo in hunc malum mundum et assumendo, animarum causa, similitudinem hominum mortalium, nihil divinæ suæ virtutis amittendo, sed, ut erat, remanens? Quomodo (ens) beatissimum non idem semper remaneret, cum ipsius essentia nullum nocumentum et ipsius voluntas contrarietatem aut violentiam ullam pati possit? Qui eis quæ computavimus nunquam imminuitur, quomodo non dicatur impassibilis, præsertim, si, semper idem remanens et voluntate sua seipsum regens, dona sua largiatur? Tempore modico habitum hominis recepit, quoniam, consilio suo sapientissimo, operatus est quidquid voluit et voluntate sua omnipotenti quæ cogitavit peregit, semper divinam suam servans potentiam, remanens quod erat, nihil in passionibus patiens, quia ipsius natura impassibilis in passionibus suis perduravit ut erat. Si igitur, (ente) beatissimo annuente, præscindatur substantia ab ipso (assumpta), non imminuitur substantia sua propria,

quoniam immutabilem eam esse ostendit natura sua divina, siquidem ictus, præcisiones, corruptio et dolor nunquam Deo nocere possunt. Quæ enim a passionibus vincuntur et a corruptione mutantur, his esse passiones oportet dicere. Quæ autem præstanti sapientia Dei admirabilique œconomia providentiæ divinæ fiunt, ut passiones Dei habenda non sunt, quia nihil passionem producens in his reperitur, ob Dei naturæ impassibilitatem. (112) Quotiescumque flammam ignis transverberat ensis, toties ictu suo non operatur scissionem, etiamsi corpus per corpus transeat. Si igitur quorumdam corporum corruptioni subjectorum incomprehensibilis sit præcisio, quia ignis substantia semper eadem permanet et præcisionem nunquam patitur cum ictum ferri immediate subsequatur cohæsio — subtilitas enim ignis scissionem in ipso perseverare non sinit, etiam cum ferro præscinditur, quia undique robore accingitur et ex quacumque parte ferro transfigatur sibimetipsi adhæret flamma nunquam præcisa; —porro, si corporis tangibilis, ignis videlicet, inscrutabilis et incomprehensibilis sit præcisio, quanto magis id de ente beatissimo, a corruptione remoto, corpora passibilia, entia et naturas superante, omnibus intellectibus excelsiori, oportet dicere illud semper idem perseverare in passionibus suis, præsertim cum ipsius impassibilis natura, commiscendo se passionibus, ab illis nullo modo attingatur. Inapprehensibile invictumque manens increpat passiones impassibilitate sua (ens beatissimum), ita ut ferri tentamen subiens tunc omnino virtutem suam ostendat, perseverans intactum ab illo. Deitatis enim claritas, præscientia, subtilitas incomprehensibilis, non solum a corporibus quæ illis admoventur, ut eas præscindant, non præscinduntur, quia excelsiores et superiores sunt quibuslibet corporibus, verum præscindi affirmamus corpora illa quæ volunt attingere et præscindere Divinitatem, quæ non præscinditur, et subtilitatem naturæ et puritatem essentiæ suæ. Ipsa autem (Divinitas) omnia corpora pertransit et in eis scissionem operatur, quoniam Deo facile est omnia corpora præscindere.

X. His igitur absolutis, ita concludamus oportet, nempe, Divinitatis in passione apparuisse impassibilitatem, sapientiæque ejus virtutem omnibus modis probatam fuisse, passiones etiam subeundo. Ne credas, carissime Theopompe, enti beatissimo impossibile esse omnia corpora quæ passiones infligunt pertransire, cum videamus lucidos solis radios speculum purum pertransire, et corpora natura dissimili prædita nullo modo præpediri quin alia per alia subtiliter transeant. Atqui, si materia entis alterius materiam non prohibet per ipsum transire, ob subtilitatem suam, quomodo substantiam divinam, omnibus excelsiorem atque superiorem, subtilitatis suæ virtute omnia corpora, quæ ei occurrunt, transire absque obstaculo non concedamus quin ullo modo Divinitas a passionibus (113) patiatur? Notum est enim naturam (entis) beatissimi et incorruptibilis semper remanere eamdem. In illa, quam attulimus, e radiis solis similitudine, ipsa lux eadem remanet, nullo modo imminuta, etiamsi de splendore suo tribuat indigentibus. Quanto magis ens beatissimum omnibus excelsius,

Deusque misericordia dives, de bonis suis indigentibus tribuendo, idem perseverat, nihilque amittit, quin, ut dicunt quidam in insipidis suis fabulis, inscrutabilis et inexplicabilis ad homines Dei descensus passio Impassibilis vocari debeat! Hi sane prius non intellexerunt Deum inscrutabilem cohiberi non posse, neque a sua natura, neque a quocumque alio ente, quominus voluntatem suam exsequatur. Hunc solum affirmamus esse supremum, liberum, qui a lege suæ naturæ contrarietatem non patitur, qui ad rebellandum contra potestatem vi non valet adduci, qui in regno divitiarum non continetur, qui Divinitatis suæ majestatem non reformidat, et a morte non commovetur. Quod si quis ignem timet, ferro commovetur, abysso terretur, feris bestiis exponi non vult, quomodo hunc, qui ita noxia hominibus mala refugit, possumus vocare Deum? — Sin autem Deus beatissimus et incorruptibilis ad ignem venerit, ignem non timens, quia semper idem ipse perseverat, ignemque spreverit, eo quod ignis semper idem non est, — ignem enim cujus vis defectum patitur, quomodo possumus dicere eumdem semper esse? — Deum istum ferrum spernentem, ignem contemnentem, mortem non timentem, quomodo illum non diceremus impassibilem, cum ipse in passionibus suis idem perseveret passiones humanas sponte sua in se suscipiens, quin dolores ex passionibus humanis provenientes ipse sufferat? Ille enim Deus est, qui idem semper remanet. Qui autem a passionibus nocumentum patitur, a doloribus profligatur, a necessitate, quin bona peragat, impeditur, iste non est Deus, etiamsi Deus vocetur. Qui vero morti non subjacet, qui passione sua impassibilitatem suam ostendit, veniat et agat quod Deum adjutorem agere decet et in me transmutetur, in immutabilitate tamen sua perseverando, sitque omnia, cum sit extra omnia. Hæc voluntas est impassibilis quæ necessitate non impeditur quominus veniat ad illos homines qui divinam providentiam anhelant. Ille vero qui majestatem divinitatis suæ contemplans in decorosa beatitudine sua, silentium sibi eligit; quique solus in suæ naturæ felicitate conversatur (114), cætera omnia, ob otii, quod sibi elegit, præstantiam, contemnens : quomodo tale ens beatissimum valde non subesset mortalibus illis qui vitæ suæ non pepercerunt, ut civitatibus suis aut amicis consulerent; qui voluntate sua tormentis superiores exstiterunt, atque, virtutis suæ excellentia, tormenta sibi inflicta ut tormenta non habuerunt? Primus autem ille, cujus nomen Theos[1] erat, sibi mortem elegit, ne servirent (cives sui) Lacedemoniis. Epaminondas etiam immolatus est, ne Athenienses ad servitutem adigerentur; Leucippus mactatus est, ne servitute plecterentur Atulenses[2]; Theodorus[3] amputavit sibi linguam, ne traderet amicos; crucifixus est Phison[4], ne confidentiam quam habebat amitteret; Anaxarcha[5] sectus fuit, ne fraude con-

[1] Hic *Theos*, loco *Codri* aut *Thesei*, legimus ut optime conjecit Ryssel. Cfr Valerium Maximum, *De dictis factisque mirabilibus*, edit. Panckoucke, t. XCII, p. 232. Ciceronem, *Tusculan.* I, 48. — [2] Forte *Ætoli*, ut vertit Ryssel. — [3] Hæc a Valerio Maximo tribuuntur Anaxarchæ, edit. Panckoucke, t. XCI, p. 306. — [4] Forte Phython, cujus Diodorus Siculus (XIV, 112) narrat historiam. — [5] Valer. Maxim. ubi supra. Cicero, *Tuscul.* II, 22. Panckoucke, t. LXIX, p. 58 et 408. *De nat. Deorum*, III, 33. Panckoucke, t. LXX, p. 406.

turbaret Nicoclem; Diogres[1] ab Atheniensibus pulsus est in exsilium; Socrates mactatus est; Philoxenus[2] petras cædere jussus est; Callimachum[3] autem et Cynegirum[4] non solum laudare sed et mirari debemus, cum enim sagittis confossum corpus exanime, ut dicitur, esset, terror erat inimicis, adjutor autem et protector concivibus suis. Chiron sibi non parcens cum gaudio caput hostibus tradidit. Quomodo non miremur etiam Ammonium, qui, spreto vulneris sui dolore, ad civitatem suam accurrit, victoriam ab hostibus relatam nunciaturus, quique ad civitatem cum pervenisset, congregatis civibus dicendo : « Gaudete, victores sumus, » extemplo expiravit? Iterum autem Eurotas[5], dum æger in lecto jaceret, audiens bellum tunc temporis invalescere, Macedoniosque adstare civibus suis minitantes, amore latus erga concives suos, servis præcepit ut eum deferrent in prœlium, ubi cum civibus suis occumbere posset. Aristodemus vero, bellum declinans Spartamque aufugiens, vilis et abjectus ab omnibus habitus est.

XI. Attende igitur, carissime, quem et quantum mortis contemptum mortales monstraverint, propter civitates et amicos sapientiam valoremque ostendentes! Quandoque propter amicos uxoribus non pepercerunt, vitam spreverunt, et, civitatum suarum causa, vitam perdere haud ægre sibi elegerunt. Qui, in libertate virtutisque cultu, indomiti creverunt, lætanter non solum a tyrannis secti sunt, sed neque ut ligno clavis affigerentur refugerunt, libertatem morte sibi parantes (115).

XII. Deus autem, qui gloria non indiget, quique passionibus superior est, ipse, sponte sua, venit ad mortem, quin timor aut tremor ipsum invaderent. Dicemusne autem, ex eo quod Deus in gloria vivat, contemptum ex passione provenientem in se non suscepisse, et ita, eum revereri cupientes, ab illo hominibus auxilia suppeditari denegabimus[6]? Ast, quid opprobrii sustulit in passione Deus immortalis, qui, morte sua, mortem increpavit? Verum, neque pudoris passionem novit Deus, unde pati erubescere potuisset, si quidem superbia illi semper aliena est. Quomodo pudorem, infirmitatem aut contemptum perpessus est Deus, veniendo ad mortem, ut mortem ab hominibus arceret? Ille enim, qui vanam gloriam ambit timetque eam amittere, nunquam mortis passionem sufferre vult. Quare timeat Deus ne gloriam ipsi auferant et in æternum amittat? Verum Deo potior esset ferri aut ignis passio quam vanæ gloriæ. Hanc enim passionem non posset sanare Deus, si apud ipsum existeret. Ast, si Deus gloriam non aveat, cum omnibus passionibus superior sit, veniet ad mortem ipse, quia, cum sit vita, mortem sufferet, mortalesque a morte liberabit, quia ipse est Deus impassibilis, etiam cum in passionibus versatur. Cum enim aliquis passionem in impassibilitate sua sustulerit, hancque a se projecerit, quomodo lætanter hic non festinet

[1] Diagoras Abderensis, Democritæ discipulus, de quo Cicero agit, *De nat. Deorum*, I, 23. Panckoucke, t. LXX, p. 64. — [2] Diodorus Sic. XIV, 46; XV, 6. — [3] Herodotus, VI, 109-114. — [4] Valer. Maxim. lib. III, cap. 11, § 22. Panckoucke, t. XCI, p. 284. — [5] Hujus narrat historiam Herodotus, VII, 229. — [6] Hic syriaca versio aliquatenus videtur hiulca. Sensus tamen non est dubius.

cum morte prœlium instituere, ut mortem de medio tollat? Vivens enim, qui a morte mortem sufferre timet, non est vivens; vivens autem, qui morti non est subjectus, illam excitat ut morte sua ostendat se esse vitam. Ita quidem lucis radios videmus, quando tenebris commiscentur, iis nec participare nec obscurationem pati, etiamsi versentur in tenebris. Nedum enim tenebrarum admixtio lucem obscuret, lux potius tenebras splendore suo illuminat. Quemadmodum etenim a majori, excellentiori, validiorique superatur vir debilis, (aut) quemadmodum, transeunte luce, in obscuritate sua tenebræ remanent, sic et Deus, sponte sua, veniendo ad mortem, nihil contemptibile contraxit, quum, e contra, virtutem suam super omnia ostendit, fracta mortis potestate morteque spoliata dominatione qua gaudebat super omnia. Natura vero Dei in morte remansit incorrupta, impassibilitatisque virtute passiones profligavit, lucis instar, quæ (116) commiscetur tenebris. Tunc enim validæ revera creduntur passiones, quando, luctantibus cum eis rebus contrariis, remanent ipsæ quod erant. Verum hæc commixtio, non imaginatione aut opinione fiat oportet, sed veritate; si igitur sint entia sibi invicem contraria, quæ, virtute sibi insita, incorrupta et impassibilia perseverare possunt, etiam dum commiscentur aliis entibus, ut salamandra, quæ flammam spernere potest, et ut adamas quando ferro percutitur — hæc enim omnia, non imaginatione et opinione tantum, impassibilia permanent, ut diximus — si salamandra, ignem in se suscipiens, integra remaneat, nullum nocumentum patiens admixtione sua cum igne; si, inquam, entia materialia nullam mutationem pati videantur in substantia, etiam dum cum aliis entibus corruptionem efficientibus admiscentur, sed imo integra et incorrupta permanent, et substantiæ suæ nihil amittunt, quam repugnantiam aut quam difficultatem reperiemus in eo quod substantia incorruptibilis Dei permaneat impassibilis, etiam cum admiscetur rebus passionem inferentibus?

XIII. Ne credas, o Theopompe, sicut a quibusdam ut certum callide affirmatur, hunc esse beatissimum et incorruptum, qui nec agit, nec alii agere tribuit. Qui enim ita est infirmitate laborat. Quis enim eum qui virtutis viam non aperit, doctores non præstat, alios sapientiam non edocet, recta non intelligit, animas sanare non curat, quin virtutem colat prohibetur, quis, inquam, talem beatissimum et summe bonum dicere audeat? Qua ratione fieri potest ut beatissimus et incorruptus Deus radicem malarum cogitationum truncare, aut, bonitate sibi insita, ab animabus mortiferos impetus, quasi adustione, auferre nolit? Ille enim est beatissimus et incorruptus qui passiones occidit, sapientes efficit, scientiam divinam communicat, virtutemque ostendit. Esse autem passionem apud Deum dicimus maximam, negligere homines, nolle operari bona, generisque humani curam non agere. Qui vero passionum corruptelas in ipsa radice, in mente scilicet humana, insequitur, hominesque virtute præditos providis curis e pravis bonos præstat, quomodo hic non vocetur impassibilis, cum ab hominibus passiones expellat, passionibusque mortem inferat? (117)

XIV. Tu igitur, o Theopompe, in corde tuo, ut in tribunali, sententiam redde sapientiæ vestigiis insistens; respice, menteque libera et intellectu vigilanti considera an dicere debeamus passionem tunc esse apud ens beatissimum et incorruptum, quando auxilium, misericordiam, gratiamque suam nobis præbet, aut quando se durum, et austerum, misericordia et qualibet miseratione destitutum, ostendit. Nos enim Deum impassibilem hunc præsertim novimus, qui est auctor bonorum operum, et qui e stultis sapientes efficit. Non enim æquum est eum dici beatissimum et incorruptum, qui nunquam hominis curam agit. Hominem enim sapientem et intelligentem, per opera quæ ipsius arte perficiuntur, solummodo novimus, et nemo prius dicitur artifex aut intelligens, quin rerum vilium vel confusarum visus fuerit mutare formas, et, arte quam possidet, cum eis opera edere. Opus enim, quando sensibile fit, absconditam manifestat cogitationem artificis. Quanto clarius igitur intelligere debemus et vocare beatissimum ens supremum, quando revelata est beatissima ipsius natura, quæ cum illo semper est. Hujus autem entis beatissimi quando opera videmus, aliquid amplius de eo addiscimus. Qui autem opinati sunt et intellexerunt ens beatissimum tantum in mansionibus suis conversari, ad se redire, seipsum videre, omnia æqualiter spernere, otium sibi eligere potius quam curam omnium et in ipso sibi complacere, quique dicunt passiones in eo esse, quando omnium curam gerit, nescio quid de iis dicam? Quomodo vocari potest beatissimum et incorruptibile ens illud quod scrutari mens humana nullo modo valuit? Quæ cum ita sint, desine cogitare hanc esse veram Dei naturam, quoniam huc usque Deum ignoras, cum dicis eum ab æterno nihil agentem necessario perdurare. Quomodo enim beatissimus et incorruptibilis est qui a te cognitus non fuit? Numquid sapienter bona sua distribuit ille qui sub examen tuum non venit? Ast ego dico hunc esse beatissimum et bonorum largitorem, qui adjutor hominum est et confortator illorum qui spe destituti sunt[1]. Quemadmodum enim non possumus verbo nostro malitiam malorum perstringere nisi prius mala eorum opera viderimus, — non enim possumus accurate intelligere operum perfectionem, dum abscondita sunt in mente et ad lucem non venerunt, — ita pariter ens beatissimum et (118) incorruptibile dicimus beatissimum tunc cum opera perficit illius bonitatem decentia, ob opera manifeste bona quæ ab ipso procedunt. Visibilium conspectus abscondita revelat. Non enim sapientis et modesti viri qualis sit prudentia noscitur, nisi prius lætanter absoluta virtutis opera manifestam effecerint. Quomodo autem intelligentiæ entis beatissimi pulchritudinem possumus hominibus enarrare, quamdiu neque unam ansam dedit, ut illud attingentes de eo loqui valeamus? Qui enim nos non excitat bonis operibus suis, vel qui nos ad se non attrahit fama, quomodo bonitatem illi tribuere possumus, dum bonitas illius ejusque largitiones omnino occultæ sunt?

XV. Quod si hanc habeas de Deo opinionem, hoc est tuum, non Dei negotium, cum

[1] Hic forte alluditur ad Pauli textum, I *Ad Thessalonicenses*, IV, 13: *Οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα.*

sit beatissimus et effusus in muneribus suis. Eum attingere non vales, quoniam tibi non ostendit naturam suam incorruptibilem, omnibus superiorem, si quidem, in hac excellentissima voluptate, quæ Deum decet, conversatur, quemadmodum dixisti, hanc, te judice, proprie decere Deum et Deum ad eam redire et in ea volutari, ita ut ipse nihil agat, nihilque agere aliis permittat. Quicumque enim ita est, infirmus est. Dic nobis, o sapiens Theopompe, quam passionem aut quam infirmitatem contraxerit Deus beatissimus et incorruptibilis, auxilium sensibile hominibus afferendo, præsertim iis qui, ignorantia, bonis ejus destituuntur, violentiaque passionum ad abyssum propelluntur, unde a seipsis [1] virtutem attingere nequeunt. Si vero audacter tantisper loqui fas est, ille non est beatissimus et incorruptibilis, qui homines, quodam modo e navi decidentes, et, quia illius bonitatem ignorant, submersos, non vocat aut ad se trahit, cum isti versantes in mundi oceano ad virtutem pervenire nequiverunt et Deo alieni facti sunt [2]. Quis igitur est ille Deus beatissimus, gratiarum prodigus, bonitatis suæ largitate excellentior, cui insita non est, nec amœnitas, nec providentia, nec liberalitas, nec ulla harum qualitatum quæ virtutem decent, quæque sunt auxilia Dei in opitulatione sua effusi?

XVI. Si igitur, imaginatione abreptus, componere et depingere tibi vis Deum sui amantem, (119) in divitiis suis conversantem, gloria sua fruentem, nemini succurrere volentem, homines repellentem et rejicientem, auxilia (entis) beatissimi subtrahentem, quanta est crudelitas erga homines illos qui virtutem ignorantes turmatim pereunt! Sit etiam istud ens beatissimum munerum suorum prodigum! Relinquamus autem quæ sunt in præsentiarum, et veniamus ad sapientes ut ab eis veræ philosophiæ doctrinam addiscamus; quoniam eos qui exciderunt et erraruut in hoc mundo, ad se vocantes, accersiverunt. Si siluissent philosophi, dum turmatim perirent homines, periisset Critias silens, ob amorem potestatis; periisset loquendo Alcibiades, prodigalitatis causa. Virtute præstabant Persæ et Medi Susæ, antequam se armis accinxissent ut in Macedoniam venirent. Quid igitur taces [3], tu, o beate, omnibus istis intereuntibus, cum sapientes, ut eos juvarent, silere [4] sibi noluerint? Hæc est natura virtutis, o Theopompe, hic est fructus philosophiæ, scilicet, ut ii tantum beati ac generosi reputentur quibus non est solummodo cura sui, sed proximorum etiam, præsertim illorum qui passionibus animæ subjiciuntur. Ipse etiam Diogenes cynicus, cum, quadam die, ab Atheniensi increparetur his verbis: «Cur, cum laudas Lacedemonios et Athenienses «vituperas, Spartam non petis?» ita respondisse fertur: «Medici solent visere ægros, «non autem sanos [5].» Si igitur philosophia humana novit ipsa animæ morbos curare, et iis qui virtutem ambiunt non permittit animam, vel unam, cujuslibet hominis re-

[1] Hic delenda esse [illegible] censuit Ryssel. Hæc autem nobis necessaria, ad sensum plene et clare exprimendum, videntur. — [2] Hic forte alluditur *Ad Colossenses*, I, 21, vel *Ad Ephesios*, IV, 18. —

[3] Forte *otiaris*, licet ܫܠܝܘܬܐ de *silentio* potius quam de *otio* usurpetur. — [4] Aut *otiari*. Hic enim legimus ܫܠܝܐ. — [5] Cfr Stobæi *Florilegium*, titul. XIII, 25.

jicere aut spernere, verum impellit ut anxie homines reducere et sanare eos qui a virtute exciderunt, festinent, quomodo non dicemus Deum illum, qui est totius philosophiæ doctor, qui est vere beatissimus et munificus, huc venisse, sponte sua, ubi turba passionum sedem elegit, ad eos qui passionibus mancipati fuerant? Numquid dicemus passionem animæ non esse, si quis, res quæ virtutem decent, non agat? At ipse Isocrates[1], paulo antea ad Abderitenses scribens, dixit animæ infirmitatem esse pecuniæ amorem. Rursusque addidit: «Misera est habitatio hominum, quia ubique penetravit, «ut ventus hiemalis, pecuniæ amor, cui nemo resistere potest.» In hanc porro infirmitatem utinam omnes medici congregati sanarent amentiæ hujus deliria, tormentorumque acerbitatem, nedum illum morbum beatum prædicarent[2]! Credo ego omnium infirmitatum (120) animæ amentiam acerbissimam hanc esse, quæ pruritus et imaginationem cogitationum creat, quæ, si quadam virtute a medicis mundetur, anima bene se habet. Utinam possibile fuisset radicem amaram cupiditatis truncare, ita ut neque reliquum aliquid ex ea superesset et vidisses homines corporibus et animabus ægros simul purgari et mundari! Quoniam vero adversus genus humanum in hoc mundo innumera exarserunt mala, beatissimus tunc dicitur muneribusque prodigus, cum, in impassibilitate naturæ suæ, videtur, bonitate Deum decenti, munera sua omnibus hominibus dividere. Ipse enim Plato dixit «invidiam esse præter entis divini fines».

XVII. Venit igitur, o beate, venit Jesus, qui est rex super omnia, ut difficiles hominum morbos sanaret, tanquam ens beatissimum et largum in bonis suis. Ipse autem, remanens quod erat, passiones impassibilitate sua exinanivit, sicut lux tenebras explodit. Venit ergo, venit festinans, beatos et bonis repletos creaturus, ex mortalibus immortales facturus, beatos denuo renovaturus et conditurus. Illi gloria qui est rex gloriosus in sæcula! Amen.

Explicit sancti Gregorii Magni (tractatus) de Impassibili et Passibili in Deo.

VI

EX TRACTATU DE RESURRECTIONE.

A. Frequenter ad convivia vocabatur Jesus, coramque omnibus manducabat et bibebat, neque id agebat ut (spectatores) deciperet, neque, ut quidam opinantur, apparenter tantum. Hanc omnem escam sumebat, ut de seipso famam propagaret se esse comestorem vinique potatorem. Si autem aliquis dicat illum tantum putative manducasse et bibisse, et, quia veritatem nesciebant spectatores, ab illis vocatum fuisse comestorem

[1] Ita etiam Ryssel, qui suspicatur hæc verba ܡܢ ܩܘ abbreviata fuisse ex ܡܢ ܩܘܦܪܘܣܠܐ. Verum syriaca phrasis incerto aliquantulum incedit pede. Quapropter mihi venit in mentem his verbis ܩܘ ܡܢ ܐܠܗܘܡܝ alludi ad originem Isocratis *ex Cho oriundi*, licet ubique Isocrates appelletur «rhetor atheniensis». — [2] Hic paulo aliter vertit Ryssel, obscurumque locum esse fatemur.

vinique potatorem, qui ita sentit (121) convincetur iis quæ dicenda sunt : « Venit « Filius hominis ut manducaret et biberet[1]. » Quomodo quis audebit dicere illum nec manducasse nec bibisse? Hoc esset quod ipse docuit non credere.

B. Etiam circumcisio qua circumcisus est non impedit nos dicere corpus, nobis simile, circumcisum fuisse.

C. Omnibus notum est, propter præputium, circumcisionem requisitam fuisse, unde circumcisio confundere adversarios potest, qui corpus spiritale, quod ferro terrestri circumcisum fuerit, non valent ostendere. Quapropter multi non dedignati sunt scribere de præputio atque in illud tractatus componere, ut ostenderent id naturis spiritualibus deesse. Nec paulo minus istis premuntur qui dicunt corpus Christi fuisse animale. Idem ipsum enim est nobis dubium de sanguine et aqua quæ fluxerunt ex illius latere, quando lancea a quodam milite apertum fuit. Illi vero qui intellexit jam dicta, loca clavorum in corpore ejus sita ostendunt ipsi fuisse veram carnem, non autem carnem divinam ictibus superiorem.

D. Et, cum hæc ita se habeant, non respiciemus ad eos qui dicunt illum ad existentiam venisse per Mariam, sed non esse ex Maria, ut certe Paulus docet dicens : « Quando « enim venit plenitudo temporum, misit Deus Filium suum, qui fuit ex muliere, et « exstitit sub lege, ut eos qui sub lege erant emeret[2]. » Non dixit enim eum fuisse per mulierem, sed ex muliere.

E. Simul autem tanquam apparentia reputantur. Quod enim creditur esse caro et apparet cuilibet homini esse caro, cum non sit de natura carnis, nihil aliud quam apparentia reputatur.

VII

IN ANNUNCIATIONEM DEIPARÆ[3].

I. Hodie laudibus angelici adornantur chori, adventusque Christi splendor fideles illuminat. Hodie lætum ver, Christus, sol justitiæ, splendido nos lumine collustrat, fidelium mentes irradians. Hodie Adam renovatur et choreas cum Angelis agit in cœlum avolans. Hodie totius orbis incolæ de adventu Christi ad eos gaudent. Hodie divina gratia spesque invisibilium affulgent, miraculaque simul cogitationem superantia exhibentur, quibus mysterium a sæculo occultatum clare nobis manifestatur. Hodie virtuti perennes nectuntur coronæ. Principes sacerdotum, sermonum festivitatumque amatores, rectæ fidei cultores Deus coronare volens vocatos et hæredes constituit, ad super-

[1] *Math.* XI, 19. — [2] *Ad Galatas,* IV, 4, 5. — [3] Vide *Patrol. Gr.* X. col. 1145. Cfr Gallandi, *ibid.* col. 971 et Allatium, col. 1208-1221.

numque regnum eos qui cœlestia sapiunt cum studio vocat, eos incorporeorum agminum ministerio additurus.

II. Hodie cœlestis David adimpletum est verbum, in quo ait : «Lætentur cœli et «exsultet terra! Gaudebunt campi, et omnia ligna silvæ, a conspectu Domini, quoniam «venit[1].» Et David quidem ligna nominat quos præcursor Domini «arbores facientes «fructus ad pœnitentiam[2]», (123) imo fructus dignos adventu Domini nuncupat. At Dominus noster Jesus Christus perenne gaudium cunctis in ipsum credentibus (annunciat) dicens : «Videbo vos et gaudebitis; et gaudium vestrum nemo tollet a vobis[3].» Hodie celebre et ineffabile eorum qui sperant in Christo, quique mystico Christianæ religionis sigillo obsignati sunt, mysterium palam nobis illuxit. Hodie Gabriel, qui Deo assistit, ad puram Virginem veniens, illud «Ave, gratia plena[4],» ei annunciat. Ipsa vero secum cogitante qualis esset illa salutatio, Angelus confestim (responsum) ei præbet, dicens : «Dominus tecum : ne timeas, Maria, invenisti enim gratiam apud «Deum. Ideo concipies in utero, et paries filium et vocabis nomen ejus Jesum. Hic «erit magnus et Filius Altissimi vocabitur. Et dabit ipsi Dominus Deus thronum David «patris ejus et regnabit super domum Jacob in æternum, et regni ejus non erit finis.» Dixit autem Maria ad Angelum : «Quomodo fiet mihi istud, quoniam virum non «cognosco[5]?» Numquid virgo non permanebo? Numquid virginitatis honor a me auferetur?

III. Quæ dum anceps secum versaret sancta Virgo, velociter Archangelus sermonis finem admovit dicens : «Spiritus Sanctus veniet et virtus Altissimi requiescet super «te, ideoque et quod nascetur ex te sanctum, vocabitur Filius Dei[6].» Quod enim est, hoc et vocabitur. Apte igitur ex omnibus generationibus sanctam Mariam divina gratia elegit. Sapiens enim revera in cunctis erat, nec similis ei in universis mundi generationibus fuit. Non enim Evam illam imitata est, quæ in Paradiso sola tripudians, relaxata mente, nulla disquisitione facta, serpentis verbum, mali principii, auscultavit et sic cordis sui mente corrupta est; unde, per ipsam, fraudulentus venenum effundens et morti admiscens, in omnem mundum introduxit[7], indeque omnis sanctorum labor exstitit. Per hanc vere sanctam Virginem Evæ culpa correcta est, neque prius accepit Virgo sancta donum quam didicisset quodnam donum esset et quis ille qui mitteret. Hoc enim dum in mente anceps versaret Virgo, ad Angelum dixit : «Unde hanc mihi «benedictionem attulisti? Ex quibus thesauris margarita Verbi mihi mittitur? Unde «donum mihi (factum)? — E cœlo venis? — At speciem hominis habes lucisque ful«goribus splendes.» Hæc dum in anima sua Virgo sancta cogitaret, talibus dubium solvit Archangelus, (124) dicens : «Spiritus Sanctus veniet super te. Ideoque et quod

[1] *Psalm.* XCV, 11, 12, 13. — [2] *Math.* III, 3. — [3] *Joann.* XVI, 22. — [4] *Luc.* I, 28. — [5] *Ibid.* I, 28-34. — [6] *Ibid.* I, 35. — [7] De peccati originalis tum existentia, tum in omne genus humanum propagatione, quam pulchrum inde oriatur testimonium nemo non videt.

«nascetur ex te sanctum, vocabitur Filius Dei. Ne timeas, Maria [1]!» Non enim veni cum timore ut terrerem te, sed ut metus causam persequar. «Ne timeas, Maria, invenisti enim gratiam apud Deum [2].» Ne dijudices gratiam secundum naturam. Legibus enim naturæ subjici gratia non patitur. Nosti, o Maria, quæ Patriarchas et Prophetas latebant.

IV. Didicisti, o Virgo, quæ huc usque etiam ipsis Angelis erant abscondita. Audisti, o sancta, ea quæ sanctorum [3] cœtus (audire) dignus non est habitus. Moyses et David, Isaias et Daniel, cunctique demum Prophetæ de te [4] jamdiu prædicaverunt, sed modum non cognoverunt. Tu vero sola, o sancta Virgo, mysteria illa, quæ omnibus ignota erant, per gratiam didicisti. Ubi enim Spiritus Sanctus est, omnia recte disponuntur. Ubi divina adest gratia, omnia Deo sunt possibilia: «Spiritus Sanctus veniet «et virtus Altissimi [5] requiescet super te. Ideo et quod nascetur sanctum, vocabitur Filius Dei [6].» Si autem Filius Dei etiam est Deus, ejusdem formæ cum Patre, ipsique coæternus, in quo plane revelatur ipse Pater, quoniam significatio est in persona [7], et per eum, sicut per splendorem Patris, gloria refulget. Et quemadmodum ex deficienti fonte profluunt flumina, sic et ex hoc perenniter fluenti ac in sæcula viventi fonte progreditur perennis et vera lux [8], quæ est Christus Deus [9]. De hoc enim fonte clamarunt Prophetæ: Impetus, id est fluminis defluxus, «lætificant civitatem Dei [10]». Neque unam duntaxat civitatem, sed omnes; nam, sicut unam civitatem, ita universam terram lætificant.

V. Convenienter proinde sanctæ Mariæ, primus omnium, Archangelus ipse illud «Ave, gratia plena, Dominus tecum [11],» præsignificavit: quoniam in ipsa residebat universa Spiritus gratia. Ex omnibus enim generationibus hæc sola Virgo mente sancta et corpore exstitit, solaque tulit «eum qui omnia portat verbo virtutis suæ [12].» Et non solum pulchritudinem sanctæ (Virginis) mirari debemus, sed etiam animæ illius statum virtute plenæ. Ideoque verba illa «Ave, gratia plena,» ad eam direxit (Angelus) dicens: «Dominus tecum,» non autem terrenus sponsus, sed ipse sanctitatis Dominus, totius puritatis pater, ipse creator incorruptionis, dator libertatis, curator salutis, thesaurus (125) et largitor pacis; qui ex terra virgine plasmavit hominem et ex hominis costa Evam formavit: Dominus ille tecum et etiam ex te.

VI. Adeste igitur, dilectissimi, et nos, angelicam consectantes laudem, debitum pro viribus nostris congruo tempore persolvamus honorem, dicentes: «Lætare, gaudio plena, «Dominus tecum!» Tuum enim vere est gaudere, quoniam tecum est gratia divina quæ, ut novit, habitationem elegit; cum ancilla, ipse Rex gloriæ; cum speciosa, «speciosus

[1] *Luc.* I, 35. — [2] *Ibid.* I, 28. — [3] Gr. θεοφόρων. Syriace ܠܒܝ̈ܫܝ ܐܠܗܐ Armene *աստուածազգեստ* — [4] Gr. περὶ αὐτοῦ. Syriace *propter te*, seu *de te*. — [5] Syriace *Alti*, non autem *Altissimi*. — [6] *Luc.* I, 35. — [7] Gr. ὁ χαρακτὴρ ἐν τῷ προσώπῳ. — [8] Gr. addit τοῦ κόσμου. — [9] Gr. addit ἡμῶν. — [10] *Psalm.* XLV, 5. — [11] *Luc.* I, 28. — [12] *Ad Hebræos*, I, 3.

« forma præ filiis hominum[1]; » cum impolluta, qui sanctificat universa. Tecum Deus et ex te Deus ac perfectus homo, « in quo omnis plenitudo divinitatis inhabitat[2]. » « Ave « gratia plena! » Ave, fons lucis, qui illuminas omnes qui te glorificant! Ave, oriens solis intellectualis, quæ es flos rutilans vitæ! « Ave, Maria gratia plena, » vitis semper germinans, quæ animas te glorificantium lætificas! « Ave, gratia plena, » ager, qui, licet non exaratus, pulchros fructus affers[3]! Natura quidem et conceptione tua fructus ille nobis est similis; præter autem nostram naturam est, quia de alto venit Verbum Dei in uterum sanctum tuum ut denuo Adamum plasmaret.

VII. Virtutem quidem generatricem sanctæ Virgini Spiritus Sanctus[4] largitus est. Verum autem corpus ex corpore (Virginis) assumptum est; et sicut margarita ex duabus naturis constat[5], ex fulgure nimirum et aqua, atque ex ignotis maris mansionibus egreditur, ita et Dominus noster Jesus Christus, immutabilis et absque ulla confusione, ex Virgine sancta, casta, impolluta, perfectus in deitate perfectusque in humanitate egressus est, Patri per omnia similis, et nobis per omnia similis, præter peccatum, perfectus in divinitate et perfectus in humanitate.

Patrum, Patriarcharum et Prophetarum multi (eum) videre cupierunt[6]. Sed hoc honore digni habiti non sunt. Inter eos quidam (eum) viderunt sub typis et per figuras; alii in columna nubis vocem divinam audierunt, dignique habiti sunt angelorum visione. Ad Mariam vero solam Gabriel archangelus, manifesta luce splendens, venit, ei annunciaturus: « Ave, gratia plena, » et sic ipsa Verbum concepit, temporeque corporei partus completo, margaritam pretiosissimam edidit. (126)

VIII. Adeste, o carissimi, et nos etiam hæc, quæ a divino David festivo carmine dicta sunt, decantemus, dicentes: « Surge, Domine, in requiem tuam, tu et arca sanc« tificationis tuæ[7]! » Vere enim arca est sancta Virgo, intrinsecus et extrinsecus deaurata, quæ universum sanctitatis thesaurum in se suscepit. « Surge, Domine, in requiem « tuam; surge, Domine » ex sinu Patris, ut collapsum genus Adami plasmationis primitiarum erigas! Hæc proclamans mirabilis inter Prophetas David, ad virgam illam ex ipso procreandam et fructum flore pulcherrimum mire dicebat: « Audi, filia, et vide, « et inclina aurem tuam, et obliviscere populum tuum, et concupiscet rex decorem « tuum, quoniam ipse est Dominus tuus et adorabis eum[8]. » « Audi filia, » quæ quidem de te prophetata sunt, ut et mentis oculis res ipsas contempleris. Audi me tibi præsignificantem et (audi) Angelum tibi in fine mysterium annunciantem.

[1] *Psalm.* XLIV, 3. — [2] *Ad Colossenses*, II, 9. — [3] Hic græcus textus ita se habet: *παρὰ φύσιν μᾶλλον δὲ ὑπὲρ φύσιν*. — [4] Hæc adversus eos qui contendebant a Verbo corpus fuisse e cœlo delatum dirigit S. doctor. — [5] Hæc figura apud Orientalis Ecclesiæ scriptores frequentissima est. Eam pluribus prosequitur Jacobus Sarugensis, tum in litteris ad Mar. Bassi monachos datis, tum in homiliis. Cfr Martin, *Lettres de Jacques de Saroug aux moines du couvent de Mar Bassus*, p. 253, in *Zeitschrift D. D. M. G.* tom. XXX. — [6] *Math.* XIII, 17. — [7] *Psalm.* CXXXI, 8. A *et arca fortitudinis*. — [8] *Psalm.* XLIV, 11, 12.

IX. Adeste igitur, dilectissimi, et nos virgam illam ex Jesse germinantem glorificemus, celebremus, laudemus et exaltemus! Non enim Joseph tantum, sed et Dei genitricis cognationem cum Davide Lucas evangelista testatur, cum dicit: «Ascendit autem «et Joseph a Galilæa in civitatem Judæ, quæ vocatur Bethleem, ut inscriberetur cum «Maria desponsata sibi uxore prægnante; ex eo quod essent ipsi e domo et familia «David. Impleti sunt dies ut pareret ipsa, et peperit filium suum, primogenitum omnis «creaturæ: et pannis eum involvit et reclinavit eum in præsepio[1].» Fasciis eum involvit, «qui amictus est lumine sicut pallio[2]». Reclinavit in præsepio eum, qui super Cherubim sedet, et a millibus Angelorum turbis glorificatur. In animalium præsepio Verbum Patris repositum est, ut illis qui revera erant sine loquela, ut hominibus, inquam, qui voluntate sua irrationales facti fuerant, sensum rationalem communicaret. Super mensam jumentorum positus est panis cœlestis, ut iis, qui jumentorum more vivebant, hominibus communicationem mystici cibi tribueret. «Non fuit illi locus in «diversorio[3].» Non fuit illi locus qui cœlum et terram verbo suo consolidat, quoniam «cum esset dives pro nobis factus est pauper[4].» Atque propter salutem nostram humilitatem in se suscepit ex ingenita sibi bonitate. Ineffabili mysterio complevit (Ille) œconomiam pro nobis (127) ordinatam, qui in cœlo est in sinu Patris, et in spelunca inter ulnas Virginis requiescit. In præsepio exercitus Angelorum Illum circumdabant, clamantes: «Gloria in cœlis et in terra pax[5]!» In cœlo ad dexteram Patris sedet, et in præsepio super Cherubim requiescit. Thronus revera et hic erat cherubicus; thronus regalis; Sanctum Sanctorum gloriosum, quod solum super terram præ omnibus sanctis sanctus est, in quo requievit Christus Deus noster, cui gloria, honor et adoratio cum Patre et Spiritu Sancto, nunc et in omni tempore, in sæcula sæculorum. Amen.

VIII

HOMILIA SANCTI JOANNIS

DE BAPTISMO DOMINI NOSTRI, SUPER FLUVIUM JORDANEM[6].

I. Viri Christum diligentes, hospitalitatis fraternitatisque amatores, peregrinum[7] meum fandi sustinete modum, (128) auribusque vestris portarum instar apertis, meum intra eas admittite sermonem et salutarem a me prædicationem accipite de Christi mersione in Jordanem, ut Dominum, qui ità ad vos se inclinat, magis ac magis ametis. Etenim, etsi Epiphaniæ Christi dies transeat, gratia tamen ejus manet in æternum. Quare hodierno perfruamur festo, nam salutaribus cogitationibus bonum est ut sim-

[1] *Luc.* II, 4, 6, 7. «Quia non erat illis locus in di«versorio,» addit gr. textus. — [2] *Psalm.* CIII, 2. — [3] *Luc.* II, 7. — [4] II *Ad Corinth.* VIII, 9. — [5] *Luc.* II, 14. — [6] Quid sentiendum de illa homilia jam diximus in prima parte, p. 127, nota 6. Partim exstat hæc homilia, non quidem sub nomine S. Joannis Chrysostomi, sed sub nomine S. Gregorii Thaumaturgi, *Patrol. Gr.* X, col. 1172-1184, B. Cfr Allatium, *ibid.* col. 1220. — [7] Syrus interpres recte non intellexit vocem græcam ξενοδοχήσατε.

plices animæ nunquam satientur. Venite igitur, (eamus) omnes e Galilæa in Judæam atque cum Christo procedamus. Beatus enim est ille qui ad vitæ viam currit[1]. Venite, pedibus mentis Jordanem petamus omnes, et a Joanne Baptista eum baptizari conspiciamus, qui baptismo non indiget, ut baptismi nobis gratiam donet. Venite, consideremus renovatam imaginem nostram, quæ in aquis illis designatur. «Tunc venit Jesus «a Galilæa in Jordanem ad Joannem, ut ab eo baptizaretur[2].» O quanta Domini humilitas, et quanta ejus modestia! Rex cœlestis ad Joannem, præcursorem suum, primus accurrit, non angelorum exercitus ducens, neque (angelicas) virtutes nuncios ante se mittens. Ita militari vestitu demisse indutus, ad suum veniens militem, et, quasi unus e multis ad eum accedens, seipsum inter captivos computat Salvator, inter reos se sistit[3] judex, seque ovibus perditis adjunxit Pastor bonus[4], qui propter ovem perditam e cœlis descenderat et cum hominibus conversatus fuerat, ut homines elevaret ad cœlum, non autem mutatus fuerat in carnem, neque reliquerat frumentum, commiscendo se zizaniis, granum istud cœleste (natum) absque semine.

II. Illum ergo cernens Joannes Baptista, eumque noscens, quem, matris suæ ex utero, noverat et adoraverat; probeque sciens hunc illum ipsum esse cujus causa in utero matris suæ supra modum ætatis exultaverat, ad ejus conspectum naturæ terminos reprimens, dexteram intra diploidem contraxit, inclinatoque capite, ut amantissimus Domini sui servus, talibus eum vocibus allocutus est: «Ego indigeo ut a te baptizer, «et tu venis ad me[5]!» O Domine, cur rerum mutas ordinem? Quorsum, ut servus, ea, quæ servorum sunt, a servo tuo requiris? Cur ea cupis accipere quibus non indiges? Cur tanta demissione tua me famulum tuum gravas? «Ego indigeo ut a te bap«tizer,» et tu a me baptizari non indiges. Inferius a potiori, non autem potius a minori benedicitur. Lucerna a sole, non sol a lucerna illustratur; argilla a figulo præparatur, non figulus (129) ab argilla plasmatur; creatura a creatore renovatur, non autem creator a creatura; ægrotus a medico curatur, non medicus ab ægroto; egenus a divite mutuatur, non dives a paupere mendicat. «Ego indigeo ut a te baptizer.» Numquid me latet quis sis et unde veneris? Numquid, quia, propter me, assumpsisti hominem ex plasmatione mea, negabo ego divinitatis tuæ magnitudinem? An, quia ita te demisisti, ut, quantum fieri potest, ad te corpore accederem, et ut me totum, ad liberandum omnes homines, in te indueres, ego, ob corpus quod cernitur tuum, despiciam invisibilem majestatem tuam? An, quia, propter salutem meam, meas induisti primitias[6], ignorabo te lumine sicut pallio indui et cooperiri? An, quoniam mihi cognata indutus carne hominibusque conspicuus appares, ut ipsi tibi credere possint, me fulgurum tuorum lux lateat? An, meam in te carnem formans, tuam divinam invisibi-

[1] Græcus textus paulo aliter se habet: μακάριος γὰρ ὁ συνοδεύων τῇ ὁδῷ τῆς ζωῆς. «Beatus enim est ille qui «iter facit cum via vitæ.» — [2] *Math.* III, 3. — [3] Ad litteram *se signat.* — [4] *Joann.* X; *Luc.* XV. — [5] *Math.* III, 14. — [6] Gr. ἀπαρχήν.

lem incomprehensibilemque essentiam denegabo? Novi te, Domine; a teipso te (noscere) edoctus sum : nemo enim te nosse potest, nisi tu illucescere ei feceris lucem tuam, ut eum dirigas. Novi te, Domine, et bene vidi te in Spiritu, antequam lucem viderem. Quando eras in Patris tui cœlestis incorporeo sinu, totus quoque eras in matris et ancillæ utero, quem tu formaveras, ego vero, in Elisabeth ventre, ut in carcere naturali, detentus, et in silentio infantium indissolubilibus vinculis revinctus, exsultavi, tripudiavi, tuamque nativitatem jam tunc celebravi. Ego, qui, antequam esses, prædicabam adventum tuum, post ortum tuum, ignorabo tuum adventum in mundum? Qui in infantia mea potentiæ tuæ doctor exstiti, nunc perfectam adeptus scientiam (infans ero)? Cæterum, non possum non te amare, qui ab omni creatione adoraris. Non possum te non prædicare, quum te cœlum stella duce præmonstravit, quum tibi terra per Magos protendit manum suam, quum Angelorum chori de cœlo te glorificarunt gaudentes, quumque pastores vigilantes pastorum principem ovium rationalium te laudarunt. Non possum te præsente tacere, nam «vox ego sum clamantis «in deserto : Parate viam Domini[1].» «Ego indigeo ut a te baptizer.» Nascendo, matris, quæ me peperit, curavi sterilitatem, et infans eram, cum a te accepi virtutem linguæ patris mei solvendi silentium. Tu vero, Domine noster, de Virgine natus, voluisti, et, ut tu solus novisti, sigilla virginitatis ejus non solvisti; sed et hanc custodisti, (130) et appellationem matris illi virgini tribuisti. Non impedivit virginitas ut esset in partu tuo impolluta, neque partus tuus virginitatem solvit : in unum fœdus cucurrerunt res maxime oppositæ, partus, inquam, atque virginitas, quoniam ita tibi placuit, tibi qui es naturæ plasmator. Ego homo duntaxat sum, divinæ particeps habitus gratiæ; tu vero Deus es verus, qui propter salutem nostram corpus induisti, licet mutatus non fueris in carnem, quia amas homines. «Ego indigeo ut a te baptizer, et tu «venis ad me!» Tu «Verbum quod in principio erat apud Deum[2]», tu splendor gloriosus gloriæ Patris, tu perfecti Patris imago perfecta, tu «lux vera quæ illuminat «omnem hominem venientem in mundum[3]», tu qui eras in mundo et qui venisti ubi eras, tu qui carnem impollutam et immaculatam assumpsisti ex genere illo quod te ad viam provocaverat, tu qui inter nos servos tuos habitasti, tu qui apparuisti et visus fuisti sicut servus, tu qui terræ cœlum conjunxisti et corpus tuum sanctum quasi pontem effecisti, «tu venis ad me[4]!» Tu, qui tantus es, venis ad me! Rex ad nuncium[5]! Etiamsi non erubueris pauper humillimis fieri modis, ego tamen naturæ terminos præterire non possum. Novi enim quantum inter cinerem[6] et Creatorem sit discrimen; novi quanta sit magnitudo tua, o Sol justitiæ. Et licet puro amictus sis velo carnis, ego tamen scio majestatem et confiteor divinitatem tuam. Ego scio me esse creaturam, ego prædico vilitatem meam. «Non sum dignus ut solvam corrigiam calcea«menti tui[7],» et quo pacto audebo accedere meosque creatos protendere digitos ad

[1] *Math.*, III, 3; *Marc.* I, 3; *Luc.* III, 4; *Joann.* I, 23. — [2] *Joann.* I, 1. — [3] *Ibid.* I, 9. — [4] *Math.* III, 14. — [5] Gr. add. *ὁ δεσπότης πρὸς τὸν δοῦλον.* — [6] Gr. *γῆς.* — [7] *Luc.* III, 16; *Joann.* I, 27.

divinum caput tuum? Quomodo templum corporis tui lavabo, quod est absque macula atque absque peccato? Quomodo ignem baptizabo? Quam orationem ad te faciam qui etiam illorum qui te non norunt orationes suscipis? Alios dum baptizo, in nomine tuo (baptizo), atque eos doceo ut te post me esse venturum credant; sed te baptizans, in cujus nomine te sanctificabo? — Baptizabo te in nomine Patris? — Sed æqualis es Patri substantia. (Baptizabo te) in nomine Filii? — Sed te esse Filium Dei citra controversiam est. Baptizabo te in nomine Spiritus Sancti? — «Sed ex te procedit[1]» et tecum est æqualis æternitate (131) et majestate. In te videntur Pater et Spiritus. Quis perficiet partes sacerdotis? «Ego indigeo ut a te baptizer,» quia tu es immundorum sanctificator et purgator. Cur petis id quo non indiges? Sponsa quæ de aqua ascendit tuam possidere pulchritudinem sperat. Ne hæreat mens illius quando te videt ad baptismum accedentem ut peccatorum quempiam.

III. Porro cum his et talibus Joannes concertasset cum Jesu, rogans eum dicendo: «Non sum dignus ut extendam manus meas ad corrigias calceamentorum tuorum[2],» tunc Dominus noster placide et suaviter dixit illi: «Sine modo[3].» Nondum enim tempus advenit ut gloriam prædicem. Accede, baptiza me et obsigna nuptiale sponsæ convivium, quoniam in aquis Jordanis mihi sanctam desponsabo Ecclesiam, lavaboque mihi sponsalitias vestes. Non perficietur convivium, nisi baptismo meo sanctificetur; viaque (præscripta) non percurretur, nisi baptismus præsto sit. Ne voluntatem impugnes meam, quoniam absque baptismo vestigia non relegam.

IV. Nondum venerat (Jesus) ad ripam fluminis; (ast, cum adventasset) circumdederunt illum turbæ populi multæ; anxia enim erat sponsa appropinquare, ut sponsum videret suum. Accesserat illa ad Joannem deprecans illum et dicens: «Quis est ille quem desponsasti mihi? Quis est ille cujus spe detinuisti me?» Respondit Joannes turbis adstantibus dicens: «Ecce in medio vestri stat et non novistis illum[4]!» Tunc Christus descendit in Jordanem et Joannes exclamavit dicens: «Ecce Agnus Dei, ille qui tollit «peccatum mundi[5].» De illo tibi annuntiavi, o sponsa, filia Gentium[6]. Huic desponsavi te, o sancta Ecclesia. Illius in spe te constitui. Accede illumque ex aquis recipe. «Ecce Agnus Dei.» O mira res, dilectissimi, scintilla est in aqua! ignis in flumine! flamma volutatur in unda! Deus lavatur in Jordane! Accessit David et extulit vocem cum cithara sua: «Viderunt te aquæ, Deus; viderunt te aquæ et timuerunt. Dederunt «vocem cœli cœlorum[7].» Cum enim vidit Jordanis Creatorem fontium descendentem ut in eo lavaretur, timuit et fugit retrorsum. Surrexit autem David interrogavitque

[1] De insigni hoc testimonio, vide quod diximus in prima parte, pagina 130, nota 5. Reliqua pars homiliæ deest in græca editione, ubi diversum plane textum reperimus. Diffitendum præterea non est finem hujus homiliæ non posse esse fetum sancti Gregorii, ut liquet ex mentione Arii aliorumque hæreticorum quarti sæculi. Vide infra num. V°. — [2] *Math.* III, 14. — [3] *Ibid.* III, 15. — [4] *Joann.* I, 26. — [5] *Ibid.* I, 29. — [6] Hic legi non potest *Jeremiæ*, ut habet codex. Unde, mutatis punctis, putamus ܐܡܡ̈ܐ seu *gentes* ponendum esse. — [7] *Psalm.* LXXVII, 17.

illum, dicens : «Quo festinas, Jordanis, ut eas retrorsum?» «Quid tibi, Jordanis, quia «rediisti retrorsum [1]?» Sanctificator ille est fontium qui in te descendit, ut in te lavaretur; ne parvam timeas effusionem, nam te venter erat multo angustior. Omnia illo plena sunt qui nulla re definitur. Attolle fluctus tuos, mitte effluvia tua ut passibus Domini marium sanctificentur. In te sanctificantur omnes fontes, quoniam in te baptizatus est fontium sanctificator. Bene agebat David (132) flumen hortando ne præ timore fugeret : «Te Deum viderunt aquæ et timuerunt. Dederunt vocem cœli cœlo«rum.» Dedit enim vocem Pater de cœlo, (dicens) : «Hic est Filius meus dilectus, in «quo mihi bene complacui [2].» Descendit Spiritus de altis sub specie columbæ requievitque super caput (Christi), ut testimonium perhiberet de illo, illum esse Sanctæ Trinitatis unum. Clamavit Joannes, dicens : «Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccatum «mundi [3].» Clamavit Pater de cœlo, dicens : «Hic est Filius meus dilectus.» Ostendit se demum Spiritus super illum, sub specie columbæ, ut ostenderet Jesum esse mediatorem Deum inter et homines. Adstabat sponsa Ecclesia, sponsi mirans pulchritudinem, cum gaudio vocem Patris auscultans, oculos suos in Filium avide dirigens, consideransque Spiritum Sanctum descendentem, ut testimonium Filio perhiberet. Inde cognovit Ecclesia essentiam Sanctæ Trinitatis : Patrem per vocem, Filium per contactum, Spiritum per visum, tres personas in una incomprehensibili substantia, unam indivisibilem Trinitatem.

V. Hic contristatur Arius [4], hic Eunomius dolore opprimitur, reliquique hæretici adstant attoniti, nescientes quid dicere valeant. Dic mihi, o hæretice, quid viderit super flumen sponsa Ecclesia? Ne astutiam adhibeas; ne fraudulenter malum loquaris : si esset alius in Trinitate, cur non ostendit se super flumen? Deus enim erat medio in flumine ut nobis conferret adoptionem filiorum. At tu blasphemas hanc naturam puram et incorruptibilem. Verum ad os abyssi retrocede, quoniam ostensa Ecclesiæ est Trinitas, juxta Jordanem, et Trinitatem esse liquet. Quod si aliud aliquid eam esse aliquis reputet, hunc de sinu suo propulsat, expellit et ejicit Ecclesia, quoniam tres personas esse ostensum est.

VI. Baptizatus ascendit Christus de Jordane, portisque cœlorum apertis, agnitus fuit Christus per baptismum suum ab omnibus turbis. Non enim huc usque, a die nativitatis usque ad diem baptismi, palam notus erat. Quapropter Epiphania nominatur baptisma illius.

VII. O Epiphania divina! O prodigium ineffabile! O baptisma quod nobis immortalitatem contulit! O nativitas secunda! O gaudium duplex! In hoc festo, fratres, illum qui (se) nobis de cœlo manifestavit celebremus; celebremus et festum in quo

[1] *Psalm.* CXIII, 5. — [2] *Matth.* III, 17; *Luc.* IX, 35. — [3] *Joann.* I, 29. — [4] Ex hoc loco colligitur finem hujus homiliæ ad alium auctorem quam S. Gregorium Thaumaturgum referendum esse.

Christi fratres facti sumus, non quidem comessationibus vel portas coronando; non impuris tripudiis, lascivis choreis, fornicariis saltibus, sed animarum cultu, mundo corpore, eleemosynis in pauperes largis, sacrificiisque fletibus et singultibus stipatis.

Nemo, in hoc festo, indignus accedat ad tremendam mensam! Nemo fratri iratus suo manus protendat ad corpus quod baptizatum fuit (133) in Jordane. Nemo superbia elatus hoc celebret festum Epiphaniæ Christi! Verum psalmodiis, alleluia, festivisque clamoribus illum qui nos denuo genuit aqua et Spiritu supplices oremus ut revelatione nos dignos efficiat secunda. Laudabimus eum quando veniet in gloria, cum angelis sanctis, ut reddat unicuique secundum opera ejus, occurremusque illi cum spirituali hosanna. Cui laudes et benedictiones in sæcula sæculorum. Amen.

Explicit homilia sancti Joannis in baptismum Domini nostri.

IX

A. Ille est qui olim priorem populum de Ægypto eduxit : ille est qui, in fine temporum, nos omnes, genus nempe humanum, de morte liberavit et ab inferno retraxit. Ille est qui, ab antiquo, ut ovis immolabatur et inter oves computabatur; sed, in fine temporum, ipse immolatus est pro nobis : « Pascha nostrum immolatus est Christus[1]. »

B. SANCTI GREGORII THAUMATURGI EX TRACTATU AD GAÏNAM[2].

Igitur, cum anima simplex sit et partibus distinctis non constet, composita non est et solvi non potest.

C. Deus sub naturam non cadit. Quod autem vult Deus, hoc est natura. (134)

2°

OPERA TRANSLATA E LINGUA ARMENA.

I

SERMO IN NATIVITATEM CHRISTI[3].

I. Magnum et mirabile contemplamur, hodie, fratres, mysterium : pastores jubilantes nuntios filiis hominum afferunt, non quidem super colles pecoribus colloquentes, neque, in planitiebus ovibus sibilantes, verum in David civitate, Bethlehem, spiritales

[1] I *Ad Corinth.* v, 7. — [2] Hanc sententiam de simplicitate animæ reperimus in τῷ πρὸς Τατιανὸν περὶ ψυχῆς λόγῳ. *Patrol. Gr.* X, col. 1144, lin. 6-8. — [3] Hic *Sermo de Nativitate Christi* prima vice armene et latine prodit.

canticos modulantes. In altissimis canunt Angeli, Archangelique hymnos proferunt; cœlorum Cherubim laudes, Seraphimque gloriam Dei celebrant, «Sanctus» canendo. Omnes simul lætiferum festum agunt, Deum videntes in terra hominemque ad cœlos sublatum. Inferiores ad alta elevantur Dei providentia, altaque, caritate Dei erga homines, inclinantur ad inferiora, quoniam Altissimus humilitate sua «evehit humiles «ad alta [1] ».

II. In hoc magnæ festivitatis die, similis cœlo evadit Bethlehem, quoniam, astrorum loco splendentium, angelos gloriæ cantores, et, visibilis solis loco, infinitum immensumque justitiæ solem suscepit hospitio, hæc omnia continendi capax effecta. Quis vero tanti mysterii quæ et quanti sint momenta scrutari audeat? Quod enim vult Deus, impedire non valet creatura. Voluit igitur Deus, descendit, salutem hominum operatus est, debilisque non est factus, quoniam creaturarum omnium vita a voluntate Dei pendet.

III. In hoc die lætifero ad nativitatem accessit Deus; in hoc magni transitus die Deus factus est quod non erat, quoniam erat Deus, et factus est homo, quin a divinitate excideret. Sua natura spoliatus non est, nam factus homo remansit Deus. (135) Crescendo etenim, acquirendoque statum supremum, humana virtute ad divinitatem non est evectus ac si quis ex homine fieret Deus. Sed, cum esset Verbum, tormentis alienum [2], factus est corpus et apparuit, non mutatus, non alter factus, neque a natura quam possidebat decidit.

IV. Natus est in Judæa rex novus, Judæique novam atque mirabilem nativitatem a Gentibus creditam impugnarunt. Libros Legis Prophetarumque recte non interpretabantur Pharisæi; sibi invicem contradicentia asserebant Scribæ et Legisperiti; novam mysterioque plenam nativitatem indagare tentavit Herodes, non ut regem honore prosequeretur, sed ut ipsius vitam e medio tolleret.

V. In hoc magno die mirabilia videmus maxima : reges, deposita corona, regem e cœlo demissum, summa prodigia noscentem, a justis regibus ortum, puerum factum, blanditiis inter brachia Virginis fotum adorant. Qui, relictis Angelis, Archangelis, Thronis, Dominationibus, Virtutibus, Vigilibus, igniferisque omnibus Spiritibus, novum solus calcans iter ex inviolato semineque destituto utero venit, creator omnium, oriens terram illuminaturus, quin orbatos angelos relinqueret vel homo factus e divinitate pulsus excideret.

VI. Cœlestem regem gloria et honore prosequuntur reges alii omnes; exercituum duci preces et supplicationes offerunt milites; mulieres mulieris filium reverentur, quia

[1] *Luc.* I, 52. — [2] Hæc quam apte congruant cum iis quæ leguntur in tractatu *de Passibili et Impassibili in Deo*, nemo est qui non videat.

mulierum factus est gaudium, virginesque Virginem celebrant, quoniam virginitas per eam benedictionem recepit, dicuntque Mariæ mirantes : «Unde tibi lac sponte «saliens, tibi quæ virgineis ultroque fluentibus mirabiliter lactas puerum uberibus?» Novo cantico, ubera sugentes pueri natum laudant puerum, quoniam «ex ore lacten-«tium puerorum et sugentium dudum perfecisti laudem[1]». Unius duorumque annorum pueri puero benedicunt, cujus facti sunt martyres, invidia Herodis et ira, qui, furore abreptus, pueros exterminavit. Homines, Deum hominem factum, qui perfectam attigit ætatem, suaque bonitate Adami vulnera sanavit; pastores, pastorem fortem, qui venit deperditos quæsiturus, quique reduxit quos Satanas deceperat, «animam «suam ponendo pro ovibus[2]»; sacerdotes, principem sacerdotum, qui, secundum Melchisedechi ordinem veniens, intravit in Sancta Sanctorum factusque est in æternum sacerdotum princeps; servi, eum «qui assumpsit servi figuram et inventus est sicut «homo[3], ut nos a servitute (136) redimeret[4]»; piscatores, piscatorem piscatorum, qui, mutorum piscium piscatores ex gentibus elegit conversosque hominum piscatores effecit; publicani, illum qui publicanos in Evangelistas transmutavit; peccatores demum, illum qui dimittit peccata, quique scortorum lacrymas acceptavit, celebrant.

VII. Ego vero, quia nec mitram in capite, nec tubam, nec citharam, nec instrumenta, nec gladium, nec ornatum circa personam, nec lampades, nec lucernas ad comitandum, aspicio; sed e contra, quia aspectu vilem indecorumque concentum Christi video, ad laudandum incitor. Mutorum animalium præsepe pannosque pueriles ut citharam resonantem considero, ut tubam cantus præcinentem, ut lampadis locum tenentia, ut lucem Domino servientem. Quid de lampadibus facibusque dicere valeo? Verum idem ipse est spes et vita, idem salus, idem bonitas, idem regni cœlorum arrha. Eumdem ipsum portans offeram, ut virtutem assequar dicendi cum Angelis cœlorum: «Gloria in altissimis Deo[5]!» cumque pastoribus Bethlehem sibilis lætam proferendi laudem : «Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis[6]!»

VIII. Natus a Patre, in sua persona et in suo esse ineffabilis, hodie, ineffabili et inscrutabili modo, nascitur propter nos. Tunc secundum suum esse natus est, a Patre indivisus; hodie de Virgine propter nostram salutem nascitur, sed non secundum suam naturam[7]. Ortum ineffabilem sæculis priorem solus noscit qui natus est; ortum præsentem, qui non est secundum naturam, solummodo novit gratia Spiritus Sancti, verum prior nativitas vera est, posteriorque in humilitate nativitas firma est et certa. Deus de Deo natus est; idemque homo est et corpus ex Virgine sumpsit. In altis, ex unico Patre unicus, unigenitus est unius Patris filius; in humilitate unicus est ex unica Vir-

[1] *Ps.* VIII, 3.— [2] *Joann.* X, 11.— [3] *Ad Philipp.* II, 17. — [4] *Ad Gal.* I, 5.— [5] *Luc.* II, 14.— [6] *Ibid.*— [7] Hic evidenter sanctus Gregorius alludit ad naturam Verbi divinam, non autem ad humanam, qua Verbum est filius Virginis. In hoc sermone, ut in tractatu *de Passibili et Impassibili*, proprio ratiocinatur modo sanctus Gregorius.

gine, unius Virginis unigenitus filius; et, quemadmodum in priori nativitate blasphemiæ locus non est, si quidem, absque medio et absque separatione, natus est a Patre indivisus et inseparabilis; similiter et in posteriori nativitate non est locus impietati, quia sine corruptione natus est, castus castam servans. Dolores passus non est Deus divine Deum pariendo, neque corruptionem passa est Virgo, quoniam spiritali modo Spiritualem genuit. Prior nativitas non explicatur et posterior est examini impervia. Prior passione facta non est, posterior impuro non se habuit modo. Virginem hodie peperisse scimus, credimusque eam peperisse illum qui est a Patre ab æterno. Verum quis sit modus nativitatis explicare haud spero; verbis scrutari non tentavi, menteque attingere non confido (137), quoniam natura Dei sub observatione non cadit, mente non attingitur, misero intellectu non concipitur : virtuti autem operum illius oportet credere. Naturæ corporeæ notæ sunt leges : quando nupta est mulier, concipit paritque filium juxta nuptiarum legem; quando autem virgo innupta prodigio filium parit, remanendo etiam tunc virgo, res est supra naturam corporis. Quæ sunt secundum naturam corpoream res scrutemur, res vero quæ sunt supra naturam taceamus : non quod timeamus, sed, quia res ineffabilis est, taceamus ut silentio honore dignam virtutem colamus et (ne), modum excedendo, a cœlestibus donis excidamus.

IX. Quid dicam quidve eloquar? Virginem genitricem respiciam? Novum et prodigiosum partum attendam? Mirabilem partus modum considerans contemplabor, quoniam vincitur natura rerumque solitæ violantur leges. Ubi voluntas est Dei, ibi novum et mirabile ostenditur opus, quoniam res novæ fiunt secundum corporearum naturam rerum. Hæc mirabilia non sunt natura mirabiliora; natura enim otio indulgenti, nihil potest evenire juxta ejus voluntatem miraque sunt omnia Domini opera quæ voluit.

X. O ineffabile et inscrutabile mysterium! Qui ante mundum Unigenitus erat, impalpabilis, simplex; incorporeus, corporeus factus est, venit, corpusque corruptibile induit, ut manifestus appareret. Qua ratione etenim, nisi visibilis esset, servare doctrinam doceret atque ad invisibile deduceret? Ipse manifeste visus est ut visibilia ad invisibilia transferret. Et quoniam homines auribus oculos fideliores reputantes credunt quod vident, dum de his quæ non vident dubitant, voluit corpore videri Deus ut solveret et everteret non credentium dubia. Voluit de virgine nasci, non ut virginem de rebus quibus cooperari non debebat instrueret, quoniam rerum momenta virgo non cognoscebat hocque mysterium ineffabile opus est virtutis, unde (ipsa virgo) hoc solum a Gabriele postulavit : « Quomodo hoc fiet, quoniam ego viri non cognosco contactum [1]? » — Verum igitur recepit illa responsum : « Spiritus Sanctus veniet in te et virtus « Altissimi obumbrabit super te [2]. » Ast, qua ratione Verbum, quod erat a Deo, postea fuit a Virgine? Hoc est prodigium scrutanti impervium. Quemadmodum enim, reperto

[1] *Luc.* I, 34. Proprie *usum.* — [2] *Ibid.* 35.

metallo, juxta necessitates suas sibi placens vas efficit sapiens aurifex, sic et Christus egit, inveniensque virginem (138) spiritu corporeque sanctam, ex ea animatum corpus suis congruum consiliis assumpsit, perfectum circa se corpus projiciens ut amictum.

XI. In hoc mirabili Nativitatis die, nasci in utero virginis Verbum non erubuit nec horruit, quoniam se non reputavit indignum creaturæ suæ corpus assumere, ut sua creatura, tunica opificis facta, gloria donaretur, suaque gratia appareret, dum manifestum fieret unde Deus descenderet benevolentia. Quemadmodum enim, a principio, impossibile erat de pulvere vas assurgere, antequam argilla deveniret in manus artificis qui fecit illam, ita et, vase corrupto, impossibile erat illud renovari, nisi fieret tunica creatoris qui induit illud.

XII. Sed quid dicam quidve eloquar? Nova enim me prodigia stupore percellunt. Senex dierum factus est puer ut homines Dei filios efficeret. Qui cœlorum in solio et honore sedet, in mutorum animalium præsepio ob amorem suum erga homines requiescit. Impassibile, incomprehensibile, incorporeum, sanguinis expers, manibus tractatur humanis ut peccatorum iniquorumque dura rescindat et disperdat vincula; fasciis obvolvitur, super genua mulieris nutritur. Ita quidem, quia vult dedecus in honorem transmutare, opprobria ad gloriam adducere et spinarum loco coronam dare. Meum corpus subit ut ego illius spiritus capax eveniam. Assumit et induit meum corpus et dat mihi suum spiritum, ut, dando et recipiendo, vitæ thesaurum lucrifaciam.

XIII. At quid dicam quidve eloquar? «Ecce virgo concipiet et pariet filium et voca«bitur nomen ejus Emmanuel; quod est interpretatum nobiscum Deus[1].» Non tanquam deinceps futurum narratur, ut in hoc respicientes spem addiscamus, sed tanquam factum et completum mirari oportet et narrare. Ad Judæos antea sermo proferebatur, quoniam in eis completum est. Verum in nobis credibile factum est quoniam apprehendimus et recepimus et credidimus. Ad Judæos verbis dicebat Propheta : «Ecce virgo «concipiet[2],» verum ad Christianos et ad Ecclesiam sermo, rebus divitiisque plenus, dirigitur. Judæi Legis tabulas tulerunt, Christiani adorandam Margaritam[3] possederunt. Illi lanam purpura tinctam, isti dominicam induerunt tunicam. In Judæa virgo peperit, sed omnes loci filium receperunt; populus eum lactavit illiusque curam egit; Ecclesia eum accepit factaque est fructifera; in illo radix vineæ, in hac uva veritatis; illi racemos presserunt, Gentiles mysteriosum biberunt (139) sanguinem; illi granum frumenti seminarunt, Ethnici spicam fide messuerunt; Judæi spinis suffocati sunt, Ethnici donis repleti sunt; illi sub desiccata sedebant arbore, isti sub pedibus arboris

[1] *Matth.* I, 23. — [2] *Isaias*, VII, 14. — [3] Antiquis Ecclesiæ Patribus, præsertim iis qui Ecclesiam orientalem adornarunt, mos est Christum vocare *Margaritam*. Vulgata apud Syros vox est.

vitæ; illi traditiones Legis explicabant, Gentiles fructus carpunt spirituales. «Ecce virgo «concipiet.» Explica mihi, o Judæe, quem genuerit Virgo? Aude et loquere sicut Herodi locutus es. Verum novi te non audere, nec veritatem loqueris, quia dignus non es. Herodi consuluisti ut puerum occideret. A me te abscondis quia puerum adoro. Quem igitur revera peperit Virgo? Naturæ Dominum corporeæ, quia, etsi id celes, tamen omnes proclamant creaturæ. Peperit Virgo, non sicut ipsa, sed sicut pariendus voluit. Non ad modum corporis se gessit Deus, neque sub corporum legem cecidit, ast se tanquam naturæ corporeæ Dominum exhibuit, qui mirabilem nativitatem mundo ostendit, ut manifesta fiat virtus ejus et ut monstret quod homo factus non generatur ut homo, sed quod tanquam Deus homo fit, quia voluntati (ejus) nihil est difficile.

XIV. In hoc magno die de virgine natus est et naturam vicit. Matrimonio excelsior est liberque a corruptione. Decebat enim eum qui castitatis est doctor ut gloriose splenderet ex puro immaculatoque utero egrediens. Ipse enim est qui, ab initio, e terra virgine Adamum creavit, quique ex Adamo absque muliere ad formam mulieris adduxit Evam. Porro, quemadmodum Adamus, sine muliere, prius primam mulierem in medium tulit, ita, in hoc die, virgo peperit absque homine, secundum quem Propheta dixit modum : «Homo est et quis cognoscet eum[1]?» Homo est Christus, nam manifeste visus est qui erat a Deo genitus, quoniam generi mulierum conferre oportebat id quod collatum fuerat hominum generi. At, quemadmodum ex Adamo mulier, absque muliere (prodierat), ita e muliere, sine viro, vir (prodiret oportebat), vices Evæ, ut debitum erat, generi hominum redditurus, ne gloriaretur Adamus eo quod protulisset mulierem sine mulieris interventu. Quapropter virgo absque viri concubitu Deum Verbum gignit, hominem factum, ut, æquali prodigio et æquali mensura, æqualis honos utrique reddatur virorum et mulierum sexui. Et quemadmodum ex Adamo sumpta est mulier quin Adamus imminutus fuerit, ita ex virgine sumptum est corpus, virgoque nec imminuta fuit nec ipsius virginitas passa est detrimentum. Sanus et immaculatus permansit Adamus, ablata ex ipso costa, ita et absque macula remansit virgo, quando Deus Verbum prodiit. Eapropter non aliunde suum corpus sumpsit (Verbum), neque aliunde induit suam tunicam, ne falsæ crederentur Adami injuriæ. Homo enim vulneratus instrumentum (140) malique vas factus est : eapropter, vas plene accepit Christus in suum corpus, ut, corpori creatoris junctum, converteretur a pravis inimici vitiis, corpusque indueret æternum quod in sæcula nec dissolvi nec destrui posset. Attamen homo factus non nascitur ut homo nasci solet, sed nascitur ut Deus qui homo fit, qui omnem suam ostendit virtutem, quoniam, si a communi natura natus fuisset, falsum aliquid esse factum reputatum fuisset Verbum. Propter hoc de virgine natus est et illuxit; (propter hoc) nascendo inviolatum servavit uterum virginitatemque, ut partus inaudita conditio magni nobis esset signum mysterii.

[1] Ex quo Scripturæ sacræ libro desumatur textus, nos plane fallit.

XV. Quoniam Gentiles interrogare solent Judæi, postulantes an Christus sit Deus, clare responsum nobis dandum est : Deum quidem Christum esse natura factumque fuisse hominem, at non secundum naturam. Id affirmamus et vere credimus, immaculatæ virginitatis sigilla testes invocantes, ut constet Deum esse omnipotentem, quoniam, ut creator uteri, inventor assertorque virginitatis, pure nascendi modum elegit, factusque est homo, ut voluit.

XVI. Dic mihi, o Judæe, perperitne virgo, an non? Si enim peperit, illius crede partui novo et mirabili. Si autem non peperit, cur decepisti Herodem cum a te postularet : «Ubi Jesus Christus nasceretur [1].» Dixisti enim : «In Bethlehem Judæ [2].» Numquid ego locum vicumque novi? Numquid partus modum scivissem, (nisi) prius hoc Prophetæ significassent? Isaias autem eum vocat Deum : «Virgo concipiet, ait, et «pariet filium et vocabitur nomen ejus Emmanuel [3].» Quod interpretatum dicitur nobiscum Deus. Verum, si prophetia actu completa fuerit, credere debetis. Nonne vos, etsi veritatem impugnantes, sponte manifestastis veritatem? Et nunc denegatis et non creditis! Nonne Scribæ et Pharisæi, qui certe noverant Legem, nos docuerunt quæcumque eos revincunt? Numquid nos unquam Hebræorum didicimus linguam? Vos nobis et Legem, et Prophetas tradidistis, explicastis et docuistis. Quid vero inde didicimus, nisi quod, ante partum et post partum, Virgo in virginitate sua permanserit? Quod si ita sit, cur nos cultum præstare Deo denegatis, dum, ita loquentes, rem scriptis demonstramus vestris? Nonne et vos, cum Herodes vos interrogasset, in testem illi Michæam adduxistis prophetam, cupientes vestrum confirmare sermonem illumque efficere credibilem? «Et tu Bethlehem, domus Ephratæ, non (141) es imminuta in prin«cipibus Judæ. Ex te enim exiet dux qui regat populum meum Israel [4].» Recte dixit Propheta : «Ex te exiet,» quoniam a vobis exiit, recessit et in mundo credibilis factus est. Quis est enim ille qui egreditur quique non remanet? Ille non est alius quam qui est ante sæcula, qui in æternum perdurat, qui est verus Deus in mundo conversans.

XVII. In hoc magno festivitatis die, Deus apparuit ut homo, ut Israelitici populi pastor, qui omnem mundum vivificavit sua bonitate. O necessarii præliatores, o litigatores hominis amantes, qui Bethlehem Deum absconditum Filiumque Dei prædicarunt, qui omnium Dominum in præsepio latentem manifestum effecerunt, qui in specu sedentem angusto ut Deum monstrarunt! Inviti et præter suam voluntatem benefactores fiunt. Bene agunt verum impie, obsistentibus votis, quoniam, quando alii celabant, alii, licet non credentes, revelarunt. Vides quomodo doctores ignari edocent quod nesciunt? Fame pereunt et alios nutriunt. Sitiunt et aliis potum porrigunt. Adeste nunc annuumque festum cum lætitia celebremus. Novæ sunt festivitatis leges, quoniam mirabiles sunt etiam partus rationes.

[1] *Matth.* II, 14. — [2] *Ibid.* 5. — [3] *Isaias*, VII, 14. — [4] *Mich.* V, 2. Cfr *Matth.* II, 6.

XVIII. In hoc magnæ festivitatis die soluta sunt vincula : Satanas pudore affectus est, dæmones in fugam conversi sunt omnes, mors lethifera mutata est in vitam, paradisus latroni est apertus, maledictiones in benedictionem versæ sunt, peccata retro ceciderunt omnia, malitia fugata est, veritas advenit, sermones pietate in Deum referti divisi sunt per orbem, mores seminati sunt casti, virtus in terra transplantata est, angeli cum hominibus communicarunt, hominesque cum angelis loqui ausi sunt. Cur et ob quam rem hæc facta sunt? — Quia Deus venit in mundum et quia ad cœlum homines sublati sunt. Facta est omnium commixtio : Deus omnino venit in terram et tamen omnino natura sua remansit in cœlis, etiam dum totus est super terram. Deus erat et factus est homo, Deus esse nullo modo denegans; quia Verbum erat, quia impossibile illi erat torqueri, factus est corpus et tormenta passus est. Non factus est Deus, quum id jam esset natura, sed corpus factus est ut corporea illum videre possent. Quem non vident cœlicolæ, huic præbuit præsepe habitaculum; cum adventasset, omnia siluerunt coram eo. Cur vero positum est in præsepio, nisi ut qui omnia nutrit escam parvulorum (142) ab uberibus virgineis sibi attrahat? Cur Pater futurorum ab uberibus lac sugit, nisi ut matrimonio benedicat?

XIX. In hoc magno die adveniunt Magi, qui, dura crudelique rejecta dominatione, gloria cœlorum evadunt, quoniam Dominum venisse omnes creaturas liberaturum, præfulgente astro ductore, intellexerunt. «Dominus sedens super nubem leviorem corpore «suo intrans Ægyptum[1]» videbatur fugatus ab Herode, at revera implebat prophetiam Isaiæ dicentis : «In die illa erit tertia domus Israeli[2].» Assyrii primi ordinati sunt et facti sunt primogeniti, quoniam ipsi primum adorarunt per Magos regem recens natum; Ægyptiique cum Assyriis positi sunt, quoniam viderunt eumdem (regem) ab homicida Herode fugatum. «Occurrerunt et susceperunt eum postea de domo Jerusa«lem[3],» in numero. Cum enim de Jordane rediisset (Christus), ad eum per Apostolos accesserunt illumque agnoverunt. Jesus intravit Ægyptum, Ægypti idola movens et evertens, et quidem non in vanum quoniam ipse clausit portas Ægyptiorum, perdendo primogenitos. Eapropter hodie intravit Primogenitus ut tristitiam amarumque luctum solveret, et ut, mortem primogenitorum solvens, eos ad vitam vocaret. Porro Christum dici primogenitum testatur Lucas Evangelista, qui scripsit : «Peperit filium suum pri«mogenitum, et pannis illum involvit, et posuit eum in præsepio : quia non erat eis «locus in diversorio[4].» Magi (in speluncam) intrarunt, nullo præhabito consilio, eisque facta est templum sanctum. Deus intravit Ægyptum, ut, veteris luctus loco, lætitiam afferret, et, loco tenebrarum, salutis lucem infunderet.

XX. Corrupta fœdaque erat Nili aqua, pueris præmatura morte peremptis in ea. Apparens intravit Ægyptum qui tunc aquas in sanguinem mutavit, easque effecit flu-

[1] *Isaias*, XIX, 1. — [2] *Ibid.* 24. — [3] *Ibid.* — [4] *Luc.* II, 7.

vium aquæ salutaris generationis, maculas sceleraque virtute Spiritus Sancti mundans. Pœnam passi sunt Ægyptii quia decepti negarunt Deum. Jesus intravit Ægyptum ibique pietatem seminavit erga Deum, ut Ægyptiorum animas ab errore reducens Dei amicas redderet. Aquas fluvii dignas effecit ut quasi corona possent ipsius caput cingere.

XXI. Ne vero sermonem protrahamus, summam ejus et quasi capitum texentes indiculum, postulabimus quomodo Verbum, patiendi incapax, factum sit corpus visumque fuerit, idem ob suam divinam naturam remanendo? (143)

Verum quid dicam quidve eloquar? Aspicio enim fabrum et præsepium, puerum, virginemque genitricem omnibus destitutam paupertate indigentiaque oppressam. Et nunc attende ad quem paupertatis excessum Dei majestas exciderit. « Verbum propter « nos pauper factum est, cum dives esset [1]. » Non enim in lecto culcitasque desuper, sed super pannos positum est. O paupertas, totius elevationis fons! O indigentia quæ thesauros reperis! Pauper apparet et divitiis pauperes cumulat! In præsepio animalium jacet et verbo commovet orbem! In pannis obvolvitur ridens et peccatorum vincula frangit qui, uno verbo, ad suum cultum revocavit orbem.

XXII. Quid dicam quidve eloquar? Puerum pannis obvolutum et positum in præsepio video; Maria, virgo simul et mater, stat famulans cum Josepho, qui dictus est vir ejus. Iste enim vir vocabatur et illa uxor dicebatur, nominibus quidem matrimonio congruis, ast solummodo verbis non autem rebus. Josepho enim desponsata est, sed eam sibi retinuit Spiritus Sanctus, secundum quod Evangelista dicit: « Spiritus Sanctus « veniet in te et virtus Altissimi obumbrabit super te, quia quod nascetur ex te sanctum « est, atque e cœlesti semine [2]. » Non audebat loqui Joseph, quoniam justus erat Virginemque calumniari nolebat. Non audebat nec sceleri credere nec de Virgine sancta mala proferre verba. Nasciturum filium non curabat appellare suum, quia noverat a se eum non esse.

XXIII. In his ergo dum anceps hæreret, infans quis esset non intelligebat; dum porro hæc secum cogitaret, cœlestis illi visio missa est. Apparuit enim ei angelus qui accedens solatus est eum, dicens : « Noli timere, Joseph fili David; quod enim ex « Maria nasciturum est, sanctum est et vocabitur Filius Altissimi [3]. » Id est : « Veniet « Spiritus Sanctus in Virginem immaculatam et obumbrabit ei virtus Altissimi [4]. »

Eapropter vere nascetur de virgine cujus virginitatem servabit integram. Quoniam vero prior virgo a Satana cecidit seducta, Mariæ Virgini nuntium dedit Gabriel, ut virgo virgini, partus partui similis fiat. Blanditiis decepta protulit Eva sermones lethiferos, Mariaque nuntium accipiens Verbum incarnatum et vivificum edidit. Ob Evæ sermones Adamus de Paradiso ejectus est. Verbum autem de Virgine (natum) crucem

[1] II *Ad Corinth.* VIII, 9. — [2] *Luc.* I, 35. — [3] *Matth.* I, 20, 21. — [4] *Luc.* I, 35.

revelavit qua latro paradisum Adami ingressus est (144). Et quoniam neque Gentiles, neque Judæi, neque principes sacerdotum crediderunt a Deo genitum fuisse filium absque dolore et absque viro, eapropter hodie in corpore ad dolores sufferendum idoneo nascitur, corpus (Virginis) immaculatum servans. Manifestavit vero potentiam suam ut ostenderet se, ut natus erat de virgine, virginitate virginis manente integra; ita esse a Deo natum absque ulla vi aut dolore, aut malo, aut læsione, substantiamque divinitatis remansisse intactam dum Deus ex Deo nasceretur. At, quoniam homines Deum dereliquerunt ut hominum depictas figuras ejus loco adorarent, Deus Verbum hominis formam assumpsit, ut, errorem expellens veritatemque instaurans, spernendum illum cultum in oblivione obrueret sibique Deo conciliaret debitum honorem, quoniam ipsum decent gloria et adoratio in sæcula sæculorum. Amen.

II

DE INCARNATIONE DOMINI.

I. Postquam «in terris visum et cum hominibus conversatum fuisset[1]», Verbum incarnatum nostra vere portavit onera, atque nobis altius, etiam ut homo, residens, mirabilia, tanquam æquale Patri, peregit. Primi parentis damnationem, cum esset secundus Adam, resolvit, corruptum corpus incorruptibili suo corpore renovans, inimicitias auferens, a nobis corpus mutuans, nobisque præter peccatum simile existens, omnibus omnia factum est.

II. Porro, cum Deus et homo pariter sit, priori sua nativitate Patri coæquale est: posteriori vero nobis primogenitum est ante creaturas: «Primogenitum quidem in mul«tis fratribus[2],» per omnia simile Patri, secundum essentiam, unum et idem est quod miracula perficit quodque dolores suffert: quoniam in uno eodemque Sancto Spiritu prodigia perpetrat nostrasque sustinet infirmitates, non, ut nos, necessitate naturæque lege, verum sponte sua. Nos enim nostra voluntarie non patimur, sed necessitate naturaque compulsi. In Christo autem Deo res ita se non habent; sed quæ sibi placuerunt elegit, ut justum intelligentemque decebat Deum[3]. Ita igitur in Salvatore unitas intelligi debet neque ex quibus constet denegandum. Unus est enim Dominus noster, Jesus Christus, unaque illius persona, quoniam (145) etsi ex duobus intelligatur existere, unus tamen et idem est Filius Dei et Filius hominis, quoniam ejusdem est naturæ cum parentibus suis. Qui, ante sæcula, natus est a Patre, in fine temporum ex Maria Virgine ortus est; qui est in sinu Patris, novem menses mulieris in utero mansit. Qui omnes creaturas ex nihilo ad esse adduxit, nascitur et secundum corpus crescit. Qui dat escam omnibus viventibus, lac sugere deprehenditur. Qui, panibus

[1] *Baruch.* III, 38. — [2] *Ad Roman.* VIII, 29. — [3] Hæc sententia optime cohæret cum tractatus *de Passibili et Impassibili* sententiis.

quinque, quinque millia hominum nutrivit, famem patitur, ut homo. Qui ex nihilo absque labore angelicos creavit ordines, sopore gravatur et in itinere lassatur. Qui est virtus et sapientia Patris, qui omnia scrutatur corda, in ignorantia, divina dispositione, versatur. «Qui respicit terram et facit eam tremere[1],» terrore, ut homo, percellitur. «Qui fecit cœlum et terram[2]» quique immortalitatem largitur, crucem suffert mortemque gustat.

III. Et sic omnia, ut homo, sustinet peccata, eaque, ut Deus, expians, nos liberat a maledictionibus ob primi parentis damnationem de cœlo missis. Solus enim Deus vinctos solvere, vitæque novæ hæredes constituere potens est, quibus omnibus in eam intrare tribuatur eaque frui in sæcula sæculorum. Amen.

III

IN ANNUNTIATIONEM DEIPARÆ[3].

I. Hodie angelici chori hymnodiis coruscant, adventusque Christi fulgor fideles lætificat! Hodie splendidum nobis ver, splendidoque lumine super nos sol affulsit justitiæ, in eum mentes elevans credentium! Hodie Adamus renovatus cum angelis choros agit in cœlum desuper elevatus, quoniam descendit Spiritus Sanctus[4]! Hodie divina gratia, invisibilium lumen, affulget[5], mira quæ mentem superant mysteriumque ab æterno absconditum palam nobis reserans! (146) Hodie perennis corona virtutis texitur! Sacra auditorum diesque festos colentium capita Deus coronare volens, amatores firmæ fidei ut vocatos ad hæreditatem appellat, et in supernum regnum eos qui cœlestia sapiunt admittere festinat, ut eos spiritualium turmarum cœlesti ministerio adjungat!

II. Hodie Davidicum impletur oraculum, quod dicit: «Lætamini cœli, et exultet «terra. Montes gaudebunt a facie Domini quoniam venit, et gaudebit omne lignum «silvæ[6].» David quidem ligna, sed Domini præcursor arbores vocavit facientes fructum dignum[7] adventus Domini. At Dominus noster Jesus Christus perenne vigens (gaudium) omnibus in eum credentibus (annuntiat): «Videbo vos, ait, et gaudebi«tis; et gaudium vestrum nemo tollet a vobis[8].» Hodie celebre atque ineffabile mysterium Christianorum, qui in Christo spem habent quique sancti desuper obsignati sunt, clare nobis annuntiatur! Hodie Gabriel, qui Deo assistit, ad castam Virginem venit, illud «Ave, gratia plena[9],» ei annuntians. Ipsa vero meditante quid

[1] *Psalm.* CIII, 32. — [2] *Ibid.* CXLV, 6. — [3] Vide *Patrologiam Græcam*, X, col. 1145 et supra versionem factam ex syriaco sermone, p. 377. Cfr Gallandi, *ibid.* col. 971 et Allatium, *ibid.* col. 1208-1220. — [4] Hic comma deest in textu armeno. — [5] Gr. *τῶν ἀοράτων ἡ ἐλπίς*. Unde in armeno requireretur *յոյս*, non autem *լոյս*. Verum hæc sensus et vocum discrepantia forte provenit a scriba quodam, qui inscite scripsit *լոյս* loco *յոյս*. — [6] *Psalm.* XIV, 11, 12. — [7] *Matth.* III, 8. Græce et syriace *fructus dignos pœnitentiæ, imo et dignos, etc.* — [8] *Joann.* XVI, 22. — [9] *Luc.* I, 28.

esset (hæc) salutatio, confestim subjungit angelus, dicens: «Dominus tecum, ne ti«meas, Maria; quia invenisti gratiam apud Deum. Ideo concipies et paries filium et «vocabis nomen ejus Jesum. Hic erit magnus et Filius Dei vocabitur. Et dabit ei Do«minus Deus thronum David patris ejus et regnabit super domum Jacob in æternum; «et regni ejus non erit finis. Et dixit Maria ad angelum : Quomodo fiet mihi istud, «quoniam virum non cognosco[1]?» Numquid amplius virgo permanebo? Numquid vere prodetur virginitatis dignitas?

III. Hæc dum anceps secum versaret sancta Virgo, illico sermonis finem[2] obtulit ei Angelus, dicens: «Spiritus Sanctus veniet in te et virtus Altissimi obumbrabit super «te. Ideoque et quod edetur ex te sanctum et Filius Dei vocabitur[3].» Quod est ex seipso, (hoc) et vocabitur de facto. Verum convenienter sanctam Mariam ex omnibus nationibus solam elegit gratia, quia revera sapiens in omnibus et honesta erat, nec similis ei exstitit in omnibus nationibus. Non sicut prior virgo Eva, in Paradiso choreas agens, remissa mente et absque examine, ab omnis mali auctore, serpente, verbum suscepit quod internam ipsius mentem corrupit, unde, per eam venenum fraudulentus effundens eique mortem admiscens in omnem mundum introduxit: ac propterea omnes (147) labores sanctorum necessarii facti sunt: Evæ autem culpa hac sola sancta virgine reparata est. Verum prius dona accipere noluit sanctissima (Virgo) quam inquisiisset[4] quis esset qui (ea) mitteret, ad Angelum dicens: «Unde nobis hæc bene«dictio. Ex quibusnam thesauris ad nos verbi margarita missa est? Unde tanti doni «oblatio? Figuram habes cœlestem, sed super terram incedis. Hominis figuram geris, «sed lucis fulgore splendes.» Hæc dum secum meditaretur sanctissima (Virgo), talibus dubia solvit Archangelus, dicens: «Spiritus Sanctus veniet in te et virtus Altissimi super «te obumbrabit. Ideoque et quod nascetur ex te sanctum est et Filius Dei vocabitur. «Ne timeas, Maria, quoniam invenisti gratiam apud Deum[5].» Gratiam secundum naturam ne scruteris, quoniam legibus naturæ subjici non patitur gratia. «Ne timeas «Maria,» quoniam non veni ut te metu terream, sed ut metus materiam a te repellam.

IV. Nosti, o Maria, quod Patriarchas et Prophetas latebat. Didicisti quod tunc illis, imo et Apostolis[6] fuit absconditum. Audisti quod sanctorum[7] chori audire digni non sunt habiti. Moyses et David, Isaias [et Daniel[8]], cuncti Prophetæ de ipso prædicaverunt, sed modum non cognoverunt. Tu vero sola, o sanctissima[9] Virgo, quæ omnibus ignota erant, suscepisti mysteria. Nam, ubi Sanctus Spiritus est, omnia rectius disponuntur. Ubi divina adest gratia, omnia possibilia sunt. «Spiritus Sanctus veniet in te, et virtus

[1] *Luc.* 1, 28-34. — [2] Ad litteram *summam* ut græce τό κεφάλαιον. — [3] *Luc.* 1, 35. — [4] Græce et syriace additur *quid esset donum et quis qui illud mitteret?* — [5] Hic e loco mutatur comma, quod aliter habetur, tum in græco, tum in syro textu. — [6] *Angelis* habent græcus syrusque textus et quidem merito; nam de Apostolis hic agi non potest. — [7] Ad litteram: *Deo indutorum chori.* աստուածազգեցից դասուց. Gr. θεοφόρων. Syr. ܠܒܝܫܝ ܐܠܗܐ. — [8] *Daniel* omittit armena versio. — [9] Παναγία, ամենասուրբ.

«Altissimi super te obumbrabit. Ideoque et quod nascetur ex te sanctum est et Filius «Dei vocabitur[1].» Si autem Filius Dei, etiam et Deus, ejusdem formæ cum Patre illique coæternus; in quo omnem obtinet (Pater) claritatem; forma Dei[2] coruscansque splendor ejus gloriæ; qui, ex perenniter fluenti et perenniter viventi fonte, progreditur lux vera et æterna[3], quoniam de eo Prophetæ cecinerunt, dicentes: «Fluminum emis«siones lætificant civitatem Dei[4],» neque unam duntaxat civitatem, sed omnia loca lætificant, ut unam civitatem.

V. Convenienter igitur sanctæ Mariæ Angelus[5] ante omnia illud, «Ave, gratia «plena,»[6] significavit; quoniam ex omnibus nationibus hæc sola (Virgo) spiritu et corpore sancta exstitit, solaque tulit eum qui «portat omnia (148) verbo virtutis suæ[7]». Et non solum mirari oportet Virginis pulchritudinem, sed et egregias illius animæ virtutes. Ideoque et illud «Ave, gratia plena», prius ad eam clamavit Angelus [«Do«minus tecum»], non autem terrenus sponsus, verum ipsemet sanctitatis Dominus, castitatis pater, incorruptionis conditor, libertatis dator, salutis procurator et veræ pacis largitor; qui ex terra virgine creavit hominem et ex illius costis Evam produxit. Idem ipse Dominus tecum et iterum ex te.

VI. Adeste igitur, charissimi, et nos angelicam consectantes laudem, pro viribus debitum grati persolvamus: «Ave, gratia plena; Dominus tecum.» Tecum enim vere est gaudere, quoniam tecum divina elegit habitationem gratia, ut novit ipsa; cum ancilla Dominus gloriæ; cum speciosa «mirabilis pulchritudine præ filiis hominum[8]»; cum immaculata qui omnes mundat; tecum Deus et ex te Deus, ac perfectus homo «in quo habitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter[9]». Ave, fons lucis, quæ in ipsam credentes illuminat! Ave intelligibilis solis justitiæ oriens, flosque immarcescibilis vitæ! Ave, hortus fragrantissimus! Ave, vitis semper vigens, quæ lætificas animas te glorificantium; non aratus ager uvam pulchram afferens[10], secundum similitudinem et secundum tempus conceptionis nobis similem, at supra naturam, quia in tuum sanctum uterum descendit Verbum ex alto, ut secundum Adamum crearet.

VII. Fecunditatem igitur sanctæ Virgini largitus est Spiritus Sanctus. Verum autem corpus ex illius corpore assumptum est. Et quemadmodum margarita ex duabus naturis, nempe ex fulgure et ex aqua, occultis e maris recessibus[11] progreditur; ita et Dominus Jesus Christus, inconfuse et absque ulla mutatione, ex pura et immaculata virgine progressus est, in sua deitate perfectus et perfectus in sua humanitate. Cuncti sancti patriarchæ cupierunt eum videre, et non viderunt. Quidam sanctorum angelo-

[1] *Luc.* I, 35. — [2] Hic deest comma, quod græce et syriace exstat. Græce quidem ita : *ὁ χαρακτὴρ ἐν τῷ προσώπῳ*. — [3] Hic, ut in syro, deest *τοῦ κόσμου*. Etiam et comma quod græce et syriace ita se habet : *quæ est Christus Deus*. — [4] *Psalm.* XLV, 5. — [5] Syrus *Archangelus*. — [6] Hic deest *Dominus tecum*. — [7] *Ad Hebræos*, I, 3. — [8] *Psalm.* XLIV, 3. — [9] *Ad Colossenses*, II, 9. — [10] Hic deest integrum comma, ut in syriaca versione. — [11] Ad litteram *indiciis*, ut in græco textu : *ἀδήλων σημείων*.

rum visione digni habiti sunt[1]. Ad solam Virginem Mariam Archangelus Gabriel claro stipatus lumine venit, «Ave, gratia plena,» (149) ei annuntians, et sic (ipsa) Verbum suscepit, temporeque corporei partus expleto pretiosissimam protulit margaritam.

VIII. Adeste igitur, dilectissimi, et canamus cantica, quæ didicimus ex Davidis a Deo afflata cithara : «Surge, Domine, in requiem tuam, tu et arca sanctificationis «tuæ[2]!» Vere est enim arca sancta Virgo, intrinsecus et extrinsecus deaurata, quæ universum sanctitatis thesaurum recepit : «Surge, Domine, e sinu Patris, ut collapsum erigas genus primi parentis, Adami[3]!» Hæc Propheta ad eam, quæ ex illo germinatura erat, virgam fructus flore pulcherrimam, vaticinans, aiebat : «Audi, filia, et «vide, et inclina aurem tuam; obliviscere populum tuum et domum patris, quia con«cupivit rex pulchritudinem tuam; quoniam ipse est Dominus tuus, adorabis eum[4].» Audi, filia, quæ dudum de te prophetata sunt, ut et mentis[5] oculis res ipsas contempleris. Audi me tibi hæc significantem, sed et audi nuntium qui perfectum mysterium tibi explicat.

IX. Venite nunc, dilectissimi, priusque dicta in memoriam reducentes, virgam ex Jesse ineffabiliter germinantem glorificemus beatamque prædicemus. Non enim soli Josepho sed et ipsi Deiparæ testimonium perhibens, Lucas enarrat alicubi in Evangelio ipsius cum Davide cognationem, dicens : «Venit et Joseph a Galilæa ad urbem quam«dam Judææ, quæ vocatur Bethlehem, ut inscriberetur cum Maria desponsata sibi præ«gnante, eo quod esset e domo et familia David. Impleti sunt dies ut pareret ipsa, et «peperit filium suum, primogenitum omnium creaturarum, et pannis eum involvit, «et posuit in præsepio[6].» Pannis involvit qui omnium creaturarum fuit conditor; pannis involvit qui «amicitur lumine sicut vestimento[7]»; reclinavit in præsepio eum qui altius quam Cherubim sedet et ab angelis innumeris adoratur. In animalium præsepio requievit Deus Verbum, ut, solis instar, hominibus voluntate sua irrationalibus factis sensum restitueret. In mensa jumentorum propositus fuit cœlestis panis vitæ, ut veris hominibus cœlesti mysterio partem tribueret. «Et non erat eis locus in diverso«rio[8].» Locum non habuit qui cœlum et terram creavit; quoniam «qui dives erat pro «nobis factus est pauper[9]» servique paupertatem in se assumpsit ut nostram naturam salvaret. Ex insita sibi bonitate erga nos ineffabili œconomia omnem implevit justitiam, in cœlo et in sinu Patris, hic in spelunca et in ulnis matris. Requievit in præsepio (150) (ille) quem angelici chori circumdabant in cœlo, «gloriam ejus concinentes et «in terra pacem hominibus notificantes[10].» In cœlo ad dexteram Patris sedebat et in

[1] Hic omittuntur quædam quæ exstant tum in græce, tum in syriace editis. — [2] *Psalm.* CXXXI, 8. — [3] In græco textu deest *Adami*, non autem in syro. — [4] *Psalm.* XLIV, 11, 12. — [5] Ad litteram *cognitionis*, ut græce *γνώσεως*. — [6] *Luc.* II, 4, 6. Desunt in armeno ut in syro quæ græce exstant : *Quia non erat illis locus in diversorio.* — [7] *Psalm.* CIII, 2. — [8] *Luc.* II, 17. — [9] II *Ad Corinth.* VIII, 9. — [10] *Luc.* II, 14.

præsepio non aliter ac super Cherubim requiescebat. Thronus revera et hic cherubicus et solum sanctum sanctorum in terra, ubi requievit Christus Deus noster. Ipsum decet gloria cum Patre et cum Sancto Spiritu, nunc et, etc.

IV

LAUS SANCTÆ DEIPARÆ[1].

I. Omnes festivitates hymnodiasque, sacrificiorum instar, Deo offerre oportet: primum autem omnium sanctæ Dei Genitricis annuntiationem «Ave, gratia plena[2],» quæ quidem ab Archangelo facta est[3]... Et quoniam sancta Maria in corpore vivens servaverat incorruptam vitam[4], omni virtutum genere[5] purisque moribus adornatam, Dei Verbo corpus assumere hom ineque perfecto fieri volente, ipsa digna habita est illud suscipere, ut per quod «peccatum in mundum intraverat et per peccatum mors[6]», per idem corpus peccatum condemnaretur in corpore, peccatum[7] vinceretur a salvatore, sancti sepultura corporis initium resurrectionis ostenderetur[8], paxque fieret inter Deum et homines.

II. Et nunc quid dicam quidve eloquar[9]? Quis etiam poterit enarrare mysterium intellectui impervium? Veniamus igitur ad rem nobis propositam (151). Ad castam virginem mittitur Gabriel, incorporeus ad eam quæ in corpore puram, incorruptam, virtute conditam degebat vitam, atque accedens ad eam ei dicit: «Ave, gratia plena[10]!»

«Ave, gratia plena,» quia revera gaudio digna peragis, quoniam, immaculatam tunicam gerens, vitam[11] sapientiæ cœlestisque gaudii capacem vivis! «Ave, gratia plena», quia, per te, gaudium omnibus dispensatur creaturis, hominumque genus priscum recuperat honorem! «Ave, gratia plena», quia tuis in ulnis jam gestandus est creator omnium!

III. Ipsa autem virgo his turbata verbis est, quoniam cum hominibus loqui non assueverat, silentiumque patrem[12] continentiæ ac castitatis reputabat[13]. At, cum puram

[1] Hujus et sequentis homiliæ archetypum textum græce habemus in *Patrol. Gr.* X, col. 1156. Etsi inter græcum et armenum quandoque deprehendantur variæ lectiones, quæ prodere videntur græcum textum esse versionem textus armeni, ut diximus in notis armeno textui subjectis (parte I, p. 150 et seq.); attamen, re maturius perpensa, atque, de verbo ad verbum utriusque lectionis collatione facta, retractandam esse censemus priorem nostram opinionem. — Exceptis lacunis infra indicandis, armena lectio græcæ lectioni consonat quoad sensum, in multis tamen et pæne infinitis casibus, ista ab illa discrepat. — [2] Ad litteram: *Lætare gaudiosa.* Vulgatam tamen apud Latinos versionem ubique usurpamus. Hoc semel advertisse sufficiat. — [3] Punctis indicamus lacunas, quas exhibet textus armenus cum græco collatus. — [4] Græce *πολιτείαν*. — [5] Græce paulo aliter habet: *καὶ βιώσασα κρεῖττον ἢ κατὰ ἄνθρωπον*. — [6] *Ad Romanos*, v, 12. — [7] Aliter græce: *καὶ νικηθῇ ὁ τῆς ἁμαρτίας πειραστής*. — [8] Hic additur in græca editione: *et vita æterna in mundo versetur, ac Dei Patris cum hominibus societas contrahatur.* — [9] Græce aliter: *ἢ τί παραλείπωμεν*. — [10] Græcus addit *Dominus tecum.* — [11] Græce *τὴν ζώνην τῆς σωφροσύνης*. Armenus videtur legisse *τὴν ζωήν*. — [12] Ad litteram *matrem* — [13] Gr. *ἠσπάζετο*.

immaculatamque faciem gereret angelus, Angelicum aspectum Virgo non reformidavit, ut antiqui [1] prophetæ, quia cum angelis affinitatem quamdam habet virginitas. Sedulo etenim intactam [2] servabat virginitatem sancta Virgo, prudenterque agebat ne eam, aut extingueret [3], aut etiam commacularet. Et quemadmodum splendida homo vestitus tunica sollicitus est ne scissura aut macula in eam incidat; ita in mente sua attente considerans dicebat sancta Virgo [4] : « Numquid vere mali aliquid salutatio illa con- « tinet? Numquid salutatio ista fraudem aliquam recondit? Numquid veneni quidquam « in melle latet? Numquid fausti verba nuntii deprædatoris mentem celant? Utquid « enim quam non novit iste salutat? » Hæc apud se dubia mente considerabat Virgo sanctissima. At tunc gaudium omnibus creaturis futurum [5] nuntiavit ei Angelus [6], dicens : « Ne timeas, Maria, quoniam invenisti gratiam apud Deum [7]. » Ex omnibus creaturis [8] electa es. Ex tuo enim puro immaculatoque utero margarita refulgens prodibit ad omnium creaturarum salutem, quoniam omnibus es gloriosior, sanctior, purior, candidiores nive mores gerens. Quovis enim auro probato purius possides corpus, venterque tuus similis est rei quam Ezechiel narravit : « Visio animalium super caput (152) tan- « quam millibus horrendis rebus plenum; similitudo throni et super illum tanquam « similitudo visionis sapphiri. Altius quam thronus tanquam similitudo hominis et tan- « quam visio commixturæ fusæ, et interiora ejus sicut visio ignis [9]. »

IV. Nunc ex te genitum manifestavit propheta servorum modo viventem, quem tu, o Virgo sancta, respicere non ausa fuisses, nisi omni gloria omnique virtute ornata, illius throni ad instar, resplenduisses. Nunc quibus encomiorum verbis virginalem describamus dignitatem, quam Angelus cumulavit gloria! Hæc, in domo Dei, olivæ fructiferæ instar plantata, cui Spiritus Sanctus obumbravit, nos filios et hæredes regni Dei effecit! Hæc semper vigens incorruptionis paradisus, in quo plantata est arbor vivifica, quæ omnibus creaturis fructum immortalitatis largita est! Hæc virginum gloriatio et matrum jubilatio! Hæc credentium firmamentum et piorum directio! Hæc veritatis indumentum et virtutis domicilium! Hæc fons perennis ex quo aqua viva protulit adventum Christi! Hæc justitiæ munimentum, unde qui semel ejus amatores virgineæque simplicitatis cultores existunt Evangelii gratiam recipiunt. Hac, qui semel a vino, sicera, ebrietate, perversisque desideriis seipsos separaverint, vivifica plantatione lætificabuntur! Quicumque intactam continentiæ tunicam sibi comparaverint mystico justitiæ thalamo excipientur! Quicumque propius accesserint ad gradus angelorum dominica plenius beatitudine fruentur! Quicumque pellucidum cogitationum oleum in corde puro, tan-

[1] Gr. *οἱ πλείονες.* — [2] Gr. *τὴν λαμπάδα τῆς παρθενίας.* — [3] Gr. *σϐεσθῆναι.* Ex hac voce liquet paulo antea legendum fuisse, ut textus græcus habet, *lampadem virginitatis.* — [4] Duo commata, quæ sequuntur, paulo aliter se habent in græco textu. — [5] Græcus addit *credibile atque indubitabile.* — [6] Gr. *archangelus.* — [7] *Luc.* I, 30. — [8] Hic, in vocibus, multæ deprehenduntur discrepantiæ, inter utrumque textum, græcum scilicet et armenum. Cum armena versio de verbo ad verbum græcum exemplar non sequatur, reliquas lectiones varias omittimus. — [9] *Ezechiel.* I, 22, 26, 27.

quam suave balsama, possederint, spiritualem adoptionis promissionem hæreditabunt! Quicumque Deiparæ Annuntiationem celebrant plene «Ave, gratia plena» in mercedem recipient. Oportet nos igitur hanc festivitatem celebrare, quoniam gaudio et lætitia replevit omnia loca. Ergo celebremus eam psalmis, hymnis, canticisque spiritualibus..... Omnium enim bonorum nuntius fuit Annuntiatio «Gratia plena».

V. Hinc nobis intelligibilis lucis coruscant fulgores! Hinc sapientiæ (153) immortalitatisque fons scaturit, limpidas et puras pietatis effusiones præbens..... Porro, cum ad Virginem hæc vox pervenisset «Ave, gratia plena», extemplo introivit Verbum in immaculatum sanctæ Virginis templum, inundataque est mens ejus simul cum membris : stetit ex adverso natura concubitusque procul, stupens, considerans quomodo naturæ Dominus rem supra naturam mirabiliter operaretur in corpore virginis. Per quæ antea nos impetebat Diabolus, per horum contraria nos restituit Christus.

VI. Convenienter igitur ad sanctam Virginem missa est gratia, quoniam brevem hanc explicationem habet evangelicæ historiæ verbum : «Mense sexto, missus est Ga-«briel angelus ad virginem quamdam desponsatam viro cui nomen erat Joseph, e «domo David, et nomen virginis Maria [1].» Nunc, primus mensis est ille in quo ad sanctam Virginem Angelus missus est. Sextus vero mensis, mensis est conceptionis Elisabeth. Merito igitur sancta Virgo ex genere David erat et Bethlehem patria gaudebat. Josepho, secundum parentelæ leges, juste fuit desponsata, ut Josephus esset custos illius cujus vocabatur sponsus, cum Virginis intemeratæ incorruptionis esset protector.

VII. Valde etiam congruum rebus est nomen sanctæ Virginis, quoniam Maria vocabatur, quod *illuminatio* interpretatur. Quid enim luce virginitatis fulgidius? Quapropter et virtutem appellant virginem qui creatas voluptates desiderant. At si tantum est cor habere virgineum, quanto melius est et corpus habere quod cum spiritu virginitatem coluerit! Ita Virgo sancta in carne incorruptionis vitam vivebat dictaque ab angelo confidenter accipiebat. (154)

V

IN SALUTATIONEM MARIÆ AD ELISABETH ET IN SPIRITUALEM AC PROPHETICUM SANCTÆ VIRGINIS CANTICUM [2].

I. Nunc audivimus præclarum sterilis sermonem ad Mariam : «Benedicta es tu in «mulieribus [3]!» At illustriora vicissim sancta Virgo prolocuta est verba, canticumque gratiarum actionis suavi theologia refertum Deo proferens, cum antiquis nova enarrans, cum iis quæ a sæculo sunt ea quæ in sæculorum consummatione eventura sunt prædicans, brevi sermone mysterium Christi recapitulavit. Ait autem Maria : «Benedicat

[1] *Luc.* I, 26, 27. — [2] Vide *Patrol. Gr.* X, col. 1166 C. — [3] *Luc.* I, 40.

«anima mea Domino et exultet spiritus meus in Deo, salvatori meo[1].» Et iterum : «Protexit Israel servum suum, recordatus misericordiæ suæ. Sicut promisit patribus «nostris, Abraham et semini ejus in sæcula[2].»

II. Vides quomodo patriarcharum perfectionem superaverit sancta Virgo, confirmaveritque testamentum ad Abraham factum in quo dixerat Deus : «Hoc est testamentum «meum quod inter me et vos[3].» Ideo veniens Deus confirmat suum ad Abraham testamentum, mysticum circumcisionis signum suscipiens. Ob hæc igitur, propheticum canticum sancta Virgo Deo retribuebat, dicens : «Magnificat anima mea Dominum[4],» et reliqua quæ explicantur. Deiparam quippe me faciens, vicissim me conservavit virginem, et, per meum ventrem, cunctarum generationum ad sanctitatem revocatur plenitudo, nam cuilibet benedixit ætati Deus, virorum ac mulierum, adolescentulorum et senum. «Fecit firmitatem in brachio suo[5]» pro nobis, adversus mortem et Diabolum, nostrumque peccatorum disrupit chirographum.

III. «Dispersit superbos,» cum reliquis, «mente cordis sui[6].» Dispersit (155) Diabolum et cum eo dæmonum principes, nam ille est vere superbus corde, quoniam ausus est dicere : «Supra nubes cœlorum ponam solium meum, et ero similis Altissimo[7].» Verum tunc dissipavit eum ut ex his quæ sequuntur ostendit Propheta : «Nunc in infernum descendes[8]» cum cunctis exercitibus tuis. Ubique enim aras et vanum cultum dispersit Deus populumque sibi peculiarem ex gentibus efformavit. «Deposuit fortes e thronis et exaltavit humiles[9].» Judæos rejiciendos Gentilesque introducendos fore breviter innuit. Judæorum enim seniores, scribæ Legis et qui aliis paternis gaudebant traditionibus, eo quod clare, contra Legem, divitiis et potestate inutiles facti erant, hinc eos pudore confundens e prophetia, paterna majestate, sacrificiis, festivitatum concentu, regioque honore deposuit. Hi porro omnibus spoliati, in captivitatem nudi ac profugi missi sunt. Humiles, qui, eorum loco, exaltati sunt, ii sunt qui ex gentibus venerunt, justitiam esurientes... His paucis cantici verbis universum œconomiæ mysterium comprehenditur clareque nobis enarratur.

IV. Propterea corpus et hominem perfectum ex muliere sanctaque virgine assumere dignatus est Deus Verbum. Natusque est ut homo, nostra debita soluturus, testamentumque vetus cum Abrahamo circumcisione signatum aliaque legalia per ordinem præcepta expleturus est. Post hæc porro, Nazareth cum palam habitasset sancta Virgo, inde Bethlehem ascendere Cæsaris edicto coacta est, nam oriunda ex regia familia in regiam Davidis patriam, cum Josepho, sibi desponsato viro, missa est, ibique mysterium, quod omnia mysteria superat, peractum est. Virgo enim peperit et manibus gestavit illud, quod omnes creaturas naturæ possidet, Verbum.

V. «Neque erat locus in diversorio[10].» Lacte (Virgo) pascebat eum qui omne vivum

[1] *Luc.* I, 46, 47. — [2] *Ibid.* 55, 56. — [3] *Gen.* XVII, 11. — [4] *Luc.* I, 46. — [5] *Ibid.* I, 51. — [6] *Ibid.* — [7] *Isai.* XIV, 14. — [8] *Ibid.* 15. — [9] *Luc.* I, 52. — [10] *Ibid.* II, 7.

nutrit et vivificat. Fasciis involvitur qui verbo omnes revincit creaturas. In præsepio jacet qui supra in cherubico sedet throno. Lux de cœlis circum (fulgebat) eum qui omnes creaturas illuminat, cumque laudabant exercitus cœlorum. Lampadis (156) instar stella erat et excitabat illos qui ex orientis partibus Judæam venerunt, munera deferentes illi qui pro nobis pauper factus est.

Per te, «o gratia plena,» sancta Trinitas glorificatur! Tecum et nos dignare perfectæ tuæ gratiæ participes efficere in Christo Jesu Domino nostro; quem simul ac Patrem et Spiritum Sanctum decent gloria, potestas et honor, nunc et semper.

VI

LAUS SANCTÆ DEIPARÆ ET SEMPER VIRGINIS MARIÆ[1].

I. Hodie sol justitiæ illucens quæ prius fulgebant occultavit! A tenebris liberatus lucem sustinere non valeo. Orta mihi est iterum lux, et timore conturbor. De recens nato simul lætor et terreor. Fons novus prodit, sed prior sursum fugatur. Puerum vidi natum cœlosque inclinatos ut eum adorent. Mater parit et virgo manet; puer se occultat, partum vero et genitricem monstrat; genitrix non habet virum, filiusque non habet patrem; salvator nascitur, et stella revelatur; fasciis obvolvitur puer qui omnia ligat; in præsepio ponitur cui Cherubim thronus sunt; coram animalibus reclinat cujus in conspectu Seraphim vivere non valent; lux ostenditur, mirabilia canuntur, angeli mittuntur, pastores prophetam accipiunt, Magi Deum prædicant, sacerdotes impugnant Deum, Herodes cohibetur, mors conteritur, Adamus solvitur, infernus ligatur, Eva salvatur, serpens maledicitur, captivi libertate donantur, Diabolusque torquetur. Lac sugit puer qui nutricem alit; in manibus defertur qui gerentem gerit; creator agnoscitur, naturaque stupore percutitur.

II. Inde ego tremens demiror mysterium a Gabriele nuntiatum. Ad Mariam me trahit timor ut (mihi) interpretetur prodigium. «Ave, plena gratia, Dominus tecum!» Ave, templum Dei corporeum! (157) «Ave, gratia plena», cœlestium spicarum arca! «Ave, plena gratia», cœli et terræ communis habitatio! «Ave, plena gratia,» veri filii vera mater et virgo! «Ave, plena gratia», perennis lucis focus semper vigens! «Ave, «gratia plena,» largum incomprehensibilis naturæ receptaculum! «Ave, gratia plena,» vidui mundi immaculata sponsa et mater! «Ave, plena gratia,» lucis socia! «Ave, plena «gratia,» quæ in utero tuo mortem jugulasti! «Ave, gratia plena,» quæ errantem mundum ad veritatem certo revocas! «Ave, gratia plena,» incombustum mundi horreum!

[1] Hujus et sequentis homiliæ in sanctam Deiparam nullum vestigium reperimus in græca operum S. Thaumaturgi editione. Cum homiliæ tertia et quarta, quas græce præ manibus habemus, ad alios auctores referantur, ex his, quas nunc armene, prima vice, proferimus, homiliis colligi potest cur tot sermones panegyrici in sanctam Deiparam Thaumaturgo tributi fuerint.

III. Porro, his turbata verbis aspectibusque perterrita, fugere Virgo non audebat neque remanere confidebat, Angelum[1] videns ipsi adstantem, sub hominis specie, virginisque in præsentia modeste se gerentem. Illum interrogare aut respicere refugiebat, unde, præ timore, speculo similis facies Virginis erat, dum intra se diceret: «Quæ est ista salutatio et quis est ille qui salutem mihi profert? Amplius sole res«plendet et cum virgine loquitur; e cœlis descendit et ancillam salutat; corpore non «indutus est, sed humano modo loquitur; alis volat et loquelam emittit. Quid quærit «super terram? Angelus mihi esse videtur, sed ut homo loquitur; ab angelicis exerci«tibus venit et vocem ad me dirigit; fulgure lucidiorem habet faciem et tunica nive «candidiore amictus est; adolescentem video corpus non habentem; solum calcat et «vestigia non relinquit; linguam non possidet et «Ave» dicit; labia non movet et gra«tiam annuntiat. Nescio quid agere debeam. Pertimescenda est visio, quoniam quis mis«sus fuerit intelligere non valeo. Quomodo cognoscam mittentem? Si tremendus est «nuntius, quanto magis qui nuntium misit! Si iste splendore suo meum obcæcat «visum, quo corpore me velabo ante solem justitiæ? Si a servo terreor, quomodo «Dominum pariam?» Ei dixit Angelus: «Ne timeas, Maria[2]!» Serpens tecum non «loquitur. «Ne timeas, Maria!» Mysteria tibi nuntiavi sed fraudem non docui. «Ne «timeas, Maria!» Te Dei genitricem futuram sed non Deum tibi polliceor. «Ne timeas, «Maria!» Gratiam tibi promitto et in errorem non duco. «Ne timeas, Maria!» Ne hæreas incerta, ut Eva; ab ea mors, a te vita; ab ea fructus mortis, (158) a te vitæ vita; ab ea deceptio, a te veritas; ab ea hominum aversio a Deo, a te Dei et hominis ineffabilis reconciliatio; ab ea tenebræ somnusque infernalis, a te splendida mundi lampas; ab ea maledictiones, a te benedictio; ab ea sententia mortis, a te vita corpori restituta; ab ea dubia, a te fides; ab ea fletus, a te flumen aquæ vitæ; ab ea sudores, a te requies; ab ea spinosa terra, a te divinus paradisus; ab ea tria vulnera, a te vita triplex; ab ea hominis cædes, a te Deus hominis amicus; ab ea diluvii excidium, a te piscina in æternum generans; ab ea cædes, a te renovatio hominum; ab ea mors vitæ, a te mortuorum resurrectio; ab ea duodecim tribuum odium, a te duodecim apostolorum fraterna unio; ab ea mors in mundum introducta, a te perditio mortis; ab ea lapsus, a te reparatio. «Ne timeas, Maria, quoniam invenisti gratiam apud Deum! «Ecce concipies in utero filium[3]» a Patre, et paries Adamo seniorem. Paries filium cœlis excelsiorem; paries filium Cherubim altiorem; paries filium Patri æquipotentem; paries filium Sancto Spiritui gloria æqualem; paries filium «per quem omnia «facta sunt[4];» paries filium cui benedicunt cœlum et terra; paries filium cujus formam ego non cognosco; paries filium in cujus præsentia contremiscens assisto.

IV. Porro «completi sunt dies ut pareret et peperit filium[5]», quem non plantavit pater; peperit filium quem non gestavit mater; peperit spicam quam non seminavit

[1] Ad verbum *incorporeum*. — [2] *Luc.* I, 30. — [3] *Ibid.* 30, 31. — [4] *Joann.* I, 2. — [5] *Luc.* II, 6, 7.

manus; peperit Creatorem hominem factum; peperit in spelunca, et natus in Perside apparuit. «Cum ergo nasceretur Jesus in Bethlehem Judæ, in diebus Herodis regis, «ecce Magi ab oriente venerunt, dicentes : Ubi est qui natus est rex Judæorum[1]?» Ubi est qui misit vices ipsius gerentem stellam? Ubi est qui miris radiis nos traxit ad lucem spiritualem? Ubi est qui infinita manu sua mundum fundavit? Ubi est qui, ubique cum sit, in corpore occultatur? Ubi est qui nos a fraudibus mali liberavit? Ubi est qui nos direxit ad gratiam cognitionis Dei? Ubi est qui se manifestavit juxta quercum tribus angelis? Ubi est qui rubum non combussit et uterum non corrupit? Ubi est qui a Patre indivisibilis est et qui est in matre inexplicabilis? Ubi est qui mare Rubrum divisit et tamen idem ipse lac sugit et in terra alitur? Ubi est qui (159) draconem ligavit et nunc fasciis obvolvitur? Ubi est quem non vident Angeli, quem homines vident et cui benedicunt, summe benedicendus Deus cui gloria in sæcula? Amen.

VII

PANEGYRICUS SERMO

IN SANCTAM DEI GENITRICEM ET SEMPER VIRGINEM MARIAM.

I. Quod ab hominibus nec inspici nec enarrari potest, Verbum; quod absconditum est a sæculo generationibus ab ipso existentibus; quod solum est immortale, possidens scientiam vitæ, ignota ad lucem proferens, secreta revelans, in terram delapsum vidimus ut partus maledictiones in benedictionem transmutaret, mortem occideret, creaturasque illuminaret. A Maria initium cœpit incarnationis mysterium, atque qui infinita adoratione dignus erat vocatus est homo Dei.

II. O inscrutabile prodigium! O mysterium divinum solum inexplicabile! Dei Verbum, Dei actus, Dominus cœli et terræ, consubstantiale et cooperans Patris in creatione, Filius æternus in terrenum descendit uterum, in quo, plasmato corpore modo inintelligibili, factus est perfectus homo, natus est de muliere, remanens quod erat, Filius Dei sicut est Deus in sæcula. In tempore, sibi, absque peccato, dolores corporis, famem, sitim, lassitudinem, dolores, humana omnia assumpsit, etiam mortem, et nihilominus semper vivit et perdurat cum Patre, suæ divinitatis fruens honore. Nihil humiliando se, vel hominis more subjiciendo se morti, imminutus est, quin imo exaltatus est, quoniam exinde sub pedibus illius positi sunt inimici ejus[2] : «Atque, in nomine «Jesu, omne genu flectatur cœlestium, terrestrium et infernorum, et omnis lingua «confiteatur quod Dominus est Jesus Christus in gloria Dei Patris[3].»

III. Hodie absconditum a sæculo mysterium evasit manifestum. Dedecori (160)

[1] *Matth.* II, 1. — [2] *Psalm.* CIX, 3. — [3] *Ad Philippenses*, II, 10, 11.

mortique finis impositus est, orbis autem (vivere) cœpit. Hic steterunt Lex et Prophetæ, quoniam novæ in Christo creaturæ factæ sunt, quas «nec oculus vidit, nec «auris audivit, nec in cor hominis cecidit[1].» Hic quando enarrabimus, quæ linguam excedunt, mirabilia? Stupor et terror mentem fugant, unde cor attonitum considerat quomodo os et lingua fari valeant Dominum esse Jesum Christum in gloria Dei Patris, simulque matris suæ esse redemptorem thronumque cœlestem.

IV. O timendum ac tremendum (mysterium)! Illius, qui a serpente deceptus est, cujus causa terra maledicta est, ob quem mors hominem voravit universaque rerum natura corrupta periit; illius, (inquam), filia super Cherubim, juxta Divinitatem sedet, Mater Dei et Regina cœlestis vocata! Quis vidit, quis audivit homini imbelli summeque imperfecto tanta esse possibilia? Peccato enim lapsus (homo) damnatus est, verum Dominus omnia potest. Quod olim eramus, ipse nos effecit. Et, quando (nos) fecit, immortalis creator principes et dominos creaturarum (nos) constituit; cumque periissemus, idem ipse iterum magnis et divinis signis multos sanavit. Verum et ad hæc extrema accessit, ad nativitatem, ad crucem, ad resurrectionem; unde ipsius magnitudinis mysterium mirum, inexplicabile, incomprehensibile est. Maledictis benedixit, mortuos vivificavit immortalesque reddidit, terrestria cœlestibus miscuit, terrenas naturas adeo elevavit ut eas pæne deificaret, et, ad dexteram Patris, super Divinitatis thronum collocaret. At, cum hæc omnia contra Diabolum irent, eo quod, ob invidiam suam cæcitate perculsus atque in irremeabilem æternamque perditionem actus, hominum genus perdere moliretur et perderet; Deus, qui misericordia magnus est, ob infinitum quo dilexit nos amorem, iterum nos inenarrabili renovavit modo; unde in eamdem, quam industria sua foderat atque extruxerat, foveam cecidit Satanas. Desuper caput Diaboli invertit Christus dolores atque super cranium illius iniquitates suas coacervavit. Hic est, de quo Dominus locutus est, «inextinguibilis ignis, qui a «sæculis paratus est Satanæ et angelis illius[2]».

V. Et nunc, o genus hominum, quid rependemus Domino pro omnibus istis? Omnium bonorum radicem Virginem sanctam magnificabimus! Verum quis est qui in mente sua miram continere valeat gloriam, qua una mulier, Maria, digna inventa est in cœlo et in terra? Attamen quæ dicta sunt in Lege, Prophetis, Apostolis et Evangeliis repetamus, Ecclesiæ concinentes : «Maria, summa prophetiæ et hominum honos! Maria Deo oblatum incensum, Deoque desponsata sponsa! (161) Maria, Verbi Dei habitaculum, Altissimi thronus, exaltata inter omnes creaturas! Maria, ovile a Deo fundatum, virga florida! Maria, porta clausa, terra a Deo habitata, beatitudine donata in æternum! Maria, virtus mundi, virtus Entis et mater Christi! Maria, Dei liber, templum et fons! Maria, regina supernorum! Maria, lucis receptaculum, lampas reful-

[1] I *Ad Corinth.* II, 9. — [2] *Matth.* XXV, 41.

gens! Maria, mysterium crucis et pacis initium! Maria, vita mundi, virgo sanctissima! Maria, sponsa Patris, requies Filii, Spiritu mundata! Maria, vox nuntiorum, figura mirabilis! Maria, rubus incombusta, magna inter creaturas! Maria, peccatorum advocata apud Filium suum! Maria, navis aurea, nardus fragrans! Maria, signum renovationis fidelium! Maria, oleum nardo plenum! Maria, corona Ecclesiæ, murus inexpugnabilis! Maria, amphora aurea manna plena! Maria, pyxis odoramentorum suavium! Maria, gloria mundi, tuba creaturarum! Maria, laude et gloria digna! Maria, nuntia sanctitatis et gratiæ! Maria, testimonii statua inter Judæos et Ethnicos! Maria, scala cœlestis, secundum Patriarchæ dictum : «Dominus est in loco isto[1].» Illud est verbum quod dixit Dominus omnium : «Multi prophetæ et justi cupierunt «videre quæ vos videtis et non viderunt; et audire quæ auditis et non audierunt[2].» Instrumentum musicale primum, petra aquam fundens, tabernaculum mosaicum testimonii nomine dictum, omnibus ornatum, in quo Sanctum sanctorum et gloriæ Cherubim, ornatus sacerdotii splendidissimus in quo revelationes! Nunc, si Lex «pæ«dagogus fuit nobis in Christo[3]» et si «Lex bonorum futurorum figuram[4]» possedit, ut ait beatus Paulus, quomodo culpandi essemus, ex Lege a Deo scripta hominibusque in adjutorium et in salutem (162) data, asserentes sanctam Virginem omnium bonorum esse causam? Quæ sunt enim futura bona, quorum Lex erat figura, nisi omnium bonorum causa, cherubico honore digna Maria?

O Virgo sanctissima, Dei Verbi mater, a quo illuxit divinitatis lux, Jesus Christus, qui est Deus in omnibus, cui gloria cum Patre Sanctissimoque Spiritu, in sæcula sæculorum! Amen.

VIII

SERMO PANEGYRICUS IN HONOREM SANCTI STEPHANI[5].

I. Miris[6] divinæ gloriæ splendoribus, theoriis atque voluptatibus cum dignus fuisset habitus venerandus Stephanus, ita glorificatus bonisque cumulatus Sancti nempe Spiritus gratiarum lucifera effusione, ab agonotheta Christo sublatus est atque coronatus sedet supra sublimes Apostolos[7], quoniam primus atque primogenitus martyrum fuit. Mirabili sua, tum animæ, tum corporis castitate elevabatur, atque non solum castitate, verum et egregia armatura robustæ ipsius fidei, qua melius nihil fuit. Nunc iterum loquar (163) de præclare gestis[8] quæ operatus est et quibus, dum justitiæ hostem totiusque boni adversarium[9] profligat, sanctam Ecclesiam catholicam fidei atque pœnitentiæ perfundit odore.

[1] *Gen.* XXVIII, 16. — [2] *Matth.* XIII, 17. — [3] *Ad Galat.* III, 24. — [4] *Ad Hebræos*, X, 1. — [5] Titulus ita plene se habet in codicibus : «Sancti Gregorii «Thaumaturgi, Neocæsareæ (*in Ponto*) episcopi, sermo «panegyricus in honorem primi martyris et diaconi, «sancti Stephani.» — [6] B *Maxime miris.* — [7] B *apostolicon.* — [8] B *præclare ordinatis.* — [9] A omitt. *totiusque boni adversarium.*

II. Stephanus, primum exemplar martyrum virginumque ductor in difficili adversus hominis hostem certamine! Apostolorum præliorum initium Stephanus, omnibusque sanctis et justis causa regnandi cum Christo Deo per infinita sæcula! Stephanus, cui viduarum quondam cura et famulitium credita fuerunt, tanquam sublimis gratiæ diacono[1], nunc Spirituum agminibus cooptatus, non solum ut minister[2], choris Angelorum inseritur, sed ejusdem regni particeps factus cum Christo, ineffabili gaudio caput extollit, in sublimi splendore gloriæ, ut paribus tormentis ipsi Christo similis factus, et ut omnium martyrum primo coronatus! Stephanus, qui olim extra Jerusalem terrestris portam, ut veritatis testis, occisus fuit, nunc, in æterna felicitate, summis et absque fine gaudiis redimitus, glorificatur ab omnibus angelicis virtutibus[3]! Hujus agonem celebrare revelatio est, imo solum agonem nominare prædicatio est inter angelos et apud homines! Stephani enim nomen, in lingua hebraica, corona dicitur : «Corona «justitiæ qua coronavit eum mater sua[4].» Coronatus fuit a Judæis et oblatus pro Ecclesia gentium, quoniam, cum eum coronassent invidi deicidæ, pietatis christianæ hostes, inviti eum ut spei vitæque intercessorem in favorem Ecclesiæ gentium obtulerunt. Judæis quidem zelotypiæ invidiæque causa exstitit[5], Ecclesiæ autem gloriationis et voluptatis. Primus, illius ultione hostis (164) qui homicida fuit ab initio, occiditur[6]; at, fidei splendore, securus catholicæ Ecclesiæ fit ensis. Occiderunt eum ut causam pietatis erga Christum agentem, et, Spiritus Sancti virtute quæ in eo residet, corona est lætitiæ[7] populo novo in Christo. De medio eum tollere festinarunt fidei prædicationem tollere sperantes, at Stephanus potens Ecclesiæ murus, petra fluctibus inconcussa portusque omnium[8] Christicolarum factus est, confidenter orando vitæ auctorem ut salutem spemque vitæ omnibus Christicolis largiatur per virtutem sanguine Christi tinctæ crucis.

III. Stephanus prophetici spiritus primum semen et apostolicæ gratiæ arbor omnibus prosequenda votis! Suavis lætitiæ fructus Ecclesiæ gentium! Stephanus, Apostolorum discipulus, sed doctor martyrum et catholicæ Ecclesiæ exultatio! Stephanus, pulcherrimæ rosæ instar, inter populi Judaici vepres florentis et insertæ in tiara coronæ sponsi cœlestis! Foras ejectus in orbem semetipsum credidit mundi Domino, capitibus squamisque multis ornato draconi, perditioni, morti, omnibus tormentis; atque ita in omnibus omnium Salvatori similis effectus est, miti, bono, innocuo isti Agno qui sustulit peccata mundi, quique «tanquam ovis ad mactationem venit[9].» Tempore mortis oravit pro lapidantibus se hostibus veritatis, dicens : «Domine, ne reputes illis hoc «peccatum[10];» atque suspiciens cœlos quo pertingere festinabat, positis genibus, dixit : «Domine Jesu, suscipe spiritum meum[11],» posteaque, ac si suaviter accepisset retri-

[1] A *diaconis*. — [2] B *comminister*. — [3] Sequens comma ita legitur in B : *Cujus nomen vere virtus est, unde virtutis est illud proferre*. — [4] *Cantic. Cantic.* III, 11. — [5] A omittit : *Judæis quidem zelotypiæ invidiæque causa exstitit*. — [6] B *occiderunt*. — [7] B *in Christo*. — [8] A omitt. *omnium*. — [9] *Isai.* LIII, 7. — [10] *Act.* VII, 59. — [11] *Ibid.* 58.

butionem, animam suam efflavit. Cum in Christo obdormiisset, a morte ad vitam superni mundi translatus, terque beato divinæ gloriæ splendore redimitus, mirabili fulgore solis instar rutilans, justorum vita functorum, antiquorum patriarcharum animabus appositus est, ubi, in cœlestis Jerusalem regno, Angelis lætitiæ causa omnibusque in Christum credentibus mercedis primitiæ factus, sceptrum tenet! (165)

IV. Stephanus, quem, pietatis præconem, ut Evangelium retro pellerent, de medio tollere nisi sunt deicidarum opera imitantes, nunc summo locatus in honore, inter angelicos ordines, cum Paulo cumque Sancto Sanctorum, in superni regni ædibus regnat, lætans et exultans cum omnibus sanctis per infinita sæcula!

Stephanus, ut immobile fundamentum basisque inconcussa, præpositus est Ecclesiæ catholicæ, non tantum mira virtute et invicto quem ostendit animo, cum, auxilio fretus cœlesti, justitiæ inimicum impugnaret; sed etiam, cum, theologiæ referta confutatione eorum qui Deum invidia impetebant atque Judæorum reprehensione, quam coram tribunali habuit, nunquam marcescentis coronæ, gratiæ S. Spiritus lumine, vitam cupientibus, per exantlatos in pugna pro Christo labores, causa exstitit!

Stephanus, corona suavitatis manu Domini et diadema regni manu Dei electum! unde, pretiosa sicut gemma, aut, splendida sicut margarita, in tiara regis gloriæ inseritur, de procellosi mundi innumerarum tentationum profundis assurgit et supernæ Jerusalem in ornatum[1] coaptatur!

V. Stephanus, Salvatori primus similis evasit tormentis et patientia, Jobi instar. Eum dulcedine, innocentia, imitatus est, orando et dicendo : «Domine, ne reputes «illis in peccatum[2].» Cujus orationis fructus, inter alia, fuit salus et vocatio Pauli, et non solum hoc, sed (et salus et vocatio) dispersarum gentium, per veniam impertitam omnibus et per coronam largitam primo eorum qui torti pro Christo occubuerunt. Per eum viduarum turmæ confortatæ, credendo in Christum, consolationem ex fide perceperunt; sanctorum agmina, desiderio elata, lætata sunt in Ecclesia, Sancti Spiritus gratiæ splendore fruendo.

VI. Ita omnes virtutes, lucis atque (166) jugis ornatus instar, divinæ manus interpositione, coruscarunt, omniumque catervæ martyrum, primæ spiritalis pulchritudinis spe admirabili splendore coronatæ sunt[3].

Per Stephanum apostolico honore dignati gaudent sacerdotes. Ab eo et cum eo diaconi initium ceperunt, ut diaconatus ejus participes atque cum eo Verbi vitæ famuli cum sacerdotibus positi, verum infra sacerdotale fastigium.

Per eum Ecclesiæ splendent, fideles augentur et Angeli cum hominibus festos dies celebrantes, cœlesti Patri, diversorum hymnorum dulces cantus et modulos ad cœlos emittunt. Per eum martyrum ordines lætantur Sanctorumque cœtus exultant.

[1] A *in ornatum tunicarum*. — [2] *Act.* VII, 59. — [3] A omitt. *coronatæ sunt*.

VII. Hodie aperiuntur lucida tabernacula, ut suis in mansionibus vitæ supernæ studiosos recipiant. Satanas retrocedens erubescit! Dæmones tremefacti perterritique despondent animum! Infamia horrendoque pudore notati fugiunt hæretici! At pii fideles, Deum celebrantes, cum Angelis diem festum agunt.

Quapropter, tantum gloriæ fastigium adeptus, magnus protomartyr a Sanctissimo Spiritu lucidissima[1] divini thesauri celsitudine dignus est habitus; et ita super omnia, ut dictum, exaltatus est, ut, cum simplicibus intellectibus, videret gloriam Dei. Vidit quidem Jesum, magnus inter Apostolos, verum secundum figuram corporis Adamici; primus autem martyrum, Stephanus, transfiguratum et ad gloriam divinitatis evectum (vidit Jesum), quoniam vidit illum transfiguratum a dextera Altissimi sedentem : gravem transmutatum in subtilem, mortalem in immortalem, corruptibilem in incorruptibilem, terrenum in spiritualem, fluidum in igneum, terrestrem in cœlestem, dum superni mundi altitudinem penetravit, ubi summo honore recolitur a dextra patris luminum. Deus lucis templum extruxit, mortalem supra omnes, tum sensibiles, tum spirituales creaturas, ponendo hominem. (167)

VIII. Tunc igitur ab omni Ecclesia catholica, per indeficientem zelum atque a Deo individuum amorem, ut dictum est, spiritu ad primum abiit cœlum et in spirituum sede quiescit. Si quis, post hæc, velit commemorare Deo amicos Christique luce perfusos puerorum choros qui in Bethlehem Judæ occisi sunt, nemo contradicet, quoniam pro Christo et in Christo defuncti vere sunt martyrum primogeniti primique veritatis martyres. Simul sanctorum justorumque, qui de novo populo orti sunt, ductores existunt, quoniam cœlos, ante salutem mundo per crucem partam, penetrarunt. Per crucem immortalis incorruptaque vita florere cœpit in mundo; at ipsi violenter necati inter in æternum dormientes positi sunt, donec ibi justitiæ sol divinæ lucis radios mitteret. Hoc porro ita esse disce ex maximo inter natos mulierum, ex Joanne Baptista, qui, jamjam moriturus, Christo dicebat : «Tu es qui venturus est, an alium expectamus[2]?» Ubi forte manifestum est agi de inferno, (quo Christus iturus erat) ad salutem illorum operandam. Quod si hæc Joannes potuit dicere de seipso et de ascensione justorum qui illum præcesserant, quanto magis oportet illud dicere de pueris, quos, etsi innocentes essent, immolavit Herodes! Quare mentem aperiens paulo post dixit Salvator : «Amen, «unum dico vobis, quia sunt hic quidem stantes, qui non gustabunt mortem prius«quam videant regnum cœli[3].» At loquendo de regno Dei, nihil aliud intelligit quam ipsius resurrectionem, quæ omnibus sanctis universalis resurrectionis[4] et incorruptionis pignus futura erat. Quod autem dixit Christus : «non gustabunt mortem;» per hoc non intelligebat præsentis corporis dissolutionem, verum ad inferos descensum post sanctarum animarum liberationem per crucem peractam.

IX. Et nunc, quemadmodum Christus ad cœlos elevatus, atque cum eodem corpore

[1] B omitt. *lucidissima.* — [2] *Matth.* xi, 3. — [3] *Ibid.* xvi, 28. — [4] A omitt. *et incorruptionis.*

ad dexteram gloriæ Dei sedens, universalis resurrectionis, immortalitatis[1] et incorruptionis omnibus factus est exemplar; ita et justorum animæ, quæ cum Christo surrexerunt et quæ cœlum petierunt, non quidem cum corpore sed cum spiritu, honoranda sunt exempla omnibus justis (168) qui in Christo magni evaserunt, sive in Veteri, sive in Novo Testamento. Unde manifestum est omnes animas Domini præcepta et voluntatem exsecutas post exitum non demergi in infernum, verum cœlum petere, ubi, sublimem gloriam verentes, luci vivorum cooptantur et inter angelos sanctorumque animas ponuntur.

Hujus etiam protomartyris intercessione mundatus aer resplendet, illuminatæ nubes rorem emittunt, pluviæ abundantes largis effusionibus terræ campos madefaciunt, terra ornatur, plantæque germinantes florum suaves proferunt odores fructuumque suavitatem, omnium viventium lætitiæ aut voluptati inservientes. Cœli sursum aperti erga Deum confidentiam omnibus instillant peccatoribus, salute, pœnitentiæ spe, liberatione a peccato, speque vivendi in æternum.

X. Adamus primus homo principium fuit creaturarum Dei; Noe secundus est pater mundi agrorumque culturæ repertor; Abrahamus mysterium salutis et primus Patriarcharum; Moyses Legis conditor, caput Prophetarum inque promissionum terram introductor; David propheta Dei, regni Israelitici inchoator; Petrus dux Apostolorum et petra fidei catholicæ Ecclesiæ; Dionysius, primus Athenarum episcopus inter martyres coronatus; beata Thecla virginei exercitus apostolus et protomartyr. Ita, inter sublimes coronatos, Stephanus fuit primus, post tormenta Dei deorum, cruciatus appetens, eapropter primus coronatus et initium martyrum Ecclesiæ catholicæ factus et dictus est; lucido splendore amictus, stellæ divino fulgore coruscantis instar, relucet inter astra, profuso lumine suo ab idololatriæ tenebris ad lucem dispersos Dei filios adducens, et inter Angelorum turmas eos disponens ut hæreditatem capiant cum omnibus sanctis supernæ Jerusalem : id est, cum agmine martyrum qui Christi passionum partem habuerunt, cumque omnibus fidelibus qui vere Deum amarunt. Stephanum[2] oremus et nos, ut, cum spiritu sapientiæ et timoris cumque salute, (nobis) per gratiam tribuat hæreditatis partem (169) obtinere; et, ut, pravam gloriam fugientes, illi qui mysteria impia Deoque invisa sectantur, nobiscum, festivo piæ orthodoxæque fidei zelo, digni fiant gloriam rependere Patri, Filio, Sanctoque Spiritui, nunc et semper, in sæcula sæculorum. Amen[3].

[1] B omitt. *et incorruptionis.* — [2] B *qui vere sunt orthodoxi.* — [3] In fine illius sermonis reperimus, in A, notam sequentem : «Sancti Stephani intercessione, «miserere, o Christe, sive possessoris, sive indigni «scribæ, sive patriarchæ, Bab nomine, qui exemplar «commodavit.»

XIV

SANCTUS DIONYSIUS ALEXANDRINUS[1].

1°

OPERA TRANSLATA E VERSIONE SYRA.

I

EPISTOLA AD NOVATUM[2].

Dionysius Novato, fratri nostro, salutem.

Quod si, ut asseris, ad hoc nolens venisti, id ostende, sponte tua recedendo. Omnia enim sufferre debebas[3] ne Ecclesia discinderetur. Nam martyrium, quod aliquis patitur ne Ecclesiam dividat, tam gloriosum est quam illud quod aliquis patitur ne idolis honorem reddat. (170) Imo, meo quidem judicio, præstantius est. Hic enim pro sui unius anima, illic pro omni Ecclesia martyrium sustinet[4]. Quod si nunc persuaseris fratres et eos coegeris ad unitatem redire, peccato tuo majus erit præclare factum tuum. Illud quidem non imputabitur, dum præclare factum celebrabitur. Quod si demum illos persuadere non valueris, tuam ipse animam salva[5].

II

EPISTOLA[6] AD DIONYSIUM ET STEPHANUM,

ECCLESIÆ ROMANÆ PRIMORES.

Qui baptizati sunt in nomine trium personarum, Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, etiamsi baptizati fuerint ab hæreticis, modo isti hæretici tres personas confiteantur[7],

[1] De Dionysii operibus legendus Dom Remy Ceillier, *Histoire générale des auteurs ecclésiastiques*, edit. Vivès, t. II, p. 401 et seq. Eusebium, *Historia ecclesiast.* VI, 45 et seq. — [2] *Ad Novatianum*, scribendum esse colligunt Eusebii editores, licet Rufinus dixerit binas a Dionysio scriptas fuisse epistolas, unam Novato, alteram Novatiano. Cfr *Patrolog. Græc.* X, col. 1296, cum notis. Cæterum, codices syriaci omnes legunt *ad Novatum*. — [3] A *debes*. — [4] Ambo codices syriaci omittunt *illic pro omni Ecclesia*. — [5] Gr. addit : *Opto te paci studentem in Domino bene valere*. — [6] In C, ita profertur titulus epistolæ : «Paulo post Dionysius, ille qui, tunc temporis, Ecclesiam Alexandrinam regebat, ad eodem nomine gaudentem Dionysium et ad Stephanum Romæ scripsit, in hunc modum hæreseon distinctionem instituens.» Ex hoc titulo colligi potest hanc epistolam scriptam fuisse mense martio vel aprili 253, antequam S. Stephanus ad summi pontificatus apicem evectus fuisset. — [7] C hic ponit : *Patris, et Filii, et Spiritus Sancti*.

denuo non baptizentur. Qui autem ab aliis hæresibus convertuntur Ecclesiæ sanctæ baptismo perficiantur[1]. (171)

III

FRAGMENTUM EPISTOLÆ SANCTI DIONYSII ALEXANDRINI AD STEPHANUM ROMANUM, DE BAPTISMO, CUJUS EPISTOLÆ INITIUM EST: «QUÆ ANTEA GESTA SUNT, TIBI, FRATER NOSTER, NOTA FECI[2]».

Quod si quis de Deo impium aliquid proferat, ut faciunt illi qui dicunt Deum esse misericordia destitútum, aut aliorum deorum cultum introducat, talem lapidibus obrui oportere præcipit Lex; nos autem istos sanæ fidei verbis lapidamus. Quod si etiam aliquis mysterium, quod instituit Christus, non recipiat, immutet et pervertat[3], (Christum) aut non esse Deum, aut hominem non fuisse, aut mortuum non esse, aut non resurrexisse, aut non venturum esse ut judicet vivos et mortuos, aut quidpiam aliud «nuntiet quam quod annuntiavimus[4]», hic anathema sit, ait Paulus. Si resurrectionem quis denegat, inter mortuos computetur. Hæc caute dicimus de istis, ut[5] in unionem remaneamus: ecclesiæ cum ecclesiis, episcopi cum episcopis, sacerdotes cum sacerdotibus[6].

In judiciis et in rebus quæ individuas personas spectant, quomodo oporteat se gerere erga extraneos et conversari cum iis qui sunt intra Ecclesiam, putamus assentiendum esse iis qui singulis præsunt locis quique divina consecratione ministerio prælati sunt. De cætero, eorum quæ agunt Domino nostro judicium relinquimus. (172)

IV

EX EPISTOLA AD SIXTUM, PAPAM ROMÆ, CUJUS EPISTOLÆ INITIUM EST: «SUSCEPI EPISTOLAM VESTRAM[7]».

Deum absconditum, Jesum Verbum, quem ignorantes recte tamen colunt Ethnici. Judæi crucifixerunt, licet Verbum esset adorandum, quia non noverunt eum. Verbum erat adorandum, Verbum Patris. Nec quisquam putet me idola colentium defensio-

[1] Codex C. epistolæ Dionysianæ fragmento subjungit: «Huic opinioni adhæserunt trecenti decem «et octo Patres qui in Nicæa urbe adunati sunt, «et illi qui, post eos, in Ecclesiis fuerunt pastores; «illi vero qui in Africa in unum convenerunt, diebus «Cypriani, respicientes ad hæreseon appellationem, «medicinam singularem admoverunt. Illi vivebant die«bus Dionysii Magni. Qui autem post illum venerunt «distinxerunt varios morbos et unicuique conveniens «remedium attulérunt.» — [2] Hæc forte desumpta sunt ex epistola ad sanctum papam Stephanum, quæ dicitur prima de Baptismo, cujusque partem recitat Eusebius in *Hist. eccles.* lib. VII, cap. v. Cfr *Patrol. Gr.* X, col. 1313. — [3] B *et scrutetur.* — [4] *Ad Galatas*, I, 9. — [5] B *quia in unione sumus.* — [6] Hic, in A, fragmentum desinit. — [7] Nil hujusmodi reperimus in reliquiis quæ ex Eusebii *Historia ecclesiast.* afferuntur. *Patrolog. Latina*, t. V, col. 89. Quæ hic a sancto Dionysio Alexandrino scribuntur ad sanctum Sixtum II, si genuina essent, præclarum præberent argumentum

nem instituere. Pro iis tantum, qui, in Hellada, Deum absconditum[1] ut causam agnoverunt, loquor.

Quem porro cum cognovisset, ex scriptis quæ erant de illo, baptizatum se cum omni domo sua voluit ab Apostolo magnus Dionysius, vir clarus et eloquens, qui, exinde sacerdotalis ordinis factus caput, celebris evasit per ea quæ scripsit de Divina Theologia.

Pauli discipulus erat, illius per quem Christus Evangelium gentibus notum fecit, per eum loquendo. Illius porro egregii viri liber aperte ostendit clarum fuisse magnum Dionysium, quoniam scripsit de Theologia librum, de quo nobis sermo in præsenti. Cæterum nemo hoc denegat; si quidam enim contrarium sentientes hoc opus philosophicum et divinum attente docteque legerint, sancti illius doctoris vero testimonio quasi ducti, quod præ oculis habemus, absque ullo negotio intelligent hæc scripta divina alius hominis non esse nisi magni Dionysii, qui, Dei inspiratione donatus, cum magna pietate Atheniensi præfuit Ecclesiæ.

Quis porro alius verbo potentior, tunc temporis, doctor exstitit, post Ierotheum, divinum ejus magistrum, quam ille qui sublimiter de theologia et recte de scientiis scripsit? Quis alius in Scripturis divinis abscondita altius penetravit mysteria quam Dionysius, (173) ut addiscere possunt qui accurate et cum amore veritatis legunt quæ possidemus ejus opera? Dignus est enim cui credatur, etiam cum sibimetipsi testimonium affert, ut in iis quæ scripsit ad sanctum Smyrnæ episcopum Polycarpum, qui valenter adeo pro religione decertavit, qui fuit auditor Joannis Evangelistæ et vere Domini nostri dilecti discipuli. Misit igitur ad Polycarpum exemplar epistolæ quam scripserat de Apollophane sophista, qui eum tanquam scribentem contra Ethnicorum religionem insectatus fuerat. Porro, in initio hujus epistolæ, dicit[2] : «Nescio ego quæ «sive Ethnicis, sive aliis dixi; sufficere reputans ut honesti homines cognoscere veri«tatem qualis sit valeant, ut eam similiter enarrare possint.»

V

FRAGMENTUM DECIMÆ CONFUTATIONIS PAULI SAMOSATENI[3].

Erat enim cum eis magna domus Dei; mons enim Dei notissimus est Maria, Dei genitrix. Ipse David, in Spiritu Sancto, thronos vocat sanctos Apostolos. (174)

illis qui Areopagiticorum auctoritatem tuentur, verum refellerent sententiam quam recenter defendere conatus est Skworzow, et juxta quam Areopagiticorum auctor esset Dionysius ipse Alexandrinus. — [1] Hic alluditur evidenter ad *Act.* XVII, 23. — [2] Hæc leguntur in initio epistolæ sancti Dionysii Areopagitæ ad sanctum Polycarpum. Cfr *Patrolog. Græc.* III, col. 1079, B. — [3] Ex hoc loco liquet sancti Dionysii scripta adversus Paulum Samosatenum fuisse saltem in decem partes tractatusve divisa. Quæ hic afferuntur, jam luce donata a Gallandio in tomo XI *Bibliothecæ sanctorum Patrum*, græce et latine exstant in Mansi, *Sacrorum Conciliorum Nova et Amplissima Collect.* I, col. 1085-1086, A.

VI

FRAGMENTUM EPISTOLÆ AD PAULUM SAMOSATENUM,

CUJUS EPISTOLÆ INITIUM EST : «PRIMUM SCRIPSISTI[1]».

Non enim Christus totus erat de muliere, sed humanitate tantum; de Deo autem erat spiritu[2]. Alioquin neque Maria Dei genitrix unquam[3] vocari potuisset, neque Judæi interfectores Domini, nisi Christus fuisset Deus[4]. Sed, quia Deus erat, [hæc omnia dici potuerunt[5].] Neque impeccabilis fuisset absque mortificationis labore, neque sapiens exstitisset absque doctore, qui e nostro corpore natus est, nisi Deus esset. At, omnia, Dei more, operatus est : voluit et mortuus est; voluit et a mortuis surrexit, quia unigenitus erat Dei Filius[6].

VII

FRAGMENTUM EPISTOLÆ AD PAULUM SAMOSATENUM,

CUJUS INITIUM EST : «PRIMUM SCRIPSISTI».

Qui autem de mortuis surrexit est Christus Jesus. «Sive enim vivimus, ait (Apostolus), sive morimur, Domini sumus. In hoc enim Christus mortuus est et resurrexit ut «et mortuorum et vivorum dominetur[8].» Deus (175) enim est natura sua qui Dominus est omnium, ut, eum esse, cum ex vulneribus eum agnovisset, confessus est Thomas, exclamando : «Dominus meus et Deus meus[9]!» Deus erat Apostolorum sanctorum, non ille qui natura homo, sed ille qui natura Deus erat, ille qui in hæreditatem gentes accipiens, judicaturus est omnem terram secundum quod dictum est : «Surge, Deus, judica terram, quoniam tu hæreditabis in omnibus gentibus[10].»

Filius et hæres, post suos servos Prophetas, demum mortuus est, ut ipse dixit in Evangelio[11], secundum quod erat homo Christus, at non secundum quod verus erat Deus ille qui ab universo adoratur orbe. Incarnatum[12] enim est Verbum Dei ex Maria Virgine, atque ita in se passionem sustinuit, indigens et pauper factum, «usque ad «mortem, mortem autem crucis, licet æquale Deo esset[13];» ut scriptum est : «Factus

[1] Verti potest : vel *Primum scripsi*, vel *Primum scripsisti*. At, si attendamus punctis vocalibus quæ habemus in initio sequentis fragmenti, vertendum est : *Primum scripsisti*. — [2] Hic incipit cod. B. — [3] B omitt. *unquam*. — [4] Hic desinit cod. A. — [5] Quæ inter uncinos posuimus omissa sunt in codice, at necessario supplenda sunt. — [6] His quæ hic recitantur simillima quædam legimus in Mansi, *Sacrorum Conciliorum Nova et Amplissima Collectio*, I, col. 1045-1046, D. — [7] Hæc græce excitata jam fuere in *Epistola Dionysii ad Paulum Samosatenum* : Mansi, *op. cit.* I, col. 1043-1044, B-E. In plurimis tamen differt syriacus a græco textu. — [8] *Ad Romanos*, XIV, 8-9. — [9] *Joann.* XX, 28. — [10] *Psalm.* LXXXI, 8. — [11] *Matth.* XXIII, 31-37. — [12] Hic incipit codex B; verum ipse præbet aliam omnino versionem : «Incarnatus est igi«tur Deus ex Maria Virgine, tormenta pro nobis sus«tulit, indigens factus est et humiliavit se usque ad «mortem, mortem autem crucis, etc.» — [13] Reliqua desunt in A. *Ad Philipp.* II, 6.

«est sub Lege, qui Legis conditor erat[1],» ac Deus de Deo. Verum quid plura? Unus est Christus, una persona, et una natura Verbi Dei incarnati[2].

VIII

Quapropter necesse omnino erat ut Paulus desisteret, ne causa fieret schismatis in Ecclesia Dei. Imo impedire debebat ne sequaces sui schisma facerent; nam summum malum est schisma in Ecclesia. (176)

2°

FRAGMENTA EX ARMENA VERSIONE TRANSLATA.

I

FRAGMENTUM CONFUTATIONIS PAULI SAMOSATENI.

I. Scriptum est : «Sic Deus dilexit mundum ut Filium suum unigenitum mitteret[3].» Nobis porro factus est Deus Jesus Christus, qui per omnia est Deus et Dominus, ipsiusque populus facti sumus, nos qui antea ovibus errantibus similes eramus. «Ad «pastorem enim et salvatorem animarum rediimus[4],» quoniam nobis natus est Filius, qui «factus est nobis salvator[5]», secundum verba Isaiæ prophetæ dicentis : «Parvulus «enim natus est nobis et Filius datus est nobis[6].» Qui ab initio erat, id factus est propter nos, qui amplius non existebamus in illo, remanens tamen id quod antea erat, quemadmodum dicit propheta Osee de Christo : «quod est corpus eorum[7].» Porro propheta loquitur de corpore Christi, qui incarnatus est ex Maria Virgine et ex ea natus est homo perfectus. Conceptus est quin (Virgo) cognosceret (hominem); natus est, et (Virgo) passa non est, nam, ut Deus et Dominus, Christus sanctæ Virginis uterum custodivit ut antea erat, teste propheta Ezechiele dicente : «Porta hæc clausa «erit : et vir non intrabit [neque egredietur] per eam, (quoniam ipse solus) Dominus «Deus Israel ingressus est [et egressus est] per eam, eritque [porta hæc] clausa[8].»

II. In Bethlehem natus est ille Filius qui erat ante universum orbem, quemadmodum ait Michaias propheta : «Et tu, Bethlehem Ephrata, parvula es in millibus Juda :

[1] *Ad Galat.* IV, 4. — [2] Ex hoc sancti Dionysii fragmento nunc scimus quem primum in Ecclesiam invenit hanc, sæculo quinto, celebratissimam fidei formulam : *Una natura Verbi Dei incarnati*, quam huc usque sancto Athanasio ecclesiasticæ historiæ scriptores tribuebant. Attamen animadvertendum est hæc verba non exstare in græco qualia hic syriace afferuntur. — [3] *Joann.* III, 16. Quæ hic ex armeno excitavimus videntur ex *Epistola ad Paulum Samosatensum* desumpta. Verum ea nullibi reperire licuit. — [4] I *Petr.* II, 25. — [5] *Luc.* II, 11. — [6] *Isaias*, IX, 6. — [7] In *Osee* nil hujusmodi reperimus. Verum hæc sancti Dionysii verba ad mentem revocant quæ dicit Paulus, in *Epist. ad Romanos*, IX, 5 : *Ex quibus est Christus secundum carnem.* — [8] *Ezech.* XLIV, 2. Quæ uncinis includimus omittuntur in textu armeno sancti Dionysii.

«ex te mihi egredietur qui sit Dominator[1].» Vide, o Samosatene, quomodo Propheta vocet eum Dominatorem; non est enim dominator qui sit prior illo. Et iterum ait Propheta : «Et ipse pascet populum meum Israel[2].» Hoc adimpletum est in Apostolis, qui de Israele erant, nam illis dixit : «Ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos[3].» Et licet duodecim Apostoli, quos misit, oves essent, attamen omnes lupos ad pacem redegerunt. (177) Egressus illius ab origine mundi, sicut in sua prophetia dicit propheta David : «Ante solem permanet nomen ejus et benedicentur in ipso omnes tribus «terræ[4].» Seu, quemadmodum ait Apostolus : «Christus heri, et hodie, ipse et in «sæcula[5].» Nobis etenim illuxit stella ejus, Regis gloriæ, quæ de Jacob corpore orta est, quæ est Deus per omnia. Sed beatus Moyses testatur quod «orietur stella ex «Jacob[6]» et «exaltatum est regnum ejus[7]». Animadverte Moysem non dixisse «exal«tabitur», quoniam illi qui exaltatus est opus non est exaltari. Porro in omnem terram illuxit lumen ejus.

III. «Magi ab Oriente venientes[8]» obtulerunt dona illi qui natus erat in Bethlehem. At Scriptura id annuntiat, dicens : «De Saba venient, aurum et thus et myrrham «deferentes et salutem Domini annuntiantes[9].» Herodes sanctum, innocentem et justum, ipsum scilicet Dominum qui natus erat, occidere volebat. Sed hoc ipsum beatus David prædixit : «Considerat peccator justum, et quærit mortificare eum. Do«minus autem non derelinquet eum in manibus illius[10].» Herodes ille est qui in Bethlehem pueros occidit, quique tristitiam Racheli intulit, juxta quod antea Jeremias propheta dixerat : «Vox in Rama audita est, ploratus et ululatus multus : Rachel «plorans filios suos, et noluit consolari, quia non sunt[11].» Non enim erant in terra, sed in cœlo, quoniam in primo ætatis flore occisi sunt.

IV. Eum in ulnas suas assumens sancta Maria petivit Ægyptum, illum qui tenet orbem universum in manibus suis deferens. Hoc etiam Isaias prophetavit dicens : «Ecce «Dominus ascendet super nubem levem, et ingredietur Ægyptum[12].» Sanctam Virginem, quæ peccatum non novit, nube significavit, quoniam cœli rorem absque dolore edidit, absque labore gestavit, absque corruptione genuit, universum siti consumptum orbem implens lætitia : «Ingredietur, ait, Ægyptum, et commovebuntur simulacra «Ægypti[13],» quia ipse est «qui respicit terram et facit eam tremere[14].

V. Post autem Herodis mortem, ex Ægypto rediit et venit in terram Judæ. Hæc sanctus Osee[15] propheta prædixit, in persona Patris loquens : «Ex Ægypto vocavi Filium «meum[16],» quia ex Ægypto illum vocavi, quo terra et omnia plena sunt, et a quo nemo

[1] *Mich.* v, 2. — [2] *Ibid.* v, 2; *Matth.* II, 6. — [3] *Luc.* x, 3. — [4] *Psalm.* LXXI, 17, 18. — [5] *Ad Hebræos*, XIII, 8. — [6] *Num.* XXIV, 17. — [7] An ad *Gen.* XLIX, 10, alludatur nos latet. — [8] *Matth.* II, 1. — [9] *Isaias*, LX, 6. — [10] *Psalm.* XXXVI, 32, 33. — [11] *Matth.* II, 18. Cfr. *Jerem.* XXXI, 15. — [12] *Isaias*, XIX, 1. — [13] *Ibid.* — [14] *Psalm.* CIII, 32. — [15] Armenus textus sancti Dionysii habet *Isaiam* pro *Osee*. — [16] *Osee*, XI, 1.

aufugere potest. Galileæ et Nephthali, Zabulon et Galileæ fines viderunt lumen ejus. Hoc etiam antea Isaias prædixit, o Samosatene : «Terra Zabulon et terra Nephthali, «via maris, Galilea Gentium, populus qui sedebat in tenebris vidit lucem magnam[1].» Non enim prophetæ Christum videbant, ut hæretici qui Deum impugnant, sed ut beatus Paulus, qui de eo, ut Deo, loquebatur, prædicans Evangelium suum, «revela-«tione Dei et Salvatoris Jesu (Christi) receptum[2].» Hunc Isaias et Paulus vocant magnum, fortem Dominum et Deum. Paulus vero Samosatenus, cum sequacibus suis, non erubuit illum putum et purum appellare hominem.

VI. Adiens in deserto Joannem, Christus baptizatus est baptismo pœnitentiæ. Hoc iterum Isaias prædixit: «Vox clamantis in deserto : Parate viam Domini[3],» scilicet viam quæ ducit ad regnum cœlorum. Baptizatus est in Jordane ille per quem mundati peccatores remissionem peccatorum obtinent. «Et vox facta est de cœlis (a Patre dicente): «Hic est Filius meus dilectus[4].» Hoc antea prophetavit David, dicens : «Testis in Deo «fidelis[5].» Illud enim testimonium disrupit cœlum et terram commovit; verum Judæi et hæretici non tremefacti sunt.

VII. Accepit Spiritum Sanctum ille qui Spiritu Sancto conceptus est et prædicavit omnibus qui in terra regnum exspectabant cœlorum. Hæc antea prophetata sunt de Christo, Isaia dicente : «Spiritus Domini super me eo quod unxerit me[6].»

Missus est, ut homo, qui a Patre divisus non est, ut Deus; sponte sua pauper factus est et pauperibus salutem regnumque cœlorum prædicavit.

II

I. Apprehenderunt[7] Judæi Christum, quia ipse voluit. Hoc beatus Jeremias antea dixit : «Venatione ceperunt me, ut avem, inimici mei[8].» Cur dixit quasi avem? Quia quemadmodum avis non retribuit vindictam iis qui capiunt eam, ita ipse Christus, Filius Dei, dum crucifigerent eum, pro meritis carnifices non castigavit; clamabat enim et dicebat : «Pater, dimitte illis, non enim sciunt quid faciunt[9].» Hoc etiam beatus Paulus dixit: «Si enim cognovissent, nunquam Dominum gloriæ crucifixissent[10].» Pilatus eum torsit, Caiphas faciem ejus cecidit, (179) populus illum blasphemavit, sed Filius Dei hæc omnia passus nihil respondit. Hoc etiam prædixit beatus Isaias : «Ego «autem non contradico, retrorsum non abii, corpus meum dedi percutientibus, et «genas meas vellentibus[11].» Quis est porro ille nisi Deus, qui, sputo emisso in terram, fecit lutum cum sputo idque super oculos ponens cæci eos aperuit[12]?

[1] *Matth.* IV, 15, 16. Cfr *Isaiam*, IX, 1, 2. — [2] *Ad Ephesios*, III, 3. — [3] *Isaias*, XL, 3; *Matth.* III, 3. — [4] *Marc.* I, 10. — [5] *Psalm.* LXXXVIII, 38. — [6] *Isaias*, LXI, 1. — [7] Initio hujus fragmenti hæc tantum legimus : *Sancti Dionysii Alexandrini patriarchæ*. — [8] Jeremias, *Lament.* III, 52. — [9] *Luc.* XXIII, 34. — [10] I *Ad Corinthios*, II, 8. — [11] *Isaias*, I, 5, 6. — [12] *Joannes*, IX, 6.

II. Çum latronibus crucifixus, crucis ligno peccata nostra affixit, mortemque simul ac Satanam occidit, ut nos misericordia sua et gratia ad resurrectionem suam adduceret. Milites abstulerunt vestes illius et super tunicam miserunt sortem[1].

O mirabilia quæ ad sanctam crucem noviter peraguntur! Milites tunicam Christi non lacerant, dum hæretici Filium Dei dividere et in duos indivisibilem et inscrutabilem Christum discindere tentant. Aceto potaverunt Judæi Christum, illique fel amarum dederunt bibere, sed hoc antea jam prædixit beatus David dicens : «Et dederunt «in escam meam fel; et in siti mea potaverunt me aceto[2].» Christus Judæis manna dedit, Judæi Christo fel dederunt; Christus Judæis dedit mel, Judæi Christo acetum dederunt, et cruci suspenderunt eum, qui super nihilum suspendit cœlos, quique est vità omnium viventium[3]. Hæc antea beatus Moyses prædixit dicendo : «Videbitis vitam «vestram suspensam in ligno ante oculos vestros et non credetis[4].»

III. Propter hoc enim non crediderunt, unde dicebant ad invicem : « Alios salvos «fecit, seipsum non potest salvum facere... Descendat nunc de cruce (ut videamus) «et credemus ei[5].» De cœlo descendit, o Judæi, et non credidistis ei. Si etiam descenderet de cruce, neque illi crederetis.

IV. Christus clamavit voce magna super crucem, et dixit : «Consummatum est[6].» Et post hoc tradidit Deo spiritum qui, sponte sua, ad mortem accesserat, universamque terram commovit. Hæc antea beatus David et Joel prophetæ prædixerunt dicentes : «Dominus dedit vocem suam et mota est terra[7]» et «Dominus de Sion rugiet et de «Jerusalem dabit vocem suam et movebitur terra[8].» Lancea transfixerunt latus ejus, secundum quod antea prædixerat Zacharias propheta dicens : «Aspicient ad me quem «crucifixerunt[9].» Judæi vitam confixerunt; nos autem calicem sanctum ebibimus et viximus. (180)

III

I. Surrexit hodie[10] de mortuis ut in æternum vivat Christus. Unde mulieres, illum surrexisse videntes cucurrerunt ad Apostolos ut id eis narrarent. Hoc antea prophetavit Isaias propheta, dicens : «Mulieres quæ festinatis venire ad solemnitatem, intrate «priores[11].» Per vos etenim primum in orbem intravit peccatum, per vos etiam primum intrabunt boni nuntii, et per vos dabitur mundo vita, quoniam «ubi abundavit «delictum, ibi superabundavit gratia[12].»

[1] Cfr *Matth.* XXVII, 38; *Luc.* XXIII, 33, 34; *Joann.* XIX, 23. — [2] *Psalm.* LXVIII, 22. — [3] Ita hunc locum præbet codex armenus LXXXV parisiensis: «Ipse dedit «eis mel, ipsi dederunt ei fel. Ipse dedit eis manna, ipsi «dederunt ei acetum, et sanctæ cruci affixerunt eum qui «e nihilo omnia (?) constituit, quique est vita omnium «viventium.» — [4] *Deut.* XXVIII, 66. — [5] *Matth.* XXVII, 42. — [6] *Joann.* XIX, 30. — [7] *Psalm.* XLV, 7. — [8] *Joel,* III, 16. — [9] *Zachar.* XII, 10. Cfr *Joann.* XIX, 37. — [10] Hic etiam in initio hæc legimus : *Sancti Dionysii Alexandrini patriarchæ.* — [11] *Isaias,* XXVII, 11. Hæc tantum ita reperiuntur in versione vulgata apud Armenos, verum exstitisse debent in editione græca τῶν LXX. — [12] *Ad Rom.* V, 20.

Surrexit porro Christus de sepulcro, etiam obsignata remanente petra, ad ostium monumenti. «Venit (enim) Jesus, januis clausis, et stetit in medio et dixit : «Pax «vobis[1].» At quando Apostoli viderunt eum, tremefacti sunt. Verum ipse dixit eis : «Nolite timere[2],» et «insufflans in eos,» dixit eis : «Accipite Spiritum Sanctum[3].» Hoc antea prædixit Nahum propheta, dicens : «Lætare, Juda, in festivitatibus tuis, quia «transiit insufflans in faciem tuam[4].»

II. Illud lætitiæ fœdus, sanctorumque mysterium dierum et festum sempiternum in nobis complentur pœnitentia et caritate condita, neque unquam voluptatem minuit perpetuitas, quoniam pulchritudinem resurrectionis tempus non minuit, neque pulchritudinis suavitatem marcescere facit consuetudo. Sed, quemadmodum semper videntes solem illius tamen quotidie desideramus lucem, ita etiam, dominicæ diei, quam semper nobiscum habemus, exoptamus splendorem, quia regina est illa dierum, si quidem in historia creationis apparet prima et in ordine pietatis præcipua. Hanc diem ipse Deus primam, et creatione, et resurrectione constituit. In hac enim die, tempore creationis, dividit tenebras a luce, et, secundum vocem Pauli, expulit mortem, lucidam per Evangelium efficiens vitam et incorruptionem. In hac creationis die separavit lucem a tenebris, et, in resurrectionis die, sejunxit fidem ab infidelitate, ut dixit Salvator : «Dum lucem habetis, credite in lucem, ut filii (181) lucis sitis[5].» Unde non sumus filii mortis, sed filii lucis et diei.

Die qua surrexit Christus illuxit lux in qua Salvatoris tormenta fructum suum dederunt; fructus enim tormentorum sunt resurrectio. «Nisi granum frumenti, cadens in «terram, mortuum fuerit, ipsum solum manet; si autem mortuum fuerit, multum «fructum affert[6].»

III. Hanc vero diem honorandam esse propter Salvatoris tormenta et celebrem esse tantum ob honorem qui rependitur reverendis Dei tormentis, testatur David de Salvatore dicens : «Lapis, quem reprobaverunt ædificantes, factus est in caput anguli[7].» Hæc manifeste dicuntur de tormentis Christi, nam quem reprobavit populus Judæorum acceptavit mundus; et, quemadmodum angulum duo disjuncta conjungit, ita et populus iste et populus ex gentibus conjuncti sunt sub uno capite, id est, in unum coaptati sunt, fide (in Christum). Hinc Apostolus dicit : «Christus est pax nostra, qui «fecit utraque unum[8].» «A Domino factum est istud, et est mirabile in oculis nostris[9].» Unde extemplo addidit (Psalmista) : «Hæc est dies quam fecit Dominus : exultemus «et lætemur in ea[10].» Vides quomodo tormentis diem explicavit et quomodo mysterii explicatio diem manifestavit.

IV. Igitur, abhinc nos filii lucis sumus et resurrectionis, quoniam illuxit nobis do-

[1] *Joann.* XX, 26. — [2] *Luc.* XXIV, 36. — [3] *Joann.* XX, 22. — [4] *Nahum,* I, 15. — [5] *Joann.* XII, 36. — [6] *Ibid.* 24. — [7] *Psalm.* CXVII, 22. — [8] *Ad Ephes.* II, 14. — [9] *Psalm.* CXVII, 23. — [10] *Ibid.* 24.

minica dies, nobis manifestans solem Christum. Quapropter ait Propheta : «Et orietur «vobis timentibus nomen meum Sol justitiæ[1].» En Sol justitiæ illuminat cœlestes et terrenos similiter, et, quia hodie Salvator illuminavit mortuos, hanc diem sanctam et regalem effecit, incipiens ab ordine religionis et creationis, quoniam ipsa undique radios divinorum verborum quæ dicta sunt per Prophetas, et per Apostolos prædicata sunt, in se congregat.

IV

«Eduxit[2] autem discipulos suos» (Jesus) «in Bethaniam, et, elevatis manibus suis, «benedixit eis. Et factum est, dum benediceret illis, recessit ab eis, et ferebatur in «cœlum[3].» Hæc antea (182) prænuntiavit beatus David, dicens : «Ascendit Deus in «jubilo et Dominus in voce tubæ[4];» nempe, quando exercitus superni benedicebant et dicebant exercitibus iisdem infernis : «Attollite portas, principes, vestras desuper[5];» non dixit «aperite», quoniam eas fuisse apertas inde probare quærit. Igitur qui attollit non quærit probare sed omnia recipit. «Et introibit, ait, Rex gloriæ[6].» Verum, «quis «est ille Rex gloriæ[7]?» nisi ille qui antea erat cum Patre et qui nunc ad illum redit, qui non descendit, nec a mundo separatus est, qui egressus ad dexteram Dei Patris sedet. Hoc antea prædixit beatus David, dicens : «Dixit Dominus Domino meo : Sede a «dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum[8].» Sed Pater, Filius et Spiritus Sanctus sunt una natura unaque est trium personarum voluntas, si quidem una adoratione confitemur Deitatem unam, æqualem, communem, indivisam in unitate, cui gloria in sæcula. Amen.

V

«Non homo tantum crucifixus est, sed sanctum unigenitum (Dei) Verbum, Filius «Patris.» Vides quomodo Verbum cruci affixum dixerit, et non tantum purum hominem. (183)

[1] *Malach.* IV, 2. — [2] Hic iterum in titulo : *Sancti Dionysii Alexandrini patriarchæ.* — [3] *Luc.* XXIV, 50, 51. — [4] *Psalm.* XLVI, 6. — [5] *Ibid.* XXIII, 8. — [6] *Ibid.* — [7] *Psalm.* XXIII, 9. — [8] *Ibid.* CIX, 1, 2.

XV

SYNODUS ANTIOCHENA CONTRA PAULUM SAMOSATENUM.

I. FRAGMENTUM EPISTOLÆ ENCYCLICÆ SANCTÆ SYNODI ILLIUS QUÆ DEPOSUIT PAULUM SAMOSATENUM [IN QUA ASSERITUR] : « NON, UT IN PROPHETIS, OPERATUM ESSE VERBUM DEI SAPIENTIAM, SED « UNIONEM CONTRAXISSE SUBSTANTIALEM CUM CARNE ANIMA RATIONALI COMPARATA[1]. »

Primam enim opinionem non norunt canones Ecclesiæ universalis. Nam sapientiæ conjuncti erant Prophetæ, operatione tantummodo externa; diversa autem erat ab eis sapientia. Hæc autem, per semetipsam veniens, se conjunxit corpori illi quod ex Maria natum est.

II. ET POST ALIA[2] :

Quod si Jesus Christus sit Filius Dei, filius est et Sapientiæ. Et si alius est Sapientia et alius Jesus Christus, duo erunt filii. At, cavere oportet ne, his fraudulenter acquiescens verbis, forte in errorem inducere velit.

III. ET POST ALIA :

« Ex quibus liquet, juxta fidem hujus sanctæ synodi, Emmanuelem ex duabus na-« turis constitisse, nempe, ex Deitate Verbi et ex corpore quod, a Maria Virgine ortum, « anima intelligenti (184) præditum erat; unde evidens est unum et eumdem esse « Deum et hominem. Apparet etiam sequacibus Pauli Samosateni, qui, ad hanc usque « diem, ipsius ægritudine capti sunt, contrarium esse ut unum Christum confiteamur « in duabus naturis. »

Verbum est ille cujus ortus a diebus æternitatis, quique in Bethlehem prædictus erat oriturus. Verum his contraria dicit doctor hæreseos, (asserens) Jesum Christum quidem esse a Maria, Verbum vero a Deo genitum fuisse. Attamen scriptum est — nam hic usurpare licet hoc testimonium — patrem Christi Jesu Deum esse; hoc vero constat esse et Verbi, seu patrem esse totius Christi, qui constat et Verbo et corpore a Maria genito.

IV. ET POST ALIA :

Nunc autem debemus dicere Jesum Christum et Verbum Dei distingui in duos, a Paulo Samosateno, nempe, illum qui nutu omnia jubet, et illum qui defatigatus ali-

[1] Cfr *Patrol. Gr.* Migne, X, 260, B. — [2] *Ibid.*

quando est, dormivit et famem passus est. Et tamen, id asserens, affirmat (Christum) totum hæc omnia sustulisse, siquidem antea dixit Verbum esse in toto homine.

V. ET POST ALIA :

Testimonium accepit (Christus) a Joanne dicente post se venturum, ut hominem, illum qui ante eum est ut Deus[1]. Fatigatus est, famem expertus est, sitivit, dormivit, crucifixus est, ob infirmitatem nostram, primum ut homo propter corpus, deinde ut Deus; nam Deus passus est propter peractam unionem cum corpore humano, quod accepit et assumpsit ad id ut pati posset.

VI. EX EPISTOLA ENCYCLICA SYNODI ILLIUS QUÆ EXPULIT PAULUM SAMOSATENUM[2].

Unionem cum sapientia aliter intelligit (Paulus), nempe per amicitiam, non autem per substantiam. (185)

VII. FRAGMENTUM ACTORUM, EX DISPUTATIONE QUAM SACERDOS MALCHION[3] INSTITUIT CUM PAULO, ANNUENTE SYNODO.

De persona Salvatoris nostri ita sentire oportet, nempe : Verbum, ante incarnationem, non indiguisse Spiritu Sancto — Spiritus enim ab illo accipit — neque sub Lege fuisse, sed, post unionem substantialem cum corpore suo humano, omnia idem ipsum passum esse propter compositionem et unionem substantialem cum eo.

VIII. (FRAGMENTUM) EORUM QUÆ PAULUS SAMOSATENUS EFFUTIVIT CONTRA MALCHIONEM (SACERDOTEM) ORTHODOXUM, QUI CUM EO DISPUTAVIT, AUCTORITATE ILLIUS SANCTÆ SYNODI QUÆ PAULUM ANATHEMATE PERCUSSIT.

Jesus Christus, ille qui de Maria ortus est, unitus Sapientiæ unum fuit. Cum ea et per eam fuit Filius et Christus; dixit enim (Malchion) esse Filium Dei illum Jesum Christum, qui passus est, qui toleravit alapas et verbera, qui sepultus est et descendit ad inferos, quique resurrexit a mortuis. Non enim oportet, ait, dividere illum qui est ante sæcula ab illo qui editus fuit in fine dierum. Horreo enim duos dicere Filios, horreo et duos dicere Christos. (186)

IX. EX ACTIS EJUSDEM SYNODI QUÆ EXPULIT PAULUM SAMOSATENUM, NEMPE EX DISPUTATIONE QUAM SACERDOS MALCHION INSTITUIT CUM PAULO[4].

Paulus dicebat : Verbum non potest intrare in compositionem, ne dignitatem suam amittat. — Malchion : Non ita; fuit compositio, nempe Verbum et corpus ejus. —

[1] Cfr *Joann.* I, 27. — [2] Cfr Migne, *Patrol. Gr.* X, col. 259-260, A et B. — [3] De Malchione cfr notitiam a Gallandio compositam, in *Patrol. Gr.* X, col. 247. — [4] Cfr Mansi, *Sacr. Concil.* I, col. 1101, 1102, D.

Paulus : Absit quod compositum et commixtum fuerit! — Malchion : Propter hoc compositionem confiteri non vis, ne dicas substantialiter (οὐσιῶσθαι) Filium Dei fuisse in suo corpore.

X. PROBATUR CHRISTUM ESSE UNAM PERSONAM COMPOSITAM, EX SYMBOLO FIDEI SANCTÆ SYNODI ANTIOCHENÆ, QUÆ EXPULIT PAULUM SAMOSATENUM, CUJUSQUE PRÆSIDES ERANT DIONYSIUS ROMANUS ET DIONYSIUS ALEXANDRINUS[1] : IN ILLA ETIAM FUIT GREGORIUS THAUMATURGUS.

Credimus Dominum nostrum Jesum Christum illum qui a Deo Patre ante sæcula spiritualiter quidem generatus fuit, in fine autem sæculorum corporaliter de Maria Virgine genitus est, unam esse personam compositam, nempe e Deitate cœlesti et e corpore humano. (187)

XVI

SANCTUS PETRUS ALEXANDRINUS.

1°

FRAGMENTA EX SYRIACA VERSIONE TRANSLATA.

I

A. PETRI, EPISCOPI ALEXANDRINI ET MARTYRIS, EX LIBRO DE DEITATE[2].

Quoniam gratia et veritas per Jesum Christum vere[3] datæ sunt[4], per gratiam igitur salvati sumus, secundum verbum Apostoli dicentis : « Et non ex nobis : Dei enim donum « est. Non ex operibus, ne quis glorietur[5]. » Porro, cum, voluntate Dei[6], « Verbum « caro factum fuisset[7] » et « habitu inventum fuisset ut homo[8] » a Deitate[9] tamen non excidit. Non enim ut excideret a virtute et gloria sua « pauper factum est[10] », cum dives esset, sed ut mortem pati posset pro nobis[11] peccatoribus, « justum pro injustis, ut nos « offerret Deo, mortificatum quidem carne, vivificatum autem Spiritu[12] ».

[1] Quæ dicuntur de utroque Dionysio vera non sunt de synodo anno 264 Antiochiæ adunato, et multo minus de synodo quæ, anno 269 vel 270, Paulum Samosatenum deposuit. — [2] Cfr *Patrol. Gr.* XVIII, col. 509. In B, fragmentum affertur sub titulo : *Testimonia ex synodo Ephesina. Sancti Petri, episcopi et martyris*, etc. Unde hæc ex *Actis Ephesinæ synodi* recitari liquet. — [3] *Vere* omittit B. — [4] *Joan.* I, 19. — [5] *Ad Ephesios*, II, 9. — [6] B *Dei Patris*. — [7] *Joann.* I, 14. — [8] Cfr *Ad Philipp.* II, 7. — [9] B *sua* addit. — [10] II *Ad Corinth.* VIII, 9. — [11] B *qui sumus* peccatores. — [12] I *Petr.* III, 18.

B. ET POST ALIA :

« Ideoque et quod nascetur ex te sanctum, vocabitur Filius Dei[1]. » Quod de carne nascitur caro quidem est; sed Maria in carne edidit Dominum nostrum Jesum Christum, qui vere unus et idem est, et non alius atque alius. Absit! Vere enim dicimus Jesum esse Dominum, credentes præsertim Jesum esse Filium Dei, Jesumque esse Christum, sicut Apostolis, post ascensionem, ipse Jesus visus est.

C. ET POST ALIA[2] :

Ipse autem Deus Verbum, absque viri concubitu, sed sola voluntate Dei, qui omnia potest facere, factus est caro in utero Virginis, non indigens operatione[3] aut præsentia hominis. Efficacius enim homine operata est in Virgine virtus Dei, quæ super eam descendit cum Spiritu Sancto qui in eam venit.

D. EX LIBRO DE DEITATE.

Quapropter, cum editus esset Emmanuel, Dei genitricem Virginem perfecit, ex ea gloriose incarnatus et ortus. (189)

II

A. EJUSDEM EX TRACTATU DE RESURRECTIONE[4].

Hoc idem igitur confirmat Evangelista, dicens : « Et Verbum caro factum est et habi« tavit in nobis[5]. » Hoc autem notum est ex eo quod angelus salutavit Virginem, dicens : « Ave, gratia[6] plena, Dominus tecum[7]. » Nam hic audimus Gabrielem dicentem « Dominus « tecum[8] » pro hoc « Deus Verbum tecum ». Indicat enim angelus eum concipiendum esse in utero atque incarnandum fore, secundum quod scriptum est : « Spiritus Sanctus « superveniet in te et virtus Altissimi obumbrabit tibi. Ideoque et quod nascetur ex te[9] « sanctum, vocabitur Filius Dei[10]. »

B. EJUSDEM EX TRACTATU DE RESURRECTIONE, CUJUS INITIUM EST : « POST FINEM ».

Porro vocant ædificium quod respicit hominem terrenum de terra ortum. Etiamsi igitur recedat anima a corpore, tempore separationis et dissolutionis, sumus tamen

[1] *Luc.* 1, 35. Hæc videntur ponenda post ea quæ græce exstant in *Patrol. Gr.* XVIII, 512, col. 9. — [2] Cfr. *Patrol. Gr.* X, col. 512, a linea 9 ad finem. — [3] B *auxilium* loco *operationis* exhibet. — [4] Fragmentum istud, quod, in collectaneis syriacis, dicitur excerptum ex *Tractatu de Resurrectione*, reperitur inter fragmenta *Tractatus de Deitate* græce exstantia. Cfr *Patrol. Gr.* XVIII, 509, lin. 2 a fine. — [5] *Joann.* 1, 14. — [6] B *gratiis.* — [7] *Luc.* 1, 28. — [8] A omitt. *Dominus tecum.* — [9] B omitt. *ex te.* — [10] *Luc.* 1, 35.

artificium et opus artificis, unde possumus resurgere a mortuis, cum notum sit, in resurrectione, a corpore mortali induendam esse immortalitatem, ut unitum animæ corpus recipiat mercedem qua vere dignum est. (190)

C. ET POST ALIA :

Non aliter igitur erit resurrectio. Id enim notum est tantum per similitudinem cum illo qui fuit primogenitus mortuorum. Quare « scimus quoniam, cum apparuerit, similes « ei erimus : Quoniam videbimus eum sicut est[1]. » Et hoc quidem auditum fuit, in principio, in creatione hominis, quando dixit Deus : « Faciamus hominem ad imaginem et « similitudinem nostram[2]. » Igitur huic voci juste apponitur et illa : « Ad similitudinem « primitiarum dormientium[3]. » Didicimus enim primitias nostras esse Christum; igitur quæ sunt Christi postea (habebimus), in adventu illius. Quum ad similitudinem illius qui est primitiæ dormientium resurgant mortui, manifestum est et hæc corpora, quæ erant in sepulcris, resurrectura esse, membris suis perfecta[4], quemadmodum Christus resurrexit de sepulcro suo; unde, cum ostendisset animam suam esse in corpore, omnibus discipulis suis dixit : « Palpate et videte, quia spiritus carnem et ossa non habent, « sicut me videtis habere[5]. » Ad Thomam autem speciatim dixit : « Infer digitum tuum « huc et vide manus meas, et affer manum tuam, et mitte in latus meum : et noli esse « incredulus, sed fidelis[6]. »

D. ET POST PAUCA :

Quapropter, attendentes mirabilia opera quæ Deus ab initio nunc usque fecit, dicimus et nos ad incredulos quod Apostolus, in Actibus Apostolorum, dixisse fertur, loquendo de resurrectione : « Quomodo judicor a vobis qui non creditis quod Deus suscita- « turus sit mortuos[7]? » — quoniam amplissime libri divini testantur hæc ipsa corpora, quæ terræ, crediti instar, committuntur, resurrectura semine velocius fore. (191)

E. ET PAULO POST :

Quod si deinde aliquem non credentium turbat et hoc Apostoli dictum : « Hoc autem « dico, fratres[8], quia caro et sanguis regnum Dei possidere non possunt[9], » attente intelligere debemus Apostolum non dixisse « non possunt resurgere », sed « non possunt « possidere ». Atqui, quod non possint possidere, ex duobus sese invicem consequentibus notum est, nempe, ex corruptione quæ est in corpore humano, et ex pravis actibus quos operatur homo, ut Apostolus ait addens : « Neque corruptio incorruptelam possidebit[10], » et duo præsertim hoc verbo ostendens, scilicet quod, nisi primum incorruptionem

[1] I *Joann.* III, 2. — [2] *Gen.* I, 26. — [3] I *Ad Corinthios*, XX, 20. — [4] A omittit *membris suis perfecta.* — [5] *Luc.* XXIV, 39. — [6] *Joann.* XX, 27. — [7] *Actus apostolorum*, XXIII, 6, 21. — [8] B omittit *Hoc autem dico, fratres.* — [9] I *Ad Corinthios*, XV, 50. — [10] *Ibid.*

acquisierit caro hæc corruptibilis, regnum Dei possidere non poterit, et quod caro incorruptionem non valens acquirere, quamdiu aliquid (corruptum) remanet in homine propter fœda opera quæ fecit, non possit unquam possidere regnum Dei, quia operibus corrumpitur suis. Unde et Paulus dixit : «Si quis autem templum Dei violaverit, dis«perdet illum Deus[1].» Quapropter et caro vocatur homo totus, verum in alio sensu.

F. ET POST ALIA :

Itaque huic verbo «omnes immutabimur[2],» est consequentia; cum enim simul «omnes resurgemus, referemus nos propria corporis, prout gessimus, sive bonum, «sive malum[3].» Vere enim scriptum est : «Nos immutabimur[4];» quod nihil aliud significat nisi quod, gloria et honore cumulati, ita firmi et fortes evademus ut corpus possit sustinere aeris splendorem, quoniam unusquisque ad immortalitatem et (192) incorruptibilitatem adducetur. «Canet enim tuba, ait, et mortui resurgent incorrupti «et nos immutabimur[5].» Quod unum et idem significat; nempe, quod, quemadmodum hi qui resurgent immutabuntur induendo incorruptionem, ita et qui relinquentur vivi immutabuntur incorruptibilesque fient. Inde noscere est a nobis non recipienda esse corpora alia pro nostris corporibus, sed nostra[6] quæ deposita fuere in sepulcris. Iis autem qui vivi remanebunt sua relinquentur corpora, unde possumus adjiciendo dicere: «Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptionem, et mortale hoc «induere immortalitatem[7].» Quando igitur hæc omnia completa perfecte fuerint, tunc licebit dicere : «Absorpta est mors in victoria. Ubi est, mors, victoria tua? Ubi est, mors, «stimulus tuus[8]?»

G. Evidens est Dominum et Salvatorem nostrum Jesum Christum immutatum fuisse, quando transfiguratus est in monte, et tamen non assumpsisse aliud corpus, corporis sui loco, sed retinuisse illud quod a sanguine David trahebat, quando ascendit cum discipulis. «Et resplenduit, ut ait Matthæus, facies ejus sicut sol; vestimenta autem «ejus facta sunt alba sicut lux[9].»

Et quidem, non solum hoc in tempore, verum[10] et post resurrectionem immutatus apparuit; et, propter hoc, discipuli, spiritum a se videri credentes, illum non agnoscebant. Simili igitur modo et corpora nostra immutabuntur induendo, secundum Apostoli dictum, non quidem corpus animale, sed corpus spiritale[11]. Notum enim est hic, propter usum, a beato Paulo vocari mutationem quod simpliciter est diversitas. Dico autem «propter usum», id est, loquendi frequentiam, quia est mutatio propria alius omnino generis, quæ usurpatur in figuris et parabolis, quæque etiam laudatur

[1] I *Ad Corinthios*, III, 17. — [2] *Ibid.* XV, 51. — [3] II *Ad Corinthios*, V, 10. — [4] I *Ad Corinthios*, XV, 52. — [5] *Ibid.* — [6] C *illa* loco *nostra*. — [7] I *Ad Corinthios*, XV, 53. — [8] *Ibid.* 54. — [9] *Matth.* XVII, 2. *Sicut nix.* — [10] B omitt. *verum.* — [11] I *Ad Corinthios*, XV, 44.

in scriptis divinis, speciatim in Lege, quando dicitur: «Primogenitum asini mutabis «ove[1],» sed non mutabis bonum malo... (193)

H. «Insufflavit spiritum in faciem ejus et fuit homo[2]......» Et iterum: «Dabo super «vos nervos, et succrescere faciam super vos carnes, et superextendam in vobis cutem[3].» Igitur gradatim creaturam... finxit. Iterum scriptum est: «Dabo spiritum meum «super vos,» ut ostendat gloria Spiritus Sancti corpora justorum illuminanda esse immortalitate, incorruptibilitate, gloria et splendore clarissimo. Unde liquet resurrectionem non consistere in mutatione essentiæ, sed in vestitu gratia parto, quo, morte et corruptione fugatis, introducitur duratio æterna, cum gloriosa essentiæ Dei communicatione.

Igitur unum et idem est corpus quod seminatum est in corruptione. «Quod «autem corrumpitur et ad sepulturam (venit), ait Paulus, loquens de spe resur- «rectionis, surget in incorruptione. Seminatur in ignobilitate; surget in gloria. Semi- «natur in infirmitate; surget in virtute. Seminatur corpus animale; surget corpus «spiritale[4].»

Quod si corpus, quod fuit seminatum, non surgeret, sed aliud ipsius loco, ita ut corpus aliud daretur animæ, quid mirum esset in resurrectione? Quænam est resurrectio proprie dicta quæ non excitet id quod cecidit, aut non suscitet id quod dissolutum est, aut non renovet id quod inveteratum est?

III. EX TRACTATU CUJUS TITULUS EST: «ANIMAM NON PRÆCEDERE (CORPUS), «NEQUE EAM (ANTE CORPORIS EXISTENTIAM) PECCASSE[5]».

Verum enim est quod (Jesus Christus) dixit: «Et nolite timere eos qui occidunt «corpus, animam autem non possunt occidere. Sed potius[6] timete eum qui potest et «animam et corpus (194) perdere in gehennam[7].» Inde notum est corpus, quod occiditur ab hominibus, ipsum et resurgere animæ rursus unitum, ut ambo retributionem eorum quæ gesserunt in hac vita recipiant in judicio.

IV

Opus Christianismi proprium est erroris expertem tradere scientiam atque illos qui ea perficiuntur ad beatam vitam adducere.

[1] *Exod.* XIII, 13, et XXXIV, 20. — [2] *Gen.* II, 7. — [3] *Ezech.* XXXVII, 6. — [4] I *Ad Corinth.* XV, 42-45. — [5] In B, fragmentum istud profertur sub hoc titulo: *Petri, episcopi Alexandrini et martyris, illius qui parietem perforavit,* (Fragmentum) *homiliæ in*, etc. Hic evidenter alluditur ad quoddam historiæ factum; at, quodnam illud sit, incertum. — [6] A *præsertim.* Lege [illegible], non [illegible] in nota. — [7] *Matth.* X, 28.

2°

FRAGMENTA EX ARMENA VERSIONE TRANSLATA.

I. Quare sanctum et Dei filium factum dicimus, quoniam corpore Dominum nostrum Jesum Christum Maria genuit, eumdem Verbum, et non alium? — Quod absit! Vere enim est Filius Dei Jesus Christus, et vere etiam Jesus est Christus, et vere pro nobis tormenta passus est.

II. Quoniam Maria genuit Verbum Dei carnem factum, unum et eumdem, et non alium atque alium, quod absit! (195)

III. Qui dicere corpore corruptam fuisse unionem, vel dividere Deum a corpore audent, ii anathemate perculsi sunt.

IV. Et Deus et corpus una sunt natura[1] unaque persona, quæ, voluntate sua et dispositione Spiritus, venit. Ipsa est et deus indivisibilis in indivisibili unitate sua, adorandus.

V. Qui, post indivisam unionem, loquuntur de duabus naturis, duabus figuris, duobus filiis, quorum unus a Patre et alter a matre Maria, hi desipiunt Patrem spernentes, duos agnoscendo Filios, quorum unus est naturalis, alter adventitius; unde inducunt Quaternitatem suisque in sermonibus sanctam Trinitatem denegant. Novus Deus adoratur, initium habens a Maria. Porro, si res ita se habeant, erraront omnes gentes adorando hominem crucifixum, illiusque corpus et sanguinem edendo. (196)

XVII

SANCTUS ALEXANDER ALEXANDRINUS[2].

« Ex tomo encyclico quem scripsit papa Alexander archiepiscopus Alexandrinus, de « Fide orthodoxa, ad amantes Dei episcopos, qui sunt in universo orbe, et cui assensum « præstiterunt amantes Dei episcopi, plus minusve ducenti numero, hanc suscriptionis « formulam adhibentes[3]. Iste tomus primum scriptus fuit adversus impietatem Arii et

[1] Hæc verba, si in sensu litterali urgerentur, monophysitarum errorem fulcirent. Verum, præterquam hæc unde desumpta sint incertum est, nimis urgeri non debent utpote dicta ante exortam controversiam. — [2] Cfr dom Remy Ceillier, *Histoire générale des auteurs ecclésiastiques*, edit. Vivès, III, p. 104 et seq. — [3] Subscriptionis formulam reperies ad finem secundi fragmenti, nisi forte de alia formula hic agatur.

«illorum qui cum eo schisma fecerunt. Postea autem tractatum est de Fide catholica, «nempe, quomodo unusquisque credere debeat, et statutum est Genitricem Dei[1] esse «sanctam Virginem.»

Domino nostro, collegæ nostro, animæque nostræ charissimo, Meletio, reliquisque Ecclesiæ catholicæ episcopis, Alexander, in Domino, salutem.....

I. POST INITIUM[2] :

Recte credentes in Patrem et Filium, sicut nos Scripturæ docent, confitemur etiam unum Spiritum Sanctum, unam Ecclesiam catholicam, resurrectionemque mortuorum cujus primitiæ fuit Dominus et vivificator noster Jesus Christus. Postquam enim, assumpto corpore a Dei Genitrice Maria, venisset ad genus humanum, mortuus est, sed resurgens a mortuis ascendit in cœlum ubi sedet ad dexteram (paternæ) Majestatis[3]...

Hæc[4] partim tantum in epistola conscripsi, omnia et singula minutatim scribere omittens, quia novi zelum divinum vestrum. Hæc didicimus, hæc prædicavimus, hæc est doctrina apostolica Ecclesiæ[5]... Verum his adversati sunt Arii, Achilleique[6] sequaces et qui cum eis ab Ecclesia defecerunt, docentes quæ (197) doctrinæ nostræ orthodoxæ aliena sunt, sicut beatus Paulus dicit: «Si quis vobis evangelizaverit præter «id quod accepistis, anathema sit[7].»

II. ET POST ALIA[8] :

Etiam, sicut hoc verbum, ita et istud : «In principio erat Verbum[9]» denegant... neque «Christum Dei Virtutem[10]» et Patris Verbum esse Sapientiam docent. Non credunt etiam Deum unquam genuisse Sapientiam et Verbum. Hæc porro omnia tantum cogitare proprium est animæ omni fide destitutæ Christique discipulis extraneæ.

«Postquam his subscripsissent episcopi totius Ægypti, Thebaïdæ, Libyæ, Pentapo«leos, Locorum superiorum, cum episcopis Palestinæ et Arabiæ, Achaiæ et Thraciæ, «Hellesponti, Asiæ et Cariæ, Lyciæ et Lydiæ, Phrygiæ et Pamphyliæ, Galatiæ et Pi«sidiæ, Ponti et (Ponti) Polemoniaci, Cappadociæ et Armeniæ, subscripserunt etiam «Philogonius, episcopus Antiochiæ in Syria, et omnes amantes Dei episcopi orientales, «Mesopotamiæ, Augustæ Euphratesiæ, Ciliciæ, Isauriæ et Phœniciæ.»

Ego Philogonius, episcopus Ecclesiæ catholicæ Antiochiæ, maxime laudans fidem

[1] Vapulant ii qui asserunt beatam Mariam Virginem, ad sæculum quintum usque, *Dei genitricem* θεοτόκον non fuisse vocatam. — [2] Cfr *Epistolam ad Alexandrum Constantinopolitanum*, *Patrol. Gr.* XVIII, c. 568, C. — [3] Omittitur finis numeri XII. — [4] *Patrol. Gr.* XVIII, col. 569, n° 13. — [5] Hic omittuntur pauca quædam. — [6] Achillus vel Achilles præcipuus ubique nominatur inter Arii sectatores. — [7] *Galat.* 1, 9. — [8] Quæ sequuntur græce non exstant in epistola ad Alexandrum Constantinopolitanum. — [9] *Joann.* 1, 1. — [10] I *Cor.* 1, 24.

expositam in tomo dilecti animæ nostræ, domini Alexandri, eidem assentior, et, in signum assensus cum sancto illorum omnium cœtu, qui una sunt anima, subscripsi ego et omnes (episcopi) orientales his quæ desuper scripta sunt.

III

Creaturam invisurus[1] suam, quam plasmaverat Deus ad imaginem similitudinemque sui, ultimis in diebus misit unigenitum Filium suum, tunc haud incarnatum, ut, carne assumpta in utero Virginis, natusque (198) homo perfectus, hominem extolleret qui perierat, membraque illius dispersa congregaret.

Quid enim alioqui mortuus fuisset Christus? Cur mortis pœnam passus? Cur homo factus? Cur simpliciter Deus non remansisset? Cur in terram descendisset? Cur non tantum in cœlo regnasset? Quid opus erat Deum venire super terram, incarnari in sancta Virgine, pannis involvi (et poni) in præsepio[2], lacte inter ulnas ali, baptizari in Jordane, conviciis peti a populo, super lignum suspendi, sepeliri in sinu terræ, a mortuis tertia die resurgere, nisi ut salutem conferret, dans animam pro anima, carnem pro carne, sanguinem pro sanguine, mortem pro morte? A morte etenim illa, quam subire homo debebat, moriendo Christus hominem liberavit[3].

O mysterium novum et ineffabile! Judicatus est judex; ligatus est qui peccata solvit; probris affectus est qui orbem condidit; mensuratus est qui mensurat cœlum; felle pastus est qui manna dedit comedere; mortuus est qui vitam præstat et sepultus est qui mortuos excitat! Tunc autem Virtutes miratæ sunt, Angeli obstupuerunt, mundique totius elementa commota sunt præ stupore dicentia : «Judex (accusatur) et silet, invisi-«bilis videtur et non erubescit, inapprehensibilis apprehenditur et non indignatur, im-«passibilis patitur et non seipsum vindicat, immortalis moritur et nihil respondet, cœ-«lestis sepelitur et suffert! Mirata est creatio universa et tunc intellexit ob Adamum «judicari judicem, invisibilem videri, impassibilem pati, immortalem mori, cœlestem «sepeliri. Homo etenim cum factus fuisset Dominus noster, judicatus est ut misericor-«diam præstaret, ligatus est ut vincula solveret, passus est ut nobis compateretur, mor-«tuus est ut vitam tribueret, sepultus est ut suscitaret. Patiens porro Dominus noster «in iis quibus similis erat homini, passus est in sua humanitate, sed passiones placavit «illius qui illi similis erat et moriendo occidit mortem cujus causa super terram des-«cenderat. Imo, spernendo mortem, Satanam[4] volebat homicidam occidere. Unus enim «condemnatus est, sed millia millium liberata sunt. Unus sepultus est, sed millia mil-

[1] Hic, in textu syriaco, legendum est [illegible] non [illegible], ut fert editum. Hoc fragmentum allegatur in collectaneis syriacis sub titulo : *Homilia «de Incarnatione»*. Cfr *Patrologiam Græcam*, XVIII, col. 603-608. In Patrologia locus affertur ex Maii *Bibliotheca Nova Patrum*, II, 529, sub titulo : *Sermo de anima et corpore*. — [2] B *poni in præsepio et lacte in sinu ali*. — [3] Quæ sequuntur videntur excripta ex Sancti Melitonis fragmento de cruce. — [4] Ad litteram *rebellem*.

«lium resurrexerunt. Ipse est mediator Dei et hominum, resurrectio et salus omnium, « dux eorum qui salvantur, vita illorum qui mortui sunt, auriga Cherubim; Angelorum « antesignanus, rex regum, cui gloria in sæcula sæculorum. Amen. (199)

IV

SANCTI ALEXANDRI, ALEXANDRINI EPISCOPI, (FRAGMENTUM) EX HOMILIA NONA FESTI, CUJUS INITIUM : « SPEM ÆTERNAM, QUÆ NON VIDETUR, NOBIS ANNUNTIAT DOMINUS ET SALVATOR NOSTER, JESUS « CHRISTUS[1]. »

Pater igitur solus est ingenitus, sed ab æterno Filius est apud Patrem; splendor enim lucis dicitur. Porro, aliud est lux, aliud est splendor, nempe, duæ res quarum una ab altera non separatur. Lux est causa splendoris; ita Pater est causa Filii, non tanquam causa partis suæ alicujus, sed tanquam causa personæ illius quam genuit voluntate sua.

V

Omnes gentium[2] generationes audierunt et viderunt patratum fuisse homicidium novum, in medio urbis legalis Jerusalem, civitatis Hebræorum, civitatis quæ habebatur ut justa. Quem autem occidit civitas, erubesco dicere; et tamen, dicam oportet. Si enim homicidium noctu vel in deserto patratum fuisset, forte silere melius esset; at, in plateis civitatis et coram omnibus Justus impie occiditur et Altissimus pariter exaltatur in ligno, cujus in capite ponitur tabula referens quem occidit civitas. Quis porro occisus est? Grave est si taceam, verum si loquar gravius erit. Quapropter audite vos et contremiscite, quoniam ipsius causa contremuit terra. Qui terram suspendit suspensus est; qui cœlum fixit affixus est; qui omnia sustinet, in ligno suspenditur. Dominus conviciis petitur, Deus occiditur, rex Israel israelitica manu extollitur. O cædes nova! O impietas inaudita! Dominus nudo corpore ostenditur, neque dignus velo habetur. Quapropter astra revolvuntur et dies obtenebratur, ut corpus cooperiant denudatum suspensum in ligno, non ut corpus Domini tenebrosum efficiant, sed ut hominum oculos claudant. Populus enim non tremuit, sed terra commota est; populus (200) territus non est, sed cœlum horruit; populus scissus non est, sed « intonuit de cœlo Dominus et Altissimus « dedit vocem suam[3] ».

VI

Plenus[4] et perfectus est Pater. Plenitudo deitatis illius est Filius[5].

[1] Hoc sancti Alexandri fragmentum affertur in collectaneis syriacis, sub titulo : *Capitulum (in quo demonstratur) Patrem et Filium esse duas operationes (i. e. personas).* — [2] En titulus fragmenti in collectaneo nostro : *Sancti Alexandri, Alexandrini episcopi, unius ex trecentis decem et octo Patribus fragmentum homiliæ cujus initium est : «Audita verba.....»* — [3] *Psalm.* XVII, 14. — [4] Titulus : *Sancti Alexandri ex homilia tertia adversus Arianos.* — [5] *Ad Colossenses*, II, 9.

VII

In fine[1] sæculorum «ad purgationem peccatorum[2]» editus est ex Maria Virgine, Dei genitrice.

VIII

Una fides[3], unum baptisma, resurrectio mortuorum cujus[4] primitiæ fuit Dominus noster Jesus Christus, qui natus ex Dei genitrice Maria, crucifixus est, tertiaque die resurrexit a mortuis.

IX

Cum his[5] credimus et in resurrectionem mortuorum illam cujus primitiæ fuit Dominus noster Jesus Christus, qui vere et non tantum putative induit corpus. In fine autem dierum, ad «purgationem peccatorum[6]» natus est e Dei genitrice Maria, venit ad genus humanum, crucifixus, mortuusque est quin tamen a divinitate sua exciderit. (201)

XVIII

SANCTUS METHODIUS[7].

1°

FRAGMENTA EX SYRIACA VERSIONE TRANSLATA.

I

EX LIBRO DE RESURRECTIONE CONTRA ORIGENEM, QUI LIBER VOCATUR Ἀγλαοφῶν[8].

Nos porro, non aliud corpus quam illud quo induti sumus affirmamus induturum incorruptionem et immortalitatem, quemadmodum sapiens Paulus, loquens illis quos ad risum movebant rei difficultates, non tantum asseruit, sed demonstravit, dicens: «Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptionem, et mortale hoc induere im«mortalitatem[9].»

[1] Inscribitur fragmentum: *Alexandri episcopi Alexandrini*. — [2] *Ad Hebræos*, I, 3. — [3] En excerpti titulus: *Sancti Alexandri, patriarchæ Alexandrini, ex homilia ecclesiastica quæ est quinta*. — [4] I *Ad Corinth*. xv, 20. — [5] Cfr Migne, *Patrol. Gr.* XVIII, col. 568. Inscribitur fragmentum: *Ejusdem ex epistola ad Alexandrum Constantinopoleos*. — [6] *Ad Hebræos*, I, 3. — [7] Sanctus Methodius, in codicibus syriacis generatim dicitur: *Philosophus, episcopus Lyciæ et martyr*, ut in titulo hujus fragmenti. Cfr Dom R. Ceillier, *Hist. gén. des auteurs eccl.* III, p. 62 et seq. — [8] Tractatum S. Methodii *de Resurrectione* Aglaophonem nuncupatum fuisse ex nomine unius interlocutorum partibus Origenis adhærentium, liquet, etsi in codicibus græcis titulus iste nullibi appareat. — [9] I *Ad Corinth*. xv, 53.

II

ET, POST ALIA, MENTIO FIT SANCTI JUSTINI, PHILOSOPHI ET MARTYRIS[1].

Quod si, carnem nec liberaturus, nec suscitaturus, carnem induit, ad quid illam induit quam nec liberare, nec suscitare debebat? (202) Nihil enim superfluum operatur Filius Dei. Ergo, non absque utilitate quadam assumpsit similitudinem servi, nempe quia liberare et suscitare volebat. Vere enim fuit homo; vere passus est et non tantum putative, quod veritatis est negatio. Omnia enim reali modo in eo facta sunt, ut vere primogenitus mortuorum appareret[2]. Terrenos vere cœlestes[3] et mortales vere immortales effecit.

Justinus[4] porro, ille vir Neapoli oriundus, qui, tum ætate, tum virtute[5] ab Apostolis remotus non erat, dicit a mortali hæreditatem relinqui, a vivo autem hæreditatem recipi, et carnem quidem mori, cœlorum autem regnum vivere.

Quando igitur Paulus ait: « Caro et sanguis regnum Dei possidere non possunt[6], » non loquitur, judicis more, tanquam secundam carnis nativitatem aspernens; verum nos docere vult regnum Dei, quum sit vita æterna, non a corpore tantum[7], sed a corpore vivo hæreditari. Quod si regnum Dei, quod est vita, a corpore ut hæreditas reciperetur, tunc vita absorberetur a corruptione... Nunc autem vita quod moritur hæreditat, ut devicta « mors absorbeatur a vita[8] », corruptibileque ab incorruptione et immortalitate possideatur, quum semel purgatum liberatumque a morte et peccato fuerit. Oportet enim mortalitatem[9] ad servitutem et obedientiam reduci ut corpus incorruptionis, non incorruptio corporis hæreditas evadere possit.

III

Resurrectio enim de eo quod cecidit et surrexit prædicatur, non autem de eo quod non cecidit.

IV

Ego enim[10], propriis oculis, in loco quodam, cui nomen Olympus, quæ est civitas[11]

[1] Cfr Migne, *Patrol. Gr.* XVIII. — [2] I *Ad Corinth.* XV, 20. — [3] A *cœlestem.* — [4] Cfr Migne, *Patrol. Gr.* XVIII, 314, n° VI, ubi hæc ex schedis Photianis afferuntur. At similia omnino leguntur in S. Epiphanii opere *Adversus Hæreses*, LXIV, 35. Vide *Patrol. Gr.* XVIII, col. 284, D. — [5] B, pauca omittens, ita locum exhibet: *qui ætate ab Apostolis remotus non erat, quando igitur Paulus*, etc. — [6] I *Ad Corinth.* XV, 50. Cfr *Patrol. Gr.* XVIII, col. 284, D. — [7] A omitt. *tantum.* — [8] I *Ad Corinth.* XV, 54. — [9] B *immortalitem.* — [10] Cfr Migne, *Patrol. Gr.* XVIII, 315, n° VIII, ubi reperies quæ hic afferuntur sub titulo: *Ex tractatu de Resurrectione.* Ea etiam reperiuntur *ibid.* col. 285, D, ex Epiphanio descripta. Attamen, syrus noster pressius Photii quam Epiphanii textum sequitur, licet non parum ab utroque recedat. — [11] Gr. ὄρος, *mons.*

Lyciæ, in summitate montis cujusdam, accensum vidi ignem quemdam[1] ascendentem de imis terræ, et, juxta ignem, ipsius lateri assidentem (203) arborem dictam Pulchram (Chaphiro)[2], quæ erat viridis atque frondosa, adeo ut crederetur eam aquarum vivarum fonti adstare, dum, sub radicibus et venis ejus, ardebat flamma. Ego autem experimentum tentavi et decerptum e quadam arbore in ignem projeci ramum, qui extemplo fumum emittendo combustus est. En clarum exemplum quo demonstratur in fine peccatores arsuros fore in igne, justosque per medium ejus transituros, non tantum sine incommodo, verum inde, auri instar, splendentiores evasuros.

V

« Demonstratur transire hujus mundi figuram, quin unquam destruatur creatio et « ad nihilum redigatur; liberandam vero esse a servitute corruptionis in libertatem « gloriæ filiorum Dei[3], ut divinus Paulus et reliquum sanctorum divinorumque doc« torum agmen dixerunt illum qui non confitetur resurrectionem corporis, vel eos qui « asserunt Deum non promisisse a se suscitanda fore omnium hominum corpora, ana« themate plectentes. » (*Sancti Methodii, episcopi Lyciæ, philosophi et martyris, ex libro illo de Resurrectione qui dicitur* Ἀγλαοφῶν[4].)

VIII. Neque[5] enim justum est dicere omnia quandoque esse interitura, terram, aerem, cœlumque desitura, at docendum est ab igne, qui, ut purificet et renovet, immittetur, comburendum esse orbem universum in igne natantem. Non enim ruinæ et corruptioni tradetur mundus. Nam, si melius fuisset ut orbis non esset quam ut esset, cur Deus minus perfectum elegit, quando orbem fecit? Nihil enim in vanum aut in opprobrium[6] fecit Deus. Igitur, ut esset et parmaneret, creationem Deus ornavit, quemadmodum statuit Sapientia, dicens : « Creavit autem ut essent omnia[7] : salutares « sunt mundi generationes, et non est in illis medicamentum exterminii. » Paulus clare testatur, dicens : « Expectatio creaturæ revelationem filiorum Dei expectat. Vanitati enim « creatura subjecta est nolens, sed propter eum qui subjecit eam in spe : quia et ipsa « creatura liberabitur a servitute corruptionis, in libertatem gloriæ filiorum Dei[8]. » Vanitati, ait, subjecta est creatura et propterea expectat se ab hac servitute liberandam fore. (204) Porro quando Apostolus dicit « creatura, » loquitur de hoc mundo, siquidem non ea quæ non videntur, sed ea tantum quæ videntur corruptioni subjecta sunt. Remanebit igitur mundus in meliorem et splendidiorem statum renovatus, gaudens et fruens resurrectione propter illos filios Dei, quorum causa et quibuscum nunc dolet et

[1] Gr. addit. *αὐτοκράτως*. — [2] Gr. *ἄγνον φυτόν*, in quem locum vide quæ annotavit Gallandius de hac arbore (*Patrol. Gr.* XVIII, col. 287, nota 11), putans eam esse *salicem torrentis*, cum Hieronymo (*Levit.* XXXIII, 40), Aquila, aliisque auctoribus. Photius *πάγνον φυτόν* exhibet. — [3] *Ad Roman.* VIII, 21. — [4] Cfr Migne, *Patrol. Gr.* XVIII, col. 274, n° VIII, 2, ferme ab initio. — [5] Cfr Epiphanium, *Hæres.* LXIV, 31. — [6] Gr. *ἢ χεῖρον*. — [7] *Sap.* I, 14. — [8] *Ad Rom.* VIII, 19, 21.

ingemiscit; a corruptione nostram liberationem etiam quoad corpus expectans, quoniam, resurgendo, a nobis mortalitatem carnis excutiemus, juxta quod scriptum est : « Excutere de pulvere, consurge, sede, Jerusalem[1]. » Quando liberabimur a peccato, liberabitur et ipsa creatio a corruptione, nec amplius vanitati subjicietur sed justitiæ[2]. « Scimus enim, ait, quod omnis creatura ingemiscit et parturit usque adhuc. Non solum « autem illa, sed et nos ipsi primitias spiritus habentes, et ipsi intra nos gemimus, « adoptionem filiorum Dei expectantes, redemptionem corporis nostri[3]. » Ipse etiam Isaias dixit : « Sicut cœli novi et terra nova quæ ego facio stant coram me, dicit Domi« nus : sic stabit semen vestrum et nomen vestrum[4]. » Et iterum : « Hæc dicit Dominus « creans cœlos, ipse Deus formans terram et faciens eam, ipse plastes ejus : non in « vanum creavit eam; ut habitaretur (formavit eam)[5]. » Certe igitur non creavit omnia in vanum Deus ut inania remaneant et intereant, ut asserunt illi qui vana sentiunt, sed creavit ut perseverent et habitentur. Quapropter, post combustionem et commotionem, cœli, terra, omniaque perseverabunt. At, quam ob causam? — Quidem, ob necessitatem.

(Etenim[6] aliquid amplius oportet dicere quam quæ dicta sunt superius. Non enim substantiis et primæ rerum constitutioni attentio talis et tanta adhibita fuisset, si, in excidio finali, omnia immutanda per interitum et corruptionem fuissent.)

IX. Verum, forte dicent adversarii : Quomodo omnia interire non possunt, cum Christus[7] dixerit : « Cœlum et terra transibunt[8], » et propheta asseruerit : « Cœli sicut « fumus liquescent, et terra sicut vestimentum atteretur[9]? » Ad hæc respondemus solere Scripturas mutationem in statum præsenti constitutione mundi præstantiorem et gloriosiorem nomine interitus[10] significare. Et quidem id ita intelligendum est, nempe, quod intereat prior figura omnium elevatione ad gloriam superiorem. Non enim est contradictio vel absurditas[11] in verbis divinis. Ita quidem dicitur : « Præterit enim figura hujus « mundi[12], » non autem : « Transit hic mundus. » At solent quandoque Scripturæ nomine interitus mutationem rerum in statum præstantiorem et pulchriorem statu priori indicare. Perinde ac aliquis vocare posset interitum mutationem (205) qua puer homo perfectus evadit, transformatione staturæ pueri, accretione et pulchritudine[13]. « Cum essem « parvulus, loquebar ut parvulus, sapiebam ut parvulus, cogitabam ut parvulus. Quando « autem factus sum vir, evacuavi quæ erant parvuli[14]. » Speramus igitur creationem perturbandam[15] quidem fore in ignis conflagratione, morientis instar, non ut pereat, sed ut

[1] *Isai.* LII, 2. — [2] Textus sequens Pauli deest in editione græca. *Patrol. Gr.* XVIII, col. 274, A. — [3] *Ad Roman.* VIII, 22, 23. — [4] *Isaias*, LXVI, 22. — [5] *Ibid.* XLV, 18. — [6] Quæ inter uncinos posuimus desunt in textu græco. — [7] Hic cum græcis codicibus quibusdam *ὅμως χριστός*. Cfr Epiph. *Hæres.* LXIV, 32. — [8] *Matth.* XXIV, 35. B *transierunt.* — [9] *Isai.* LI, 6. Cfr *Psalm.* CI. — [10] Ad litteram *perditionis.* — [11] Ad verbum *deformitas.* — [12] I *Ad Corinth.* VII, 31. — [13] Hic, in editione græca, omittitur sacræ Scripturæ textus, ex *Epistola I ad Corinthios.* — [14] I *Ad Corinth.* XIII, 11. — [15] Hic syrus legisse videtur, cum codicibus græcis quibusdam, *ταραχθήσεσθαι*, loco *παραχθήσεσθαι*.

denuo creetur[1]; unde nos ipsi renovati, absque dolore, mundum illum renovatum inhabitabimus, secundum quod dicitur[2] in psalmo centesimo tertio : « Emittes spiritum « tuum et creabuntur, et renovabis faciem terræ[3]. » Potestatem enim Deus super illum qui regit ordinem exercet. Cum enim remansura sit terra post hunc mundum, necessario sequitur remansuros esse ipsius habitatores, qui quidem non morientur, neque ducent mulieres, neque generabunt, sed sicut angeli in æterna incorruptione permanebunt, bonum operantes. Postulare autem quænam futura sit ratio corporum, si neque aer, neque terra, neque alia omnia exstitura sint, stultum est.

VI

Salva voluntate[4] nostra, Deus non est causa malorum quæ operamur; unde, per Legem damnentur et torqueantur qui peccant, oportet. Quapropter recte egit Christus, etiam cum esset Verbum Dei, non mutando mentem Judæ, ne illum eligere bonum necessitate adigeret.

VII

EX TRACTATU IN ILLUD JOANNIS EVANGELISTÆ DICTUM : « AMBULATE DUM LUCEM HABETIS[5]. »

Hac hominum furore abreptorum figura liberare animas a passionibus voluit, pudore plectendo passiones dæmonum. Recipiendus, non autem blasphemia prosequendus fuisset (206) qui ad nos liberandum nostræque inobedientiæ vincula solvendum jam parabatur. Traditum vidimus, passum, cruci affixum Dei Verbum, ut errantem ad superna et divina hominem adduceret, lignoque vitæ illum a quo jam pridem tanti supplicii persecutionem passus fuerat, corrigeret, passiones ejus terrendo. Per quæ enim passum est (Verbum), passio passionibus factum est, et mors in immortalitatem mutata est, per mortem devicta. Verbum etenim non fuit passione sua depressum, nam passio ejus eum vita non privavit, neque illum imminuit mors. In passione impassibile et in morte immortale remansit.

VIII

ANIMAM, NON CORPUS, FUISSE CREATAM AD IMAGINEM DEI OSTENDITUR, EX TRACTATU QUEM, SUB DIALOGI FORMA, SCRIPSIT DE VIRGINITATE ET PURITATE IN SERMONE DE THECLA.

Pulchritudo ingenita et incorporea, initio et fine carens, immutabilis, seniique expers, nullo indigens, lucem inhabitans inexplicabilem et imperviam, in sua potestate

[1] Hic pariter ἀνακλισθῇ pro ἀνακαινισθῇ. — [2] In textu græco omittitur indicatio psalmi. — [3] *Psalm.* CIII, 30. — [4] Fragmentum istud titulum præ se fert : *Ex tractatu tertio de Resurrectione adversus Origenem.* Unde liquet in varias partes divisum fuisse tractatum S. Methodii *de Resurrectione.* — [5] *Joann.* XII, 35.

omnia teneus, creans et ordinans, ad imaginem suam creavit animam : quapropter anima est rationalis et immortalis. Quum autem sit creata ad imaginem Unigeniti, ut dictum est, pulchritudinem summam possidet. (207)

2°

FRAGMENTA EX ARMENA VERSIONE TRANSLATA.

I

SERMO IN ASCENSIONEM DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI.

Nos omnes, hoc tempore, Prophetarum verba usurpare decet omniumque Domino benedicere, dicentes : «Quis loquetur potentias Domini, auditas (faciet omnes laudes «ejus)[1]?» Nobis enim pignus daturus, ad cœlos elevatus est, et, quod a nobis assumpserat, terrenum corpus super paternum thronum constituit. Ut Domini in servos benevolentiam exsequeretur, inimicitiam abstulit antiquam, cœlestiumque virtutum pacem terrenis hominibus largitus est; unde nobis omnibus hodie a dæmone parta victoria est, nobis omnibus triumphus, nobis omnibus prælium, nobis omnibus et corona. Lætemur omnes igitur, Christum pignus, locatum in supernis, nostramque naturam ad paterni throni dexteram constitutam videntes. Quoniam, si Propheta beatos potuit dicere illos quibus essent semen in Sion et domestici in Jerusalem, quanto magis decet nos lætari et gaudere, nos qui videmus semen et pignus nostrum in ipsum cœlum introductum, atque super thronum regalem constitutum.

Mentem meam, dilectissimi, de immensa Dei bonitate ineffabilique ejus in genus nostrum providentia opprimit cogitatio. Quis enim a paradiso, diaboli fraude, lapsum hominem atque damnatum, ad tantam denuo evectum celsitudinem (non miretur)? Quis nos, qui in terra sine honore fuimus, hodie in cœlum sublatos, quis nostram naturam, quæ, cum indigna prius paradiso habita fuisset, nunc primam cœlorum sedem obtinuit, quæque, olim a dæmonibus irrisa, hodie ab angelis supernisque Virtutibus adoratur (non suspiciat)? (208)

O beata Maria! o fausta rerum ordinatio, quæ nobis innumeras attulit immortalitatis causas! Malus enim diabolus, qui, invidia in nostram actus naturam, optatum finem in terra obtinuerat, nunc hominem videt in cœlo adoratum, immunemque a malo quod illi inferre crediderat. Nos enim maxima voluptate fruentes contemplatur. Unde hodie, lætus et gaudens, vos mei participes debiti constitutos rogo, quoniam nos, qui infima digni potestate habiti non fueramus, nunc supernum et cœleste regnum acquisivimus, atque, supra cœlos exaltati, ad regalem pervenimus thronum.

[1] *Psalm.* cv, 2.

Nostra enim natura, cujus causa Cherubim paradisum custodiebat, hodie super illos sedet.

Miremini igitur deinceps, dilectissimi, Domini vestri benevolentiam, tantorumque donorum datorem laudate, quoniam mali magnitudinem superavit gratiarum effusio; et quomodo e paradiso ejectos ad cœlum evexerit, quomodo morte damnatos immortalitate donaverit, quomodo tortos et expulsos nos tamen filios vocare dignatus sit, atque non solum filios sed et cohæredes Christi, contemplemini. Videtis illa quæ nobis nunc dedit, ea quibus nos antea spoliavit, quanto superent.

At, illum exaltatum et ascensum audientes, in Deo localem aliquam existere mutationem ne credatis, quoniam Deitas omnia implet omnibusque vicina est. Assumpto enim ac mutuato a nobis corpore visibilis fieri dignatus est Deus. Unde nos omnes hodie hoc splendidum lucidumque festum celebrare licet, quoniam nobis omnibus illo frui concessit. Humani etenim servosque suos diligentis domini more, a servis qui illum amant non recessit, sed e contra illorum vestem superinduit.

Ita Dominus noster genus humanum diligens illudque in abyssum mali prolapsum, qualibet spe destitutum salutis, pauperrimumque effectum videns, ad illud venire dignatus est, atque, assumpto nostro corpore, visibilis factus nobisque ductor constitutus, nos omnes ab errore ad veritatem adduxit. Unde clamat, dicens : «Non veni vocare «justos sed peccatores ad pœnitentiam[1].» Nunc autem omnia restituit, prout voluit, atque omnia loca ad imum delapsa exaltavit, ut ait propheta : «Lex veritatis fuit in ore «ejus et iniquitas non est inventa in labiis ejus : in pace et in æquitate (209) ambu«lavit mecum et multos avertit ab iniquitate[2].» Exaltatus autem Salvator noster omnes nos ad se attraxit, cauteque supra cœlos constituit Unigenitum Dei Verbum, post unionem suam cum nostro corpore. O novum et mirum spectaculum, quod in cœlis attonitæ mirantesque angelorum turmæ præbent, talia videntes, Regem gloriæ exercituumque Dominum celebrantes!

«Quis est iste, aiebant, qui venit de Edom, tinctis vestibus de Bosra[3]?» Rubedo interpretatur de corporis angustia et passione. Quapropter iterum interrogantes dicebant : «Quid sunt plagæ istæ in medio manuum tuarum? Et dicet : His plagatus sum «in domo eorum qui diligebant me[4].» Quemadmodum, post resurrectionem a mortuis, Thomæ propria culpa incredulo, manus ostendendo suas atque in eis loca clavorum, ea tangere jubens non secus ac lateris foramen, discipulorum omnium fidem confirmavit Christus; ita cœlos introiens sanctos angelos confirmavit, illis ostendens dilectum Israelem juste exclusum fuisse e novo fœdere, ob sanguine maculatas vestes, obque vulnera in manibus recepta. At hæc abstergi valent, quoniam, resurgendo a mortuis, Christus corruptionem exuit cum omnibus quæ ad ipsam pertinent. Ita autem factum est, ut per Ecclesiam cœlestibus potentiis et potestatibus nota fieret multiformis

[1] *Luc.* v, 32. — [2] *Malach.* II, 6. — [3] *Isaias*, LXIII, 1. — [4] *Zachar.* XIII, 6.

sapientia Dei, secundum æternam prædispositionem quam instituit Deus per Dominum nostrum Jesum Christum. Cui gloria, honor et potentia, cum Patre, Sanctoque Spiritu, nunc et semper et in sæcula sæculorum. Amen.

II

Nos[1] omnes ad se attraxit Salvator noster, atque caute deducens, nos super omnia constituit unigenitum Dei Verbum, post unionem suam cum corpore. (210)

XIX

EUSTATHIUS, EPISCOPUS ANTIOCHENUS[2].

I
EX TRACTATU DE TENTATIONIBUS.

Cum vidisset Dominus noster matrem suam et discipulum quem diligebat, dixit matri suæ : «Mulier, ecce filius tuus[3].» Iterum vero discipulo dixit : «Ecce mater «tua[4].» Cum igitur ratam efficere donationem[5] divinus curaret Joannes, «ex illa «hora accepit Dei genitricem in sua[6].»

II
EX HOMILIA CORAM FIDELIBUS HABITA.

Verum humana[7] dixit, cum defecit vinum iis qui cum eo bibebant; (nam Mater ei) illud indicavit, dicens : «Vinum non est illis[8].» Ipse autem respondens dixit : «Quid mihi et «tibi mulier[9]?» dicere volens ipsius horam nondum venisse. Ex eo quod increpatione commotus est, indicavit a se, cum Deus sit, omnia nosci, divinaque præsentia gaudere, quoniam nunquam indiget addiscere quæ ab aliis fiunt, cum naturam habeat quæ nunquam dormit. (211)

[1] Hoc fragmentum ex eodem sermone excerptum est, ut ex allato textu et ex titulo perspicuum est : *E sermone in Ascensionem.* — [2] Cfr Gallandii Notitiam de S. Eustathio, *Patrol. Gr.* XVIII, col. 609-612.— Dom R. Ceillier, *Hist. gén. des aut. eccles.* III, p. 158 et seq. — [3] *Joann.* XIX, 26. — [4] *Ibid.* XIX, 27. — [5] Hic forte legendum foret : *Cum igitur ratum efficere divinum donum curaret Joannes*, levi admodum mutatione facta. — [6] *Joann.* XIX, 27. — [7] Ad litteram *corporea.* — [8] *Joann.* II, 3. — [9] *Ibid.* 4.

III

EX EPISTOLA AD ALEXANDRUM,

ARCHIEPISCOPUM ALEXANDRIÆ, CUJUS OBJECTUM ERAT MELCHISEDECH.

Melchisedech[1] imaginem et typum gerebat Christi et manifeste characterem præ se ferebat regium; similis quidem erat Christo, licet multo major sit Christus. Imago erat similitudinem et personam Christi gerens. Verbum carnem factum, quod erat imaginis et dignitatis prototypus, cum Joannes amplexus fuisset, in aquas demisit.

IV

EX HOMILIA CORAM FIDELIBUS HABITA SUPER HOC :

VERBUM CARO FACTUM EST[2].

Pudore manifeste suffusi sunt, quum, manus homicidiis plenas armis admoventes, sanguinem immaculatum fuderunt. Eodem enim tempore, portæ templi multis de causis fractæ sunt atque in duas partes divisæ. Stupore perculsi et terrore concussi sunt, aspicientesque flagellorum diversam multitudinem manifeste capti sunt, qui, illud cruci affigentes, Verbum occiderant Deum. (212)

V

EX TRACTATU ADVERSUS PHOTINUM, ID EST MORINUM[3].

Si nomen Deus personæ significativum esset, tres personas dicentes, tres etiam deos dicere ex necessitate deberemus. At, cum sit naturæ significativum deque naturæ proprietatibus accipiatur, ut risus in homine, ut latratus in cane; proprietatesque, utpote naturæ signa, de natura prædicentur, tres esse deos non dicimus, ob eamdem rationem propter quam non dicimus tres esse naturas.

VI

Aliud enim est persona et aliud natura. At, si personæ essent quæ sunt Dei, cum tres esse personas dicamus, tres etiam dicere deos necessario oporteret. Cum autem unam dicamus esse naturam personarum[4], necessario dicere debemus unum esse Deum.

[1] Hoc fragmentum græce exstat in *Patrol. Gr.* XVIII, col. 696, B. — [2] *Joan.* I, 14. — [3] Hic agitur de Photino, Sirmiensi episcopo, cui a *μωρία Morini* cognomen onustum fuisse videtur. Cfr Dom R. Ceillier, *Hist. gén. des aut. eccl.* III, p. 497 et seq. — [4] Hic puncta aliter quam sensus requireret sunt posita.

VII

EX COMMENTARIO PSALMI NONAGESIMI SECUNDI.

«Patri et Filio unam esse substantiam his verbis ostendit.»

Hac enim (substantia) ambo, invisibili modo, mira peragunt. Hæc porro miracula, (213) multoties uni ita referunt Libri divini ut dualitatem ex unitate introducant, aut ex dualitate unitatem prædicent, quia Divinitatis una est substantia.

VIII

Quando igitur ait Dominus: «Creavit me initium viarum suarum operibus suis[1],» claro demonstrat argumento bonorum principium immutabile nobis exstitisse hominem Christum, quoniam nos ad viam cœlorum direxit.

IX

Quid mirum vel stupore dignum in eo quod antea homo Christus notus a Deo fuerit, et in divina mente certo modo dispositus?

X

Si igitur «nobis factus primum est sapientia[2]...» vides ab illo hic vocari sapientiam hominem Christum, dum præcedentibus congrua statuit. (214)

XX

SANCTUS SERAPIO[3].

I

EX HOMILIA DE VIRGINITATE.

Nulla mulier viri congressum sustinere valet quin puerum concipiat, et puer qui nascitur, indiget tum ubere tum cura matris, quam partus inutilem non reddit, cum

[1] *Proverb.* VIII, 22. — [2] I *Ad Corinth.* I, 30. — [3] Hic Serapio dicitur Thmuilæ episcopus, unde videtur ille esse de quo agit Dom Ceillier, *Hist. gén. des aut. ecclés.* IV, p. 332 et seq.

periculo destituta non sit esca. Mariam autem, quæ viri congressum passa non est, esse Dei matrem ostendit virginitas, si quidem, generationis legibus ab adolescentula immutatis, novum et extra mulierum mores partum experta est, cum qui nascitur sit Deus et illa quæ parit virgo remaneat. Porro, quod credi vix potuisset, nempe, virginem fieri matrem, testimonio omni exceptione majori demonstratur. Deus est enim ille qui nascitur, virginemque comitatur Deus, dum parvulus est, eam ut matrem dicens et testans. Ita etiam gestatus homini et mulieri a viro non cognitæ summos cœli honores deferebat Deus.

II

EX EPISTOLA AD EPISCOPOS CONFESSORES.

Jam triumphastis, cum Salvatore patientes, ejus tormentorum participes effecti, eum Filium Dei esse scientes: Patri similem, semper cum Patre (215) manentem, visibilium et invisibilium causam existentem, in fine temporum, hominem factum, crucisque pro omnibus generationibus dolores perpessum.

III

Qui passus est, Deus est et Filius Dei, qui, in utero Virginis commoratus et incarnatus, infirmitatem nostram induit, ut ad ea quæ «vim patiuntur[1]» perveniamus.

XXI

ANCYRÆ CONCILII CANONES[2].

Iterum canones viginti quatuor, qui, Ancyræ in Galatia, conditi fuerunt a Synodo ibi adunata. Canones isti Nicænis canonibus priores sunt tempore. At, propter auctoritatem magnæ sanctæque Synodi Nicænæ, primo loco descripti sunt Nicæni canones. En nomina episcoporum qui in Ancyræ Synodo adunati sunt : Vitalius Antiochiæ, Marcellus Ancyræ, Agricolaüs Cæsareæ, Lupus Tarsi, Basilius Amasiæ, Philadelphus Heliopoleos[3], Eustathius Nicomediæ, Heraclius Zoloni, Petrus Iconii, Nunechius Laodiceæ, Sergianus Antiochiæ in Pisidia, Epiraorius[4] Pergæ, Narcissus Neroniadis[5].

[1] *Matth.* XI, 12. — [2] Cfr Philipp. Labbei *Sacrosancta Concilia*, I, col. 1455-1478, et J. Bapt. Card. Pitra *Juris ecclesiastici Græcorum historiam et monumenta*, I, 445-450. — [3] Latine *Juliopoleos*. Deinde *Eustathius Nicomediæ*. — [4] Latine *Epidaurus Pisidiæ*. — [5] Cfr Philipp. Labbei *Sacrosancta Concilia*, I, col. 1475. In syra editione omittuntur posteriora quinque nomina latinæ seriei.

Hæc sunt autem nomina eorum qui Cæsareæ adunati sunt[1] : Vitalius, Lupus, Leontius, Basilius, Valentinus, Gregorius, Longinus, Heraclius, Amphion, Erotherius, (216) Valentinus, Dicasius, Germanus, Gregorius, Saedus, Sanctus, Narcissus, Elpius, Gerontius, Salaminus, Theodorus. Isti porro episcopi, cum congregati fuissent, infra descriptos canones definierunt et sanxerunt.

Canon I[2]. *De sacerdotibus qui sacrificarunt.* — De sacerdotibus illis qui, postquam sacrificaverunt, conversi, denuo agonem, non quidem astutia quadam sed veritate impulsi, inierunt, quique id antea non præordinaverunt, ut cruciati crederentur, licet ficte tantum et apparenter tormentis objicerentur; de his placuit synodo, ut quidem gradus honore dignarentur, non autem ut offerrent, homilias haberent, aut sacerdotis quovis munere unquam fungerentur.

II. *De diaconis qui sacrificarunt.* — Diaconis qui, cum simili modo sacrificaverint, postea conversi agonem subierunt, alius honor concedatur; verum ab omni sacerdotali[3] ministerio abstineant necesse est; nec deferre panem aut calicem ad altare, nec prædicare valent. Quod si, quibusdam episcopis, propter illorum laborem, humilitatem et mansuetudinem, aliquid amplius illis dare aut aliquid demere, utile visum fuerit, plena illis potestas conceditur.

III. *De illis qui, dum aufugerent, capti, ob violentiam quam passi sunt, facti sunt ethnici.* — Illos qui, dum aufugerent, capti aut a familiaribus traditi sunt, aut, alio quovis modo, bonis, possessionibusque privati, tormentis tentati, aut in carcerem conjecti sunt, eo quod se christianos esse clamitarent; quique violenter tractati ab illis qui eos deducebant, aliquid ethnicam religionem redolens in propriis manibus deferre, aut escam recipere violentia coacti sunt, licet se christianos esse confiterentur, tristitiamque ex iis quæ acciderunt conceptam perpetuo ostenderunt, tum demisso aspectu suo, tum humili veste atque ratione agendi, tales immunes a peccato existere certum est; unde a communione arcendi non sunt. Quod si a quibusdam repulsi sunt, sive ob nimiam cautelam, sive ob ignorantiam, extemplo recipiantur oportet. Ita etiam decretum est de iis qui ad clerum et de iis qui ad statum laicalem pertinent. At, ampliori disquisitione facta de laicis, qui talibus (217) in angustiis versati sunt, an ad ordines promoveri possint, placuit hos, utpote qui nihil peccaverint, ordinari posse, dummodo anteactæ vitæ mores reperti fuerint honesti.

IV. *De iis qui, ob diversas causas, in quamdam idololatriam impegerunt.* — Inter illos qui, vim passi, sacrificarunt aut in templis idolorum manducarunt, omnes illi

[1] Nomina Patrum Neocæsariensium exstant in Phil. Labbei *Sacris Conciliis*, I, col. 1488. At ibi quædam nomina syræ seriei deesse videntur; latine novemdecim nomina tantum supersunt. — [2] Cfr Ph. Labbei *op. cit.* I, col. 1455-1478, cum notis Severi Binii. — [3] Id est, quin sacerdoti ministrent abstinere debent.

qui, dum incederent, festivo apparatu aut pretiosioribus vestibus usi sunt, quique cœnæ indifferenter participes facti sunt, placuit Synodo, ut anno integro inter auditores remaneant, tribus annis genua flectant cum pœnitentibus, duobus annis orationibus tantum participent, et ita demum ad id quod perfectum est admittantur[1]. Omnes autem illi qui lugubri veste accesserunt, quique, reclinati ut manducarent, per integrum cœnæ tempus lacrymantes visi sunt, cum tres pœnitentiæ annos degerint, ad omnia recipiantur præterquam ad oblationem[2]. Quod si non comederint, cum duobus annis pœnitentiæ vacaverint, tertio anno orationi participent, non autem oblationi, ita ut quarto anno id quod perfectum est accipiant. Episcopis autem, quum conversionis modum scrutati fuerint, ampliorem liceat eis ostendere charitatem, aut ampliorem imponere pœnitentiam. Ante omnia autem attendatur priori posteriorique eorum conversationi, et ita illis, prout decuerit, ostendatur humanitas.

V. *De illis qui minis tantum cesserunt.* — Si quidam, minis tantum devicti et absque tormentis, bonorum direptione aut exilio, sacrificarunt, neque, usque ad hanc diem, conversi pœnitentiam egerunt, nunc autem, coadunata Synodo, accedentes conversionis manifestarunt volitionem; illos placuit usque ad diem magnam[3] inter auditores recipere, elapsa autem die magna, tres annos inter pœnitentes consistere, duosque alios annos orationi participare, quin oblationi intersint, atque ita ad id quod perfectum est, annis sex elapsis, admitti. Quod si quidam, ante Synodum, ad pœnitentiam admissi sunt, ab hoc tempore sexennii computari initium oportet. Si quis autem in periculum quoddam mortisque expectationem ex morbo aliave causa incidit, recipiatur juxta decretum necesse est. (218)

VI. *De illis qui, in diebus festis ethnicorum, cum ethnicis comederunt.* — Relate ad eos qui comedunt in locis ethnicis reservatis, dum ethnici festum celebrant, licet escas secum allatas manducaverint, placuit Synodo, ut, duobus annis inter pœnitentes exactis, deinde, si opportunum visum fuerit, ad oblationem admittantur. Unusquisque episcoporum disquiret, et dijudicabit quomodo in uniuscujusque casu sit agendum.

VII. *De illis qui pluries sacrificarunt.* — Qui bis vel ter sacrificaverint, violentia compulsi, quatuor annos agant inter pœnitentes, duobusque iterum annis orationi intersint, non autem oblationi, septimoque anno demum plene recipiantur.

VIII. *De illis qui aliis sacrificandi causa exstiterunt.* — Omnes illi qui, non solum errarunt, sed qui in cæteros fratres insurgentes illis vim vel intulerunt vel ut illis in-

[1] Hic, quæ sequuntur alium constituunt canonem, in editione græca, et sic completur numerus XXV canonum. Cfr J. B. Pitra *Juris ecc. Græcorum hist. et monum.* I, 449, annot. 3. — [2] Ita ubique, aut *sacrificium missæ*, aut *sacra participatio Eucharistiæ* vocatur. — [3] Id est, usque ad *diem Paschæ*, ut Binius animadvertit in annotationibus ad hunc locum. Cfr etiam J. B. Pitra *op. cit.* I, 449, annot. 4.

ferretur causa exstiterunt, tres annos inter auditores remaneant, sex annos deinde inter pœnitentes agant, perque alium annum ad orationem admittantur, non autem ad oblationem; et ita demum, completo decennio, ad id quod perfectum est recipiantur. In eo autem ipso tempore eorum reliquam agendi rationem observare oportet.

IX. *De diaconis qui matrimonii convincuntur post suam ordinationem.* — Omnes diaconi, qui ordinandi sunt, si, in ipso ordinationis momento, interrogati, dixerint se, quia sine uxore vivere non possunt, velle uxorem ducere, postquam matrimonium inierint, in officio permaneant, cum uxorem ducendi ab episcopo acceperunt licentiam. Qui vero silentes ita ordinem susceperunt, si deinceps matrimonium contrahant, ab officio deponantur.

X. *De feminis quæ, postquam desponsatæ sunt, ab aliis violatæ fuerunt.* — Puellæ quæ, postquam desponsatæ fuerunt, ab aliis sunt raptæ, placuit ut reddantur iis qui prius eas desponsarunt, etiamsi raptores illis vim intulerint.

XI. *De catechumenis et de auditoribus qui sacrificaverunt.* — Illi qui, cum ante baptismum sacrificaverunt, postea baptismum susceperunt, placuit ut ad ordines recipiantur, quia peccatum abluerunt. (219)

XII. *De chorepiscopis.* — Chorepiscopis sacerdotum diaconorumque ordinationem non licet peragere, nec civitatum presbyteris, absque licentia episcoporum per scriptum data, licet celebrare in quovis loco.

XIII. *De clericis qui carne abstinent.* — Qui in clero perstant, sive presbyteri, sive diaconi, et ab esu carnium abstinent, placuit ut comedant[1], et ita salvent semetipsos. Quod si carnem ita impuram habuerint ut etiam olera cum carne cocta non comedant et canoni se submittere nolint, ab officio deponantur.

XIV. *De bonis Ecclesiæ propter necessitatem alienatis.* — Facultates Ecclesiæ[2] quas, vacante sede episcopali, abalienaverint presbyteri, Ecclesiæ reddantur, ita ut penes episcopum sit[3] pretium emptoribus restituere, vel non, quoniam multoties emptoribus in magnum lucrum cessit rei venditæ proventus.

XV. *De illis qui cum bestiis commiscentur.* — Relate ad eos qui se commiscuerunt vel se commiscent cum bestiis, vigeat canon sequens : Qui, antequam vigesimum annum attingerent, peccarunt, quindecim annos inter pœnitentes cum degerint, postea orationibus intersint, et, cum in hac communione quinque annos expleverint, etiam oblationem recipiant. Attendatur tamen eorum vitæ, dum pœnitentiæ vacant, ita ut humane tractentur. Quod si quidam, ad satietatem usque, in hoc peccato vixerint,

[1] Græce tantum *ἔδοξεν ἐφάπτεσθαι, καὶ οὕτως, εἰ βούλοιντο, κρατεῖν ἑαυτῶν.* — [2] Græce *κυριακόν.* — [3] Quæ sequuntur non adeo clariora sunt in græco textu.

diuturniori pœna plectantur. Omnes autem qui, prædicta ætate transacta, in hoc peccatum inciderint, etiam cum haberent uxores, viginti quinque annos in pœnitentia perseverent, postea orationibus communicent, atque, cum quinque annos in hac communione consummaverint, oblatione digni habeantur. Quod si viri habentes uxores, transacto quinquagesimo anno, in hoc peccatum inciderint, in extremis tantum oblatione[1] donentur.

XVI. *De illis qui, postquam cum bestiis se commiscuerunt, leprosi facti sunt.* — Illos qui, cum bestiis se commiscuerunt, sunt vel facti sunt leprosi, jussit Synodus inter eos qui probantur[2] orare. (220)

XVII. *De episcopis consecratis qui repulsi sunt.* — Quod si quidam episcopi, postquam consecrationem acceperint, a locis quorum titulares existunt, eo quod accepti non fuerunt, ad alium locum migrare voluerint, episcopos qui eos consecraverunt conturbantes et vexantes, excitando contra illos tumultus, tales segregentur. Si autem pacifice se gerere voluerint in sacerdotio, ut sacerdotes antea existebant habeantur nec a gradu deponantur. Sin autem tumultus cierint adversus episcopos ibi existentes, ab illis auferatur etiam sacerdotis munus, denuntiatosque se noscant.

XVIII. *De illis qui, postquam virginitatem voverunt, in mundum redierunt, sive viris, sive feminis, et de mulieribus cohabitantibus.* — Omnes qui virginitatem vovent votaque frangunt, canoni bigamos respicienti submittantur. Virgines quæ, sororum more, cum quibusdam commorantur, arcemus.

XIX. *De laicis quorum uxores, vel ipsi, adulteria commiserunt.* — Quod si cujusdam uxor, vel ipse, adulterium commiserit, post septem annos, ad id quod perfectum est admitti possunt, juxta gradus antea descriptos.

XX. *De mulieribus quæ pueros suos necant.* — Mulieres quæ, cum scortatæ fuerunt, pueros occidunt, aut tentant fœtum opprimere[3], ad finem vitæ usque excommunicatione plectebantur juxta priores canones, quibus adhæret præsens Synodus. Attamen, cum hoc decretum aliquatenus rigidum visum fuerit, decrevimus ab istis mulieribus decem annos secundum gradus modo definitos esse explendos.

XXI. *De homicidis voluntariis.* — Qui volentes homicidia perpetrant, inter pœnitentes integram vitam agant, sed ad id quod perfectum est in extremis admittantur.

XXII. *De homicidis involuntariis.* — Homicidis involuntariis vetus canon septem annos

[1] De Eucharistia hic agitur, ut ex contexta oratione patet. — [2] Græce *εἰς τοὺς χειμαζομένους εὔχεσθαι.* Cfr. annotationem Albaspinæi in hunc locum. Philip. Labbei *Sacr. Concil.* I, col. 1478-1479, et J. B. Pitra, *Juris eccles. Græcorum hist. et mon.* I, 450, annot. 9. — [3] Græce *καὶ σπουδαζουσῶν φθόρια ποιεῖν.*

præscribebat antequam ad id quod perfectum est, juxta gradus definitos, admitterentur. Secundus autem canon quinque annos tantum præscribit.

XXIII. *De ariolis.* — Qui divinationis artem exercent, aut, ethnicorum mores imitantes, (221) in domos suas divinos inducunt, ut objecta[1] deperdita reperiant, vel ut puritatem consequantur, canoni quinque annos definienti juxta gradus præscriptos subjaceant, tres annos in pœnitentia duosque annos in oratione explentes, absque tamen participatione in oblatione.

XXIV. *De illis qui virgines violant et de illis qui fœtus opprimere tentant.* — Quod si quis adolescentulæ sibi desponsatæ sororem violaverit ita ut fructum ab ea habuerit, postea tamen desponsatam duxerit, et illa quam violavit sibi necem intulerit; de illis qui ita scienter agunt præscribit Synodus ut, decem annis expletis, cum eis qui simul orantes adstant, juxta gradus definitos, admittantur.

Desinunt canones viginti quatuor[2] in Synodo Ancyræ conditi.

XXII

NEOCÆSAREÆ CONCILII CANONES[3].

Iterum canones quindecim a Synodo Neocæsareæ conditi. Qui canones canonibus Ancyranis posteriores quidem, sed canonibus Nicænis anteriores existunt.

Canon I. *De sacerdotibus illis qui, assumptis feminis, scortantur aut adulteria committunt.* — Quod si sacerdos quispiam mulierem assumpserit, ab officio deponatur oportet. Si autem scortum aut adulterium commiserit, ejiciatur et inter pœnitentes sistatur.

II. *De hominibus qui duas sorores et de mulieribus qui duos fratres duxerunt.* — Mulier, si duos fratres, et vir, si duas sorores duxerit, ejiciantur usque ad mortem; instante tamen morte, charitatis causa, et si promiserit rea a tali consortio abstenturam, cum restituta fuerit, [idemque vir ægrotans pollicitus fuerit][4], ad pœnitentiam admittantur. Sin autem vir aut mulier tali in connubio obierit, difficilis evadit pœnitentia conjugi superstiti.

[1] Græce *ἐπὶ ἀνευρέσει φαρμακειῶν*. — [2] Græce exstant canones XXV, ut superius annotatum est, ad canonem IV. — [3] Cfr, si lubeat, Philip. Labbei *Sacra Concilia*, I, col. 1480-1490, et J. B. Card. Pitra *Juris eccles. Græcorum hist. et mon.* I, 451-454. — [4] Comma uncinis inclusum deest in græca editione.

III. *De sæcularibus qui pluries nupserunt.* — De illis qui pluries nupserunt tempus (222) pœnitentiæ præscriptum notum est. Abbreviari tamen potest, attenta illorum fide aut agendi ratione.

IV. *De illis qui, cum scortari volunt, scortandi facultatem non habent.* — Quod si quis, mulierem concupiens, cum ea dormire voluerit, sed propositum ad exsecutionem non duxerit, videatur divina præservatus gratia[1]. [Sin vero rem attentare ausus fuerit, quin ad effectum conducere potuerit, reus pœnitentiæ habeatur.]

V. *De catechumenis qui peccant.* — Si catechumenus, postquam Ecclesiam ingressus fuerit atque inter catechumenos se collocarit, peccasse deprehensus fuerit; si sit inter eos qui genua flectunt, inter auditores admittatur, modo amplius non peccet. At, si inter auditores admissus peccaverit, ejiciatur.

VI. *De catechumena prægnanti.* — Prægnantem visum est baptizari posse, quoties voluerit, siquidem et parienti et parto nihil commune est; quoniam uniuscujusque voluntatis sunt quæ in hac fidei confessione manifestantur.

VII. *Quod sacerdos, in cœna eorum qui secundas contrahunt nuptias, nec orare, nec manducare debeat.* — Sacerdos ne comedat in cœna illius qui secundam ducit uxorem. Si enim aliter agit, quid, cum pœnitentiam postulaverit qui secundas contraxit nuptias, respondebit sacerdos, qui ei videtur consensum præbuisse, illius cœnæ participando?

VIII. *De illis quorum uxores adulteria committunt.* — Quod si cujusdam sæcularis uxor, in adulterio deprehensa, publice coarguta fuerit, talis ut ad ministerium accedat fieri nequit. Si vero, postquam ordinationem susceperit, uxor ejus adulterium patraverit, eam dimittat oportet; aut, si eam secum retinet, munere sibi commisso nunquam amplius fungi valet.

IX. *De sacerdotibus*[2] *qui peccaverunt ante ordinationem.* — Sacerdos qui antea peccavit in corpore, si accedat ut ordinetur et confiteatur se peccasse ante ordinationem, non accedat ad majorem cautelam, sed in reliquis ordinibus remaneat. Nam multi contenderunt peccata reliqua remitti ordinatione. Si autem non confiteatur, publice argui non valet, unde ipsi potestas de se permittenda est. (223)

X. *Pariter de diacono.* — Ita etiam diaconus, si idem peccatum admiserit, diaconi (ὑπερετοῦ) gradum recipiat.

XI. *De ætate qua sacerdotii ordinationem aliquis suscipere potest.* — Sacerdos, antequam trigesimum attigerit annum, ordinationem ne suscipiat. Etiamsi dignus plane

[1] Reliqua pars hujus canonis omittitur in græca editione. — [2] Hic legendum est, vel ܩܫܝ̈ܫܐ ܕܚܛܘ ܒܗܘܢ, vel ܩܫܝܫܐ ܕܚܛܐ ܒܗ.

vir existat, differatur. Ipse enim Dominus noster, Jesus Christus, anno tantum trigesimo baptizatus, cœpit prædicare.

XII. *De iis qui in infirmitate baptizantur.* — Qui ægrotans baptizatus fuerit, ad sacerdotium promoveri non potest. Non enim ex voluntate sed ex necessitate fidem professus est. Aliter tamen agere licet, attentis illius post susceptam fidem studio et ordinandorum paucitate.

XIII. *De sacerdotibus qui in vicis versantur.* — Vicorum sacerdotes in civitatis ecclesia offerre sacrificium non possunt, præsentibus episcopo aut sacerdotibus civitatis. Ipsi, nec de pane, nec de calice (eucharistico) dare valent inter orationes. Si tamen abfuerint (episcopus sacerdotesque civitatis), tunc ad orationem licet convocare vicorum sacerdotes.

XIV. *De chorepiscopis.* — Chorepiscopi, ad imitationem septuaginta discipulorum constituti, ut curam pauperum agant, honorifice habeantur[1], [cum sacrificium offerunt].

XV. *De numero definito diaconorum.* — Diaconos septem esse juxta canonem, etiamsi magna sit civitas, oportet. Apostolorum enim Actibus standum est.

Desinunt Neocæsareæ canones numero quindecim. (224)

XXIII

CONCILIUM NICÆNUM[2].

1°

CONCILII NICÆNI FRAGMENTA
E SYRIACA VERSIONE TRANSLATA.

I

HISTORIA ET CANONES.

Iterum agimus de magna, sancta et œcumenica Synodo CCCXVIII patrum, qui, in urbe Nicæa, metropoli Bithyniæ, adunati sunt, anno DCXXXVI Græcorum, id est, a

[1] Reliqua desunt in græca editione. — [2] Cfr Philip. Labbei *Sacra Concilia*, II, col. 1-54, et J. B. Cardin. Pitra *Juris eccles. Græcorum hist. et mon.* I, 427-440. *Spicilegium Solesmense*, I, 516-536, IV, 540-547. Cfr etiam E. Revillout, in *Diario asiatico parisiensi*, 1873, I, p. 230 et seq.; 1875, I, p. 1-77.

Seleuco Nicatore, rege Syriæ, ut computant Edesseni[1], sub consulatu Paulini et Juliani, clarissimorum virorum, XIX mensis H'ziran, XIII calendas Julias, anno XX Christum amantis imperatoris Constantini Magni, principis fidelis, qui Patres jam in urbe Ancyra Galatiæ adunatos[2] vocavit Nicæam, per illam, quam ad eos direxit, epistolam, cujus tenor est :

Epistola[3] Constantini imperatoris ad CCCXVIII episcopos.

«Nil mihi adeo cordi esse quam pietatem erga Deum omnibus notum existimo. «Quoniam autem antea synodum episcoporum adunari in urbe Ancyra Galatiæ pla«cuerat, nunc, multis de causis, satius esse visum est ut adunetur in urbe Nicæa Bi«thyniæ, sive ut facilius de Italia et de reliqua Europa episcopi ad eam festinent, sive «quia salubrior est in ea aeris temperies, sive ut ego ipse adesse possim partemque «habere iis quæ fient. Quapropter, dilecti fratres, notum vobis facio ut omnes ad civi«tatem (225) prædictam, Nicæam, inquam, congregari quam primum volo[4]. Unus«quisque vestrum, iis quæ potiora sunt attendens, ut antea dictum est, accedere absque «mora velociter festinet, ut præsens ipse iis quæ aguntur assistat. Deus custodiat vos, «fratres dilectissimi[5] !»

Cum igitur absque mora Nicæam velociter congregati fuissent ipsi Patres die prædicta, omnes simul, cum Spiritu Sancto, qui in eis erat, infra descriptam fidei formulam et symbolum composuerunt et decreverunt :

SYMBOLUM FIDEI. — Credimus[6] in unum Deum Patrem omnia tenentem, factorem illorum omnium quæ videntur et eorum quæ non videntur; et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei, illum qui a Patre natus est unigenitus, illum qui est ex substantia Patris, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, qui natus est et factus non est, æqualem[7] Patri in substantia; illum per quem omnia facta sunt, quæ in cœlis et quæ in terra; illum qui propter nos homines et propter nostram salutem descendit, incarnatus est et homo factus est, passus est et resurrexit tertia die, et ascendit ad cœlos, unde venturus est judicaturus vivos et mortuos. Et in Spiritum Sanctum. Eos qui dicunt tempus fuisse quando non erat, et antequam nasceretur, non fuisse, aut ex iis quæ non sunt exstitisse, aut ex alia persona, aut ex alia substantia esse, aut mutabilem et variabilem reputant Filium Dei, hos anathemate plectit sancta, catholica et apostolica Ecclesia[8].

[1] Æra Edessenorum, quæ est eadem ac ea quæ dicitur Syro-Macedonum, incipit anno CCCXI ante Christum. — [2] Quo fundamento asserat syrus interpres concilium fuisse prius Ancyræ coactum incertum. Unus, inter omnes historiæ scriptores, ipse hoc factum nobis servavit, si vera sint quæ affirmat. At, forte hic alluditur ad præcedentem Ancyranam synodum, in qua Patres, de adunando iterum concilio in eadem urbe, convenire inter se potuerant. — [3] B, C : *Epistola Imperatoris Constantini* (B. *Magni, patris Constantini Junioris*) *qua episcopos Ancyra Nicæam convocat.* — [4] B, C omitt. *volo.* — [5] Hic C sequentem notam continet : «Cum synodus congregata fuisset in urbe Nicæa, juxta edictum Imperatoris, quæ veram fidem respiciunt composuit canonesque infra descriptos decrevit.» — [6] B *credo.* — [7] B *filius substantiæ Patris.* — [8] Ab initio symboli huc usque, quæ edidimus syriace edidit etiam coptice E. Revillout in dicto *Diario asiatico*, 1873,

Hæc est fides quam decrevere Patres, primum quidem adversus Arium qui blasphemando dicebat creaturam esse Filium Dei, deinde autem adversus omnes hæreses, Sabellii nempe et Photini; adversus hæreses Pauli Samosateni, Manetis, Valentini et Marcionis; adversus demum omnes hæreses quæ insurrexerunt contra Ecclesiam (226) catholicam, et quas condemnarunt cccxviii Patres, Nicææ simul congregati. Addiderunt etiam hæc verba : «Anathematizamus illos qui, ut Paulus Samosatenus aiebat[1], dicunt «ante Mariam non exstitisse Filium Dei et hunc incœpisse nativitate sua in carne; «alium esse illum qui ex Maria est et alium esse qui est Verbum Dei; qui denegant «Filium esse Verbum Dei quod est ab æterno cum Patre, per quod omnia facta sunt «et sine quo factum est nihil, quod propter nos incarnatum est et homo factum est ex «Maria Virgine[2]. Anathematizamus et eos qui Verbum, Dei Filium, Deum esse ne«gant.» Propter hoc enim prædictæ hæreses anathemate perculsæ sunt, cum impiorum Arianorum vesania. Ita visum est omnibus cccxviii sanctis Patribus, qui in illo sacerdotali concilio adunati sunt, quorum nomina, urbes et provinciæ, quoad maximam partem, infra descripta sunt. Paucorum autem nomina non fuerunt descripta. Inter enim eos qui nomina signare curarunt et inter episcopos Dei servos qui fidem tueri nisi sunt, Orientalium speciali cura collecta sunt nomina, ipsique Orientales subscribere summopere attenderunt, quia in Occidente non eadem existebat, sive disputatio circa hæreses, sive divisio circa festum Paschæ. Occidentales, Sabellii more, unam personam tribus insignitam nominibus Patris, et Filii, Spiritusque Sancti, nulli prædicant; sed, juxta symbolum sanctæ Synodi Nicænæ supra descriptum, unum vere esse Patrem, alium vere esse Filium unigenitum, ultimum denique vere esse Spiritum Sanctum norunt. Pariter unanimes erant Occidentales circa Pascha, et, hac de causa, omnes non reperiuntur subscripsisse. Ita porro subscripserunt orthodoxi episcopi : ✝ «Ego N..., episcopus N... civitatis N..., provinciæ N..., credo juxta exemplar «supra descriptum.» Relate ad fidem, universa sancta Synodus decrevit et omnes episcopi subscribendo symbolum antea positum confirmarunt.

De ordinibus[3] et canonibus ecclesiasticis hæc placuerunt universæ Synodo præsentium sacerdotum et simul ipsi Deum amanti, magno, fidelique imperatori Constantino, qui non solum episcopos antea dictos in unam mentem collegit (227) sed et multos alios, quorum nomina hic non fuerunt signata[4], dum ipse, curis suis populo christiano pacem procurans, aderat sanctæ Synodo, atque, loquens simul et auscultans, optima quæque et proficua universæ sanctæ Christi Ecclesiæ cum episcopis decernebat.

I, p. 223-232. Cfr etiam, de his quæ sequuntur, *Diarium asiaticum*, 1875, I, p. 26, 30, 31. — [1] Vide supra quæ attulimus ex actis in synodo Antiochena adversus Paulum Samosatenum, p. 423-425. — [2] Cfr quæ supra attulimus ex Antiochena synodo et etiam E. Revillout. — [3] Quæ sequuntur abbreviata græce exstant in *Juris ecclesiast. Græcorum*, etc. I, p. 435-436; coptice autem videntur exstitisse, ut conjicere possumus ex *Diario asiatico*, 1875, I, p. 34, 35. — [4] Cum his quæ sequuntur conferre licet dissertationem *De decreto Nicæno* in *Spicilegio Solesmensi*, IV, p. 540-557, atque L. Duchesne, *La question de la Pâque au Concile de Nicée* in ephemeridibus vocatis *Revue des questions historiques*, 1880.

Cum autem quæstio moveretur de celebrando simul, concorditer et absque contradictione, sancto Paschatis festo in universa quæ sub cœlo est Ecclesia, repertum est tres esse orbis partes quæ festum hoc concorditer et absque discrepantia celebrant cum Romanis et Alexandrinis. Una autem pars, et hæc quidem Oriens, inventa est semper dubiis, contradictionibus confusioneque commota. Unde placuit, omni quæstione et disceptatione sublata, festum Paschatis celebrari a fratribus Orientis sicut celebratur a Romanis et Alexandrinis, et ita pariter ab omnibus aliis, ut in una eademque die, corde voceque unanimi, omnes Christi fideles Deo laudes precesque offerant.

Subscripserunt porro, etiam de hac quæstione, quotquot in Oriente divisi erant ab aliis, cum illis consentientes atque disceptationem de medio auferentes. Cum autem quæstio illa soluta et ad finem perducta fuisset, magna et sancta Synodus æcumenica infra scriptos composuit et definivit canones.

SYNODI MAGNÆ NICÆNÆ CANONES ECCLESIASTICI.

Canon I. *De illis qui semetipsos amputant et eunuchos faciunt.* — Si quis in infirmitate [1] a medicis fuerit amputatus aut a barbaris fuerit excisus, hic in clerum cooptari potest. Si quis autem, dum sanus existit, se amputaverit [2], ille, etiamsi de clero sit, deponendus est [3]. Attamen, deinceps nemo hujuscemodi in clerum cooptandus est [4]. Quemadmodum id quod præcedit notum est dici de his qui, hoc facinus attentantes, ausi sunt se [5] amputare, ita pariter notum sit eos qui a barbaris aut heris suis amputati sunt, si digni præterea existant, in clerum recipi posse, juxta canonem. (228)

II. *De illis ethnicis qui, cum baptizentur, ad ordinationem offeruntur.* — Quoniam multi homines, ex necessitate aut alia de causa, ita festinant, ut, contra canonem ecclesiasticum, a vita gentili ad fidem recenter translatos et modico tempore tantum eruditos ad spirituale lavacrum adducant, imo vix baptizatos ad episcopatum aut sacerdotium promoveant, opportunum visum est nihil hujuscemodi deinceps fieri. Catechumenus enim indiget tempore et etiam post baptismum necessaria est probatio. Clarum est enim Apostoli dictum asserentis: «Non neophytum, ne forte elatus incidat in laqueum diaboli [6].» Quod si, labente tempore, defectus quidam spiritualis [7] reperiatur in hujusmodi persona, reprehendatur coram duobus aut tribus testibus et a clero excludatur. Qui contraria his egerit, non solum magnam hanc Synodum spernit, verum et clericalem statum suum periculo exponit.

III. *De mulieribus contubernalibus* [8]. — Omnino vetat et prohibet magna Synodus quin

[1] B *infirmitatis causa.* C *ob infirmitatem.* — [2] B *volens.* — [3] B *ab officio suo deponatur.* — [4] B *Nemo hujusmodi deinceps ad ordinationem offeratur.* — [5] C *membra sua amputare.* — [6] I *Ad Tim.* III, 6. — [7] Ad verbum *animalis* ܢܦܫܢܐ. — [8] Syriaca vox est ܡܥܡܪܢܝܬܐ *habitantes* mulieres, et frequenter occurrit in canonibus ecclesiasticis.

episcopus, vel sacerdos, vel diaconus, vel quispiam de clero possit habere mulierem[1] cum eo habitantem, præter matrem, aut sororem, aut amitam, aut materteram; demum, præter illas personas quæ citra quamlibet suspicionem existunt.

IV. *De consecratione episcoporum.* — Oportet ut episcopus plerumque constituatur ab episcopis provinciæ : quod si ita esse non possit, vel quia necessitas urget, vel ob longitudinem itinerum, omnino necesse est ut tres adunentur episcopi et cum eis, per litteras, illi qui sunt remoti electionem concorditer faciant. Tunc consecratio peragitur in qualibet provincia, sed confirmatio eorum quæ acta sunt pertinet ad metropolitam.

V. *De illis qui repelluntur a communione.* — Relate ad eos qui excommunicantur ab episcopo in qualibet provincia, sive pertineant ad clerum, sive pertineant ad statum laicalem, valeat ut canon sententia juxta quam ille qui ab uno ejectus est ab altero non recipiatur. Inquiratur tamen an excommunicatus, vel ex pusillanimitate, vel ex contentione, vel ex acerbitate, aut simili causa, ab episcopo de Ecclesia ejectus fuerit. Ut res hujusmodi convenienti examine disquiratur, (229) placuit ut bis quotannis, in qualibet provincia, synodus adunetur, eo fine ut, omnibus provinciæ episcopis congregatis, tales quæstiones et disquisitiones proprio examine donentur; et qui confessi vel convicti fuerint episcopum zelotypia prosecuti fuisse, ab omnibus episcopis ut excommunicati habebuntur, donec, vel synodo, vel episcopo placuerit illis, humanitatis causa, impertiri gratiam. Hæ autem synodi adunentur, una ante jejunium quadragesimale, ut, omni querela et rancore de medio sublatis, pura Deo offeratur oblatio; altera autem circa mensem octobris locum habeat.

VI. *De primatu honoris urbium.* — Antiquæ vigeant consuetudines quæ sunt in Ægypto, Libya et Pentapoli, ut episcopo Alexandrino super omnes istas (regiones) sit auctoritas; quia penes etiam episcopum Romæ consuetudo hæc est, et pariter etiam Antiochiæ; imo et in aliis provinciis observetur in[2] ecclesiis prioritas[3]. Omnino enim quod fuit prius notum est. Quod si quispiam, absque consensu metropolitæ, factus fuerit episcopus, decrevit magna Synodus talem non esse episcopum. Quod si, electione ab omnibus facta, ut decet et secundum canonem ecclesiasticum, duo aut tres, propter causas sibi proprias, fuerint oppositi, valeat sententia eorum qui sunt plurimi[4].

[1] Mulierem *introductam* dicunt latini Patres. — [2] C omitt. *in*. — [3] B addit *et sanctitas*. — [4] En canonis hujus tenor juxta B et D : *De præcedentia quæ pertinet ad certas civitates*. — Antiquæ vigeant consuetudines in Ægypto, Libya, et Pentapoli ut episcopus Alexandriæ potestatem habeat super has omnes, quoniam et episcopo Romæ hæc est consuetudo et etiam episcopo Antiochiæ in aliis provinciis. Præcedentia observetur inter Ecclesias. Hoc enim ubique notum est. Quod si, absque[a] licentia metropolitæ, quis factus fuerit episcopus, decrevit Synodus magna hunc episcopum non esse. Si tamen electioni ab omnibus factæ, ut decet, juxta canonem ecclesiasticum, duo vel tres, ob contentionem sibi propriam, oppositi fuerint, valeat et confirmetur sententia plurimorum.

[a] B *communiter absque licentia et consensu*.

VII. *De episcopo Hierosolymitano.* — Quoniam viget antiqua consuetudo et traditio ut episcopus Jerusalem honorifice habeatur, gradu honoris sui gaudeat, salvis tamen et servatis honore et potestate metropolitæ propriis. (230)

VIII. *De illis qui Cathari dicuntur.* — Relate ad eos qui olim vocabant seipsos Catharos et qui hodie ad Ecclesiam catholicam et apostolicam redeunt, bonum visum est Synodo magnæ et sanctæ, ut, manu illis imposita, in clerum cooptentur. Ante omnia tamen oportet ut scripto confiteantur a se recipi et acceptari dogmata Ecclesiæ catholicæ et apostolicæ, id est, se communicare velle cum iis qui secundas contrahunt nuptias et cum iis qui in persecutione ceciderunt, iis etiam quibus (pœnitentiæ) tempus præscriptum, definitum et ordinatum est; a se recipi omnes doctrinas Ecclesiæ catholicæ, atque simul omnia quæ hujus moderatoribus accepta sunt; ita omnes, ubicumque sint, sive in urbibus, sive in vicis semotis, modo ordines recipiant, qui in clero sunt, habitum servent. Illi autem qui in locis erunt ubi adest aut episcopus aut sacerdos catholicus, notum est ad episcopum Ecclesiæ pertinere et honorem et auctoritatem. Qui autem a Catharis dicitur episcopus, sacerdotis honore dignus habeatur, nisi placuerit episcopo eum sibi honore nominis constituere parem. Quod si hoc episcopo non placuerit, constituatur ei, vel chorepiscopi, vel sacerdotis gradus, modo in clero esse omnino certum sit, et modo in una eademque urbe duo non sint episcopi.

IX. *De illis qui, absque examine, oblati sunt ad sacerdotium.* — Quod si quidam, absque examine, consecrati fuerint sacerdotes, aut, examini subjecti, peccata sua confessi fuerint, aut, cum confessi fuerint a se trangressos fuisse canones, nihilominus ab aliis impositionem manuum susceperint, hos canon non recipit; omnino enim irreprehensibiles catholica postulat Ecclesia.

X. *De illis qui, cum in persecutione fidem negarunt, postea in clero cooptati sunt.* — Omnes lapsi qui consecrati sunt, sive per ignorantiam, sive per incuriam eorum qui consecrationem peregerunt, — hæc enim canonem ecclesiasticum abolere non valent — deponantur oportet, cum innotuerint.

XI. *De laicis qui fidem negarunt.* — De his qui fidem negarunt absque violentia, direptione bonorum, periculo mortis aut simili causa, in persecutione a Licinio excitata, placuit, etiamsi benevolentia digni non sint, (231) his impertiendam esse indulgentiam. Omnes illi qui serio convertuntur tres annos inter catechumenos degent; si fideles sint, septem annis orationi cum populo interesse poterunt, quin tamen oblationi assistant.

XII. *De illis qui, postquam mundo abrenuntiaverunt, in mundum redierunt.* — Exstant qui, gratia divina vocati, primum ejus motum manifestarunt (militiæ) cingula deponendo, sed qui, cum ad proprium suum vomitum redierunt, iterum currere cœperunt,

ita ut quidam illorum, data pecunia et oblatis donis, in priori statu servire tentaverint; hominibus hujuscemodi decem annis inter pœnitentes genua flectendum est, deinde tribus annis inter auditores standum. Sed, super omnia, scrutari oportet voluntatem et qualitatem pœnitentiæ. Omnes enim illi qui pietate, lacrymis, patientia, bonorumque operum exsecutione, realiter se conversos fuisse et non tantum specie ostendunt, absoluto auditoris tempore, æque precibus admitti possunt, potestate etiam episcopo facta ut pleniorem eis exhibeat humanitatem. Omnes autem qui viliter et versatiliter id egerunt et qui reputaverunt sufficere ut specie tantum convertantur ad hoc ut in Ecclesia admitti possint, omnino tempus absolvant oportet.

XIII. *De his qui tempore mortis suæ oblationem expostulant.* — Relate ad eos qui de sæculo exeunt, lex et canon antiquus etiam nunc observentur, ut, si quis de sæculo egrediatur, ultimo viatico, viatico perfecto et necessario non defraudetur. Quod si, morte ejus habita ut certa, communione dignus fuerit habitus oblationemque susceperit, et postea ad salutem reversus inter vivos deputatus fuerit, inter eos qui orationi tantum participant constituatur, donec absolvatur tempus a magna et sancta Synodo constitutum. Plene autem cuilibet de sæculo exeunti communionemque Eucharistiæ postulanti episcopus, re discussa, oblationem dabit.

XIV. *De catechumenis qui fidem negaverunt.* — De catechumenis lapsis, magnæ et sanctæ Synodo placuit, ut, tribus annis inter auditores expletis, deinceps orent inter catechumenos. (231)

XV. *De sacerdotibus qui, propriis ecclesiis desertis, de loco in locum transeunt.* — Propterea quod, clericis migrantibus propriamque stationem relinquentibus, tumultus multi et controversiæ exoriuntur, magnæ et sanctæ Synodo placuit ut omnino aboleatur consuetudo illa quæ in variis locis contra canones obtinuit, et decrevit ut nemo de civitate in civitatem transeat, sive episcopus, sive sacerdos, sive diaconus. Quod si, post hanc magnæ et sanctæ Synodi definitionem, aliquid hujusmodi quisquam ausus fuerit aut perpetrare attentaverit, oportet ut consilio defraudetur suo et restituatur ecclesiæ in qua, aut episcopus, aut sacerdos, aut diaconus ordinationem suscepit.

XVI. *De illis qui loca sua deserunt, et quod non debeat (episcopus) in ecclesia sua constituere clericum aliquem qui subjectus est alii ecclesiæ.* — Omnes qui, nec periculum reputantes, nec timorem Dei coram oculis habentes, nec canonem noscentes ecclesiasticum, nec canonibus attendentes, ecclesiam deserunt, presbyteri aut diaconi, in aliena ecclesia recipiendi non sunt, sed omni modo urgendi sunt ut ad loca sua redeant. Quod si etiam pressi permaneant, tunc communione privandi sunt. Si autem aliquis episcopus fidelem ad alium pertinentem rapere ausus fuerit eumque in ecclesia ordinaverit sua, invito quem dereliquit episcopo cui, canonis regula, subjectus erat, hujus ordinatio irrita habenda est.

XVII. *De clericis qui usuras accipiunt.* — Quoniam multi in clero constituti, post avaritiam impurumque lucrum currendo, divini libri dicentis obliti sunt: «Pecuniam suam non dedit ad usuram[1],» et ἑκατοστὸν exigunt, id est unum e centum partibus requirunt[2], judicavit hæc magna et sancta Synodus quod, si, post hunc latum canonem, aliquis usuram ex commodato exigere deprehendatur, aut quodam modo rem attentet, aut dimidias, id est, mediam lucri partem exigat, aut aliquid hujusmodi propter turpe lucrum excogitet, talis deponendus est de clero et canoni extraneus habendus.

XVIII. *De primatu honoris sacerdotum : quod diaconi oblationem sacerdotibus ministrare non debent.* — (233) Ad aurem magnæ et sanctæ Synodi pervenit quod in quibusdam locis et civitatibus diaconi oblationem sacerdotibus ministrent: quod, neque canon, neque consuetudo tradidit, scilicet, ut ii quibus offerendi non est potestas iis qui offerre possunt corpus Christi ministrent. Notum est enim diaconos [quosdam ante episcopos Eucharistiam sumere. Hæc omnia igitur auferantur et maneant diaconi[3]] in gradu suo, noscentes se quidem esse episcoporum diaconos, multum tamen presbyteris inferiores esse, unde sumere debent oblationem post sacerdotes, episcopo aut sacerdote eam ipsis ministrante. Nec inter sacerdotes diaconos licet sedere. Contra canonem enim est et contra ordinem quod factum est. Quod si aliquis, post hanc definitionem, persuaderi noluerit, a diaconatu deponatur.

XIX. *De Paulianistis illis qui hæresim Pauli Samosateni tenent.* — Quoniam quidam Paulianistæ facti, postea ad Ecclesiam confugerunt catholicam, decretum est eos omnino esse rebaptizandos. Si quidam autem eorum, antea in clero connumerati, sine querela et reprehensione apparuerint, oportet ut denuo baptizati ordinationem accipiant ab episcopo Ecclesiæ catholicæ. Quod si, inquisitione de illis peracta, inventi sint inutiles, oportet ut deponantur. Pariter de diaconissis et de illis qui canonibus omnino subsunt, eadem ratio servetur. Diaconissas memoravimus, quia sub specie (diaconorum) constitutæ sunt; sed, quoniam nullam impositionem manuum receperunt, inter laicos omnino ablegandæ sunt.

XX. *Quod flectere non debeamus genu, die dominica et diebus Pentecostes.* — Quoniam sunt quidam qui, die dominica et diebus Pentecostes, genuflectunt, ut omnes homines in omni loco et habitatione æqualiter et consonanter idem observare curent, placuit sanctæ Synodo ut stantes Domino orationes offerant.

Desinunt XX canones ecclesiastici in magna et sancta Synodo Nicæna a CCCXVIII episcopis conditi. (234)

[1] *Psalm.* XIV, 5. — [2] In margine codicis hanc glossam reperimus : « *Qui quovis mense, pro centum denariis fœneratis, denarium unum exigunt.* » — [3] Quæ uncinis includimus desunt in codice syriaco.

II

NICÆNORUM PATRUM NOMINA[1].

Episcoporum nomina: ITALIÆ III: 1. Osius, episcopus Cordubæ, civitatis Italiæ[2]: «Ego credo, ut supra scriptum est.» 2. Vito et 3. Vincentius, sacerdotes Romani, vice Papæ nostri subscripsimus: «Credimus et nos, ut supra scriptum est.» — ÆGYPTI XI[3]: 4. Alexander Alexandriæ, 5. Alpocration Alpocrani[4], 6. Adamantius Canonis[5], 7. Arbathion Barathi[6], 8. Philippus Paraphysi[7], 9. Potamon[8] Heracleæ, 10. Secundus Ptolemaidæ, 11. Dorotheus Pelusii, 12. Gaïus[9] Thmueos, 13. Antiochus[10] Mempheos, 14. Tiberius Tontheteos. — THEBAIDÆ III: 15. Athus Ascediæ[11], 16. Tyrannos Antinoe, 17. Volusianus[12] Lyconis. — LIBYÆ SUPERIORIS V: 18. Debis[13] Berenicæ, 19. Dophyrus[14] Barcæ, 20. Serapion Antipyrgos, 21. Secundus[15] Teuchylybæ[16], 22. Titus[17] Parætonii. — PALESTINÆ XIX: 23. Macarius Jerosolymæ, 24. Germanus Samariæ[18], 25. Marianus Sebastianæ[19], 26. Gaïnus[20] Sebastiæ, 27. Eusebius Cæsareæ, 28. Sabinus Gadaræ, 29. Longinus Ascalonis, 30. Petrus Nicopoleos, 31. Macrinus[21] Namniæ[22], 32. Maximus Eleutheropoleos, 33. Paulus Maximianopoleos, 34. Januarius Jerichontis, 35. Heliodorus[23] Zabulonis, 36. Aetius[24] Lyddæ, 37. Solonus[25] Azoti, 38. Patrophilus Baïchan[26], 39. Asclepius Gazæ, 40. Petrus Aïalæ[27], 41. Antiochus[28] Capitoliadæ. — PHOENICIÆ X: 42. Zeno Tyri, 43. Æneas[29] Acco, 44. Magnus Damasci, 45. Theodorus Sidonis, 46. Hellanicus Tripoleos, 47. Philocalus Paneadæ, 48. Gregorius Beryti, 49. Marinus[30] Thadmoris, 50. Anatolius Emesæ, 51. Badonaüs Alassi. — COELESYRIÆ XXII:

[1] Patrum qui Nicæna in urbe adunati sunt, nomina exstant: 1° *græce*, in Jacobi Morelli *Bibliotheca manuscripta græca et latina*, I, p. 223-233, Bassani, 1802; 2° *latine*, in Philippi Labbei *Sacrosanctis Conciliis*, II, col. 50-54; 3° *coptice et latine*, in J.-B. Pitra *Spicilegio Solesmensi*, I, 516-536; *coptice* tantum, in E. Revillout, *Le concile de Nicée*, Parisiis, 1881, in-8°, p. 17-22; 4° *syriace*, in B. Harris Cowper *Analectis Nicænis*, p. 5 et seq.; 5° demum publica luce donantur *syriace et armene*, in hoc volumine. Præcipuas lectiones varias inter diversas nominum series tantum animadvertimus, reliquasque iis quorum interest minima scrutari permittimus. Juxta nomen unius cujusque Patris numerum quem occupat in tota serie signavimus. — [2] Hic *Italiæ* nomen, loco nominis *Hispaniæ*, in textum irrepsisse, errore scribæ, credendum est. — [3] Coptice et lat. *Ægyptus XV*. Cfr *Spicilegium Solesmense*, I, p. 529. — [4] II Lat. series: *Naucratis*; gr. Ἀλφοκράνων. — [5] Copt. *Kois*, seu *Cynopoleos*, ut habent latine edita; gr. Ζήνων Ἀδαμάντιος. — [6] Copt. et lat. *Pharbathi*. — [7] Edit. *Pamphysi*; arm. *Mempheos*. — [8] Copt. *Panau*. — [9] Copt. *Thmuis*. — [10] Gr. Ἀντίλογος. — [11] Copt. et arm. *Scete*; gr. Σχέδιος. — [12] Copt. *Plusianus Siut*; lat. *Lycopoleos*; gr. Λισιανός, additur Παφνούσιος. — [13] Copt. *Taces*; arm. *Daces*; gr. Δάκης. — [14] Edit. *Zopyrus*, et ita græce. — [15] Copt. *Segentus*. — [16] Copt. *Teuchyra*; lat. *Tanima*, *Taneum*. *Teuchyra* videtur esse verum nomen ex Actis Latrocinii Ephesini; gr. Ταύχης. — [17] Copt. *Dius*. — [18] Lat. *Neapoleos*. — [19] Lat. II: *Sebastiæ*. Cfr armenam seriem; gr. *Sebastenus*. — [20] Lat. II ponit loco *Mariani*, et hic habet *Maximus*; lat. I: *Marius*. — [21] Gr. *Marianus*. — [22] Aliæ series: *Jamniæ*. — [23] Gr. *Zabulæ*. — [24] Arm. *Æfrius*. — [25] Arm. et II lat.: *Silvanus*; copt. *Sabinus*; gr. *Silvanus*. — [26] Aliæ series: *Scythopoleos* cui, apud Syros, respondet *Baïchan*. — [27] Diverso modo scribitur nomen *Ailæ* in omnibus seriebus. — [28] Gr. *Antipater*. — [29] Copt. lat. et gr. *Ptolemaidis*; arm. *Ptoliæ*, quæ est haud insueta apud Armenos græcorum nominum corruptio. — [30] Copt. et lat. *Palmyræ*; græce omittitur iste Nicænus pater, necnon *Badonaüs*.

52. Eustathius[1] Antiochiæ, 53. Zenobius Seleuciæ, 54. Theodotus Laodiceæ, 55. Ulpius[2] Apameæ, 56. Bassianus Raphaneæ, 57. Philoxenus[3] Mabugi, 58. Salomon Germaniciæ, 59. Papyrius[4] Samosatæ, 60. Archelaüs Dolichæ, 61. Euphrantius Balaneæ, 62. Palladus[5] chorepiscopus, 63. Zoilus Gabalæ, 64. Bassus Zeugmæ, 65. Gerontius Larissæ, 66. Manicius Hamathæ[6], 67. Eustathius Aresthonis[7], 68. Paulus Neocæsareæ, 69. Siricius (235) Cyri[8], 70. Seleucus chorepiscopus, 71. Petrus[9] Gandaræ, 72. Pegasius Herbaquadami[10], 73. Bassonius[11] Gabalæ. — Arabiæ vi : 74. Nicomachus Bosræ, 75. Cyrnon[12] Philadelphiæ, 76. Gennadius Asbynthi[13], 77. Severus Sodomæ, 78. Sopater Baratani[14], 79. Severus Dionysiadis. — Mesopotamiæ v[15] : 80. Aitilaha Edessæ, 81. Jacobus Nisibis, 82. Antiochus Rich-'aïnæ, 83. Maras Birthæ[16], 84. Joannes Persarum. — Ciliciæ xi : 85. Theodorus[17] Tarsi, 86. Amphion Epiphaniæ, 87. Narcissus Neroniadis, 88. Moyses Castabalæ, 89. Nicetas Flaviadæ, 90. Eudemon chorepiscopus, 91. Paulinus Adanæ, 92. Macedonius Mopsuestiæ, 93. Taracondimantus Ægeæ, 94. Hesychius Alexandriæ parvæ, 95. Narcissus Irenopoleos. — Cappadociæ x : 96. Leontius Cæsareæ, 97. Eupsychius[18] Tyanæ, 98. Erotherius[19] Coloniæ, 99. Timotheus Cybistræ[20], 100. Helpidius[21] Comanæ, 101. Gorgonius[22] chorepiscopus, 102. Stephanus[23] chorepiscopus, 103. Eudramius chorepiscopus, 104. Rhodon chorepiscopus, 105. Theophanes chorepiscopus. — Armeniæ Minoris ii : 106. Eulalius Sebastiæ, 107. Euhetius Satalæ. — Armeniæ majoris v : 108. Arisdaces Armeniæ[24], 109. Achrites Diospenti[25], 110. Eutychianus[26] Amasiæ, 111. Helpidius[27] Comanæ, 112. Heraclius[28] Zali. — Ponti Polemoniaci iii : 113. Longinus[29] Neocæsareæ, 114. Domnus Trapezonti, 115. Stratophylus Pityonthi[30]. — Paphlagoniæ iii : 116. Philadelphus Pompeiopoleos, 117. Petronius Junopoleos, 118. Euphsychius[31] Amastridæ. — Galatiæ v : 119. Marcellus[32] Ancyræ, 120. Dicasius Tyanæ[33], 121. Arcathius[34] Gadmausiæ, 122. Gorgonius Cini[35], 123. Philadelphus Juliopoleos. — Asiæ vi : 124. Theonas[36] Coryci, 125. Menophantes[37] Ephesi, 126. Euryon[38] Ilii, 127. Eutychius Smyrnæ,

[1] Gr. *Eustathius Seleuciæ*; omitt. *Zenobium*. — [2] Aliæ series : *Alphius*. — [3] Arm. *Aresphoneos*; aliæ series : *Hierapoleos*, quæ est græcum nomen *Mabugi*. — [4] Ed. *Puperius* aut *Piperius*. — [5] Copt. *Phalatus*; lat. II, *Bayadus*. — [6] Arm. *Epiphaniæ* et ita gr. copt. et lat. I. — [7] Aliæ series : *Arethusæ*, ad ripas *Orontes*. — [8] Gr. *Cypri*. — [9] Copt. *Cytalu*; aliæ series : *Gindaræ*. — [10] Hic agnoscimus *Arbogatanon* et *Arbocadamun* seriērum copticæ et latinarum; gr. *Armocadamon*. — [11] Gr. *Tabulæ*. — [12] Aliæ series : *Cyrion*. — [13] Hic omnia nomina discrepant. B. Harris Cowper conjicit agi de Ἐσσεϐών, quam Ptolemæus vocat Ἐσϐόντα; gr. Τεϐούνδων. — [14] Lat. *Bethaunæ* et *Batane*; gr. *Beritum*. — [15] Gr. *Dionysius Mesopotamiæ*. — [16] Copt. gr. et lat. *Macedonopolis*. Hæc *Birtha* sita erat ad meridiem Thapsaci, ad ripam Euphratis fluvii. — [17] Gr. omitt. *Theodorum*. — [18] Copt. *Eutychianus*; gr. *Eutychius*. — [19] Aliæ series, præter armenam : *Eurythrius*. — [20] Copt. *Comanæ*. — [21] Copt. *Paulus*; lat. II : *Ambrosius*. — [22] Gr. *Gregorius*. — [23] *Stephanus* omittitur in gr. ut *Rhodon*. — [24] Lat. *Sophone* et *Pontus*; nomina hic sunt omnino corrupta; gr. *Crites*. — [25] Arm. *Benopoleos*. — [26] Gr. *Eutychius*. — [27] Copt. *Curerius*; arm. *Helbecius*. — [28] Aliæ series : *Zelæ*. — [29] Gr. *Longianus*. — [30] Copt. *Pityus* et lat. II : *Ptuonta*; arm. *Pityani*. — [31] Gr. copt. et lat. I : *Eutychius*; lat. II : *Euphronius*. — [32] Aliæ series : *Pancaris*, *Pancharius*, *Macarius*. — [33] Aliæ series : *Trumaoni*, *Taviæ*, *Pergami*, etc. — [34] Aliæ series : *Erechtius*. Urbis nomen ubique corruptum est. Car. Lenormant suspicatus est legendum esse *Themisonium*. — [35] Arm. *Veritana*. — [36] Arm. *Ciliconi*; al. ser : *Coryci*. — [37] Copt. *Theophanes*. — [38] Arm. *Euryon*; gr. *Orion*.

128. Mithras Hypepæ[1], 129. Macrinus Julii[2]. — Hellesponti i : 130. Paulus Œnæ[3]. — Lydiæ ix : 131. Artemidorus Sardæ, 132. Sares[4] Thyatiræ, 133. Thomasius[5] Philadelphiæ, 134. Pollio Barcæ, 135. Agogius Tripoleos, 136. Florentius Ancyræ Ferreæ, 137. Antiochus Aurelianopoleos[6], 138. Marcus Standi, 139. Antiochus[7] Ierocæsareæ. — Phrygiæ viii : 140. Nunechius Laodiceæ, 141. Flaccus Senaonis[8], 142. Procopius Synnadæ, 143. Pistacius Azani[9], 144. Athenodorus Dorylæi, 145. Paulus[10] Apameæ, 146. Eugenius Eucarpiæ, 147. Flaccus[11] Ierosopoleos. — Pisidiæ (236) x : 148. Eulalius[12] Iconii, 149. Telemachus Adrianopoleos, 150. Hesychius Neaspoleos, 151. Antonius[13] Seleuciæ, 152. Uranicus Limani[14], 153. Tharsicius Apameæ, 154. Patricius Ampeladæ, 155. Polycarpus Metropoleos, 156. Academius[15] Papho, 157. Heraclius[16] Berœæ[17]. — Lyciæ i[18] : 158. Eudemus Pataræ. — Pamphyliæ vii[19] : 159. Callicles Pergæ[20], 160. Eurasius Tarmessi, 161. Zeuxius Verabonis[21], 162. Domnus Aspendi, 163. Contianus[22] Seleuciæ, 164. Patricius Maximianopoleos, 165. Aphrodisius Magiddo. — Insularum iv : 166. Euphrosynus Rhodi, 167. Neliphron Chos; 168. Strategius Lemnos, 169. Eliotodorus[23] Corcyræ. — Cariæ v : 170. Eusebius Antiochiæ, 171. Ammonius Aphrodisiadis, 172. Eugenius Appolloniadæ[24], 173. Letodorus[25] Cybiræ, 174. Eusebius Mileti. — Isauriæ xvii : 175. Stephanus[26] Barati, 176. Atheneus Coracesii[27], 177. Hedesius[28] Claudiopoleos, 178. Agapius[29] Seleuciæ, 179. Silvanus[30] Isauropoleos, 180. Faustus[31] Panemonis, 181. Antoninus[32] Antiochiæ, 182. Nestor[33] Sydronis[34], 183. Hesychius chorepiscopus, 184. Cyrillus Thymnadæ, 185. Theodorus Vassadæ[35], 186. Anatolius chorepiscopus, 187. Paulus Larandi, 188. Contus[36] chorepiscopus, 189. Tiberius[37] Lystræ, 190. Acylas[38] chorepiscopus, 191. Eusebius Paræciæ[39] Isauropoleos. — Cypri ii : 192. Cyrillus Paphos, 193. Gelasius Salaminæ. — Bithyniæ xi : 194. Eusebius Nicomediæ, 195. Theognis Nicææ, 196. Maris Chalcedonæ, 197. Cyrillus Chii, 198. Hesychius Prusæ, 199. Gorgonius Appolloniadis, 200. Georgius Aphroso-

[1] Arm. *Hipiponæ*; gr. *Hypirpon*; al. ser : *Iempton*; *Popanæ*; *Ypasiæ*. — [2] Hic mire variant series, ut jamdiu observavit Car. Lenormant. Gr. *Troadæ*. — [3] Lat. II : *Paneæ*; gr. *Anoron*. — [4] Copt. *Sarăpos*; lat. *Soron* et *Samon*. — [5] Hoc nomen diversimode scribitur in omnibus seriebus. — [6] Ita copt. lat. *Aureliopoleos*; gr. *Aldrocæsareæ*. Deinde *Antiochus Aurelianopoleos*. — [7] Hic gr. copt. et lat. ignoratur. — [8] Gr. *Sanadon*. — [9] Copt. *Osani*; lat. II : *Axiæ*; gr. *Pistus Azanon*. — [10] Hunc novit tantummodo armena series. — [11] Gr. *Ierapoleos*. — [12] Gr. omittitur. — [13] Copt. et lat. *Eutychius*; gr. omitt. — [14] Lat. I : *Selge*; arm. *Cranius Armenone*; gr. *Araunius Limenon*. — [15] Hic omnino diversa sunt nomina : *Pampen*, *Paros*, *Piapi*, *Apapomæ*; gr. *Papon*. — [16] Copt. *Beresiæ*; lat. II : *Baratæ*. — [17] Hic arm. et syr. series omitt. *Theodorum Usin* aut *Usæ*. — [18] Arm. et syr. omitt. *Adonem Lyciæ* aut *Byciæ*; gr. *Nicolaus Myræ*. — [19] Reliqua desunt in lingua coptica; cfr *Spicilegium Solesm.* I, 536. — [20] Lat. *Callinicus* et *Callidicus*. — [21] Lat. *Teuxius*, *Hæresius* et *Zeuxius Cyrbensis* aut *Siarbitanus*. — [22] Lat. et gr. *Quintianus*. — [23] Lat. *Appollodorus*. — [24] Lat. *Eugenius* omittitur. — [25] *Leodius* lat. — [26] Gr. *Karaton*. — [27] Lat. *Zoropassenus* aut *Corpissitanus*; gr. *Gorpyssi*. — [28] Lat. *Ethesius*. — [29] *Agapetus*. — [30] Lat. *Silvanus Metropolitanus*. — [31] Lat. *Phuphenatensis* aut *Phanemuthiensis*; gr. Πανέμος Τείχους. — [32] Lat. et gr. *Antonius*. — [33] Lat. *Sidensis*; gr. *Aunatradensis*. — [34] Gr. *Syedræ*. — [35] Lat. *Vasagadensis*, *Vialbitanus*; gr. *Vaudalon*; addit. lat. *Theodorum chorepiscopum*. — [36] Lat. *Quintus*. — [37] Gr. *Alistræ*. — [38] Lat. *Aquila*. — [39] Lat. *Paralais Lycaoniæ*, aut *Paraiciæ*; gr. omitt. *Isauropoleos*.

diadis[1], 201. Euhetius Adrianopoleos, 202. Theophanes chorepiscopus, 203. Rufus[2] Cæsareæ, 204. Eulalius chorepiscopus. — Europæ i : 205. Phædrus Heracleæ. — Daciæ ii : 206. Protogenes Sardicæ, 207. Marcus[3] Calabriæ. — Mysiæ i : 208. Festus[4] Marcianopoleos[5]. — Carthaginis i : 209. Cecilianus Carthaginis. — Macedoniæ i : 210. Alexander Thessalonicæ. — Dardaniæ ii : 211. Dacus[6] Macedoniæ, 212. Budiœus[7] Trybonis. — Achaiæ iii : 213. Festus Athenarum, 214. Marsyas[8] Eubœæ, 215. Strategus[9] Ephestiæ. — Thessaliæ i : 216. Claudianus Thessaliæ[10]. — Pannoniæ i : 217. Domnus[11] Pannoniæ[12]. — Galliæ i : 218. Nicesius Divionis. — Gothiæ i : 219. Theophilus Gothiæ. — Bosphori i : 220. Cadmus[13] Bosphori. (237)

Desinunt nomina episcoporum et urbium numero ccxx, quia episcoporum occidentalium nomina descripta non fuerunt.

2°

NICÆNORUM PATRUM NOMINA[14] EX ARMENA SERIE TRANSLATA.

Hæc sunt nomina sanctorum Patrum Concilii Nicææ, nempe cccxviii episcoporum, quorum nomina secundum unamquamque provinciam hic descripta sunt. Attamen accuratius servi Dei orientales descripserunt nomina episcoporum orientalium, quia, inter episcopos occidentales, non eadem erat disceptatio de hæreticis.

1. Sanctus episcopus Cordubæ civitatis: «Ego credo, ut supra scriptum est.» — 2. Vito et 3. Vincentius, sacerdotes Romæ civitatis, 4. Alexander Alexandriæ Magnæ, 5. Aphasavores Arpocratianæ, 6. Adamantius Canæ, 7. Arbetion Barfecæ, 8. Philippus Mempheos, 9. Potamon Heracleæ, 10. Secundus Ptolemaidæ, 11. Dorotheus Pelusii, 12. Caius Thmueæ, 13. Antiochus Sempheæ. — E Thebaida: 14. Odas e Scethe, 15. Tiberius Titi, 16. Tyrannus Antinoæ, 17. Alusianus Lyceæ. — E Lybia Superiori : 18. Daces Berenicæ, 19. Zopyrus Barcæ, 20. Serapion Antipergæ, 21. Secundus Teuchilibyæ, 22. Titus Partani. — E Palestinæ partibus : 23. Macarius Jerusalem, 24. Germanus[15] Sebastiæ, 25. Eusebius Cæsareæ, 26. Sabinus Gadaræ, 27. Longinus Ascalonis, 28. Petrus Nicopoleos, 29. Marinus[16] Jamniæ, 30. Maximus[17] ex urbe Azada, 31. Januarius Jerichontis, 32. Heliodorus Zabulonis, 33. Æfrius Lyddæ, 34. Silvanus Azoti, 35. Patriaphius Scythopoleos, 36. Asebius[18] Gazæ,

[1] Lat. *Prusiadis*, juxta Olympum montem; gr. *Prusiadæ*. — [2] Gr. omittuntur duo nomina quæ sequuntur. — [3] Lat. *Metropolitanus* et *Calabriensis*. Bis repetitur in latinis seriebus. — [4] Lat. *Pistus*. — [5] Duo alia nomina adduntur. — [6] Gr. omitt. *Macedoniæ*. — [7] Pluries repetitum videtur nomen illius Patris in latinis seriebus. — [8] Gr. *Barsus Beotiæ*. — [9] Hic latine omittitur sed additur *Festius Strategidis*; lat. omittitur; gr. *Claudianus Larissæ*. — [10] Gr. *Budius Stobæ*. — [11] Lat. addit. *Chionius Thebanus*. — [12] Lat. *Domnus Stridonensis*. — [13] Lat. *Domnus*. — [14] Armenam seriem e syro archetypo dimanare certum est, non autem ab eo quem modo dedimus, ut ex nominibus omissis et ex nominum ordine diverso optime demonstratur. In armeno codice, nomina ita sunt corrupta, ut vix, ac ne vix quidem, primitivam formam agnoscere valeamus. — [15] Hic lacuna videtur sic supplenda : *Neapoleos : Marinus aut Marianus Sebastiæ*. — [16] Aliæ series : *Macrinus*; lat. I : *Perius*. — [17] Hic armenæ seriei lectio peculiaris est. — [18] Aliæ series : *Asclepius*.

37. Petrus Ælæ, 38. Antiochus Capitoliadis. — E PROVINCIIS PHÆNICIÆ : 39. Zenon Tyri, 40. Æneas Ptoliæ, 41. Magnus Damasci, 42. Hellanicus Tripoleos, 43. Theodorus (238) Sidonis[1], 44. Philocapes[2] Tanadæ, 45. Gregorius Beryti, 46. Paulinus[3] Armoleosæ, 47. Anatolius Emesæ. — E COELESYRIA PASTORUM : 48. Eustathius Antiochiæ, 49. Zenobius Seleuciæ, 50. Theodotus Laodiceæ, 51. Alphixes Apameæ, 52. Asionus Arapi[4], 53. Philoxenus[5] Aresphoneæ, 54. Tiberius Samosatæ, 55. Archelaüs Dolichœ, 56. Euphrantius Calanæ, 57. Palladius chorepiscopus, 58. Zoïlus Gabalæ[6], 59. Bassus Zeugmæ[7], 60. Gerontius Larissæ, 61. Manicius Epiphanæ, 62. Eustathius Arethusæ, 63. Paulus Neocæsareæ, 64. Siricius[8] Cæsareæ, 65. Seleucus chorepiscopus, 66. Petrus[9] Gindaræ, 67. Pegasius Arbæ, 68. Bassonius[10] Durbonæ. — Ex ARABIÆ PARTIBUS : 69. Nicomas Bosræ, 70. Cyron Golotolfæ[11], 71. Gennadius Bostanæ[12], 72. Sernus Sodomæ, 73. Sopater Baradanæ, 74. Severus Dionysiadis. — E MESOPOTAMIA : 75. Aitilaha Edessæ, 76. Jacobus Mespinæ[13], 77. Antiochus Rich-'aïna[14]. — E PERSIA : 78. Joannes Persarum. — E CILICIÆ PARTIBUS : 79. Theodorus Tarsi, 80. Amphion Epiphaniæ[15], 81. Narcissus Neroniadis, 82. Moyses Castabalæ, 83. Nicetas Flavidæ, 84. Eudemon chorepiscopus, 85. Paulinus[16] Adanæ, 86. Macedonius Mopsuestiæ, 87. Maracondus[17] Egeæ, 88. Hesychius Alexandriæ, 89. Narcissus[18] Irenopoleos. — E CAPPADOCIÆ PARTIBUS : 90. Leontius Cæsareæ, 91. Ephsilius Tyanæ, 92. Cusyrius[19] Comanæ, 93. Timotheus Cybistræ, 94. Helpidius Comanæ, 95. Gordianus chorepiscopus, 96. Eudromius chorepiscopus, 97. Rhodon chorepiscopus. — Ex ARMENIA MINORI : 98. Euradius[20] Sabandæ, 99. Euthus[21] Satalæ. — Ex ARMENIA MAJORI : 100. Aristaces Armeniæ Majoris, 101. Archrides Benpoleos, 102. Eutychianus Amaseæ, 103. Helbetius Comanæ, 104. Heraclius Zelæ. — E PONTI PARTIBUS : 105. Longinus Neocæsareæ, 106. Domnus Trapezonti, 107. Stratophilus Pityani. — E PAMPHYLIÆ PARTIBUS : 108. Phila(del)phus Pompeiopoles[22], 109. Petrinius Junopoleos, 111. Euphsychius Amastridæ. — E GALATIÆ PARTIBUS : 111. Pancharis Ancyræ, 112. Marcellus Morossi, 113. Dicasius Tramuonæ, 114. Erecthius Cinonæ, 115. Gorgonius[23] Veritanæ, 116. Philatrius[24] Juliopoleos. — Ex ASIÆ PARTIBUS : 117. Theonas Ciliconi, 118. Menophantes Ephesi, 119. Ovion Liviæ, 120. Eutychius Smyrnæ, 121. Mithris Hipiponæ, 122. Marinus Lovipondæ, 123. Paulus Æneæ. — E LYDIÆ PARTIBUS : 124. Artemidorus Sardæ, 125. Hieron Thradibonæ,

[1] Hic omittuntur quædam nomina et ordo perturbatur ut in syriaca serie. — [2] Omnes series : *Pamadæ*. — [3] Paulinus iste ignoratur ab omnibus aliis seriebus. — [4] Hic ignotus est in aliis seriebus. Plura nomina omittuntur et reliqua ordine mutantur. — [5] Forte *Aresphoneæ* hic legitur, loco *Raphaneæ*, cujus episcopus erat Bassianus aut Cassianus, juxta alias series. — [6] Ms. *Dubalæ*. — [7] Ms. *Zeudmæ*. — [8] Aliæ series : *Cyri* aut *Cyrrhi*. — [9] Ms. *Nquendaræ*. — [10] Ms. *Peddasius*. — [11] Forte : *Carlalæ*, *Gabæ* aut *Gabalæ*, ut in aliis seriebus legitur. — [12] Aliæ series : *Philadelphiæ*. — [13] Lat. *Jahudæ* et *Burnæ*. — [14] Ita vocatur Nisibis apud Armenos. — [15] Ms. *Eciphaniæ*. — [16] Ms. *Saulinus*. — [17] Aliæ series : *Taraundimantus*. — [18] Ms. *Marcissus*. — [19] Forte hic legendum : *Eurythius Colonæ*. — [20] Hic legendum est : *Eulalius*, *Eulogius* aut *Eularius Sebastiæ*. — [21] Aliæ series : *Euethius* aut *Evethius*. — [22] Ms. *Pimpiabi*. — [23] Aliæ series : *Cyna*. — [24] Al. ser : *Philadelphus*.

126. Pœtunaseus Philadelphæ, 127. Pollion[1] (239) Barissæ, 128. Alocius Tripoleos, 129. Florentius Ancyræ ferreæ, 130. Marcus Tandæ. — E Phrygiæ partibus : 131. Nunechius Laodiceæ, 132. Flaccus Sanæ, 133. Procopius Synnadæ, 134. Pesticus Azanæ, 135. Athenodorus Doryleæ, 136. Paulus Apameæ, 137. Eugenius Carpi, 138. Flaccus. — E Pisidiæ partibus : 139. Silacus Pisidiæ, 140. Elacius Iconii, 141. Telemachus Adrianopoleos, 142. Eunicius Nicopoleos, 143. Eutychius Seleuciæ, 144. Cranius Amenonæ, 145. Tharsicius[2] Apameæ, 146. Patricius Ampeladæ, 147. Polycarpus Metropoleos, 148. Academius Apapomæ, 149. Heraclius Barissæ. — E Ponti partibus : 150. Eudomus Patoronæ. — E Pamphyliæ partibus : 151. Dadiclius Pergæ, 152. Eurius Miermossæ, 153. Zeuxius Siarpossæ, 154. Domnus Ostantonæ, 155. Kondianus Seleuciæ, 156. Patricius Maxi[mi]nopoleos, 157. Aphosdosius Magidonæ. — Ex Insulis : 158. Euphrosynus Rhodi, 159. Melliphron Chos, 160. Adropecius Lem[n]os, 161. Alpodorius Corcyræ[3]. — E Cariæ partibus : 162. Eusebius Antiochiæ, 163. Eumenius Aphrodisiadis, 164. Eugenius Apolloniadis, 165. Letodorus Cirbyrodanæ, 166. Eusebius Meleti. — Ex Isauriæ partibus : 167. Stephanus Burydanæ, 168. Athinæus Coropinæ, 169. Hedesius Claudiopoleos, 170. Agapius Seleuciæ, 171. Silvanus Isauriæ Metropoleos, 172. Faustus Panemodici, 173. Antoninus Antiochiæ, 174. Nestor Syedræ, 175. Eusebius chorepiscopus, 176. Cyrus Mathossæ, 177. Theodorus Ayadonæ, 178. Anatolius chorepiscopus, 179. Paulus Landonæ, 180. Contus chorepiscopus, 181. Tiberius Avoronæ, 182. Auclas chorepiscopus, 183. Eusebius Isauriæ provinciæ. — E Cypro insula : 184. Cyrillus Paphos[4], 185. Gelasius Nicomediæ, 186. Theognis Nicææ, 187. Maris Chalcedonæ, 188. Cyrillus Cyi, 189. Hesychius Arusiæ, 190. Gorgonius Appolloniadæ, 191. Georgius Prusiæ, 192. Euhetius Adriani, 193. Theophanes chorepiscopus, 194. Posius Cæsareæ, 195. Eudacius chorepiscopus. — Ex Europa : 196. Pedarius Heracleæ. — E Dacia : 197. Proto[ge]nes Sardicæ. — E Calabria : 198. Marcus e Calabria. — E Mysia : 199. Festus Marcianopoleos. — E Carthagine : 200. Cæcilianus Carthaginis. — E Macedoniæ partibus : 201. Alexander Thessalonicæ. — Ex Achaiæ partibus : 202. Petrus Athenarum Magnarum, 203. Marcus Bovossæ, 204. Strategus Festi. — E Dardaniæ partibus : 205. Dacus Macedoniæ. — E Thessaliæ (240) partibus : 206. Claudius Thessaliæ. — E Germanorum partibus : 207. Busius Sdibonnæ. — E Pannoniæ partibus : 208. Domnus Pannoniæ. — E Galliæ regione : 209. Nicanius Divossæ. — E Gothiæ regione : 210. Theophilus Gothiæ. — E Bosphori partibus : 211. Cadmus Bosphori.

[1] Ms. *Sollion.* — [2] Ms. *Marsicius.* — [3] Ms. *Sacouræ.* — [4] Hic omittuntur verba : *E Bithyniæ partibus*, ut liquet ex contexta oratione.

XXIV

DE TATIANI DIATESSARON ARABICA VERSIONE.

Tatianum natione Syrum, Justini martyris Romæ discipulum, et dehinc Encratitarum sectæ antesignanum, ex quatuor Evangeliis circa medium sæculi secundi post Christum, unum confecisse, quod *τὸ διὰ τεσσάρων Εὐαγγέλιον*, seu Diatessaron, appellavit, auctores præcipui sunt Eusebius Cæsariensis [1], Epiphanius [2] et Theodoretus [3] Cyri prope Euphraten episcopus. Horum vero primus et alter, cum Tatiani opus in manibus minime habuerint [4], nihil de ejusdem indole nobis tradidere. Theodoretus vero, ut qui plura ejusdem operis exemplaria nactus fuit, ita de illo loquitur : «Tatianus Evange-«lium quod Diatessaron dicitur composuit, amputatis genealogiis et aliis omnibus «quæ Dominum ex semine David secundum carnem natum ostendunt. Quo usi sunt «non modo qui ejus erant sectæ, sed ii etiam qui apostolica dogmata sequebantur, «compositionis fraudem non cognoscentes, sed simplicius tanquam compendiario libro «utentes. Nactus sum etiam ipse libros hujusmodi supra ducentos, in honore habitos «in ecclesiis nostris, quos omnes in unum congestos seposui, et pro his quatuor «Evangelistarum Evangelia introduxi.»

Dum Tatiani Diatessaron in usu erat penes Syros etiam eos *qui apostolica dogmata sequebantur,* in Ecclesia Occidentali usque ad sæculi sexti medietatem nulla hujusce operis mentio, ut erudite probat cl. Zahn [5], prorsus invenitur. Circa annum 545, Victor Capuæ episcopus incidit in harmoniam evangelicam latine scriptam, titulo ac nomine auctoris destitutam. Cum vero ab Eusebii Historia sciret duos viros hujusmodi opus confecisse, Ammonium nempe Alexandrinum et Tatianum Syrum, incertus hæsit utri eorum opusculum a se repertum tribueret; ratus tamen Ammonii librum a Matthei Evangelio exordium fecisse, hunc vero a Luca exordire, Tatiano illud assignavit [6]. Variæ ac prorsus contrariæ fuerunt eruditorum sententiæ, cum de auctore, tum de indole Harmoniæ a Victore vulgatæ, donec G. Mœsinger, an. 1876, ex armena lingua, in qua tantum supererat, latinitati donavit S. Ephræmi Syri Commentarium in Tatiani Diatessaron [7], qua versione vulgata, omnes peritiores critici in sententiam venere Victoris in Harmonia Tatiani Diatessaron contineri.

[1] *Histor. eccles.* IV, 29. — [2] *De hæres.* LXVI, 1. — [3] *De fabul. hæret.* I, 20. — [4] Semisch, *Tatiani Diatess.* Vratislaviæ, 1856, p. 4; Zahn, *Forschungen zur Geschichte des neutestament. Kanons*, etc. I. Theil, Erlangen, 1881, p. 16 sqq. — [5] *Op. cit.* p. 1-12. — [6] Cfr *Maxima biblioth. Patrum*, Coloniæ Agripp. 1618, t. II, p. 183. — [7] *Evangelii concordantis expositio*, etc. Venetiis, 1876.

Revera opus a cl. Mœsinger editum esse fœtus S. Ephræmi, syriace primitus exaratum super Tatiani Diatessaron, præter argumenta permulta quibus id evincit cl. editor, liquet in primis ex Dionysio Barsalibi, qui floruit sæc. XII, quemque præ oculis habuisse S. Ephræmi Commentarium, ita ipsius verba apertissime ostendunt : « Tatianus, « scribit Dionysius, discipulus Justini philosophi et martyris, elegit ex quatuor Evange« liis et connexuit et confecit Evangelium, quod Diatessaron nuncupabat, i. e. miscella« neum. Hoc scriptum interpretatus est S. Ephræm. Exordium ejus fuit : *In principio « erat Verbum*[1]. » Ex his vero luculenter evincitur Tatiani Diatessaron syriace scriptum, S. Ephræmi ætate non modo pervulgatum fuisse, verum etiam, ut observat cl. Zahn[2], usque ad Ebed-Jesu Sobensis tempora unicam fuisse penes ecclesiam Syriacam Evangeliorum harmoniam. Jam vero, quamvis in S. Ephræmi explanationibus multa desint quæ habentur in Harmonia Victoris, inde tamen minime sequitur hujus opus esse Tatiano abjudicandum. Patet enim S. Ephræm. pro commentatoris scopo, plura omittere potuisse et revera omisisse, pluraque in Victoris Harmoniam decursu temporis irrepere potuisse, ex quibus varietas, quæcumque ipsa sit, initium habuerit. Verum, si quæ diversitas est, tam multa communia reperiuntur, ut Zahn[3], opere utroque collato, Diatessaron nempe syriaco Victorisque Harmonia, prout hæc exstat in exemplari Fuldensi, inferre maluerit, non obstantibus interpolationibus quæ forsitan a primo interprete fieri potuere, necnon iis quæ accessere decursu temporis, ab origine nempe usque ad Victoris ætatem, latinum Diatessaron habendum esse veluti syriaci reproductionem.

Id vero (ut ad rem nostram veniamus) potiori ratione dici debet de Diatessaron in codice arabico Vaticano n° XIV contento, ut ipse Zahn suspicatus est, qui ejusdem codicis integram editionem perutilem putat[4]. Eadem omnino opinio nobis est, qui, si facultas esset, id libenter præstaremus. Verum cum angustia temporis, saltem hoc anno, id operis perficere minime sinat, contenti erimus talem exhibere codicis descriptionem quæ satis sit ad confirmandam viri eruditi opinionem, intimum nempe dari nexum inter hoc opus ac syriacum Diatessaron. Quinimo cum textus arabici codicis e fonte syriaco directe proveniat, ut inferius fuse probabitur, fit inde, ut ejusdem larga notitia, non modo ad confirmandum textum syriacum quoad Evangeliorum concordantiam, verum etiam ad ipsum textum restituendum, plurimum valeat.

Stephanus Evod. Assemani ita codicem nostrum describit[5] : « Codex antiq. in fol. « bombycinus, constans foliis 123 . . . . . sacrosanctum Evangelium, ex quatuor Evan« geliis in unum redactum, vulgo Diatessaron nuncupatum, et in sectiones seu capita « quinquaginta quinque distributum . . . . . In fine fol. 123 hæc a librario adnotata « reperies : *Explicit auxilio Dei sacrosanctum Evangelium quod ex quatuor Evangeliis col« legit Tatianus, quodque Diatessaron vulgo dicitur. Et laus Deo*[6]. . . Is codex, cujus

[1] Cfr Assemani *Bibl. Or.* I, p. 57 et II, p. 159. — [2] *Op. cit.* p. 293. — [3] *Ibid.* p. 300 sqq. — [4] *Op. cit.* p. 294. — [5] Maii card. *Vet. script. nova collect.* IV, 14. — [6] En verba arabica : تمّ بمعونة الله الانجيل المقدّس

«*dimidia ferme pars* tineis et madore consumta, ad duodecimum Christi sæculum vide-«tur referendus.» Hæc Assemani. Akerblad[1] rectius notavit, VIII folia priora non esse bombycina, sed chartacea et quidem more Orientis levigata; insuper addit : «*Codex sat* «*bene descriptus et integerrimus, nisi quod in principio folia aliquot lacera ab imperito biblio-*«*pega frustulis chartæ agglutinatis sunt deturpata.*» Hæc folia lacera sunt septem priora, in quibus aliqua verba legi nequeunt. Mirum tamen est neutrum horum animadvertisse, post fol. 117 integrum folium deesse, licet a 2ª manu in margine aperte notetur : هاهنا ليس ورقة. Anni nota desideratur, sed Assemani opinio probabilior videtur, codicem nempe exaratum fuisse sæculo XII, et quidem in Ægypto, uti conjecturari potest ex characterum forma, et ex litteris copticis ⲁ ⲃ a 1ª manu appositis vocibus الله الواحد (fol. 64 r. *Marc.* X, 18), ut scriptionis ordo restitueretur. Constat 13 quaternionibus; plures habet vocales, sed puncta diacritica admodum pauca. Quædam adnotationes tum a 1ª tum a 2ª manu in margine conspiciuntur, quæ textum aut emendant, uti fol. 18 r. (*Matth.* V, 18), textus lectioni ان يجوز السماء, in margine a 2ª manu recte præponitur particula الى; fol. 43 v. (*Joann.* VI, 41) textus انا الخبز الذي نزل, in marg. a 2ª manu emendatur in نزلت.. انا = syr. simpl. ܢܚܬܬ; fol. 50 r. (*Joann.* V, 22) : وليس يدين الابن, in marg. a 2ª manu rectius : الاب.....; fol. 89 v. (*Joann.* XII, 28) in textu erronee مجد ابنك, in marg. a 2ª manu : اسمك.....; fol. 119 v. (*Luc.* XXIV, 14) الواحد منهم, in marg. a 1ª manu emendatur in منهما.....; aut reintegrant, sic fol. 27 r. (*Matth.* IX, 26), omittitur in textu الارض post verba في جميع تلك, et restituitur in marg. a 2ª manu; fol. 28 r. (*Matth.* X, 12), textus omiserat الى البيت, et restitutum est in marg. a 2ª manu; fol. 39 r. (*Marc.* VI, 2) prima vox in مثل هذه القوي omissa in textu, collocatur in margine a 1ª manu; fol. 40 v. (*Marc.* VI, 27) nomen يوحنا post رلس oscitanter omissum, scriptum est in marg. a 2ª manu; fol. 47 v. (*Joann.* IV, 13) verba : لا يعطش الى الابد لكن الما الذى اعطيه sunt in marg. a 2ª manu; fol. 95 v. (*Luc.* XXI, 34) قلوبكم post لا تثقل scriptum est in marg. a 2ª manu, fol. 105 r. (*Joann.* XVI, 7ª) integre invenitur in marg. a 2ª manu; fol. 115 r. (*Joann.* XIX, 19) in textu omittitur الناصري, et restituitur in marg. a 2ª manu; fol. 118 r. (*Joann.* XX, 8) verbum دخل est in marg. a 1ª manu, et alia; aut explanant, ita : fol. 17 v. (*Matth.* V, 13) vox تفسد interpretatur a 2ª manu per فسد; fol. 71 r. (*Luc.* XIX, 20) منديل substituitur in marg. a منشفة; fol. 111 r. (*Marc.* XIV, 63) كوتينة = Psc. ܟܘܬܝܢܐ, a 1ª manu redditur in marg. per لباس, et alia parvi momenti.

Præter hæc, a 2ª manu repetenda sunt pariter inscriptio الانجيل المقدس, et Evangelistarum nomina متى ومرقس ولوقا ويوحنا, quæ in quorumdam foliorum capite inspiciuntur. Ab eodem fonte emanat adnotatio fol. 62 r. ad caput XXVIII inscripta : هذا اول الجزء الثاني من دياطاسارون ومعناه الاربعة. Idem dicendum de quatuor prioribus versicu-

الذي. جمعه ططيانوس من الاناجيل الاربعة. المعروف بدياطاسارون والحمد لله. كما هو أهله ووليه. وله الحمد دايما.
— [1] Cfr Zahn, *op. cit.* p. 294 sqq.

lis *Luc.* cap. 1, qui in margine fol. 1 r. sunt inscripti, hisce præmissis : اول بشارته اول الانجيل بشارة لوقا, et in fine : اربع بشاير كوامل متي ومرقس ولوقا ويوحنا. Imo Evangelistarum nomina, inde a fol. 17 r. ad finem usque, a 1ª manu compendiose minio exarata, a fol. 118 r. integre a 2ª manu scripta conspiciuntur.

Hæc de externa codicis forma sufficiunt; nunc pensanda veniunt quæ in ipso codice continentur. Is incipit sine titulo a doxologia, post quam immediate legitur : اول بشارته, et spatio aliquo interjecto : ابتدآء اول بشارته, deinde, linea vacua relicta, sequitur : من مرقس قول[1] مبدآء بشارة اليسوع (*sic*) المسيح بن الله. Quæ verba ab Assemano ita translata fuere : *Exordium primum Evangelii ex Marco. Dixit : Initium prædicationis Jesu Christi,* omittens *Filii Dei.* Aliter, et quidem pessime, reddita sunt a Rosenmüller penes Zahn[2], scilicet : *E Marco. Initium Evangelii ejus, et dixit : Initium Evangelii Jesu Messiæ, Filii Dei. Johannes. Initium Evangelii ejus.* Hæc postrema verba (Initium Evangelii ejus), primitus a nobis arabice relata, et ab Assemano prorsus omissa, a Rosenmüller arbitrario subnectuntur nomini Joannis; cum illa neque ad Marcum, neque ad Joannem referri possint; sed, ut patet, a calligrapho, vel, ut probabilius videtur, ab altera manu adjecta sint ad tituli defectum supplendum, ne opus abrupte inciperet. Quæ sequuntur sine ulla ratione ab eodem Rosenmüller postponuntur verbis *e Marco,* dum eadem præcedunt; eodem arbitrio ductus idem auctor verbo *dixit* præmittit particulam *et,* quæ deest in codice, et cujus nulla videtur necessitas. Neque magis probanda est Assemani versio; neuter enim animadvertit nunquam in toto libro Evangelistarum nominibus præmitti particula من *ex,* præter hunc locum, et lectionem من مرقس قول = *e Marco : Dixit,* ut vertit Assemani, vel *ex Marco dictum,* aut *ex Marci dicto,* si alteri ita transferre placuerit, insolitam esse, et a linguæ indole prorsus alienam. Quæ cum ita sint, arbitror allata verba genuinum sensum fundere si voces ابتدآء et قول[3] pro modis imperativis habeantur, ita ut eadem vertenda essent : *Incipe exordium Evangelii ejus* (Christi) *ex Marco. Dic : Initium evangelii Jesu Christi, Filii Dei.* Qua posita interpretatione, liquido constaret prædicta verba addita fuisse a calligrapho, ac minime ad Tatiani Diatessaron pertinere. Supponi etiam potest amanuensem ea in margine exemplaris quod transcribebat invenisse, quemadmodum in codice nostro habentur quatuor priores versiculi Lucæ, et, ut calligraphorum plerumque imperitorum mos erat, textui inseruisse. In utraque hypothesi hoc factum esset, ut indicaretur opus Evangelium continere, hocque incipiendum : *Initium Evangelii Jesu Christi, Filii Dei.* Hac methodo præcipua discrepantia a Zahn[4] adnotata codicem hunc arabicum inter et Diatessaron syriacum, quod ille nempe a *Marc.* 1, 1, exordium ducat, non vero, sicut istud, a prologo Joannis, prorsus evanesceret.

Sublata hac differentia, putari non debet inter utrumque ejusdem operis exemplar

[1] Verba suprasignata sunt minio conscripta. — [2] *Op. cit.* p. 295. — [3] قول esset plene scriptum pro قل. — [4] *Op. cit.* p. 296.

identitatem adesse. Præter enim quasdam nullius ponderis varietates, quæ dubio procul ab amanuensibus repeti debent, sunt aliqua in codice arabico, quibus adnumerari fas est Evangelistarum nomina cuique pericopæ præposita, quæ profecto a glossatoribus addita videntur. Ex tabella in fine hujus dissertationis apposita, in qua totius libri arabici prospectum exhibemus, id aperte confirmatur. Ex illa enim liquet Christi genealogias (*Matth.* I, 1-17; *Luc.* III, 24-38) in nostro codice minime abesse, prout defuisse constat, uti vidimus ex Theodoreti verbis supra recitatis, in Tatiani Diatessaron, et prout deesse conspicimus in S. Ephræmi Commentario. Insuper, non idem pericoparum ordo in utroque exemplari adamussim observatur, neque earumdem numerus est æqualis, neque eadem pericopa utrumque clauditur; arabicum enim desinit in *Joann.* XXI, 25, syriacum vero in *Marc.* XVI, 19.

His tamen non obstantibus, talis nexus inter utrumque exemplar agnoscendus est, ut merito affirmari possit, in arabico Diatessaron syriacum primigenium cum nonnullis additionibus, quæ decursu temporis in illud irrepserunt, nobis exhiberi. Et sane : uterque liber exorditur a *Joann.* I, 1-5, et absque ulla notabili differentia pergit usque ad *Matth.* II, 1-23. Hinc syriacus habet *Joann.* I, 6-28, et arabicus *Luc.* II, 40-III, 1-3; *Matth.* III, 1-3; *Luc.* III, 4-6; ast, sicut ille post Joannem citat *Luc.* II, 41-52; *Matth.* III, 1-12; *Luc.* III, 7, ita hic redit ad *Joann.* I, 7-28. Deinceps arabicus refert pericopas *Matth.* III, 4-10; *Luc.* III, 10-18; *Matth.* III, 13; *Luc.* III, 23-38; *Joann.* I, 29-31; et syriacus fere æqualiter *Matth.* III, 13-17; *Luc.* III, 21, 23; *Joann.* I, 29 sqq. Post hæc arabicus redit ad ea quæ omiserat, scilicet ad *Matth.* III, 14-15; *Luc.* III, 21; *Matth.* III, 16; *Luc.* III, 22; *Matth.* III, 17; *Joann.* I, 32-34. Eadem consonantia, licet aliqua in ordine conspiciatur diversitas, viget in sequentibus : arabicus refert *Luc.* IV, 1; *Marc.* I, 12, 13; *Matth.* IV, 2-7; *Luc.* IV, 5-13; *Matth.* IV, 11; *Joann.* I, 35-51; *Luc.* IV, 14; syriacus *Matth.* IV, 1-11; *Luc.* IV, 1-13; *Marc.* I, 12-13; *Joann.* I, 35-52. Item comparari possunt, arabicus : *Joann.* II, 1-11; *Luc.* IV, 15-22; *Marc.* I, 15; *Matth.* IV, 18-22; *Luc.* V, 1-11; *Joann.* III, 22-IV, 1-3; et syriacus : *Joann.* II, 1-11; *Joann.* III, 22-IV, 3; *Marc.* I, 14-16; *Matth.* IV, 12-17; *Luc.* V, 1-11. Hæc sufficiunt, ne brevitatis limites mihi præfixos prætergrediar, ad ostendendam tum originem identicam utriusque Diatessaron, tum maximam quam inter se, non obstantibus varietatibus quibusdam, affinitatem servarunt. Hæc affinitas, ut mihi videtur, major esset, si Diatessaron syriacum integrum ad nos pervenisset. Sit enim, ut supra adnotavi, arabicum Diatessaron glossatorum opera auctum fuisse; fatendum tamen est S. Ephræmum haud integrum nobis exhibuisse exemplar syriacum. S. Doctor commentatoris more se gessit, non omnia citavit, loca parallela quæ ad scopum suum minime faciebant, omisit; et ideo Tatiani operis fragmenta quæ in illius Commentario supersunt, haberi nequeunt tanquam lydius lapis quo arabicum Diatessaron universim pensari debeat.

Hæc mea opinio robur accipit ex opere latino ab episcopo Victore reperto. Verum

quippe est quamplurimas interesse discrepantias latinum inter et arabicum Diatessaron; affinitas tamen, ne dicam identitas, quæ in pluribus inter utrumque observatur, omnino confirmat latinum pariter et arabicum opus ex eodem fonte manasse. Hoc liquido constat ex collatione, quam quisque instituere poterit, inter capita XLVIII, XLIX codicis arabici, quæ integra latine subnectimus, et ea quæ continentur in Victoris Harmonia. Nos pauca tantum, speciminis causa, sub oculis lectoris ponimus in sequenti tabella :

Codex arab. c. XLVIII.	Victoris Harmonia.
Joann. XVIII, 1-2.	*Joann.* XVIII, 1.
Luc. XXII, 40ᵃ.	*Luc.* XXII, 40.
Matth. XXVI, 36ᵇ.	*Matth.* XXVI, 36ᵇ-38.
Luc. XXII, 40ᵇ.	
Matth. XXVI, 37-38.	
Luc. XXII, 41ᵃ.	
Marc. XIV, 35ᵇ-36ᵃ.	*Marc.* XIV, 35ᵇ-36ᵃ.
Luc. XXII, 42ᵇ.	*Luc.* XXII, 42ᵇ.
Matth. XXVI, 40ᵃ.	*Matth.* XXVI, 40ᵃ.
Marc. XIV, 37ᵇ.	*Marc.* XIV, 37ᵇ.
Matth. XXVI, 40ᵇ-41ᵃ.	*Matth.* XXVI, 40ᵇ-41ᵃ.
Marc. XIV, 38ᵇ.	*Marc.* XIV, 38ᵇ.
Matth. XXVI, 42.	*Matth.* XXVI, 42.
Marc. XIV, 40.	*Luc.* XXII, 43-45.
Matth. XXVI, 44.	*Marc.* XIV, 40.
Luc. XXII, 43-46ᵃ.	*Matth.* XXVI, 44.

Varietas itaque quæ inter utrumque conspicitur, ad versuum potius, imo ad verborum, quam ad contextus dispositionem refertur, et ideo quam levissima judicanda venit. Hinc merito infertur Victorem Capuæ episcopum an. 545, licet omnibus subsidiis destitutum, ex paucis tantummodo Eusebii schedulis opus a se repertum auctori suo adjudicando, punctum tulisse, contra id quod Baronio[1] aliisque Victoris judicium carpentibus visum fuerit. Infertur quoque Tatiani Diatessaron, ipsis Evangelistarum verbis contextum, mutatis iis tantum quæ libri nexui et consilio minus consentanea habebantur[2], non solum penes Syros, qui tanta æstimatione illud dignum habuere, ut, desinente ex ore populi lingua patria, in arabicum sermonem verterint, vulgatum fuisse, sed etiam haud ignotum Latinis et Græcis. De illis enim nil dubium; apertissime constat ex Victoris opere, ipsos Tatiani Diatessaron habuisse sæculo saltem V ad finem vergente; idque ex eo confirmatur, quod idem opus a Victore inventum S. Hieronymi versionem contineat. Putandum quippe est aliquod tempus ante eumdem Capuæ episcopum opus adornatum, et vulgatum fuisse; ac proinde devenimus ad quintum Christi

[1] *Annales eccles. Antu.*, 1597, II, p. 190. — [2] Ut merito observat Semisch, *op. cit.*, p. 24.

sæculum. De Græcis pariter nullus datur dubitandi locus, tum si consentiamus iis qui affirmant Tatianum hoc opus, sicut *Orationem contra Græcos*, græce scripsisse[1]; tum etiam si manus illis demus qui putant Diatessaron quidem syriace primitus scriptum fuisse, postea in græcum translatum, ex quo tandem derivata esset editio latina[2].

Reliquum est ut aliqua dicamus de codicis arabici textu, circa quem Akerblad[3] jam pro merito dixit : « Quod ad versionem arabicam attinet, illam e syriaco aliquo exem« plari factam fuisse nullus dubito; omnia enim in hac versione syriasmum redolent, imo « et tituli capitum sive sectionum syrum hominem arguunt. » Et sane, genuinam esse hujusmodi sententiam circa rem de qua loquimur, licet abunde confirmetur ex quibusdam marginalibus adnotationibus superius allatis, et ex iis quæ duobus capitibus ex Passionis historia proxime subnectemus, attamen, ut ejusdem certitudo clarius appareat, brevem instituemus comparationem inter versionem nostram arabicam et simplicem syriacam. Sit itaque *Joann.* I, 3 : vers. ar. كل بيدهُ كان ومن دونه ولا موجود واحد كان; vers. syr. ܟܠ ܒܐܝܕܗ ܗܘܐ. ܘܒܠܥܕܘܗܝ ܐܦܠܐ ܚܕܐ ܗܘܬ ܡܕܡ ܕܗܘܐ. Verba arabica pessime, ut arbitror, a Rosenmüller, nec omnino recte ab Akerblad translata fuere. Ille sic ea interpretatus est : *Omne per manum ejus erat, et absque eo et non existens unum erat;* hic autem : *Omnia per ipsum facta sunt, et sine eo nihil existens factum est*[4]. E contra rectius vertenda essent : *Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso neque unum existens factum est;* unde eruitur interpretem vel per illud ولا موجود واحد exprimere quoque voluisse verba syriaca ܡܕܡ ܕܗܘܐ, vel hæc oscitantia omisisse. *Ibid.* v, 5 : vers. arab. والنور ينير في الظلمة والظلمة لم تدركه = vers. syr. ܘܗܘ ܢܘܗܪܐ ܒܚܫܘܟܐ ܡܢܗܪ: ܘܚܫܘܟܐ ܠܐ ܐܕܪܟܗ. *Luc.* I, 45 : ar. فطوبى للتى امنت بان الذى قيل لها لدن الرب يُكمل = syr. ܘܛܘܒܝܗ̇ ܠܗ̇ܝ ܕܗܝܡܢܬ ܕܢܗܘܐ ܫܘܡܠܝܐ ܠܐܝܠܝܢ ܕܐܬܡܠܠ ܥܡܗ̇ ܡܢ ܡܪܝܐ. *Ibid.* 48[b] : arab. ها من الان الطوبى تعطينى كل القبايل = syr. ܗܐ ܓܝܪ ܡܢ ܗܫܐ ܢܛܘܒܢܢܝ ܟܠܗܝܢ ܫܪ̈ܒܬܐ. *Luc.* II, 2 : arab. هذه الكتابة الاولي كانت في ولاية قرينوس بسوريا = syr. ܗܕܐ ܡܟܬܒܢܘܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܗܘܬ.....ܒܣܘܪܝܐ. *Ibid.* 14[b] : arab. وعلي الارض السلام والرجآء الصالح للناس = syr. ܘܥܠ ܐܪܥܐ ܫܠܡܐ ܘܣܒܪܐ ܛܒܐ ܠܒܢܝ̈ܢܫܐ. *Ibid.* 24 : arab. زوج شفانين = syr. ܙܘܓܐ ܕܫܘܦܢܝܢܐ. *Ibid.* 33 : arab. ويوسف وامه كانا متعجبين = syr. ܝܘܣܦ ܕܝܢ ܘܐܡܗ ܬܡܝܗܝܢ ܗܘܘ. *Luc.* v, 3 : arab.[5] واحد اهما كانت لشمعون الصفّا وصعد ايسوع = syr. ܘܣܠܩ ܝܬܒ ܠܗ ܒܚܕܐ ܡܢܗܝܢ ܕܐܝܬܝܗ̇ ܗܘܬ ܕܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ. *Matth.* IV, 16 : arab. والجالسون في الموضع وظلال الموت ظهر لهم نور = syr. ܘܠܐܝܠܝܢ ܕܝܬܒܝܢ ܒܐܬܪܐ ܘܒܛܠܠܘܗܝ ܕܡܘܬܐ ܢܘܗܪܐ ܕܢܚ ܠܗܘܢ. *Marc.* II, 26 : arab. واكل خبز مايدة الرب = syr. ܘܠܚܡܐ ܕܦܬܘܪܗ ܕܡܪܝܐ ܐܟܠ. Ex paucis hisce exemplis manifeste patet textum codicis arabici ex fonte syriaco manasse, utrum ex versione simplici, dubito, ob plures discrepantias inter utrumque exstantes, quas brevitatis causa nunc omitto. Post id, jure meritoque inferendum puto Diatessaron codice arabico contentum, intimum habere cum syriaco Diatessaron, atque

[1] V. Semisch, *op. cit.* p. 5. — [2] V. Zahn, *op. cit.* p. 310. — [3] Apud Zahn, *ibid.* p. 297. — [4] V. Zahn, *op. cit.* p. 295. — [5] Ita fere semper scribitur in codice hoc nomen.

intimiorem cum opere Victoris nexum : ipsumque ex syriaco fonte directe originem ducere. At vero cum fons iste probabilius haberi nequeat pro simplici syriaca versione, jus est arguendi ipsum derivasse ab originali syriaco Diatessaron, penes Orientis ecclesias vulgato, quamvis quibusdam varietatibus fuerit affectum. Hinc est summum hujusmodi codicis momentum ad restituendum Tatiani Diatessaron, cujus auctoritas in quæstionibus quæ circa Evangeliorum canonem habentur, quam maxima sit, neminem latet.

EX HISTORIA PASSIONIS

CAP. XLVIII.

(*Joann.* XVIII, 1) Hæc dixit Jesus, et egressus est cum discipulis suis ad locum qui dicitur Gedsân[1], trans torrentem Cedron, locum in quo erat hortus[2], et introivit ipse, et discipuli ejus. (2) Sciebat autem et Judas traditor locum, quia frequenter conveniebat illuc cum discipulis suis. (*Luc.* XXII, 40ª) Et cum pervenisset Jesus ad locum, dixit discipulis suis[3] : (*Matth.* XXVI, 36ᵇ) Sedete hic donec vadam, orem[4]. (*Luc.* XXII, 40ᵇ) Et orate, ne intretis in tentationem. (*Matth.* XXVI, 37) Et assumpsit secum Petrum, et filios Zebedæi simul, Jacobum et Joannem[5], et cœpit contristari et mœstus esse. (37) Et ait illis : Tristis est anima mea usque ad mortem; exspectate me hic[6], et vigilate mecum. (*Luc.* XXII, 41) Et ipse avulsus est ab eis paullulum[7], quantum jactus est lapidis, et procidit super genua sua[7], et cecidit in faciem[7] suam. (*Marc.* XIV, 35ᵇ) Et orabat ut, si fieri posset, transiret ab eo illa[8] hora. (36ª) Et dixit : Pater[9], tu omnia potes[10]. (*Luc.* XXII, 42ᵇ) Si vis, transfer calicem istum a me; verumtamen non fiat mea voluntas, sed tua voluntas fiat[11]. (*Matth.* XXVI, 40ª) Et venit ad discipulos suos, et invenit eos dormientes, et dixit Petro : (*Marc.* XIV, 37) Simon, dormis? (*Matth.* XXVI, 40ᵇ) Sic non potuistis una hora vigilare mecum? (41ª) Sustinete[12], et orate, ut non intretis in tentationem. (*Marc.* XIV, 38) Spiritus lubens est et promptus[13], sed corpus infirmum. (*Matth.* XXVI, 42) Iterum secundo abiit, oravit, et ait : Pater mi, si non potest hic calix transire nisi bibam illum, fiat voluntas tua. (*Marc.* XIV, 40) Et reversus, iterum venit[14], et invenit discipulos[15] suos dormientes, quia erant oculi eorum gravati præ tristitia et sollicitudine[16] sua, et nesciebant quid responderent ei. (*Matth.* XXVI, 44) Et reliquit illos, abiit iterum et oravit tertio[17], eumdem sermonem dicens. (*Luc.* XXII, 43) Et apparuit illi angelus de cœlo confortans eum. Et cum esset

[1] Desunt in *Psc.* Cfr *Matth.* XXVI, 36. — [2] *Psc.* ܐܬܪܐ ܕܫܡܗ ܓܕܣܡܢܐ. — [3] *Psc.* ܠܗܘܢ. — [4] *Psc.* ܐܙܠ ܐܨܠܐ. — [5] Hæc duo nomina desunt in *Psc.* — [6] *Psc.* ܩܘܘ ܠܝ ܗܪܟܐ. — [7] *Psc.* in omnibus cum Vulgata latina. — [8] Deest in *Psc.* — [9] *Psc.* ܐܒܐ ܐܒܝ ut in Vulgata. — [10] *Psc.* ܟܠ ܡܕܡ ܡܫܟܚ ܐܢܬ. — [11] *Psc.* cum Vulgata ܠܐ ܨܒܝܢܝ ܐܠܐ ܕܝܠܟ ܢܗܘܐ. — [12] *Psc.* cum Vulgata ܐܬܥܝܪܘ. — [13] *Psc.* ܪܘܚܐ ܨܒܝܐ ܘܡܛܝܒܐ ܦܓܪܐ ܕܝܢ ܟܪܝܗ. — [14] *Psc.* ܐܬܐ ܬܘܒ. — [15] *Psc.* ܠܗܘܢ cum Vulgata. — [16] Desunt in *Psc.* sicut et in Vulgata. Cfr *Luc.* XXII, 45. — [17] *Psc.* ܘܨܠܝ ܬܠܬ ܙܒܢ.

territus [1], orabat oratione prolixa. (44) Et factus est sudor ejus sicut guttæ sanguinis, et cecidit super terram [2]. (*Luc.* 45) Tunc surrexit ab oratione sua [3], et venit ad discipulos suos, et invenit eos dormientes. (46ᵃ) Et ait illis : (*Matth.* xxvi, 45ᵇ) Dormite jam, et requiescite. (*Marc.* xiv, 41ᵇ) Contigit finis [4], et venit hora : et ecce Filius hominis tradetur in manus peccatorum. (42ᵃ) Surgite, eamus. (*Matth.* xxvi, 46ᵇ) Jam appropinquavit ille qui me tradet [5]. (47) Adhuc eo loquente, Judas traditor [6] unus de duodecim venit, et cum eo turba multa portantes lanternas, faces [7], gladios et baculos, missi a principibus sacerdotum, a scribis [8], et senioribus populi; et cum eo vir romanus [9]. (48) Traditor autem Judas [10] dedit illis signum, dicens : Quem osculatus fuero, ipse est, tenete eum (*Marc.* xiv, 44ᶜ) caute, et ducite illum [11]. (*Joann.* xviii, 4ᵃ) Jesus autem sciens omnia quæ ventura erant super eum, exivit [12] ad eos. (*Matth.* xxvi, 49) Et confestim Judas traditor [13] accessit ad Jesum, et ait : Ave, rabbi. Et osculatus est eum. (50ᵃ) Dixitque illi Jesus : (*Luc.* xxii, 48ᵇ) Juda, osculo Filium hominis tradis? (*Matth.* xxvii, 50ᵇ) Amice, numquid ad hoc venisti [14]? (*Luc.* xxii, 52ᵃ) Et dixit Jesus ad eos qui venerant ad se : (*Joann.* xviii, 4ᶜ) Quem quæritis? (5) Responderunt ei : Jesum Nazarenum. Dixit eis Jesus : Ego sum. Stabat autem et Judas traditor cum ipsis. (6) Ut ergo dixit eis Jesus [15] : « Ego sum, » abierunt retrorsum, et ceciderunt in terram. (7) Et iterum interrogavit eos [16] : Quem quæritis? Illi autem dixerunt : Jesum Nazarenum. (8) Dixit eis Jesus : Dixi vobis quia ego sum; et si me quæritis, sinite hos abire. (9) Ut impleretur sermo quem dixit : Quia quos dedisti mihi, non perdidi ex eis neque unum [17]. (*Matth.* xxvi, 50ᶜ) Tunc accesserunt illi qui erant cum Juda [18], et manus injecerunt in Jesum, et tenuerunt eum. (*Marc. h. e. Luc.* xxii, 49) Cum vidissent autem discipuli ejus [19] quod accidit [20], dixerunt : [21] Domine, percutimus eos [22] gladio? (*Joann.* xviii, 10) Simon ergo Petrus habens gladium, eduxit eum, et percussit pontificis servum : et abscidit auriculam ejus dexteram. Nomen autem servi erat Malchus. (11) Dixit [23] Jesus Petro [24] : Calicem quem dedit mihi Pater meus [25], non bibam illum? Mitte gladium in vaginam suam [26]. (*Matth.* xxvi, 52ᵇ) Omnes enim qui acceperint gladium, gladio peribunt. (53) An putas quia non possum rogare Patrem meum [27], et excitabit mihi modo [28] plus quam duodecim legiones angelorum? (54) Quomodo ergo implebuntur Scripturæ loquentes [29] quia sic oportet fieri? (*Luc.* xxii, 51ᵇ) Satis usque hunc [30]. Et tetigit auriculam ejus qui percussus fuerat [31], et sanavit eam. (*Matth.* xxvi, 55) Et [32] in illa hora dixit Jesus turbis : Num sicut egreditur ad latronem existis ad me cum

[1] *Psc.* ܘܟܕ ܗܘܐ ܒܚܫܐ. — [2] ܘܢܦܠ ܥܠ ܐܪܥܐ. — [3] *Psc.* ܘܩܡ ܡܢ ܨܠܘܬܗ. — [4] *Psc.* ܡܛܬ ܚܪܬܐ ܘܐܬܬ ܫܥܬܐ. — [5] *Psc.* ܗܐ ܡܛܐ ܗܘ ܕܡܫܠܡ ܠܝ. — [6] ܗܘ ܗܘܐ ܡܫܠܡܢܐ. — [7] *Psc.* in *Joann.* xviii, 3. ܢܗܪܐ ܘܡܫܡ̈ܫܢܐ. — [8] Ex *Marc.* xiv, 43. — [9] ومعه رجل الروم؟ — [10] *Psc.* ܗܘܐ ܡܫܠܡܢܐ. [11] *Psc.* [illegible] ܘܐܘܒܠܘܗܝ. — [12] *Psc.* ܢܦܩ. — [13] Repetitur subjectum claritatis gratia. — [14] *Psc.* ܥܠ ܗ̇ܝ ܕܐܬܝܬ ܚܒܪܝ. — [15] *Psc. item.* ܝܫܘܥ. — [16] *Psc.* addit iterum ܝܫܘܥ. — [17] *Psc. item* ܐܦܠܐ ܚܕ. — [18] Hæc desunt in *Psc.* — [19] *Psc.* cum Vulg. ܐܝܠܝܢ ܕܥܡܗ. — [20] *Psc.* ܡܕܡ ܕܗܘܐ. — [21] *Psc.* cum Vulg. ܐܡܪܝܢ ܠܗ. — [22] *Psc.* ܢܡܚܐ ܐܢܘܢ. — [23] *Psc.* ܘܐܡܪ. — [24] Ordo præposterus ratione sequentium. — [25] *Psc.* ܐܒܝ. — [26] *Psc.* ܒܬܠܝܬܗ. — [27] *Psc.* ܐܒܝ. — [28] *Psc.* ܘܢܩܝܡ ܠܝ. — [29] Deest in *Psc.* — [30] *Psc.* ܫܒܘ ܥܕܡܐ ܠܗܕܐ. — [31] *Psc.* ܠܐܕܢܗ ܕܗܘ ܕܐܬܡܚܝ. — [32] Psc. ܒܗ̇ ܒܫܥܬܐ ܗܝ.

gladiis et fustibus comprehendere me? Quotidie apud vos sedebam in templo docens, et non me tenuistis. (*Luc.* XXII, 52[b]) Sed hæc est hora vestra, et potestas tenebrarum. (*Matth.* XXVI, 56) Et hoc factum est[1] ut adimplerentur Scripturæ Prophetarum. Tunc discipuli omnes reliquerunt eum, et fugerunt. (*Joann.* XXVIII, 12) Et cohors, et duces[2], et satellites Judæorum comprehenderunt Jesum, et abierunt[3]. (*Marc.* XIV, 51) Et adolescens quidam secutus est eum, et amictus erat sindone nudus[4]; et tenuerunt eum. (52) Reliquit enim sindonem et fugiit nudus[5]. (*Joann.* XVIII, 13) Tunc apprehenderunt Jesum, et ligaverunt eum[6], atque adduxerunt illum ad Annam primum; quia erat socer Caiphæ[7], qui erat pontifex anni illius. (14) Et Caiphas erat ille[8] qui consilium dederat Judæis: « quia expedit unum hominem mori pro populo. » (15) Simon autem Petrus, et unus ex aliis discipulis[9] sequebantur Jesum. Et discipulum illum cognoscebat[10] pontifex, et introivit cum Jesu in atrium. (16) Simon[11] autem stabat ad ostium foris. Et exivit alius ille discipulus quem cognoscebat pontifex[12] et locutus est ostiariæ, et introduxit Simonem[13]. (17[a]) Et cum puella ostiaria vidisset Simonem, et contemplata esset illum[14], dixit ei: (*Joann. sic*) Numquid et[15] tu unus es ex discipulis hominis istius, scilicet Jesu Nazareni[16]? (*Luc.* XXII, 57) Negavit, et dixit: Mulier, non cognosco illum[17]. (*Marc.* XIV, 68[b]) Neque etiam scio quid dicas. (*Joann.* XVIII, 18[a]) Et stabant servi et milites, et posuerant ignem in medio atrii, ut calefacerent se[18], quia frigus erat. (*Luc.* XXII, 55[a]) Et cum accensus esset ignis, circumsederunt[19]. (*Joann.* XVIII, 18[b]) Venit quoque Simon[20], et sedit cum illis ut calefaceret se, (*Matth.* XXVI, 58[c]) ut videret postremo quid venturum esset[21].

CAP. XLIX.

(*Joann.* XVIII, 19) Et pontifex interrogavit Jesum de discipulis et de doctrina ejus. (20) Et respondit ei Jesus: Ego palam locutus sum populo[22]; et omni tempore[23] docui in synagoga, et in templo quo omnes Judæi conveniunt; et in occulto locutus sum nihil. (21) Quid me interrogas? interroga eos qui audierunt quid locutus sim ipsis: ipsi enim sciunt omnia[24] quæ dixerim. (22) Hæc autem cum dixisset, unus ministrorum assistentium[25] percussit genam Jesu, et dixit ei: Sic respondes pontifici? (23) Respondit Jesus, et ait illi[26]: Si male locutus sum, testimonium perhibe de malo: si

[1] *Psc.* ܗܕܐ ܕܝܢ ܕܗܘܬ. — [2] *Psc.* ܘܩܛܝܪܘܢܐ. — [3] *Psc.* cum Vulg. ܘܐܘܒܠܘܗܝ. — [4] *Psc.* ܘܡܬܥܛܦ ܗܘܐ ܣܕܘܢܐ ܥܪܛܠܝ. — [5] *Psc.* ܗܘ ܕܝܢ ܫܒܩ ܣܕܘܢܐ ܘܥܪܩ. — [6] Vide supra v. 12. — [7] *Psc.* ܚܡܘܗܝ ܕܩܝܦܐ ܗܘܐ ܕܟܘܡܪܐ. — [8] *Psc.* cum Vulg. ܐܡܠܟ ܗܘܐ ܕܝܢ ܩܝܦܐ ܗܘ. — [9] *Psc.* ܡܢ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܚܕ ܕܝܢ ܡܢ ܬܠܡܝܕܐ ܐܚܪܢܐ ܘܐܙܠ. — [10] *Psc...* ܗܘ ܕܝܢ ܬܠܡܝܕܐ ܝܕܝܥ ܗܘܐ ܠܗ. — [11] *Psc.* ܫܡܥܘܢ ܕܝܢ. — [12] *Psc.* ܠܗ ܗܘܐ ܝܕܥ ܪܒ ܟܗܢܐ ܗܘ ܬܠܡܝܕܐ ܘܐܡܪ. — [13] *Psc.* ܠܫܡܥܘܢ. -- [14] *Psc...* ܐܡܬܐ ܕܝܢ ܢܛܘܪܬ ܬܪܥܐ ܠܫܡܥܘܢ. — [15] *Psc.* cum Vulg. — [16] *Psc.* ܗܘ ܕܝܢ ܗܢܐ. — [17] *Psc.* ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܠܗ. — [18] *Psc.* ܘܡܫܚܢܝܢ ܗܘܘ ܢܘܪܐ ܕܢܫܚܢܘܢ. — [19] *Psc.* cum Vulg. — [20] *Psc.* ܐܬܐ ܗܘܐ ܕܝܢ ܐܦ ܫܡܥܘܢ. — [21] كيفا يُبصر اخر ما يجري. Verti etiam possent: ut videret finem ejus quod venturum erat. — [22] Item *Psc.* ܥܡ ܥܠܡܐ. — [23] *Psc.* ܒܟܠܙܒܢ. — [24] *Psc.* ܗܐ ܗܢܘܢ ܝܕܥܝܢ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܡܪܬ. — [25] *Psc.* ܕܩܐܡ ܗܘܐ ܡܢ ܫܡܫܐ ܚܕ ܡܢܗܘܢ. — [26] *Psc.* ܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗ.

autem bene, quid me cædis? (24) Et Annas misit Jesum[1] ligatum ad Caipham pontificem. (25[a]) Et cum exivit Jesus, Simon Petrus stabat in atrio[2] calefaciens se. (*Marc.* xiv, 69[a]) Et rursus vidit illum ancilla, et cœpit dicere adstantibus[3]: (*Matth.* xxvi, 71[c]) Profecto hic etiam erat ibi[4] cum Jesu Nazareno. (73[b]) Et accesserunt adstantes[5], et dixerunt Petro: Vere tu unus es ex discipulis ejus[6]. (72) Et iterum negavit cum juramento: quia non cognosco[7] hominem. (*Luc.* xxii, 58[a]) Et post pusillum, (*Joann.* xviii, 26[a]) vidit eum[8] unus ex servis pontificis, cognatus ejus cujus abscidit Simon[9] auriculam. (*Luc.* xxii, 59[b]) Et contendebat[10], dicens: Vere hic cum illo erat; nam et Galilæus est. (*Matth.* xxvi, 73[c]) Et loquela ejus manifestum illum facit[11]. (*Joann.* xviii, 26[c]) Et dixit Simoni[12]: Nonne ego te vidi in horto cum illo? (*Marc.* xiv, 71) Tunc cœpit Simon anathematizare et jurare: quia nescio hominem istum, quem meministis[13]. (*Luc.* xxii, 60[b]) Et continuo adhuc illo loquente, cantavit gallus secundo[14] (61[a]) Et in illa hora[15] conversus est Jesus, *stans foris*[16], et respexit Petrum. Et recordatus Simon[17] verbi Domini quod dixerat ei[18]; (*Marc.* xiv, 30[c]) quia priusquam gallus bis cantaverit, ter me es negaturus. (*Luc.* xxii, 62) Et egressus est foras Simon[19], et flevit amare. (66) Et cum appropinquasset mane[20], convenerunt *majores omnes*, principes sacerdotum et scribæ, (*Matth.* xxvii, 1) et seniores populi, et omnis turba, et *adhibuerunt astutiam*[21]; et consilium inierunt adversus Jesum, ut eum morti traderent. (xxvi, 59[a]) Et quærebant falsum testimonium contra illum[22], ut eum morti traderent; et non invenerunt. Et venerunt multi falsi testes[23] (*Marc.* xiv, 59) et non erat conveniens testimonium illorum. (*Matth.* xxvi, 60[b]) Et tandem accesserunt duo falsi testes[24] (61[a]) et dixerunt: (*Marc.* xiv, 58) Nos audivimus eum dicentem: Ego dissolvam hoc templum Dei[25] manufactum, et post triduum aliud non manufactum ædificabo. *Et sic rursus erat conveniens testimonium illorum*[26]. (*Matth.* xxvi, 63[a]) Jesus autem tacebat. (*Marc.* xiv, 60[a]) Et surrexit summus sacerdos in medium, interrogavit Jesum, et ait: (*Matth.* xxvi, 62[b]) Nihil respondes ad ea quæ isti adversum te testificantur? (*Marc.* xiv, 61[a]) Et Jesus[27] tacebat, et nihil respondit. (*Luc.* xxii, 66[b]) Et duxerunt eum in concilium suum, et dixerunt ei[28]: Si tu es Christus, dic nobis. (67) Ait illis[29]: Si vobis dixero, non credetis mihi. (68) Et si vos interrogavero[30], non respondebitis mihi aliquid[31], aut dimittetis me. (*Matth.* xxvi, 63[b]) Respondit autem princeps sacerdotum, et ait illi[32]: Adjuro te, per Deum vivum, ut dicas nobis si tu es Christus Filius Dei *vivi*

[1] *Psc.* [illegible]. — [2] *Psc.* cum Vulg. — [3] *Psc.* [illegible]. — [4] *Psc.* [illegible]. — [5] *Psc.* [illegible] اوليك = [illegible] القيام. — [6] *Psc.* cum Vulg. — [7] *Psc.* [illegible]. — [8] *Psc.* cum Vulg. [illegible]. — [9] Item *Psc.* [illegible]. — [10] *Psc.* [illegible]. — [11] *Psc.* cum Vulg. in 2[a] pers. — [12] Desunt in *Psc.* — [13] *Psc.* in omnibus cum Vulg. — [14] Deest in *Psc.* — [15] *Psc.* [illegible]. — [16] Additio interpretis. — [17] *Psc.* [illegible]. — [18] [illegible]. — [19] *Psc.* [illegible]. — [20] *Psc.* [illegible]. — [21] *Psc.* cum Vulg. — [22] Om. «Jesum», quia proxime præcessit. — [23] *Psc.* [illegible]. — [24] *Psc.* [illegible]. — [25] Deest in *Psc.* — [26] Repetit v. 59, sed omittit negationem, in *Psc.* [illegible]. — [27] *Psc.* cum Vulg. omittit «Jesus». — [28] *Psc.* [illegible]. — [29] *Psc.* [illegible]. — [30] *Psc.* [illegible]. — [31] *Psc.* [illegible]. — [32] *Psc.* [illegible].

æterni[1]. (64ᵃ) Dixit illi Jesus : Tu dixisti, *quia ego sum*[2]. (*Luc.* XXII, 70) Dixerunt ei omnes[3] : Tu ergo es Filius Dei? Dixit Jesus[4] : Vos dicitis, quia ego sum. (*Matth.* XXVI, 64ᵇ) Dico vobis, quia amodo[5] videbitis Filium hominis sedentem a dextris Virtutis[6], et venientem super nubes[7] cœli. (*Marc.* XIV, 63ᵃ) Tunc princeps sacerdotum scidit tunicam suam[8], et ait : (*Matth.* XXVI, 65ᵇ) Blasphemavit. (*Luc.* XXII, 71) Dixerunt omnes[9] : Quid adhuc quærimus testes[10], jam audivimus[11] nunc *blasphemiam*[12] de ore ejus. (*Marc.* XIV, 64ᵇ) Quid vobis videtur? (*Matth.* XXVI, 66ᵇ) Responderunt omnes[13], et dixerunt : Dignus est morte[14]. (*Marc.* XIV, 65ᵃ) Tunc quidam eorum[15] accesserunt, et conspuerunt in faciem ejus, *et velarunt faciem* ejus[16], et verberarunt eum. (*Luc.* XXII, 63ᵇ) Et illudebant ei. (*Marc.* XIV, 65ᶜ) Et ministri percutiebant eum in maxillis ejus[17], et dicebant[18] : (*Matth.* XXVI, 68ᵇ) Prophetiza nobis, Christe, quis est qui te percussit. (*Luc.* XXII, 65) Et alia multa blasphemabant et dicebant[19] in eum. (*Joann.* XVIII, 28ᵃ; *Luc.* XXIII, 1) Et surrexerunt omnes, apprehenderunt Jesum, et vinctum[20] adduxerunt illum in prætorium (*Marc.* XV, 1ᶜ) et tradiderunt Pilato præsidi. (*Joann.* XVIII, 28ᵇ) Et ipsi non introierunt in prætorium, ut non contaminarentur, si quando manducarent[21] pascha. (*Matth.* XXVII, 11ᵃ) Et Jesus stetit ante præsidem. (*Joann.* XVIII, 29) Et exivit Pilatus ad eos foras, et dixit illis[22] : Quænam accusatio est vobis adversus hominem hunc? (30) Responderunt ei[23], et dixerunt illi : Si mala non fecisset[24], non tibi tradidissemus eum. (*Luc.* XXIII, 2ᵇ) Hunc invenimus subvertentem populum nostrum[25], et prohibentem tributa dare Cæsari, et dicentem de se[26], ipsum esse Christum regem. (*Joann.* XVIII, 31) Dixit eis[27] Pilatus : Accipite eum vos, et secundum legem vestram judicate eum. Dixerunt ei Judæi : Nobis non est potestas interficere hominem[28]; (32) et ut impleretur sermo quem dixit Jesus[29] quando significavit qua morte esset moriturus. (33) Et introivit[30] Pilatus in prætorium, et vocavit Jesum, et dixit ei : Tu es rex Judæorum? (34) Dixit ei[31] Jesus : A temetipso hoc dicis, an alii dixerunt illud[32] tibi de me? (35) Dixit ei[33] Pilatus : Numquid ego Judæus sum? Filii populi tui[34], et pontifices tradiderunt te mihi : quid fecisti? (36) Dixit ei[35] Jesus : Regnum meum non est de hoc mundo; si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei utique decertarent ut non traderer Judæis; nunc regnum meum non est hinc. (37) Dixit Pilatus : Si ita

[1] Additio arbitraria. — [2] Additum ex sequenti *Luc.* XXII, 70. — [3] *Psc.* cum Vulg. ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܟܠܗܘܢ. — [4] *Psc.* ܐܡܪ ܠܗܘܢ. — [5] *Psc.* ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܡܢ ܗܫܐ. — [6] *Psc. idem.* ܕܚܝܠܐ. — [7] *Psc.* ܥܠ ܥܢܢܝ. — [8] كوتينه pro quo in marg. a 1ᵃ manu لباس; *Psc.* ܟܘܬܝܢܗ. — [9] *Psc.* tantum : ܐܡܪܝܢ. — [10] *Psc.* ܠܣܗܕܘܬܐ ܡܢ ܣܗܕܐ. — [11] *Psc.* cum Vulg. ܫܡܥܢ ܚܢܢ ܡܢ ܦܘܡܗ. — [12] Deest in *Psc.* — [13] *Psc.* cum Vulg. — [14] *Psc.* ܚܝܒ ܗܘ ܡܘܬܐ. — [15] *Psc.* cum Vulg. ܘܫܪܝܘ ܐܢܫܝܢ. — [16] Omissa in textu, et restituta in marg. a 2ᵃ manu. — [17] *Psc.* ܡܚܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܥܠ ܦܟܘܗܝ. — [18] Hoc verbum pertinet ad sequentia; unde etiam apparet interpretem haud recte divisisse verba cujusque scriptoris. — [19] *Psc.* ܡܓܕܦܝܢ ܗܘܘ ܘܐܡܪܝܢ. — [20] Cf. *Matth.*, XXVII, 2; *Marc.* XV, 1. — [21] *Psc.* ܕܢܐܟܠܘܢ ܦܨܚܐ. — [22] *Psc.* ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. — [23] *Psc.* cum Vulg. ܠܗ. — [24] *Psc.* ܐܠܘ ܠܐ ܥܒܕ ܒܝܫܬܐ ܗܘܐ. — [25] *Psc.* ܥܡܢ. — [26] ويقول في نفسه = *Psc.* ܘܐܡܪ ܥܠ ܢܦܫܗ. — [27] *Psc.* ܐܡܪ ܠܗܘܢ. — [28] *Psc.* ܠܐ ܫܠܝܛ ܠܢ ܠܡܩܛܠ ܠܐܢܫ. — [29] *Psc.* ܕܢܫܬܡܠܐ ܡܠܬܐ ܕܐܡܪ ܝܫܘܥ. — [30] *Psc.* ܥܠ ܕܝܢ. — [31] *Psc.* ܐܡܪ ܠܗ. — [32] Deest in *Psc.* — [33] *Psc.* ܐܡܪ ܠܗ. — [34] *Psc.* ܒܢܝ ܥܡܟ. — [35] *Psc.* ܐܡܪ ܠܗ.

est[1], ergo rex *es tu*[2]? Dixit ei[3] Jesus: Tu dicis, quia ego sum[4]. Ego ad hoc natus sum, et ad hoc veni in mundum, ut testimonium perhibeam veritati; et omnis[5] qui est ex veritate, audit vocem meam. (38^{a}) Dixit ei Pilatus: Quid est veritas? Et cum hoc dixisset, iterum exivit ad Judæos.

ORDO DIATESSARON IN CODICE ARABICO.

Marc. I, 1.
Joann. I, 1-5.
Luc. I, 5-80.

CAP. II.

Matth. I, 1-25^{a}.
Luc. II, 1-39.

CAP. III.

Matth. II, 1^{b}-23.
Luc. II, 40-III, 1-3.
Matth. III, 1^{b}-3^{a}.
Luc. III, 4^{b}-6.
Joann. I, 7-17.

CAP. IV.

Joann. I, 18-28.
Matth. III, 4-10.
Luc. III, 10-18.
Matth. III, 13.
Luc. III, 23-38.
Joann. I, 29-41.
Matth. III, 14-15.
Luc. III, 21^{b}.
Matth. III, 16^{b}.
Luc. III, 22^{a}.
Matth. III, 17^{b}.
Joann. I, 32-34.
Luc. IV, 1^{a}.
Marc. I, 12-13^{b}.
Matth. IV, 2-7.
Luc. IV, 5-7.

CAP. V.

Luc. IV, 8.
Luc. IV, 13.
Luc. (*Matth.* IX, 11^{b})[6].
Joann. I, 35-51.
Luc. IV, 14^{a}.
Joann. II, 1-11.
Marc. (*Luc.* IV, 14^{b}-15).
Luc. IV, 16-22^{a}.
Matth. IV, 17^{a}.
Marc. I, 15.
Matth. IV, 18-22.
Luc. V, 1-7.

CAP. VI.

Luc. V, 8-11.
Joann. III, 22-IV, 1-3^{a}.
Luc. III, 19-20.
Matth. IV, 12.
Joann. IV, 46-54.
Luc. IV, 44.
Matth. IV, 13-16.
Marc. I, 21^{b}-22^{a}, 23-29^{a}.
Matth. IX, 9^{b}.
Marc. I, 29^{b}.
Luc. IV, 38^{b}-39.
(*Matth.* VIII, 16^{a}.)
Luc. IV, 40.
(*Matth.* VIII, 17.)
Marc. I, 33.
Luc. IV, 41^{a}.
Marc. I, 34^{b}.
(*Luc.* IV, 41^{a}.)

CAP. VII.

Marc. I, 35-38.
Luc. IV, 42^{b}-43.
(*Matth.* IX, 35.)
Marc. (*Luc.* IV, 14^{c}-15).
Marc. II, 14.
Matth. IV, 24.
Marc. II, 1-2.
Luc. V, 17^{b}-21.
Marc. II, 8-12^{a}.
Luc. V, 25^{b}.
Matth. IX, 8^{a}.
Luc. V, 26^{a}.
Matth. IX, 8^{b}.
(*Luc.* V, 26^{b}-36^{a}.)
Marc. II, 21-22.
Luc. V, 38^{b}-VI, 1-2^{a}.
Marc. II, 24^{b}-27.
Matth. XII, 5-8.
Marc. III, 21.
Luc. VI, 6^{a}.
Matth. V, 1^{a}.
Luc. VI, 13^{b}-17^{a}.

[1] إِذَنْ, *Psc.* ܡܕܝܢ. — [2] Desunt in cod. — [3] *Psc.* ܐܡܪ ܠܗ. — [4] *Psc.* cum Vulg. ܘܡܠܟܐ ܐܢܐ. — [5] *Psc.* ܟܠ ܡܢ. — [6] Ea quæ in codice inveniuntur sub nomine unius Evangelistæ, et ad alium pertinent, uncinis includimus.

Marc. III, 14-15.
Luc. VI, 20ᵃ.
Matth. V, 2-3, 5, 4, 6-10 [1].
Luc. VI, 22ᵃ.
Matth. V, 11ᵇ-12.
Luc. VI, 24-27ᵃ.
Matth. V, 13-16.
Marc. IV, 22-23.
Matth. V, 17-25ᵃ.
Luc. XII, 58ᵇ.
Matth. V, 25ᵇ-32.

CAP. IX [2].

Matth. V, 33-42.
Luc. VI, 30ᵇ-31.
Matth. V, 43-46ᵃ.
Luc. VI, 32ᵇ-36.
Matth. V, 47-VI, 1-8.
Luc. XI, 1ᵇ-2ᵃ.
(*Matth.* VI, 9ᵇ-18.)
Luc. XII, 32-33ᵃ.
Matth. VI, 19-22ᵃ, 23.
Luc. XI, 35-36.

CAP. X.

(*Matth.* VI, 24-27.)
Luc. XII, 26.
Matth. VI, 28ᵇ-31.
Luc. XII, 29ᵇ.
Matth. VI, 32-VII, 1.
Luc. VI, 37ᵇ-38.
Marc. IV, 24ᵇ-25.
Luc. VI, 39-42.
Matth. VII, 6.
Luc. XI, 5-8ᵇ-13.
Matth. VII, 12-16ᵃ.
Luc. VI, 44.
Matth. VII, 17ᵃ-18.
Luc. VI, 45.
Matth. VII, 19-23.
Luc. VI, 47-48ᵃ.
Matth. VII, 25-27.

CAP. XI.

Matth. VII, 28-VIII, 1.
Luc. VII, 2-3ᵃ.
Matth. VIII, 5ᵇ-6.
Luc. VII, 4ᵇ-5.
Matth. VIII, 7-8.
Luc. VII, 8-9ᵃ.
Matth. VIII, 10ᵇ-13.
Luc. VII, 10-17.
Matth. VIII, 18.
Luc. IX, 57ᵇ.
Matth. VIII, 19-20.
Luc. IX, 59-62.
Marc. IV, 35ᵃ.
Luc. VIII, 22ᶜ,
Marc. IV, 36ᵃ.
Luc. VIII, 22ᵇ.
Marc. IV, 36ᵇ.
Matth. VIII, 24ᵃ.
Luc. VIII, 23.
Marc. IV, 38ᵃ.
Matth. VIII, 25.
Luc. VIII, 24ᵇ.
Marc. IV, 39ᵇ-40ᵃ.
Luc. VIII, 25ᵇ-27ᵃ.
Marc. V, 2ᶜ.
Luc. VIII, 27ᵇ.
Marc. V, 3ᵇ-4ᵃ.
Luc. VIII, 29ᶜ.
Marc. V, 4ᵇ-5ᵃ.
Matth. VIII, 28ᶜ.
Marc. V, 5ᵇ-7ᵃ.
Luc. VIII, 28ᵇ.
Marc. V, 7ᵇ.
Luc. VIII, 29ᵃ-33ᵃ.
Marc. V, 13ᵇ.
(*Luc.* VIII, 34-36.)
Marc. V, 16ᵇ.

CAP. XII.

Luc. VIII, 37ᵃ.
Matth. IX, 1.
Luc. VIII, 38-39ᵃ.
Marc. V, 20-21ᵃ.
Luc. VIII, 40ᵇ-41ᵃ.
(*Marc.* V, 23ᵃ.)
Marc. V, 23ᵇ.
Matth. IX, 19.
Marc. V, 24ᵇ-30.
Luc. VIII, 45ᵇ-47ᵃ.
Marc. V, 33ᵃ.
Luc. VIII, 47ᵇ.
(*Marc.* V, 34.)
Luc. VIII, 49-50.
Marc. V, 37-39.
Luc. VIII, 53.
Marc. V, 40ᶜ-41.
Luc. VIII, 55ᵃ.
Marc. V, 42ᵇ.
(*Luc.* VIII, 55ᵇ.)
Luc. VIII, 56ᵇ.
Matth. IX, 26-X, 1.
Luc. IX, 1ᵇ-2.
Matth. X, 5ᵇ-10ᵃ.
Luc. IX, 3ᵇ.
Matth. X, 10ᵇ.
Marc. VI, 9?
Matth. X, 10ᶜ-14ᵃ.
Marc. VI, 11ᵇ.
Matth. X, 15.

CAP. XIII.

Matth. X, 16-19ᵃ.
Marc. (*Matth.* X, 19ᵇ-27ᵃ).
Luc. XII, 3ᵇ-4.
(*Matth.* X, 18ᵇ.)
Luc. XII, 5ᵃ.
Matth. X, 28ᵃ.
Luc. XII, 5ᵇ.
Matth. X, 29-33.
Luc. XII, 51-53.
Matth. X, 36-42ᵃ.
Marc. IX, 40ᵇ.
Matth. XI, 1.
Luc. X, 38ᵇ-42.
Marc. VI, 12-13.
Luc. VII, 18.

[1] Idem ordo in syr. simplici. — [2] *Sic.* Cap. VIII omittit.

Matth. XI, 2ª.
Luc. VII, 19-27.

CAP. XIV.

Matth. XI, 11.
Luc. VII, 29-30.
Matth. XI, 12ª.
Luc. XVI, 16.
Matth. XI, 12ᶜ-15.
Luc. XVI, 17; VII, 31ᵇ-35.
Marc. III, 20.
Luc. XI, 14.
Matth. XII, 24.
Luc. XI, 16.
Matth. XII, 25-26ª.
Marc. III, 26ᵇ.
Matth. XII, 26ᶜ.
Luc. XI, 18ª.
Matth. XII, 27-29.
Luc. XI, 21-23.
Marc. III, 28-30.
Matth. XII, 32-34.
Luc. VI, 45ª.
Matth. XII, 36-37.
Luc. XII, 54-55.
Matth. XVI, 2ᵇ-4ª; XII, 22-23.
Marc. VI, 30-31.
Luc. VII, 36-39.

CAP. XV.

Luc. VII, 40-50.
Joann. II, 23ᵇ-25.
Luc. X, 1-12.
Matth. XI, 20-24.
Luc. X, 16-22.
Matth. XI, 28-30.
Luc. XIV, 25-33.

CAP. XVI.

Matth. XII, 38-39.
Luc. XI, 30.
Matth. XII, 40.
Luc. XI, 31.
Matth. XII, 41ª.
Luc. XI, 24-26
Matth. XII, 45ª.
Luc. XI, 27ᵇ-28.
Matth. XII, 46ª.
Luc. VIII, 19ª.
Matth. XII, 46ᶜ.
Luc. VIII, 19ᵇ.
Marc. III, 31ᵇ.
Matth. XII, 47-50.
Luc. VIII, 1-3.
Matth. XIII, 1-4ª.
Luc. VIII, 5ᵇ.
Matth. XIII, 5-6.
Luc. VIII, 7.
Marc. IV, 7ᶜ.
Luc. VIII, 8ª.
Marc. IV, 8ᵇ.
Luc. VIII, 8ᶜ.
Marc. IV, 10-12.
(*Matth.* XIII, 13-16.)
Luc. X, 23ᵇ.
Matth. XIII, 17.
Marc. IV, 13.
Matth. XIII, 18ᵇ.
Marc. IV, 14.
(*Matth.* XIII, 19-21.)
Luc. VIII, 13ᵇ.
Marc. IV, 17ᵇ-19.
Matth. XIII, 23.
Marc. IV, 26-29.

CAP. XVII.

Matth. XIII, 24-31ª.
Luc. XIII, 18ᵇ.
Marc. IV, 30ᵇ.
Luc. XIII, 19ª.
Matth. XIII, 31ᶜ.
Marc. IV, 31ᵇ.
Matth. XIII, 32ᵇ.
Marc. IV, 32ᵇ-33.
Luc. XIII, 20ᵇ.
Matth. XIII, 33ᵇ-34ª.
Marc. IV, 33ᵇ.
Matth. XIII, 34ᵇ-35.
Marc. IV, 34ᵇ.
Matth. XIII, 36-54ª.
(*Marc.* VI, 2.)
Matth. XIII, 55-57ª.
Luc. IV, 23-24.
Marc. VI, 4ᵇ.
Luc. IV, 25-27.
Marc. VI, 5-6ª.
Luc. IV, 28-30.

CAP. XVIII.

Matth. XIV, 1.
Luc. IX, 7ᵇ.
Marc. VI, 14ᵇ.
Luc. IX, 8ᵇ.
Matth. XVI, 14ᵇ.
Luc. IX, 8ᶜ.
Marc. VI, 15ᵇ-16.
(*Matth.* XIV, 2ª.)
Matth. XIV, 2ᵇ.
Marc. VI, 17-20.
(*Matth.* XIV, 5.)
Marc. VI, 21-29.
Matth. XIV, 12ᶜ.
Luc. IX, 9.
Matth. XIV, 13ª.
Joann. VI, 1ᵇ.
Marc. VI, 33.
Joann. VI, 2ᵇ-5ª.
Marc. VI, 34ᵇ.
Luc. IX, 11ᵇ.
Matth. XIV, 15ª.
Marc. VI, 36.
Matth. XIV, 16-17ª.
Joann. VI, 5-9.
Luc. IX, 13ᵇ.
Joann. VI, 10.
Marc. VI, 40-41ª.
(*Matth.* XIV, 18.)
Matth. XIV, 19-20ª.
Joann. VI, 12-13.
Matth. XIV, 21.
Marc. VI, 45.
Joann. VI, 14-18.
Matth. XIV, 24.

CAP. XIX.

Matth. XIV, 25.
Joann. VI, 19-20.
Matth. XIV, 26ᶜ-33.

Joann. VI, 21^b.
Marc. VI, 54^a, 51^b-52, 54^b-56.
Joann. VI, 22-61.

CAP. XX.

Joann. VI, 62-72.
Luc. XI, 37-41.
Marc. VII, 1-5.
Matth. XV, 3-4^a.
Marc. VII, 10^b-13.
Marc. VII, 6^b-7.
Marc. VII, 14-16.
Matth. XV, 12-14.
Marc. VII, 17^a.
Matth. XV, 15-16^a.
Marc. VII, 18^b-19.
Matth. XV, 18.
Marc. VII, 21-23.
(*Matth.* XV, 20-21^a.)
Marc. VII, 24^b-26^a.
Matth. XV, 22^b-28^a.
Marc. VII, 29^b.
Matth. XV, 28^c.
Marc. VII, 30.

CAP. XXI.

Marc. VII, 31-37.
Joann. IV, 4-45^a.

CAP. XXII.

(*Luc.* V, 12^a.)
(*Marc.* I, 40-45^a.)
Luc. V, 15^b-16.
Joann. V, 1-47.

CAP. XXIII.

Matth. XV, 29-30^a.
Joann. IV, 45^b.
Matth. XV, 30^b-32.
Marc. VIII, 3^c.
Matth. XV, 33-XVI, 1^a.
(*Marc.* VIII, 11-12^a.)
(*Matth.* XVI, 4^b.)
(*Marc.* VIII, 12^b-15.)
Matth. XVI, 7-8^a.
Marc. VIII, 17^b-21^a.
Matth. XVI, 11-12.
Marc. VIII, 22-27^a.
Matth. XVI, 13^b-21^a.
Marc. VIII, 31^b-32^a.
Matth. XVI, 22^a.
Marc. VIII, 33^a.
Matth. XVI, 23^b.
Marc. VIII. 34^a.
Luc. IX, 23^b.
Marc. VIII, 35.
Luc. IX, 25.
Marc. VIII, 37-38.
Matth. XVI, 27.

CAP. XXIV.

Marc. VIII, 39.
Matth. XVI, 28^b-XVII, 1.
Luc. IX, 29^a.
Matth. XVII, 2^b.
Luc. IX, 29^b.
Marc. IX, 2^b-3.
(*Luc.* IX, 31^b-33^a.)
Matth. XVII, 4^b.
Luc. IX, 33^b.
Marc. IX, 5^b.
Matth. XVII, 5^a.
Luc. IX, 34^b.
Matth. XVII, 5^b.
Luc. IX, 36^a.
Matth. XVII, 6-9.
Luc. IX, 36^b.
Marc. IX, 9^b-10^a.
Matth. (*Marc.* IX, 10^b).
Marc. IX, 11-12.
Matth. XVII, 12^c-13.
Marc. IX, 13-14.
Luc. XIII, 31-33; IX, 38^a.
Matth. XVII, 14^b.
Luc. IX, 38^b-39^a.
Matth. XVII, 14^c.
Marc. IX, 17.
(*Matth.* XVII, 14^d.)
Matth. XVII, 15-16.
Marc. IX, 19-21^b-26
Luc. IX, 43^c.
Matth. XVII, 17^c.
Luc. IX, 44^a.
Marc. IX, 27.
Matth. XVII, 19.
Marc. IX, 28-30^a.
Luc. IX, 44^b.
Marc. IX, 30^b.
Luc. IX, 45.
Matth. XVII, 22^b.

CAP. XXV.

Luc. IX, 46.
Marc. IX, 32-33^a.
Matth. XVII, 23-XVIII, 1.
Luc. IX, 47^a.
Marc. IX, 35.
Matth. XVIII, 3.
Luc. IX, 48^a.
Marc. IX, 36^b.
Luc. IX, 48^c.
Matth. XVIII, 6.
Luc. IX, 49.
Marc. IX, 38.
Luc. IX, 50^b.
Matth. XVIII, 7-8.
Marc. IX, 43.
Matth. XVIII, 9.
(*Marc.* IX, 47-49^a.)
Luc. XIV, 34-35.
Marc. IX, 49^c-X, 1-5.
Matth. XIX, 4^b-9^a.
Marc. X, 10-12.
Matth. XIX, 9^b-13.
Marc. X, 13^b-16.

CAP. XXVI.

Luc. XV, 1-4.
Matth. XVIII, 13.
Luc. XV, 5^b.
Matth. XVIII, 14.
Luc. XV, 7-XVI, 1-12.

CAP. XXVII.

Luc. (*Matth.* XVIII, 23-35).
Luc. XVII, 3-4.
Matth. XVIII, 15-22.
Luc. XII, 47-50.

Matth. XVIII, 10-11.
Joann. VII, 1.
Luc. XIII, 1-17.

CAP. XXVIII.

Joann. VII, 2-10ᵃ.
Matth. XIX, 1ᵇ-2.
Joann. VII, 10ᵇ-31.
Luc. XII, 13-21.
Marc. X, 17-19ᵃ.
Matth. XIX, 17ᵇ-18ᵃ.
Marc. X, 19ᵇ.
Matth. XIX, 19ᵇ-20.
Marc. X, 21ᵃ.
Matth. XIX, 21ᵇ-22.
Luc. XVIII, 23ᵇ.
Marc. X, 23.

CAP. XXIX.

Matth. XIX, 23ᵇ-24.
Marc. X, 24, 26-27.
Matth. XIX, 27ᵇ-28.
Marc. X, 29ᵇ.
Luc. XVIII, 30.
Marc. X, 30-31.
Luc. XVI, 14-15, 19-31.
Matth. XX, 1-16.
Luc. XIV, 1-6.

CAP. XXX.

Luc. XIV, 7-15.
Matth. XXII, 2.
Luc. XIV, 16ᵇ-17.
Matth. XXII, 3ᵇ.
Luc. XIV, 18-19.
Matth. XXII, 4-6.
Luc. XIV, 21ᵃ.
Matth. XXII, 7-8.
Luc. XIV, 21ᵇ-23ᵃ.
Matth. XXII, 9ᵇ.
Luc. XIV, 23ᵇ-24.
Matth. XXII, 10-14.
Joann. V, 1ᵃ.
Luc. XVII, 11-19.
Marc. X, 32.
Luc. XVIII, 31ᵇ.
Marc. X, 33ᵇ-34ᵃ.
Luc. XVIII, 33-34.
Matth. XX, 20-21ᵃ.
Marc. X, 35-40.

CAP. XXXI.

Marc. X, 41-44.
Matth. XX, 28.
Luc. XIII, 22-30.
Luc. XIX, 1-10.
Luc. (*Marc.* X, 46ᵃ).
Matth. XX, 29ᵇ.
Luc. XVIII, 35ᵇ.
Marc. X, 46ᵇ.
Luc. XVIII, 36-37.
Marc. X, 47ᵃ.
Luc. XVIII, 38-39ᵃ.
Marc. X, 48ᵇ-51.
Matth. XX, 34ᵃ.
Luc. XVIII, 42ᵇ-XIX, 11ᵇ-24, 26-27.

CAP. XXXII.

Matth. XXI, 12ᵃ.
Joann. II, 14ᵃ.
Matth. XXI, 12ᵇ.
Joann. II, 14ᵇ-15.
Matth. XXI, 12ᶜ.
Matth. XXI, 13.
Joann. II, 16.
Marc. XI, 16.
Joann. II, 17-22.
Marc. XII, 41-42.
Luc. (*Marc.* XII, 43).
Marc. XII, 44.
Luc. XVIII, 9-14.
Marc. XI, 19ᵃ.
Matth. XXI, 17.
Marc. XI, 12-15ᵃ.
Joann. III, 1-2, 5-21.

CAP. XXXIII.

Marc. XI, 19-20.
Matth. XXI, 20ᵇ.
Marc. XI, 21-23.
Matth. XXI, 21ᵇ-22.
Luc. XXII, 5-10.
Marc. XI, 24-26.
Luc. XVIII, 1-8.
Marc. XI, 15ᵃ.
Luc. XX, 1-2ᵃ.
Marc. XI, 28ᵇ.
Matth. XXI, 24ᵇ-25ᵃ.
Marc. XI, 30ᶜ.
Matth. XXI, 25ᵇ-26ᵃ.
Luc. XX, 6ᵇ.
Marc. XI, 32ᵇ-33.
Matth. XXI, 28-33ᵃ.
Luc. XX, 9ᵇ.
Matth. XXI, 34.
Marc. XII, 3-5ᵃ.
Matth. XXI, 35-36.
Luc. XX, 13.
Marc. XII, 6ᵃ.
Matth. XXI, 38ᵃ.
Luc. XX, 14ᶜ.
Matth. XXI, 39-42ᵃ.
Luc. XX, 17ᶜ.
Matth. XXI, 42ᵇ-46.

CAP. XXXIV.

Matth. XXII, 15.
Luc. XX, 20ᵇ.
Matth. XXII, 16-17.
Marc. XII, 14ᵇ-15ᵃ.
Matth. XXII, 18ᵇ-21.
Luc. XX, 26.
Matth. XXII, 23-25.
Luc. XX, 29ᵇ-31.
Matth. XXII, 27-29ᵇ.
Marc. XII, 24ᵇ.
Luc. XX, 34ᵇ-36.
Matth. XXII, 30ᵃ.
Marc. XII, 26ᵇ.
Luc. XX, 38.
Marc. XII, 27ᵇ.
Matth. XXII, 33.
Luc. XX, 39.
Matth. XXII, 34-35.
Marc. XII, 28ᵇ.
Luc. X, 25ᵇ.
Marc. XII, 28ᵇ-30ᵃ.

Matth. XXII, 37^b-38.
Marc. XII, 31.
Matth. XXII, 40.
(*Marc.* XII, 32-34.)
Luc. X, 28^b-37; XX, 40; XIX, 47-48.
Joann. VII, 31-36.

CAP. XXXV.

Joann. VII, 37-52.
Matth. XXII, 41-46.
Joann. VIII, 12-50.

CAP. XXXVI.

Joann. VIII, 51-IX, 1-38.

CAP. XXXVII.

Joann. IX, 39-XI, 1-16.

CAP. XXXVIII.

Joann. XI, 17-56.
Luc. IX, 51-56.

CAP. XXXIX.

Joann. XII, 1-2.
Marc. XIV, 3^a.
Joann. XII, 9-11, 3^a.
Marc. XIV, 3^c.
Joann. XII, 3^b-6.
Marc. XIV, 4.
Matth. XXVI, 9.
Marc. XIV, 5^c.
Matth. XXVI, 10.
Marc. XIV, 6^b.
Joann. XII, 7^b-8^a.
Marc. XIV, 7^b.
Matth. XXVI, 12.
Marc. XIV, 8^b-9.
Luc. XIX, 28-29^a.
Matth. XXI, 1^b-2^a.
Marc. XI, 2^b.
Matth. XXI, 2^b.
Luc. XIX, 30^b.
Matth. XXI, 2^c.
Luc. XIX, 31^a.
Matth. XXI, 3^b-5.
Joann. XII, 16.
Matth. XXI, 6^a.
Luc. XIX, 32^b.
Matth. XXI, 6^b.
Luc. XIX, 33.
Marc. XI, 6^b.
Matth. XXI, 7-8.
Luc. XIX, 37-38^a.
Matth. XXI, 9^b.
Marc. XI, 10^b.
Luc. XIX, 38^b.
Joann. XII, 12^b-13.
Luc. XIX, 39-44.
Matth. XXI, 10-11.
Joann. XII, 17-18.

CAP. XL.

Luc. (*Matth.* XXI, 14-16).
Joann. XII, 19-26^a.
Luc. XVII, 20-21; XXI, 37-38.
Matth. XXIII, 1-5^a.
Marc. XII, 37^b-39.
Matth. XXIII, 5^b-7^b.
Marc. XII, 40.
Matth. XXIII, 8-12.
Luc. XI, 43.
Matth. XXIII, 14, 13^a.
Luc. XI, 52^b.
Matth. XXIII, 13^b, 15-28.
Luc. XI, 45-46.
Matth. XXIII, 29^a.
Luc. XI, 47^b.
Matth. XXIII, 29^b-33.

CAP. XLI.

Matth. XXIII, 34-39.
Joann. XII, 42-50.
Luc. XI, 53-XII, 1-3.
Joann. XII, 36^b-41.
Matth. XXIV, 1-2^a.
Luc. XIX, 44^b.
Marc. XIV, 1-2; XIII, 3.
Luc. XXI, 7^b.
Matth. XXIV, 3^b-4.
Luc. XVII, 22^b.
Matth. XXIV, 4^b-5^a.
Luc. XXI, 8^b.
Marc. XIII, 6^c.
Luc. XXI, 8^c.
Marc. XIII, 7^a.
Matth. XXIV, 6^b.
Luc. XXI, 9^b.
Matth. XXIV, 7^a.
Luc. XXI, 11.
Matth. XXIV, 8.
Luc. XXI, 12-13.
Marc. XIII, 10.
Luc. XII, 11.
Marc. XIII, 11^a.
Luc. XXI, 14-15.
Matth. XXIV, 9-10.
Luc. XXI, 16, 18-19.
Matth. XXIV, 11-14.

CAP. XLII.

Luc. XXI, 20-22.
Matth. XXIV, 15-16.
Marc. XIII, 15-16.
Luc. XXI, 23-24.
Marc. XIII, 21.
Matth. XXIV, 24.
Marc. XIII, 23.
Matth. XXIV, 26-27.
Luc. XVII, 25.
Matth. XXIV, 20-21.
Marc. XIII, 20.
Luc. XXI, 25-26^a.
Marc. XIII, 24^a.
Matth. XXIV, 29-31.
Luc. XXI, 28.
Matth. XXIV, 32-35.
(*Luc.* XXI, 34-36.)
Marc. XIII, 32-37.
Matth. XXIV, 37-39.
Luc. XVII, 28-37.
Matth. XXIV, 42-44.

CAP. XLIII.

Luc. XII, 41-42.
Matth. XXIV, 45-46.
Luc. XII, 44^a.
Matth. XXIV, 47^b-48.

Luc. XII, 45^b.
Matth. XXIV, 49^b-51^a.
Luc. XII, 46^c.
Matth. XXIV, 51^b-XXV, 1-30.
Luc. XII, 35-38.
Matth. XXV, 31-45^a.
Luc. (*Matth.* XXV, 45^c-46).

CAP. XLIV.

(*Matth.* XXVI, 1-5.)
Luc. XXII, 2^b-4.
Matth. XXVI, 15^b.
Marc. XIV, 11^a.
Matth. XXVI, 15^c.
Luc. XXII, 6.
Marc. XIV, 12.
Joann. XIII, 1-20.
Luc. XXII, 27-30^a, 7^a, 8-10^a.
Marc. XIV, 13^b.
Luc. XXII, 10^b-11^a.
Matth. XXVI, 18^b.
Luc. XXII, 11^b-12^a.
Marc. XIV, 15^b-16^a.
Luc. XXII, 14-16.
Joann. XIII, 21^a.
Marc. XIV, 18^b-20.
Luc. XXII, 21.
Marc. XIV, 21.
Joann. XIII, 22.
Luc. XXII, 23.

CAP. XLV[1].

Joann. XIII, 23-29.
Matth. XXVI, 25.
Joann. XIII, 30-32.
Marc. XIV, 22^a.
Matth. XXVI, 26^b.
Marc. XIV, 23.
Matth. XXVI, 27^b.
Marc. XIV, 23^c-24^a.
Matth. XXVI, 28-29.
Luc. XXII, 19^c, 31-32.

[1] Cum reverendissimi Patris A. Ciasca luculentæ suæ dissertationis in Tatiani Διὰ τεσσάρων schedæ ad manus nostras pervenissent, et in eis videremus silentio prætermissas in Christi Passionem illas quæ apud Syros circumferuntur harmonias, quas non inepte tot Διὰ τεσσάρων vocare, imo, ut Tatiani operis reliquias habere, aliquis posset, placuit spicas ab illustrissimo auctore, ob temporis angustiam, neglectas hic colligere. Unicam enim, quæ unquam dabitur, omnia Διὰ τεσσάρων conferendi occasionem missam facere nefas videbatur. Quare, cum alibi (nempe in ephemeridibus dictis *Revue des questions historiques*, avril 1883), proprio marte, tum de Tatiani Διὰ τεσσάρων, tum de *Harmoniis circa Passionem*, dicturi simus, hic in gratiam doctorum qui hisce studiis delectantur aut iis operam navant, placuit subjicere elenchum Evangelii locorum quæ in dictis harmoniis contexuntur. Imo pauca fragmenta, de verbo ad verbum latine aut græce versa, lectori proponemus. Præmonendum tamen est apud Syros quatuor saltem Passionis Διὰ τεσσάρων circumferri. Primum, cujus auctor notus est (ex codice addititio 18714 Musei Britannici, f° 132 *a*), exstat, tum in Evangeliario Barberino, VI, 62, f° 142 et sequentibus, tum in codice syriaco 268 vaticano ad calcem Evangeliorum, tum in codice 51 parisino, necnon et in permultis aliis codicibus. Hoc Διὰ τεσσάρων aliis brevius est. In Evangeliariis nestorianis Musei Britannici (681 Egerton et addititio 17923) alia existit forma harmoniæ in Passionem. Tertium Διὰ τεσσάρων frequentissimum est in codicibus Monophysitarum, atque versionis Philoxenianæ a Thoma Heracleensi revisæ textum præbet. Hujus Διὰ τεσσάρων, utpote elaboratissimi, ordinem sequemur, qualem illum exhibent codices syriaci parisienses 31, 38 atque 52. Quarta demum forma, quam in Evangeliario 59 parisiensi deteximus, præcedentium nihil aliud est nisi compendium, etsi juxta simplicem Syrorum versionem, ut Nestorianorum Διὰ τεσσάρων, sit conscripta. (*Editor, J. P. Paulinus Martinus.*)

[Ad vesperas diei Veneris.] — (*Matth.* XXVI, 20) Vespere autem facto, (*Luc.* XXII, 14) discubuit, et duodecim apostoli cum eo. (15) Et ait illis : Desiderio desideravi hoc pascha manducare vobiscum, antequam patiar. (16) Dico enim vobis, quia ex hoc non manducabo illud, donec impleatur in regno Dei. — (*Matth.* XXVI, 21) Et edentibus illis, dixit : Amen dico vobis, quia unus vestrum me traditurus est. — (*Luc.* XXII, 23) Et ipsi cœperunt quærere inter se, quis esset ex eis qui hoc facturus esset. — (*Joann.* XIII, 2) Et cœna facta, cum diabolus jam misisset in cor ut traderet eum Judas Simonis Iscariotæ; — (*Marc.* XIV, 18) et discumbentibus eis et manducantibus, ait Jesus : Amen dico vobis, quia unus ex vobis tradet me, qui manducat mecum. (19) At illi cœperunt contristari, et dicere ei singulatim : Numquid ego? (20) Qui ait illis : — (*Joann.* XIII, 16) Amen, amen dico vobis : Non est servus major domino suo, neque apostolus major est eo qui misit illum. (17) Si hæc scitis, beati eritis si feceritis ea. (18) Non de omnibus vobis dico; ego scio quos elegerim; sed ut adimpleatur Scriptura : Qui manducat mecum panem, levabit contra me calcaneum suum. (19) Amodo dico vobis, priusquam fiat, ut, cum factum fuerit, credatis quia ego sum. — (*Luc.* XXII, 21) Verumtamen ecce manus tradentis me mecum est in mensa. — (*Joann.* XIII, 21) Cum hæc dixisset Jesus, turbatus est spiritu; et protestatus est, et dixit : Amen, amen dico vobis quia unus ex vobis tradet me. — (22) Aspiciebant ergo ad invicem discipuli, hæsitantes de quo diceret. — (*Matth.* XXVI, 22) Et contristati valde, cœperunt singuli dicere : Numquid

Joann. XIII, 33-36.
Matth. XXVI, 31-33.
Luc. XXII, 33^{b}.
Joann. XIII, 37^{b}-38^{a}.
Marc. XIV, 30^{b}.
Luc. XXII, 34^{b}.
Marc. XIV, 31.
Joann. XIV, 1-20.

CAP. XLVI.

Joann. XIV, 21-31^{a}.
Luc. XXII, 35-38.
Joann. XIV, 31^{c}.
Luc. XXII, 39.
Joann. XV, 1-XVI, 1-15.

CAP. XLVII.

Joann. XVI, 16-XVII, 1-26.

CAP. XLVIII.

Joann. XVIII, 1-2.
Luc. XXII, 40^{a}.
Matth. XXVI, 36^{b}.
Luc. XXII, 40^{b}.
Matth. XXVI, 37-38.
Luc. XXII, 41^{a}.
Marc. XIV, 35^{b}-36^{a}.
Luc. XXII, 42^{b}.
Matth. XXVI, 40^{a}.
Marc. XIV, 37^{b}.
Matth. XXVI, 40^{b}-41^{a}.
Marc. XIV, 38^{b}.
Matth. XXVI, 42.
Marc. XIV, 40.
Matth. XXVI, 44.
Luc. XXII, 43-46^{a}.
Matth. XXVI, 45^{b}.
Marc. XIV, 41^{b}-42^{a}.
Matth. XXVI, 46^{b}-48.
(*Marc.* XIV, 44^{c}.)
Joann. XVIII, 4^{a}.
Matth. XXVI, 49-50^{a}.

ego sum, Domine? — (*Joann.* XIII, 23) Erat ergo recumbens unus ex discipulis ejus in sinu Jesu, quem diligebat Jesus. (24) Innuit ergo huic Simon Petrus et dixit ei : Quis est, de quo dicit? (25) Itaque cum recubuisset ille supra pectus Jesu, dicit ei : Domine, quis est? (26^{a}) Respondit Jesus : Ille est, cui ego intinctum panem porrexero. — (*Marc.* XIV, 20^{b}) Unus ex duodecim. — (*Matth.* XXVI, 23) Qui intingit mecum manum in paropside, hic me tradet. (24) Filius quidem hominis vadit, sicut scriptum est de illo; væ autem homini illi per quem Filius hominis tradetur. — (*Marc.* XIV, 21^{b}) Bonum erat ei si natus non esset homo ille. — (*Matth.* XXVI, 25) Respondens autem Judas, qui tradidit eum, dixit : Numquid ego sum, Rabbi? Ait illi : Tu dixisti. (26) Cœnantibus autem eis, accepit Jesus panem et benedixit, ac fregit, deditque discipulis suis, et ait : Accipite, et comedite : hoc est corpus meum. (27) Et accipiens calicem gratias egit et dedit illis, dicens : Bibite ex hoc omnes. (28) Hic est enim sanguis meus novi testamenti, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. — (*Luc.* XXII, 19) Hoc facite in meam commemorationem. — (*Matth.* XXVI, 29) Dico autem vobis : Non bibam amodo de hoc genimine vitis, usque in diem illum cum bibam illud vobiscum novum in regno Patris mei. — (*Luc.* XXII, 28) Vos autem estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis. (29) Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi Pater meus regnum; (30) ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo; ut sedeatis super thronos, judicantes duodecim tribus Israel. — (*Joann.* XIII, 26^{b}) Et cum intinxisset panem, dedit Judæ Simonis Iscariotæ. (27) Et, post buccellam, introivit in eum Satanas. Et dixit ei Jesus : Quod facis, fac citius. (28) Hoc autem nemo scivit discumbentium ad quid dixerit ei. (29) Quidam enim putabant, quia loculos habebat Judas, quod dixisset ei Jesus : Eme ea, quæ opus sunt nobis ad diem festum; aut egenis ut aliquid daret. (30) Cum ergo accepisset ille buccellam, exivit continuo. Erat autem nox (32^{a} *Vulgata*) cum exiit.

[Ad primum nocturnum diei Veneris, in hebdomada magna.] — *Joann.* XIII, 31 (juxta græcum), 32, usque ad *ἐν ἑαυτῷ*. — *Matth.** XXVI, 30, 31, 32. — *Luc.* XXII, 31, 32. — *Joann.* XIII, 36, 37^{a} : *λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος*. — *Luc.* XXII, 33^{b}, a verbo *Κύριε*. — *Joann.* XIII, 37^{b}, a verbo *διατί*; 38 integrum, excepto verbo *τρίς*. — *Matth.* XXVI, 33. — *Marc.* XIV, 30 usque ad *φωνῆσαι*. — *Matth.* XXVI, 34^{c} : *Ter me negabis* (non autem, *Ter me es negaturus*, ut in *Marco* legitur XIV, 30). — *Luc.* XX, 34^{a} : *μὴ εἰδέναι με*. — *Matth.* XXVI, 35. — *Joann.* XVI, 31-32. — *Luc.* XXII, 35-39. — *Joann.* XVIII, 1-2. — *Matth.* XXVI, 36-38. — *Luc.* XXII, 40, 41, usque ad *λίθου βολήν*. *Marc.* XIV, 35. — *Luc.* XXII, 41, a verbis *καὶ θεὶς τὰ γόνατα*, usque ad 42 : *λέγων*. — *Marc.* XIV, 36. — *Luc.* XXII, 42, a verbo *πλήν*. — *Matth.* XXVI, 40, usque ad *Πέτρῳ*. — *Marc.* XIV. 37 : *Σίμων καθεύδεις*. — *Matth.* XXVI, 40, a verbo *οὕτως οὐκ* usque ad 43 exclusive. — *Luc.* XXII, 43-44. — *Marc.* XIV, 40^{a} : *Καὶ ὑποστρέψας*, et hæc tantum. — *Luc.* XXII, 45, a verbo *ἐλθών*. — *Marc.* XIV, 40^{b}, a verbis *ἦσαν γάρ*. — *Matth.* XXVI, 44-46.

[Ad secundum nocturnum.] — *Matth.* XXVI, 47-48, usque ad *κρατήσατε* exclusive. — *Marc.* XIV, 44, a verbo *κρατήσατε*. — *Joann.* XVIII, 3-5. — *Matth.* XXVI, 49, 50^{a}, usque ad *αὐτῷ*. — *Luc.* XXII, 48^{b} a verbo *Ἰούδα*. —

* In nostra Harmonia nomina Evangelistarum minio scribuntur, sed aliquando unum pro altero ponitur. Ita hic, in codicibus 31 et 51, prima manus Marcum Matthæi loco scripserat, sed errorem quidam correxit.

Luc. XXII, 48^{b}.
Matth. XXVI, 50^{b}.
Luc. XXII, 52^{a}.
Joann. XVIII, 4^{b}-9.
Matth. XXVI, 50^{c}.
Marc. (*Luc.* XXII, 49).
Joann. XVIII, 10-11.
(*Matth.* XXVI, 52^{b}-54.)
Luc. XXII, 51^{b}.
Matth. XXVI, 55.
Luc. XXII, 53^{b}.
Matth. XXVI, 56.
Joann. XVIII, 12.
Marc. XIV, 51-52.

Joann. XVIII, 13-17^{a-b}.
Luc. XXII, 57.
Marc. XIV, 68^{b}.
Joann. XVIII, 18^{a}.
Luc. XXII, 55^{a}.
Joann. XVIII, 18^{b}.
Matth. XXVI, 58^{c}.

CAP. XLIX.

Joann. XVIII, 19-25^{a}.
Marc. XIV, 69^{a}.
Matth. XXVI, 71^{c}, 73^{b}, 72.
Luc. XXII, 58^{a}.
Joann. XVIII, 26^{a}.

Luc. XXII, 59^{b}.
Marc. (*Matth.* XXVI, 73^{c}).
Joann. XVIII, 26^{c}.
Marc. XIV, 71.
Luc. XXII, 60^{b}-61^{a}.
Marc. XIV, 30^{c}.
Luc. XXII, 62, 66.
(*Matth.* XXVII, 1^{a}.)
Matth. XXVII, 1^{b}; XXVI, 59^{b}-60^{a}.
(*Marc.* XIV, 59.)
(*Matth.* XXVI, 60^{b}.)
(*Marc.* XIV, 58.)
(*Matth.* XXVI, 63^{a}.)

Matth. XXVI, 50^{b} : *ἑταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει.* — *Joann.* XVIII, 6, 7, 8, 9. — *Matth.* XXVI, 50^{c} a verbo *τότε* usque ad finem. — *Luc.* XXII, 49. — *Joann.* XVIII, 10. — *Luc.* XXII, 51^{a} : *ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν.* — *Joann.* XVIII, 11, *τῷ Πέτρῳ.* — *Luc.* XXII, 51^{b} : *ἐᾶτε ἕως τούτου.* — *Joann.* XVIII, 11^{b}, *βάλε* ad finem usque. — *Matth.* XXVI, 52, a verbo *πάντες*, 53, 54. — *Luc.* XXII, 51^{c} : *Καὶ ἀψάμενος.* — *Matth.* XXVI, 55^{a}, usque ad *ὄχλοις.* — *Luc.* XXII, 52^{b}, a verbis *πρὸς τούς.* — *Matth.* XXVI, 55 : *συλλαβεῖν με.* — *Luc.* XXII, 53. — *Matth.* XXVI, 56. — *Marc.* XIV, 51-52.

[Ad tertium nocturnum.] — *Joann.* XVIII, 12, 13, 14, 15 usque ad *μαθητής.* — *Matth.* XXVI, 58 : *ἀπὸ μακρόθεν, ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως*, et hæc tantum. — *Joann.* XVIII, 15^{b} : *ὁ δὲ μαθητὴς*, usque ad finem. Deinde 16. — *Matth.* XXVI, 58^{b} : *Καὶ εἰσελθὼν*, usque ad finem. — *Joann.* XVIII, 17-24 inclusive. — *Matth.* XXVI, 57, ab *ὅπου οἱ* ad finem usque. — *Marc.* XIV, 53^{b} : *καὶ συνέρχονται*, ad finem. — *Matth.* XXVI, 59. — *Marc.* XIV, 55, a verbis *καὶ οὐχ εὕρισκον*, 56. — *Matth.* XXVI, 60^{b}, *καὶ πολλῶν*, etc. — *Marc.* XIV, 57^{b}, a verbo *ἐψευδομαρτύρουν*; 58^{a}, usque ad *λέγοντος.* — *Matth.* XXVI, 61^{b} : *Δύναμαι καταλύσαι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ.* — *Marc.* XIV 58^{c} : *τὸν χειροποίητον*, etc. usque ad 60 inclusive. — *Matth.* XXVI, 63^{a} : *Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα.* — *Marc.* XIV, 61^{b} : *καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο.* — *Matth.* XXVI, 63^{b} : *καὶ ἀποκριθεὶς*, usque ad finem. *Filius Dei vivi* (Philox. Her.) *Marc.* XIV, 61^{c} : *ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ*, et 62 integre; non autem *Matth.* XXVI, 64. — *Matth.* XXVI, 65, 66, 67, 68. — *Marc.* XIV, 65, a verbis *καὶ οἱ ὑπηρέται.* — *Matth.* XXVI, 69^{a}, usque ad *αὐλῇ.* — *Marc.* XIV, 66 67, 68. — *Matth.* XXVI, 71^{a}, usque ad *πυλῶνα.* — *Marc.* XIV, 69^{a}, ad *παρεστηκόσιν.* — *Matth.* 71^{b}, *καὶ οὗτος* 72, 73^{a}, usque ad *ἐξ αὐτῶν εἶ.* — *Marc.* XIV, 70^{c} : *καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ.* — *Joann.* XVIII, 26. — *Matth.* XXVI, 74^{a}, usque ad *ὀμνύειν.* — *Marc.* XIV, 71^{b}, ab *ὅτι οὐκ οἶδα*, deinde 72 usque ad *ἐφώνησε.* — *Luc.* XXII, 61^{a}, usque ad *φωνῆσαι.* — *Marc.* XIV, 72, *δὶς* tantum. — *Luc.* XXII, 61^{b} (ubi Philoxeno-Heracleensis versio addit : *hodie*), atque 62.

[Ad matutinum.] — *Matth.* XXVII, 1-2, — *Joann.* XVIII, 28-38 inclusive. — *Marc.* XV, 3. — *Matth.* XXVII, 12, usque ad *πρεσβυτέρων.* Deinde : [illegible] (?). — *Matth.* XXVII, 13. — *Marc.* XV, 5, deinde 4. — *Matth.* XXVII, 14, 15. — *Marc.* XV, 7^{b}, ab *οἵτινες*, et 8. — *Matth.* XXVII, 17. — *Marc.* XV, 10. — *Matth.* XXVII, 19, 20, 21. — *Marc.* XV, 12^{a}, ad *ποιήσω.* — *Matth.* XXVII, 22, a *Ἰησοῦν, τὸν λεγόμενον Χριστόν.* — *Marc.* XV, 12^{b}, *ὃν λέγετε*, etc.; 13, 14, ad *ἐποίησεν.* — *Matth.* XXVII, 23, ab *οἱ δὲ*; 24, 25. — *Joann.* XIX, 1. — *Matth.* XXVII, 26. — *Matth.* XXVII, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

[Ad tertiam horam.] — *Luc.* XXII, 66-68. — *Matth.* XXVI, 64, et hæc tantum : *πλὴν λέγω ὑμῖν.* — *Luc.* XXII, 69-XXIII, 2. — *Matth.* XXVII, 11, usque ad *τοῦ ἡγεμόνος.* — *Luc.* XXIII, 3-16. — *Joann.* XVIII, 39. — *Luc.* XXIII, 17-23. — *Marc.* XV, 25 : *ἦν δὲ ὥρα τρίτη*; et 15^{a}, ad *ποιῆσαι.* — *Luc.* XXIII, 24, ab *ἐπέκρινε* ad 26. — *Marc.* XV, 15, a verbo *φραγελλώσας.*

[Ad meridiem.] — *Matth.* XXVII, 27, usque ad *Ἰησοῦν.* — *Marc.* XV, 16, ab *ἀπέγαγον*, atque 17 usque ad *πορφύραν.* — *Joann.* XIX, 2, a verbo *καὶ ἱμάτιον.* — *Matth.* XXVII, 28 et 29, usque ad *ἐνέπαιζον αὐτῷ.* — *Marc.* XV, 18, ad *αὐτὸν* inclusive. — *Joann.* XIX, 3, juxta versionem Philoxenianam. — *Matth.* XXVII, 30. — *Joann.* XIX, 3-16^{a}. —

(*Marc.* XIV, 60^{a}.)
Matth. XXVI, 62^{b}.
Marc. XIV, 61^{a}.
Luc. XXII, 66^{b}-68.
Matth. XXVI, 63^{b}-64^{a}.
(*Luc.* XXII, 70.)
Matth. XXVI, 64^{b}.
Marc. XIV, 63^{a}.
Matth. XXVI, 65^{b}.
Luc. XXII, 71.
Marc. XIV, 64^{b}.
Matth. XXVI, 66^{b}.
Marc. XIV, 65^{a}.
Luc. XXII, 63^{b}.
Marc. XIV, 65^{c}.
Matth. XXVI, 68^{b}.
Luc. XXII, 65. (*Luc.* XXIII, 1.)
Joann. XVIII, 28^{a}.
Marc. XV, 1^{c}.
Joann. XVIII, 28^{b}.
Matth. XXVII, 11^{a}.
Joann. XVIII, 29-30.
Luc. XXIII, 2^{b}.
Joann. XVIII, 31-38^{a}.

CAP. L.

Luc. XXIII, 4-16, 18^{a}.
Marc. XV, 3.
Matth. XXVII, 12-14, 19, 15-17^{a}.
Joann. XVIII, 39-40.
Luc. XXIII, 19.
Marc. XV, 8-9^{a}.
Matth. XXVII, 17^{b}-22.
Marc. XV, 13.
Luc. XXIII, 20-23.
Marc. XV, 15^{a}.
Luc. XXIII, 25^{a}.
Matth. XXVII, 26^{b}-28^{a}.
Joann. XIX, 2.
Matth. XXVII, 29^{b}-30.
Joann. XIX, 3^{c}-12.

Matth. XXVII, 31, usque ad *χλαμύδα*. — *Marc.* XV, 20, a verbis *καὶ ἐνέδυσαν*. — *Joann.* XIX, 16^{b}-18, usque ad *ἐσΊαύρωσαν*. — *Luc.* XXIII, 26, ad verbum *αὐτόν*. — *Marc.* XV, 21. — *Luc.* XXIII, 26^{c}, ab *ἐπέθηκαν* usque ad 32 inclusive. — *Marc.* XV, 22-23. — *Luc.* XXIII, 33^{a}, usque ad *αὐτόν*. — *Marc.* XV, 27. — *Joann.* XIX, 18 : *μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν*. — *Marc.* XV, 28. — *Matth.* XXVII, 37^{a}, usque ad *γεγραμμένην*, deinde versiculum 36. — *Luc.* XXIII, 34. — *Joann.* XIX, 19-24 — *Luc.* XXIII, 35, usque ad *θεωρῶν* inclusive. — *Matth.* XXVII, 39-41^{a}, usque ad *ἀπὸ τοῦ σΊαυροῦ* inclusive. — *Marc.* XV, 22 et hæc tantum, *ἵνα ἴδωμεν*. — *Matth.* XXVII, 42^{b}, a verbo *καὶ*, et 43. — *Luc.* XXIII, 36, 37, 39-44^{a}, usque ad *ἕκτη*. — *Matth.* XXVII, 45. — *Luc.* XXIII, 45 : *καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος*.

[Ad nonam.] — *Marc.* XV, 34. — *Matth.* XXVII, 47-49. — *Joann.* XIX, 25-30^{a}, ad *καί*. — *Luc.* XXIII, 46, usque ad *τὸ πνεῦμά μου*. — *Joann.* XIX, 30^{b}, a verbis *καὶ κλίνας*. Hic tamen in nostra Harmonia adest quidam versiculus e *Marc.* XV, 38, aut e *Matth.* XXVII, 51 desumptus. Cfr H. Bernstein, *Das heilige Evangelium des Joannes Syrisch*, XIX, 30. — *Matth.* XXVII, 51, a verbo *καὶ* usque ad 54 inclusive. — *Luc.* XXIII, 48.

[Ad adorationem salvificæ crucis.] — *Luc.* XXIII, 49^{a}, usque ad *μακρόθεν* inclusive. — *Matth.* XXVII, 55-56. — *Marc.* XV, 40 : *καὶ Σαλώμη*, deinde 41^{b}, a verbis *καὶ ἄλλαι*. — *Joann.* XIX, 31-37.

[Ad completorium sabbathi Annunciationis.] — *Matth.* XXVII, 57 : *Ὀψίας δὲ γενομένης*. — *Marc.* XV, 42 : *ἐπεὶ ἦν παρασκευή*. — *Matth.* XXVII, 57 : *ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος*. — *Marc.* XV, 43 : *Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας*. — *Luc.* XXIII, 51 : *πόλεως τῶν Ἰουδαίων*. — *Ibid.* 50 : *ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος*. — *Marc.* XV, 43 : *εὐσχήμων βουλευτής*. — *Matth.* XXVII, 57 : *ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσε τῷ Ἰησοῦ*. — *Joann.* XIX, 38 : *κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων*. — *Luc.* XXIII, 51 : *οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν*. — *Marc.* XV, 43, 44 : *καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον, καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκε· καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε. (45) Καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος*. — *Matth.* XXVII, 58^{b} : *Τότε ὁ Πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. (59) Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ, ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ*. — *Joann.* XIX, 39 : *Ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος (ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον) φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν. (40) Ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἔδησαν αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐσΊὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. (41) Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσΊαυρώθη κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινὸν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη. (42) Ἐκεῖ οὖν, διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν*. — *Matth.* XXVII, 60^{b} : *Καὶ προσκυλίσαντες λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου, ἀπῆλθον* *. — *Luc.* XXIII, 54 : *Καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευὴ, καὶ σάββατον ἐπέφωσκε. (55) Κατακολουθήσασαι δὲ καὶ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον, καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ*. — (56) *ὙποσΊρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα· καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν*.

* Hoc Passionis *Διὰ τεσσάρων* consentit cum versione simplici, licet versionis Philoxenianæ textum exhibeat. In versione Philoxeniana, singulare loco pluralis legimus *προσκυλίσας . . . ἀπῆλθεν*.

CAP. LI.

Joann. XIX, 13-14ᵃ, 15ᵇ.
Matth. XXVII, 24-25.
Joann. (*Luc.* XXIII, 24, 25ᶜ).
Matth. XXVII, 3-10.
Joann. XIX, 16ᵇ.
Marc. XV, 20ᶜ.
Joann. XIX, 17ᵃ.
Matth. XXVII, 31ᵇ-32ᵃ.
Marc. XV, 21ᵇ.
Matth. XXVII, 32ᵇ.
Luc. XXIII, 26ᶜ-33ᵃ.
Joann. XIX, 17ᶜ.
Luc. XIII, 33ᵇ.
Marc. XV, 28, 23ᵃ.
Matth. XXVII, 34ᵇ.
Marc. XV, 23ᶜ.
Joann. XIX, 23-24.
Matth. XXVII, 36.
Joann. XIX, 19-22.
Luc. XXIII, 35ᵃ.
Matth. XXVII, 39-40ᵃ.
Marc. XV, 29ᵇ.
Matth. XXVII, 40ᵇ-42ᵃ.
Luc. XXIII, 35ᶜ.
Matth. XXVII, 42ᵇ-43.
Luc. XXIII, 36-37.
Matth. XXVII, 44.
Luc. XXIII, 39-43.
Joann. XIX, 25-27.
Matth. XXVII, 45ᵃ.
Luc. XXIII, 44ᶜ-45ᵃ.
Marc. XV, 34.
Matth. XXVII, 47.

CAP. LII.

Joann. XIX, 28-29ᵃ.
Matth. XXVII, 48ᶜ.
Marc. XV, 36ᵇ.
Joann. XIX, 30ᵃ.
Matth. XXVII, 49.
Luc. XXIII, 34ᵃ, 46ᵃ.
Joann. XIX, 30ᵇ.
Matth. XXVII, 51-54ᵃ.
Luc. XXIII, 47ᵇ.
Matth. XXVII, 54ᵇ.
Luc. XXIII, 48.
Joann. XIX, 31-37.
Luc. XXIII, 49ᵃ⁻ᵇ.
Matth. XXVII, 56ᵃ.
Marc. XV, 40ᵇ.
Matth. XXVII, 56ᶜ.
Marc. XV, 40ᶜ, 41ᵇ.
Luc. XXIII, 49ᶜ.
Marc. XV, 42.
Luc. XXIII, 50.
Joann. XIX, 38ᵇ.
Luc. XXIII, 51.
Marc. XV, 43ᵇ-45ᵃ.
Matth. XXVII, 58ᶜ.
Marc. XV, 46ᵃ.
Joann. XIX, 38ᶜ-42.
Matth. XXVII, 60ᵇ.
Marc. XV, 47. (Hic deest folium unum.)
Matth. XXVIII, 7ᵃ.
Marc. XVI, 7ᵇ⁻ᶜ.
Matth. XXVIII, 7ᶜ.
Luc. XXIV, 8.
Matth. XXVIII, 8ᵃ.
Marc. XVI, 8ᵇ⁻ᶜ.
Joann. XX, 2-17.
Marc. XVI, 9.
Matth. XXVIII, 11-15,
Joann. XX, 18.
Matth. XXVIII, 9-10.
Marc. XVI, 10ᶜ.
Luc. XXIV, 10.
Marc. XVI, 11.
Luc. XXIV, 11ᵃ.
Marc. XVI, 12ᵃ.
Luc. XXIV, 13-35.
Marc. XVI, 13ᵇ.

CAP. LIV [1].

Luc. XXIV, 36ᵃ.
(*Joann.* XX, 19ᵃ.)
Joann. XX, 19ᵇ⁻ᶜ.
Luc. XXIV, 36ᶜ-49ᵃ.
Joann. XX, 20ᵇ-XXI, 1-24.

CAP. LV.

Matth. XXVIII, 16-17.
Marc. XVI, 14.
Matth. XXVIII, 18ᵇ.
(*Joann.* XX, 21ᵇ) *sic*.
Marc. XVI, 15.
Matth. XXVIII, 19-20.
Marc. XVI, 16-18.
Luc. XXIV, 49ᵇ.
Marc. XVI, 19ᵃ.
Luc. XXIV, 50-51.
Marc. XVI, 19ᶜ.
Luc. XXIV, 52-53.
Marc. XVI, 20.
Joann. XXI, 25.

P. AUGUSTINUS CIASCA,
Ordinis S. Augustini.

[1] Cap. LIII continebatur in folio deperdito.

I

SYLLABUS

LOCORUM SACRÆ SCRIPTURÆ QUÆ ALLEGANTUR VEL ELUCIDANTUR

IN ANTENICÆNIS ANALECTIS[1].

[1] In hoc indice loca quæ assuit Tatianus ad efformandum suum *Διὰ τεσσάρων*, non commemoravimus. Vide *Ordinem τοῦ Διὰ τεσσάρων*, p. 477-488.

II

INDEX GEOGRAPHICUS

EXHIBENS SERIEM REGIONUM, POPULORUM, URBIUM ET LOCORUM

QUÆ IN ANTENICÆNIS ANALECTIS COMMEMORANTUR.

In hoc et sequentibus indiculis ad versionis latinæ paginas et ad prolegomena lectorem remittimus. Quum autem textuum orientalium paginas versioni latinæ correspondentes crassioribus numeris versioni insertis indicaverimus, facili negotio benevolus lector, quando voluerit, primigeniam lectionem reperiet.

Sedes Patrum Nicænorum distinguere placuit, quoniam prima vice, ni fallimur, ordine alphabetico disponuntur. Et quidem ita rem confecimus : sedes quarum nomina exstant, vel in utraque serie, syra nempe et armena, vel in syra tantum, asterisco (*) notavimus. Sedes quæ servantur in armena serie tantum cruce (†) distinximus. Varias lectiones utriusque seriei, sed parvi vel nullius momenti, inter uncinos ( ) posuimus. Lectiones demum quas in notis attulimus, sive ex græca, sive ex coptica, sive ex latinis seriebus, uncinis in hunc modum delineatis [ ] indicavimus. Ex uno itaque conspectu lector dignoscere valebit ex quonam fonte profluat lectio.

Eumdem sequemur ordinem in indice personarum, atque simili modo Patrum Nicænorum nomina distinguemus.

III

INDICULUS PRÆSERTIM HISTORICUS,

CONTINENS

SERIEM PERSONARUM (SCRIPTORUM, EPISCOPORUM, ETC.)

QUÆ IN ANALECTIS ANTENICÆNIS LAUDANTUR[1].

[1] Vide notam præcedenti indiculo præmissam.

III

INDICULUS PRÆSERTIM HISTORICUS,

CONTINENS

SERIEM PERSONARUM (SCRIPTORUM, EPISCOPORUM, ETC.)

QUÆ IN ANALECTIS ANTENICÆNIS LAUDANTUR[1].

[1] Vide notam præcedenti indiculo præmissam.

IV

INDEX RERUM PRÆCIPUARUM

INTER PLURIMAS NOTATU DIGNARUM.

V

SERIES OPERUM

QUÆ VOLUMINI INSERUNTUR.